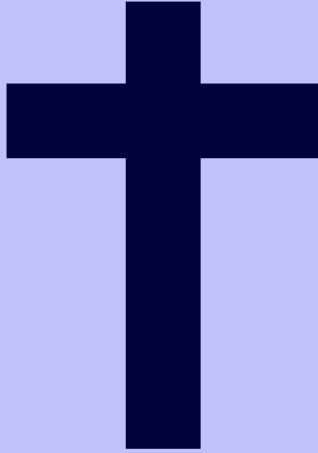

Onanto eto kakle
fɔfɔ; Sɛkpɛle

Sekpele: Onanto eto kakle fɔfɔ; Sɛkpɛle New Testament

Onanto eto kakle ɔɔɔ; Sɛkpɛle
Sekpele: Onanto eto kakle ɔɔɔ; Sɛkpɛle New Testament

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sekpele)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
5fc03d2a-3cf8-5607-a6e0-9e1e197140bd

Contents

MATEO	1
MARKO	35
LUKA	58
YOHANES	96
KEYIFO	122
ROMAFՉ	157
1 KORINTOFՉ	173
2 KORINTOFՉ	189
GALATIAFՉ	199
EFESOFՉ	205
FILIPIFՉ	210
KOLOSEFՉ	214
1 TESALONIKAFՉ	218
2 TESALONIKAFՉ	221
1 TIMOTEO	223
2 TIMOTEO	228
TITO	231
FILEMON	233
HEBRIFՉ	234
YAKOBO	245
1 PETRO	249
2 PETRO	253
1 YOHANES	256
2 YOHANES	260
3 YOHANES	261
YUDA	262
KՆԼԷԿԷ KATE	264

MATEO Ditiki Sɛɛ Nə Mateo Lɛwɔni

¹ Aye nyamfo ni bana ba əsuə Yesu Kristo wə ni Oka David eto ufluflu lɛbo utsyi, nya David ni ufluflu wə lɛbo utsyi Abraham eto kafo.

² Idu lə Abraham ibə Oka David əsuə, nnyə antomə ba ntəkə lə bətsyuə əsuə.

Abraham léle Isak wə léle Yakob wə léle

³ Yuda ku wə bayimisani.

Yuda ku wə usiə Tamai léle Perez ku Zera, nya Perez léle Hezron.

Hezron léle Aram, nya wuntsya léle Aminadab.

⁴ Aminadab léle Naheson wə léle Salmon.

⁵ Salmon ku Rahab léle Boaz, nya Boaz ku Rut léle Obed. Obed léle Isai,

⁶ nya Isai léle Oka David.

Nya idu lə Oka David əsuə isu lefe nə Babiloniafo ditsyi lema lə Israel bebi əsuə nya bəmuə mə bəsuə mə kasɔ, mə antomə ba dítəkə lə bətsyuə əsuə ni mba ləəbə mfo nɛ.

Oka David ku usio wə lídi Uria eto usiə wə óle ófo úfi, ále Salomo.

⁷ Salomo ále Rehoboam wə léle Abiya. Abiya tsya léle Asa,

⁸ nya Asa léle Yosefat. Yosefat léle Yoram wə léle Uziya.

⁹ Uziya léle Yotam wə léle Ahaz wə léle Hezekiya wə léle Manase.

¹⁰ Manase léle Amon, nya Amon léle Yosiyə wə léle

¹¹ Yekoniya ku wə bayimisani lə Babilonia lɛkefe.

¹² Idu lefe nə Israel bebi ditsyi Babilonia bəbə isu ese lefe nə bále Yesu, mba bále ku mə antomə eto aye ni mba ləəbə mfo nɛ. Yekoniya léle Sealtiel wə léle Zerubabel wə léle

¹³ Abihud, nya wuntsya léle Elyakim. Elyakim léle Azur,

¹⁴ nya Azur léle Sadok wə léle Akim wə léle Elihud.

¹⁵ Elihud léle Eleazar, nya Eleazar léle Matan, nya wuntsya léle

¹⁶ Yakob wə léle Yosef wə dífi Maria wə léle Yesu wə baakpo Nwə Onanto Lékpo Ǿhile Utsyə.

¹⁷ Itə eso idu lə Abraham isu Oka David eto lelefe eyifo alefe lefosi ana, nya idu lə Oka David əsuə isu lefe nə Babiloniafo dímuə Israel bebi besuko mə kasɔ lə Babilonia, eyifo alefe lefosi ana. Nya isi idu lefe nɛmfó ibə lefe nə bále Nwə Onanto Lékpo Ǿhile Utsyə, eyifo alefe lefosi ana.

Yesu Eto Lelefe Eto Etiki.

¹⁸ Nnyə mə eyɛ fɛ bále Yesu Kristo. Bátɔ Maria bətə Yosef, tsya fɛ bookpa wə, Maria ənyə nkə ufi óle kafo. Onanto eto Lɛwɔnɔ eto əsuəale dífə íbə itə nkɔ.

¹⁹ Yosef eyifo utidi sɛɛ lə Onanto eto ənəmi. Fɛɛ se wóanla nkə woakpo Maria eto ənəmi kasɔ lə kusə komə eto ənəmi esoo, úbu disí nkə lə oyani wə kpoo kalɔkalo.

²⁰ Lefe nə úfi nsusu bomfoo, Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuə ələkə əsuə óte wə lə kola kəmiə, nya ɔteyi wə nkə, “Yosef, Oka David eto kafo eto ubi, mante sikpi ku fə usiə Maria bokpa kesuko fə ɔfɔ. Itsyise kafo ka ɔnle mfoo, Onanto eto Lɛwɔnɔ eto əsuəale əsuə itsyi. ²¹ Nya woole ubisaibi. Nya fə Yosef luutəkə wə diye fə Yesu, itsyise wə ni nwə luuləkə wə betidi utsyiko lə abua əsuə nɛ.”

²² Asa nyamfo əbə itə lə Maria əsuə fɛ kase Onanto leteyi utsyə eyɛ lə wə unyeləkətidi əsuə nkə yuubə itə sitinti. Ǿteyi nkə, ²³ “Kebite kətsyuə ka lenyi osani əbɔle kafo nya woole ubisaibi. Nya betidi lookpo wə bənkə Imanuel.” Nnya kasɔ ni bənkə Onanto si ko bo.

²⁴ Lə nyaso se Yosef lésanklii, ókpa Maria, úyifo wə usiə fɛ kase Onanto eto ɔtɔnkpe əmə leteyi wə. ²⁵ Fɛɛ Yosef ku Maria mánte bətsyuə fɛ usə ku usiə isu ese lefe nə óle wə ubisaibi əmə. Nya Yosef dítəkə wə diye nkə Yesu.

2

Babesibe Bətsyuə Etsyi Kofekatokɔ Bəbə.

¹ Bále Yesu lə umə wə baakpo Betlehem lə Yudea eto kasɔ lə lefe nə Oka Herodes díkedi seka lə ke əsuə. Nya lə lefe nɛmfó əsuə, babesibe bətsyuə ba léte asa eyɛ lə olalɛle befandebi eto ətsyabi əsuə etsyi kofekatokɔ bəbə Yerusalem.

² Nya bəto bənkə, “Sieti bále ubi wə luudi Yudafo eto oka əmə? Búnɔ wə sefandebi lə kofekatokɔ. Nya búbə boə boesumu wə.”

³ Lefe nə Oka Herodes lenɔ ditiki nɛmfoo, dífufu əmuə wə ku betidi ba kenke lɛkɛ lə Yerusalem mfó. ⁴ Nyaso ókpadi Onanto eto besunyə ninɔ ku afi eto bateasa nya ɔtɔ mə nkə, “Sieti boole Nwə Onanto Lékpo Ǿhile Utsyə əmə?”

⁵ Mfó nya bəteyi wə bənkə, “Betlehem lə Yudea eto kasɔ, itsyise nkɔ Onanto eto Unyeləkətidi lɛwɔni útsyə nkə, ⁶ ‘Fə Betlehem lə Yuda eto kasɔ,

əmenyifo ɔkɛkɛ lə Yuda eto kəmənkple nti.

Itsyise lə fə, nya nwə luudi ɔtɔnkotɔnko wə looyenko

mə betidi Israelfɔ, loɔbo utsyi nɛ.’ ”

⁷ Nyaso Oka Herodes ákpadi bafɔ ba ditsyi kofekatokɔ bamə bəbə mfó nya ókpe disí ku mə kabio əsuə, nya ɔtɔ mə ɔnɔ lefe

nə tutuutu sefandebi siamə ləbɔ bənyə.
 8 Mfó fɛ útə mə kusu nya bədu bəsu Betlehem. Nya óteyi mə nkə, “Bisu lə bisu bəbɛbɛ dikpefi nəmə kukɔnɔ. Nya lə binyə wə, lə bisinkli bibə bəteyi mɛ, bə lə mintsya lə nsu nsumu wə.”

9-10 Nyamfo eto kamaa, bafɔ bamə áyife kusu bədu. Nya se bántɔɔ, besi bənyə sefandebi siamə fe nsia bənyə lə kofekatokɔ mfó ke. Nya se bənyə see, bənyə disuəyua tinti. Sefandebi siamə áyenko mə sisu sínyə lə kaka ubi əmə nlabɛ. 11 Nya se bədufə diyo nəmə kafo nya bənyə ubi əmə ku wə ambe Mariaa, báse akonki nya básumu wə. Nya basini mə kabɔtɔ nya bətə wə ətasə nnya lefo koya, nnya ni sika ku lufui ku uyudu.

12 Lə nnya kamaa, Onanto ələkə óte mə lə kola kəmiə nkə bənsisinkli baye Oka Herodes ɔfɔ. Nyaso báye kusu bamba bəsinkli bəsu mə kasɔ.

Yosef Étsyetsyiko Maria Ku Yesu Bəsu Egipte Eto Kasɔ.

13 Se babesibe bamə dísinkli bədu eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe utsyua ələkə əsuə óte Yosef lə kola kəmiə. Nya óteyi wə nkə, “Oka Herodes ebutə nkə bati dikpefi nəmə kama lə balo wə. Nyaso taka, lə etsyetsyiko dikpefi nəmə ku ni ambe esuko Egipte eto kasɔ. Bisia mfó isu ese lefe nə mɔɔteyi fə minkə bisinkli bibə.”

14 Ketsye kamfoo, Yosef átaka úfi ubi əmə ku wə ambe útsyetsyiko bəsu Egipte eto kasɔ. 15 Nya basia mfó isu ese lefe nə Oka Herodes dikpə. Kase báke mfó əbə itə lə əsa nnya Onanto leteyi utsyə eye lə wə bənyələkətidi əsuə nkə, “Egipte kee, minkpadi mɔ ubi mintsyiko.”

Oka Herodes Etə Báló Bebisaibi Kenke Lə Betlehem.

16 Lefe nə Oka Herodes dínyə nkə bafɔ ba dítsyi kofekatokɔ mfó áwə wə bákpeɛ, kafo ányi wə tinti. Nyaso útə nkə wə bamamanya su Betlehem ku kaka letsylama mfó kenke lə balo bebisaibi ba díkafo ale ənuə ku ibə kasɔ lə kase bafɔ bamə léte lefe nə sefandebi siamə diləkə əsuə sɛte. 17 Mmə ibə bə Onanto eto Unyələkətidi Yeremiya eto lesa nə óteyi útsyə, əbə itə nko sitinti, nnya nle bəteyi nkə,

18 “Báno bofa butsyua lə Rama ini kekuwiwi ku kaminsə eto kɔsɔ kekkele.

Rahel lə keku buwi itə wə bebi.

Nya ɔnnle bɔtɔnɔ nkə hammansə wə lekɔ, itsyise bebi bamə əkpə eso.”

Yosef Ku Maria Ku Yesu Esinkli Bətsyi Egipte Bəbə Nasaret.

19 Se Oka Herodes dikpə eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe utsyua ələkə əsuə óte Yosef lə kola kəmiə lə Egipte. 20 Nya óteyi wə nkə, “Taka, lə efi ubi əmə ku wə ambe lə bisinkli bisu Israel eto kasɔ, itsyise mba léla bə baalo ubi əmə ébukpə.”

21 Lə nyaso Yosef átaka nya ókpa dikpefi nəmə ku ni ambe nya bədu bəsu Israel eto kasɔ. 22 Fɛɛ lefe nə Yosef lenɔ nkə Arkelao, wə ni Oka Herodes eto ubi, bəfi bətsyə seka lə Yudea lə wə anto eto kənyɛɛ, óte sikipi ku mfó busu. Nya se Onanto eto ɔtɔnkpe utsyua díkə wə ato lə kola kəmiə nkə wensu mfóɔ, ófɔma kusu údu úsu Galilea eto lekpo mfo. 23 Nya se úsu mfóɔ, úsu úsia lə umə wə baakpo Nasaret. Nya mə eto mfó busiə ətə bə Onanto eto Bənyələkətidi eto ditiki nə bəteyi bətsyə bə, “Bookpo wə bə Nasaretnya,” əbə itə sitinti.

3

Ntufləsətidi Yohanes Ábe Letsya.

1 Lə lefe nəmfo əsuə, Ntufləsətidi Yohanes ésu mfiminti lə Yudea eto kasɔ, nya útsyiko letsya bobɛ katəyi 2 nkə, “Bítsyi mi akəəsi bəwuninsə lə abuayifoyifo əsuə, itsyise Onanto eto Sekadidi eboyo selo.” 3 Yohanes əmfo ni utidi wə Onanto eto Unyələkətidi Yesaya leteyi útsyə nkə, “Utidi utsyua lə bofa bəmbembɛ lə mfiminti katəyi nkə, ‘Bəlo Bonamute eto kusu bitsyə. Betsyonsə wə kusu bitsyə itə wə bəye!’”

4 Nya awu nnya Yohanes lékpeɛ, ɔtɔmini ku lekoko eto bise bəfi bədi nnya. Nya úfi kubukikue eto abɔsu ókɛ nkɛ. Nya wə didisa didi bəkpəsə ku bablo. 5 Nya betidi dítsyi Yerusalem eto umə ku Yudea eto kasɔ ku Yordan eto Ketu eto lekpaɛ mfó kenke bəbə wə ɔfɔ. 6 Bələkə mə asa bua kasɔ nya úfləsə mə ntu lə Yordan eto ketu kafo.

7 Se Yohanes dínyə Farisifo ku Sadukifo kpə ba díbə wə ɔfɔ bə lə ufləsə mə ntuu, óteyi mə nkə, “Mi mba nte fe bawə eto beflufu! Owɔe lɛlɛ mi kələ nkə bitsyetsyi lə Onanto eto kotonənə ko nle buwə eto kənyɛ? 8 Beté lə mi eyifosa əsuə biənkə bətsyi bəwuninsə lə mi abua əsuə. 9 Nya biembu biə se ini Abraham eto beflufu bini esoo, Onanto embunə mi koto. Bəlo bəno biə Onanto ebofo beflufu buləkə ketsyiko aba nyamfo əsuə kətə Abraham.

10 “Bəbe se banle kəfiebə bənyə bə baala eyi nyamə taa keyudu ke. Kuyi saa ko laanwə ebibi sɛɛ, boola ko befi bakpə lə ditəfenku kəmiə.

11 “Mɔɔ, ntu məəfləsə mi nnya nle bote bə bətsyi bəwuninsə lə mi abuayifoyifo

əsuə. Fəe nwə ntəkə me kama onle bubəə, wə ebufi Onanto eto Ləwəno ku ute ufləsə mi ntu. Ōmo oso me, nya mənnyə ntə bə nyifo wə keyifo kulaa tsya. ¹² Utsyi wə kəfə ko wuufi oflə wə kamə uləkə kofə fə lə ufi ke okpo lə unwu. Fəe kofə ko luubuu, wootonsə ko lə utə wə laanni kulefə kulefə, kəmiə!”

Yohanes Efləsə Yesu Ntu.

¹³ Lefe nəmfoó, Yesu etsyi Galilea eto kaso úbə Yohanes oflō lə Yordan eto Ketu nkə lə Yohanes lə ufləsə wə ntu. ¹⁴ Fəe se Yohanes mánla nkə lə ufləsə Yesu ntu esoo, óteyi wə nkə, “Mə bomu ele bə mbə fə oflō, nya inni fə ele bə bə mō oflō fə mfləsə fə ntu.”

¹⁵ Fəe Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Fəə, tənō lə eyifo nnya nko te mómō. Itsyise nko fə yuutə buyifo lesa nə ni Onanto eto lelabi nē.” Nyaso Yohanes átəno útə wə.

¹⁶ Nya se Yohanes dífləsə Yesu ntu ólosə koo, óbo lə ntu bomə əsuə, nya mfó əmə kato ləna nwaə nya únyə Onanto eto Ləwəno nle bəyifə kabə kaso fə lebləkpa seka díbə dísiə lə wə əsuə. ¹⁷ Nya bāno okəe dítsyi kato onle bəteyi nkə, “Nwəmfo ni mō Ubi Lala wə mankeko, wə eto asa leedufə me ənə tinti nē.”

4

Obonsam Áto Yesu Óbe.

¹ Nyamfo eto kamaə, Onanto eto Ləwəno ákpa Yesu dísuکو mfiminti bə lə Obonsam lə oto wə obe. ² Nya se Yesu lékle kenye itə eyifosi anaə, kukpənsə ále wə. ³ Mfó nya olontidi əmə díbə wə oflō nya óteyi wə nkə, “Lə Onanto eto Ubi fenii, teyi abambi nyamfo lə efiani didisa.”

⁴ Mfó Yesu díte mbuayə nkə, “Awónisa Kenke eto Kukue lə bəteyi nkə, ‘Inni didisa mate læntə utidi nkpe. Bomu ditiki saa nə laabo ketsyi lə Onanto eto kenye, ni lætə nkpe sitinti nē.’ ”

⁵ Mfó nya Obonsam əmə lékpa Yesu úsuko Yerusalem, Umə Kenke əmə. Nya úfi wə úsu útəkə lə Yudafo eto Disumuyo eto kaka nso botaka eto disinti. ⁶ Mfó óteyi wə nkə, “Lə Onanto Kosate eto Ubi fenii, sa əbə ənyə lə kaso. Itsyise Awónisa Kenke eto Kukue lə bəteyi nkə, ‘Onanto ebotsyese wə batənkpe nkə bakəbe fə lə ani bə lə fə kəkpə lə kəyē butusə lə abambi əsuə.’ ”

⁷ Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Fəe Awónisa Kenke eto Kukue komə ke lə bəteyi nkə, ‘Manto fə Onamute Onanto abe.’ ”

⁸ Mfó nya Obonsam əmə lékpa Yesu úsuko kətinii ko letaka eto disinti nya óte wə kawunsia eto sekakedikə kenke ku ke diyənde. ⁹ Nya óteyi Yesu nkə, “Muufi

asa nnyamfo kenke ntə fə, lə ebose akonki esumu nē.”

¹⁰ Mfó nya Yesu díte wə mbuayə nkə, “Satana, du me lə oflō! Awónisa Kenke eto Kukue lə bəteyi nkə, ‘Fə Onamute Onanto hā ele bə se akonki ətə, esumu.’ ”

¹¹ Mfó nya Obonsam dídu lə Yesu oflō, nya Onanto eto batənkpe díbə bawunsə ko wə.

Yesu Átsyə Wə Keyifo Kaso Lə Galilea.

¹² Se Yesu lenə nkə bəmuə Yohanes bəti bákpe lə diyoo, údu úsu Galilea. ¹³ Wənsia lə Nasaret, bomu údu úsu úsiə lə Kapernaum, ni umə wə nkpe lə Galilea eto Ditumbu kplə oflō lə Sebulon ku Naftali eto lekpake mfó. ¹⁴ Úsiə mfo nya Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya eto kenye ka óteyi útsyə díbə kətə nkə,

¹⁵⁻¹⁶ “Sebulon eto kaso ku Naftali eto kaso eto betidi

ba nkpe lə ketuntu əsuə,

lə lekpə eto kusu oflō lə Yordan eto

Ketu eto ditukpənkpe nə nse

lə Galilea eto kaso kaka betidi

ba lenni Yudafo

luunyə diyənde kplə!

Nya mba nkpe lə ukpə eto bulə kəmiə,

Onanto eto diyənde ebuyənde lekpə

mə lə əsuə.”

¹⁷ Ídu lə lefe nəmfoó Yesu étsyiko letsya bobə katəyi nkə, “Bisinkli lə mi abua kama itsyise Onanto eto Sekadidi ebəfi.”

Yesu Ákpadii Mba Laata Asabu Ena Nkə Bətəkəko Wə.

¹⁸ Nya se Yesu leyə lə Galilea eto ditumbukplə oflō əntə, únyə bayimisani inuə ba ni mba laata asabu. Mə ni Simon wə baakpo Petro ku wə oyimisani Andrea ba díkata asabu lə ditumbukplə nəmə. ¹⁹ Yesu áteyi mə nkə, “Bibə bitəkəko me, idu mómō entə, moote mi kase biuləkə betidi bitə Onanto.” ²⁰ Mfó báyani mə asabu bətsyə nya bətəkəko wə bədu.

²¹ Nya se óyē seke úsu setə, usi únyə bayimisani inuə ba baakpo Yakobə ku Yohanes ba ni Sebedeo eto bebi. Mə ku mə anto Sebedeo əmə ákə lə oklō kəfo bákalo mə asabu fə Yesu lékpadii mə. ²² Lamfolamfoo, báyani mə anto ku oklō əmə bətsyə nya bətəkəko wə bədu.

Yesu Átsya Efimbi Akpa Akpa Lə Mə Nti.

²³ Yesu áyē lə Galilea eto kaso kenke nya óte asa lə Yudafo eto ntsyakə. Nya óbe Onanto eto Sekadidi eto Ditiki Səe nəmə letsya. Nya ótsya betidi ba efimbi ate ate nle bulə kenke. ²⁴ Nyamfo ətə bə wə diyə ku ditiki nəmə áyē éfia Siria eto kaso kenke. Nyaso betidi ákpa mə befimfi ba efimbi ate ate nle bulə báboko wə oflō.

Mə bətsyuəə, awɔnɔ bua dísia mə lə əsuə kəkpe mə bulə. Bətsyuə kəkəkəkasankli eto bufi dīkələ nya bətsyuəə, ani ku akpa dīkpe mə. Yesu ətsya məmblə kenke. ²⁵ Sitiditu kplə sia ditsyi Galilea eto kasɔ ku Kəmə Lefosi ka nkpe mfɔ ku Yerusalem ku Yudea eto kasɔ ku nsɔ bo nkpe lə Yordan eto Ketu eto lekpa ke nə nse əbə bətəkə ko wə.

5

Yesu Áte Betidi Asa Lə Kɔtini Əsuə.

¹ Se Yesu dínyə sitiditu sia dītəkəko wəə, óbɛ úsu kɔtini kato nya úsia kasɔ. Mfɔ nya wə bakasebi dībə wə oflɔ. ² Nya útsyiko mə asa bote nkə,

³ “Onanto ákpo atsyɔ betidi ba nyi bə beyifo bakombo lə ləwɔnɔ əsuə, itsyise Onanto eto sekakediko eyifo mə sele.

⁴ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba leewi kaminsəku.

Mə Onanto loomansə ləko nɛ.

⁵ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba laabokosə əsuə kasɔ.

Məə ni mba luudi sekplə lə kasɔ kamfo eto bikə əsuə.

⁶ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba laakplat-sya kekple bə bəəsia nkpe sɛɛ lə Onanto eto ənəmi.

Mə ni mba luunyə asa nya luuyusə mə kafo nɛ.

⁷ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba ləənyə mə bətsyuəə kaminsə.

Onanto ebunyə mə kaminsə.

⁸ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba eto ketu lekpa kenke.

Mə luunyə Onanto nɛ.

⁹ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba laalɔ bətsyuə nti kaboko diyuə.

Onanto ebokpo mə wə bebi tinti.

¹⁰ Onanto ákpo atsyɔ betidi ba eto kama baati kate ohiā se bensi nkpe sɛɛ ekeyifo lə Onanto lelabi əsuə eso.

Onanto eto sekakediko eyifo mə sele.

¹¹ “Onanto ákpo mi atsyɔ lə betidi aaka mi, kate mi ohiā nya baateyi bidia saa lə mi əsuə se bitəkəko mɛ eso. ¹² Binyə disuəyue lə bəto keyudu, itsyise mi kayofofu fui lə Onanto eto kato. Nko ke ete bəte Onanto eto bənyeləkətidi ba letɔ mi setɔ ohiā nɛ.

Mba Ntəkəko Yesu Eyifo Fe Mmba Ku Diyənde.

¹³ “Bite fe mmba bitə betidi ba kenke. Fɛɛ lə kamini ábɔ lə mmba bomə əsuəə, ənsiəmbɔfo kamini bokpe lə mi bio. Nya se bunsibə kutəkə saa esoo, buwui hā ele bə befi mu bewui lə betidi lə baye lə mu əsuə bafe.

¹⁴ “Biyifo fe diyənde bitə kawunsia kenke. Umə wə bala bətəkə lə kɔtini

əsuəə, ambio. ¹⁵ Kuutsyuə saa anto okandie kefi asa keti wə. Bomu bufi befi wə kətəkə lə wə kətəkəkə əsuə kaka wuutə diyənde utsyuə saa wə nkpe lə diyə nəmə. ¹⁶ Nko ke ele bə mi okandie yənde utə lə betidi lə bənyə nɛ. Bə lə bənyə asa sɛɛ nnya biəyifo lə befi atesə bətə mi Anto wə nkpe kato.”

Yesu Əbə Kawunsia Bə Lə Ubə Oflosə Asa Nnya Moses Léte.

¹⁷ Yesu esi ótyei nkə, “Biembu biə mbə miə maninsə Moses eto afi nnya ókpe, nye Onanto eto bənyeləkətidi léte. Məmbə miə maaninsə nnya kon. Bomu mbə miə lə mbə mfləsə nnya. ¹⁸ Nya nla miə bete sitinti minkə, lə kase kato ku kasɔ nsi nkpe, kulesa saa embɔbɔ lə kɔfi komə əsuə isu ese lefe nə lesa saa luubə elo. ¹⁹ Lə nyaso lə utsyuə ataka uñyə lə kɔfi komə eto lesa seke ditsyuə əsuəə, nya ote betidi bamba nkə mə tsya yifo nkoo, boofi wə fe ofɛfɛ lə Onanto eto sekakediko. Fɛɛ utidi wə ke luuyifo lə kɔfi komə əsuə nya woote betidi bamba tsya nkə beyifo nkoo, boofi wə fe okplenyə tinti lə Onanto eto sekakediko. ²⁰ Nyaso nle mi bəteyi wuee minkə, fe biofo Onanto eto sekakediko budufə, ele bə bisia nkpe sɛɛ lə Onanto eto ənəmi bo leleke bonso kase kɔfi eto bateasa ku Farisifo kulaa tsya nsi.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Ləblɔfi Əsuə.

²¹ “Kɔɔ bəno bəteyi betidi bənkə, ‘Manlo utidi.’ Nya utidi wə leeyifo nkoo, ele bə bakpronko wə lekpo. ²² Fɛɛ mɔmɔɔ, mɔ le mi bəteyi minkə, utsyuə saa ke luunyə əbɔ lə wə əyimi əsuəə, bookpronko wə lekpo. Nya utidi wə tsya ləoteyi wə əyimitsyuə nkə, ‘Eyifo utidi bimbəə,’ bookpa wə besuko bəninə eto ənəmi. Nya utidi wə ləoteyi wə əyimitsyuə nkə, ‘Eyifo ubukii,’ Onanto ebunə wə koto lə ditekənu manlo kəmiə. ²³ Nyaso lə ibə bə efi fə ətəsa atənkɔ lə Onanto kedikətəkə eto leba əsuəə, nya fakloma fə lesatsyuə kpe lə fə ku fə əyimitsyuə lenti, ²⁴ yani fə kedi kamə ətsyə lə Disumuyo mfɔ lə esu lə fonko fə əyimitsyuə lə bekpo ntu lə bətsyuə nti fə lə efi fə kedi kamə esu ətə Onanto.

²⁵ “Lə utsyuə aala nkə weefi fə usuko kɔfi oflɔɔ, bəbe lefe lə fonko wə lə bəlo bətsyuə nti. Lenni nkoo, lə fonko wə esu lekpo etii, utidi əmfo ebufi fə okpe lə okponkpo eto ani. Nya wuntsya luufi fə okpe mba lemua betidi eto ani nya bookpe fə lə diyə. ²⁶ Nya nle fə bəteyi kasini minkə ebəkə lə mfɔ isu ese lefe nə fofo kayo ka fensi alosə.

Yanle Bə Bəsə Ku Bəsia Fe Bətsyuə Kama.

²⁷ “Bəno bəteyi bənkə, ‘Yanle bə bəsə ku bəsia fe bətsyuə kama.’ ²⁸ Fɛɛ mɔ le mi

bóteyi minkə utsyuə saa kee loobe usionko nya wəokε wə okoεε, ókpo wə lə wə utu kəmiə koko. ²⁹ Nyaso lə fə kodiani eto dinəmi ətə nkə dufə lə lebuə əsuəə, ləkə ni ato akpe. Eləkε itə fə bə nyansə fə əsuə eto lekpa ditsyuə enso bə befi fə utidi əmə kenke bato bakpe lə utemanlo kəmiə. ³⁰ Nya lə fə kodiani ətə fəyifo lebuəə, la ko ato akpe. Eləkε itə fə eso bə nyansə fə əsuə eto lekpa ləni enso bə fə utidi əmə kenke dufə lə utemanlo kəmiə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kusənini Ku Kusənini Isuə.

³¹ "Báteyi bənkə, 'Utsyuə saa ke ləoni wə usiəə, ele bə utə wə kukue nkə óni wə.' ³² Fεε nle mi bóteyi minkə, lə osani utsyuə áni wə usiə, nya yanyε lə disenkpō əsuə esoo, osani əmə dítə usiə əmə lekpo kusə. Nya dimanyε lə osani wə ke luufi usiə əmə tsya ákpo kusíə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Asakpadikpadi Isuə.

³³ "Koo bəno tsya báteyi betidi bənkə, 'Mankpadi asa esi etudi kənyε lə nnya əsuə. Bomu yifo lə ntamu bo faka fətə Bonamute əsuə.' ³⁴ Fεε mómoo, nle mi bóteyi minkə mankpadi asa ətsyə kənyε saa. Mankpadi asa nnya nkpe kato itsyise Onanto eto lekankpōmε ni mfó. ³⁵ Mankpadi asa nnya nkpe lə kasó tsya itsyise Onanto eto akpa eto kətəkó ini. Nya mankpadi Yerusalem, itsyise mfó ni baka eto Oka wə ni Isuəalenyə Kenke eto umə nε. ³⁶ Mankpadi fə disí tsya itsyise əmbə əsuəəle fofofə fə disí eto sewoní eto lε óni buyifo uflubi lee ona. ³⁷ Tə lə mi ee lə iyifo ee, nya lə mi oowo lə iyifo oowo ete. Lesa bamba sa enso nyamfo eto bóteyii, etsyi lə olontidi əmə oflo.

Yesu Áte Bo Nkə Boantisə Oko.

³⁸ "Bəno báteyi bənkə, 'Bafó dinəmi lə dinəmi eto kənyε, nya lenyi lə lenyi eto kənyε.' ³⁹ Fεε mómoo, mō lε mi bóteyi minkə, mantisə fə oyimitsyuə eto kabua ka úyifo eto oko. Lə utsyuə áso fə lə kodian-itosii, tsyi nkonse tsya ətə wə. ⁴⁰ Nya lə utsyuə aala nkə woasama fə lə ofo fə awu katoo, wuninsə fə kafia tsya ətə wə. ⁴¹ Nko ke lə əsuəalenyə eto utsyuə anyikə fə okpe nkə tsyi wə bikə lə bεyε disunkpō lónii, yenko wə nnya ənuə. ⁴² Lə utsyuə atə fə lesatsyuə, fi ni ətə wə. Nya lə utsyuə tsya ato nkə dia lesa ətə wə, dia ni ətə wə.

Yesu Áte Bo Nkə Bola Bo Balo.

⁴³ "Bəno báteyi bənkə, 'Lə fə bayetsyuə lə ekisi fə oló!' ⁴⁴ Fεε mómoo, nle mi bóteyi minkə belə mi balo lə beto ola lə mba leekisi mi eto disí. ⁴⁵ Bə lə befiani Onanto wə nkpe kato eto bebi tinti. Itsyise wə ləətə kofe laafa kətə betidi bua ku mba leeyifo

kasεε kenke tsyetsyεetsyε. Nya ósomí tsya laani kətə betidi bə leeyifo kasεε ku mba leenyifo kasεε ta. ⁴⁶ Lə betidi bə laala mi ete mi tsya laalaa, nte kayofofó ka Onanto luutə mi. Nko ke te mba laafo uməanko kula tsya leeyifo nε. ⁴⁷ Nya lə mi bayetsyuə mate ete biəsiasəə, nyale bienyifo tó kulesa nə eto ani ele bə basó mi. Mamfokanofó tsya eyifo nko ke. ⁴⁸ Bomuu, bεflo fe kase mi Anto wə nkpe kato leflo seka.

6

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kafokpeyifoyifo Isuə.

¹ "Bebe kukəno biə bienyifo kesumu eto kasεε ka ele bə biyifo bilakə bete lə betidi lə bənyə. Itsyise lə biyifo nko, biensimbunyə kayofofó saa itsyi lə mi Anto wə nkpe kato oflo. ² Nyaso lə ətə okombo utsyuə lesatsyuəə, mambe nya letsya lə betidi lə bəno fe kase ənəmi ənəmi eto betidi leeyifo lə ntsyakó ku lə umə eto kabia. Beeyifo nko bə lə betidi lə batəsə mə. Nle mi bóteyi sitinti minkə boonyə mə kayofofó koko. ³ Nyaso fəə, lə awunsəkó okomboo, yifo nko bə fə oyetsyuə kulaa tsya embote lesa nə feyifo. ⁴ Itə bə iyifo abionsa nya kuutsyuə saa lembunyə enso fə Anto Onanto wə ləənyə asanyata, bə lə ofo fə nya kayo.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Olatoto Isuə.

⁵ "Lə bεle ola botoo, bienyifo fe kase ənəmi ənəmi eto betidi leeyifo. Baala buiyəə lə Yudafo eto kalakatokó ku lə obia bə lə utsyuə saa lə unyə mə. Nle mi bóteyi sitinti miə, bofofó mə kayofofó saa koko. ⁶ Fεε lə ale ola botoo, dufə lə fə diyo kəmiə lə eti siku lə ato ola ətə fə Anto wə kuutsyuə saa ləənnnyə. Nya fə Anto wə ləənyə fə eyifosa kulakula saa, ebofo fə nya kayo.

⁷ "Lə bεle ola botoo, biendi etiki kpenkpenkpe katəyi, kaló bóteyi fe kase bamamonyə leeyifo. Beebu bə lə batəyi etiki kpenkpenkpee, nya mə bəfiə loofó mə olatoto nε. ⁸ Bienyifo fe mə, itsyise Mi Anto Onanto yi asa nnya behiə fε biatə wə. ⁹ Nyaso nnya mmə ele bə beto ola,

'Boanto wə nkpe kato,
tə lə bakpasə fə diye.
¹⁰ Fə sekakedidi lə sibə.
Beyifo lə fə lelabi əsuə
lə kasó mfo fe kase inte kato.

¹¹ Tə bo bo mmi eto didisa.

¹² Fi bo abua atsye bo

fe kase bo tsya leefi katsyε mba laata bo kebú.

¹³ Mantə lə budufə lə botokabe əsuə,

lələkə bo etsyiko lə abua əsuə.

Itsyi sekadidi ku əsuəale

ku diyände eyifo fə ale lefe saa. Iba itə.'

¹⁴ "Nya læ bifi mi bətsyuə eto botakebu bətsyē mæə, mi Anto Onanto tsya ebuffi mi ale tsya otsyē mi. ¹⁵ Fəe læ biemfi mi bətsyuə eto botakebu bətsyē mæə, mi Anto Onanto tsya embuffi mi botakebu otsyē mi.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kənyeklekle Isua.

¹⁶ "Nya læ bėkle kənyē, mənənkisə ənəmi eyifo fe kase ənəmi ənəmi eto betidi leeyifo seka. Beenənkisə ənəmi sekasitsyuə bə læ utsyuə saa luunyə mə nkə bale kənyē bokle. Nlə mi bəteyi wuee minkə bofofo mə kayofofo saa bəlosə. ¹⁷ Lə bəle kənyē bokle nē, biflə ənəmi læ besadi disi. ¹⁸ Nyamfo luutə bə betidi embote bənkə bəle kənyē bokle. Bomu bə læ mi Anto wə boənnə hā læ ote. Bə læ mi Anto wə ləənyə lesa saa, læ ofo mi nya kayo.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Onanto Eto Sekakediko Eto Bikenyanəyə Isua.

¹⁹ "Bianlə əsuə eto bikə bitsyē læ kaso kamfo, kaka bale ku kosansa laabiasə bikə nya beyu tsya laaba biku kedufə ayo keyu mi. ²⁰ Bomu bələ mi bikə bitsyē læ Onanto eto. Mfoo, bale embobiasə mi nye beto kosansa nya beyu tsya lemboba siku beyu mi. ²¹ Itsyise kaka fə bikə bia lefo koya ntee, mfo fuuffi fə ənəmi ətəkə nē.

Yesu Áte Asa Lə Kase Ənəmi Diyifo Diyənde Itə Utidi.

²² "Ənəmi eyifo fe okandie itə utidi. Lə fə ənəmi alekəe, fə əsuə kenke ebokpa fe okandie. ²³ Fəe læ fə ənəmi annlə kənyəə, fə utidi eto umu əmə kenke ebokə læ ketuntu əsuə. Nyaso læ diyənde nə nkpe læ fə afiani ketuntuu, fə ketuntu kamə ebokə ale tinti.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Onanto Ku Bikə Kamabutəkəko Isua.

²⁴ "Kuutsyuə saa embofo banamute inuə busumu. Woola əni, ukisi unuəfə. Uutsyuə əni koto nya wəoni unuəfə. Embfo Onanto ku atabi bəko kesumu. ²⁵ Nyamfo eso minlə mi bəteyi minkə bianso mi nsusu bufi kətəkə læ lesa nə biudi nye biunə nye asa nnya biolə læ mi əsuə. Itsyise nkpe afo koya eso didisa. Nya əsuə eto uyi tsya lefo koya eso asa nnya biolə. ²⁶ Bebe bəkləbe, baamfo kakue nya bəmləkə edisa nye eyibibi kətsyē əsuə læ kewū, fəe mi Anto Onanto aabe mə! Nya ntsyē fə woombobe mi enso mə, lefe nə eto lefe befo koya benso mə. ²⁷ Nya mi utsyuə ebofo nkpe busiə diyi ləni kasonə kaso kase elee, læ ufi nya okpe læ wə nsusu əsuə kekəleke nkə?

²⁸ "Bibu bebe kase dituwini mi læ dimə laanə bobee. Kaanta olokotutu nya keendi

kafia kefi keti əsuə. ²⁹ Fəe nle mi bəteyi minkə Oka Salomo kulaa tsya læ wə kolokə eto diyənde əsuəə, mánno bobee fe dituwini mi nə ləəmə mfo. ³⁰ Lə nko Onanto ləətə sefa kolokə komfo eto oklee, sefa sia ləənyə mmi ete nya kəsiəsə ete baala se kato kakpə læ ditefenku kəmiəə, ntsyē Onanto lembutə bo alesə kpə enso sefa eto ale? Ntsyē wəmbutə mi kolokə enso? Bimbə bofokanə kpə!

³¹ "Lə nyaso biənsisə bikebu disi kato biənkə, 'Sieti buunyə lesaatsyuə budi nye lesaatsyuə bunə nye lesaatsyuə bolə læ əsuə?' ³² Asa nyamfo eyifo asa nnya bamamonyə ləəsəiə kebu disi ketsyiko. Mi Anto wə nkpe kato yi nkə asa nyamfo kenke eboliə mi. ³³ Bomu bitə læ mi abəbesa tute læ idi kase Onanto luudi seka læ mi əsuə le befiani basəe. Nya wuufi asa bamba nya kenke loofe itə mi tsya, utə mi. ³⁴ Nyaso biənsiə bikebu disi itsyi læ kuse ko nle bubə əsuə. Diyi nəmfə tsya ebubə ku ni bulə. Yanle bə bufi bulə bamba bokpe læ mi eto bole əsuə.

7

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Utidi Bamba Eto Lekpo Bokponko Isua.

¹ "Mankponko betidi bamba lekpo bə læ Onanto tsya læ əyē fə lekpo bokponko. ² Kase faaklā asa yeeyi kaba kakpo kətə utidii, nko ke eto okle Onanto looklā utə fintsyə nē!

³ "Ntsyē fe fanlə dikubi kəke nə ntəkə fə əyimitsyuə eto dinəmi bobee fe fannlə dikubi kpə læ ntəkə læ fə léle bunyə? ⁴ Ntsyē fe fofofo fə əyimitsyuə bəteyi fənkə, 'Lekpakpa, tə læ nləkə dikubi kəke nə ntəkə fə læ dinəmi,' se dikubi kpə ntəkə læ fə kosate eto lele əsuə? ⁵ Fə ənəmi ənəmi eto utidi! Ka dikubi kpə nə ntəkə fə læ dinəmi buləkə fe læ ənyə kusu ələkə fə əyimitsyuə eto lele kəke nə ntəkə wə læ dinəmi.

⁶ "Biemfi asa nnya diyifo kenke beto bitə bakpa. Lə bifi bitə mæə, mə bomu ebotsyi bawuninsə bənə mi. Biemfi mi atsyabi nya lefo koya beto bəkpə bakplako. Lə bifi bitə mæə, bəonwə nya ku mə akpa bakpe læ kota.

⁷ "Beto asa læ befi bətə mi. Bebebe asa læ binyə. Bəso siku læ basini mi. ⁸ Itsyise utsyuə saa wə laato asaa, bəətə wə. Nya utsyuə saa wə laabəbe, wəənyə. Nya utsyuə saa, wə lesə siku, bəosini wə.

⁹ "Minti eto Owəe læ wə ubi ato wə abolo, wuufi lebambi utə wə? ¹⁰ Nye læ otə wə lekpe, wuufi owa utə wə? ¹¹ Mimba ni babuayifo kulaa yi kase buifi asa sēe bitə mi bebi. Nya ntsyē yuutsyē ku Boanto wə nkpe kato itə bo? Ntsyē yofo bubə bə weembuffi wə asa, asa sēe, utə betidi

ba laato wə? ¹² Asa nnya biala biə betidi bamba yifo bətə mii, mitsya yifo nnya bitə mə nko. Nyamfo ete Moses eto kɔfi ku Onanto eto bənyeləkətidi nle bote nɛ.

Beye Lə Kesie Ka Nso Bɔfe Befe.

¹³ “Beye lə kesie kəkɛ befe bidufə kəmiə. Itsyise lə beye lə kesie ka ləmɔ ku kusu ko disensə ko diyuə ku bɔyɛ, yookpa mi isuko katsylɔkɔ ka ni ute kəmiə. Nya ko əsuə betidi kɔpə nye nɛ. ¹⁴ Fɛɛ nkpə eto kusu afe, nya ko bɔyɛ kesu mfɔ kpe ale, nya betidi esiani hā lənyə ko.

Kuyi Saa Ku Ko Ebibi.

¹⁵ “Bebe mi əsuə sinini lə bidiabidia eto bənyeləkətidi əsuə. Bəəbə mi ɔflo fe basamu seka lə dinyəbi əsuə. Fɛɛ lə mə kəmiə, baso bekiti. ¹⁶ Biunya mə bitsyə lekpo lə mə eyifosa əsuə. Kanyi aannwɔ eyibibi nnya bedi. Nya otɔnkpa anwɔ nnya bendi. ¹⁷ Nko ini bə kuyi sɛɛ saa aannwɔ ebibi sɛɛ. Nya kuyi bua saa aannwɔ ebibi bua. ¹⁸ Kuyi sɛɛ saa aannwɔ ebibi bua nko ke kuyi bua saa laannwɔ ebibi sɛɛ nɛ. ¹⁹ Kuyi saa ko laannwɔ ebibi sɛɛ, baala ko kefi kakpe lə ute. ²⁰ Nyaso badiantidi ba ləələkə Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə kɛnyɛɛ, biunya mə bitsyə lekpo lə mə eyifosa əsuə.

Bikeyifo Onanto Eto Alasa.

²¹ “Inni utsyuə saa ke laakpadi mɛ nkə, ‘Bonamute, Bonamutee,’ luudufə Onanto eto sekakedikɔ. Bomu betidi ba leeyifo mɔ Anto wə nkpɛ kato eto alasa luudufə mfɔ. ²² Lə diyi fɛfɛ ayoo, betidi kɔpə bɔtyei mɛ bə, ‘Bonamute, Bonamute! Lə fə diyɛ əsuə nya budi fə Ditiki Sɛɛ nəmə nya bɔyifo ayanisa kɔpə bɔla awɔnɔ bua kɔpə bɔləkə lə betidi əsuə.’ ²³ Mfɔ nya mɔɔtyei mə minkə, ‘Minyi mi kulaa o-o! Bidu mɛ lə ɔflo, mi babuyifotidi.’

Yesu Ate Asa Itsyi Lə Bayoto Inuə Batsyuə ʼIsua.

²⁴ “Nyaso utidi wə ke laanɔ mɔ etiki nya weeyifo lə nnya əsuə, wə ni obesibe nɛ. Ute fe utidi wə léto wə diyoo uinyənsə lə koba əsuə. ²⁵ ʼJsomi áni nya ntu díyi boba bɔkpo, nya ufiebi keklege lɛsɔ ɔyɛ lə diyoo nəmə əsuə ófɛ. Fɛɛ díamba itsyise ɔto ni utəkə lə koba əsuə. ²⁶ Fɛɛ utsyuə saa wə laanɔ mɔ etiki fe woanyɛ lə nnya əsuə, okateko ubuki. Ute fe utidibuki wə léto wə diyoo uinyənsə lə kowinimi əsuə. ²⁷ ʼJsomi áni nya ntu díyi bóba bókpɔ mfɔ, nya ufiebi keklege lɛsɔ ɔyɛ lə diyoo nəmə əsuə ófɛ, nya léba kploo lékpɔ lə kasɔ.”

Yesu Áte Asa Ku ʼIsuəale.

²⁸ Se Yesu léte asa nyamfo kenke ólosə, wə asatete eyifo məmblɛ yanii. ²⁹ Wə asatete ményifo fe kase afi eto bateasa

laate. Bomu óte asa fe nwə nkpe əsuəale lə asa nnya óte əsuə.

8

Yesu Átsya Osani Utsyuə.

¹ Lefe nə Yesu lɛyifə kɔtini komə úbə kasɔ, betidi kɔpə atəkəko wə. ² Mfɔ nya osani utsyuə wə nle bufi sía bufi díbə óse akonki lə wə ənəmi ótyei nkə, “Bonamute! Lə alaa, ebofo butə bə mɔ əsuə le.”

³ Yesu ənə wə koni útidi wə, nya ótyei wə nkə, “Nla. Fə əsuə le.” Lamfolamfo bufi bomə əyuə utidi əmə. ⁴ Mfɔ əmə nya Yesu lɛtyei wə nkə, “Be kukɔnɔ, nya mensu atɛyi kuutsyuə saa kulesa. Bomu fi fə əsuə esu ate Onanto eto usumunyə wə luudi fə adansie nkə fə bufi əyuə fə sitinti. Nya lə efi kedi ka Moses eto kɔfi létɔ ətə. Bə lə utsyuə saa lə ote nkə bufi bomə əyuə fə sitinti.”

Yesu Átsya Romafɔ Eto Omamanyə Ninə Eto Uyifoyifo Utsyuə.

⁵ Se Yesu didufə Kapernaun eto umə, Romafɔ eto Omamanyə Ninə utsyuə əbə ólɛ wə lekpa kpa nkə, ⁶ “Bonamute! Mɔ uyifoyifo lə bufi keklege. Olabe lə diyoo ɔnnle bofo botaka.”

⁷ Yesu átyei wə nkə, “Muusu lə nsu ntsya wə.”

⁸ Omamanyə ninə əmə ətə wə mbuayɛ nkə, “Bonamute, oolo! Yənyə itə bə mɔ diyoo. Tɛyi ditiki ləni ete mɔ uyifoyifo əmə eto bufi ebuyuə wə. ⁹ Mintsya eyifo nwə nkpe lə beninə eto kalo, nya bamamanyə bətsyuə tsya nkpe mɛ kalo. Lə ntyei utsyuə miə, ‘Suu’ weesu. Nya lə ntyei obamba tsya miə, ‘Bə,’ wəəbə. Nya lə ntyei mɔ uyifoyifo miə, ‘Yifo nəmfoo,’ weeyifo ni.”

¹⁰ Se Yesu lɛnɔ etiki nyamfoo, iyifo wə yanii nya ótyei betidi ba ditəkəko wə mfɔ nkə, “Nle mi bɔtyei sitinti minkə lə Israel-bebi nti kulaa tsyaa, mənyə tɔ bɔfokanɔ kpɛ bomfo eto okle! ¹¹ Nle mi bɔtyei sitinti minkə betidi kɔpə ebutsyi kɔfekatokɔ ku ko diyokedufəkɔ bəbə bəsiə kasɔ bedi lesa ku Abraham, Isak ku Yakob lə Onanto eto sekakedikɔ. ¹² Fɛɛ mimba ni sekakedikɔ siamə eto bebii, boofi mə batɔbakpɛ lə ketuntu ka nkpe lə se kama mfɔ. Mfɔ boowi nku bayimi anyi.”

¹³ Nya kamaa, nya Yesu lɛtyei bamamanyə eto uninə əmə nkə, “Du esu diyoo, yuubə itə fə fe kase fáfo fáno əsuə.” Nya omamanyə ninə əmə eto uyifoyifo eto əsuə dímuə wə ale lə lefe nəmfo əsuə ke.

Yesu Átsya Betidi Kɔpə Bufi.

¹⁴ Se Yesu dísu Petro eto diyoo, únyə nkə atikesi əmuə Petro eto usiəambe keklege, nya onlabe. ¹⁵ Mfɔ əmə nya Yesu lɛkɔbɛ

wə lə kɔni nya atikesi nyamə léyani wə nya ótaka úsu úyifo wə afɔ.

¹⁶ Se ditsyitsyo lefe léyoo, bákpa betidi kɔɔ ba awɔnɔ bua dikələ báboko Yesu óflo. Yesu lə ditikididi lɔni əsuə, óla awɔnɔ bua nyamə úləkə lə mə əsuə. Nya ótsya befimfi bamə kenke mə efimbi.

¹⁷ Úyifo nyamfo bə lə ditiki nə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya letəyi utsyə lə ibə itə nkə,

“Wə kosate átsya bo kəsuafi,
nya ótsya bo efimbi kenke.”

Betidi Inua Ba Léla Bə Bəətəkəko Yesu.

¹⁸ Lefe nə Yesu dínýə betidi kɔɔ ba ríyə wə lə óflo, óteyi wə batɔnkpe bamə nkə, bətə lə bayila ditumbukple nəmə besu ni lekpake nənse. ¹⁹ Afi eto oteasa utsyuə əbə wə óflo mfó. Nya óteyi Yesu nkə, “Oteasa, muutəkəko fə nsu kaka ke fantɔ.”

²⁰ Mfó nya Yesu letəyi wə nkə, “Nkpaflobə kpe əbiə nnyə eto kafo baalabe, nya baklobə nkpe ayo. Fəe Utidi Eto Ubii, əmbə kaka wuuluə wə disi.”

²¹ Nya utidi bamba utsyuə wə ni okasebi letəyi nkə, “Bonamute, tə mɛ kusu lə nsu mbikə mɔ anto fə.”

²² Yesu ətə wə mbuaye nkə, “Təkəko mɛ. Tə mba nsi nkpə fə bekpənkpə lə besu bebikə mə bekpənkpətsyuə.”

Yesu Éti Ufiebɔ Wə Lɛsɔ Kekleke Kusu.

²³ Yesu ku wə bakasebi édufə lə óklo utsyuə kafo. ²⁴ Yankle ufiebɔ étsyiko bɔsɔ kekleke lə ditumbukple nəmə əsuə. Nya ɔnlɛ ntu bɔsɔ kakpɔ lə óklo əmə kafo, nya íyifo fe woonya udufɔ lə ntu kaso. Fəe Yesu wə ləbe selabe. ²⁵ Bakasebi bamə ésu básanklisə wə nya bátəyi wə bənkə, “Bonamute, ləkə bo! Boəbə bukpə lo.”

²⁶ Mfó nya Yesu letɔ mə nkə, “Beso bənle sikpi bote nko? Mi mba eto bofokanɔ lemfuli!” Mfó nya ótaka úúnyə nya ókpe ufiebɔ ku ntu bomə kɛnyɛ nkə bayuə kɛnyɛ. Nya lesa saa díyúə kɛnyɛ kanaanana.

²⁷ Íyifo utsyuə saa mfó yaii. Nya bátɔ əsuə bə, “Nte utidi wə eto okle ni nwə mfo? Ufiebɔ ku ntu kulaa tsya eetsyuə wə koto!”

Yesu Átsya Betidi Inua Bətsyuə Ba Ísuə Awɔnɔ Bua Disiə.

²⁸ Se Yesu lɛyila ditumbukple úsu ni lekpake nənse údufə Gadara eto kaso, betidi inua bə əsuə awɔnɔ bua nsi əbɔ bətsyi lə edi nti bəbə bətsyako wə. Nya se bəke sikpi tinti esoo, kuutsyuə saa mánkatɔnɔ nkə woaye kusu komfo ofe. ²⁹ Lamfolamfo, báfa ku ókɔɛ bembembe nya bátɔ wə bənkə, “Fə Onanto eto Ubi, bə nkpe lə bonko fə lenti mfo? Bubə fəbə fə étsyiko bo koto bunə katɔnsə fə lə lefe nəmə lə leyo?”

³⁰ Bakplako eto lekpa kplɛ ditsyuə ənyə lə mfó óflo békedi lesa. ³¹ Nyaso awɔnɔ bua nyamə ále Yesu lekpakpa bənkə, “Lə ebola bo ələkə lə mfoo, nyale la bo esu akpe lə bakplako eto lekpa kplɛ nə ríyə mə əsuə.”

³² Mfó Yesu dínýənki ókpe mə óteyi nkə, “Bidu bisu.” Nyaso bédú mfó bésu bédufə lə bakplako bamə əsuə. Nya bakplako bamə kenke ditsyetsyi báwunini lə kotini komə eto kotosi bésu bédufə lə ditumbukple nəmə əsuə nya bənə ntu bəkpə.

³³ Lə nyaso mba laase bakplako bamə étsyetsyi besu umə. Bátəyi lesa saa nə díbə lə bakplako bamə ku betidi ba awɔnɔ bua disiyə lə əsuə əsuə. ³⁴ Nyaso utsyuə saa lə umə əmə ésu nkə wəənyə Yesu. Nya se bənyə wəə, bálɛ wə lekpakpa bə udu lə mə kaso.

9

Yesu Átsya Utidi Utsyuə Wə Leba Onkpo Lə Kaso.

¹ Yesu édufə lə óklo nya usinkli óyɛ lə ditumbukple əsuə úsu wə umə. ² Mfó nya bákpa osani utsyuə wə léba onkpo kaso lə belabekə əsuə báboko wə óflo. Se Yesu dínýə nkə báfo bāno tinti esoo, óteyi nwə léba onkpo kaso əmə nkə, “Ubi, kpe utu. Mfi fə abua ntsyɛ fə.”

³ Mfó afi eto bateasa bətsyuə ba dínýə mfó letəyi bənkə, “Utidi əmfo lə mbusiotiki budi.” ⁴ Yesu ənyə mə nsusu bomfo utsyə lekpo nya ótɔ mə nkə, “Beso bənle nsusu bua bomfo eto okle bufi?” ⁵ Nya nte etiki nnyə eto bəteyi diyuə enso, ‘Mfi fə abua ntsyɛ fə,’ lee batəyi bə ‘Taka, lə aye edu?’ ⁶ Bə lə nləkə nte mi miə Utidi Eto Ubi kpe əsuəale bə lə ufi abua ɔtsyɛ lə kawunsia mfoo,” óteyi utidi əmə léba onkpo kaso mfó nkə, “Taka ənyə, lə efi fə belabekə lə edu esu diyoo.” ⁷ Mfó nya osani əmə létaka nnyə úfi wə belabekə nnyə údu úsu diyoo. ⁸ Lefe nə betidi bamfo dínýə nyamfoo, sikpi əmuə mə nnyə bátəsə Onanto bə úfi əsuəale nyamfo eto okle útə betidi.

Yesu Ákpadi Mateo Nkə Utəkəko Wə.

⁹ Yesu édu mfó nya se ɔnyɛ ɔntɔɔ, únyə nwə laafo umənkɔ utsyuə wə baakpo Mateo wə nsi lə wə keyifokɔ. Nya óteyi wə nkə, “Təkəko mɛ.” Mfó əmə nya Mateo létaka útəkəko wə.

¹⁰ Lefe nə Yesu nsi ɔnlɛ lesa budi lə Mateo eto diyoo, mba laafo umənkɔ kɔɔ ku babuayifo bətsyuə əbə bákɔ ku Yesu ku wə bakasebi əsuə lə lesakedikɔ mfó. ¹¹ Mfó nya Farisifo ba dínýə nyamfoo, letɔ wə bakasebi bənkə, “Beso mi oteasa ku mba laafo umənkɔ ku babuayifo leedi lesa kako?”

¹² Yesu áno lesa nê bâteyi nyaso úta mbuaye nkê, "Betidi ba nkpe əsuəale manhiā ofanyə enso mba ni befimfi hā. ¹³ Bisu lə bisu bebəbe nnya bāwəni bākppe lə Awənisə Kenke eto Kukue eto kaso bənkə, 'Kaminsənyənyə maabəbe, nya inni bebukilolo kətə kedi.' Məmbə miə məəbə nləkə betidi sɛɛ, bomu babuayifo eso mimbə."

Bátə Yesu Etiki Itsyi Lə Wə Asatete Fəfo Əsuə.

¹⁴ Mfó nya Ntufəsətidi Yohanes eto bakasebi díbə bátə Yesu bənkə, "Beso bonko Farisifo laakle kənyɛ lə lefe lefe əsuə, fɛɛ fə bakasebi laankle kənyɛ?"

¹⁵ Yesu ətə mə mbuaye nkə, "Bibubibu biə okafəsə eto baklɔbɔ ba nkpe lə wə oflɔ yifo mə əsuə yoooyoooyoo ku kaminsə lə lefe nə eto lefe onkpe lə mə oflɔ? Yanle bə ibə nko kulefe! Fɛɛ diyi dítsyuə ebubə nə əsuə bookpa okafəsə əmə bedunko lə mə oflɔ. Lə lefe nəmfó əsuə, bookle kənyɛ bəsiə.

¹⁶ "Kuutsyuə saa emfi kafia eto lefianku fəfo katalə kətəkə lə kakokə əsuə. Itsyise lefianku fəfo nəmə ebunə ni əsuə díləkə lə lekoko nəmə əsuə itə bə dibiə koko nəmə ebola disensə lekpe.

¹⁷ "Nko ke kuutsyuə saa leemfi nte fəfo kakpo lə kubukikue tobe koko kafo itsyise nte bomə ebəkpɔ itə otobə əmə eboba nya nte bomə luuwi nya otobe əmə loobia. Bomu beefi nte fəfo kakpo lə kubukikue tobe fəfo kafo. Nya asakpa ənuə nyamə ebutsyə kukɔnɔ."

Yesu Áwunsəko Usio Utsyuə Ku Yairo Eto Ubi Əni Tsya.

¹⁸ Lefe nə Yesu nle mə etiki budinkoo, Yudafo eto katsyako eto uninə utsyuə əbə wə oflɔ nya óse akonki, óle wə lekpa kpa óteyi nkə, "Mə ubisiobi əkpə məməməmə, tsya bə lə əbə efi fə ani ətəkə wə lə əsuə lə otaka." ¹⁹ Nyaso Yesu átaka útəkəkə wə ku wə bakasebi.

²⁰ Se ɔntɔ, usionko utsyuə wə kɔtɔ dikakpo lə lefosi alɛ ənuə sɔ́ɔ əsuə tsya ətəkəkə Yesu kama nya útidu wə awu eto kotosi. ²¹ Úyifo nko nya óteyi wə əsuə lə bɔfokanɔ əsuə nkə, "Lə ntidi wə awu koo, mə bufi ebəyɛ mɛ."

²² Yesu átsyi ówuninsə únyə wə nya óteyi wə nkə, "Muə utu alɛ, mə ubi. Fə bɔfokanɔ átsya fə." Lə lefe nəmfó əsuə tututuu, bufi bomə əyuə wə.

²³ Nnya kamaa, Yesu ésu katsyako eto uninə əmə eto diyo nya se únyə mba leefe nkpatyaku ku mba nle bɔfa kewi nkuu, ²⁴ óteyi mə nkə, "Utsyuə saa bɔ usu lekple, disio bi nəmə mənkpə, bomu selabe ete onlabe." Mfo bətsyiko wə bumə. ²⁵ Nya se bála betidi bamə babɔsɛɛ, Yesu édufa

diyo nə ubisiobi əmə nlabə, nya ókobə wə lə koni, nya ótaka úsiə. ²⁶ Ditiki nəmfó ésensə léba lékpɔ lə kaso kamə eto lekpa kə nəmfó kenke.

Yesu Átsya Bənəmba Inuə Bətsyuə.

²⁷ Se Yesu dídu mfó ɔnyɛ ɔntɔ, bənəmba inuə bətsyuə átaka bətəkəkə wə ku kudu bembembe bâteyi bənkə, "Oka, David eto ubi! Nyə bɔ kaminsə!"

²⁸ Nya se Yesu dísu údufə diyo, bənəmba inuə bamə edufə mfó. Nya Yesu létə mə nkə, "Befo bəno biə mofo mi bɔtsya?"

Mfó bəmənki kənyɛ bâteyi bənkə, "ɛɛ! Bɔfo bəno."

²⁹ Mfó nya Yesu dítidu mə ənəmi nya óteyi mə nkə, "Tə lə ibə itə fe kase befo bəno." ³⁰ Nya ete mə ənəmi lesini. Nya Yesu díkə mə ato kekəle nkə, "Bianteyi kuutsyuə saa nyamfo." ³¹ Fɛɛ se bədu mfó, bábe ditiki nəmfó letsya utidi sa anɔ lə lekpa nəmfó kenke itsyi lə Yesu əsuə.

Yesu Átsya Utidi Utsyuə Lendi Etiki.

³² Se betidi bamfo dídu bantɔ, betidi bətsyuə ákpa osani utsyue wə ləwɔnɔ bua díte ɔnnle etiki bɔfo budi báboko Yesu oflɔ. ³³ Óla ləwɔnɔ bua nəmə úləkə lə wə əsuə. Mfó nya utidi əmə dítsyiko etiki budi. Nyamfo éyifo betidi ba nyə mfó yanii, bâteyi bənkə, "Bəənyə tɔ nyamfo eto okle bunyə kulefe lə Israel eto kasɔ!"

³⁴ Fɛɛ Farisifo bətsyuə áteyi bənkə, "Awɔnɔ bua eto oka wə lətə wə əsuəale, nya úfi ɔnle awɔnɔ bua nyamfó bolə kələkə nɛ."

Betidi Eto Asa Inə Yesu Kafo.

³⁵ Yesu áyɛ ótsyilama kəmə ku mbuto bɔ nkpe lə lekpa kə nə lefi mfó. Óte asa lə Yedafə eto ntsyako. Óbe Ditiki sɛɛ nəmə letsya óte asa itsyi lə Onanto eto sekakedikə əsuə. Nya ótsya betidi efimbi efimbi kenke. ³⁶ Nya se únyə sitiditu siamə, mə asa ənə wə kafo itsyise əsuə ába mə, nya bānkə ɔwɔnsəkotsyuə saa, nya beyifo fe basamu ba ləmbə obebe. ³⁷ Nyaso óteyi wə bakasebi nkə, "Bekuenke biə díkayo buləkə fui, fɛɛ beyifoyifo bamə emfui. ³⁸ Nyaso bɛle ɔkuensate əmə lekpa kə lə ɔtsyese beyifoyifo lə bəbə bawunsə lə bələkə bekuenkə biamə."

10

Yesu Itə Wə Batənkpe Lefosi Inuə Bamə Əsuəale.

¹ Yesu ákpadi wə batənkpe lefosi inuə bamə óko nya útə mə əsuəale nkə bala awɔnɔ bua bələkələ betidi əsuə nya lə batsya mə efimbi, efimbi saa tsya.

² Batənkpe lefosi inuə bamə eto aye ni

Simon wə bensi baakpo Petro ku wə oyimi
 Andrea
 ku Yakobo ku wə oyimi wə baakpo
 Yohanes baa ni Sebedeo eto bebi
³ ku Filipino ku Bartolomeo ku Toma
 ku Mateo wə laafo umänko
 ku Yakobo wə ni Alfeo eto ubi ku Tadeo
⁴ ku Simon wə ditsyi Kana
 ku Yuda Iskariot wə didu Yesu üt.

Bisu Bebe Ditiki Sɛɛ Nəmә Letsya.

⁵ Yesu ɔtsyә lefosi betidi inuә bamfo
 kusu nya ɔtsyese mә nya ukә mә ato nkә,
 “Biensu betidi ba lenni Yudafo eto kaso
 nye bidufә Samariafo eto umә saa tsya
 kafo. ⁶ Bomu bisu Israel bebi ba diyifo
 fe basamu ba lәnya kusu ɔflo. ⁷ Bisu
 bebe letsya biänkә, ‘Onanto eto Sekakedidi
 eboyo selo.’ ⁸ Betsya befimfi lә betakasә
 mba dıkprә. Betsya mba nle bufisia bufi,
 lә bela awonɔ bua bitsyiko lә betidi әsuә.
 Bıanya әsuәale nyamfo bitsyiko mɔ ɔflo
 nyaso mi tsya biemfi dnyo bete befo atabi.
⁹ Bientsyi atabi saa lә mi katobe. ¹⁰ Mi
 kuutsyua mentsyi otobe fe mba laato asa,
 awu nuafә, afokpa nye ɔle uyi ɔye kusu.
 Uyifoyifo әnyә utә lesa nә wuudi.

¹¹ “Lә bidufә umә nye kebuto kәtsyuaә,
 bebebe utidi sɛɛ wә loola nkә woafo mi.
 Besonɔ lә wә ɔflo lә beke mfo isu ese lefe
 nә biudu. ¹² Lә bidufә dnyo ditsyua, bisisә
 mә biänkә, ‘Diyuә itә mi.’ ¹³ Lә bāfo mi
 ku kafo faa, bitә lә mi diyua eto kәsiә
 kamfɔ lә kәsiә ku diyo nәmfɔ kenke eto
 utsyua saa. Nya lә bamfo mii, diyuә eto
 kәsiә kamfɔ bә mi ɔflo. ¹⁴ Nya lә diyo
 nye umә әmә eto betidi māmfo mi nye
 bāni bāmfo mi ditikii, nyale bidu mfɔ lә
 beffe mi nkpafo eto site bekpɔ lә umә әmә.
¹⁵ Nle mi bɔteyi sitinti minkә lә diyi fefe
 nә Onanto lookpronko kawunsisә eto betidi
 lekprɔ әsuәә, wuunyә Sodom ku Gomora
 eto betidi kaminә kulaa tsya oso umә
 әmfo eto bale.

*Betidi Bәtsyua Әbɔkpɔ Mi Bәnyә Mi Lә
 Әsuә.*

¹⁶ “Belɔ benɔ! Nle mi bɔtsyese fe basamu
 lә bekiti eto nti. Bitәkә әnә fe bawa seka,
 nya bele mi әsuә kukonɔ fe ablonima.
¹⁷ Bebe mi әsuә kukonɔ, itsyise betidi ebu-
 muә mi, bakpa mi besuko akpokakpokɔ.
 Bɔɔble mi lә Yudafo eto ntsyako. ¹⁸ Lә mɔ
 disi esoo, bookpronko mi akpo lә Aba eto
 beninә ku baka eto әnәmi. Lә mfɔo, bɔteyi
 mә ku mba lenni Yudafo Ditiki Sɛɛ nәmә.
¹⁹ Lә bākpa mi bәsuko lekpokakpokɔ,
 biambu disi lә lesa nә biɔteyi, nye kase
 biɔteyi nnya. Lә lefe nәmfɔ ayoo, boote
 mi lesa nә biɔteyi. ²⁰ Itsyise inni mi loote
 etiki nnya buidi, bomu mi Anto Onanto eto
 Lewonɔ luudi etiki ɔye lә mi әsuә.

²¹ “Betidi ebudu mә bayimi bәtә bә balo.
 Nya antomә tsya luuyifo nko ke ku mә
 bebi. Bebi ebɔtaka bәnyә lә mә antomә
 әsuә bedu mә bәtә bә balo. ²² Utsyua saa
 ebukisi mi lә mɔ disi eso. Fɛɛ utsyua saa
 wә luuyifo keklege lә wә bofokanɔ әsuә isu
 ese kalosәkɔɔ, boofɔ wә lә nkprә. ²³ Lә bati
 mi kama lә umә onii, bitsyetsyi bisu umә
 bamba. Nya nle mi bɔteyi sitinti minkә,
 biembuyifo mi keyifo belosә lә Israel eto
 kәmә ka kenke fe mɔ, Utidi Eto Ubi luubә.

²⁴ “Okasebi saa aanso wә oteasa.
 Odomunyә saa tsya aanso wә onamute.
²⁵ Nyasoo, ele bә imi, okasebi saa
 nkә wuubә utsyә fә wә oteasa seka.
 Nya ndomunyә tsya luubә utsyә fe wә
 onamute. Nya lә bākpadı oyosate utsyua
 bә Awonɔ bua eto ɔtonkotonko nyaale nte
 aye bua nya eto okle bembokpo diyo nәmә
 eto bebi?

Mante Betidi Sikpi.

²⁶ “Nyasu biante betidi sikpi, itsyise lesa
 saa nә әsuә bәti asa bakulaa, bɔɔsini asa
 lә nnya әsuә, nya asakulakula saa ebɔɔɔ
 lekplә banɔ. ²⁷ Lesa nә minle mi bɔteyi lә
 ketuntu lefee, bɔteyi nnya lә kalekpakpa
 әsuә. Nya lesa nә bәteyi mi lә kawә
 әsuә, bebe nya letsya lә utsyua saa lә onɔ.
²⁸ Biante mba ini etidisuә ete boofɔ bolo
 fe bembɔfo okla bolo sikpi. Bomu bete
 Onanto wә loofɔ utidi eto әsuә eto sinә ku
 lewonɔ bolo lә ute wә laatonә saa lә sikpi.
²⁹ Lә efi kable kanii, fofo ntsyue nnuә
 boya tsyaa, ke kani kplo embukpә lә inni
 Boanto Onanto eto lelabi. ³⁰ Nya mimii,
 Onanto yi mi disi eto sɛwoni eto leklabi
 kenke. ³¹ Nyaso biante sikpi, itsyise befo
 koya beso baklobe kpә.

*Kenyebulәkә Kate Lә Yesu Eto Dikiti Sɛɛ
 Әsuә Ku Wә Boni.*

³² “Utsyua saa wә luulәkә kenye lә betidi
 nti ɔteyi nkә uyifo mɔ olee, mintsya ebofo
 wә fe moole lә mɔ Anto Onanto eto әnәmi
 kato. ³³ Fɛɛ lә utsyua әni mɛ lә betidi ba tә
 eto әnәmii, mintsya ebɔni wә lә mɔ Anto
 wә kato eto әnәmi.

Betidi Ebusәnsә Lә Mɔ Disi.

³⁴ “Biambu biә mbә diyuә kabokokɔ
 lә kawunsisә. Owo lo! Mәmbә diyuә
 kabokokɔ, bomu kabia! ³⁵ Mbә miә mәnә
 kabia nkpe
 ‘lә bebisai bi ku mә antomә lenti,
 lә bebisibi ku mә ambemә lenti,
 lә bebisisә ku mә bese ambe mә lenti.
³⁶ Nya utidi eto olo sitintii, ebutsyi wә
 kosate eto diyo kafo.’

³⁷ “Nya utsyua saa wә laala wә anto
 nye ambe oso mәɛ, mәnyә itә bә uyifo
 mɔ okasebi. Nko ke ini bә utsyua saa ke
 laala wә ubisai bi nye ubisibi kulaa tsya

oso mee, yəniyə itə bə uyifo mɔ okasebi. ³⁸ Utsyuə saa ke díməntsi wə uyikabie ɔy mɔ kayəkɔ utəkəkɔ mee, mənnyə utə bə uyifo mɔ okasebi. ³⁹ Utsyuə saa ke lela nkə waata wə nkɔpə eto disii, ebonyansə mu. Fəe utsyuə saa ke loonyansə wə nkɔpə lə mɔ butəkəkɔ esoo, wuunyə nkɔpə manlo sitinti.

Onanto Ebofo Betidi Ba Lefo Yesu Banɔ Kayo.

⁴⁰ “Utsyuə saa ke loofɔ mii, mɔ ofo. Nya utsyuə saa ke loofɔ mee, ofo nwə lətsyese mɛ tsya. ⁴¹ Utsyuə saa ke loofɔ Onanto eto unyɛləkətidi nkə uyifo Onanto eto unyɛləkətidi esoo, ebunyə kedikɔ lə unyɛləkətidi eto kayofofo ka woofɔ lə nnya əsuə. Utsyuə saa ke loofɔ utidi wə ni ɔsɛɛ itsyise uyifo ɔsɛɛnyə esoo, wə ku utidi əmə ebofo kayofofo itsyi lə keyifo ka úyifo eso. ⁴² Bebe nyamfo kukɔnɔ bə utsyuə saa wə luutə ntu yududu eto lekɔbetɔ mɔ bakasebi bamfo eto utsyuə lə mə nti lə mɔ disii, ebunyə kayofofo lə nnya eso kokooko.”

11

Ntufləsətidi Yohanes Átsyese Batɔnkpe Yesu ɔflɔ.

¹ Lefe nə Yesu diləkə wə bakasebi lefosi inuə bamfo útsyə mə kusu ólosəə, údu mfó úsu óte asa nnya óbe nnya letsya lə kəmə kamə ku nka letsyilama mfó.

² Lefe nəməə, se Ntufləsətidi Yohanes wə nkpe lə Aba eto diyo lɛnɔ asa nnya Yesu nle buyifoo, ókpe wə bakasebi bətsyuə Yesu ɔflɔ. ³ Bəsu bātɔ Yesu bənkə, “Teyi bo. Fə ni utidi wə Yohanes ləteyi nkə əəbə bubəə, lee bohe obamba kusu?”

⁴ Mfó nya Yesu ditə mə mbuayə nkə, “Bisinkli bisu bəteyi Yohanes asa nnya bənle bɔnɔ ku nnya bənle bunyə. ⁵ Bənəmba lə bunyə, nya mba leba bankpo lə kasɔ lə bɔyɛ. Mba nle bufisia bufi eto əsuə lə bɔkpa, batoti lə bɔnɔ, balɛ bəkrənkɔpə botakasə kənyənsə, nya banle bakombɔ Ditiiki Sɛɛ nəmə bəteyi. ⁶ Diyua itə mba dimənyə kabua saa lə mɛ əsuə.”

⁷ Se Yohanes eto bakasebi bamə didu bantɔɔ, Yesu édi betidi bamə etiki itsyi lə Yohanes əsuə ɔteyi nkə, “Se bisu Yohanes ɔflɔ lə mfimintii, be bəfo bɛnɔ biə biunyə? Lefanto nə ufiebi nle bɔsɔ kafe lee? ⁸ Be bisu kabekɔ fɛɛ? Utidi wə nkpe bikə lə əsuə bia laanɔ bohe lee? Betidi ba laakpe bikə biamfo eto oklee, Lekayo baake. ⁹ Bəteyi mɛ lesa nə kon bisu kabekɔ! Biə biesu bebe Onanto eto unyɛləkətidi lee? Ee, lə sitinti wə uni nɛ. Fəe nwə binyəə, so Onanto eto unyɛləkətidi kulaa tsya. ¹⁰ Itsyise Yohanes ni nwə əsuə bəwɔni bəkpe lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue bənkə, Onanto áteyi nkə,

‘Mootsyese mɔ ɔtɔnkpe ntɔnsə fə bubə lə ubə ɔlɔ fə kusu utsyə.’

¹¹ Nya nle mi bəteyi sitinti minkə Ntufləsətidi Yohanes amɔ oso utsyuə saa wə usio léle lə kawunsia kamfo. Fəe nwə nso bɔfɛ lə Onanto eto sekakedikɔɔ, amɔ oso Yohanes əmə. ¹² Idu lə Ntufləsətidi Yohanes eto lefe ibə ese mɔmɔɔ, balɛ bota keklege ku kənəmise lə kato eto sekakedikɔ siamə əsuə. Fəe mba nya lə se əsuə ku kənəmise tinti lə bɔkplatsya bə beeti se bubə kusu. ¹³ Ibə ese lə Yohanes eto lefee, Onanto eto bənyɛləkətidi ku Moses eto afi édi etiki itsyi lə sekakedikɔ siamə əsuə. ¹⁴ Nya lə bela biə biafo mɔ ditiiki bɛnɔɔ, Yohanes ni Elia, wəə eto bubə bəteyi bətsyə. ¹⁵ Nwə ato nkpe, utsyue ato lə ɔnɔ.

¹⁶ “Nya mɔmɔɔ, be muufi mmi eto betidi nkatesə kɔ? Beyifo fe bəkpɛfi ba laakpe kɔyɛ lə asi. Lekpa lɔni afa kakpadi mə bətsyuə kateyi nkə,

¹⁷ ‘Búse kusiəkprakpa eto ese butə mi,

Fəe bəni kewui buwui.

Bóto keku eto ese butə mi,

Fəe bienwi nku.’

¹⁸ Itsyise lefe nə Yohanes dibəə, ókle kənyɛ nya wənnə nte. Nya utsyuə saa ləteyi nkə, ‘Utsyi ləwɔnɔ bua.’ ¹⁹ Fəe se Utidi Eto Ubi dibəə, údi únə. Nya utsyuə saa ləteyi nkə, ‘Be utidi əmfɔ! Uyifo udikpuu ku utenə, mba laafo umənkɔ ku babuayifo eto ɔyetsyuə!’ Fəe utidi eto eyifosa əsuəə, nya woələkə Onanto eto kobe kɔ nkpe wə kate nɛ.”

Kəmə Kətsyuə Eto Betidi Mamfo Yesu Banɔ.

²⁰ Kəmə ka əsuə Yesu díyifo ayanisa kɔpə eto betidi mántsyi bəwuninsə bafo banɔ. Nyaso ilə wə itə mə. ²¹ ɔteyi nkə, “Mbɔbɔɛ məətə fə Korasim! Nya mbɔbɔɛ məətə fə Betsaida! Lə ayanisa nnya bəyifo lə mi ete bəyifo lə Tiro ku Sidon innii, eni mfó eto betidi ebɔtsyi bawuninsə kokokɔ, befi atoku eto mfiə beti, bediki ntɔ lə əsuə ete bə bani mə abua. ²² Nle mi bəteyi sitinti minkə, lə Lekpoyi Fɛfɛɛ, Onanto ebunyə Tiro ku Sidon eto kəmə kaminə esoo mi. ²³ Nya fə Kapernaum, bubu fanle fə Onanto ebobesə fə kato? Boobokosə fə kasɔ bato fə bakpe lə ditefenku kəmiə ke! Lə ayanisa nnya minyifo lə fə ete minyifo lə Sodom, eni usi okpe eyo mmi! ²⁴ Nle fə bəteyi sitinti minkə lə lekpo yi fɛfɛɛ, Onanto ebunyə Sodom kaminə tinti oso fə!”

Yesu Ákpadi Betidi Nkə Bəbə Bətsyə ɔwe Lə Wə ɔflɔ.

²⁵ Lə lefe nəmfoo, Yesu áteyi nkə, “Anto, kato ku kasɔ eto Onamute. Maasɔ fə ani, itsyise ələkə asa nnya lekula babesibe ku

bekunte áté mba lennyi kulesa. ²⁶ Ee, Anto, sitinti, nko fála fá íbè itè nè.

²⁷ “Mò Anto éfi asa nnya kenke útá mè. Kuutsyuá saa enyi Ubi amá enso Anto. Nya kuutsyuá saa enyi Anto amá enso Ubi amá ku mba Ubi amá laala nká wæláká wá oté.

²⁸ “Bíbé mò oflo mimba ntsyi bike kinkinki bia nle mi bulá, lè ntá lè bitsyá onwé. ²⁹ Bíbé lè busie mò bitsyike buté bətsyuá lə bekase asa bitsyiko mò oflo, itsyise nkpe lefonə nya mimbokosə əsuə kasə lə lewəncə əsuə. ³⁰ Itsyise bitsyika bia muutsyisə mi əyua, nya bitsyika bia muutsyisə mi tsya eyifo fomfloo.”

12

Yesu Ku Farisifó Ake Kənə Lə Ɔnweditsyayi Ɔsuə.

¹ Lə lefe kliminti ditsyuá kamaa, Yesu ku wə bakasebi əsu báye akpa eto Ɔkue utsyuá kafa báfe lə Ɔnweditsyayi. Se kukpensə lele wə bakasebi baməə, bətsyiko edisa nyamə bufəsə kayimi. ² Se Farisifó bamə dínyə nyamfoo, bəteyi Yesu bənkə, “Fə bakasebi éyifo lesa nə dínyə lə bo Ɔnweditsyayi eto afi əsuə!”

³ Mfó Yesu díta mə mbuayə Ɔto mə nkə, “Bíankla lesa nə Oka David díyifo lə lefe nə kukpense lele wə ku wə betidi? ⁴ Údufə Onanto eto diyo, nya wə ku wə betidi difi lesa nə bákpo atsyə bətə Onanto bədi, lə lefe nə eto lefe kofi məntə kusu nko, ini mba ləətə Onanto kedi há nkpe kusu beedi lebolə nəmə. ⁵ Nye bíankla lə Moses eto afi bíankə lə Ɔnweditsyayi saa, besumunya ba nkpe lə Onanto eto Disumuyo ékeyifo asa nnya dínyə lə diyi nəmə əsuə, tsya fəe bənlə mə díkpi lə nnya əsuə? ⁶ Nle mi bəteyi minkə, lesaatsyuá kpe mi lentí mfo nə ləncə lenso Disumuyo Kplé. ⁷ Awónisa Kenke eto Kukue nkə, ‘Kaminsənyənyə ni lesa nə maabəbe, inni bebuki eto keditətə.’ Lə bə bəncə nyamfo kasə tutuutu, eni biembokpo akpofukutu belə betidi ekpi. ⁸ Itsyise Utidi Eto Ubi ni Ɔnweditsyayi eto Onamute.”

Yesu Átsya Utidi Wə Eto Kəni Díkpa.

⁹ Mfó nya Yesu dídu úsu Yudafo eto Katsyako kətsyuá. ¹⁰ Mfóo, úsu únə osani utsyuá wə eto kəni, kəni díkpa. Betidi bətsyuá áke mfó ba léla bə bəbəbe etiki bətə wə bə óta kofi ubu, nyaso bəto wə bənkə, “Kofi ətə kusu bə batsya ufimfi lə Ɔnweditsyayi?”

¹¹ Yesu áto mə nkə, “Lə íbə bə mi utsyuá eto osamu ákpia údufə lə díbiəku əsuə lə Ɔnweditsyayii, wəmbunə wə uləkə? ¹² Fəe utidi afo koya oso osamu! Nyale, bo kofi məntə bo kusu nkə bəwunsəko kuutsyuá lə Ɔnweditsyayi.”

¹³ Mfó nya Ɔteyi osani wə eto kəni díkpa nkə, “Nə fə kəni etsyue.” Únə ko útsyue, nya kəni komə disí kótsya wə fe kase kunuəfə komə nte. ¹⁴ Nya Farisifó ba dínyə mfó dídu nya bəfi nsusu bə boolo Yesu.

Yesu Ni Uyifoyifo Wə Onanto Dílakə.

¹⁵ Se Yesu lenə nkə bákke kənye lə wə əsuəə, údu mfó, nya betidi kpa dítakəko wə. Ɔtsya befimfi kenke. ¹⁶ Nya úti mə kusu nkə bəntə lə betidi lə bate bə wə uni. ¹⁷ Ɔteyi nyamfo nko bə lə Onanto eto nnya Ɔteyi útsyue eye lə wə Unyeləkətidi Yesaya əsuə lə íbə itə sitinti nkə,

¹⁸ “Nwə mfo ni mò uyifoyifo wə mínləkə mintsyá, nwə maala, nya məənyə disuəyue lə wə tinti.

Muutə mò lewəncə lə díbə disíə lə wə əsuə, nya woobe mò lekpokponkpo letsya utə kawunsíə kenke.

¹⁹ Weembunə etiki ku betidi nye ofá kuutsyue,

nya bəmbəncə wə etiki ku bofa lə obia.

²⁰ Wəokke díbusə utə mba ləmbə əsuəale. Nya wuunyə mba diyifole saa ləmbə lə əsuə kaminsə.

Wəoləncə nko kekkeke isu ese lefe nə mò onukuale eto lekpokponkpo luutəkə kato.

²¹ Nya betidi ba kenke luufi mə kusubebe bətəkə lə wə.”

Bəteyi Bənkə Yesu Eto Ɔsuəale Ábo Itsyi Wo Buti Lə Awəncə Bua Eto Ɔtəncotəncə Ɔflo.

²² Mfó nya betidi bətsyuá lékpa osani utsyuá wə awəncə bua nle bula, wə ni unəmba nya uyifo nwə lendi etiki tsya báboko Yesu oflo. Yesu átsya wə itə ofo etiki budi, kənyə asa tsya. ²³ Ayanisa nnya Yesu diyifo mfó éyifo betidi bamfo yani, nya bəto bənkə, “Inni nwəmfó ni Oka David eto ufluflu wə bákpo Ɔhile bətsyue?”

²⁴ Se Farisifó lenə nyamfo, bəteyi bənkə, “Wəala awəncə bua kələkə eye lə əsuəale nya awəncə bua eto Ɔtəncotəncə Beelsebul díta wə əsuə.”

²⁵ Yesu áte mə nsusu nyaso Ɔteyi mə nkə, “Sekakedikə saa sia laama akpa akpa, kənyə lə bətsyuá əsuəə, ebəke sekle. Nya umə nye diyo saa nə laama akpa akpa kənyə lə bətsyuə əsuəə, eboba lə akpa.

²⁶ Nyaso lə lekpa loni lə lekpa nuəfə bəkpəncə lə Obonsam eto sekakedikə, ete bənkə díoba akpa, nya díambəklə fə díoba lekpa lə kasə. ²⁷ Lə bəle bəteyi bíə awəncə bua eto Ɔtəncotəncə eto əsuəale əsuə maayə kala awəncə bua kələkə lə betidi əsuəə, nyale bawə eto əsuəale əsuə mba ntəkəko mi laayə kala mə kələkə? Lesa nə mi kosate eto mba ntəkəko mi leeyifoo,

læ bote bæ benle sitinti bôteyi. ²⁸ Inni Beelsebul bomuu, Onanto eto Lewõno ni lætæ me æsuæale bæ nla awõno bua læ betidi æsuæ. Nyamfo læ bote bæ Onanto eto Sekadidi ébutsyæ kaso læ mi nti koko.

²⁹ “Kuutsyuæ saa embfo botaka kedufæ læ æsuæaletidi eto diyo ete utsyiko wæ bikæ butsyi, lenni bæ ófo æsuæaletidi æmæ bumuæ kacle fæ woofu budufæ læ diyo næmæ ketsyi wæ bikæ.

³⁰ “Utidi wæ ke lentækæko mæe, uñyæ me læ æsuæ. Nya nwæ ke lanwunsæko me læ bõseketsyue æsuæ eesensæ nnya. ³¹ Læ nyamfo esoo, nle mi bôteyi minkæ, boofi abua saa býyifo ku etiki bua saa bédi batsyæ mæ, fæe nwæ ke luudi etiki nnya diiyæ læ Lewõno Kenke æsuæ alæe, bembufi nnya batsyæ wæ. ³² Nya utsyuæ wæ ke luudi etiki uñyæ læ Utidi Eto Ubi æsuæ, boofu bufi katsyæ wæ, fæe utsyuæ saa ke luudi etiki uñyæ læ Lewõno Kenke æsuæ, bembufi batsyæ wæ læ nkpæ bomfo lee mbo luubæ æsuæ tsya.

Kuyi Saa Kuyi Eto Ebibi Æsuæ Baayæ Kønÿa Nko Eto Okle Kuni.

³³ “Kuyi sæe saa aanwõ ebibi sæe, nya kuyi bua saa tsya aanwõ ebibi bua. Bætsyæ kuyi lekpo eye læ ebibi nnya koanwõ æsuæ. ³⁴ Mimba læbo bitsyi læ bawæ eto kafa æsuæ! Asa sæe aambo ketsyi læ mi kenye! Itsyise lesa næ diyi mi ketu æsuæ, nnya mi kenye lælækæ katæyi næ. ³⁵ Utidi sæe, asa sæe laabo ketsyi læ wæ nya ini nnya wælækæ katæyi næ. Nya utidi bua tsyaa, abua nnya nkpe læ wæ, nnya wælækæ katæyi næ. ³⁶ Nla miæ ekpa ko mi wee bæ, læ Lekpoyi Fæfæe, utsyuæ saa ebuta etiki bimba saa nnya læbo læ wæ kenye eto nkunta. ³⁷ Itsyise fæ kosate eto etiki nnya læbo fæ læ kenyeæ, nya buufi bakpronko fæ lekpo balofæ dikpi lee bætæ fæ læbe næ.”

Yesu Áni Nkæ Weembuyifo Ayanisa Saa Ote.

³⁸ Mfó nya afi eto bateasa ku Farisifo bætsyuæ lætæyi Yesu bænka, “Oteasa, bola boæ yifo ayanisa ætsyuæ até læ bobæ.”

³⁹ Mfó nya Yesu díta mbuayæ nkæ, “Bebe, mi mmi eto betidi bæ leesumu bæfiæ ku asa bimba. Bela biæ biñnyæ ayanisa itsyi mõ óflo, fæe biembunyæ ayanisa saa enso nnya dítsyi Onanto eto Unyelækætidi Yona óflo. ⁴⁰ Fæ kase Yona dísiæ eyi ætsyæ ku ntsyæ ntsyæ læ lekpe kple dítsyuæ eto kafa, nko ke Utidi Eto Ubi tsya looke læ eyi ætsyæ ku ntsyæ ntsyæ æsuæ læ kaso kãmíæ næ. ⁴¹ Læ Lekpoyi Fæfæe, Ninive eto betidi ebuñyæ balo mi dikpi itsyise bátsyi bawuninsæ se bánõ Yona læbe Ditiki Sæe næmæ letsya. Nya læ nteyi mi, utsyuæ kpe mi lenti mfo wæ læmõ onso Yona. ⁴² Læ Lekpoyi Fæfæe, Besio eto Oka wæ dítsyi Jnwedikue ebotaka uñyæ

olo mi dikpi, itsyise óyæ utsyi taa mfó úsu Oka Salomo óflo nkæ læ usu óno Oka Salomo eto abesibetiki. Fæe nle mi bôteyi sitinti minkæ, lesatsyuæ næ nso Oka Salomo eto kobe kpe mi lenti mfo.

Lewõno Bua Esi Disinkli Dibæ Læle Kæsiákõ Bõbebe.

⁴³ “Nle mi bôteyi minkæ, læ bala lewõno bua bælakæ læ utidi æsuæ, diesukayæ nlebe nlebe bo lekoe kabæbe kasonõko. Nya læ diannnyæ kedufækõ saa, ⁴⁴ diatæyi ni æsuæ nkæ, ‘Muusinkli nsu kaka mñsiæ kõ.’ Læ dibæ dinyæ nkæ mfó te fufuu, bákpæ mfó nya betsyuæ bikæ kukõno læ ni kafa. ⁴⁵ Diesinkli kesu kakpæ awõno bua akuanse bamba nnya nkpe ale enso ni nya beesinkli kesu kæsíæ mfó. Nya læ kalokõ, utidi æmæ eto asayifoyifo aabia kaso nnya kõ. Nko yuutsyæ itæ mi mmi eto betidi bua bamfo næ.”

Báwõ Ni Yesu Eto Batokpenyæ Tinti?

⁴⁶ Lefe næ Yesu nsi nle etiki budi ku betidi bamæ, wæ ambe ku wæ bayimisani æbæ bænyæ læ lekple mfó nya bála bæ bedinko wæ etiki. ⁴⁷ Nya betidi bæ diñnyæ mfó eto óni dísu ótæyi Yesu nkæ, “Bebe, fæ ambe ku fæ bayimisani ñyæ læ lekple bæ bala bæ beedinko fæ etiki.”

⁴⁸ Yesu etæ wæ mbuayæ nkæ, “Owoe ni mõ ambe nya bawæ ni mõ bayimisani?” ⁴⁹ Nya óté wæ bakasebi kóni ótæyi nkæ, “Nnyæ mõ ambe ku mõ bayimisani! ⁵⁰ Utsyuæ saa wæ leeyifo mõ Anto wæ nkpe kato eto lelabii, wæ ni mõ oyimisani ku mõ oyimisio ku mõ ambe næ.”

13

Yesu Átæyi Lekpá Itsyi Læ Nwæ Dísa Eyibibi Æsuæ.

¹ Diyi næmfó kee, Yesu édu læ diyo úsu lekpo kenye. Úsiæ læ kaso útsyiko asa boté. ² Betidi bæ díbæ bátsyilama wæ efui tinti eso údufæ læ óklo utsyuæ nya úsiæ læ kaso, nya sitiditu siamæ diñnyæ læ utuflo mfó.

³ Údi mæ etiki kpæ óyenko læ akpá æsuæ nkæ, “Lefe næ léfe mæ, utsyuæ uni ésu úsæ eyibibi læ ókue. ⁴ Se onle eyibibi nyamæ busæ, ætsyuæ álo ékpõ læ kusu óflo nya baklobæ díbæ báse nnya bámini. ⁵ Eyibibi nyamæ ætsyuæ tsya álo ékpõ læ abanse æsuæ, kaka sitæ lemfi. Íkæ mlæ itsyise site siamæ memfui. ⁶ Fæe se kofe lefaa, eyibibi nyamæ díkæ, áblobe nya íkpæ itsyise nnya keyudu méndufæ isu kaso etsyo. ⁷ Eyibibi nyamæ eto ætsyuæ álo ékpõ læ biyu nti. Nya se íkæe, biyu biamæ áto íti nnya. ⁸ Fæe eyibibi nyamæ eto ætsyuæ álo ékpõ læ kaso sæe æsuæ nya se íkæ ébee, enwõ ebibi. Ætsyuæ anwõ kolofa, ætsyuæ tsya awosi akua, nya ætsyuæ tsya lenwõ

awosi ɔtsyua.” ⁹ Nya Yesu leteyi mæ nkæ, “Fæ ke ato nnya laano asa nkpee, no!”

Onanto Flækæ Wæ Sekakedikø Eto Asakulakula Øte Mi.

¹⁰ Nya Yesu eto bakasebi dībæ Yesu ɔflo nya båtø wæ bønækæ, “Besø feedi betidi etiki kayenko læ akpá ɔsua?”

¹¹ Yesu ɔtæ mæ mbuaye nkæ, “Mimii, bēfi kato eto sekakedikø eto asakulakula bætæ mi, fæe inni betidi bamba. ¹² Utidi wæ ke asa ntee, buusi bætæ wæ bawunsæ nya wøøke kpæ. Nya utidi wæ kulesa lentee, nnya nte wæ tsyaa, bōøle nnya bafo wæ læ ani. ¹³ Nnya eso meedi mæ etiki kayenko læ akpá ɔsua ni nkæ, bale asa bunyæ ku ɔnæmi, fæe bænnyæ kətsyæ lekpo. Bale bōno, tsya fæe baanno nye bano kaso. ¹⁴ Nyaso Unyelækətidi Yesaya eto nnya ɔteyi ɔtsyæ ɔbæ itæ nko bæ, ‘Betidi bamfo ebōno bāā, fæe bəmbōno kaso!

Boonyæ asa bāā, fæe bəmbunyæ ek-panko mæ

¹⁵ Itsyise disī ɔkpæ betidi bamfō.

Lenni nko inii, eni mæ ɔnæmi ebunyæ asa wuee.

Mæ ato tsya ebōno asa nnya mæ nsusu tsya loono asa kaso,

nya bōotsyi mæ ɔnæmi bætæ mæ, nko Onanto leteyi nē, nya mootsya mæ bufi.’

¹⁶ Fæe mii, disiekpæ kpe mi tinti, itsyise mi ɔnæmi ɔenyæ asa nnya mi ato tsya laano asa. ¹⁷ Nlæ mi bōteyi sitinti minka, Onanto eto bənyelækətidi ku basæe kpæ ɔbæbe bæ læ bənyæ asa nnya bənle buunyæ, fæe bənyæ nya læ bano asa nnya bənle bōono, fæe bāanno.”

Yesu Flækæ Nwæ Dīsæ Eyibibi Eto Lekpá Kasø Øte.

¹⁸ Yesu ɔteyi wæ bakasebi nkæ, “Bitsyue ato læ bəno læ nlækæ nwæ dīsæ eyibibi eto lekpá eto kaso nte mi. ¹⁹ Utsyua saa wæ laano Ditiki Sæe næmæ itsyi læ Onanto eto Sekadidi eto letsyabebe fæ woanno ni kaso, eyifo fe eyibibi nnya lélo ɔkpo læ usunte ɔflo nya olontidi ɔmæ læbæ kænæ nnya bāto mfō kəlækæ læ mæ akæsi.

²⁰ Eyibibi nnya lélo ɔkpo læ kabansesø, nyæ itæ betidi ba laano ditiki næmæ nya baafø ni ku disuəyæ lamfolamfo. ²¹ Fæe se dianye kedufæ læ mæ ketu kesu kəmiæ esoo, dīansī læ mæ kakkæ. Nyaso læ bulæ nye kamatiti kətsyæ ɔbæ læ mæ ɔsua iku læ ditiki næmæ esuæ, yealo mæ ani lamfolamfo nya bætæ disī. ²² Eyibibi nnya didufæ læ biyu nti ni betidi ba laano ditiki næmæ. Fæe disibubu læ kawunsīæ kamfo eto bikæ ku ke setabikæ sia laawe utidi kakpæ, aato keti ditiki næmæ, itæ diannwø ebibi. ²³ Nya eyibibi nnya lélo ɔkpo læ kaso sæe

ɔsua ni betidi ba laano ditiki næmæ nya baano ni kaso. Nya dianwø ebibi, ɔtsyua kolofa, ɔtsyua awosi akua, nya ɔtsyua tsya awosi ɔtsyæ.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Sefa WunyeWunye ʼIsua.

²⁴ Yesu ɔteyi mæ lekpá bamba nkæ, “Onanto eto sekakedikø ale ɔtsyua wæ dīsæ eyibibi sæe læ wæ ɔkue. ²⁵ Læ kətsyæ eto lefe næ utsyua saa nlabe selabee, olontidi utsyua ɔsu usæ eyibibi wuliwuli ɔkpo læ akpa nyamæ nti nya údu. ²⁶ Se eyibibi nyamæ lébe itsyiko bōnwø, sefa sia olontidi ɔmæ dīsū úse ɔkpo læ ɔkue ɔmæ tsya ɔtsyiko ɔsua bulækæ kate.

²⁷ “Mfō nya ɔkuensate eto beyifoyifo dīsū bātø wæ bønækæ, ‘Boanto, búnyæ bōø eyibibi sæe fæe læ fæ ɔkue ɔmæ. Nya se sefa siamø dītsyi?’

²⁸ “Útæ mæ mbuaye nkæ, ‘Olontidi utsyua diyifo nyamfo nē.’

“Bātø wæ bønækæ, ‘Ala fæ busu busu sefa siamø bulækæ?’

²⁹ “Útæ mæ mbuaye nkæ, ‘Owo, itsyise læ bisu sefa siamø kesuko kəlækæ, biofo akpa eto ɔtsyua tsya busu kəlækæ ku sefa siamø.

³⁰ Bitæ læ sefa siamø ku akpa nyamæ læ inyæ isu ese dilækæfe. Lefe næmfōo, muutæ beyifoyifo bamæ tō baka sefa siamø bulækæ kakle etsyu, etsyu batonsæ fæ læ batø bəlækæ akpá nyamæ. Nya læ bekpa ebibi nyamæ bekpo læ mō kenwu ɔsua.’”

Yesu Áteyi Lekpá Úfi Diyibibi Næ Nso Bofæ Ókatesæ Ko Onanto Eto Sekakedikø Busənsæ ʼIsua.

³¹ Yesu esi ɔteyi mæ lekpá bamba ditsyua nkæ, “Onanto eto sekakedikø ale utidi wæ léto diyibibi kəke ditsyua læ wæ kaso. ³² Diyifo diyibibi næ nso bōfæ læ ni bətsyua nti. Fæe læ dīkæ lébee, diamø kafiani kuyi ko laaso bōmø læ ko bətsyua kenke nti. Diesense kalæ nya baklōbe læbæ kato ayø læ ko kalæ ɔsua.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Læ ʼəyankisəsa Nnya Beefi Katsyakasæ Ku Nnamfo ʼIsua.

³³ Yesu esi ɔteyi mæ lekpa bamba nkæ, “Nyæ mæ Onanto eto sekakedikø nte. Site fe usio wæ dīfi ɔyankisəsa ɔtsyakasæ ku ntabinamfo eto utu utsyua isu ese lefe næ nnamfo wōwø bōmæ kenke letaka.”

Yesu Áte Asa Eyæ Læ Akpa ʼIsua.

³⁴ Yesu ɔfi akpá ɔte betidi bamæ asa nyamfo kenke. Wéndi mæ etiki saa nnya dīmanye læ akpá ɔsua. ³⁵ Úyifo nko itæ læ ditiki næ Onanto eto Unyelækətidi leteyi utsyæ læ ibæ itæ nkæ, “Muudi mæ etiki nyenke læ akpá ɔsua.”

Muudi mə etiki nnya nkpe lə kakula əsuə idu lə kawunsia eto kaso ket-syikoko ke.”

Yesu Əlakə Lekpá Nə Ɔteyi Itsyi Lə Sefa Wunyewunye Əsuə Eto Kaso.

³⁶ Yesu ɛdu lə betidi bamə ɔflo nya úsu diyo. Nya wə bakasebi díbə wə ɔflo báteyi wə bənkə, “Ləkə lekpá nə fáteyi bo itsyi lə sefa wunyewunye sia ləkə lə okue əmə kaso ate bo.”

³⁷ Yesu áteyi mə nkə, “Nwə dísa eyibibi sɛɛ nyamə ni mə, Utidi Eto Ubi. ³⁸ Ɔkue əmə ni kawunsia. Nya eyibibi sɛɛ nyamə ni mba nkpe lə sekakedikə siamə. Sefa siamə ni betidi ba ni olontidi əmə eto bale. ³⁹ Nya olontidi wə dísa sefa bua siamə ni Obonsam. Bidikə diləkəfe ni kawunsia eto kalosəko. Nya mba lələkə bidike biamə ni Onanto eto batənkpe.

⁴⁰ “Fə kase baakpa sefa kətsyə ditsyu katonsəə, nko ke yuubə lə kawunsia eto kalosəko nɛ. ⁴¹ Mə, Utidi Eto Ubi, ebotsyese mə batənkpe lə bələkə asa nnya ləətə boeyifo abua ku babuayifo kenke bətsyiko Onanto eto sekakedikə. ⁴² Boofi məmblɛ bato bakpe lə ditəfenku manlo kəmiə. Mfó boowi nku bayimi animi! ⁴³ Nya Onanto eto betidi lbuyənde fe kofe lə mə Onanto eto umə. Mba ato nkpe, tsyue ato lə banə!

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Bike Bia Lefo Konya Bia Bəfi Bákula Əsuə.

⁴⁴ “Onanto eto sekakedikə ale bikə bia lefo koya bəfi bákula lə okue utsyuə, nya utsyuə dísu okə nnya nya úsi úfi okula. Únyə disuəyua tinti, nyaso úsu úfi wə lesa saa óte nya úfi úsu óya okue əmə.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Otsyabi Wə Ləfo Koya Utsyuə Əsuə.

⁴⁵ Yesu esi óteyi nkə, “Onanto eto sekakedikə ale nwə laate bikə wə nɛ atsyabi nnya laano bobe tinti bəbɛbɛ. ⁴⁶ Se úsu únyə ɔni wə lefo koya tinti onsoo, úfi lesa saa nə nte wə úsu óte nya úsu óya otsyabi əmə.”

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Mba Laata Asabu Əsuə.

⁴⁷ Yesu áteyi nkə, “Onanto eto sekakedikə esi sele asabu nnya bəta bákpo lə lekpo, nnya bələkə akpe ate ate kpə. ⁴⁸ Nya lefe nə asabu nyamə díyii, bənə nnya bəbənko lə ntu báboko ditukpenkpe nya bəsia lə kaso nya bəsɛ akpe nyamə bələkə. Bəsɛ edidi bákpo lə etsyitsya, nya bəsɛ nnya beendi bəwui. ⁴⁹ Nko ke yuutsyə lə kawunsia eto kaloko nɛ. Onanto eto batənkpe ebubə bələkə betidi sɛɛ bətsyiko lə babua nti. ⁵⁰ Nya booto babuayifo bakpe lə ditəfenku manlo

kəmiə. Mfó nya nkuwiwi ku anyiyimiyimi loəkə.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Asa Fəfo Ku Akoko Əsuə.

⁵¹ Yesu áto mə nkə, “Bənə asa nyamfo kaso?”

Bəta mbuayɛ bənkə, “Ee.”

⁵² Nyaso Yesu áteyi mə nkə, “Nyale, nyamfo lə bote nkə, afi eto oteasa saa wə léfiani Onanto eto sekakedikə eto okasebi, ale Onamute utsyuə wə lələkə bike fəfo ku bekoko lə mi kakulakə kaboko lekple.”

Nasaretfo Ani Yesu.

⁵³ Nya se Yesu ləteyi akpə nyamfo kenke ólosəə, údu mfo. ⁵⁴ Úsinklú úsu mə umə, nya óte asa lə mə kətsyako. Nya betidi ba lənə wə asatete, íyifo mə yanii, nya bəto bə, “Sieti nwə mfo ləkase kobe komfo eto okle útsyiko? Nya sie únyə əsuəale nnya ufi onle ayanisa nyamfo buyifo kate? ⁵⁵ Inni wə ni nwə laawoe keyi eto ubi əmə lee? Nya eni Maria tsya ni wə ambe, nya wə bayimisasi tsya ni Yakob, Yosef, Simon ku Yuda, nya wə bayimisiə kenke tsya nkpe bo lenti mfo lee? ⁵⁶ Nya lə sieti okə wə kobe ku əsuəale nyamfo eto okle útsyiko?” ⁵⁷ Nko ini bə wə asa eyifo mə kənyelele, nyaso bəni wə.

Mfó nya Yesu ləteyi mə nkə, “Onanto eto Unyéləkətidi kpe dibu lə kalebe saa, enso wə umə ku wə batokpenyə hā eto nti bə beembu wə.”

⁵⁸ Se bəmfə bəno esoo, Yesu mənəyifo ayanisa kpə lə mə nti.

14

Herodes Ətə Nkə Balə Yohanes Ntu-fləsətidi.

¹ Lə lefe nəmfóo, Herodes wə dídi Seka Lə Galilea eto kaso, áno etiki itsyi lə Yesu əsuə. ² Ɔteyi wə beyifoyifo nkə, “Utidi emfo ni Ntufləsətidi Yohanes wə bətakəsə bətsyiko okomə úbə nkpe, nyaso onkpe əsuəale weeyifo ayanisa kate nɛ.”

³ Ɔteyi nko itsyise Herodes ni nwə díta bəmuə Yohanes bákpe lə Aba eto diyo. Úyifo nko lə Herodia wə ni wə oyimi Filipo eto usiə eso. ⁴ Itsyise Ntufləsətidi Yohanes áteyi Herodes nkə, “Onanto eto kəfi mənəta kusu bə fi fə oyimi eto usiə Herodia.” ⁵ Nyamfo eso Herodes ála nkə lə balə Yohanes. Fɛɛ óte Yudafo eto betidi sikpi, itsyise bəbu Yohanes fe Onanto eto Unyéləkətidi.

⁶ Diyi lonii, se Herodes nɛ wə leleyi budii, ókpadi betidi bəbə. Nya Herodia eto ubisiobi díbə uwi kewi lə betidi kpə bamə eto ənəmi. Nyamfo ákpe Herodes disuəyua tinti. ⁷ Mfó útsyə kənyɛ útə wə

nkæ, "Ekpe læ lesa saa bæ muutæ fæ lesa næ ke fato!"

⁸ Wæ ambe ætæ ɔto nkæ, "Tæ mæ mɔmɔ mɔmɔ mfoo, Ntuflesætidi Yohanes eto disi næ befɪ batakæ læ ɔkpe tenkle æsua." ⁹ Lesa næ disioibi næmfɔ lɛtɔ ælæ Herodes efense. Fæ læ kenye ka ukætsyæ læ wæ beninæ ku mba ɔkpadi ɔboko mfɔ eto ənæmi esoo, útæ nkæ beyifo læ disioibi næmæ eto nnya ɔto æsua bætæ wæ. ¹⁰ Nyaso ɔkpe utidi úsu ɔla Yohanes wæ lekæ læ Aba eto diyo eto disi. ¹¹ Befɪ disi næmæ nkpe læ ɔkpe tenkle æsua bætæ disioibi næmæ nya wuntsya difɪ ni úsu útæ wæ ambe. ¹² Yohanes eto bakasebi æbæ bɛtsyi wæ ɔko æmæ bésu bébike, nya bésu bátseyi Yesu.

¹³ Lefe næ Yesu læno nkæ bálo Yohanes, úsiæ læ ɔklo údu mfɔ úsu kaka lebio. Fæ se betidi læno nkoo, bédú læ mæ kæmæ, báye akpa bésu kaka onkpe. ¹⁴ Mfɔ nya Yesu lebo læ ɔklo æmæ kafo. Nya se únyæ sitiditu siamæ, mæ asa ənæ wæ kafo nya ɔtsya mba ni befimfi.

Yesu Ætæ Betidi Akpi Anɔ Lesa Bédi.

¹⁵ Ditsyitsyo næmfɔo, wæ bakasebi æbæ wæ ɔfɔ nya bátseyi bænka, "Kale ebolo, nya mfo tsya atsyɔ ku umæ. Nyaso yani betidi bamfo læ besu mbuto bo nkpe mfɔ læ besu baya lesatsyuæ bedi."

¹⁶ Yesu ætæ mæ mbuaye nkæ, "Yanle bæ bedu. Mi kosatee, bitæ mæ lesatsyuæ læ bedi."

¹⁷ Bátseyi wæ bænka, "Lesæ næ nte bo ete ni abolo anɔ ku akpe ænuæ."

¹⁸ Mfɔ nya Yesu letseyi mæ nkæ, "Bifi nnya beboko mæ mfo." ¹⁹ ɔtseyi betidi bamfɔ nkæ bæsia kaso læ sefa æsua. Nya ufi abolo anɔ ku akpe ænuæ nyamæ, nya ɔbesæ wæ ənæmi kato nya ɔso Onanto ani. Úbudi abolo nyamæ nya úfi útæ wæ bakasebi. Nya bakasebi bamæ tsya difɪ nnya bætæ betidi bamæ. ²⁰ Utsyuæ saa édi úmi. Nya se wæ bakasebi læse nya bédi díbuu, íyi etsyitsya lefosi ænuæ. ²¹ Basani ba dídi lesa næmæ eyifo fe basani akpi anɔ. Fæ bánkla besio ku bekpefi bákpe lenti.

Yesu Áye Læ Galilea Eto Ditumbukple Æsuæ.

²² Mfɔ nya Yesu díta wæ bakasebi lébe bédufæ læ ɔklo nya ɔtseyi mæ nkæ bákato læ ditumbukple næmæ eto lekpake næ nse. Wæ ake mfɔ nkæ læ utsyæ betidi bamæ kusu. ²³ Se útsyæ betidi bamæ kusu olosæ, wæ mate ábe úsu kɔtini kato úsu ɔto ola. Se ketsye lefe léyoo, wæ mate há áke mfɔ. ²⁴ Læ lefe næmfɔo, ɔklo æmæ ébɔye ɔtsyo. Ufiebɪ læ bɔso keklike ketinkæsæ kufuæ komæ, nya ntu nle bɔso kedufæ læ ɔklo æmæ kafo fe wuufusæ.

²⁵ Nya fe kolensiantu kple eto abombo ætsyæ ku olosia eto abombo akua nti sekaa, Yesu áye læ ntu æsua úbæ údufæ wæ bakasebi bamæ ɔfɔ. ²⁶ Lefe næ banyæ bæ ɔye læ ntu æsua mfɔo, báte sikpi nya bátseyi bænka, "ɔko uni!" Nyaso bétseyiko bofa ku sikpi bembembe!

²⁷ Fæ Yesu édi mæ etiki lamfolamfo ɔtseyi nkæ, "Bekpe utu! Mɔ uni! Biante sikpi!"

²⁸ Mfɔ nya Petro letseyi nkæ, "Bonamute, læ fæ uni sitintii, tæ læ nye læ ntu æsua mbæ ntu fæ."

²⁹ Yesu átseyi wæ nkæ, "Bæ!"

Nya Petro lebo læ ɔklo æmæ kafo nya útsyiko bɔye læ ntu bomæ kesu Yesu ɔfɔ.

³⁰ Fæ se únyæ kase ufiebɪ æmæ nkpe kenye alee, sikpi æmuæ wæ nya útsyiko bonya kedufæ læ ntu bomæ kamia. Mfɔ nya Petro lefá ɔtseyi nkæ, "Bonamute, fo ætæ mæ!"

³¹ Lamfolamfo Yesu ənæ kɔni útsyue, ɔkɔbe wæ nya ɔtseyi wæ nkæ, "Fæ bofokano læ mæ æmbæ ale! Beso fáyaki?"

³² Se mæ inuæ bamæ dídufæ læ ɔklo æmæ kafo, ufiebɪ æmæ ko leyæ bɔso. ³³ Mfɔ nya bakasebi bamæ lése akonki básumu wæ. Nya bátseyi wæ bænka, "Onanto eto ubi feni sitinti!"

Yesu Átsya Befimfi Læ Genesaret.

³⁴ Se báyi læ ditumbukple næmæ báyo ditukpenkpe næ nsee, báyi læ Genesaret eto kaso. ³⁵ Mfɔo, betidi bamæ ənɔ Yesu bətsyæ lekpo. Nyaso bésu bákpa befimfi bæ kenke nkpe læ lekpake næmfɔ báboko Yesu ɔfɔ. ³⁶ Bále wæ lekpakpa bæ læ utæ læ befimfi læ betidi wæ awu eto atosɪ ete. Nya mba kenke dídi wæ awu eto atosɪ, mæ bufi æyuæ mæ.

15

Beni Onanto Bæ Læ Bitækæko Mi Batekoko Banakoko Eto Asatete Kama.

¹ Nya Farisifo bətsyuæ ku afi eto bateasa bətsyuæ bæ ditsyi Yerusalem díbæ Yesu ɔfɔ nya bātɔ wæ bænka, ² "Beso fe fæ bakasebi leenyifo læ bo banamæ eto akpa æsua? Bæmfɪ læ mæ ani kukɔno fe kase bo akpa laate fe beedi lesa!"

³ Yesu áto mæ nkæ, "Nya beso biani nya bienyifo læ Onanto eto afi æsua fe biætækæko mi batekoko, banakoko eto asatete kama?"

⁴ Itsyise Onanto átseyi nkæ, 'Bu fæ anto ku fæ ambe. Nya utidi wæ laakpadi wæ anto ku ambe diye bua ditsyuæ, ele bæ balo wæ.' ⁵ Fæ mi áte biæ utidi nwæ lesatsyuæ nte nkæ wofo ni bufi kawunsæko wæ anto nye ambe fe ɔtseyi nkæ, 'Mfi lesa næmfɔ ntsyæ kenye miæ muufi ni ntæ Onanto.' ⁶ Eye læ nyamfo æsuæ, yensi fe bæ bebu mæ anto mæ. Kusu komfo æsua nya biaye kani Onanto eto kofi itæ læ bitækæko mi kosate eto asatete

kama ne. ⁷ Mi ənəmi ənəmi eto betidi! Asa nnya Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya leteyi útsyá læ mi əsua əbə itə nko sitinti.

⁸ Onanto átəyi nkə, 'Betidi bamfo efi mə kənyə eto etiki fufu bale mə dibu butə.

Fəe læ mə utu kəmiəə, baanla mə.

⁹ Bimba ete beeyifo mə keyifo.

Itsyise kawunsia eto betidi eto asa ete baate læ mə ale eto kənyə.' "

Asa Nnya Leetsyi Utu Kəmiəə Nnya Laanansə Utidi Ne.

¹⁰ Mfó nya Yesu lékpadi sitiditu siamə oboko wə oflo nya óteyi mə nkə, "Bitsyue ato læ bəno asa nyamfo kaso! ¹¹ Inni lesa nə leedufə utidi eto kənyə laabiasə wə, bomu etiki nnya laabo ketsyi læ wə kənyəə, nnya laabiasə wə ne."

¹² Nya wə bakasebi díbə wə oflo bátəyi wə bənkə, "Eyi fənkə se Farisifo leno asa nnya fátəyii, éla mə kənyə lele tinti?"

¹³ Yesu ətə mə mbuayə nkə, "Kuyi saa kuyi ko mə Anto wə nkpe Kato dímantoo, boosu ko bewi. ¹⁴ Nyaso biantkpe mə kənyə. Bete fe bənəmba ba nyenko bənəmba bamba. Nya læ unəmba ɔni yenko unəmba bamba, mə inuə ba fá ebudu banə bedufə læ kubia kəfo."

¹⁵ Petro átəyi wə nkə, "Ləkə lekpa nəmfo kaso ate bo."

¹⁶ Nya Yesu leteyi mə nkə, "Nyale betidi ba laanno asa kaso ete binsi binii? ¹⁷ Binyi biə lesa saa nə didufə utidi læ kənyə, ayə kedufə wə læ kəfo, nya weesie ni kabosə fe oflo kəwi? ¹⁸ Fəe etiki nnya laabo ketsyi læ wə kənyə, aabo ketsyi læ wə utu kəmiə. Nya nyamfo lætə utidi laanansə əsua læ kesumu eto kusu əsua ne. ¹⁹ Itsyise itsyi læ wə utu kəmiə nya diatə weeyifo asa bua fe ditidilo, səsənodi nye disenkpo, setsyeto, kuyu ku bidiatəyiteyi ku betidi eto ayebiasəbiasəə, laabo ketsyi ne. ²⁰ Asa nyamfo eto kakle laanansə utidi ne. Fəe læ utidi məmflə kəni fe udi lesa fe kase Farisifo laatee, nyamfo aannansə utidi."

Yesu Átsya Usio Utsyuə Eto Ubi.

²¹ Yesu édu mfó úsu lekpake nə læfi kəmənkpə inuə ka ni Tiro ku Sidon oflo. ²² Mfó nya Kana eto usio utsyuə díbə Yesu oflo, nya ókafā bəmbemə kale wə lekpakpa nkə, "Mə Onamute, Oka David eto kəfo eto ubi, nyə mə kəminsə! Ləwəno bua əbə disī læ mə ubisiobi əsua nya díta ɔnlə kanyi bunyə fefe!"

²³ Fəe Yesu mənfe kənyə ɔteyi wə kulesa. Mfó nya wə bakasebi lenyi besu bale wə lekpakpa bátəyi wə bənkə, "La wə læ udu, itsyise utəkəko bo ɔlə bofā ketisə bo ato!"

²⁴ Nya Yesu díta mə mbuayə nkə, "Israel bebi nte fe basamu ba lénya oflo hā Onanto lékpe mə nkə nsu."

²⁵ Mfó nya usio əmfə díbə óse akonki læ wə oflo óteyi wə nkə, "Mə Onamute, wunsəko mə!"

²⁶ Yesu ətə wə mbuayə nkə, "Yanləkə bə befi bekpəfi eto didisa bato bakpe mə bakpa."

²⁷ Usio əmə ətə mbuayə nkə, "Mə Onamute, ite nko sitinti. Fəe bakpa bamə tsya aafə didisa wəlewəle nə lélo lékpo kaso læ mə onamute eto ɔpunu kalo budii."

²⁸ Mfó nya Yesu díta wə mbuayə nkə, "Eyifo usio wə nkpe bofokano tinti! Lesa nə fanlə bəbəbəe, læ ibə itə fə." Nyaso læ lefe nəmə tutuutu wə ubisiobi əmə əmuə ale.

Yesu Átsya Betidi Kpə Bufi.

²⁹ Yesu édu mfó, nya ɔyē læ Galilea eto ditumbukpə oflo óbē kotini kutsyuə nya úsia kaso. ³⁰ Betidi kpə əbə wə oflo nya bákpa mba léba bankpoo kaso, bənəmba, abafa, bamumu, ku befmfi bamba kpə báboko wə oflo, nya ótsya mə bufi. ³¹ Iyifo betidi bamə yaniə se bənyə bamumu nle etiki budi, mba léba bankpoo kaso nle botaka kaye, abafa nle bəyē, bənəmba nle asa bunyə nya batesə Israel eto Onanto.

Yesu Ítə Betidi Akpi Ana Lesa Bédi.

³² Yesu ákpadi wə bakasebi óboko wə oflo nya óteyi mə nkə, "Sitiditu siamfo eto asa læ mə kəminsə, itsyise bəbə mə oflo diyi tsyəfə sōs ne, nya kulesa ente məmo boodi. Manla miə læ yani mə læ bedu ku kəfo fufu, læ ənəmi læ isu enako mə læ kusu."

³³ Wə bakasebi áto wə bənkə, "Sieti buunyə didisa butə mə læ mfimnti mfo bə læ betidi ba kpenkpe mfo læ bedi bemi?"

³⁴ Yesu áto mə nkə, "Didisa lesia nte mi?"

Nya bátəyi wə bənkə, "Abolo akuanse ku akpə kəke asiani ete nte."

³⁵ Nyaso Yesu átəyi sitiditu siamə nkə bəsia kaso. ³⁶ Úfi abolo akuanse ku akpə nyamə, nya óso Onanto ani, nya úbudi nnya nya úfi útə wə bakasebi bamə. Nya bésie nnya bətə betidi bamə. ³⁷ Məmbəlé édi lesa nəmə bemi. Nya se bəse nnya wəlewəle nnya díbuu, iyi etsyitsya akuanse. ³⁸ Basani ba dídi lesa nəmə əboyo akpi ana. Fəe bānkla besio ku bekpəfi bakpe lenti. ³⁹ Se Yesu dítsyə betidi bamə kusu olosəə, údufə læ ɔklo nya údu úsu Magadan eto lekpake eti.

16

Farisifo Ku Sadukifo Bətsyuə Áto Yesu Bənkə Uyifo Ayanisa Ítsyuə Ote Mə.

¹ Farisifo ku Sadukifo bətsyuə əbə Yesu oflo bə læ bato wə babe. Nyaso bátəyi wə bənkə, "Yifo ayanisa ətsyuə ate bo læ bote boə etsyi Onanto oflo sitinti."

² FEE Yesu etə mə mbuayə nkə, “Lə kofe le diyo budufə nya binyə asomiloku lese həə, biateyi biənkə kalese ebusiə kusee. ³ Nya kolesiantu lə kofe le boto nya kawunsia ditsyiko bona tūū, biateyi biənkə əsəmi əbə bəni. Biale ola akafo bote kase kawunsia luubə kətsyə lə binyə asomiloku eto ditsyabi. FEE beso biəmbofo asa nnya luubə lə lefe nəmə bote! ⁴ Mi mmi eto betidi bua ba leesumu bəfiə! Bela biə nyifo ayanisa nte mi lə binyə? Kulefe, membuyifo! Ayanisa nnya eto okle boote mi ete ni nnya dibə lə Yona əsuə.” Nyaso otaka udu lə mə oflo.

Etiki Itsyi Lə Farisifo Ku Sadukifo Eto Asatete Əsuə.

⁵ Se bakasebi bamə leyila ditumbukple nəmə bəsu ni lekpaqe nə nsee, bənyə bə bəta əsuə bəntsyi didisa saa bəsuako.

⁶ Yesu atəyi mə nkə, “Bebe sinini lə Farisifo ku Sadukifo eto əyənkiəsə nnya baakpe lə asa əsuə.”

⁷ Mfó nya bətsyiko mə əsuə bəto bənkə, “Nnya bəntsyi didisa saa eso onle bəteyi mmə.”

⁸ Yesu ate lesa nə banle bəteyi, nyaso otə mə nkə, “Beso bənle bəteyi lə mi nti itsyi lə didisa nəmə biəntsyi eso əsuə? Mi bəfokanə emfui! ⁹ Nyaso biannə tə asa kasə? Biankloma tə lefe nə mīnsie abolo anə mīntə betidi akpi anə didi bəmi? Nya etsyitsya asia nnya wəlewəle dibu diyi? ¹⁰ Nya abolo akuanse nya mīmfi mīntə betidi akpi anaa, etsyitsya asia diyi se bəkpa nnya dibu? ¹¹ Ntsyə ibə fə biannə kasə biə inni didisa əsuə mīndi mi etiki mīntsyiko? Bebe sinini lə Farisifo ku Sadukifo lə mə əyənkiəsə əsuə!” ¹² Nyamfo əsuə fə bakasebi bamə lenə kasə bə inni əyənkiəsə əsuə onle mə kolə bolə nē. Bomu lə asa nnya Farisifo ku Sadukifo laate əsuə onle.

Petro Əlakə Əteyi Nkə Yesu Ni Utidi Wə Bəkpo Əhile Bətsyə.

¹³ Yesu əsu lekpaqe nə lefi Kaisarea Filipi eto umə. Mfó nya otə wə bakasebi nkə, “Owoe betidi laateyi bə mə, Utidi Eto Ubi, ni?”

¹⁴ Bətə mbuayə bənkə, “Bətsyüə bə fə ni Ntufəsətidi Yohanes. Bətsyüə tsya bə fə ni Elia, nya babamba tsya bə Yeremiya nye Onanto eto Unyeləkətidi bamba utsyüə feni.”

¹⁵ Mfó nya Yesu letə mə nkə, “Nya mi nkəpə? Owoe biateyi biə wə mini?”

¹⁶ Simon Petro etə mbuayə nkə, “Fə ni Nwə Onanto Ləkpo Əhile Utsyüə. Fə ni Onanto wə nsi nkəpə eto Ubi.”

¹⁷ Yesu etə mbuayə nkə, “Simon, Yona eto ubi, atəyi nnya eləke. Itsyise onukuale əmfə māmbo utsyi lə utidinini saa eto

kenyē. Bomu mə Anto wə nkpe katoo, wə diləkə nnya otə fə nē. ¹⁸ Nyaso nle fə bəteyi mīnkə fə Petro, fə diye ni leba. Nya leba nəmfo əsuə mooto mə bəfokanəf eto ditsyukpa nəmə nyənsə, nya ukpə eto əsuəale kulaa tsya əyənkiəsə embutəkə ni kato. ¹⁹ Muufi Onanto eto sekakediko eto kasafui ntə fə. Lesa saa nə fookle lə kasə mfo, bookle ni kato. Nya lesa saa nə foonyankli lə kasə mfo, boonyankli ni tsya kato.” ²⁰ Mfó nya Yesu ləkpe wə bakasebi kəfi nkə, “Bianteyi kuutsyə saa biənkə mə ni Nwə Bəkpo Əhile Bətsyüə əmə.”

Yesu Ədi Etiki Itsyi Lə Wə Kanyinyənyə Ku Wə Ukpə Əsuə.

²¹ Idu lə lefe nəmfo entə, Yesu ətsyiko wə bakasebi etiki bəteyi kakpasə wuee nkə, “Ele bə nsu Yerusalem lə nsu nyə kanyi lə beninə, besumunyə ninə ku lə afi eto bateasa eto ani. Boolo mē. FEE lə diyi tsyüfə əsuə, Onanto ebətakasə mē utsyiko əkomə nsinki mbə nkəpə.”

²² Petro akpa wə úsuko lekpo, nya utsyiko buyənki kakpe wə kateyi nkə, “Kulefe, Bonamute! Nyamfo eto okle okakaaka! Yəmbə fə lə əsuə kulefe, kulefe!”

²³ Yesu atsyi əwuninsə otəyi Petro nkə, “Obonsam, du mē lə oflo! Eyifo nwə eto eyifosa diinyə mē lə əsuə, itsyise fə nsusu bəmfə menyifo Onanto eto nle, bomu utidinini eto nle.”

²⁴ Nya Yesu letəyi wə bakasebi nkə, “Lə utsyüə aala nkə wətəkəkə mē, ele bə onə wə əsuə lə utsyi wə uyikəbie utəkəkə mē. ²⁵ Utsyüə saa wə laala nkə waata wə nkəpə eto disii, woonyansə mu. Nya utsyüə saa wə loonyansə wə nkəpə lə mə bətəkəkə əsuə, wuunyə mu. ²⁶ Nte kutəkə ko utidi luunyə lə kawunsia eto bikə kenke afiani wə bele nya onyansə wə nkəpə. Nye bə utidi luufi oflomako bə lə unyə nkəpə manlo? ²⁷ Itsyise Utidi Eto Ubi ebubə ku Onanto eto batənkpe lə Onanto eto diyənde əsuə, nya mofo utsyüə saa kayo lə keyifo ka uyifo əsuə. ²⁸ Nle mi bəteyi kakpasə wuee mīnkə, betidi bətsyüə kpe mi lenti mfo bə lembukpə isu ese lefe nə bənyə Utidi Eto Ubi dibə fə Oka.”

17

Yesu Eto Ditsyabi Əfloma.

¹ Eyi akua kamaa, Yesu akpa Petro ku Yakobo ku wə əyimi Yohanes mate úsuko kotini ko letaka eto disii kato. ² Se bənyə mfó, bənyə bə Yesu eto əsuə əfloma. Wə ənəmi lə buyənde fe kofe, nya awu nnya onkpe diflubi futututu enle boto lə ənəmi. ³ Mfó nya bakasebi itsyüə bamə diinyə Moses ku Elia banle etiki budi ku Yesu. ⁴ Nya Petro ləbessə əkə kato otəyi Yesu nkə,

"Bonamute, eleke tinti bæ búbæ mfo! Læ aalaa, mooto ebu ætsyæ. Fæ lóni, Moses lóni nya Elia tsya lóni."

⁵ Se onle nyamfo bôteyii, lesomiloku næ nle buyænde ábo diti mæ, nya bánó okæ lebo utsyi lesomiloku námæ kæmiæ nle bôteyi nkæ, "Nyæ mæ Ubi lala, wæ æsuæ mænyæ disuayua. Bitsyue wæ koto!"

⁶ Se bakasebi itsyæ bamfo leno okæ æmfoo, sikpi æmuæ mæ tinti nya béfi ænæmi béfusæ kaso. ⁷ Yesu ésu mæ oflo nya útididi mæ ótyei nkæ, "Betaka biriyá! Biante sikpi!" ⁸ Se bátakasæ ænæmi bábe katoo, bænnyæ kuutsyua saa enso Yesu mate há.

⁹ Se banle boyifæ læ kotini komæ kæbæ kasoo, Yesu ækæ mæ ato nkæ, "Bianteyi kutsyua saa lesa næ binyæ mfo isu ese lefe næ batakasæ mæ, Utididi Eto Ubi, betsyiko okomæ mimbæ."

¹⁰ Mfó nya bakasebi bamæ leto Yesu bænka, "Beso afi eto bateasa laateyi bænka ele bæ Elia ka bubæ ótonsæ?"

¹¹ Yesu ætæ mbuayæ nkæ, "Sitinti ele bæ Elia ka bubæ ótonsæ bæ læ olo lesa saa utsyæ. ¹² Fæe nle mi bôteyi minkæ Elia ébubæ koko, tsya bænnyæ wæ bætsyæ lekpo, nya béyifo wæ disale næ kee bála. Nko ke booyifo mæ, Utididi Eto Ubi tsya disiale næ."

¹³ Mfó bakasebi bamæ léte bæ Ntuflesætidi Yohanes onle.

Yesu Ála Lewóno Bua Ditsyua Utsyiko Læ Osaibi Utsyua Ésuæ.

¹⁴ Lefe næ Yesu ku wæ bakasebi díbæ báyo sitiditu siamæ oflo, osani utsyua æbæ óse akonki læ Yesu oflo. ¹⁵ Nya ótyei wæ nkæ, "Bonamute, nyæ mæ ubisaibi æmfo kaminsæ! Óle budukano eto bufi bufi nya onle kanyi bunyæ tinti. Lefe kpæ weedu kano kedufæ læ ute nye ntu æsuæ tsya. ¹⁶ Nkpa wæ mboko fæ bakasebi oflo, fæe bámfó wæ botsya."

¹⁷ Yesu ætæ mbuayæ nkæ, "Mii, mmi eto betidi, beso biamfo mæ kano nya bitidi ato mæ? Nte lefe næ eto okle ele bæ nke mi læ oflo? Nte lefe næ eto lefe ele bæ mfi nnæ mi! Bekpa osaibi æmæ beboko mæ mfo!"

¹⁸ Mfó Yesu léto okæ ókpe lewóno bua næ nle dikpefi námæ bulæ nya lebo wæ læ æsuæ! Nya bufi bomæ díyua wæ lamfolamfo.

¹⁹ Kamaa, bakasebi bamæ mate æbæ Yesu oflo nya bátó wæ bænka, "Beso bóamfo lewóno bua námæ bola kælækæ?"

²⁰ Yesu ætæ mbuayæ nkæ, "Mi bofokano mæmmuæ ale. Nle mi bôteyi sitinti minkæ læ mi bofokano te fenká diyibibi næ nso bófe kenkee, ele bæ ibæ itæ bæ biofo kotini komfo bôteyi biænka, 'Nyi mfo, esu mæ!' Nya yuubæ itæ. Kulesa æmbæ biæmbofo buyifo.

²¹ Fæe eye læ olatoto ku kenyeklekle æsuæ há fæ biofo lewóno bua námfo eto okle bola kælækæ."

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Læ Wæ Ukpæ Ésuæ.

²² Lefe næ bakasebi bamæ kenke díbæ bátsya læ Galilea, Yesu átsyi mæ nkæ, "Boofi Utididi Eto Ubi bakpe betidi læ ani, ²³ nya boolo wæ. Fæe læ diyi tsyafæ æsuæ, Onanto ebatakasæ wæ utsyiko okomæ oboko nkpe." Nyamfo álo bakasebi bamæ ani.

Báfo Oko Læ Onanto Eto Disumuyo.

²⁴ Lefe næ Yesu ku wæ bakasebi díbæ bédufæ Kapernaum, Yudafo eto mba laafo Disumuyo eto oko æbæ bátó Petro bænka, "Mi oteasa tsya aafó Disumuyo eto oko æmæ?"

²⁵ Petro ætæ mbuayæ nkæ, "Ee, woafó."

Nya se Petro dísu údufæ diyó, Yesu áka wæ bóto nkæ, "Simon, be ni fæ nsusu? Bawoe eto ani ele bæ bafo oko bátæ kawunsia eto baka? Bæmænnyæ eto ani lee bafo?"

²⁶ Petro ætæ mbuayæ nkæ, "Bafó."

Yesu ætæ mbuayæ nkæ, "Nyale ete bæ yanle bæ bæmænnyæ fo oko saa næ. ²⁷ Fæe se boanla boæ boata kuutsyua saa bubu esoo, su ditumbukple eto kanye læ ata osake. Lekpe tute næ fuulækæ, ebunyæ atabi læ ni kenye nnya looyo afo boofæ eto oko æmæ. Lækæ nya, læ esu afo bokufæ eto oko."

18

Yesu Élakæ Nwæ Ni Ókplenyæ Kenke Óte.

¹ Lefe námfóo, bakasebi bamæ æbæ Yesu oflo nya bátó wæ bænka, "Owoe ni ókplenyæ kenke læ Onanto eto sekakediko?"

² Læ nyasoo, Yesu ákpadi dikpefi keke ditsyua úbæ únyænsæ læ mæ nti. ³ Nya ótyei nkæ, "Nle mi bôteyi sitinti minkæ, læ biamfloma mi ditsyabi biyifo fe bekpe-fii, biembudufæ Onanto eto sekakediko.

⁴ Utididi wæ ni ókplenyæ kenke læ Onanto eto sekakedikoo, wæ ni utididi wæ laabokosæ wæ æsuæ kaso fe dikpefi námfo eto okle.

⁵ "Nya utsyua saa wæ lofo bekpefi bamfo eto utsyua læ mæ disii, mæo ini ófo.

Mæntæ Læ Kuutsyua Læ Udufæ Læ Lebuæ Ésuæ.

⁶ "Fæe læ utsyua ebütæ bekpefi bæ léfo mæ bánó mfo eto onni kplo læ onya kusu læ mæ wæ bofokano æsuæ, yooléke itæ wæ eso læ befi ukue batsyasæ læ kukua kple bakpe wæ læ simuæ bato wæ bakpe læ lekpo eto kaka letsyo, læ unæ ntu ukpæ.

⁷ "Mbóbóe itæ kawunsia kamfo eto asa nnya lofo butæ utididi dufæ læ lebuæ læ onya kusu! Asa nyamfo eto okle ebubæ kokooko. Fæe mbóbóe itæ nwæ æsuæ nyamfo looye ibæ. ⁸ Læ fæ kóni nye kokpa ætæ feeyifo lebuæ, læ ko ælakæ ato akpe. Eleke itæ fæ bæ ye edufæ læ nkpe kæmiæ kóni kónwæ nye kokpa kónwæ enso bæ ye ani ænuæ nye akpa

ənuə lə befi fə bato bakpe lə ditedenku manlo kəmiə. ⁹ Nya lə fə dinəmi əətə feeyifo lebuə, ləkə ni ato akpe! Elekə itə fə bə nyə nkpe ku dinəmi lewə enso bə ke ənəmi ənuə lə befi fə bato bakpe lə ditedenku manlo kəmiə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Osamu Wə Lenya Īsuə.

¹⁰ “Bebe kukənc biə biemfi ekpefi keke bamfo eto kuutsyuə fe mba dimanle kulesa. Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə bakpe Onanto eto batənkpe kato ba ləənyə lə mɔ Anto eto ənəmi lefe saa lə mə kutsyɛ. ¹¹ Itsyise Utidi Eto Ubi əbə nkə lə ofo betidi ba lənya kusu lə nkpe.

¹² “Lə utsyuə kpe basamu kolofa kəni, nya ɔni lənya lə mə nti, be bibu biə wuuyifo? Weemboyani awosi ɔwəncəmbə ɔwəncəmbə bamə utsyə lə kətini əsuə mfɔ bekeɗi, nya wusu əbebe ɔni əmɛ lənya? ¹³ Nya lə ɔnyə wə, mətəyi mi miə wu- unyə disuəyua tinti lə wə əsuə enso awosi ɔwəncəmbə ɔwəncəmbə ba dímánya mfɔ əsuə. ¹⁴ Nko ke inte itə mi Anto wə nkpe kato nɛ, nkə woannla nkə bekeɗi keke bamfo eto kuutsyuə lə onya.

Yenko Fə Ƴyimitsyuə Wə Léta Fə Úbu Lə Kusu Īsuə.

¹⁵ “Lə fə ɔyimitsyuə áta fə úbuu, su wə ɔflo, lə ələkə wə botakebu ate wə. Nya tə lə nyamfo lə ekə lə fonko wə eto nti ete. Lə ɔnc fə kasɔɔ, tə fə esinkli eyifo ləni ku fə ɔyimi nɛ. ¹⁶ Fɛɛ lə wəmbənc fə kasɔɔ, tə lə betidi inuə nye itsyɛ lə bənc ko mi lə adansie seka eso, fe kase Awənisə Kenke eto Kukue letəyi. ¹⁷ Nya lə mfɔ tsya ɔni woanno kasɔɔ, nyalɛ tə lə bafokanəfɔ eto ditsyukpa nəmɛ lə bənc. Nya lə mfɔ tsya woanno kasɔɔ, ləkə ato lə wə əsuə fe utidi wə ləmbə bəfokanə nye nwə laafo uməncə.

¹⁸ “Nyaso nle mimbɛ bəteyi minkə lesa saa nə biokle lə kasɔ mfoo, bookle ni kato. Nya lesa saa ke bionyankli lə kasɔ mfoo, boonyakli ni kato tsya.

¹⁹ “Nya nsi nle mi bəteyi tsya minkə, lə mi inuə eto kenye eyifo kani lə kasɔ mfo bənlɛ lesaatsyuə bətcɔɔ, mɔ Anto wə nkpe kato ebuyifo ni utə mi. ²⁰ Itsyise kaka mi inuə nye itsyɛ letsya lə mɔ diyə əsuə, nkpe mi lenti.”

Ele Bə Bukefi Bo Ƴyimitsyuə Eto Botakebu Bukatsyə Mə Lefe Saa.

²¹ Nya Petro lənyi ɔfi Yesu nya ɔtə wə nkə, “Bonamute, lə mɔ ɔyimitsyuə ata mɛ ubuu, sesia ele bə mfi ntsyɛ wə? Sekuanse lee?”

²² Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Inni sekuanse ete! Bomu awosi akuanse eto sekuanse.

²³ “Itsyise Onanto eto sekakedikɔ te fe Oka wə lela nkə weebu nkunta ku wə beyifoyifo. ²⁴ Kase útsyə kasɔ koo, bəkpə osani utsyuə wə nsi wə kayo kplɛ bəboko wə ɔflo. ²⁵ Kulesa ente wə wuufi ofo kayo kamə eso, oka əmɛ ətə nkə bate wə ku wuusɛ ku wə bebi ku lesa saa nə nte wə lə befi bafɔ kayo kama.

²⁶ “Itə uyifoyifo əmfo áse akonki lə oka əmɛ ənəmi ɔle wə lekpakpa ɔteyi nkə, ‘Tsyə əsuə ko mɛ, moofɔ fə kayo kamə kenke.’ ²⁷ Wə asa ənə oka əmɛ kafo, nyaso úfi kayo kamə kenke ɔtsyɛ wə nya ɔyani wə údu.

²⁸ “Nya se uyifoyifo əmfo díduu, ɔtsyako wə uyifotsyuə, wə dísiə wə sika flubia sekɛ eto kayo. Mfɔ nya úmuə wə lə ale əsuə lə simuə ku ləkəlonlobi ɔteyi wə nkə, ‘Fo mɛ kayo ka fensi mɛ!’

²⁹ “Wə uyifotsyuə əmɛ ále wə lekpakpa ɔteyi wə nkə, ‘Tsyə əsuə ko mɛ, moofɔ fə kayo ka kenke mɛnsi fə!’

³⁰ “Fɛɛ ɔni nya útə nkə beti wə bakpe lə Aba eto diyɔ isu ese lefe nə woofɔ kayo ka kenke unsi wə. ³¹ Se wə beyifotsyuə dinyə lesa nə díbɛ, ilə mə tinti nya bəsu bəteyi Oka əmɛ lesa saa nə díbɛ.

³² “Nyaso ɔkpadi wə uyifoyifo əmɛ ɔboko wə ɔflo nya ɔteyi wə nkə, ‘Fə ndomunyə bua! Mfi fə kayo ka fensi mɛ kenke ntsyɛ fə itsyise ále mə lekpakpa eso. ³³ Kase mɛnyə fə kaminəsə, nko ke ele bə eni fintsyə nyə fə ɔyimitsyuə uyifoyifo kaminəsə nɛ.’ ³⁴ Kafo ányi Oka əmɛ tinti nya útə nkə bənə wə koto bakpe wə lə diyɔ isu ese lefe nə woofɔ kayo kamə kenke oləsə.”

³⁵ Mfɔ Yesu lələsə nkə, “Nko ke mɔ Anto wə nkpe kato luuyifo utsyuə saa lə mi nti wə lembufi ɔtsyɛ wə ɔyimitsyuə itsyi taa wə ləkəsi ke nɛ.”

19

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kusəni Ku Kusianini Īsuə.

¹ Se Yesu letəyi asa nyamfo ɔlósə, údu lə Galilea úsu Yudea eto ləkpo nə nkpe lə Yordan eto ketu eto lekpake nə nse.

² Betidi kpə ətakəko wə nya ɔtsyə mə efimbi, efimbi mfɔ.

³ Mfɔ nya Farisifɔ bətsyuə díbɛ wə ɔflo bə baato wə bəbe, nya bətc wə bənkə, “Bo kofi ətə kusu nkə osani ni wə usiə lə kusu saa olə əsuə?”

⁴ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Biankla tɔ lə Awənisə Kenke bə taa ketsyikokɔɔ, nwə diyifo kawunsɛə, usio ku osani úyifo betidi? ⁵ Nya Onanto letəyi nkə, ‘Lə nyamfo eso osani luudu lə wə anto ku ambe utsyə nya wuufi kusie, nya mə inuə bamə loofiani utidi ɔni.’ ⁶ Itsyise lə nnya kamaa,

bensiyifo betidi inuə. Bomu bafiani utidi ɔni. Nyaso yanle bæ utidi sense lesa nə Onanto difi ɔko læ bətsyuə.”

⁷ Farisifo bamə átɔ wə bənkə, “Nyale beso Moses dítə kusu nkə ele bæ osani tə wə usiə kukue nkə ɔle wə bəni fə læ ɔni wə?”

⁸ Yesu ətə mbuayə nkə, “Mi letotidi eso Moses dítə kusu nkə bəni bese ku bəsiə nɛ. Yentsyə nko læ kasɔ ketsyikokɔ. ⁹ Nyaso nle mi bəteyi minkə osani wə ke leni wə usiə, nya inni læ disenkpɔ eso nya úsu úfi usio bambaa, ókpɔ kusíə.”

¹⁰ Wə bakasebi áteyi wə bənkə, “Lə nko usə ku usiə eto nti eto etiki ntee, nyale elɛke eso læ bəmfi kusíə nye bənsiə kusə.”

¹¹ Yesu áteyi mə nkə, “Inni utsyuə saa loofɔ asatete nyamfo bofo nko, enso mba Onanto dítə nnya nko há. ¹² Esu kpə kpe nyaso betidi leemfi bəsiə. Bətsyuə nko bále mə nɛ. Bətsyuə, betidi diyifo mə nko. Bətsyuə tsya emfi bəsiə itsyise bala bæ beefi mə əsuə bətə Onanto eto sekakedikɔ eto keyifo. Nwə loofɔ wə əsuə bufi kətə asatete nyamfo, tə læ uyifo nko.”

Bákpa Bekpefi Baboko Yesu ɔfɔ.

¹³ Betidi bətsyuə ákpa bekpefi báboko Yesu ɔfɔ bæ læ ufi ani utəkə læ mə, læ oto ola utə mə, fɛɛ wə bakasebi ényenki bákpe betidi bamə.

¹⁴ Mfó nya Yesu leteyi wə bakasebi bamə nkə, “Bitə bekpefi kusu læ bəbə mɛ ɔfɔ, nya bienti mə kusu, itsyise Onanto eto sekakedikɔ eyifo fə mba laabokosə əsuə kasɔ fe ekpefi bamfo eto okle eto kale.”

¹⁵ Nya Yesu difi wə ani utəkə læ mə ókpɔ mə atsyɔ, nya údu læ mə ɔfɔ.

Yɔɔke Ale Itə Batabinyə Bə Bedufə Onanto Eto Sekakedikɔ.

¹⁶ Osani utsyuə əbə Yesu ɔfɔ diyi lɔni nya ɔtɔ wə nkə, “Oteasa, nte lesa sɛɛ nə ele bæ nyifo fə læ nnya nkpə manlo?”

¹⁷ Mfó Yesu dítə wə mbuayə nkə, “Beso fanle mɛ kasɛɛ ka ele bæ beyifo bɔtɔ? Utidi ɔni há nkpə wə ni ɔsɛɛ. Lə ala fə əənyə nkpə manloo, ye læ Onanto eto afi nyamə əsuə.”

¹⁸ ɔtɔ nkə, “Nte afi nnya?”

Yesu áteyi wə nkə, “Manlo utidi, mendi sɛsɔnɔ, menyú, manla fuutsyuə kenye, ¹⁹ bu fə anto ku fə ambe, nya læ ala fə ɔyimtsyuə fe kase faala fə əsuə.”

²⁰ Mfó nya okosobi əmfɔ dítə mbuayə nkə, “Mbuyifo læ afi nyamfo kenke əsuə. Be disi ibu bæ nyifo?”

²¹ Yesu áteyi wə nkə, “Lə aala fə aafɔɔ, su læ esu efi fə lesa saa nə nte fə ate. Nya læ efi atabi nnya fənyə esu ətə bakombo, nya fuunyə bikə ətsyə kato nɛ. Nyamfo eto kamaa, sinkli əbə ətəkəko mɛ.”

²² Fɛɛ se okosobi əmə lenɔ nyamfo, údu ku bulə læ lekəsi. Itsyise bikə kpə ake wə.

²³ Mfó nya Yesu leteyi wə bakasebi nkə, “Nle mi bəteyi kakpasə wuee minkə, yɔɔke ale itə batabinyə bæ bedufə Onanto eto sekakedikɔ. ²⁴ Nsi nle bəteyi bio minkə, iyúwə itə ɔtɔmini ku lekoko bæ ɔye læ ok-abikə eto ofo ofe enso bæ otabinyə dufə læ Onanto eto sekakedikɔ.”

²⁵ Lefe nə bakasebi bamə lenɔ nyamfo, iyifo mə yanni, nyaso bətɔ bənkə, “Nyale owoe ko luunyə nkpə manlo?”

²⁶ Yesu ábe mə tūú nya ɔteyi mə nkə, “Kawunsíə eto utidi saa əmbofo nyamfo buyifo. Fɛɛ Onanto, wə ebofo lesa saa buyifo.”

²⁷ Mfó nya Petro leteyi wə nkə, “Be! Bóayani lesa saa bútsyə bæ læ butəkəko fə. Be bo luunyə?”

²⁸ Yesu áteyi mə nkə, “Nle mi bəteyi sitinti minkə, lefe nə mɔ, Utidi Eto Ubi, luubə læ mɔ diyəndə əsuə mbə nsíə læ mɔ lekankpome əsuə læ kawunsíə fɔfɔ kamə, mi lefosi inuə bæ dítəkəko mɛ tsya ebusiə læ akankpome əsuə bæ læ bekpronko Israel bebi eto lefosi mmfo nnuə bomə lekpo. ²⁹ Nyaso utsyuə saa wə léyani diyɔ nye bayimisanɔ nye bayimisiɔ nye anto nye ambe nye bebi nye kakue utsyə nkə læ utəkəko mɛ esoo, ebunyə nnya kayofofo kolofa ku kama. Nya Onanto ebutə wə nkpə bo læmbɔke kalosəko. ³⁰ Fɛɛ betidi kpə bæ ntɔ setɔ mɔmɔɔ, ebubə bafe kama. Nya mba ntəkə kama mɔmɔɔ, ebubə bafe bətɔ setɔ.

20

Diyi Diyi Eto Beyifoyifo Bətsyuə Lə Eyibibi Eto ɔkue.

¹ “Onanto eto sekakedikɔ ale eyibibi eto ɔkuemfo utsyuə wə létaka ku olesiatu nkə weesu ɔbebe diyi eto beyifoyifo bətsyuə læ beyifo keyifo bətə wə læ ɔkue. ² ɔkuemfo əmə ku beyifoyifo bamə átɔnɔ læ diyi eto keyifo eto kayofofo əsuə, ini sika flubia sɔni eto atabi, nya bédú bésú eyibibi eto ɔkue əmə.

³ “Se esɔ abombo ɔwɔnɔmbə, osani əmə esi úsu asi nya únyə se basani bətsyuə íya mfó banle kulesa buyifo. ⁴ Nyaso ɔteyi mə nkə, ‘Mí tsya su biyifo keyifo læ mɔ eyibibi eto ɔkue læ mfo mi kayo ka dihiyə itə.’ ⁵ Nyaso bésú ɔkue əmə.

“Nya læ lefosi abombo ənuə ku læ kakomi eto abombo ətsyə eto lefee, usi úyifo nko ke. ⁶ Se ibu seke læ abombo antɔ læ esɔɔ, usi úsu asi mfó nya únyə betidi bətsyuə nsi íya mfó. ɔtɔ mə nkə, ‘Beso binya mfo diyi wɔlɔlɔlɔ bənle diyi bobiasə keyifo menyifo menyifo?’

7 “Bətə wə mbuayə bənkə, ‘Kuutsyuə saa məntə bo keyifo nkə buyifo.’

“Nyaso óteyi mə nkə, ‘Nyale, mi tsya su mə eyibibi eto okue bisu biyifo keyifo.’

8 “Se ditsyitsyo lefe léyoo, okuensate əmə áteyi beyifoyifo eto uninə nkə, ‘Kpadi beyifoyifo bamə lə afo mə kayo, tsyiko lə mba díbə fəfə əsuə, lə esu alosə lə mba leka bubə əsuə.’

9 “Báfo betidi ba díbə keyifo ku ditsyitsyo eto abombo ano eto utsyuə saa sika flubia soni soni. 10 Nya se éyo mba leka keyifo bubə ku olesiaə, bébu bə boofu mə kayo baso mə batsyuə. Fəe mə tsya eto utsyuə saa áfo diyí eto kayofofo kani kamə, ini sika flubia soni. 11 Se báfo atabi nyaməə, bətsyiko bunyenki kakpe okuensate əmə bənkə, 12 ‘Betidi fəfə ba báfo éyifo keyifo lebombosəso ləni hā, nya bomba mfo dínyə lə kofe buyifo keyifo diyí wəloləlo tsyaa, kayofofo kani ete bətə bo!’

13 “Mfó okuensate əmə lətəyi mə oní nkə, ‘Oyimitsyuə, no. Mántafa fə. Lee, inni diyí ləni eto keyifo eto kayofofo ka ni sika flubia soni əsuə bókpə asi? 14 Nyaso fo fə kayofofo lə edu esu diyí. Iyifo mə leləbi miə mətətə utidi fəfə əmfu kayofofo fe kase minkətə fə ke. 15 Lee, mimbə kusu meeyifo ku mə atabi kase maala? Lee, mə kafokəkpə ka meeyifo nle fə ənəmi bəse?’ ”

16 Nyaso Yesu álosə óteyi nkə, “Betidi ba ni bafəfə ebəfiani betute nya mba ni betute loofiani bafəfə.”

Yesu Esi Údi Etiki Ditsyáfə Itsyi Lə Wə Ukpə Əsuə.

17 Se Yesu ku wə bakasebi lefosi inuə bamə léyē bantə lə Yerusalem, ókpə mə úsuko ləkpə nya óteyi mə nkə, 18 “Bəno, bəto lə Yerusalem kaka boomuə Utidi Eto Ubi bakpe lə besumunyə ninə ku afi eto bateasa eto ani. Nya boolo wə dikpənkpi. 19 Nya boofi wə bakpe lə mba lenni Yudafo eto ani bə bakpe wə kofani, bable wə, baso wə bamanklasə lə uyikabie əsuə bə lə ukpə. Fəe lə diyí tsyáfə əsuəə, Onanto ebətakasə wə utsyiko okomə ubə nkpə.”

Yakobo Ku Yohanes Eto Ambe Áto Yesu Nkə Owunsəko Wə Bebi.

20 Nya Sebedeo eto usiə lékpə wə bebi inuə óboko nya base akonki lə Yesu oflo nya ólē wə ləkpakpə nkə owunsəko mə.

21 Nya Yesu letə wə nkə, “Be fanle bəbē?”

Mfó usio əmə díte mbuayə nkə, “Tsyə mə kənyē fənkə lə edufə lə fə sekakedikə, ebusiəsə mə bebisiabi inuə bamfo, oní lə fə kodiani nya unuəfə lə fə kəmāni.”

22 Yesu áteyi mə nkə, “Biante lesa nə bənle bəto. Kanyi ka məəbə bunyəə, mi tsya ebəfo ke butsyi?”

Bətə mbuayə bənkə, “Ee, boofu.”

23 Mfó Yesu lətəyi mə nkə, “Sitinti, biofo butsyi. Fəe mimbə kusu məələkə futsyə luusiə lə mə kodiani nye kəmāni. Nsiəko bomfo te itə betidi ba mə Anto ləlo utsyə itə mə.”

24 Lefe nə bakasebi lefosi fəfə leno bayimi inuə bamfo eto etiki nyamfoo, kəfo ányi mə tinti! 25 Nyaso Yesu ákpadi mə oko nya óteyi mə nkə, “Biyi biə betidi ba lenni Yudafo eto baka kpe əsuəale kenke lə mə betidi əsuə nya mə batənkotənkə tsya nkpe əsuəale kekkele lə mə əsuə. 26 Fəe inni nko ele bə itsyə lə mimbə lefo bəno nti. Lə utsyuə lə mi nti aala nkə weeyifo okplenyə, ele bə uyifo uyifoyifo utə bafəfə. 27 Nyaso lə utsyuə lə mi nti aala nkə weeyifo ututəe, ele bə uyifo wə əsuə uyifoyifo utə bafəfə kenke. 28 Nko ke ini nə bə mə, Utidi Eto Ubi, məmbə miə besumu mə. Bomu bə lə nsumu nya lə mfi mə nkpə ntə lə betidi kpə eto disi.”

Yesu Átsya Bənəmba Inuə.

29 Kase Yesu ku wə bakasebi nle budu lə Yeriko eto umə, betidi kpə ətəkəko mə. 30 Bənəmba inuə ba nsi lə kusu oflo, áno bə Yesu əbə olē bofe, nyaso bətsyiko bofa kateyi bənkə, “Bonamute, Oka David eto ubi! Nnyə bo kaminisəl!”

31 Betidi bamə áteyi bənəmba bamə bənkə bədika. Fəe mfe bomu báfa bembembe enso bətəyi bənkə, “Bonamute, Oka David eto ubi! Nyə bo kaminisəl!”

32 Yesu əkənə únyə nya ókpadi mə nkə bəbə nya óto mə nkə, “Be bela biə nyimfo ntə mi?”

33 Mfó bətə mbuayə bənkə, “Anto, bola boə tə lə bunyə asa.”

34 Mə asa ənə Yesu kəfo nya utidi mə ənəmi. Lamfolamfo, mə ənəmi ásiní nya bənyə asa, nya bətəkəko wə.

21

Yesu Édufə Yerusalem Fe Oka Seka.

1 Se Yesu ku wə bakasebi lenyi bəfi Yerusalem nya bédufə Betfəge lə Nnuəbi eto Eyi eto Kətini əsuəə, Yesu ála wə bakasebi inuə ótonsə. 2 Nya óteyi mə nkə, “Bikatə lə kebuto ka nkpe setə mfó. Mfóo, biunyə oflimu wə nnyə lə ukua nya wə ubi nnyə wə lə akə. Nyankli wə ku ukua lə akpə mə aboko mə. 3 Nya lə utsyuə áto mi lesaatsyuəə, bətəyi wə biənkə, ‘Bonamute lə mə bohíā.’ Ete booyani mə lamfolamfo bətə mi.”

4 Nyamfo əbə itə fe kase Onanto eto unyéləkətidi utsyuə lətəyi utsyə nkə,

5 “Bətəyi Sion eto umənkplə eto betidi biənkə,

‘Bəbe, mi Oka lə mi oflo bubə!’

Obokosə əsuə kasə nya unsi lə oflimu ku ubi əsuə onle bubə.’ ”

⁶ Nyaso bakasebi inuə bamfó əsu nya béyifo fe kase Yesu lékpe mə nkə beyifo. ⁷ Bákpa əfilimu ku ubi əmə báboko, nya béfi mə mfiá bésensə bákpo lə mə əsuə nya Yesu lébe úsiə lə mə əsuə. ⁸ Betidi bətsyuə lə keyudu boto. Nya bətsyuə tsya léla sekabe ku keyile bésensə bákpo lə kusu. ⁹ Nya betidi ba ntə ku mba ntəkə kenke nle bofa katəyi bənkə, “Yuu, yuuduu, itə Oka David eto ubi wə nle bubə o-o!

Atesə itə nwə nle bubə lə Bonamute eto diye usuə!

Yuu, yuuduu itə Onanto!”

¹⁰ Lefe nə Yesu didufə Yerusalem, umə əmə kenke ko dítinkə. Nya betidi létə bənkə, “Owoe uni?”

¹¹ Betidi bətsyuə ətə mbuayə bənkə, “Nwə mfo ni Onanto eto Unyeləkətidi Yesu wə dítseyi Nasaret lə Galilea eto kasə ne!”

Yesu Ála Mba Laate Bikə Úlakə Lə Onanto Eto Disumuyo.

¹² Yesu əsu údufə Disumuyo Kplə nya óla betidi ba kenke nle bikə bote ku booya mfó úləkə lə diyo nəmə. Úkə kapunu ka betidi nle atabi bofloma ku mba laate ablonima eto akpomə uwui. ¹³ Nya ótəyi mə nkə, “Báwəni bákpe lə Awónisa Kenke eto Kukue bə Onanto átəyi nkə, ‘Bookpo mə diyo nkə, ola katoko.’ Fəe mi efi ni biyifo beyu eto kabiokol!”

¹⁴ Nya bənəmba ku abafa díbə wə oflo lə Disumuyo mfó nya Yesu létsya mə bufi. ¹⁵ Se besumunyə ninə ku afi eto bateasa dínə ayanisa nya Yesu nle buyifo ku bekpefi ba nle kudu bokpo katəyi bənkə, “Atesə itə Oka David eto ubi,” lə Disumuyo mfóo, kafo ányi mə tinti.

¹⁶ Nyaso bəto Yesu bənkə, “Ale lesa nə bekpefi bamə nle bəteyi mfó bono?”

Nya Yesu dítə mbuayə nkə, “Nle bono. Nya nyi tsya minkə békla nyamfo lə Awónisa Kenke eto Kukue bə, ‘Étə bekpefi ku bebisambi fə befi atesə nnya ləflo tinti bəto fə.’”

¹⁷ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu édu lə besumunyə ninə ku afi eto bateasa bamfó oflo nya úsu údufə Betania eto umə kaka úsu ólabe.

Yesu Ékudi Kudiyi Kutsyuə.

¹⁸ Se kale dísiə nya se úsinki onle umə bubə ku olesiaə, kukpənsə ále wə. ¹⁹ Únyə kudiyi kutsyuə lə kusu oflo mfó nya ótsyi úsu ko oflo. Fəe wənnəyə kulesa lə ko enso ko afanto. Nyaso ótəyi kuyi komə nkə, “Ensiembənwə ebibi kulefe tsya.” Lamfolamfo kudiyi komə áblobe.

²⁰ Se bakasebi bamə dínə nkoo, éyifo mə yanii. Nya bəto bənkə, “Bə dítə bə kudiyi komfo léblobe nko mmə?”

²¹ Yesu ətə mbuayə nkə, “Sitinti minlə mi bəteyi minkə lə bekpə bofokano bo ləmbə kayakii, biofo nnya mínyifo kudiyi komfo buyifo. Fəe inni nyamfo mate. Bomu biofo kotini komfo bəteyi biə, ‘Nyi lə mfo esu edufə lə lekpo kafo,’ nya yuubə itə nko. ²² Nya lesa saa nə bioto Onanto lə olatoto əsuə lə bofokano əsuə, biunyə ni.”

Bəto Yesu Əsuəale Nnya Onkpe.

²³ Se Yesu dísinkli úbə Disumuyo Kplə mfó nya onle asa botee, besumunyə ninə ku Yudafo eto beninə bamə əbə bəto wə bənkə, “Nte əsuəale nnya fankpe feeyifo asa nyamfo eto okle? Nya owoe dítə fə əsuəale nyamfo?”

²⁴ Mfó nya Yesu dítə mə mbuayə nkə, “Mintsya məoto mi dítiki ləni hā nno. Nya lə bitə mə mbuayə, məoteyi mi əsuəale nnya minkpe meeyifo asa nyamfo eto okle. ²⁵ Owoe oflo Yohanes léfo əsuəale fə úfləšə betidi ntuu? Onanto oflo lee, nye lə utidi oflo?”

Mfó bətsyiko mə əsuə bəto kano bə, “Be ele bə bəteyi? Lə bəteyi boə Onanto oflo, wəoto bo nkə, ‘Nyale beso biamfo Yohanes bəno?’ ²⁶ Fəe lə bəteyi boə utidi oflo, bəle sikpi bote lesa nə betidi luuyifo, itsyise məmbəle áfo bəno bə Yohanes eyifo Onanto eto unyeləkətidi.”

²⁷ Nyaso bəto Yesu mbuayə bənkə, “Bunyi kaka ofo əsuəale utsyiko.”

Nya ótəyi mə nkə, “Nko ke mintsya ləmbəteyi mi kaka mimfo əsuəale mintsyiko fə meeyifo asa nyamfo eto okle ne.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Bayimisani Inuə Bətsyuə Əsuə.

²⁸ “Ntsyə bibu itsyi lə dítiki nəmfo əsuə? Utidi utsyuə áke wə ləke bebisaibi inuə. Ótəyi uninəle nkə, ‘Ubi, su eyifo keyifo lə mə eyibibi eto okue mmi.’

²⁹ “Útə mbuayə nkə, ‘Məmbə busu.’ Fəe kamaa, ótsyi wə nsusu ówuninsə nya úsu.

³⁰ “Anto əmə əsu wə ubi nuəfə oflo nya ótəyi wə nko ke. Wə átono nkə, ‘Yo o-o, nto, muusu.’ Fəe wənsu.

³¹ “Mə inuə bamə eto ntii, mə owoe díyifo lə mə anto eto leləbi əsuə?”

Bəto mbuayə bənkə, “Uninəle əmə.”

Nyaso Yesu áteyi mə nkə, “Nle mi bəteyi kakpasə minkə beyu ku basəndi le mi bofe kaaka mi Onanto eto sekakediko budufə. ³² Itsyise Ntufləšətidi Yohanes əbə mi oflo nkə wəəbə ote mi kusu səe ko biəy, fəe biamfo wə bəno. Fəe beyu ku basəndi bomu áfo wə bəno. Nya se bínəyə nyamfo bítsyə lekpo tsyaa, biamfloma mi nsusu biə biafo wə bəno.

³³ “Bəno lekpa bamba nəmfo. Okuemfo utsyuə əsiə wə léfo eyibibi eto okue, nya

ókpe ókpó otsyilama wə. Óto kaka beeke eyibibi eto nte kələkə nya óto nwə laase ókue əmə eto kəsiəkó. Nya úfi ókue əmə ókpe beyifoyifo bətsyuə lə ani nkə bakase wə, nya údu úsu kusu. ³⁴ Se lefe léyo bə bale eyibibi nyaməə, ókuensate əmfo ákpe wə ndomufó nkə besu bafó wə kedikó babokó wə.

³⁵ “Ókuəmfó eto beyifoyifo bamfo əmuə wə ndomufó bamfo nya báble óni, bálo óni, nya bákpo óni tsya aba. ³⁶ Nyamfo eto kamaa, osate əmə esi ótsyese ndomufó bamba ba nso mba kó utu. Nya beyifoyifo bamə disí bəyífo mə tsya nko ke. ³⁷ Kalosəkó, óla wə kosate eto ubi ótsyese mə. Nya óteyi nkə, ‘Mfo nno miə boobu mto ubi babe.’

³⁸ “Fəe se beyifoyifo bamə dínyə wə ubi əmfoo, bəteyi mə əsuə bənkə, ‘Nnyə ókuəmfó eto ubi wə ləkə bikə biamə budii. Bibə lə bolo wə lə bole wə kedikó bofo.’ ³⁹ Nyaso bəmuə wə nya báto wə bakpe lə ókpó əmə eto kama, nya bálo wə.”

⁴⁰ Mfó nya Yesu letó mə nkə, “Mómó, lə eyibibi eto ókuensate əmə əbəə, bə wuyifo beyifoyifo bamə?”

⁴¹ Bətə mbuayə bənkə, “Woolo betidi bua bamfó kamínsə mənəymənə, ufi eyibibi eto ókue əmə ókpe beyifoyifo bamba ba luutə wə, wə kutsyə lə bale eyibibi nyamə.”

⁴² Yesu áteyi mə nkə, “Bíankla tó lesa nə nkpe lə Awónisa Kenke eto Kukue əsuə bənkə,

‘Leba nə mba laato ayo leni bə dimbə kónó,

ni bomu díbə lefiani nə nso bofe lə afefe kenke nti.

Bonamute ni nwə díyifo nyamfo.

Sitintii, iyifo lesa nə laano bobə tinti!’

”

⁴³ Nya Yesu disí óteyi mə nkə, “Nyaso nle mi bəteyi minkə boofó Onanto eto sekakedikó lə mi ani befi bətə betidi ba lónwó ebibi nnya leleke. ⁴⁴ Nya utsyuə saa ke lootsyinini udu óno lə leba nə báni mfó əsuə, wuufəsə blublublu. Nya lə íbə bə leba nəmə tsya asó utsyuə lə əsuə, díoba wə dikua wə blublublu.”

⁴⁵ Lefe nə besumunə ninə ku Farisifo lenó Yesu eto akpá nyamfo, bəte bə mə onle. ⁴⁶ Nyaso bála bə bəmuə wə. Fəe bəté sitiditu siamə síkpi, itsyise məmblə kenke ébu Yesu fe Onanto eto Unyeləkətidí.

22

Yesu Áteyi Lekpá Itsyi Lə Kusiəkprakpa Eto Díyikedikó Əsuə.

¹ Yesu esi óté mə asa eyə lə akpá əsuə nkə, ² “Onanto eto sekakedikó te fe mmə. Lefe lonii, Oka utsyuə édi kusiəkprakpa eto

diyisəe útə wə ubisaibi. ³ Óla wə beyifoyifo ókpe nkə besu bakpo betidi ba ókla utsyə nkə bafe bəbə diyisəe nəmə kedikó. Fəe bánla bə bəəbə.

⁴ “Nyaso óla wə beyifoyifo bamba ókpe nkə bəteyi betidi ba ókla utsyə nkə, ‘Lesalidife nəmə eboyo! Bálo mə banantsyui ku banatsyui eto akpó nnya nkpe ayinkua bufi bóle mi kama bobə. Nya búkaló lesa saa bútsyə. Nyaso bíbə kusíə komə kəkprak!’

⁵ “Fəe mbamə bákla eto kuutsyue saa mémbu wə úbə. Bomu édu bésu nlebe bamba bo bála. Óni édu úsu wə ókue, nya obamba tsya didu usu wə bikəkateko. ⁶ Nya babamba tsya dímuə beyifoyifo bamə nya báble mə nya bálo mə. ⁷ Oka əmə ənyə oblo tinti, nya ótsyese wə bəmamanyə nya bésu bálo bewudifo bamə kenke nya bətonsə mə umənkplə əmə.

⁸ “Nyaso ókpradi wə beyifoyifo nya óteyi mə nkə, ‘Mə ubi eto kusiəkprakpa eto diyisəe didi nəmə eto lefe éboyo. Fəe betidi ba minkla miə bəbə diyí nəmə kedikó mənnyə itə diyisəe nəmə. ⁹ Nyaso mómó, bisu umə eto kesunte lə bekpadi utsyuə saa wə ke biunyə bíə bəbə diyisəe nəmə kedikó mfo.’ ¹⁰ Mfó nya beyifoyifo bamə disú kesunte nya bákpradi utsyuə saa wə bənyə, babua ku basəe kenke nya kusiəkprakpa eto diyo nəmə diyí kenke.

¹¹ “Nya se Oka əmə díbə diyó nəmə nkə wəəbə obe betidi ba díbə mfó, únnyə osani wə dímanke awu nnya baakpe kesu kusiəkprakpa. ¹² Oka əmə átó wə nkə, ‘Óho, ntsyə íbə bə əbə mfo se fəmanke kusiəkprakpa eto awu?’ Fəe wámfo kenye buləkə.

¹³ “Mfó nya óteyi wə beyifoyifo nkə, ‘Bekpe wə amla lə ani ku akpa, lə beto wə bekpe lə ketuntu ka nkpe lekple. Mfó wuwu keku óyimi animi ne.’ ”

¹⁴ Nya Yesu lélosə nkə, “Onanto ákpradi betidi kpə, fəe esiani ete úləkə lə mə nti.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Umənkofofó Əsuə.

¹⁵ Farisifo bətsyuə ésu bákpe disí lə kase bóoyə bəmuə Yesu eyə lə wə kenye eto etikididi əsuə. ¹⁶ Nyaso bətsyese mə bakasebi bətsyuə ku betidi ba ntekeko Herodes eto dítsyukpa kama lə Yesu óflo. Nya se bésu, bəteyi wə bənkə, “Oteasa, buyi boə eyifo ónkualetidi nya faate Onanto bofokano eto asa lə kusu əsuə sitinti, itsyise aambe utidi eto ənəmi keyifo lesa saa. Nya ememfi kukətsyuə lə betidi eto etikididi əsuə tsya. ¹⁷ Nyaso teyi bo lesa nə febu. Bo kófi atə bo kusu nkə bofó umənkó butə Romafó eto Okankplə lee, yəntə kusu nko?”

¹⁸ Fəe se Yesu mfe nyi mə nsusu bua esoo, óteyi mə nkə, “Mí ənəmi ənəmi eto

betidi! Beso biala biä biato me bebe?
 19 Bete me atabi nnya biefi kafo umänko
 amä lä mbe.” Béfi atabi nyamä báboko wä.

20 Mfó nya Yesu leto mä nkä, “Owoe báta
 bätäkä mfo, nya owoe eto diye bāwōni
 bätäkä mfo?”

21 Bätä mbuayē bänkä, “Okankplē
 Kaisare eto ale ini.”

Nyaso Yesu áteyi mä nkä, “Bifi lesa nä ni
 Kaisare eto ale bitä Kaisare. Lä bifi lesa nä
 ni Onanto eto léle bitä Onanto.”

22 Se bánō nyamfo, iyifo mä yanii nya
 bédu wä lä öflo.

Yesu Áte Nkä Bekpänkrä Si Bootaka.

23 Diyi nāmfo kee, Sadukifō ba laateyi bē
 bekpänkrä ensiembotaka betsyi okómā,
 äbä Yesu öflo ku etiki ätsyuä. 24 Bäteyi
 wä bänkä, “Oteasa, Moses äteyi bō nkä, lä
 osani utsyuä äkrä nya öyani wä usiä utsyä
 nya wonko wä dímanle bebii, elebe osani
 amä eto öyimisani fi okōsiä amä ufi. Lä
 wonko wä ale bebii, boofi bebi bamä fe
 osani amä díkrä eto bebi. 25 Mómō, ibä
 bē bayimisani ekuanse äsiä lä bō nti mfo.
 Öyimisani ninä kenke éfi usiä, nya wonko
 wä mänle fe osani amä díkrä. Nya wä
 öyimisani wä ntäkä wä kama difi okōsiä
 amä. 26 Nko ibä öyimisani nuäfō ku utsyäfō
 isu ese okuansele mämble difi usiä amä
 bafia nya mä nti kuutsyuä ku usiä amä
 mänle fe bēkrä. 27 Lä kalosäkō, usiä
 amä tsya äbä úkrä. 28 Mómō, lä diyi nä
 bekpänkrä lootaka betsyi okómā, owoe
 eto usiä wuudi se mämble kenke díkefi wä
 bänya?”

29 Yesu ätə mä mbuayē nkä, “Bénya
 kusu tinti. Itsyise bianno Awōnisa Kenke
 eto Kukue komä kasō, nya binyi kulesa lä
 Onanto eto äsuäle äsuä. 30 Lä bekpänkrä
 esi bataka bēbä nkrä, bootsyä fe Onanto
 eto batänkrä bā nkrä lä Onanto eto kato,
 nya bembufi bäsia nye bäsia besä tsya.
 31 Nya bíankla asa nnya Onanto leteyi mi
 itsyi lä bekpänkrä eto botaka ketsyi okómā
 äsuä? Jteyi nkä, 32 Mō ni Abraham eto
 Onanto ku Isak eto Onanto ku Yakob eto
 Onanto! Uyifo mba nkrä nkrä eto Onanto
 inni mba díkekrä.”

33 Se sitiditu siamä lenō asa yamfoo, iyifo
 mä yanii, lä wä asatete äsuä.

Yesu Édi Etiki Lä Kōfi Ko Nso Bofe Äsuä.

34 Se Farisifō lenō bē Yesu asō Sadukifō
 kasō, bésu bätäya. 35 Nya mä oni wä ni afi
 eto oteasa, ála nkä lä öto Yesu etiki ätsyuä
 lä umuä wä lä wä etiki äsuä. Jteyi nkä,
 36 “Oteasa, nte kōfi ko nso bofe lä afi nyamä
 kenke nti?”

37 Yesu ätə mbuayē nkä, “La fe Onamute
 wä ni fe Onanto ku fe utu kenke ku fe
 lewōnō kenke ku fe nsusu kenke. 38 Kōfi
 komfo ni kökplē kenke ko nso bofe tsya

nē. 39 Kunuäfō ko lefe lele ko ni, ‘La fe
 öyimitsyuä fe kase faala fe äsuä.’ 40 Moses
 eto kōfi komä ku Onanto eto bänyläkätidi
 eto asatete kenke kpäsä lä afi änuä nyamfo
 äsuä.”

*Owoe Ni Nwä Onanto Lékpō Jhile Ut-
 syä?*

41 Se Farisifō bätäsyuä létsyaa, Yesu äto
 mä nkä, 42 “Ntsyā ni mi nsusu lä Nwä
 Onanto Lékpō Jhile Utsyā Äsuä? Owoe eto
 ubi uni?”

Bätä mbuayē bänkä, “Oka David eto ubi
 uni.”

43 Mfó nya Yesu leto mä nkä, “Lä nko
 inii, ntsyā fe Oka David eye lä Onanto eto
 Lewōnō Kenke eto äsuäle äsuä, lékpadi
 wä nkä Onamute. Oka David äteyi nkä,
 44 ‘Bonamute äteyi mō Onamute nka,

“Siä mfo lä mō kodiani

isu ese lefe nä muuta

efi fä akra ätākä fä balo lä disinti.” ’

45 Nya lä Oka David äkpo Nwä Onanto
 Lékpō Jhile Utsyā nkä Onamute, ntsyā
 ibä bē Nwä amä esi uyifo Oka David eto
 ubi?” 46 Mä nti eto kuutsyuä māmfo Yesu
 mbuayē butä. Nya idu dinämfo entō, mä
 kuutsyuä ménsifo wä ditiki saa bōto.

23

*Yesu Älakä Afi Eto Bateasa Ku Be-
 sumunyä Ninä Eto Asayifoyifo Öte.*

1 Nyamfo eto kamaa, Yesu édi sitiditu
 siamä ku wä bakasebi etiki. 2 Jteyi nkä,
 “Afi eto bateasa ku Farisifō kpe äsuäle,
 bē baté Moses eto kōfi komä. 3 Nyaso
 ele bē biyifo lä lesa nä ke bateyi mi äsuä
 kukōnō. Fēe biäntäkō mä eyifosa kama
 itsyise bänäsiä nkrä lä asa nnya baate
 äsuä. 4 Baakle bikä bia nkrä kalende ku
 nkrä ale ku butsyi ketsyisä betidi, tsya fēe
 bembokpe fä le kōni tseyi bikä biamä.

5 “Beeyifo lesa saa bē lä betidi lä bänya
 mä. Be Awōnisa Kenke eto etiki nnya
 bāwōni bākpe lä mä nto ku anii, be
 kase bāwōni nya emō, ku kase bankpimi
 nnyaa! Be kase tsya aboyo nnya mfaka lä
 mä awu nnya bankpe eto nye äsuä dikuläl!
 6 Baala nkplēkō sēe busiä lä eyi kedikō ku
 nsiakō bō bebū bätäsyä bakplenyä lä Yudafō
 eto ntsyakō. 7 Baala bē betidi kāsiasä mä
 kēbä kasō ku dibu lä asi bakpadi mä bē
 Oteasa.

8 “Yanle bē bakpadi mi bē Oteasa it-
 syise mimblēe, bayimi bini lä bätäsyuä nya
 Oteasa oni kplo nkrä mi. 9 Nya yanle
 bē bakpadi kuutsyuä saa lä kasō mfo biä
 mi Anto, itsyise Anto oni hä nkrä mi lä
 kato. 10 Biäntä bakpadi mi Ötonkotōnko,
 itsyise Ötonkotōnko oni hä ete nkrä bō,
 wä ni Nwä Onanto Lékpō Jhile Utsyā.
 11 Nwä ni ökplenyä lä mi nti yifo nwä ni

mi uyifoyifo. ¹² Utsyuə saa wə laabesə əsuə kato, boobokosə wə kaso. Nya nwə laabokosə wə əsuə kasoo, boobesə wə kato.

Boonə Ənəmi Ənəmi Eto Betidi Koto Kekleke.

¹³ “Mbəbəe məətə mi, afi eto bateasa ku Farisifo! Mi ənəmi ənəmi eto betidi! Mi diti Onanto eto sekakediko eto kusu bekpə betidi, nya mi kosate endufə mfó, nya bieti betidi bamba ba nle bokplatsya kekleke tsya kusu biə bendufə. ¹⁴ Mbəbəe məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Mi ni ənəmi ənəmi eto betidi. Biesu bakəbəsia oflo biə biawunsəko mə, fəe biawə mə kalə mə lesa saa kafo. Nya biato kala kentsya bimba. Lə nyamfo esoo, mi kotonənə ebəke ale eso!

¹⁵ “Mbəbəe məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi bini! Biayila lekpo akpa akpa ku biayə kafe lə nso nso əsuə lə biləkə utidi oni eto okla bitə Onanto. Nya lə befo utsyuə buyifo nkoo, biatə woabia nnya ləətə bə udufə lə ditəfenku nəmə kəmiə enso mi kosate kulaa tsya!

¹⁶ “Mbəbəe məətə mi, bənəmba ba ni batənkotənkə! Biatəyi biə, ‘Lə utsyuə akpadi Disumuyo eto diyee, yeambiasə kulesa. Fəe lə okpadi sika sia nte lə Disumuyo mfóo, nnya akle wə bə uyifo lə akpadi nyamə əsuə kokooko.’ ¹⁷ Bənəmba eto bamumu! Nte nnya nso bofe, sika siamə lee, Disumuyo ka diti sika siamə diyifo kənkə? ¹⁸ Biate tsya biə, ‘Lə utsyuə ataninko Disumuyo eto lebaa, kataninko kamə mankle wə, fəe lə otaninko ətəsa nnya ntəkə lə Disumuyo eto leba nəmə əsuə, nnya akle wə.’ ¹⁹ Nya ntsyə béba ənəmi mmə! Nte nnya nso bofe, ətəsa nnyamə lee, Disumuyo eto leba nə diti ətəsa nnyamə diyifo kənkə. ²⁰ Nyaso lə utidi éfi Disumuyo eto leba nəmə óka ntamuu, óle mu boka eyə lə keditətə eto leba nəmə ku keditətə kenke ka ntəkə lə leba nəmə əsuə. ²¹ Nya lə óka ntamu okpadi Disumuyo Kpləe, óle mu boka kəkpadi Disumuyo ku Onanto we nsi lə mfó tsya. ²² Nya lə utsyuə ákpadi kato, óle Onanto eto lekankpome ku nwə ləesia lə ni bokpadi.

²³ “Məətə mi mbəbəe, mi afi eto bateasa ku Farisifo! Mi ənəmi ənəmi eto betidi! Biefi kayoma eto bekolenkə bia laanyi fififi bia biakpə eto lekpafošile kətə Onanto, fəe beni nya bienyifo lə kəfi eto asa tete nnya nso bofe əsuə, nnya ni boyə lə kusu əsuə, kaminsənyənyə, ku onukualedidi. Nyamfo ele bə biyifo bifi bekpə lə afefe nyamə əsuə. ²⁴ Mi batənkotənkə ba ni bənəmba! Biayə ekubi kələkə lə nte əsuə, fəe asa nnya biamini amə eso otəmini ku lekoko.

²⁵ “Mbəbəe məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi! Biaflə mi akəbe ku kəkpə eto kama, fəe nnya kafoo eyi ku asa bua fe kase mi tsya lebia nya biyi ku asa nnya béfo lə əsuəale ku lə mə hā ete eto lələkəsə əsuə. ²⁶ Fə Farisinyə unəmba, tsyiko fə ləkəbe buflə lə kafo, ete ni kama tsya ebəle kənkənkə.

²⁷ “Mbəbəe məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi bini! Bite fe edi nnya bəkua bənyənsə laanə bobə. Fəe nnya kəmiə eyi ku bakə bubu ku ekubi biabia. ²⁸ Nko ke beke betidi ba lələkə lə betidi eto ənəmi, fəe biyi ku kawə ku ditsyəbi bua.

Yesu Átəyi Afi Eto Bateasa Ku Farisifo Eto Kotonənə Utsyə.

²⁹ “Mbəbəe məətə mi afi eto bateasa ku Farisifo! Ənəmi ənəmi eto betidi! Bieku edi səe kətə Onanto eto bənyələkətidi ba dísia nkpə səe nya bialə nnya kukəno. ³⁰ Nya biatəyi biə, ‘Lə nnya ete busia nkpə lə lefe nə bə banamə dísiaə, eni bienyifo lesa nə bəyifo, balo Onanto eto bənyələkətidi.’ ³¹ Nyaso befo nnya sitinti biə, mi eyifosa afo nnya ekpə bə biyifo mba lélo Onanto eto bənyələkətidi eto be-flufu. ³² Nyaso bisukosə lə belosə lesamə mi banamə ditsyə kaso.

³³ “Mi betidi bua, biyifo fe bawə eto bebi eto bebi! Bibu biə biofo butsyetsyi kedu lə Onanto eto kotonənə lə ditəfenku manlo əsuə? ³⁴ Lə nyamfo esoo, nle mi bətəyi minkə, mootsyese mi Onanto eto bənyələkətidi, babesibe ku bateasa, Biolo mə bətsyuə, besə bətsyuə lə uyikabie, nya biəble bətsyuə lə Disumuyo, nya bi-utəkəko mə idu lə umə isu umə. ³⁵ Lə nyamfo esoo, kotonənə itə mba lélo betidi ba dímənyifo kabua saa ebətəkə mi lə əsuə, idu lə Abel wə dímənyifo osəe nyə lə Onanto eto ənəmi eto kətə, isu Sakaria, Barakia eto ubi, nwə helo lə Disumuyo ku kedikətəkə eto leba eto nti eto kətə. ³⁶ Nle mi bətəyi sitinti minkə kətə komfó kenke təkə mmi mba nsi nkpə mmi lə əsuə.

Yesu Eto Lelabi Amə Itə Yerusalem.

³⁷ “Yerusalem, Yerusalem, fə lélo Onanto eto bənyələkətidi nya fákpə Onanto eto batənkpə ba ótsyese aba! Nla sesia sesia miə maaso fə betidi lebo lə mə akə, fe kase ukəsəšiale laakpa wə bebi kəkpə lə wə mbamba kalə, fəe biəntə kusu nko. ³⁸ Lə nnya esoo, fə Disumuyo ebubu kətsyə fufu. ³⁹ Idu mómə entəo, nle mi bətəyi miə, biensi embunə mə bio isu se lefe nə bətəyi biə, ‘Onanto kpo nwə nle bubə lə Bonamute eto diyə əsuə atsyə.’ ”

24

Yesu Áteyi Kase Booba Yudafo Eto Disumuyo Kamæ.

¹ Se Yesu lebo læ Disumuyo mfo ontɔɔ, wæ bakasebi ebæ wæ oflo bæ baaté wæ kase báto Disumuyo nāmæ ku ke ayo kenke. ² Fæ éteyi mæ nkæ, “Belo bebe nyamfo kukɔɔ. Itsyise nle mi bôteyi minkæ booba ayo nyamfo kenke, bæ le leba lɔni embubu ditækæ læ ni utsyuæ æsuæ. Boosensæ nyamblæ bewui.”

Yesu Áteyi Wæ Bakasebi Lefe Næ Bulæ Ku Kamatiti Duutu Mæ.

³ Se Yesu dísu unsi læ Nnuæbi eto Eyi eto Kɔtini æsuæ, wæ bakasebi ebæ wæ oflo buæ nya báto wæ bænka, “Teyi bo lefe næ kawunsiæ eto kalosækɔ luubæ ku lesa næ luubæ nnya loote bæ fæ businkli kæbæ eto lefe eboyo.”

⁴ Yesu áteyi mæ nkæ, “Bebe kukɔɔ biæ kuutsyuæ saa manwæ mi okpe. ⁵ Betidi kþæ ebubæ ba luufi mɔ diye bæbæ bateyi mi bænka, ‘Mɔ ni Nwæ Émæ Bákrɔ Ohile Bætsyæ,’ bæ læ bawæ betidi kþæ bakpe. ⁶ Bionɔ ama eto kudu ku ama eto etiki læ katsyontsyokɔ ku kaka lefi. Fæ biéntæ læ nyamfo læ ekpe mi sikpi. Ele bæ asa nyamfo bæ, fæ yante bæ kalosækɔ eboyo tɔ. ⁷ Nsɔ eto betidi ebókþɔ ama ku mæ bætsyuæ. Nya sekakedikɔ ebotaka siñyæ læ se utsyuæ æsuæ. Nya kukpense luubæ læ nlebe kþæ. Nya nsɔ tsya luutinkæ læ nlebe nlebe. ⁸ Nyamfo kenke ebuyifo fe kase kalelefo lætsyæ usio kaso ku bunæ.

⁹ “Læ lefe næmfóo, boomuæ mi befi mi bakpe læ ani bætæ bæ bate mi ohiä, nya boolo mi kulaa tsya. Kawunsiæ eto betidi kenke ebukisi mi læ mɔ disi eso. ¹⁰ Betidi kþæ ebonyansæ mæ bɔfokano. Boofi mæ bætsyuæ bakpe læ ani bætæ balo nya bookisi mæ bayimi bætsyuæ. ¹¹ Betidi kþæ ebobo bateyi bidia bænka mæ ni Onanto eto bænyelækætidi nya bɔwæ betidi kþæ bakpe. ¹² Abuayifoyifo ebufui ekpe nya mba dikafɔ banɔ kþæ eto lelabi itæ bætsyuæ looni. ¹³ Fæ nwæ luunyæ kekkele isu ese kalosækɔ, ebunyæ nkþæ manlo. ¹⁴ Boobe Onanto eto sekakedikɔ eto Ditiki Sæ nāmæ letsya læ kawunsiæ bafia, itæ læ utsyuæ saa læ uñyæ kusu ɔnɔ ni, nnya kama fe kalosækɔ luubæ ne.

Kanyinyonyæ Kþle Ka Eto Okle Dimæmbæ Tɔ Kænyæ Ebubæ.

¹⁵ “Buinyæ ekþinsa nyamæ luubæ iñyæ læ kakenkækɔ kamæ fe kase Onanto eto unyalækætidi Daniel leteyi útsyæ. Yuuñyæ læ kakenkenkɔ kamæ. Nya fæ ke lékla kukue komfoo, nɔ nyamfo kasɔ wuee.

¹⁶ “Nya læ lefe næmfóo, mimba nkþe læ Yuda eto kasɔ, tsyetsyi besu atini æsuæ.

¹⁷ Utidi wæ ntækæ læ diyo disi, wanyifæ ubæ kasɔ nkæ wæbæ ufi kulesa læ wæ diyo kafo. ¹⁸ Utidi wæ nkþe læ ɔkuæ mensi sinkli ubæ oto nkæ wæbæ ufi wæ kafia. ¹⁹ Fæ mbɔbɔæ mæætæ bafonle ku bebiambe bæ nle bebisambi bøyimisé læ lefe næmfo æsuæ. ²⁰ Bæle Onanto lekþakþa biæ mmi ditsyetsyife nāmæ mantækæ læ léyo lefe nye ɔnwæditsyæyi æsuæ. ²¹ Itsyise kayinyonyæ kekkele ka luubæ læ lefe næmfo, ke okle næmbæ tɔ kænyæ itsyi læ kawunsiæ eto ketsykoko ke. Nya ke okle tsya ensiembubæ kænyæ. ²² Fæ Onanto ebosæ nnya uyi útsyæ nkæ wuulækæ eyi nyamæ ubu. Lenni nko esoo, eni utidi sa embubu usiæ læ nkþe. Fæ læ betidi bæ Onanto díkælækæ utsyæ esoo, wuulækæ eyi nyamæ ubu.

²³ “Nyaso læ utsyuæ áteyi mi nkæ, ‘Bebe! Nnyæ Nwæ Onanto Lékrɔ Ohile Utsyæ nkþe mfo o-o,’ nye ‘Nnyæ wæ nkþe mmæ,’ mamfo wæ ano. ²⁴ Itsyise badia bæ laateyi bæ mæ ni mba Bákrɔ Ohile Bætsyæ ku mba tsya bæ mæ ni Onanto Eto Bænyelækætidi eb-otaka bæbæ. Nya booyifo ayanisa kþle kþle kþæ bate, bæ læ boofɔ kulaa tsya, bɔwæ betidi bæ Onanto dílækæ utsyæ bakpe. ²⁵ Bæno biæ mbôteyi mi nyamfo ntɔnsæ fe læ lefe nāmæ læ leyo.

²⁶ “Nye læ betidi áteyi mi bænka, ‘Okpe læ mfimintii,’ biensu bebe. Nye læ bâteyi mi bæ ‘Okpe læ diyo kafo mfoo,’ biamfo bæno. ²⁷ Itsyise Utidi Eto Ubi eto bubæ ebutsyæ fe kase kato laato ɔsi mia mia, læ kɔfekatoko kænyændæ kækþo læ kɔfe eto diyokedufækɔ seka. ²⁸ Kaka lesakþænkþæ ntee, mfo ebintsyæ læsiæ ne.

Asa Itsyuæ Ebote Lefe Næ Kalosækɔ Nle Boyo.

²⁹ “Læ kanyinyonyæ kamfo eto kamaa, kɔfe ebona tüü, nya kɔfande tsya ensiem-buyændæ, nya befandebi loolo bitsyi kato, nya kato eto æsuæale luutinkæ nya yɔɔnyí læ nnya ñyænkɔ.

³⁰ “Nya Utidi Eto Ubi eto ditsyæbi nāmæ loobɔ bænyæ ɔnle bubæ læ asomiloku æsuæ. Nya kawunsiæ eto betidi kenke luuwi nku læ bænyæ Utidi Eto Ubi ntækæ læ asomiloku æsuæ ɔnle bubæ læ diyændæ ku æsuæale kþle æsuæ. ³¹ Buufe kakþatsyaku kþle nya woosyese wæ batɔnkþe kawunsiæ eto akþɔ ana nyamæ, nya bookþa betidi bæ úlækæ útsyæ idu læ kawunsiæ eto disi lɔni isu disi næ.

Yesu Áte Asa Itsyi Læ Kudiyi Isuæ.

³² “Bekase asa itsyi læ kudiyi æsuæ læ kase koata kabɔ afanto fɔfɔ. Lefe næ binyæ kudiyi ditsyiko bota kælækæ afantoo, biate biæ kasominte boyo kalo. ³³ Nko ke læ binyæ asa nnya kenke minkatsyi mintɔnsæ, bete biæ kalosækɔ kamæ eboyo kalo. ³⁴ Nle mi bôteyi siinti minkæ asa nyamfo kenke

ebubə fə mba nsi nkpə mfo luukpə balo. ³⁵ Kato ku kaso ebubə kafe, fəe mo etiki embubə efe kulefe.

Kuutsyuə Saa Enyi Lefe Nə Yesu Nsi Luubə Bio.

³⁶ “Kuutsyuə saa enyi diyi nye lefe nəmə kalosəko luubə. Onanto eto Batənkpe nye Ubi əmə kulaa tsya enyi. Anto hā nyi. ³⁷ Utidi Eto Ubi eto bubə ebuyifo fe kase ibə lə Noa eto lefe. ³⁸ Lə lefe nə ləto ntu eto buyi boməə, betidi əkedi, bəkənə, basani ku besio əkakpa bətsyuə isu ese diyi fəfə nə Noa dídufə lə kufue komə kafo. ³⁹ Fəe bānte lesa nə nle bubə isu ese lefe nə ɔsəmi ləni, ntu diyi bókpa məmblə kenke búduko. Nko ke yuutsyə lə Utidi Eto Ubi eto dibəfe tsya nē. ⁴⁰ Lə lefe nəmfo, basani inuə ebuñyə lə okue bekeyifo keyifo fə wookpa ɔni udunko nya uubu ɔni bətsyā. ⁴¹ Besio inuə ebuñyə bəkəkuə antabi, fəe Onanto ebutsyi ɔni udunko nya uubu ɔni utsyā.

⁴² “Nyaso bitəkə ənə, itsyise binnyi diyi nə mi Onamute luubə. ⁴³ Lə oyosate áte dinə uyu luubə wə keyuko, eni wuutəkə ənə ukase ni. Nya weembutə kusu nka uyu əmə dufə, oba wə diyo uyu wə. ⁴⁴ Nko ke ele bə fintsya muə əsuə ətəsyə, itsyise Utidi Eto Ubi əmə ebubə lə lefe nə fannle wə kusu bobə.

Ele Bə Uyifoyifo Yifo Asa Lə Kusu Isuə.

⁴⁵ “Owoe ni uyifoyifo sēe wə ni obesibe? Wə ni uyifoyifo wə, wə Onamute difi útsyə lə wə beyifotsyūə eto kenye, nkə úkətə mə lesa lə lefe əsuə. ⁴⁶ Nte disuəyua nə eto okle yuudi itə uyifoyifo əmfo lə wə Onamute əbə unyə wə ɔnlə buyifo lə kusu əsuə! ⁴⁷ Nle fə bətəyi sitinti minkə Onamute əmfo ebuñi uyifoyifo əmfo utsyə lə wə bikə kenke eto kenye. ⁴⁸ Fəe lə uyifoyifo bua unii, wəɔtəyi wə əsuə nkə, ‘Mo Onamute embubə məmo!’ ⁴⁹ Nyaso wuutsyiko wə beyifoyifotsyūə bəble, nya ukedi, ukənə ku betekpe. ⁵⁰ Nya wə Onamute əmə ebubə lə diyi ləni nə ɔnlə wə kusu bobə ku lefe nə unnyi. ⁵¹ Onamute əmə ebunə wə koto sitinti. Nya wuunə wə koto kekkele fe kase iriyə itə ənəmi ənəmi eto betidi seka! Mfo nya wuuwi keku wəoyimi animi!

25

Ele Bə Bumua Isuə Busiə Bukabe Kusu.

¹ “Lefe nəmfo, mmə seka Onanto eto sekakediko luutsyā nē. Yuutsyə fe mbite lefosi ba ləto mə kakandie bə beesu bat-syako okafəse utsyūə. ² Mə nti eto ɛnə een-inə, nya ɛnə fəfə tsya eyifo babesibe. ³ ɛnə ba leeninə ətəsyi kakandie, fəe bəntsyi nnuəbi lə asa əsuə bəwunisə. ⁴ Nya

babesibe bamə aləe, mə ətəsyi nnuəbi bəwunsə lə mə asa əsuə ku kakandie kamə. ⁵ Se Okafəse əmə léfə kama ku bubə esoo, mbite bomə ətəsyiko selabe butinkə nya bəlabə selabe.

⁶ “Ntsyenti lefee, bāno kudu bənkə, ‘Nnyə okafəse əmə nle bubə! Betaka, bibə betsyako wə!’

⁷ “Mfo nya mbite bomə létaka nya bəbesə mə kakandie eto ute kato. ⁸ Nya mba leeninə lətsyi babesibe bamə bə, ‘Bitə bo mi nnuəbi bomə eto ntsyūə itsyise bo kakandie lə bəni.’

⁹ “Nya babesibe bamə lətsyi mə bənkə, ‘Bo nnuəbi emboyo itə bo ku mi, nyaso bisu mba laate ɔflo, lə bisu beya butsyūə bitə əsuə.’

¹⁰ “Nya kase bəsu mu kayako koo, okafəse əmə əbə údufə. Mbite ɛnə ba dímua əsuə əkəko wə bédufə lə kaka banle kusia komə bokpa mfo nya bəti siku.

¹¹ “Kamaa, mbite fəfə bomə tsya əbə bédufə nya bətsyiko siku bəso katəyi nkə, ‘Boanto, Boanto! Sini bo lə budufə!’

¹² “Nya okafəse əmə lətsyi mə nkə, ‘Kulefe, minnyi mi!’ ”

¹³ Mfo nya Yesu lələsə ətəyi nkə, “Nyaso bimua əsuə bitsyūə, itsyise binyi diyi nye lefe nə muubə.

Ele Bə Bəle Asa Nnya Onanto Difi Ókpe Bo Lə Ani Kukəno.

¹⁴ “Lefe nəmfo, Onanto eto sekakediko ebutsyā fe mmə. Lefe ləonii, Osani utsyūə ake, wə ləla nkə lə usu kusu kutsyūə nyaso ókpadí wə beyifoyifo nya úfi wə bikə ókpe mə lə ani. ¹⁵ Útə utsyūə saa lesa nə wuukefi keyifo lə wə əsuəale əsuə, nya ɔnii, útə wə sika eto atabi akpi ɔno. Nya obambaa, útə wə akpi ənuə. Utsyəfəə, útə wə kókpi kəni. Nya údu úsu wə kusu komə. ¹⁶ Uyifoyifo wə léfo atabi eto akpi ɔno, ɛsu ətəsyi ɔwuninsə lə nnya əsuə nya únəyə akpi ɔno útəkəsə. ¹⁷ Nko ke nwə bətə akpi ɔnuə tsya dínəyə akpi ɔnuə útəkəsə. ¹⁸ Fəe uyifoyifo wə bətə sika eto atabi kókpi kənwəe, úsu úku dibia nya úfi wə Onamute eto atabi nyamə ókula mfo.

¹⁹ “Lə lefe kəntsyə eto kamaa, beyifoyifo bamfo eto Onamute əmə ɛsínkli úbə nya údufə lə nkunta ku mə. ²⁰ Uyifoyifo wə léfo sika eto atabi akpi ɔno, ɛfi akpi ɔno bamba óboko nya ətəyi nkə, ‘Bonamute, ətə me sika eto akpi ɔno, nya mínyə akpi ɔno bamba minkpe.’

²¹ “Wə Onamute əmə átəyi wə nkə, ‘Alə éyifo, uyifoyifo sēe. Éyifo asa lə kusu əsuə nya fále asa səkə ola, nyaso muufi fə ntsyā lə asa kpə eto kenye. Dufə əbə lə əbə ɔnyənkə me disuəyua!’

²² “Nya uyifoyifo nuəfə wə bətə sika eto akpi ɔnuə tsya díbə nya ətəyi nkə,

'Bonamute, etə me sika eto atabi akpi ənuə nya mɪnyə akpi ənuə bamba mɪnkpe.'

²³ "Wə Onamute əmə átəyi wə nkə, 'Uyifoyifo sɛɛ, éyifo lesa saa lə kusu əsuə tinti! Se fále asa sɛkɛ ola lə kusu əsuə esoo, muufi fá ntsyə lə kpə eto kenye. Bə lə əbə ənyənko mɛ disuəyuə!'

²⁴ "Mfó nya uyifoyifo wə léfo sika eto atabi kəkpi kɔnwɛ tsya díbe nya ótəyi nkə, 'Bonamute, nyi mɪnkə eyifo utidi wə eto asa nkpe ale nnya fəəfəsə asa lə kaka fámanto kuətsyuə. Nya faale asa lə kaka fémense kulesa. ²⁵ Nya se mɪnte sikpi esoo, mfi fá atabi nyamə nya mɪnku dibíə mɪmfi nnya mɪnkpe. Nyaso nyə fá atabi ni nyamfo.'

²⁶ "Wə Onamute əmə átəyi wə nkə, 'Fə uyifoyifo bua, ɔfló. Eyi fá meefi lesa kaka lə mɪnkpe nya məəfəsə asa lə kaka mánto kulesa. ²⁷ Nyale beso féməmfɪ mɔ atabi éskuo atabi kətsyəkɔ bə lə mbəə, lə nnya nnya kutəkə?'

²⁸ "Mfó nya onamute əmə lətəyi nkə, 'Mómɔ, lɛ atabi nyamfo afo lə wə ani lə befi nnya bitə nwə nkpe akpi lefosi.' ²⁹ Itsyise utidi wə nkpe asaa, wə ke bonsi boofi ditsyuə bakpe bawunsə ne. Nya utidi wə kulesa lentee, sɛkɛɛ nte wə tsyaa, bɔɔlɛ ni bafo wə lə ani. ³⁰ Nya uyifoyifo bimba əmfo alɛɛ, beto wə bekpɛ lə ketuntu ka nkpe lə lekplɛ. Kaka mfóo, wuwi keku unə wə animi.

Utidi Eto Ubi Ebokponko Kawunsia Eto Betidi Lekpo.

³¹ "Lefe nə Utidi Eto Ubi əmə luubə lə wə diyənde əsuə ku Onanto eto batɔnkpe kenke, wuusɪə lə wə lekankpome əsuə.

³² Nya kawunsia eto ese eto betidi kenke lɔɔbɔ bənyə lə wə ənəmi. Nya wuusənsə mə lə akpa ənuə fɛ kase nwə laayənko bebuki leesənsə basamu kələkə lə bate nti.

³³ Wuuyəsə betidi sɛɛ lə wə kodiani, nya wuutə mba ni betidi bua nyə lə wə kəməni.

³⁴ "Nya Oka əmə lɔtəyi mba nyə wə lə kodiani nkə, 'Bibə, mi mba mɔ anto lékpo atsyə! Bibə bidufə lə sekakedikɔ ka bálɔ bətsyə itə mi idu taa kawunsia eto ketsyikokɔ ke. ³⁵ Kukpense ále me nya bitə mɛ lesa mɪndi, utukue ále me, nya bitə mɛ ntu mɪnnə. Nyifo ɔfo nya bəfo mɛ bəkpe lə mi ayo. ³⁶ Lefe nə mɪnyə leyaa, bitə mɛ kafia nti. Nya lefe nə mɪnlɛ bufii, bɛlɛ mɛ ola. Lefe nə bəkpe mɛ lə diyo, bibə bebe mɛ.'

³⁷ "Mfó nya betidi sɛɛ bamə lɔɔtɔ wə bənkə, 'Bonamute, dimanfe búnyə kukpense nle fá fɛ búta lesa fédi, nye búta fá ntu fənə? ³⁸ Dimanfe búnyə fá ɔfo fɛ bófo fá nye fányɛ leya búta fá kafia féti? ³⁹ Dimanfe bóno bə alɛ bufi nye bə akɛ lə diyo fɛ búbə bóbe fá?'

⁴⁰ "Mfó nya Oka əmə luutə mbuayɛ nkə, 'Nlɛ mi bɔtəyi mɪnkə, lefe saa nə fəwunsəkɔ utsyuə wə ləmbə dibu saa lə mɔ bayimi bamfo ntii, mɔ féyifo fətə.'

⁴¹ "Mfó wɔtəyi mba nyə lə wə kəməni nkə, 'Bidu mɛ lə ɔflɔ, mi mba Onanto díkudi! Bisu bidufə lə dítɛfɛnku manlɔ nə Onanto létsyaka útə Obonsam ku wə batɔnkpe! ⁴² Kukpense ále me, fɛɛ befi bíntə mɛ lesa ndi. Utukue ále me, fɛɛ bíntə mɛ ntu nko ke. ⁴³ Nyifo ɔfo wə díbɔ ɔsɔnɔ mi, tsya bíamfo mɛ. Nye leya tsya bínti mɛ kafia. Nno bufi, bəkpe mɛ lə diyo, fɛɛ bímbə bisisə mɛ.'

⁴⁴ "Mfó buutə wə mbuayɛ bənkə, 'Boanto, lemanfe búnyə kukpense lɛlɛ fá, nye utukue lɛ fá, nye féyifo ɔfo, nye fányɛ leya, nye fanlɛ bufi, nye fake lə diyo fɛ bóəmbə bobɛ nye bówunsəkɔ fá?'

⁴⁵ "Oka əmə ebútə mbuayɛ nkə, 'Nlɛ mi bɔtəyi mɪnkə, lefe nə eto lefe bíenyifo kasɛɛ bitə betidi ba bíembu kulesa lə mɔ bətsyuə bamfo ntii, mɔ uni bíenyifo kulesa bitə!'

⁴⁶ Yesu átəyi ólosə nkə, "Nyaso boofi mba mfo batsyese kanyi kənyəkɔ itə manlɔ manlɔ. Nya betidi sɛɛ bamfóo, mə ebunyə nkpe bo ləmbəkɛ kalokɔ kulefɛ kulefɛ."

26

Yudafɔ Eto Beninə Ákpe Disi Bə Baalo Yesu.

¹ Se Yesu lətəyi asa nyamfo kenke ólosə, ótəyi wə bakasebi nkə, ² "Iyifo mi bote bənkə ibu eyi ənuə lə Ukpə Asa Bo Jyila eto Diyi nəmə lə leyoo, nya boofi Utidi Eto Ubi bətə bə baso wə bamanklasə lə kuyi əsuə."

³ Nya besumunyə ninə ku umə eto beninə dísu bátsya lə Usumunyə ninə Kenke Kayafa eto diyo. ⁴ Befi nsusu bə boomuə Yesu kaləkəlɔ lə balo wə. ⁵ Bátəyi tsya bənkə, "Yanle bə bumuə wə lə diyi nəmə budi kəmiə, lenni nko betidi bamə ebunyənki bataka bənyə bo lə əsuə."

Usio Utsyuə Édiki Yesu Nnuəbi Fifi Lə Betania.

⁶ Yesu ésu Simon wə dífi bufi sia eto diyo lə Betania. ⁷ Lefe nə Yesu nsi ɔnlɛ budii, usio utsyuə əbə wə ɔflɔ, wə dítsyi nnuəbi alabasta eto dituntu nə ókpo nnuəbi tɔ bo laanyi fififi, bo léfo koya tinti óboko mfó, nya úfi mu ókpo Yesu lə disɪ.

⁸ Se Yesu eto bakasebi dínyə nyamfoo, kafo ányɪ mə. Bátɔ əsuə bənkə, "Beso óbiasə nnuəbi bomfo nko? ⁹ Boofu nnuəbi bomfó botə itə koya kpɛ, befi atabi nyamə bətə bakombol!"

¹⁰ Se Yesu lɛnɔ lesa nə banlɛ bɔtəyii, ótəyi mə nkə, "Beso bɛnlɛ usio əmfo bule? Lesa sɛɛ dini úyifo útə mɛ. ¹¹ Bakombo kpe

mi lenti lefe saa. *Ἐε, μοο inni lefe saa mookε mi lε oflo.* ¹² Se usio amfo difi nnuabi bomfo okpo me lε asua, olε me utsyε itε mε bubike. ¹³ Nle mi boteyi sitinti minkε kawunsia eto kaka ke boobe Ditiki Seε namfo letsyaa, boofi nnya usio amfo diyifo bakakloma wε.”

Yuda Iskariot Atε Atabi Nkε Lε Ulakε Yesu Utε.

¹⁴ Mfε nya bakasebi lefosi inuε bamε eto oni, wε baakpo Yuda Iskariot disu besumunya ninε oflo. ¹⁵ Nya usu otε mε nkε, “Be biutε me lε ndu Yesu ntε mi?” Bākla sika flubia fosi atsya bεfi bεtε wε. ¹⁶ Idu lε lefe nεmfεo, utsyiko esu bεbεbe kase wuudu Yesu utε mε.

Yesu Ku Wε Bakasebi Edi Ukpε Asa Bo Jyila Eto Diyi.

¹⁷ Lε Abolo Menyenki eto Eyididi eto diyi tute asua, bakasebi bamε εbε Yesu oflo nya bātε wε bεnkε, “Sie faala fε bεlo butsyε butε fε itε Ukpε Asa Bo Jyila eto diyi nεmε budi?”

¹⁸ Jteyi mε nkε, “Bisu osani utsyue amε oflo lε umε amε lε bteyi wε biε, ‘Oteasa nkε, ‘Mε lefe εboyo. Mε ku mε bakasebi ebudi Ukpε Asa Bo Jyila eto didisa nεmε lε fε diyo.” ‘ ‘ ¹⁹ Bakasebi bamε εyifo fe kase Yesu leteyi mε, nya bānwε Ukpε Asa Bo Jyila eto didisa nεmε bεtsyε mfε.

²⁰ Se ditsyitsyo lefe lεyo, Yesu ku wε bakasebi lefosi inuε bamε εbε bεsia kasε itε lesa budi. ²¹ Lε lesa nεmε kedikε, Yesu ateyi mε nkε, “Nle mi boteyi minkε, mi nti eto oni ebudu mε utε.”

²² Ditiki nεmfε εlε bakasebi bamε tinti nya bεtsyiko wε botε oni oni bεnkε, “Bonamute, mε fanle lee?”

²³ Yesu εtε mbuaye nkε, “Utidi wε bonko wε nle kōni bokpe lε okpe oni kedi uni luudu mε utε. ²⁴ Mε, Utidi Eto Ubi, ebukpε fe kase bānwε lε Awonisa Kenke eto Kukue εsua. Fεε mbεbεε itε utidi wε luudu Utidi Eto Ubi utε. Lε nnya ete bānle utidi amε eni eleke itε wε eso.”

²⁵ Yuda wε lεεbε Yesu budu kεtε tsya atε nkε, “Oteasa, sitinti inni mε fanle, lee?” Yesu εtε mbuaye nkε, “Fε leteyi.”

Bedi Kakle Fεfε Eto Lesa.

²⁶ Se bānle lesa budii, Yesu εfi abolo, nya osε ani nya ubudi wε nya ufi utε wε bakasebi oteyi nkε, “Befo lε bidi. Nyamfo ni mε asua eto sinε nε.”

²⁷ Nya ufi lekεbe ku nte nya osε Onanto ani, nya ufi utε mε nkε, “Mimble fo binε. ²⁸ Nyε mε kεtε ko ni kakle lε Onanto ku wε betidi eto nti. Kεtε ko minfi minle bokpo kasε lε betidi kpε eto disu, bε lε Onanto lε ufi mε abua otsyε mε. ²⁹ Nle mi boteyi sitinti minkε, mensiembunε nte bomfo eto

okle isu ese lefe nε mε ku mi luunε nte fεfo lε mε Anto eto sekakediko.”

³⁰ Nyamfo eto kamaa, bεsε kusε bātesε Onanto, nya bεdu bεsu Nnuabi eto Eyi eto Kotini asua.

Yesu Ateyi Utsyε Nkε Petro Ibōni Wε.

³¹ Nya Yesu leteyi mε nkε, “Mmi eto ketsyε kamfoo, mimble ebutsyetsyi bidu mε lε oflo, nya mε mate luubu. Itsyise Awonisa Kenke eto Kukue ateyi nkε, ‘Onanto ebolo nwε lεatsyε basamu bamε nya basamu bamε luusansa.’

³² Fεε lε batakasε mε betsyiko okomεε, mεotε mi setε nsu Galilea.”

³³ Petro εfe kenye oteyi Yesu nkε, “Lε bafefe kenke ani fε tsyaa, memboyani fε ntsyε kulefe!”

³⁴ Mfε nya Yesu leteyi Petro nkε, “Nle fε boteyi minkε ketsyε kamfo fε ukuse luutε kenye, εboteyi sitsyε fεnkε enyi mε.”

³⁵ Petro εtε mbuaye nkε, “Mεmbōni fε kulefe, lε ibε bε bonko fε kpe kulaa tsya.” Nya bakasebi fεfe kenke tsya leteyi nko.

Yesu Atε Ola Lε Getsemane.

³⁶ Nya Yesu ku wε bakasebi disu kaka baakpo Getsemane, nya oteyi mε nkε, “Bisidε mfo lε nsu setε mε nsu nto ola.”

³⁷ Okpa Petro ku Sebedeo eto bebi inuε bamε oyenko. Udufε lε kawendo asua, nya utsyiko butinkε kekkele. ³⁸ Nya oteyi mε nkε, “Kanyi ka nkpe mε lε utu fintu bε kāba mε asua. Bisidε mfo lε bikase ku mε.”

³⁹ Jye usu setε seke nya okpo lε kasε ufusε εnemi, nya otε ola nkε, “Mε Anto, lε yolekeε, takasε bulε bomfo lε mε asua. Fεε menyifo lε mε lelabi εsua bomu lε fε lelabi εsua.”

⁴⁰ Se usinkli usu bakasebi itsyε bamε oflo, unyε nkε bālabε selabe, nya otε Petro nkε, “Nyaso mi basini bamfo embofo εnε butεkε ku mε itε lebombosεsε lōni hā ete?

⁴¹ Bitεkε εnε lε beto ola bε biembudufε lε botokabe εsua. Lεwōnε nεmε lε bola, fεε εsua eto sinε ayokpo.”

⁴² Yesu esi usu dinuεfε usu oto ola oteyi nkε, “Mε Anto, lε kanyi eto lekεbe nε mεεbε bunε mfo embofe mε, nya iyifo fε lelabi bε nnε ni kokooko, nyale tε lε ibε itε nko.”

⁴³ Se usinkli ubε bioo, unyε nkε bakasebi bamε si balε selabe ko, nya bānle εnemi bofo huminkli kulaa tsya. ⁴⁴ Yesu esi udu lε mε oflo ditsyεfε usu otε ola fe kase otε ibε εfe.

⁴⁵ Nya usinkli ubε bakasebi bamε oflo nya oteyi mε nkε, “Bisi belabe selabe bεle onwε butsyε? Bebe! Lefe nεmε εboyo bε bεfi Utidi Eto Ubi amε bakpε lε betidi bua eto ani. ⁴⁶ Betaka lε budu. Bebeε, nwε nle mε budu kεtε εbofi.”

Yudafɔ Eto Beninā Ɛmuə Yesu.

⁴⁷ Yesu ənyə ɔɛ mə etiki budinko fɛ Yuda wə ni lefosi inuə bamə eto ɔni dɪbə údufə. Betidi ba ni besumunyə ninə ku batɔnkotɔnko ba bələkə ətəkəko wə, nya bəntsyi nlandɛ ku keyi. ⁴⁸ Udundukətə əmə ətə bəte batɔnsə bə, “Utidi wə mɔɔbuta nsiasə, wə ni utidi wə bənle bəbɛbɛ nɛ. Bimuə wə.” ⁴⁹ Yuda ɛsu Yesu ɔflo nya lə kase únyə wə koo, ɔtɛyi wə nkə, “Oteasa, diyuəsə itə fə.” Mfó nya ɔbuta wə.

⁵⁰ Yesu ətə wə mbuayɛ nkə, “Ɔhɔ, kɔsɛ lə eyifo lesa nə fəbə keyifokɔ!”

Mfó nya betidi bamə dɪbə Yesu ɔflo nya bəmuə wə nya bəkəbɛ wə kekɛɛkɛ. ⁵¹ Mba ntəkəko Yesu eto ɔni ələkə wə kalande nya ɔwɛ Usumunyə Ninə eto ndomunyə eto koto.

⁵² Mfó nya Yesu letɛyi wə nkə, “Fi fə kalande akpɛ lə ke kəkɛkɛ. Betidi ba leetsyi kalande lə betidí əsuə, kalande əsuə baayɛ kəkɛpɛ. ⁵³ Biantɛ biə moofɔ bɔwunsəko bɔtɔ ketsyiko mɔ Antɔ ɔflo lee, nya lamfolamfoo, wootsyɛsɛ wə batɔnkpɛ eto bamamanyə eto akpɛ lefosi ənuə itsyi kato? ⁵⁴ Fɛɛ lə ibə nkoo, ntsyɛ fɛ nnya bəwɔni bəkɛpɛ lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue luubə itə?”

⁵⁵ Nya Yesu ditsyi ənəmi útə sitiditu siamə nya ɔtɔ mə nkə, “Besɔ ele bə bitsyi keyi ku nlandɛ bibə biə bibə mɛ kəmuəkɔ fɛ nwə nyə lə Aba əsuə? Diyi saa, nkɛ lə Onantɔ eto kesumuyo mfó nkate asa, fɛɛ biəmmuə mɛ. ⁵⁶ Asa nyamfɔ kenkɛ əbə nkɔ bə lə asa nnya bənyələkətidi letɛyi bətsyɛ lə Awɔnisa Kenkɛ eto Kukue əsuə lə ibə itə nkɔ.” Mfó nya wə bakasebi kenkɛ ditsyetsyi bɛdu lə wə ɔflo.

Bəkponko Yesu Lɛkpɔ Lə Yudafɔ Eto Lɛkpokakpɔkɔ Kplɛ.

⁵⁷ Mba dɪmuə Yesu ákpɛ wə bəsuko Usumunyə Ninə Kenkɛ Kayafa eto diyo kaka besumunyə ninə ku umə eto beninə ku afi eto bateasa létsya bensi. ⁵⁸ Petro ətəkɔ mə kama kama úsu taa Usumunyə Ninə Kenkɛ eto lɛkpata kafɔ. Úsu úsiə lə bamamanyə bamə ɔflo nkə lə obe kase ditiki nəmə dubə ibə.

⁵⁹ Besumunyə ninə ku bəkponkɔ ba dɪsiə mfó kenkɛ ábɛbɛ betidi ba luubə bala etiki bətəkə Yesu lə bənyə kusu balo wə. ⁶⁰ Fɛɛ bənyə kulesa saa, ite bə betidi kpɛ əbə bala bidia bətəkə wə lə əsuə tsyafɛ.

Betidi inuə bətsyuə əbə ⁶¹ nya bətɛyi bənkə, “Utidi əmfɔ ətɛyi nkə, ‘Mooba Onantɔ eto kesumuyo nəmfo, nya lə eyi ətsyɛ əsuə, muusinkli nto ni nnyənsə.’”

⁶² Usumunyə Ninə Kenkɛ átaka únyə nya ɔtɔ Yesu nkə, “Anle etiki nnya banle bətɛyi kətəkə fə lə əsuə mfo bɔnɔ? Ɛmbə Kulesa

fɔtɛyi lə nnya əsuə?” ⁶³ Fɛɛ Yesu édi bi, wɔantɛyi kulesa.

Usumunyə Ninə Kenkɛ əmə esi ɔtɛyi wə nkə, “Lə Onantɔ wə nsi nkɛpɛ eto diyɛ əsuə, nɛ fə bətɛyi minkə tɛyi bo lə fə ni Onantɔ eto Ubi wə Bákpo Ɔhile Utsyɛ əmə.”

⁶⁴ Mfó nya Yesu dítə mbuayɛ nkə, “Ee, ite fə kase fátɛyi. Fɛɛ nɛ mi bətɛyi minkə idu mɔmɔ ɛntɔɔ, buinyə Utidi Eto Ubi se unsi lə Ɛsuəalenə Kenkɛ eto kodiani. Nya biunyə se unsi lə asomiloku əsuə utsyi kato ɔnlɛ bubə!”

⁶⁵ Lə nyamfɔ əsuə, Usumunyə Ninə Kenkɛ əmə áfuadi wə awu ku lɛbɔlɔfi nya ófa ɔtɛyi nkə, “Édi mbusiotiki! Boensihíá badansíɛ saa! Bɪɔnɔ mbusiotiki nnya údi mfo! ⁶⁶ Ntsyɛ bibu?”

Məmbɛ ətə mbuayɛ bənkə, “Údi dikpi nya uriyə utə ukpə!”

⁶⁷ Nya bətufə ntufə bákpo wə lə ənəmi nya báblɛ wə. Nya mba lesɔ wə lə atosí, ⁶⁸ ətɛyi bənkə, “Lə Nwə Onantɔ Lɛkpɔ Ɔhile Utsyɛ feni, tɛyi bo futsyɛ lesɔ fə!”

Petro Étudi Nkə Únyə Yesu.

⁶⁹ Petro əsiə lə lɛkpɛ lə kɛkpɛakpɛ mfó fɛ Usumunyə Ninə Kenkɛ eto usumubi-siobi dɪbə mfó nya ɔtɛyi wə nkə, “Fintsya ətəkəko Yesu wə ditsyi Galilea eto kasɔ.”

⁷⁰ Fɛɛ ɔni nnya lə betidi bamfo kenkɛ eto ənəmi ɔtɛyi nkə, “Mante lesa nə fanle bətɛyi mfo!”

⁷¹ Nya údu mfó úsu únyə lə diyo nəmə eto kesie. Usumubisiobi bamba tsya ənyə Petro nya ɔtɛyi mba dɪnyə mfó nkə, “Wuntsya ətəkəko Yesu Nasaretnyɛ əmə.”

⁷² Biɔ Petro esi ɔni nya óka ntamu ɔtɛyi nkə, “Minyi osani əmə kɔ!”

⁷³ Yankɛ fɛ mba nyə mfo dɪbə bətɛyi Petro bənkə, “Ɔkpɛ mə ɔni feni, itsyise fə etikididi ələkə fə kate wuee.”

⁷⁴ Nya Petro letɛyi nkə, “Ɔkpɛ lə lesa saa bə ɔnukuale minle bətɛyi minkə Onantɔ lə unə mɛ koto lə sidia minle bətɛyi!”

Lefe nəmfo tutuutu nnya ukusɛ dítə kɛnyɛ. ⁷⁵ Nya Petro lékloma lesa nə Yesu letɛyi nkə, “Fɛ ukusɛ luutə kɛnyɛ, əbətɛyi sitsyɛ fənkə enyi mɛ.” Ɔbɔ úsu lɛkpɛ nya úwi keku kekɛɛkɛ.

27*Yudafɔ Eto Beninā Ákpɛ Yesu Bəsuko Pilato Ɔflo.*

¹ Se kale dɪsiə ku olesiatu, Besumunyə ninə ku umə eto beninə kenkɛ átsya nya bəse uyi bə boolo Yesu. ² Bəkɛpɛ wə lə amena nya bəkɛpɛ wə bəsú bəkɛpɛ Romafɔ eto Aba eto Uninə Pilato lə ani.

Yuda Álo Ɛsuə.

³ Se Yuda, wə didu Yesu leno nkə báló wə dikpənkpii, ifi wə tinti, nya úsínkliko sika flubia awosi ətsyə nyamə úsuko besumunyə ninə ku umə eto beninə bamə. ⁴ Ƴteyi nkə, “Nyifo kabua bə mfi utidi wə dímenyifo kabua ntə miə balo!”

Bətə mbuaye bənkə, “Nyamfo manka bo nkpə. Fə etiki ni nyamfó!” ⁵ Yuda éfi atabi nyamə óto ókpe lə Onanto eto Disumuyo mfó, nya usu ókpe ukuə ókpe.

⁶ Nya besumunyə ninə bamfó lesə atabi nyamə nya bətəyi bənkə, “Atabi nyamfo eyifo koto eto atabi, nya iyifo lesa nə riyə lə bo kesumu eto kofi əsuə bə bufi atabi nyamfo bokpe lə bo kesumu eto otobe. Bo kofi eti nyamfo kusu.” ⁷ Se bákpe disii, báse nya uyi bənkə befi atabi nyamə bésu báya Asa eto Otonto eto Kaso itə bafó eto kebikéko. ⁸ Nyamfo esoo, bətəkə kaso kamə diyə bə Koto eto Kaso ibə ese lə mmi. ⁹ Ita lesa nə Onanto eto unyéləkətidi Yeremia letəyi útsyə díbə itə nkə, “Béfi sika flubia eto atabi fosi ətsyə, nya Israelfó letəno bə boofó lə wə disii ¹⁰ béfi báya Otonto eto Kaso, fe kase Bonamute léla nkə nyifo.”

Pilato Áto Yesu Etiki.

¹¹ Bákpa Yesu báboko Romafó eto Aba eto Unyesia Ninə Pilato eto ənəmi. Nya óto wə nkə, “Fə ni Yudafó eto Oka əmə?”

Yesu ətə mbuaye nkə, “Ee. Áteyi kukono.”

¹² Fəe wántəyi kulesa itsyi lə besumunyə ninə ku umə eto beninə eto nye bo banlé bola kətəkə wə əsuə. ¹³ Mfó nya Pilato leto wə nkə, “Etiki nnya banlé bətəyi lə fə əsuə mfo manka fə lee?” ¹⁴ Fəe iyifo Aba eto uninə əmə yani tinti se Yesu leni wəmfə kenye útə mbuaye saa.

Pilato Álo Yesu Dikpənkpi.

¹⁵ Ídi Aba eto uninə lesa nə úkeyifo lələ saa lə bəbə Ukpə Ása Bo Jyila eto diyi budi, bə oyani mba bəti bákpe lə Aba eto diyó eto oni wə betidi kpə bamə leto, utə mə. ¹⁶ Lə lefe nəmfóo, mba bákpe lə diyó mfó eto oni ake, wə betidi nyi kukono nya baakpo wə bə Baraba. ¹⁷ Nyaso lefe nə betidi kpə díbə bətsyaa, Pilato áto mə nkə, “Owoe biala biə nyani ntə mi? Baraba lee, lee Yesu wə betidi laakpo bə Nwə Onanto Lékpo Ƴhile Utsyə?” ¹⁸ Úyifo nko itsyise óte nkə kekisi eso Yudafó eto beninə bamfo lékpa wə báboko.

¹⁹ Lefe nə Pilato nsi onle lekpo nəmə bokpoo, wə usiə átsyese wə otónkpe nkə, “Ləkə fə ani lə utidi wə dímenyifo kabua saa mfo eto etiki əsuə, itsyise nsiə kola kənə eto ketsye itsyi lə wə əsuə, nnya díte síkpi dímuə mē tinti!”

²⁰ Besumunyə ninə ku umə eto beninə ábiasə betidi ba létsya mfo eto ato bənkə bató Pilato lə oyani Baraba utə mə lə balo Yesu.

²¹ Fəe Pilato áto betidi ba létsya mfó nkə, “Betidi inuə bamfo eto nti, nte nwə bəla biə nyani ntə mi?”

Bətə mbuaye bənkə, “Baraba!”

²² Nya Pilato dísi óto mə nkə, “Nyale, be ele bə nyifo ku Yesu wə baakpo bə Nwə Onanto Lékpo Ƴhile Utsyə mómó?”

Məmbə kenke ətə mbuaye bənkə, “So wə amanklasə lə kuyi əsuə!”

²³ Fəe Pilato áto mə nkə, “Nte kabua ka úyifo?”

Mfóo, bətsyiko bofa bəmbembe katəyi bənkə, “So wə amanklasə lə uyikabie əsuə!”

²⁴ Se Pilato dínyə nkə wənsiembofo kulesa buyifo lenni bulə ebubə, úfi ntu nya úflə ani lə sitiditu nəmə eto ənəmi nya óteyi nkə, “Nnyə mɔ ani, nnyə mɔ akpa, mɔ ani əmbə lə osani əmfo eto bolo əsuə! Mi etiki ini.”

²⁵ Sitiditu siamə kenke ətə mbuaye bənkə, “Wə ukpə bə utəkə lə bo ku bo bebi lə əsuə!”

²⁶ Mfó nya Pilato léyani Baraba útə mə. Nya se útə bábə Yesu bálósə, óyani wə útə nkə básó wə lə uyi əsuə.

Romafó Eto Bamamanyə Ákpe Yesu Kofani.

²⁷ Nya Pilato eto bamamanyə lékpa Yesu bésuko Aba eto uninə eto diyó, nya bamamanyə ba kenke díbə bətsyilama wə.

²⁸ Bələkə wə awu lə əsuə nya béfi awu sia bákpe wə. ²⁹ Nya béfi biyu bédi lekpa bətsyisə wə lə disii fə béfi uyi bákpe wə lə kodiani. Nya báse akonki lə wə ənəmi fe oka seka nya bəmə wə bətəyi bənkə, “Yuu, yuuduu, Yudafó eto Oka lə usiə nkpə kentsyee!” ³⁰ Bétufə ntufə bákpo wə lə əsuə nya bále uyi əmə báfo básó wə lə disii. ³¹ Se bəmə wə bálósə nkoo, bələkə wə awu sia nyamə lə əsuə nya besi béfi wə awu nyamə bákpe wə. Nya bákpa wə báyenko bésu wə kasoko lə uyikabie əsuə.

Básó Yesu Bamanklasə Lə Uyikabie Ƴsuə.

³² Lefe nə bədu lə umə báye bantoo, bətsyako osani utsyua wə dítsyi Kiréne wə baakpo Simon. Bamamanyə bamə áhie wə bə ofo Yesu eto uyikabie komə utsyi. ³³ Nya bésu báyo kaka baakpo Golgata eto kasonono ni Dítidisikobe ku kalua. ³⁴ Bətə Yesu nte bo bətsyakasə ku kofa ko nkpe kalo bə unə. Fəe se útu mu óbee, óni wənnə mu. ³⁵ Mfó nya bamamanyə bamə lesó wə bamanklasə lə uyikabie əsuə, nya bákpo asa basee fə bésie wə awu bətə bətsyua. ³⁶ Nya kamaa,

bəsiə mfó bákase wə. ³⁷ Lə wə disi kato, bəwoni asa bāmanklasə lə uyi əmə əsuə. Nnya bəwoni bənkə lesa nə eso bálo wə ni bə, “Nnyə Yesu, Nwə Ni Yudafo Eto Oka.” ³⁸ Bəso beyu inuə bətsyuə tsya lə uyikabie əsuə bákə lə Yesu əsuə. Oni áfaka lə wə sediani nya oni tsya léfaka lə wə siməni. ³⁹ Betidi ba kenke leyə mfó étinkəsə mə esi nya báka Yesu fefe. ⁴⁰ Bəteyi bənkə, “Fə ni nwə leteyi fənkə eboba Desumuyo Kplə akpo lə kaso, esinkli ato ni ənyənsə lə eyi ətsyə əsuə nə! Ləkə fə əsuə, lə Onanto eto Ubi feni! Yifə lə uyikabie komə əsuə əb kaso.”

⁴¹ Nko ke besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə eto beninə tsya dímə wə bəteyi bənkə, ⁴² “Ófo betidi bamba lə nkprə, fəe wəmbəfof wə əsuə buləkə! Lə Yudafo eto Oka unii, əyifə lə kuyi əsuə mómó ubə, lə bofo wə bəno! ⁴³ Ófó Onanto óno, nya waakpadi wə əsuə nkə Onanto eto Ubi. Nyaso bitə lə bobə lə Onanto aala wə, lə uləkə wə mómó lə bobə!” ⁴⁴ Nko ken beyu ba ku wə bəso lə kuyi əsuə tsya léka wə nə.

Yesu Əkpə.

⁴⁵ Idu lə kakəmi eto abombo lefosii ənuə, kawunsia kenke ána tüü isu ese lə ketsyitsyokəmi eto abombo ətsyə. ⁴⁶ Fə abombo ətsyə etii, Yesu áfa bəmbembə óteyi nkə, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Nyamfo eto kaso ni, “Mə Onanto, mə Onanto! Beso fáyani mə fətsyə?”

⁴⁷ Betidi bətsyuə dínyə mfó áno lesa nə óteyi, nya bəteyi bənkə, “Ólə Elia bok-padi!”

⁴⁸ Mə oni étsetsyeyi nya úfi okosa wə bákpe lə nte eto sonkpe, nya úfi mu ku uyi úsuko nkə lə utə wə lə unə. ⁴⁹ Fəe betidi bamba áteyi bənkə, “Biinyə lə bobə! Bitə lə bobə lə Elia ebubə uləkə wə utsyiko kuyi komfo əsuə.” ⁵⁰ Yesu esi ófa bəmbembə nya úkpə.

⁵¹ Lamfolamfoo, Disumuyo Kplə eto kafia kplə dísiə lə akpə ənuə itsyi kato ibə kaso. Nya kaso kamə kenke dílinkə, nya aba léba. ⁵² Edí ásiní, nya Onanto eto betidi kenke kpə ba díkekpə létaka bəbə nkprə. ⁵³ Bábó lə mə edí kafo nya se Yesu létaka útsyi okómə úbə nkprə, bəsu Yudafo eto Umə Kenke əmə kafo kaka betidi kpə dínyə mə.

⁵⁴ Se Omamanyə ninə ku bamamanyə ba dínyə bákase Yesu dínyə kase kaso dílinkə ku asa nnya díbə mfó kenke, sikpi əmuə mə tinti! Nya bəteyi bənkə, “Sitintii, utidi əmfo éyifo Onanto eto Ubi.”

⁵⁵ Besio kpə ba dítsyi Galilea ba díkawunsəko Yesu ənyə lə kəsese bákabe asa nnya díbə. ⁵⁶ Mə bətsyuə ni Maria

Magdalene, ku Maria wə ni Yakobo ku Yosef eto ambe ku Sebedeo eto usiə.

Yosef Wə Dítsyi Arimatea Ébikə Yesu Eto Ókə.

⁵⁷ Se éyo dítsyitsyo lefee, otabinyə utsyuə wə baakpo Yosef, nya úyifo Yesu eto okasebi wə dítsyi Arimatea əbə. ⁵⁸ Úsu Pilato oflo nya óto wə nkə lə ofo Yesu eto ókə. Pilato ətə kusu nkə befi ókə əmə bətə Yosef. ⁵⁹ Nyaso Yosef áfo ókə əmə nya úfi kafia flubia kətsyuə úmli wə. ⁶⁰ Nya úfi wə úsu úbikə lə kebikəkə lə wə kosate eto kudi fəfo kə bələkə lə koba kamia. Nya ominansə leba nə ləmo úti kə kenye nya údu. ⁶¹ Maria Magdalene ku Maria nuəfə əsiə mfó bale kudi komə bobə.

Bamamanyə Áse Yesu Eto Kudi.

⁶² Nya se kale disia nya ini Ənweditsyeyii esoo, usumunyə ninə ku Farisifo ésu Pilato oflo. ⁶³ Nya bəteyi wə bənkə, “Uninə, lefe nə odiantidi əmə dísiə nkprə, óteyi nkə, ‘Lə nkprə, bootakasə mə bətsyiko okómə lə eyi ətsyə eto kama.’” ⁶⁴ Nyaso tə lə bamamanyə lə base kudi komə kukóno isu ese diyi tsyafə nəmə, kase wə bakasebi lembusu beyu ókə əmə bedunko bəteyi betidi bənkə ótaka utsyi okómə. Lə ibə nkoo, sidia sia bəoteyi əboke seso nsia kə.”

⁶⁵ Mfó nya Pilato leteyi mə nkə, “Bitə lə bamamanyə lə besu base kudi komə fe kase bofo.” ⁶⁶ Nyaso bəsu báló bəti leba nə bəti lə kudi komə kenye kekleke bətsyə ko lekpo, bə lə utsyuə etidi ni lə bənyə bətsyə lekpo, nya bətsyə bamamanyə bə base kə.

28

Onanto Átakasə Yesu Utsyiko Ókómə.

¹ Lə Ənweditsyeyi eto kamaa, əni Kosida eto kolensiantoo, Maria Magdalene ku Maria nuəfə əsu bə besu babe kudi komə.

² Lamfolamfoo, kaso étinkə kekleke. Onanto eto Ətonkpe utsyuə ayifə utsyi kato úbə óminansə leba kplə nəmə nya úsiə lə ni əsuə. ³ Wə dítsyabi ékeeyənde fe kase əsi laato nya wə awu diflubi futututu fe akkala seka. ⁴ Sikpi əmuə mba nle mfó bəse nya bétinkə tinti, nya bákpo kaso mfó fe bukpə békpe.

⁵ Onanto eto Ətonkpe əmfó édinko besio bamə etiki nya óteyi mə nkə, “Biantə sikpi! Nnyi miə Yesu wə bəso bāmanklasə lə kuyi əsuə bənle bəbəbe. ⁶ Umbə mfo! Batakasə wə fe kase óteyi ótonsə. Bibə bebe kaka ólabe. ⁷ Mómó, bisu mlə lə bisu bəteyi wə bakasebi biə, ‘Batakasə wə bətsyiko okómə úbə nkprə, nya ónto mi seto úsu Galilea. Mfó biunyə wə nə.’ Bəkloma nnya mínteyi mi mfo.”

⁸ Nyaso bédu læ kudi komæ oflo læ sikpitete ku disuayua tsya əsuə. Nya bétsyetsyi bæ beesu bateyi wə bakasebi. ⁹ Lamfolamfoo, Yesu átsyako mə, nya óteyi mə nkə, “Diyuə itə mi.” Báye bétu wə bábokosə əsuə kaso bákobe wə læ akpa nya bésumu wə. ¹⁰ Yesu áteyi mə nkə, “Biante sikpi. Bisu beteyi mə bayimi biə besu Galilea, mfó buunya me ne.”

Bamamanyə Ba Lése Kudi Komə Áteyi Lesa Nə Bənyə.

¹¹ Lefe nə besio bamfó disinkli bantə, bamamanyə ba lése kudi komə əsu umə nya bəteyi besumunya ninə bamə asa nnya kenke díbə mfó. ¹² Besumunya ninə bamə ku umə eto beninə ákpe disi béfi nsusu. Bətə bamamanyə bamə atabi eto akple, ¹³ nya bəteyi mə bənkə, “Bəteyi biənkə lefe nə bəlabe selabe ku ketsyee, wə bakasebi əbə bəyu wə oko əmə bédunko. ¹⁴ Nya læ Romafə eto Aba eto uninə anə nyamfoo, buutə onə kaso boə inni mi díyifo kulesa, nyaso yanle bæ balo mi dikpi.” ¹⁵ Bamamanyə bamə áfo atabi nyamə nya bəyifo fe kase bəteyi mə. Nyaso nyamfo ni ditiki nə leyə létsyilama Yudafə ntii taa mmi ne.

Yesu Ələkə Əsuə Óte Wə Bakasebi.

¹⁶ Lə nnya eto kamaa, bakasebi lefosi onwe bamə ábe bəsu kotini ko nkpe læ Galilea əsuə kaka Yesu leteyi mə utsyə. ¹⁷ Se bənyə wəə, bésumu wə, ite bæ mə bətsyuə áyaki tsya. ¹⁸ Yesu ányi ofi mə nya óteyi mə nkə, “Onanto éfi kato ku kaso kenke eto əsuəale útə me. ¹⁹ Nyaso bisu kawunsiə eto betidi kenke oflo læ biyifo mə mə bakasebi. Bifləsə mə ntu læ Anto ku Ubi ku Ləwəno Kenke eto diyə əsuə, ²⁰ nya bete mə bæ betsyue lesa saa nə mínte mi koto. Nya læ sitintii, məkə ku mi lefe saa, isu ese læ kawunsiə eto kalosəko.”

MARKO Ditiki Sɛɛ Nə Marko Lɛwɔni

*Ntufləsətidi Yohanes Ábe Letsya Itsyi
Lə Ditiki Sɛɛ Nəmá Isuə.*

¹ Nyamfo ni Ditiki Sɛɛ itsyi lə Yesu Kristo wə ni Onanto kosate eto ubi əsuə eto ketsyikoko.

² Lə lefe kentsyɛ nə léfə məə, Onanto eto unyələkətidi Yesaya áwɔni utsyá nkə Onanto átɛyi wə ubi nkə, "Mootsyese ɔtɔyɛ ntɔnsə.

Wə lɔɔlɔ betidi utsyá itə fə bubə.

³ Əbɔnɔ se nkɔmə eto utidi əmfo luusu kabe letsya lə mfiminti akatɛyi nkə, 'Bimua əsuə bitsyá itə Bonamute əmə. Bimua əsuə kukɔnɔ itə wə bubə.' "

⁴ Nko eto ɔtɔyɛ əmə ni Yohanes. Wə ni díbə ɔkɛ lə mfiminti kaka úkəfləsə betidi ntu lə ketu fe kase Yudafo leeyifo. Nya ɔnlɛ bofa kabe letsya nkə ele bə betidi tsiyá mə akɔəsi bawuninsə lə baye asa bua buyifo lə bafɔ ntu fləsəfləsə eto lekpa lə Onanto lə ufi mə abua ɔtsyɛ mə. ⁵ Betidi kpə tsiyi Yudea eto kasɔ ku mə umənkplɛ wə baakpo Yerusalem nya bəsu mfiminti bomfó bə lə banɔ Yohanes eto kɔtɔ ko bákpe wə eto etiki. Bələkə mə abua báte Onanto nya Yohanes dífləsə mə ntu lə ketu ka baakpo Yordan.

⁶ Yohanes ákpe ɔflimu eto bisə eto awudindi nya úfi kubukikuə eto abɔsu ókɛ wə nkɛ. Didisa nə úkədi didi bablɔ ku bəkpəsə.

⁷ Wə etiki nnya ɔnlɛ ditsya bobɛ ni nkə, "Utidi wə ntəkə mɛ kama ɔnlɛ bubəə, so mɛ famfamfa nya yənyə itə bə nyə lə wə kɛnyɛ nyifo wə keyifo blɛmblɛ. ⁸ Mɔɔ, ntu eto bufləsə eto lekpa ete maafo buyifo. Fɛɛ wə ebufi Onanto eto Lɛwɔnɔ ufləsə mi ntu."

Yohanes Əfləsə Yesu Ntu.

⁹ Yankɛ fe Yesu ditsyi umə wə baakpo Nasaret lə Galilea eto kasɔ, ubə udufə, nya Yohanes díyifo wə ntufləsəfləsə eto lekpa lə Yordan. ¹⁰ Lə kase Yesu nɛ bobɔ lə ntu bomə əsuə kabe katoo, únyə nkə Onanto eto kato lɛ bɔsini nya Onanto eto Lɛwɔnɔ leyifə dísiə lə wə əsuə lə lɛblɛkpa eto ditsyabi əsuə. ¹¹ Nya bānɔ ɔkue ditsyi kato ɔnlɛ bɔtɛyi nkə, "Fə ni mɔ ubi wə mankeko, nya mənyə disuayə lə fə."

¹² Lamfolamfo, Onanto eto Lɛwɔnɔ ákpa Yesu úsuko mfiminti bomə kafo. ¹³ Wə mate əsiə mfó eyifosi ana. Lə lefe nəmfo əsuə, Obonsam áto Yesu óbɛ. Nya Onanto eto batɔyɛ díbə bawunsə ko wə.

Yesu Ələkə Wə Bakasebi Tute.

¹⁴ Lə lefe nə bəmuə Yohanes bákpe lə Aba eto diyoo, Yesu édu mfó úsu Galilea úsu údi Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə mfó.

¹⁵ Ɔkɛ mfó katɛyi nkə, "Lefe sɛɛ nəmə eboyo. Onanto eto sekakedikɔ eto lefe əbɔfi. Bisinkli lə mi asa bua eto kama lə befo Ditiki Sɛɛ nəmfo bənɔ."

¹⁶ Se Yesu nɛ bɔtsyilama lə ditumbukplɛ nə nkpe lə Galilea eto kasɔ ɔflɔɔ, únyə mba lələkə ákpe inuə, ba ni Simon ku wə ɔyimisani Andreas, ba nɛ mə asabu bota mfó.

¹⁷ Nya Yesu letɛyi mə nkə, "Bibə bitəkəko mɛ idu mɔmɔ ɛntɔɔ, nya moote mi kase biuləkə betidi bitə Onanto." ¹⁸ Lamfolamfo báyani mə asabu bətsyə nya bātaka bətəkəko wə.

¹⁹ Ɔyɛ úsu sɛtɔ sɛkɛ nya únyə bayimisani inuə bətsyuə ba ni Sebedeo eto bebi ba ni Yakobo ku Yohanes. Besi mə ɔkɔlɔ kafo bale mə asabu bɔlɔ. ²⁰ Kase Yesu dínyə mə koo, ókpadi mə nkə bətəkəko wə. Mə tsiya átaka ákpa ákpa báyani mə anto Sebedeo ku wə beyifoyifo bətsyə lə ɔkɔlɔ əmə kafo bətəkəko Yesu.

*Yesu Ála Lɛwɔnɔ Bua Lə Osani Utsyuə
Isuə.*

²¹ Yesu ku mba ntəkəko wə əsu bédufə umə wə baakpo Kapernaum. Nya lə Yudafo eto Ɔnwɛditsyayi nə ntəkə lə mə mfó eto busu əsuə eto kama, Yesu əsu Yudafo eto katsyako nya útsyiko mə Anantotiki bote. ²² Iyifo mba kenke lɛnɔ wə asatete nyamə yanii, itsyise əbɔ lete lə mba laate asa itsyi lə Yudafo eto afi əsuə. Bomu wə asatete eyifo nnya nkpe kalende nya itsyi taa wə utu kəmiə.

²³ Lə lefe nəmə tutuutu, osani utsyuə lɛwɔnɔ bua nsi wə lə əsuə ákɛ lə katsyako kamə mfó, ²⁴ nya ófa bembembe ɔtɛyi nkə, "Yesu Nasaretnyə, be fanlɛ bəbɛbɛ ketsyiko lə bo ɔflɔ mfó? Bubə fəbə fə əbəb atsyɔsə bo lee? Nyi futsyɛ feni. Fə ni Onanto eto Ɔkɛnkɛnyə wə ɔtsyese nɛ."

²⁵ Yesu éti lɛwɔnɔ nəmə kusu nya ókpe ni kɔfi nkə, "Dika, nya lə abɔ lə osani əmə əsuə." ²⁶ Lɛwɔnɔ nəmfo étinkəsə osani əmə kekɛklɛ nya díte ófa bəmbəmbə fe lɛbɔ lə wə əsuə.

²⁷ Itə iyifo mba kenke dínyə mfó yanii, nya bātɔ mə əsuə bənkə, "Nte asatete fɔfɔ nnya eto oklɛ nɛ? Utidi əmfo kpe əsuəale woafɔ etiki budi ku awɔnɔ bua nya beetsyue wə etiki ato." ²⁸ Itə esoo, Yesu eto diyɛ áyɛ letsyo lə Galilea eto kasɔ kenke.

Yesu Átsya Betidi Kpə Buɛfi.

²⁹ Yesu ku wə bakasebi ku Yakobo ku Yohanes édu lə katsyako kamə nya bəsu Simon ku Andreas eto diyo. ³⁰ Se bəsu bédufə mfó, betidi bətsyuə átɛyi Yesu

bənkə, Simon eto usiəambe áyila, atikesi əmuə wə olabe. ³¹ Nyaso Yesu ɛsu wə ɔflo, nya ɔkobe wə lə kɔni ɔtakasə únyənsə. Lamfolamfo wə bufi bomə áyɛ wə nya ɔtaka útə mɛ lesa bɛdi.

³² Se ditsyitsyo lefe léyoo, betidi ákra bɛfɛmfi kenke ku mba awɔno bua díkakpɛ bulə kpə báboko Yesu bə lə ɔtsya mə bufi. ³³ Nya umə əmə kenke eto betidi díbə bənyə lə kesie mfó bənlɛ bobɛ. ³⁴ Yesu átsya betidi kpə ba nle bufi ateate bufi nya ɔla awɔno bua lə betidi kpə əsuə ku mba awɔno bua nsi lə əsuə, itsyise Yesu yi nkə awɔno bua nyamə yi futsyɛ uni, nyaso wántono nkə awɔno nyamə tɛyi kulesa itsyi lə wə əsuə.

Yesu Ábe Ditiki Sɛɛ Nənə Letsya Lə Galilea Eto Kaso.

³⁵ Kolensianto fɛ kale luusíəə, Yesu átake ɔbo lə diyɔ nəmə. Úsu kaka kutsyua saa ləmbə nya ɔto ola útə Onanto.

³⁶ Kamaa, Simon ku wə bayetsyua ɛsu bábɛbɛ Yesu. ³⁷ Lə lefe nə bənyə wəə, bətɛyi wə bənkə, “Utsyua saa əbə ɔlɛ fə bəbɛbɛ.”

³⁸ Fɛɛ Yesu áteyi mə nkə, “Bitə lə busu umə bamba. Efe bə ndi Anantotiki lə mfó tsya, itsyise nyamfo ni mɔ keyifo ka mimbə keyifoko lə kawunsíə ne.”

³⁹ Nyaso ɔyɛ ɔtsyilama Galilea eto kaso kenke, nya úkedi Anantotiki nyamə lə Yudafo eto ntsyako kpə nya ɔla awɔno bua ɔbɔsə lə betidi əsuə tsya.

Yesu Átsya Osani Utsyua Wə Nle Bufisia Bufi.

⁴⁰ Osani utsyua wə nle bufisia bufi əbə Yesu ɔflo. ɔsɛ akonki ɔlɛ wə lekpakpa nkə lə ɔwunsəko wə. ɔteyi wə nkə, “Lə alaa, ebofo mɛ bɔtsya nya yuuyua mɛ tsya.”

⁴¹ Wə etiki nyamə ənə Yesu kafo, nyaso únə wə kɔni nya útidi wə. Nya ɔteyi wə nkə, “Nla nko. Fə əsuə kenke lə ye.” ⁴² Lamfolamfo bufi bomə əyua wə.

⁴³ Mfó nya Yesu letɛyi wə nkə udu, nya ɔkpɛ wə kɔfi keklekɛ nkə, ⁴⁴ “Mənnýə lə kusu atɛyi betidi nnya díbə, bomu su lə efi fə əsuə esu ate Onanto eto Usumunyə. Lə efi nkpaɔa bɔ Mose eto kɔfi létɔ esuko. Nyamfo luuləkə ete bənkə bufi bomə əyua fə nɛ.”

⁴⁵ Tsya lefe nə nwə əmə dídu ɔntɔɔ, útsyiko bɔfa katɛyi kase Yesu létɛya wə. Lə nnya esoo, Yesu mɛnsifo umə saa busu, itsyise betidi kpə lɛ wə ɔflo bubə. Nyamfo esoo, Yesu kosate átsyime lə uməmflo kaka kuutɛyɛ ləmbə. Nya betidi ditsyi nlebe nlebe kpə, bəbə wə ɔflo mfó.

2

Yesu Átsya Abafa Wə Léba Onkpro Kaso.

¹ Lə eyi ɔtsyua eto kamaa, úsinki úsu Kapernaum nya lə wə businki kəbə əsuəə, betidi áno bə úsinki úbə ɔto. ² Nya betidi kpə díbə diyɔ nə ɔkɛ, ku ni kayoma kenke. Nya ɔkɛ mfó úkedi mə etiki. ³ Mfó nya betidi ena léboko ufimfi wə léba onkpro kaso wə ɔflo. ⁴ Nya se banle kusu bunyə lə bayenko wə lə kesie bedufənkɔ wə diyɔ kafo lə kase betidi mfui esoo, bɛsu bábe letsya bələkə ofo nya báyenko ufimfi əmə ku wə belabekə báyifəsə bətsyɛ lə Yesu eto ako. ⁵ Se Yesu dínyə kase sɔɔ báfo bəno bə woofɔ ufimfi əmə bɔtsya esoo, Yesu áteyi nwə léba onkpro kaso əmə nkə, “Ubi, mfi fə abua ntsyɛ fə.”

⁶ Fɛɛ afi eto bateasa ba lɛkɛ mə lenti mfó ebu lə mə akɔəsi əsuə bətɛyi bənkə, ⁷ “Beso woatɛyi nko? ɔlɛ mbusiotiki budi. Onanto hā laafo abua bufi katsyɛ!”

⁸ Yesu áte mə nsusu nyaso ɔteyi mə nkə, “Beso ele bə nyamfo lə mi? ⁹ Nte nya diyua ensɔ bətɛyi, ‘Mfi fə abua ntsyɛ fə,’ lee ‘Taka lə efi fə belabekə lə ayɛ edu?’ ¹⁰ Nyaso lə itə bə befo bəno biə Utidi Eto Ubi, nkpe əsuəale bə mfi betidi eto abua ntsyɛ lə kawunsíə kamfo. Bəno?” Mfó əməə, Yesu esi útsyi wə ənəmi útə ufimfi əmə nya ɔteyi wə nkə, ¹¹ “Taka lə efi fə belabekə lə esu diyɔ.”

¹² Nya osani əmfo létaka lamfolamfo úfi wə okla nya údu lə betidi bamə nýə mfó nti. Nyamfo éyifo betidi ba kenke nyə mfó yanii. Nya itə bɛfi atəsə banle Onanto butə. Məmbɛlɛ áteyi bə bənnýə tɔ nyamfo eto oklɛ bənyə.

Yesu Ákpadi Lewi Nkə Utəkəno Wə.

¹³ Nya Yesu disí údu úsu Galilea eto Ditumbukplɛ kenye nya betidi bamə kenke díbə wə ɔflo mfó, nya ɔte mə Anantotiki. ¹⁴ Kase ɔnlɛ bɔyɛ kafɛ lə ditumbukplɛ nəmə ɔflo mfóo, úsu únýə Lewi wə ni Alfeo eto ubi wə nsi lə kaka woafɔ umənkɔ. Nya Yesu letɛyi wə nkə, “Taka lə ətəkəko mɛ!” Nyaso Lewi átake kpla nya útəkəko wə.

¹⁵ Ketsyitsyokomii, Yesu ku wə bakasebi ku betidi kpə ba ntəkəko wə, ɛsu Lewi eto bə lə bɛsu bɛdi lesa ku wə. Mba ditəkəko wə eto bətsyua éyifo mba laafo umənkɔ ku babuayifo. ¹⁶ Nya afi eto bateasa ba ni Yudafo eto lekpa nə baakpo Farisifo tsya akɛ mfó. Nyaso lefe nə afi eto bateasa ba ni Farisifo bamə dínyə bə Yesu si ɔlɛ lesa budi ku babuayifo, bəto wə bakasebi bənkə, “Ntsyəsɔ wonko mba laafo umənkɔ ku babuayifo nsi banle lesa budi?”

¹⁷ Se Yesu ləno etiki nnya bənlɛ budii, ɔteyi mə nkə, “Betidi ba nkpe əsuəale

manhiä ofanyë enso mba ni befimfi hä. Mëmbä miä mëäbë nläkë betidi sëë, bomu babuayifo eso mimbä.”

Yesu Áte Asa Itsyi Lë Asatete Koko Ku Aföfö Äsuä.

¹⁸ Lë lefe ditsyuä se Yohanes ku wë bakasebi ku Farisifo lëkë lë kényëkekë äsuä, betidi bätisyuä äbë Yesu öflo nya bätö wë bänkë, “Beso fë fë bakasebi laankle kényë fë kase Yohanes eto bakasebi ku Farisifo laakle?”

¹⁹ Yesu ätë mä mbuayë lë lekpa seka ötyei nkë, “Nyälë Okafösë eto baklobo, bani lesa budi lë kusä kakpako kamä? Lee, yanle bë bönyë disuäyuä ku okafösë ämë nkpe mä lentii? ²⁰ Yuubä diyi ditsyuä bë lë bäläkë okafösë ämë lë mä nti, baklobo bamä ebokle kényë beyifo yoyoyo. ²¹ Kuutsyuä saa emfi lefianku föfö kaka kamä lë kafä koko ka nle bola äsuä, lefianku föfö nëmä ebunä kafä koko kamä kala lë bälä kë, nya luutä dibäiä koko nëmä sänse lëmö lesö kö. ²² Nnya kamaa, bankpro ntë föfö lë kubukikuätobë koko wë bákakpro ntë bönyë kafe. Ntë föfö bomä ebökpro bobë kato itä bë kubukikuätobë koko ämë ebola itä bë ntä ku kubukikuätobë ämë ebuyifo asöso. Bomu ntë föfö, ubukikuätobë föfö äsuä baakpro mu.”

Yesu Ni Önweditsyuäi Eto Onamute.

²³ Lefe löni lë Önweditsyuäi, se Yesu ku wë bakasebi ni lë anta eto öküë utsyuä banle bofee, bäfäsë anta ätsyuä balë böyimi. ²⁴ Nyaso Farisifo bätisyuä ätö Yesu bänkë, “Beso fë bakasebi läyifo nko? Bo köfi mäntä kusu bë beyifo nko lë Önweditsyuäi.”

²⁵⁻²⁶ Lë nnya äsuä Yesu ätö mä nkë, “Biankla lë Onanto eto Kukuä Kenkë eto Awönisa lesa në Oka David diyifo? Lë lefe në kukpense lele wë ku wë bayetsyuä, Oka David äsuä kaka bätë Onanto kedi lë Usumunyä Ninä Kenkë wë baakpro Abiatar eto lefe. Ülökë didisa kenkë në ntë mfö itä mba läetä wë kedi hä lë Disumuyo üdi nya ütä wë bayetsyuä tsya ditsyuä bëdi. Moses eto köfi mäntä nkomë eto diyifobi nämfö kusu, tsya bánteyi mä kulesa.”

²⁷ Nya Yesu lätseyi mä nkë, “Onanto ätsyuä Önweditsyuäi itä utidi eto lelekäsë. Inni utidi bätisyä itä diyi nämë eto lelekäsë. ²⁸ Nyaso mö, Utidi Eto Ubii, mö ke ni Önweditsyuäi eto Onamute.”

3

Yesu Átsya Nwä Eto Köni Dikpë Lë Önweditsyuäi.

¹ Lë lefe bamba äsuä, Yesu esi üsu Yudafo eto katsyako. Utsyuä äkë mfö wë eto köni dikpë konyoma.

² Betidi ba lëkë mfö eto bätisyuä nýä balë bobë lë wootsya utidi ämë lë önweditsyuäi nämë äsuä lë babe lë buunyä etiki lë wë äsuä.

³ Yesu äkpadi utidi ämë eto köni dikpë ütseyä lë betidi ba kenkë eto änämi. ⁴ Nya ütseyä wë änämi ütä betidi bamä kenkë nya ötö mä nkë, “Élekë bë utidi yifo kasë lë Önweditsyuäi, lee Önweditsyuäi eyifo diyi në utidi loobiasä asa? Iyifo diyi në bätë nkpr, lee iyifo diyi në baa biasä nkpr?” Fëë bämfo wë kulesa bötseyi. ⁵ Yesu ätsyi öwuninsä nya öbë mä ku leblöfi itsyise ilä wë lë lekësi se bänla bë baawunsäko mä bätisyä eso. Nya ötyei ufimfi ämë nkë, “Në fä köni etsyue.” Ünä kö ütseyue. Nya ete köni komä létsya wë. ⁶ Lë nnya äsuä, Farisifo bamä édu nya bësu bätisyä ku Herod eto betidi nya bákpe disi lë kase böyë balo Yesu.

Yesu Átsya Betidi Kpë Lë Galilea Eto Ditumbukplë Öflo.

⁷⁻⁸ Nya Yesu ku wë bakasebi léyë bësu Galilea eto ditumbukplë öflo. Nya sitiditu kplë sia ditsyi Galilea ku Yudea ku Yerusalem ku Idumia eto kasö ku mba ditsyi Yordan eto ketu eto lekpa kë nse ku mba ditsyi Tiro ku Sidon tsya ätëko wë bëbë. Nnya ni bänkë wë ayänisa nnya önlë buyifo äböyë ätsyo nyaso betidi kpë äla bë bëfi mä änämi bönyë wë.

⁹⁻¹⁰ Lë lefe nämfö se Yesu dikatsya betidi kpë esoo, befimfi kpë lë bokplatsya bë lë betidi wë kö lë bämüä ale. Nyaso Yesu ätyei wë bakasebi nkë babëbë öklö bönyänsä lë utuflo, itä bë lë betidi bamä äbë befuii, woofö bobë kädufä lë wë kafe.

¹¹ Lewönö bua äsiä lë betidi bätisyuä ba dibë mfö äsuä. Lë bönyë, bönyä Yesu koo, bëkedu kanö nya bákafa katseyi bänkë, “Fë ni Onanto eto Ubi.” ¹² Nya Yesu káninko mä nkë bëntä lë betidi lë bate futsyä uni.

Yesu Äläkë Lefosi Batönkpe Inuä Itä Wä Äsuä.

¹³ Nyamfo eto kamaa, Yesu äbë üsu kötini disi. Nya mfö, ökpadi mba öla nkë bake kö wë. ¹⁴ Betidi bamfo äbë wë öflo nya ülökë lefosi inuä lë mä nti. Nya ütäkë mä diyë nkë batönkpe. Ötyei mä nkë, “Nläkë mi minkë bëkë mä lë öflo lefe saa. Mootsyese mi lë bisu bidi Anantotiki. ¹⁵ Nya biökë äsuäale belä awönö bua hitsyiko lë betidi äsuä.”

¹⁶⁻¹⁹ Betidi lefosi inuä ba ülökë eto äyë ni Simon wë Yesu dítä diyë nkë Petro ku Yakobo ku wë öyimisani këkë Yohanes ba ni Sebëdeö eto bëbi ba Yesu dítäkë

diye nkæ Boanerges eto kasa ni nkæ, beedi etiki ku utæ fe kase kato laafa kekumi bembembe, bafefe ni Andreas ku Filipino ku Bartolomeo ku Mateo ku Toma ku Yakobo wæ ni Alfeo eto ubi ku Tadeo ku Simon wæ læ lefe ditsyuæ næ lefe læta mæ kaso disu ku Yuda Iskariot, nwæ luubæ ulækæ Yesu utæ.

Afi Eto Bateasa Áka Yesu.

²⁰ Se Yesu didu mfóo, údu úsu diyo ditsyuæ. Nya betidi kpæ esi bæbæ mæ oflo mfó. Itæ bæ ibæ eke ale itæ Yesu ku wæ bakasebi bæ bånke lefe kulaa tsya læ bedi lesa. ²¹ Se wæ kosate eto betidi lænø nkoo, bæsu bæ læ besu bæwæ wæ besuko diyo, itsyise bâteyi bånkæ, "Disi abia wæ." ²² Nya afi eto bateasa bæ ditsyi Yerusalem lætyi bånkæ, "Lewønø bua æbæ disu læ Yesu æsuæ. Nya awønø bua eto øtønkoønko, ni nwæ ditæ wæ æsuæale fe onle awønø bua nyamfó bola kabønko læ betidi æsuæ."

²³ Nyaso Yesu ákpadi betidi bamæ nya údi etiki ko mæ læ lekpa æsuæ nkæ, "Ntsyæ yuubæ bæ Obonsam ebofo wæ æsuæ bola ketsyiko læ utidi æsuæ?" ²⁴ Læ ibæ bånkæ sekakediko áma se æsuæ læ akpaa, nya akpa akpa nyamæ nle bøkpo læ mæ æsuæ ntii, nkómæ eto sekakediko siamæ ømbofo buiyæ. ²⁵ Læ diyo ditsyuæ eto betidi æsænsæ læ mæ bætsyuæ æsuæ, anto ku anto nle bøkpo læ mæ bætsyuæ æsuæ, diyo næmfó ømbofo buiyæ. ²⁶ Nyaso læ Obonsam ataka uiyæ onle bøkpo ku wæ æsuæ ku wæ sekakediko sia lema akpa akpaa, sekakediko siamfó ebusænsæ nya wæ sekakedidi ebolo.

²⁷ "Iyifo etiki eto ønukuale bæ utidi ømbofo botaka kesu ketu æsuæaletidi læ wæ diyo, ketsyi wæ bikæ. Fæ woofø budufæ læ wæ diyo næmæ, tsyise umuæ æsuæaletidi æmæ økle.

²⁸ "Nle mi bøteyi sitinti minkæ Onanto ebufi lebuæ saa næ betidi diyifo ku diye bua saa næ baakpadi Onanto øtsyæ. ²⁹ Fæ diye bua saa næ utidi lookpadi Onanto eto Lewønø Kenkæ, Onanto ømbufi ni øtsyæ wæ kulefe. Itsyise wuufi lebuæ næmfø fenkæ lebuæ næ wembotasuæ."

³⁰ Yesu áteyi nyamfo nko itsyise betidi bånkæ læwønø bua kpe læ wæ æsuæ.

Bawoe Ni Yesu Eto Batokpenyæ Tinti?

³¹ Læ lefe næmæ æsuæ, Yesu eto bayimisasi ni wæ ambe æbæ mfó. Bønyæ læ lekple nya båkpe wæ utidi bæ bahiä wæ. ³² Nyaso betidi bæ lætsylama wæ áteyi Yesu bånkæ, "Bæ, fæ ambe ku fæ bayimisasi nyæ læ lekple bæ bæ."

³³ Nyaso Yesu áto mæ nkæ, "Owoe ni mæ ambe? Bawoe ni mæ bayimisasi?"

³⁴ Nya øtsylamasæ ænæmi nya øbæ betidi bæ nsi lætsylama wæ mfó nya øteyi nkæ, "Bæ, nyæ mbamfo ni mæ ambe nyæ mæ

bayimisasi. ³⁵ Utsyuæ saa wæ leeyifo Onanto eto lelabii, wæ ni mæ øyimisasi nyæ mæ øyimisio, nyæ mæ ambe næ."

4

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Læ Eyibisense Jsua.

¹ Yesu esi ésu Galilea eto ditumbukple flo nya onle Ditiki Sææ næ mæ bote. Nya læ kase betidi bæ lætsylama wæ mfui esoo, údufæ læ øklo kafo læ ntu bomæ æsuæ, nya úsiæ kaso. Nya betidi bamæ dihyæ læ ntu kenye fe Yesu didi ko mæ etiki. ² Lefe kpæ læ wæ asatete æsuæ, údi etiki øyenko læ akpa æsuæ læ ufi ulækæ asa nnya óla nkæ loote mæ kaso. Asa nnya óte mæ ni nkæ.

³ "Bænø! Lefe lönii, økuemfo oni ésu økuæ nkæ læ usu usiæ eyibibi øtsyuæ. ⁴ Læ lefe næ onle eyibibi nyamæ busæ, ibæ bæ øtsyuæ álo økpo læ usunte oflo, nya bakløbe díbæ báse nnya bámini. ⁵ Ètsyuæ álo økpo læ aba æsuæ, kaka sitæ lemfiu. Nyaso eyibibi nyamfo økæ mlæ. ⁶ Fæ se kofe lébe kenyeæ, èblobe nya íkpæ. Nnya ni bæ, nnya keyudu mænnnyæ didisa itsyi læ aba nyamæ eso. ⁷ Eyibibi nyamæ øtøtsyuæ ésu økpo læ biyu nti. Nya kanyi kamæ lætyo kèti nnya. Nyaso yámfo bønwo. ⁸ Nya íbæ bæ øtsyuæ álo økpo læ kaso sææ æsuæ. Nya íkæ, nya yébe kukønø nya yænwo ebibi. Nya øtsyuæ lænwø ebibi fosi øtsyæ, ebibi fosi akua, øtsyuæ lænwø kolofa."

⁹ Læ kalosækø, Yesu áteyi mæ nkæ, "Nyaso fæ ke nkpe atoo, tsyuæ ato kukunø læ anø."

Yesu Elækæ Lekpa Næmæ Kasø Óte Mba Ntækæko Wæ.

¹⁰ Læ lefe næ Yesu mate insii, wæ bakasebi lefosi inuæ bamæ ku mba lætækæko wæ æbæ wæ oflo nya báto wæ bæ ulækæ lekpa næmæ kaso ote mæ. ¹¹ Nya Yesu lætyi mæ nkæ, "Mimii, béfi Onanto sekakediko eto akulasa bætæ mi. Fæ mba díbuu, nyæ bafefe bæ lætækæko mæ, øbønø mæ asatete nyamæ eye læ akpa æsuæ hã. ¹² Nyaso íbæ itæ fe kase Onanto eto unyelækætidi læwønø útsyæ nkæ,

'Buukabe tsyaa, bæmbunýæ bætsyæ lekpo.

Buukatsyue ato tsyaa, bæmbønø kaso. Nnya ni bæ læ bænø nyæ bønýæ tsyaa, bæmbønø kaso.

læ betsyi mæ ænæmi bætæ Onanto, bæ læ ufi mæ abua øtsyæ mæ.' "

¹³ Nya Yesu læto mæ nkæ, "Bianno lekpa næmfø eto kaso? Ntsyæ fe biofo lekpa bamba saa kaso bønø? ¹⁴ Økuemfo æmæ læ Onanto eto etiki busænsa. ¹⁵ Betidi bætsyuæ ale kase eyibibi øtsyuæ luubæ ekpo læ kusu oflo. Læ kase bænlæ bønø, ete Obonsam æbæ nya wænwnæ nnya kælækæ læ mæ nsusu æsuæ. ¹⁶ Betidi bamba tsya ale eyibibi

nnya læəbæ kakpo læ aba əsuə. Læ lefe nə banle nnya bəɔɔ, yeakpe mə disuəyua. 17 Tsyə ditiki nəmə eto keyudu əniyə kaso kukɔɔ. Baafɔ kanɔ itə lefe kliminti ete. Nya lefe nə ke kənə nye bulə seke dībə læ mə əsuə læ ditiki nəmə esoo, beesinkli kama.

18 “Nya betidi bətsyuə tsya te fe eyibibi nnya dībə ikə læ kanyi nti. Nya mbamfɔ ni betidi ba laano ditiki nəmə. 19 Fɛɛ kawunsia kamfɔ eto bulə ku atabi bəbɛbɛ kekkele ku əsuə eto lelekəsə ku kawunsia eto kamini bəbɛbɛ aafɔ mə ketu. Nyamfɔ laakle kemli ditiki nəmə itə bə diamfɔ ebibi bəɔɔ.

20 “Nya betidi bətsyuə te fe eyibibi nnya lélo ékpo læ kaso sɛɛ əsuə. Baafɔ etiki nyamə ku utu faa, nya baanwɔ ebibi kpə. Etsyuə aanwɔ ebibi fosi ətsyə, nye awosi akua nye kolofa.”

Okandie Eto Keyifo Ndi Bə Utə Diyənde.

21 Yesu esi óto mə nkə, “Utidi aato okandie kefi kakpe læ ditsyitsya kalo nye læ mpa kalo? Inni okandie eto kətəkəkɔ baato okandie kətəkə? 22 Lesa nə ke nkpe læ kakula əsuə, əbɔbɔ læ lekple utidi saa nya. Lesa nə ke nkpe læ kakula əsuə əbɔbɔ tenkle utsyuə saa nya. 23 Nyaso læ bekpə atoo, bəɔ kukɔɔ!”

24 Yesu esi óteyi nkə, “Bifi mi ato bekpə kukɔɔ læ lesa nə bənle bəɔ əsuə. Kase faakla asa yeeyi kaba kakpo kətə utidii, nko ke eto okle Onanto lookla utə fintsya nɛ! 25 Utidi wə ke asa ntee, buusi bətə wə bawunsə. Nya utidi wə kulesa lentee, nnya nte wə tsyaa, bɔɔle nnya bafɔ wə læ ani.”

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Eyibibi Boto Esuə.

26 Yesu esi óteyi mə nkə, “Onanto eto sekakediko ale osani wə laato eyibibi. 27 Diyi saa woalabe kataka, nya nkomə eto eyibibi nyamə nle bukə kabe. Fɛɛ unnyi kase asa nle butsyə nkomə. 28 Nnya ni bənkə kaso ka bəto diyibibi nəmə, ke laale ni ola nko. Tute, læ dikə, diabo afanto, nya uyi laabɔ. Nya læ ébɛ, yeawɔ ebibi kpə. 29 Lə ebibi nyamə ábɛ esɛɛ, okuəmfo əmə əbə kala nnya. Itsyise nnya lələfe eboyo.”

Lekpa Itsyi Lə Diyibibi Kəke Esuə.

30 Yesu áto nkə, “Be muufi nkatesə ku Onanto eto sekakediko. Nte lekpa nə ele bə mfi nləkə nyamfɔ eto kaso? 31 Itə fənəkə utidi éfi diyibibi nə nso bɔfɛ læ kawunsia úsu óto. 32 Lefe ditsyuə eto kamaa, diəkə kafiani kuyi. Nya nkomə eto kuyi komfo laamɔ kaso okuɛ eto ediyi fɛfɛ kenke. Koata kale kpə. Nya baklobɛ laato ayo læ kuyi komə eto kale əsuə.”

33 Yesu édi mə etiki nyamfɔ læ kase utsyuə sa loofɔ kaso bəɔ. 34 Etiki saa wuudi məə, woateyi nnya kaye læ akpa əsuə. Lə lefe nə itə kusu bə wonko wə bakasebi bamə hā sii, nya fe wəələkə nnya kaso kate mə nɛ.

Yesu Éti Ufiebɛ Eto Esuale Kusu.

35 Diyi nəmfo eto ditsyitsyo lefee, Yesu áteyi wə bakasebi nkə, “Bitə læ boyila ditumbukple nəmfo busu ni lekpa ke nɛ.” 36 Nyaso bədu læ betidi eto ditsyukpa nəmfo ólo bəsu bedufə bəsiə læ oklo wə Yesu disia əsuə, nya bətsyiko ditumbukple nəmə boyila. Kakkɔ bamba tsya ənyə mfɔ. 37 Yankle fe ufiebɛ ko ditsyiko bəɔ bembemə nya óso ntu ókpo læ oklo əmə kafa, nya ibu seke læ ntu læ buyi oklo əmə læ onya udu fə læ ntu kaso. 38 Lə lefe nəmfo, Yesu əsiə læ oklo əmə eto kama, ufi wə disɪ útəkə læ esunde əsuə nya onle selabe. Nyaso básankliə wə nya bəteyi wə bənkə, “Oteasa, enle fə bulə bənkə bəbɛ bukpa?”

39 Yesu áta ka únyə nya ófa óteyi nkə, “Ufiebɛ, ye bəɔ!” Nya óteyi ntu bomə tsya nkə, “Ntu ye bonwa!” 22 Lesa nə ke nkpe læ kakula əsuə, əbɔbɔ læ lekple utidi saa nya. Lesa nə ke nkpe læ kakula əsuə əbɔbɔ tenkle utsyuə saa nya. 23 Nyaso læ bekpə atoo, bəɔ kukɔɔ!”

40 Nya Yesu létə wə bakasebi nkə, “Beso biate sikpi mmə? Biamfo tɔ bəɔ?”

41 Sikpi əmuə mə sefensə, nya bətsyiko mə bətsyuə bəto bənkə, “Owoe ko ni utidi əmfɔ? Bə ntu bomə ku ufiebɛ kenke etsyuə wə etiki koto!”

5

Yesu Ála Awɔɔ Bua Lə Osani Utsyuə Esuə.

1 Nyamfɔ eto kamaa, Yesu ku wə bakasebi édu bəsu Galilea eto Ditumbukple eto situma sia nse læ Gerasefɔ eto kaso. 2 Le kase Yesu ləbɔ le oklo əmə kafa koo, osani utsyuə wə ləwɔɔ bua nsi læ əsuə, əbə ótsyako wə. Osani əmfɔ ábɔ læ édi nnya ləfi mfɔ nti. 3 Itsyise mfɔ úkəsia nɛ. Lə lefe nə lefe mmə, betidi ba kenke māmfo wə bumuə kakpe læ amana. 4 Lə lefe kpə əsuə, bákafɔ wə ani ku akpa bokle. Fɛɛ wókala nnya bufasə kabɔ. Utidi əmfɔ ake əsuəale tinti, itə bə kutsyuə saa mánkamfɔ wə bumuə kətsyə. 5 Kətsyə ku kakəmi kenke úkatsyilama læ betidi eto édi ku atini nyamə nti, nya úkakpo kudu, ékefi abambi kətsya wə əsuə.

6 Utidi əmfɔ ənyə kəsese fe únyə Yesu. Nyaso útsyetsyi úsu óse akonki læ Yesu eto ənəmi. 7 Nya ófa bembemə óteyi nkə, “Onanto Fanlonlo eto Ubi! Be nkpe læ mɔ ku fə lenti mfɔ? Nle fə lekpa, se me uyi læ Onanto eto diye əsuə fənkə embunə me koto!” 8 Óteyi nkomə, itsyise óno bə

Yesu Yesu áto okue nkæ, “Lewɔno bua bo læ osani əmfɔ əsuæ.”

⁹ Nya Yesu leto wæ nkæ, “Ntsyæ baakpo fæ?”

Nya útæ mbuayæ nkæ, “Mɔ baakpo omantsya itsyise bomba nkpe læ nwæ mfo əsuæ, bufui.” ¹⁰ Nya óle Yesu lekpakpa nkæ woanla mæ læ kaso kamæ.

¹¹ Læ lefe næmfɔ əsuæ, bakplako kpæ ənyæ læ kɔtini komæ oflo bale budi. ¹² Nya awɔno nyamfo lele Yesu lekpakpa bənkæ, “La bo akpe læ bakplako ba nýæ læ mmæ, læ budu budufæ læ mæ əsuæ.”

¹³ Nya ótono útæ mæ, nya awɔno nyamæ lebo læ osani əmfɔ əsuæ nya bédú bésú bédufæ læ bakplako bamæ əsuæ. Nya bakplako bamæ kenke, ba eto utu luuyifo fe akpi ənuæ, ditsyetsyi bésú báwunini læ kɔtini komæ eto kotosi bésú bédufæ læ ditumbukple næmæ nya bánya bátsylo kenke.

¹⁴ Nya mba nle bakplako bamæ bobee, ditsyetsyi bésú umæ əmæ ku mba leke læ wæ oflo mfɔ, nya bésú batɛyi betidi ba kenke lesa næ díbæ. Mba bátyei ésú mfɔ, bésú bábe lesa næ díbæ. ¹⁵ Nya lefe næ bəbæ Yesu oflo, bənyæ utidi wæ awɔno bua kpæ dísiæ læ əsuæ mfɔ. Nya únsi læ kaso, ónkpe awu, ikakpa ko wæ. Nya sikpi dímuæ næmble kenke. ¹⁶ Betidi ba leka wæ búnyæ, átyei lesa saa næ díbæ læ utidi əmæ ku bakplako bamæ əsuæ. ¹⁷ Nyaso bále Yesu lekpakpa bæ udu læ mæ kaso.

¹⁸ Lefe næ Yesu nle budufæ læ oklo əmæ əsuæ, osani əmæ əsuæ awɔno bua dísiæ, ale wæ lekpakpa nkæ, “Tɔno læ ntækæko fæ læ bukayæ katsylama.”

¹⁹ Fæ Yesu mántɔno. Bomu ótyei wæ nkæ, “Sinkli esu fæ betidi oflo læ atɛyi mæ kase Onamute əmæ lewunsæ ko fæ ku kase únýæ fæ kaminso.”

²⁰ Nyaso osani əmfɔ édu úsu ótsylama Kəmæ Lefosi kamæ nya ótyei betidi bamæ lesa saa næ Yesu díyifo útæ wæ. Nya iyifo mba leno nnya yanii.

Yesu Átsya Yairo Wæ Ndi Yudafɔ Eto Katsyakɔ Eto Uninæ Eto Ubisiobi Nya Ótsya Usio Fimfi Utsyuæ Tsyæ.

²¹ Yesu əsiæ læ oklo úsinkli úsu ditumbukple næmæ eto Yudafɔ eto lekpake næ nse. Se úsu údufæ ditumbukple næmæ eto kenye mfɔ, betidi kpæ əbæ bátsylama wæ. ²² Nya Yudafɔ eto katsyakɔ eto uninæ oní utsyuæ wæ baakpo Yairo əbæ mfɔ. Se únýæ Yesuu, óse akonki læ wæ akɔ. ²³ Nya óle wæ lekpakpa kekdeke nkæ, “Mɔ ubisiobi kekde læ bufi kekdeke. Nyaso bæ læ əbæ efi fæ kɔni ətækæ læ wæ bæ læ əsuæ læ imuæ wæ ale læ okæ nkpa.” ²⁴ Nyaso Yesu átaka útækæko wæ.

Nya læ kase betidi ba díkæko Yesu difui esoo, bátsylama wæ se bántɔ. ²⁵ Nya usio

utsyuæ akæ læ mæ nti, wæ kɔto díkakpo læ lefosi ale ənuæ sɔɔ əsuæ. ²⁶ Okæ læ kanyi əsuæ læ lefe næ eto lefe mba leeyifo afa díkætæ wæ afa kulaatsya. Wóbiasæ wæ atabi kenke ótsya bufi bomfo, tsya bufi bomæ mányuæ wæ. Kato bomu bóbe. ²⁷ Jno etiki itsyi læ Yesu əsuæ, nyaso útækæko betidi ba díkæko Yesu kama. ²⁸ Ótyei wæ əsuæ nkæ, “Læ mfɔ wæ awu butidi koo, eni bufi bomæ əbɔyæ mæ.” ²⁹ Nyaso lefe næ útidi Yesu eto awuu, kɔto komæ díkakpo wæ, ála kplo lamfolamfo! Nya únýæ utsyæ lekpo læ wæ əsuæ nkæ wæ bufi bomæ áyæ wæ, nyaso kanyi ka onle bunyæ, álo.

³⁰ Lamfolamfo Yesu áte nkæ əsuæale ətsyuæ əbo wæ læ wæ əsuæ. Nyaso úkənæ únýæ, nya ótsyi əwuninsæ, nya óto betidi bamæ ntækæko wæ nkæ, “Owoe ni futsyæ dítdi me awu?”

³¹ Wæ bakasebi bamæ áto wæ bənkæ, “Be kase betidi bamfo letsylama fæ. Beso faato fæ, owoe ni futsyæ dítdi fæ?”

³² Tsyaa, Yesu esi úkənæ únýæ óle ənəmi bɔtsylamasæ kabe læ woofɔ futsyæ dítdi wæ bunyæ. ³³ Usio əmæ mfɔ ənyæ utsyæ lekpo nkæ lesatsyuæ əbæ wæ læ əsuæ. Nyaso læ sikpitete ku ketinkæ əsuæ, óbo úbæ óse akonki læ Yesu eto akɔ. Nya ótyei wæ læ onukuale əsuæ, lesa næ díbæ. ³⁴ Yesu átyei wæ nkæ, “Mɔ ubisiobi, fæ bofokano átsya fæ. Su læ diyuæ əsuæ. Fæ kanyi ensiəmbu sinkli kəbæ bio.”

³⁵ Læ lefe næ Yesu nle nyamfo bɔtyei, batonkpe bətsyuæ étsyi Yudafɔ eto katsyakɔ kamæ eto uninæ əmæ eto diyo bəbæ nya bátyei wæ bənkæ, “Fæ ubi əmæ ébukpæ koko. Beso fensi fanle Oteasa əmfɔ bulæ?”

³⁶ Yesu méntsyue ditiki nə mba nle bɔtyei mfɔ ato. Bomu ótyei Yairo nkæ, “Mante sikpi, fo anɔ ete.”

³⁷ Nya Yesu lékpa Petro ku Yakobo ku wæ əyimisani Yohanes mate hā, nya bésú Yairo eto diyo. ³⁸ Nya lefe næ bédufæ diyo næmæ, nya Yesu dínyæ kase banle kanyi bunyæ kakpo edu kewi nkuu, ³⁹ údufæ læ mænti nya óto mæ nkæ, “Be léboko kudu komfo bokpo? Beso bənle nku? Díkpefi næmfɔ ménkpæ. Selabe ete onlabe.” ⁴⁰ Se ótyei nkoo, betidi ba nýæ mfɔ étsyiko wæ bumæ.

Nyaso Yesu ətæ nkæ næmble bo besu lekpæ, nya útæ ubi əmæ eto anto ku ambe ku wæ bakasebi itsyæ bamæ nkæ bedufæ kaka ubi əmæ díkpe ónlabe læ kaso. ⁴¹ Yesu ákɔbe usiobi kekde əmæ læ kɔni nya ótyei wæ nkæ, “Talita Koumu.” Nya kaso læ sele siamæ ni nkæ, “Disiobi, nle fæ bɔtyei minke, taka ənyæ!” ⁴² Lamfolamfo, disiobi næmæ næ díkafo lefosi ale ənuæ, átaka únýæ nya útsyiko bɔyæ katsylama. Se íbæ nkoo, iyifo næmble yanii. ⁴³ Nyaso Yesu əkæ mæ ato kekdeke nkæ bantɛyi kuutsyuæ saa. Nya

kamaa, óteyi mə nkə, “Bitə wə lesatsyua læ udi.”

6

Yesu Eto Umə Eto Betidi Áni Wə.

¹ Yesu édu mfó úsu wə umə kaka úsiə óbe, ku wə bakasebi. ² Nya læ Yudafo eto Ɔnwəditsyəyi əsuəə, úsu ɔlɛ Anantotiki búdi læ Yudafo eto katsyakə mfó. Nyaso iyifo betidi ba kenke læno wə asatetee yanii.

Báto bətsyua bənkə, “Sieti ókase etiki nyamfo eto okle utsyiko? Nte kobe ko eto okle nkpe wə bə woafo ayanisa nyamfo eto okle buyifo? ³ Inni wə ni Maria eto ubi wə ni nwə laawe keyi? Lee inni wə ni Yakobo ku Yuda ku Simon eto oyimisani? Nya wə bayimisiə tsya nkpe mfo!” Nyaso betidi bamfo mámfə wə.

⁴ Yesu áteyi mə nkə, “Onanto eto unyaləkətidi kpe dibu læ nlebe kpə. Fɛɛ læ wə kosate eto uməə, læ wə betidi ntii, ku læ wə kosate eto diyo eto betidi eto ənəmii, umbə dibu saa.” ⁵⁻⁶ Nnya ni bənkə wə kosate eto umə eto betidi mámfə wə banə, etiki nyamfo éyifo Yesu yanii tinti. Lə nyamfo eso wóamfo ayanisa kpə buyifo mfó enso nnya úfi wə ani útəkə befimfi bətsyua læ əsuə nya mə bufi díyuə mə.

Yesu Ákpe Lefosi Bakasebi Inuə Bamə Kɔtə.

Lə nyamfo eto kamaa, Yesu átsyilama mbuto bo letsyilama mfó, kate Anantotiki nyamə. ⁷ Nya ókpadi wə bakasebi lefosi inuə bamə utsyə, nya óla mə ótsyese inuə inuə. Útə mə əsuəale nkə baso awɔnɔ bua ani. ⁸ Nya óteyi mə nkə, “Mi kuutsyua saa manlɛ kulesa usuko kusu komə, enso uyi wə baalɛɛ kɔni hā. Bientsyi didisa nye otobe fenkə mba laato asa kafe. Bientsyi atabi læ mi katobe. ⁹ Bekpe mi afɔkpa, tsya bientsyi akpesa bamba saa enso nnya benkpe.”

¹⁰ Usi óteyi mə nkə, “Kaka kee bafə mii, bəke mfó isu ese lefe nə biuudu. ¹¹ Lə bídufə umə utsyua nya betidi bamfó dímamfo mi nye báni bæ beembutsyue mi ditiki kotoo, bidu læ befle mi nkpafo eto sitə bekpə mfó. Nyamfo loote Onanto eto kotonənə eto ditsyəbi nə læbə bubə itə mə læ umə əmə.”

¹² Nyaso bakasebi bamə édu bəsu bátsyilama bédi Anantotiki nyamə budi kafe bæ utsyua saa sinkli læ abuyifoyifo kama. ¹³ Bála awɔnɔ bua kpə læ betidi əsuə. Nya bédiki befimfi kpə nnuəbi itə bəmuə ale.

Oka Herodes Ɔtə Bála Yohanes Ntufləsətidi Eto Disi.

¹⁴ Lə lefe nəmfó, Oka Herodes ákano asa nnya kenke nle búbə bóno, itsyise Yesu eto diye áyɛ letsyə ésu kalebe saa. Betidi bətsyua ákatəyi bənkə, “Yohanes wə ni ntuflesətidi ésinkli úbə nkpə! Nyaso onkpe əsuəale onle ayanisa buyifo nɛ!”

¹⁵ Bətsyua tsya ákatəyi bənkə, “Wə ni Onanto eto Unyaləkətidi Elia.”

Bətsyua tsya bæ, “Wə ni Onanto eto Unyaləkətidi, itsyise útə fe Onanto eto bənyaləkətidi eto ɔni.”

¹⁶ Lefe nə Herodes læno nyamfóo, wuntsya áteyi nkə, “Yohanes wə útə bála disii uni disii ósankli utsyi ɔkɔmə úbə!”

¹⁷ Ɔtɔnsəə, Herodes kosate díta kusu nkə bəmuə Yohanes, nya útə kusu nkə bakle wə, befi wə bakpe læ diyo. Herodes éyifo nyamfo itsyi læ Herodia wə úsu úfi, wə dídi wə ɔyimi Filipo eto usiə eso. ¹⁸ Yohanes ákatəyi Herodes nkə, “Yanlɛkɛ bæ fo fə ɔyimisani eto usiə efi.” ¹⁹ Nyaso Yohanes eto etiki əkələ Herodia, nyaso úkəkisi wə. Nya óbebe kusu nkə læ olo wə. ²⁰ Tsyaa, wámfo kusu bunyə læ Herodes eso. Itsyise Herodes áte Yohanes sikpi se unyi nkə Yohanes éyifo ɔnukualetidi ku utidi wə díyifo kɛnkɛ eso. Nyaso úkase wə. Lefe kpə, óla nkə læ úkano wə asatete, ite bæ wə etiki nyamə káto wə læ ləkɔəsi læ ɔno nnya tsya fɛ.

²¹ Lə kalosəkɔɔ, íbə bæ Herodia ənyə kusu ko onle bəbebe. Diyi nəmfó didi Herodes eto leleyi. Herodes ákpadi wə beninatidi læ wə sekakediko ku wə bamamanyə eto beninə ku Galilea eto kaso eto beninə kplekple læ wə lesakediko. ²² Herodia eto kebite əbə mfó úwi kewi ókpe disuayua nya Oka Herodes ku wə baho læ lesakediko mfó tinti.

Nyaso Oka Herodes áto kebite kamə nkə, “Be faala fə læ ntə fə?” ²³ Nya usi óteyi wə tsya nkə, “Ekpe læ mə lekankpome, minkə muutə fə lesa nə ke fɔotə nɛ, læ mə sekakediko eto kutsyə kulaa tsya!”

²⁴ Nyaso usiobi əmfə átaka úsu óto wə ambe nkə, “Be ele bæ ntə?”

Nya wə ambe letəyi wə nkə, “Tə wə Yohanes Ntufləsətidi eto disii.”

²⁵ Disiobi nəmfə ésinkli kpla dísu diyo nəmə kafo nya óteyi Herodes nkə, “Nla minkə læ Yohanes Ntufləsətidi eto disii ətəkə læ ókpe tɛnkɛ əsuə ətə mɛ mɔmɔmɔmɔ!”

²⁶ Nyamfo ába oka Herodes ləkɔəsi, fɛɛ wənsiəmbofo ntamu bo óka utsyə læ beninatidi bamfó eto ənəmi butu. ²⁷ Lə nyaso ókpe wə oblafə lamfolamfo nka usu óla Yohanes eto disii læ ufi oboko. Nya oblafə əmfó didu úsu Aba eto diyo nə baakpe betidi, mfó úsu óla Yohanes eto disii. ²⁸ Kamaa, úfi disii nəmə útəkə læ ókpe

tenkle əsuə nya úfi ni oboko disiobi nəmə. Nya wuntsya difi ni úsu útə wə ambe.

²⁹ Lefe nə Yohanes eto bakasebi leno ditiki nəmfoo, bəsu báfo wə oko bəsu bəbika.

Yesu Ítə Betidi Akpi Anó Lesa Bédi.

³⁰ Batónkpe ba Yesu lékpe nkə besu bat-syilama lekpake mfóo, ésinkli bəbə bətəyi wə nnya kenke bəsu beyifo ku asa nnya bəte. ³¹ Nya kaka mə ku Yesu lesóno eto betidi kpə ba nle búbə kédu étsyiko bufui. Nyaso Yesu ku wə bakasebi mánke lefe lə bedi lesa kula tsya. Nyaso Yesu átəyi mə nkə, “Bitə lə bo hā lə busu kaka lebió lə busiə mfó butsyə onwə seke.”

³² Nyaso bəsu bédufə lə oklo lə besu kaka betidi ləmbə. ³³ Fəe lefe nə bántoo, betidi kpə ənyə mə bətsyə lekpə, nya bətsyetsyi bəto seto bəsu baka mfó budufə fe Yesu ku wə bakasebi dísu bédufə mfó. ³⁴ Se Yesu lebo lə oklo əmə únəyə sitiditu siamə, mə asa ənə wə kafo itsyise bətsyə fe basamu ba ləmbə obebe. Nyaso útsyiko mə asa kpə bote ityi lə Onanto əsuə.

³⁵ Lefe nə ditsyitsyo léyoo, wə bakasebi ányi bəsu wə oflo nya bətəyi wə bənkə, “Kale bolo. Nya kase mfo diyifo ntentii, bəəmbunyə kulesa bedi. ³⁶ Nyaso ləkə məmblə kusu lə bedu. Lə bedufə kəmə ku mbuto bo lefi mfoo, boofó lesatsyuə bunyə kaya kedí.”

³⁷ Yesu átəyi mə nkə, “Mi kosatee, bitə mə lesatsyuə lə bedi.”

Nya bətəyi wə bənkə, “Nyamfó ebofo fe utsyuə eto afa mflamfla eto kayofofó! Ala fə bobiasə nyamfo lə mə budi əsuə?”

³⁸ Nya Yesu létə mə nkə, “Abolo asia bənle? Bisu bebe!”

Nya se bəsu bábee, bətəyi wə bənkə, “Abolo anó ku akpe ənuə ete ntə.”

³⁹ Yesu átəyi wə bakasebi nkə bəte lə betidi bamə kenke lə bəsiə kaso lə sefa siamə əsuə mfó lə etsyukpa etsyukpa əsuə. ⁴⁰ Nyaso betidi bamfo kenke əsiə kaso lə etsyukpa etsyukpa əsuə ətsyuə fe betidi kolofa nya ətsyuə fe betidi awosi anó.

⁴¹ Nya Yesu difi abolo ku akpe nyamə, nya se óbe kato, nya óso Onanto ani. Nya úbudi abolo nyamə nya úfi nnya útə wə bakasebi nkə bəsiə bəte etsyukpa etsyukpa nyamə. Nya úsiə akpe nyamə tsya nko útə mə. ⁴² Mba kenke ləkə mfó édi bəmi.

⁴³ Nya se wə bakasebi lese didisa nə díbu bakoo, díyi lefosi etsyitsya kplə ənuə. ⁴⁴ Nya mba dídi lesa nəmfo eto basani mate éyifo betidi akpi anó.

Yesu Áyē Lə Ntu Əsuə.

⁴⁵ Lamfolamfo Yesu átəyi wə bakasebi nkə bedufə lə oklo əmə lə besu umə wə baakpo Betsaida, lə ditumbukplə nəmə eto

lekpake nə nse. Nya útə nkə sitiditu siamə ənsə sidu.

⁴⁶ Nyamfo eto kamaa, wuntsya édu óbe kətini komə nkə lə usu oto ola. ⁴⁷ Se éyo ketsyee, oklo əmə áyo ditumbukplə nəmə eto ntinti, Yesu mate hā díbu uñyə mfó. ⁴⁸ Únyə nkə wə betidi édufə lə bulə əsuə ku kase bānlə oklo əmə bofo bonwa itsyise ufiebi lə boso kələ mə. Nyaso lə kolensiantə kpləe, Yesu áyē lə ntu bomə əsuə úsu mə oflo eti nkə lə oye ofe. ⁴⁹ Nya se bənyə wə lə ntu bomə əsuə, báfa bətəyi bənkə, “Okó ni.” ⁵⁰ Məmblə áte sikpi se bənyə wə.

Nyaso Yesu átəyi mə lamfolamfo nkə, “Biante sikpi! Mə uni! Bimua utu belé!” ⁵¹ Nya óbe údufə lə mə oklo əmə kafo, nya ete ufiebi əmə ləyē boso. Nyamfo éyifo wə bakasebi yanii ku kafosu. ⁵² Itsyise bānte kase ko íbə fe útə betidi akpi anó bamfo lesa bédi banó. Mə nsusu mánkpa ko mə lə nyamfó əsuə, itsyise bāmfo wə bāno.

Yesu Átsya Befimfi Lə Genesaret Eto Kaso.

⁵³ Se bédufə ditumbukplə nəmə eto lekpake nə nsee, báyifə lə Genesaret eto kaso. Nya bətsyasə mə oklo əmə mfó. ⁵⁴ Kase báyifə lə oklo əmə koo, betidi ətsyə Yesu lekpə. ⁵⁵ Nyaso betidi bamə étsyetsyi bəsu bətəyi mə betidi kenke lə kaso kama. Nya kaka ke bāno bə Yesu kpee, bətsyi befimfi lə mə belabekə əsuə báboko wə oflo. ⁵⁶ Nya kaka ke Yesu dísu koo, umə ni o-o, kebuto keni o-o, betidi ko díketsyi mə befimfi kaboko obia nya bānlə wə lekpakpa bənkə utə lə betidi wə awu eto atosi ete. Nya mba ditidi nnyaa, əmuə ale.

7

Bianklenko Anasa Beni Onanto.

¹ Farisifo ku afi eto bateasa ba dítsyi Yerusalem əbə bətsyilama Yesu. ² Bənyə bə wə bakasebi si balé lesa budi nya bətsyuə məmfle mə ani fe kase Farisifo laate betidi bə ele bə bəflə. ³ Bənyə nyamfo bətsyə lekpə itsyise Farisifo ku Yudafo fefe kenke eeyifo lə mə batekoko, banakoko eto akpa nnya báyani bətsya nya bəte mə əsuə. ⁴ Nya lə báya lesa saa bətsyiko bikəkateko tsyaa, ele bə bəflə mə ani fe lə bedi. Nya ele bə beyifo lə afi kpə nnya bəbə bətu, fe kase bəflə akobe ku ekplibi ku kalotsyi.

⁵ Lə nyaso Farisifo ku afi eto bateasa átə Yesu bənkə, “Beso fə mba ntəkəko fə ləənyifo lə bo batekoko ku banakoko eto akpa əsuə? Nya banle asa budi lə mə ani məfləmfəmfle əsuə?”

⁶ Yesu ələkə kenye ótəyi nkə, “Ínəmi ənəmi eto betidi bini! Lesa nə Onanto eto

Unyeləkətidi Yesaya ləwəni ótəyi utsyə lə mi əsuə, íbə ítə sitinti! Ǿtəyi bo nkə, Onanto áttəyi nkə,
'Betidi bamfoo, ənəmi ənəmi eto dibu ete bəətə mē,

banla mē itsyi lə mē akəəsi.

⁷ Bimba ete ini bə bále mō lelabi buyifo.

Baate kawunsia eto afi nnya betidi ditsyə fenkə mō afi ini.'

⁸ Nnya lete bə bifi mō kəfi bəkula nya benlə mi kawunsia mfo eto akpa boté."

⁹ Yesu esi ótəyi mē nkə, "Bekpe awesu ətsyua nnya biefi akayē lə nnya əsuə kani Onanto eto kəfi budi, keyifo batekoko ku banakoko eto akpa. ¹⁰ Onanato eto Unyeləkətidi Moses áwəni útsyə nkə, 'Bu fə anto ku fə ambe. Ǿtəyi tsya nkə fə ke léka fə anto ku fə ambe, ele bə balo fə.' ¹¹ Fəe biatəyi biənkə éləke bə utidi ebofo lesa bəni butə wə anto ku ambe ba lesa lehiā, ku nsusu bə lesa nəmā eyifo kənke, kato tafłatsyə ku nsusu bə wuufi lesa nəmā utə Onanto bomu eso. ¹² Nya eyē lə bo akpa əsuə, boata Onanto eto kəfi kebu. ¹³ Nko ini bə biefi mi bana eto akpa kaninsə Onanto eto afi. Nya bieyifo asa bambə kpə tsya fe nyamfo eto okle."

Asa Nnya Laabo Ketsyi Utidi Eto Lekəəsi Ləətə Weeyifo Lebua Nē.

¹⁴ Lə nnya kamaa, Yesu esi ókpadi sitid-itu siamə nkə bányi bafi wə. Nya ótəyi mē nkə, "Mimble kenke bitsyue mē ato lə bəno kaso. ¹⁵ Lesa nē ke utsyua didi ókpe lə kafo əmbutə obiasə wə əsuə. Bomu lesa nə ke ditsyi lə wə lekəəsi ótəyi, nnya ni lesa nə ləətə weeyifo lebua nē. ¹⁶ Mimble kenke bitsyue ato lə bəno mē kaso."

¹⁷ Lə nyamfo eto kamaa, se údu lə mē oflo úsu diyoo, wə bakasebi áto wə bənkə uləkə lekpa nəmā eto kaso ote mē.

¹⁸ Yesu áttəyi mē nkə, "Lə bianno lekpa nəmfo kasoo, nyale mi nsusu əmbə kulesa kaso bofo bəno! Ekpa bənkə lesa nə didufə lə utidi kafoo, əmbutə utidi əmā yifo lebua, ¹⁹ itsyise yeendufə lə wə utu kəmiā. Wə kafo bomu yuudufə nya yooəyē ebə lə wə kafo fe lesa biabia." Nyaso nnya Yesu ləttəyi mfoo, ate bənkə didisa saa aleke itə budi.

²⁰ Nya úsukosə ótəyi nkə, "Lesə nə lebo itsyi lə utsyue eto lekəəsi, ni laabiasə utidi nē. ²¹ Itsyise nsusu bua saa aabo ketsyi lə utidi eto lekəəsi kəmiā nya mu ləətə wəəyifo asa bua nē. Asa nyamfō ni fenkə, ləsonədi ku kuyu ku ditilo ku disənkpo, kusie kamafefe ku sidikpuu, ²² ku nsusu bua fifi ku kawə ku disiale, sidia tətəyiti kabiasə utidi eto diyē ku nsusu bua kekkeke fifi lə sisə ku sisə əsuə, nya ləənə utidi kakpe lə kofani əsuə, ənəmi səsəsesə lə utidi bambə eto bika

əsuə, diyē biasəbiasə, əsuə kato bobesə, ebukisa yifoyifo, koto mentsyue mentsyue. ²³ Asa bua nyamfo kenke aabo ketsyi lə utidi eto lekəəsi, nya laabiasə utidi nē."

Usio Wə Lenni Yudanyə Áfo Yesu Ǿnə.

²⁴ Nyamfo eto kamaa, Yesu édu úsu umə utsyue lə Tiro eto kaso. Úsu diyō ditsyue kaka wəanla nkə kuutsyue saa te nkə okpe mfó, tsyafe wóamfo bəbio. ²⁵ Mfóo, se usio utsyue wə ləwəno bua nle wə ubi bulə lenə nkə Yesu kpe lə mfóo, úbə wə oflo akpa akpa nya óse akonki lə wə ənəmi. ²⁶ Úsio əmfo enni Yudanyə. Bále wə lə umə wə baakpo Foinike lə Siria eto kaso. Nya ólē Yesu lekpa kpa nkə ola ləwəno nəmā əbonko lə wə ubi əsuə.

²⁷ Nya Yesu lékpasə wə nkə, "Tutəe, tə bekpefi lesa eto. Yanləke bə befi bekpefi eto lesa bəətə bakpa."

²⁸ Lə nnya əsuə usio əmfo ətə wə mbuayē nkə, "Ao, mō Onamute, bakpa bamə lə əpunu kalə lə lesakedikə mfóo, ebunyə lesa nə bekpefi bamə nlə budi eto nə lookpoo kaso bedi."

²⁹ Nya Yesu ləttəyi wə nkə, "Lə kase fətə mbuayē mfo esoo, du esu diyō. Ebunyə se ləwəno nəmā dikayani fə ubi əmā."

³⁰ Nyaso usio əmfo édu úsu diyō. Lə mfóo, únəyə nkə wə ubi labe lə wə kal-ábekə, nya ləwəno bua nəmā lénsisi wə lə əsuə.

Yesu Átsya Osani Wə Ni Ototi Ku Ǿmumu.

³¹ Se Yesu lídu lə Tiro eto lekpa kpe mfóo, óyē lə Sidon úsu Galilea eto Ditumbukple kama kaka Kəmə Lefosi kamə nkpe eti. ³² Nya mfóo, betidi bətsyue ákpa utidi utsyue wə ni ototi ku əmumu bəboko wə oflo nya bále wə lekpa kpa bə utəkə ani lə wə əsuə.

³³ Nyaso Yesu ákpa wə usuko lekpa kaka betidi ku kudu ləmbə, nya úfi wə animi ókpe wə lə ato. Útufə ntufə ókpo lə wə animi nya ókəbe utidi əmā eto odiakami. ³⁴ Nya Yesu lébesə wə ənəmi óbe kato nya ówəno fūū, nya ótəyi osani əmā nkə, "Hefata," eto kaso ni bəə, "Sini!" ³⁵ Lamfolamfo, osani əmā eto ato ásini nya wə odiakami tsya lənyankli nya ófo etiki budi.

³⁶ Yesu ákpe betidi ba dinyə mfó kəfi nkə bántəyi utidi saa kulesa, itsyi lə lesa nə bənyə mfó. Fəe bimbə ete óninko mē, itsyise kase ókpe mē kəfi, nko kə banle nnya bokpantysə nē. ³⁷ Nya betidi ba kenke lenə asa nyamfóo, iyifo mē naa efensə! Nya bəttəyi mē əsuə bə, "Wəəyifo lesa saa kukəno. Wəətə bamumu leedi etiki, nya batoti tsya laano asa!"

8

Yesu Ƴta Betidi Akpi Ana Lesa Bédi.

¹ Lə eyi nyamfó əsuə, betidi kprə əbə bātsya mfó. Nya se kulesa diməntsyə boodi esoo, Yesu ákpadi wə bakasebi óboko wə akó nya óteyi mə nkə, ² “Betidi bamfo eto asa lə mə kaminə, itsyise eyi ətsya sɔɔ ni nyamfo se bəbə mə oflo nɛ. Nya mómɔɔ, kulesa ente boodi. ³ Lə nyani mə beluu, kukpense ebolə mə kola disilə kusu itsyise mə bətsyuə etsyi katsyontsyoko.”

⁴ Nya wə bakasebi ləto wə bənkə, “Se utidi luunya lesa utə betidi bamfo lə mfminti mfo bə bedi bemi?”

⁵ Mfó Yesu ləto mə nkə, “Abolo asia nte mi?”

Bátəyi wə bənkə, “Abolo akuanse.”

⁶ Yesu áteyi məmble nkə bəsiə kasó. Nya úfi abolo akuanse nyamə, nya ósɔ Onanto ani, nya úbudi nnya úfi útə wə bakasebi nkə befi bətə betidi bamə kenke. Nya mə tsya difi nnya bəsiə bətə mə. ⁷ Akpə asiani tsya ətsya. Yesu éfi nnya tsya nya ósɔ ani. Nya úfi nnya útə wə bakasebi nkə bəsiə nnya tsya bətə mə. ⁸⁻⁹ Betidi bamfó kenke édi bémi. Betidi bamə eto utu ebuyifo akpi ana. Se bédi bəlosə, bakasebi bamə áse abolo weləwələ nnya díbu nya íyi etsyitsya kplekple akuanse. Nnya kamaa, Yesu ələkə betidi bamfo kenke kusu nya bédu. ¹⁰ Nya Yesu ku wə bakasebi dídufə lə oklo báyila ditumbukple bésu Dalmanuta eto lekpake.

Farisifo Áto Yesu Bənkə Uyifo Ayanisa Ote Mə.

¹¹ Farisifo bətsyuə əbə Yesu oflo nya bətsyiko wə etiki bunəko lə befi bato wə bəbə. Nyaso bátəyi wə bə uyifo ayanisa ətsyuə ote mə lə bate bə Onanto oflo útsyi úbə. ¹² Nyamfo ələ Yesu tinti nya óla ɔwɔnɔ nya óto mə nkə, “Beso kon mmi eto betidi laabəbə bə bəənyə ayanisa fə lə bafo banɔ? Kulefe, nle mi bəteyi minkə, membuyifo ayanisa nnya eto okle belə biə biənyə mfo!” ¹³ Nya údu lə mə oflo, nya úsinklilə údufə lə oklo nya óyila ditumbukple nəmə úsu ni lekpake nə nse.

Yesu Ƴkə Mə Ato Lə Bidia Eto Asatete Ƴsuə.

¹⁴ Kase banle ditumbukple nəmə bəyilaa, wə bakasebi bamə áta əsuə béntsyi abolo kprə. ¹⁵ Nya Yesu ləteyi mə nkə, “Bekpe kobe lə bitsyue ato lə bəno etiki itsyi lə oka Herodes ku Farisifo eto əyənkiəsə əsuə.”

¹⁶ Lefe nəmfó, mə sɔɔ dínyə mfó bánle etiki búdi katəyi bə, “Lee nnya buuntsyi abolo kprə eso ɔnlə bəteyi nkoo?”

¹⁷ Fɛɛ se Yesu nyi etiki nnya banle bəteyi esoo, óto mə nkə, “Beso bənlə etiki lə abolo butsyi əsuə? Ibə ese mómɔɔ, biənyətɔ nye

bəno kasó? Bitidi ato kó! ¹⁸ Bekpe ənəmi, tsya fə biannyə! Bekpe ato, tsya fə bianno! ¹⁹ Bíankloma lefe nə ménsiə abolo ano mɪntə betidi akpi ano didi? Etsyitsya kple asia nnya weləwələ díbu díyi?”

Bátəyi wə bənkə, “Lefosi etsyitsya ənuə.”

²⁰ Yesu esi óto mə nkə, “Nya lə lefe nə mɪnsiə abolo akuanse mɪntə betidi akpi anaa, nnya weləwələ díbuu, etsyitsya asia íyi?”

Bátəyi wə bənkə, “Akuanse.”

²¹ Nya óto mə nkə, “Ibə ese mómɔɔ, biantə tɔ futsyə mini?”

Yesu Átsya Unamba Utsyuə Lə Umə Wə Baakpo Betsaida.

²² Se Yesu ku wə bakasebi dídufə Betsaida, betidi bətsyuə ákpra unamba utsyuə báboko Yesu ku wə bakasebi oflo nya bále wə lekpakpra bə lə úfi wə kɔni utəkə lə wə. ²³ Yesu ákəbe nwə əmə lə kɔni nya ókpra wə óbɔnko lə umə nti. Se útufə ntufə ókpo lə unamba əmə eto ənəmi, úfi wə ani útəkə lə wə əsuə, nya óto wə nkə, “Ale lesatsyuə bunyə?”

²⁴ Nya utidi əmə létakasə wə ənəmi óbɛ kato nya óteyi nkə, “Ee, nle betidi bunyə, tsya beyifo fe eyi. Fɛɛ balə boye katsyilama.”

²⁵ Nya Yesu disilə útidi wə ənəmi. Lə lefe nuəfə nəmfoo, utidi əmə ásinilə wə ənəmi kukɔnɔ, nya wə ənəmi lékpra, nya únyə lesa saa kukɔnɔ. ²⁶ Nya Yesu díləkə wə kusu nkə udu usu wə diyo, wensisinklilə usu umə əmə nti.

Petro Áteyi Nkə Yesu Ni Nwə Onanto Lékpɔ Ohile Utsyə.

²⁷ Lə nnya kamaa, Yesu ku wə bakasebi édu mfó bésu kəbuto kətsyuə ka ləfi Kaisarea Filipi eto kasó eti. Nya lefe nə bányə lə kusu bantɔɔ, Yesu édi mə etiki óteyi nkə, “Bəteyi mə, futsyə betidi laateyi bə wə mini?”

²⁸ Bátəyi wə bənkə, “Bətsyuə lə bəteyi bə fə ni Ntufəstidi Yohanə. Nya bətsyuə tsya nle bəteyi bənkə fə ni Onanto eto Unyéləkətidi Elia. Nya bətsyuə tsya nle bəteyi bənkə fə ni Onanto eto mba ləələkə wə kənyə eto mba kə eto okle ɔni.”

²⁹ Nya Yesu disilə óto mə nkə, “Mimi nkprə, owə biebū biə wə mini?”

Petro áteyi wə nkə, “Fə ni nwə Onanto lékpɔ ohile útsyə.”

³⁰ Nya Yesu díkə mə ato nkə bánteyi ku utsyuə saa, lesa nə benyi itsyi lə wə mfo.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Wə Kanyinyənyə Ku Wə Ukpə Ku Wə Businklilə Kataka Ƴsuə.

³¹ Nya Yesu dítsyiko wə bakasebi asa ətsyuə bóte, óteyi mə nkə, “Ele bə ibə itə bə Utidi Eto Ubi nyə kanyi lə Yudafo

eto beninā ku besumunyā ninā ku afi eto bateasa eto ani, bani wā. Bools wā, tsya lā diyi tsyāfā wootaka.”³² Ɔteyi mā nyamfo ōkpasā, bā lā banō kasō. Nya Petro lékpā wā usuko ōfō wonko wā inuā, nya ōninko wā.

³³ Tsyaa, se Yesu dikānsā ōbe wā bakasebii, údi etiki ku leblōfi ōkpe Petro nkā, “Obansam, du mē lā ōfō!” Nya ōlō bōteyi nkā, “Anla asa nnya Onanto lala, bomu nnya betidinini lala!”

³⁴ Nyaso Yesu ákpadi betidi eto ditsyukpā nāmē ku wā bakasebi ōboko wā ōfō nya ōteyi mā nkā, “Lā utsyuā ala nkā wāetākēko mē, ele bā ulākē wā ato ku wā əsuā utsyiko lā wā alasa əsuā nya lā utsyi wā uyikabie utākēko mē.”³⁵ Itsyise nwā ke lela nkā wāelākē wā nkpā, woo nyansā mu. Nya utidi wā ke loonyansā wā nkpā lā mō disi ku lā Ditiki Sē nāmfo esoo, wuunyā nkpā manlo.³⁶ Nte kutākē ko utidi luunyā lā kawunsīā kamfo eto bikē kenke afiani wā bele fē wānyā nkpā manlo?³⁷ Nye be utidi luufi ofloma ko bā lā unyā nkpā manlo?³⁸ Mōmō mfoo, betidi kpā lā asa bua buyifo ketsyi kama kakpe Onanto. Nyaso lā utsyuā efi mō ku mō asatete fē afanisa mōmō, wuuntsya ebudi kofani lā mō, Utidi Eto Ubi, ōfō lā lefe nā muubā ku Onanto eto Batōnkpe kenke ku lā Onanto eto diyānde əsuā.”

9

¹ Nya Yesu disi ōteyi mā nkā, “Nlē mi bōteyi sitinti minkā mi bōtsyuā əmbukpā isu ese lefe nā biunyā Onanto əmā eto sekakediko luubā ku əsuāle.”

Yesu Eto Əsuā Bofloma.

² Eyi akua eto kamaa, Yesu ákpā Petro, ku Yakobo ku Yohanes bésu kōtini kutsyuā əsuā. Mā hā disu bāsīā mfō. Lefe nā bakasebi bamfo nle bobee, bānyā bā Yesu eto ditsyābi áfloma.³ Nya wā awu nnya onkpē léfloma íflubi futututu enso kase utidi luufā wā bikē ku ntu biolē nya bēnlē buyānde.

⁴ Nya bānyā Onanto eto bānyelākētidi bā koko, Mose ku Elia lebō bānlē etiki budi ku Yesu.

⁵⁻⁶ Sikpi əmuā bakasebi bamā kenke itsyise bānte lesa nā bānlē bōteyi. Nya Petro wā dimante lesa nā woateyi, leteyi Yesu nkā, “Oteasa, bō mfo eto bubā alēkē tinti. Tē lā boto ebu ətsyā. Lōni itā fā, lōni itā Mose, nya lōni tsya itā Elia.”

⁷ Nya lesomiloku ditsyuā díbā díti mēmblē kenke, nya bānō ōkōē lebō utsyi lā asomiloku nyamā əsuā nle bōteyi nkā, “Nwā mfo ni mō ubi lala wā mankeko. Bitsyuē wā koto.”

⁸ Akpaakpā mfōo, bātsyilamasā ənēmi tsya bānyā kuutsyuā saa enso Yesu hā nýā ku mā mfō.

⁹ Lefe nā bésinkli banlē kōtini komā bōyifē kēbē kasō, Yesu əkē mā ato nkā, “Bianteyi kuutsyuā lesa nā bīnyā mfo isu ese bā, mō, Utidi Eto Ubi, ataka ntsyi ōkomā mbā.”¹⁰ Bēti etiki nyamfo bākpē lā mā nti, fē lā mā mate sii, nya bākatō mā əsuā bānkā, “Bē ni bā wootaka utsyi ōkomā ubā eto kasō?”

¹¹ Nya bāto Yesu bānkā, “Beso afi eto bateasa bamā laateyi bānkā ele bā íbē bā Onanto eto Unyelākētidi Elia tō Kristo eto bubā?”

¹² Yesu áteyi mā nkā, “Sitinti baateyi. Ele bā Onanto eto Unyelākētidi Elia tō Kristo eto bubā lā ubā ōlō lesa saa utsyā. Fē bāwōni bākpē lā Awōnisa Kenke Eto Kukuā tsya bā Utidi Eto Ubi ebudi ohīā tinti nya bōoni wā. Be bibu biā nyamfo tsya lē bote?”¹³ Nlē mi bōteyi minkā Onanto eto Unyelākētidi Elia búbā koko. Fē betidi māmfo wā ku dibu. Bomu bēyifo wā kase ke bāla. Nyamfo əbā itē fē kase Onanto eto bānyelākētidi lewōni bōtsyuā lā Awōnisa Kenke eto Kuke əsuā.”

Yesu Ála Lewōnō Bua Nā Dísīā Lā Osaibi Utsyuā Əsuā.

¹⁴ Lefe nāmfo, se Yesu ku bakasebi itsyā bamā dísinkli bābā bakasebi fēfē ōfō, bānyā bā betidi kpā nýā bātsyilama mā, nya afi eto bateasa bōtsyuā nle mā etiki bunā nko.¹⁵ Se betidi bamfo kenke dīnyā Yesu nle bubā, íyifo mā yanii, nya bōtsyetsyi bésu bātsyako wā bāsīasā wā.

¹⁶ Yesu ōtō wā bakasebi bamā nkā, “Nte kōnā ka mi ku mā nle?”

¹⁷ Nya osani utsyuā wā nýā lā betidi bamā nti leteyi Yesu nkā, “Oteasa, nkpa mō ubi mboko fā ōfō, itsyise lewōnō bua si wā lā əsuā itā waamfo etiki budi.¹⁸ Lefenā ke lewōnō bua nāmfo nle wā bulā, dietsyi wā kasō lā kasō, nya efu laabō wā lā kenye nya woayimi anyi, nya wā əsuā kenke laasie kākākā. Nya minkpā wā mimboko fā bakasebi minkā lā bātsya wā, fē bamfo.”

¹⁹ Nya Yesu leteyi mā nkā, “Ei! Mii, mmi eto betidi, mi bofo kanō əmbā ale! Nte lefe nā eto okle ele bā bonko mi yē fē lā befo bēnō? Nye nte lefe kentsyē nā ele bā nyenko mi fē lā bēnō asa kasō? Bekpā ubi əmā beboko mē!”²⁰ Nya bākpā wā búsuuko Yesu. Nya kase lewōnō bua nāmfo dīnyā Yesu ko, dítinkāsā ubi əmā nya dīnā wā leēsō lē kasō lenlē bowaninsā, akaminansā lā kasō, nya efu nle bōbō lā wā kenye.

²¹ Nya Yesu letō wā anto nkā, “Se itsyiko wā buyifo mā, yōo klē?”

Osani əmā áteyi wā nkā, “Ítsyā wā kasō lā wā silkefi lefe ke.²² Lewōnō nāmō

aakplatsya sesiasesia nkə lə lelo wə, lə ibə nkoo, dietə nkə lə udu ɔno udufə lə utə nye ntu əsuə. Nlɛ fə lekprakpa, nyə bo kaminsə, lə ebofo lə awunsə ko bo!”

²³ Yesu áteyi wə nkə, “Beso faateyi me fənkə lə moofo? Lesasa ebofo bubə kətə lə afo me ɔno.”

²⁴ Lamfolamfo, ubi əmə eto anto áteyi bembembe nkə, “Mfo nno, tsyaa bumbə ale kpə. Wunsəko me lə mɔ bofo kanɔ lə bumuə ale.”

²⁵ Nya lefe nə Yesu dɪnyə nkə betidi kpə lə bɔkpɔ lə banyi bafi məə, údi lewɔno nəmfo etiki nkə, “Lɛwɔno bua nə lætə betidi lanno ku leendi etiki, nlɛ fə bɔteyi minkə bɔ lə ubi əmfo əsuə, nya mensi sinkli edufə lə wə kulefe kulefe bio!”

²⁶ Lewɔno nəmfo áfa bembembe, nya dítinkəsə wə keklege nya ləbɔ wə lə əsuə. Ubi əmfo álabe mfó fe bukpə ukpə. Nya utsyuə saa wə řnyə mfó nlɛ bɔteyi nkə, “Ukpə!”

²⁷ Nya Yesu lekɔbe ubi əmə lə kɔni nya ótaka únyə.

²⁸ Lə nyamfo eto kama se Yesu dídufə diyo ditsyuəə, wə bakasebi áto wə buɛ bənkə, “Beso bo dímamfo lewɔno nəmfo bola kələkə lə ubi əmə əsuə?”

²⁹ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Siánkpa utidi əmə éboto ola sesia sesia nya ókle kɛnyɛɛ, nya fe wofo lewɔno nəmfo eto okle bola kələkə lə utidi əsuə nɛ.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wuukpə Əsuə.

³⁰ Yesu ku wə bakasebi édu mfó báye lə Galilea eto kaso. Yesu mánla nkə kuutsyuə saa te kaka onkpe, ³¹ itsyise úkate wə bakasebi asa. Áteyi mə nkə, “Osani utsyuə ebuɪi Betidi kenke eto Ubi utə, nya wuufi wə utə betidi nkə balo. Nya lə diyi tsyɛfə əsuəə, wuusinkli otaka ubə nkpə.” ³² Tsyə bǎnno lesa nə óteyi mə mfo eto kaso, nya báte sikpi ku kase bɔɔto wə ditiki nə óteyi mfo eto kaso.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Nwə Ndi Ókplɛnyə Kenke Əsuə.

³³ Se bésu bédufə Kapernaum eto uməə, bésu bédufə diyo lɔni. Mfóo, Yesu áto wə bakasebi nkə, “Nte ditiki nə bənle bunə lə mi nti se bónle bubə?” ³⁴ Tsyə bəntə wə mbuaye saa. Itsyise se bǎnle bubəə, bəkənə etiki bə bala bə baate utsyə wə ni ɔkple kenke lə mə nti.

³⁵ Nya Yesu dísiə lə kaso nya ókpadi wə bakasebi lefosi inuə bamə, nya óteyi mə nkə, “Mi futsyə lela nkə weedi ɔkplɛnyə kenke lə mi nti, ele bə uyifo wə əsuə fənkə nwə læmbə kulesa nti, nya wuusumu wə bətsyuə.”

³⁶ Nya útə dikpefi díbə únyə lə mə seto. Nya útsyi dikpefi nəmfo útəkə lə wə akpa

nya óteyi mə nkə, ³⁷ “Utsyuə saa léfo dikpefi lə mɔ disii, mɔ ni ófo. Nya utsyuə saa loofɔ mɛɛ, inni mɔ mate ete ofo. Bomu ófo mɔ Anto wə létseyese mɛ tsya.”

Utsyuə Saa Wə Leenkisi Mii, Uyifo Lɔni Ku Mi.

³⁸ Nya, okasebi wə baakpo Yohanes leteyi Yesu nkə, “Oteasa, búnyə osani utsyuə wə nlɛ awɔno bua bóla lə fə diye əsuə. Nya búti wə kusu buə usinkli ɔye, itsyise umbə lə bo nti.”

³⁹ Yesu áteyi mə nkə, “Bienti wə kusu, itsyise utsyuə saa wə leeyifo ayanisa lə mɔ diye əsuəə, əmbudi mɔ etiki bua. ⁴⁰ Nya utsyuə saa wə lænnnyə lə bo əsuəə, bonko wə eyifo bani.

⁴¹ “Nya mətə lə bete biə utsyuə saa wə luutə mi ntu nkə binə itsyise biyifo mɔ balee, Onanto ebofo wə nnya kayo.

Biantə Kulesa Saa Lə Iti Mi Bofokano Kusu.

⁴² “Lə ibə bə utidi utsyuə ətə bə dikpefi nə díkənyə bofokano lə me ésinkli kama lə nnya əsuəə, wuunyə kotonənə tinti. Lə befi ukua bátsyasə lə lebambi kplɛ əsuə befi bakpe wə lə simuə befi wə bato bakpe lə ditumbukplɛ, yɔɔleke itə wə eso.

⁴³⁻⁴⁴ “Nyaso lə fə kɔni kɔni abiasə fə bofokano, tɔno lə ala ko ələkə! Elɛke bə ye kɔni kɔwɛ esu nkpə manlo kəmiə enso bə ke ani ənuə lə Onanto lə oto fə okpe lə ditəfenku əsuə kaka baatonə asa bua. ⁴⁵⁻⁴⁶ Nyaso lə fə kokpa kɔni laabiasə fə bofokano, la ko ələkə. Elɛke eso bə ke kokpa kɔwɛ lə ənyə nkpə manlo, enso bə akpa ənuə ke fə lə bato fə bakpe lə utə əmə kəmiə. ⁴⁷ Nya lə fə dinəmi aakpa fə kesuko asa bua kəmiəə, nə ni ələkə. Elɛke eso lə akpe dinəmi lewɛ nya fedufə lə Onanto eto sekakediko enso bə ke ənəmi ənuə lə befi fə bato bakpe lə utə manlo kəmiə, ⁴⁸ wə eto asa bətəyi bənkə,

‘Ekuklubi nnya laabiasə asa mfóo, əənkpə kulefe.

Nya ute wə laatonə asa mfóo, aanni kulefe.’

⁴⁹ Itsyise fe kase befi mba kakpe lə didisa dialɛkɛɛ, nko kə Onanto leefi kanyinyənyə eto utə kakpasə wə betidi əsuə nɛ.

⁵⁰ “Mba ələkɛ. Fɛ lə bóyansə mu kamini, ənsiəmbɔfo kamini bɔkpe lə mu bio. Nyaso, tə mba eto lelekəsə lə bɔke mi lə əsuə. Lə bisie lə diyuə əsuə ku mi bətsyuə.”

10

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Kusə Ku Kusianini Əsuə.

¹ Nya se Yesu dídu mfó, óyila Yordan eto ketu úsu Yudea eto kaso. Betidi kpə esi

bəbə bətsyilama wə mfó tsya, nya úkate mə asa mfó itsyi lə Onanto əsuə fe kase úkala buyifo.

² Farisifo bətsyuə əbə wə oflo bə lə ita kusu, lə bənyə kusu lə wə əsuə. Bəto Yesu bənkə, “Nyale Onanto eto kofi ətə kusu bənkə osani oni wə usiə?”

³ Nya Yesu tsya litə mbuayə óto mə nkə, “Nte kofi ko Mose lékpe mi?”

⁴ Bətə mbuayə bənkə, “Mose ətə kusu nkə osani wə ke lensianla wə usiə, əwəni kukua lə utə wə bote fe lə oyani wə.”

⁵ Yesu áteyi mə nkə, “Moses wəə ni Onanto eto Unyeləkətidi áwəni nyamfo nko útə mi itsyi lə mi letotidi eso. ⁶ Taa kawunsia eto diyifofee, Onanto éyifo osani ku usio, fe kase bəwəni bákpe lə Kukue Kənkə əsuə. ⁷ Awəniisa Eto Kukua Kənkə áteyi nkə, ‘Lə nyamfo eso osani du lə wə anto ku ambe oflo usu óko ku wə usiə, ⁸ nya mə inuə bamə loofiani əsuə eto sinə soni.’ Nyaso lə Onanto eto ənəmi, bafiani utidi oni. Inni inuə! ⁹ Nyaso betidi ba Onanto léko banii, kawunsia kamfo eto utidi saa əmbə kusu wəəsənsə mə nti.”

¹⁰ Kama se bəsu bédufə lə diyi kəmiə, wə bakasebi áto wə asa itsyi lə ləsanə óteyi lə kofi komfó əsuə. ¹¹ Yesu ələkə kaso óte mə nkə, “Osani wə looyani wə usiə usu nya úfi obambaa, udi kəsonə, ota wə usiə koko əmə ubu. ¹² Nko ke lə usio ani wə usiə nya usu usiəko úsiə kusə bamba tsyaa, wuntya akpo kusə óta wə usiə koko əmə ubu.”

Yesu Ákpo Bekpefi Bətsyuə Atsyə.

¹³ Lə lefe nəmə tutuutuu, betidi bətsyuə ákpa mə bebi báboko Yesu oflo bə lə ufi wə ani utəkə mə lə əsuə okpo mə atsyə. Fəe wə bakasebi ənyanki bákpe mə. ¹⁴ Se Yesu dínyə nyamfo, kafo ányi wə nya óteyi wə bakasebi nkə, “Bitə lə ekpefi lə bəbə mə oflo, bienti mə kusu. Itsyise Onanto eto sekakediko tə itə mba laabokosə mə əsuə kaso fe kase ekpefi keke bamfo leeyifo. ¹⁵ Nlɛ mi bəteyi sitinti minke utidi wə ke ləmbəfo Onanto eto Sekadidi fe kase dikpefi keke laabokosə wə əsuə kasoo, wəmbudufə Onanto eto sekakediko kulefe.” ¹⁶ Nya óbuta dikpefi saa, útəkə wə kəni nya ókpo mə atsyə.

Otabinyə Utsyuə Áto Yesu Kusu Ko Wəoye Lə Unyə Nkpe Manlo.

¹⁷ Lefe nə Yesu létaka únə lə uluu, osani utsyuə étsyetsyi úbə óse akonki lə wə ənəmi, nya óto wə nkə, “Oteasa Səe, be ele bə nyifo fe lə nyə nkpe manlo?”

¹⁸ Yesu áto wə nkə, “Eyi lesa nə eso fakpadi mə fə, osəe? Utidi saa meenyifo osəe, enso Onanto. ¹⁹ Eyi Onanto eto afi nnya kenke. Manlo utidi, mankpo kusə nye mamfe fə usiə kama, menyu, manteyi

sidia lə fuutsyuə əsuə nye ala wə kənye, manwə utidi lə afo wə bikə, bu fə anto ku fə ambe.”

²⁰ Osani əmfo esi óteyi wə nkə, “Oteasa, idu lə mə sikpefi ibə ese lə mi, nlɛ afi nyamfo kenke budi.”

²¹ Yesu ábe wə ku lelabi nya óteyi wə nkə, “Lesakpa ləni hā dibu ele bə yifo. Su lə esu efi fə bikə bia kenke nte fə ate, lə efi atabi nyamfó efi ətə bakombo. Lə nnya əsuə, ebofiani otabinyə lə Onanto eto. Nyamfo eto kamaa, du lə əbə ətəkəko mə lefe saal!”

²² Se osani əmfo leno ditiki nəmfoo, élo wə ani nnya údu ku nkuenlo, itsyise bikə kpə kpe wə.

²³ Yesu átsyi əwininsə nya ótsyilamasə ənəmi óbe wə bakasebi nya óteyi mə nkə, “Ekpe ale tinti fe batabinyə loofa Onanto eto sekakediko budufə.”

²⁴ Ditiki nəmfo ábiasə wə bakasebi bamfo eto nsusu. Fəe Yesu esi áteyi mə nkə, “Mə bebi, bəno kase enkpe ale itə batabinyə bə bənyə kusu bədufə Onanto eto sekakediko! ²⁵ Mə mfó budufə kpe ale eso kase ədəmini ku lekoko looye lə okaasa eto ofo ofe!”

²⁶ Se óteyi mə ditiki nəmfoo, isi ébiasə mə nsusu ekpe bləmbə! Nya banle mə əsuə bəto bənkə, “Nyale owoe ko luunyə nkpe manlo?”

²⁷ Nyaso Yesu ábe mə tūū, nya óteyi nkə, “Utidi saa əmbə loofa nyamfo buyifo. Fəe wə Onantoo, wə ebofo lesa saa buyifo.”

²⁸ Nya Petro didi etiki óteyi nkə, “Bəyani bo lesa saa butsyə bubə butəkəko fə!”

²⁹ Nya Yesu létayi nkə, “Nlɛ mi bəteyi minke mimi ebunyə bikə kpə enso mbia bəyani bitsyə. Itsyise utidi saa wə léyani wə oto nye bayimisanı nye bayimisiə, nye ambe, nye anto, nye wə bebi, nye wə ókue útsyə lə mə butəkəko esoo, nya lə usənsə Ditiki Səe nəmfoo, ³⁰ wuunyə asa nyamfó eto nnya kolofa ku kama lə kaso kamfo. Wuunyə kato ku bayimisanı ku bayimisiə, ku ambemə ku bebi ku kakue kpə. Fəe betidi ebokpe wə bulə tsya. Nya nyamfo eto kamaa, wuunyə nkpe manlo lə kawunsia fəfo ka luubə. ³¹ Fə betidi kpə ba ntə seto məmoo, ebubə bafe kama. Nya mba nkpe kama məmoo, mə loofe bəto seto nɛ.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wuukpə Əsuə.

³² Lə lefe nə bánye lə kusu baato lə Yerusalem eeto umə, Yesu áto seto fe wə bakasebi ditəkə. Nya bulə butsyuə eto okle didufə lə bakasabi bamfó əsuə nya sikpi dímuə betidi ba ntəkəko mə tsya. Yesu esi ókpadi wə bakasebi nya ókpa mə úsuko

kaka kudu lambə nya óteyi mə asa nnya læəbə wə butu.

³³ Ɔteyi mə nkə, “Bəno! Bəto læ Yerusalem eto umə kaka boomuə mə, məo ni Utidi Eto Ubi, nya boofi mə bakpe læ besumunyə ninə ku afi eto bateasa eto ani. Boolo mə dikpəkpi nya buufi mə bakpe læ mba lenni Yudafə eto ani. ³⁴ Nya bookpe mə kəfio, nya bootufə ntufə bakpo mə læ əsua, bəle mə, balo mə. Fəe læ diyi tsyəfə əsuaə, muusinkli ntaka mbə nkpə bio.”

Yakobo Ku Yohanes Ále Yesu Lekpakpa Bə Utsyá Mə Lə Nkplekə.

³⁵ Nya Sebedeo eto bebi ba ni Yakobo ku Yohanes dibə Yesu oflo nya bəteyi wə bankə, “Oteasa, bokpe kətsyuə boə boatəyi læ eyifo ətə bo.”

³⁶ Yesu áto mə nkə, “Be ini?”

³⁷ Bəteyi wə bənkə, “Lə əsiə læ fə lekankpome læ fə sekakedikə eto diyəndə əsuaə, bo tsya aala boə læ bubə busiə læ fə akə mfó. Bə ɔni læ usiə læ fə kodiani nya unuəfə tsya læ usiə læ fə kəməni.”

³⁸ Yesu áteyi mə nkə, “Biante lesa nə bənlə bəto! Befo bəno biə biofo ntu bunə læ kanyi eto lekəbe nə məəənə əsua? Nya biofo ntufləsəfləsə eto lekpa nə mofo læ kawunsia mfo bofofo?”

³⁹ Nya bətə mbuayə bənkə, “Bofo.”

Yesu áteyi mə nkə, “Ee, biofo bunə læ lekəbe bua nə eto okle məəənə, nnya biofo ntu fləsəfləsə eto lekpa nə eto okle maafó mfo. ⁴⁰ Fəe mimbə kusu bə nləkə utidi wə luusiə læ mə kodiani nye kəməni. Mə Anto wə ni futsyə luutə betidi ba úkalo mfó utsyə útə.”

⁴¹ Lefe nə bakasebi lefosi fəfə lenə etiki nyamfoo, bənyə ɔblo bəkpə Yakobo ku Yohanes. ⁴² Nyaso Yesu ákpadi məmble kenke utsyə nya óteyi mə nkə, “Biyi biənkə Aba eto beninə kpe əsuaəle læ mə betidi ba nkpe læ mə kəlo əsua. Nya nkomə eto beninə tidi bamfó akə ale əkələkə kayinkə mba nkpe mə kəlo. ⁴³ Fəe yanle bə itsyə nko læ mi nti. Lə mi nti eto utsyə aala nkə weedi ɔtonkətonkoo, ele bə obokosə əsua kasə usumu bafəfə. ⁴⁴ Nya læ mi nti eto utsyə aala nkə woafó diye kpləe, ele bə uyifo nwə læənnə əsua, laabokosə əsua kasə kabəbə bafəfə eto lələkəsə. ⁴⁵ Itsyise Utidi Eto Ubi kulaa tsya məmbə nkə bəsumu mə. Bomu bə læ usumu betidi læ ufi wə nkpə utə læ betidi kpə eto diləkə.”

Yesu Átsya Unamba Bartimeo.

⁴⁶ Nnya kamaa, Yesu ku wə bakasebi əsu Yeriko. Nya se bənlə budu læ umə əməə, betidi kpə ətəkəko mə. Nya lefe nə bənyə kusuu, bəfə unamba utsyə wə baakpo Bartimeo eto kasə ni Timeo eto ubi. Nya unsi mfó ɔnlə asa bəto. ⁴⁷ Se ɔnə nkə Yesu

Nasaretnyə uni nlə bofee, ófa bəmbembe óteyi nkə, “Yesu! David eto ubi! Be mə læ ənyə mə kaminəsə!”

⁴⁸ Betidi kpə ba nlə bofe mfó ənyənkə bəkpə wə bənkə usinkli ɔyē kudu komə. Tsya mfe fə usi ófa bəmbembe nkə, “David eto ubi! Be mə læ ənyə mə kaminəsə!”

⁴⁹ Nya se Yesu lenə nkoo, úkənə únyə nya óteyi nkə, “Bəkpadi wə bitə mə.”

Nyaso bəkpadi unəmba əmfo bəteyi bə, “Nyə disuəyuə! Taka mlə, itsyise ɔlə fə bokpadi.” ⁵⁰ Lamfolamfo, úləkə wə awu kato óto ókpe, nya ótaka únyə, nya úsu Yesu flo.

⁵¹ Yesu áto wə nkə, “Be faala fə nyifo ntə fə?”

Unəmba əmə áteyi wə nkə, “Oteasa, tə læ mə ənəmi læ esini læ nkənyə!”

⁵² Nya Yesu ləteyi wə nkə, “Su. Fə bofokanə átsya fə.” Nya lamfolamfo, wə ənəmi lesini nya útsyiko asa bunyə. Nya útəkəko Yesu, nya məmble lídu.

11

Báfo Yesu Fe Oka Lə Yerusalem.

¹ Lefe nə bányi bafi Yerusalem nya bədufə Betfage ku kaka letsyilama Betania mfóo, báyo Nnuəbi eto Eyi eto Kətini. Nya mfó Yesu ləkpe wə bakasebi inuə nkə beəkəto. ² Nya óteyi mə nkə, “Lə bidufə umə tutəe, biunyə biənkə bətsyasə oflimubi wə ku ukua, wə ku utsyū saa diməsia tɔ unyə. Bənyankli mə læ ukua læ bifi wə beboko mə. ³ Nya læ utsyū áto mi nkə, ‘Bəso bənlə wə buləkə?’ bəteyi wə biə mi Onamute ahiā wə, nya businkli bufi wə boboko mlə.”

⁴ Nyaso betidi inuə bamfo əsu nya bənyə bə oflimubi nyə læ ukua, únyə læ futsyə eto kəsia. Nya bələkə wə ku ukua əmə. ⁵ Betidi bətsyū ba nyə mfó áto mə bənkə, “Be bənlə wə bonyankli keyifo ko?” ⁶ Bəteyi mə fe kase Yesu ləteyi mə. Nya mə tsya dítə mə kusu bə banyankli wə. ⁷ Se bəboko Yesu ubuki əmfoo, bəfi mə mfiə bətəkə læ ubuki əmə əsua nya Yesu lébe úsiə læ wə. ⁸ Betidi kpə éfi mə mfiə bətsyū læ kasə, bətsyū tsya əfəsə kalə ku afanto læ kaflo bəsense bəkpə læ kusu bə læ ɔyē ofe. ⁹ Betidi ba kenke ntə sətə ku mba ntəkə kamaa kafa bəmbembe kəkəteyi bə, “Hosiana!

Bəle atəsə butə nwə nlə bubə læ Onanto eto diye əsua.

¹⁰ Bifi atəsə bitə bo ona Oka David eto sekakedikə sia nlə bubə.

Hosiana itə Onanto wə nkpe kato fanlofanlo.”

¹¹ Se údufə Yerusalem, Yesu əsu Yudafə eto Disumuyo. Nya ótsyilamasə ənəmi ɔlə ola óbe lesa saa nə nkpe mfó. Fəe se kale

mfe nle bolo esoo, údu úsu Betania ku wə bakasebi.

Yesu Ékudi Kudiyi Kutsyuə.

¹² Se kale dísiə, bédu læ Umə Betania bánle bubəə nya kukpense étsyiko Yesu bole.

¹³ Únyə kəseə nkə kuyi kutsyuə ko laawo eyibibi baakpo fiki ko léta afanto kpə nyə mfó. Nyaso úsu nkə weesu obe læ kónwə ebibi. FEE se úsu údufə kuyi komə kalco, únyə nkə kóanwə ebibi saa. Afanto há kóto. Lefe nə ele bə kusi kónwə tsya mányo tó. ¹⁴ Nyaso Yesu édi kuyi komə etiki óteyi nkə, “Ensiembónwə ebibi bio.” Wə bakasebi áno se óteyi nko.

Yesu Ála Mba Nle Bikə Bote Lə Disumuyo.

¹⁵ Se bésu bédufə Yerusalem, Yesu ésu Yudafə eto Disumuyo, nya útsyiko betidi ba nle asa bote ku mba nle bikə bote læ diyo nəmə bola, úkə mba nle atabi bofloma eto kapunu úwi. Nya úkə mba nsi banle ablonima tsya bote eto akpomə úwi itsyise wóanla nkə kuutsyuə saa ubə ukayə læ Disumuyo oflo mfó kafe ku mə bikə.

¹⁶ Nya wóantəno nkə kuutsyuə saa fi kulesa úbə kateko læ kesumuko eto diyo nəmə mfó. ¹⁷ Nya óte betidi bamfó asa óteyi mə nkə, “Bawóni læ Awónisa Kenke Eto Kukuə əsuə bə, Onanto áteyi nkə, ‘Bookpo mə diyo,

diyo nə kawunsia kenke eto betidi luubə bato ola bətə Onanto.’

FEE mimi éfi ni bíyifo beyu eto kabioko katafa betidi.”

¹⁸ Besumunyə ninə ku afi eto bateasa ba leke mfó áno etiki nnya Yesu leteyi. Nyaso bábebe kusu ko booye balo wə. Tsyaa bale sikpi bote eye læ kase betidi ba tā laala wə asatete eso.

¹⁹ Se éyo ditsyitsyo lefee, Yesu ku wə bakasebi édu læ Yerusalem eto umə əmə.

Bənyə Bə Kudiyi Komə Yesu Díkudii Ékpa.

²⁰ Se kale dísiə eto olesiaə, nya se bánye læ kusu bánle bubəə, bənyə bə kudiyi komə ébukpə koko kenke taa ko keyudu ke. ²¹ Petro ákloma lesa nə díbə, nya óteyi Yesu nkə, “Oteasa, be kuyi komə fékudii, kúkpə!”

²² Yesu áteyi mə nkə, “Befo Onanto bəno. ²³ Nle mi boteyi sitinti minkə, utsyuə saa wə looteyi kotini komfo nkə konyi kusu kudufə læ lekpo, nya wanyaki læ wə lekəesi, nya ófo óno nkə lesa nə óteyi ebubə itəə, Onanto ebuyifo nnya uta wə. ²⁴ Nyaso nle mi boteyi minkə, lesa nə ke bioto Onanto eye læ olatoto əsuəə, befo bəno biə dioka mi kóni. Onanto ebuyifo lesa nə mə utə mi. ²⁵ Nya læ bibə ola katoko

kətə Onanto nya bekloma biə utidi utsyuə áta mi úbuu, bifi bətsye wə itə bə mi Anto wə nkpe kato tsyaa, læ ufi mi asa bua ótsye mi. ²⁶ FEE læ biemfi bətsye wəə, mi Anto wə nkpe kato tsya əmbufi ótsye mi.”

Betidi Ákpe Kədia Ku Yesu Itsyi Lə Kaka Wə Əsuəale Ditsyi.

²⁷ Yesu ku wə bakasebi édufə Yerusalem. Nya Yesu nye læ kesumuko mfó botsyil-amaa, nya besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə eto beninə bətsyuə díbə wə oflo. ²⁸ Nya báto wə bənkə, “Owoe díta fə əsuəale fə feeyifo asa nyamfo? Nya owoe tsya díta fə kusu nko?” ²⁹ Yesu ətə mbuayə nkə, “Tuteə, mooto mi ditiki loni há. Nya læ bitə ni mbuayə, mooteyi mi nwə eto əsuəale əsuə minle asa nyamfo buyifo. ³⁰ Bəteyi mə kaka Yohanes léfo əsuəale utsyiko fə úfləə betidi ntu? Əsuəale nyaməə, Onanto oflo itsyi lee utidi ete díta wə kusu?”

³¹ Bətsyiko etiki nyamfo bunə læ mə nti, nya báto mə əsuə bənkə, “Ntsyə ele bə boteyi kəe? Lə boteyi boə nkome eto əsuəale nyamə etsyi Onanto oflo, wooto bo nkə, ‘Lə nko inii, beso bíamfo Yohanes bəno?’ ³² FEE læ boteyi wə boə, utidi ete letsyese wə tsyaa!” Bale sikpi bote kase boteyi nko tsya itsyise utsyuə saa áfo óno nkə Yohanes eyifo Onanto eto unyeləkəti.

³³ Nyaso bəteyi Yesu bənkə, “Bunyi.”

Nya Yesu leteyi mə nkə, “Mintsya əmboteyi mi itsyi læ əsuəale nnya minkpe eso fə maafə nyamfo buyifo!”

12

Yesu Áteyi Lekpa Únyə Lə Yudafə Eto Beninə Əsuə.

¹ Nya Yesu leteyi mə lekpa nkə, “Lefe lonii, osani utsyuə áfo nte eto eyi eto okue. Nya ókpe okpo ótsyilama wə. Nya úləkə dibibə læ koba əsuə kaka wuukəkə eyibibi nyamə eto ntu ukakpo. Nya óto kalebe kani letaka kaka bookənyə bakase okue əmə. Nya úfi okue əmə ókpe læ wə beyifoyifo bətsyuə eto ani nkə bakase wə, læ lesa nə ke bənyə læ okue əməə, læ befi baboko læ besie bətsyuə. Nya údu úsu kusu. ² Se lefe léyo bə bale eyibibi nyaməə, osani əmə ákpe mə wə uyifoyifo oni nkə læ boole eyibibi nyaməə, læ bətsye nya læ akpa ənuə læ osani əmə læ ofo wə lekpa oboko wə. ³ FEE beyifoyifo bamfo ko dímuə wə uyifoyifo əmfo háble nya bála wə bətsyese nya údu anifufu. ⁴ Nya osani əmfo disi ótsyese uyifoyifo bamba. Nya se úsuu, beyifoyifo bamfo leble wə nya ófo lefabe læ disi, nya bákpe wə kofani tinti. ⁵ Nya osani əmfo disi ótsyese wə uyifoyifo bamba bio, nya háble wuntsya nya bálo wə. Nnya

kamaa, usi ótsyese wə beyifoyifo kpə. Nya báble bətsyuə nya bálo bafefe.

⁶ “Utidi wə dibu wə bio wootsyese wə ni osani əmfo kosate eto ubi lala. Lefefee, ótsyese wə. Nya óteyi wə əsuə nkə, ‘Mfo nno mia boobu mo ubi.’

⁷ “Fee beyifoyifo bamə áteyi mə əsuə bənkə, ‘Nyə nwə luudi Bonamute eto bikə. Bibə lə bumua wə bolo, lə bole wə kediko bofo bofianinsə bo kale.’ ⁸ Nyaso bəmuə ubi əmfo. Nya bálo wə. Bəfi wə bəduə lə okue əmə eto kama.”

⁹ Nya Yesu leto mə nkə, “Be befo bəno biə osani əmfó ebuyifo? Mooteyi mi minkə wuusu mfo usu olo beyifoyifo bamfo, ɔle okue əmfo ofo okpe betidi bambaa kóni. ¹⁰ Nto biankła lə Awonisa Kenke Eto Kukuə kaka bəteyi bənkə,

‘Leba nə mba laato ayo leni bə dimbə kónɔɔ,

ni bomu dibə lefiani nə nso bofe lə afefe kenke nti.

¹¹ Bonamute ni nwə díyifo nyamfo.

Iyifo lesa nə laano bobə sitinti!’ ”

¹² Nya se bāno nyamfo, Yudafɔ eto beninə ákplatsya keklege bə lə bəmuə Yesu. Itsyise bənyə bə lekpa namə óteyi itsyi lə mə əsuə. Fee bəte sitiditu sia nýə mfó síkpi. Nyaso bədu lə wə ɔflo.

Yudafɔ Eto Beninə Ábio Yesu Uyibi Lə Etiki Əsuə.

¹³ Kamaa, bətsyese Farisifo ku Herodes eto betidi bətsyuə lə Yesu ɔflo bə lə besu bətsyue wə etikididi ato lə bənyə kabua lə wə esuə. ¹⁴ Se bəsu wə ɔflo, bəteyi wə bənkə, “Oteasa, buyi boə fəə, ɔnukualetidi feni. Nya eentsyi fə etiki kawuninsə lə ədufə betidi ənə. Aante betidi eto ənəmi síkpi, ɔkplə lee, ɔkekə. Nya ni bə Onanto eto kusu sɛɛ əsuə hā faate saa kayenke. Nyaso teyi bo lə eləke bə boko oko butə Romafɔ eto Okankplə Kaisare ¹⁵ Bofə lee boamfo?”

Fee Yesu yi mə nkə ənəmi ənəmi eto betidi bení, nya óto mə nkə, “Besə biala biə biato mə bebe? Beboko mə atabi lə mbe.” ¹⁶ Báboko wə ani. Nya óto mə nkə, “Owoe eto disí ku diye ntəkə lə nnya əsuə mfo?”

Mfó bəte mbuaye bə, “Okankplə Kaisare ni.” ¹⁷ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Nyaso bifi lesa nə ni Okankplə Kaisare eto lele bitə wə. Lə bifi lesa nə ni Onanto eto lele bitə Onanto.”

Lə nyamfo esoo, iyifo mə naa.

Ditsyukpa Bamba Áto Yesu Bábe Lə Bəkpənkpə Əsuə.

¹⁸ Sadukifɔ bətsyuə əbə Yesu ɔflo. Mə laate bənkə lə utidi əkpəə, woensibusinkli otaka ubə nkpə. Bəbə bə bəto Yesu ditiki ditsyuə. ¹⁹ Bəteyi wə bənkə, “Oteasa,

Moses áwəni lə afi nnya útə bo nkə, ‘Lə osani utsyuə əkpə nya óyani wə usiə utsyə nya bānle bebi saa, nyale ele bə osani əmfo eto ɔyimisani, fi usio əmə ufi. Nya wə ku ɔkosiə əmə lə bale bebi. Nya bebi bamfóo, betidi ebunyə mə fe osani wə dimanke ubi saa eto bale.’ ²⁰ Nya íbə lefe ləni bə, bayimisani ekuanse əsiə. Ututə éfi kusie nya úkpə le lefe nə bānle ubi saa. ²¹ Nya unuəfə tsya difi wə, nya wuntsya ɔkprə lefe nə eto lefe wonko usio əmfo dímanle ubi saa. Nko kə íbə lə wə əsuə bə banle ubi saa. ²² Nko íbə bə mə ekuanse bə kenke éfi usio emfo bafia. Fee məmble kenke əkpə lefe nə mə ku usio əmfo dímanle bebi saa. Nnya kama kamaa, usio əmfo tsya əkpə. ²³ Məmɔɔ, nnya ni bənkə lə lefe nə bəkpənkpə kenke lootaka kətomə bəbə nkprəə, mə nti eto owoe luudi usio əmfo eto usə se mə betidi ekuanse bamə lə lefe ditsyuəə, dikefi wə fe kusie?”

²⁴ Nya Yesu ditə mbuaye nkə, “Inni nko ini kulaa. Nnyə minkə bíannɔ ditiki nəmfo kasɔ, itsyise biannɔ etiki nya nkpe lə Awonisa Kenke Eto Kukuə eto kasɔ nya binyi Onanto eto əsuəale. Nyaso beta wə bibu. ²⁵ Lə lefe nə bəkpənkpə lootakaa, bootsyə fe Onanto eto batənkpe, nyaso bembufi bəsiə nye bəsə. ²⁶ Nya lə bəkpənkpə eto businkli kataka əsuə, Moses áwəni lesatsyuə lə Awonisa Kenke Eto Kukuə əsuə itsyi lə biyu eto eyi kprufe nnya dínyə utə əsuə. Onanto lídi wə etiki. Lee biankłomə? Mfó ówəni nkə Onanto áteyi wə nkə, ‘Mə ni Abraham eto Onanto ku Isak eto Onanto ku Yakob eto Onanto tsya.’ ²⁷ Nnya kasɔ ni bənkə betidi bə díkəkpə ebusinkli bəbə nkprə, nya wə kə ni mə Onanto. Fee mi bíonya ɔnukualesu komfo koko!”

Kɔfi Eto Oteasa ɔni Áto Yesu Nkə Nte Kɔfi Kə Nso Bofə Lə Afi Nnya Kenke Nti?

²⁸ Afi eto oteasa wə dínyə mfó áno etiki nya banle bəteyi. Nya áno nkə Yesu ətə etiki nyamə eto mbuaye kukonə. Nyaso ɔnyi úsu Yesu ɔflo nya óto nkə, “Nte kɔfi kə ni nko nso bofe lə afi nnya kenke nti?”

²⁹ Mfó Yesu leteyi wə nkə, “Kɔfi kə nso bofe ni nko bəwəni bənkə, ‘Israel eto betidi, belə bəno kukonə! Onanto ni bo Onamute, nya Onanto ɔni hā nkpe. ³⁰ Nyaso ele bə ala Onanto wə ni fə Onamute ku fə utu kenke, ku fə lewonə kenke ku fə nsusu kenke, ku fə əsuəale kenke.’ ³¹ Nya kɔfi kə nsi ntəkə lə nkomfo eto kama ni bə, ‘Lə fə ɔyimitsyuə fe kase faala fə əsuə.’ Kɔfi saa ensibə kə ntəkə afi nyamfo kato.”

³² Nya osani əmə ditə mbuaye nkə, “Oteasa, áteyi nnya kukonə! Lesa nə fáteyi eyifo ɔnukuale bə Onanto ni bo Onamute, wə kama Onanto saa ensibə. ³³ Nya ele bə

Utidi saa la Onanto itsyi læ wə utu ku wə nsusu kenke ku wə əsuəle kenke. Nya ele bæ ola wə utiditsyua fe kase woala wə əsuə. Eləkə eso bæ utidi di afi ənuə nyamfo, eso bæ ufi bebuki ku keditətə bamba utə Onanto.”

³⁴ Se Yesu dɪnyə kasɔnɔnɔ ka əsuə osani əmfo læyɛ útə mbuayɛɛ, ɔ́tyei wə nkə, “Fə alɛɛ, ibu sɛkɛ ete læ ɛdufə Onanto eto sekakedikɔ.” Nyamfo eto kamaa, kuutsyua saa mensi kpe ɔkɔɛ nkə woato Yesu kulesa tsya.

Nwə Onanto Lékpo Ǿhile Utsyá.

³⁵ Lefenə Yesu lɛkɛ læ Yudafə eto Disumuyo ɔnlɛ Anantotiki bote mfóo, ɔ́to nkə, “Ntsyə ibə fɛ afi eto bateasa bamə nɛ bɔ́tyei bənkə Utidi wə Nlɛ Bubə, ábo utsyi Oka David eto kafo?” ³⁶ Lɛwɔnɔ Kenke áwunsəko Oka David átyei nkə,

‘Onanto átyei mɔ Onamute nkə,
“Siə mfo læ mɔ kodiani isu ese lefe nə muutə efi fə akpa ətəkə fə balo læ disinti.”’

³⁷ Nyale læ David kosate læ Utidi wə Nlɛ Bubə bokpo nkə wə Onamutee, nyale ntsyə ibə fɛ wə kosate loofə David eto kafo eto ubi budi?”

Nya betidi kpə dɪnyə banlɛ etiki nnya Yesu nyə ɔnlɛ budi bɔnɔ ku disuəyua.

Yesu Ɛkə Betidi Ato Lə Afi Eto Bateasa Ɛsuə.

³⁸ Se Yesu nɛ betidi bamfó asa botee, ɔ́tyei mə nkə, “Bebe sinini læ afi eto bateasa əsuə. Baala awu kplɛ bokpe nya baala bɔyɛ kafe kaka betidi luunyə mə bəsiəə ku dibu. ³⁹ Bala nsiəkɔ kplɛ busiə læ Yudafə eto ntsyako ku læ asakedikɔ. ⁴⁰ Baləkə bakɔbəsia kɔhɔ. Kamaa, baalɛ mə bikə kafo. Nya bato kala kentsyɛɛ kate əsuə bæ beyi Onanto. Mə kotonənə əbɔkɛ alɛ eso betidi fɛfɛ eto alɛ!”

Ǿkɔsiə Okombo Utsyua Ɛtə Asa Nnya Dɪdufə Onanto Ɛnə.

⁴¹ Nya Yesu dɪkənə úsiə læ kedi kətəkɔ læ Disumuyo kaka banlɛ atabi boko, nya únsi ɔnlɛ bobɛ kase betidi nɛ bofɛ keso kako asa. Batabinyə kpə áko atabi kpə. ⁴² Nya ɔkɔsiə okombo utsyua tsya dɪbə ɔfɛ nya úfi atabi sɛkɛ úsu óko.

⁴³ Nya Yesu lékpadɪ wə bakasebi utsyə nya ɔ́tyei mə nkə, “Nlɛ mi bɔ́tyei sitinti minkə læ Onanto eto ənəmii, ɔkɔsiə okombo əmfo eto atabi nnya ókoo, ɛdufə ənə eso nnya betidi bamfo kenke léko. ⁴⁴ Sitintii, betidi bamfo kpe kɔni kalende. Fɛɛ nnya nte mə eto sɛkɛ ete baboko. Nya usionko əmfo alɛɛ, ite bæ okombo ni tsyaa, ufi lesa nə ntə wə kenke úbə óko. Lesa nə ele bæ wuufi oya lesa udii, nnya ni lesa nə úfi úbə óko mfo nɛ.”

13

Yesu Átyei Etiki Ǿtɔnsə Utsyiko Lə Yerusalem Eto Disumuyo Eto Boba Ɛsuə.

¹ Se Yesu lɛbɔ læ Yudafə eto Disumuyo mfóo, wə bakasebi eto ɔni átyei wə nkə, “Oteasa, bæ aba nnya laanɔ bobɛ mfo beefi báto diyo kplɛ nəmfo ku kase baato nii! Dianɔ bobɛ!”

² Yesu átyei wə nkə, “Bɛlɔ bebe diyo kplɛ nəmfo kukɔnɔ, itsyise aba nya bɛfi báto ni eto lɛɛ loni embubu dɪtəkə læ ni utsyua əsuə! Diyo nəmfo kenke eboba lekpo læ kasɔ nnya aba nyamfó kenke looba isensə ekpo.”

Yesu Átyei Mba Ntəkəko Wə Nkə Buubə Bənyə Kanyi Balɔ Mə.

³ Yesu ɛdu úsu úsiə læ Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini komə əsuə. Nya mfóo, úsiə ɔnlɛ Disumuyo nəmə bobɛ katsyese. Nya Petro ku Yakobo ku Yohanes ku Andreas hā dɪbə wə ɔflɔ nya báto wə bənkə, ⁴ “Onamute, dɪmamfɛ ayo nyamfó looba? Tɛyi bo asa nnya luubə læ bote boə lefe nəmə eboyo bæ nkomə eto asa nyamfo ebubə?”

⁵ Nya Yesu lɛtyei mə nkə, “Bebe sinini, nya biəntə læ kuutsyua saa læ ɔwɛ mi okpe. ⁶ Betidi kpə ebubə læ mɔ diyɛ əsuə nya bɔ́tyei mi bənkə, ‘Nnyə mɔ ni nwə bákpo ɔhile əmə,’ nya bɔ́wɛ betidi kpə bakpe. ⁷ Nya yenyifo mi bulə læ bɛnɔ ama eto kɔsɔ læ mi ɔflɔ nyɛ læ katsyontsyoko. Ele bæ asa nyamfo eto kaklɛ bæ. Tsyə inni nnya kasɔ ni bənkə kawunsia eto kalokɔ eboyo. ⁸ Kasɔ ka ebɔtaka nka lema. Nya sekakedikɔ ka ebɔtaka nka lema. Nsɔ ebutinəkə læ kalebe saa, nya kukpənsə luubə. Asa nyamfo ebuyifo fɛ kase kalefo lænə usionko.

⁹ “Ele bæ ibə bæ læ mi kosate bimua əsuə bitsyə. Boomua mi bakpa mi besuko Yudafə eto beninə eto ənəmi. Bɔ́bɛlɛ mi læ ntsyako. Booləkə mi bənyənsə læ baka ku nsɔ eto beninə eto ənəmi læ mɔ disɪ eso, nya biɔ́tyei mə dɪtiki itsyi læ mɛ əsuə. ¹⁰ Tsyə fɛ kalosəko luubə, yuubə bæ bɔ́tyei kawunsia eto əsə kenke eto betidi Onanto eto dɪtiki nəmfo. ¹¹ Nya læ lefe nə bəmua mi besuko lekpokakpokɔ, biəmbu disɪ bɛtɔnsə itsyi læ lesa nə biɔ́tyei əsuə. Lə lefe nəmə ayoo, læ bɔ́tyei dɪtiki nə Onanto eto Lɛwɔnɔ lookpe mi kɛnyɛ nkə bɔ́tyei. Itsyise inni mi kosate læəbə etiki budi. Bomu Onanto eto Lɛwɔni loote mi lesa nə biɔ́tyei.

¹² “Ǿyimi ebudu ɔyimi utə bæ balo. Nya antomə tsya luuyifo nko ke ku mə bebi. Bebi ebɔtaka bənyə læ mə antomə əsuə bedu mə bətə bæ balo. ¹³ Bookisi mi læ mɔ disɪ. Fɛɛ utsyua saa wə luunyə keklekɛ læ wə bɔfokanɔ əsuə isu ese kalosəkɔ,

Onanto ebulækə wə utsyiko lə kotonəne ko bətsya itə babuayifo əsuə.

Yesu Jkə Mə Ato Lə Bule Bo Ləbə Bubə Jsuə.

¹⁴ “Məmɔɔ, bifə ato lə bələ bənɔ kukɔnɔ. Lə binyə lesa nə Onanto leekisi nle bubə lə wə Disumuyo kenke, ka nle mfo kɔfio bokpe nya dimanle bə eke mfoo, betidi ba nkpe lə Yuda tsyetsyi besu babio lə atini əsuə. ¹⁵ Nwə ntəkə lə wə ditsya əsuə, mensi bu disi nkə woayifə ubə ufi kulesa lə wə diyo. ¹⁶ Utsyuə wə ninyə lə okue membu disi nkə wəəsinkli ubə oto nkə wəəbə ufi wə kafia. ¹⁷ Lefe nəmfó ebokə ale tinti itə besionko ba ni bafondə, nye mba nle bebisambi ba nle booyimi. ¹⁸ Bələ Onanto lekpa kpa bə lefe nəmə məntəkə lə leyó lefe! ¹⁹ Itsyise bulə bə luubə lə lefe nəmfóo, əbəkə ale lesɔ mbo ke dɪkəbə bófe saa idu lə kawunsia eto nəsə ketsyikokó ibə ese mi eto lefe nəmfo. Nya bulə bomfo eto okle ensiembubə inyə kulefe. ²⁰ Fəe Onanto əbətəyi utsyə nkə wuuləkə eyi nyamə ubu. Itsyise lenni nkoo, kuutsyuə saa embubu usiə. Tsya lə wə betidi ba úkələkə utsyə esoo, wuuləkə lefe nəmə ubu.

²¹ “Nyaso lə utsyuə atəyi fə nkə, ‘Bebel! Nnyə Kristo mfo,’ nye utsyuə tsya nkə, ‘Nyə wə nkpe mmə,’ mamfo anɔ! ²² Itsyise mba luuyifo mə əsuə fe Kristo nye Onanto eto bənyeləkətidi, kpa ebətaka bənyə. Booyifo ayanisa kpa ku asa nnya nkpe sikpi, itə bə lə boofoo, bəwə Onanto eto betidi ba úkələkə utsyə taa kɔ kulaa tsya bakpe. ²³ Nyaso bimua əsuə bitsyə! Ntəyi mi lesa saa ntənsə fə lə lefe nəmə lə leyó.

Yesu Átəyi Kase Utidi Eto Ubi Luubə Bio.

²⁴ “Nya lə eyi nnya luutəkə lə bulə bomfo eto kamaa,

‘kofe əmbofa bio,

nya kofande tsya lembuyənde.

²⁵ Befandebi ebuyifo fe bofankli bənle ketsyi kato kəbə kaso,

nya kato eto asa kenke luutinkə.’

²⁶ “Lefe nəmfóo, betidi ebunyə mɛ, Utidi Eto Ubi, nle bubə lə asomiloku əsuə. Nya muubə ku Onanto eto əsuəale lə diyənde kplə əsuə. ²⁷ Nya mootsyese mɔ kato eto batonkpe kawunsia eto akpə ana nyamə lə nsu nləkə mɔ betidi ba minkələkə mintsyə itsyi lə kawunsia eto lekpa kə nəmfo isu ese lə kalosəko ka nse.

Yesu Nkə Kuutsyuə Saa Enyi Lefe Nə Wuusinkli Uba.

²⁸ “Bekase asa itsyi lə koto əsuə. Lə ibə bə binyə se kuyi komfó lə afanto fəfə buləkəə, eté mi bə kasomite əbɔfi. ²⁹ Nko ke lə ibə bə binyə asa nnya mintəyi mi

mfo lə kaso butsyə ku bubəə, ete biote biə kawunsia kamfo eto kalosəko əbɔfi nnya ikəbə eyo fə kəsia pɛɛ! ³⁰ Sitinti nle mi bətəyi minkə asa nyamfo kenke ebubə itə fə efe nəmfo eto betidi luukpə balo. ³¹ Kato ku kaso kenke ebubə kafe. Fəe mɔ ditiki embubə lefe kulefe.

³² “Tsyaa, kuutsyuə saa enyi diyi nye lefe nə asa nyamfo luubə itə, Onanto eto batonkpe ku mɔ, Onanto eto Ubi kulaa tsya enyi, enso mɔ Anto hā nyi. ³³ Bebe kukɔnɔ lə bimua əsuə bitsyə itsyise binyi lefe nə nyamfó luubə itə. ³⁴ Mɔ bubə ebuutsyə fe kase osani utsyuə luudu lə wə umə nkə wəəsɔ kusu, nya óyani wə beyifoyifo utsyə lə diyo. Útə utsyuə saa keyifo ka wuukeyifo. Nnya kamaa, ótyi nwə laase wə diyo nkə ɔlɔ ose wə diyo kekkele.

³⁵ “Nko kə ele bə mi tsya muə əsuə binyə. Itsyise binnyi lefe nə mi Oyosate luubə udufə. Yoofo bubə bə wuubə ku kakomi lefe, nye ntsyetsyi, nye kolensiantɔ kplə ko bekuse ləətə kenye, nye olesia. ³⁶ Lə ibə bə ubə ofuaa, yanle bə ibə bə ubə unyə mi bənle selabe. ³⁷ Lesa nə minle mi bətəyi mfoo, nle nnya bətəyi itə betidi ba ta. Nnya ni bə bimua əsuə bitsyə.”

14

Yudafə Eto Batonkotonko Ákle Bə Bəamua Yesu.

¹ Ibu eyi ənuə fə lə Yudafə lə bedi mə eyi nnya baakpo Ukpə Ása Bo Jyila ku Nnamfokua Eto Abolo Eto Eyi, nyna beefi kakloma mə budu lə Egipte. Besumunye ninə ku afi eto bateasa bətsyuə áke mfó békebu disi lə kusu kɔ booye kalokalə bəmuə Yesu balo. ² Bátəyi lə mə nti bənkə, “Yanle bə ibə nko lə eyise nyamə eto lefe. Itsyise lenni nkoo, betidi ebunyə əblo bataka bənyə bo lə əsuə ibə ekpe bule.”

Usionko Utsyuə Éfi Nnuabi Bo Laanyi Fifi Ókpo Yesu Lə Disi.

³ Yesu əsu Betania eto umə lə Simon wə díkefi bufisia únyə eto diyo. Lə lefe nə Yesu nsi mfó ɔnlə lesa budii, usionko utsyuə wə nle nnuabi bo laanyi fifi eto dituntu nə baakpo alabasta əbə mfó. Baakpo nnuabi bomfó, bə lefo koya tintii bə naadi. Usionko əmfɔ əsini dituntu nəmə nya ɔwuninsə nnuabi bomə ókpo Yesu lə disi.

⁴ Nyamfo ələ betidi ba dínyə mfó. Nya kafo lenyi mə bátəyi bətsyuə bənkə, “Beso woabiasə nnuabi bomfo nko? ⁵ Eni ofo mu bote kənyə fe lələ wɔlɔlɔ eto kayo, ufi usu utə bakombo.” Nyaso bəyənki bákpe wə bákpo wə kudu.

⁶ Nyaso Yesu átəyi mə nkə, “Beyani wə kpoo! Be so biayani wə lə bəye wə bulə? Lesa sɛɛ uyifo útə mɛ. ⁷ Bakombo kpe mi

lenti lefe saa. Nya biofo mæ bəwunsəko lə lefe nə ke beela. Mə alɛɛ, inni lefe saa mɔɔkɛ mi lenti. ⁸ Usionko əmfo ɛyifo lesa nə wofɔ buyifo. Ʋfi nnuəbi bomfo ɔkpɔ mɛ lə əsuə ɔlo mɛ utsyə itə muupkɔ fɛ buubikə mɛ. ⁹ Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə kaka ke boobe Onanto eto ditiki sɛɛ nəmə letsya lə kawunsia kamfoo, bɔtɛyi nnya usionko əmfo tsya diyifo mfo kefi kakloma wə.”

Yuda Átɔnɔ Nkə Wuudu Yesu Utə.

¹⁰ Nyaso Yuda Iskariot wə ni Yesu eto bakasebi lefosi inuə bamə eto onii, ɛsu besumunyə ninə bamə ɔfɔ nkə woote Yesu udi utə mə. ¹¹ Ʋsuə əyua mə tinti se bānɔ etiki nnya ɔbə ɔtɛyi mə, nya mə tsya letɛyi bə buutə wə atabi. Nyaso Yuda akabebe kusu ko wɔɔnyɛ ote mə kase boomuə wə.

Yesu Ku Wə Bakasebi Édi Ukpə Ása Bo Ʋyila Eto Lesa.

¹² Lə diyɪ tute lə Nnamfokuə eto Diyididi nə baalo Ukpə Ása Bo Ʋyila Eto Asamubi lə mə lekpa əsuə, Yesu eto bakasebi átə wə bənkə, “Se faala fə bɔlo butsyə itə Ukpə Ása Bo Ʋyila eto diyise nəmə eto budi?”

¹³ Nyaso Yesu əlakə bakasebi inuə lə mə bətsyua nti nya ɔtɛyi mə nkə, “Mi bisu umənkpɛ əmə nya biotsyako utsyua wə ntsyi ntu ku ɔlotsyi. Bitəkəko wə bisu diyɔ nə əsuə wuudufə. ¹⁴ Nya lə bɔtɛyi Oyosate əmə bənkə, ‘Oteasa əmə lə bɔtɛyi nkə, te bo diyɔ na kafo wonko wə bakasebi luubə bedi mə lesa lə Ukpə Ása Bo Ʋyila Eto Diyise nəmə əsuə.’ ¹⁵ Mfɔo, woote mi diyɔ nə ləmɔ kafo lə diyɔ nəmə eto abanslo kaka bālo asa bətsyə kukonɔ itə bɔ.”

¹⁶ Bakasebi bamfo ɛdu búsu umə, nya bənyə lesa saa fe kase Yesu letɛyi mə. Nya bɛyifo Ukpə Ása Bo Ʋyila əmfo eto lesa nəmə bətsyə mfɔ.

¹⁷ Se ditsyitsyo lefe léyoo, Yesu ku wə bakasebi lefosi inuə bamə ɛsu mfɔ. ¹⁸ Nya lə lefe nə bənsi bānlɛ búdi, Yesu átɛyi nkə, “Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti minkə mi ɔni wə bonko wə nlɛ kɔni bokpɛ lə ɔkpɛ kedi lesa mfo, ebote mɛ udi.”

¹⁹ Ditiki nəmfo ɛyifo mə buɛɛ ku sikpi, nya bɛtsyiko wə bɔtɔ ɔni, ɔni, bənkə, “Sitinti, nyi miə inni mɔ ni fanlɛ, lee mɔ ni?”

²⁰ Yesu ətə mbuayɛ nkə, “Mi lefosi inuə eto ɔni ni. Nya ni bə bonko wə nlɛ kɔni bokpɛ lə ɔkpɛ ɔni mfo kedi. ²¹ Mɔ, wəə ni Utidi Eto Ubi ebukpɛ fe kase bāwɔni bākpɛ lə Awonisa Kenke Eto Kukuə əsuə. Fɛɛ ilə mɛ itə futsyə əmə itsyise wəəbə ohiā bunyə fefe. Lə nnya ete bānlɛ utsyə əmfɔo, eni yɔɔlekɛ eso!”

Bonamute Eto Ditsyitsyosa Fefe.

²² Lə lə lefe nə bānlɛ lesa búdi, Yesu ɛfi abolo ətsyua. Nya lefe nə úkasɔ Onanto anii, úbudi nnya welewele nnya úsie ni útə wə bakasebi. Nya ɔtɛyi mə nkə, “Befo nyamfo lə bidi. Nyamfo ni mɔ usuə eto sinə nɛ.”

²³ Nya ɔfi lekəbe ku nte, nya se ɔsɔ Onanto anii, ɔfi útə mə nya bənə.

²⁴ Nya ɔtɛyi mə nkə, “Nyamfo ni mɔ kɔtɔ ko muufi ntə lə betidi kpə eto disɪ, ko Onanto luufi uyifo ketsyue fɔfɔ lə wə ku wə betidi eto nti. ²⁵ Lə ɔnukuale əsuə, mensiəmbunə nte fɔfɔ bomfo bio, isu ese lefe nə muunə nte fɔfɔ bomfo eto okle lə Onanto eto sekakediko.”

²⁶ Nya bése kusə bəfi batesə Onanto nya bədu bəsu Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini.

Yesu Átɛyi Utsyə Nkə Petro Eboni Wə.

²⁷ Mfɔ Yesu letɛyi wə bakasebi nkə, “Mi utsyua saa ebutsyetsyi ɔyani mɛ utsyə. Itsyise Onanto átɛyi lə Awonisa Kenke Eto Kukuə əsuə nkə, fe kase bāwɔni bətsyə bə ‘Moolo nwə laase basamu bamə, nya wə basamu luusənsə.’

²⁸ Fɛɛ lə ntaka ntsyi lə ɔkɔmə mbəə, mɔɔtɔ mi nsu Galilea.”

²⁹ Nya Petro letɛyi wə nkə, “Mə alɛ məmbutsyetsyi ndu fə lə ɔfɔ kulefe, lə ibə bə bafɛfɛ kenke ebuyifo nko kulaa tsya.”

³⁰ Yesu átɛyi Petro nkə, “Nlɛ fə bɔtɛyi sitinti minkə fe ukuse luutə kenye dinuəfə lə kətsyə kamfoo, fə kosate əbɔni mɛ sɪtsya.”

³¹ Petro esi ɔse wə uyi ɔka ntamu ɔtɛyi nkə, “Lə ibə bənkə balo bonko fə tsyaa, məmbɔni fə ntsyi minkə minyi fə.” Nnya ke wə bakasebi bamə tsya letɛyi nɛ.

Yesu Áto Ola Lə Bulə Ʋsuə Lə Getsemane.

³² Nya bədu Getsemane. Nya Yesu letɛyi wə bakasebi nkə, “Bisɪə lə kasɔ mfo lə nsu nto ola.” ³³ Nya ɔkpə Petro ku Yakobo ku Yohanes ɔyenko. Nya se lesa nə nlɛ wə bubə lə əsuə nlɛ wə bulə eso, ³⁴ ɔtsyi ɔwininsə nya ɔtɛyi mə nkə, “Nyamfo lə mɛ bulə lə utu ku kanyinyanyə itə ukpə. Bianlabe selabe. Biñyə bisəkə mɛ mfo.”

³⁵ Se ɔnyɪ úsu setɔ sekɛɛ, ɔkpɔ lə kasɔ nya ɔto ola ɔlɛ wə anto lekpa kpə nkə, “Lə yuyifo fə lelabi, nyale tə bulə bomfo lə bofe mɛ.” ³⁶ Nya ɔtɛyi nkə, “Mə Anto, Onanto! Aafo lesa saa buyifo. Lə aalaa, nyale takasə bulə bomfo lə mɛ əsuə. Tsya inni lə mɔ lelabi əsuə bomu lə fə lele əsuə.”

³⁷ Lefe nə úsinkli úbə wə bakasebi itsyə bamə ɔfɔɔ, úbə únyə nkə bálabe selabe. Nya ɔto Simon Petro nkə, “Simon, selabe fanlɛɛ? Ʋmbofo ənə butəkə lebombosɔɔ loni kplon tsya ete?” ³⁸ Nya ɔtɛyi mə nkə,

“Bitəkə ənə bisia bikato ola bə biəmbudufə lə botoo kabe əsuə. Ləwəncə nəmə lə bola, fəe əsuəale əmbə.”

³⁹ Úsinkli úsu bio nkə weesu oto ola fe ditute ke. ⁴⁰ Úsinkli úbə wə bakasebi oflo bio nya usi úbə únyə nkə besi bále selabe. Bánle mə ənəmi bofo buminkli. Nya bánte lesa nə bəteyi wə lə nnya əsuə.

⁴¹ Se úsinkli úbə ditsyáfəə, óto mə nkə, “Bola bəla biə bialabe bitsyə ənwə? Isia, betaka! Lefe nəmə eboyo. Bebe! Ubə mo, Onanto eto Ubi, bufi kakpe babuayifo eto ani. Bebe məə, se baankpree kusu banle bubə. ⁴² Betaka lə busu bətsyako mə. Bebe nwə difi mə ókpe mə lə ani nle bubə.”

Bəmuə Yesu.

⁴³ Mə ku Yesu si bənyə mfó bále etiki fə Yuda wə ni lefosi bakasebi inuə bamə eto əni dibə. Besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə əmə eto beninə kpə ətəkəko wə bəbə. Bətsyi keyi ku nlanle.

⁴⁴ Nwə didu wə útə mfóo, əbətəyi bətididi bamfo utsyə nkə, “Utidi wə biunyə muusiəə mfóo lə kolaa, wə ni nwə əmə n. Bimua wə, lə bekpa wə bidunko.” ⁴⁵ Nyaso se Yuda ləye úsu útə Yesu, ókpadi wə nkə, “Oteasa!” Nya ófi wə lə kola. ⁴⁶ Nyaso bəmuə Yesu nya bəkəbe wə kekkeke. ⁴⁷ Nya mba dínyə lə Yesu oflo eto əni dílakə wə kаланle nya óla Usumunyə Ninə Kenke eto odumunyə eto koto.

⁴⁸ Nya Yesu ləto mə nkə, “Beso ele bə bitsyi keyi ku nlanle fə lə bibə bimua mə lə əsuəle əsuə fe uyu mini? ⁴⁹ Bo ku mi ete ləke lə Disumuyo mfó diyi saa, nya minke mfó minkate Anantotiki nyamə mfó tsya biəmmuə mə. Bə lə kase Onanto eto Awənisə Kenke Eto Kukuə ləteyi utsyəə, lə ibə itə nko.” ⁵⁰ Nya wə bakasebi kenke ditsyetsyi bəyani wə bətsyə.

⁵¹ Lə lefe nəmə mfo, okosobi utsyuə wə nti kafia əsuə ntəkəko wəə, ənyə lesa nə kenke dibə. Bamamanyə bamə əla lə bəmuə okosobi əmfo. Fə ini wə kafia ete bəkəbe, nya ókpo ⁵² óbo mə lə ani. Nya útsyetsyi údu leyaleya. Nya óyani wə kafia ókpe mə lə ani.

Bəkpa Yesu Bəsuko Yudafo Eto Beninə Eto Ənəmi.

⁵³ Nya bəkpa Yesu bəsuko Usumunyə Ninə Kenke eto diyo. Mfó nya besumunyə beninə bamə ku umə eto beninə ku afi eto bateasa lətsya bənsi. Mə ni Yudafo eto beninə. ⁵⁴ Petro ətəkəko mə kama kama nya úsu údufə lə usumunyə ninə eto diyo nəmə. Nya úsu úsiə lə bamamanyə bamə oflo ənle ute bəyifa.

⁵⁵ Besumunyə ninə ku Yudafo eto beninə kenke ba disia mfó əkplatsya babe lə bofo kabua kətsyuə bunyə lə Yesu əsuə lə baye bəmuə wə balo. Tsya bəmfó kabua

saa bunyə lə wə əsuə. ⁵⁶ Betidi kpə əbə bedi etiki bəteyi bidia lə wə əsuə, tsyaa mba dibə eto etiki áta ibu lə bətsyuə əsuə.

⁵⁷ Nya bətsyuə létaka bəteyi nya bəla wə kenye bənkə, ⁵⁸ “Bəncə bə óteyi nkə, ‘Mooba Onanto eto Disumuyo nə bəto mfo, tsya lə diyi tsyəfə əsuəə, muusinkli nto lebamba nə bəmfí bətididi eto ani bəto.’ ” ⁵⁹ Fəe mə tsya eto etikididi mánkate ku mə bətsyuə eto ale.

⁶⁰ Usumunyə ninə kenke átake únyə lə mə nti nya óto Yesu nkə, “Anle etiki nnya banle bəto bəncə? Embəte mbuaye? Be nkpe fə fəteyi?” ⁶¹ Tsya Yesu édi bi, wəmfə kenye óteyi kulesa.

Usumunyə ninə kenke əmfó esi óto wə nkə, “Fə ni Nwə mə Bəkpo Əhile, Onanto əmə boatesə eto Ubi?”

⁶² Yesu áteyi wə nkə, “Mə ni. Nya biunyə Utidi Eto Ubi se unsi lə Əsuəletidi Onanto eto kodiani. Nya biunyə se unsi lə əsəmiloku utsyi kato ənle bubə!”

⁶³ Lə lefe nəmfó tututuu, Usumunyə Ninə Kenke əmfó kosate ko léfuadi wə awu ku ləbłofí óteyi nkə, “Fənkə bee? Badansie sa nńsife itə bo bio itsyi lə mba nyə mfo kama! ⁶⁴ Údi mbusiotiki únyə lə Onanto əsuə! Ntsyə binyə lə wə əsuə?”

Nya nəmble lətəncə balo wə dikpi bə ele bə ukpə. ⁶⁵ Mə nti eto bətsyuə étsyiko ntufə butufə kəkpo Yesu. Nya bəkle wə ənəmi nya bətsyiko wə bəso. Nya bánle wə bəteyi bənkə, “Teyi bo futsyə ləso fə!” Nya bamamanyə bətsyuə ləkpa Yesu bédunko, nya bəso wə lə atosi.

Petro Étudi Kenye Lə Yesu Əsuə Nkə Únyə Wə.

⁶⁶ Lə lefe nəmfóo, Petro ébubə úsi lə Usumunyə Ninə Kenke əmə eto diyo fə usiobi wə nkpe wə lə oflo dibə. ⁶⁷ Lefe nə únyə Petro nsi lə uté oflo ənle wə bəyifəə, óteyi wə nkə, “Fintsya ébutəkəko Yesu Nasaretnyə əmə ənyə!”

⁶⁸ Nya Petro dítdi kenye óteyi nkə, “Bee? Mánno lesa nə fanle bəteyi mfo eto kaso!” Nya ótake údu úsu únyə lə kesie oflo. Kase óyo kəsia kamə ko ukusə ko díta kenye.

⁶⁹ Usiobi əmfo esi úbə mfó úbə óbe wə, nya usi útsyiko bətididi ba dínyə mfó bəteyi nkə, “Osani əmfó eyifo mə nti eto əni!” ⁷⁰ Tsya Petro esi útdi kenye nko ke.

Yankle fə mba nyə mfó ləteyi wə bənkə, “Yanle bə ani fə enni mə əni, itsyise fintsya etsyi Galilea eto kaso.”

⁷¹ Nya Petro léfa óteyi nkə, “Əkpe lə Onanto bə lə sidia minle bəteyi, lə unə mə koto! Mínyi utidi əmə əsuə bənle etiki budi ketsyiko mfó!”

⁷² Lamfolamfo, ukuse ko disí útə kenye dinuəfə, nya Petro lékloma nkə Yesu áteyi

wə nkə, “Fε ukuse luutə kenye dinuəfəə, əbutudi kenye sitysə fə enyi mε.” Nya ilə Petro lə utu nya úwi keku.

15

Bákpa Yesu Bésuko Pilato Ɔflo Lə Bakponko Wə Lekpo.

¹ Olesianto əmfóo, besumunyə ninə, átsya ku Yudafo eto beninə ku afi eto bateasa ku Yudafo eto batonkotonko kenke. Se béfi nsusu lə etiki nyamə əsuə ku kase booye ku nnya. Bákle Yesu nya bákpa wə bésuko Aba eto Unyēsia Ninə itə Romafó eto Aba wə baakpo Pilato ɔflo.

² Mfóo, Pilato áto Yesu nkə, “Fə ni Yudafo eto Oka?”

Yesu átsyi wə nkə, “Ee, lə kase fanle bətsyi.”

³ Besumunyə ninə bamə ála etiki kpa bətəkə Yesu. ⁴ Nyaso Pilato esi ɔto wə nkə, “Əmbuləkə kənye lə etiki saa əsuə? Tsyue koto lano etiki nnya banle bətsyi lə fə əsuə!”

⁵ Tsya, Yesu ménsiteyi kulesa, nyaso iyifo Pilato yanii!

⁶ Lefe saa lə eyo nkomə eto diyididi əsuəə, iyifo Pilato eto lekpa nə ókayani betidi bua ba bákpe lə diyo eto oni wə bála kətə mə. ⁷ Lə lefe nəmfóo, bəmuə osani wə baakpo Baraba bákpe le diyo. Úyifo futsyə ləkə lə betidi ba létaka bənyə lə Romafó eto Aba əsuə nti. Nya lə kudu ko bákpo bələ betidi ku betidi ba báló esoo, bəmuə wə ku mba dítəkəko wə bákpe lə a Aba eto diyo. ⁸ Nyaso se betidi kpa díbə bətsyaa, bətsyi Pilato bənkə okloma kase wəənyə mba baakpe lə ayo kaminsə fe kase wókala buyifo lələ saa.

⁹ Ɔto mə nkə, “Bela biənkə nyani Yudafo eto Oka əmə ntə mi?” ¹⁰ Pilato áto mə nko itsyise óte nkə kekisi əsuə eso besumunyə ninə lékpa Yesu báboko wə ɔflo. ¹¹ Nya besumunyə ninə bamə lídi betidi bamə bákpe bənkə bətsyi Pilato bənkə, óyani Baraba bomu utə mə.

¹² Pilato esi údi betidi eto ditsyukpa nəmə etiki nya ɔto mə nkə, “Be bela biə nyifo ku utidi əmə biakpo biə Yudafo eto Oka mfo?”

¹³ Nya báfa bətsyi wə bənkə, “So wə lə uyikabie əsuə!”

¹⁴ Pilato áto mə nkə, “Nte kabua ka úyifo eso?” Tsya, məmblə esi báfa bəmbəmbə bətsyi bənkə, “So wə amanklasə lə uyikabie əsuə!”

¹⁵ Se Pilato léla nkə weeyifo lə mə lelabi əsuə esoo, óyani Baraba útə mə. Nya útə béfi kekuefiofio bábə Yesu, nya úfi wə ókpe lə bamamanyə eto ani nkə besu baso wə bamanklasə lə uyikabie əsuə.

Bamamanyə Bamfó Akpe Yesu Kofani.

¹⁶ Bamamanyə bamə ákpa Yesu bésuko Aba eto Unyēsia Ninə eto diyo nya bákpadi bamamanyə fεfε bə bəbə mfó. ¹⁷ Nya béfi kafia sia eto awu bákpe Yesu fe Oka nya bəyifo biyu eto lekpa bəti wə lə disí fe lekankpa. ¹⁸ Nya banle wə kofio bokpe ákatəyi bənkə, “Yu, yuudu, Yudafo eto Oka lə usiə nkpa kəntsye!” ¹⁹ Bəso wə lə disí ku lekete nya bətufə ntufə bákpo wə lə əsuə. Nya bəse akonki lə wə ɔflo bákpe disí kaso ku dibu bətə wə. ²⁰ Se bəmə wə nya bákpe wə kofani bəlosəə, baləkə awu sia nyamə lə əsuə nya bésinkliko nnya ókpe ko bákpe wə. Nya bákpa wə bésuko kaka bəso wə bamanklasə lə uyikabie əsuə.

Bəso Yesu Bámanklasə Lə Uyikabie Əsuə.

²¹ Lefe nə bántso, bətsyako osani wə baakpo Simon wə ditsyi dibutu ɔnto lə Yerusalem. Nyaso bamamanyə bamə áhie wə bənkə ɔwunsəko Yesu lə utsyinko wə uyikabie əmə. Simon əmfó etsyi Sireni eto kaso, nya wə bebi ni Aleksandra ku Rufo. ²² Bákpa Yesu bésuko kaka baakpo Ditidisikobe. ²³ Mfó bətə wə nte bo bətsyakasə ku kofa ko loobokosə kanyinyənyə kamə kaso bə unə, fεe Yesu áni wəənə. ²⁴ Nnya kamaa, bamamanyə bamə áso wə bámanklasə lə uyikabie əsuə. Nya béfi afetu bákpo bəse lə bate lekpa nə luutu utsyua saa fe bésense awu nyamə bətə bətsyua.

²⁵ Bəso wə bamanklasə lə uyikabie əsuə lə olesie əmfó eto abombo ɔwənbə lefe. ²⁶ Nya bəwəni asa le otabo kəkə əsuə bəso lə wə disí kato nnya nle bote lesa nə eso báló wə ni bənkə, “Inyə Yudafo Eto Oka.”

²⁷⁻²⁸ Nya bəso beyu inuə tsya lə eyi əsuə bəwunsə lə Yesu əsuə. Oni áfaka lə wə kodiani eto kutsyə nya oni tsya léfaka lə kəməni.

²⁹ Mba kenke ləye mfó bafe étinkəsə mə esi bákpe Yesu kofio bətsyi bənkə, “Chεe! Inni fə lətsyi fə eboba bo Disumuyo kple akpo lə kaso esinkli ato kə lə eyi ətsyə əsuə kεe? ³⁰ Yifə əbə kaso lə ələkə fə əsuə etsyiko ukpə eto ani lə bobel!”

³¹ Nko kə basumufó ninə ku afi eto bateasa bamə tsya dímə wə bətsyi mə bətsyua bənkə, “Úləkə betidi bamba utsyiko lə ukpə əsuə, fεe wəmbəfo wə əsuə buləkə ketsyiko lə ukpə əsuə! ³² Lə wə baakpo Israelfo eto oka, wə ni Kristo əməə, wə Onanto Lékpə Ɔhile Utsyə sitintii, uləkə wə əsuə lə ɔyifə lə uyikabie əsuə ubə kaso bə lə bofo bəno!” Betidi inuə ba bəso bafakasə lə eyikabie əsuə ku Yesu mfóo, tsya áka wə.

Yesu Ɔkpə.

³³ Se éyo kakomi lefee, kaso mfó kenke ko léna. Nya itsyæ nko isu ése abombo etsyæ. ³⁴ Nya læ lefe næmfóo, Yesu áfa bembembe óteyi nkæ, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Etiki nyamfo eto kaso ni bæ, “Mó Onanto, mó Onanto! Beso fáyani me fátsyæ?”

³⁵ Betidi bátsyuæ dínyæ mfó áno lesa næ óteyi, nya báteyi bátsyuæ bæ, “Óle Onanto eto Unyelækotidi Elia bokpadi.”

³⁶ Mæ oni étsyetsyi úsu úfi okosa wæ bákpe læ ntæ eto sonkpe æsuæ nya óbesæ wæ kato ku uyi útæ Yesu nkæ unæ. Nya óteyi bafefe nkæ, “Bínyæ læ bobé! Bitæ læ bobé læ Onanto eto Unyelækotidi Elia ebuhæ ulakæ wæ utsyiko læ uyikabie komfo æsuæ!”

³⁷ Nya Yesu léfa bembembe nya úkræ.

³⁸ Læ lefe næmfó æsuæ tututu, kafia kplæ ka léfakanya kété Yudafo eto Disumuyo eto Kakenkæko Kenke eto ənəmii, léfuadi læ akpa ənuæ itsyii kato ibæ kaso.

³⁹ Nya se omamanyæ ninæ wæ dínyæ læ uyikabie əmæ oflo leno Yesu eto bofa nya únyæ kase úkræ, óteyi nkæ, “Sitinti utidi əmfo eyifo Onanto eto Ubi.”

⁴⁰ Besionko bátsyuæ tsya ənyæ kəsese bákabe. Maria Magdalene ku Salome ku Maria nwæ eto bebi ni Yakobo kəke ku Yosef, ake mæ lenti. ⁴¹ Lefe næ Yesu ləke læ Galileaa, mæ dítakəko wæ bákawunsæ ko wæ nē. Besionko bamba kṛə ba dítakəko wæ bəsu Yerusalem tsya ənyæ mfó.

Bəbikə Yesu.

⁴² Asa nyamfo əbæ læ diyi nə bəəmua əsuæ itə bæ læ kofe edufə diyoo, læ bedi Ənweditsyayi eto diyi. Nya se kale nle boloo, ⁴³ Yudafo eto okpronkṛə oni wæ baakṛə Yosef wæ ditsyi Arimatea eto uninə, ákpe okəe úsu únyæ Pilato. Yosef éyifo Yudafo eto Uninə kplæ wæ ləke dibu nya úkabe kusu itə Onanto eto Sekakedidi eto bubə. Se óyo Pilato ofloo, ólæ wæ lekṛakpa nkæ utə wæ kusu læ usu uləkə Yesu eto okə əmæ usu ubikə fə læ eyo Ənweditsyayi əmæ. ⁴⁴ Se Pilato leno nkæ Yesu ébukṛə kokoo, iyifo wæ naa. Nyaso ókpadi wæ omamanyæ ninæ wæ dínyæ læ etsyuesa nyamfó eto kənyə, nya óto wæ læ sitinti ini bæ Yesu ébukṛə koko. ⁴⁵ Nya se uninə əmfo leteyi wæ nkæ onukuale ini, Pilato ətə Yosef kusu nkæ usu uləkə okə əmæ.

⁴⁶ Nya Yosef dísu uləkə Yesu eto okə nya úfi kafia kṛaa fəfo ka óya úmli wæ. Nya úfi wæ úsu úbikə læ kudi ko bələkə læ koba kəmiə bátsyæ koko læ kotini oflo. Nya útə nkæ baminansə leba kplæ ləni beti læ kudi komə eto kənyə. ⁴⁷ Læ lefe næmfóo, Maria Magdalene ku Maria wæ ni Yosef eto ambe ənyæ mfó nya bábe kaka bəbikə Yesu eto okə əmæ.

16

Yesu Átaka Utsyi Okomə.

¹ Kəsiasə eto ditsyitsyoo, lefe nə bəkedi Ənweditsyayi bəlosə, Maria Magdalene ku Maria wæ ni Yakobo eto ambe ku Salome əsu báya nnuəbi bo laanyi fififi bənkə beesu bediki Yesu eto okə. ² Nyaso se kale dísiə kəsida eto olesiaə, bətaka bəsu kudi komə eti.

³⁻⁴ Se bántoo, bákato mæ bátsyuæ bənkə, “Owoe buunya ləminansə leba kplə nəmæ læ kudi komə eto kənyə utə bo?” Bəto mæ əsuə nko itsyise leba nəmæ amo tinti. Nya se bəsu bédufə mfóo, bənyə bənkə futsyæ ébubə óminansə leba nəmæ læ mfó. ⁵ Nyaso se bédufə kudi komə kafoo, bənyə okosobi utsyüə se únsi læ kodiani. Nya ónkṛə awu nnya diflubi futututu! Difufu əmuə mæ.

⁶ Nya okosobi əmæ leteyi mæ nkæ, “Biantə sikpi! Nyi minkə Yesu Nasaretnyə əmæ bənle bəbəbe, nwə básə báfakəsə læ uyikabie əsuə. Umbə mfo! Ótaka okṛə nkṛə! Bəbe! Mfo bəlabesə wə nē. ⁷ Nyaso bisu bəteyi wæ bakasebi ku Petro tsya biənkə, ‘Yesu tə mi seto, otə læ Galilea. Mfó ti biunya wə fe kase óteyi mi utsyæ.’ ”

⁸ Nyamfo ákṛə besionko bamə difufu, nya bədu læ kudi komə oflo ku ketinkə, bənte lesa nə beeyifo, nya bákṛə etsyi ani. Kase bənkṛə læ kusu bántoo, bánteyi kuutsyüə kulesa, itsyise sikpi əmuə mæ.

Yesu Əlakə Əsuə Óte Maria Magdalenyə.

⁹ Se Yesu létaka utsyi okomə Kəsida komfo eto olesiaə, utidi tute wæ uləkə əsuə óte ni Maria Magdalenyə, nwə əsuə óla awonə bua akuanse utsyiko læ lefe nə ditsyüə əsuə. ¹⁰ Úsu óteyi Yesu eto bayetsyüə ba nle nku buwi læ wə ukṛə əmæ eso. ¹¹ Nya se Maria leteyi mæ nkæ Yesu kṛə nkṛə nya únyæ wə, bəmfó wə bəno.

Yesu Əlakə Əsuə Óte Bakasebi Inuə Bətsyüə Lə Kusu.

¹² Nyamfo eto kamaa, Yesu əlakə əsuə óte bakasebi inuə læ lefe nə bənyə læ kusu bánto. Fəe bənnnyə wə bátsyüə lekṛə mlə. ¹³ Kama se bəsu bətəe, bəsinkli bəsu bətəyi bafefe. Tsyaa, mbamə māmfo mæ bəno.

Yesu Əlakə Wə Əsuə Óte Bakasebi Ləfosi Ənwə Bama.

¹⁴ Fəfəfəe, Yesu əlakə wə əsuə óte wə lefosi bakasebi onwə læ lefe nə bənsi bənlə budi. Nyaso únyenki ókṛə mæ læ kase mæ bofokanə ləmbə ale, nya betidi ato fefe, se bəmfó betidi ba díkənyə wə se ótaka utsyi okomə úbæ nkṛə bofo kanə.

¹⁵ Ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Bisu kawunsia kenke la bebe Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ditsya bitɛ betidi ba kenke. ¹⁶ Utidi wɛ lefo Ditiki Sɛɛ nɛmfo ɔɔɔ nya utɛ bɛɛflɛsɛ wɛ ntuu, Onanto ebufi wɛ abua ɔtsyɛ wɛ. Nya utidi wɛ dimamfo ɔɔɔ, Onanto embɔfo wɛ. ¹⁷ Nya Onanto ebutɛ bafokanɔfo la mɛɛ, ɛsuɛale beyifo ayanisa kpɛ. Boola awɔɔɔ bua la mɔ diye ɛsuɛ. Bɔɔtɛyi belebele kpɛ bia benyi. ¹⁸ Nya la bɛmuɛ owa nye bɛnɛ kenii, yembuyifo mɛ kabua saa. La bɛtɛkɛ befimfi anii, boomuɛ ale.”

Onanto Akpa Yesu Usuko Kato.

¹⁹ Lefe nɛ Bonamute Yesu didi mɛ etiki ɔlosɛ mfɔ eto kamaa, Onanto ɛtsyi wɛ usuko kato kaka wuunsi la kakpleko la wɛ Anto ɔfo la kodiani. ²⁰ Nya wɛ batɔnkpe lɛtsyilama nlebe saa kenke bɛtɛyi Ditiki Sɛɛ nɛmɛ. Nya Onamute ɛmɛ dɛsia ko mɛ ɔwunsɛko mɛ nya bɛyifo ayanisa nnya lete bɛ mɛ ditiki nɛmɛ eyifo ɔnukuale eyɛ la ayanisa kpɛ nnya bɛyifo ɛsuɛ.

LUKA Ditiki Sɛɛ Nə Luka Lɛwɔni

¹ Mɔ ɔyimisani Tiofilo, betidi kpɛ ákpɛlɛtsya kase boofɔ, lɛ bawɔni lesa saa nɛ dibɛ lɛ bo nti batsya. ² Báwɔni nnya fe kase betidi ba dínyɛ asa nyamfɔ lɛtɛyi bo idu lɛ nnya kasɔ ketsyikokɔ nya bábe Onanto eto Ditiki nɛmɛ letsya báte tsya. ³ Nyaso, Tiofilo lala, se mindufɛ lɛ asa nyamfɔ minto nnya mímbe kenke idu lɛ kasɔ ketsyikokɔ ke esoo, mfi nsusu lɛ nnya əsua minkɛ eleke bɛ nɔwɔni asa nyamfɔ lɛ ekpa eyɛ lɛ kusu əsua mfi ntɛ fɛ. ⁴ Nlɛ nyamfɔ buyifo nko bɛ lɛ ənyɛ ɔnukualɛ eto ditiki nɛmɛ bɛ lɛ ate asa nnya báte fɛ.

Bátɛyi Yohanes Ntufləsətidi Eto Bole Bətsyɛ.

⁵ Lɛ lefe nɛ Herodes lídi seka lɛ Yudea eto kasɔ əsua, Onanto eto usumunyɛ utsyua wɛ baakpɔ Sakaria akɛ mfɔ. Ɔbo utsyi lɛ besumunyɛ ba lɛtɛ kedi eto dit-syukpa nɛ baakpɔ Abia əsua. Sakaria eto usiɛ wɛ baakpɔ Elisabet tsya ábo utsyi lɛ Onanto eto Usumunyɛ wɛ baakpɔ Aaron ɛto kafo əsua. ⁶ Usɛ ku usiɛ bamfɔ əsiɛ nkpɛ sɛɛ lɛ Onanto eto lelabi əsua. Nya bɛyifo lɛ wɛ afi kenke əsua kukunɔ. ⁷ Ubi saa manke mɛ, itsyise Elisabet anlɛ. Nya mɛ inuɛ bamɛ tsya ɛbobe báfe.

⁸ Diyi lɔni, Sakaria akɛ lɛ Yudafo eto Kedikətəkɔ ɔlɛ wɛ Kesumuyifo buyifo itsyise wɛ ditsyukpa itu. ⁹ Nya lɛ mɛ kesumu eto lekpa əsua, bákpɔ báse bənyɛ bɛ Sakaria ni nɔwɛ əsua itəkɛ. Nyaso wɛ ni nɔwɛ bəlɛkɛ bɛ usu ɔtonsɛ elufui utɛ Onanto lɛ Kedikətəkɔ eto leba nɛmɛ əsua. Mfɔ nya údufɛ Yudafo eto kedikətəkɔ kamɛ. ¹⁰ Nya lefe nɛ ɔkɛ mfɔ ɔnlɛ elufui botonsɛ, betidi fɛfɛ ənyɛ lɛ lekplɛ balɛ ola boto.

¹¹ Mfɔ Onanto eto ɔtɔnkpe utsyua wɛ dínyɛ lɛ kaka ɔnlɛ elufui botonsɛ eto sedi-ani dílɛkɛ əsua ɔtɛ wɛ. ¹² Se Sakaria dínyɛ wɛ, ɔyakla nya ɔtɛ sikpi tinti. ¹³ Fɛɛ Onanto eto ɔtɔnkpe ɛmfɔ átɛyi wɛ nkɛ, “Sakaria, mante sikpi! Onanto áno fɛ olatoto, nya fɛ usiɛ Elisabet ebole ubisaibi utɛ fɛ. Nya fuutəkɛ wɛ diyɛ fənkɛ Yohanes. ¹⁴ Lɛ wɛ bole əsua, ebunya disuəyua tinti. Nko ke tsya betidi kpɛ luunyɛ disuəyua nɛ. ¹⁵ Woofiani utidi kplɛ lɛ Bonamute eto ənɛmi. Yanlɛ bɛ unɛ ntɛ bo nkpe alɛ nyɛ ntɛ saa eto oklɛ tsya. Nya idu lɛ wɛ lelefe, Lewɔnɔ Kenke ebusiɛ ko wɛ. ¹⁶ Nya eyɛ lɛ wɛ əsua, Israel bebi ebusinkli bəbɛ mɛ Onamute Onanto ɔflo. ¹⁷ Wɛ ni nɔwɛ lɔɔɔ Bonamute eto bubɛ lɛ əsuəale ku utu bokpɛ əsua fe kase

Onanto eto Unyɛlɛkətidi Elia dítsyɛ. Nya wuutɛ diyua luubɛ bebi ku antomɛ nti. Nya wuunɛ koto tsyuetsyue okpɛ lɛ betidi ba ditidi ato əsua bɛ lɛ bekefi nsusu sɛɛ bayɛ lɛ kusu əsua lɛ mɛ asayifoyifo əsua. Nyamfɔ luutɛ Bonamute eto betidi lɛ bəsiɛ bakabe kusu itɛ wɛ bubɛ.”

¹⁸ Mfɔ nya Sakaria lɛtɔ ɔtɔnkpe ɛmfɔ nkɛ, “Bɛ luutɛ bɛ mfo nyamfɔ nno? Itsyise mbobe mfiანი unínəsɛ nya mɔ usiɛ tsya dikafiani unínəsia.”

¹⁹ Lɛ nnya əsua ɔtɔnkpe ɛmɛ ɛtɛ mbuayɛ nkɛ, “Mɔ ni Gabriel wɛ ləányɛ lɛ Onanto eto ənɛmi. Wɛ lɛtsyese mɛ nkɛ ntɛyi fɛ Ditiki Sɛɛ nɛmfo. ²⁰ Fɛɛ ámamfo mɔ kenye eto dikiti nɛmfo áno. Itɛ bɛ ámamfo áno tsyaa, yuubɛ itɛ lɛ lefe nɛ Onanto ditsyue útsyɛ əsua. Se fámamfo áno eso ebɔfiani ɔmumu isu esɛ lefe nɛ diyi nɛmɛ léyo fɛ fɛ odiakami looyankli edi etiki.”

²¹ Lɛ lefe nɛ asa nyamfɔ kenke dibɛ, íyifo betidi ba kenke dínyɛ bensekɛ Sakaria lɛ lekplɛ mfɔ yanii, itsyise bántɛ lesa nɛ eso ɛfo wɛ lefe kpɛ nko lɛ Yudafo eto kedikətəkɔ kamɛ nko. ²² Se ɔbo úbɛ lekplɛ, wénsifo mɛ etiki budinko. Nyaso bənyɛ bɛ únyɛ buləkəkate butsyua lɛ Yudafo eto kedikətəkɔ mfɔ. Nyaso ɔnnlɛ etiki bofo budi nɛ, ini ani ete úfi ɔnlɛ mɛ etiki budi.

²³ Se Sakaria eto kesumu eto lefe léloo, úsinkli úsu diyo. ²⁴ Nyamfɔ eto kamaa, Elisabet ɛsu ɔlɛ kafo, itɛ eso wénsikabɔ keso umɛ bio. Nya ɔkula əsua itɛ afa áno sɔsɔ. ²⁵ Lɛ nnya eso Elisabet átɛyi nkɛ, “Mómɔ, bɛ asa nnya Bonamute díyifo útɛ mɛɛ, nya úlɛkɛ kofani lɛ mɛ əsua lɛ betidi ba kenke eto ənɛmi.”

Bátɛyi Yesu Eto Bole Bətsyɛ.

²⁶ Lɛ Elisabet eto kafolɛlɛ eto kofa kuande əsua, Onanto átsyese wɛ ɔtɔnkpe Gabriel nkɛ usu umɛ wɛ baakpɔ Nasaret lɛ Galilea eto kasɔ. ²⁷ Onanto eto Ɔtɔnkpe ɛmfɔ ɛtsyi kenye úsuko kebite ka bátɔ bətɛ osani wɛ baakpɔ Yosef wɛ ditsyi Oka David eto kafo. Kebite kamɛ eto diyɛ ni Maria. ²⁸ Onanto eto Ɔtɔnkpe ɛmfɔ ɛbɛ Maria ɔflo nya ɔtɛyi wɛ nkɛ, “Nsiəə fɛ lɛ diyua əsua! Fɛə bənɛ kafo! Bonamute si ko fɛ.” ²⁹ Ɔtɔnkpe ɛmfɔ eto kenye ka ɔboko éyifo Maria yanii, nya itɛ wɛ disu-
bubu lɛ kəsiɛ kamɛ əsua. ³⁰ Lɛ nnya əsua ɔtɔnkpe ɛmɛ átɛyi wɛ nkɛ, “Maria, mante sikpi. Onanto ənɛ fɛ kafo tinti. ³¹ Ebole kafo nya foole ubisaibi, nya fuutəkɛ wɛ diyɛ fɛ Yesu. ³² Woofɔ diyɛ tinti nya bookpɔ wɛ bɛ Onanto wɛ ni Ɔsuəalenyɛ Kenke eto ubi. Nya Boanto Onanto luutɛ nkɛ ubi ɛmɛ di seka fe wɛ ona Oka David ke. ³³ Nya wuudi seka lɛ Yakob eto kafo

eto bebi əsuə isu manlo manlo. Nya wə sekakediko embolo kulefe kulefe.”

³⁴ Lə nnya əsuəə, Maria átə Ɖtənkpe əmə nkə, “Ntsyā nyamfo lofo bubə kətə, se minyi osani?”

³⁵ Onanto eto Ɖtənkpe əmə ətə mbuayə nkə, “Ləwəno Kenke ebəyifə disia lə fə nya Ɖsuəalenyə Kenke eto əsuəale loola disia lə fə. Nyaso ubi wə foole ebuyifo Ɖkenkenyə nya bookpro wə bə Onanto eto Ubisaibi. ³⁶ Məməo, nla miə lə ate fə, fə otokpenyə wə baakpro Elisabet wə ni uninəsia wə baakpro okono, fe Ɖlə kəfo kofa kuande nɛ. ³⁷ Itsyise kulesa əmbə ale itə Onanto eto buyifo.”

³⁸ Nya Maria ləteyi wə nkə, “Bee, Boanto Onanto eto uyifoyifo mini. Utə ibə itə mɛ lə əsuə fe kase fətəyi.” Wə nnya əsuə nya Onanto eto Ɖtənkpe əmə didu.

Maria Ɖsu Elisabet Ɖflo.

³⁹⁻⁴⁰ Lə lefe nəmə əsuəə, Maria əmuə əsuə mləmləmlə nya Ɖkəse Ɖsu Yudea eto umə wə nkpe lə atini nti. Usu Sakaria eto diyo nya Ɖsiəsə Elisabet. ⁴¹ Se Elisabet ləno Maria eto kəsia kaməə, ubi wə ləkə wə lə kəfo ko ləkpro, nya Elisabet diyi ku Ləwəno Kenke kenke. ⁴² Mfó nya Ɖbesə Ɖkəe kato Ɖteyi nkə, “Bákpɔ fə atsyə lə besio kenke nti, nya bákpɔ ubi wə fəəbə bole tsya atsyə! ⁴³ Fɛɛ ntsyə minyə disii ekpɛ mmə bə mɔ Onamute eto ambe lə ubə mɔ Ɖlo? ⁴⁴ Akpa akpa se minɔ fə kəsiaə, ubi wə nkpe mɛ lə kəfo ábe Ɖsa ku disuəyua. ⁴⁵ Disuəyua itə fə sitinti, itsyise áfo kenye ka Bonamute lətsyese fə áno bə yuubə itə nko.”

Maria Ɖsə Atəsə Eto Kusə.

⁴⁶ Lə nnya əsuəə, nya Maria ləteyi nkə, “Mɔ okla lə mɔ Onamute bətesə.

⁴⁷ Nya mɔ ləwəno nle disuəyua bunyə lə fə Onanto wə ni mɔ Ofomfokətə əsuə,

⁴⁸ itsyise Ɖkloma únə mɛ kəfo, mɔ, wə uyifoyifo wə dimanle kulesa. Nya idu mɔmɔ ɛntɔɔ, kawunsia eto betidi kenke ebokpro mɛ bə nwə bákpɔ atsyə.

⁴⁹ Itsyise Ɖsuəalenyə Kenke éyifo asa kplɛ útə mɛ, nya wə diye eyifo kenke.

⁵⁰ Wə kaminšənyənə kpɛ lefe saa itə wə bebi eto bebi ba kenke ləətə wə dibu.

⁵¹ Wə kəni éyifo asa kplɛ, nya Ɖsensə mba laabesə əsuə kato lə mə nsusu əsuə.

⁵² Ɖbokosə baka kplɛ kasɔ lə mə akankpome əsuə, nya Ɖbesə mba laabokosə mə əsuə kasɔɔ, kato.

⁵³ Útə nkə betidi ba kukpense nle kenke lə bənyə asa sɛɛ bedi bemi tɔ, nya Ɖla batabinyə Ɖtsyese ani fufu.

⁵⁴ Ɖkloma kenye ka Ɖtsyə útə bó bana eto bana, nya Ɖbə Ɖnle Israel eto kuse eto betidi kenke bəwunsəko.

⁵⁵ Ɖkloma Ɖle kaminšənyənə bufi kətə Abraham

ku wə bebi eto bebi isu manlo manlo!”

⁵⁶ Maria ákɛ lə Elisabet Ɖflo fenkə afa atsyə fe Ɖsinkli Ɖsu oto.

Bále Yohanes Ntufləsətidi.

⁵⁷ Se Elisabet eto ubi eto lelefe léyoo, Ɖle ubisaibi. ⁵⁸ Nya Elisabet eto bayotsya ku wə batokpenyə ləno asa sɛɛ nnya Bonamute əmə diyifo útə wə. Nya məmble dínýanko wə disuəyua tinti. ⁵⁹ Se ubi əmə léfo eyi mflamflaa, bəbə bənkə baala wə lelo nya bála bə lə befi wə anto eto diye Sakaria bətəkə wə. ⁶⁰ Fɛɛ wə ambe mántənoko mə nko nya Ɖteyi mə nkə, “Kpa o-o! Bifi diye Yohanes bitəkə wə.”

⁶¹ Mfó bətsyiko etiki bunə ku wə katəyi bənkə, “Fə otokpenyə saa əmbə baakpro nko.”

⁶² Nya báto wə anto lə ani eto eyifosa əsuə bə ote diye nə woala nkə bəfi bətəkə wə ubi əmə. ⁶³ Mfó nya Sakaria léfo leba nə əsuə baawəni asa kətəkə nya Ɖwəni nkə, “Wə diye ni Yohanes.” Nya iyifo məmble yanii. ⁶⁴ Lamfolamfo Sakaria Ɖtsyiko etiki budi nya Ɖtesə Onanto. ⁶⁵ Sikpi əmuə mba wonko mə nsi lə koyotsya nya itə ditiki nəmfo disensə Ɖsu kəmə kpɛ lə Yudea eto atini əsuə mfó kenke.

⁶⁶ Betidi ba kenke ləno asa nyamfo etsyiko disii bubu kato mə əsuə bənkə, “Nte utidi wə eto okle ubi əmfo luubə ofiani?” Itsyise Ɖləkə ete wuee bə, Bonamute eto kəni təkə lə wə əsuə.

Sakaria Ɖləkə Onanto Eto Katəyikətsyə Ɖte.

⁶⁷ Mfó nya Ləwəno Kenke leyifə disia lə ubi əmə eto anto Sakaria əsuə nya Ɖdi Onanto etiki Ɖteyi Ɖtsyə nkə,

⁶⁸ “Atəsə itə Bonamute, Israel eto Onanto, itsyise Ɖbə nkə woawunsəko wə kuse nya lə uləkə mə.

⁶⁹ Úləkə Ofomfokətə Kplɛ útə bo lə Oka David

wəə ni wə eto uyifoyifo eto kəfo eto ubi.

⁷⁰ Útsyə kenye kamfó kokooko eyɛ lə wə bənyələkətidi kenke əsuə nkə,

⁷¹ wuuləkə bo utsyiko lə balo ku mba leekisi bo kenke eto ani.

⁷² Ɖteyi Ɖtsyə nkə wuunyə bo banamə kaminšə nya wookloma kenye ka Ɖkle ku mə.

- ⁷³ Nya óteyi bo anto Abraham kenye klekle kamfo utsyè nkè,
⁷⁴ wuulækè bo utsyiko læ bo balo eto ani,
 nya wookpe bo æsuæale busumu wè sikpi manté manté.
- ⁷⁵ Nya wuuyifo bo kenkè bæ læ buyifo mba nye læ kusu sèè æsuæ læ wè ænæmi læ bo nkpræ kenkè æsuæ.
- ⁷⁶ Nya fè, mɔ ubi, bookpo fè bækæ Onanto wè nso kenkè eto Unyelækætidi.
 Ebotɔ Onamute æmæ eto bubæ nya fɔɔɔ kusu ætsyè itæ wè.
- ⁷⁷ Nya ebutæ wè betidi te bæ boonyè bo-fokætæ
 itsyise boofi mæ abua batsyè mæ.
- ⁷⁸ Bo Onanto kpe lefonæ nya woabe bo ku kaminsænynyæ.
 Wuutæ bofokætæ eto diyændè bæ itæ bo itsyi kato.
- ⁷⁹ Nya wuutæ diyændè næmfɔ nkæ dibæ ditæ lekpræ itæ mba nkpe læ ketuntu æsuæ
 ku mba nkpe læ ukpræ eto sikpitete æsuæ bæ læ okpræ bo ɔyenko udufænko diyuæ eto kusu æsuæ.”
- ⁸⁰ Nya ubi æmæ lébè nya ɔkè ale læ æsuæ ku læwɔnɔ æsuæ. Nya úsiæ læ mfminti isu ese lefe næ óbo úbæ Israel eto kuse eto ænæmi.

2

Bále Yesu.

¹ Nya læ lefe næmfɔ, Romamfɔ eto Okankpè Kaisarè Augusto ætæ æsuæale nkæ bawɔni betidi bæ kenkè nkpe læ Roma eto sekakedikɔ eto kasɔ eto aye. ² Nya ni betidi eto aye wɔniwɔni tute nè, læ Aba eto uninə wè baakpo Kirenio eto Sekadidi læ Siria eto kasɔ æsuæ. ³ Nyaso utidi saa ésu wè umæ læ usu ɔwɔni wè diye.

⁴ Lefe næmfɔ nya Yosef tsya létaka útsyi Nasaret eto umæ læ Galilea eto kasɔ úsu Betlehem eto umæ læ Yudea eto kasɔ læ kaka bále Oka David. Yosef ésu mfɔ itsyise uyifo Oka David eto kafo eto ubi. ⁵ Ókpra Maria wè bátɔ batæ wè nya onle kafo tsya óyenko nkæ læ ɔwɔni wè diye. ⁶ Nya lefe næ bakè læ Betlehem mfɔ, lefe áyo Maria bæ ole. ⁷ Óle wè ubi tute wè ni osaibi læ diyo næ bebuki laalabe. Nya úfi kafia úmini wè, nya úfi wè ólabesè læ lesa næ æsuæ bebuki bamfɔ leedi lesa, itsyise kasɔnɔkɔ mánkè læ hafɔ eto kedufækɔ.

Onanto Eto Batɔnkpe Áboko Mba Laabe Basamu Kenyetsyætsyæ Eto Ditiki Sèè.

⁸ Læ kasɔ kamæ æsuæ mfɔ, mba laabe basamu bættsyuæ akè mfɔ kabe mæ bebuki ketsyè ka kenkè. ⁹ Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuæ ælækæ æsuæ óte mæ nya Onanto

æmæ eto diyændè æyændè ekpo mæ læ æsuæ. Læ nyamfo eso bate sikpi tinti! ¹⁰ Fèè Onanto eto ɔtɔnkpe æmæ áteyi mæ nkæ, “Biante sikpi. Mboko mi Ditiki Sèè næ looboko disuæyuæ ku diyuæ tinti itæ betidi bæ kenkè. ¹¹ Nya læ mmi eto diyi næmfɔ, bále Ofomfokætæ wè ni Bonamute Kristo batæ mi læ Oka David eto umæ. ¹² Nya lesa næ biufi binyæ bitsyè lekprɔ, ni bæ biunyæ ubisambi wè béfi kafia bémlɔ nya onlabe læ bebuki eto kedikɔ.”

¹³ Lefe næmfɔ tutuutu, Onanto eto batɔnkpe eto ditsyukpra kplè lɔni étsyi kato dibæ bælækæ æsuæ báte, nya báko ku ɔtɔnkpe ɔni æmfɔ nya banle Onanto botæsè kætèyi bækæ,

¹⁴ “Dibu ku atesæ itæ Onanto wè nkpe kato fanlofanlo,
 nya diyuæsè itæ kasɔ eto betidi bæ kenkè lædufæ Onanto ænè!”

¹⁵ Nya læ lefe næ Onanto eto batɔnkpe bamfɔ didu læ mæ ɔfɔ bésinkli bésu kato, mba laabe basamu bamæ áteyi mæ æsuæ bækæ, “Bitæ læ busu Betlehem læ busu bobè asa nnya dibæ fe kase Boanto dilækæ óte bo.”

¹⁶ Nyaso bákɔsè bésu nya bənyæ Maria ku Yosef ku ubisambi wè nlabè læ bebuki eto kedikɔ mfɔ. ¹⁷ Nya se bənyæ wè nkoo, bátèyi lesa saa næ Onanto eto ɔtɔnkpe æmæ letèyi mæ itsyi læ ubi æmæ æsuæ. ¹⁸ Lefe næmfɔ se betidi bæ kenkè lænɔ mba laabe basamu bamæ eto etiki nyamfo, iyifo mæ yani tinti. ¹⁹ Maria ákloma asa nyamfo kenkè nya úkebu disi ketsyi læ nnya æsuæ eyè etsyo. ²⁰ Lefe næmfɔ, se mba laabe basamu bamæ dísinklii, bátæsè Onanto læ lesa saa næ bánɔ ku bənyæ tsya æsuæ, itsyise nyamblè kenkè æbæ itæ pəpəpə fe kase Onanto eto ɔtɔnkpe æmæ letèyi mæ.

Bætækæ Ubisambi Èmæ Diye.

²¹ Nya læ diyi mflamflale æsuæ, se lefe léyo bæ bala ubi æmæ leloo, bætækæ wè diye bækæ Yesu fe kase Onanto eto ɔtɔnkpe æmæ letèyi utsyè fe bále wè kafo.

Bákpra Yesu Bésuko Yudafo Eto Disumuyɔ.

²² Lefe áyo itæ bæ Yosef ku Maria yifo æsuæ eto okla buflæ eto lekpa fe kase Moses eto kɔfi letɔ. Nyaso bákpra ubisambi æmæ tsya bésuko Yerusalem bæ læ befi wè bakpe Bonamute læ ani. ²³ Nko ini bəwɔni bətsyè læ Onanto eto kɔfi eto kukue æsuæ bækæ, “Ubisaiibi tute ku ubuki sende tute saa, ele bæ bælækæ wè bətsyè kutsyè befi bakpe Bonamute læ ani.” ²⁴ Nyaso bésu Yerusalem bæ læ befi kedi batæ Bonamute læ kase kɔfi letɔ æsuæ, ablonima ænuæ nye ablekpra ænuæ beefi kætæ kedi kamæ.

²⁵ Nya læ lefe næmfɔ, osani utsyuæ wè baakpo Simeon ákè læ Yerusalem. Nya

úyifo utidi sɛɛ wə laate Onanto sikpi nya uñyə onle kusu bobɛ itə Israel eto buləkə. Nya Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ dísiəko wə, ²⁶ nya lése wə uyi nkə weembukpə isu esɛ lefɛ nə eto lefɛ uunyə Onanto eto Nwə Bákpo Ɔhile Bətsyə, wə eto etiki Onanto leteyi utsyə. ²⁷ Lefɛ nəmfoo, Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ nəmə ákpa Simeon úsuko Yudafo eto Disumuyo mfó. Nya se anto ku ambe bamə lékpa ubisambi Yesu əmə bésukoo, bətɛyi bə bəbə bə beyifo lesa saa nə ele bə beyifo bətə wə fe kase kofi létee, ²⁸ Simeon áfo ubisambi əmə ólɛ lə wə ani, nya ótesə Onanto ótɛyi nkə,

²⁹ “Boanto Onanto, mómɔɔ, se fékeyifo lə fə kenyetɔtsyəsə əsuə esoo, ebofo mɛ kusu buləkə, mɔ fə usumunyə, bə lə nsu lə diyuə əsuə.

³⁰ Mɔ kosate ébufi mɔ ənəmi nnyə Ofomfokətə əmə

³¹ fətə fə ubə lə kusə komə eto betidi kenke lə bənyə wə ku dinəmi.

³² Wə ni diyənde nə luuləkə lesa nə faala lə lekplɛ letɛ betidi ba lenni Yudafo. Nya wuufi dibu oboko fə kusə Israel eto betidi eto nti.”

³³ Asa nnya Simeon leteyi mfo éyifo Yosef ku Maria yanii. ³⁴ Nya Simeon lékpo mə atsyə nya ótɛyi ubi əmə eto ambe Maria nkə, “Ubi əmfo eyifo Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə. Nya wə ni Ofomfokətə nye budukano itə Israel bebi kpə. Uyifo lekpotɔtsyəsə itsyi lə Onanto oflo, nya betidi kpə lootaka bənyə lə wə əsuə. ³⁵ Nya wuutə nkə betidi kpə ləkə mə nsusu bə bakula bate utsyū saa nya. Nya eyɛ lə nyamfo əsuə esoo, ebunyə kanyi fe kase lesiabi laase utidi eto utu kedunsə.”

³⁶⁻³⁷ Mfó əməə, usio ɔni utsyūə wə ni Onanto eto Unyeləkətidi ákɛ mfo baakpo bə Hana. Nya wə anto Fanuel étsyi Aser eto kafo. Alɛ akuanse hā úsiə ku wə usə fe usə əmə díkpə. Nya úyifo ɔkɔsiə wə lébe bembembe. Ófo alɛ fosi mflamfla alɛ ana. Úkesu Yudafo eto Disumuyo mfo lefɛ saa, ákatəsə Onanto ketsyɛ ku kakəmi nya úkato ola kákle kenye tsya. ³⁸ Lə lefɛ nəmfó tututu, wuntsyá əbə ósɔ Onanto ani, nya ótɛyi itsyi lə ubi əmə əsuə útə betidi ba kenke nyə banle Onanto kusu bobɛ bə wuuləkə Yerusalem.

Bésinkli Bésu Nasaret.

³⁹ Nya se Yosef ku Maria lélosə mə lekpa nəmə buyifo fe kase Onanto eto kofi letɛe, bésinkli bésu mə umə Nasaret lə Galilɛa eto kaso. ⁴⁰ Ubi əmə ábɛ ɔbɔ disɪ nya ókɛ əsuəale, nya ótɛ kobe tinti. Nya Onanto dinyə disuəyūə lə wə əsuə.

Yesu Ésu Yudafo Eto Disumuyo.

⁴¹ Lele saa leléɛ, Yesu eto anto ku ambə ékesu Yerusalem késu kédi diyi nə baakpo Ukpə Ása Bo Ɔyila. ⁴² Nyaso se Yesu léfo lefosi alɛ ənuəə, bési bésu Yerusalem fe kase békeyifo kɔ seka. ⁴³ Nya se bédi diyi nəmə bálósə nya banle businkli kusu mə uməə, Yesu wə esi ókɛ kama lə Yerusalem mfó. Fɛɛ wə anto ku ambe mánɛ nko. ⁴⁴ Mə ébu bənkə ɔkɛ lə betidi bamə nti nyaso bédú báye diyi wɔlɔlɔlɔ eto kusu fe bətsyiko wə bəbɛbɛ lə baho ku batokpenyə nti. ⁴⁵ Nya se bənnnyə wə esoo, bésinkli bésu Yerusalem bésu bale wə bəbɛbɛ. ⁴⁶ Nya lə diyi tsyáfəə, bésu bənyə wə lə Yudafo eto Disumuyo kaka wə ku Yudafo eto bateasa nsi. Mfó úsiə onle mə asa nnya bánle bətɛyi ato butsyue nya onle mə etiki bɔtɔ loni loni kanɔ. ⁴⁷ Nya mba lenɔ asa nnya díkabɔ lə wə kenyeɛ, íyifo mə yanii lə wə asa kasonɔnɔ kpə ku kase úfi onle asa nnya bátɔ wə kaso buləkə eso. ⁴⁸ Íyifo wə anto ku ambə mə yanii se bənyə wə lə mfo nko. Nya wə ambe letɔ wə nkə, “Ubi, ntsyəsɔ féyifo bə nyamfo eto okle? Mɔ ku fə nto kenke ákɛ lə bulə əsuə nya búsu bɔnlɛ bɔtsyilama kabɛbɛ fə.”

⁴⁹ Mfo nya Yesu díta mbuayɛ ótɔ nkə, “Beso ibə bə búsu beɛ bɔtsyilama kabɛbɛ mɛ? Binyi biə mɔ Anto eto diyɔ ele bə nkɛ lee?” ⁵⁰ Fɛɛ məə, bánno lesa nə ótɛyi mə mfó eto kaso.

⁵¹ Mfó nya Yesu dítakəko mə nya bédú bésu Nasaret, nya óbokosə əsuə kaso útə mə. Nya asa nyamfo kenke lékɛ lə wə ambe eto nsusu kəmiə éyɛɛ etsyɔ. ⁵² Nya Yesu lebe ɔbɔ disɪ lə kobetete ku lə əsuə eto sinə əsuə, nya ófo diyɛ lə betidi kenke ku lə Onanto eto ənəmi.

3

Ntufləsətidi Yohanes Ábɛ Ditiki Sɛɛ Nəmə Letsya.

¹⁻² Íyifo lɛlɛ lefosi nɔnde se Okankplɛ Kaisare Tiberio lídi seka, Unyeləkətidi Yohanes wə ni Sakaria eto ubi wə léfo kenye utsyiko Onanto oflo lə lefɛ nə ókɛ lə mfiminti. Nya Pontio Pilato lídi Aba eto unyɛsiə lə Yudea eto kaso əsuə. Nya Herodes díkedi seka lə Galilɛa eto kaso. Nya lə lefɛ nəmə mfó, Herodes eto ɔyimisani Filipɔ tsya lídi seka lə kaso ka baakpo Iturea ku Trakoniti eto lek-pakɛ əsuə. Nya Lisania tsya díkedi seka lə Abilene eto kaso əsuə. Nya lə lefɛ nəmfoo, Annas ku Kayafa ni Onanto eto Besumunyə Ninə Kenke. ³ Nyaso Yohanes áyɛ ótsyilama Yordan eto Ketu eto ditukpenkpe ku lek-pakɛ mfó kédi Anantotiki kátɛyi nkə, “Bitsyi bəwuninsə lə mi abua əsuə lə befo ntufləsəfləsə eto lekpa lə Onanto lə ufi mi abua ɔtsyɛ mi.” ⁴ Nya nko

seka ini báwoni læ Onanto eto Unyelækætidi Yesaya eto kukue banle bótèyi bänkæ, “Utidi utsyuæ kpæ læ mfiminti òlæ bofa katèyi nkæ,

‘Biñyæ bikabe kusu itæ Bonamute.

Bimua mi æsuæ bitsyæ kukõnõ itæ wæ bubæ.

⁵ Biti okplo saa okplo

nya beba atini ku akpenkpe kenke bekatesæ.

Læ betsyõnsæ esu nya lebo.

Nya nlebe bo diyifo kplobi kplobii, biyifo mu tsyetsyusye.

⁶ Nya betidi kenke luunyæ Ofomfokætæ wæ Onanto letsyese ne! ”

⁷ Betidi kpæ æbæ bæ Yohanes flæsæ mã ntu. Fæe Yohanes átèyi mã nkæ, “Mi mba nte fe bawæ eto beflufu! Owøe lele mi kòlæ nkæ bitsyetsyi læ Onanto eto kotonanæ ko nle bubæ eto kenye? ⁸ Bete læ mi eyifosa æsuæ biänkæ bətsyi bewuninsæ læ mi abua æsuæ. Nya biembu biæ se ini Abraham eto beflufu bini esoo, Onanto embunæ mi koto. Bèlõ benõ biæ Onanto ebofo beflufu bulækæ ketsyiko aba nyamfo æsuæ kætæ Abraham. ⁹ Bebe se banle kefiæbi bəñyæ bæ baala eyi nyamæ taa keyudu ke. Kuyi saa ko laanwõ ebibi sɛɛ, boola ko befi bakpe læ ditefɛnku kəmiæ.”

¹⁰ Nyaso betidi bamæ átõ wæ bänkæ, “Nyalɛɛ, be ele bæ buyifo mómõ?”

¹¹ Mfõ nya útæ mã mbuayɛ nkæ, “Mi utsyuæ wæ nkpe awu leyo lekpe sinuæ, ufi lekpe loni utæ utidi wæ læmbæ kuətsyuæ. Nya utidi wæ didisa nte tsyaa, usie ni nko ke.”

¹² Mba laafo umænko bətsyuæ tsya æbæ bæ bæflæsæ mã ntu. Bátõ wæ bänkæ, “Oteasa, be ele bæ buyifo?”

¹³ Mfõ nya Yohanes lɛtèyi mã nkæ, “Bi-amfo umænko besonsæ kase kofi dítæ mi kusu nkæ befo.”

¹⁴ Bamamanyæ bətsyuæ tsya átõ wæ bänkæ, “Nya bo nkpæ? Be ele bæ buyifo?”

Mfõ ótèyi mã tsya nkæ, “Bitæ læ mi kayo ka banle mi bofo læ kemi mi. Nya læ nyamfo eto kamaa, biensu benyinkæ utidi kuətsyuæ bekpe læ æsuæale læ befo wæ atabi saa, nye bela utidi kuətsyuæ kenye læ kusu bua æsuæ belo wæ dikpi.”

¹⁵ Betidi bamfo eto kusubebe esi ébe kato ekpe nya békebu bæ Yohanes nkpa ni Nwæ Onanto Lékpõ Ohile Utsyæ, wæ bəñyæ banle kusu bobæ. ¹⁶ Nyaso Yohanes ákprasæ məmblɛ nkæ, “Mõõ, ntu ete meefi kæflæsæ mi. Fæe utidi utsyuæ tækæ mɛ kama òlæ bubæ wæ læmõ nya onkpe æsuæale onso mɛ famfamfa! Məñyæ tsya kon ntæ bæ mbæ kasõ miə maanyankli wæ afokpa eto kekue læ akpa æsuæ ntæ wæ tsya. Nya utidi æmfo ebufi Lɛwõnõ Kenkɛ ku uté uflæsæ mi fe ntu. ¹⁷ Olæ wæ kofɛ ko wuufi

òflɛ wæ kamõ ulækæ kofõ uwi nya wookpa kamõ kosate okpõ læ unwü. Fæe kofõ saa kofõ, wootonsæ ko læ ute wæ læmbõni kulefe kulefe.” ¹⁸ Nya Yohanes lidi betidi Anantotiki læ esu kpæ æsuæ, nya ólæ mã kòlæ nkæ bətsyi mã ditsyæbi ku mã nkpæ bo bensi bawuninsæ.

¹⁹ Nya se Oka Herodes wæ ni Aba eto Unyɛsiæ lele wæ oyimi eto usiæ wæ baakpõ Herodia ófõ læ æsuæale ku læ asa bua kpæ nya úyifo esoo, Yohanes ənyənki okpɛ wæ.

²⁰ Idu êkõ læ nyamfo æsuæ, útæ bəmuæ Yohanes bétí bákpe læ diyõ.

Yohanes Iflæsæ Yesu Ntu.

²¹ Se Yohanes diflæsæ betidi kenke ntu ólosææ, úflæsæ Yesu tsya ntu. Nya se Yesu nle ola botoo, kato ásini. ²² Lɛwõnõ Kenkɛ næ eto ditsyæbi nte fe læblekpaæ, áyifæ dibæ dísiæ læ wæ æsuæ. Mfõ nya bánõ Onanto eto okɔɛ wæ ditsyi kato dikatèyi nkæ, “Fæ ni mõ Ubi lala. Fæ asa eedufæ mɛ ənæ tinti.”

Nyæ Betidi Bamfo Ni Yesu Eto Bana.

²³ Yesu áfõ fe alɛ fosi ətsyæ fe útsyæ wæ keyifo kasõ. Betidi eto nsusu ni bæ wæ anto ni Yosef

wæ eto anto ni Eli ²⁴ wæ eto anto ni Mata wæ eto anto ni Lewi wæ eto anto ni Melki wæ eto anto ni Yanai wæ eto anto ni Yosef ²⁵ wæ eto anto ni Matatia wæ eto anto ni Amos

wæ eto anto ni Nahum wæ eto anto ni Hesli wæ eto anto ni Nagai ²⁶ wæ eto anto ni Mahat

wæ eto anto ni Matatia wæ eto anto ni Semein

wæ eto anto ni Yosef wæ eto anto ni Yoda ²⁷ wæ eto anto ni Yohanan wæ eto anto ni Resa

wæ eto anto ni Sorobabel wæ eto anto ni Sealtiel

wæ eto anto ni Neri ²⁸ wæ eto anto ni Melki wæ eto anto ni Adi wæ eto anto ni Kosam wæ eto anto ni Elmadam wæ eto anto ni Er. ²⁹ wæ eto anto ni Yosua wæ eto anto ni Elieser

wæ eto anto ni Yorim wæ eto anto ni Matat wæ eto anto ni Lewi ³⁰ wæ eto anto ni Simeon

wæ eto anto ni Yuda wæ eto anto ni Yosef wæ eto anto ni Yonam wæ eto anto ni Eliakim

³¹ wæ eto anto ni Melea wæ eto anto ni Mena

wæ eto anto ni Matata wæ eto anto ni Natan wæ eto anto ni David ³² wæ eto anto ni Isai wæ eto anto ni Obed wæ eto anto Boas wæ eto anto ni Salmon wæ eto anto ni Naheson

³³ wæ eto anto ni Aminadab wæ eto anto ni Admin

wæ eto anto ni Arni wæ eto anto ni Hesron

wə eto anto ni Peres wə eto anto ni Yuda
³⁴ wə eto anto ni Yakob wə eto anto ni Isak
 wə eto anto ni Abraham wə eto anto ni
 Tara

wə eto anto ni Nahor ³⁵ wə eto anto ni
 Serug

wə eto anto ni Regu wə eto anto ni Peleg
 wə eto anto ni Eber wə eto anto ni Sala
³⁶ wə eto anto ni Kainan wə eto anto ni
 Arfaksad

wə eto anto ni Sem wə eto anto ni Noah
 wə eto anto ni Lamek ³⁷ wə eto anto ni
 Metusala

wə eto anto ni Henok wə eto anto ni Yared
 wə eto anto ni Mehaleel wə eto anto ni
 Kainan

³⁸ wə eto anto ni Enos wə eto anto ni Set
 wə eto anto ni Adam wə eto anto ni
 Onanto.

4

Obonsam Áto Yesu Óbe.

¹ Se Ləwɔnɔ Kenke dísìə lə wə əsuəə, Yesu édu lə Yordan eto Ketu mfó. Nya Ləwɔnɔ nəmə ləkpa wə dísuko mfiminti kaka kuutsyuə ləmbə. ² Mfo nya Obonsam ləkplatsya óto wə óbe lə eyifosi ana sɔɔ əsuə. Nya lefe nəmfó kenke, Yesu méndi kulesa nyaso lə kalosəkɔɔ, kukpense ále wə.

³ Mfó nya Obonsam ləteyi wə nkə, “Lə Onanto eto Ubi fenii, teyi lebambi nəmfó lə efiani didisa.”

⁴ Fɛɛ Yesu áteyi wə nkə, “Awónisa Kenke Eto Kukue áteyi nkə, ‘Inni didisa mate ləetə utidi nkpa.’ ”

⁵ Lə nnya kamaa, Obonsam esi ókpa wə úsuko kaka letaka fanlofanlo. Nya óte wə kawunsìə eto asa ku nnya sekakediko kenke lə lefe kliminti əsuə. ⁶ Nya óteyi wə nkə, “Muufi kawunsìə eto əsuəale ku ke setabike ntə fə, itsyise befi nnya bətə mē, nya mofo nnya bufi kətə nwə ke minla. ⁷ Nyaso asa nyamfo kenke ebofiani fə ale lə akpe disì kaso esumu mē.”

⁸ Mfó nya Yesu ləteyi wə nkə, “Awónisa Kenke eto Kukue lə bətəyi nkə, ‘Bonamute Onanto hā ele bə utidi fi dibu utə, okpe disì kaso usumu.’ ”

⁹ Nyamfo eto kamaa, Obonsam ákpa Yesu úsuko Yerusalem lə Yudafo eto Disumuyo eto kaka nso botaka nya óteyi wə nkə, “Lə Onanto eto ubi fenii, yani fə əsuə əbə aso lə kaso. ¹⁰ Itsyise Awónisa Kenke eto Kukue lə bətəyi nkə, ‘Onanto ebutə nkə wə batonkpe nyə bakase fə.’ ”

¹¹ ‘Bɔɔkɔbe fə lə ani, itə bə embutəsə kokpa lə leba əsuə kulaa tsya.’ ”

¹² Fɛɛ Yesu áteyi wə nkə, “Awónisa Kenke eto Kukue áteyi nkə, ‘Manto fə Onamute Onanto abe.’ ” ¹³ Se Obonsam létə Yesu óbe nko ólosəə, údu wə lə ófɔ nya óyɛ wə bulə itə lefe ditsyuə.

Yesu Étsyiko Wə Keyifo Kaso Lə Galilea.

¹⁴ Nya Yesu disinkli úsu Galilea eto kaso nya Ləwɔnɔ Kenke eto əsuəale leke wə lə əsuə. Nya wə diye disensə isu lekpake nəmfó kenke. ¹⁵ Óte asa lə Yudafo eto ntsyako nya utidi saa lətesə wə asatete.

Báni Yesu Lə Nasaret.

¹⁶ Lə nyamfó eto kamaa, Yesu ésu Nasaret eto umə wə úsiə óbe. Nya lə ɔnweditseyii, úsu Yudafo eto katsyako fə kase woala buyifo. Nya ótaka únyə nkə lə okla asa lə Awónisa Kenke eto Kukue əsuə. ¹⁷ Mfó nya béfi Onanto eto unyeləkətidi Yesaya eto kukue bətə wə. Jsini kukue komə nya útsyiko bokla lə kaka bəwóni bənkə,

¹⁸ “Onanto eto Ləwɔnɔ si mē lə əsuə, bédiki mē nnuəbi, itsyise úləkə mē nkə mfó Ditiki Sɛɛ nəmfó mboko bakombo.

Nya ótsyese mē nkə nsu mbe buləkə eto lətsya ntə betidi ba bəmuə bakpe lə diyo.

Nya mba eto ənəmi lébaa, lə bənyə asa.

Nya betidi ba báyinkə bakpe lə kaso nle kanyi bunyə, lə bənyə bəbəkəfe.

¹⁹ Nya lə ntə lə bate bə Onanto eto lefe nə wuuləkə wə betidi eboyo.”

²⁰ Nya Yesu diti kukue ko mē, nya úsinkli ko úta wə ɔwunsəkotsyuə nya úsiə kaso. Betidi bamə kenke éfi mē ənəmi bətəkə lə wə əsuə nya bənyə banle wə bobə kroo. ²¹ Nya óteyi mē nkə, “Awónisa Kenke nnya eto etiki bəno minkla mfo, ibə itə lə mmi eto diyi nəmfó.”

²² Nya wə etiki nnya údi əmuə mē lə utu tinti nya kase odiakami tsya létaka wə mləmləmləə, ətə iyifo mē nyani. Nya bəto mē əsuə bənkə, “Inni Yosef eto ubi ni nwə mfo, fɛɛ?”

²³ Nya Yesu ləteyi mē nkə, “Nyi miə biətəyi mē lekpa lə nnya minle bətəyi mfo əsuə biə, ‘Ofate, tsya fə əsuə.’ Nya binsi biətəyi mē tsya biə, ‘Asa nnya eto okle bóno bə éyifo lə Kapernaum, yifo nnya lə fə kosate eto umə mfo tsya.’ ”

²⁴ Nya Yesu disì óteyi mē nkə, “Fɛɛ nle mi bətəyi minkə, bəntə Onanto eto unyeləkətidi kuutsyuə dibu lə wə kosate eto umə. ²⁵ Ekpe ini bə bakobəsìə kpə áke lə Israel eto kaso lə lefe nə Onanto eto unyeləkətidi Elia leke. Nya ɔsomi leyə bəni itə ale ətsyə ku kutsyə. Nya kukpense kpɛle dibə lə kaso kamə kenke əsuə. ²⁶ Fɛɛ

Onanto mánkpe Elia koto nkə usu kutsyua saa oflo læ Israel, enso okosia utsyua læ Sarep eto umə læ Sidon eto kaso. ²⁷ Nya tsyaa, betidi kpə áke ba díkefi bufisia læ Israel eto kaso læ Onanto eto Unyeləkətidi Elisa eto lefe. Fəe wántsyaa mə kúutsyua enso Naeman wə ditsyi Siria eto kaso mate há.”

²⁸ Se betidi ba leke mfó leno nyamfoo, kafo ányi mə tinti. ²⁹ Nya bataka bənyə nya bála Yesu bələkə læ umə əmə kafo bəsu bənyənsə læ umə əmə eto kətini ko əsuə bála umə əmə eto kotosi ku nsusu bæ læ bəka wə bakpe læ kukpio kafo. ³⁰ Fəe Yesu áye læ mə nti óbo údu.

Yesu Ála Lewonə Bua Lə Utidi Utsyua Əsuə.

³¹ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu édu úsu Kapernaum eto umə læ Galilea eto kaso. Mfó nya útsyiko betidi asa bote læ Onweditsyayi əsuə. ³² Nya læ wə etikididi ku əsuəale esoo, wə asatete éyifo betidi bamə yanii. ³³ Osani utsyua áke læ Yudafə eto katsyako mfó wə əsuə lewonə bua dísiə. Nya ófa ku okə bembembe óteyi nkə, ³⁴ “Yesu Nasaretnyə, be fanle bəbəbə ketsyiko læ bo oflo mfó? Bubə fəbə fə əbəbə atsylosə bo lee? Nyi futsyə feni. Fə ni Onanto eto Okenkenyə wə ótsyese ne!”

³⁵ Mfó nya Yesu léla Lewonə bua nəmə óbosə læ wə əsuə óteyi nkə, “Ye kudu bokpo! Lə abo læ utidi əmə əsuə!” Lewonə bua nəmə étsyi osani əmə óso læ kaso læ mə ənəmi, nya lebo læ wə əsuə dídu. Fəe utidi əmə mámfó lefabe saa.

³⁶ Iyifo betidi bamfó kenke yanii nya báto bətsyua bənkə, “Nte etiki nnya eto okle ni nyamfo? Utidi əmfó kpe əsuəle nya wəəkumi kakpe awonə bua kələkə læ betidi əsuə.” ³⁷ Nya asa nnya bəteyi læ Yesu əsuə mfóo, dísensə eye isu kuse komfó kenke.

Yesu Átsya Betidi Kpə.

³⁸ Yesu édu læ Yudafə eto katsyako mfó úsu Simen eto diyo. Atikesi əmuə Simon eto usiəambe élabesə kekkeke. Nya bəta Yesu léte. ³⁹ Lə nnya əsuə, úsu únyə læ wə oflo læ wə kalabeko, nya óla bufi bomə úləkə læ wə əsuə. Nya lefe nə bufi bomə leyə wə, ótaka nya útsyiko lesa bonwa kətə mə. ⁴⁰ Nya se kofe nle diyo budufəə, bákpa befimfi ba nle bufi ate ate kenke báboko Yesu oflo. Nya úfi ani útəkə mə læ əsuə oni, oni nya ótsya məmble bufi. ⁴¹ Awonə bua kpə eto kakle tsya ábo læ betidi kpə əsuə nya báfa bəteyi bənkə, “Fə ni Onanto eto Ubi kosate əmə!” Fəe Yesu éti awonə bua nyamə kusu nya wəntə kusu nkə bəteyi kulesa, itsyise béyi bæ wə ni Nwə Onanto Lékpə Ohile Utsyə.

Yesu Áte Asa Ótsyilama.

⁴² Se kale disiaə, Yesu édu læ umə əmfó úsu kaka lebio. Mfó nya betidi dítsyiko wə bəbəbə katsyilama. Nya se bənyə wə, bákplatsya bæ læ oyə budu læ mə oflo. ⁴³ Fəe óteyi mə nkə, “Ele bə nsu ndi etiki læ kəmə bamba tsya itsyi læ Onanto eto Sekakedidi əsuə, itsyise nyamfo eso Onanto létsyese mə ne.”

⁴⁴ Nyaso údi Anantotiki læ Yudafə eto ntsyako kenke læ kaso kama.

5

Yesu Ákpadi Wə Bakasebi Tute.

¹ Diyi lonii, se Yesu dínyə læ ditumbukple nə baakpo bæ Genesaret oflo, betidi kpə ákpə bæ læ banyi bafi wə læ banə Anantotiki nnya onle budi. ² Yesu ənyə nkə kaklo inuə nyə læ ditumbukple nəmə oflo mfó nya mba laata asabu kələkə akpe ébudu bəsu mə asabu kəfləko. ³ Nya Yesu lébe údufə læ Simon eto ole kafo, nya óteyi wə nkə, onwa oklo əmə usuko ntu bomə əsuə seke. Yesu əsiə læ oklo əmə kafo nya óte betidi bamə asa.

⁴ Se óte mə asa ólosə, Yesu áteyi Simon nkə, “Nwa oklo əmə esuko kaka ntu letsyo seke, læ fonko fə bayetsyue læ beta mi asabu læ biləkə binə.”

⁵ Nya Simon díte mbuaye nkə, “Bonamute, ketsyie kamfo kenke búyifo keyifo kekkeke tsya bəonləkə kulesa. Fəe læ kase fáteyi esoo, muutə læ bota asabu nyamə.” ⁶ Se báta asabu nyamə, bələkə akpe kpə itə bæ asabu nyamə étsyiko bóla. ⁷ Lə nyamfo esoo, básə ani bákpadidi mə bətsyua ba nkpe læ oklo nuəfa bəteyi bənkə bəbə bawunsəko mə. Bəbə nya bənə asabu nyamə bələsə nya binə biamə díyi kaklo inuə kamə kinkinki ibu seke læ kanya kedufə læ ntu əsuə.

⁸ Se Simon Petro dínyə nnya díbə mfóo, óse akonki læ Yesu eto ənəmi nya óteyi wə nkə, “Bonamute, mannyi əbə mə oflo, itsyise obuayifo mini.” ⁹ Binə kpə bia bələkə mfó esoo, iyifo wə ku wə bətsyua yanii. ¹⁰ Nko ke iyifo Simon eto bayetsyua, Yakobo ku Yohanes ba ni Sebedeo eto bebi tsya ne.

Mfó əmə nya Yesu létəyi Simon nkə, “Mante sikpi. Idu mómə entə, mfe betidi fuukələkə.” ¹¹ Se báyo ditukpenkpee, báyani lesa saa bətsyə nya bédu bətəkəko Yesu.

Yesu Átsya Ufimfi Utsyua Wə Nle Bufisia Bufi.

¹² Lefe lonii, Yesu ésu umə utsyua kaka utidi utsyua nle bufisia bufi. Nya se utidi əmfó dínyə Yesu, ókpə kaso læ Yesu eto ənəmi nya óle wə lekpakpa óteyi nkə,

"Bonamute! Lə aalaa, ebofo butə mɔ bufi bomfo yuə me."

¹³ Yesu ənə kɔni útidi wə nya óteyi osani əmə nkə, "Nla nko. Lə nyasoo, bufi bomə yuə fə." Lamfolamfo, bufi bomə əyuə wə.

¹⁴ Mfó nya Yesu lékpe wə kɔfi nkə, "Manteyi utidi sa nyamfo. Bomu ye tentente lə edu lə efi əsuə esu ate Onanto eto usumunyə. Wə loobe fə unyə nkə əmuə ale nya uudi fə adansie itə utidi saa nkə sitintii, bufi bomə əyuə fə. Nya lə efi leninsɔ ətə fe kase Moses eto kɔfi letɔ."

¹⁵ FEE Yesu eto etiki nyamfo ésensə eyə etsyo. Nya betidi kpe díbə bə lə banɔ wə asatete nya lə ótsya mə bufi bo nle mə bulə. ¹⁶ FEE ókabɔ kesu kaka lebiɔ úsu úkato ola.

Yesu Átsya Nwə Léba Ónkpo Kasɔ.

¹⁷ Diyi lɔni se Yesu leke mfó ókaté asaa, Yudafɔ eto ditsyukpa lɔni nə baakpo Farisifo ku afi eto bateasa bətsyuə ba ditsyi nlebe nlebe lə Galilea ku Yudea eto nso ku Yerusalem əbə mfó. Nya Onanto eto əsuəale nnya Yesu leefi katsya befimfi tsya əsiə wə lə əsuə. ¹⁸ Nya mfó, betidi bətsyuə étsyi utidi wə léba onkpo kasɔ lə belabekə əsuə bábokɔ wə ófɔ. Nya bábəbɛ kusu kɔ bɔɔye befi wə bedufənkɔ diyo kafo lə befi wə bətsyə lə kasɔ lə Yesu eto ənəmi. ¹⁹ FEE betidi bamə eto etu esoo, bāmfo kusu bunyə. Nko esoo, bətsyi wə báyenku lə diyo eto letsya. Nya bələkə ofo lə letsya əsuə nya báyifəsə wə ku wə belabekə bətsyə lə kasɔ lə Yesu eto ənəmi lə betidi bamə eto nti lə diyo kafo mfó.

²⁰ Nya se Yesu dínyə mə bɔfokanɔ esoo, óteyi utidi əmə nkə, "Osani, mfi fə abua ntsye fə!" ²¹ Mfó nya Farisifo ku afi eto bateasa ditsyiko mə əsuə bɔtɔ bə, "Owɔe ni nwə mfo leedi mbusiotiki kefi wə əsuə kakatesə kɔ Onanto nko! Onanto hā ni futsyə wə loofɔ utidi eto abua bufi katsye wə!"

²² Nya se Yesu dínyə mə nsusu útsyə lékpe esoo, ótɔ mə nkə, "Beso bənle nsusu bomfo eto okle bufi?" ²³ Nte nnya nso buyuə ku bəteyi, 'Befi fə abua bətsyə fə,' lee 'Taka ənyə lə aye edu?' ²⁴ Muuləkə nte mi əmə Útidi Eto Ubi kpe əsuəale lə kawunsia kamfo bə ufi abua ótsye." Nyaso ótsyi ówuninsə nya óteyi nwə léba oonkpo kasɔ nkə, "Nle fə bəteyi minke taka lə efi fə okla lə esu diyo!"

²⁵ Mfo əməə, osani əmə átaka uñyə lə betidi bamə eto ənəmi nya úfi wə okla, nya údu óntɔ lə diyo onle Onanto bətesə.

²⁶ Nyamfó éyifo betidi bamfó kenke yanii! Nya se sikpi dímuə məmblə kenke lə nnya əsuə esoo, bətesə Onanto nya bəteyi bənkə, "Nte ayanisa nnya búnyə mfo mmi məə?"

Yesu Ákpadí Lewi.

²⁷ Nyamfo eto kamaa, Yesu ábɔ útsyi lə diyo nəmə kafo nya únyə utsyuə wə laafo umənkɔ wə baakpo Lewi nkpe lə wə keyifokɔ. Mfó nya Yesu letseyi wə nkə, "Taka lə ətəkəkɔ me." ²⁸ Lewi áyani lesa saa útsyə nya ótaka útəkəkɔ wə.

²⁹ Lewi ətə bánwa lesa kən nya úfi útsyue opunu ókpe Yesu disuəyuə lə wə diyo. Nya betidi kpe díbə mfó ku mba laafo umənkɔ tsya. ³⁰ Farisifo ku afi eto bateasa ba díbə katsyako mfó étsyiko etiki bunə ku Yesu eto bakasebi katseyi bə, "Beso biedi kənə ku mba laafo umənkɔ ku babuayifo bamfo?"

³¹ Mfó nya Yesu díte mbuayə nkə, "Betidi ba nkpe əsuəale manhiə ofanyə enso mba ni Onanto hā. ³² Məmbə miə məəbə nləkə betidi sɛɛ, bomu babuayifo eso mimbə."

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Kenyeklekle Ésuə.

³³ Betidi bətsyuə áto Yesu bənkə, "Ntsyə ibə bə Yohanes eto bakasebi aakle kənyə nya baato ola, nya mba ntəkəkɔ Farisifo tsya leeyifo nko, fɛɛ fə bale leedi kənə lefe saa?"

³⁴ Yesu ətə mbuayə nkə, "Bubu bibu biənkə baklɔbo ebofo kənyə bokle lə lefe nə eto lefe okafɔsə əmə nkpe lə mə lenti? Kulefe! Yembubə itə nkomə! ³⁵ FEE diyi ditsyuə ebubə ni lefe nə bookpa okafɔsə əmə bedunkɔ lə mə ófɔ. Nya lə lefe nəmfó əsuə, insini utidi saa luubə óteyi mə fe bookle kənyə."

³⁶ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu esi óteyi mə lekpa nəmfɔ nkə, "Utidi kuutsyuə embɔfuadi kafia fɔfɔ ufi otale kakokɔ. Lə utsyuə éyifo nkoo, ebunyə fə obiasə kafia fɔfɔ kamə. Nya kakokɔ kamfó tsya ku kafɔfɔ kamə əmbɔleke itə boka kətəkə lə bətsyuə əsuə. ³⁷ Nya bemfi nte fɔfɔ kakpo lə kubukikuetobe. Lenni nkoo, nte fɔfɔ bomə ebokpo bobə kato nnya luutə kubukikuetobe komə la nya nte bomə tsya luuwui buyifo nso. ³⁸ Nyasoo, ntə fɔfɔ beefi kakpo lə kubukikuetobe fɔfɔ əsuə. ³⁹ Nya mɔmɔ tsyaa, utidi kuutsyuə ənnə nte koko kesi kala nkə wəənə mfɔfɔ lamfolamfo, etsyisee, wɔoteyi nkə, "Ntute, bo ni nkokoo, aleke bosol!" "

6

Yesu Ku Farisifo Ákpe Kənə Itsyi Lə Ónweditsyayi Isuə.

¹ Lə Yudafɔ eto Ónweditsyayi lɔnii, Yesu ku wə bakasebi ákaye lə kusu kutsyuə kɔ leye lə anta eto ókue utsyuə kafo kafe. Mfó nya wə bakasebi ditsyiko anta nnya nyə mfó bufəsə kəfə akayimi. ² Mfó nya Farisifo bətsyuə letɔ mə bənkə, "Beso

bɛnlɛ lesa nɛ bɔ kɔfi dimɛntɛ bɔ kusu nkɛ buyifo lɛ Ɔnwɛditsyayi ɛsuɛ buyifo?"

³ Nya Yesu dɪtɛ mbuayɛ ɔto mɛ nkɛ, "Biankla lɛ Awonisa Kɛnkɛ eto Kukue ɛsuɛ lesa nɛ Oka David dɪyifo lɛ lefe nɛ kukpɛnsɛ lele wɛ ku wɛ betidi ba dɪtɛkɛko wɛ? ⁴ Oka David ɛsu ɪdɪfɛ Onanto eto kedikɛtɛkɔ ɪsu ɪfi lesa nɛ bɛfi bɛtɛ Onanto kedii, ɪdi. Nya ɪtɛ wɛ bɛtsyuɛ tsya ni ditsyuɛ bɛdi lɛ lefe nɛ iyifo botakebu lɛ bɔ kɔfi ɛsuɛ bɛ utidi bamba lɛ udi lesa nɛmfɔ. Kuutsyuɛ sa ɛmbɛ kusu enso Onanto eto Usumunyɛ hɛ."

⁵ Lɛ nnya kalosɛkɔɔ, Yesu ɛtɛyi mɛ nkɛ, "Utidi Eto Ubii, wɛ ni Onamute itɛ Ɔnwɛditsyayi nɛ."

Yesu ɛtsya Osani Wɛ Eto Kɔni Kɔni Dɪkprɛ Konyoma.

⁶ Lɛ Ɔnwɛditsyayi bamba ɛsuɛ, Yesu ɛsu Yudafɔ eto katsyako nya ɔnlɛ asa bote. Osani utsyuɛ ɛkɛ mfɔ wɛ eto kodiani dɪkprɛ konyoma. ⁷ Nya sɛ kɔfi eto bateasa ku Farisifo bɛtsyuɛ dɪkɛbɛɛ kusu kɔ ɛsuɛ bɔɔyɛ bɛmuɛ Yesu bɛ ɔta kɔfi ubu esoo, bɛfi ɛnɛmi bɛtɛkɛ lɛ wɛ kekɛle balɛ bobɛ lɛ wootsya bufi lɛ Ɔnwɛditsyayi. ⁸ Fɛɛ sɛ Yesu dɪnyɛ mɛ nsusu utsyɛ lɛkprɛ esoo, ɔtɛyi osani ɛmɛ nkɛ, "Taka ɛnyɛ, lɛ abɔ ɛbɛ seto mfo." Nya osani ɛmɛ lɛtaka ɪbɛ ɪnyɛ lɛ mɛ ɛnɛmi.

⁹ Nya Yesu lɛtɔ mɛ nkɛ, "Bɛ kɔfi dɪtɛ bɔ kusu nkɛ buyifo lɛ Ɔnwɛditsyayi ɛsuɛ? ɛlɛkɛ bɛ buyifo kasɛɛ lɛ Ɔnwɛditsyayi lɛɛ bɛ buyifo kabua? Nye, ɛlɛkɛ bɛ bafo utidi lɛ nkprɛ lɛɛ babiasɛ mu bɔmu?"

¹⁰ Yesu ɛtsyilamasɛ ɛnɛmi ɔbɛ mɛ nya ɔtɛyi osani ɛmɛ nkɛ, "Nɛ fɛ kɔni ɛtsyue, nya ɪyifo nko." Nya wɛ kɔni kɔmɛ lɛtsya wɛ. ¹¹ Nyaso mɛmbɛlɛ kɛnkɛ ɛyɛnki ku lɛbɔfi nya bɛtsyiko nsusu bufi lɛ lesa nɛ bofo Yesu buyifo ɛsuɛ.

Yesu ɛlakɛ Lɛfosi Batɔnkprɛ Inuɛ Bamɛ.

¹² Lɛ lefe nɛmfɔɔ, Yesu ɛbɛ ɪsu kɔtini disɪ. Ɔkɛ mfɔ ɔto ola ɪtɛ Onanto kɛtsyɛ kamfɔ kɛnkɛ. ¹³ Sɛ kale dɪsɪɛ, ɔkpradi wɛ bakasebi kɛnkɛ ɪtsyɛ nya ɪlakɛ lɛfosi inuɛ bɛ ɪtɛkɛ diyɛ nkɛ wɛ Batɔnkprɛ. ¹⁴ Mɛ ni Simon wɛ ɪtɛkɛ diyɛ nkɛ Petro ku wɛ ɔyimi Andreas ku Yakobo, Yohanes ku Filipino ku Bartolomeo, ¹⁵ ku Mateo ku Tomas, ku Alfeo eto ubi Yakobo ku Simon wɛ baakprɛ bɛ utidi wɛ laakprɛ kɛtɛ wɛ umɛ ¹⁶ ku Yakobo eto ubi Yuda ku Yuda Iskariot wɛ lɛfiani nwɛ lidu Yesu ɪtɛ.

Yesu ɛtsya Betidi Kprɛ Bufi.

¹⁷ Lɛ lefe nɛ Yesu ku wɛ batɔnkprɛ leyifɛ bɛtsyi kɔtini kɔɛ eto disɪ bɛbɛ, bɛbɛ bɛnyɛ lɛ kaka diyifo tsyɛ tsyɛ tsyɛ nya mba dɪtɛkɛko wɛ eto bɛtsyuɛ kprɛ ɛkɛ mfɔ nya sitiditu kprɛ sia dɪtsyi Yudea eto

kasɔ ɛsuɛ kɛnkɛ ku Yerusalem eto kɛmɛ ka lɛfi lɛkprɛ kɛnyɛ ka ni Tiro ku Sidon. ¹⁸ Bɛbɛ bɛ lɛ banɔ asa nnya Yesu dɪkate ku lɛ otsya mɛ ɛfɛmbi kprɛ nnya banɛ. Betidi ba awɔnɔ bua dɪkɛlɛ tsya ɛbɛ nya ɔtsya mɛ bufi. ¹⁹ Betidi bamfo kɛnkɛ ɛkpratsya bɛ lɛ betidi Yesu lɛ mɛ ɛfɛmbi lɛ ɛyɛ mɛ, itsyise ɛsuɛalɛ ɔtsyuɛ eto okɛ ɛkɛbɔ kɛtsyi lɛ Yesu ɛsuɛ nnya dɪkatsya betidi bamɛ kɛnkɛ.

Atsyɔkprɔko Itɛ Bɛtsyuɛ Ku Kanyinyɛnyɛ Itɛ Bɛtsyuɛ.

²⁰ Yesu ɛtakasɛ ɛnɛmi ɔbɛ wɛ bakasebi, nya ɔtɛyi mɛ nkɛ, "Ɖsuɛ ebuyuɛ mi bakombo, itsyise Onanto eto sekakɛdikɔ eyifo mi kale!

²¹ Ɖsuɛ ebuyuɛ mimba kukpɛnsɛ nɛ mɔmɔ, itsyise biumi!

Ɖsuɛ ebuyuɛ mimba nɛ nku mɔmɔ, itsyise biumɛ simɛ!

²² Ɖsuɛ ebuyuɛ mi lɛ betidi eekisi mi, nya baani mi, nya baaka mi, nya baatɛyi mi bɛnkɛ bekprɛ ditsyɛbi bua lɛ mɔ wɛ ni Utidi Eto Ubi eso!

²³ "Binyɛ disuɔyɛ lɛ nyamfo kɛnkɛ ɛbɛ, lɛ biwi kewi ku disuɔyɛ, itsyise Onanto ebutɛ mi kayofɔfo kprɛ lɛ Onanto eto oto kato. Itsyise asa nyamfo eto okɛ mɛ bana dɪyifo Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi ba lɛkɛ kɔ kɛnkɛ nɛ.

²⁴ Fɛɛ mbɔbɔɛ itɛ mi batabinɛ, itsyise biɔfo mi disuɔyɛ eto kayofɔfo lɛ kasɔ mfo!

²⁵ Mbɔbɔɛ mɛɛtɛ mimba dɪkɛdi bimi mɔmɔ, itsyise kukpɛnsɛ ɛbɔlɛ mi!

Mbɔbɔɛ mɛɛtɛ mimba nɛ simɛ bumɛ mɔmɔ, itsyise mi asa ɛbɔkɛ kaminɛ nya bi-uwɪ nku!

²⁶ Mbɔbɔɛ mɛɛtɛ mi mba betidi kɛnkɛ laatɛsɛ mɔmɔ, itsyise nko kɛ ibɛ bɛ mɛ banamɛ lɛtɛsɛ betidi ba lɛwɛ betidi bɛ mɛ ni Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi nɛ.

Bela Mi Balɔ.

²⁷ "Fɛɛ mimba nɛ mɔ etiki bɔnɔɔ, nɛ mɛ bɔtɛyi minkɛ belɛ mi balɔ lɛ biyifo kasɛɛ bitɛ mɛ. ²⁸ Nya betidi ba lɛekudi mii, bekprɛ mɛ atsyɔ. Nya betidi ba laalo fɛ sɛsi nye beeyifo disialeɛ, to ola lɛ mɛ disɪ. ²⁹ Nya lɛ utsyuɛ ɛsɔ fɛ lɛ kotosii, tsyi nkɔnsɛ tsya ɛtɛ wɛ. Nya lɛ utidi utsyuɛ ɛfi fɛ awu katoo, tɛ lɛ ufi nnya kalɔ tsya lɛ woala. ³⁰ Utidi saa wɛ laadia asa lɛ fɛ ɔfɔɔ, tɛ wɛ. Nya lɛ utsyuɛ ɛfi fɛ lɛsatsyuɛ, mantɛyi fɛ usinkliiko ni oboko. ³¹ Lesa nɛ faala fɛ beyifo bɛtɛ fɛ, ni kɛ ɛlɛ bɛ fintsyɛ yifo ɛtɛ betidi nɛ.

³² “Lə ibə bə betidi ba laala mi ete mi tsya laalaa, nte atəsə nye leninsə nə biunyə bitsyiko lə nnya əsuə? Mba ni babuayifo tsya aala betidi ba laala mæ. ³³ Nya lə betidi ba diyifo fə kasəe ete fintsyə leeyifo kasəe kətəə, nte leninsə nə ele bə befi bətə fə? Mba ni babuayifo tsya eeyifo nkoo. ³⁴ Nya lə betidi ba ni mba leesinkli kəbə kətsyə fə lə nnya kenye hā faadia asa kətəə, beso faala fə batəsə fə? Babuayifo tsya aaba kətə mə bayetsyua bə lə bətsyə mə nnya lə kenye! ³⁵ Bomuu, bela mi balo lə biyifo mə kasəe. Beba asa bitə mə, nya biambe kusu biə besinkliko kulesa bəbə bətsyə lə nnya kenye kokooko. Lə biyifo nkoo, biunyə kayofoko kplə lə nnya disi. Nya bookpo mi bə Onanto wə ni Onanto Fanlofanlo eto bebi. Itsyise Onanto kpe kafokpe itə mba ləənnə kasəe kətsyə lekpo ku mba nkpe disiale kulaa tsya. ³⁶ Biyifo mba ləənyə asa kaminšə fe kase mi Anto Onanto ləənyə kaminšə.

Yesu Áte Asa Itsyi Lə Jyimitsyua Dikpi Bolo Əsuə.

³⁷ “Biankpronko betidi bamba akpo lə Onanto tsya lə əye mi lekpo bokpronko. Bianlo betidi dikpi, lə Onanto tsya lə əye mi dikpi bolo, bifi asa bətsyə betidi lə Onanto tsya lə ufi ətsyə mi. ³⁸ Ele bə bitə betidi asa bə lə Onanto tsya lə uta mi asa. Lə sitintii, Onanto ebuyisə mi kenwu keyi kaba kakpo eye lə wə lefonə eso. Kase faaklá asa yeyi kaba kakpo kətə utidii, nko eto okle ke Onanto looklá utə fə nə.”

³⁹ Mfó nya Yesu ləteyi mə lekpa nkə, “Unamba anyenku wə unambatsyua. Lenni nkoo, mə inuə ba tā ebudu banə bedufə lə dibia kəfo. ⁴⁰ Okasebi saa ante kaso wə oteasa. Fəe lefe nə okasebi əmə lelošə asa bokasee, wəətsyə fe wə oteasa ke.

⁴¹ “Ntsyə fe fanlə dikubi kəke nə ntəkə fə əyimitsyua lə dinəmi bobə fe fanlə dikubi kplə nə ntəkə lə fə lele bunyə? ⁴² Ntsyə fe fofo fə əyimitsyua bəteyi fənkə, ‘Ləpakpa, tə lə nləkə dikubi kəke nə ntəkə fə lə dinəmi’ se dikubi kplə ntəkə lə fə kosate eto lele əsuə? Fə, ənəmi ənəmi eto utidi! Ka dikubi kplə nə ntəkə fə lə dinəmi buləkə fə lə ənyə kusu ələkə fə əyimitsyua eto lele kəke nə ntəkə lə wə lele.

Kuyi Saa Ku Ko Awónsa.

⁴³ “Kuyi sɛɛ aannwə ebibi bua, nya kuyi bua tsya laannwə ebibi sɛɛ. ⁴⁴ Kuyi saa eto ebibi əsuə beefi kətsyə ko lekpo. Banlə koto eto awónsa lə kanyi əsuə, nya banlə awónsa nya beedi lə otokpa tsya əsuə. ⁴⁵ Utidi sɛɛ saa, asa sɛɛ laabə kətsyi lə wə asayifoyifo əsuə nnya leetsyi lə wə utu kəmiə. Nya utidi bua tsya ləələkə asa bua kate kətsyiko lə wə utu kəmiə. Itsyise asa

nnya nkpe lə utidi eto utu kəmiə, nnya ni lesa nə laabə kətsyi lə wə kenye nɛ.

Nə Yesu Eto Ditiki Lə Aye Lə Ni İsuə.

⁴⁶ “Beso biakpadi mɛ biə Bonamute, Bonamute, fɛ bienyifo lə lesa nə maateyi mi əsuə? ⁴⁷ Utidi saa wə ləəbə mɛ oflo nya wəəbə nkə wəəbə ɔno lesa nə maateyi nya weeyifo lə nnya əsuə, moote mi futsyə eto okle uni. ⁴⁸ Ute fe utidi wə laato diyo nya óba kəkplo nya óse ni unyansə lə aba əsuə fe óto diyo nəmə unyansə. Se ketu diyi nya káyə mfó káfee, kulesa ményifo diyo nəmə, itsyise dińyə lə kəńyəkə sɛɛ. ⁴⁹ Fəe utidi saa wə laano mɔ ditiki nya woenyifo lə ni əsuə, uyifo fe utidi wə léto diyo nya wánsə ni lə kaso ka nkpe ale əsuə nya wénku kaso fe útsyiko ofatía əmə bose lə umuə sui. Nyaso lefe nə ketu diyi kába káyə lə diyo nəmə oflo káfee, léba kenke lékpo lə kaso!”

7

Yesu Átsya Romafə Eto Bamamanyə Eto Uninə Eto Uyifoyifo.

¹ Se Yesu ləteyi betidi bamfo asa nyamfo kenke olosəə, údu úsu Kaper-naum. ² Romafə eto omamanyəninə ut-syua ake mfó nya ɔke uyifoyifo wə eto asa óla tinti. Uyifoyifo əmə áno bufi kekkeke, nya ɔke lə ukpə ku menkpə eto nti. ³ Se uninə əmfó lenə Yesu eto kosɔɔ, ókpe Yudafo eto beninə bətsyua nkə bateyi wə lə ubə otsya wə uyifoyifo əmə utə wə. ⁴ Bəbə Yesu oflo nya bále wə lekpakpa kekkeke bənkə, “Utidi əmfó əńyə utə bə wunsəko wə, ⁵ itsyise woala bo kuse eto betidi. Nya wə kosate léto bo kətsyako úta bo.” ⁶ Lə nyamfo eso Yesu átake útakəko mə.

Yesu ménsitsyonko diyo nəmə fe uninə əmfó lékpe wə bayetsyua bətsyua nkə besu bateyi wə bənkə, “Boanto, mensilə əsuə fə əəbə. Itsyise mɔɔ, mənńyə ntə bə lə əbə mɔ diyo. ⁷ Nya mənńyə ntə tsya bə mbə ntsyako fə, nńyə lə fə ənəmi. Nyasoo, fə tseyi ditiki ete, mɔ uyifoyifo eto əsuə ebumuə ale. ⁸ Mintsya nyifo uninə wə nkpe lə beninə ba nsi nso mɛ eto əsuəale eto kalɔ. Nya nkpe bamamanyə ba nkpe mɛ kalɔ. Lə nteyi nwə miəkə, ‘Su,’ woəsu. Nya lə nteyi obamba tsya miə, ‘Bə,’ wəəbə. Nya lə nteyi mɔ uyifoyifo miə, ‘Yifo mnmə,’ woəyifo.”

⁹ Se óteyi nkoo, iyifo Yesu yanii. Mfó əmə nya ótsyi ówuninsə óteyi sitiditu sia ba ditəkəko wə mfó nkə, “Nlɛ mi bəteyi minkə mənəto tə bofokano bomfo eto okle lə Israelfə nti tɔ kulatsya!” ¹⁰ Mfó əmə nya betidi ba bətsyese mfó disinkli bəsu oto nya bənyə bə uyifoyifo əmə eto bufi əyua wə.

Yesu Átakasá Ǽkosiá Utsyuá Eto Ubi Wá Díkpa.

¹¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu ésu umá wá baakpo Naim, nya wá bakasebi ku betidi kpa bətsyuá ditəkəko wá bésu. ¹² Lefe ná óyo umá əmə eto kabosiee, ótsyako bətsyuá ba nle keku nya banye banle bəbó lə umá əmə. Ǽkosiá eto ubi ɔni kplo eto ɔko ni wá bəntsyi banle bəbɔnko bantə kebikəkə nɛ. Nya umá eto betidi kpa ditəkəkə wá. ¹³ Se Yesu dínyə usio əmfoo, wá asa ále wá kaminsá. Mfó nya óteyi wá nkə, "Sinkli aye keku."

¹⁴ Yesu édufə mə lenti nya útidí ɔko əmə, nya mba ntsyi wá əmə dínyə. Mfó Yesu leteyi nkə, "Okosobi! Nle fá bəteyi minká taka!" ¹⁵ Nya ɔko əmə létaka úsiə nya útsyiko etiki budi. Nya Yesu dífi wá ɔkpe wá ambe lə koni.

¹⁶ Íyifo betidi bamfó kenke yanii ku sikpi tinti, nya batesə Onanto. Lə nyamfo eso bəteyi bənkə, "Onanto eto Unyeləkətidi wá nkpe kenye ale tinti əbá údufə bo lenti! Onanto áyifə úbə nkə lə ubə uləkə wá betidi!" ¹⁷ Yesu eto etiki nyamfó esensə əbá ɛkpo lə Yudea eto kasə ku lekpake əmfo kenke.

Yohanes Ntufləsətidi Átsyese Batənkpe Yesu Ǽflo.

¹⁸ Lefe nəmfóo, se Yohanes eto bakasebi leteyi Yohanes asa nyamfoo, ɔkpadi inuə lə mə nti, ¹⁹ nya óla mə ótsyese Bonamute Yesu ɔflo ku kenye kamfo nkə, "Fə ni utidi wá bə ɔle bubə lee, lee buńyá bukabe utidi bamba kusu?"

²⁰ Nyaso se bəbə Yesu ɔflo, bəteyi wá bənkə, "Ntufləsətidi Yohanes ni nwə lékpe bo nkə bubə bəto fá nkə, 'Fə ni utidi wá bə ɔle bubə lee, lee buńyá bukabe utidi bamba kusu?' "

²¹ Lə lefe nəmfó əsuə, Yesu átsya betidi kpa bufi nya óla awɔnɔ bua, nya útə bənəmba kpa dínyə asa. ²² Mfoti əmə nya útə mbuayə óteyi Yohanes eto batənkpe nkə, "Bisinkli bisu bəteyi Yohanes asa nnya binyə ku nnya bəno banle bəteyi bənkə bənəmba lə bunyá, mba léba bankpoo kasə lə bəye kafe, mba nle bu-fisia bufi eto əsuə lə bokpa, batoti lə asa bəno, bəkrənkpe lə botaka kəbə nkpe, nya maateyi bakombo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə. ²³ Disuəyuə itə utidi wá dímənnnyə kabua lə mə əsuə."

²⁴ Se Yohanes eto batənkpe dídu eto kamaa, Yesu étsyiko etiki budi ketsyiko lə Yohanes əsuə kate betidi bamfó nkə, "Lə lefe ná bəbó bisu kaka Yohanes nkpe lə mfiminti mfóo, be ni lesa ná bibu biə biusu binyə? Utidi wá nte fe lefanto ná ufiebi nle bəso ketinkəsə lee? ²⁵ Be tutuutu ni lesa ná bisu kabekə? Lee Utidi

wá nkpe awu nnya laano bobə? Betidi ba laakpe awu nnya lefo koya nya beedi nkprə, mə kakenko ni bakankple eto ayo. ²⁶ Bəteyi mə lesa ná bisu kabekə! Onanto eto unyeləkətidi utsyuə bisu kabekə? Lə sitintii, nle mi bəteyi minká oso Onanto eto unyeləkətidi. ²⁷ Itsyise Yohanes əsuə eto etiki nya Awɔnisa Kenkə eto Kukue leteyi ni nkə,

'Mootsyese mə ɔtənkpe ntənsə fá bubə, nya wɔɔto ɔlo kusu utsyə utə fá bubə.' "

²⁸ Yesu esi óteyi mə nkə, "Yohanes so utidi saa wá bale lə kawunsiə kamfo. Fɛɛ utidi wá ni ɔkəkə kulaa tsya lə Onanto eto sekakedikə, so Yohanes."

²⁹ Ƽtənsə, betidi bamə kenke áno Yohanes eto Ditiki Sɛɛ ná údi nya titlu mə ku mba laafo uməko tsya lə Onanto eto sekakedikə, so Yohanes. ³⁰ Fɛɛ Farisifo ku afi eto bateasa kple áni lesa ná ni Onanto eto ketsyue itə mə nya bántəno bə Yohanes fləsə mə ntu.

³¹ Yesu éskosə wá etiki seto nya óteyi mə nkə, "Məmoɔ, be ele bə mfi mi mmi eto betidi nkatesə ko kɛɛ? Ntsyá bente kɛɛ?"

³² Bete fe bəkpəfi kəkə ba laakpe kəye lə obia. Mə bətsyuə lə kudu bokpo kateyi mə bətsyuə bə,

'Búsə kusiəkpakpa eto əsə bütə mi, fɛɛ biənwui kewui!

Búsə keku eto əsə bütə mi, tsya biənwi nku.'

³³ Ntufləsətidi Yohanes əbə, nya ókle kenye, nya wənnə ntə saa tsya, fɛɛ bele bəteyi biə, 'Ləwɔnɔ bua si wá lə əsuə.'

³⁴ Nya Utidi Eto Ubi tsya díbə nya wə, údi únə. Nya bənlə bəteyi biənkə, 'Bebe udikpu ku utənə əmfoo! Uyifo mba laafo uməko ku babuayifo eto ɔyetsyuə!' ³⁵ Fɛɛ betidi ba kenke lətəkəkə Onanto eto kobə kamaa, bale buləkə kate lə mə eyifosa əsuə bə nnya ni kobə tinti nɛ."

Yesu Ésu Simon Eto Diyo.

³⁶ Farisinyə utsyuə ákpadi Yesu nkə ubə udi lesa lə wá diyo. Nya se Yesu dísu mfóo, úsiə kasə lə ɔpunu ɔflo nkə lə udi lesa. ³⁷ Usio wá dísiə nkpe bua utsyuə ake lə umá əmə. Nyaso se ɔno nkə Yesu əbə Farisinyə əmə eto diyo lesakedikə, úfi nnuəbi bo laanyi fififi bo nkpe lə dituntu ná laano bobə əsuə úsuko mfó. ³⁸ Úsu úńyá lə Yesu ɔflo nya úwi binəntu okpo wá lə akpa. Nya usio əmə dífi wá disí eto sɛwɔni ɔsi binəntu bia lékpo lə Yesu eto akpa mfoo, nya ókəbe wá akpa ɔnlə bəfio ku lelabi. Nya úfi nnuəbi bomə ɔkpo lə Yesu eto akpa tsya.

³⁹ Se Farisinyə wá lékpadi Yesu dínyə nyamfoo, úbu disí óteyi nkə, "Lə utidi əmfo ete ni Onanto eto Unyeləkətidi tintii,

eni ele bæ ote usio wæ eto okle díbæ onle wæ butidi mfo, eni óte nkræ bua bo tsya unsi!”

⁴⁰ Nya Yesu leteyi wæ nkæ, “Simon, nkræ lesatsyua næ minla miæ mateyi fæ.”

Nya Simon leteyi nkæ, “Oteasa, tseyi mæ.”

⁴¹ Yesu ætsyæ kaso ótseyi Simon nkæ, “Utidi utsyua áke mfo wæ díkaba atabi ukætæ betidi, nya betidi inuæ bætsyua dísiæ wæ kayo. Oni dísiæ wæ sika eto atabi akpi alofa ano. Nnya unuæfæ dísiæ wæ atabi akpi fosi ano. ⁴² Se kulesa dímatseyæ næ boofø kayo kamæ esoo, úfi kayo kamæ kenke ótsyæ næ. Nya betidi inuæ bamfo eto ntii, owoe fafo fanø fá woola otabinnyæ æmfo oso?”

⁴³ Nya Simon leteyi wæ nkæ, “Mfo nno miæ utidi wæ úfi kayo ka nso utu ótsyæ.”

Mfó nya Yesu leteyi wæ nkæ, “Átseyi eleke.”

⁴⁴ Yesu étsyi owuninsæ óbe usio æmæ nya ótseyi Simon nkæ, “Ale usio æmfo bunyæ? Se mímbæ fæ oflæ, æmæntæ mæ ntu fæ mflæ akpa. Fæe usio æmfo éfi wæ binæntu úflæ mæ akpa, nya úfi wæ disí eto sèwoni ósi nnya.

⁴⁵ Ámamfo mæ ku disuæyua abuta mæ ale. Fæe idu læ lefe næ mímbæ mfo, wóanyæ to mæ akpa bôle kafio. ⁴⁶ Fææ, æmæntæ mæ nnuæbi saa fæ mfi nkræ læ disí. Fæe wæ éfi nnuæbi bo laanyi fififi ókpo mæ læ akpa.

⁴⁷ Nyaso nle fá bótseyi minkæ, lelabi næ úlækæ óte mæ esoo, ófo abua kræ nya úyifo kenke eto bufikatsyæ. Nya utidi wæ díyifo abua sæke béfi bátsyæ wæ, nko ke wæ lelabi tsya lefe ne.” ⁴⁸ Mfó nya Yesu leteyi usio æmæ nkæ, “Befi fá abua batsyæ fæ.”

⁴⁹ Se betidi ba tsya dísiæ læ kediko mfo leno Yesu eto asa nnya ótseyi, batø mæ æsua bænkæ, “Owoe ni nwæ mfo wæ laafo betidi eto abua kulaa tsya bufi katsyæ?”

⁵⁰ Mfó æmæ nya Yesu leteyi usio æmæ nkæ, “Fæ bofokano ælækæ fá, nyaso du esu læ diyua æsua.”

8

Besio Ba Dítkæko Yesu.

¹ Nya lefe ditsyua eto kamaa, Yesu átsyilama nti bomfo úsu kæmæ ku mbuto ntsyua. Nya úkedi Ditiki Sæe næmæ itsyi læ Onanto eto sekakedikø æsua. Batønkræ lefosi inuæ ba úlækæ tsya ætækæko wæ.

² Besio ba Yesu létsya bufi akpa akpa ku mba óla awono bua úlækæ læ mæ æsua eto bætsyua tsya ækætækæko wæ. Nya utsyua wæ leke læ mæ nti ni Maria wæ baakpo Magdalanýæ nwæ æsua Yesu léla awono bua akuanse úlækæ. ³ Usio bamba tsya áke læ mæ nti mfó wæ baakpo bæ Yohana nwæ eto usæ baakpo Kusa wæ díyifo keyifo læ Oka Herodes eto lekpokakpokø nya údi uniná utsyua wæ díkabe mfó. Besio kræ bætsyua ku nwæ baakpo Susana tsya ætækæko Yesu

nya banle mæ asa bufi kawunsæ ko wæ ku wæ bakasebi.

Yesu Átseyi Lekpa Itsyi Læ Nwæ Dísa Eyibibi Átsyua Ésua.

⁴ Betidi kræ éketsyi kæmæ ate ate ate kæbæ Yesu oflæ. Nnya læ lefe næ betidi kræ díbæ bátsyaa, Yesu átseyi mæ lekpa næmfo nkæ,

⁵ “Ókuemfo utsyua ésu nkæ wææsæ eyibibi ætsyua. Nya lefe næ onle eyibibi nyamæ busæ, íbæ bæ ætsyua álo ekpo læ kusu nya betidi lémankli nya, nya baklobæ lese nnya bamini. ⁶ Átsyua tsya álo ekpo læ akpankplamboe æsua. Nya se íkææ, yænyæ ntu ku sitæ sæe. Nyaso yeylobe nya íkræ. ⁷ Eyibibi nyamæ ætsyua édufæ læ biyufa nti. Nya biyufa biamæ lébe bití eyibibi nyamæ, nya békle nnya kenke itæ íkræ. ⁸ Nya abamba dísu ékpo læ kaso sæe æsua. Nya se íkææ, enwo ebibi alofa, alofa.”

Mfó æmæ nya Yesu leteyi mæ nkæ, “Nyaso fææ ke ato nnya laano asa nkræe, tsyue ato læ ano!”

Lesæ Næ Eso Yesu Lídi Mæ Etiki Læ Akpa Ésua.

⁹ Yesu eto bakasebi áto wæ lekpa næmfó eto kaso. ¹⁰ Mfó ótseyi mæ nkæ, “Onanto éfi wæ sekakedikø eto asakulakula eto kobe útæ mi. Fæe betidi bambaa, akpa æsua bõnõ nnya itæ bæ, ‘bale bunyæ tsyaa, bembunyæ. Nya bale bõnõ tsyaa, bæmbæ kaso bõnõ.’

Yesu Álækæ Lekpa Læ Nwæ Dísa Eyibibi Eto Kaso.

¹¹ “Lekpa næ mínteyi eto kaso ni bæ, eyibibi nyamæ ni Onanto eto ditiki. ¹² Nya eyibibi nnya díbæ ekpo læ kusu oflæ te fe betidi ba laano, fe Obonsam æbæ kælækæ ditiki næmæ læ mæ akæsi. Nya wæætæ nkæ bembofo bofo kanõ bæ læ Onanto læ ofo mæ bulækæ. ¹³ Nya, nnya díbæ ékpo læ akpankplamboe æsuaæ, te fe betidi ba leno ditiki næmæ nya báfo ni ku disuæyua lamfolamfo, fæe díendufæ læ mæ akæsi sitinti. Nyaso baafø kanõ itæ lefe kliminti há. Nya læ lefe næ botokabe sæke díbæ mæ læ æsuaæ, bæætæ disí. ¹⁴ Eyibibi nya lékpo læ biyufa ntii, te fe betidi ba laano ditiki næmæ, fæe kawunsæ eto bulæ ku kæ asa eto bõbæbe ku kawunsæ kamfo eto kamini eesensæ keti mæ, nya yæantæ kusu bæ ebibi nyamæ be, sæe læ bale nnya. ¹⁵ Nya eyibibi nnya díbæ ékpo læ kaso sæe æsuaæ, te fe betidi ba laano ditiki næmæ nya baafø ni kakpe læ utu kæmiæ. Nya baabokosæ æsua kaso nya bæányæ kekleke isu ese læ kalosæko itæ bæ baawõ ebibi kræ.

Tæ Læ Fæ Okandis Læ Uyænde Utæ Betidi.
¹⁶ “Utidi kuutsyua anto okandis kefi asa keti wæ nye ufi wæ usu okpe læ lesa kalo.

Bomu weefi wə kətəkə lə wə kətəkəkə kaka betidi ba ləəbə mfó luunyə asa wuee. ¹⁷ Lesa saa nə béfi bákula lə kalebe saa, ebəbɔ lə lekple bənyə. Nya lesa nə ke bėti bákpe, ebəbɔ lə lekple bənyə.

¹⁸ “Bebe əsuə kukɔnɔ lə etiki nnya biano əsuə. Utidi wə ke asa ntee, buusi bətə wə bawunsə. Nya utidi wə ke kulesa lentee, nnya úbu nkə ite wə tsyaa, bɔɔle nnya bafɔ wə lə ani.”

Owoe Ni Yesu Eto Ambe Ku Wə Bayimi?

¹⁹ Yesu eto bayimi ku mə ambe əbə wə oflɔ, fɛɛ bamfó kusu bunyə bənyə Yesu itsyi lə sitiditu sia eso. ²⁰ Utidi utsyuə əsu óteyi Yesu nkə, “Fə ambe ku fə bayimi úy lə lekple bale fə bəbɛbɛ.”

²¹ Mfó nya Yesu létəyi məmble nkə, “Mɔ ambe ku mə bayimi ni mba laanɔ Onanto eto ditiki nya beeyifo lə ni əsuə.”

Yesu Éti Ufiebi Kusu.

²² Diyi lɔnii, Yesu édufə ɔklo kafo ku wə bakasebi. Mfó nya óteyi mə nkə, “Bitə lə bəyila ditumbukplɛ nəmə busu lekpake nə nse.” Nyaso bédú bésu. ²³ Se bányɛ lə ntu bomə əsuə bantɔɔ, Yesu álabɛ selabɛ. Nya lə lefɛ nəmə əsuə, ufiebi étsyiko bɔsɔ kekɛkɛ nya ntu dítsyiko bɔsɔ kedufə lə ɔklo əmə kafo itə bə bédufə lə ukpə ku mənkpə eto nti. ²⁴ Bakasebi bamə əsu básanklisə Yesu nya bətəyi wə bənkə, “Boanto! Boanto! Boəbə bukpə!”

Mfó nya Yesu létaka únyə nya óto ɔkɔ uti ufiebi ku ntu bɔ nle bonwa kakpanka, nya nyamblɛ díyuə kənyɛ nya lesa saa díyuə kanana. ²⁵ Nya óto bakasebi bamə nkə, “Beso bimbə bɔfokanɔ?”

Fɛɛ iyifo mə naa, nya sikpi tsya dímuə mə. Nya bátɔ mə bətsyuə bənkə, “Owoe ko ni utidi əmfɔ? Woedi ufiebi ku lekpo etiki nya yetsyue wə koto!”

Yesu Álá Awɔnɔ Bua Úləkə Lə Utidi Utsyuə Əsuə.

²⁶ Yesu ku wə bakasebi áyila bésu bédufə Gadara eto kasɔ lə ditumbukplɛ eto lekpake nə nkpiɔ Galilea eto kasɔ. ²⁷ Se Yesu ləbɔ lə ɔklo əmə əsuə koo, osani utsyuə wə awɔnɔ bua nsi lə əsuə étsyi umə əmə úbə ótsyako wə. Yófo lefɛ kpə se utidi əmfɔ díkayɛ leyaleya katsyilama. Nya wóakatɔnɔ nkə wóəsɪə lə diyo enso lə edi nti. ²⁸ Se únyə Yesuu, ófa nya óto wə əsuə ókpɔ lə kasɔ lə Yesu eto ako. Nya óto wə bembembe nkə, “Yesu, Onanto Fanlofanlo eto Ubi! Bɛ nkpe lə bonko ku fə lenti mfɔ? Nlɛ fə lekpakpa, mənəmə mɛ koto!” ²⁹ Utidi əmfɔ áteyi nyamfo, itsyise Yesu áto ɔkue ókpɛ lɛwɔnɔ nə nsi lə wə əsuə mfó, nya óteyi ni nkə, “Bɔ wə lə əsuə!” Lefɛ kpə lə lɛwɔnɔ nəmə əsiə utidi əmə lə əsuə, lə bákɛ wə ani ku akpa kulaa tsya bákpe

wə lə amanaa, úkəfəsə amana nyamə nya lɛwɔnɔ nəmə díkəsə wə kesuko mfiminti.

³⁰ Yesu áto wə nkə, “Ntsyə baakpo fə?”

Mfó nya útə mbuayɛ nkə, “Mɔ baakpo bə Omantsya.” Óteyi nko itsyise awɔnɔ bua kpə dídufə ísiə wə lə əsuə. ³¹ Mfó, awɔnɔ bua nyamə áɛ Yesu lekpakpa yənkə woanla nnya otsyese kaka awɔnɔ bua ləəsɪə kənyə kanyɪ.

³² Mfó, bakplako kpə ənyə lə kotini əsuə békedi. Nya awɔnɔ bua nyamə lɛɛ Yesu lekpakpa bənkə utə lə bedufə lə bakplako bamə əsuə. Nya Yesu díta mə kusu. ³³ Nyaso bábɔ lə utidi əmə əsuə nya bédufə lə bakplako bamə əsuə. Nya məmblɛ dítsyetsyi báwunini lə kotini komə eto kotosi nya bédufə lə ditumbukplɛ nəmə nya bánya bátsylo kenke.

³⁴ Lefɛ nə betidi ba díkabe bakplako bamə dínyə əsa nnya díbə mfó, bétsyetsyi bésu bətəyi betidi ba lɛkɛ lə umə ku mbuto bə lətsylama mfó kenke.

³⁵ Nya betidi bamə ləbɔ bésu bə lə bésu babe lesa nə díbə. Nya se bésu báyo Yesu oflɔ, bənyə osani wə əsuə Yesu léla awɔnɔ bua utsyiko nya unsi lə Yesu eto ako untəkə ənə wuee nya onkpɛ awu lə əsuə unsi kpoo. Mfó, məmblɛ áte sikpi. ³⁶ Betidi ba dínyə kase asa nyamfó díbə, áteyi mba mfó kase Yesu létsya utidi wə əsuə awɔnɔ bua dísiə fɛ íkakpa wə. ³⁷ Lə nyamfo esoo, Gadare eto kasɔ eto betidi áteyi Yesu bənkə udu lə mə kasɔ, itsyise sikpi əmuə mə tinti. Nyaso Yesu édufə lə ɔklo údu.

³⁸ Mfó nya utidi wə əsuə Yesu léla awɔnɔ bua úləkə áɛ Yesu lekpakpa nkə, “Tə kusu lə ntəkəko fə.” Fɛɛ Yesu mántɔnɔ nya óteyi wə nkə,

³⁹ “Sinkli esu oto lə esu ateyi lesa nə Onanto diyifo útə fə.” Lə nyaso utidi əmfó əsu óyɛ lə kəmə ka nkpe mfó úkatəyi asa nnya kenke Yesu diyifo útə wə.

Yesu Átsya Yairo Eto Ubisiobi Ku Usio Utsyuə Wə Ditidi Wə.

⁴⁰ Lefɛ nə Yesu dísinkli úsu óyila ditumbukplɛ nə nkpe mfó, betidi bamfó áfo wə kukɔnɔ, itsyise məmblɛ əsiə bákabe wə kusu. ⁴¹ Mfó nya osani wə baakpo Yairo wə lídi Yudafɔ eto katsyako eto uninə ɔni əbə óse akonki lə Yesu eto ako nya óɛ wə lekpakpa nkə utəkəko wə lə bésu wə diyo, ⁴² itsyise wə ubisiobi ɔni wə díkafɔ fɛ alɛ lefosi ənuə, labe ɔɛ bufi nya okpɛ lə ukpə ku mənkpə eto nti.

Se Yesu leyɛ ɔntɔɔ, betidi kpə ətəkəko wə báma wə bákpe. ⁴³ Nya lə betidi bamfɔ ntii, usio wə kɔtɔ díkakpo itə lefosi alɛ ənuə sɔs tsya akɛ mə lenti. Usio əmfɔ ábiasə wə atabi kenke nkə lə otsya wə bufi bomə, fɛɛ ókpɛlatsya ónɔ. ⁴⁴ Jyɛ buɛɛ lə

Yesu eto kama læ betidi nti nya útidi wə awu eto kotosi. Lamfolamfo koto komə áye wə bokpo.

⁴⁵ Mfó nya Yesu leto nkə, “Owoe dítdi mɛ?”

Fɛɛ kuutsyuə saa mántɔɔ. Mfó nya Petro leteyi wə nkə, “Boanto, be kase betidi kpə ntəkəko fə nya bama fə bakpe!”

⁴⁶ Tsyaa, Yesu áteyi nkə, “Nnyi miə utidi utsyuə étidi mɛ, itsyise əsuəale ətsyuə əbo læ mɛ əsuə.”

⁴⁷ Se usio əmə léte nkə wəmbobo əsuə bəbɔsə eso, útsyiko butinkə nya óse akonki ókpe disɔ kaso læ Yesu eto akɔ. Mfó nya óteyi lesa nə eso útidi Yesu eto awu læ betidi ba kenke eto ənəmi. Nya úləkə óteyi lesa nə eso útidi wə awu ku kase bufi bomə leyɛ wə lamfolamfo. ⁴⁸ Lə nyamfo eso Yesu áteyi wə nkə, “Mo ubisiobi, fə bɔfokano átsya fə. Su læ diyuə əsuə.”

⁴⁹ Lefenə Yesu nsi ɔnlɛ etiki budii, ɔtoyɛ ɔni əbə údufə wə dítsyi Yudafo eto kat-syako eto uninə wə baakpo Yairo ɔflo. Nya úbə óteyi wə nkə, “Fə ubisiobi əmə ébukpə koko, nyaso ye oteasa əmə bulə.”

⁵⁰ Fɛɛ Yesu áno ditiki nəmə nya óteyi Yairo nkə, “Mante silpi. Fə fo ano fə ubi əmə əbəkɛ ale.”

⁵¹ Lə lefe nə bésu bédufə Yairo eto diyo mfóo, wəntə utidi saa kusu nkə udufə diyo kafa enso Petro ku Yohanes ku Yakobo ku ubisiobi əmə eto anto ku ambe hā. ⁵² Nya betidi kpə dínyə mfó banle nku buwi ku kudu læ ubi əmə eso. Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Biensiwi keku. Ubi əmə mənkpə. Selabe ete ɔnlɛ.” ⁵³ Mfóo, nya məmblɛ dímə wə, itsyise mə yi bənkə úkpə. ⁵⁴ Yesu ákobe wə læ kɔni nya ókpadi wə nkə, “Ubi, taka ənyə!” ⁵⁵ Usiobi əmə ésinkli úbə nkpə nya ótaka únyə lamfolamfo. Nya Yesu leteyi mə nkə bəta ubisiobi əmə lesatsyuə læ udi. ⁵⁶ Asa nyamfo kenke éyifo wə antomə yanii, fɛɛ Yesu əkə mə ato nkə banteyi utidi saa lesa nə díbə mfó.

9

Yesu Ákpe Wə Bakasebi Lefosi Inua Bamə Koto.

¹ Lə nyamfó eto kamaa, Yesu ákpadi wə bakasebi lefosi inuə bamfó óboko wə akɔ nya útə mə kusu ku əsuəale læ befi bala awɔɔɔ bua kenke ku læ batsya efimbi akpa akpa tsya. ² Nya óla mə ótsyese nkə besu bedi betidi etiki itsyi læ Onanto eto sekakediko əsuə læ batsya befmfi bufi. ³ Fə booduu, Yesu áteyi mə nkə, “Bientsyi kulesa bisuko læ mi esu boyɛ əsuə fe uyilɛɛ nye fe mba laadia asa eto katobe nye didisa nye atabi. Nya bientsyi akpesa bamba kulaa tsya. ⁴ Diyo nə kee baafó mii, bisie mfó isu ese lefe nə ke biudu læ umə əmə.

⁵ Nya kaka ke bamfo mii, bidu læ umə əmfó læ befle mi akpa eto utembu bekpə mfó. Nyamfo loote Onanto eto kotonənə eto ditsyəbi nə læbəbə bubə itə læ umə əmə.” ⁶ Nya bakasebi bamə dídu bésu bətsyilama mbuto bomə kenke nya bédí Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə, bətsya befmfi kalebe saa tsya.

Oka Herodes Eto Nsusu Lə Yesu Əsuə Ákpe Wə Bulə.

⁷ Se Oka Herodes wə nle seka budi læ Galilea eto kaso lenɔ asa nnya kenke nle bubə, wə nsusu ələ wə itsyise betidi bətsyuə læ bəteyi bənkə Ntufləsətidi Yohanes ni nwə disɔ ótaka utsyi ɔkómə úbə nkpə. ⁸ Nya bətsyuə tsya nle bəteyi bənkə Elia ni nwə disɔ úsinkli úbə. Nya bətsyuə tsya nle bəteyi bənkə Onanto eto bənyeləkətidi koko bətsyuə eto ɔni uni wə dísinkli úbə nkpə. ⁹ Mfó nya Oka Herodes leteyi nkə, “Mo díta kusu miə bala Yohanes eto disɔ, nyaso owoe uni wə disɔ úbə ɔnlɛ asa nyamfo buyifo nya maano wə diye mfo?” Nyaso Oka Herodes kábɛɛ kusu ko woyɛ læ unyə Yesu.

Yesu Ətə Betidi Akpi Anɔ Lesa Bédi Bémi.

¹⁰ Se bakasebi bamə dísinkli bəbə bəteyi Yesu lesa saa nə bəyifo. Mfó nya ókpa mə hā ɔyenko nya bədu bésu umə wə baakpo Betsaida. ¹¹ Se betidi kpə lenɔ nkoo, bətəkəko wə bésu mfó. Yesu tsya áfo mə nya údi mə etiki utsyi læ Onanto eto sekakediko əsuə, nya ótsya mba bufi nle bulə.

¹² Se kale nle boloo, lefosi bakasebi inuə bamə əbə Yesu ɔflo nya bəteyi wə bənkə, “Tə læ betidi bamfo læ bedu læ besu mbuto bo nkpe læ lekpake mfó, læ babɛɛ lesa ku kasonkɔ, itsyise mfo eyifo ntənti.”

¹³ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Bitə mə lesatsyuə læ bedi.”

Mfó nya bəteyi wə bənkə, “Didisa nə bonle mfo eyifo abolo ano ku akpe ənuə. Ala fə busu boya lesa boboko betidi kpenkpe bamfo?” ¹⁴ Nya basani bamə eyifo akpi ano.

Mfó nya Yesu leteyi wə bakasebi nkə, “Bitə læ betidi bamə læ bəsie læ etsyukpa etsyukpa fe betidi awosi ano ano.” ¹⁵ Nya se bakasebi bamə díta bəsie nko, ¹⁶ Yesu éfi abolo ano ku akpe ənuə nyamə nya óbesə wə ənəmi kato. Ɔsɔ Onanto ani, úbudi nnya nya úfi útə wə bakasebi nkə befi bəsie bəta betidi bamə. ¹⁷ Nya məmblɛ dídi bəmi nya bakasebi bamə lesɛ nnya wəlewɛɛ díbu nya íyi etsyitsya lefosi ənuə.

Petro Áteyi Nkə Yesu Ni Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Útsya.

¹⁸ Diyi lɔni se Yesu mate nle ola botoo, wə bakasebi əbə wə ɔflɔ. Nya ɔto mən nkə, “Owoe betidi laateyi bə wə mini?”

¹⁹ Mfó nya bələkə kənye bəteyi bənkə, “Bətsyuə aateyi bənkə fə ni Ntufləsətidi Yohanes. Bətsyuə tsya bə Elia. Nya bətsyuə laateyi bə Onanto eto unyeləkətidi koko eto ɔni wə disi usinkli ubə nkpə feni.”

²⁰ Mfó nya ɔto mən nkə, “Nya mimii, owoe biebu biə wə mini?”

Mfó nya Petro dítə mbuaye nkə, “Fə ni Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyá.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Wə Kanyinyənyə Ku Wə Ukpə Ɔsuə.

²¹ Yesu əkə mə ato kekleke nkə bánteyi utidi saa ditiki nəmfo. ²² Yesu esi ɔteyi mən nkə, “Ele bə ibə bə mɔ, Utidi Eto Ubi, nya kanyi tinti lə beninə ku besumunyə eto beninə ku afi eto bateasa eto ani nya bɔɔni mə boolo mɛ. Fɛɛ lə diyi tsyafə esuə, Onanto ebetakasə mɛ utsyiko ɔkɔmə mbə nkpə.”

²³ Mfó nya ɔteyi məmblɛ kenke nkə, “Lə utsyuə ala nkə wəətəkəko mɛɛ, ele bə uləkə wə ato ku wə əsuə utsyiko lə wə alasa əsuə nya lə utsyi wə uyik-abiə utəkəko mɛ diyi saa. ²⁴ Itsyise utidi saa wə laala nkə waata wə disi eto nkpə, woonyansə mu. Nya utidi saa wə loonyansə wə nkpə nkə lə utəkəko mɛ, wuunyə nkpə manlo. ²⁵ Nte kutəkə ko utidi luunyə lə únə kawunsia ka kenke eto bikə nya ɔnyansə wə nkpə manlo? ²⁶ Lə mɔ ku mɔ asa nnya maate kenke ále utidi utsyuə kofanii, wə tsya ebɔle Utidi Eto Ubi kofani lə lefe nə uubə lə wə diyənde ku wə Anto eto diyənde ku batənkpe kenke kenke eto diyənde əsuə. ²⁷ Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə mi bətsyuə bə nkpe mfɔo, embukpə isu ese lefe nə bənyə Onanto sekadidi siamə.”

Yesu Eto Ditsyabi Áfloma Lə Kɔtini Ɔsuə.

²⁸ Fɛ Kɔsida kɔni eto kama se Yesu lɛteyi nyamfoo, ɔkpə Petro ku Yohanes ku Yakobo ɔyenko bəsu bábɛ kɔtini bəsu ko disinti ola katoko. ²⁹ Se ɔnlɛ ola botoo, wə ənəmi eto ditsyabi afloma nya wə awu nnya onkpe léfloma iflubi fututuutu ɛnlɛ boto lə ənəmi. ³⁰ Lamfolamfoo, betidi inuə bətsyuə əbə bənyə lə wə ɔflɔ ba ni Moses ku Elia nya banlɛ wə etiki budinko. ³¹ Bábɔ ku Onanto eto sekakedikɔ eto diyənde nya bédi etiki ku Yesu itsyi lə kusu ko diyifo Onanto eto lelabi nkə ɔye lə ko əsuə lə ukpə lə Yerusalem. ³² Petro ku wə bətsyuə álabɛ selabɛ sio sio sio, tsya básankli bənyə diyənde kpɛ nə əsuə Yesu lɛkɛ ku betidi inuə ba wonko mə dínyə mfó. ³³ Se betidi inuə bamfo nle budu lə Yesu flɔɔ, Petro áteyi Yesu nkə, “Bonamute, bo mfo

bubə alɛkɛ itə bo tinti! Tə lə boto ebɛ ɔtsyə mfɔ. Lɔni itə fə, lɔni itə Moses, nya lɔni tsya itə Elia.” Nya asa nnya ɔnlɛ bəteyi mfɔ kenke, wóante lefe nə ɔteyi nnya tsya.

³⁴ Lefe nə únəy ɔnlɛ etiki budii, lɛtɔntɔ ábɔ díti mə kenke. Nya bakasebi bamə léte sikpi lə lefe nə lɛtɔntɔ nəmfo léba lékpɔ mə lə əsuə. ³⁵ Mfó əmə bāno ɔkɔɛ utsyuə lə lɛtɔntɔ nəmə kafɔ wə lɛteyi nkə, “Nyə nwə mfɔ ni mɔ Ubi Wə Bákɔ Ɔhile Bətsyá. Bitsyue wə ditiki koto!” ³⁶ Se ditiki eto ɔkɔɛ əmə léləa, bənyə bənkə Yesu mate ete dínyə mfó. Bakasebi bamə éfi nnya bənyə mfó bákula, bánteyi utidi saa nnya kulesa lə lefe nəmə.

Yesu Ála Ləwɔnɔ Bua Utsyiko Lə Osaibi Utsyua Ɔsuə.

³⁷ Se kale dísiə, Yesu ku wə bakasebi itsyə bamə áyifə bətsyi kɔtini komə əsuə bəbə kaso. Nya bəbə bétu betidi kpə bətsyuə. ³⁸ Mfó əmə nya osani utsyuə léfa ɔteyi nkə, “Oteasa! Nlɛ fə lekpa, be mɔ ubi əmfɔ! Wə ete ni mɔ ubi nɛ! ³⁹ Ləwɔnɔ bua ditsyue əsiə wə lə əsuə nya dístə woafa bembembe. Dístinkəsə wə kekleke kəmúə wə kaso lə kaso nya waafɔ afabɛ nya efu laabɔ wə lə kənye. Yeyifo wə nko kekleke kaklɛ fɛ ləwɔnɔ nəmə laataka lə wə əsuə. ⁴⁰ Nlɛ fə bakasebi lekpa minkə bala ləwɔnɔ bua nəmə bətə mɛ, fɛɛ bámfo ni bola.”

⁴¹ Mfó nya Yesu lɛteyi mən nkə, “Mi mmi eto betidi, bəso biamfo mɛ kanɔ nya bitidi ato mmm? Nte lefe nə eto okle ele bə mfi nke mi lə ɔflɔ isu ese? Nya nte lefe nə sɔɔ ele bə nkpe utu nte mɛ fə lə ndu mi lə ɔflɔ.” Nya ɔteyi osani əmə nkə, “Kpə fə ubi əmə aboko mfɔ.”

⁴² Kase ubi əmə nle bubə koo, ləwɔnɔ nəmə ko dísiə wə lə əsuə dímuə wə lesɔ lə kasɔnti nya dístinkəsə wə. Mfó nya Yesu díti ləwɔnɔ nəmə kusu nya ɔtsya ubi əmə nya úfi wə útə wə anto. ⁴³ Onanto eto əsuəalɛ kpɛ nyamfo éyifo betidi bamfo kenke yanii.

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wə Ukpə Ɔsuə.

Yesu eto eyifosa kenke édufə mə lə əsuə iyifo mə yanii lə lefe nə Yesu lɛteyi wə bakasebi nkə, ⁴⁴ “Bianta lesa nə məbə mi bəteyi əsuə! Nyamblɛ ebubə itə itsyi lə Utidi Eto Ubi əsuə, buufi wə bakpɛ lə betidi eto ani.” ⁴⁵ Fɛɛ wə bakasebi bamə mánnɔ asa nyamfo eto kaso. Iyifo lesa nə bəfi bákula mə, fɛɛ báte sikpi lə kase bɔɔtɔ wə lesatsyuə itsyi lə nnya əsuə lə bano kaso.

Yesu Əlakə Utidi Wə Ni Ɔkplɛnyə Kenke Óte.

⁴⁶ Kənə kətsyuə əbə kédufə lə bakasebi bamə nti itsyi lə futsyuə ni ɔkplɛnyə onso

læ mæ nti. ⁴⁷ Nya se Yesu léte mæ nsusu esoo, úfi dikpefi ditsyuæ úbæ únyansæ læ mæ ənæmi. ⁴⁸ Mfó nya óteyi mæ nkæ, “Utidi wæ ke loofu dikpefi næmfo læ mæ diye æsuæ, ófo mintsya. Nya utidi wæ loofu mæe, oofu utidi wæ létsyese mæ. Itsyise utidi wæ laabokosæ æsuæ kasó kenke læ mi ntii, wæ ni utidi wæ nso kenke næ.”

Utidi Wæ Ke Leenkisi Mii, Únyæ Mi Kama.

⁴⁹ Mfó æmæ nya Yohanes létseyi wæ nkæ, “Bonamute, búnyæ utidi oni wæ nle awonó bua bola kælækæ læ fá diye æsuæ nya bóteyi wæ bønækæ úsinki óye, itsyise umbæ bo lenti.”

⁵⁰ Mfó nya Yesu létseyi wæ bakasebi bamæ nkæ, “Bienti wæ kusu, bete biänkæ únyæ mi kama.”

Samaria Eto Betidi Batsyuæ Áni Yesu.

⁵¹ Nya se lefe næ ele bæ Onanto kpa Yesu usuko kato nle boyoo, Yesu áse uyi nkæ wuusu Yerusalem. ⁵² Ótsyese batonkpe batsyuæ nkæ báto bésu umæ utsyuæ wæ nkpe læ Samaria eto kasó læ besu bæmuæ æsuæ batsyuæ itæ wæ bubæ. ⁵³ Fæe se umæ æmfo eto betidi léte bæ wóoye mfo ofe læ óto læ Yerusalem esoo, bámfo wæ. ⁵⁴ Mfó se bakasebi bæ ni Yohanes ku Yakobo dínyæ nko esoo, báto Yesu bønækæ, “Bonamute, aala fá bokpadi ute utsyi kato ubæ ótsylósæ mæ?” ⁵⁵ Mfó nya Yesu letsyi ówuninsæ, úyenki ókpe mæ. ⁵⁶ Nya Yesu ku wæ bakasebi bamæ léfe bésu umæ bamba.

Betidi Batsyuæ Ála Bæ Bætækæko Yesu.

⁵⁷ Se banyæ bantó, osani utsyuæ áteyi Yesu nkæ, “Muutækæko fá nsu kaka ke fantó.”

⁵⁸ Mfó æmæ nya Yesu létseyi wæ nkæ, “Nkpaflóbe kpe æbiæ nnya kafo baalabe, nya baklóbe nkpe ayo. Fæe Utidi Eto Ubi æmbæ kaka wuuluæ wæ disi.”

⁵⁹ Nya Yesu létseyi utidi bamba nkæ, “Tækæko mæ.”

Fæe utidi æmfo nkæ, “Bonamute, tæ mæ kusu læ nsu mbikæ mæ anto fé.”

⁶⁰ Mfó æmæ nya Yesu létseyi wæ nkæ, “Tæ mba nsi nkpe fé bekpænkpe læ besu bebikæ mæ bekpænkpe tsyuæ. Nya mii, bisu bikateyi Onanto eto sekakedikó eto ditiki næmæ.”

⁶¹ Utidi oni tsya nkæ, “Bonamute, muutækæko fá. Fæe tæ mæ kusu læ nsu nkla mæ betidi fé.”

⁶² Mfó nya Yesu létseyi wæ nkæ, “Nwæ ditsyæ keyifo kasó ku dinwua, fé weesinkli kabe kamaa, mænyæ utæ keyifo kætæ Onanto eto sekakedikó.”

10

Yesu Ákpe Betidi Fosi Akuanse Ku Inuæ Kotó.

¹ Læ nyamfo eto kamaa, Bonamute ælækæ betidi fosi akuanse ku inuæ bamba nya óla mæ ótsyese inuæ, inuæ nkæ besu kæmæ ku mbuto bo útsyue útsyæ nkæ læ usu óye ofe. ² Nya óteyi mæ nkæ, “Bækuenkæ bia dikayo bulækæ fui, fée beyifoyifo bamæ emfui. Nyaso bæle okuensate æmæ lekpakpa læ otsyese beyifoyifo læ bæbæ bawunsæ læ bælækæ bekuenkæ biamæ. ³ Bisu! Nle mi botsyese fé asamubi læ bekiti eto nti. ⁴ Bientsyi atabitobe nye asatóto eto katobe nye afokpa, nya biænnyæ læ kusu bisiasæ kuutsyuæ saa.

⁵ “Diyo saa biudufæ, bisiasæ mæ beteyi biänkæ, ‘Diyuæ itæ diyo næmfo ku ni betidi.’

⁶ Nya læ utidi utsyuæ wæ laala diyuæ kpe læ mfóo, bitæ læ mi diyuæ læ ditækæko futsyæ æmæ. Fæe læ kuutsyuæ saa æmbæ læ mfóo, bidu ku mi diyuæ eto kæsia kamæ. ⁷ Bisia læ diyo næ ke besonó. Nya lesa saa næ ke boofi bætæ mi, bidi læ biñæ faa. Itsyise uyifoyifo saa, ænyæ itæ kayofofó. Biekedu læ diyo loni bisu lebamba.

⁸ “Nya umæ saa wæ báfo mii, bidi lesa saa næ bootæ mi. ⁹ Betsya befimfi bæ nkpe læ umæ æmæ. Nya beteyi umæ æmæ eto betidi biänkæ, ‘Onanto eto sekakedidi ebófi mi.’

¹⁰ Fæe læ bisu umæ utsyuæ nya báni bámfó mii, bidu bisu obia nti læ beteyi biänkæ, ¹¹ ‘Mi umæ æmfo eto utembu bo nkpo bo læ akpa kulaa tsyaa, nnyæ mu bófle bókpó mi mfo. Fæe bekloma biæ Onanto eto sekadidi eto lefe ebófi mi!’ ¹² Nya nle mi beteyi sitinti kekkele minkæ læ diyi næ bookpronko betidi lekpo ayoo, Onanto ebunyæ Sodom eto umæ kulaa tsya kaminsæ eso umæ æmfo.

Kæmæ Katsyuæ Mámfo Yesu Eto Ditiki.

¹³ “Mbóboæ mæætæ mi Korasimfo! Nya mbóboæ mæætæ mi Betsaidafó! Itsyise læ ayanisa nnya mínyifo læ mi nti ete mínyifo læ Tiro ku Sidon eto kæmæ bua inii, eni bæsiæ læ kasó, béfi afianku báyimi, bédiki nto læ æsuæ, nnya léte bænka báni abua nnya béyifo! ¹⁴ Onanto ebunyæ Tiro ku Sidon eto kæmæ kaminsæ eso mi læ Lekpoyi æsuæ. ¹⁵ Nya fá Kapernaum eto umæ, bubu fanlé fá babesæ fá ku fá betidi kato eso? Bóótsylósæ mi, bato mi bakpe læ ute!”

¹⁶ Mfó nya Yesu létseyi wæ bakasebi nkæ, “Utidi wæ ke loonó mi ditikii, mæ ditiki onó. Nya utidi saa wæ leni mii, mæ óni. Nya utidi saa wæ leni mæ, wote nkæ óni Onanto wæ létsyese mæ.”

Betidi Fosi Akuanse Ku Inuæ Bama Ésinkli Bæbæ Bésu Yesu Óflo.

¹⁷ Betidi fosi akuanse ku inuæ bamæ ésinkli bæbæ ku disuæyuæ. Nya bæbæ báteyi

wə bənkə, “Bonamute, awɔnɔ bua kulaa tsya ɛtsyue bo ditiki koto se bóla nnya búlækə lə fə diye əsuə.”

¹⁸ Yesu áteyi mə nkə, “Nnya Obonsam se ofankli útsyi kato úbə kaso fe ofamfa seka. ¹⁹ Bəno kukonɔ! Ntə mi əsuəale bə biofo buɲyə lə bawa ku bakpoe əsuə. Ku lə heso olontidi eto əsuəale kenke ani nya kulesa saa embuyifo mi. ²⁰ Fəe yenyifo mi disuəyue bə awɔnɔ bua ɛtsyue mi ditiki ato. Bomu binyə disuəyue bə Onanto áwɔni mi aye ókpe lə wə sekakedikɔ kato.”

Yesu Ɔnyə Disuəyue.

²¹ Lə lefe nəmfo əsuə, Ləwɔnɔ Kenke ákpe disuəyue lə Yesu əsuə kenke nya Yesu leteyi nkə, “Anto, kato ku kaso eto Onamute, maaso fə ani, itsyise asa nnya féfi fákula bekuente ku babesibe, əlækə nnya áte mbə lenni kulesa ku mbə nte fe bəkpefi. Sitintii, Anto, nko nkpe fə ókɔe ne.”

²² Nya usi óteyi nkə, “Mə Anto éfi asa nnya kenke utə mɛ. Kuutsyue saa enyi nwə ni Onanto eto Ubi əmə, enso Onanto mate hā. Nya kuutsyue saa lenyi utidi wə Anto əmə tsya ni, enso wə Ubi ɔni kplo wə mate hā ku betidi ba Ubi əmə dilækə nkə bate Anto əmə tsya.”

²³ Nya Yesu letsyi ówuninsə óbe wə bakasebi bamə nya óteyi mə mate buɛ nkə, “Ɔsuə yuə mi sitinti bə bele asa nnya benle bunyə mfo bunyə! ²⁴ Nle mi bətəyi minke, Onanto eto bənyeləkətidi kpə ku baka tsya ála bə lə bənyə lesa nə benle bunyə, fəe bənnə, nya lə bənnɔ lesa nə benle bonɔ, fəe bónnɔ.”

Yesu Áteyi Mə Samarianyə Wə Diyifo Utidi Utsyue Uni Kafokpe Eto Lekpa.

²⁵ Kofi eto oteasa utsyue əbə nkə woato Yesu obe. Nya óto wə nkə, “Oteasa, be ele bə nyifo fə lə nyə nkpe manlo?”

²⁶ Yesu ətə mbuaye óto wə nkə, “Be Asawɔniwɔni Kenke eto Kukue leteyi? Nya ntsyə faano ditiki nəmə kaso?”

²⁷ Nya osani əmə ditə mbuaye nkə, “La Bonamute Onanto ku fə utu kenke, ku fə ləwɔnɔ kenke ku fə əsuəale kenke ku fə nsusu kenke tsya, nya laala fə ɔyimitsyue fə fə əsuə ke.”

²⁸ Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Áteyi eləke nko. Yifo nko ete ebunyə nkpe manlo.”

²⁹ Fəe se kofi eto oteasa əmə léla lə utə wə əsuə lebe esoo, usi óto Yesu nkə, “Owoe ni mə ɔyimitsyue?”

³⁰ Mfó nya Yesu ditə mbuaye nkə, “Lefe ditsyue nə lefe məə, osani utsyue ɛtsyi Yerusalem óto lə Yeriko nya beyu dimuə wə lə kusu. Bábəle wə nya bəlækə wə bikə kenke lə əsuə nya báyanı wə bətsyə mfó lə ukpə ku mənkpə eto nti. ³¹ Íbə bə Onanto

eto usumunyə utsyue əbə ɔle bəye kafe lə kusu komə mfó. Fəe se únyə utidi əmfo lə kusu ɔflo, ɔye lə lekpa bamba fe údu.

³² Nko kə Lewinyə, utsyue tsya dibə ɔye mfo ɔnle bofe. Nya se únyə osani əmə, wuntsya áye lə ɔflo bamba ófe údu. ³³ Fəe Samarianyə utsyue wə dibə ɔye lə kusu mfo ɔnle bofe, əbə útu utidi əmə. Nya se únyə wə, wə asa ənə wə kafe. ³⁴ Ɔye úsu wə ɔflo nya úfi nnuabi ku ntə ókpo lə wə afabe nyamə əsuə nya ókle nnya kenke, nya útsyi osani əmə útəkə lə wə ubuki əsuə. Nya úfi wə úsuko bafɔ eto kasonɔkɔ nya ɔle wə ola óbe wə. ³⁵ Se kale disia, úlækə atabi ɛtsyue útə nwə laabe bafɔ eto kasonɔkɔ kamə nya óteyi wə nkə, ‘Kale wə ola. Nya lə nsinkli mbə nle bofe mfoo, moofɔ fə lesa nə ke fesi fábiasə lə wə bobə əsuə.’”

³⁶ Mfó əmə nya Yesu leto afi eto oteasa əmə nkə, “Nya lə fə nsusu əsuə, betidi itsyə bamfo nti eto owoe lə fə ənyəsa əsuə, ni utidi wə didufə lə bewudifɔ bamfo eto ani eto ɔyimitsyue?”

³⁷ Afi eto oteasa əmə ətə mbuaye nkə, “Utidi wə dinyə wə kaminsə.” Nya Yesu leteyi wə nkə, “Fintsya su lə esu eyifo nko.”

Yesu Ɔsu Marta Ku Maria Ɔflo.

³⁸ Se Yesu ku wə bakasebi leyə lə kusu banto, bəsu bedufə kebuto kətsyue. Usio utsyue wə baakpo Marta ákpa wə úsuko wə diyɔ. ³⁹ Ɔyimisio utsyue ákə Marta wə baakpo Maria. Usio əmfo əsiə lə Yesu ɔflo nya ɔnle wə asa nnya ɔnle bote bəno. ⁴⁰ Diyɔ bobə eto asa nnya dísu ítəkə lə Marta mate əsuə ɛtsyuko wə bulə. Nya úbə óteyi Yesu nkə, “Bonamute, yenyifo fə kulesa bə mə ɔyimisio áyani diyɔ bobə eto asa buyifo nyamfɔ kenke utəkə mɛ lə əsuə? Teyi wə lə ubə ɔwunsəko me!”

⁴¹ Nya Yesu leteyi wə nkə, “O Marta! Be kase fanle əsuə bulə lə asa kpə əsuə. ⁴² Fəe lesa loni ete loohiə bə babəbe. Nya lesa nəmə ni nə Maria dilækə ne. Nya bensiembrofo ni lə wə ani.”

11

Yesu Áte Wə Bakasebi Kase Booto Ola.

¹ Diyɔ lonii, Yesu ákə lə kalebe kətsyue ókato ola. Se ólosə, wə bakasebi eto ɔni, əbə wə ɔflo úbə óteyi wə nkə, “Bonamute, te bo kase buukato ola fe kase Yohanes léte wə bakasebi.”

² Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Lə bele ola booto, bətəyi biənkə,

‘Bo Anto, tə lə bakpasə fə diyə.

Fə sekadidi lə sibə.

Beyifo lə fə lelabi əsuə

lə kaso mfo fe kase inte kato.

³ Tə bo bo diyɔ saa eto didisa.

⁴ Nya læ efi bo abua atsyæ bo,
fe kase bo tsya leefi katsyæ utidi saa wæ
laata bo kebu.

Nya mæntæ læ budufæ læ botokabe æsuæ
nye læ ælakæ bo etsyiko læ abua æsuæ.' "

⁵ Nya Yesu læteyi wæ bakasebi nkæ, "Læ
ibæ bæ mi nti eto utsyue åyæ úsu wæ
oyetsyue eto diyo ku ntsyenti úsu óteyi wæ
nkæ, 'Oyetsyue, dia ælambo ætsyæ ætsyue
ætæ mæ, ⁶ itsyise mæ oyetsyue oni etsyi kusu
ubæ ósonæ mæ mómæ. Nya didisa saa ente
muutæ wæ!'

⁷ "Nya fæ oyetsyue æmæ læteyi fæ nkæ,
'Mæmbæ ælæ mæ! Bonko mæ bebi ebolabe
nya bûti siku læ diyo. Mensi æmbofo botaka
mómæ kæbæ kætæ fæ kulesa.' ⁸ Læ ibæ bæ
óteyi nkoo, bæ ni lesa næ fuuyifo? Nlæ mi
boteyi minkæ læ mæ sreyetsyue mate esoo,
wæmbotaka. Fæ læ kase fænyæ fanlæ wæ
lekpakpa bõlæ hã esoo, wootaka utæ fæ lesa
saa næ fanlæ bõbæbæ.

⁹ "Bætæ asa læ befi bætæ mi. Bæbæbæ asa
læ binya. Bæso siku læ basini mi. ¹⁰ Itsyise
utsyue saa wæ laata asaa, bæætæ wæ. Nya
utsyue saa wæ laabæbæ, wænyæ. Nya
utsyue saa wæ laaso siku, bõssini wæ.

¹¹ "Nya mimba ni bebiantomæ, biefi
owa kætæ læ lekpe næ ubi læto mi eto
kenyæ? ¹² Nye okpoe bomu biefi kætæ wæ læ
dikusemfæ næ óto eto kenyæ? ¹³ Mimba ni
babuyifo kulaa tsya yi kase buifi asa sæ
bitæ mi bebi. Nya ntsyæ yuutsyæ ku Boanto
wæ nkpe kato itæ bo? Ntsyæ yoofo buba bæ
wæmbufi wæ Læwõnæ Kenkæ utæ betidi ba
laata wæ?"

*Betidi Bætsyue Ænæ Etiki Itsyi Læ Yesu
Ku Beelsebul Eto Æsuæale Æsuæ.*

¹⁴ Lefe lónii, Yesu ákala læwõnæ bua
næ læandi etiki ketsyiko læ osani utsyue
æsuæ. Nyaso se læwõnæ næmæ læbo læ utidi
æmæ æsuæ ko, utidi æmæ ætsyiko etiki budi.
Nyamfo éyifo betidi ba dínyæ mfó yanii.
¹⁵ Fæ læ bætsyue átæyi bænkæ, "Awõnæ
bua kenkæ eto uninæ wæ baakpo Beelsebul
eto æsuæale æsuæ woafø nya bola kælækæ læ
betidi æsuæ." ¹⁶ Nya bætsyue tsya léla bæ
baato Yesu bæbe eso báteyi wæ bænkæ úyifo
ayanisa ætsyue læ ulækæ ote nkæ Onanto
õlfo utsyi.

¹⁷ Fæ Yesu wæ ate mæ nsusu læ wæ æsuæ.
Nyaso óteyi mæ nkæ, "Sekakedikø saa sia
lema akpa akpa nya mæ sõõ nlæ bõkpo læ
bætsyue æsuæ, sekakedikø siamfo eboba.
Nya diyo næ ke eto betidi læånyæ læ bætsyue
æsuæ, diyo næmæ eboba. ¹⁸ Nyaso læ boma
kpe læ Obonsam eto sekakedikø, ntsyæ
fæ wæ sekakedikø siamæ luunyæ? Bæle
boteyi biænkæ maala awõnæ bua kælækæ
eye læ Beelsebul eto æsuæale nnya wætæ
mæ eso. ¹⁹ Nya læ Beelsebul æsuæ maala
mæ, bæwoe æsuæ mba ntækæko mi laayæ

kala awõnæ bua kælækæ læ betidi æsuæ? Mi
kosate eto mba ntækæko mi læ bulækæ kate
nkæ bidia baateyi. ²⁰ Owo lo! Onanto
eto æsuæale bomu æsuæ maala awõnæ bua
kælækæ. Nyale nyamfo læ bulækæ kate mi
wæee nkæ, Onanto eto sekakedidi éubæ
sékpe læ mi nti koko.

²¹ "Læ æsuæaletidi utsyue æmuæ æsuæ ku
wæ bemamakæ uñyæ õlæ wæ diyo bõsee, te
fæ bike bia nte wæ embonya. ²² Fæ læ utidi
wæ nkpe ale nso wæ æbæ nkæ woakpo ku wæ
nya óso wæ anii, woale wæ bemamakæ bia
æsuæ ufi wæ disu utækæ kafo nya woale utidi
æmæ eto bika kafo kesia kætæ bætsyue.

²³ "Utidi wæ ke læmbæ læ mæ lekpaake, te
fæ uñyæ læ mæ æsuæ sitinti. Nya utidi wæ ke
laankpa asa katsyæ ditsyue ku mæ, te fæ õlæ
nnya busense kewi.

Læwõnæ Bua Eto Businkli Kæbæ.

²⁴ "Læ læwõnæ bua ábo læ utidi æsuæ,
diesu katsyilama nlebe nlebe bo lekoe
kæbæbæ kaka diøkæ ditsyæ õnwæ. Nya
læ dínnnyæ kedufækø, díateyi æsuæ nkæ,
'Muusinkli nsu mæ diyo næ minsia kó.'
²⁵ Nyaso diesinkli kesu kabe ækænyæ nkæ
bákpa diyo næmæ kafo kenkenkæ nya lesa
saa nte kukõnæ. ²⁶ Læ nnya esoo, diabæbe
awõnæ bua akuanse nnya nkpe disiale
enso ni nya bæbæ bæ læ bæsiæ mfo. Læ
kalosæko, utidi æmfo eto nkpe bo woæsiæ
abia kaso mbo úsiæ kó kulaa tsya."

*Yesu Áte Asa Itsyi Læ Utidi Wæ Nkpe Le
Disuayue Kosate Æsuæ.*

²⁷ Lefe næ Yesu læteyi asa nyamfoo, usio
utsyue wæ læke læ betidi bamæ nti áfa
bembembe óteyi nkæ, "Onanto læ okpo usio
wæ lélé fæ ku nwæ díte fæ læmi fáyimi
atsyol!"

²⁸ Nya Yesu díte mbuayæ nkæ, "Betidi ba
laanæ Onanto eto ditiki nya beeyifo læ ni
æsuæ, mæ bomu ele bæ bænyæ disuænyæ
ne!"

Yesu Áni Nkæ Weembuyifo Ayanisa.

²⁹ Nya se betidi bamæ dítsyiko bufui
læ Yesu æsuæ, úsukosæ nya óteyi mæ
nkæ, "Bæbe kase mi mmi eto betidi nkpe
sibusufø! Ayanisa eto bulækæ kate nya
baala bæ bænyæ, fæ bæmbunyæ anyinisa
saa enso nya díbæ læ Yona æsuæ seka. ³⁰ Fe
kase Onanto eto unyælækæti Yona eto ale
díbæ itæ læ Ninivefæ æsuæ, nko ke Utidi eto
Ubi tsyæ eto ale luubæ fe ditsyæ bitæ mmi
eto betidi næ. ³¹ Nya læ diyí fæfæ eto Lekpoyi
æsuæ, Besio eto Oka wæ ditsyæ Õnwedikue
ebotaka uñyæ nya woote mi lænimæ læ læwø
olo mi dikpi, itsyise ótaka útsyi læ wæ kasø
ka læto famfamfa úsu nkæ læ õnæ Oka
Salomo eto kòbetete eto asa. Fæ læ mi
boteyi minkæ utidi wæ nso Salomoo, wæ ni
nwæ mfo næ. ³² Ninivefæ ebotaka bænyæ

lè Lekpoyi Fefe əsua nya boolo mi mmi eto betidi bamfo dikpi. Itsyise lefe nà Yona ləteyi mə Onanto eto ditikii, bətsyi bəwuninsə nya báye mə abua buyifo. Fəe nle mi bəteyi sitinti minkə, utidi ɔni utsyuə kpe lə mi nti mfo wə ləmə onso Yona kulaa tsya!

Yesu Ɔləkə Lesa Nə Ləətə Utidi Ləəyənde Ɔte.

³³ “Utidi kuutsyuə saa anto okandie kefi kakula nye kakpe lə asa kalə. Bomu weefi wə kətəkə lə wə kətəkəkə kaka betidi ba ləəbə mfó luunya əsa wue. ³⁴ Utidi eto ənəmi eyifo fe okandie itə wə utidi əmə. Lə fə ənəmi ənyə asa kukonɔ, fə utidi əmə kenke tsya, yuutə ənyə asa ekpa kenke. Fəe lə fə ənəmi əmbə kɔnɔ, te fə fə utidi əmə kenke kpe lə ketuntu əsuə. ³⁵ Nyaso lə abe fə əsuə kukonɔ bə diyənde nə nkpe fə lə əsuə mamfiani ketuntu. ³⁶ Lə diyənde akpasə fə əsuə kenke nya fə kukalebe saa ləmbə lə ketuntu əsuə, te fə fə kalebe saa ebunya lekpasə fe kase okandie ləəyənde nya wə diyənde laakpo fə lə əsuə seka.”

Yesu Ɔlo Yudafo Eto Batonkotonko Bamə Dikpi.

³⁷ Se Yesu didi etiki ɔlosə, Farisinyə ɔni utsyuə ákpadi wə nkə ubə udi lesa lə wə diyo. Mfó nya úsu úsiə lə kasɔ lə diyo nəmə lə udi lesa. ³⁸ Íyifo Farisinyə əmə buə se únyə nkə Yesu məmflə kɔni fe kase mə lekpa lete fə útsyiko budi.

³⁹ Nyaso Bonamute Yesu áteyi wə nkə, “Mómɔ, mi Farisifo biəflə mi kedikpə ku akəbe eto kama, fəe lə ɔnukuale əsuə, biyi ku lefomfi ku asa buayifoyifo sɔsɔ. ⁴⁰ Bieninə! Inni Onanto əmə ete ni nwə diyifo asa nnya kenke eto kafo ku kama lee ntsyə? ⁴¹ Bifi lesa saa nə nkpe lə mi kakpe ku akəbe kafo bitə bakombo bə lə mi lesa saa lə ele kənkenke lə Onanto eto ənəmi.

⁴² “Mbəbɔe məətə mi Farisifo! Biefi mi edisa ku mi nyoma eto bekolenkə ku seko ku afantosi akpa akpa, nnya laanyi fififi eto lekpafošile kətə Onanto. Fəe beni asa sɛe buyifo lə kɔnukualesu əsuə nya biannla Onanto tsya. Nyamfo ni lesa nə ele bə biyifo bəkə lə nnya bímfi benle buyifo koko, nya yanle bə biləkə ku kuətsyuə bitsyə kama.

⁴³ “Mbəbɔe məətə mi Farisifo! Itsyise biala biə biəsiə lə nsiəkə kple bo nso lə ntsyako. Nya biala biə betidi kəsiəšə mi ku dibu lə obia.

⁴⁴ “Mbəbɔe məətə mi, itsyise bite fe edi nnya mbikə lə kasɔ bəənyə kətsyə lekpo, nya betidi laayə lə nnya əsuə kafe itsyise baante nko.”

⁴⁵ Mfó əmə kəfi eto oteasa ɔni lə mə nti áteyi wə nkə, “Oteasa, lə teyi nyamfo nkoo, áka bontsyə.”

⁴⁶ Nya Yesu ditə wə mbuayə nkə, “Mbəbɔe məətə mi afi eto bateasa tsya. Itsyise biətsyiə betidi bikə bia bəmbofo butsyi. Nya biemfi nsusu kabe biə bi-awunsəko mə lə mi butsyi əsuə.

⁴⁷ “Mbəbɔe məətə mi sitinti, itsyise bəto edi kukonɔ bitə Onanto eto bənyeləkətidi. Fəe Onanto eto bənyeləkətidi bamfo, lə ɔnukuale əsuə, mi bana mə lélo mə.

⁴⁸ Nya mi kosate, bətonɔ lə nyamfo əsuə biə lesa nə mi anto mə diyifo áleke. Mə lélo Onanto eto bənyeləkətidi bamə nya mi léto mə edi. ⁴⁹ Nyamfo eso Onanto lə wə kobetete əsuə ləteyi nkə, ‘Mootsyese mə bənyeləkətidi ku batonkpe nya boolo mə bətsyuə nya bootəkəko bətsyuə kama.’

⁵⁰ Nyaso mi mmi eto betidi kenke, boonə mi koto lə Onanto eto bənyeləkətidi ba kenke bálo idu taa kawunsiə eto kasɔ ketsyikokə kə. ⁵¹ Idu lefe nə bálo Abel ibə eyo Sakaria wə bálo lə kedikətəkə eto leba ku kakənkekə eto nti. Sitinti minle mi bəteyi minka, Onanto ebunə mi, mmi eto betidi ato lə nyamfo kenke eso!

⁵² “Mbəbɔe məətə mi kofi eto bateasa! Itsyise diyo nə kafo kobe nkpe, biti ni siku biləkə safui bidunko. Fəe mi kosate áni biə biembudufə lə ni kafo. Nya biəti betidi bamba ba nle bokplatsya bə beedufə lə ni tsya kusu.”

⁵³ Se Yesu didu lə kaka mfó, Farisifo ku kəfi eto bateasa étsyiko bunyənki nya bəto wə etiki kpe ku ləbləfi. ⁵⁴ Nya banle kusu bəbɛbe lə kase bəoye bəmuə wə lə wə ditiki əsuə bə ɔteyi kabua.

12

Yesu Ɔkə Ato Lə Betidi Eto Ɔnəmi Bobe Keyifo Asa Ɔsuə.

¹ Se betidi akpi akpi bətsyuə díbə bətsya mfó, itə bə bətsyiko bətsyuə bukə kamanklii, Yesu étsyiko wə bakasebi etiki budi katəyi nkə, “Bebe sinini lə Farisifo eto bididiabia eto asayifoyifo nnya laayansə betidi əsuə. ² Lesa saa nə betidi diyifo bákula, əbɔbɔ lə lekple utidi saa nyə wuə, nya akulasa saa əbɔbɔ bate. ³ Nyaso lesa saa nə ke bəteyi lə kaka lenaa, díobɔ lə lekple banɔ. Nya asa nnya bəteyi lə kawə əsuə lə diyo kəmiə, booləkə nnya babe letsya utsyuə saa nɔ.

Bete Onanto Sikpi, Ni Utidi.

⁴ “Bayetsyuə, nle mi bəteyi minkə, bianté sikpi betidi ba laafo etidisuə ete bolo nya bensiembobo kulesa buyifo lə nnya kama. ⁵ Utidi wə ele bə bete sikpii, muuləkə wə nte mi. Bete sikpi Onanto wə lə ɔlo fə ɔlosə, nya unsi onkpe əsuəale

uufi fə oto okpe lə ditefenku nə ləənyə lefe saa kəmiə. Befo mə beɔ biə, wə ni utsyuə ele bə bete sikpi nɛ. ⁶ Inni pɛsewa inuə ete baate ntsyuə nɔɔ? Fɛɛ Onanto anta mə kuutsyuə saa əsuə. ⁷ Mi disɪ eto sɛwoni kulaa tsya, Onanto yi sɛ leklambi. Nyasoo, biensite sikpi itsyise befo koya beso baklɔbɛ kpə.

Biɪnyə Lə Yesu Eto Kama Kekleke.

⁸ “Nlɛ mi bɔtɛyi kasini minkə, utidi wə ke lɔɔtɛyi lə betidi eto ənəmi nkə uyifo mɔ ole, Utidi Eto Ubi tsya ebofo wə fe wə ole lə Onanto eto batɔnkpe eto ənəmi. ⁹ Fɛɛ utidi wə lɔɔni mɛ lə betidi eto ənəmii, Utidi Eto Ubi tsya ebɔni wə lə Onanto eto batɔnkpe kenke eto ənəmi. ¹⁰ Nya utidi saa wə lɔɔtɛyi lesatsyuə uɲyə lə Utidi Eto Ubi əsuə, Onanto ebufi ɔtsyɛ wə. Fɛɛ utidi wə luudi mbusiotiki lə Lewɔnɔ Kenke əsuə, Onanto embufi nnya ɔtsyɛ wə kulefe.

¹¹ “Lə ibə bə bakpa mi besuko Yudafo eto katsyakɔ nye baka eto ənəmi bə baakponko mi lekpoɔ, biəntə lə ilə mi lə lesa nə biusu bɛtɛyi əsuə nye kase biota mi əsuə disɪ. ¹² Itsyise Lewɔnɔ Kenke ebote mi lesa nə biɔtɛyi lə lefe nəmə ayo.”

Lɛkpa Itsyi Lə Otabinyə Wə Leenina Utsyuə Əsuə.

¹³ Utidi utsyuə əkɛ mfo lə betidi nti wə letɛyi Yesu nkə, “Oteasa, tɛyi mɔ ɔyimi fənkɛ usie bə anto eto bikə bia utsyə bə lə mfo mɔ bele.”

¹⁴ Mfó Yesu ditə mbuayɛ nkə, “Osani, owoe ditə mɛ kusu nkɛ nsie bikə nye nyifo okponko lə mi inuə eto bikə busie əsuə?” ¹⁵ Mfó nya ɔtɛyi məmblɛ nkə, “Bitəkə ənə lə bebe kukɔnɔ lə bikətanta ku kunənkpə saa eto okle əsuə, itsyise utidi eto nkpə sitinti manyɛ lə bika bia nkpe wə, lə uyifo otabinyə kulaa tsya əsuə.”

¹⁶ Yesu ɛsukosə ɔtɛyi mə lekpa nəmfo nkə, “Otabinyə utsyuə əsiə lə lefe nə léfe mɔ wə lɛkɛ nɔɔ kpə bə lɛlɛkɛ bidikə tinti. ¹⁷ Lə nyamfo eso úfi nsusu nkə, ‘Sɛ mənnyə kaka muutsyɛ mɔ bidikə biamfoɔ, bə ele bə nyifo?”

¹⁸ “Lesa nə ele bə nyifo ni bə mooba mɔ kenwu ka kɔ nya mooto kafəfo ka lɔɔmɔ eso nka kɔ. Mfó muunyə kətsyəkɔ itə mɔ bidikə ku bikə kenke. ¹⁹ Nya mɔɔtɛyi mɔ əsuə minkə disiekpɛ kpɛ mɛ. Nkpɛ asa sɛɛ kpə nnya mɔɔlɔ ntsyɛ itə ale kpə. Muusiə ntsyɛ ɔnwe nya muudi, nnə nya muudi nkpə nyə disuəyua.’

²⁰ “Fɛɛ Onanto átɛyi wə nkə, ‘Fə utidi-mumu! Ketsyɛ kamfo hā moofɔ fə nkpə lə fə ani. Nya owoe luudi asa nnya fála fə alɔ ɔtsyɛ fə əsuə mfo?’ ”

²¹ Mfó nya Yesu lélosə wə etiki nkə, “Mmə yuutsya itə betidi ba laabɛbɛ asa kpə

kətsyɛ əsuə lə kasɔ mfo nya baanlɔ kulesa kətsyɛ lə Onanto eto nɛ.”

Ka Ase Lə Onanto Əsuə.

²² Nya Yesu letɛyi wə bakasebi nkə, “Nyaso nlɛ mi bɔtɛyi minkə biankponko əsuə lə lesa nə biudi bisie nkpə nye lesa nə biɔlɛ əsuə. ²³ Nkpə afo koya boso didisa, nya etidisua tsya afo koya eso lesa nə bɔɔlɛ lə əsuə ²⁴ Bɛlɛ ənəmi bebe baklɔbɛ bə laamfó ɔkɔɛ nya bəəmfəsə nye bələkə bidikə lə ɔkue tsya. Bəmbə kenwu nye bikə kətsyəkɔ. Fɛɛ Onanto ətə mɔ didisa! Nya mimba lefo koya benso baklɔbɛ nkpə! ²⁵ Nya mi utsyuə ebofo nkpə busie diyɪ lɔni kplo kasonɔ ale nnya ele bə usiə ɛyɛ lə wə lekplatsya əsuə? ²⁶ Nya lə biembfofo kulesa buyifo lə asa kɛkɛ nyamfo əsuə, beso bia bakplatsya kele əsuə lə asa bambə tsya əsuə?”

²⁷ “Bibu bebe kase dituwini mɔ ləəmə kanɔ bobee. Kaanta olokotutu nya keendi kafia kefi keti əsuə. Fɛɛ nlɛ mi bɔtɛyi minkə Oka Salomo kulaa tsya lə wə kɔlɔkɔ eto diyənɛ əsuə, mánno bobee fe dituwini mɔ nə ləəmə mfó. ²⁸ Lə Onanto lətə sɛfa kɔlɔkɔ komfo eto oklee, sɛfa sia ləəɲyə mmi ete nya lə kəsiəsə ete baala sɛ kato kəkpɛ lə ditefenku kəmiə, ntsyɛ yuubə bə Onanto əmfo kə embutə mi alɛsa nnya ləmboso sɛfa eto ale nyamə? Bə ditə eso mi bɔfokanɔ ləmbə ale mɔ? ²⁹ Nyaso biante sikpi lə bɛsɛsə ənəmi bikatɔ biənkə bə biudi nye be biunə. ³⁰ Itsyise betidi bə díamamfo Onanto bánɔɔ, mə ni mba leefi mɔ ənəmi kətəkə lə asa nyamfo əsuə nɛ. Mi Anto yi nkə asa nyamfo kenke afe itə mi. ³¹ Bomu bikebu disɪ ketsyiko lə Onanto eto sekakedikɔ əsuə nya uufi nyamfo kenke utə mi.

Bifi Mi Kusubebe Bitəkə Lə Onanto Eto Sekakedikɔ Eto Asa Əsuə.

³² “Mi ditsyukpa kɛkɛ nə ntəkəkɔ mɛ, biante sikpi. Itsyise iyifo Onanto eto lelabi bə utə mi kəsiəkɔ lə wə sekakedikɔ. ³³ Bifi mi bikə bia nte mɔ bisu bete lə bifi atabi nyamə bitə bakombo. Lə bebebe otabitobe wə ləəmbobia bitsyɛ əsuə lə Onanto eto. Mfó, nya mi bikə bia lefo koya luutsyɛ kpoo nya biembolo kulefe. Itsyise yuu saa əmbofo budufə mfo nya balɛ lembobiasə mi. ³⁴ Itsyise kaka fə bikə bia lefo koya ntee, mfo mi ketu tsya luusiə nɛ.

Yesu Átɛyi Wə Bakasebi Nkə, Bəmuə Əsuə Bətsyɛ.

³⁵ “Bimua əsuə bitsyɛ itə lesa nə ke luubə, lə mi kakandɛ lə kəkənyə. Nya biəntə lə mi okandɛ lə ɔni. ³⁶ Bimua əsuə biɲyə fe kase bɛyifoyifo ləəɲyə kəsəkə mə Onamute wə luutsyi kusie kəkpəkə ubə. Lə ubə ɔɔ sikuu, lə basini bətə

wə lamfolamfo. ³⁷ Beyifoyifo ba Onamute luubə unyə nkə bənyə bale bōse itə wə bubəə, ebunyə disuəyua tinti! Nlɛ mi bōtɛyi minkə, wəwuninsə kafia lə ləmɔkosi ɔtsiyimi, nya wuutə nkə bəsiə lə wə kediko, nya wə kosate luutə mə lesa bedi. ³⁸ Lə ibə bə ntsyenti nye kolensianto kplɛ úbə nya únɔyə mə se bənyə bənsəkə wə bubəə, nte disuəyua nə eto okle wookpɛ mə! ³⁹ Mómɔɔ, betɛ biə lə oyosate ebote lefe nə uyu luubə uyu wəə, eni wambutə wə kusu nkə oba udufə wə diyo. ⁴⁰ Nyaso nko ele bə itsyā mi tsya bə biñyə bikabe kusu nɛ, itsiyɛ mɔ, Utidi Eto Ubi, ebubə udufə lə lefe nə bənnlɛ wə kusu bobɛ.”

Uyifoyifo Wə Leetsyue Koto Ku Nwə Leetsyue Koto.

⁴¹ Mfó əmə nya Petro lɛto Yesu nkə, “Bonamute, bo fanlɛ lekpa nəmfo bōtɛyi kətə, lee diñyə itə utidi saa?”

⁴² Nya Yesu ditə mbuayɛ nkə, “Uyifoyifo ni nɔwə ntəkə ənə nya weeyifo keyifo lə ɔnkualɛ eto kusu əsuə, wə ni nɔwə wə Onamute leefi kətsyā lə wə beyifoyifo fɛfɛ eto kɛnyɛ nɛ. Nya wə ni futsyā luutə wə beyifoyifo fɛfɛ mə didisa lə lefe sɛɛ əsuə nɛ. ⁴³ Bebe, lə uyifoyifo əmə afo nya woeyifo ke kukɔnɔ fɛ wə Onamute dībəə, wuunɔyə disuəyua tinti lə uyifoyifo əmə əsuə! ⁴⁴ Sitintii, nlɛ mi bōtɛyi minkə wə Onamute əmfó ebufi uyifoyifo əmə utsyā lə wə bikə kenke eto kɛnyɛ.

⁴⁵ “Fɛɛ lə uyifoyifo əmə áteyi nkə, ‘Mɔ Onamute əsu kusu wəəmbubə mlə,’ nyaso útsyiko budi kənə kəkpa ntə nya woable beyifoyifo fɛfɛ ba ni basani ku besio kenke ku disialɛ, ⁴⁶ wə Onamute ebubə lə lefe nə wə uyifoyifo lenyi, ɔnnlɛ kusu bobɛ. Mfó Onamute əmə ebunə wə koto kekkele ko diñyə itə mba ditidi ato bamfó eto okle.

⁴⁷ “Uyifoyifo wə nyi lesa nə wə Onamute laala nkə uyifo utə wə fɛ woani ni buyifo se woanla nkə woeyifo lə nnya əsuə esoo, able hā buukablɛ wə nya luutə ofo afabɛ lə wə əsuə. ⁴⁸ Fɛɛ uyifoyifo wə lennyi lesa nə wə Onamute laala nkə uyifo fɛ uyifo lesa nə diñyə itə kotonənə, sɛkɛ ete boonə wə koto. Utidi saa wə bətə asa kpəə, nko ke ele bə uyifo asa kpə nɛ. Nyaso utidi saa wə bətə asa kpə isi ensoo, nko ke ele bə uyifo keyifo isi esoo nɛ.

Betidi Eto Nti Ebusənsə Lə Yesu Eso.

⁴⁹ “Mfi Onanto eto kotonənə ko nte fɛ ute seka mboko kawunsia. Nya nla sitinti minkə eni utsyiko buñyə koko. ⁵⁰ Ntuflasəfləsə eto bulə kplɛ butsyua kpe ele bə mfo fɛ kase ketu leetsyi utidi kedunko. Nya membunyə ləwɔnɔ nsia isu esɛ lefe nə bulə bomfó dībə bófe. ⁵¹ Bibu biə mbə kawunsia miə məətə mi diyuə?

Owo lo! Inni diyuəə, bomu nti busənsə eso. ⁵² Nya idu mómɔ ɛntɔɔ, ayo nnya fɛ kaka bətidi ɛnɔ nkpeɛ, boosensə lə bətsyua əsuə. Inuə ebótaka bənyə lə itsyā əsuə nya itsyā lootaka bənyə lə inuə əsuə. ⁵³ Ubianto ebótaka unyə lə wə bebisaibi əsuə, nya bebisaibi lootaka bənyə lə mə anto əsuə. Ambemə ebótaka bənyə lə mə bebisiobi əsuə, nya bebisiobi tsya lootaka bənyə lə mə ambemə əsuə. Nya bəəəambe mə lootaka bənyə lə mə bebisaibi eto bəsiə əsuə, nya bebi eto bəsiə lootaka bənyə lə mə bəəəambemə əsuə.”

Yesu Ákə Betidi Ba Údinko Etiki Ato.

⁵⁴ Yesu áteyi bətidi bamfó tsya nkə, “Lə binyə biə ləəomiloku ana ditsyi kofɛ eto diyo kedufəkɔ lə difulɛ lɛlɛ bubəə, biatɛyi mfó əmə biə ɔsomi ebubə ɔni. Nya yəəbə kətə nko. ⁵⁵ Nya lə binyə biə ufiebi lɛ bɔsɔ ketsyi ɔnwɛdukuə eti ɔnlɛ bubəə, biatɛyi biə utefofo nye diwi ebəkɛ. Nya yəəbə kətə nko. ⁵⁶ ɛnami, ənami eto bətidi, lə binyə kato ku kasɔ eto ditsyabii, biatɛ lefe nə ɛnlɛ bote, besɔ bənnlɛ mómɔ eto lefe kasɔ bɔnɔ kələkə kate?”

Yesu Áte Nkə Balɔ Betidi Inuə Eto Nti Bətsyā.

⁵⁷ “Beso biamfo budufə lə asa kəmiə kabɛ lɛsɛ nə ele bə biyifo? ⁵⁸ Lə utidi utsyua ákpadi fə etiki lə lekpokakpokɔ nkə fonko wə ákɛ etiki ətsyuaə, yɛ lə kusu saa əsuə lə alɔ etiki nyamə ətsyā fɛ lə bidufə lekpokakpokɔ. Leni nkoo, wuufi fə utə bakpronko nya mba ləəmuə bətidi luufi fə bato bakpɛ lə diyo. ⁵⁹ Nya nlɛ fə butə bote minkə ebəkɛ mfó isu esɛ lefe nə fəfó fə kotonənə eto kayo kenke falosə.”

13

Lə Biantsyi Akəəsi Bewuninsəə, Bionya.

¹ Lə lefe nəmfoo, bətidi bətsyua ákɛ mfó ba lɛtɛyi Yesu kase Pilato lélo Galileafɔ bətsyua lə lefe nə bəkətə Onanto kedi. ² Mfó nya Yesu lɛto mə nkə, “Bibu biənkə se bálo Galileafɔ bamfo nko esoo, mə abua nnya béyifo amɔ eso Galileafɔ fɛfɛ kenke? ³ Owo lo! Inni nko ini kon! Fɛɛ nya míntɛyi mi ni bə, lə biyanɛ mi asa bua buyifoo, nko ke mi tsya luubə bikpə nɛ. ⁴ Nya bətidi lefosi mflamfla ba Siloa eto diyo kplɛ nəmə léba ləkpo mə lə əsuə bəkprəə, bibu biə lə nyamfo eso beyifo babuatidi banso mba nsi lə Yerusalem mfó kenke? ⁵ Owo lo! Inni nko ini kon! Nlɛ mi bōtɛyi minkə lə biantsyi mi akəəsi bewuninsə, nko ke mimblɛ kenke luubə bikpə fɛ mə ke nɛ.”

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Kudiyi Ko Laanmwɔ ɛsuə.

⁶ Mfó nya Yesu leteyi má lekpa námfo nká, "Lefe ditsyuá ná lefe má, osani utsyuá áke mfó wá léke kudiyi kutsyuá lá wá okúe. Úsu nká lá usu óbèbè kuyi komá eto ebibi, fée wónnyá ku átsyuá." ⁷ Mfó amá óteyi nwá laabe wá okúe amá nká, 'Bebé! Alé átsyá ní nyamfo né se mǎbǎ mfo kǎbǎ kabèbè kuyi komfo eto ebibi kanó né. Lá ko akpo kaso, itsyise kumbá kutáká saa itá kaso ka ásuá kúnýá mfo.'

⁸ "Fée nwá laabe okúe amá atá mbuayé nká, 'Bonamute, yani ko lá kusi kunýá léle loni kplo lá bobé. Muuku ko kaló ntsyilama nkpo asa nnyá lolekésá kaso kamá lá bobé." ⁹ Nya lá kofó ebibi kpǎ bǎnwá, éléké. Fée lá koamfo bǎnwá léle ná luubá, ebofo ko hola kakpo kaso.' "

Káná Bio Esi Kǎbǎ Itsyi Lá Ónwéditsyáyi Ásuá.

¹⁰ Nya lá Ónwéditsyáyi loni ásuá, Yesu áke mfó úkate asa lá Yudafo eto katsyako kátsyuá. ¹¹ Nya usio utsyuá tsya áke mfó wá léwónó bua ditsyuá dikála fe lefosi alé mflamfla sǎǎ. Léwónó námǎ atá bǎ usio amá énwá úkáná lefe saa eso woamfo bǎtsyó kúnýá tente. ¹² Se Yesu dínýá wá, ókpadi wá nya óteyi wá nká, "Usio, báyankli fá lá fá bufi ásuá!" ¹³ Nya Yesu difi wá ani útáká lá usio amá ásuá. Lamfolamfo, usio amá átaka únýá ótsyuá nya ótesá Onanto.

¹⁴ Nwá laabe Yudafo eto katsyako kamá ényá óblo tinti lá kase Yesu létsya ufimfi amá lá Ónwéditsyáyi ásuá eso. Nyaso óteyi betidi bamfó kenke nká, "Bokpe eyi akua nnyá ele bǎ bufi buyifo bó nyifo. Nyaso bekke eyi nyamfo bǎ lá lesatsyuá lé mii, bibá lá batsya mi, inni lá Ónwéditsyáyi ásuá!"

¹⁵ Mfó amá nya Bonamute díta wá mbuayé nká, "Mí, énmí énmí eto betidi, mii, biáláká bebuki bǎ leeyifo mi keyifo nye leetsyi mi biká ketsyiko lá kakúe nya biakpa má kesuko ntu kánákó lá Ónwéditsyáyi. ¹⁶ Nya mǎmǎ, biánýá Abraham eto ketsyiko eto ubi sionko wá nýá mfo, wá Obonsam difi kákuá ókle lefosi alé mflamfla sǎǎ ní nyamfo. Yenyifo lesa ná léléké bǎ bǎlékǎ wá lá kákuá lá Ónwéditsyáyi ásuá?"

¹⁷ Etiki nnyá Yesu dílékǎ óteyi mfo atá bǎ kofani émuá wá balo, nya betidi bamba dínýá disuáyuá lá anyinisa nnyá kenke ónlé buláká kate eso.

Yesu Éfi Onanto Eto Sekakedikó Ókatesá Ko Diyibibi Ná Nso Bǎfǎ.

¹⁸ Mfó amá nya Yesu létó má nká, "Biyi kase Onanto eto Sekadidi laayé kesensá? Nya be ele bǎ bufi nnyá bokatesá ko?" ¹⁹ Bebé! Osani utsyuá éfi diyibibi ditsyuá

ná nso bófé ótó lá wá okúe. Se diyibibi námǎ dikáá, díbǎ lébé léfiani kuyi kpǎ kutsyuá eto kólómó ásuá baklobé díbǎ báto ayo bakpe."

Yesu Éfi Onanto Eto Sekakedikó Ókatesá Ko Ányánkisása.

²⁰ Yesu esi óteyi má lekpa bamba nká, "Be muufi Onanto sekadidi nkatesá ko?" ²¹ Usio utsyuá éfi áyánkisása úfi ótsyakasá ku nnamfo eto okpe oni, nya ófókótisá ówó mu isu ese lefe ná áyánkisása nyamá léba idufé lá nnamfo bomá kenke ásuá nya díta botaka."

Yesu Áteyi Nká Nkpá Eto Kesie Mammó.

²² Yesu ésu óyé lá kámá ku mbuto káfo nya óté betidi asa lá lefe ná óntó lá Yerusalem. ²³ Mfó amá nya utidi utsyuá létó wá nká, "Bonamute, ekpe ini bǎ betidi bǎ luubá bǎnyá bofo, ámbufui lee ntsyá ini?"

Mfó amá nya Yesu díta mbuayé nká, ²⁴ "Bekpe ale lá býé lá kesie ka nso bófé bidufé. Itsyise betidi kpǎ ebola sitinti bǎ baayé mfo lá bedufé, fée bǎmbofo budufé." ²⁵ Lefe ebubá leyo itá buudufé nya Onamute amá lootaka únýá nya wuuti kesie kamá. Nya mimba díbu biínýá lá lekplé biu kaso siku kateyi biánká, 'Onamute, sini bó!'

"Fée Onamute amá ebuláká kényé óteyi nká, 'Minnyi mi ku kaka bitsyi!'

²⁶ "Nya bióteyi biánká, 'Bó ku fá lídi búná, nya fáte asa lá bó umá!'

²⁷ "Fée usi óteyi mi nká, 'Minnyi mi! Bidu mé lá ako mi babuayifotidi.'

²⁸ "Mfo amá nya nku buwi ku animi buná loóké lá lefe ná biunýá Abraham ku Isak ku Yakob Ku Onanto eto bǎnyelákétidi kenke lá Onanto eto sekakedikó lá lefe ná Onanto léla mi ónlé bóteyi nká biendufé mfó. ²⁹ Betidi ebutsyi kofekatóko ku diyo kedufákó bǎbǎ. Nya mba ditsyi ónwé kato ku ónwé dikúé ebotsya nya boodi bǎné lá Onanto eto sekakedikó. ³⁰ Nya betidi bǎtsyuá bǎ ní bǎfefe, má luubá bedi betute. Nya mba ní betute eto bǎtsyuá, má luubá bǎfiani bǎfefe né."

Yesu Kpe Lelabi Úta Yerusalem.

³¹ Nya lá lefe námfo kámia, Farisifo bǎtsyuá ébǎ Yesu ófílo nya báteyi wá bǎnká, "Kóse lá abó mfo edu mómó mómó lá esu kalebe bamba, itsyise Oka Herodes ala nká wá alo fá."

³² Mfo amá nya Yesu leteyi má nká, "Bisu beteyi wá obiasétidi émfó biánká má nlé bóteyi minké, 'Mmi, moola awónó bua nláká nya mootsya betidi efimbi, efimbi nya banlé isu ese kusé. Nya lá diyi tsyfá ásuá, moolosá má keyifo.' ³³ Nyaso ele bǎ ndiá ndiá ndiá nyé nsu setó mmi isu

ese kuseɛ ku kəsiasə. Itsyise yanle bæ ibə bæ balo Onanto eto unyeləkətidi ku utsyuə sa læ kalebesa enso læ Yerusalem eto umə kafo.

³⁴ "Yerusalem, Yerusalem! Fə betidi laalo Onanto eto bənyeləkətidi, nya biakpo aba Onanto eto batənkpe ba ótsyese mi. Lə lefe kpə əsuəə, nla miə læ nkpa fə betidi ntsyə ditsyu fe kase ukusesiəle leesensə wə mbamba keti wə bebi, fɛɛ áni. ³⁵ Lə nyamfo esoo, Onanto ebuləkə wə ato utsyiko læ umə əmfo. Nya læ nteyi mi sitinti minəkə, biensiembunyə mɛ bio isu ese lefe nə biudi etiki bəteyi biənkə, 'Atesə itə nwə luubə læ Boanto Onanto eto diye əsuə!' "

14

Yesu Esi Ótsya Osani Utsyuə Lə Ɔnweditsyayi.

¹ Lə Ɔnweditsyayi ditsyuə əsuəə, Yesu əsu Farisifo eto beninə ɔni eto diyo læ kaka bəkpadi wə bæ ubə udi lesa. Nya bətsyuə akɛ mfo ékeyu kale ola læ wə əsuə kekkele. ² Mfó nya osani utsyuə wə eto ani ku akpa lefɔɔ, díbə wə ɔfo. ³ Nya Yesu létə kɔfi eto bateasa ku Farisifo bətsyuə nkə, "Bo kɔfi ətə bo kusu nkə bətsya utidi læ Ɔnweditsyayi əsuə, lee kɔəntə bo kusu?" ⁴ Fɛɛ bəmfo kenye bufə katɛyi kulesa. Mfó əmə nya Yesu lekəbe utidi əmfo ókpa wə úsuko kutsyə nya ótsya wə nya útə wə kusu údu.

⁵ Mfó əmə nya óteyi mə nkə, "Lə mi utsyuə kpɛ ubi nye onantsyui nya ófankli údufə læ díbə ditsyuə kafo læ Ɔnweditsyayi, embunə wə ələkə læ Ɔnweditsyayi lamfolamfo?" ⁶ Fɛɛ bəmfo wə ditiki eto mbuaye butə bio.

Yesu Áteyi Kase Baabokosə Ɔsuə Kaso Ku Kase Baafə Bafə.

⁷ Se Yesu dínyə kase betidi ba bəkpadi bəboko mfó eto bətsyuə nle nsiəko kpɛ bota kətə əsuə, óteyi mə ləkpa ditsyuə nkə, ⁸ "Lə utidi utsyuə ákpadi fə nkə bæ wə kusiəkakpakə, mensu əsiə læ kakpleko. Itsyise ətsyuə ókpadi utidi wə nkpe dibu onso fə tsya oboko mfó. ⁹ Nya utidi wə ləkpadɛ mi inuə ba kenke díbə mfó óteyi fə nkə, 'Tə læ utidi əmfo læ ubə usiə mfó.' Yoohiə bæ taka læ esu əsiə læ kaka ləmbə dibu ku kofani. ¹⁰ Bomu læ bəkpadi fə bəboko kalebe kətsyuə, su əsiə læ kaka lenni kakpleko. Nya læ utidi wə ləkpadɛ fə əbəə, mfo wɔɔteyi fə nkə, 'Ɔyetsyuə, taka læ mfó læ əbə əsiə læ kakpleko mfo.' Nya nyamfo ebokpe fə dibu læ betidi bamba ba bəkpadi bəboko mfó kenke eto ənəmi. ¹¹ Itsyise utidi saa wə labesə əsuə kato, Onanto ebobokosə wə kaso. Nya utidi saa wə laabokosə əsuə kaso, Onanto ebobesə wə kato."

¹² Mfó nya Yesu ləteyi utidi wə ləkpadɛ wə nkə ubə kediko mfó nkə, "Lə ákpadi betidi fə bəbə bedi ləfə diyo, mankpadi fə bayetsyuə nye fə bayimi nye fə betidi nye fə bayotsya ba ni batabinyə. Itsyise mə tsya ebokpadɛ fə nko kə bæ, bæ læ əbə edɛ. Nya læ ibə nko, nyale te fə lesa nə féyifo fətə məə, eto oko banle buləkə kətə fə nɛ. ¹³ Bomu læ ale diyi nəmfo eto okle budii, kpadi bakombo ku betidi ba lamfo bəyɛ kukɔnɔ ku mba letsyini ku benəmba. ¹⁴ Nyamfo luutə Onanto kpə fə atsyo nɛ. Itsyise betidi bamfo əmbofo fə kayo bofo læ nnya kenye kulesa. Onanto ebobo fə nya kayo læ diyi nə əsuə betidi sɛɛ lootaka bətsyi ɔkomə bəbə nkpa."

Bəkpadi Betidi Bə Bəbə Diyisɛɛ Kediko.

¹⁵ Se betidi ba nsi læ kediko mfó eto ɔni lenɔ ditiki nəmfo, óteyi Yesu nkə, "Sitinti, disuəyuə ebokɛ læ betidi ba luubə bedi lesa læ Onanto eto sekakediko!"

¹⁶ Mfó əmə nya Yesu ləteyi wə nkə, "Lə lefe nə léfe məə, osani utsyuə ákpadi betidi kpə læ wə diyi kpɛ ditsyuə eto lesakediko. ¹⁷ Se lefe léyo bæ bətsyiko budi kənəə, óla wə beyifoyifo ókpɛ nkə bəteyi wə betidi ba kenke ókla utsyə nkə bəbə. Itsyise lesa saa ebɔfo!"

¹⁸ "Fɛɛ məmble kenke étsyiko taflatsyɛ boto. Utidi tute áteyi uyifoyifo ɔni əmə nkə, 'Nya kaso kətsyuə nya ele bæ nsu mbe kə. Nyaso teyi wə fənkə, 'Nlɛ wə ləkpakpa, məmbofo bubə.' "

¹⁹ "Obamba tsya nkə, 'Nnya banantsyui lefosi ba loəwunsəko mə læ ɔkue. Nya kusu minto miə læ nsu nto mə mbe læ bofo keyifo buyifo. Nyamfo esoo, teyi wə fənkə, 'Nlɛ wə ləkpakpa, məmbofo bubə.' "

²⁰ "Obamba tsya nkə, 'Məmə ete minkpə kusia nɛ, nyaso məmbofo bubə.'

²¹ "Uyifoyifo ɔni əmə esinkli úsu, úsu óteyi wə Onamute əmə nyamfo kenke. Mfó kafo ányi wə Onamute əmə tinti nya óteyi wə uyifoyifo əmə nkə, 'Kosɛ læ esu ənyə læ esu ku nlebe nlebe kenke læ umə əmə læ akpa bakombo ku betidi ba letsyini ku bənəmba ku mba kenke leba bankpo læ kaso aboko mfo.'

²² "Mfo əmə nya uyifoyifo əmə dísu úyifo nko. Nya úsínkli úbə óteyi wə Onamute nkə ókpadi mə, fɛɛ nsiəko kpə esi bubu bute. ²³ Mfó əmə nya Onamute ləteyi wə nkə, 'Su læ esu aye læ umə ku mbuto eto esu læ akpe nkeale læ akpa betidi ba kenke aboko itə læ diyo nəmə kafo kenke læ diyi. ²⁴ Nya nle fə bəteyi kakpasə minəkə betidi ba kenke minkpadi miə bəbə lesakediko fə bəni, mə kuutsyuə saa embutidi mɔ lesa nəmfo kenye babe!' "

Ebunyə Kanyi Lə Eyifo Okasebi.

²⁵ Lefe ditsyuə se betidi kpe bətsyuə dītəkako Yesu, ótsyi ówuninsə nya óteyi mē nkə, ²⁶ “Utidi saa wə luubə mō ófloo, əmbofo mō okasebi budi lə waanla mē kaso wə anto ku wə usiə ku bebi ku wə bayimisasi ku bayimisiō ku wə kosate eto əsuə kulaa tsya. ²⁷ Utsyuə saa ke dimentsyi wə uyikabie óyē mō kayeko utəkako mē, mənnyə utə bə uyifo mō okasebi.

²⁸ “Lə utidi utsyuə aala nkə woato diyo kple ditsyuə, tutē ele bə usiə kaso ubu bikə bia kenke loofe ku mi koya kenke obe lə okpe atabi nya loohiāa, bə woofō diyo nāmə boto kalosə fē utsyə ni kaso. ²⁹ Nya lə weenyifo nyamfo, wəmbōfo diyo nāmə boto kalosə, lə ósisə ni kaso kekleke ku abambi fē utsyə kafati kaso boto kulaa tsya. Nya utsyuə saa wə luunyə nii, ebumə wə kateyi nkə, ³⁰ ‘Utidi əmfo étsyiko diyo nāmfo boto kaso, fē wəmbōfo ni boto kalosə.’

³¹ “Lə oka utsyuə átaka ku bamamanyə akpi lefosi nnya usu nkə woakpōnko oka bamba wə nkpe bamamanyə akpi fosi ənuə, wuusie ubu disī obe kukōnō lə wə əsuəale nya onkpe ebutə bə ofo wə olō əmə bōkpōnko. ³² Nya lə unyə nkə umbə əsuəale nyamfo eto okle, wootsyese wə batōnkpe nya boosu batsya ku oka əmə lə lefe nə batsyoko bətsyuə nya bōole wə ləkpakpa nkə baye bōkpō lə bafiani bayetsyuə bomu, fē lə oka əmfō lə ónyi ófi kulaa tsya.” ³³ Mfō əmə Yesu lélosə wə etiki nyamə, nya óteyi mē nkə, “Nko ini itə mi bə mi kutsyuə əmbofo mō okasebi budi lə woenləkə wə ato utsyiko lə lesa saa əsuə.

Lesə Nə Ləmbə Kutəkə, Buufi Beefi Ni Kato Kakpe.

³⁴ “Mba kpe aleke. Fē lə kamini kamə alo lə mba bomə əsuəə, kusu ku kutsyuə saa ensimbə əsuə bookpe kamini lə mu bio. ³⁵ Yensileke bə befi mu bakpe balekesə kaso, nya yanleke itə kuku kulaa tsya. Buwi ele bə bewi mu.

“Nyaso fəə ke ato nnya laano asa kpee, tsyue ato lə ano!”

15

Bənyə Osamu Wə Lénya.

¹ Diyi lōnii, mba laafo umənko kpe ku babuatidi bamba əbə Yesu ófloo bə baano wə ditiki. ² Mfō nya Farisifo ku afi eto bateasa ditsyiko dinyəfi bokpe ku wə kateyi bənkə, “Utidi əmfo aafō babuatidi nya wə ku mē leedi lesa kulaa tsya!”

³ Nyaso Yesu áteyi mē lekpa nāmfo nkə, ⁴ “Lə utsyuə lə mi nti kpe basamu kolofa, nya oni lénya lə mē nti, bə fuuyifo? Eboyan awosi ówōnombə ówōnombə bamfō ətsyə lə kediko mfō, esu kabēbē oni wə

lénya mfō isu ese lefe nə fənyə wə. ⁵ Nya lə ənyə wəə, ebunyə disuəyuə tinti, nya fuutsyi wə ətəkə lə simuə. ⁶ Nya fuufi wə aboko oto. Nya fookpadi fə bayetsyuə ku mba lə koyotsya nya fōoteyi mē fənkə, ‘Nle disuəyuə bunyə tinti, itsyise nnyə mō osamu wə lénya nyaso binyənko mē disuəyuə!’ ⁷ Nya nle mi bōteyi minkə, nko ke disuəyuə tinti looke lə Onanto eto sekakediko lə obuatiđi oni wə hā letsyi lekōesi ówuninsə enso disuəyuə nə boonyə lə fe betidi awosi ówōnombə ówōnombə bə dimensihā bōtsyi kawuninsə əsuə.

Bənyə Sika Flubia Sia Lénya.

⁸ “Nya lə usio utsyuə kpe sika flubia lefosi nya ónyansə sōnii, bə ele bə uyifo? Wooto okandie, okpa wə diyo kafo kenke, əbēbē se lə diyo eto akpō nnya kenke kukōnō isu ese lefe nə unyə atabi nyamə. ⁹ Nya lə unyə see, wookpadi wə bətsyuə ku mba nkpe lə koyotsya, nya wōoteyi mē nkə, ‘Nle disuəyuə bunyə tinti itsyise nnyə mō atabi nya lénya nyaso binyə ku mē disuəyuə.’ ¹⁰ Nya nle mi bōteyi sitinti minkə, nko ke Onanto eto batōnkpe tsya luunyə disuəyuə lə obuatiđi oni wə ditsyi lekōesi ówuninsə eso.”

Ubi Wə Lénya, Ésinkli Úbə Wə Anto Óflo.

¹¹ Yesu éskosə nya óteyi mē nkə, “Osani utsyuə ake wə bebisaibi inuə leke. ¹² Nya dikpefile leteyi wə anto nkə, ‘Nto, fi mō kediko ka luutu mē lə fə bikə nti ətə mē mōmō mōmō.’ Lə nyamfo eso osani əmə éfi wə bikə biamə nya úsie mi lə akpa ənuə útə wə bebi inuə bamə.

¹³ “Nya lə eyi asiani eto kamaa, dikpefile nāmə éfi asa nnya kenke dītu wə óte nya úfi atabi nyamə nya údu úsu kusu famfamfa kaka úsu úsiə údi nkpe bua bua, nya óbiasə wə atabi nyamə kenke. ¹⁴ Údi lesa saa nə ditsyə wə ólosə. Lə nyamfō eto kamaa, kukpənsə kekleke kutsyuə əbə lə kaso kamə kenke nyaso kukpənsə əbə kúmuə wə nya kulesa mēnsibu wə lə uđi. ¹⁵ Nyamfo esoo, úfi əsuə úsu ótsyē osani utsyuə nya óteyi nkə wuukeyifo keyifo saa ka ke eto okle wuutə wə nke uyifo. Nya osani əmə tsya dífi wə ókpe lə kaka wə bakplako nkpe banle kota bōnwō lə wə kebuto katsyuə. ¹⁶ Kukpənsə esoo, óla nkə eni lə óke bakplako eto didisa nə bəətə mē mfō eto ditsyuə lə uđi, fē utidi saa məntə wə ni.

¹⁷ “Lə kalosəkō, úsinkli údufə lə wə əsuə nya óteyi nkə, ‘Betidi ba ni mō anto eto beyifoyifo, baake lesa kedi kemi kulaa tsya diebu. Nya mō nsi mfo nya kukpənsə luubə kolo mē. ¹⁸ Mootaka nýə nsikli nsu mō anto ófloo, lə nteyi wə minkə, ‘Mō Anto, nyifo kə bua nya mínta Onanto ku fintsyə

mimbu. ¹⁹ Mensiriya ntə bə kpadi me fe fa ubi. Bomu fi me fe betidi ba nle keyifo buyifo kətə fə eto oni.” ²⁰ Mfó əmə nya ótaka nya úfi wə bikə nya óyifə kusu ónto lə wə anto óflo.

“Se wə anto dínya wə, óte nkə wə ubi uni nkpe fāā onle bubə. Wə ubi eto asa ále wə kaminə, nya útsyetsyi úsu óbuta wə ku disuəyua.

²¹ “Mfó nya wə úbi leteyi wə nkə, ‘Mó Anto, nyifo kabua nta Onanto ku fintsyamba. Nya mensinya ntə bə akpadi me fe fə ubi tsya!’

²² “Fée wə anto ákpadi wə beyifoyifo nya óteyi mə nkə, ‘Bekose! Bifi awu nnya laano bobə bibə bekpe wə. Nya lə bifi lesukpe ku afokpa nnya laano bobə tsya bekpe wə lə ani ku akpa. ²³ Nyamfo eto kamaa, bisu bimua lenantsyuikpo nə nkpe ayinkua lə belo ni. Nya bitə lə budi bunye disuəyua. ²⁴ Itsyise mó ubi əmfoo, búfi wə fe nwə díkpe. Fée úsinki úbə nkpe. Ónya nya busi búnya wə.’ Nyamfo eso bətsyiko diyi budi kənya disuəyua.

²⁵ “Lə lefe nəmfo kenke əsuə, wə ubi ninə ésu nkə lə usu obe mə kakue. Se utsyi onle bubə nya ibu seke lə udufə otoo, óno əsə sənə ku nwui wuinwui eto koso. ²⁶ Mfó nya ókpadi beyifoyifo eto oni lə mə nti nya óto wə nkə, ‘Be nle bubə lə oto?’

²⁷ “Uyifoyifo əmə ətə mbuəyē nkə, ‘Fə oyimisani úsinki úbə oto nya fə anto díta bálo lenantsyuikpo nə nkpe ayinkua, itsyise usinki úbə fə kulesa dímənyifo wə eso.’

²⁸ “Nyamfo ətə kafo ányi wə oyimisani ninə əmə tinti eso óni nkə wəmbudufə diyo kulaa tsya. Lə nnya eso wə anto ábo úbə wə óflo mfó, nya úbə óle wə lekpa nka udufə diyo. ²⁹ Fée wə ubi əmə ésinkli óteyi wə anto əmə nkə, ‘Besə miriyə minle keyifo buyifo kətə fə ale kpə ni nyamfo, fe fə uyifoyifo nya məniyā lə fə əsuə kulefe kulefe, nya əməntə me kulesa fe ote kulaa tsya, fə lə nyə disuəyua ku mó bayetsyua? ³⁰ Fée se fə ubi wə lébiasə fə bikə nya úsu útəkako batsyeto dísinkli úbə otoo, álo lenantsyuikpo nə dísiə ayinkua ətə wə!’

³¹ “Mfó əmə nya wə anto leteyi nkə, ‘Mó ubi, fə kpe mfo lə mó óflo lefe saa nya asa nnya nte me kenke, eyifo fə ale. ³² Fée eleke bə budi diyi bunyə disuəyua, itsyise búfi bə iyifo fe bukpe fə oyimi díkpe nya úsinki úbə nkpe. Iyifo fe bonya ónya nya busi búnya wə bio.’ ”

16

Nwə Laabe Bikə Utsyua Wə Dímənyifo Asa Lə Kusu Esua.

¹ Yesu áteyi wə bakasebi nkə, “Lefe nə léfe mmə, otabinyə utsyua ake mfó wə

leke uyifoyifo oni wə díkabe wə bikə. Nya bəbə bətəyi otabinyə əmə bə nwə laabe wə bikə mfó lə wə atabi bobiasə. ² Lə nyamfo eso otabinyə əmə ákpadi nwə laabe wə bikə mfo nya óteyi wə nkə, ‘Be ni nnya eto okle mino itsyi lə fə əsuə mmə? Yifo nkunta itsyi lə kase fanle mó bikə bobə əsuə kenke aboko me, itsyise ensiembofo mó bikə bobə bio tsya.’

³ “Mfó nya uyifoyifo əmə leteyi wə əsuə nkə, ‘Mó Onamute əbə me bola lə mó keyifoko. Be muuyifo? Mimbə əsuəale nnya mukeyifo kakuenyifo. Nya asa bəto tsya aale me kofani. ⁴ Ahaa! Mbote lesa nə muuyifo! Itə bə lə mó keyifo ábo me lə ani tsyaa, lə mó bayetsyua lə bafo me lə mə ayo.’

⁵ “Lə nyamfo esoo, ókpadi betidi ba nsi wə Onamute kayo oni, oni. Jto utute nkə, ‘Kayo kasia fensi mó Onamute?’

⁶ “Oyonyə əmə ətə mbuəyē nkə, ‘Nnuə eto atase nnya lemó kolofa kóni.’

“Mfó əmə nya nwə laabe bikə biamə leteyi wə nkə, ‘Be fə kayo eto kukue mfo. Siə lə kaso lə awóni awosi anə fe nnya fensi ne.’

⁷ “Nko ke óto oyonyə bamba nkə, ‘Ntsyə ni fə ale? Kayo kasia fensi?’

“Oyonyə əmə tsya nkə, ‘Iyifo antabi eto atoku kple kolofa kóni.’

“Mfó nya nwə laabe bikə əmfo leteyi wə nkə, ‘Be fə kayo eto kukue mfo. Wóni awosi mflamfla ətsyə.’

⁸ “Nyamfo esoo, Onamute əmə átesə nwə laabe bikə wə dímenyifo asa lə kusu əsuə əmə lə wə kobe ko óte mfo eso. Sitintii, betidi ba léəsiə lə kawunsia kamfo eto asa eto kənyə, me etsyuesa lə mə asayifoyifo əsuə kulaa tsya so mba difi mə etsyuesa bətəkə lə Onanto eto sekadidi əsuə.” ⁹ Mfó nya Yesu dískosə óteyi mə nkə, ‘Bifi mi kawunsia eto bikə bəke bewunu ko betidi. Itə lə béloo, Onanto ebofo fə okpe lə wə kəsiəko.

¹⁰ “Utidi wə laale asa nnya ni akeke lə kusu əsuə, wə lofo asa nnya ni akple enso tsya bəle lə kusu əsuə ne. Nya utidi wə laanyə lə kusu əsuə keyifo asa nnya ni akeke, wəmbəyē lə kusu sē əsuə uyifo asa nnya ni akple enso tsya. ¹¹ Lə nnya eso lə bianyenko kawunsia kamfo eto asa lə kusu sē əsuə, ntsyə yofo bubə bə utidi ebofo mi óno bə biolə asa nnya ni ləwəno eto ale nnya ni Onanto eto ətəsa ola lə kusu sē əsuə? ¹² Nya lə amanle utidi bamba eto asa nnya nkpe fə lə óflo lə kusu sē əsuə, ntsyə yuubə fe booyani fə kosate eto ale bətə fə?

¹³ “Uyifoyifo saa embofo banamute inuə busumu. Woola oni, ukisi unuəfə. Wuut-syue oni koto nya óoni unuəfə. Əmbofo Onanto ku atabi bəko kesumu.”

Yesu Áte Asa Bamba Tsyá.

¹⁴ Lefe ná Farisifo leno asa nnya Yesu leteyii, bəmə wə itsyise bála atabi fefe. ¹⁵ Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Biyifo betidi ba laate əsuə fe betidi sɛɛ lə babamba eto ənəmi. Fɛɛ Onanto yi mi akɔəsi kəfo kenke. Itsyise asa nnya lefo koya lə betidi eto ənəmii, eyifo asinsa lə Onanto eto ənəmi.

¹⁶ “Moses eto kɔfi eto kukue ku Onanto eto bənyələkətidi eto asa nnya bəwɔni bətsyə, éyifo mə keyifo isu ese Ntu-fləsətidi Yohanes eto lefe. Nya idu lə lefe nəmfo əsuə, biano sɛ baateyi dikiti sɛɛ nə ditsyi lə Onanto eto sekakedikɔ əsuə. Nya utidi saa nle bokplatsya nkə lə udufə mfó. ¹⁷ Fɛɛ iyuə eso itə bə kato ku kasɔ lə enya, enso bə afi nyamfo eto awɔnisa eto lekpa seke saa bɔ lə Onanto eto afi nyamə əsuə.

¹⁸ “Osani saa wə lɔoni wə usiə nya uufi obambaa, okpo kusia. Nya osani wuufi kusia ko bəni, okpo kusia.

*Yesu Áteyi Etiki Itsyi Lə Otabinyə Ut-
syua Ku Lasaro Tsua.*

¹⁹ “Lə lefe ditsyuə, otabinyə sani ɔni ake wə dikale bikə bia lefo koya tinti, nya úkənyə disuəyue lefe saa lə wə nkɔpə kenke əsuə. ²⁰ Nya okombo utsyuə wə baakpo bə Lasaro tsya ləke mfo. Afabe édi okombo əmfo əsuə kenke nya bəketsyi wə bəkətsyə lə kasɔ lə otabinyə əmə eto diyo eto kesie. ²¹ Úkabe kusu nkə lə otabinyə əmə lə budii, ewuliwuli nnya dikakpo lə kasɔ eboyo wə lə udi. Bakpa kula tsya kəbə kadia wə afabe nyamə.

²² “Íbə íbə bə Okombo əmə əsu úkpə nya Onanto eto bətonkpe dibə bətsyi wə bəsu bətsyə lə Abraham eto akɔ kato. Otabinyə əmə tsya əbə úkpə nya bəbikə wə. ²³ Nya lə ɔkɔmə, únəy nkə ɔke lə kanyi kənyəkɔ. Mfó sɛ ɔbəsə ənəmi kato, únəy Abraham famfamfa nya Lasaro disia wə lə akɔ. ²⁴ Mfó əmə nya ókpadi bembembe ɔteyi nkə, ‘Anto Abraham! Nyə mə kaminsə lə ətə lə Lasaro lə ufi lenimi oto lə ntu ntsyuə əsuə lə ufi ubə utəkə lə mɔ odiakami əsuə lə iyuə ko mə. Itsyise nle kanyi bunyə lə eto əsuə mfo!’

²⁵ “Fɛɛ Abraham áteyi wə nkə, ‘Ubi, kloma fənkə lə fə nkɔpə disiafɛe, áfo asa sɛɛ kpə tinti. Nya Lasaro wə alɛ, asa bua sɔsɔ ófo. Fɛɛ mɔmɔɔ, ɔle disuəyue bunyə nya fə nle kanyi bunyə. ²⁶ Nya, nnya nsi nkɔpə lə nnyaa, kukpio kpɛ kutsyuə kpe mfo lə bo ku fə eto nti. Nya lə utidi utsyuə aala nkə woayila ubə mfó, wəəmbofo. Nya nko ke kutsyuə tsya ləmbɔfo bɔye kedu mfó kəbə bo ɔfɔ mfo.’

²⁷ “Mfó otabinyə əmə leteyi wə nkə, ‘Anto Abraham, nle fə lekpa kpe Lasaro lə usu mɔ anto eto. ²⁸ Mfó, nkpe

bayimisasi eno. Tə lə usu ɔle mə kɔle kukɔnɔ itə lə mə lə baye kaka minkpe bubə, kaka kanyi nkpe mfo.’

²⁹ “Mfó əmə nya Abraham leteyi wə nkə, ‘Fə bayimisasi kpe Moses ku Onanto eto bənyələkətidi lə ɔfɔ. Nya ele bə bətsyue mə koto.’

³⁰ “Mfó nya otabinyə əmə ditə mbuaye nkə, ‘Anto Abraham, bəmbɔnɔ mə ditiki! Fɛɛ lə utidi utsyuə ataka utsyi ɔkɔmə mfo úsu mə ɔfɔ, bɔnɔnɔ wə ditiki baye mə asa bua buyifo.’

³¹ “Fɛɛ Abraham áteyi wə nkə, ‘Lə bəbɔnɔ Moses ku Onanto eto bənyələkətidi eto ditikii, lə yuubə bə utidi utsyuə ataka utsyi ɔkɔmə mfo usu mə ɔfɔ kulaa tsyaa, bəmbofo wə ditki banɔ!’ ”

17

*Məntə Lə Utidi Lə Uyifo Lebuə Lə Fə
Eso.*

¹ Yesu áteyi wə bakasebi nkə, “Asa nnya lətəə utidi leeyifo lebuə, ebubə kokooko. Fɛɛ mbɔbɔɛ mətəə utidi wə əsuə asa nyamfo lɔoye ibə! ² Lə bəfi kukuə ko ləmə kutsyuə bətsyasə wə lə simuə nya bəto wə bəkpə lə lekpo kəmiə kulaa tsya, eleke itə wə eso koto ko Onanto luunə nwə luutə bəkpəfi keke bamfo eto utsyuə yifo lebuə. ³ Nyaso lə abe asa nnya feeyifo kukɔnɔ.

“Nya lə fə ɔyetsyuə éyifo fə kabua kətsyuə, kə wə ato. Nya lə údi dikpi nya ɔnɔ əsuə kasɔɔ, nyale fi atsyə wə. ⁴ Lə úyifo lesa bua óta fə úbu sekuanse lə diyi lɔni əsuə nya usi usinkli úbə, úbə ɔle fə lekpa kpe sekuanse diyi nəmə ke əsuə, fi atsyə wə.”

*Bále Yesu Lekpa kpe Bə Utə Mə Bo-
fokanɔ Lə Bumə Ale Boso.*

⁵ Yesu eto batənkpe ále Yesu lekpa kpe bənkə, “Bonamute, tə lə bo bəfokanɔ lə bumə ale boso.”

⁶ Mfó əmə nya Bonamute leteyi mə nkə, “Lə bəkpə bəfokanɔ bo leyo fe diyibibi nə nso bəfɛ kenke, biofo kuyi komfo bəteyi biə, ‘Su lə mfo lə esu eɔufə lə lekpo kəmiə mə.’ Nya kuuyifo nko mə.

*Yesu Áteyi Kase Uyifoyifo Sɛ Leeyifo
Keyifo.*

⁷ “Bibu nyamfo be be. Lə mi utsyuə kpe uyifoyifo wə laafo ɔkue kətə wə nye ɔnlɛ fə basamu bobə nya utsyi ɔkue ubə udufə, bəteyi fəteyi wə fə ubə usiə lə kasɔ mlə lə udi wə lesa? ⁸ Owo lo! Bomu ebəteyi wə fə, ‘Muə fə əsuə lə atsyasə kafia lə nke, lə anwa lesa, lə efi mɔ didisa ətsyə mə lə ndi nlosə fə lə fintsyə lə edi.’ ⁹ Yanle bə sɔ wə ani se ini wə uyifoyifo eto keyifo ete ini. ¹⁰ Nko ke ini itə mi tsya nɛ. Lə biyifo lesa saa nə minteyi mi miə biyifoo,

ele bə beteyi biə, 'Beyifoyifo ete buni. Nya lesa nə buyifoo, eyifo lesa nə ete ele bə buuyifo.' "

Yesu Átsya Betidi Lefosi Bətsyuə Ba Nle Bufisia Bufl.

¹¹ Nya se Yesu didu onto lə Yerusalem, ýe Samaria ku Galilea eto kumə əsuə. ¹² Nya se onle kebuto kətsyuə budufəə, basani lefosi bətsyuə ba nle bufisia bufi əbə bətsyako wə. Befimfi bamfo ənyə kəsəse. ¹³ Nya báfa bembembe bətsyi bə, "Anto Yesu, be bo lə ənyə bo kaminəsə!"

¹⁴ Yesu ənyə mə nya óteyi mə nkə, "Bisu lə bifi mi əsuə bisu bete Onanto eto nwə ləthə wə kedi lə ɔle ola obe mi." Se bánye bantɔɔ, bənyə bə mə bufi áye mə.

¹⁵ Fəe se mə oni dinyə nkə wə bufi əyue wəə, úsinklɔ úsu nya ɔnle Onanto bətesə ku ɔkɔə bembembe. ¹⁶ Nya úsu óse akonki lə Yesu eto ənəmi nya óso wə ani. Nya utidi əmə eyifo Samarianyə.

¹⁷ Mfó nya Yesu leto nkə, "Nya inni betidi lefosi mintsya fəe? Se ɔwɔnɔmbə fəfə léfə?" ¹⁸ Ntsyə ibə bə utidi wə lenni Yudanyə əmfo hā ni nwə dísinkli úbə nkə wəəbə ɔso Onanto ani?" ¹⁹ Mfó əmə nya Yesu leteyi wə nkə, "Taka ənyə, lə edu. Fə bəfokano átsya fə bufi."

Yesu Áteyi Kase Onanto Eto Sekadidi Luutsyə.

²⁰ Farisifo bətsyuə áto Yesu bənkə bala bə baate lefe nə kon Onanto eto sekakediko luubə itə. Mfó nya Yesu díte mbuayə nkə, "Onanto eto Sekadidi embubə lə kusu ko əsuə betidi lofo bunyə. ²¹ Kuutsyuə əmboteyi nkə, 'Bebe! Nnyə se mfo!' nye 'Nnyə se mmə.' Itsyise Onanto eto Sekadidi siamə fe sekpe mfo lə mi nti."

²² Nya Yesu leteyi wə bakasebi nkə, "Lefe ditsyuə ebubə nə biəbebi biə biənyə diyi nə mo, Utidi Eto Ubi, luubə. Fəe biembunyə! ²³ Betidi bətsyuə ebubə mi nti ini mba looteyi mi nkə, 'Bebe, nnyə wə mmə!' nye 'Bebe, nnyə wə mfo!' Fəe biensu bebəbe mē mfó! ²⁴ Itsyise fe kase ofamfa laafa ku ute ketsyi lekpake nə kesu lebamba, nko kə sitinti Utidi Eto Ubi eto bubə luutsyə nē. ²⁵ Fəe ele bə ibə bə wooka kanyi bunyə tinti nya mmi eto betidi looni wə.

²⁶ "Asa nnyə díbə lə Noa eto lefe, nnyə kə nnyə luubə itə le lefe nə mo, Utidi Eto Ubi, luubə bio nē. ²⁷ Betidi ékedi, bəkənə. Nya basani dikakpa basia nya bəkətə besio bese isu ese diyi nə əsuə Noa dídufə lə ɔklo kplə əmə kafo. Nya ɔsɔmi leni nya ntubibi diyi bóba bókpɔ kaso ka kenke nya bólo betidi kenke.

²⁸ "Nko kə yuubə itə fe kase ibə lə Lot eto lefe tsya nē. Betidi ékedi, bəkənə, nya

bákasa asi tsya. Bətsyuə ənyə bákakpe bidikə, nya bətsyuə díkato ayo. ²⁹ Nya diyi nə Lot lebo lə Sodom, ute ku etebambi nnyə nkpe leyimbi bua lewunini itsyi kato ibə ékpɔ lə umə əmə əsuə nya étonse məmble kenke.

³⁰ "Nko ke yuutsyə lə diyi nə əsuə mo, Utidi Eto Ubi, loɔɔ mbə nē. ³¹ Diyi nəmfoo, utidi wə rýə lə wə letsya əsuəə, mensiteyi nkə weesu diyo lə usu ufi kulesa. Nko ke ini lə ɔkue utsyə rýəə, wensiteyi nkə weesinklɔ ubə oto lə ubə ufi kulesa. ³² Bekloma lesa nə díbə lə Lot eto usiə əsuə! ³³ Utidi saa wə lela nkə wəəlakə wə nkpəə, wooyansə mu. Nya utidi saa wə leyansə wə nkpəə, wuusinklɔ unyə mu. ³⁴ Nya ketsye kamfoo, betidi inuə ebolabe lə bika biɔni əsuə, nya Onanto ebofo oni nya wooyani oni olabesə. ³⁵ Besio inuə ebukəkuə nnamfo lə kukuə kɔni əsuə. Nya Onanto luuləkə oni nya wooyani oni uhyənsə mfó. ³⁶ Basani inuə ebuhyə bakafo nya wuutsyi oni udunko nya wooyani unuəfə uhyənsə mfó."

³⁷ Mfó əmə nya bakasebi bamə leto Yesu bənkə, "Bonamute, lə sie?"

Nya Yesu díte mbuayə nkə, "Kaka lesakpənkə ntə, mfó ebintsyə laakpo nē."

18

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Okosiə Ku Okponkpo Bua Utsyuə Əsuə.

¹ Yesu áteyi wə bakasebi lekpa ditsyuə óte mə nkə ele bə bakato ola lefe saa nya yanle bə elo mə ani. ² Téyi mə nkə, "Okponkpo bua utsyuə ake lə umə utsyuə wə dímankate Onanto sikipi nya wénkebu utidi tsya. ³ Nya lə umə əmə kee, ɔkosiə utsyuə ake mfo wə díkesu wə ɔflo úsukale wə lekpa kpa nkə, 'Ləkə mē lə mo olo eto bulə əsuə.'

⁴ "Éfo lefe kpə, okponkpo əmə áni wényifo kulesa lə etiki nyamə əsuə. Fəe lə kalosəkɔɔ, óteyi wə əsuə nkə, 'Ite bə maantə Onanto sikipi nya meemfi utidi keyifo kulesa, ⁵ lə bulə bo ɔkosiə əmfo nle mē bulə esoo, moobe miə nwunsəko wə nla wə olo eto etiki nyamə nləkə. Lenni nko, wəəmbəyē bubə nya wəəmbutə nke lenwɔ mfe mfe.' "

⁶ Mfó nya Bonamute dísu kosə nya óteyi mə nkə, "Bəno lesa nə okponkpo bua əmə leteyi. ⁷ Nya mɔmɔɔ, yuubə bə Onanto embuləkə wə betidi ba leewi kakpadi wə ketsye ku kakɔmi kato ola kətə wə bə ɔwunseko məə? Nye bomu ebu fənkə wə ofe kama lə mə buləkə əsuə? ⁸ Nle mi bəteyi sitinti minkə Onanto ebokpo lekpo nya wuutə mə lebe lamfolamfo. Fəe lə Utidi Eto Ubi əbəə, wuunyə betidi ba léfo wə bāno?"

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Farisinyə Utsyuə Ku Nwə Laafo Oko Utsyuə Ɔsuə.

⁹ Yesu áteyi lekpa nəmfo utə betidi ba leebu bæ mə kakkə hā ni basεε nya bensu embunyə utidi sa wə ntə fə mə. ¹⁰ Nya óteyi nkə, “Lə lefe ditsyuə əsuə, betidi inuə bətsyuə əsu Onanto eto Kedikətəkə bæ læ bato ola. Ɔni eyifo Farisinyə nya unuəfə diyifo nwə laafo oko. ¹¹ Farisinyə əmə əlakə wə əsuə lete nya óto ola nkə, ‘Onanto, maaso fə ani, itsyise maansesə ənəmi læ atabi əsuə, nya meenyifo utidi kabua, nya maankpo kusia fe kase betidi bamba leeyifo. Nya maaso fə ani tsya, itsyise minte fe nwə laafo oko wə nyə mmə tsya seka. ¹² Maakle kənyε eyi ənuə læ kosida saa əsuə. Nya meefi lesa nə kee minyε eto lekpafosele kətə fə.’

¹³ “Fεε nwə laafo oko əmə ənyə kəsεε nya wónla nkə woabesə wə ənəmi kato kulaa tsya. Fεε úfi wə ani utəkə læ wə lekəsəi nya óteyi nkə, ‘Onanto, be mɔ obuayifo əmfo læ ənyə mε kaminse!’ ”

¹⁴ Mfó nya Yesu leteyi mə nkə, “Nlε mi bətəyi nkə, se besinkli bésu ayo, nwə laafo oko əmə ale kənkenkε læ Onanto eto ənəmi nya inni Farisinyə əmə. Itsyise utidi saa wə laabesə əsuə kato, Onanto ebobokosə wə kaso. Nya utidi saa wə laaboko sə əsuə kaso, Onanto ebobesə wə kato.”

Yesu Aala Bekpefi Eto Etiki Tinti.

¹⁵ Betidi bətsyuə éfi mə bebi báboko Yesu ɔflo, katəyi bæ ufi wə ani utəkə læ mə. Se Yesu eto bakasebi dinyə nyamfo, bəyanki bákpe betidi bamə læ nnya eso. ¹⁶ Fεε Yesu ákpadi bekpefi bamə óboko wə ɔflo nya óteyi nkə, “Bitə læ bekpefi læ bəbə mɔ ɔflo nya bienti mɔ kusu. Itsyise Onanto eto sekakedikə te itə betidi ba laabokosə mə əsuə kaso fe bekpefi bamfo eto okle. ¹⁷ Nya bekloma nyamfo biənkə, utidi saa wə dímamfo Onanto eto sekadidi fe dikpefi seka, wəmbudufə se kafo kulefe kulefe.”

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Batabinyə Ku Lə Onanto Eto Sekadidi Ɔsuə.

¹⁸ Yudafə eto uninə utsyuə átə Yesu nkə, “Oteasa sεε, be ele bæ nyifo fε læ nyə nkɔpə manlo?”

¹⁹ Mfó nya Yesu letə wə nkə, “Besə faakpadi mε fə ɔsεε? Utidi kuutsyuə saa menyifo ɔsεε enso Onanto hā. ²⁰ Nyi miə biyi kəfi kə laateyi nkə, ‘Mankpo kusə nye kusia, manlo utidi, menyu, manla fə utsyuə kənyε, nya bu fə anto ku fə ambe.’ ”

²¹ Mfó nya utidi əmə díte mbuayε nkə, “Ntsyue afi nyamfo kenke koto kukɔnɔ, itsyi læ mɔ sikpefi lefe kə.”

²² Se Yesu lenɔ wə ditiki nəmə, óteyi wə nkə, “Ibu lesa ləni ele bæ yifo. Fi bikə bia

kenke nte fə ate, læ efi atabi nyamfó etə bakombo. Nyamfo luutə ənyə bikə ətsyε læ Onanto eto kato nε. Nyamfo kama læ edu əbə ətəkəko mε.”

²³ Fεε lefe nə osani əmə lenɔ nya mfo, əsuə əba wə itsyise bikə kpə kpe wə. ²⁴ Yesu ənyə kase əsuə léba wə nya údi etiki óteyi nkə, “Ekpe ale itə otabinyə fe læ ofo Onanto eto sekakedikə budufə! ²⁵ Nya ekpe ale itə otabinyə bæ læ udufə Onanto eto sekakedikə, enso kase ɔtomli ku lekoko lɔɔyε læ okasa eto ofo ofe.”

²⁶ Mfó nya betidi ba lenɔ nyamfo letə Yesu bənkə, “Nyale owoe kon luunyə bofo?”

²⁷ Mfó nya Yesu díte mbuayε nkə, “Lesə nə utidi lembofo buyifoo, iyuə itə Onanto ku buyifo.”

²⁸ Mfó nya Petro leteyi Yesu nkə, “Bebe, bo áyani bo ayo eto asa kenke butsyə nya búbə búntəkəko fə.”

²⁹ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Sitinti, ɔnukuale uni. Nya nla miə bete biə utidi saa wə léyani wə diyo utsyε nye óyani wə usiə nye bayimisanı nye wə antomə nye bebi utsyε læ Onanto eto Sekadidi esoo, ³⁰ wuunyə asa nyamfo eto okle kpə læ nkɔpə bomfo kəmiə ku nkɔpə bo ləmbəkε kalokə ku læ lefe nə luubə tsya kəmiə.”

Yesu Esi Údi Etiki Itsyi Lə Wə Ukɔpə Ɔsuə.

³¹ Yesu ákpa wə bakasebi lefosi inuə ba úkələkə mate hā óboko wə ɔflo nya óteyi mə nkə, “Beno! Botə læ Yerusalem, kaka asa nnya kenke Onanto eto bənyəlakətidi ləwəni bətsyε læ mε, Utidi Eto Ubi əsuə, luubə itə nko. ³² Betidi ebufi mε bakpe læ betidi ba lenni Yudafə eto ani bæ læ befi mε beyifo əmansa. Booka mε nya bootufə ntufə bakpo mε læ əsuə. ³³ Bɔɔble wə nya boolo wə. Fεε læ diyi tsyafə əsuə, nsi wootaka utsyi ɔkomə ubə.”

³⁴ Nya asa nyamfo kenkee, bakasebi bamə mánnɔ nnya kaso. Etiki nyamfo eto kaso nɔnɔ tsya akula mə. Bánno lesa nə Yesu leteyi mə mfo eto kaso.

Yesu Átsya Unamba Ɔni Wə Laato Asa Kafe.

³⁵ Lə lefe nə Yesu nle bonyi kafi Yerikoo, unamba utsyε əsiə læ kusu ɔflo mfó úkatə asa. ³⁶ Se ɔnɔ betidi kpə bæ nle bofe eto kudu, óto nkə, “Be nle bubə?”

³⁷ Bətəyi wə bənkə, “Yesu Nasaretnyə uni nle bofe.”

³⁸ Mfó nya ófa bembembe nkə, “Yesu, Oka David eto ubi! Be mε læ ənyə mε kaminse!”

³⁹ Mfó nya betidi ba ntə setə dinyenki bákpe wə bətəyi bənkə údika. Fεε mɔmɔ bomu óbesə ɔkəε kato ófa bembembe

nkà, "David eto ubi! Be mē lā ənyə mē kaminšə!"

⁴⁰ Lā nnya eso Yesu ále únyə nya óteyi nkà bakpa unamba əmə baboko wə əfɔ. Se úbā óyo wə əfɔ, Yesu áto wə nkà, ⁴¹ "Be faala fə nyifo ntə fə?"

Unamba əmə ətə mbuaye nkà, "Anto, nla miə lā nsi nnyə asa."

⁴² Mfó nya Yesu leteyi wə nkà, "Nyale sinkli ənyə asa! Fə bofokanə átsya fə."

⁴³ Lamfolamfo, usinkli únyə asa nnya útəkəko Yesu nya óyē ɔnto ɔnlē Onanto botēsə. Nya se betidi kpə bamfó dinyə nyamfoo, məmble kenke átesə Onanto.

19

Yesu Édinko Sakeo Etiki.

¹ Yesu ésu údufə Yeriko, nya óyē lā umə əmə kafo ɔnto. ² Mfó nya mba laafo umənko eto uninə utsyuə wə baakpo Sakeo leke, nya úyifo otabinyə tinti. ³ Úkabəbe kusu ko əsuə wɔɔyē lā unyē utidi wə kon Yesu ni. Fəe se úyifo utidi kliminti esoo, ɔnlē kusu ku kutsyuə bunyē se betidi mfui eso. ⁴ Nyaso útsyetsyi óto betidi bamfo sətə nya óbē kuyi bə lā unyē Yesu, itsyise óte nkà wuubə óyē mfó.

⁵ Se Yesu léyo kuyi komə kaloo, úkənə únýə nya óbesə ənəmi kato nya óteyi Sakeo nkà, "Sakeo, kɔsə lā ayifə əbā kaso, itsyise fə diyó mɔɔsɔnɔ mi nē." ⁶ Sakeo ákɔsə óyifə úbā kaso nya útə Yesu edufə ku disuəyua tinti.

⁷ Betidi ba dinyə nyamfó étsyiko etiki budi kawɔnɔnɔ lā Yesu əsuə katēyi bə, "Osani əmfo esukayē utidi əmfo wə ni obuayifo eto diyó."

⁸ Mfó nya Sakeo létaka únýə nya óteyi Bonamute əmə nkà, "Anto! Muufi mɔ bikə bia nkpe mē kenke eto kutsyē ntə bakombo. Nya betidi ba kenke eto bikə mɔntafa mimfoo, moofó mē nnya kayo eto sena ntsyē lā nnya kēnyē."

⁹ Mfó nya Yesu leteyi wə nkà, "Mmi əmfo bofo əbā diyó nəmfo, itsyise utidi wə mfó tsya eyifo Abraham eto kafo eto ubi. ¹⁰ Nya mɔ, Utidi Eto Ubii, mbə miə lā nłəkə betidi ba kenke lénya kusu mboko nkpe."

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Atabi Əsuə.

¹¹ Mfó nya betidi bamfó nýə banle asa nnya Yesu nle mē botēyi bɔnɔ. Nya úsukosə nya óteyi mē lekpa ditsyuə, itsyise ofe ɔlē bɔnyí kafi Yerusalem nya bébu bə Onanto eto Sekadidi siamə ebubə sitinti mɔmɔ. ¹² Nya óteyi nkà, "Lə lefe nā léfe mē, osani wə nkpe dibu utsyuə áke mfó wə létaka úsu kaso famfamfa kətsyuə əsuə lā bətsyē wə seka. Nya úfi nsusu nkà, wuusinkli ubə wə umə. ¹³ Fə úduu, ókpadi wə beyifoyifo lefosi utsya. Nya útə utsyuə

saa atabi eto otobe ɔni. Nya óteyi mē nkà, 'Bifi atabi nyamə beto ɔlɔ isu ese lefe nā muubə.'

¹⁴ "Fəe osani əmfo eto umə eto betidi ékekisi wə, nyaso bətsyese batonkpe bətsyuə bətəkəko wə bə besu batēyi Okankplē nkà, 'Boanla boə osani əmfo di bo oka.'

¹⁵ "Tsyə, bətsyē osani əmə seka nya usi úsinkli úbā umə əmə. Lamfolamfo, útə bákpadí wə beyifoyifo bamə bəbə bətsyā lā wə ənəmi nkà lā ɔnɔ kutəkə ko bənyə.

¹⁶ "Uyifoyifo tute əbā nya óteyi wə nkà, 'Bonamute, nnyə atabi eto etobe lefosi ntəkə lā ɔni əmə fətə mē mfó əsuə.'

¹⁷ "Mfó nya Onamute əmə letēsə wə óteyi nkà, 'Álɔ eyifo! Eyifo uyifoyifo sē! Se fále keyifo keke kamfo ola fáyenko ke lā kusu sēe esoo, muufi fə ntsyē seka lā kəmā lefosi əsuə.'

¹⁸ "Uyifoyifo nuəfə tsyā əbā óteyi wə nkà, 'Bonamute, nnyə atabi eto etobe ɛnɔ ntəkə lā ɔni wə fətə mē əsuə!'

¹⁹ "Nya Onamute əmə leteyi uyifoyifo əmə tsyā nkà, 'Fəə, ebudi seka lā kəmā ɛnɔ əsuə!'

²⁰ "Uyifoyifo bamba əbā nya óteyi nkà, 'Bonamute, nyə fə atabi eto otobe ɔni wə fətə mē. Mfi nnya nkle lā mɔ ofiamē əsuə nkula. ²¹ Nte fə sikpi itsyise eyifo nwə nkpe ale. Nya feefi lesa nā lenni fə lele kafloma keyifo fə lele. Nya feefi didisa nā fəmankpē kulaa tsyā keyifo fə lele.'

²² "Mfó nya Onamute əmə letēyi wə nkà, 'Uyifoyifo bua feni! Fə kosate eto kēnyē eto etiki ni nnya muufi nlo fə dikpi! Eyi fə nyifo utidi wə nkpe ale. Nya meefi lesa nā lenni mɔ lele kafloma keyifo mɔ lele. Nya meefi lesa lā kaka mánkpē ku ditsyuə. ²³ Nya lā eyi nkoo, beso féməmfí mɔ atabi esu akpe lā atabi kətsyəkɔ? Mfóo, nyi miə muunya kutəkə lā nnya əsuə lā nsinkli ntsyi mbə.'

²⁴ "Mfó nya óteyi betidi ba nýə mfó nkà, 'Bélē atabi nyamə befo lā wə ani bitə uyifoyifo wə nkpe atabi eto etobe lefosi.'

²⁵ "Fəe betidi bamfó áteyi wə bənkə, 'Bonamute, uyifoyifo əmfó ebunya atabi eto etobe lefosi útsyā!'

²⁶ "Mfó nya Onamute əmə díte mbuaye nkà, 'Nlē fə botēyi sitinti minkə, utidi wə asa ntee, wə ni nwə Onanto luutə okpe enso nē. Nya utidi wə kulesa lentee, nnya nte wə kulaa tsyāa, bɔolē ni bafo wə lā ani. ²⁷ Nya mɔmɔɔ, binə mɔ balo ba dímanla bə ndi seka lā mē əsuə beboko mfó lā belo mē lā mɔ ənəmi.' "

Yesu Édufə Yerusalem.

²⁸ Se Yesu leteyi mē asa nyamfo ólosəə, óto mē sətə úsu Yerusalem. ²⁹ Lefe nā ɔnlē Betfage ku Betania bəfi lā Nnuəbi eto Eyi

eto Kotini oflɔɔ, ótsyese wə bakasebi inuə óteyi nkə bakato. ³⁰ Mfó nya óteyi mə nkə, “Bikato læ umə keke wə nkpe seto mfó. Nya læ beɛ wə budufəə, biunya oflimu eto lekpa ditsyuə nə bátsyasə læ ukuaə bənyəsə nə utidi kuutsyuə saa dímənsiə to unyə. Benyankli ni ku ukuaə læ bifi wə beboko mfó. ³¹ Lə utidi utsyuə atɔ mi lesa nə eso bənyankli nii, bəteyi wə biənkə, ‘Bonamute nle ni bohia.’ ”

³² Bakasebi bamə áyifə læ kusu bésuə bənyə lesa saa fe kase Yesu leteyi mə. ³³ Nya læ lefe nə bənyə banle ubuki əmə bonyankli kələkəə, ubuki əmə eto basate átɔ mə bənkə, “Beso bənlə wə bonyankli?”

³⁴ Mfó nya bakasebi bamə ditə mbuayə bənkə, “Bonamute ahiə wə.”

³⁵ Nya béfi ubuki əmə báboko Yesu. Mfó nya béfi mə mfiə bésensə bákpo læ ubuki əmə əsuə nya bəwunsəko Yesu óbe úsiə læ wə. ³⁶ Se úsiə læ wə əsuə nya báye bantɔɔ, betidi bətsyuə éfi mə mfiə bésensə bákpo læ kusu.

³⁷ Lefe nə Yesu nle bonyi kafi Yerusalem læ kusu kaka ɔnlə Nnuəbi eto Eyi eto Kotini boyifə kəbəə, wə bakasebi kpə bamə étsyiko Onanto ani bosɔ nya báto keyudu banle bofa bəmbembə læ asa kplə nnya bənyə eso. ³⁸ Nya bəteyi bənkə, “Atesə itə Oka wə nle bubə læ Bonamute eto diye əsuə!

Diyuə læ lefo kato kenke. Nya diyəndə itə Onanto!”

³⁹ Mfó nya Farisifə ba leke læ sitiditu siamə nti leteyi Yesu bənkə, “Oteasa, ninko fə bakasebi læ baye kudu bokpo!”

⁴⁰ Mfó nya Yesu ditə mbuayə nkə, “Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə læ baye kudu bokpo, aba nyamfo kosate ebutsyə kaso ku kudu bokpo.”

Yesu Éwi Keku Lə Yerusalem Eto Disi.

⁴¹ Kase Yesu lɛye ɔntɔ læ Yerusalem kedufəkɔɔ, nya únyə umə əməə, úwi keku læ wə disɪ. ⁴² Nya óteyi nkə, “Nla sitinti miə læ nnya ete biunya bete mmi eto diyi nəmfɔ eto lesa nə loohiə itə bə læ binyə diyuə ini! Fɛɛ ibə ese mɔmɔɔ, bənlə bunyə læ bete! ⁴³ Lefe ditsyuə ebubə se mi balo luuñyə batsyilama mi læ kalebe saa kenke. Nya booti əbiə kenke nya kulesa lembofo budufə nye kabɔ kəbə lekple. ⁴⁴ Betidi ebotsyləsə umə mfɔ kenke nya boolo betidi ba nkpe læ wə kenke. Nya leba ku ditsyuə sa embubu ditəkə læ ni kətsyəkɔ. Itsyise bəni nya biənyə læ bete lefe nə Onanto díbə nkə læ ofo mi læ nkplə!”

Yesu Ála Mba Laate Bikə Lə Onanto Eto Kedikətəkɔ.

⁴⁵ Yesu əsu údufə Onanto eto kedikətəkɔ nya útsyiko mba nle bikə bote mfó bola

kabosə. ⁴⁶ Nya óteyi mə nkə, “Bəwəni bákpe læ Awonisa Kenke eto Kukue əsuə bə Onanto áteyi nkə, ‘Mɔ diyoo, betidi ebokpadi ni bə diyo kaka betidi laato ola.’ Nya mi dífi mfó bəfianisə beyu eto kabiokɔ!”

⁴⁷ Diyi saa, Yesu ákate asa læ Onanto eto Kedikətəkɔ mfó. Onanto eto besumunyə ninə ku Afi eto bateasa ku betidi eto batɔnkotɔnko ála bə læ balo wə. ⁴⁸ Fɛɛ bənyə kusu ko əsuə booye, itsyise betidi kpə akə mfó ba eto ato léfo wə etiki nyamə kekkele eso.

20

Betidi Ənə Etiki Ku Yesu Itsyi Lə Wə Əsuəale Nnya Onkpe Əsuə.

¹ Diyi ləni se Yesu leke katé betidi asa læ Onanto eto kedikətəkɔ, kedɪ mə Ditiki Sɛɛ eto asa, besumunyə ninə ku afi eto bateasa ku umə eto bəninə əbə mfó. ² Mfó nya bəbə bəteyi wə bənkə, “Teyi bo əsuəale nnya fankpe fe feeyifo asa nyamfo eto okle. Nya owoe ditə fə əsuəale nyamə?”

³ Mfó nya Yesu ditə mbuayə nkə, “Bitə læ ntɔ mi etiki ətsyuə læ nno. ⁴ Nte əsuəale nnya Yohanes leke fe úyifo ntufɛləfɛlə eto lekpa útə betidi, Onanto oflɔ itsyi lee, betidi bomu oflɔ itsyi?”

⁵ Mfó nya bətsyiko kənə kaso læ mə nti katəyi bə, “Be ele bə bəteyi? Lə bəteyi boə Onanto oflɔ únyə əsuəale nyamə utsyiko, ɔtɔ bo nkə, ‘Be díbə eso biamfó Yohanes bəno?’ ⁶ Nya læ bəteyi boə utidi oflɔ ofo nnya utsyiko, katsyako eto betidi bamfo kenke ebubə bakpo bo aba, itsyise məmble kenke áfo bəno bə Onanto eto Unyələkətidi wə Yohanes ni nɛ.”

⁷ Lə nyaso bələkə kənyə bəteyi bənkə, “Boante kaka únyə əsuəale nyamə útsyiko.”

⁸ Mfó nya Yesu tsya leteyi mə nkə, “Nko ke eso mintsya məmboteyi mi kaka mimfo əsuəale fe meeyifo asa nyamfo eto okle.”

Yesu Áteyi Lekpa Itsyi Lə Opanyə Ut-syuə Əsuə.

⁹ Mfó nya Yesu leteyi bətidɪ bamə lekpa nəmfɔ nkə, “Lə lefe nə lefe mə, osani utsyuə áfo kudiyi eto ɔkue utsyuə. Se úsu kusu kutsyuə nkə læ usu usiə itə lefe nə dikulə esoo, úfi wə ɔkue əmə ókpe læ beyifoyifo bətsyuə eto ani. ¹⁰ Se lefe léyo bə bətsyiko eyibibi nyamə bələɛ, ótsyese wə uyifoyifo utsyuə nkə usu ofo wə kedikɔ læ ɔkue əmə əsuə læ beyifoyifo oflɔ oboko wə. Fɛɛ beyifoyifo bamə áble uyifoyifo əmə nya bála wə babosə, nya bəntə wə kulesa. ¹¹ Lə nyaso ótsyese uyifoyifo bamba. Fɛɛ beyifoyifo bamə áble wuntsya, nya bákpe wə kofani, nya bála wə bátsyese, nya bəntə wə kulesa.

¹² Ótsyese uyifoyifo tseyəfə. Nya beyifoyifo bamə leble wə bətakə wə afabe lə əsuə nya bala wə bələkə lə mfó.

¹³ “Mfó əmə nya okuensate əmə leto wə əsuə nkə, ‘Be ele bə nyifo? Moosyese mo ubi lala nya mfo nno miə boobu wə.’

¹⁴ “Fεε se beyifoyifo bamə dinyə ubi əmə, bəteyi mə əsuə bənkə, ‘Biənyə okuensate əmə eto ubi kosate ni nwə mfo. Bitə lə bolo wə ete wə bikə biamfo kenke lə befiəni bo bele!’ ¹⁵ Nyaso bənə wə babosə lə əkpə əmə kafo nya bala wə.”

Mfó əmə nya Yesu leto mə nkə, “Be okuensate əmə luuyifo beyifoyifo bamə mfo? ¹⁶ Nla miə bete biə woolo beyifoyifo bamə kenke nya wuufi okue əmə okpe lə beyifoyifo bamba lə ani.”

Se betidi bamə lenə nko, bəteyi bənkə, “Owo lo! Yanle bə ibə nko!”

¹⁷ Yesu ábe mə tūū nya óto mə nkə, “Biankla Awonisa Kenke nyamfo eto kaso nle bote,

‘Leba nə mba laato ayo leni bə dimbə kəncə,

ni bomu díbə lefiəni nə nso bofe lə afefε kenke nti?’

¹⁸ Utidi saa wə luutusə óso lə leba nəmə əsuə, eboba wuli wuli wuli. Nya lə leba nəmə tsya əbə lesə utsyuə lə əsuə, diukuə wə muemuemuə.”

Yesu Édi Etidi Itsyi Lə Umənkə Bofə Ésuə.

¹⁹ Afi eto bateasa ku Onanto eto be-sumunyə eto beninə ákpε nkεale bə lə bəmuə Yesu lamfolamfo, itsyise bənyə bə mə onle sitinti nyaso óteyi lekpa nəmə ne. Fεε bəte betidi bəmfo sikpi. ²⁰ Lə nnya esoo, bákabεε kusu bamba ko əsuə booyε bəmuə wə. Bələkə betidi bətsyuə kalo kalo. Nya bákε ku mə bənkə besu Yesu óflo. Nya bəyifo əsuə fe Ditiki Sεε nəmə mə kosate léla bə lə bate itə mə əsuə. Nya bətsyese mə bənkə babio Yesu uyibi lə etiki əsuə lə bənyə kusu ko booyε befi wə bəkpε lə Roma eto Aba eto uninə eto ani. ²¹ Lə nnya esoo, mba laabio kanə asa bəmfo ésu Yesu óflo. Nya bəto wə bənkə, “Oteasa, buyi boənkə asa nnya faateyi ku nnya fate kenke eyifo etiki tlolololo. Nya buyi tsya boə aambe utidi eto ənəmi lə alε asa buyifo. Bomu aate onukualeitiki nnya əsuə Onanto laala nkə betidi yifo. ²² Lə nyamfo eso bola boə boate lə bo kəfi ətə kusu bə bofo umənkə butə Romafə eto Okankplε lee yəntə kusu?”

²³ Fεε Yesu ənyə mə kowesu bua útsyε lekpo nya óteyi mə nkə, ²⁴ “Bifi sika flubia eto atabi beboko lə mbe. Owoe eto disu ku diye ntəkə mfo?”

²⁵ Bəteyi bənkə, “Okankplε Kaisare eto ale ini.”

Nya Yesu leteyi mə nkə, “Bifi lesa saa nə ni Okankplε eto lele bitə Okankplε. Nya bifi lesa saa nə ni Onanto eto lele bitə Onanto.”

²⁶ Nya lə betidi eto ənəmi mfóo, bəmfo wə bumuə lə kulesa əsuə. Mə kenye əkpε mə nya iyifo mə yani lə ditiki nə Yesu leteyi eso.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Bəkpənkə Eto Businkli Kataka Ésuə.

²⁷ Sadukifo bətsyuə mba laateyi bənkə bəkpənkə ensi embotakaa, əbə Yesu óflo nya bəteyi wə bənkə, ²⁸ “Oteasa, Moses áwoni lə afi nnya útə bo nkə, ‘Lə osani utsyuə əkpε nya oyani wə usiə utsyə nya bānle bebi saa, nyale ele bə osani əmfo eto oyimisani, fi usio əmə ufi. Nya wə ku okosiə əmə lə bale bebi. Nya bebi bəmfo, betidi ebunyə mə fe osani wə dimanke ubi saa eto bale.’ ²⁹ Lə lefe ditsyuə, bayimisani ekuanse akε. Osai bi ninə éfi kusie nya úbə úkpε nya wə ku wə usiə mánle ubi saa. ³⁰ Oyimisani nuafε tsya éfi okosiə əmə. ³¹ Utsyəfə tsya nko kə. Nya lesa nəmə diyifo nko itə bayimisani ekuanse bəmfo kenke. Məmbε kenke əkpε lə lefə nə mə kuutsyuə saa manle. ³² Lə kalosəko kenke, usio əmə kosate əbə úkpε. ³³ Nya mómocə, diyi nə əsuə bəkpənkə luusinkli bataka, owoe eto usiə usio əmə luudi se məmbε kenke difi wə lə lefe nə lefe mə?”

³⁴ Yesu ətə mbuayε nkə, “Nkpε bomfo əsuə ete basani ku besio leefi bəsiə kəsiə bese. ³⁵ Fεε basani ku besio kenke ba dinyə itə bə bataka betsyi okomə bəbε nkpε bo lensiembolo kulefee, bensiembufi bəsiə nye bəsiə bese. ³⁶ Bootsyε fe kase Onanto eto batənkpe nte, nya bensiembukpε tsya. Beyifo Onanto eto bebi itsyise bātaka betsyi okomə. ³⁷ Nyamfo ni onukuale wə Moses dílakə ote lə Asawoni Kenke eto Kukue əsuə nkə bəkpənkə si bootaka bəbε bəsiə nkpε. Itsyise lə lefe nə únəy lə kuyi ko díkənyə ute eto ənəmi, ókpadi Onamute fe Abraham eto Onanto ku Isak eto Onanto ku Yakob tsya eto Onanto. ³⁸ Nyamfo lε bote bə mba dikekpε kokoo, besi nkpε. Nyaso uyifo mə Onanto tsya.”

³⁹ Mfó afi eto bateasa bəmfo eto bətsyuə ditə mbuayε bənkə, “Oteasa, ətə mbuayε kukəncə!” ⁴⁰ Nyamfo eto kamaa, kutsyuə saa mēnsikpe okəε lə óto kulesa tsya.

Owoe Eto Ubi Ni Nwə Onanto Lékpə Ohile Utsyə?

⁴¹ Yesu áto mə nkə, “Ntsyə ibə fe betidi leteyi bə Nwə Onanto Lékpə Ohile Utsyə ebutsyi Oka David eto bebi eto kafo? ⁴² Nya Oka David əmə kosate áteyi lə kusə eto kukue əsuə nkə, ‘Onamute əmə áteyi mə Onamute nkə, ‘Si əsiə lə mə kodianu eto kutsyā

⁴³ isu ese lefe nà muufi fà balo nkpe lə fà kokpa kalo.”

⁴⁴ Nya lə Oka David ákpadi wə nkə Onamutee, ntsyá íbà fə Nwə Onanto Lékpó Ohile Utsyá luuyifo Oka David eto káfo eto ubi?”

Yesu Ékà Wə Bakasebi Ato Itsyi Lə Afí Eto Bateasa Ésuá.

⁴⁵ Lə lefe nà betidi ba tā dínýə béketsyue ato lə asa nnya Yesu nle bótéyi, ótéyi wə bakasebi nkə, ⁴⁶ “Bebe kukóno lə afí eto bateasa əsuə. Betidi ba laala bótšyilama lə mə awu kplé kplé əsuə. Nya baala bə betidi kəsíəsə mə ku dibu lə asi káfo. Mə laala nlebe kplé busiə lə Yudafo eto katsyakó nya baala ndiok kpaá busiə lə eyikedikó. ⁴⁷ Bəesu bakəsiə óflo bə lə bawunsə ko mə, fəə baawə mə kale mə asa káfo. Nya baato kala kəntsýe, kate əsuə lə betidi eto ənəmi. Nyaso mə kotonənə ebəkə ale eso utsyúə saa eto kole!”

21

Okosiə Utsyúə Ítə Ítəsə Kplé.

¹ Lə kedikətəkó mfóo, Yesu ábəsə ənəmi kato nya únýə kase batábinyə leefi mə ətəsə kesu kakpe lə kedikətəkó eto otobe káfo. ² Nya únýə tsya kase okosiə okombo utsyúə difi pesewa inuə bətsyúə ókpe lə otobe əmə káfo. ³ Nya ótéyi nkə, “Nle mi bótéyi minkə okosiə okombo əmfoo, útə lesa nə nso baféfe bamfo kenke. ⁴ Itsyise babamba bamfoo, məə, lesa nə baala lə nə bənyə nti, ete ni nə bətə nē. Fəə usio əmfo wə sekombo, lesa nə kenke ntə wə nə wuudi mfó, nya ni nə úfi útə mfo nē.”

Yesu Átéyi Etiki Itsyi Lə Onanto Eto Kedikətəkó Eto Boba Ésuá.

⁵ Lefe nəmfoo, bakasebi bətsyúə ake mfó kedi etiki itsyi lə Onanto eto kedikətəkó əsuə. Nya bətéyi kase kedikətəkó kamə laano bobé ku kase aba nnya béfi báto diyo nəmə laano bobé ku asa nnya betidi díť béfi bálo Onanto eto kedikətəkó kamə. Mfó əmə nya Yesu létéyi mə nkə, ⁶ “Lesá saa nə bənle bunýə mfóo, lefe ditsyúə ebubə se leba saa lensiembubu lə ni kəsíəkó. Bomu betidi ebusense ditsyúə saa lekpo lə kaso.”

Kanyinyənyə Ku Betidi Eto Bəkpó Ku Mə Bətsyúə.

⁷ Mfó nya báto wə bənkə, “Oteasa, dimamfe yuubə itə nko? Nya bə ini buufi bunýə lə bote boə lefe nə asa nyamfo luubə éboyo?”

⁸ Yesu átéyi mə nkə, “Bínyə bikabe kusu itə bə kuutsyúə saa əmbowə mi okpe. Betidi kprə ebubə batéyi bənkə mə díťiki bəbə buləkə kate, bookabə katéyi bənkə, ‘Mə uni,’ nya ‘Lefe nəmə éboyo.’ Fəə biəntəkəkó mə kama. ⁹ Bíánté síkpi lə

bəno lema eto kudu nya betidi letaka bənyə lə bətsyúə əsuə. Asa nyamfo eto kakle ebutsyiko bubə, fəə inni nya kaso ni bənkə kalosəkó ebubə eyo elo.”

¹⁰ Yesu esi úsukosə nya ótéyi nkə, “Ese ebokpo ku mə bətsyúə, nya bəkəkédikó loobokpo ku mə əsuə. ¹¹ Kasó ebutinəkə kekkele. Nya kukpənsə tsya luubə kekkele. Nya efimbi akpa akpa tsya luubə nlebe nlebe kenke. Nya ekpinsa kprə luutsyiko bubə lə difule əsuə.

¹² “Nya fə asa nyamfo luubə íbə, betidi ebumúə mi nya bookpe mi bulə, bate mi ohíá. Betidi ebokpa mi besuko akpokakpokó lə Yudafo eto ntsyakó nya bookpe mi lə ayo. Nya bookpa mi besuko baka ku Aba eto bənyesíə eto ənəmi bə lə bakponko mi akpo lə mə disí eso. ¹³ Nya lə lefe nəmfoo, kusu ebəsiní mi bə lə bídi Onanto eto Díťiki Səə nəmə. ¹⁴ Bimúə əsuə bitsýə bətonsə itə bə biembulə əsuə lə kusu ko bíoye bíləkə mi əsuə kənye eso. ¹⁵ Itsyise muutə mi kobe ku kənye yayaya itə bə mi balo eto kuutsyúə embófo buriýə lə mi ənəmi nye bətə mi etiki eto mbuaye kulefe. ¹⁶ Mi anto mə ku bayimísani ku mi betidi ku mi bayetsyúə ebufi mi bakpe lə ani. Nya boolo mi bətsyúə. ¹⁷ Betidi ba tā ebukisí mi lə mə disí eso. ¹⁸ Fəə mi disí eto səwónii, lə səni kplon embonyá. ¹⁹ Bínyə kekkele lə binyə nkprə bo ləmbəkə kalokó kulefe.

Yesu Édi Etiki Itsyi Lə Lefe Nə Booba Yerusalem Eto Umə Ímá Bakpo Kasó.

²⁰ “Lefe nə bínyə bíə bamamányə esu bənyə bətsyilama Yerusalem, ete bíote bíə umə əmfo eto bobá kápo lə kaso eto lefe ebóyo. ²¹ Lefe nə mfóo, betidi bə kenke nkpe lə Yudea, ele bə bətsyetsyi bedu besu babio lə atini əsuə lə babo lə kanyí əsuə. Nya betidi bakenke nkpe lə umənkplé əmə káfo, ele bə babo lə wə bedu. Nya betidi bə kenke nkpe lə mbuto ku kəmə ká lefi mfó, yanle bə besu umənkplé əmə káfo. ²² Itsyise lefe nə mfó ni kotonənə eto eyi nnya ele bə íbə fə kase Awónisá Kenke eto Kukue eto etiki léte. ²³ Yókke ale tinti itə besio bə ni bafonle ku bebiámbe bə nle bebi bəyímísə. Kanyinyənyə kekkele kətsyúə ebubə kaso kamfo əsuə. Nya Onanto eto kotonənə ebubə betidi bamfo əsuə. ²⁴ Boolo bətsyúə ku asiabi. Nya boomúə bətsyúə lə əsuəale besuko nso bamba kprə əsuə. Nya betidi bə lenni Yudafo, luudi səkplé baayínkə Yerusalemfo bakpe isu ese lefe nə Onanto létóno utə mə.

Utidi Eto Ubi Ebusinkli Ubə.

²⁵ “Ekpinsa kprə ebubə lə kofe ku kofandé ku bəfandébi eto ənəmi əsuə. Nya kaso eto betidi kenke eboyansə kusubébe saa. Nya síkpi kplé ebubə lə betidi əsuə lə

kase lekpo eto kudu ku kase diuyänki nyanklaa eso. ²⁶ Inämi ebutsyiko betidi bonanko læ sikpi sia luumuä mä læ lefe næ befi bänÿä bensäkæ itä lesa næ luubä læ kawunsä kenke äsuä eso. Itsyise asa nnya nkpe læ difule ensiembuñÿä læ nnya këñÿänko. ²⁷ Nyamfo eto kamaa, Utidi Eto Ubi ebobö ubä læ difule læ asömi loku këmiä læ äsuäelæ kplæ ku læ diyände kplæ äsuä. ²⁸ Lefe næ asa nyamfo mfe nle bubä, belo mi äsuä bitsÿä læ bikabe kusu, itsyise mi dilækæfe eböfi elo.”

Bekase Asa Itsyï Læ Eyi Äsuä.

²⁹ Mfö nya Yesu lætÿei mä lekpa ditsyüä nkæ, “Bibu disi bitsÿi læ kudiyi ku eyi bamba kenke äsuä bebe. ³⁰ Læ binyä biä afanto föfö etsyiko böbö, bete biä kasömite eboyo elo. ³¹ Nko kæ ini læ binyä biä asa nyamfo nle bubä, bete biä Onanto eto Sekadidi siamä eto dibæfe fe yaala læ eyo.

³² “Nle mi bötÿei sitinti minkæ asa nyamfo kenke ebubä fe bätÿyüä ba nsi nkpe mfo luukpæ balo. ³³ Kato ku kasö ebubä efe, fæ mö etiki embubä efe kulefe.

Ele Bæ Biñÿä Bikabe Kusu.

³⁴ “Bebe kukönö biä biemfi mi lefe bitä budi ku sitekpe eto disuäyüä mate. Nya kuutsyüä memfi wä äsuä utä bökpö læ kawunsä kamfo eto asa äsuä. Lenni nko, diyï nãmä ebubä ditu mi læ kafuafua äsuä. ³⁵ Nya yuuyifo fe kase uyibibiobio læälækæ ubuki seka. Etsyise yuubä læ kawunsä kenke eto betidi äsuä. ³⁶ Nyaso bitækæ änä læ biñÿä bikato ola lefe saa bæ læ binyä äsuäelæ læ bebö befe læ keni saa äsuä læ lesa saa næ luubä mfo äsuä læ itä bæ biofo buñÿä læ mö, Utidi Eto Ubi eto lekpokakpokö.”

³⁷ Læ eyi nyamfö kenke äsuä, Yesu éfi öle betidi bamfo asa bote læ Onanto eto kedikätækö. Nya læ ditsyitsyo lefee, ékesu Nnuäbi eto Eyi eto Kötini ékesu kalabe. ³⁸ Nya olesätu saa, betidi bamfo ékesu kedikätækö kamä læ banö wä asatete.

22

Besumunyä Ninä Äkpe Disi Bæ Læ Balo Yesu.

¹ Lefe næ Yudafö leedi Nnamfokuä eto Abolo eto Diyi næ baakpö bæ Ukpæ Asa Bo Jyila eböfi. ² Fæ se Onanto eto besumunyä ninä mä ku afi eto bateasa dikate betidi bamfö sikpi esoo, bákabebæ kusu ko äsuä böoye balo Yesu læ kabioöb ösuä.

Yuda Ätönö Nkæ Wuudu Yesu Utä.

³ Mfö nya Obonsam didufä læ Yuda wä baakpö tsya bæ Iskariot äsuä. Nyaa uyifo Yesu eto lefosi bakasebi inuä bamä eto öni. ⁴ Nyaso Yuda ésu Onanto eto besumunyä ninä ku Onanto eto kedikätækö eto mba

laase mfö eto beninä öflo. Nya bëdi etiki itsyï læ kusu ko äsuä wöoye fe boomuä Yesu äsuä. ⁵ Bänÿä disuäyüä, nya bätÿei wä bæ bootä wä atabi. ⁶ Nya Yuda tsya lætönö nko. Nyaso ütÿyiko lefe seæ böbebæ læ kusu ko äsuä wöoye ufi Yesu ökpe mä læ ani læ betidi bamä eto mante mante äsuä.

Yesu Ämuä Äsuä Itä Ukpæ Asa Bo Jyila Eto Diyi Budi.

⁷ Læ nnya kamaa, diyï næ baalo basamubi itä Ukpæ Asa Bo Jyila eto Diyi itä Nnamfokuä eto Diyididi ebä léyo. ⁸ Nya Yesu lætÿese Petro ku Yohanes ötonsä ku kenÿe kamfo nkæ, “Bisu belo Ukpæ Asa Bo Jyila eto didisa bitsÿä itä bo budi.”

⁹ Bätö wä bökæ, “Sie faala fä bölö ni bütÿyüä?”

¹⁰ Nya ütä mbuaye nkæ, “Læ bidufä Yerusalem eto umä ämæ, osani utÿyüä ebubä otsyako mi wä ntÿyï ntu ku ölotsyï. Bitækæko wä læ bidufä diyö næ wuudufä.

¹¹ Nya læ bätÿei oyosate ämæ biänkä, ‘Oteasa nkæ böto fä nkæ, “Nte diyö næ kafo ele bæ Mö ku mö bakasebi luubä bedi Ukpæ Asa Bo Jyila eto didisa?”’ ¹² Woote mi abanslö kato eto diyö kplæ ditsyüä næ bälö bätÿyä nya bätÿyue äsiäsa læ ni kafo bätÿyä. Belo didisa nãmä bitsÿä mfö.”

¹³ Mfö nya báyifä kusu bësu bänÿä lesa saa pæpæpæ fe kase Yesu lætÿei mä. Nya bälö Ukpæ Äsa Bo Jyila eto edisa nyamä bätÿyä mfö.

Bëdi Bonamute Eto Didisa.

¹⁴ Se lefe léyoo, Yesu ku wä batönkpe bamä ésu bäsä kasö bæ læ bedi lesa. ¹⁵ Jtÿei mä nkæ, “Iyifo mö lelabi kokooko bæ læ ndi Ukpæ Asa Bo Jyila eto didisa nãmfo ku mi fe læ nnyä kanyi. ¹⁶ Nya nle mi bötÿei sitinti minkæ mensiembudi ni bio isu ése lefe næ muudi ni læ Onanto eto sekakedikö.”

¹⁷ Nnya kamaa, Yesu éfi ditänæköbe nya öso ani. Nya ötÿei nkæ, “Befo nyamfo læ binä bitä bätÿyüä. ¹⁸ Nle mi bötÿei minkæ idu mömö entö, mensiembunä ntu bö læbö itsyï læ wanyi eto awönsa äsuä isu ese lefe næ Onanto eto sekadidi luubä.”

¹⁹ Nya úfi abolo utÿyüä nya öso Onanto ani. Nya úbudi nnya nya úfi ütä mä. Nya ötÿei mä nkæ, “Nyamfo ni mö äsuä eto sinä sia muufi ntä Onanto kedi læ mi disi. Biyifo nyamfo bifi bikaklöma me.”

²⁰ Nko ke tsya úfi ntä ku leköbe úfi ütä mä læ didisa nãmä kama nya ötÿei mä nkæ, “Leköbetö nãmfo eyifo Onanto eto ketsyue föfö ka utÿyue utÿyä fe ditsÿäbi, næ ni mö kötö ko mookpö læ kasö læ mi disi. ²¹ Fæ bete biä nwä didu me ütä, si öle këni bökpö ko mä læ ökpe öni mfo. ²² Nya mö, Utidi Eto Ubi, mbä nle bofe fe kase Onanto lése uyi utÿyä. Fæ

mbòbuè ità utidi wà luudu mē utà.”²³ Mfó nya beetsyiko bətsyuə bəto kano bə owoe luuyifo nyamfo.

Owoe Ni Ɔkplɛ Lə Bakasebi Bamə Nti?

²⁴ Kənə əbə kedufə bakasebi bamə nti itsyi nwə luudi ɔkplɛ əsuə. ²⁵ Nya Yesu lɛtɛyi mənə, “Betidi ba lenni Yudafo, mə baka kpe əsuəle lə mə betidi əsuə kenke. Nya baka bamfo kpe diye nə baala bə betidi bamfo kakpo məə, nə ni bə ‘Bafonətidi.’”²⁶ Fɛɛ inni nko ele bə itsyɛ lə mi nti. Bomu utidi wə ni nwə nso kenke lə mi nti, ele bə uyifo wə əsuə ɔkɛkɛ enso. Fɛɛ nwə ni ɔtɔnkotɔnkoo, ele bə ofiani nwə leesumu betidi. ²⁷ Nya owoe ni ɔkplɛnyə onso? Nwə ləəsɪə lə ɔpunu ekedi lee, nwə leesumu wə? Lə ɔnukualɛɛ, nwə ləəsɪə lə ɔpunu ekedi. Fɛɛ mɔɔ, nkpe mi lə nti fe nwə leesumu. ²⁸ Biokpe ɔkɛ koko bitəkəko mɛ lə mɔ lefe kekɛke kenke əsuə. ²⁹ Nya fe kase mɔ Anto dɪtə mɛ əsuəale nkə ndi sekaa, nko kə mintsya luutə mi əsuəale nyamə eto okle nɛ. ³⁰ Biudi binə lə mɔ lesakediko lə mɔ sekakediko. Nya biusɪə lə akankpomɛ əsuə lə bidi seka lə Israel eto lefosi atobi ənuə nyamfo əsuə.”

Yesu Átɛyi Utsyɔ Nkə Petro Ebutudi Kenyɛ Lə Wə Ɔsuə.

³¹ Mfó nya Yesu lɛtɛyi Simon Petro nkə, “Simon, Simon! Tsyue ato lə anɔ! Onanto ətə Obonsam kusu nkə oto mimble obe lə usense mi nti, mba nkpe kɔnɔku mba ləmbə kɔnɔ lə fe kase ɔkueɪmfo laaflɛ kamɔ kələkə lə kofɔ nti. ³² Fɛɛ Simon, mboto ola lə fə disɪ bə lə fə bɔfokano lə bɔyɛ kenye buyuə. Nya lefe nə fuusinkli əbə mɔ ɔfɔɔ, kpe fə bayimitsyuə nkɛale.”

³³ Nya Petro lɛtɛyi wə nkə, “Bonamute, nnyə nle kusu bobɛ miə bonko fə kenke ebolabɛ lə Aba eto diyo nya lə nkprə ku fə kulaa tsya!”

³⁴ Nya Yesu lɛtɛyi wə nkə, “Petro, nle fə bɔtɛyi miə ketsyɛ kamfo fɛ ukusɛ luutə kenyeɛ, ebutudi sitsyɔ fə enyi mɛ.”

Otabitobe Ku Kusuyɛyɛtobe Ku Kalande Eto Butsyi.

³⁵ Mfó nya Yesu lɛtə wə bakasebi nkə, “Lefe ditsyuə nə lɛfɛ wə mintsyese mi kusu nya mintə bientsyi otabitobe nye kusuyɛyɛtobe nye afɔkpa kuətsyuə, bɛhiə lesatsyuə?”

Bətə mbuayɛ bənkə, “Kulesa mánhiə bə kula kon.”

³⁶ Nya Yesu lɛtɛyi mənə, “Fɛɛ mɔmɔɔ, utidi wə nkpe atabi eto otobɛ utsyuə nye kusuyɛyɛtobe utsyuə, ufi ɔlɛ. Nya nwə kalande kukətsyuə lentɛɛ, ele bə ufi wə awu nye kafia ote, lə usu oya ke. ³⁷ Nya nle mi bɔtɛyi minkə Awónisa Kenke eto Kukue eto lesa nə bəwóni bákpe mfó lɛ

bɔtɛyi nkə, ‘Bákla wə bákpe lə betidi bua nti,’ ele bə ibə itə nko lə mɛ əsuə. Itsyise lesa nə bəwóni itsyi lə mɛ əsuə, lɛ bubə kətə.”³⁸ Nya bakasebi bamə lɛtɛyi bənkə, “Bonamute, bee! Nnyə nlanle nnuə nte mfɔ!”

Mfó nya útə mbuayɛ nkə, “Isiə.”

Yesu Áto Ola Lə Nnuabi Eto Eyi Eto Kotini Ɔsuə.

³⁹ Yesu áyɛ ɔbɔ lə umə əmə nya úsu Nnuabi eto Eyi eto Kotini əsuə fe kase woala buyifo. Nya wə bakasebi bamə tsya ditəkəko wə. ⁴⁰ Se ɔyo kaka əməə, Yesu átɛyi wə bakasebi nkə, “Beto ola, lə bɛyɛ disɪ butə le bɔtokabɛ əsuə.”⁴¹ Nnya kamaa, ɔyani mə utsyɔ mfó ɔyɛ usu sɛtɔ sɛkɛ nya ɔsɛ akonki ɔto ola. ⁴² Nya ɔtɛyi nkə, “Nto, lə alaa, ləkə kanyi eto ləkɔbɛ nəmfo etsyiko lə mɔ ɔfɔ. Fɛɛ menyifo lə mɔ lɛlabi əsuə, bomu lə fə lele əsuə.”⁴³ Mfó nya Onanto eto ɔtɔnkpe ditsyi kato úbə úləkə əsuə ɔtɛ wə nya ɔkpe wə nkɛale. ⁴⁴ Nya lə kanyi kplɛ ka ɔnlɛ bunyɔ esoo, usi ɔto ola kekɛkɛ ɔkpe. Nya diwi nə lɛbɔ lekpo wə eyifo fe atɔbɔ nya nle bola kakpo lə kaso.

⁴⁵ Se Yesu lɛtaka lə kaka ɔnlɛ ola boto mfó, úsɪnkli úsu wə bakasebi bamə ɔfɔ. Nya úbə únyə nkə bálabɛ selabɛ itsyi lə lɛwɛnlo nə əsuə bakɛ eso. ⁴⁶ Mfó nya ɔtɛyi mənə, “Beso bɛnlɛ selabɛ? Betaka lə beto ola lə kase biembudufə lə bɔtokabɛ əsuə.”

Besumunyə Ninə Ɛmuə Yesu.

⁴⁷ Lefe nə Yesu nýə ɔnlɛ etikii, betidi kprə bətsyuə áyɛ bétu wə. Yuda wə ni bakasebi lefosi inuə bamə eto ɔni lɛtɔnko mə. Jyɛ úsu Yesu ɔfɔ nkə lə ɔfɔ wə lə kola. ⁴⁸ Fɛɛ Yesu átɛyi Yuda nkə, “Yuda, bubə fəbə fə aafio mɔ, Utidi Eto Ubi, lə kola lə efi mɛ akpe lə betidi eto ani?”

⁴⁹ Lefe nə bakasebi ba lɛkɛ mfó ku Yesu dɪnyə lesa nə luubə ibə, bátɔ Yesu bənkə, “Bonamute, bɔkprɔnko mə ku bə nlandɛ lee?”⁵⁰ Mfó nya bakasebi bamə nti eto ɔni lɛsiabɛ Usumunyə Ninə Kenke eto uyifoyifo eto kodianito úfə.

⁵¹ Fɛɛ Yesu áni ko mə ɔtɛyi nkə, “Isiə! Bitə mə kusu!” Mfó nya útidi uyifoyifo əmə eto koto nya wə koto dɪsɪnkli kótsya wə.

⁵² Nya Yesu lɛtɛyi besumufɔ ninə ku mba laasɛ Disumuyo eto beninə ku kusə eto beninə ba dɪbə mfɔ bə lə bəbə bəmuə wə nkə, “Beso ele bə bifi keyi ku nlandɛ bibə fe uwudifɔ mini?”⁵³ Bonko mi ákɛ lə Yudafo eto kedikətəko diyi saa tsya bíatɛtsyi bíə bíəmuə lə əsuəale mɛ əsuə. Fɛɛ mi lefe léyo bə biyifo nko se Obonsam eto əsuəale nte kato.”

Petro Áni Yesu.

⁵⁴ Besumunyə ninə ku baka bamfó əmua Yesu, nya béfi wə bésuko Usumunyə Ninə Kenke eto diyo. Nya Petro tsya dítəkəko mə kama kama. ⁵⁵ Betidi bətsyuə ákpe ute utsyuə lə diyo nəmə eto lekple, nya Petro tsya dísu úsiə lə mə nti. ⁵⁶ Se besio eto uyifoyifo oní dínýə Petro se ute díyənde okpo wə lə əsuə se usi mfóo, óbe wə tūū nya óteyi nkə, “Utidi əmfo tsya ətəkəko Yesu.”

⁵⁷ Fəe Petro áni nyamfo nya óteyi nkə, “Usio, minyi wə kulaa tsya!”

⁵⁸ Lə lefe kliminti dítsyuə eto kama, osani utsyuə tsya ənyə Petro wə únyi nya óteyi wə nkə, “Fintsya mə nti eto ɔno feni?”

Fəe Petro esi útə mbuayə nkə, “Osani, nni mo uni!”

⁵⁹ Íyifo fe lebombosɔɔ lɔni eto kama, osani bamba letsyuə tsya éba únyə kekkele óteyi nkə, “Kənə ku kətsyuə saa əmbə lə nyamfo əsuə bənkə osani əmfo tsya ətəkəko Yesu, itsyise Galileanyə uni!”

⁶⁰ Fəe Petro ətə mbuayə nkə, “Osani, mante lesa nə fanle bəteyi mfo kula kula!” Lamfolamfo, fe kase unsi únyə ɔnle etiki, ukuse ko ditə kenye. ⁶¹ Bonamute əmə ékensə óbe Petro. Mfó əmə nya Petro lékloma nkə Bonamute əmə áteyi wə nkə, “Fə ukuse luutə kenye ketsye kamfo, ebutidi kenye sityə sɔɔ fə enyi mē.” ⁶² Petro ábo úsu lekple nya úwi keku kekkele.

Yudafɔ Ba Lése Yesu Əmə Wə Nya Bábə Wə.

⁶³ Betidi ba díkase Yesu, əmə wə nya bábə wə. ⁶⁴ Bákə wə ənəmi nya bábəwə, nya bəto wə bənkə, “Owoe lesə fə? Teyi bo!” ⁶⁵ Nya bákə wə lə esu bamba kəpə əsuə tsya.

Yesu Ənyə Lə Bakponkpo Eto Ənəmi.

⁶⁶ Se kale dísiə, kusə komə eto beninə ku besumunyə ninə ku afi eto bateasa əbə bəsiə. Nya bákə Yesu bésuko mə ənəmi. ⁶⁷ Nya betidi ba díbə bətsya mfó létə Yesu bənkə, “Teyi bo lə fə ni Nwə Onanto Lékpə ɔhile Utsyə əmə.”

Mfo nya útə mbuayə nkə, “Lə nteyi mi lesatsyuə tsyaa, biəmbofo bəno. ⁶⁸ Nya lə ntə mi etiki ətsyuə, biəmbofo kenye buləka kəteyi mē kulesa. ⁶⁹ Fəe idu mɔmɔ entɔɔ, Onanto wə ni əsuəalenýə kenke ebutsyə mɔ, Utidi Eto Ubi, lə wə kodiani.”

⁷⁰ Mfó nya məmble létə wə bənkə, “Nyale, fə ni Onanto eto Ubi əmə?”

Útə mbuayə nkə, “Mi kosate nle bəteyi biənkə wə mini, nya nko ini nē.”

⁷¹ Bəteyi bənkə, “Yensihīə bo bə kuut-syuə saa si ubə udi adansiə lə nyamfo əsuə. Bo kosate áno asa nya óteyi!”

23

Pilato Áto Yesu Etiki.

¹ Nya məmble létəka nya béfi Yesu bésuko Pilato ɔfɔ. ² Mfó bətsyiko etiki butsyi lə wə əsuə kəteyi bənkə, “Búmua utidi əmfo se ɔnle bo kusə eto betidi bokpa kayenko lə kusu bua əsuə. Nya ɔnle mə bəteyi nkə, bənsiko uməno bətə Roma eto Okankple. Nya úsi óteyi tsya nkə wə ni Nwə Onanto Lékpə ɔhile Utsyə nya uni Oka tsya.”

³ Pilato áto wə nkə, “Fə ni Yudafɔ eto Oka əmə?”

Nya Yesu díte mbuayə nkə, “Nko ini fe kase fanle bəteyi nē.”

⁴ Mfó nya Pilato létəyi besumunyə ninə ku sitiditu siamə nkə, “Mənyə kulesa lə utidi əmfo əsuə nə eso ele bə nlo wə dikpi.”

⁵ Fəe məmə ənyə kekkele bəteyi bənkə, “Wə asa nya wəate ətə botaka kənyə əbə idufə lə Yudea eto betidi kenke nti. Útsyə nyamfo kasə lə Galilea, nya úkaboko nya mfo tsya.”

Herodes Áto Yesu Etiki.

⁶ Se Pilato lenə ditiki nəmfoo, óto mə nkə, “Galileanyə ni utidi əmfo?” ⁷ Nyaso se óte nkə Yesu étsyi Galilea eto lekpa nə əsuə Herodes nle seka budi esuo, úfi wə ótsyese Herodes ɔfɔ. Nya Herodes əmfo ake lə Yerusalem lə lefe nəmfó əsuə.

⁸ Əsuə əyuə Herodes tinti se únyə Yesu, itsyise wɔɔno wə kosə koko nya óla nkə lə unýə wə kokooko. Nya ɔnle kusu bobə nkə wuunyə Yesu lə uyifo ayanisa ətsyuə lə obe. ⁹ Nyaso Herodes áto Yesu etiki kəpə, fəe Yesu mənfe kenye utə mbuayə saa. ¹⁰ Besumunyə ninə ku afi eto bateasa ábo bəbə sətə nya bála nnye kple, kple bətəkə Yesu. ¹¹ Herodes ku wə bama-manyə ákpe Yesu kɔfio ku kofani. Nya béfi awu nnya lefo koya ətsyuə bákpe wə nya besi bákpa wə bésuko Pilato ɔfɔ. ¹² Díyi nəmfo hā əsuə nya Herodes ku Pilato léfiani bayətsyuə, itsyise kɔɔ, balo bədi lə bətsyuə.

Pilato Álo Yesu Dikpənkpi.

¹³ Pilato ákpadi besumunyə ninə ku umə eto beninə ku betidi ba létsya mfo ɔko. ¹⁴ Nya óteyi mə nkə, “Mi lékpa utidi əmfo bəboko mē biə ɔle betidi bokpa kayenko lə kusu bua əsuə. Nya mɔmɔ, ntə wə etiki lə mi kosate eto ənəmi. Nya mənyə kabua saa lə wə əsuə fe kase mi léla bitəkə wə. ¹⁵ Herodes tsya mənyə kulesa bua saa lə wə əsuə, itsyise úsinklko wə ótsyese bo. Utidi əmfo mənýifo kulesa nə ele bə bolo wə dikpənkpi. ¹⁶ Nyaso muutə lə bəble wə kuyibi lə nyani wə lə udu.” ¹⁷ Lə Ukrə Ása Bo ɔyila eto eyididi saa əsuə, iyifo Pilato

eto ketsyue bæ oyani mba bákpe læ diyo eto ðni læ mæ nti utæ mæ.

¹⁸ Mæmble áfa bembembe båtseyi bænka, "Lo wæ! Læ ayani Baraba ætæ bo!"
¹⁹ Baraba æmfoo, bákpe wæ læ diyo eye læ bulæ båtseyuæ bo ókpe únýæ læ Yerusalem eto umæ ku wæ utidi wæ ólo æsuæ eso.

²⁰ Nya se Pilato léla nkæ læ oyani Yesu esoo, usi údi betidi bamæ etiki. ²¹ FæE bákpo kudu bembembe bákpe læ wæ etiki nnya onle båtseyi æsuæ bæ "So wæ amanklasæ læ uyikabie æsuæ! So wæ amanklasæ læ uyikabie æsuæ!"

²² Pilato esi ótseyi mæ ditsyæfæ nkæ, "Nya nte kabua ka úyifo? Mænnýæ kabua ka úyifo eso ele bæ nlo wæ dikrænkpi! Muutæ læ bablæ wæ keyibi læ nyani wæ."

²³ FæE bofa ko bensi banle bembembe kateyi bænka, "Ele bæ læ baso Yesu baman-klasæ læ uyikabie æsuæ." Nya læ kalosæko, bætækæ wæ kato. ²⁴ Nyaso Pilato ála etiki nyamæ úlækæ fe kase betidi bamæ léla. ²⁵ Óyani utidi nwæ baala útæ mæ. Utidi wæ bakpronkpo lékpe læ diyo ita bulæ bo ókpe ku wæ utidilolo eso. Nya óyani Yesu ókpe mæ læ ani nkæ læ beyifo lesa næ bála ku wæ.

Bamamanyæ Áso Yesu Bámanklasæ Læ Uyikabie Æsuæ.

²⁶ Bamamanyæ bamæ ákra Yesu bédunko. Nya se býnyæ læ kusu bantæ, båtseyako Kirenenyæ utsyuæ wæ baakpo Simon wæ ditsyi kebuto ketsyue onto læ Yerusalem. Bæhýænsæ wæ býyinkæ wæ bákpe bænka ofo uyi wæ Yesu ntsyi mfo utsyi læ utækæko wæ kama. ²⁷ Betidi kpe båtseyuæ ætækæko Yesu kama. Nya besio båtseyuæ ake læ mæ nti ba díkewi nku ku kaminæ kætæ wæ. ²⁸ Yesu ékensæ óbe nya ótseyi mæ nkæ, "Yerusalem eto besio, bienwi keku bitæ mæ. Bomu biwi læ mi ku mi bebi eto disi. ²⁹ Itsyise lefe ditsyuæ ebubæ næ betidi lótsyeyi bænka, 'Diyuæ itæ bakono ku mba eto belefie ubi dímænsiætæ unýæ ku ami nnya býnyimi to býnyæ!' ³⁰ Lefe næmfó ni lefe næ betidi lótsyeyi atini bæ, 'Beba bekpo bo læ æsuæ!' Nya bótsyeyi akpenkpe bæ, 'Bekula bo!' ³¹ Itsyise læ bale asa nyamfo eto okle buyifo læ kuyi kuá æsuæ, ntsyæ yuutsyæ itæ kuyi koya?"

³² Bákpa betidi bamba inuæ ba ni babuayifo bésu kaloko ku Yesu. ³³ Se bésu býyo kaka baakpo Ditidisikobee, básó Yesu bámanklasæ læ uyikabie æsuæ mfó. Nya betidi inuæ bamæ tsyaa, básó mæ bámanklasæ læ keyi æsuæ læ Yesu eto simæni ku sediani. ³⁴ Mfó nya Yesu lètseyi nkæ, "Nto, fi atsye mæ, itsyise benyi lesa næ banle buyifo." Læ nyamfo eto kamaa, bamamanyæ bamæ ésie Yesu eto awu bætæ båtseyuæ læ kase asa nnya bákpo base létæ æsuæ.

³⁵ Betidi bamæ kenke ányæ mfó bale bohe nya Yudafó eto beninæ bamæ nýæ bánle Yesu bumæ kateyi bænka, "Ófo betidi bamba læ nkpe, bitæ læ úlækæ wæ æsuæ læ bohe, læ wæ ni Kristo, Nwæ Onanto Lékpó Zhile Utsyæ æmæ!"

³⁶ Nko ke bamamanyæ bamfó tsyæ díma wæ næ. Bésu wæ oflo nya béfi ntæ bo nkpe kalo bætæ wæ unæ. ³⁷ Nya båtseyi bænka, "Læ fæ ni Yudafó eto Okaa, nyalæ kpo læ ælækæ fæ æsuæ!"

³⁸ Bávoni etiki nyamfo læ wæ disikato nya nle båtseyi nkæ, "Nwæ mfo ni Yudafó eto Oka æmæ næ." ³⁹ Babuayifo ba básó bámanklasæ læ eyi æsuæ eto ðni læ mæ nti áka Yesu nkæ, "Inni fæ ni Nwæ Onanto Lékpó Zhile Utsyæ?" Kpo læ ælækæ fæ æsuæ, læ ælækæ fæ tsyæ!"

⁴⁰ FæE unuafæ áni ko wæ ótseyi nkæ, "Aante Onanto sikpi lee? Kotonænæ kóni eto okle befi bætæ fæ ku wæ kenke. ⁴¹ Nya bo kotonænæ, koye læ kusu æsuæ. Itsyise lesa næ dínyæ itæ bo, ni ni næ béfi bætæ bo næ. FæE wæ ményifo kabua saa."

⁴² Nya ótseyi Yesu nkæ, "Yesu, kloma mæ læ esu edufæ fæ sekakediko!"

⁴³ Mfó Yesu lètseyi wæ nkæ, "Nlé fæ bótseyi sitinti miæ mmi æmfo kee, ebudufæ Paradiso kafo ku mæ."

Yesu Ækpe.

⁴⁴⁻⁴⁵ Nya se éyo kakomi eto lefosi ænuæ, kofe áye bofa nya kale ku kawunsie kenke lena tui itysi læ kakomi isu ese læ abombo ætsyæ. Nya Onanto eto kedikætæko eto kafia ka mfaka mfo léla, késie læ akpa ænuæ. ⁴⁶ Yesu áfa ku ókæ bembembe nkæ, "Nto, mfi mæ lewono nkpe fæ læ ani!" Se ótseyi nyamfó nkoo, óma kenye.

⁴⁷ Se omamanyæ ninæ æmæ dínyæ lesa næ díbææ, ótesæ Onanto ótseyi nkæ, "Sitintii, utidi æmfo eyifo utidi sæE." ⁴⁸ Se betidi ba díbæ bæ baabe lesa næ díbæ nya býnyæ lesa næ díbææ, bésinkli bésu ayo nya béfi ani bétseyi læ esi ku kaminæ. ⁴⁹ Nya betidi ba kenke létæ Yesu ku besio ba ditækæko wæ ditsyi Galilea bæbææ, ányæ kosese bale asa nyamfo bohe.

Yosef Arimateanyæ Ébikæ Yesu.

⁵⁰⁻⁵¹ Osani utsyuæ áke mfó baakpo Yosef wæ ditsyi Arimatea læ Yudea eto kaso. Uyifo utidi sæE wæ betidi lætæ dibu tinti. Nya únýæ onle kusu bohe itæ Onanto eto sekadidi sia nle bubæ. Itæ bæ óke læ Yudafó eto bakpronkpo nti tsyaa, wántono ko mæ læ lesa næ báse uyi ku lesa næ býyifo æsuæ. ⁵² Úsu Pilato oflo úsu óto wæ nkæ læ ofo Yesu eto óko. ⁵³ Úlækæ óko æmæ nya úfi kafia flubia ketsyuæ úmini wæ kenke. Nya úfi wæ úsu úbikæ læ leba kafo eto kudi kutsyuæ ko bembikætæ kuutsyuæ býnyæ.

54 Diyi nɛmfɔ eyifo Fida wɛ bɛɛmuɛ ɛsuɛ fɛ ɔnwɛditsyɛyi lɛɛsɛ kale.

55 Besio ba dɛtɛkɛko Yesu se betsyi Galilea, ɛtɛkɛko Yosef bɛsu kudi komɛ eti nya bɛsu bɛbe kase bɛbikɛ Yesu ɛmɛ. 56 Nya bɛsɛnkli bɛsu oto nya bɛkuɛ asa nnya laanyi fififi ku nnuɛbi bo beefi kediki bako lɛ ɛsuɛ bɛtsyɛ. Nya bɛtsyɛ ɔnwɛ lɛ ɔnwɛditsyɛyi fɛ kase mɛ afi nyamɛ lɛtɛ.

24

Yesu ɔtaka Utsyi ɔkomɛ.

1 Lɛ Kɔsida eto olensɛntoo, besio bamɛ ɛsu kudi komɛ ɔflo bɛtsyi afa nnya bɛlo bɛtsyɛ bɛsuko kudi komɛ ɔflo. 2 Mfɔo, bɛnyɛ bɛ kudi komɛ eto kɛnyɛ ɛsini kute nya leba kpɛ nɛ bɛfi bɛti mfɔ ɛmina dite kutsyɛ. 3 Nyaso bɛdufɛ bɛsu kudi komɛ kafo, fɛɛ bɛnnyɛ Bonamute Yesu eto ɔko ɛmɛ. 4 Nyamfo ɛtɛ difufu ɛmuɛ mɛ. Nya ete basani inuɛ bɛtsyua dilɛkɛ ɛsuɛ bɛtɛ mɛ. Nya bikɛ bia banle nle buyɛnde kaba mɛ ɛnɛmi. 5 Sikpi ɛmuɛ mɛ tinti nyaso bɛsɛ esi kaso bɛtɛ basani bamɛ. Nya basani bamɛ lɛtɛ mɛ bɛnkɛ, “Beso bɛnle utidi wɛ nkɛ nkɛ bɛbɛɛ lɛ bɛkrɛnkɛ nti? 6 Umbɛ mfo. ɔtaka! Bekloma lesa nɛ ɔtyi mi lefe nɛ ɔkɛ lɛ Galilea nkɛ, 7 ele bɛ bɛfi Utidi Eto Ubi bakɛ lɛ betidi bua eto ani. Bɔɔsɔ wɛ bamanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ. Nya lɛ eyi ɛtsyɛ eto kamaa, wuusinli otaka utsyi ɔkomɛ ubɛ.” 8 Besio bamɛ ɛkloma wɛ etiki nyamɛ.

9 Nya se bɛsɛnkli bɛtsyi kɛbikɛko mfɔ bɛbɛɛ, bɛsu bɛtyi bakasebi lefosi ɔnwɛ bamɛ ku babamba kenke tsya asa nyamfo. 10 Besio bamɛ ni Maria Magdalene ku Yohana ku Maria wɛ ni Yakobo eto ambe. Mɛ ku besio bamba ni mba lɛtyi batɔnkɛ bamfo asa nyamfo. 11 Fɛɛ batɔnkɛ bamɛ efi asa nnya besio bamɛ dɛbɛ bɛtyi mɛ fɛ ebukitiki. Nyaso bɛmfɔ mɛ bɛnɔ. 12 Fɛɛ Petro alɛɛ, ɔtaka nya ɛtsyetsyi ɛsu kudi komɛ ɔflo. Nya se ɛsu ɔbe kudi komɛ kafoo, ɛnyɛ mfiɛ bo bɛbikɛ ɔko ɛmɛ. Fɛɛ wɛnsinyɛ kulesa mfɔ. Nyaso usɛnkli ɛsu se ɛyifo wɛ yanii lɛ kase asa nyamɛ dɛbɛ eso.

Betidi ɔnyɛ Yesu Lɛ Emaus Eto Kusu.

13 Nya lɛ diyi nɛmfɔ ke ɛsuɛɛ, Yesu eto mba ntɛkɛko wɛ eto inuɛ bɛtsyua yɛ lɛ kusu bɛtɔ lɛ umɛ kɛkɛ utsyua wɛ baakpo Emaus. Nya yuutsyɛ fɛ ɛsunkpɛ kɛntsyɛ akuanse idu mfo isu Yerusalem. 14 Nya bɛnyɛ mfɔ banle etiki budi itsyi lɛ lesa nɛ dɛbɛ ɛsuɛ. 15 Se bɛnyɛ banle etiki budi kedufɛ lɛ etiki nyamɛ ɛsuɛɛ, Yesu kosate ɛsu ɛtu mɛ nya wɛ ku mɛ lɛyɛ bantɔ. 16 Bɛnyɛ wɛ, fɛɛ bɛntsɛ wɛ lekpo.

17 Yesu ɛtɛ mɛ nkɛ, “Bɛ ɛsuɛ bɛnyɛ lɛ kusu bɛnle etiki budi kɛtsyiko?”

Bɛkɛnɛ bɛnyɛ. Nya mɛ ɛnɛmi nle bote fɛ baminɛtidi. 18 Nya mɛ ɔni wɛ baakpo Kleopa lɛtɛ Yesu nkɛ, “Nyale fɛ mate hɛ ete ni ɔfo lɛ Yerusalem wɛ lenyi asa nnya nle bubɛ lɛ eyi nnya kliminti mfo eto nti lee?”

19 ɔtɛ mɛ nkɛ, “Bɛ eto asa?”

Bɛtɛ mbuayɛ bɛnkɛ, “Asa nnya dɛbɛ lɛ Yesu Nasaretnyɛ ɛsuɛ. Utidi emfo ni Onanto eto Unyɛlɛkɛtidi wɛ Onanto ku betidi ba tɛ dɛnyɛ bɛ ɔkɛ ɛsuɛɛ tinti lɛ wɛ asayifoyifo ku asa nnya ɔtyi kenke ɛsuɛ. 20 Nya bo besumnyɛ ninɛ ku bo baka dɛfi wɛ bɛkpɛ lɛ Romamfo eto uninɛ lɛ ani bɛ olo wɛ dikrɛnkpi nya bɛsɔ wɛ bamanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ. 21 Fɛɛ bɛfi ɛnɛmi butɛkɛ lɛ wɛ ɛsuɛ bɛ wɛ lofo Israel eto betidi kenke lɛ nkɛ. Nya mmi ni diyi tsyɛfɛ sɔsɔ se asa nyamfo dɛbɛ nɛ. 22 Bo nti eto besio bɛtsyua ɛtɛ bo ketu ɛtɛnkɛ. Itsyise bɛsu wɛ kudi komɛ ɔflo ku olesiatu ɛmfɔ. 23 Fɛɛ bɛnnyɛ wɛ ɔko ɛmɛ. Nya bɛsɛnkli bɛbɛ bɛtyi mɛ bɛnkɛ Onanto eto batɔnkɛ bɛtsyua ɛbɛ bɛlɛkɛ ɛsuɛ bɛtɛ mɛ. Nya bɛtyi mɛ bɛnkɛ Yesu kɛ nkɛ. 24 Bo nti eto bɛtsyua ɛsu kudi komɛ ɔflo mfɔ nya bɛnyɛ fɛ kase besio bamɛ lɛtyi pɛpɛpɛ, fɛɛ bɛnnyɛ wɛ kosate.”

25 Nya Yesu lɛtyi mɛ nkɛ, “Bieninɛ! Nya tsyaa, mi bofokanɔ lɛ asa nnya Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi lɛtyi mi ɛsuɛ ɛmbɛ ale! 26 Binyi bɛnkɛ ele bɛ, Nwɛ Onanto Lɛkpɛ ɔhile Utsyɛ ɛmɛ nyɛ kanyi kamfo eto okle fɛ lɛ udufɛ wɛ sekakediko eto diyɛnde ɛsuɛ?” 27 Nya Yesu dilɛkɛ asa nyamfo kaso ɔtɛ mɛ lɛ asa nnya bɛwɔni bakɛ lɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue ɛsuɛ itsyi lɛ Moses eto ɛkuɛ ku asa nnya kenke Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi lɛwɔni bɛtsyɛ itsyi lɛ wɛ ɛsuɛ. 28 Se ibu sekɛ lɛ bɛdufɛ umɛ kɛkɛ wɛ bɛntɔ, Yesu ɛyifo fɛ bofe ɔnle kedu. 29 Fɛɛ bɛninko wɛ bɛtyi bɛnkɛ, “Kale ɛbolo kalo nyaso kɛ lɛ bo ɔflo mfo.” Nyaso ɛsu ɔsɔnɔ lɛ mɛ ɔflo.

30 ɛsɛ lɛ kaso nkɛ lɛ udi lesa ku mɛ. Nya ɛfi abolo nyamɛ nya ɛsɔ Onanto ani, nya ɛbudi nnya ɛfi ɛtɛ mɛ. 31 Mfɔ nya mɛ ɛnɛmi lesini nya bɛnyɛ wɛ bɛtsyɛ lekpo. Fɛɛ ɔnyɛ fɛ lɛ mɛ ɛnɛmi. 32 Bɛtyi mɛ bɛtsyua bɛnkɛ, “Lefe nɛ ɔkɛ mfɔ ɛkɛdinko bo etiki nya ɛkɛlɛkɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue eto etiki kaso kate bo lɛ kusu, disuɛyua ditsyua eto okle akɛ bo lɛ lekɔɛsi!”

33 Bɛtaka lamfolamfo nya bɛsɛnkli bɛsu Yerusalem. Nya bɛsu bɛnyɛ lefosi ɔnwɛ bamɛ ku betidi bamba bɛkɛ bɛnsi. 34 Nya bɛnle bɛtyi bɛ, “Bonamute ɛtaka ɛtsyi ɔkomɛ sitinti, nya ɛlɛkɛ ɛsuɛ ɔtɛ Simon.” 35 Mfɔ nya betidi inuɛ bamɛ lɛtyi mɛ asa nnya dɛbɛ lɛ kusu ku kase bɛnyɛ Yesu bɛtsyɛ lekpo lefe nɛ ɛbudi abolo nyamɛ ɛtɛ mɛ.

Yesu Ɛlākə Ɔsuə Óte Wə Bakasebi.

³⁶ Se betidi inuə bamfo nle mə etiki budii, mfó əmə Yesu kosate əbə únyə lə mə nti. Nya óteyi nkə, “Diyuə lə disieko mi.”

³⁷ Báyakla nya bébu bənkə ɔkɔ banle bunyə. ³⁸ FEE óteyi mə nkə, “Beso bietinkə mə! Beso biamfo kanɔ? ³⁹ Bebe mɔ ani ku mɔ akpa. Nya bitidi mə lə bete biə mɔ uni. Itsyise ɔkɔ əmbə əsuə eto sinə ku ekubi fe kase bənle mə bunyə minte mmə.”

⁴⁰ Se óteyi nkoo, úfi wə ani ku akpa óte mə. ⁴¹ Lə kase banle disuəyuə bunyə tinti nya asa nyamə díyifo mə yani esoo, bāmfo bofo kanɔ. Mfó nya Yesu letɔ mə nkə, “Didisa ditsyuə te mi mfo?” ⁴² Béfi lekpe sənə báboko wə. ⁴³ Nya ófo ni óyimi lə mə ənəmi mfó.

⁴⁴ Nya óteyi mə nkə, “Asa nyamfo əsuə tututu mínteyi mi lefe nə minke mi lə ɔflo nɛ. Lesa saa nə bāwɔni lə Moses eto afi eto kukue nye Onanto eto bənyeləkətidi eto asa nnya bāwɔni lə Ɔsənkue itsyi lə mə əsuəə, ele bə ibə itə nko.”

⁴⁵ Mfó nya ósini mə nsusu itə lə banɔ Awɔnisa Kenke eto Kukue eto etiki nnya nkpe mfó kasɔ. ⁴⁶ Nya óteyi mə nkə, “Bāwɔni bətsyə bə Nwə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyə mfo ebunyə kanyi nya wootaka utsyi bekpənkpə nti ubə lə diyi tsyəfə əsuə. ⁴⁷ Nya wə bakasebi ebobe letsya lə wə diye əsuə bətə kawunsie eto betidi kenke bə batsyi mə akɔsi bawuninsə itə lə Onanto lə ufi mə abua ɔtsyə mə. Nya letsyabebe nəmfo ebutsyə kasɔ lə Yerusalem. ⁴⁸ Mi luudi adansie biləkə ditiki nəmfo bete lə kalebe saa. ⁴⁹ Nya mɔ kosate ebufi lesa nə mɔ Anto leteyi útsyə ntsyese mi. FEE ele bə biryə bisəkə Onanto eto əsuəale nyamfo lə Yerusalem isu ese lefe nə biofo nyamə itsyi kato.”

Onanto Ákpa Yesu Úsuko Kato.

⁵⁰ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu ákpa mə nya bédu lə Yerusalem eto umə bésu Betania eti. Mfó óbesə ani kato nya ókpɔ mə atsyɔ. ⁵¹ Nya lefe nə tututu ɔnlə mə atsyɔ bokpɔ mfóo, údu lə mə ɔflo nya Onanto étsyi wə úsuko kato. ⁵² Báse akonki bésumu wə nya bésinkli bésu Yerusalem ku disuəyuə tinti. ⁵³ Békesu Onanto eto kedikətəko mlə mlə mlə késu késumu Onanto kasɔ wə ani.

YOHANES Ditiki Sɛɛ Nə Yohanes Lɛwɔni

Onanto Eto Ditiki Nni Nə Lɛɛtə Nkpə.

- 1 Ditiki nɛmɛ akɛ fɛ bɛyifo kawunsia.
Ditiki nɛmɛ ku Onanto lɛkɛ.
Nya Ni ku Onanto ni ɔni.
- 2 Ditiki nɛmɛ ku Onanto lɛkɛ taa kasɔ
ketsyikoko.
- 3 Ɛyɛ lə wəə, nya Onanto diyifo lesa saa nɛ.
Bɛnyifo kulesa nə wə dɛmanke lenti.
- 4 Ditiki nɛmɛ ɛətə nkpə,
nya nkpə bomə ɔflo betidi dɛnyə
diyənde bɛtsyiko.
- 5 Diyənde nɛmɛ ɛyɛnde kakpo lə ketuntu
ɛsua.
Fɛɛ ketuntu kamə mamfoto diyənde
nɛmɛ bɔninsɛ.
- 6 Onanto ɛtsyese utidi utsyua. Wə diye
ni Yohanes. ⁷ Ʋbɛ nkə woedi betidi etiki
itsyiko lə diyənde nɛmɛ ɛsua bə lə utsyua
saa wə lɛnɔ ditiki nɛmɛ lə ofo ɔnɔ. ⁸ Inni
Yohanes kosate ni diyənde nɛmɛ. Bomu
Ʋbɛ nkə lə udi etiki itsyi lə diyənde nɛmɛ
ɛsua. ⁹ Nyamfo ni lekpasə kosate nɛmɛ nɛ,
lekpasə nɛ nɛ kawunsia bubə nə luuyənde
ditə utsyua saa lekpasə.

¹⁰ Ditiki nɛmɛ ɛkɛ lə kawunsia, nya
wə ɛsua Onanto lɛyɛ Ƴyifo kawunsia, fɛɛ
kawunsia eto betidi mɛnnyə wə bɛtsyə
lekpo. ¹¹ Ʋbɛ wə kosate eto betidi ɔflo, fɛɛ
wə betidi mɛmfo wə. ¹² Fɛɛ bɛtsyua ete
lɛfo wə. Nya mba kenke lɛfo wə bɛnɔɔ,
Ʋtə mə ɛsuəale nnya ditə bɛfiani Onanto
eto bebi. ¹³ Bɛmfiani Onanto eto bebi ɛyɛ
lə kawunsia eto ditsyabi ɛsua nye ɛyɛ lə
usə ku usia eto ubilele eto ketsyue ɛsua.
Bomu Onanto kosate lɛtɔnɔ nkə woafɔ mə
lə bɛfiani wə bebi.

¹⁴ Ditiki nɛmɛ ɛbɛ lɛfiani utidinini wə
disia lə bɔ nti, nya Ƴyi ku Onanto eto lefonə
ku sitinti kenke. Nya bɛnyə wə diyənde
kplɛ nə eto okle ɔfo Ƴtsyiko wə anto ɔflo
fɛ Onanto eto Ubi ɔni kplɔ eso.

¹⁵ Yohanes ɛlɛkə wə ɔtɛ betidi lə lefe nə
ɔbɛ lɛtsya. Ofa ɔtyɛ nkə, "Nwɛmfo ni
utidi wə ɛsua mɛndi etiki mintsyiko minkə,
'Nwə ntɛkə mɛ kama ɔnlɛ bubə, amɔ oso
mɛ, itsyise okpe koko fɛ bɛle mɛ.' "

¹⁶ Ɛyɛ lə wə lefonə kplɛ ɛsuə, ɔkpo
bomblɛ kenke atsyo kpə. ¹⁷ Itsyise Onanto
ɛtə bɔ kɔfi komə ɛyɛ lə Moses ɛsua. Fɛɛ wə
lefonə ku sitinti siamə ɛbɛ bɔ ɔflo ɛyɛ lə
Yesu Kristo ɛsua. ¹⁸ Kuutsyua saa mɛnnyə
tɔ Onanto unyɛ. Wə ubi ɔni kplɔ wə lekate
ko Onanto wə nsi lə wə Anto ɛmɛ eto akɔɔ,
wə ni dɛbɛ Ƴlɛkə futsyɛ Onanto ni ɔtɛ bɔ
nɛ.

*Yohanes Ɛlɛkə Ɔtɛ Nkə Inni Wə Ni Nwə
Onanto Lɛkpo Ɔhile Utsya.*

¹⁹ Yudafɔ eto beninə ba nkpe lə
Yerusalem ɛkpe besumunyə ku Lewifɔ
bɛsu Yohanes ɔflo. Bɛtɔ wə bɛnkə, "Owoe
ko feni?"

²⁰ Mfɔo, Yohanes mɛnɛni mbuayɛ butə
bomu ɔkpasə mə nkə, "Inni mɔ ni Nwə
Onanto Lɛkpo Ɔhile Utsya."

²¹ Bɛtɔ wə bɛnkə, "Nyale owoe feni? Fə
ni Unyelɛkɛtidi Elia?"

Ʋtə mə mbuayɛ nkə, "Inni mɔ ni."

Bɛsukosə bɛtɔ wə bɛnkə, "Nyale, fə ni
Unyelɛkɛtidi wə bɛtɛyi bɛtsyə bə wuubə?"

Ʋtə mə mbuayɛ nkə, "Owo lo."

²² Nyaso bɛtɔ wə bɛnkə, "Tɛyi bɔ lesat-
syua nə busu bɔtɛyi mba lɛkpe bɔ kɔtɔ!
Owoe feni? Nya bɛ fanlɛ bɔtɛyi itsyi lə fə
ɛsua?"

²³ Yohanes ɛtə mə mbuayɛ fɛ kase
Unyelɛkɛtidi Yesaya lɛwɔni utsyə nkə, "Mɔ
ni utidi wə nɛ bɔfa lə mɛminti kafe eto
ɔkɔɛ kɛtɛyi nkə, 'Bɛtsyonsə Bonamute eto
kusu bitsyə itə wə bubə!'"

²⁴ Nya betidikpekpe ba ditsyi Yudafɔ ba
baakpo Farisifo ɔflo bɛbɛə, ²⁵ lɛtɔ Yohanes
bɛ, "Lenni fə ni Nwə Onanto Lɛkpo Ɔhile
Utsyɛ, nye Elia, nye unyelɛkɛtidi ɛmɛə,
ntsyə ibɛ fɛ fanlɛ ntufɛlɛsɛflɛsə eto lekpa
buyifo?"

²⁶ Yohanes ɛtə mə mbuayɛ nkə, "Mɔ alɛɛ,
meefi ntu ntufɛlɛsɛflɛsə eto lekpa
nɛmfo. Fɛɛ utidi utsyua ɲyɛ mi lenti, wə
binnyi. ²⁷ Ʋtɛkə mɛ kama ɔlɛ bubə nya wə
afokpa eto kekue mɛnɲyɛ ntə kulaa tsya bə
nyankli."

²⁸ Asa nyamfo ɛbɛ lə Betania eto umə lə
Yordan eto ketu eto ditukpenkpe nə nse.
Mfɔ Yohanes nɛ ntufɛlɛsɛflɛsə eto lekpa
buyifo kɛtə betidi nɛ.

*Yesu Ni Onanto Eto Lesamubi Nə Boofi
Bɛtə Kedi.*

²⁹ Kɛsiasə, Yohanes ɛnyə Yesu nɛlɛ wə
ɔflo bubə nya ɔtyɛ mba ɲyɛ wə lə ɔflo
nkə, "Nyə Onanto eto Lesamubi nə ntsyi
kawunsia eto abua ɔntɔnko. ³⁰ Wə ni
utidi wə ɛsua mɛntɛyi mintsyiko lefe nə
mɛndi etiki mɛntɛyi minkə, 'Utidi utsyua
tɛkə mɛ kama ɔnlɛ bubə wə lɛmɔ onso mɛ,
itsyise okpe kokooko fɛ bɛle mɛ.' ³¹ Mɔ
kosate tsya mɛntɛ utidi ɛmɛ. Fɛɛ wə bubə
eso mɛmbɛ minlɛ ntufɛlɛsɛflɛsə eto lekpa
nɛmfo buyifo bə lə nɛkə wə nte Israel eto
kusə eto betidi."

³² Mfɔ nya Yohanes disi ɔtyɛ lə wə ɛsua
nkə, "Nnyə miə Onanto eto Lɛwɔnɔ ɛyifɛ
ditsyi kato disia lə wə ɛsua fɛ leblekpa
seka. ³³ Tutɛ mɛntɛ miə wə uni. Fɛɛ lefe
nə Onanto lɛtsyese mɛ nkə mɛbɛ keyifo
ntufɛlɛsɛflɛsə eto lekpa nɛmɛə, ɔtyɛ mɛ
nkə, 'Ebunyə se mɔ Lɛwɔnɔ lɔoyifɛ ditsyi

kato dibə disie læ utsalə əmə əsua, ete ebote fə wə ni utidi wə luufi Lewəno Kənke ukeyifo ntufləsəfləsə eto lekpa nəmə nɛ.’
³⁴ Nya minyə se ibə nkomə læ utidi əmfo əsua. Nya minlə mi bətəyi sitinti miə wə ni Onanto eto Ubi kosate əmə nɛ.”

Betidi Tute Ba Dítəkəko Yesu.

³⁵ Kəsiasəə, Yohanes ku wə bakasebi inuə si bənyə mfó ke, ³⁶ nya únnyə Yesu díbə ɔnlə bofe. Nya se únnyə wəə, ɔtəyi nkə, “Beebe, nya Onanto eto Lesamubi nəməə!”

³⁷ Bakasebi inuə bamfo áno nnyə Yohanes letəyi nya bédú bésu bətəkəko wə. ³⁸ Se Yesu letsyi ɔwuninsə únnyə nkə bətəkəko wəə, ɔto mə nkə, “Be biabəbe?”

Bətə wə mbuayə bənkə, “Rabi,” eto kaso ni Oteasa, “Lekpakpa, se fankpe?”

³⁹ Ƴtəyi mə nkə, “Bibə bebe.” Lefe nəmfó ebutsyə fə ditsyitsyo eto abombo ana seka.

Nyaso bətəkəko wə bésu kaka onkpe, nya bəsiə wə læ ɔflo diyi fefe nəmə.

⁴⁰ Bakasebi inuə ba lenə Yohanes eto ditiki nəmə fə bətəkəko Yesuu, eto ɔni ni Andrea wə ni Simon Petro eto ɔyimi.

⁴¹ Lesa tute nə Andrea əmə díyifo ni bə úsu ɔbəbe wə ɔyimi, ini Simon nya ɔtəyi wə nkə, “Búnnyə Mesia əmə,” eto kaso ni Kristo wə ni Nwə Onanto Lékpə Ɔhile Utsyə. ⁴² Nya ɔkpə Simon úsuko Yesu ɔflo.

Yesu ábe wə tūū, nya ɔtəyi wə nkə, “Fə ni Simon, Yohanes eto ubi. Idu mómə ɛntə, bookpə fə bə Kefas,” nye Petro eto kaso ni kobansa.

Yesu Ákpadi Filipino Ku Nataniel.

⁴³ Kəsiasəə, Yesu ála nkə weesu kaso ka baakpə bə Galilea. Nya se ɔnyə ɔntə, únnyə utsalə wə baakpə Filipino nya ɔtəyi wə nkə, “Bətəkəko mɛ.”

⁴⁴ Filipino etsyi Betsaida, umə wə Andrea ku Petro tsya ditsyi. ⁴⁵ Se Filipino dísu únnyə Nataniel, ɔtəyi wə nkə, “Búunnyə utidi əmə əsua Moses ku Onanto eto bənyeləkətidi ləwəni asa bətsyiko bətsyə læ Awonisa Kənke eto Kukue əsua! Wə ni Yosef eto ubi Yesu wə ditsyi Nasaret!”

⁴⁶ Nataniel áto nkə, “Lesa sɛɛ ditsyua ebəfo bəbə ketsyi Nasaret kəbəə?”

Filipo átəyi wə nkə, “Bə læ əbə abe!”

⁴⁷ Se Yesu dínyə Nataniel ləye ɔnlə wə ɔflo bubəə, ɔtəyi itsyi læ wə əsua nkə, “Nya Israelnə tinti nle bubə məə, woanwe betidi.”

⁴⁸ Nataniel áto wə nkə, “Ntsyə féyifo fáte utidi wə eto okle mini?”

Yesu ətə mbuayə nkə, “Fə Filipino díbə ɔkpadi fə læ lefe nə fake læ koto komə kalə, mbúnnyə fə koko.”

⁴⁹ Nataniel átəyi wə nkə, “Oteasa, eyifo Onanto eto Ubi kosate. Fə ni Israelfə eto Oka əmə!”

⁵⁰ Mfó nya Yesu letə wə nkə, “Eni nya mintəyi fə miə nnyə fə læ koto komə kalo eso fáfo fánə? Ebunyə asa nnyə nsi nso nyamfo.” ⁵¹ Nya ɔtəyi mə nkə, “Sitinti minlə mi bətəyi minlə, biunyə se kato ləssini nya Onanto eto batənkpe nle kato bobə kesu kayifə kəbə mə, Utidi eto Ubi, ɔflo.”

2

Bákpə Kusie Lə Kana.

¹ Lə diyi tsyafə əsua, bákpə kusie kut-syua læ umə wə baakpə Kana læ Galilea eto kaso. Yesu eto ambe Maria áke mfó. ² Nya bákpadi Yesu ku wə bakasebi tsya báboko kusie kakpakə kamə. ³ Se nte bo banlə bunə léloo, Yesu eto ambe əbə Yesu ɔflo nya ɔtəyi wə nkə, “Nte bo banlə bunə álo.”

⁴ Mfó Yesu letəyi wə nkə, “Mbe, yanlə bə təyi mɛ lesa nə ele bə nyifo. Mə lefe mányo to.”

⁵ Nya Yesu eto ambe letəyi besumubi bamə nkə, “Biyifo lesa nə kee wəotəyi mi nkə biyifo.”

⁶ Se ini lekpa idi itə Yudafə bə bəflə mə əsua esoo, bətsyə ntu eto kalətsyi kplə ekua ka bələkə læ abansə əsua mfó. Nya ketulətsyi ɛno nye ekua leeyi ɔlətsyi kplə ɔni. ⁷ Mfó nya Yesu letəyi besumubi bamə nkə békuti ntu bəyisə kalətsyi kplə kamə. Nyaso békuti ntu bəyisə kalətsyi kplə kamə klələlələ.

⁸ Mfó nya ɔtəyi mə nkə, “Bikuti ntu bomə eto ntsyua bisuko utidi wə nsi læ ketsyue kamə eto kənyɛ.” Nya békuti mu bésuko wə.

⁹ Se útu ntu bo ləfiani nte ɔbée, wə ánte kaka nte bomə dítsyi. Fɛɛ besumubi ba díkuti ntu bomə bésuko alɛɛ, məmə áte. Nyaso nwə nsi læ ketsyue kamə eto kənyɛ ákpadi okafəse əmə, ¹⁰ nya ɔtəyi wə nkə, “Utsyua saa, nte sɛɛ woaka betidi butə bəə, nya læ betidi ənə bəkpə eto kamaa, nya fə weefi mbo dimanləkə kətə betidi ləə, nɛ. Fɛɛ fə ɛbu nseɛ ətsyə kama!”

¹¹ Nnyə díbə læ Kana læ Galilea eto kaso mfó, ni ayanisa tute nnyə úyifo. Úyifo nyamfo úləkə wə diyəndə ɔte, nya wə bakasebi léfo wə bano.

¹² Nyamfo eto kamaa, Yesu ku wə ambe, ku wə bayimi, ku wə bakasebi ɛdu bésu Kapernaum nya bəsiə mfó eyi asiani.

Yesu Ála Mba Nle Bíkə Bote Lə Disumuyo.

¹³ Úkpə Ása Bo Ƴyila eto didife eboyo elo, nyaso Yesu ɛsu Yerusalem. ¹⁴ Se údufə Onanto eto Disumuyoo, únnyə se betidi nle banantsyui ku basamu ku ablónuma bote ku mba laafloma atabi tsya nsi læ mə kapunu eto ako. ¹⁵ Nyaso ɔfio ukua nya úfi wə ɔla basamu ku banantsyui kenke ɔbəsə

læ Disumuyo mfó. Úsensæ mba nle atabi boba eto atabi úwui nya úkæ mæ kapunu ókpo læ kaso. ¹⁶ Úteyi mba nle ablonuma bote nkæ, "Bitsyi asa nyamfo bebônko læ mfo, nya biemfi mo Anto eto diyo biyifo bikêkateko."

¹⁷ Nya wæ bakasebi lékloma nnya Awónisa Kenke eto Kukue leteyi nkæ, "Onanto, mo lelabi itæ fæ Disumuyoo, æt ænæmi ase mæ læ ni æsua."

¹⁸ Yudafo eto beninæ æbæ Yesu óflo nya báto wæ bänkæ, "Se féyifo asa nyamfo mææ, nte ayanisa nnya fuuyifo ate bo bæ akpe kusu feeyifo nnya okle?"

¹⁹ Yesu ætæ mæ mbuayæ nkæ, "Beba Onanto eto Disumuyo kamfo, nya mootakasæ ke nýænsæ læ diyi tsyefæ æsua!"

²⁰ Yudafo bamæ áto wæ bänkæ, "Disumuyo ka befi alefosi ana ale akua báto, bôteyi fanlæ fæ ebusinkli atakasæ ke ænyænsæ læ eyi ætsyæ æsua?"

²¹ Fæe hánte bæ wæ sinæ æsua onle etiki budi ketsyiko fe Onanto eto Disumuyo. ²² Nyaso lefe næ Onanto létakasæ wæ utsyiko ókómææ, nya fæ wæ bakasebi lékloma bæ óteyi nko utsyæ. Nyaso báfo asa nnya báwóni bakpe læ Awónisa Kenke eto Kukue ku nnya Yesu leteyi bánó.

Yesu Yi Asa Itsyi Læ Utidinini Æsua Wuæ.

²³ Lefe næ Yesu lékæ læ Yerusalem læ Ukpæ Ása Bo Jyila eto diydidi lefee, betidi kpæ áfo wæ bánó læ ayanisa kpæ nnya bænyæ úyifo eso. ²⁴ Fæe Yesu mémfi wæ æsua utæ mæ, itsyise uyi betidi kenke. ²⁵ Yensife bæ kuutsyua saa si óteyi wæ kulesa itsyi læ betidi æsua itsyise wæ kosate áte lesa næ lékæ læ mæ ketu kæmiæ.

3

Yesu Áte Nikodemo Asa.

¹ Lefe næmfóo, Yudafo eto uninæ onni wæ baakpo bæ Nikodemo ake læ mæ ditsyukpa næ baakpo Farisifo nti. ² Kætsyæ kani, úbæ Yesu óflo nya óteyi wæ nkæ, "Oteasa, buyi boæ fæ ni nwæ ditsyi Onanto óflo fæbæ, itsyise kutsyua saa embofo ayanisa nnya feeyifo buyifo lenni Onanto nsi ko wæ."

³ Mfó nya Yesu leteyi wæ nkæ, "Sitinti minlæ fæ bôteyi minkæ, læ bensinkli utidi balee, wæmbunýæ Onanto eto Sekadidi siamæ."

⁴ Nikodemo áto wæ nkæ, "Ntsyæ boofu utidi wæ díkabe businkli kale bio? Businkli ele bæ usinkli udufæ læ wæ ambe eto kafo fæ læ besinkli bale wæ dinuæfæ lee?"

⁵ Mfó nya Yesu leteyi wæ nkæ, "Nlæ fæ bôteyi sitinti minkæ, læ bánlæ utidi betsyiko læ ntu ku Onanto eto Læwóno næmæ æsuæ, weembofo budufæ læ Onanto eto Sekadidi siamæ æsua. ⁶ Utidinini, bále wæ eyæ læ

etidisua æsua. Fæe nnya ditsyi læ Onanto eto Læwóno æsuæ, bále wæ læ Læwóno æsua. ⁷ Nyaso mæntæ læ iyifo fæ naa læ nteyi fæ miæ ele bæ bale fæ bio. ⁸ Ufiebii aaso kesu kakake ola, nya wæ kóso há faano, fæe inni læ kaka utsyi ku kaka onto. Nko inte itæ utsyua saa wæ bále eyæ læ Læwóno æsua næ."

⁹ Mfó nya Nikodemo letó wæ nkæ, "Ntsyæ nyamfo loofu bubæ kætæ?"

¹⁰ Yesu ætæ wæ mbuayæ nkæ, "Oteasa kplæ feni læ Israel, ntsyæ ibæ fámanno nyamfo kaso? ¹¹ Nlæ fæ bôteyi sitinti miæ asa nnya bunyii, nnya æsua boedi etiki ketsyiko næ. Nya lesa næ ke búkenyææ, ni æsua boedi adansia næ. Fæe biamfo bo etiki nyamæ kano. ¹² Læ ndi fæ etiki itsyi læ kaso mfo eto asa æsua nya fámamfo mæ ánoo, ntsyæ fofo mæ bofo kano læ ndi fæ etiki itsyi læ kato eto asa æsua? ¹³ Nya kuutsyua saa ménsu to kato unyæ enso mo, Utidi Eto Ubi wæ ditsyi kato úbæ kawunsia mfo.

¹⁴ "Fæ kase Moses lébesæ owa wæ befi situ béyifo kato læ uyi æsua læ mfimintii, nko ke ele bæ babesæ mo, Utidi Eto Ubi kato næ, ¹⁵ bæ utidi wæ ke léfo mæ ónoo, læ unyæ nkpæ manlo.

¹⁶ "Itsyise Onanto ála kawunsia kamfo kon bänkæ úfi wæ Ubi onni kplo utæ nkæ utsyua saa ke laafo wæ kano, læ oye bukpæ kanya, bomu læ unyæ nkpæ manlo. ¹⁷ Itsyise Onanto mántsyese wæ Ubi kawunsia nkæ læ ubæ olo ke dikpi, bomu bæ læ uyifo ke Ofomfokætæ.

¹⁸ "Utidi wæ ke laafo wæ Ubi kano, be-mbolo wæ dikpi. Fæe utsyua saa wæ laamfo wæ kano, bóolo wæ dikpi koko itsyise wóamfo Onanto eto Ubi onni kplo æmæ onno eso. ¹⁹ Kase baayæ kaalo dikpi næmæ ni bänkæ, diyænde næmæ æbæ kawunsia, fæe betidi aala ketuntu kaso diyænde næmæ, itsyise baala asa buayifoyifo kaso. ²⁰ Utsyua saa wæ leeyifo asa buaa, weekisi diyænde, nya woannyi kafi ni. Itsyise woate sikpi nkæ læ onyi ófi diyænde, yuulakæ wæ asa bua nnya weeyifo eto bænyæ. ²¹ Fæe utsyua saa wæ nsi nkpæ læ kusu sæ æsuæ, aanyi kafi diyænde, itsyise woala nkæ diyænde næmæ lækæ lete nkæ kase unsi nkpæ yæ læ Onanto eto lelabi æsua."

Yohanes Ntuflæsætidi Æmæ Édi Etiki Læ Yesu Æsua.

²² Læ nyamfo eto kamaa, Yesu ku wæ bakasebi édu bésu Yudea eto lekpake mfó. Bæsia mfó itæ lefe ditsyua, nya úkeyifo betidi ntuflæsæfæsæ eto lekpa. ²³ Lefe næmææ, Yohanes tsya ákæ læ Aion læ Salim óflo kæflæsæ betidi ntu, itsyise ntu abo læ mfó nya betidi ékesu wæ óflo nya úkæflæsæ mæ ntu. ²⁴ Lefe næmfóo, bæmmuæ to Yohanes beti bakpe læ aba eto diyo.

²⁵ Diyi lonii, etikinənə ətsyuə édufə lə Yohanes eto bakasebi ku Yudanyə utsyuə eto nti itsyi lə əsuəfləflə eto lekpa əsuə. ²⁶ Nyaso bəbə Yohanes əflə bətəyi wə bə, “Oteasa, akloma utidi utsyuə wə fə ku wə dínýə lə Ketu Yordan eto ditukpenkpe nə nse, ini wə əsuə fédi adansie fetsyiko? Wə ni nwə mfe nle betidi ntuflesəfləsə eto lekpa buyifo nē, nya betidi ba kenke nle budu kesu wə əflə.”

²⁷ Yohanes átəyi mə nkə, “Kuutsyuə saa embofo kulesa bəkə, lenni Onanto dīfi ni útə wə. ²⁸ Mi kosate ni mō badansie bə nteyi mi nkrpəsə wuee miə inni mō ni Nwə Onanto Lékpə Əhile Utsyə əmə. Fəe Onanto létsyese mē nkə ntə wə setə. ²⁹ Nwə ni Okafosee, wə ni nwə mbə Okafə əmə nē. Fəe nwə ni Okafose əmə eto oklobo, lə unyə ələ Okafose əmə eto əkəe bəwəwə, yeakpe wə disuəyuə tinti. Nko əmə eso mintsya nle disuəyuə bunyə tinti fe okafose əmə eto oklobo nē. ³⁰ Nya nko ele bə wə diyə be kato lə mō lele lə dibə kaso nē.

³¹ “Nwə ditsyi kato ubəə, so utsyuə saa. Nya nwə ditsyi kaso mfo tsyaa, kaso mfo eto utidi ete uni. Nya kaso mfo eto asa eto etiki ete weedi. Fəe nwə ditsyi kato úbəə, təkə məmblə kato. ³² Waateyi lesa nə úkənyə ku nnyə úkanə mfó. Fəe kuutsyuə saa amfo wə sedansiedidi siamə. ³³ Fəe nwə ke léfo wə kənyə kamə əwəwə, lə uyi bəse kətə nkə Onanto eyifo utintinyə. ³⁴ Nwə Onanto létsyesee, eedi Onanto eto etiki, itsyise Onanto éfi wə Ləwəwə úyisə wə əsuə kenke. ³⁵ Antə əmə aala wə Ubi əmə nya úfi lesa saa əkpe wə lə ani nē.

³⁶ “Nwə léfo Ubi əmə əwəwə, kpe nkrpə manlo. Nya nwə laani weentsyue Ubi əmə kotoo, weembunyə nkrpə manlo bəmə. Bomu Onanto eto kotonənə manlo ebutəka wə lə əsuə.”

4

Yesu Édi Etiki Ku Samariasio Utsyuə.

¹ Farisifo əno bə Yesu lə ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə buyifo kətə betidi, nyaso betidi kpe təkəko wə basə Yohanes. ² Lə sitintii, Yesu kosate mənýyifo ntuflesəfləsə eto lekpa útə kuutsyuə saa, bomu wə bakasebi hā dıkəyifo nko. ³ Se Yesu léte nkə Farisifo əno ditiki nəmfə nko, údu lə Yudea eto kaso úsu Galilea eto kaso. ⁴ Nya lə kusu ko ənyə əntəwə, ele bə əyē Samaria eto kaso ofe.

⁵ Yesu əsu óyo Samaria eto umə wə baakpo Sikar, wə ləfi kaso ka mə əna Yakob dítə wə ubi Yosef. ⁶ Letidibo ditsyuə nə Yakob dıku akə mfó. Nya se ilə Yesu fə úsu óyo mfó lə nkominti lefe itsyi lə kusu komə

eto bəyē esoo, úkənə úsiə lə letidibo nəmə əflə.

⁷ Nya ete Samariasio utsyuə dībə ntu kekutiko. Nya Yesu letəyi wə nkə, “Tə mē ntu lə nna.” ⁸ Lə lefe nə mfó əsuəə, Yesu eto bakasebi ébudu bésu umə didisa kayako.

⁹ Usio əmə átəyi nkə, “Beso fə Yudanyə laato mō Samariasio fə ntə fə ntu lə ənə?” Usio əmə átəwə nko itsyise Yudafo ku Samariafo manlo.

¹⁰ Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Lə nnyə ete fenyi lesa nə Onanto ləətə ku nwə nle fə bəto nkə tə wə ntu lə unəə, eni fə bomu ebəto wə fə utə fə ntu bo ləətə nkrpə.”

¹¹ Usio əmə átəwə nkə, “Boanto, əmbə lesa nə beefi kekuti ntu, nya letidibo nəmə tsya atsyə. Sie fuunyə ntu bo ləətə nkrpə bəmə ətsyiko? ¹² Lee fə nso bo Ona Yakob wə dıku letidibo nəmfə útə bo, kaka wə ku wə bebi ku wə bebuki kenke dınə ntu bətsyiko?”

¹³ Mfó nya Yesu dítə wə mbuayə nkə, “Lə betidi ənə ntu bomfo, utukue si wəwə mə. ¹⁴ Fəe ntu bo mō luutəə, utukue ensi əmbəle nwə luunə mu. Ntu bo mō luutəə wə ebofiani nkrpə eto ntu eto kayifəko lə wə. Ntu bomfo ebukabodi lə wə nya buutə wə nkrpə manlo.”

¹⁵ Usio əmfə átəyi wə nkə, “Boanto, tə mē ntu bomfo bə lə utukue lə əyē mē bəle bio, nya lə nyə mfo bubə kekuti ntu.”

¹⁶ Yesu átəyi wə nkə, “Su akpadi fə usə lə bibə.”

¹⁷ Usio əmə átəyi wə nkə, “Minsi kusə.”

Yesu átəyi wə nkə, “Átəyi sitinti fə ensi kusə. ¹⁸ Ébusiəko basani əno əfē. Nya nwə fə ku wə nkrpə mōmə kulaa tsya enni fə usə. Sitinti fátəyi.”

¹⁹ Usio emə átəyi Yesu nkə, “Bonamute, nnyə miə eyifo Onanto eto unyéləkətidi. ²⁰ Bo Samariafo, bo banamə əsumu Onanto lə kətini komfo əsuə. Fəe mi Yudafo aateyi biənkə Yerusalem ni kaka ele bə busumu Onanto.”

²¹ Yesu átəyi wə nkə, “Usionko, fo mē əno fə lefe ditsyuə lə bubə nə betidi lensiembusumu Onanto lə kətini komfo əsuə nyə lə Yerusalem. ²² Mi Samariafo, binyi lesa nə biesumu. Fəe bo Yudafo, buyi futsyə boesumu. Itsyise Yudafo əsuə nnyə bəfokatə laayə kəbə. ²³ Fəe lefe lə bubə nya dıkəbə tsya koko, se betidi luusumu Antə əmə əyē lə kusu sēe ku lə ləwəwə eto əsuəale ku lə sitinti əsuə. Itsyise mə ni besumunyə ba eto okle Onanto laala nkə besumu wə nē. ²⁴ Se Onanto ni Ləwəwə esoo, betidi ba luusumu wəə, ele bə bəyē lə ləwəwə nəmə eto əsuəale ku lə sitinti əsuə.”

²⁵ Usio əmə átəyi wə nkə, “Nyi miə Nwə Onanto Lékpó Ǿhile Utsyə, wə baakpo Kristoo, ebubə. Nya lə ubəə, wuuləkə lesa saa kaso ote bo.”

²⁶ Yesu átəyi wə nkə, “Mə nwə nle etiki budi ku fə mfoo, mə ni wə nē.”

²⁷ Lefe nəmfóo, wə bakasebi bamə əbə bédufə nya iyifo mə naa se bənyə wə ɔnlə etiki budi ku usio. Fəe mə kuutsyua saa mánto usio əmə bə be woabəbe nye bəto wə bə beso ɔnlə etiki budi ku usio əmə.

²⁸ Usio əmə áyani wə ɔlotsyi əmə útsyə lə letidibo nəmə ɔflɔ nya údu úsu umə útsyə ɔtəyi betidi nkə, ²⁹ “Bibə bəbe osani utsyua wə letəyi mə lesa saa nə mínkeyifo mínýə lə mə nkə! Lee wə ni Onanto eto nwə Bákpo Ǿhile Bətsyə əmə?” ³⁰ Nyaso betidi bamə ábo bətsyi umə əmə bésu bə beesu bənyə wə.

³¹ Lefe nəmfóo, bakasebi bamə ále Yesu lekpakpa bətəyi bənkə, “Oteasa, bedi lesa!”

³² Fəe ɔtəyi mə nkə, “Nkpe lesa nə muudi nə əsua binyi kulesa saa bitsyiko.”

³³ Nyaso bakasebi bamə étsyiko mə əsua bəto bənkə, “Lee utsyua áboko wə lesa údi?”

³⁴ Yesu átəyi mə nkə, “Mə didisa ni bə nyifo nwə lékpe mə eto leləbi, nya lə nlosə keyifo ka útə mə nkə nyifo. ³⁵ Biatəyi biənkə, ‘Afa ana sǔǔ kama fə lesa loobe oto.’ Fəe nle mi bətəyi minkə bəle ola bəbe kakue eto ditsyəbi lə bəbe kase bidikə biamə dikabə! Bíoyo nnya buləkə. ³⁶ Onanto aafó kayo nwə ləələkə bidikə lə ɔkue nya waakpa mi kəkpó lə unwu itə nkə manlo. Lə nyamfo eso nwə laato ku nwə ləələkə, məmblə ebunyə disuəyua tinti. ³⁷ Nyaso nnya baatəyi bə utidi ɔni laato nya obamba ləələkə, eyifo sitinti. ³⁸ Mə létsyese mi miə bisu biləkə bidikə lə ɔkue wə inni mi léto bikə biamə. Betidi bamba diyifo keyifo kekəleke lə kaso kətsyikokə lə mfó, nya mi dínýə kutəkə lə keyifo ka mə diyifo əsua.”

Samariafɔ Kpə Áfo Yesu Bánɔ.

³⁹ Samariafɔ kpə lə umə əmə áfo Yesu bánɔ eyə lə nnya usio əmə letəyi nkə, “Ǿtəyi mə lesa saa nə mínkeyifo lə mə nkə əsua mínýə,” eso. ⁴⁰ Nyaso se Samariafɔ bamə díbə bənyə Yesu lə letidibo nəmə ɔflɔ, bále wə lekpakpa bə usiə lə mə ɔflɔ nya Yesu disiə mfó eyi ənuə.

⁴¹ Betidi bamba kpə esi báfo wə bánɔ lə wə ditiki nə údi mə eso.

⁴² Nya bətəyi usio əmə bənkə, “Bófo bóno məmo inni lə nnya fətəyi bo eso, bomu bo kosate áno etiki nnya údi eso, nya buyi boə wə ni kawunsia kamfo eto Ofomfokətə tinti əmə.”

⁴³ Lə eyi ənuə eto kamaa, Yesu édu mfó úsu Galilea eto kaso. ⁴⁴ Itsyise wə kosate ələkə ɔtəyi nkə, “Dibu anke kətə Onanto Eto Unyéləkətidi lə wə kosate eto kaso.”

⁴⁵ Fəe se Yesu disu údufə Galilea, betidi bamə áfo wə atuu ku disuəyua, itsyise se bésu Ukpə Ása Bo Ǿyila eto Diyisəe kediko lə Yerusalem, bənyə asa nnya kenke úyifo.

⁴⁶ Lə nnya kamaa, Yesu ésinkli úsu Kana lə Galilea eto kaso, kaka úkatsyi ntu ɔwuninsə bófianni nte. Lefe nəmfóo, Aba eto unyəsia ninə utsyua wə dítsyi Kapernaum eto ubi áno bufi. ⁴⁷ Se ɔno nkə Yesu etsyi Yudea úbə Galilea, úsu wə ɔflɔ nya ɔle wə lekpakpa nkə úsu Kapernaum lə usu otsya wə ubisaibi utə wə, itsyise wə ubi əmə fe woala lə ukpə.

⁴⁸ Yesu átəyi wə nkə, “Lə biənnýə nyifo ayanisa ntee, biamfo mə kanə.”

⁴⁹ Uninə əmfó ále wə lekpakpa ɔtəyi nkə, “Bonamute, bə lə əbə abe mə ubi əmə bə lə ɔye bukpə.”

⁵⁰ Mfó nya Yesu letəyi wə nkə, “Su! Fə ubi əmə ebokə nkə.”

Uninə əmə áfo etiki nnya Yesu letəyi wə ɔno nya úsinkli údu. ⁵¹ Se úsinkli ɔntoo, wə diyo eto beyifoyifo bətsyua átsyako wə lə kusu nya bətəyi wə bənkə wə ubi əmə kpe nkə. ⁵² Ǿto mə lefe nə tutuutu íyua wə ubi əmə. Nya bətə mbuayə bənkə, “Kəna ku kakəmi lefe, fə lebombo ləwə eti nnya boyila bomə léyani wə nē.”

⁵³ Ubi anto əmə ákloma nkə lefe nəmfó əsua tutuutu Yesu letəyi wə nkə, “Fə ubi əmə ebokə nkə.” Nya uninə əmfó ku wə diyo eto betidi kenke léfo Yesu bánɔ.

⁵⁴ Nyamfo diyifo ayanisa nuəfə nnya Yesu diyifo lə Galilea se utsyi Yudea eto kaso úsu mfó nē.

5

Yesu Átsya Ufımfi Utsyua Lə Ditumbu Ditsyua Ǿflɔ.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu ésu Yerusalem se Yudafo eto diyisəe ditsyua didife léyo. ² Lə umə əmə eto kaka baakpo Basamu eto Kesie ɔflɔ, ditumbu ditsyua kpe mfó nə baakpo bə Betesda lə Hebrifo eto sele əsua. Bákpo mpatampa ɛno bənyansə lə ditumbu nəmə ɔflɔ. ³ Mfó bəfımfi kpə ateate ba ni bənəmba, mba letsyini, ku mba leba bankpoo kaso díbə kəkpó. Nya bənyə bensekə ntu bomə eto butinkəsə butsyua. ⁴ (Itsyise afe ətsyua, Onanto eto ɔtonkpe utsyua kəbə kəmunisə ntu bomə. Nya ufımfi tute wə ke didufə lə ntu bomə əsua, ənyə bufitsyantsya.) ⁵ Osani utsyua káləbə mfó wə díkəfi ale fosi ətsyə ale mflamfla sǔǔ. ⁶ Se Yesu dínýə wə nya unyi nkə onlabə lə ufinkla əsua

mfó itə ale kpəə, óto wə nkə, “Ala bə, fə bufi ye fə?”

⁷ Ufimi əmə ətə mbuaye nkə, “Uninə, mimbə kuutsyuə wə loowunsəko mē ndufə ntu bomə kafo lə bémunisə mu. Lə nkplatsya miə meedufə tsyaa, utidi bamba éboka mē budufə koko.”

⁸ Yesu átəyi wə nkə, “Taka ənyə, fi fə okla lə ayə edu!” ⁹ Lamfolamfo, osani əmə eto əsuə əmuə wə ale! Úfi wə okla nya óyē údu.

Diyi nə nyamfo díbəə, eyifo Yudafo eto Ɔnwéditsyayi. ¹⁰ Nyaso Yudafo eto beninə átəyi osani wə Yesu létsya bufi bənkə, “Mmi eyifo Ɔnwéditsyayi. Kofi məntə kusu bə lə etsyi fə okla.”

¹¹ Ɔtəyi nkə, “Nwə létsya mē bufi ke letəyi mē nkə, “Taka ənyə, fi fə okla lə ayə edu!”

¹² Bátə wə bənkə, “Owoe ni utsyə letəyi fə nkə, “Tsyi fə okla lə ayə?”

¹³ Fəe nwə bətsya bufi bomə mánte nkə utsyə əmə ni Yesu. Nya Yesu tsya ébonya údufə lə betidi kpə ba dínyə mfó eto nti.

¹⁴ Nyamfo eto kamaa, Yesu ənyə wə lə Onanto eto kedikətəkə nya ótəyi wə nkə, “Bebé! Əsuə búmuə fə ale. Nyaso mensiyifo lebuə bio! Lenni nkoo, lesa nə nkpe ale enso mma ebuyifo fə!” ¹⁵ Nya osani əmə dídu nya úsu ótəyi Yudafo eto beninə bamə nkə Yesu ni utidi wə létsya wə bufi.

¹⁶ Nyaso bətsyiko Yesu bulə, itsyise ótsya utidi bufi lə Ɔnwéditsyayi əsuə ¹⁷ Yesu átəyi mē nkə, “Mə Anto si ólɛ keyifo buyifo lefe saa, nyaso ele bə mintsya yifo nko.”

¹⁸ Lə nnya ótəyi mfo esoo, Yudafo eto beninə esi bábəbə esu keklege bə baalo wə. Itsyise inni Ɔnwéditsyayi əsuə eto kofi ete óta úbu, bomu usi ótəyi nkə Onanto eyifo wə Anto. Nya nyamfo eto kaso ni bə wə ku Onanto akate.

Yesu Eto Əsuəale

¹⁹ Mfó nya Yesu letəyi mē nkə, “Nlɛ mi bətəyi sitinti minkə, Onanto eto Ubi embofo kulesa buyifo lə wə kosate eto əsuəale əsuə. Bomu lesa nə wəənyə wə Anto leeyifoo, ni wintsya leeyifo nɛ. ²⁰ Itsyise Anto əmə aala wə Ubi əmə nya woate wə lesa saa nə wə kosate nɛ buyifo. Nya woote wə asa kpɛ kpə enso nyamfo nnya luuyifo mimbə yanii. ²¹ Fe kase Anto əmə laatakasə bəkpənkpə ketsyiko ɔkómə kaboko nkprə, nko ke Ubi əmə tsya luutə nkprə mba úləkə nɛ. ²² Nya Anto əmə kosate tsya ankponko kuutsyuə lekpo, bomu útə wə Ubi kusu nkə okponko betidi kenke lekpo, ²³ bə lə utsyuə saa lə ufi dibu utə Ubi əmə fe kase bəətə Anto əmə dibu.

Futsyə kee dímembu Ubi əməə, mémbu Anto əmə létsyese wə tsya.

²⁴ “Nlɛ mi bətəyi sitinti minkə, utsyuə saa wə laano mə ditiki nya ófo nwə létsyese mē ɔnoo, wuunyə nkprə manlo. Bembokponko wə lekpo, fəe óyē lə ukprə əsuə ófə údufə lə nkprə əsuə koko. ²⁵ Nlɛ mi bətəyi sitinti miə, lefe lə bubə nə bəkpənkpə luutsyue Onanto eto Ubi koto, nya mba leetsyue wə ɔkəe koto ebunyə nkprə tinti. Lefe nəmə kulaatsya ébubə koko. ²⁶ Fe kase Anto əmə ni nkprə eto ketsyikoko, nko ke útə nkə wə Ubi tsya yifo nkprə eto ketsyikoko nɛ. ²⁷ Nya útə wə əsuəale nkə okponko kawunsia kenke lekpo, itsyise wə ni Utidi Eto Ubi əmə.

²⁸ “Biəntə lə nyamfo lə iyifo mi yanii, itsyise lefe lə bubə nə bəkpənkpə ba nkpe lə edi looɔo Utidi Eto Ubi əmə eto ɔkəe. ²⁹ Nya bəbə lə edi bəbə. Mba dísiə nkprə sɛe ebodata bənyə nkprə manlo. Nya mba dísiə nkprə bua, tsya ebodata bafó dikpilolo.

³⁰ “Məmbofó kulesa buyifo lə mə əsuəale əsuə. Lesa nə Onanto laateyi mɛɛ, nnya meefi kakpo lekpo nɛ. Nyaso mə lekpokponko ye lə kusu əsuə, itsyise meenyifo kulesa lə mə lelabi əsuə, bomu lə nwə létsyese mə eto lelabi əsuə.”

Yohanes Ələkə Yesu Kenyɛ.

³¹ Yesu esi ótəyi nkə, “Lə nləkə kenyɛ lə mə kosate əsuəə, yanlə bə bafó lesa nə mɪntəyi əmbə kalende. ³² Fəe utidi bamba kpe wə leedi adansie lə mē əsuə, nya nyi miə adansie nnya ɔnlɛ budi lə mɛɛ, kpe kalende.

³³ “Biokpe batonkpe Yohanes ɔflo nya úkatəyi mi sitinti siamə itsyi lə mē əsuə. ³⁴ Fəe mɔo, minlə bətəyi miə utidinini eto sedansiedidi lə mē əsuə afe itə mɛ. Bomu ntsyi nyamfo bə lə binyə bəfokətə. ³⁵ Yohanes ətsyə fe okandie wə nɛ bunyə nya onlɛ lekpasə butə, nya béla biə biənyə disuəyue lə wə lekpasə nəmə əsuə itə lefe sɛkɛ ete.

³⁶ “Fə mɔo, sedansie sia lɛflo senso Yohanes eto selee, se nkpe mē nɛ. Itsyise keyifo ka mə Anto ditə mē nkə nyifo nɛ, ka minlə buyifo, ke nɛ adansie budi lə mɛɛ nɛ. Ke nɛ bote bə mə Anto əmə létsyese mɛ. ³⁷ Nya Anto wə létsyese mɛ tsyaa, wə kosate leedi adansie lə mē əsuə. Bianno to wə ɔkəe bəno, nya biənyə to kase unte binyə. ³⁸ Fəe biamfo wə ditiki nəmə kakpe lə mi akəsi itsyise biamfo utidi wə ótsyue bəno. ³⁹ Biakase Awónisa Kenke eto Kukue eto asa itsyise bibu biə biunyə nkprə manlo lə nnya əsuə. Nya ko etiki nyamfoo, lə etiki budi ketsyi lə mē əsuə! ⁴⁰ Fəe bəni biə biembubə mē ɔflo lə binyə nkprə.

⁴¹ “Minle kaso mfo eto betidi eto atesə bəbəbe, ⁴² itsyise nyi betidi ba eto okle bini, nya nyi miə bianla Onanto lə mi akəsəi. ⁴³ Mbə lə mɔ Anto eto diye əsuə, fəe biamfo mɛ. Nya lə utidi bamba ebubə lə wə kosate eto diye əsuə alɛ, biofo wə. ⁴⁴ Ntsyə yuubə fɛ biofo mɛ bɛnɔ lə lefe nə eto lefe bɛnlɛ atesə bəbəbe ketsyiko mi bətsyuə ɔfɔ, nya biambəbe atesə nnya ditsyi Onanto ɔni kpɔ əmə ɔfɔ?”

⁴⁵ “Fɛe biambu biə mɔ ni nwə loolo mi dikpi lə mɔ Anto ɔfɔ. Bomu Moses, nwə əsuə bifi mi kusubebe bitəkə, wə ni futsyə loolo mi dikpi nɛ. ⁴⁶ Lə nnya ete bəfo Moses bɛnɔ sitintii, eni bəfo mɛ bɛnɔ, itsyise ɔwɔni asa utsyə itsyi lə mɛ əsuə. ⁴⁷ Fɛe se biamfo lesa nə ɔwɔni utsyə bɛnɔ, ntsyə yuubə fɛ biofo lesa nə maateyi bɛnɔ?”

6

Yesu Itə Betidi Akpi Anɔ Lesa Bédi.

¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu áyila Galilea eto Ditumbukple nə bensi baakpo bə Tiberia eto Ditumbukple úsu ni lekpake nə nse. ² Nya betidi kpə ditəkəko wə, itsyise bənyə ayanisa nnya úyifo ɔtsya mba nle bufi eso. ³ Yesu ku wə bakasebi ábe bésu bəsiə lə lekpenkpe ditsyuə əsuə. ⁴ Lefe nə Yudafo leedi Ukpɛ Ása Bo Jyila eto Diyi éboyo elo.

⁵ Se Yesu létakasə ənəmi únyə sitiditu kple sia nle wə ɔfɔ bubə, ɔtɔ Filipo nkə, “Sieti buunyə didisa boya butə betidi bamfo kenke lə bedi?” ⁶ Fɛe Yesu áto nyamfo nkə lə ufi oto Filipo obe, ite bə uyi lesa nə wə kosate ləbəbə buyifo tsya fɛ.

⁷ Filipo etə wə mbuayɛ nkə, “Lə bufi betidi alofa ənuə eto diyi eto kayofofo eto atabi boya didisa kulaa tsyaa, diemboyo bə betidi bamfo eto utsyuə saa nyə sɛke udi!”

⁸ Mfó nya Yesu eto okasebi wə ni Simon Petro, eto ɔyimi wə baakpo Andrea, lətsyi wə nkə, ⁹ “Okosobi utsyuə si mfo wə ntsyi abolo anɔ ku akpɛ ənuə. Fɛe bə ni nyamfo itə betidi ba kpɛnkpɛ mfo?”

¹⁰ Yesu átsyi mə nkə, “Bitə lə betidi bamə lə bəsiə lə kaso lə kaka lékpa wuee.” Nyaso betidi bamə kenke əsiə lə kaso. Basani mate eyifo fɛ akpi anɔ. ¹¹ Nya Yesu difi abolo nyamə, nya ɔsɔ Onanto ani nya úsie nnya útə betidi bamə nsi mfó. Nko ke úyifo ku akpɛ nyamə tsya nɛ, nya mə utsyuə saa lɛkɛ kase óla.

¹² Se bédi bémii, Yesu átsyi wə bakasebi bamə nkə, “Bɛsɛ nnya díbu, bə lə ku ni ditsyuə saa lə lɛyɛ bobia.” ¹³ Nyaso báse nnya díbu bako. Nya nnya díbu lə abolo anɔ nnya bédi əsuə, éyi lefosi etsyitsya ənuə.

¹⁴ Se betidi bamə dínyə ayanisa nnya Yesu díyifoo, bətsyi bənkə, “Sitintii nwə mfo ni Onanto eto Unyeləkətidi wə luubə kawunsia nɛ!” ¹⁵ Nya, Yesu áte nkə bəbəbə wə bubə kəmuə lə əsuəale əsuə kətsyə seka. Itə eso úləkə əsuə lə mə nti úsu ɔkɛ lə akpenkpe nnya nkpe mfó nti wə mate.

Yesu Áyɛ Lə Ntu Ísuə.

¹⁶ Se ditsyitsyo lefe léyoo, Yesu eto bakasebi áyifə bésu ditumbukple nemə kɛnyɛ. ¹⁷ Bédufə lə ɔkɔ utsyuə əsuə nya bətsyiko ditumbukple nemə bɔyila kesu Kapernaum eti. Kale ébolo, tsya fɛe Yesu məmbə ɔyotɔ mə ɔfɔ. ¹⁸ Ditumbukple nemə eto ntu étsyiko bonwa ketu flɛmflɛmfɛ, itsyise ufiebi étsyiko bɔsɔ kekɛle. ¹⁹ Bakasebi bamə ébonwa ɔkɔ əmə báyɛ fɛ esunkpɔ ətsyə nye ana ku kama fɛ bənyə se Yesu nye lə ntu bomə əsuə ɔnlɛ ɔkɔ əmə ɔfɔ bubə. Se bənyə wə, sikpi ko dímuə mə! ²⁰ Nya Yesu lətsyi, mə nkə, “Biante sikpi! Mɔ uni.” ²¹ Mfó fɛ əsuə díyua mə nɛ! Nya bətə údufə lə ɔkɔ əmə nya ete bédufə kaka bántɔ tsya nɛ.

²² Se kale dísiə, betidi ba díbu bənyə lə ditumbukple nemə eto situma sia nsee, ənyə bətsyɛ lekpo bə diyi nə léfɛ, ɔkɔ ɔni há dínyə lə utufɔ mfó. Báte bə Yesu méndufə lə ɔkɔ əmə əsuə ku wə bakasebi fɛ bətsyiko ditumbukple nemə bɔyila. Bakasebi bamə mate ete dídufə lə ɔkɔ əmə kafo. ²³ Nya efue bamba nnya ditsyi Tiberia eto umə əbə ídufə kaka dímantsonko kaka bédi abolo, se Bonamute lékasə Onanto ani ólosə eto kama. ²⁴ Se sitiditu nemə dínyə nkə Yesu nye wə bakasebi manke mfó esoo, bédufə lə efue nyamə nya bədu bésu Kapernaum bésu banle Yesu bəbəbe.

Yesu Ni Didisa Nə Ləətə Nkpə.

²⁵ Se betidi bamə dínyə Yesu lə ditumbukple eto lekpake nə nsee, bəto wə bənkə, “Oteasa, dimamfe fəbə mfo?”

²⁶ Yesu etə mə mbuayɛ nkə, “Nle mi bətsyi sitintii minkə, inni ayanisa nnya bínyə mínyifo bɛnɔ kaso eso bɛnlɛ mɛ bəbəbe, bomu lə didisa nə bəke bídi bími eso. ²⁷ Biankplatsya itə didisa nə laabia, bomu bɛkplatsya itə didisa nə lambia, nə luutsyə itə nkpə manlo. Didisa nəmfoo, ni ni nə Utidi Eto Ubi luutə mi nɛ, itsyise Anto Onanto ébutəkə wə kɔni utsyə.”

²⁸ Mfó nya betidi bamə létɔ Yesu bənkə, “Be ele bə buyifo lə ete bə bɔlɛ Onanto eto keyifo buyifo?”

²⁹ Yesu etə mə mbuayɛ nkə, “Lesə nə Onanto ləla nkə biyifo ni bə befo utidi wə ɔtsyese bɛnɔ.”

³⁰ Bəto wə bənkə, “Nte ayanisa nnya fuuyifo ate bo, bə lə bofo fə bɔnɔ? Be fuuyifo? ³¹ Bo banamə édi didisa nə

baakpo mana læ mfiminti fe kase báwɔni bətsyæ læ Awonisa Kenke eto Kukue əsua bənkə, ‘Útə mə didisa nə ditsyi kato nkə bedi.’ ”

³² Mfó nya Yesu læteyi mə nkə, “Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə inni Moses ni nwə dítə mi didisa nə ditsyi kato. Bomu mə Anto ni nwə lætə mə didisa tinti nə ditsyi kato. ³³ Itsyise Onanto eto didisa ni nwə ditsyi kato úbə. Wə ni nwə lætə nkə kawunsia nɛ.”

³⁴ Bəteyi wə bənkə, “Bonamute, tə bo didisa nəmfo lefe saa.”

³⁵ Mfó Yesu læteyi mə nkə, “Mə ni didisa nə lætə nkə nɛ. Fə ke díbə mə oflɔɔ, kukpənsɛ əmbɔlə fə kulefe, nya nwə léfo mɛ ɔnɔɔ, utukue əmbɔlə wə kulefe kulefe. ³⁶ Fɛɛ nteyi mi minkə ite bə biunyə mɛ tsyaa, bíamfo mɛ bɛnɔ. ³⁷ Utsyuə saa ke mə Anto əmə difi útə mɛɛ, ebubə mɛ oflɔ, nya nwə díbə mɛ oflɔɔ, məmbɔni wə kulefe. ³⁸ Itsyise nteyi kato mbə inni bə læ nyifo læ mə lelabi əsua, bomu mbə miə læ nyifo læ nwə létsyese mɛ eto lele əsua. ³⁹ Nya utidi wə létsyese mɛ eto lelabi ni nkə mba kenke úfi útə mɛ eto kutsyuə mannya, bomu bə læ ntakasə mə nnyənsə læ diyi fɛfɛ əsua læ məmblɛ kenke læ bənyə nkəpə manlo. ⁴⁰ Itsyise mə Anto eto lelabi ni nkə, utsyuə saa wə dínɔy mə Onanto eto Ubi nya ófo mɛ ɔnɔɔ, læ unyə nkəpə manlo, nya mootakasə wə nnyənsə læ diyi fɛfɛ əsua.”

⁴¹ Mfó nya Yudafɔ bamə ditsyiko bɔwɔnɔnɔ læ wə əsua itsyise ɔteyi nkə, “Mə ni didisa nə ditsyi kato díbə” eso. ⁴² Nyaso bátɔ mə əsua bənkə, “Inni Yesu əmfo wə ni Yosef eto Ubi lee? Buyi wə anto ku ambe. Ntsyæ íbə fɛ woateyi nkə, utsyi kato úbə?”

⁴³ Yesu áteyi mə nkə, “Beyɛ kənə læ mi nti. ⁴⁴ Kuutsyuə embofo mɛ oflɔ bubə lenni mə Anto əmə lékpa wə óboko mə oflɔ. Nya mootakasə wə mboko nkəpə læ diyi fɛfɛ əsua. ⁴⁵ Onanto eto bənyeləkətidi áwɔni bənkə, ‘Onanto ebote məmblɛ kenke asa.’ Nyaso utsyuə saa wə leetsyuə ato nya woakase asa ketsyi læ Anto əmə oflɔɔ, əəbə mə oflɔ. ⁴⁶ Nyamfo mante bə utsyuə ébunyə Anto əmə unyə enso nwə ditsyi Onanto əmə oflɔ hā dikənyə wə unyə. ⁴⁷ Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə nwə lefo ɔnɔɔ, nkəpə manlo kpe wə. ⁴⁸ Mə ni dídisa nə lætə nkəpə. ⁴⁹ Mi banamə édi lesa nə baakpo mana læ mfiminti, fɛɛ bekpə. ⁵⁰ Fɛɛ didisa nə ditsyi kato díbə, eyifo didisa nə utsyuə saa ke leedi nii, embukpə. ⁵¹ Mə ni didisa nə lætə nkəpə, nə ditsyi kato díbə. Utsyuə saa wə leedi lesa nəmfoo, wuusie nkəpə lefe saa. Nya didisa nə muufi ntə

kawunsie eto betidi bə læ bənyə nkəpə, eyifo mə əsua eto sinə sia muumfi ntə.”

⁵² Nyamfo áboko kənə kekkele læ Yudafɔ bamə nti nya bátɔ bə, “Ntsyæ utidi əmfo loofɔ wə əsua eto sinə bufi kətə bo nkə budi?”

⁵³ Mfó nya Yesu læteyi mə nkə, “Nlɛ mi bəteyi sitinti minkə, læ biendi mə Utidi Eto Ubi eto əsua eto sinə, binə mə kɔtɔɔ, biembunyə nkəpə læ mi əsua. ⁵⁴ Utsyuə saa ke leedi mə əsua eto sinə nya wəənə mə kɔtɔɔ, ebunyə nkəpə manlo, nya mootakasə wə mboko nkəpə, læ diyi fɛfɛ əsua. ⁵⁵ Itsyise mə əsua eto sinə ni didisa tinti nya mə kɔtɔ ni ənəsa tinti. ⁵⁶ Utsyuə saa ke leedi mə əsua eto sinə nya wəənə mə kɔtɔɔ, okpɛ læ mɛ, nya mintsya nsi nkəpə læ wə. ⁵⁷ Fe kase Anto wə nsi nkəpə læ mɛ nya minsi nkəpə læ wə, nko ke utidi wə leedi mə əsua eto sinə, luusia nkəpə eyɛ læ mɛ eso nɛ. ⁵⁸ Nyamfo ni didisa nə ditsyi kato díbə. Dinte fe didisa nə eto okle mi banamə dídi nya bəkpə. Utsyuə saa ke leedi didisa nə maateyi mfoo, ebusia nkəpə itə lefe nəmə kenke.” ⁵⁹ Asa nyamfo Yesu léte mə læ Yudafɔ eto katsyako læ Kapernaum nɛ.

Nkpə Manlo Eto Etiki

⁶⁰ Se Yesu eto bakasebi kpə leno etiki nyamfoo, bəteyi bənkə, “Ditiki nəmfo eto kasɔnɔnɔ kpe ale tinti! Owɔe loofɔ ni bofo?”

⁶¹ Itɛ bə mə kuutsyuə mémfɛ kənyɛ ɔteyi kulesa tsyaa, Yesu áte nkə íkələ mə læ akɔsi nya ɔtə mə nkə, “Nyamfo ələ mi? ⁶² Nyalɛ, læ íbə bə binyə Utidi eto Ubi əmə ɔntɔ kato kaka usiə kɔɔ, ntsyɛ biuyifo? ⁶³ Onanto eto Lɛwɔnɔ Kenke lætə nkəpə. Utidi eto əsua eto sinə əmbə kutəkə saa. Etiki nnya kenke mintsyi eyifo Onanto eto Lɛwɔnɔ eto etiki nnya lætə nkəpə. ⁶⁴ Fɛɛ bətsyuə kpe læ mi nti bə dímamfo bənɔ.” Yesu áte taa kasɔ ketsyikokɔ mba dímamfo wə bənɔ kɔ nwə luufi wə okpɛ koni. ⁶⁵ ɔteyi úsukosə nkə, “Nyamfo eso mintsyi mi miə kuutsyuə saa embofo mɛ oflɔ bubə lenni Anto əmə dítə wə kusu.”

⁶⁶ Lə nyamfo eto kamaa, mba dítəkəkɔ wə kpə ésinkli læ wə kama nya bəkətəkəkɔ wə kama bio.

⁶⁷ Mfó nya Yesu létɔ wə bakasebi lefosi inuə bamə nkə, “Mi tsyaa, biusinkli mɛ kama?”

⁶⁸ Simon Petro ətə wə mbuayɛ nkə, “Bonamute, owɔe oflɔ buudu busu? Fə nkpe nkəpə manlo eto etiki nyamə! ⁶⁹ Nya mɔmɔɔ, bófo bóno nya bunyi boə fə ni Onanto eto Ubi, wə ni ɔkenkenyə əmə.”

⁷⁰ Mfó nya Yesu dítə mbuayɛ nkə, “Mə ni nwə díləkə mi lefosi inuə bamə tsyaa, ɔni eyifo oboatidi læ mi nti!” ⁷¹ Yesu áteyi nyamfo itsyi læ Yuda wə ni Simon Iskariot

eto ubi əsua. Itsyise uyifo bakasebi lefosi inuə bamə eto ɔni wə luufi wə okpe kɔni.

7

Yesu Ɛsu Yudafo Eto Mpatampa Kalosiasia Eto Diyisee Kediko.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu Ɛsu ɔye lə Galilea eto kaso, nya wánla nkə weesu Yudea eto kaso itsyise Yudafo akabebe kusu lə balo wə eso. ² Lefe nəmfoo, Yudafo eto Mpatampa Kalosiasia eto Diyisee nəmə éboyo. ³ Nyaso Yesu eto bayimisani áteyi wə nkə, “Du mfo lə esu Yudea eto kaso lə fə bakasebi lə bənyə asa nnya fanle buyifo. ⁴ Itsyise utidi wə laala nkə bate wə, enyifo asa kakula. Se fanle asa nyamfo buyifoo, ləkə nnya ate kawunsia kenke lə betidi lə bate fə!” ⁵ Báteyi wə nko itsyise wə bayimisani kulaa tsya mámfo wə bánɔ.

⁶ Yesu áteyi mə nkə, “Mo lefe mányo tɔ. Fəe mii, lefe saa alɛkə itə mi. ⁷ Kawunsia embofo mi bukisi. Fəe mɔɔ, keekisi mə itsyise nle buləkə kate minkə ke asayifoyifo eyi ku abuyifoyifo. ⁸ Mii, bisu diyisee nəmə kedikɔ. Mɔɔ, membusu diyi nəmə kedikɔ itsyise mɔ lefe mányo tɔ.” ⁹ Se ɔteyi mə nyamfo, ɔtsyime ɔkɛ lə Galilea mfó.

¹⁰ Fəe se wə bayimisani bamə didu bəsu diyi nəmə kedikɔ eto kamaa, Yesu tsya Ɛsu mfó, fəe wənləkə wə əsua ote, ɔkula əsua. ¹¹ Yudafo eto beninə ákabebe wə lə diyisee nəmə kedikɔ ákatɔ bə, “Sieti osani əmə nkpe?”

¹² Betidi kpə lə sitiditu nəmə nti ékedi etiki kawekawə lə Yesu əsua kateyi bənkə, “Uyifo utidi sɛɛ.”

Nya bətsyua tsya díkatəyi bənkə, “Owo lo! Ɔlɛ betidi bəwə kakpe kanyansəl!”

¹³ Fəe se banle Yudafo sikpi bote esoo, kuutsyua mámfo nnya buləkə kateyi lə betidi lə banɔ.

Yesu Áte Asa Lə Diyi Nəmə Kedikɔ.

¹⁴ Se diyisee nəmə didi eto eyi leyo ni ntinti etii, Yesu Ɛsu Yudafo eto Disumuyo nya úsu óte asa mfó. ¹⁵ Wə asatete nyamə éyifo Yudafo bamə yanii, nya báteyi bənkə, “Sieti okosobi əmfo ditsyi ku kobe komfo eto okle, se wənsu asa kakaseko lə kukalebe saa?”

¹⁶ Mfó Yesu díta mbuaye ɔteyi mə nkə, “Mɔ asatete méntsyi mɔ kosate ɔflo. Bomu itsyi Onanto wə létsyese mə ɔflo. ¹⁷ Utidi wə laala nkə weeyifo Onanto eto lababii, ebote lə asa nnya maate etsyi Onanto ɔflo lee, mɔ kosate eto əsuəale əsua maate nnya. ¹⁸ Utidi wə leedi etiki itsyi lə wə əsuəale əsua, wə əsua eto atesə waabebe. Fə, utidi wə laala nkə waatesə nwə létsyese wə, weeyifo asa kayenko lə sitinti əsua nya waanteyi sidia. ¹⁹ Inni Moses ni nwə díta mi kɔfi komə lee? Fəe

mi kuutsyua entsyue kɔfi komə koto. Beso bela biə bialo mɛ?”

²⁰ Mfó sitiditu siamə díta wə mbuaye bənkə, “Ləwɔnɔ bua təkəko fə! Owoe nle bola nkə waalo fə?”

²¹ Yesu ətə mə mbuaye nkə, “Ayanisa ani nyamfo mínyifo nya íyifo mimble tā yanii mmə. ²² Moses ətə mi kɔfi nkə bela mi bebisaibi eto alo. Ite bə inni Moses uni dítsyiko nko, bomu itsyi taa mi bana lefe. Nyaso biala osaibi lelo lə Ɔnwéditsyayi nɛ. ²³ Nya lə bofo osaibi lelo bola lə Ɔnwéditsyayi əsua lə kase yembonta Moses eto kɔfi ibuu, beso biənyə ɔblo kakpe mə biə ntsya utidi wə nle bufi, úmuə ale kenke lə Ɔnwéditsyayi əsua? ²⁴ Biemfi ənyansa bəkpə lekpə! Bomu bəkpə etiki eto lekpə ɛye lə sitintisu əsua.”

Betidi Átɔ Bánɔ Lə Yesu Ni Utidi Wə Bákpo Ɔhile Batsya Ɛmə.

²⁵ Betidi bətsyua bə dítsyi Yerusalem átɔ bə, “Inni utidi əmfo banle bəbɛbɛ bə baalo? ²⁶ Bebe wə! Ɔlɛ etiki budi lə obianti, nya bánteyi wə kulesa! Lee, bote bákate sitinti biənkə wə ni Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsya əmə? ²⁷ Lə Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsya əmə əbə, kuutsyua saa embote kaka utsyi úbə. Fəe utidi əmfo alɛɛ, bomble yi kaka utsyi úbə.”

²⁸ Lefe nə Yesu díkate asa lə Disumuyo mfó, ófa bembembe ɔtɔ nkə, “Inni biənkə biyi mə sitinti ku kaka mintsyiyi? Məmbə mfo lə mɔ əsuəale əsua! Nwə létsyese məɛ, waanteyi sidia. Nya mii, binyi wə. ²⁹ Fəe mɔɔ, nyi wə, itsyise intsyi wə ɔflo nya wə ni nwə létsyese mə.”

³⁰ Nya bákplatsya bə bəmuə wə. Fəe mə kuutsyua saa mámfo wə butidi, itsyise wə lefe mányo tɔ. ³¹ Fəe kpə lə mə nti áfo wə bánɔ nyaso bátɔ bənkə, “Nya lə Nwə Onanto Lékpo Ɔhile Utsya díbə, uteyifo ayanisa ote enso nnya utidi əmfo díkeyifoo?”

Batsyese Mba Laase Disumuyo Bə Bəmuə Yesu.

³² Farisifo bamə ánc se sitiditu siamə nle etiki nyamfo bəteyi lə kawə lə mə nti lə Yesu əsua, nyaso mə ku besumunya nina átsya nya batsyese kedikətəko eto mba laase mfo bə besu bəmuə Yesu baboko.

³³ Yesu áteyi mə nkə, “Nsi mɔɔkɛ mi lenti itə lefe kliminti ditsyua ete muusinkli nsu nwə létsyese mə ɔflo. ³⁴ Biəbebe mə, fəe biəmbunyə mə, itsyise kaka mɔɔkɛɛ, biembofo mfó buba.”

³⁵ Ete Yudafo eto beninə létɔ mə əsua bənkə, “Sieti nwə mfo laala nkə weesu fə boəmbunyə wə? Lee, bubu ɔnlɛ nkə weedu usu Helafɔ eto kamə ka bo betidi nkpe bə lə ote Helafɔ bamə asa mfó? ³⁶ Nnya ɔnlɛ bəteyi nkə, ‘Biəbebe mə,

fɛɛ biembunɔyɛ mɛ,' nya 'Kaka mɔɔkɛɛ, biɛmbɔfo mfɔ bubɛɛ,' eto kaso ni be?"

³⁷ Lɛ diyɛ fɛfɛ nɛ ni diyɛ nɛ nso bofɛ lɛ diyididi nɛmɛ ɛsuɛ, Yesu ɛtaka ɛnyɛ nya ɔbesɛ ɔkɔɛ kato ɔtɛyi nkɛ, "Lɛ utukue lɛ utsyuaɛ, utsyɛ ɛmɛ bɛ mɔ ɔfɔ lɛ ubɛ unɛ ntu. ³⁸ Fe kase bɛwɔni bɛkpe lɛ Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue ɛsuɛ bɛtɛyi bɛnkɛ, 'Utidi wɛ lɛfo mɛ ɔnɔɔ, ketukplo ka lɛtɛtɛ ntu bo lɛtɛtɛ utidi lɛɛsiɛ nkprɛ eto ntuu, ebɔbɔdi butsyi lɛ wɛ utu kɛmiɛ.' " ³⁹ Yesu ɛtɛyi nyamfo itsyi lɛ Lɛwɔnɔ nɛ mba lɛfo wɛ bɛno loofɔ ɛsuɛ. Itsyise ɛyo lefɛ nɛmfo, bɛntɛ tɔ Lɛwɔnɔ nɛmɛ, sɛ bɛntakasɛ tɔ Yesu bɛtsyiko ɔkɔmɛ bɛbɔko wɛ diyɛndɛ ɛsuɛ esɔ.

⁴⁰ Se betidi bɛmɛ lɛnɔ etiki nyamfoo, bɛtɛyi bɛnkɛ, "Sitintii, utidi ɛmfo eyifo Onanto eto Unyɛlɛkɛtidi ɛmɛ."

⁴¹ Babamba tsya ɛtɛyi bɛnkɛ, "Nwɛ mfɔ ni Nwɛ Onanto Lɛkpo ɔhile Utsyɛ nɛ."

Fɛɛ mɛ bɛtsyuaɛ ɛtɔ bɛnkɛ, "Nwɛ Onanto Lɛkpo ɔhile Utsyɛ, ebofo Galilea butsyi? ⁴² Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue ɛtɛyi nkɛ Nwɛ Onanto Lɛkpo ɔhile Utsyɛ ebutsyi Oka David eto kafɔ lɛ Bɛlɛhem eto umɛ kaka Oka David dɛsiɛ." ⁴³ Lɛ nnya esɔ kabakɛfɛ ɛdufɛ lɛ betidi bɛmɛ eto nti itsyi lɛ Yesu esɔ. ⁴⁴ Bɛtsyuaɛ ala bɛ bɛmɛmɛ wɛ, fɛɛ kuutsyuaɛ saa mɛntidii wɛ.

Yudafɔ Eto Beninɛ Mɛmfo Yesu Bɛnɔ.

⁴⁵ Se mbalaase Disumuyo eto mba bɛkpe dɛsinkli besuu, Farisifo ku besumunɔyɛ ninɛ bɛmɛ ɔfɔ, bɛtɔ mɛ bɛnkɛ, "Beso biɛmɛmɛ wɛ lɛ ɛsuɛale bebɔko?"

⁴⁶ Mfɔ nya bɛtɛ mɛbuayɛ bɛnkɛ, "Boannɔ tɔ kuutsyuaɛ saa di etiki fe kase utidi ɛmfo didi kulefe!"

⁴⁷ Farisifo bɛmɛ ɛtɔ mɛ bɛnkɛ, "Nyale ɛflu mi tsyaa, mi nsusu, ɔwɛ mi ɔkpe?"

⁴⁸ Bɛnɔ tɔ bɛnɔ biɛ beninɛ bɛtsyuaɛ nye Farisinyɛ utsyuaɛ ɛfɔ wɛ ɔnɔ? ⁴⁹ Kulefe, kulefe! Ditiditu nɛmfo enyi Moses eto kɔfi eto kulesa. Nyaso Onanto eto ekudi tɛkɛko mɛ!"

⁵⁰ Farisifo eto uninɛ ɔni wɛ baakpo Nikodemo, ɛbusu Yesu ɔfɔ ɛnyɛ. ɔtɔ mɛ nkɛ, ⁵¹ "Nyale, bo kɔfi ɛtɔ bo kusu nkɛ bokponko utidi lekpo bolo wɛ dikpi lefɛ nɛ eto lefɛ boannɔ tɔ wɛ kenye eto etiki nye bɛtɔ wɛ lesa nɛ ɛyifo?"

⁵² Bɛtɛ mɛbuayɛ bɛtɔ wɛ bɛnkɛ, "Nyale, fintsya Galileanyɛ feni? Dufɛ lɛ Anantotiki eto Ekue abe, ete ebote fɛ Onanto eto unyɛlɛkɛtidi kuutsyuaɛ embɔbɔ utsyi lɛ Galilea." ⁵³ (Nya utsyuaɛ saa didu ɛsuɛ diyɛ.)

8

Usio Wɛ Bɛmɛmɛ Lɛ Kusɛkpkɔpo ɛsuɛ.

¹ Fɛɛ Yesu wɛ ɛdu ɛsu Nnuɛbi eto Eyi eto Kotini ɛsuɛ. ² Kɛsiɛsɛ eto olesia tuu,

ɛsinkli ɛsu Yudafɔ eto Disumuyo. Betidi bɛmɛ kenke ɛbɛ bɛtsyillama wɛ, nya ɛsiɛ lɛ mɛ nti, ɛtsyiko mɛ asa bote. ³ Mfɔ, kɔfi eto bateasa ku Farisifo lɛkpa usio utsyuaɛ wɛ bɛmɛmɛ kɔni kɔni lɛ disɛnkpo ɛsuɛ bɛbɔko mfɔ. Nya bɛnyɛnsɛ wɛ lɛ mɛmble kenke eto ɛnɛmi. ⁴ Bɛtɛyi Yesu bɛnkɛ, "Oteasa, bɛmɛmɛ usio ɛmfo kɔni kɔni lɛ disɛnkpo ɛsuɛ. ⁵ Lɛ Moses eto kɔfi ɛsuɛ, ele bɛ bɛtɔ wɛ okle aba bolo," lɛ bɛnyɛ etiki lɛ wɛ, "Ntsyɛ fanle bɛtɛyi lɛ nnya ɛsuɛ?" ⁶ Bɛtɔ wɛ nyamfo bɛ lɛ bɛfi bɛtɔ wɛ babe lɛ bayɛ lɛ nnya ɛsuɛ bɛmɛmɛ wɛ.

Fɛɛ Yesu ɛbɛ kaso nya ɛfi wɛ lenimi ɛtsyiko asa bɛwɔni lɛ kasɔnti.

⁷ Nya se bɛnsi bɛnyɛ banle wɛ etiki bɛtɔɔ, ɔbesɛ ɛsuɛ kato nya ɔtɛyi mɛ nkɛ, "Mi nti eto nwɛ dɛmɛnyifo tɔ lebua unyɛ, di utute lɛ oto wɛ leba." ⁸ Nya usi ɛbɛ kaso, ɔwɔni asa lɛ kasɔnti ku wɛ lenimi.

⁹ Se beninɛ bɛmɛ lɛnɔ nnya nkoo, mɛmble kenke ɛdu ɔni, ɔni, idu lɛ beninɛtidi ɛsuɛ. Isi ɛbu Yesu ku usio ɛmɛ mate nsi nyɛ mfɔ.

¹⁰ Yesu ɛtakasɛ ɛsuɛ ɛnyɛ nya ɔtɔ usio ɛmɛ nkɛ, "Boambe, se bɛfɛ? Nyale, mɛ kuutsyuaɛ mɛmbu loolo fɛ dikpi?"

¹¹ Mfɔ usio ɛmɛ dɛtɛ mɛbuayɛ nkɛ, "Owo lo, Bonamute."

Nyaso Yesu ɛtɛyi wɛ nkɛ, "Nko ke mintsya lɛmbolo fɛ dikpi nɛ. Nyaso du esu. Fɛɛ mɛnsisu eyifo lebua bio."

Yesu Ni Kawunsia Eto Diyɛndɛ.

¹² Yesu esi ɛdi Farisifo etiki ɔtɛyi nkɛ, "Mɔ ni kawunsia eto diyɛndɛ. Utidi wɛ ke ntekɛko mɛm, wuunɔyɛ diyɛndɛ nɛ lɛtɛtɛ utidi nkprɛ tinti nya wɛmɛbɔyɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ kulefe."

¹³ Farisifo bɛmɛ ɛtɛyi wɛ bɛnkɛ, "Alɛ etiki budi ketsyi lɛ fɛ ɛsuɛ. Nyaso nnya fanle bɛtɛyi ɛmbɛ kalende saa."

¹⁴ Mfɔ nya Yesu lɛtɛyi mɛ nkɛ, "Owo lo, ite bɛ nɛ etiki budi ketsyi lɛ mɔ ɛsuɛ tsyaa, lesa nɛ minle bɛtɛyi kpe kalende, itsyise nyi kaka mintsyi, nya minyi kaka mintɔ. Fɛɛ mimi, binyi kaka mintsyi nye kaka mintɔ. ¹⁵ Mii, kawunsia eto nsusu ɛsuɛ nnya biefi kakponko asa lekpo nɛ, fɛ mɔɔ, mankponko kuutsyuaɛ lekpo. ¹⁶ Fɛɛ lɛ bɛ nyifo nkoo, mɔ lekpokponko ebɔyɛ lɛ sitinti eto kusu ɛsuɛ. Itsyise inni mɔ mate lookpo ni. Bomu Anto wɛ lɛtsyese mɛɛ, ɛnyɛ mɛ kama. ¹⁷ Nya lɛ mi kɔfi ɛsuɛ, bɛwɔni bɛkpe bɛ, lɛ badansie inuɛ eto kenye akate lɛ etiki ɛtsyuaɛ ɛsuɛ, lesa nɛ bɛtɛyi kpe kalende. ¹⁸ Mɔɔ, mɛedi adansie lɛ lesa nɛ maateyi ɛsuɛ, nya mɔ Anto wɛ lɛtsyese mɛ tsya eedi adansie lɛ mɛ ɛsuɛ."

¹⁹ Mfɔ bɛtɔ wɛ bɛnkɛ, "Se fɛ anto ɛmɛ nkpe?"

Yesu ætæ mbuayæ nkæ, "Binyi mæ nya binyi mæ Anto æmæ tsya. Læ bote ete bete mæe, eni biote mæ Anto tsya." ²⁰ Yesu áteyi nyamfo læ okokakoko se onle asa bote læ Disumuyo næmæ. Fæe kuutsyuæ saa mæmmuæ wæ, itsyise wæ lefe mányo to.

²¹ Yesu esi óteyi mæ nkæ, "Mææbæ budu læ mi oflo, nya biobebæ mæ, fæe biukpæ læ mi abua æsuæ. Nya kaka mintoo, biembofo mfó bubæ."

²² Nyaso Yudafó bamæ áto mæ æsuæ bænka, "Wæ æsuæ onto kaloko eso óteyi nkæ, 'Biembofo kaka mintó bubæ lee?'"

²³ Yesu ætæ mæ mbuayæ nkæ, "Mimii, kaso mfo eto betidi bini. Nya moo, ntsyi kato. Mi etsyi kawunsia mfo, fæe moo, mentsyi kawunsia mfo. ²⁴ Nyaso minteyi mi minkæ biukpæ læ mi abua æsuæ næ. Nya læ biamfo bænó biæ mæ ni nwæ minii, biukpæ læ mi abua æsuæ sitinti."

²⁵ Bátó wæ bæ, "Owoe feni?"

Yesu ætæ mæ mbuayæ nkæ, "Lesæ næ minteyi mi itsyi taa kaso ketsyikokoo, ni æmæ ete næ. ²⁶ Nkpe etiki kpæ læ mi æsuæ nnya ele bæ mfi nlo mi dikpi. Fæe nwæ létsyese mæe, sitintidi uni. Nya asa nnya mino mintsyiko wæ ofloo, nnya mimfi minle letsya bobæ kætæ kawunsia næ."

²⁷ Mfóo, bánno kaso bæ Yesuu, Anto æmæ æsuæ onle etiki budi ketsyiko. ²⁸ Nyaso óteyi mæ nkæ, "Læ bebesæ Utidi Eto Ubi æmæ katoo, nyafæ biote biæ mæ ni nwæ mini næ, nya meenyifo kulesa læ mæ æsuæale æsuæ. Bomu lesa næ mæ Anto léte mæ nkæ nteyii, ni há maateyi næ. ²⁹ Nwæ lekpe mæ kotoo, si ko mæ. Wóanyani mæ mate utsyæ, itsyise meeyifo lesa næ læyuyæsæ wæ kafó lefe saa." ³⁰ Nya se óteyi nyamfo mmææ, betidi kpæ bæ læno óteyi nyamfoo, áfo wæ bánó.

Yesu Ælakæ Betidi Ba Ni Abraham Eto Bebi Óte.

³¹ Nyaso Yesu áteyi Yudafó bæ léfo wæ bánó nkæ, "Læ biyifo læ mæ asatete æsuæ, ete bæ biyifo mæ bakasebi sitinti næ. ³² Biote sitinti siamæ, nya sitinti siamæ ebutæ bisia læ mi æsuæ æsuæ."

³³ Bátéyi wæ bænka, "Abraham eto be-fluflu buni, nya bóendi to ndomufó butæ kuutsyuæ saa to búnyæ! Ntsyæ ibæ fæ faateyi fænka, bootæ busia læ bo æsuæ æsuæ?"

³⁴ Yesu ætæ mæ mbuayæ nkæ, "Nlé mi bótéyi sitinti minkæ utsyuæ saa ke leeyifo lebuua, uyifo ndomunya utæ lebuua. ³⁵ Ndomunya aamfiani oyobi wæ nkpe kedikó kulefe. Bomu oyosate eto ubii, wæ kpe kedikó lefe saa. ³⁶ Nyaso læ mæ Onanto eto Ubi ætæ kusu nkæ bisia læ mi æsuæ æsuæ æsuæ, ete bæ bisia læ æsuæ æsuæ sitinti næ. ³⁷ Nyi miæ Abraham eto bebi bini. Fæe bela biæ bialo mæ, itsyise biamfo asa nnya maate mi bænó, eso. ³⁸ Lesa næ mimfo

mintsyiko mæ Anto ofloo, ni maateyi næ. Nya mi tsyaa, lesa næ bænó bitsyiko mi anto ofloo, ni bænle buyifo næ."

³⁹ Yudafó bamæ áteyi wæ bænka, "Abraham ni bo anto."

Yesu áteyi mæ nkæ, "Læ Abraham eto bebi bini sitintii, eni biuyifo asa nnya Abraham díyifo seka. ⁴⁰ Fæe bela biæ bialo mæ nwæ laateyi mi sitinti sia minó mintsyiko Onanto oflo. Abraham ményifo nko. ⁴¹ Asa nnya mi anto kosate díyifoo, nya bænle buyifo næ."

Mfó bátéyi wæ bænka, "Bunni basonobi! Anto oní nkpe bo, wæ ni Onanto!"

Yesu Ælakæ Betidi Ba Ni Balo Eto Bebi Ote.

⁴² Yesu áteyi mæ nkæ, "Læ Onanto ete ni mi antoo, eni biala mæ. Itsyise Onanto oflo míntsyi mímbæ mfo. Inni mæ kosate eto lelabi æsuæ mímbæ. Bomu wæ ni nwæ létsyese mæ. ⁴³ Ntsyæ eso bianno lesa næ minle mi bótéyi kaso? Nnya ni bæ bianla biæ bianó ditiki næ minle mi bótéyi. ⁴⁴ Mi anto Obonsam eto bebi bini, nya bela biæ biyifo wæ lelabi. Idu taa kaso ketsyikokoo, uyifo nwæ laalo betidi. Nya woanla ditiki tinti næmæ itsyise woanteyi sitinti kulefe. Læ óteyi sidiaa, wæælækæ wæ dítsyæbi kate. Itsyise nwæ laateyi sidia uni, nya wæ ni bidia kenke eto anto. ⁴⁵ Fæe moo se ini sitinti maateyi mi esoo, biamfo mæ kanó. ⁴⁶ Mi nti eto owoe lofo mæ dikpi bolo nkæ nyifo lebuua? Læ nteyi mi sitintii, beso biamfo mæ kanó? ⁴⁷ Utidi wæ ni Onanto eto olee, aano Onanto eto etiki. Nnya eso bianno Onanto eto etiki ni bæ binni wæ bale."

Yesu Ælakæ Asa Nnya Óte Kasó Óte Yudafó.

⁴⁸ Yudafó áto Yesu bænka, "Læ bótéyi boænka Samarianyæ feni nya lewónó bua tækæko fæe, bótéyi sidia?"

⁴⁹ Yesu ætæ mæ mbuayæ nkæ, "Lewónó bua saa æntækæko mæ. Nlé mæ Anto dibu butæ, fæe mi æntæ mæ dibu. ⁵⁰ Moo, maambæbe dibu kætæ æsuæ. Fæe nwæ laabæbe nkæ betidi tesæ mæe, kpe. Wæ ni nwæ laakpo lekpo kayenka læ kusu æsuæ næ. ⁵¹ Nlé mi bótéyi sitinti minkæ, læ utsyuæ etsyue mæ asatete kotoo, wæmbukpæ kulefe!"

⁵² Yudafó áteyi wæ bænka, "Mfe fæ bu-nyæ boæ lewónó bua tækæko fæ næ! Abraham ækpæ, nya Onanto eto bænlyækætidi tsya díkpæ, fæe fæ læ bótéyi fæ nwæ ke dítsyue fæ asatete kotoo, æmbukpæ kulefe! ⁵³ Bubu feebu fæ fæ læmó fanso Boanto Abraham wæ díkpæ, fæe? Onanto eto bænlyækætidi tsya ækpæ! Owoe eto okle feebu fæ wæ feni?"

⁵⁴ Mfó nya Yesu díta mbuayæ nkæ, "Læ mæ æsuæ maatesæe, nyalæ mæ atesæ nyamæ

manle kulesa. Fɛɛ nwə laatesə mɛɛ, wə ni mɔ Anto. Wə ni nwə biatɛyi biə wə ni mi Onanto nɛ. ⁵⁵ Mii, binyi wə. Fɛ mɔɔ, nyi wə. Lə ntɛyi miə minnyi wə, nyale moofiani odia fe mi ke, fɛɛ nyi wə, nya meetsyue wə ditiki koto. ⁵⁶ Mi anto Abraham ənyə disuəyue se ɔnɔ mɔ bubə eto asa. Nyaso ɔfi ənəmi útəkə lə mɔ bubə əsuə nya ɔnyə disuəyue."

⁵⁷ Yudafɔ bamə átɛyi wə bənkə, "Ámamfo tɔ ale fosi antɔ kulaa tsya, nya bɔtɛyi fanle bɔtɛyi fə eyi Abraham?"

⁵⁸ Mfó Yesu letɛyi mə nkə, "Nlɛ mi bɔtɛyi sitinti miə, mɔɔ, mfe nkpe koko fe bále Abraham."

⁵⁹ Ete báse abambi bə baato wə, fɛɛ Yesu ákula əsuə nya ɔbɔ údu lə Kedikətəkɔ mfó.

9

Yesu Átsya Unəmba Utsyua.

¹ Se Yesu díbə ófe ɔntɔɔ, ɔnyə utidi utsyuə wə bále unamba. ² Wə bakasebi átɔ wə bənkə, "Oteasa, owoe eto lebuə díta bále osani əmfo unamba? Wə kosate eso lee wə antomə eto abua eso?"

³ Mfó Yesu díta mə mbuayɛ nkə, "Inni nwə mfo nye wə antomə díyifo lebuə eso. Bomú bále wə nko bə lə eye lə wə əsuə lə Onanto lə uləkə wə keyifo eto əsuəale ote betidi. ⁴ Se bənkpe lə kalesiasia əsuə esoo, ele bə buyifo keyifo butə nwə létsyese mɛ. Kale əəbə bolo nya kuutsyue saa lensiembofo keyifo buyifo. ⁵ Lefenə eto lefe minsi minkpe lə kawunsiaə, mɔ ni kawunsiaə eto diyənde."

⁶ Se Yesu letɛyi nko ólosəə, ókpro ntufə lə kasɔ, ówɔ site ɔfi se údikiti wə lə ənəmi, ⁷ nya ótɛyi wə nkə, "Su lə esu əflə ntu lə Siloa eto Ditubiaə əsuə." Siloa eto kasɔ ni nkə Bákpe wə. Nyaso osani əmə ɛsu úflə ntu bomə. Nya wə ənəmi lesini onle asa bunyə, nya úsinkli úbə oto.

⁸ Wonko mba nkpe lə koyotsya ku betidi bə kenke díkənyə wə onle asa bɔtɔɔ, átɔ bənkə, "Inni osani əmfo ni nwə díkəsiaə lə mfó úkatɔ asa?"

⁹ Bətsyue átɛyi bə wə uni. Fɛɛ babamba átɛyi bənkə, "Owo lo, inni wə uni. Bole ete ole wə."

Mfó nya utidi əmə kosate letɛyi nkə, "Mɔ uni!"

¹⁰ Bátɔ wə bənkə, "Ntsyə ibə fe fanle asa bunyə?"

¹¹ Útə mbuayɛ nkə, "Utidi wə baakpro Yesu ləwɔ sitə udikiti mɛ lə ənəmi nya ótɛyi mɛ nkə nsu mflə ənəmi lə Siloa eto ditubiaə. Nyaso nsu, nya se mímflə ənəmi mínlosə ete mímtsyiko asa bunyə."

¹² Bátɔ wə bə, "Sieti onkpe?"

Útə mə mbuayɛ nkə, "Mante kaka onkpe."

Farisifo Átɔ Unəmba Imə Kase Báye Bátɔya Wə.

¹³ Bákpa nwə eto ənəmi léba kɔ əməə, bésuko Farisifo bamə ɔflɔ. ¹⁴ Diyi nə Yesu lenwɔ sitə údikiti lə unamba əmə eto ənəmi fe ótsya wəə, éyifo ɔnweditsyayi.

¹⁵ Nya Farisifo bamə tsya letɔ osani əmə kase iyifo fe útsyiko asa bunyə. ɔtɛyi mə nkə, "Sitə ɔnwɔ ɔfi údikiti mɛ lə ənəmi. Nya mímflə mɔ ənəmi ete mímtsyiko asa bunyə."

¹⁶ Mfó nya Farisifo bamə eto bətsyue letɛyi wə bənkə, "Utidi wə díyifo nyamfo embofo Onanto ɔflɔ butsyi! Itsyise weenyifo lə ɔnweditsyayi eto kofi əsuə."

Fɛɛ mə bətsyue bamba átɛyi bənkə, "Ntsyə yoofo bubə bə obuayifo ebofo ayanisa nyamfo eto okle buyifo kate?" Itə kəsənsə édufə mə lenti.

¹⁷ Nyaso Farisifo bamə esi bátɔ osani əmə bənkə, "Se fanle bɔtɛyi fənkə wə lesini fə ənəmii, bə ni fə nsusu itsyi lə wə əsuə?"

Mfó nya osani əmə díta mbuayɛ nkə, "Onanto eto Unyeləkətidi uni."

¹⁸ Yudafɔ bamə mámfo bánɔ sitinti bə osani əmə ába ənəmi fe usi útsyiko asa bunyə isu ese lefe nə bákpadi wə anto mə díbə.

¹⁹ Bátɔ mə bə, "Mi ubisaibi ni nwə mfo? Biə béle wə unamba, nya ntsyə iyifo fe omfe onle asa bunyə momo?"

²⁰ Wə anto mə ətə mbuayɛ bənkə, "Buyi bəə bə ubi uni. Nya bunyi tsya bəə bole wə unamba. ²¹ Fɛɛ bunyi kase iyifo fe omfe onle asa bunyə. Nya bunyi futsyə tsya létsya wə ənəmi nyamə. Bətɔ wə kosate lə ɔtɛyi ni itsyise wóobe!" ²² Wə antomə átɛyi nyamfo nko itsyise bale Yudafɔ síkpi bote, itsyise Yudafɔ átɛyi bətsyə bə utsyəə ke letɛyi nkə ófo Yesu ɔnɔ fe Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyəə, booləkə wə bətsyiko lə mə katsyakɔ. ²³ Nyamfo eso wə antomə letɛyi bənkə, "Wóobe, bətɔ wə kosate ne!"

²⁴ Bákpadi nwə bále unamba əmə dínuəfə nya bətɛyi wə bənkə, "Te Onanto síkpi lə atɛyi bə sitinti! Buyi bəə utidi wə létsya fe mfó eyifo obuayifol!"

²⁵ Osani əmə ətə mə mbuayɛ nkə, "Mɔɔ, minnyi lə obuayifo ni osani əmfo lee unni. Lesa ləni minyi mɔotɛyi ni bənkə, kɔɔ mba ənəmi. Fɛɛ momɔɔ, mfe nle bunyə!"

²⁶ Bátɔ wə bənkə, "Bə úyifo fə nya ntsyə óyɛ ótsya fə ənəmi nyamə?"

²⁷ Útə mbuayɛ nkə, "Mboka mi bɔtɛyi éfe, fɛɛ bianla biə biafo nnya. Beso bela biə hisi bianɔ nnya? Lee, bela biə miitsya afiani wə bakasebi?"

²⁸ Bákə wə bətɛyi bənkə, "Fə ete ni wə okasebi. Boo, Moses eto bakasebi buni. ²⁹ Buyi bəə Onanto édikɔ Moses etiki. Nya

nwə mfo alee, boante kaka utsyi kulaa tsya!"

³⁰ Mfó nya osani əmə ləteyi mə nkə, "Nte ditiki nə eto okle ni nəmfó? Binyi kaka utsyi, fəe wə ləsinini mē ənəmi nē!" ³¹ Buyi boə Onanto eentsyue babuayifo koto, fəe lə utsyue eesumu Onanto, nya weeyifo wə leləbii, weetsyue wə koto kanə wə olatoto. ³² Idu taa kawunsia eto kasə ketsyikokoo, bóannə tə bə kuutsyue saa wə átsya nwə bále unəm̄ba. ³³ Lenni Onanto oflo utsyii, eni wəmbəfo kulesa buyifo."

³⁴ Bateyi wə bənkə, "Fəə bále ku lebuə fábe ku nii! Nya fə bomu lela fə aate bo asaa?" Nyaso bála wə, bábənkə lə Yudafo eto katsyako kamə.

Betidi Bətsyue Eebu Bə Bənyə Asa Wuee.

³⁵ Yesu áno nkə bála wə nyaso se ún̄yə osani əməə, óto wə nkə, "Áfo Utidi Eto Ubi áno?"

³⁶ Osani əmə ətə wə mbuayə nkə, "Nto, te mē futsyə uni, bə lə mfo wə nno."

³⁷ Mfó nya Yesu ləteyi wə nkə, "Ébun̄yə utidi əmə kəko, nnyə wə ni nwə nle fə etiki budinko mfo móm̄o nē."

³⁸ Osani əmə áteyi nkə, "Bonamute, mfo nno!" Nya óse akonki lə Yesu eto ənəmi úsumu wə.

³⁹ Yesu áteyi nkə, "Mbə kawunsia kamfo bə lə nkponko betidi lekpo, bə lə bənəm̄ba lə bənyə asa, nya mba ləənyəə, lə bafiani bənəm̄ba."

⁴⁰ Farisifo ba dínyə mfo ləno nnyə Yesu ləteyii, áto wə nkə, "Nyale bəteyi fanle fə bo tsya ába ənəmi lee?"

⁴¹ Yesu ətə mə mbuayə nkə, "Lə boba mi ənəmi lebaa, eni biəbudi dikpi, fəe se biə bele bunyə esoo, mi abua təkə mi lə əsuə."

10

Nwə Nyi Basamu Bəyenko, Aale Mə Ola.

¹ Yesu áteyi mə nkə, "Nle mi bəteyi sitinti miə, utsyue saa ke dimanye lə lesamuyo eto kesie údufə lesamuyo nəməə, bomu ýyē kusu bamba saa údufə lə ni kafoo, eyifo uyu ku nwə laabiasə asa. ² Nyaa, nwə ke laaye lə kesie kedufə lesamuyo nəmə kafoo, wə ni nwə laayenko basamu tinti nē. ³ Nya nwə laase lesamuyo eto kesie aasini kesie eto siku kətə wə. Woakpadi basamu bamə lə mə aye nya baano wə okəe nya woakpa mə kabənkə. ⁴ Lə okpadi mə nya oyenko mə obənkoo, woatə mə seto kayenko mə nya bəətəkəkə wə kama itsyise beeyi wə okəe. ⁵ Bəmbutəkəkə kuutsyue bamba kama. Bomu bootsyetsyi bedu itsyise benyi wə okəe."

⁶ Yesu áteyi mə lekpa nəmfó, fəe bánno nnyə óteyi mə eto kasə. ⁷ Lə nyamfo esoo, Yesu esi óteyi mə nkə, "Lə sitintii, mə ni kesie itə basamu bamə. ⁸ Betidi ba kenke ləto mē seto bəbəə, beyifo beyu ku mba laabiasə asa. Fəe basamu bamə méntsuyə mə koto. ⁹ Mə ni kesie kamə. Lə utsyue aye lə mē udufə lə kafoo, wuun̄yə hofó. Wuudufə lə mfó ukabə, nya wuun̄yə didisa sēe ukedi. ¹⁰ Uyu, bubə ete woəbə nkə lə uyu, olo utidi, obiasə asa. Məə, mbə miə lə binyə nkpə, nkpə bo ləfó.

¹¹ "Mə ni utinti wə laayenko basamu, nwə lətonə nkə weefi wə nkpə utə lə wə basamu eto disii. ¹² Utidi wə laayenko basamu wə baafó diyi eto kayo nya benni wə kosate eto balee, weetsyetsyi kedu lə unyə ukiti nle bubə. Ukiti əmə eedufə mə lenti kəmuə mə nya wəəsensə mə. ¹³ Utidi əmfó eetsyetsyi kedu itsyise diyi eto uyifoyifo ete uni. Nya basamu bamə eto bəfó nye mə kasēe aanka wə.

¹⁴⁻¹⁵ "Mə ni utinti wə laayenko basamu. Fə kase Anto əmə nyi mēe, nya mintsya nyi wəə, nko ke mintsya nyi mə basamu, nya məətsya nyi mē nē. Nya míntəno miə məəkpə lə mə disii. ¹⁶ Nkpə basamu bamba ba ləmbə lə lesamuyo nəmfó tə. Ele bə nyenko mə tsya mboko, nya mə tsya lə banə mə okəe. Nya məmblə looffiani basamu eto ditsyukpa ləni lə oyenkoyenko on̄i eto kalə.

¹⁷ "Anto əmə aala mē, itsyise ntəno miə məəkpə lə mə disii, bə lə nsinkii mbə nsia nkpə bio. ¹⁸ Kuutsyue saa embəfo mə nkpə hofó lə mə ani, bomu mə kosate difi mu míntə miə məəkpə. Nkpə əsuəale bə moofó mu bufi kətə. Nya əsuəale si ekpe mē bə nsinkii mfo mu. Nko əmə mə Anto dítə mē nkə nyifo nē."

¹⁹ Lə etiki nnyə Yesu ləteyi mfo esoo, kabakəfə esi kédufə lə Yudafo bamə nti. ²⁰ Mə nti eto bətsyue kpə áteyi bənkə, "Ləwəno bua təkəko wə. Olə kumunə bukpə! Beso ele bə besi betsyue wə koto fə?"

²¹ Fəe babamba tsya áteyi bənkə, "Utidi wə əsuə ləwəno bua nkpēe, embəfo etiki nyamfo eto okle bəteyi! Ntsyə ləwəno bua luuyifo unəm̄ba si unyə asa fə?"

Yudafo Mámfo Yesu Bánə.

²² Ləyolefēe, nya beedi Yudafo eto Disumuyo Buifikapke lə Onanto kəni eto Diyi lə Yerusalem. ²³ Yesu ákayə kafe lə Disumuyo eto lekpake nə baakpo Solomə eto Ablanasə mfó. ²⁴ Mfó nya Yudafo bamə létsyilama wə, nya bátə wə bənkə, "Isu ese dimamfe lefe kon fookpe bo lə ketuntu əsuə esu ase? Teyi bo sitinti siamə, lə fə ni Utidi əmə Bákpo Ohile Bətsyē."

25 Yesu età mà mbuaye nkà, “Mbotèyi mi nyamfo koko, tsya biamfo me akanò. Asa nnya meeyifo là m̀o Antò eto əsuəale əsuəə, lè mè buləkə kate. 26 FEE biəmbofo mè bəno, itsyise bientsyi m̀o basamu bamə nti. 27 M̀o basamu eetsyue mè koto. Nyi mà, nya bəətəkəko mè. 28 Ntə mà nkpə manlo, nya bemuukpə kulefe. Nya kuutsyua saa embofo mà là əsuəale əsuə là m̀o kòni. 29 M̀o Antò wə difi mà útə mɛɛ, kpe ale oso lesa saa. Kuutsyua saa embofo mà bofo là əsuəale əsuə là m̀o Antò eto kòni kulefe kulefe. 30 Antò əmə ku m̀o, eyifo bani.”

31 M̀fó nya Yudafo bamə dísi báse aba bə bato wə. 32 Yesu átèyi mà nkà, “Nyiifo nnyifo sɛɛ kpə bo m̀o Antò lékpə mè là mi nti. Nya nte nnya eso bela biə biakpə mè aba?”

33 Yudafo bamə etə wə mbuaye bənkə, “Inni nnyifo sɛɛ bo féyifo eso boə boakpə fə aba. Bomu mbusiotiki nnya fédi eso! Utidinini ete feni, fɛɛ éfi fə əsuə éyifo fe Onantò!”

34 M̀fó nya Yesu díte mbuaye nkà, “Báwòni bákpe là mi kosate eto Kòfi eto Kukue bə Onantò átèyi nkà, ‘Beyifo fe banantò.’ 35 Buyi boə lesa nə báwòni bákpe là Awònisa Kənkə eto Kukue, eyifo sitinti itə lefe saa. Nya m̀fó Onantò lékpadi betidi ba léfo wə Ditiki Sɛɛ nəmə nkà, ‘Beyifo fe banantò.’ 36 FEE m̀o, Antò əmə diləkə mè nya ótsyese mè kawunsia nɛ. Nya ntsyə eso fe biətèyi biə ndi mbusiotiki là nnya míntèyi miə nyifo Onantò eto Ubi? 37 Là minle m̀o Antò eto nnyifo buyifoo, nyale biamfo mè bəno. 38 FEE là nle mu buyifoo, là biamfo mè bəno tsyaa, ele bə befo asa nnya meeyifo bəno, bə là bete là bəno nnya kasò biə Antò əmə si là mè, nya mintsya nsi nkpə là wə.”

39 M̀fó tsyaa, besi bála bə bəəmuə Yesu, fɛɛ usi óbo là mè nti údu.

40 Yesu esi úsu óyila Ketu Yordan úsu kaka Yohanes diyifo betidi ntuflesəfləsə eto lekpa tute, nya ótsyime m̀fó. 41 Betidi kpə əbə wə oflo nya báteyi bənkə, “Yohanes ménýifo ayanisa saa óte. FEE lesa saa nə ótèyi itsyi là utidi əmfo əsuə eyifo sitinti.” 42 Nya betidi kpə là m̀fó léfo wə bəno.

11

Lazaro Eto Ukpə.

1 Osani utsyua baakpə Lazaro wə dísiə là umə wə baakpə Betania áno bufi. Wə ku wə bayimisiò inuə ba baakpə Maria ku Marta dísiə là umə əmə. 2 Maria əmfo ni nwə difi nnuəbi bo laanyi fififi ókpo Bonamute Yesu là akpa nya úfi wə disì eto sewòni ósi wə akpa nyamə. Wə oyimisani

ni Lazaro wə leno bufi bənkə botèyi mfo nɛ. 3 Wə bayimisiò bamfo átsyese Yesu kénye bə, “Bonamute, fə oyetsyua lala áno bufi!”

4 Se Yesu léfo kénye kamfoo, ótèyi nkà, “Búfi bomfo enni bukpəmfi itə wə, bomu iyifo nnya əsuə buufi babesə Onantò eto diyə kato, nya eyə là nnya əsuə babesə Onantò eto Úbi tsya kato.” 5 Nyaa, Yesu ála Marta ku wə oyimisiò ku Lazaro eto asa tinti. 6 FEE se óno nkà óno bufii, usi ókə m̀fó eyi ənuə okpə.

7 Nyamfo eto kamaa, ótèyi wə bakasebi nkà, “Bitə là businkli busu Yudea.”

8 M̀fó nya wə bakasebi létèye wə nkà, “Oteasa, kayinkənə ete Yudafo dikabebe kusu bə baakpə fə aba, nya fanle botèyi fənkə busi boesu m̀fó?”

9 Yesu etə mà mbuaye nkà, “Inni lefosi abombosòso ənuə nkpe là diyi eto kalek-pakpa əsuə? Là utsyua lè boye là kalek-pakpa əsuəə, weentusə itsyise olé kawunsiə kamfo eto lekpasə bunya. 10 FEE là ketsyè onlè boyɛɛ, wuutusə itsyise lekpasə əmbə itə wə.”

11 Se Yesu létèyi nyamfo ólosəə, usi ótèyi úkə nkà, “Bo oyetsyua Lazaro lè selabe, nyaso nto wə kasanklisə kò.”

12 Se bakasebi bamə leno nkoo, bátèyi wə bənkə, “Bonamute, là selabe onlabeə, nyale yuuyua wə.” 13 FEE Yesu wə lè botèyi nkà Lazaro ébukpə, fɛɛ wə bakasebi ébu bənkə selabe tinti ótèyi utsyiko.

14 Nyaso Yesu ákpasə mà ótèyi nkà, “Lazaro əkpə. 15 FEE là mi esoo, éləkə itə bə mánkə là m̀fó fə úkpə, bə là befo bəno esoo. Nyaso bitə là busu wə oflo m̀fó.”

16 M̀fó nya Toma wə baakpə Ófimfinyə létèyi wə bakaseyimitsyua bamə nkà, “Bitə là bo tsya là butəkəko Oteasa busu bə là busu bukpə ku wə!”

Yesu Ámansə Lazaro Eto Bayimi Ləkò.

17 Lefe nə Yesu dísu údufə mfoo, óno nkà bəbikə Lazaro diyi nale ni diyi nəmfó nɛ. 18 Idu là Betania isu Yerusaleem eyifo fe esunkpò ənuə seka. 19 Nyaso Yudafo kpə əbə m̀fó bə bəəbə bamansə Maria ku Marta ləkò se mà oyimisani dikpə eso.

20 Se Marta leno nkà Yesu lè bubəə, úsu nkà weesu otsyako wə, fɛɛ Maria ebu ókə là diyò. 21 Marta átèyi Yesu nkà, “Bonamute, là nnya ete fake mfoo, eni m̀o oyimisani mənkpə! 22 FEE nnyi miə m̀m̀o kulaa tsyaa, lesa saa nə focto Onantoo, wuutə fə ni.”

23 M̀fó Yesu létèyi wə nkà, “Fə oyimisani ebótaka ubə nkpə.”

24 Nya Marta létèyi wə nkà, “Nyi miə wootaka ubə nkpə là lefe nə bəkpənkpə lootaka là Diyì Fɛfə əsuə.”

²⁵ Mfó Yesu leteyi wə nkə, “Mɔ ni nwə lætə bəkrəkpə eto botaka kənyə ku busin-kli kəbə bəsiə lə nkpə nɛ. Utsyuə saa ke léfo mɛ ɔnɔ, lə ɔkpə kulaa tsyaa, wuusie nkpə. ²⁶ Nya utsyuə saa ke nsi nkpə nya ófo mɛ ɔnnɔ, embukpə kulefe. Afo nyamfo ano?”

²⁷ Útə mbuayɛ nkə, “Ee, Bonamute. Mfo nno miə fə ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə, Onanto eto Ubi nwə bəteyi bətsyə bə wuubə kawunsie.”

²⁸ Se Marta leteyi nyamfo ólosə, úsu ókpadi wə ɔyimisio Maria, nya óteyi wə buɛ nkə, “Oteasa əmə ebubə nya ɔnlɛ fə disi bɔtɔ.” ²⁹ Se Maria lenɔ nkoo, ótaka mlə nya úsu wə katsyakokɔ. ³⁰ Lefe nəmfoo, Yesu méndufə tɔ umə kafo. Bomu usi únyə lə kaka Marta díbə ɔtsyako wə mfó. ³¹ Se Yudafo ba nsi lə diyo lə Maria ɔflɔ banlɛ wə lékɔ bomansə dínyə bə ótaka kplaa, mə tsya átaka bətəkəkɔ Maria kama. Bəbu bə kudi komə eti ɔntɔ lə usi usu uwi keku.

³² Se Maria dísu údufə kaka Yesu ɔnyə, óse akonki lə wə ako nya óteyi wə nkə, “Bonamute, lə nnya ete fáke mfoo, eni mɔ ɔyimisani mənkpə!”

³³ Yesu ɔnyə kase Maria ku betidi ba dítakəkɔ wə nle nku. Íl wə lə utu nya óla ɔwɔnɔ hūú. ³⁴ ɔtɔ mə nkə, “Sieti bíbikə wə?”

Bətə mbuayɛ bənkə, “Bonamute, bə lə əbə abe.”

³⁵ Mfóo, Yesu éwi keku.

³⁶ Nya Yudafo bamə leteyi bənkə, “Bebe kase ko óla wə!”

³⁷ Fɛɛ mə bətsyuə áteyi bənkə, “ɔsini unemba ənəmi nya ɔnlɛ asa bunyə. Beso wəntə lə Lazaro lə ɔye bukpə?”

Yesu Átakasə Lazaro Útsyiko ɔkɔmə.

³⁸ Isi íl Yesu tinti, nya ɔnyí úsu kudi komə ɔflɔ. Kudi komə eyifo díbiə lə koba kafo nya bəfi leba bəti ko kənyɛ. ³⁹ Yesu áteyi mə nkə, “Bənyi leba nəmə lə kudi komə eto kənyɛ.”

Mfó nya Lazaro əmə eto ɔyimisio Marta leteyi Yesu nkə, “Bonamute, wuukanyi mɔmɔ, itsyise mmi ni diyi nale se bəbikə wə nɛ!”

⁴⁰ Yesu áteyi wə nkə, “Mánteyi fə minkə lə áfo mɛ ɔnɔ, ebunyə Onanto eto díyənde?”

⁴¹ Nyaso bányi leba nəmə lə kudi komə eto kənyɛ. Yesu ábesə ənəmi kato óbe nya óteyi nkə, “Nto, maasɔ fə ani, itsyise eetsyue mɛ koto lə nkpadi fə. ⁴² Nyi miə eetsyue mɛ koto lefe saa. Fɛɛ mba ɔnyə mfo eso minlɛ nyamfo bəteyi nko, bə lə bafɔ banɔ bə fə lékpe mɛ kɔtɔ.”

⁴³ Se óteyi nyamfo nkoo, ófa bembembe nkə, “Lazaro, bə əbəl!” ⁴⁴ Nya ukpənkpə

əmə lebo úbə ku kafía ka bəfi bəmini wə əsuə ku nka bəfi bəmini wə ənəmi.

Nya Yesu leteyi mə nkə, “Beyankli wə bikə biamə lə əsuə lə udu.”

Yudafo Ákpe Disi Bə Baalo Yesu.

⁴⁵ Lə nyamfo esoo, Yudafo ba díbə Maria ɔflɔ nya bənyə nnya Yesu díyifoo, eto bətsyuə kpə áfo wə bánɔ. ⁴⁶ Fɛɛ mə bətsyuə édu bəsu Farisifo ɔflɔ nya bəteyi mə lesa nə Yesu díyifo. ⁴⁷ Nyaso Farisifo ku besumunyə ninə ákpe disi ku Yudafo eto batɔnkɔntɔko nya bətɔ bətsyuə bənkə, “Be ele bə buyifo? Bebe ayanisa kpə nnya osani əmfo nle buyifo kate! ⁴⁸ Lə butə wə kusu ɔnlɛ nyamfo buyifo nkoo, utsyuə saa ebofo wə ɔnɔ. Nya Romafɔ luubə baba bə Disumuyo kenkə kamə ku kusə komə tsya!”

⁴⁹ Mfóo, mə nti eto nwə baakpo Kayafa, wə ni Usumunyə Nina lele nəmfoo, leteyi mə nkə, “Ntsyə asakasɔnɔnɔ ləələ mi mmə! ⁵⁰ Binyi tɔ biə éleke bə utidi ɔni kpə lə kusə komə eto disi enso bə kusə komə kenke eto betidi tsylo le?”

⁵¹ Lə sitintii, wóanteyi nyamfo eyɛ lə wə kosate eto nsusu əsuə. Bomu fe nwə ni Usumunyə Ninə itə lele nəmfoo esoo, Onanto áyɛ lə wə əsuə útə nkə ɔteyi nyamfo, nnya ni katəyikətsyə bə Yesu ebubə ukpə lə Yudafo kenke eto disi. ⁵² Inni bənkə lə ukpə lə kusə komə eto disi mate ete. Bomu bə eyɛ lə nnya əsuə, lə ɔsɔ Onanto eto bebi ba kenke dísensə bankpɔ lə kawunsie eto akpɔ akpɔ nnya kenke lebo, beyifo bani.

⁵³ Lə nyaso ídu dínəmfo əsuə, Yudafo eto beninə bamə dítsyiko esu bəbɛbe kase bomuə Yesu lə balo wə. ⁵⁴ Lə nyamfo esoo, Yesu ménsifo bəyɛ kafe mmə lə Yudafo nti. Bomu údu úsu usia lə uməbibi wə baakpo Efraim kaka lefi mfiminti. Mfó wonko wə bakasebi disie.

⁵⁵ Lefe nəmfoo, Yudafo eto Ukpə Ása Bo ɔyila eto Diyi dídifɛ éboyo elo. Nya betidi kpə dítsyi kasɔ kamə eto akpɔakpɔ bəsu Yerusalem lə besu bəmuə əsuə beyifo əsuəfləflə eto lekpa nəmə fɛ lɛ diyi-didi nəmə lə leyo. ⁵⁶ Se bənyə lə Disumuyo nəmə, bákabəbe Yesu nya bákato bətsyuə bənkə, “Ntsyə bibu? Nyi miə wəmbɔfo diyi nəmə kedikɔ bubə, lee ntsyə ini?” ⁵⁷ Lefe nəmfoo, besumunyə ninə ku Farisifo ébutə bote bə lə utsyuə yi kaka Yesu nkpee, lə ubə utə mə bote, lə besu bəmuə wə.

12

Maria Édiki Yesu Nnuəbi Lə Betania.

¹ Se ibu eyi akua lə bedi Ukpə Ása Bo ɔyila eto Diyii, Yesu esu Betania, kaka Lazaro wə Yesu létakasə utsyiko ɔkɔmə

ditsyi. ² Mfó, banwa ditsyitsyosa bəta wə bə lə udi. Marta ni nwə lewunsəko mə lə lesa nəmə kedikə. Lazaro tsya ake lə mba ku Yesu didi lesa nəmə nti. ³ Mfó əmə nya Maria difi nnuəbi bo laanyi fififi bəyifo bətsyiko lə nnya baakpo naadi əsuə, nya bofo koya tinti eto dituntu kplə tə ʉsu ʉkpo Yesu lə akpa. Nya ʉfi wə disa eto sɛwɔni ʉsi wə akpa. Bonyi fififi bomə ɛyi diyo nəmə kenke.

⁴ Nya Yesu eto okasebi ɔni wə ni Yuda Iskariot, nwə luubə udu Yesu utə leteyi nkə, ⁵ “Beso bante nnuəbi bomfo sika flubia alofa ətsyə befi atabi nyamə bəta bakombo?” ⁶ Fɛɛ inni lə kase Yuda difi kətsyua lə bakombo eto asa eso ɔteyi nyamfo nko. Bomu ʉyu uni. Wə ɔflo atabi eto otobe ditsyə, nya ʉkeyu atabi nyamə eto ətsyua kələkə kətə əsuə.

⁷ Yesu ətəyi nkə, “Beyani wə kpo. Bitə lə uyifo lesa nə wofo buyifo kətsyə itə mə kəbikə. ⁸ Bakombo kplə lə mi ɔflo lefe saa. Fɛɛ məɔ, məmɔəkə lə mi ɔflo lefe saa.”

Yudafɔ Efi Nsusu Bua Lə Lazaro Əsuə.

⁹ Se Yudafɔ kplə lenɔ bə Yesu kplə lə Betania, bəti wə bəsu mfó. Nya inni Yesu mate eso bəsu mfó, bomu lə bənyə Lazaro wə Yesu létakasə ʉtsyiko ɔkoma tsya. ¹⁰ Lə nyaso besumunya ninə ətəya bəfi nsusu bə boolo wuntsya. ¹¹ Itsyise ɛyɛ lə Lazaro əsuə esoo, Yudafɔ kplə lə kesumu bəni kətənkə Yesu kama.

Yesu Əsu Údufə Yerusalem Ku Disuəyua Kplə Fe Oka.

¹² Se kale disia, betidi eto ditsyukpa kplə nə dībə Ukpə Ása Bo Jyila eto diyasɛɛ nəmə kedikɔɔ, áno bə Yesu lə Yerusalem bubə. ¹³ Nyaso bəfi katodi nya bəsu bə baatsyako wə. Bákafa katəyi bənkə, “Hosiana! Atesə itə Onanto! Bɛtesə nwə nle bubə lə Bonamute eto diye əsuə!

Atesə itə Israelfo eto Oka!”

¹⁴ Yesu ənyə ɔflimubi ʉtsyua nya ʉsia lə wə fe kase bəwoni bákpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə bənkə,

¹⁵ “Biantə sikpi mi Sion eto umə eto betidi! Nya fə Oka nsi lə ɔflimubi əsuə ɔnlə bubə!”

¹⁶ Tutɛɛ, wə bakasebi mánnɔ nyamfo kasɔ. Fɛɛ lefe nə Onanto díkatakasə Yesu ʉtsyi ɔkoma ʉbə ku dibuu, nya fe bákloma bə nnya bəwoni bákpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə ɛtsyi lə wə əsuə, nya nnya ni asa nyamfo kenke bəyifo bəta wə nɛ.

¹⁷ Betidi ba dínyə mfó fe Yesu lékpadí Lazaro ʉtsyiko kudi kafo lə ɔkoma ɔboko nkprə, ɛsu bətəyi lesa nə dībə mfó. ¹⁸ Nyamfo esoo, betidi kplə ɛsu bətsyako wə, itsyise bāno ayanisa nnya ʉyifo ɔte eso. ¹⁹ Mfó Farisifo bamə letəyi mə bətsyua

bənkə, “Bebe, kulesa anle bələkə kətə bo! Binyə biə kawunsia kenke ɛdu bəsu bətəkəko wə!”

Yesu ətəyi ʉtsyua Nkə Wəəbə Bukpə.

²⁰ Grikifo bətsyua tsya ake lə betidi ba disu Disumuyo lə Yerusalem lə diyi nəmə kedikɔ nti. ²¹ Bəsu Filipo wə ditsyi Betsaida lə Galilea ɔflo, nya bətəyi wə bənkə, “Boanto, bola boə boənyə Yesu.” ²² Filipo ɛsu ɔteyi Andrea nya mə inuə bamə didu bəsu bətəyi Yesu.

²³ Mfó nya Yesu letəyi nkə, “Lefe nəmə eboyo bə babesə Utidi Eto Ubi əmə eto diye kato. ²⁴ Nle mi bətəyi sitinti miə lə banto lentabi nəmə lə kasɔ dibuu, lentabi looni ete disidi diidi. Fɛɛ lə dibuu, nya fe dionwɔ ebibi kplə nɛ. ²⁵ Utidi wə lela wə kosate eto nkprə, ebonyansə mu. Fɛɛ nwə dikisi wə kosate eto nkprə lə kawunsia kamfoo, ebolo mu ʉtsyə itə nkprə manlo. ²⁶ ʉtsyua saa ke lela nkə weeyifo mə keyifoo, ele bə utəkəko mɛ, itə bə mə uyifoyofɔ əmə ebusia lə kaka mins. Nya ʉtsyua saa ke ni mə uyifoyifoo, mə Anto ebokpe wə dibu.

Yesu ɛdi Etiki Itsyi Lə Wə Ukpə Əsuə.

²⁷ “Məməɔ, ɛlɛ mɛ bulə lə mə ləkɔɛsi. Fɛɛ bə ko ele bə ntəyi? Bətəyi ele bə ntəyi minke, ‘Nto, məntə lə kanyi kamfo eto okle lə kətəkə mɛ lə əsuə lee?’ Owo lo! Fɛɛ nyamfo eso mimbə kawunsia, bə lə nnyə kanyi kamfo eto okle nɛ. ²⁸ Nyaso Nto, tə lə babesə fə diye kato!”

Nya ɔkə ləbo ʉtsyi kato nle bətəyi nkə, “Mbóbesə ni kato koko. Nya nsi muuyifo nko.”

²⁹ Se betidi ba dínyə mfo lenɔ ɔkə əməə, mə bətsyua ətəyi bənkə ɔsomi uni dikumi. Nya bətsyua letəyi bənkə, “Onanto eto ɔtənkpe ʉtsyua ni letəyi wə lesaatsyua.”

³⁰ Mfó Yesu letəyi mə nkə, “Inni mə eso ɔkə əmfɔ ləbo, bomu mi eso.

³¹ “Məmə ni lefe nə Onanto lookponko kawunsia kamfo eto betidi ləkpo. Nya Onanto luutu kawunsia kamfo eto əsuəalenya lə wə seka əsuə. ³² Fɛɛ lə bətsyi mɛ lə kasɔ babesə kato, muunə betidi kenke mboko mə ɔflo.” ³³ Lefe nə Yesu letəyi nyamfo, ɔte ukpə wə eto okle wəəbə bukpa.

³⁴ Mfó nya sitiditu siamə letəyi nkə, “Bo kofi eto kukue lə bo bətəyi nkə, Utidi Wə Bákpo ʉhile Bətsyua ebusia nkprə isu manlo manlo. Nya ntsyə ibə fe fanle bətəyi fənkə boobesə Utidi Eto Ubi əmə kato? Owɔe ni Utidi Eto Ubi əmə mfo?”

³⁵ Yesu ətə mə mbuayɛ nkə, “Diyənde nəmə si dɔkə lə mi nti itə lefe sekə ete. Se diyənde nəmə nsi nkpe mi lenti esoo, bəyɛ bəta, bə lə kale lə kaye mi bolo lə bidufə lə ketuntu əsuə. Itsyise nwə laayɛ lə ketuntu, ante kaka ɔntə. ³⁶ Nyaso se

lekpasə nkpe lə mi ntii, befo lekpasə nəmə bəno bə lə biyifo lekpasə eto betidi.”

Se Yesu leteyi mə nyamfo ɔlosəə, údu lə mə ɔflo úsu ɔbio.

Yudafɔ Ɛləkə Bate Bə Bámfo Yesu Bano.

³⁷ Ite bə Yesu éyifo ayanisa kpə lə mə ənəmi ɔte tsyaa, bámfo wə bánɔ.

³⁸ Fɛɛ nyamfo əbə itə nko, bə lə Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya eto lesa nə ɔteyi utsyə lə ibə itə nko nkə,

“Bonamute, owə léfo ditiki nə bóteyi ɔno? Nya owə Bonamute əmə díləkə wə əsuəale ɔte?”

³⁹ Lə nyamfó eso bámfo bofo kano, itsyise Yesaya esi ɔteyi nkə,

⁴⁰ Onanto áteyi nkə,

“Mba mə ənəmi nya míninəsə mə, bə lə mə ənəmi lə eye asa bunya.

Nya lə mə nsusu lə boye asa kaso bono.

Itə bəmbətsyi bawuninsə befi mə əsuə bətə mɛ, bə lə ntsya mə bufi.”

⁴¹ Yesaya áteyi nyamfo itsyise úbunyə Yesu eto diyənde kokoko, nya údi etiki utsyi lə wə əsuə.

⁴² Fɛɛ ite nko tsyaa, Yudafɔ eto beninə kpə áfo Yesu bano. Fɛɛ lə Farisifɔ bamə eso baamfo etiki nyamfo budí kabɔsəə lekple betidi no, bə lə baye mə bola lə mə katsyako eso. ⁴³ Baala bə baafo betidi eto atesə enso atesə nya ditsyi Onanto ɔflo.

⁴⁴ Nyaso Yesu édi etiki ɔfa bembembe ɔteyi nkə, “Utsyua saa ke laafo mɛ kanɔɔ, inni mo mate ete ɔfo ɔno. Bomu ɔfo nwə létsyese mɛ tsya ɔno. ⁴⁵ Nya utsyua saa ke ləənyə mɛɛ, əənyə nwə létsyese mɛ tsya. ⁴⁶ Mbə kawunsia fe lekpasə, nya utsyua saa ke léfo mɛ ɔno, ensiembəke lə ketuntu əsuə bio.

⁴⁷ “Lə utsyua aano mo ditiki nya weentsyue ni koto, məmbolo wə dikpi, itsyise məmbə miə maalo kawunsia eto betidi dikpi. Bomu mbə miə lə mmfo ntə mə. ⁴⁸ Utidi wə kee leni mɛ nya wámfmfo mo ditikii, kpe nwə lookponko wə lekpo. Etiki nya mindii, nya lookponko wə lekpo lə diyi fɛfɛ nəmə nɛ. ⁴⁹ Nyamfo eyifo sitinti itsyise mánteyi kulesa lə mo əsuəale əsuə. Bomu mo Anto wə létsyese mɛɛ, léte mɛ lesa nə ele bə nteyi ku kase ele bə nteyi ni. ⁵⁰ Nya nnyi miə wə kɔfi komə əətə nkpe manlo. Nyaso lesa nə kee mɔnteyii, ni ni lesa nə Anto əmə leteyi mɛ nkə nteyi nɛ.”

13

Yesu Ɛflə Wə Bakasebi Eto Akpa.

¹ Ibu diyi loni fɛ lə bedi Ukpə Ása Bo Jyila eto diyisɛə nəmə. Yesu áte nkə wə lefe éboyo bə udu lə kawunsia kamfo usu wə Anto ɔflo. Úkala mba ni wə bale lə

kawunsia mfo, nya ɔla mə sitinti isu ese taa kalosəko.

² Yesu ku wə bakasebi akɛ lə lesakediko ku ditsyitsyo nəmfó. Olo əmə ébusu údufə lə Yuda wə ni Simon Iskarriot eto ubi eto nsusu nkə lə udi wə okpe lə udu Yesu utə wə balo. ³ Yesu áte nkə wə Anto éfi əsuəale saa útə wə lə lesa saa əsuə. Uyi nkə útsyi Onanto ɔflo nya usinkli ɔnto lə Onanto ɔflo. ⁴ Nyaso ɔtaka lə lesakediko kamə nya úləkə wə awubunte kple nnya kato útsyə nya úfi sebo ɔtsyase lə nkɛ.

⁵ Úkuti ntu ɔkpo lə ɔkpe kple utsyua kafo nya útsyiko wə bakasebi bamə eto akpa buflə, ákasi nnya ku sebo sia ɔtsyase lə nkɛ. ⁶ Se éyo Simon Petro əsuə, ɔto Yesu nkə, “Bonamute, buflə fəəbə mɛ akpa lee?”

⁷ Yesu ətə wə mbuaye nkə, “Amanno to lesa nə minle buyifo mfo eto kaso, fɛɛ kamaa, əbono nnya kaso.”

⁸ Simon Petro ətə mbuaye nkə, “Kulefe! Məmbutə kusu miə lə əflə mo akpa kulefe.”

Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Lə məmflə fə akpa, nyalɛ ensiembuyə kediko lə mɛ.”

⁹ Simon Petro áteyi wə nkə, “Bonamute, nyalɛ məmflə mo akpa mate, bomu flə mo ani ku mo disi tsyal!”

¹⁰ Yesu ətə wə mbuaye nkə, “Utsyua saa ke díkəflə ntuu, ole. Nya weensihia bə uflə wə əsuə bio, nnya lehia ete ni bə uflə akpa. Itsyise wə kalebe saa ehole koko. Mi əsuə ébole, fɛɛ inni mɔmble.” ¹¹ Yesu fe úyi nwə ləəbə wə bokpe lə ani, nyaso ɔteyi nkə, “Inni mɔmble kenke lele.”

¹² Se Yesu díflə mə akpa ɔlosəə, úsinkli úfi wə awu ɔkpe, nya úsinkli úsu úsia lə kaso lə kediko kamə. Mfó nya ɔto wə bakasebi bamə nkə, “Beno lesa nə minyifo mi mfo eto kaso? ¹³ Biakpadi mɛ biə Oteasa ku Onamute, nya ɛflo bə bekpadi mɛ nko. Itsyise wə mini nɛ. ¹⁴ Mo, nwə ni mi Onamute ku Oteasa ébuflə mi akpa. Lə nko inii, ele bə mi tsya flə mi bətsyua eto akpa. ¹⁵ Ditsyabi dini minyifo minte mi, bə mi tsya lə biyifo fe kase minyifo minte mi. ¹⁶ Nlɛ mi bóteyi sitinti miə uyifoyifo mamɔ oso wə Onamute. Nko ke ini bə ɔtoye mamɔ onso nwə lékpe wə koto. ¹⁷ Se binyi sitinti siamfo esoo, Onanto ebokpo mi atsyo lə beye lə sitintisu əsuə biyifo asa!

¹⁸ “Inni mɔmble eto etiki minle bóteyi mfo. Nyi mba minləkə lə mi nti. Fɛɛ ele bə Awonisa Kenke eto Kukue eto etiki bə itə fe kase bəwoni nnya bətsyə, ‘Utidi wə lékpe kɔni lə ɔkpe ɔni ku mɛ budí lesaa, wə ni nwə létaka únyə lə mɛ əsuə nɛ.’

¹⁹ “Nlɛ mi nyamfo bóteyi katonsə fɛ lə ibə ibə, bə lə ibə ibə nko sitintii, biofo bəno biə Mo ni Nwə Mini. ²⁰ Sitinti ini minle mi bóteyi minkə, utsyua saa ke lefo utidi wə

míntsyeseé, mɔ́ ófo. Nya utsyuə saa ke léfo mɛɛ, nwə létsyese mɛ uni ófo."

Yesu Áteyi Nwə Luudu Wə Utə Útsyá.

²¹ Se Yesu létseyi etiki nyamfo ólosəə, ilə wə tinti lə lekəesi. Nya óteyi ókpasə nkə, "Sitinti minlə mi bótseyi mi nkə, mi nti eto ɔni ebudu mɛ utə."

²² Mfó nya Yesu eto bakasebi bamə dítsyi bawuninsə bábe mə bətsyuə eto ənəmi itsyise íyifo mə yaa, nya bánte mə nti eto nwə Yesu nle. ²³ Bakasebi bamə eto ɔni wə Yesu laala tintii, əsiə ɔfi Yesu. ²⁴ Lə nyaso Simon Petro áma ənəmi ókpe okasebi əmə, óteyi wə nkə, "Tɔ́ wə futsyə ɔnle."

²⁵ Nyaso wuntsya étsyue kénye lə Yesu ɔflo nya óto wə bué nkə, "Bonamute, owoe ni futsyə?"

²⁶ Mfó nya Yesu díte mbuayə nkə, "Utidi wə muubudi lesa nto kutu ntəə, wə uni nɛ." Lə nyaso Yesu ébudi lesa sɛkɛ úfi óto kutu nya úfi útə Yuda wə ni Simon Iskariot eto ubi. ²⁷ Kase Yuda lefo lesa nəmə koo, Obonsam ko dídufə wə lə əsuə.

Mfó nya Yesu létseyi wə nkə, "Kosə mlə lə eyifo lesa nə faala fə eeyifo." ²⁸ Fɛɛ bafɛfɛ ba nsi lə lesakedikɔ́ mfó mánnɔ́ kaso lesa nə eso Yesu létseyi Yuda nko. ²⁹ Mə bətsyuə ébu bə se ini Yuda díkalɛ mə otabitobe esoo, bótseyi Yesu nle wə nkə usu oya bikə bia boohiá itə mə diyisɛɛ nəmə eto budi oboko lee usu utə bakombo lesatsyuə.

³⁰ Nya se Yuda léfo lesa nəmə koo, ete óbo údu. Kətsyə tsya idi lefe nəmfo.

Yesu Étə Wə Bakasebi Kəfi Fəfo.

³¹ Se Yuda didu eto kamaa, Yesu áteyi nkə, "Mómɔ́, bábesə Utidi Eto Ubi əmə eto diye kato. Nya eyɛ lə wə əsuəə, bábesə Onanto eto diye kato. ³² Lə bábesə Onanto eto diye kato eyɛ lə Utidi Eto Ubi əmə əsuəə, nyalɛ Onanto ebuləkə Utidi Eto Ubi eto diyənde nə əsuə onkpe ote. Nya wuuyifo nkomə mómɔ́ mfoti.

³³ "Mɔ́ behi, mɛnsiembusia lə mi ɔflo ekle bio. Biobebɛ mɛ, fɛɛ nle mi bótseyi mómɔ́ fɛ kase mínteyi Yudafo eto beninə léfɛe miə, 'Kaka míntɔ́, biembofo mfó bubə.'

³⁴ "Nya mómɔ́, nle mi kəfi fəfo butə. Bela mi bətsyuə! Kase minla mii, mi tsya la mi bətsyuə nko ke. ³⁵ Lə bela bətsyuəə, betidi ba t̄a ebɔyɛ lə nnya əsuə bate bə mɔ́ bakasebi bini."

Yesu Áteyi Nkə Petro Éboni Wə.

³⁶ Simon Petro áto wə nkə, "Bonamute, se fantɔ́?"

Yesu ətə wə mbuayə nkə, "Kaka míntɔ́, embofo mɛ butəkəko kesu mómɔ́. Fɛɛ kamaa, ebutəkəko mɛ əbə mfó."

³⁷ Petro áto wə nkə, "Bonamute, beso məmbɔfo fə butəkəko mómɔ́ kesu? Muukpə lə fə disí faa!"

³⁸ Mfó Yesu ətə wə mbuayə nkə, "Ebofo bukpə sitinti lə mɔ́ disí fɛ? Sitinti, nle fə bótseyi miə, fɛ ukuse luutə kényɛɛ, əbɔni mɛ sitsyə, fə enyi mɛ kon."

14

Yesu Ákpe Wə Bakasebi Nkə Ale.

¹ Yesu áteyi mə nkə, "Biəntə lə ilə mi lə lekəesi. Fɛ kase béfo Onanto bɛnɔ́, befo míntsyə bɛnɔ́. ² Lə mɔ́ Anto eto diyoo, nsíəko kpə kpə. Nto lə nsu nle nsíəko ntsyə mi. Nya məmbótseyi mi nko, lenni nko ini. ³ Nya lə nsu nle nsíəko ntsyə ntə mi nlosəə, muusinkli mbə nkpa mi nsuko mɔ́ ɔflo, itə bə kaka minkpɛ, lə mi tsya lə bisíə mfó. ⁴ Biyi kusu ko nto lə kaka míntɔ́."

Yesu Ni Kusu Tinti Ko Əsuə Baayɛ Kesu Onanto ɔflo.

⁵ Toma áteyi wə nkə, "Bonamute, bunyi kaka fantɔ́. Nya ntsyə buuyifo bote kusu ko booyɛ bubə fə aflɔ́?"

⁶ Yesu ətə wə mbuayə nkə, "Mɔ́ ni kusu komə, sitinti siamə ku nkpə bomə. Kuutsyuə saa embubə Anto əmə ɔflo lə woanyɛ lə mɛ əsuə." ⁷ Yesu áteyi mə nkə, "Mómɔ́ əmə bimfi biinyi mɛɛ, biote mɔ́ Anto əmə tsya. Nya idu mómɔ́ ɛntɔ́, bifi biyi wə nya bikənyə wə tsya."

⁸ Filipino áteyi wə nkə, "Bonamute, te bo Anto əmə ete imi bo."

⁹ Yesu áteyi wə nkə, "Filipo, kokooko əmə minkpɛ mi lə ɔflo, ete binyi mɛ tɔ́? Nwə ke díkənyə mɛɛ, ənyə mɔ́ Anto əmə tsya nɛ. Ntsyə eso fanlə bótseyi fənkə, 'Te bo Anto əmə?' ¹⁰ Filipino, nyalɛ ámamfo áno fə nkpe lə Anto əmə əsuə nya wuntsya nkpe lə mɛ? Etiki nnya mínteyi mii, mentsyi mɔ́ kosate ɔflo. Anto wə nkpe lə mɛɛ, leeyifo wə kosate eto keyifo. ¹¹ Befo mɛ bɛnɔ́ lə nteyi mi minkə, nkpe lə Anto əmə əsuə, nya wuntsya nkpe lə mɛ. Lə biamfo bɛnɔ́, befo bɛnɔ́ lə ayanisa nnya meeyifo mate eso. ¹² Nle mi bótseyi sitinti minkə, nwə ke léfo mɛ ɔnɔ́, ebuyifo asa nnya meeyifo. Sitinti, wuuyifo asa nnya nso nko kulaa tsya, itsyise nto lo mɔ́ Anto əmə ɔflo. ¹³ Nya muuyifo lesa saa nə ke betɔ́ lə mɔ́ diye əsuə ntə mi, bə lə babesə Anto əmə eto diye kato eyɛ lə Ubi əmə əsuə. ¹⁴ Lə betɔ́ lesa saa lə mɔ́ diye əsuəə, muuyifo ni ntə mi."

Yesu Áteyi Wə Bakasebi Nkə Wuutə Mə Lewɔnɔ́ Kenkɛ.

¹⁵ Yesu esi óteyi nkə, "Lə biala mɛɛ, biutsyue mɔ́ afi koto. ¹⁶ Mɔ́ntɔ́ Anto əmə lə utə mi ɔwunsəkotsyuə bamba wə luusíə ko mi lefe saa. ¹⁷ Wə ni Lewɔnɔ́ nə ləələkə

sitinti læ Onanto æsuæ kate. Fæe kawunsiæ eto betidi æmbofo wæ bunyæ fe læ besu bætšyæ wæ lekpo. Fæe mii, biyi Læwɔnɔ nɛmæ itsyise usi ko mi nya onkpe læ mi æsuæ.

¹⁸ “Læ ndu læ mi ɔfɔɔ, memoonyani mi mate ntsyæ fe bakɔbebi. Bomu muusinkli mbæ mi ɔfɔ. ¹⁹ Læ lefe kliminti æsuæ, kawunsiæ eto betidi ensiembunyæ mæ. Fæe mi ebunyæ mæ. Nya se minsi nkɔæ esoo, mi tsya ebusiæ nkɔæ. ²⁰ Læ lefe nɛmfɔo, biunyæ bitsyæ lekpo biæ nkpe læ Anto æmæ æsuæ, nya mi tsya nkpe læ mæ, fe kase mintsya nkpe læ mi æsuæ.

²¹ “Utsyuæ saa wæ laafo mɔ afi nya woeyifo læ nnya æsuæ, wæ ni nwæ laala mæ nɛ. Mɔ Anto ebola nwæ laala mæ. Nya mintsya loola wæ nya muulækæ mɔ æsuæ nte wæ.”

²² Nya Yuda, wæ lenni Iskariot, letɔ Yesu nkæ, “Bonamute, ntsyæ fe ini bo mate ete fuulækæ æsuæ ate, nya fæmbulækæ æsuæ ate kawunsiæ eto betidi?”

²³ Mfɔ nya Yesu ditæ wæ mbuaye nkæ, “Utsyuæ saa ke laala mæe, wuutsyue ditiki nɛ maate koto, nya mɔ Anto loola wæ. Nya mɔ ku mɔ Anto æmæ luubæ bɔsonɔ wæ, busiæ wæ læ ɔfɔ. ²⁴ Utsyuæ saa ke laanla mæe, entsyue mɔ asatete koto. Nya asatete nnya bikanɔɔ, enni mɔ kosate eto ale. Bomu mɔ Anto wæ létšyese mæ eto ale ini.

²⁵ “Mbɔtɛyi mi nyamfo kenke læ lefe minsi minkpe mi læ ɔfɔ. ²⁶ Læwɔnɔ Kenke nɛ ni Ɔwunsəkotsyue wæ Onanto lootsyese læ mɔ diyæ æsuæ, ebote mi lesa saa nya wooklomæsæ mi lesa saa nɛ mintɛyi mi.

²⁷ “Diyuæ læ disiiæko mi. Nya mɔ diyuæ mimfi minle mi buta. Inni læ kase kawunsiæ eto betidi lætæt. Biæntæ læ ilæ mi læ lekɔæsi. Nya biante sikpi. ²⁸ Bɛnɔ se mintɛyi mi miæ, ‘Nlæ budu læ mi ɔfɔ, nya muusinkli mbæ mi ɔfɔ.’ Læ nnya ete biala mæe, eni biunyæ disuæyuæ bæ ndu ntɔ læ Anto æmæ ɔfɔ. Itsyise ɔmɔ oso mæ. ²⁹ Mbɔtɛyi mi nyamfo mɔmɔ fe læ ibæ ibæ, bæ læ ibæ ibæ itæ, læ befo bɛnɔ. ³⁰ Mensiembobo mi etiki budinko kakle itsyise kawunsiæ kamfo eto oka læ bubæ. Umbæ æsuæale læ mæ æsuæ. ³¹ Fæe ele bæ kawunsiæ te nkæ maala Anto æmæ, nyaso meeyifo læ kase ɔtɛyi mæ nkæ nyifo.

“Mɔmɔɔ, bibæ læ budu mfo.”

15

Yesu Ni Kudiyi Tinti Komæ.

¹ “Mɔ ni kudiyi tinti komæ, nya mɔ Anto ni kudiyi komæ eto ɔkuemfo æmæ. ² Waala mɔ kale ka laannwɔ kælækæ læ mæ æsuæ nya nka laanwɔ ebibii, waalo ke æsuæ læ kase ufiebi loɔso okpo ke bæ læ kafo bɔnwɔ

kukɔnɔ. ³ Mimi, bɔlo lo mi æsuæ bætšyæ kɔko tsya, eyæ læ asa nnya minte mi eso. ⁴ Beko læ mæ læ mintsya læ nyifo loni ku mi. Kuyi eto ɔlæ æmbofo bɔnwɔ læ wæ mate æsuæ, woofɔ bɔnwɔ læ ɔlæ æmæ ako læ kuyi komæ æsuæ. Nko ke biembofo ebibi bɔnwɔ læ bianko læ mæ æsuæ nɛ.

⁵ “Mɔ ni kudiyi komæ nɛ, nya mi ni ko kale. Utidi wæ ke lekɔ læ mæe, nya mintsya lekɔ ku wæ, ebɔnwɔ ebibi kpæ. Itsyise biembofo kulesa buyifo læ mimbæ læ mi. ⁶ Futsyæ ke dimankɔ ku mæe, booto wæ bakpe fe uyile nya wookoe ofiani ɔtoni. Baakra kale kamfo eto okle kætšyæ ditsyu kakpe læ ute katonso. ⁷ Læ biyifo loni ku mæ nya mɔ etiki tsya nkpe læ mii, bɛtɔ lesa saa næ ke lefe itæ mi, ete biofo ni. ⁸ Mɔ Anto eto diyænde ni bæ læ bɛnwɔ ebibi kpæ, nya eyæ læ nyamfo æsuæ, nnya yuulækæ ete bæ biyifo mɔ bakasebi nɛ. ⁹ Maala mi fe kase mɔ Anto laala mæ. Nyaso bitæ læ mɔ lelabi læ lekæ mi læ æsuæ. ¹⁰ Læ bitsyue mɔ afi kotoo, mɔ lelabi itæ mi ebokɔ læ mi fe kase mintsya leetsyue mɔ Anto koto, nya mintsyime læ wæ lelabi æsuæ lefe saa.

¹¹ “Nlæ mi asa nyamfo bɔtɛyi bæ læ disuæyuæ nɛ nkpe læ mæe, læ lekæ mi tsya læ æsuæ lefɔ. ¹² Kɔfi ko minle mi butæ ni nkæ bela bætšyue fe kase maala mi. ¹³ Lelabi næ utidi lofo bufi kætæ wæ bayetsyue enso kenke ni bænækæ læ ufi wæ nkpe utæ læ mɔ disi. ¹⁴ Læ biyifo læ mɔ afi æsuæ, ete bæ biyifo mɔ bayetsyue. ¹⁵ Mensiembokpo mi miæ mɔ beyiyifo mɔmɔ, itsyise nwæ leeyifo utidi bamba eto keyifo aante asa nnya wæ onamute leeyifo. Bomu maakpo mi miæ mɔ bayetsyue. Itsyise asa nnya kenke minɔ mintsyiko mɔ Anto ɔfɔ, mbɔtɛyi mi nnya. ¹⁶ Inni mi dikælækæ mæ. Bomu mɔ difækæ mi. Nya nlækæ mi miæ læ bisu bɛnwɔ ebibi kpæ, nya ebibi nnya bionwɔ, læ itsyæ lefe saa. Itæ bæ lesa saa nɛ biɔto Anto læ mɔ diyæ æsuæ, wuutæ mi ni. ¹⁷ Læ nyaso kɔfi ko minle mi butæ ni nkæ bela mi bætšyue.”

Kawunsiæ Eto Betidi Eekisi Yesu Eto Bakasebi.

¹⁸ Yesu ésu kosæ nkæ, “Læ kawunsiæ eto betidi eekisi mii, bete biæ mɔ baka bukisi nko. ¹⁹ Læ kawunsiæ kamfo eto betidi binii, eni boola mi fe mæ ke. Fæe nlækæ mi ntsyiko kawunsiæ kamfo eto betidi nti nyaso binsini mæ bale. Nyamfo eso beekisi mi nɛ. ²⁰ Bekloma ditiki næ mintɛyi mi minkæ, ‘Ndomunyæ saa ammɔ kaso wæ onamute.’ Læ betidi ænyæ mæ læ æsuæ, bete biæ boonýæ mi tsya læ æsuæ. Læ bétšyue mɔ etiki kotoo, bootsyue mi ale tsya koto. ²¹ Fæe booyifo mi nyamfo kenke læ mɔ disi eso, itsyise bɛnyí futsyæ létšyese mæ. ²² Læ nnya ete mæmbæ ntɛyi mæ kulesaa, eni bæmbolo mæ lebuæ yiyifo eto dikpi.

Fɛɛ mɔmɔɔ, bɛyifo lebuɔ nɔya taflatsye saa ensibɛ booto bɛ bɔntɛ. ²³ Utsyuɛ saa wɛ leekisi mɛɛ, eekisi mɔ Anto tsɔya. ²⁴ Lɛ nɔya ete mɛnyifo keyifo ka kuutsyuɛ saa dɛmɛnyifo tɔ ɔnyɛ lɛ mɛ ntiɪ, eni bɛmbolo mɛ lebuɔ yifoyifo eto dikpi. Fɛɛ bɛnyɛ asa nɔya mɛnyifo, tsɔyaɛ balɛ mɔ ku mɔ Anto kenke bukisi. ²⁵ Ele bɛ nyamfo bɛ itɛ nko bɛ lesa nɛ bɔwɔni bɔkpe lɛ mɛ kɔfi eto kukue ɛsuɛ, lɛ ibɛ itɛ nko bɛ, 'Bukisi bimba ete bɛkisi mɛ.'

²⁶ "Lɛ nyasoo, mootsyese mi Lɛwɔnɔ Kenke nɛ ni Ɔwunsɛkotsyuɛ itsyi lɛ Onanto ɔflo. Wɛ luulɛkɛ sitinti lɛ Onanto ɛsuɛ ote. Lefe nɛ itsyi Anto ɛmɛ ɔflo ubɛ, wuudi adansiɛ lɛ mɛ ɛsuɛ utɛ mi. ²⁷ Mi tsɔya badansiɛ biudi bitɛ mɛ, itsyise bɛkpe lɛ mɔ ɔflo idu taa kaso ketsyikokɔ ke.

16

¹ "Nteyi mi etiki nyamfo kenke bɛ lɛ betidi lɛ bayɛ butɛ lɛ ani lɛ elo mi lɛ mi bofokanɔ ɛsuɛ. ² Boolɛkɛ mi lɛ mɛ nti lɛ katsyako, nɔya lefe ebubɛ nɛ lɛ utsyuɛ lɛ mi bolo tsɔya, wuubu nkɛ ɔle Onanto busumu lɛ nɔya ɛsuɛ. ³ Betidi ebuyifo mi nyamfo eto okle, itsyise benyi mɛ nye Anto ɛmɛ tsɔya. ⁴ Bomu mbɔteyi mi nyamfo ntɔnsɛ bɛ lɛ lefe nɛmɛ ɔyo bɛ beyifo nɔya nkoo, lɛ bekloma biɛ nteyi mi nɔya nko.

"Mɔnteyi mi nyamfo lɛ kaso ketsyikokɔ itsyise nke mi lɛ ɔflo lefe nɛmfo. ⁵ Fɛ mɔmɔɔ, ntɔ lɛ nɔwɛ lɛtsyese mɛ ɔflo. Fɛ mi kuutsyuɛ saa anle mɛ bɔtɔ nkɛ sieti mintɔ. ⁶ Nɔya se mɔnteyi mi nyamfoo, mi ketu eyi ku nkuenlo. ⁷ Fɛɛ nle mi bɔteyi sitinti minkɛ, eleke itɛ mi bɛ ndu lɛ mi ɔflo. Itsyise lɛ mensuu, Ɔwunsɛkotsyuɛ ɛmɛ embubɛ mi ɔflo. Fɛɛ lɛ nsuu, mootsyese wɛ mi. ⁸ Nɔya lɛ ubɛ, wuulɛkɛ ote kawunsiɛ eto betidi ekpa wue bate bɛ bɔnya kusu lɛ lesa nɛ ni lebuɔ ku lesa nɛ ni kasɛɛ yifoyifo ku lesa nɛ ni Onanto eto lekpo kpokpo. ⁹ Bembote lesa nɛ ni lebuɔ itsyise bɔmfo mɛ bɔnɔ eso. ¹⁰ Nɔya boonyɛ bɔtsyɛ lekpo se bayɛ lɛ kusu sɛɛ komɛ ɛsuɛ, itsyise ntɔ lɛ Anto ɛmɛ ɔflo nɔya biensiembunɔ mɛ bio. ¹¹ Nɔya bebote lesa nɛ ni lekpo kpokpo itsyise Onanto ɛbolo kawunsiɛ kamfo eto ɛsuɛalenɔyɛ ɛmɛ dikpi koko.

¹² "Asa kpɛ si ekpe nɔya ele bɛ nteyi mi. Fɛɛ yooso mi butsyi mɔmɔ. ¹³ Fɛɛ lefe nɛ Lɛwɔnɔ nɛ lɛlɛkɛ sitinti lɛ Onanto ɛsuɛ kate ɛbɛ, diuta betɛ sitinti siamɛ kenke itsyi lɛ Onanto ɔflo. Nɔya wɛmbɔteyi kulesa lɛ wɛ ɛsuɛale ɛsuɛ. Bomu wɔɔteyi mi lesa nɛ waanɔ ku nɔya lɛbɛ bɛ bubɛ. ¹⁴ Wuutɛ babesɛ mɔ diye kato itsyise wuulɛkɛ lesa nɛ ɔfo utsyiko mɔ ɔflo ote mi. ¹⁵ Lesa saa nɛ ni Anto ɛmɛ eto lelee, eyifo mɔ lele.

Nɔyo mɔnteyi mi minkɛ Lɛwɔnɔ nɛmɛ ebufi lesa nɛ mintɛ wɛ ubɛ ote mi."

Bakasebi Bamɛ Eto Nkuenlo Ebofiani Disuɔyua.

¹⁶ Yesu esi ɔteyi nkɛ, "Ibu sɛke biensiembunɔ mɛ bio, nɔya lɛ lefe sɛke kama bisi biunɔyɛ mɛ."

¹⁷ Mfo nɔya wɛ bakasebi bɔtsyuɛ letɔ mɛ bɔtsyuɛ bɛnkɛ, "Nɔya ɔteyi mfo eto kaso nkɛ? Ɔteyi bo nkɛ, Ibu sɛke boensi embunɔyɛ wɛ bio. Nɔya sɛke tsɔya lɛ nɔya kamaa, busi buunɔyɛ wɛ. Nɔya usi ɔteyi bo tsɔya nkɛ, 'Itsyise ntɔ lɛ Anto ɛmɛ ɔflo.'

¹⁸ Nɔya ɔteyi nkɛ, 'Ibu sɛke,' eto kaso ni bɛ? Bɔanno lesa nɛ ɔnle bɔteyi eto kaso!"

¹⁹ Yesu ɛte nkɛ etiki ɔtsyuɛ kpe bala lɛ batɔ wɛ. Nyaso ɔteyi mɛ nkɛ, "Nteyi minkɛ ibu sɛke biensiembunɔ mɛ bio, nɔya sɛke lɛ nɔya kamaa, bisi biunɔyɛ mɛ bio. Etiki nyamfo bɛnle bɔle kabe lɛ mi bɔtsyuɛ nti lee? ²⁰ Sitinti minle mi bɔteyi minkɛ biuwi kaminsɛku, bilɛkɛ binɛntu. Fɛɛ kawunsiɛ eto betidi luunɔyɛ disuɔyua. Nɔya mii, nkuenlo ebunɔyɛ mi, fɛɛ mi nkuenlo bomɛ ebofiani disuɔyua. ²¹ Lɛ usio labe kolee, woake lɛ bulɛ ɛsuɛ itsyise ɔle kanyi bunɔyɛ. Fɛɛ lɛ ɔle ubi ɛmɛ ɔlosɛ, woata kanyi ka ɔnyɛ ɛsuɛ, itsyise wɛnɔyɛ disuɔyua nkɛ ɔle ubi ɔkpe lɛ kawunsiɛ. ²² Nko seka inte itɛ mi tsɔya nɛ. Mɔmɔɔ, bɛkpe lɛ nkuenlo ɛsuɛ. Fɛɛ muunɔyɛ mi bio. Nɔya disuɔyua luuyi mi akɔsi kenke, disuɔyua nɛ eto okle kuutsyuɛ saa lɛmbɔfo bofo ketsyiko mi ani kulefe.

²³ "Lɛ diyi nɛmɛ ayoo, biembɔtɔ mɛ kulesa. Itsyise nle mi bɔteyi sitinti miɛ lesa nɛ ke biɔtɔ mɔ Anto lɛ mɔ diye ɛsuɛ, wuufi ni utɛ mi. ²⁴ Ibɛ ese mɔmɔɔ, biɛntɔ tɔ kulesa lɛ mɔ diye ɛsuɛ. Bɛtɔ ete lɛ utɛ mi lɛ mi disuɔyua lɛ leflo lelo.

²⁵ "Ndi mi etiki eyɛ lɛ akpa ɛsuɛ. Fɛɛ lefe ebubɛ nɛ mensiembudi mi etiki nyenko lɛ akpa ɛsuɛ. Bomu muudi mi etiki wuee itsyi lɛ Anto ɛmɛ ɛsuɛ. ²⁶ Lɛ lefe nɛmɛ ayoo, bɛtɔ wɛ asa lɛ mɔ diye ɛsuɛ. Minle bɔteyi miɛ mɔɔ, mɔɔtɔ nte mi. ²⁷ Itsyise Anto ɛmɛ kosate aala mi. Waala mi itsyise mi tsɔya aala mɛ, nɔya bɛfo bɛnɔ biɛ Onanto ɔflo mintsyi mimbɛ. ²⁸ Sitintii, Anto ɛmɛ ɔflo mintsyi mimbɛ kawunsiɛ, nɔya mɔmɔ nsi nle budu lɛ kawunsiɛ kesu Anto ɛmɛ ɔflo."

²⁹ Nɔya wɛ bakasebi leteyi wɛ nkɛ, "Mɔmɔɔ, efe ale etiki budi kakpasɛ wuee, insini lɛ akpa ɛsuɛ. ³⁰ Mfe ko bote boɛ eyi lesa saa, nɔya yensife bɛ kuutsyuɛ saa si ɔtɔ fɛ etiki eto kaso. Nyamfo mate ɛtɛ bofo bɔnɔ boɛ Onanto ɔflo fɛtsyi."

³¹ Mfo Yesu letɔ mɛ nkɛ, "Mɔmɔ ale bɛfo bɛnɔ? ³² Lefe lɛ bubɛ, nɔya diubɛ tsɔya lelo nɛ boosensɛ mi nɔya utsyuɛ saa luusu

wə umə beyani mo mate bitsyə. Fɛɛ lə sitintii, yembuyifo mo mate. Itsyise Anto əmə si ko mɛ. ³³ Nteyi mi nyamfo lə binyə diyuə se biyifo loni ku mɛ eso. Kawunsiə eto betidi ebutə binyə kanyi. Fɛɛ biñyə kekkele! Itsyise mbutəkə kawunsiə kamfo kato!”

17

Yesu Áto Ola.

¹ Se Yesu ləteyi mə nyamfo ólosəə, óbesə ənəmi kato nya óteyi nkə, “Nto, lefe nəmə éboyo. Besə fə Ubi eto diye kato bə lə fə Ubi tsya lə obesə fə diye kato. ² Itsyise éfi əsuəale kenke ətə wə lə kawunsiə eto betidi kenke əsuə bə mba kenke féfi fətə wəə, lə utə mə nkpə manlo. ³ Nya nkpə manlo ni bə lə betidi lə bate fə, fə nwə hā mate ni Onanto kosate əmə nya lə bate Yesu Kristo wə fátsyese. ⁴ Mbesə fə diye kato nte lə betidi nti. Nya mínyifo keyifo ka fákpə mɛ lə kɔni fə nyifo lə kawunsiə mínlə. ⁵ Mómoo, Nto, besə fə Ubi eto diyənde kato lə fə ənəmi, diyənde nə əsuə mínke ku fə fə béyifo kawunsiə.

Yesu Áto Ola Lə Wə Bakasebi Eto Disi.

⁶ “Ntə miə mba fələkə fətə mɛ lə kawunsiə eto betidi ntii, te fə. Fə bale beni nya féfi mə fətə mɛ nya bétsyue fə ditiki koto. ⁷ Nya mómoo, beyi bə lesa saa nə féfi fətə mɛ, etsyi fə oflo. ⁸ Mfi kənye ka fətə mɛ fə nsu nteyi mə nsuko mə nya báfo ke. Nya beyi sitinti bə fə oflo mintsyi, nya fə ni nwə létsyese mɛ. ⁹ Nlɛ ola boto lə mə disi, minle ola boto lə kawunsiə eto betidi kenke eto disi. Bomu lə mba féfi fətə mɛ eto disi, itsyise fə kosate eto bale beni.

¹⁰ “Mba kenke ni mo bale eyifo fə bale, nko ke fə bale tsya diyifo mo bale nɛ. Nya mo diyənde lébe kato eye lə mə əsuə. ¹¹ Mómoo, nle fə oflo bubə. Minsibə lə kawunsiə mfo. Fɛɛ məə, besi bakpə lə ke. Anto Kenke, fə kosate fi fə diye eto əsuəale nnya fətə mɛ abe mə bə lə beyifo bani fe kase bo ku fə diyifo bani. ¹² Lefe nə mínke lə mə oflo, nle mə wəkekəkekə nya mínse mə eye lə diye nə fətə mɛ əsuə. Nse mə, itə bə kuutsyuə saa mánnya lə mə nti, enso utidi wə ele bə onya kokooko, bə lə nnya báwoni bákpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə lə ibə itə.

¹³ “Nya mómoo, nle fə oflo bubə. Nteyi nyamfo lə kawunsiə bə lə mə tsya lə beyi kenke lə mə akəsi ku mo disuəyuə nə minle bunya. ¹⁴ Mbe fə ditiki nəmə letsya ntə mə, nya benni kawunsiə kamə eto bale fe kase mintsya lenni kawunsiə kamfo eto ole ke. Lə nyasoo, kawunsiə kamə eekisi mə.

¹⁵ “Minle boto miə ləkə mə lə kawunsiə kamə. Bomu nle boto miə lə ase mə, ələkə

mə etsyiko Obuale əmə eto ani. ¹⁶ Fe kase minni kawunsiə kamfo eto olee, nko ke mə tsya lenni kawunsiə kamfo eto bale nɛ. ¹⁷ Yifo mə kənke lə sitinti siamə əsuə, itsyise fə ditiki nəmə eyifo sitinti. ¹⁸ Ntsyese mə kawunsiə fe kase fintsya létsyese mɛ kawunsiə seka. ¹⁹ Lə mə esoo, nyifo mo əsuə kənke ntə fə, bə lə mə tsya lə beyifo kənke lə sitinti siamə əsuə.

Yesu Áto Ola Lə Bafokanəfo Kenke Eto Disi.

²⁰ “Minle nyamfo boto kətə mə mate, bomu nle boto kətə mba kenke lofo mɛ banə eye lə fə Ditiki Sɛɛ nəmə mə bɔteyi əsuə. ²¹ Anto, nle boto miə lə ətə bə lə beyifo bani fe kase fankpə lə mɛ nya mintsya nkpe lə fə əsuə. Tə lə beyifo bani ku bo bə lə kawunsiə eto betidi lə bafə banə bə fə uni létsyese mɛ.

²² “Ntə mə diyənde nə eto okle ke fətə bə lə məmble lə beyifo bani fe kase bo fə diyifo bani. ²³ Nkpə lə mə, nya fintsya nkpe lə mɛ. Tə lə beyifo bani kenke bə lə kawunsiə eto betidi lə bate bə fə létsyese mɛ nya faala mə fe kase faala mɛ.

²⁴ “Anto, nla miə mba féfi fətə mɛ lə bəsiə mɛ lə oflo lə kaka minsi bə lə bənyə mo diyənde, diyənde nə fətə mɛ itsyise ála mɛ fe béyifo kawunsiə.

²⁵ “Anto Sɛɛ, kawunsiə eto betidi enyi fə, fɛɛ mo yi fə nya mba mfo tsya yi bə fə létsyese mɛ. ²⁶ Ntə bəte fə wuee, nya muutə besi bate fə eso nko, bə lə lelabi nə féfi fətə mɛ, lə lekə lə mə nya lə mintsya lə nke lə mə.”

18

Yudafo Əmuə Yesu.

¹ Se Yesu léto ola əmfo ólosəə, wə ku wə bakasebi édu mfó nya báye lə Kidron eto utukplo bésu kaka nnuəbi eto eyi eto okue kəke utsyuə lekə. Nya Yesu ku wə bakasebi dídufə mfó.

² Yuda wə dídu wə utəə, áte mfó itsyise lefe kpəə, Yesu ku wə bakasebi ála disi busu kakpə mfó. ³ Nyasoo, Yuda áyenko Romafo eto bamamanya ku mba laase Disumuyo eto bətsyuə, ba besumunə ninə ku Farisifo létsyese nya ókpa mə úsuko okue kəke əmə. Bétsyi bəmakə ku kakandie ku ate.

⁴ Se Yesu léte asa nnya kenke ləəbə wə bubə lə əsuə esoo, óbo úbə ótsyako mə nya óto mə nkə, “Owoe bənle bəbəbə?”

⁵ Bətə mbuaye bənkə, “Yesu Nasaretnyə əmə.”

Íteyi mə nkə, “Nyə mo ni wə mfo.” Yuda wə dídu wə útə tsya íyə mə lenti. ⁶ Lefe nə Yesu díte mə mbuaye nkə, “Nyə mo ni wə mfoo,” bésinkli kama kama nya bədu bəno.

7 Usi óto mæ nkæ, "Owoe benle bobebe?"

Bætə mbuaye bənkæ, "Yesu Nasaretnya əmə."

8 Mfó nya Yesu ləteyi mæ nkæ, "Móteyi mi koko minkæ, nyə mɔ ni wə mfoo. Nyaso lə mɔ uni benle bobebe, bitə lə mbamfo lə bedu." 9 Ƴteyi nyamfo nko, bə lə lesa nə úkatəyi kokoo, lə ibə itə sitinti nkæ, "Nto, mányansə mba féfi fətə me eto lə ɔni lə mænti."

10 Mfó Simon Petro dínə kalande nə untsyi úləkə lə akpatsya, nya ówe Usumunyə Ninə Kenke eto uyifoyifo eto kodianito úfə. Ndomunyə əmə eto diye ni Malko.

11 Fəe Yesu áteyi Petro nkæ, "Fi fə kalande kamə akpe lə akpatsya kafo! Bubu febu fə yanle bə nnə lesa nə nkpe lə kanyi eto lekəbe nə mɔ Anto dítə mɛ?"

Yudafə Ákra Yesu Bésuko Annas Ƴfo.

12 Nyamfo eto kamaa, Romafo eto bama-manyə eto ditsyukpa ku mæ ɔtɔnkɔtɔnko ku Yudafə eto batɔnkpə bətsyuə əmua Yesu lə əsuəale əsuə bákke. 13 Tutɛɛ, bákpa wə bésuko Annas ɔfo. Annas əmfo eyifo Kayafa eto usiənto. Nya Kayafa əmfo ni Usumunyə Ninə Kenke wə díyifo kesumu eto keyifo lələ itə nəmfó. 14 Kayafa əmfo ni nwə lələ Yudafə eto beninə kələ nkæ eləkə eso bə utidi ɔni kpə lə betidi ba tā eto kənyə.

Petro Áteyi Nkə Únyí Yesu.

15 Simon Petro ku okasebi bamba ətəkəkə Yesu kama. Okasebi bamba əmfo eyifo Usumunyə Ninə Kenke eto utidiyiyi, nyaso wə dítəkəkə Yesu bésu Usumunyə Ninə Kenke eto diyo, 16 Fəe Petroo, ənyə lə kesie. Okasebi bamba əmə ésinikli úbə údi etiki ku usiobi wə dínyə lə kesie kənyə mfó, nya útə nkæ Petro tsya dufə lə diyo nəmə kafo.

17 Mfó nya usiobi əmə ləto Petro nkæ, "Fintsya, osani əmfo eto bakasebi eto ɔni fenii, lee?"

Mfó Petro dítə mbuaye nkæ, "Owo, minni!"

18 Nya se leyɔ nle mæ esoo, beyifobi ku mba laase mfó átsyaka ute nya bənyə banle boyifə. Nya Petro tsya lenyi úsu únyə lə mæ ɔfo mfó ɔnlə ute əmə boyifə.

19 Lefe nəmfóo, Usumunyə Ninə Kenke ákatə Yesu asa itsyi lə wə bakasebi ku asa nnya waate əsuə.

20 Yesu ətə mbuaye nkæ, "Meedi betidi ba tā etiki lə obia lə kusə komə kenke eto ənəmi lefe saa. Maate asa lə Disumuyo ku lə ntsyako kaka Yudafə kenke ləəbə katsya. Méndi etiki saa kulefe lə kabiəkə. 21 Nya beso ini mɔ fanle etiki nyamfo bɔto? Tɔ betidi bamfo lesa nə mínteyi mæ. Beyi lesanə mínteyi."

22 Se Yesu ləteyi nyamfo, mba laase mfó eto ɔni ko lesɔ wə lə kotosi nya óto Yesu nkæ, "Ntsyə feebu fə feedi Usumunyə Ninə Kenke əmə etiki nko?"

23 Yesu ətə wə mbuaye nkæ, "Lə ndi etiki bua ətsyuəə, tseyi utsyuə saa mfó lə ɔno lesa nə ini. Fəe lə méndi etiki bua saa, beso fáso mɛ?"

24 Mfó nya Annas dífi Yesu wə disí ɔkə lə bokle lə ukua əsuəə, ótsyese Usumunyə Ninə Kenke Kayafa ɔfo.

Petro Esi Ƴni Yesu.

25 Lefe nəmfóo, Simon Petro si uínyə mfó ɔlə ute boyifə. Nyaso bafɛfə ba dínyə mfó ləto wə bənkə, "Fintsya, ini osani əmə eto bakasebi eto ɔni fenii, lee?"

Mfó Petro áni nya óteyi nkæ, "Owo lo, minni mæ ɔni!"

26 Mfó nya Usumunyə Ninə Kenke eto ndomunya ɔni eto ɔyimi wə eto koto Petro léwe ləto wə nkæ, "Inni fə uni mínyə lə ɔkue mfó lee?"

27 Petro esi útudi kənyə óteyi nkæ, "Owo lo!" Lamfolamfoo, nya ukuse dítə kənyə.

Bákpa Yesu Bésuko Pilato Ƴfo.

28 Olesiantə əmfóo, bákpa Yesu lə Kayafa eto diyo bésuko Romafo eto Aba eto Unyəsie eto kəsiəkə. Fəe Yudafə bamə méndufə mfó, itsyise bánla bə bakpe mæ əsuə kɔfio fə lə bedi Ukpə Ása Bo Ƴyila eto Diyisɛɛ nəmə. 29 Lə nyamfo esoo, Pilato ábo úbə ótsyako mæ lə kesie kənyə mfó, nya óto mæ nkæ, "Nte kabua ka osani əmfo díyifo?"

30 Bætə wə mbuaye bənkæ, "Lenni kabua kpə kukətsyuə úyifo, eni boəmbokpa wə boboko fə ɔfo."

31 Nyaso Pilato áteyi mæ nkæ, "Nyale bəkpə wə bisuko lə mi kosate lə bisu bəkpɔnko wə lekpo lə mi kosate eto afi əsuə."

Bætə mbuaye bənkæ, "Bəntə bo kusu bənkə bəkpɔnko kuutsyuə saa lekpo bolo wə dikpənkpi." 32 Asa nyamfo əbə nko bə lə lesa nə Yesu ləteyi itsyi lə ukpə wə eto okle wəəbə bukpə lə ibə itə nko sitinti.

33 Mfó nya Pilato dísinikli úsu údufə wə lekanyo mfó, nya ókpadi Yesu óto wə nkæ, "Fə ni Yudafə eto Oka əmə?"

34 Yesu ətə wə mbuaye óto wə nkæ, "Fə kosate ete nle mæ etiki nyamfo bɔto lee, betidi bamba ləteyi fə nko itsyi lə mæ əsuə?"

35 Pilato ətə mbuaye nkæ, "Ebu fə Yudanəyə mini? Mi kosate eto betidi ku besumunyə ninə dífi fə bákpe mæ lə kəni. Bə féyifo?"

36 Yesu ətə mbuaye nkæ, "Mɔ sekakediko mentsyi kasɔ mfo. Lə nya ete mɔ sekakediko dítsyi kasɔ mfo ini, eni mɔ batɔnkpə ebota mæ disí bələkə mæ bətsyiko

Yudafɔ eto ani. Fɛɛ mɔ sekakedikɔ mentsyi kawunsiɛ mfo.”

³⁷ Se ɔteyi wɛ nko, Pilato ɔto wɛ nkɛ, “Nyale Oka feni?”

Mfɔ Yesu leteyi wɛ nkɛ, “Fɛ nle boteyi fɛ Oka mini. Nyamfo eso bale mɛ mimbɛ kawunsiɛ nɛ, bɛ lɛ mbɛ nlɛkɛ sitinti siamɛ nte. Nya utsyuɛ saa ke lɛtɛkɛkɛ sitinti siamɛ, aano lesa nɛ maateyi.”

³⁸ Pilato ɔto wɛ nkɛ, “Nya be ni sitinti siamɛ?”

Balo Yesu Dikpɛnkpi.

Se Pilato leteyi nyamfo ɔlosɛ, ɛsinkli ɛsu Yudafɔ ɔfɔ lɛ lekple nya ɔteyi mɛ nkɛ, “Mɛnnyɛ kabua saa lɛ wɛ ɛsuɛ lɛ nnya eso ele bɛ nlo wɛ dikpi. ³⁹ Fɛɛ lɛ mi lekpa ɛsuɛ, lɛ ɛyo Ukpɛ ɔsa Bo ɔyila eto Diyi eto didifee, ele bɛ nlɛkɛ mba bɛkpɛ lɛ diyo eto ɔni ntɛ mi. Nyaso bela biɛ nyani Yudafɔ eto Oka ɛmɛ ntɛ mi?”

⁴⁰ Mfɔ nya mɛmble lɛfɛ bɛteyi bɛnkɛ, “Owo lo! Inni nwɛ mfo, bomu Baraba!” Nya Baraba ɛmfo eyifo nwɛ lɛtaka ɛnyɛ lɛ aba ɛsuɛ.

19

Pilato ɔta Bɛble Yesu.

¹ Nyaso Pilato ɛta bɛkpa Yesu bɛdunko nya bɛble wɛ fefe ku katambo. ² Nya bamamanyɛ bamɛ difi biyu eto kalɛmɛ bɛyifo lekpa kpa bɛti wɛ lɛ disi. Nya bɛfi kafia sia bɛti wɛ fe Oka seka. ³ Nya lɛ banyi bɛsu wɛ ɔfɔ bɛkatɛyi wɛ bɛnkɛ, “Yuu, yuuduu! Yudafɔ eto Oka o-o!” Nya lɛ bɛteyi wɛ nkoo, bɛkanyi kafi wɛ kasɔ wɛ lɛ atosi.

⁴ Pilato esi ɛbo ɛsu sitiditu nɛmɛ ɔfɔ lɛ lekple nya ɔteyi mɛ nkɛ, “Bebe, mookpa wɛ mboko mi lɛ betɛ biɛ mɛnnyɛ kabua saa ka ɛyifo bɛ lɛ nlo wɛ dikpɛnkpi.”

⁵ Nyaso Yesu ɛbo ɛbɛ lekple mfɔ, ku biyu eto lekpa kpa lɛ wɛ disi nya onkpe awusia kɛntsyɛ. Mfɔ Pilato ɛteyi mɛ nkɛ, “Bebe! Nya utidi ɛmɛ nyɛ mfɔ!”

⁶ Se bɛsumunyɛ ninɛ ku mba laase Disumuyo dɛnyɛ wɛ, bɛfa bɛteyi bɛnkɛ, “Sɔ wɛ amanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ! Sɔ wɛ amanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ!”

Pilato ɛteyi mɛ nkɛ, “Mi kosate kpa wɛ bisuko, lɛ bisu bɛsɔ wɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ. Mɛnnyɛ lebuɛ saa lɛ wɛ ɛsuɛ nɛ eso moolo wɛ dikpɛnkpi.”

⁷ Yudafɔ bamɛ ɛta mbuaye bɛnkɛ, “Bokpe kɛfi ko lɛte nkɛ ele bɛ ukpɛ. Itsyise ɔteyi nkɛ uyifo Onanto eto Ubi.”

⁸ Lefe nɛ Pilato lɛnɔ nnya bɛteyi mfoo, sikpi esi simuɛ wɛ sekpe. ⁹ Usinkli ɛdufɛ lekayo nɛmɛ nya ɔto Yesu nkɛ, “Se fetsyi?” Fɛɛ Yesu mɛntɛ wɛ mbuaye saa. ¹⁰ Pilato ɔto wɛ nkɛ, “Nyale, bɛni fani fɛ embudiko mɛ etiki? Lee enyi fɛ nkpe ɛsuɛale moofɔ

butɛ miɛ bayani fɛ nye basɔ fɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ?”

¹¹ Yesu ɛta wɛ mbuaye nkɛ, “Eni embokɛ ɛsuɛale saa lɛ mɔ ɛsuɛ lenni Onanto dɛta fɛ nnya. Nya ɛmɛ eso nwɛ difi mɛ ɔkpe fɛ lɛ kɔni dɛyifo lebuɛ enso fɛ nɛ.”

¹² Se Pilato lɛnɔ nyamfoo, ɔbɛbe kusu nkɛ eni lɛ oyani wɛ. Fɛɛ betidi bamɛ ɛfa bɛmbɛmbe bɛteyi bɛnkɛ, “Lɛ ayani wɛ, nyale ensini Romafɔ eto Okankple eto ɛyetsyuɛ! Utsyuɛ saa wɛ difi wɛ ɛsuɛ ɛyifo oka, ɛtaka ɛnyɛ lɛ Romafɔ eto Okankple Kaisare ɛsuɛ!”

¹³ Se Pilato lɛnɔ etiki nyamfoo, ɔkpa Yesu ɔbɔnko nya ɛsiɛ lɛ lekpa kome ɛsuɛ lɛ kaka baakpo bɛ leba eto kasɔ nya baakpo bɛ Gabata lɛ Hebri eto sele ɛsuɛ. ¹⁴ Diyi nɛmɛ ɛyifo fe kakɔmi eto lefosi ɛnuɛ eto lɛ diyi nɛ eto kɛsiɛ bɔodi Ukpɛ ɔsa Bo ɔyila eto diyi.

Nya Pilato leteyi betidi bamɛ nkɛ, “Nya mi Oka!”

¹⁵ Bɛfa bɛteyi bɛnkɛ, “Lo wɛ! Lo wɛ! Sɔ wɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ!”

Pilato ɔto mɛ nkɛ, “Bela biɛ nɛ mi oka ɛmɛ mmanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ?”

Mfɔ nya bɛsumunyɛ ninɛ dɛta wɛ mbuaye bɛnkɛ, “Bunsibɛ oka saa enso Romafɔ eto Okankple Kaisare!”

¹⁶ Se bɛteyi wɛ nkoo, Pilato ɛyani Yesu ɛta bamamanyɛ nkɛ basɔ wɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ. Nyaso bɛkpa Yesu bɛdunko.

Bamamanyɛ ɔsɔ Yesu Bɛmanklasɛ Lɛ Uyikabie ɛsuɛ.

¹⁷ Bɛta wɛ kosate ɛtsyi wɛ uyi ɛmɛ ɛsu ɛdufɛ kaka baakpo Ditidisi Ku Kalua. Baakpo mfɔ lɛ Hebri eto sele bɛ Golgata.

¹⁸ Mfɔ basɔ wɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ. Basɔ betidi inuɛ bamba tsya lɛ mɛ keyikabie bamba ɛsuɛ bako ku wɛ, ɔni lɛ Yesu eto kɛmɛni nya unuɛfɛ lɛ wɛ kodiani.

¹⁹ Pilato ɛwɔni etiki ɛtsyuɛ ɛta bɛfi basɔ lɛ uyi ɛmɛ ɛsuɛ lɛ Yesu eto disi kato. Nya bɛwɔni ni bɛ, “Yesu Nasaretnyɛ, Yudafɔ Eto Oka ɛmɛ.” ²⁰ Yudafɔ kpɛ ɛkla etiki nyamfo, itsyise kaka basɔ Yesu bɛmanklasɛ lɛ uyikabie mantsyo ku umɛnkple ɛmɛ. Bɛwɔni asa nyamɛ lɛ Hebri ku Roma ku Griki eto bele ɛsuɛ. ²¹ Bɛsumunyɛ ninɛ ɛni etiki nyamfo nya bɛteyi Pilato bɛnkɛ, “Manwɔ ni fɛnkɛ, ‘Yudafɔ eto Oka,’ bomu wɔni fɛnkɛ, ‘Utidɛ ɛmfo ɛteyi nkɛ, ‘Mɔ ni Yudafɔ eto Oka.’”

²² Mfɔ Pilato dɛta mbuaye nkɛ, “Lesɛ nɛ miwɔni, mbɔwɔni nlosɛ.”

²³ Se bamamanyɛ bamɛ lesɔ Yesu lɛ uyikabie bɛlosɛ, bɛfi wɛ awu nnya ɔkpe nya bɛsie nnya lɛ akpa ana. Nya utsyuɛ saa difi lekpa lɛni. Fɛɛ wɛ awu ani ɛbu. Awu nyamfoo, bɛnka nnya kukalebe saa,

bomu budi bédi nnya idu læ simuæ isu ekpo læ akpa eti.

²⁴ Bamamanyæ bamæ áteyi mæ bætšyua bænkæ, “Boembusie awu nyamfo bætšyua. Bomu bitæ læ bokpo asa bæse læ bobæ futsyæ luudi læ bufi nnya butæ wæ.”

Nyamfo æbæ itæ nko bæ nnya báwoni bákpe læ Awónisa Kenke eto Kukue æsuæ, æbæ itæ nko sitinti bæ, “Bésie mæ awu bætæ bætšyua.

Nya bákpo asa bæse læ mæ awu æsuæ.” Nya læ sitinti tsyaa, nko bamamanyæ bamæ diyifo næ.

²⁵ Nya mba dínyæ læ Yesu eto uyikabie komæ oflo ni Yesu eto ambe ku wæ ambe eto oyimisio ku Maria wæ ni Klopa eto usiæ, ku Maria Magdalenyæ. ²⁶ Se Yesu dínyæ wæ ambe ku wæ okasebi wæ eto asa waala tinti nyæ mfóo, óteyi wæ ambe nkæ, “Mbe, nnyæ fæ ubi!”

²⁷ Mfó nya óteyi okasebi æmæ tsya nkæ, “Nnyæ fæ ambe.” Nyaso idu læ lefe næmfóo, okasebi æmæ ákpa wæ úsuko wæ diyo nya óle wæ ola.

Yesu Ákpa.

²⁸ Yesu áte nkæ mómoo, wóolosæ lesa saa næ ele bæ uyifo. Nya, bæ læ lesa næ báwoni bákpe læ Awónisa Kenke eto Kukue æsuæ læ ibæ itæ nko esoo, Yesu áteyi nkæ, “Utukæ læ mæ.”

²⁹ Læ mfóo, olotsyi utsyua ætsyæ mfó wæ béyisæ ku nte bo dínyænki. Nyaso béfi sekuayæbo bákpe læ nte bomæ æsuæ nya béfi bákpe læ uyi utsyua wæ baakpo hisopo æsuæ bábesæ kato bætækæ wæ læ kenye. ³⁰ Se Yesu díne nte bomæ ólosæ, óteyi nkæ, “Mómoo, yóolo!”

Nya óbokosæ wæ disi kasó, nya óma kenye.

³¹ Diyi næmfo eyifo Fida, nya ni kæsiasæ eyifo Ónweditsyæyi kple itæ Yudafo, nyaso bánla bæ bekrænkpæ ke bafaka læ uyikabie æsuæ eyo Ónweditsyæyi mfó. Nyaso báto Pilato bæ utæ mæ kusu læ besu bæfæsæ mæ akpa læ bæləkæ mæ betsyiko læ uyikabie æsuæ. ³² Itæ bamamanyæ bamæ æbæ bæfæsæ utidi tutæ ku nwæ nse eto akpa. Mæ básó báfakasæ læ keyikabie æsuæ læ Yesu oflo. ³³ Fæ se báyo Yesu oflo, bænyæ bæ wæ ébukpæ koko. Nyaso bénsifæsæ wæ akpa. ³⁴ Bomu omamanyæ oni éfi wæ lefle óto wæ læ lekpake. Lamfolamfo koto ku ntu ko læbo.

³⁵ Nwæ dínyæ asa nyamfo, wæ dídi nnya adansie bæ læ mi tsya læ befo bæno. Nya nnya óteyi eyifo sitinti. Nya uyi wuee nkæ sitinti ini óteyi. ³⁶ Béyifo nyamfo bæ læ nnya nkpe læ Awónisa Kenke eto Kukue æsuæ læ ibæ itæ fe kase báwoni bænkæ, “Læ wæ dikubi lóni kulaa tsyaa, bembufæsæ ni.” ³⁷ Nya báwoni asa bamba bákpe læ

Awónisa Kenke eto Kukue æsuæ tsya næ boteyi nkæ, “Betidi ebotakasæ ənəmi babe nwæ eto lekpake báse lefle bédunsæ.”

Bébikæ Yesu.

³⁸ Nyamfo eto kamaa, Yosef wæ ditsyi umæ wæ baakpo Arimatia, æbæ óto Pilato nkæ læ oyani Yesu eto oko utæ wæ. Yosef æmfo eyifo Yesu eto okasebi utsyua. Fæe wóanla nkæ betidi te, itsyise úkate Yudafo eto beninæ sikpi eso. Pilato átono útæ wæ. Nyaso Yosef æbæ ófo oko æmæ údunko. ³⁹ Nikodemo wæ læbio úsu Yesu oflo ketsyæ kani tsya ætækæko Yosef æmfo. Útsyi afa nnya beefi kalo oko itæ busu kebikæ, fe uyudu ku afa nnya laanyi fifiifi baakpo bæ alæ, nya nyamble eto kalende eboyo kilo awosi ætsyæ, úsuko. ⁴⁰ Betidi inuæ bamfo éfi afa nyamfo bédiki Yesu eto oko æmæ læ æsuæ nya béfi kafia flubia ka lefo koya bémlæ wæ læ æsuæ fe kase Yudafo díkaló oko itæ bubikæ. ⁴¹ Nya okæ keke utsyua ake læ kaka bálo Yesu oflo. Nya læ mfóo, béku kudi fofó ko kafo bembikæto kuutsyua bænyæ. ⁴² Se diyi næmfo eto kæsiasæ luudi Ónweditsyæyi nya kudi komæ tsya lefi mfó esoo, béfi Yesu eto oko æmæ bésu békikæ mfó.

20

Bakasebi Bamæ Ányæ Bæ Kudi Komæ Tæ Kefufu.

¹ Kosida eto kolensianto se kale dímənsiæ to kaloo, Maria Magdalene ésu kudi komæ oflo nya únyæ nkæ báminansæ leba næ díti læ kudi komæ kenye mfó. ² Nyaso útsyetsyi úsu Simon Petro ku okasebi wæ Yesu laala oflo. Nya óteyi mæ nka, “Bætšyæ æbæ bétšyæ Bonamute bédunko læ kudi komæ kafo. Nya bunyi kaka bétšyæ wæ bésu bætšyæ!”

³ Mfó nya Petro ku okasebi oni æmæ dídu bæ beesu kudi komæ oflo. ⁴ Mæ inuæ bamæ étsyetsyi bató, fæe okasebi æmæ áfe Petro nya oka wæ kudi komæ oflo mfó budufæ.

⁵ Úbæ kasó útsyue ənəmi óbe kudi komæ kafo. Únyæ mfia flubia bomæ, fæe wéndufæ ko kafo. ⁶ Simon Petro wæ dítakæ kama ubæ, áye údufæ kudi komæ kafo nya únyæ se mfia flubia bomæ nkpo læ kudi kafo læ kasó mfó. ⁷ Fæe béfi kafia ka béfi bákpe Yesu disi bætšyæ lete, ke mánko ku mfia flubia fefe bomæ. Bækənæ ke bætšyæ lete. ⁸ Mfó nya okasebi wæ leka kudi komæ oflo búdufæ tsya dídufæ ko kafo. Únyæ asa nyama, nya ófo óno. ⁹ Tsyæ, fæe bánno to kasó nnya Awónisa Kenke leteyi nkæ ele bæ Yesu taka utsyi okomæ ubæ nkpe.

Yesu Áləkæ Esuæ Óte Maria Magdalene.

¹⁰ Nyamfo eto kama nya bakasebi bamæ dísinkli bésu oto. ¹¹ Fæe Maria æbæ únyæ læ kudi komæ oflo kewi keku. Nya lefe næ

únyə mfó onle keku buwii, usi úbə kaso óbe kudi komə kafo. ¹² Mfó únyə Onanto eto batonkpe inuə ba nle mfiá flubia bensi læ kafo mfó. Jni si læ kaka Yesu eto disidi dítsyá nya unuəfə nsi læ wə akpa eti.

¹³ Bátó wə bə, “Boambe, beso fanle keku buwi?”

Mfó nya Maria tsya ditə mbuaye nkə, “Bətsyə əbə bətsyi mɔ Onamute bedunko, nya mante kaka bətsyi wə besuko!” ¹⁴ Lamfolamfo se ótsyi əwuninsəə, únyə se Yesu nyə mfó. Fəe woante nkə Yesu uni.

¹⁵ Mfó Yesu lætə wə nkə, “Boambe, beso fanle keku buwi? Owəe fanle bəbəbə?”

Fəe úbu nkə, nwə laabe mfó uni, nyaso óteyi wə nkə, “Boanto, læ fə uni dítsyi wə féduko, nyale teyi mɛ kaka fétsyi wə féduko læ nsu ntsyi wə ndunko.”

¹⁶ Nya Yesu lækpadi wə nkə, “Maria!” Jtsyi əwuninsə útə ənəmi Yesu nya ókpadi wə læ Hebri eto sele əsuə nkə, “Rabuni!” Eto kaso ni Oteasa.

¹⁷ Mfó Yesu læteyi wə nkə, “Sinkli aye mɛ butidi eto, itsyise ménsinkli tɔ nsu Anto əmə ófɔ kato. Bomu du esu ateyi mɔ bayimi fə nsinkli ntɔ læ nwə ni mɔ Anto ku mɔ Anto, mɔ Onanto ku mɔ Onanto ófɔ.”

¹⁸ Nyasoo, Maria Magdalenyə ésu óteyi bakasebi bamə nkə únyə Bonamute əmə nya óteyi mɛ asa nnya Yesu læteyi wə.

Yesu Əlakə Əsuə Óte Wə Bakasebi.

¹⁹ Kəsida komə eto dítsyitsyo lefee, bakasebi bamə áko besi læ diyo nya bəti mɔ əsuə bəkpə kekeleke, se banle Yudafo eto beninə siki bote eso. Nya Yesu díbə unyə læ mɔ ntinti, nya óteyi mɛ nkə, “Diyuə læ disiaəko mi.” ²⁰ Se óteyi nyamfo ólosəə, úfi wə ani ku lekpaə óte mɛ. Əsuə əyue bakasebi bamə se bənyə Bonamute əmə eso.

²¹ Nya kamaa, Yesu esi óteyi mɛ nkə, “Diyuə læ disiaəko mi. Fe kase Anto əmə létsyese mɛe, nko ke mintsya nle mi bətsyese nɛ.” ²² Se óteyi nyamfo ólosəə, ówula ókpo læ mɛ nya óteyi mɛ nkə, “Befo Lewonə Kenke nəmə. ²³ Lə bifi betidi eto abua bətsyɛ mɛə, Onanto éfi nnya ótsyɛ mɛ, fəe mba eto abua bəni bufi katsyɛ, Onanto tsya mémfi nnya ótsyɛ mɛ.”

Yesu Əlakə Əsuə Óte Toma.

²⁴ Lefe nə Yesu díbəə, Toma, lefosi bakasebi inuə bamə eto oni wə bensi baakpo Jfimfinyəə, manke mɛ lenti. ²⁵ Nyaso se úbəə, bakasebi fefe bamə áteyi wə bənkə, “Búnyə Bonamute əmə.”

Mfó nya Toma læteyi mɛ nkə, “Lə mənnyə belakabi eto afabe læ wə ani bə læ mfi mɔ lenimi inkpə læ nnya kafo nya mimfi mɔ kəni minkpə læ wə lekpaəe, məmbəfo nno kulefe.”

²⁶ Kəsida kəni eto kamaa, bakasebi bamə esi báko bəsi læ diyo kafo, nya Toma ákə mɛ lenti. Besi bəti biku læ diyo nəmə əsuə bakə. Tsya fəe, Yesu əbə únyə læ mɔ ntinti nya óteyi nkə, “Diyuə læ disiaəko mi.” ²⁷ Nya óteyi Toma nkə, “Bə læ əbə efi fə lenimi akpə mfo, læ abe mɔ ani. Lə efi fə kəni akpə læ mɔ lekpaəe, læ aye fə mamfokanə, nya læ afo anə!”

²⁸ Tomasi əlakə kənye óteyi nkə, “Mɔ Onamute ku mɔ Onanto!”

²⁹ Mfó nya Yesu læteyi wə nkə, “Se fənyə mɛ esoo, áfo anə. Diyuə itə mba dímənyə mɛ, fəe báfo bəno!”

³⁰ Yesu esi úyifo ayanisa kpə óte læ wə bakasebi kpə eto ənəmi nnya bəwəni bəkpə læ kukue komfo. ³¹ Fəe bəwəni nyamfo bətsyə bə læ befo bəno biə Yesu ni Nwə Onanto Lékpo Jhile Utsyə ku Onanto eto Ubi kosate əmə. Nya eye læ bofo kanə læ wə əsuəə, biunyə nkpə manlo.

21

Bənyə Yesu Lə Ditumbukplə Ófɔ.

¹ Nyamfo eto kamaa, Yesu esi úlakə wə əsuə óte wə bakasebi læ Tiberia eto Ditumbukplə ófɔ. Nya nyə kase íbə. ² Diyi ləni, Yesu eto bakasebi bətsyue átsya besi. Mə ni Simon Petro ku Tomasi nwə tsya bensi baakpo Jfimfinyə ku Nataniel nwə dítsyi Kana læ Galilea eto kaso ku Sebedeo eto bebi ku Yesu eto bakasebi bamba. ³ Mfó nya Simon Petro læteyi mɛ nkə, “Meesu nta asabu læ mbə.”

Mfó nya mɔ tsya læteyi wə bənkə, “Bontsya ebətəkəko fə busu.” Nyaso kəsə bédufə læ óklo əsuə nya bədu bəsu. Fəe læ ketsyɛ ka kenke, bənləkə akpə saa.

⁴ Nya lefe nə kofe lela kəə koatoo, Yesu əbə únyə læ ditimbu nəmə kənye. Fəe bakasebi bamə mənnyə wə bətsyə lekpo. ⁵ Nya ótə mɛ nkə, “Bakosobi, biənləkə akpə saa lee?”

Bətə mbuaye bənkə, “Owo lo!”

⁶ Nya óteyi mɛ nkə, “Beta mi asabu nyamə bəkpə læ óklo əmə eto kodiani, læ binyə lesaatsyue biləkə.” Nyaso bəyifo nko. Binə biə bəlakə efui bəə, bamfo asabu nyamə bunə kələkə.

⁷ Okasebi wə eto asa Yesu laala áteyi Petro nkə, “Bonamute uni!” Se Simon Petro læno nkə Bonamute unii, úfi wə awukətsyɛ ótsyasə læ nke, itsyese úlakə nnya utsyə, nya ósa údufə læ ntu bomə əsuə tuu. ⁸ Fəe bakasebi fefe bamə əsia læ óklo əmə balə bubə, balə asabu nnya díyi ku akpə bunə. Bántsyonko utufɔ, yuutsyɛ fe akpələkələkə kolofa. ⁹ Se bábo læ óklo əmə kafo bənyə kaso, bənyə se bətsyaka aka eto ute wə əsuə bəkpə akpə ətsyue. Abolo utsyue tsya ətsyə mfó.

¹⁰ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Bifi akpe ətsyuə nnya bıləkə məmō beboko.”

¹¹ Mfó nya Simon Petro dısu údufə lə ɔklo əmə nya únə asabu nnya díyi ku akpe nnya lemō óboko ketu kenye. Akpe nyamə eto etu ni kolofa awosi anɔ ətsyə. Ite bə akpe nyamə efui nko tsyaa, asabu nyamə mánla. ¹² Lə nyamfo eto kamaa, Yesu áteyi mə nkə, “Bibə bidi lesa.” Fəe bakasebi bamə eto kuutsyuə mámfō ɔkɔe bokpe kato wə nkə, “Owoe feni?” Itsyise báte bə Bonamute uni. ¹³ Nyaso Yesu ésu mə ɔfɔ nya úfi abolo əmə útə mə. Nko ke úfi akpe nyamə tsya útə mə nɛ.

¹⁴ Nyamfo ni ditsyəfə se Yesu díləkə wə əsuə óte wə bakasebi se batakasə wə betsyiko ɔkómə nɛ.

¹⁵ Se hədi lesa báləsə, Yesu áto Simon Petro nkə, “Simon, Yohanes eto ubi, aala mə aso kase bafəfə bamfo laala mə?”

Útə mbuayə nkə, “Ee, Bonamute! Fə kosate yi fənkə maala fə.”

Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Lə mə basamubi ola.”

¹⁶ Lə nyamfo eto kamaa, Yesu esi óto wə dinuəfə nkə, “Simon, Yohanes eto ubi, aala mə?”

Petro esi útə wə mbuayə nkə, “Ee, Bonamute! Fə kosate yi fənkə maala fə.”

Mfó Yesu disı óteyi wə nkə, “Lə mə basamu ola!”

¹⁷ Yesu esi óto wə ditsyəfə nkə, “Simon, Yohanes eto ubi, aala mə?”

Boto bomfo ələ Petro, itsyise ditsyəfə sɔɔ ni nəmfō nɛ se Yesu letə wə nkə, “Aala mə?” Nyaso óteyi Yesu nkə, “Bonamute, eyi lesa saa. Nya fə kosate nyi fənkə maala fə!”

Mfó nya Yesu leteyi wə nkə, “Lə mə basamu ola. ¹⁸ Sitinti minlə fə bəteyi minkə, lefe nə fedi okosobii, ákafo kafia buti fə kosate kesu kaka ke fála. Fəe lefe nə fákabee, ebobese fə ani kato nya utidi bamba luubə okle fə kafia fə wookpa fə usuko kaka fanla fə eesu.” ¹⁹ Yesu áteyi nyamfo nko lə ufi uləkə ukpə wə eto okle Petro ləəbə bukpə wə luuləkə Onanto eto diyənde ote.

Nyamfo eto kamaa, Yesu áteyi wə nkə, “Təkəko mə.”

²⁰ Se Petro letsyi ɔwuninsə, únyə se okasebi wə Yesu laala úyə wə kama. Wə ni okasebi wə dísiə ɔkpıo Yesu, lə lefe nə békedi ditsyitsyosa fəfə fə óto Yesu nkə, “Bonamute, owoe luudu fə utə?”

²¹ Nyaso se Petro dınyə wəə, óto Yesu nkə, “Bonamute, ntsyə ini lə wə əsuə?”

²² Yesu ətə wə mbuayə nkə, “Lə nla miə usiə nkpə isu ese lefe nə muusinkli mbə bioo, bə eka fə əla? Fəə, təkəko mə!”

²³ Etiki nyamfo ába ékpō lə mba ntəkəko Yesu kama nti bə okasebi əmfō əmbə

bukpə. Fəe Yesu mánteyi wə nkə wəəmbukpə. Nnya ɔteyi ni nkə, “Lə nla miə usiə nkpə isu ese lefe nə muubəə, bə eka fə əla?”

²⁴ Wə ni okasebi wə nle adansiə budi lə asa nyamfo əsuə, nya wə tsya ni nwə ləwəni nnya utsyə nɛ. Nya buyi boə nnya əsuə údi adansiə, eyifo sitinti.

²⁵ Yesu esi úyifo asa bamba kpə tsya. Lə nnya ete bəwəni nyamble bətsyə ləni ləni ləni, mfo nno miə eni bəmbunyə ekue nyamə eto kətsyəkə lə kawunsiə kamfo kenke kulaa tsya.

BATŌNKPE ETO NYIFO Asa Nnya Batŏnkpe Bamā Diyifo

¹⁻² Mɔyimisani Tiofilo, lə mɔ kukue tute ko mɔwɔnii, nteyi asa nnya kenke Yesu diyifo idu lə lefe nə ɔtsyā wə keyifo ku asatete kasɔ isu ese lefe nə Anto Onanto dibə ɔkpa wə ɔsuko kato. Fə wookpa wə usuko kato, Yesu áyɛ lə Ləwɔnɔ Kɛnkɛ eto əsuəale əsuə ɔte asa wə batŏnkpe ba ɔləkə asa. ³ Lə eyi fosi ana se ɔkprə ɔtaka kəmiə, ɔləkə wə əsuə ɔte lə esu kprə nnya lete sitinti bə okpe nkprə. Mba dinyə wə, ɔdi mə etiki itsyi lə Onanto eto sekakediko əsuə. ⁴ Se bəbə bətsya bensii, ɔkpe mə kɔfi nkə, “Biendu lə Yerusalem, bomu bisie bikabe kusu itə Ləwɔnɔ Kɛnkɛ nə mɔnteyi mi mɔntɔnsə miə mɔ Anto leteyi ɔtsyā nkə wootsyese mi. ⁵ Yohanes alɛɛ, ntu te ɔfi ɔyifo betidi ntufɛsəfləsə eto lekpa nəmə. Fɛɛ lə eyi asiani eto kamaa, Onanto ebufi Ləwɔnɔ Kɛnkɛ ɔfləsə mi.”

Anto Onanto Ákpa Yesu Ʋsuko Kato.

⁶ Lefe nə batŏnkpe bamā ku Yesu lətsya bioo, bəto wə bənkə, “Bonamute, dimamfe foola fə atakasə Israel eto Sekadidi siamə ɔyɛnsə bio, mɔmɔ lee?”

⁷ Nya Yesu leteyi mə nkə, “Yanle bə bete lefe nye eyi nnya mɔ Anto lə wə əsuəale əsuə, leteyi ɔtsyā nkə lesatsyuə ebubə itə. ⁸ Nya lə lefe nəmə ayo bə Ləwɔnɔ Kɛnkɛ bə mi ɔfɔɔ, wuubə udufə mimble kenke lə əsuə nya wuufi wə əsuəale okpe mi nya biudi mɔ badansie lə Yerusalem ku Yudea kenke ku Samaria idu isu ese kawunsie eto nseko ke.”

⁹ Se ɔteyi nyamfo ɔlosə, Onanto ɔtsyi wə ɔsuko kato nya bənyə banle wə bobə isu ese lefe nə ɔdufə lə difule əsuə ɔnya lə mə ənəmi.

¹⁰ Nya se bənyə banle kato bobə tūū lə kase ɔdu ɔntɔɔ, lamfolamfo basani inuə bətsyuə bə nkpe awu flubia ɔləkə əsuə bəte mə, ¹¹ nya bəteyi bənkə, “Galilea eto basani, beso biŋyə bənle kato bobə mə? Yesu əmfɔ, wə biŋyə Onanto ditsyi ɔsuko kato, ebusinkli ubə fe kase biŋyə ɔnle budo kesu kato mmə.”

Matias Əbə Ʋfo Ʋsɔlə Lə Yuda Eto Kenye.

¹² Lə nyamfo eto kamaa, batŏnkpe bamə ɛsinkli bətsyi kɔtini ko baakpo Nnuəbi eto Eyi eto Kɔtini əsuə mfɔ bəsu Yerusalem. Idu mfɔ ibə umə nti ebutsyə fe disunkpo eto ɔnwəkətsyako kani eto kusu. ¹³ Se bədufə umə, bəsinkli bəsu kaka bəke lə abanslo kato. Mə mba leke mfɔ ni Petro, Yohanes, Yakobo, Andreas, Filipino, Tomas, Bartolomeo, Mateo, Yakobo wə ni Alfeo

eto ubisaibi, Simon wə ləta mə kasɔ eto disu ku Yuda wə ni Yakobo eto ubisaibi. ¹⁴ Betidi bamfo ákatsya mləmləmlə ku besio bətsyuə ku Maria, Yesu eto ambe ku Yesu eto bayimisani fe ditsyukpa ákato ola ku nsusu bəni.

¹⁵ Lə eyi nyamfo əsuə, bafokanɔfo ba eto leklabi lidi fe kolofa awosi ənuə ákatsya kato ola. ¹⁶ Mfɔ nya Petro lətaka ɔnyə ɔteyi mə nkə, “Mɔ bayimi, asa nnya bəwɔni bətsyā lə Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue əsuə, lə kase Ləwɔnɔ Kɛnkɛ eyɛ lə Oka David əsuə, leteyi ɔtsyā itsyi lə Yuda wə letŏnko betidi bəmuə Yesuu, əbə itə. ¹⁷ Yuda ɛyifo mba leke lə bo ditsyukpa nəmfo eto ɔni, itsyise Yesu ɔləkə wə nkə wuntsya nya kediko lə bo keyifo kamfo kəmiə.”

¹⁸ Nyaa, bəfi kabua ka ɔyifo eto atabi bəsu báya kasɔ ka əsuə ɔsu ɔkprə. Kaka ɔfankli ɔbə ɔsɔ kasɔ, ɔba ɔsensə nya wə befonkə kenke lebo bəkpɔ lə kasɔ mfɔ. ¹⁹ Wə ɔkprə əmfɔ eto etiki ába ɛkpo lə Yerusalem itə betidi bəta áno nnya. Nyaso bəfi kaka ɔkprə mfɔ bətəkə bə Akeldama lə mə sele əsuə eto kasɔ ni bə Kɔto eto Kasɔ.

²⁰ Petro ɛsukosə nkə, “Nyaso bəwɔni bəkpɔ lə David eto Ʋsə eto Kukue əsuə bənkə,

‘Beyani wə diyo bitsyə

nya kutsyuə saa mənsia lə ni!’

Besi bəwɔni bə,

‘Bitə lə utidi bamba lə usiə lə wə keyifo eto kenye.’

²¹⁻²² Nyaso ele bə ɔtsyā dufə bo nti fe futsyā luudi adansie itə Bonamute Yesu itsyi lə wə botaka ketsyi ɔkomə kəbə nkprə əsuə. Nya ele bə uyifo futsyā leke ləbo nti idu lə lefe nə kenke bo ku Yesu dikatsyilama, idu lefe nə Yohanes lébe letsya itsyi lə ntufɛsəfləsə eto lekpa əsuə ibə ese lefe nə Onanto léfo Yesu ɔsuko kato.”

²³ Nyaso bələkə betidi inuə bə ni Matias ku Yosef wə baakpo Barsaba nya bensii baakpo wə tsya bə Ʋstə. ²⁴⁻²⁵ Nya bəto ola bəteyi bənkə, “Bonamute, fə nyi utidi saa eto nsusu kəmiə. Nyaso té bo ɔni lə betidi inuə bamfo eto nti, wə luusie fe ɔtŏnkpe lə Yuda eto kenye wə léyani ɔdu ɔsu kaka diŋyə itə wə.” ²⁶ Nya lefe nə bəkpɔ aba bəse lə bələkə betidi inuə bamfo eto ɔni, Matias ni nwə bələkə bəkpɔ lə betidi lefosi ɔnwɛ bamə əsuə.

2

Ləwɔnɔ Kɛnkɛ Áyifə Dibə Lə Pentekoste Eto Diyi.

¹ Nyaso se Pentekoste eto Diyi léyoo, bafokanɔfo kenke átsya lə kalebe kani kprɔ. ² Lamfolamfoo, bánɔ kɔsɔ fe ufiebi kekeleke eto bosɔ ditsyi kato. Nya ufiebi

əmæ díyi diyo nà káfo báke kenke. ³ Nya lesatsyua fe ute eto odiakami díbà dísià lə mə utsyua saa əsua. ⁴ Nya Ləwəno Kenke dídufə lə məmblə əsua, nya bətsyiko Onanto bətesə lə bele ate ate əsua fe kase Ləwəno nəmə díta mə nkə bedi.

⁵ Nya lə lefe nəmfó tututuu, Yudafo ba ləətə Onanto dibu ba dítsyi kawunsia eto ese ese əbə báke lə Yerusalem. ⁶ Nyaso lefe nà bāno kudu kplə komfó, betidi kpə əsu bátsya mfó. Íyifo mə yanii ku sikpi se mə utsyua saa lenə banle etiki budi lə wə sele əsua. ⁷ Lə nyamfo esoo, íyifo mə yanii ku sikpi nya bətsyiko mə əsua bəto bənkə, “Nya betidi ba kenke nle etiki budi mfoo, inni Galileafə beni fe?” ⁸ Nya ntsyə íbə fe bo utsyua saa nle etiki bəno lə bo bele əsua? ⁹⁻¹⁰ Bo mba ni Partiafo ku Mediafo ku Elamfo, ku mba dítsyi Mesopotamia ku Yudea ku Kapadokia ku Ponto ku Asia ku Frigia ku Pamfilia ku Egipte ku Libia eto lekpake nə lefi Kirene ku bafə bamba ba dítsyi Roma ku Yudafo ku betidi ba díkedufə lə Yudafo eto ditsyukpa əsua ¹¹ ku Kretafo ku Arabiafo. Bomble le bəno se banle Onanto eto asa kplə nnya onle buyifo buləkə kate lə bo bele əsua!” ¹² Kuutsyua saa wə dínyə mfó máanno eyifosa nyamə kaso. Íyifo mə yanii, nya bákato mə əsua bənkə, “Nnya díbə mfo eto kaso nkpa?”

¹³ Fəe mba dínyə mfó eto bətsyua əkəmə mə ákatəyi bə, “Ntə ete bəkpə, inni kulesa ini kon!”

Petro Édi Yudafo Bamə Etiki.

¹⁴ Mfó nya Petro létaka únyə ku lefosi onwe fəfə bamə nya óbesə okəe kato óteyi nkə, “Mi Yudafo ku mimba nkpe lə Yerusalem, nla miə bitsyue ato lə nkpasə mi lə bəno lesa nə díbə mfo. ¹⁵ Inni nte betidi bamfo díkpə fe kase bətsyua díbu seka, itsyise olesia eto abombo onwəonmbə ete ni nyamfo nē. ¹⁶ Bomu lesa nə nle bubə mfoo, eyifo lesa nə Onanto eto Unyeləkətidi Yoel létəyi utsyə kokooko nkə,

¹⁷ ‘Onanto átəyi nkə,

“Lə eyi fəfə nnya luubə əsuaə,
muufi mə Ləwəno nkpo lə utsyua saa əsua,
nya mi bebisaibi ku bebisiobi loobe mə ditiki letsya,
nya mi bakosobi luunyə Onanto eto asakulakula,
nya mi beninə tsya luusia ala.

¹⁸ Ee, sitinti lə lefe nəmfoo, muutə mə Ləwəno Kenke yifə disia lə mə beyifofo, besio ku basani kenke əsua.
Nya booləkə mə ditiki kenye bate.

¹⁹ Nya muutə asa kplə kplə ku anyinsa bə lə difule ku kaso kenke utsyua saa nyə.

Biunyə kəto ku ute ku kuyua kplə bə.

²⁰ Kofe ebona tüü,
nya kofande eto ənəmi loose həe fe kəto,
fe Bonamute eto diyənde eto diyi kplə nəmə looyo.

²¹ Lə lefe nəmfoo, bofo utsyua saa ke lookpadi Bonamute eto diyə,
nya wəoto bəwunsəkoo, wəoke bofo.”

²² Petro esi údi etiki óteyi nkə, “Israelfə bəno etiki nyamfo. Yesu Nasaretnyə ni Nwə Onanto Lékpo Ohile Utsyə. Nya óte nyamfo lefe nə óye lə wə əsua úləkə wə əsuaale óte, nya úyifo asa kplə ku ayanisa kpə óte fe kase mi kosate nyi. Itsyisee, íbə lə mi nti mfo. ²³ Nya Onanto létəno faa lə wə ketsyue əsua óyani wə útə mi nya bíta babuayifo lélo wə lə lefe nə besə wə bémanklasə lə uyikabie əsua. ²⁴ Tsyaa, Onanto esi ótakasə wə utsyiko okəmə nya óbo útsyi lə ukpə eto ani, itsyise ukpə embofo wə buti kakpe. ²⁵ Nyamfo Oka David létəyi itsyi lə wə əsua nkə,

‘Nnyə se Bonamute nyə lə mə kodiani nya unsi ke me lefe saa esoo,
mante kulesa sikpi.

²⁶ Lə nyamfo esoo, disuəyua eyi mə əsua,
nyaso muufi atəsə ntə wə lefe saa!
Ite bə utidi wə luukpə mini tsyaa,
muusia nkpa nkabe wə kusu.

²⁷ Itsyise əmbutə kusu ukpə təkə mə kato.
Nya fəmbutə tsya bə fə ubi kenke eto sinə bu.

²⁸ Fə díta mínte nkpa eto kusu
itə lə níyə lə fə ənəmi koo, muunyə disuəyua lefe saa.’

²⁹ “Nyaso, mə bayimi, nle mi bəteyi sitinti minkə, bo ona Oka David wə lefo diyə əkpə nya bəbikə wə nya wə kudi nkpe lə bo nti mfo eyo mmi. ³⁰ Fəe uyifo Onanto eto unyeləkətidi. Nyaso óte lesa nə Onanto létəyi utsyə nkə woosyese David eto kəfo eto ubi lə ubə údi seka lə David eto kenye. ³¹ Se David léte nyamfo onwə esoo, óteyi utsyə nkə Kristo ebotaka utsyi okəmə. Óteyi nkə Onanto mányani wə utsyə lə okəmə, nya wə əsua eto sinə tsya mémbu lə wə kudi kəfo mfó. ³² Wə ni Yesu əmə Onanto létakasə utsyiko okəmə, nya ini etiki eto onukualee, bomble ni wə badansie. ³³ Wə Anto Onanto ábesə wə kato úsu unsi lə wə kodiani, nya ófo Ləwəno Kenke utsyiko lə wə ófo fe kase óteyi utsyə. Lesa nə benle bunyə, kano mfoo, eyifo wə ətasa nnya úfi útə bo.

³⁴⁻³⁵ Ite bə inni David kosate létaka úsu kato mfó tsyaa, óteyi utsyə nkə,
‘Bonamute Onanto əmə átəyi mə Onamute əmə nkə,
“Siə lə mə kodiani
isu ese lefe nə moobokosə fə balo kaso

atəkə mə akpa lə disinti.” ’

³⁶ Nyaso nla miä mi Israelfo kenke te biänkä wə Anto Onanto ni futsyá díta Yesu wə básó lə uyikabie əsuə bélo Onanto díta ófiani Bonamute ku Nwə Onanto Lékpó Jhile Batsyá.”

³⁷ Nya se betidi bamfo leno Petro eto etiki nyamfoo, ílə mə lə akəəsi. Nyaso báto Petro ku batónkpe fefe bənkə, “Bayimi, be ele bə buyifo?”

³⁸ Nyaso Petro áteyi mə nkə, “Ele bə mi utsyuə saa sinkli óye abua buyifo, lə ofloma, lə ofo ntuflesəfləsə eto lekpa nəmə lə Yesu Kristo eto diyə əsuə, lə Onanto lə ufi wə abua ótsyē wə, lə ofo Onanto eto ətəsa nnya ni Ləwəno Kenke. ³⁹ Nkomə eto kenyeťsyəťsyə te itə mi ku mi bebi ku mba kenke dítsyi katsyontsyokó ku betidi ba kenke Bonamute bo Anto lookpadi bafiani wə bale.”

⁴⁰ Nnya kamaa, Petro édi adansie údi mə etiki kpa nya óle mə kolé, óle mə lekpa kpa nkə, “Biləkə mi əsuə bitsyiko lə kotonənə kó nle bubə lə kawunsia bua kamfo eto betidi əsuə.” ⁴¹ Lə nyamfo esoo, betidi kpa ba leno Petro eto dítki nəmə áfo bano, nya bəfləsə mə ntu, nya mə utú ébutsyə fe betidi akpi ətsyá. Mə dísu bákó diyi nəmfo lə bafokanófo əsuə nē. ⁴² Béfi mə lefe bəta batónkpe bamə nya bəte mə asa, nya bákato ola kətə Onanto, nya bəkedi lesa kako tsya, nya bəsia ku bətsyuə lə loniyifoyifo əsuə.

Bafokanófo Əsiə Nkpə Lə Loniyifoyifo Əsuə.

⁴³ Se batónkpe bamə díyifo ayanisa kpa esoo, iyifo betidi bamə yanii. ⁴⁴ Nyaso bafokanófo lə mfo ákatsya lefe saa nya bəkésie mə asa kenke kətə bətsyuə. ⁴⁵ Nya lə bəte mə bikəə, bəkəfi atabi nnya bənyə kəsuko bəkésie, utsyuə saa lə kase éhiä wə əsuə. ⁴⁶ Nya bəkəsu kátsya lə Anto Onanto eto Disumuyo diyi saa, nya bákatsya lə etsyukpa etsyukpa kédi asa lə mə ayo ku disuəyuə ku utu faa. ⁴⁷ Nya bákatesə Onanto. Itə betidi ba tā ékebu mə. Nya diyi saa, Bonamute kətə betidi fəfo ba bofo lə nkpə díkəbə káko lə mə əsuə.

3

Onanto Átsya Utidi Wə Léba Onkpo Kasó.

¹ Diyí lonii, Petro ku Yohanes əsu Onanto eto Disumuyo lə lefe nə Yudafó laato ola kətə Onanto. Iyifo fe kakómi eto abombo ətsyá lefe. ² Se báyo Disumuyo nəmə eto kesie ka baakpo Kesie Ka Laano Bobee. Mfó bənyə osani utsyuə wə léba onkpo lə kasó taa wə lelefe ke. Wə betidi ékəťsyi wə kəbəkəťsyə mfo diyi saa bə lə úkató asa lə betidi ba laayē keduťé Disumuyo nəmə.

³ Se únyə Petro ku Yohanes nle bofe kédufe diyó nəmə, óto mə nkə bəta wə lesatsyuə.

⁴ Bále bənyə nya bábe wə tūū, nya Petro létəyi wə nkə, “Be bo mfo!” ⁵ Nya utidi əmə létakəsə ənəmi útəkə lə mə, ku nsusu nkə bəbə wə lesatsyuə bute.

⁶ Mfó nya Petro dídi etiki óteyi wə nkə, “Moo, atabi saa ente mə muutə fə! Nyaso muutə fə lesa nə nte mē. Nle fe bəteyi lə Yesu Kristo Nasaretnyə eto diyə əsuə minkə taka ənyə lə aye edu!” ⁷ Nya Petro lékəbe utidi əmfo eto kodiani nya útə nkə otaka uńyə. Nya lamfolamfoo, wə akpa ku bəkpłəbe eto ekubi dímuə ale! ⁸ Nya óbe ósa únyə lə wə akpa əsuə. Mfó úťsyiko bəyē kesu kesinkli. Nya útəkəko mə údufe Disumuyo mfó, kayē kabé kasa katesə Onanto. ⁹ Betidi ba kenke léke mfó, ənyə wə onle bəyē nya onle Onanto bətesə. ¹⁰ Se bənyə wəə, bətsyá lekpo bə wə ni futsyá díkəsia lə Kesie Ka Laano Bobe kátó asa mfó. Nyaso iyifo mə yanii ku sikpi lə lesa nə bəyifo bəta wə əsuə.

Petro Édi Etiki Itsyi Lə Yesu Eto Əsuəle Əsuə Lə Disumuyo.

¹¹ Se osani əmə dímuə Petro ku Yohanes onle kekke lə lekpa kə nə baakpo Oka Solomo eto Lekpata nə nkpe lə Onanto eto Disumuyo mfóo, betidi kpa éťsyəťsyi bəsu mə oflo. Wə bətsyá éyifo mə yanii sekasitsyuə. ¹² Nya se Petro dínyə betidi baməə, óteyi mə nkə, “Israelfo, bə díyifo mi yanii lə nyamfo əsuə fe? Nya beso bənle bo bobee fe bo kosate eto əsuəale ku Boanto eto sikpitete əsuə eso utidi emfo leyē? ¹³ Nnya ni bənkə Onanto lébesə wə Usumubi Yesu kato. Onanto əmfo ni Abraham ku Isak ku Yakob tsya eto Onanto nē. Wə tsya nsi ni bo bana eto Onanto. Wə Ubi ni Yesu wə bífi bíta biə balo. Nya beni wə lə Pilato eto ənəmi lə lefe nə bəteyi biə binyi wə kulaa tsya, lə lefe nə Pilato wə léla nkə wəayani wə fē. ¹⁴ Beni utidi kenke ku óseə, nya bətoño biə oyani uwudifó bomu lə wə kenye. ¹⁵ Bélo utidi wə ləəta betidi nkpə. Nya Onanto dísinkli ótakəsə wə utsyiko ókomə! Nya bo kosate dínyə wə ku bo ənəmi! ¹⁶ Eyē lə Yesu eto diyə əsuəə, nya utidi wə ləťsyini bənle bunyə mfo, dímuə əsuəale nē. Nya se ófo Yesu óno esoo, nnya díta únyə bufityatsya fe kase mimble nle bunyə ku mi ənəmi mfo nē.

¹⁷ “Mə bayimi, nyi miə mi ku mi beninə éyifo nyamfo eto okloe eyē lə mante mante əsuə. ¹⁸ Fēə Onanto ébətəyi utsyá nkə eyē lə wə bənyələkətidi əsuə wə ubi Kristo, Utidi Wə Onanto Lékpó Jhile Utsyá ebudi ohia. Nko eso útə nkə wə bənyələkətidi eto lesa nə bəteyi bətsyá bə itə. ¹⁹⁻²⁰ Nyaso bisinkli lə abuayifoyifo kama lə bitəkəko Onanto, lə uflə mi abua uwi. Lə biyifo

nkoo, buinyə Lewɔnɔ Kenke eto əsuəale itsyi lə Bonamute ɔfɔ, nya woosyese Yesu wə ni Kristo Wə Onanto Lékpɔ Ɔhile Utsyá. ²¹ Nko ini eso Yesu luusíə kato isu ese lefe nə Onanto loolo lesa saa utsyá fe kase útá wə bənyeləkətidi kenke leteyi bətsyá taa kɔ ke. ²² Fe kase Moses leteyi utsyá nkə, 'Bonamute Onanto ebuləkə unyeləkətidi utsyúə utsyiko lə mi nti fe kase útá mímbo. Nyaso bitsyúə wə ditiki nə ke wooteyi mi koto. ²³ Nyaso nwə ke lembutsyue unyeləkətidi əmá kotoo, Onanto ebuləkə wə lə wə betidi nti nya wootsyɔsə wə.'

²⁴ "Lə sitintii, Onanto wə bənyeləkətidi kenke idu lə Samuel ɛntɔɔ, ɛbətəyi asa nnya nle bubə mfo mmi bətsyá. ²⁵ Nnya Onanto leteyi utsyá eye lə wə bənyeləkətidi əsuə eyifo mi ale. Nya mi tsya kpe kediko lə kənyə ka Onanto lékle ku mi bana əsuə. Fe kase ɔtəyi Abraham nkə, 'Eye lə fə ufluflu əsuə, mookpɔ kaso eto betidi kenke atsyɔ.' ²⁶ Nyaso se Onanto diləkə wə Uyifoyifo Kristo ɔtee, tute ɔtsyese wə mi ɔfɔ nkə lə okpɔ mi atsyɔ, nya lə utə mi utsyúə saa lə ɔyɛ abua buyifo."

4

Bákpá Petro Ku Yohanes Bésuko Lekpɔ Eti.

¹ Lefe nə Petro ku Yohanes ńyá banle betidi bamə etiki budii, Yudafɔ eto besumunyə ku Disumuyo eto mba laase mfó eto beninə ku Sadukifɔ tsya əbá mfó. ² Se bánɔ bə Petro ku Yohanes ńyá mfó bale etiki itsyi lə Yesu eto botaka ketsyi ɔkɔmá əsuə, nnya nle bote bənkə utidi wə díkəkpə ebotaka ubə nkpə, kafa ńnyi mə tinti. ³ Nyaso bəmuə mə. Nya se kale mfe nle bolo esoo, bəti mə bákpe le diyo isu əsə kəsiasə. ⁴ Fəe betidi kpə ba leno mə etikii, báfo etiki sɛɛ nyamfo bánɔ. Mə utú ebuyifo fe basani akpi anɔ.

⁵ Nya se kale dísiə, ibə bə Yudafɔ eto bəsuəaletidi ku beninə ku afi eto bateasa ákpe dísi lə Yerusalem. ⁶ Bátsya ku Usumunyə Ninə Kenke Annas ku Kayafa ku Yohanes ku Aleksandro ku besumunyə ninə eto betidi tsya. ⁷ Nyaso bákpa Petro ku Yohanes bamə báboko mə ənəmi. Nya bəto mə bənkə, "Owoe eto diye ku əsuəale əsuə bíyifo nyamfo?"

⁸ Petro wə díyi ku Lewɔnɔ Kenke eto əsuəale átake ńnyə nya ɔtəyi mə nkə, "Bo bəsuəaletidi ku umə eto beninə, ⁹ lə bela biənkə biano lesa sɛɛ nə búyifo bítə utidi wə letsyini mfo ku kase bótsya wə, ¹⁰ bitə mə kusu lə nteyi mi ku Israel eto betidi kenke lesatsyúə. Yesu Kristo wə ditsyi Nasaret wə bíta básɔ lə uyikabie əsuə, nya Onanto disí ɔtakasə wə utsyiko ɔkɔmá, wə diye əsuə nya utidi əmfo dímuə ale

nə. ¹¹ Nya Yesu əmfo əsuə Awɔnisa Kenke leteyi nkə, 'Leba nə mba laato ayo leni bə dimbə kɔnɔɔ, ni bomu díbə lefiani nə nso bofe lə afefe kenke nti.'

¹² Wə há ni futsyá loofɔ utidi buləkə, itsyise wə há ni futsyá Onanto dítakə diye nya útá wə əsuəale lə betidi ba tā nti, nkə utə utidi nkpə."

¹³ Se bəsuəaletidi ku beninə dínyə kase Petro ku Yohanes ba lenni bekuente nya bámfo bunə saa, nle etiki budi ku ute ku ute ku əsuəale nkoo, íyifo mə yanii. Nya bənyə bətsyá lekpo sitintii bə mə ku Yesu áyɛ bəyifo keyifo lə bətsyúə. ¹⁴ Nya se bənyə utidi əmá bátsya ńyá mfó lə mə ɔfɔɔ, kənyə əkpə mə, bántə lesa nə baateyi bio. ¹⁵ Nyaso bətəyi mə bə banyi besu kama eto, nya mə há dísiə mfó kefi nsusu lə lesa nə booyifo əsuə. ¹⁶ Mə bətsyúə áto bə, "Be ele bə buyifo ku betidi bamfo? Boəmbofo bətəyi bə lesa nə bəyifo mfo enni ayanisa itsyise utidi saa wə nkpe lə Yerusalem yi nya ɔnɔ ditiki nəmfo. ¹⁷ Bomu bə lə etiki nyamfo lə eye bokpantyyaa, bitə lə buka mə ato boə bənsidi etiki saa lə Yesu eto diye əsuə bio." ¹⁸ Nya bəsinkii bákpadii mə báboko disikakpeko mfó nya bákpe mə kɔfi bə idu lefe nəmfo ɛntɔɔ, bənsidi kutsyúə saa etiki nye bəte kulesa itsyi lə Yesu əsuə bio.

¹⁹ Nya Petro ku Yohanes dífe kənyə bətəyi mə bənkə, "Mi kosate bibu nnya bebe biə nte nnya looke Onanto ɔkɔɛ? Bə buyifo lə mi kɔfi əsuə lee, lə Onanto eto kole əsuə?" ²⁰ Bo alɛɛ, asa nnya búnyə ku bɔnɔɔ, boəmbofo kənyə boma lə nnya əsuə kəsia kpoo nko."

²¹ Nyaso beninə bamə nle disí bokpe mfó ənyənki bákpe nya békə mə ato kekleke nya báyanii mə. Kase betidi bamə kenke dínyə mfo nle Bonamute bətəsɛ lə wə eyifosa esoo, beninə bamə mánɛ kusu kɔ booye bənə mə koto. ²² Utidi əmá bátsya ébofo alɛ fosi ana ku kama.

Bafokanfɔ Áto Ola Bə Lə Bakpe Nkɛ Ale.

²³ Lefe nə báyanii mə kamaa, Petro ku Yohanes ésu mə betidi bamə ɔfɔ nya bətəyi mə lesa nə betidi bamə leteyi mə lə disikakpeko kamə. ²⁴ Nyaso bafokanfɔ lə mfó kenke átsya nya bəto ola bəto Onanto bə, "Bonamute, fə díyifo kato ku kaso ku lekpo ku asa nnya kenke nkpe lə nya. ²⁵ Fə leyɛ lə Lewɔnɔ Kenke əsuə fətə bo Ona David wə ni fə Uyifoyifo didi etiki ɔtəyi nkə,

'Beso kawunsíə eto betidi ba lenni Yudafɔ nle bunyenki kefi nsusu bua?'

²⁶ Kawunsiä mfo eto baka átsya, báto ákpatsya,
nya bəsuəaletidi lékpe disi béfi nsusu
lə Onanto əmə ku Utidi Wə Ókpo
Óhile Utsyə əsuə.

²⁷ Ónukuale uni bə Herodes ku Pontio Pilato ku Israelfo ku mba lenni Israelfo átsya lə umə əmfó nya bātaka bənyə lə fə Uyifoyifo Kenke Yesu wə fákpo óhile fətsyə əsuə. ²⁸ Fəe lə fə əsuəale ku kobe əsuə, ábe fənkə lə batsyaa, beyifo lə asa nnya fətsyue fətsyə əsuə. ²⁹ Nya mómoo, O Bonamute, be sikpi sia banle bo bəkke, lə ətə bo fə beyifoyifo ləkəsi nə luutə boofə fə Ditiki Səe nāmə budi. ³⁰ Nnə fə kəni etsyue lə atsyə betidi, lə eyifo ayanisa kə, lə fə Uyifoyifo Kenke Yesu eto diye əsuə.

³¹ Se báto ola bəlosə, diyo nə kafo bankpe ko ditinkə nya Lewonə Kenke leyifə dísiə lə məmble əsuə nya bətsyiko Ditiki Səe nāmə bəteyi ku əsuəale.

Bafokanəfo Bamə Áwunsəko Bətsyua.

³² Lə lefe nəmfo kenkee, bafokanəfo kenke eyifo kenye kani lə ditsyəbi ku nsusu əsuə mə kuutsyua saa membu wə hā eto lələkesə eto disi, bomu mə lesa saa eyifo məmble eto lele. ³³ Nya batənkpe bamfo kenke dífi əsuəale kplə bābe Onanto eto Ditiki Səe ditsya itsyi lə Bonamute Yesu eto botaka ketsyi okomə əsuə. Nya Onanto eto atsyokpokpo kplə dísiə ko mə kenke. ³⁴ Mə kutsyua saa mánhiā kulesa, itsiyə mba ayo nye nso nkpe, éfi asa nyamfo bāte nya béfi atabi nnya bənyə, ³⁵ bəsuko batənkpe bamə nya bəsie nnya bətə utsyua saa lə kase inyə itə wə.

³⁶ Lə mfóo, osani utsyua ake lə mə nti baakpo Yosef, wə ni Lewinyə wə ditsyi kasə ka baakpo Kipro. Batənkpe bamə ətəkə diye bə Barnaba, eto kasə ni nwə laakpe betidi otsyekle. ³⁷ Úfi wə kasə kətsyua óte nya úfi atabi nnya únə úsuko batənkpe bamə.

5

Ananias Ku Safira Áteyi Sidia.

¹ Nya osani utsyua tsya dísiə wə baakpo Ananias ku wə usiə Safira. Mə tsya éfi mə kasə kətsyua bāte. ² Nya úfi atabi nyamə eto ətsyua ókula fə úfi afefe óboko batənkpe bamə. Ditsyəbi nəmfo eyifo wə usiə Safira eto bote nya ótonə nkə beeyifo nko.

³ Nya Petro létə wə nkə, “Ananias, besə fətə Obonsam ditəkə fə kato, nya útə fátəyi Lewonə Kenke sidia? Nya féfi fə kasə ka fāte eto atabi ətsyua fákula fətsyə əsuə?

⁴ Kasə kamə, fə kale keni fə fāte ke, nya atabi nnya báfo fə kayo tsya eyifo fə ale. Be ditə eso féfi nsusu bua bomfo eto okle?

Inni bo betidi bamfo fátəyi sidia, bomu Onanto!”

⁵ Kase Ananias lenə ditiki nəmfo koo, lamfolamfo úduonə ókpo kasə, úkpə! Nyamfo ətə sikpi kplə əmuə mba kenke lenə nnya. ⁶ Nya bakosobi ba léke mə lenti dífi kafía beti wə nya béfi wə bəsu bəbikə.

⁷ Fe abombososə ətsyə eto kamaa, wə usiə tsya əbə údufə mfó. Fəe wóanno tə lesa nə dikəbə. ⁸ Nya Petro létə wə nkə, “Teyi mə, se fə ku fə usə dífi mi kasə bətee, atabi nnya kenke báfó mi kayo ni nyamfo?”

Nya usio əmə ditə mbuayə nkə, “Ee, nyamble nə.”

⁹ Nya Petro létəyi wə nkə, “Besə fonko fə usə lékle kenye benle Lewonə Kenke boto kabe? Bebe bakosobi ba ditsyi fə usə bəsu bəbikə ni mba mfo nə. Mə ke luutsyi fintsya besuko nə.”

¹⁰ Lamfolamfo, wuntsya édu óno nya úkpə. Nya se bakosobi bamə díbə bənyə se úkpə onlabee, bətsyi wuntsya bəsu bəbikə lə kaka bəbikə wə usə ke. ¹¹ Itə eso sikpi kplə əmuə mba kenke díkafo Ditiki Səe nāmə bāno ku betidi ba kenke lenə lesa nə díbə mfó.

Batənkpe Bamə Éyifo Ayanisa Kə.

¹² Lefe nəmfo kenkee, batənkpe bamə éyifo ayanisa kə lə betidi bamə nti. Bafokanəfo ba lə mfóo, ákatsya lə Yudafo eto Disumuyo kaka baakpo Solomo eto Ləkpa. ¹³ Itə bə betidi bamba kə éfi lelabi ku díbu bətə bafokanəfo tsyaa, bāte sikpi bāmfo budufə lə mə nti. ¹⁴ Tsya fəe betidi kə, basani ku besio ésinkli lə nkəpə bua bo bensi kama nya báfo Bonamute bāno. ¹⁵ Nya betidi lékpa mə befimfi bəlabesə lə mə belabekə əsuə lə kprakpaakpe kaka bəbu bə Petro ebəyə lə olə bətsyilama, lə wə koyo lə kokpo lə befimfi bamfo əsuə lə bəmuə ale. ¹⁶ Nya betidi kə lə kəmə ka letsyilama Yerusalem lékpa mə befimfi ku mba awonə bua nle bule báboko mə oflo nya bətsya məmble bufi.

Yudafo Eto Beninə Inə Etiki Ku Yesu Eto Batənkpe.

¹⁷ Nya Yudafo eto Usumunyə Ninə Kenke ku wə betidi ba ni Sadukifo eto ditsyukpa ləsesə ənəmi kekkele lə batənkpe bamə əsuə. ¹⁸ Lə nyamfo esoo, bəmuə mə bəkke lə umə eto diyo. ¹⁹ Lə kətsyə kamfóo, Onanto eto otənkpe utsyua əbə ósini diyo nāmə eto siku nya úləkə mə nya óteyi mə nkə, ²⁰ “Bidu bisu Yudafo eto Disumuyo lə bisu bidi betidi ba kenke etiki itsyi lə nkəpə fofə bomə əsuə.”

²¹ Nyaso se kale dísiə, lə kase Onanto eto otənkpe létəyi mə əsuə, bəsu bədufə Disumuyo mfó nya bətsyiko mə asa bote.

Lə lefe nəmfoo, Usumunyə Ninə ku wə betidi ákpadi Yudafo kenke eto beninə itə botsya nya bákpe betidi bətsyuə bə besu bələkə batónkpe bamə lə diyo nəmə baboko. ²² FEE se bésu mfoó, bənnnyə mə! Nyaso bésinkli bəbə bətəyi mə bənkə, ²³ “Se búsuu, búnyə buə diyo nəmə eto biku kenke ti, nya mba laase kesie nýə mfo. FEE se bósini bikuu biaməə, bóənnnyə betidi bamə eto kuutsyuə lə diyo nəmə kafo.” ²⁴ Lefe nə mba laase Disumuyo nəmə eto uninə ku besumunyə ninə bamfo leno ditiki nəmfoo, íyifo mə yanii tinti, itsyise bante lesa nə díbə lə batónkpe bamə lə əsuə.

²⁵ Nyamfo eto kamaa, utsyuə əbə óteyi mə nkə, “Betidi ba bímuə békpe lə diyoo, bebe, nyə mə nýə lə Disumuyo nəmə banle betidi asa botee!” ²⁶ Lamfolamfoo, mba laase mfo eto uninə ku wə betidi édu bésu Disumuyo mfo bésu bəmuə mə baboko. FEE se bəte sikpi bə betidi bamə ebubə bato mə aba esoo, bənnə mə lə əsuəale əsuə.

²⁷ Se bákpa mə bésuko, bésu bənyənsə mə lə bakponkpo bamə eto ənəmi. Usumunyə Ninə áto mə nkə, ²⁸ “Bóanteyi mi bəənkə biənsidi etiki bəteyi kulesa itsyi lə Yesu əmfo əsuə? FEE bíusensə wə ditiki nəmə békpo lə Yerusalem kenke. Nya bela biə biefi wə ukpə eto dikpilolo bitəkə bo lə əsuə!”

²⁹ Mfo nya Petro ku batónkpe bamba bamə díləkə kənyə bətəyi bə, “Etiki eto onukuale ni bə Onanto ni futsyə ele bə butsyue koto, inni utidi. ³⁰ Yesu wə bəlo se bíte básó bāmanklasə lə uyikabie əsuəə, bo bana eto Onantoo, ni nwə létakasə wə utsyiko əkómə úbə nkpə nē. ³¹ Onanto ətsyə wə lə wə sediani lə kato kaka ni kakpləkə kenke fe ətónkotónko ku Ofomfokətə itə lə Israelfo lə bənyə kusu batsyi mə akəsi bawuninsə lə Onanto lə ufi mə abua otsyē mə. ³² Bo ku Ləwəno Kenke, nə Onanto leefi kətə mba leetsyue wə koto ni mba ni ditiki nəmfo eto badansie.”

³³ Se bakponkpo bamə leno ditiki nəmfo lə batónkpe bamə eto kənyee, kafo esi kányi mə tinti, nyaso bəse nnyə uyi bənkə ele bə balo mə. ³⁴ FEE Farisifo eto osani oní wə ləke lə bakponkpo bamə nti baakpo Gamaliel áni ko mə. Úyifo utidi wə betidi kenke dikebu tinti, nya úyifo afi eto oteasa tsya. Wə ni futsyə létaka uńyə óteyi nkə, bətə lə batónkpe bamə lə babo, fe lə befi nsusu lə etiki nyamə əsuə. ³⁵ Nya óteyi mə nkə, “Israelfo, bəlo bebe sinini lə lesa nə bela biə bieyifo betidi bamfo! ³⁶ Lefe ditsyuə nə lefe nməə, osani utsyuə wə ləke baakpo Teuda, wə dífi wə əsuə uyifo fe uninə wə nkpe dibu onso. Betidi

alofa ana dítekəko wə. Nya lefe nə bəlo wəə, wə betidi ba dítekəko wə əsensə, nya wə ditsyukpa nəmə léba. ³⁷ Lə nnyə kamaa, lə betidi eto leklafée, Yuda wə ni Galileanyə ákpa betidi ókpo lə əsuə fe wə bətəkəkotsyuə. Nko ke se úkpəə, wə bətəkəkotsyuə mfo ko dísensə. ³⁸ Nyaso lesa nə minyə məoteyi mi ko ni bə, beyani betidi bamfo. Lə asa nnyə banle bote nye asa nnyə banle buyifo eyifo mə kosate eto etsyuesaa, yəmbəklə fe yuusensə ³⁹ FEE lə Onanto eto etsyuesaa inii, bəəmbofo mə kusu buti. Lə boambe kukəno kulaa tsyaa, buubə bunyə boə bəle botaka kənyə lə Onanto Kosate əsuə!”

⁴⁰ Bakponkpo bamə áfo Gamaliel eto nsusu bo útə mə. Nyaso bákpadí batónkpe bamə báboko mə nti, nya bábə mə. Nya besi bəkə mə ato bə bensi teyi kulesa saa itsyi lə Yesu eto ditiki əsuə bio. Nya báyani mə bədu.

⁴¹ Se batónkpe bamə dídu lə lekpokakpokə bantoo, bənyə disuəyue tinti, itsyise bənyə bənkə Onanto ákla mə ókpe lə betidi ba baakpe kofani lə Yesu eto disi nti. ⁴² Nya diyi saa, bákate Ditiki Səe nəmə kátəyi lə Yudafo eto Disumuyo ku ayo ayo kafe bənkə Yesu ni Nwə Onanto Lékpo Əhile Utsyā.

6

Bələkə Bawunsəkotsyuə Ekuanse.

¹ Lefe nəmfo se bakasebi bamə dítsyiko bufuii, kənə əbə kédufə lə Yudafo ba laateyi Sigriki ku mba laateyi Sihebri eto nti. Nnyə ni bə lə bésie diyi eto lesaa, díankayo mba laateyi Sigriki eto bako besia. ² Lə nyamfo esoo, lefosi inuə bamə ákpadi bafokanofə bamə kenke, nya bətəyi mə bənkə, “Yanleke bə bobiasə lefe lə dídisa siesie eto etiki əsuə lə lefe nə ele bə bufi bo lefe kenke butə Ditiki Səe nəmə eto budi. ³⁻⁴ Nyaso mómoo, bayimi, bətsyilamasə ənəmi lə biləkə basani ekuanse ba nyi kobe nya Ləwəno Kenke nsi ko mə. Buufi mə butsyə lə keyifo kamfo eto kənyə itə bə bofo lefe bəke itə olatoto ku Ditiki Səe nəmə letsya bobē.”

⁵ Ditiki nəmə áleke itə nəmblə kenke, nyaso bələkə Stefano wə ni utidi wə nkpe bofokano nya Ləwəno Kenke nsi ko wə lefe saa. Nya bələkə Filipo ku Prokoro ku Nikano ku Timona ku Parmena ku nwə dikafiani Yudanyə wə baakpo Nikolas wə dítsyi Antiokia. ⁶ Bələkə betidi ekuanse bamfo bəte batónkpe bamə. Nya báto ola bətəkə mə ani lə disi itə keyifo kamə eto buyifo.

⁷ Lə nyaso Onanto eto Ditiki Səe nəmə dísusosə busənsə kakpe. Nya bafokanofə lə Yerusalem dífui bakpe. Yudafo eto

besumunya kpə tsya átsyi báwuninsə báfo Dítiki Sɛɛ nɛmɛ.

Yudafɔ Eto Beninɔ Ɛmuɔ Stefano.

⁸ Nyaso Stefano wɛ Onanto lékpo atsyɔ útɔ ɛsuɔɛlɛ, éyifo ayanisa kpə lɛ betidi bamɛ nti. ⁹ Fɛɛ Yudafɔ ba díkafo mɛ ɛsuɔ ɛsuɔ eto busiɔ ba dítsyi Kirene ku Aleksandria ku bɛtsyuɔ ba dítsyi Kilikia ku Asia eto dítsyukpa étsyiko etiki bunɔ ku Stefano. ¹⁰ Fɛɛ mɛ kutsyuɔ saa mɛmfo buɣyɔ lɛ wɛ ɛnɛmi lɛ kɔbɛ ko Lɛwɔnɔ Kenkɛ díta wɛ eso. ¹¹ Nyaso bákpe disɪ ku betidi bamba bɛ lɛ batɛyi bidia lɛ wɛ ɛsuɔ bɛ, “Bɔnɔ se úkedi etiki uɣyɔ lɛ Moses ku Onanto tsya ɛsuɔ!”

¹² Kenyɛlala kamfo ɛnɛ lefonyi lékpe lɛ betidi bamfo ku beninɔ ku afi eto bateasa bamɛ kenkɛ ɛsuɔ. Nya bɛmuɔ Stefano nya béfi wɛ bésuko bakpronkpo eto ɛnɛmi. ¹³ Nya báboko betidi bɛtsyuɔ ba lékle kenye bátɛyi sidia bɛnkɛ, “Osani ɛmfo ékedi etitiki lefe saa kɛɣyɔ lɛ Disumuyo Kenkɛ kamfo ku lɛ Moses eto kɔfi ɛsuɔ. ¹⁴ Nya bɔnɔ bɛ ɔtɛyi tsya nkɛ utidi ɛmɔ dítsyi Nasaret baakpo Yesu mfóo, átɛyi nkɛ wooba Onanto eto Disumuyo Kenkɛ kamfo nya woofloma akpa nnya Moses díta bo!”

¹⁵ Nya mba kenkɛ lékɛ lɛ lekpokakpokɔ mfó létakasɛ ɛnɛmi bákpo lɛ Stefano ɛsuɔ, nya banyɔ bɛ wɛ ɛnɛmi ɛkɛyɔndɛ fe kato eto ɔtonkpe eto ale.

7

Stefano Ábe Onanto Eto Dítiki Sɛ Nɛmɔ Letsya.

¹ Nya Usumunya Ninɛ Kenkɛ létɔ Stefano nkɛ, “Etiki nnya banlɛ budi mfoo, sitinti ini banlɛ bɔtɛyi?”

² Nya Stefano díta wɛ mbuaye nkɛ, “Boantomɛ ku mɔ bayimi, bitsyuɛ koto kukɔnɔ lɛ bɛnɔ! Díyɛndɛ eto Onanto ɛlɛkɛ wɛ ɛsuɔ ótɛ bo ona Abraham lɛ Mesopotamia eto kasɔ fe údu mfo úsu úsiɔ lɛ kasɔ ka baakpo Haran. ³ Ɔtɛyi wɛ nkɛ, ‘Taka lɛ edu lɛ kasɔ kamfo ku lɛ fɛ betidi oflɔ lɛ esu kasɔ ka moote fɛ ɛsuɔ!’

⁴ “Nyaso údu lɛ wɛ kasɔ nya úsu úsiɔ lɛ Haran. Lɛ Abraham eto anto eto ukpɛ eto kamaa, nya Onanto lékpa wɛ ɔboko kasɔ ka binsi mfo mmi nɛ. ⁵ Onanto mɛmbudi kasɔ kamfo eto dikuku sɛkɛ saa útɔ Abraham fe wɛ kale, inni lɛ kokpa kɔni. Bomu ɔtɛyi wɛ ɔtonɛ nkɛ kasɔ kama ebɔfiani wɛ ku wɛ befluflu eto kale, ite bɛ ibɛ ese lefe nɛmfóo, ubi saa mánkɛ wɛ. ⁶ Nnya Onanto létɛyi wɛ ni nkɛ, ‘Fɛ befluflu ebɔfiani bafɔ lɛ kasɔ ka lenni mɛ kale ɛsuɔ. Boosiɔ mfo fe ndomufɔ nya boote mɛ ohiɔ itɛ alɛ alofa ana flɔflɔflɔ.’ ⁷ Nya usi ɔtɛyi wɛ tsya nkɛ, ‘Moolo betidi ba díyifo mɛ mɛ ndomufɔ dikpi. Nya lɛ nnya kamaa,

buudu lɛ kasɔ kamfó bɛbɛ basumu mɛ lɛ kaka mfo.’ ⁸ Mmɛ ini Onanto lékle kenye ku Abraham ini lelɔlala eto kenyekekɛle nɛ. Nyaso Abraham ála Isak lelo lɛ diyɪ flamlale se bále wɛ. Isak tsya ála Yakob lelo, nya Yakob tsya léla lelo lefosi bebi inuɔ ba bále díbɛ báfiani Yudafɔ eto ese lefosi ɛnuɔ ba lefo diyɪ.

⁹ “Yakob eto bebi bamfo ɛsɛsɛ ɛnɛmi lɛ mɛ ɔyimi Yosef ɛsuɔ. Nya bɛmuɔ wɛ bátɛ fe ndomunya lɛ Egipte eto kasɔ. Fɛɛ Onanto ɛsiɛko wɛ, ¹⁰ nya úlɛkɛ wɛ útsyiko kanyi ku bulɔ saa ɛsuɔ. Se Yosef lébɔ uɣyɔ lɛ Egipte eto Oka Farao eto ɛnɛmii, Onanto ɛta wɛ dítsyɔbi sɛɛ ku kɔbɛ, itɛ Oka ɛmɛ éfi wɛ útsyɔ nwɛ laabe Egipte eto kasɔ ku wɛ diyɪ ku bikɛ kenkɛ.

¹¹ “Lɛ lefe nɛmfoo, kukpɛnsɛ kekɛle ɛbɛ lɛ Egipte ku Kanan eto nsɔ kenkɛ, nya inɛ kanyinyɛnyɔ kpə éboko. Bo bana mánkɛ didisa nɛ buudi. ¹² Nya se Yakob lenɔ nkɛ didisa kpɛ lɛ Egipte, ókpe wɛ bebi ba ni bo bana díutɛ nkɛ besu baya didisa baboko wɛ. ¹³ Lɛ mɛ dísu nuɛfɛɛ, Yosef ɛlɛkɛ wɛ ɛsuɔ ótɛ wɛ bayimi nya Egipte eto Oka tsya díbɛ ótɛ Yosef eto bayimi bama. ¹⁴ Lɛ nnya eso Yosef ákpe wɛ bayimi nkɛ besu bakpa wɛ anto Yakob ku wɛ betidi kenkɛ ba diyifo fe betidi fosi akuansɛ ku ɛnɔ báboko. ¹⁵ Nyaso Yakob édu úsu Egipte kaka wɛ ku wɛ bebi díkpɛ. ¹⁶ Kamaa, bɛtsyi bɛkprɛnkpɛ bamɛ bésinkli bésuko umɛ wɛ baakpo Sikem bésu bɛbikɛ mfó. Bɛbikɛ mɛ lɛ kudi ko Abraham léya ku sika flubia eto atabi ɛtsyuɔ lɛ Hamɔ eto bebi oflɔ.

¹⁷ “Se kenyeɛtsyɛtsyɛ ka Onanto dítsyɔ útɔ Abraham eto lefe nɛ boyoo, wɛ befluflu ba mfe nkpe lɛ Egipte ébole béfui tinti. ¹⁸ Kafɛfekɔo, Oka ofo wɛ dímantɛ Yosef étsyiko seka budi lɛ Egipte eto kasɔ. ¹⁹ Farao emfo ɛlɛkɛ nsusu bua úyifo Abraham eto befluflu bamfo dísiɛle nya úkisi mɛ tsya. Itɛ óhiɛ mɛ bɛlɛkɛ mɛ bebisambi ba bále lɛ ayo báto bákpe lɛ kase buukpɛ.

²⁰ “Lefe nɛmfɔ eto lefe nnya bále Moses nɛ. Nya banyɔ bɛ úyifo ubi wɛ laano bobɛ tsya. Lɛ nyamfo esoo, wɛ antomɛ éfi wɛ bákula afa ɛtsyɛ sɔɔ lɛ diyɪ. ²¹ Nya lefe nɛ banyɔ bɛ bensiembɔfo wɛ bɔkulaa, bɛlɛkɛ wɛ lɛ mɛ ɛsuɔ. Nya Farao eto ubisiobi dísu ókɛ wɛ nya úfi wɛ ófianisɛ wɛ kafa eto ubi. ²² Óbɛ wɛ nya békluasɛ wɛ fe Egiptenyɔ lɛ mɛ esu ku mɛ asayifɔfo ɛsuɔ. Nya óbɛ ófiani utidi wɛ lékɛ ɛsuɔɛlɛ lɛ wɛ etikididi ku wɛ eyifosa kenkɛ ɛsuɔ.

²³ “Se Moses léfo alɛ fosi ana, íbɛ wɛ lɛ nsusu nkɛ lɛ usu obe kase banlɛ wɛ bayimi Israelfɔ buyifo. ²⁴ Lɛ lefe nɛ úsu mfɔo, únyɛ kase Egiptenyɔ nɛ mɛ ɔni dísiɛle buyifo. Esoo, úsu ówunsáko wɛ ósɔ

Egiptenyā əmfɔ ɔlo. ²⁵ Moses ɛbu nkə wə kosate eto betidi əbɔnɔ kasɔ nkə Onanto ebɔyɛ lə wə əsuə ɔləkə mə, fɛɛ mə mánno nnya kasɔ nko. ²⁶ Kəsiəsəə, ɔnyə Israelfɔ inuə ba nle bɔkpɔ. Úsu nkə lə usu okpla mə nya ɔteyi mə nkə, 'Beebe! Bayimi, bini! Yanle bə bikakpɔ keyifo lesafimfi mi bətsyua nko!'

²⁷ "Nya mə inuə bamə eto nwə nle wə ɔyimi disiale buyifo dínə Moses útsyə kutsyā nya ɔto wə nkə, 'Be leka fə lə nnya əsuə? Owoe diləkə fə bo ɔtɔnkɔtɔnko ku okpɔnkɔ lə bo etiki nyamfo əsuə fə? ²⁸ Lee, ala fə aalo mɛ fe kase fálo Egiptenyā əmə kənə?' ²⁹ Se Moses léno ditiki nəmfoo, útsyetsyi úsu ɔbɔ lə Midia eto kasɔ fe ɔfo. Nya mfó ɔle bebisaibi inuə.

³⁰ "Lə ale fosi ana eto kamaa, Onanto eto ɔtɔnkpe ələkə əsuə ɔte wə fe ute wə nle biyu eto kuyi botonsə eto ditsyabi lə Sinai eto kɔtini ɔflo lə mfiminti mfɔ. ³¹ Se Moses dínə nyamfo nkoo, iyifo wə naa. Nyaso lefe nə ɔnyi ɔfi nkə lə obe lesa nə inii, nnya Onanto eto ɔkɔɛ ábo ɔteyi nkə, ³² 'Mɔ ni fə banamə eto Onanto, Abraham ku Isak ku Yakob eto Onanto.' Moses ɛtinkə ku sikpi eso wénsifo mfó bobə.

³³ "Onanto əmə áteyi wə nkə, 'Ləkə fə afokpa! Itsyise kaka fənyə, kasɔ kɛnkɛ keni. ³⁴ Mbunyə kase mɔ betidi nle kanyi bunyɛ lə Egipte eto kasɔ mfó. Mbɔnɔ mə bɔwɔnɔnɔ ku nku bo banle kakpadɔ mɛ. Nyaso mbubə miə lə mbə nləkə mə. Bə, mookpe fə kɔto lə Egipte!'

³⁵ "Moses emfo ni utidi wə Israelfɔ léni nya báto wə bənkə, 'Owoe diləkə fə bo ɔtɔnkɔtɔnko ku okpɔnkɔ lə bo etiki nyamfo əsuə fə?' Wə ni nwə Onanto létysyɛ nkə udi seka lə mə əsuə ku mə Ofomfokətə, eyɛ lə Onanto eto ɔtɔnkpe wə diləkə əsuə ɔte lə ute wə dikənyə lə mfiminti mfó nɛ. ³⁶ Okpa mə betidi bamə údunko lə Egipte nya úyifo ayanisa ɔləkə asa kpə ɔte lə Egipte eto kasɔ ku lə Lekpɔ Sia eto kɛnyɛ ku lə lefe nə banye lə mfiminti ale fosi ana sɔɔ.

³⁷ "Moses əmfɔ ni nwə létseyi Israelfɔ nkə, 'Onanto ebotsyese mi wə unyɛləkətidi fe kase ɔtsyese mɛ, nya wuuləkə wə utsyiko lə mi kosate eto nti.' ³⁸ Wə ni nwə letɔnko Israelfɔ ba leke lə mfiminti mfó. Wə leke mfó ku bo banamə. Wə ni nwə didinko Onanto eto ɔtɔnkpe etiki lə Sinai eto kɔtini əsuə. Wə nsi ni futsyə léfo Onanto eto ditiki nə lætə nkpə ɔboko bo.

³⁹ "Fɛɛ bo banamə mámfo Moses eto etiki nyamə nyaso bəkə wə bətsyə kutsyā nya bála bə eni lə beesinkli besu Egipte eto kasɔ. ⁴⁰ Nyaso báteyi Aaron bənkə, 'Tsyə bəfiə ba lofo bo bɔtɔnko ətə bo, itsyise boante lesa nə dísu iyifo Moses əmfɔ

wə dínə bo ɔbɔnko lə Egipte eto kasɔ.' ⁴¹ Lə nyaso báto ufiə fe onantsyui eto ubi. Wə bəkətə kedi nya bənyə disuəyue diyi nəmfɔ lə ufiə əmə bəfi mə ani bəyifo mfó eso. ⁴² Lə nyamfo eso Onanto ɛtsyi kama ɔkpe mə. Nya oyani mə utə kofe ku kofande ku befandebi eto kesumu, fe kase bəwɔni bákpe lə bənyɛləkətidi eto kukue nkə,

'Israelfɔ, inni mɔ bélo bebuki bitə kedi lə alefosi ana nnya beke lə mfiminti mfó.

⁴³ Bomu Molok eto dibú ku Romfa eto befandebi

bia bəfianinsə bəfiə ba bíkətə kedi nɛ. Lə nyaso muutə bəmuə mi besuko kasɔ faə lə Babilonia eto kama bisu beke mfó.'

⁴⁴ "Bo banamə ɛtsyi Onanto eto diyɔ nya ɔto, ɔyenko mə lə mfiminti kəfo. Báto diyɔ nəmə fe kase Onanto diləkə ɔte Moses nkə bato ni pɛpɛpɛ. ⁴⁵ Kama kamaa, bo bana ba léfo diyɔ nəmə bətsyiko lə mə antomə ɔflo, ɛtsyi ni ku mə lə lefe nə báye ku Yosua, nya bésu báfo kasɔ kamə bətsyiko lə ese nnya Onanto lələ lə mfó se bánto. Nya leke lə mə nti mfó isu ese Oka David eto lefe. ⁴⁶ Onanto ála David eto asa tinti. Lə nnya eso David áto Onanto nkə utə wə kusu lə oto kəsiəkɔ utə wə, Yakob eto Onanto. ⁴⁷ Fɛɛ Salomo ko dibə ɔto diyɔ nəmə.

⁴⁸ "Fɛɛ Onanto Əsuəalenə Kenke ənsiə lə ayo nnya kawunsia mfɔ eto betidi léto. Onanto áye lə wə bənyɛləkətidi əsuə ɔteyi nkə,

⁴⁹ 'Kato ni mɔ sekakediko eto lekpome, nya kasɔ ni mɔ akpa eto kətəkəkɔ.

Lə nnya esoo, nte diyɔ nə eto okle footo ətə mɛ.

Sie ni kaka ele bə nsia?

⁵⁰ Lee, inni mɔ kosate díyifo asa nyamfo kenke?' "

⁵¹ Lə nyaso Stefano ɛsi ɔteyi mə nke, "Letotidi kon eto betidi bini! Ntsyə bimbə bɔfokanɔ mə! Biti ato lə Onanto eto ditiki əsuə fe kase mi antomə díyifo. Lefe saa biataka kənyə lə Ləwɔnɔ Kenke əsuə.

⁵² Nte Onanto eto bənyɛləkətidi ba mi banamə dímənyə lə əsuə? Bálo Onanto eto bənyɛləkətidi ba díbə bábe letsya taa kɔ bə ɔsɛetidi Wə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə lə bubə. Nya ɔsɛetidi Wə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə əməə, wə beni nya bíkə wə bitə bálo wə nɛ. ⁵³ Mi ni mba léfo Onanto eto kofi ku útə mi eyɛ lə Onanto eto ɔtɔnkpe eto ani, fɛɛ beni biəntsuyue ko koto!'

Bákpɔ Stefano Aba.

⁵⁴ Se báno etiki nnya Stefano létseyi lə mə əsuəə, kəfo ányi mə tinti nya báyimi mə anyi ku leblofi. ⁵⁵ Fɛɛ se Ləwɔnɔ Kenke

nsiko Stefano esoo, óbesá wá ənəmi kato fáá, nya únyə Onanto eto diyənde ku Yesu wá ríyá lə wá sediani. ⁵⁶ Nya óteyi mə nkə, “Bebe! Nnya se kato lesini nya mínyə Utidi eto Ubi əmə se únyə lə Onanto eto sediani!”

⁵⁷ Nya báfā bembembe nya bėti mə ato eto kafo nya bédufə wá lə əsuə bəmua wá. ⁵⁸ Nya bəná wá bábónko lə umə əmə, nya bétsyiko wá aba. Nya mba əmə dína wá bábónkoo, bələkə mə awukplə nnya bankpe bətsyá lə okosobi wá baakpo Saulo eto ako. ⁵⁹ Nya lefe nə banle wá aba bəkpɔɔ, Stefano ákpadi Bonamute nya óto ola nkə, “Bonamute Yesu, fo mə ləwɔnɔ!” ⁶⁰ Óse akonki nya ófa bembembe óteyi nkə, “Bonamute, fi mə abua nnya bəyifo mfo atsye mə!” Nya se óteyi nyamfo ólosəə, úkprə.

8

¹ Lə lefe nə banle Stefano boloo, Saulo ni futsyə díkədi ute kakpe mə.

Saulo Ákpɔ Ku Bafokanɔɔ.

Diyi nəmfo ke nya bétsyiko bəkpɔ ku bafokanɔɔ kate mə ohiá lə Yerusalem. Nya məmble dítsyetsyi bésu Yudea ku Samaria eto lekpa. Fəe batónkpe bamə aləe, məmə ake lə mfó. ² Nya mba léfo Yesu bánɔ eto bətsyua əsu bétsyi Stefano bésu bəbikə ku nkuenlo.

³ Lə nnya kamaa, Saulo ətəkəko nya úlə bafokanɔɔ bamə kekkele nya údufə ayo kafo úkabəbe basani ku besio ta kənə kələkə kakpe mə lə ayo.

Filipo Ábe Onanto Eto Ditiki Səe Nəmə Letsya Lə Samaria.

⁴ Nya bafokanɔɔ lə mfó ésensə bésu kalebe saa nya banle Boanto eto Ditiki Səe nəmə letsya bohe. ⁵ Nya Filipino wəə, údu úsu Samaria nya óteyi betidi Ditiki Səe nəmə itsyi lə Nwə Onanto Lékpɔ Ǿhile Utsyá əsuə. ⁶ Betidi kpə étsyue ato bánɔ etiki nnya onle budi itsyise bənyə ayanisa kpə nnya úyifo eso báfo wá ditiki nəmə. ⁷ Óla awɔnɔ bua kpə utsyiko lə betidi əsuə, nya nkomə eto awɔnɔ bua nyamfó lékpɔ kudu bembembe fə bábɔ lə mə əsuə. Nya ótsya mba eto ani ku akpa díkpə ku mba léba bákpo lə kaso tsya nya bataka báye. ⁸ Nyamfo esoo, disuəyua ake lə Samaria eto umə tinti!

⁹ Osani utsyua ake lə Samaria baakpo Simon, uyifo utsyua wá leeyifo afantosi eto afa. Lə lefe kentsye nə léfe əsuəə, uyifo utsyua wá díkatsya betidi kekkele nya íkeyifo betidi yanii. Nya úkəbú wá əsuə okplənyə wá lefé lə wá eyifosa ku etiki nnya úkedi eso. ¹⁰ Samariafo eto bekpefi ku beninə kenke ékebu wá lə kase

úkate əsuə keyifo eso. Le nnya esoo, bəfi wá etikididi fe, “Wə ni Onanto eto əsuəale nya baakpo Əsuəale Kplə.” ¹¹ Se úkeyifo afa éfo lefe kentsye esoo, bəfi mə ənəmi bətəkə lə wá əsuə. Itsyise beetsyua wá koto kano wá etiki. ¹² Fəe mómɔɔ, báfə Filipino eto ditiki nə onle bəteyi bano itsyi lə Onanto eto Sekadidi ku Yesu Kristo əsuə. Nya basani ku besio kpə léfo ntuflesəfləsə eto lekpa lə Bonamute Yesu Kristo eto diye əsuə. ¹³ Nya Simon əmə mfo tsya léfo ɔnɔ. Nya lefe nə ófo ntuflesəfləsə eto lekpa nəmfo, úkətəkəko Filipino keso kalebe saa ka onto. Nya lə ənəsa ku ayanisa nnya úkeyifo esoo, íyifo wá naa!

¹⁴ Nya lefe nə batónkpe ba ləkə lə Yerusalem lenɔ bə Samariafo ébofo Onanto eto Ditiki Səe nəmə banoo, bákpe Petro ku Yohanes lə mə oflo. ¹⁵ Se bésu bédufə, báto ola lə bafokanɔɔ fɔfɔ bamə eto disi bə lə bafo Léwɔnɔ Kenke. ¹⁶ Nko ini nə itsyise isu ese lefe nəmfo, bámfo tɔ Léwɔnɔ Kenke. Ntu ete bəfləsə mə lə Bonamute Yesu eto diye əsuə. ¹⁷ Nyamfo esoo, Petro ku Yohanes éfi mə ani bətəkə mə lə esi, nya mə tsya léfo Léwɔnɔ Kenke.

¹⁸ Se Simon dínyə nkə lə batónkpe bamfo éfi ani bətəkə mə lə esi koo, báfo Léwɔnɔ Kenke, úfi atabi nkə lə utə Petro ku Yohanes nya óteyi mə nkə, ¹⁹ “Bitə mintsya əsuəale nyamfo itə bə utsyua saa ke mimfi ani mintəkə lə ofo Léwɔnɔ Kenke.”

²⁰ Nya Petro leteyi wá nkə, “Ekudi itə fə ku fə atabi kenke! Məmbu fə ebofo Onanto eto atəsə boya ku atabi. ²¹ Embofo lekpa saa bokpa lə keyifo kamfo əsuə itsyise ləkəsi mankpa fə lə Onanto eto ənəmi. ²² Ləkə fə nsusu lə asa buayifoyifo əsuə lə alə Bonamute lekpa. Itsyənə wuufi fə abua ɔtsye fə lə fə nsusu bua bufi lə asa nyamfo eto okle əsuə eso. ²³ Itsyise nnyə miə akpe kənənsə kplə nya asa bua eto buyifo tsya eyi fə utu, nya fafiani ndomunə itə ləbua.”

²⁴ Nya Simon leteyi Petro ku Yohanes nkə, “Beto ola bəle Onanto lekpa bitə mə bə kotonəə kekkele ko bəteyi mfo eto okle embubə mə lə əsuə.”

²⁵ Nya lefe nə Petro ku Yohanes díkedi mə sedansie nya bədi etiki itsyi lə Bonamute eto Ditiki Səe nə mə əsuə lə Samaria mfó, báye lə Samaria eto kəmə kpə bədi mə etiki lə Ditiki Səe nəmə əsuə lefe nə besinkli bantɔ lə Yerusalem.

Filipo Édi Etiki Ku Etiopia Eto Keyifo Eto Uninə.

²⁶ Itə Filipino, Bonamute eto ɔtónkpe wá dítsyi kato əbə óteyi wá nkə, “Taka lə esu onwədikueti lə mfiminti eto kusu ko lidu lə Yerusalem kɔntɔ lə Gasa.” ²⁷ Mfo ótaka nya óye kusu komə. Lefe nə ɔntɔɔ,

ótsyako utidi utsyuə lə kusu nle bubə. Utidi əmfo eyifo uyifoyifo ninə wə nsi lə Etiopia eto Besio eto Oka baakpo Kandake eto sekakediko eto atabi eto kenye. Uyifoyifo ninə əmfo ətysi olakatoko lə Yerusalem. ²⁸ Ɔto lə oto nya unsi lə nkenke bo ətəmini nle bunə kafo, nya lə kase ɔnye ɔntɔɔ, úkakla asa itysi lə Unyeləkətidi Yesaya eto Awonisa Kenke eto Kukue əsuə. ²⁹ Nya Ləwɔnɔ Kenke didi Filipo etiki ətəyi nkə, “Ye mlə lə etu ətəmini eto nkeke bomfó.”

³⁰ Filipo akɔse ətə utu wə nya ɔno se uyifoyifo ninə əmfo nle asa bokla ketsyi ko lə Yesaya eto kukue ko ɔwoni kafo. Nya ɔto wə nkə, “Asa nnya fanle bokla mfo ano nnya kaso?”

³¹ Nya uyifoyifo ninə əmfo dítə mbuaye nkə, “Owo lo, ntsyə yuubə bə moofu nnya kaso bɔnɔ lə lefe nə kuutsyuə saa ləmbə mfo loofu nnya kaso buləkə kate mɛ?” Nyaso ɔle Filipo lekpa kpa nkə ubə udufə lə nkenke eto kufue komə kafo usiə lə wə ɔflo.

³² Nya etiki nnya úkakla lə Kukue Kenke eto Awonisa nnya nkpe mfó ni nkə, “Bákpa wə báyenko fe kase baayenko osamu kesuko wə kaloko.

Nya unsi kpo fe osamu wə dímemfi nnya kulesa lə báko wə bisə, nya wémfe kenye ətəyi kulesa.

³³ Bákpe wə kofani, nya bəntə ota wə əsuə disi.

Kuutsyuə saa embfofo kulesa bətəyi itysi lə wə befluflu əsuə, itsyise bála wə nkpe diku lə kaso mfo.”

³⁴ Nya uyifoyifo ninə əmfo letəyi Filipo nkə, “Təyi mɛ, wə kosate Unyeləkətidi Yesaya ɔnle, lee utidi bamba utsyuə?”

³⁵ Mmə nnya Filipo dítisyiko, ətəyi wə asa lə Awonisa Kenke eto Kukue komə əsuə, nya úləkə Ditiki Sɛɛ nəmə kaso ku kase enle bote itysi lə Yesu əsuə.

³⁶⁻³⁷ Nya se banye lə kusu bantɔɔ, bəsu báyo kaka ntu ntsyuə nnyə lə usunte ɔflo. Nya uyifoyifo ninə əmə letəyi Filipo nkə, “Be, nyə ntu ntsyuə! Beso fəmbfofo mɛ ntufləsəfləsə eto lekpa nəmə buyifo mfó?”

Nya Filipo letəyi wə nkə, “Lə afo ano ku fə utu kenke, ebofo mu bofo.”

³⁸ Nya uyifoyifo ninə əmfo letəyi nkə, “Mfo nno miə Yesu Kristo ni Onanto eto Ubi.” Nya útə nkə bənyəsə ətəmini eto nkenke bomə, nya bédufə lə ntu bomə əsuə, nya Filipo dífləsə wə ntu.

³⁹ Nya lə lefe nə bábo lə ntu bomə əsuə, Bonamute eto Ləwɔnɔ ákpa Filipo dídunko, nya uyifoyifo ninə əmfo ménsinyə wə bio. Úsukosə wə kusu ko ɔnye ku disuəyua.

⁴⁰ Nnya kamaa, Filipo ənyə nkə uńyə lə umə wə baakpo Asoto. Idu mfóo, óbe

Ditiki Sɛɛ nəmə letysa lə kəmə ka nkpe lə kusu mfó kenke isu ese lefe nə údufə Kaisarea eto umə.

9

Saulo Áyani Əsuə Útə Yesu.

¹ Le lefe nəmfo kenke əsuə, Saulo áti kama Bonamute eto bafokanɔfo kekleke nkə lə olo mə. Nya úsu Yudafu eto Usumunyə Ninə Kenke ɔflo. ² Mfó úsu ɔto nkə bətə wə ekue lə ufi ɔle usuko Yudafu eto ntsyako lə Damasko lə ɔke əsuəale umuə basani ku besio ba kenke díkafo Ditiki Sɛɛ eto kusu fəfo komfo bánɔ lə ɔkpa mə usuko Yerusalem.

³ Nya lefe nə Saulo dikanyi ɔfi Damasko ku wə nsusu bomfofo, dikunə diyənde ditsyuə ko ditsyi kato lékpo wə lə əsuə.

⁴ Údu ɔno nya ɔno ɔkɔe utsyuə nle wə bətəyi nkə, “Saulo, Saulo, beso fanle mɛ bəkpɔnko kekleke nko?”

⁵ Nya Saulo leto nkə, “Bonamute, fə owoe uni?”

Ɔkɔe əmə ətə mbuaye nkə, “Mə Yesu wə fanle bəkpɔnko kekleke uni. ⁶ Mɔmɔɔ, taka lə esu umə əmə. Bɔtəyi fə lesa nə ele bə yifo.”

⁷ Nya betidi bamə ku Saulo nyə lə kusu bantɔ mfó léle bənyə, bántə lesa nə baatəyi. Bánɔ nkomə eto etikididi, fɛɛ bənnnyə kuutsyuə saa. ⁸ Nya lefe nə Saulo létaka uńyə fe úminkli ənəmii, wénsifo bunyə. Nya bále wə lə kɔni bákpa wə bédufənkɔ Damasko eto umə. ⁹ Úsiə mfo eyi ətəsyə wənnnyə asa, wéndi lesa, wənnə kulesa.

¹⁰ Nya lə lefe nəmfofo, okasebi wə léfo ɔno áke lə Damasko wə baakpo Ananias. Bonamute ələkə əsuə ɔte wə ɔkpadidi wə ətəyi nkə, “Ananias!”

Nya ɔtonɔ nkə, “Bonamute, nnyə mɔɔ!”

¹¹ Nya Bonamute letəyi wə nkə, “Taka lə aye lə kusu ko baakpo Kusutsyotsyo, nya lə esu Yuda eto diyo lə ato nwə baakpo Saulo wə ditsyi Tarso eto disi. Okpe mfo ɔle ɔla boto. ¹² Nya lə buləkəkate bomə əsuə, uńyə osani utsyuə wə baakpo Ananias wə díbə úfi ani útəkə wə lə disi itə bə usinkli nyə asa.”

¹³ Mfo nya Ananias díləkə kenye ətəyi nkə, “Bonamute, mbɔnɔ sesiasesia bulə bo eto okle utidi əmfo nle bafokanɔfo bokpe lə Yerusalem! ¹⁴ Nya mikanɔ tsya bə ófo əsuəale eto ekue utsyiko lə besumunyə ninə ɔflo nkə ubə umuə bafokanɔfo kenke lə Damasko!”

¹⁵ Fɛɛ Bonamute átəyi wə nkə, “Su lə esu eyifo lesa nə míntəyi fə. Nnya ni bə mbuləkə utidi əmfo miə lə udi mɔ ɔyekpa wə luufi Ditiki Sɛɛ nəmə usuko mba lenni Israelfu ku baka ku Israelfu kenke lə bate

mɛ. ¹⁶ Mɔ kosate ebote wə kase sɔɔ ele bə ɔyɛ udi ohiã læ mɔ disi.”

¹⁷ Nyaso Ananias ɛsu údufə diyo nə Saulo lɛkɛ, nya úfi wə ani útəkə læ wə, nya óteyi wə nkə, “Moyimi Saulo, Bonamute Yesu wə diləkə wə əsuə óte fə læ kusuu, wə Yesu kosate ke ni futsyá lɛtsyese mɛ fə ɔflo nkə læ esinkli ənyə asa nnya læ Lewɔnɔ Kenkɛ læ disiaɔkə fə.” ¹⁸ Lamfolamfoo, iyifo Saulo fə bufə bəfə lesatsyua nə nte fə akpɛ eto dikpə seka læ wə ənəmi nya útsyiko asa bunyɛ. Nya se ótaka unyɛ, bɛyifo wə ntufɛsəfləsə eto lekpa læ Yesu eto diye əsuə. ¹⁹ Nya se údi lepra ólosə, usinkli údufə læ wə əsuə úmuə ale.

Saulo Ábe Dikiti Se Nəmə Letsya Lə Damasko.

Saulo əsiə læ bafokanɔfɔ ɔflo læ Damasko itə eyi asiani. ²⁰ Lə lefe nəmfo əsuə, údu úsu Yudafɔ eto ntsyako úsu údi etiki úləkə óte nkə Yesu eyifo Onanto eto Ubi.

²¹ Iyifo mba kenke lenɔ wə ditiki nəmfo yanii. Nya bātɔ mɛ əsuə bənkə, “Inni utidi əmfɔ lɛtsya ófə úkalo Yesu eto mba ntəkəkə wə læ Yerusalem lefe nə lefe mɛə? Nya inni bubə úbə nkə wəəbə umuə bafokanɔfɔ usuko besumunyə ninə ɔflo?” ²² Nya Saulo dísukosə wə etiki setɔ ókpasɛ óteyi nkə sitinti ɔlɛ bɔteyi. Yudafɔ bə lɛkɛ læ Damasko mfó eto ku-utsyua mámfo kulesa bɔteyi kənyə læ wə əsuə. Ókpasɛ mɛ nkə Yesu ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyá əmɛ. ²³ Lə lefe kpə eto kamaa, Yudafɔ bamə átsya báse uyi bənkə boolo Saulo. ²⁴ Fɛɛ bətsyua əbə bəteyi wə itsyi læ ketsyue kamə əsuə. Lə nyamfo esoo, bákase umə əmɛ eto mbəsie ketsyue ku kakəmi itə kase buunyə wə balo eso. ²⁵ Nyaso læ ketsyue kani, Saulo eto bayenkotsyua éfi wə bákpe læ ditsyitsya kafo nya báyeke wə ku ukua læ dibíə nə nkpe læ ofati əsuə úbə kasɔ óbo údu læ umə əmɛ.

Saulo Ɛsu Údufə Yerusalem.

²⁶ Se úsu údufə Yerusalem, óla nkə læ usu ɔkɔ ku bakasebi ba nkpe mfó. Fɛɛ bámfo bánno bə uyifo okasebi eso mɛ tsya áte wə síkpi. ²⁷ Nyaso Barnaba áwunsəko wə ókpa wə úsuko batənkpe bamə ɔflo óteyi mɛ kase ótsyako Bonamute læ kusu, nya Bonamute dídi wə etiki. Usi óteyi mɛ kase Saulo díləkə əsuə óte údi etiki læ kpkapkaakpe itsyi læ Yesu əsuə læ Damasko. ²⁸ Lə nyasoo, báfo wə bákpe læ mɛ nti, óke ku mɛ nya báye bábé Ditiki Sesə nəmɛ lɛtsya læ Yesu eto diye əsuə læ Yerusalem.

²⁹ Nya kama údi etiki nya ókpe kənə ku Yudafɔ bətsyua bə laateyi Sigriki, fɛɛ bábɛɛ kusu bə læ balo wə. ³⁰ Lefe nəmfoo, se wə bayimi ba ni bafokanɔfɔ lenɔ nnya

nkoo, bákpa Saulo bésuko Kaisarea nya bákpa wə bətsyese wə umə Tarso.

³¹ Lə lefe nəmfoo, bafokanɔfɔ kenke ba lɛkɛ læ Yudea ku Galilea ku Samariaa, ála bəwɔnɔ bəsia, síkpi eto bulə saa men-sike mɛ læ əsuə, nya bənyə setɔsɔs nya bəsia nkpə læ Bonamute eto kototsyuet-syue əsuə, nya bəfi mɛ əsuə bákpe læ Lewɔnɔ Kenkɛ eto əsuəale eto bəwunsəko əsuə.

Petro Ɛsu Lida Ku Yopa.

³² Petro áyɛ ótsyilama nlebe kpə óbɛ bafokanɔfɔ kenke. Nya úsu únɔyə bafokanɔfɔ ba nkpe læ umə wə baakpo Lida tsya. ³³ Mfó úsu únɔyə osani utsyua wə baakpo Ainea wə nle bufi nlabɛ læ kalebe kani, ani ku akpa díkpə alɛ mfamfla sɔɔ. ³⁴ Nya se Petro dínɔyə wə, óteyi wə nkə, “Ainea, Yesu Kristo átsya fə bufi! Taka ənyə læ əkənə fə belabeke!” Lamfolamfo Ainea átaka unyɛ. ³⁵ Nya se betidi ba kenke nkpe læ Lida ku Saron eto kəmɛ dínɔyə bə Ainea átaka ɔlɛ bɔyɛ kafe mfó, bətsyi bawuninsə bəfi əsuə bəta Bonamute əmɛ.

³⁶ Usio utsyua wə léfo ónɔ ake læ Yopa wə baakpo Tabita nya læ Sigriki əsuə bə Dorkas eto kasɔ ni kafe. Úfi wə lefe kenke úyifo kasɛ kpə nya úyifo kafo ɛkpɛ útə bakombo. ³⁷ Úbə ónɔ bufi nya úkpə. Se bəfləsə wə ntu bəlosə, bésu bálɔ wə bákpo læ abanslo kato. ³⁸ Lefe nəmfo se bánɔ bə Petro əbə údufə Lida itsyise Lida mantsyɔ læ Yopa ɔflo, bafokanɔfɔ læ Yopa ákpe wə betidi inuə bə bakpa wə baboko Yopa akpa akpa.

³⁹ Nyaso Petro əmuə əsuə nya útəkəko mɛ besu kaka balabesə wə kato. Nya bakɔbəsia ba nkpe mfó, dínɔyə batsyilama Petro banlɛ nku buwi, nya bəfi awu akpa akpa nya Dorkas léka læ wə nkpe lefe banlɛ wə bote.

⁴⁰ Petro ətə nkə məmblɛ bɔ læ diyo nəmɛ kafo nya óse akonki óto ola. Nya útsyi ənəmi útə ɔkɔ əmɛ nya óteyi nkə, “Tabita, taka!” Lamfolamfo úmənklɛ wə ənəmi, nya kase únɔyə Petro koo, ótaka úsia. ⁴¹ Nya Petro ənə kəni utsyua nya ówunsəko wə ótaka únɔyə. Petro esinkli ókpadi bafokanɔfɔ ku bakɔbəsia bamə bəbə, nya úfi wə ókpe mɛ læ ani ku nkpe. ⁴² Nya ditiki nəmfo dísensə lékpɔ læ Yopa mfó, itə betidi kpə áfo Bonamute bánɔ. ⁴³ Lə nnya kamaa, Petro əsiə læ Yopa mfó itə eyi kpə læ nwə baakpo Simon wə díkeyifo kubukikue eto keyifo mfó ɔflo.

10

Petro Ɛsu Únyə Kornelio.

¹ Lə lefe nəmfoo, osani utsyuə əsiə lə Kaisarea eto umə wə baakpo Kornelio. Uyifo uninə utə Romafə eto bamamanyə eto ditsyukpa nə baakpo Italiafə. ² Uyifo utidi sɛɛ nya wə ku wə diyo eto betidi kenke diyifo mba leesumu Onanto. Utidi əmfo akawunsəko Yudafə eto bakombo, nya úkato ola lefe saa kətə Onanto. ³ Diyi ləni lə ketsyitsyokomi eto abombo ətsyə sekaa, únyə buləkəkate butsyuə. Únyə lə buləkəkate əsuə bomə nkə Onanto eto ətənkpe utsyuə əbə, nya ókpadi wə nkə, "Kornelio!"

⁴ Nya lefe nə Kornelio dínýə wəə, óbe wə tui ku sikpi nya ótə wə nkə, "Onamute, be ini?"

Onanto eto ətənkpe əmfo átəyi wə nkə, "Kase faato ola ku kase feeyifo kafo ekpe kətə betidi édufə Onanto ənə. ⁵ Kpe betidi bətsyuə lə besu Yopa lə besu bakpadi osani wə baakpo Simon wə bensi baakpo Petro baboko. ⁶ Okpe lə Simon wə nsi lə lekpo oflo wə leeyifo kubukikue eto keyifo mfo."

⁷ Se Onanto eto ətənkpe əmfo diduu, Kornelio ákpadi wə diyo eto betidi inuə ku bamamanyə eto mba laase wə tsya eto ɔni wə ni utidi sɛɛ. ⁸ Nya átəyi mə lesa nə dibə, nya ókpe mə nkə besu Yopa.

⁹ Se kale dísia nya banyə lə kusu bantə nya ibu sɛkə lə bedufə Yopa mfó, Petro ábe úsu diyo nə bankpe eto kato itə kakomi eto lefosi abombo ənuə eto olatoto. ¹⁰ Kukpənsɛ ətsyiko wə bəle, fɛɛ mfe banle lesa bonwa nɛ. Nya únyə buləkəkate butsyuə. ¹¹ Únyə se kato lesini, nya únyə lesa nə fe kafia flubia kple kətsyuə ka lemə, nya banle kə lə esi ana nyamə ketsyi kato kanle kasə bubə. ¹² Lə kafia kamə kafo aakə bebuki akpa akpa ku bawa ku baklobɛ. ¹³ Mfó ɔno əkɔɛ utsyuə nle bətəyi nkə, "Petro, taka, lo lə edii!"

¹⁴ Fɛɛ Petro édi etiki ótəyi nkə, "Owo lo! Kulefe! Bonamute, méndi tɔ kulesa nə Yudafə leekisi budi nya!"

¹⁵ Ɔkɔɛ emfo esi ótəyi wə nkə, "Lesa nə Onanto diyifo kənkeɛ, manteyi fə iyifo ekisisa!" ¹⁶ Únyə buləkə kate bomfo sityə sɔɔ. Nya ditsyəfə kamaa, bətsyi kafia kamfo besuko kato.

¹⁷ Lefe nəmfoo, ditsyəbi nə díləkə əsuə léte mfó éyifo Petro yanii, nyaso ótə wə əsuə nkə, "Be nnya mínyə mfo lete, nnya kasə nkpa?" Lefe nəmfo kee, betidi ba Kornelio lékpe mfó əbə bédufə umə əmə. Nya se banyə diyo nə banle bəbɔbɛɛ, bəbə bənyə lə ni kesie. ¹⁸ Nya bənyə banle kaka Simon Petro nkpe disii bəto.

¹⁹ Nya se Petro dísia úkəbu disii itsyi lə buləkəkate bo únyə əsuə, Lɛwɔnɔ ídi wə etiki létəyi nkə, "Bəbe basani itsyə əbə balɛ fə bəbɛɛ. ²⁰ Taka, muə əsuə lə esu ko mə.

Mante sikpi ku mə butəkəko kesu. Mə uni létəyese mə."

²¹ Nyaso Petro ésu únyə mə nya ótəyi mə nkə, "Mə ni nwə bənle bəbɛɛ. Bomfo buɛɛ."

²² Bətə wə mbuayɛ bənkə, "Butsyi Kornelio wə ni Romafə eto omamanyə ninə oflo. Uyifo utidi sɛɛ wə ləesumu Onanto. Nya Yudafə kenke laala wə asa tinti. Onanto eto ətənkpe utsyuə létəyi wə nkə okpe fə utidi lə əbə wə diyo lə ɔno fə kənyɛ eto etiki nya fanyenko." ²³ Lə nyaso Petro átəno ókpa mə údufənkə kaka onkpe nya ófo mə fe wə bafə úta bətsyime wə oflo.

Se kale dísiaə, ótaka útəkəko mə. Nya bafokanɔfə ba ditsyi Yopa mfo eto bətsyuə díləkəko mə bəsu.

²⁴ Bəsu bédufə Kaisarea kəsiəsə. Lefe nəmfoo, Kornelio ébokpo wə diyo eto betidi utsyə ku wə bayetsyuə bətsyuə nya bensi bənsəkə Petro eto bubə kedufə. ²⁵ Kase Petro nle diyo nəmə budufə, Kornelio átsyako wə nya ɔse akonko lə Petro eto ənəmi nya óbokosə wə disii kasə. ²⁶ Fɛɛ Petro átəyi wə nkə, "Taka ənyə! Mintsya utidi ətə mini." ²⁷ Nya lə kase bantə banle etiki budii, Kornelio ákpa wə úsuko kaka betidi fefe létəyi bensi.

²⁸ Nya Petro létəyi mə nkə, "Mi kosate yi biə bo Yudafə eto kofi mənətu kusu nkə ndufə utidi wə lenni bo ɔni eto diyo nye nsu wə oflo kulaatsya. Fɛɛ Onanto ələkə óte mə nkə membu kuutsyuə saa fe utidi wə dimeñyə utə lee menyifo kənke. ²⁹ Lə nyaso se fákpe fə bakpadi mɛɛ, mánni nya míntaka mímbə nɛ. Nya besə bənle mə bokpadi?"

³⁰ Kornelio átəyi wə nkə, "Fe eyi ana ni nnya léfee míməə, nya lə lefe nəmfo sekaa, se minle ola bəto lə kakomi eto ətsyə eto lefe lə mɔ diyoo, lefua utidi utsyuə ko lebo únyə mə lə ənəmi, okpe awu nnya díkəyande! ³¹⁻³² Ɔtəyi mə nkə, 'Kornelio, Onanto áno fə olatoto ku kase feeyifo kafo ekpe kətə betidi. Nyaso kpe betidi lə besu Yopa lə bakpadi nwə baakpo Simon wə bensi baakpo Petro wə nkpe lə Simon wə leeyifo keyifo kubukikue eto lə lekpo oflo baboko.' ³³ Nko eso lamfolamfo minkpe fə ətənkpe miə ubə okpadi fə lə əbə nya fintsya lekplatsya fátaka fákpe akpa kusu fəbə nɛ. Nyaso bomble si lə Onanto eto ənəmi mfo busəkə fə bə lə əbə atəyi bo ditiki nə Bonamute létəyi fə nkə bətəyi bo."

Petro Édi Etiki Úləkə Ditiki Sɛɛ Nəmə Kasə Óte Mə.

³⁴ Nyaso Petro édi mə etiki nkə, "Nnyə ntsyə lekpo sitinti minkə Onanto aambe betidi eto ənəmi lə wə eyifosa əsuə. ³⁵ Bomu kusə saa eto utidi wə laabokosə wə əsuə kasə kətə wə, keyifo kasɛɛ, wə

waala ne. ³⁶ Mfo nno miä beno Ditiki See na Onanto diläkä öte Israelfo bæ, eye læ Yesu Kristo wä ni betidi kenke eto Onamute äsuä, boonyä diyua. ³⁷ Biyi lesa kplæ nã dibä Israel eto kaso kenke idu læ lefe nã Yohanes lêbe letsya læ Galilea eto kaso itsyi læ ntuflesäfläsä eto lekpa nãmo äsuä. ³⁸ Nya beno tsya kase Onanto lékpo Yesu wä ditsyi Nasaret öhile utsyã læ lefe nã úfi Lewõno Kenke ku äsuäälä útä wä. Nya ótsyilama úkeyifo asa see, nya ótsya mba Obonsam díkelä këlekë mä ketsyiko læ bulä bomä äsuä itsyise Onanto äsiä ko wä.

³⁹ "Búdi adansie læ asa nya kenke úyifo læ Israel eto kaso ku Yerusalem. Mfó ämã báso wä læ uyikabie äsuä bálo ne. ⁴⁰ Fëe Onanto esi ótaka wä utsyiko ökömã úbã nkpã læ diyi tsyefã äsuä nya úlökã wä öte betidi dínyã. ⁴¹ Fëe inni betidi ba kenke dínyã wä. Bomu bo mba Onanto díläkä nkã budi wä badansie, bo ni mba dínyã wä ne. Nya búdi nya búna ku wä læ wä botaka kënyã eto kama. ⁴² Bo ni mba ótsyese nkã busu boteyi Ditiki See nãmã læ kalebe saa butã betidi ne. Nya læ bulökã bote boankã, Onanto ni futsyã díläkä Yesu fe Okpronkpo itã bãkprãnkpã ku kawunsia eto betidi kenke. ⁴³ Nya Onanto eto bányelãkãtidi ba kenke didi etiki itsyi læ wä bãnã utsyüã saa kee léfo wä öncö, Onanto ebufi wä abua ötsyë wä læ Yesu eto diyë eto äsuäälä äsuä."

Lewõno Kenke Áyifã Disiä Lã Mba Lenni Yudafo Tsya Äsuä.

⁴⁴ Nya lefe nã Petro nyã önlë etiki nyamfo budii, Lewõno Kenke áyifã disiä læ mba kenke lekë mfo banlë Petro eto ditiki nãmã böncö äsuä! ⁴⁵ Yudafo eto bafokanöfo ba ditãkãko Petro betsyi Yopa bæbã mfó, etiki nyamã éyifo mä yanii! Itsyise Onanto ätä wä Lewõno Kenke nãmã áyifã dibã disiä læ mba lenni Yudafo tsya äsuä. ⁴⁶ Fëe bæmbofo boteyi bæ inni nko ini. Itsyise bánö se banlë bele bamba kpã boteyi katese Onanto. Nya Petro leteyi nkã, ⁴⁷ "Betidi bamfo tsya áfo Lewõno Kenke fe kase bo tsya lefo esoo, bömbofo böni bö bömbuflesã mä ntu." ⁴⁸ Nyaso útä kusu nkã bæfläsã mä ntu læ Yesu Kristo eto diyë äsuä. Lã nyamfo eto kamaa, bále Petro lekprãka bæ usiä læ mä öflö itã eyi asiani.

11

Petro Fläkã Asa Kasö Öte Yerusalem Eto Bafokanöfo.

¹ Yankle fe batonkpe bamã ku bafokanöfo bamba læ Yudea lenö bæ betidi ba lenni Yudafo tsya ébótsyi báwuninsã báfo Onanto eto Ditiki See nãmã bánö. ² Nyaso lefe nã Petro dísinkli úsu Yerusalem eto umã, Yudafo eto

bafokanöfo ba lekë mfó, mántõno ko wä. Nya báto wä bãnã, ³ "Beso fésu fásonö læ bafö ba dímanla alo nya fákpë kóni læ ökpë öni äsuä fédi lesa ku mä?"

⁴ Nyaso Petro äläkä etiki nyamfo kenke kaso öte mä nkã, ⁵ "Lã lefe nã minkë læ Yopa minlë ola botoo, nnyã bulëkãkate butsyüã. Mfó minyã kafia kplë kãtsyüã ka banlë læ esi ana këtsyi kato banlë kë kaso bobokosã læ mä öflö. ⁶ Se minlë ola mímbëe, nnyã bebuki akpa akpa eto kaklë kpë læ kafia kamã kafo, batobuki ku betubuki ku mba laabödi læ kaso ku baklõbë ákpo mfó. ⁷ Ete minö ököe utsyüã nle etiki budi katëyi nkã, 'Petro! Taka, lo læ edil!'

⁸ "Nyaso nläkã kenye nteyi minkã, 'Kula o-o! Kulefe! Bonamute, méndi tö kulesa nã Yudafo leekisi budi nyã.'

⁹ "Fëe ököe ämfo esi údi etiki útsyi kato óteyi nkã, 'Lesã nã Onanto diyifo kenkëe, manteyi fá diyifo dimankpa.'

¹⁰ "Nnyã bulëkãkate bomfo sitsyã söö. Lã nnyã kamaa, kafia kplë kamfo ka eto kafo bebuki bamfo nkpo, bëtsyi ke bábesã kato isu ese lefe nã kányã víi. ¹¹ Lã lefe nãmfó tututu, betidi itsyã bæ bákpë bæ bakpa mä baboko Kaisarea äbã bédufã diyö nã minkë. ¹² Nya Lewõno Kenke leteyi mä nkã ntãkãko mä læ busu. Mã bayimi ekua bamfo ditsyi Yopaa, ätäkãko mä busu Kaisarea búsu búdufã osani wä lekpe mä batonkpe ini Kornelio eto diyö. ¹³ Öteyi bo kase Onanto eto ötonkpe díläkä äsuä öte wä nya öteyi wä nã, 'Bëbë utsyüã akpe Yopa læ usu öbëbë nwã baakpo Simon Petro. ¹⁴ Wuudi mi etiki nnyã luutã bæ fá ku fá diyö eto betidi kenke luunyã bofo.'

¹⁵ "Fe míntsyiko Ditiki See nãmã boteyii, Lewõno Kenke ébubã dídufã mä mãmble kenke læ äsuä fe kase dídufã bo læ äsuä læ kaso ketsyikoko kamã! ¹⁶ Nyamfo dítä minkloma lesã nã Bonamute leteyi lefe nã öteyi nkã, 'Sitinti Yohanes efi ntu ufläsã betidi. Fëe Onanto ebufi Lewõno Kenke ufläsã mi.' ¹⁷ Nya læ Onanto ätä betidi ba lenni Yudafo ätäsa nyamfo fe kase úfi útä bo læ lefe nã bófo Bonamute Yesu Kristo böncö, owöe mini bæ læ mmfo Onanto kusu buti nko?"

¹⁸ Se bánö etiki nyamfoo, bénsite lesã nã boteyi. Bomu bátesã Onanto báteyi bãnã, "Sitinti Onanto ätä betidi ba lenni Yudafo tsya kusu nkã batsyi bawuninsã læ bányë nkpã."

Bafokanöfo Lã Antiokia Efui Bakpe.

¹⁹ Nya lefe nã asa nyamfo nle bubã nkoo, bafokanöfo ba dítsyätsyi bédu læ bulä bo dítu mä itsyi læ kase bálo Stefano äsuä, bésu bédufã Foinike ku Kipro ku Antiokia eto kãmã. Nya bátsyilama banlë ditiki see

nəmæ bōteyi Yudafo hā. ²⁰ Nya bafokanofō ba ditsyi Kipro ku Kirene dīsu Antiokia bēsu bāteyi betidi ba lenni Yudafo Bonamute Yesu eto Ditiki Sēē nēmæ. ²¹ Nya se Bonamute eto əsuəale lēke ko mā esoo, bafokanofō ba difi əsuə bətə Bonamute əbə befui bakpe.

²² Lefe nā bafokanofō ba nkpe lā Yerusalem lēno ditiki nēmfoo, bātsyese Barnaba bə usu lə usu obe lesa nā nle bubə lā Antiokia. ²³ Se úsu údufə mfó nya únýə kase Onanto ləwunsə ko mæ, únýə disuəyue tinti nya usi ókpe mæ nkeale nkə bənyə kekleke lə bafokanofō əsuə nya lə bedi onukuale bətə Bonamute ku mā utu kenke. ²⁴ Barnaba eyifo utidi sēē wə nkpe bafokanofō nya Ləwəno Kenke nsi ko wə tinti. Eýe lə wə bəwunsəko əsuə, bafokanofō bamə əbə befui bakpe.

²⁵ Lə nnya kamaa, Barnaba əsu Tarso, úsu óbēbe Saulo mfo. ²⁶ Se únýə wə, ókpa wə bədu bəbə Antiokia nya mā inuə bamə dīsiə mfó lele wəlolə. Bəke mfó bákate betidi kpə asa. Antiokia mfó, nya bətyiko bafokanofō bokpo bə Kristofō nē.

²⁷ Lə lefe nəmfo tututu, Onanto eto bənyeləkətidi bətsyuə etsyi Yerusalem bəbə Antiokia. ²⁸ Mfó mā nti eto onni wə baakpo Agabo, létaka unýə lə Ləwəno Kenke eto əsuəale əsuə nya óteyi nkə kukpense kekleke ebubə lə kawunsia kenke. Nyamfo əbə itə lə lefe nā Romafō eto Okankple wə baakpo Klaudio nle seka budi. ²⁹ Nyaso bafokanofō bamə éfi nsusu bə baako asa lə befi bətsyese bafokanofō ba nkpe lə Yudea eto kasə. Nya mā utsyuə saa léko kase woofō. ³⁰ Nya se bako bikə biamə, bəfi mi bətə Barnaba ku Saulo nya bəfi mi bəsu bətə Yudea eto bafokanofō eto benina.

12

Herodes Ákpe Batənkpe Bamə Bulə.

¹ Lə lefe nəmfo əsuə, Oka Herodes əmuə bafokanofō eto bətsyuə nkə lə ókpe mā bulə kekleke. ² Útə balo Yakobo wə ni Yohanes eto oyimisani ku lesiabi. ³ Nya se únýə nkə nnya úyifo áke Yudafo ókəe, úmuə Petro tsya lə lefe nā beedi Abolo nnya Eýənkisəsa Ləmbə eto Diyi. ⁴ Se bəmuə wə, bákpe wə lə diyo kaka mba laase diyo nəmæ eto ena ena eto akpa ana ba laafloma bətsyuə nýə lefe saa banle wə bəse. Herodes eto nsusu ni bə lə ubə ufi wə utə betidi lə bakponko wə lekpo lə mā diyisəe nā baakpo Ukpə Ása Bo Jyila eto kama. ⁵ Nyaso mba laase mfó ákase Petro lə diyo nəmæ. Fēe bafokanofō bamə ákato ola kekleke ákale Onanto lekpa lə wə disí.

Onanto Élakə Petro Wə Bákpe Lə Diyo.

⁶ Nya lə ketsye ka eto kəsiasə ka Herodes díbu disí nkə wútələkə Petro lə diyo utə betidi bamə, Petro álabe selabe lə mba laase eto inuə eto nti. Nya bákpe wə lə konyo kple ko bəfi bətsyasə lə mā kosate eto ani əsuə. Nya fē mba laase mfó eto bətsyuə dínýə banle siku siamə bəse. ⁷ Akpaakpa koo, Kato eto Ótənkpe ko lebo nya lekpasə léfo diyo nəmæ kenke. Nya Kato eto Ótənkpe difi wə kəni útəkə Petro lə lekpa ke ósanklisə wə nya óteyi nkə, “Kose mlə lə ataka ənyə!” Konyo kple ko nkpe wə lə kəni lesini kóbo kókpə lə kasə. ⁸ Nya Kato eto Ótənkpe əmə ləteyi wə nkə, “Fi fə awu ku afəkpa akpe.” Nya Petro díyifo nko. Nya Ótənkpe əmə disí óteyi wə nkə, “Fi fə awu kentsye akpe lə ətəkəko mē.”

⁹ Nya Petro létaka útəkəko wə, nya óbo lə diyo nəmæ kafo. Lefe nəmfo kenke, wánte lə lesa nā Kato eto Ótənkpe əmə nle buyifo eyifo sitinti, úbu nkə kola ete onle busiə. ¹⁰ Nya báyə báfə mba laase eto ditsyukpa tute ku bənuəfə. Nya se báyo situ eto kesie kple ka baaye kedufə umə əmə, siku siamə kosate ko lesini əsuə. Nya báyə lə kesie kamə tsya báfə. Nya se báye bəsu setə sekəe, Kato eto Ótənkpe əmə ko lénýa údu lə wə oflo.

¹¹ Lə nnya kamaa, fē Petro léte lesa nā díbə wə lə əsuə nya óteyi wə əsuə nkə, “Məmo mbote miə sitinti ini bə Bonamute létsyese wə Ótənkpe əmfo nkə ubə uləkə mē utsyiko lə Herodes eto ani ku asa nnya Yudafo díbu bə booyifo mē tsya lə diyo nəmfo kafo!”

¹² Nya se únýə nnya díbə utsyə lekpo, údu úsu Maria wə ni Yohanes Marko eto ambe eto diyo kaka betidi kpə létsya banle ola boto. ¹³ Nya se Petro léyo diyo nəmæ eto kəsiasə, óso siku siamə. Nya uyifoyifosiobi utsyuə wə baakpo Roda ábo úsu nkə woabe futsyuə uni. ¹⁴ Se óno Petro eto ókəe utsyə lekpo, únýə disuəyue ofensə! Itə wánsini wə siku siamə, bomu útsyetsyi úsu wə betidi oflo úsu óteyi mē nkə Petro əbə unýə lə siku kama.

¹⁵ Bāteyi wə bənkə, “Ntə disí ləbia fə?” Nya usi únýə lə nnya əsuə nkə sitinti ini. Nyaso bāteyi wə bənkə, “Nyale ətsyuə, wə kato eto otənkpe uni!”

¹⁶ Lə lefe nəmfo kenke əsuə, Petro esi únýə olə kesie eto siku bosə. Nya lefe nā básini se nya bənyə wə, iyifo mā yanii. ¹⁷ Úyifo mē kəni nkə bənkpo kudu. Óteyi mē asa nnya díbə ku kase Bonamute díbə úləkə wə utsyiko lə diyo nəmæ kafo. Nya óteyi mē nkə, “Bisu bəteyi Yakobo ku bayimi bafefe asa nnya díbə.” Nya udu mē lə oflo úsu kalebe bamba.

¹⁸ Nya se kale dísiáa, íyifo mba laase mfó yaa, nya éboko bulé kpá. Bátó má ašusá bänká, “Se tutuutu Petro lefe mómó?”
¹⁹ Nya Herodes átá bábebe wá tinti, fée bənyá wá. Útá bəmuə mba laase diyo nəmá bákpro má lekpro, nya útá nká balo má. Lə nnya kamaa, Herodes édu lə Yudea úsu úsiá lə Kaisarea itá lefe ditsyuá.

Oka Herodes Eto Úkpá.

²⁰ Lə lefe nəmfóo, Herodes ənyə əblo tinti ókpé Tiro ku Sidon eto betidi, nyaso bésu lá sitiditu əsua bə lə besu bənyə wə. Bésu bátó bəwunsəko bətsyi lə Blasto wə ni Herodes eto nwə laabe diyo oflo bə ɔle Herodes lekprakpa lə utá lə loniyifoyifo lə dibə lə má inuə bamə ku Herodes eto nti. Ibə nko itsyise Herodes eto kaso bəkənyə má didisa ketsyiko.

²¹ Nya lə diyi nə Oka Herodes ditsyá məə, ókpé wə bəkənkə nya úsiá lə wə lekankpome əsua údi betidi bamə etiki.
²² Se údi etiki ólosəə, betidi bamə áfa básó ani batá wə nya bátəyi bänkə, “Onanto Kosate eto okəe uni! Inni utidi!”

²³ Lamfolamfoo, Bonamute eto Ɖtənkpe ákpé Herodes bufi lə əsua, itsyise wémfi atese Onanto. Nya batsyini dídi wə əsua kenke, nya úkpá.

²⁴ Nya Onanto eto Ditiki Sée nəmá ləye letsyo, disensə nya bafokanofó difui bakpe.

²⁵ Nya lefe nə Barnaba ku Saulo lələsə má keyifo ka bákpe má bə besu beyifoo, bésinkli bətsyi Yerusalem bəbə nya bákpa Yohanes wə tsya baakpro Marko báyenko báboko.

13

Bákpe Barnaba Ku Saulo Kɔtɔ.

¹ Lə Antiokiaa, Onanto eto bənyeləkətidi bətsyuə ku bateasa áke lə bafokanofó eto ditsyukpa nəmá nti. Má ni Barnaba ku Simon wə baakpro utidi naa ku Lukio wə ditsyi Kirene ku Manaen nwə ku Oka Herodes békluəsə bakó taa má sikpefi lefe ku Saulo. ² Nya lefe nə banle Bonamute bətəsə nya bəke lə kenyeklekle əsuaə, Lewəno Kənkə əbá dídi má etiki nkə, “Biləkə Barnaba ku Saulo bitsyá itá keyifo ka eso minkpadi má.” ³ Lə nyamfo esoo, beninə bamə ákle kənye nya báto ola nya bətəkə má ani, nya bətsyá má kusu.

Barnaba Ku Saulo Ésu Kipro.

⁴ Se Lewəno Kənkə ditsyá má kusu lələsəə, bésu umə wə baakpro Seleukia. Mfó bəfi ɔklo báyiła lekpro nəmá bésu kaso ka ntu letsyilama eto umə wə baakpro Kipro. ⁵ Se bésu bédufə umə wə baakpro Salamii, bésu Yudafó eto ntsyako bésu

bédi má ditiki sée nəmá. Nya Marko Yohanes díkəko má fe má əwunsəkotsyuá.

⁶ Se bédú mfóo, báye lə kaso kamaə bésu bédufə umə wə baakpro Pafó. Mfó bətsyako Yudaný wə ni ofate wə ni sedia eto unyeləkətidi wə baakpro Bar-Yesu eto ubi. ⁷ Ofate əmfo ku Aba eto unyesia wə baakpro Sergio Paulo eyifo bayetsyuá. Nko eto Aba eto unyesia əmfo wə diyifo obesibe ákpadi Barnaba ku Saulo nkə bəbə bənyə wə, itsyise óla nkə lə ɔno Onanto eto ditiki nəmá. ⁸ Nya se bésuu, ofate əmə wə baakpro tsya bə Elima lə Sigriki əsuaə, ənə etiki ku má. Óla nkə lə uləkə Aba eto unyesia əmfo eto nsusu utsyiko lə etiki nnya Saulo ku Barnaba lela bə beedi əsua.

⁹⁻¹⁰ Fée Saulo wə tsya bənsi baakpro Pauloo, ábe ofate əmfo ku ləbləfi kekleke. Nya uləkə óte wə lə Lewəno Kənkə eto əsuaale nkə, “Fə Obonsam eto ubi, eyifo odia ku nwə laawe betidi kakpe. Nya feekisi kaseyifoyifo, nya faatsyi Bonamute eto ɔnukualətiki kawuninsə keyifo bidia!
¹¹ Bonamute ebutəkə fə kəni mómó nya wuutə fá ənəmi ba, nya fensiembunyə kofe bio isu ese lə lefe ditsyuə eto kama!”

Lamfolamfo letəntó eti Elima lə ənəmi, nya wénsifo asa bunyá bio. Úkawunya ani kabəbe utidi nkə lə ɔyenko wə. ¹² Lefe nəmfo se Aba eto unyesia əmfó dínyə nyamfo nkoo, íyifo wə yanií, nya ófo Bonamute eto ditiki nəmá ɔno.

Barnaba Ku Saulo Ésu Antiokia Lə Písidia.

¹³ Nnya kamaa, Paulo ku mba ntəkəko wə ésu bédufə lə ɔklo nya bédú lə Pafó bésu Perge wə ni umənkple wə nkpe lə Pamfilia eto kaso. Mfó nya Marko Yohanes dídu má lə oflo úsínkli úsu Yerusalem. ¹⁴ Se bédú lə Perge, bésu Antiokia, umənkple wə nkpe lə Písidia. Nya lə Ɖnwéditsyayii, bésu Yudafó eto katsyako nya bəsiá kaso lə betidi bamə nti. ¹⁵ Lefe nə bákakla asa bətsyiko lə Moses eto kofi eto kukue ku Onanto eto bənyeləkətidi eto asawəniwəni bəlosəə, katsyako eto batənkotəonko átá Paulo ku wə bətsyuə bote bə, “Bayimi, lə utsyuə kpe ditiki ditsyuə nkə woatəyi lə ufi okpe bo nkəalee, lə ubə ɔtəyi.”

¹⁶ Mfó Paulo létaka únyə nya óte kəni kato lete bə bedi kaa, nya ɔtəyi má nkə, “Israelfo ku mimba kenke ba lenni Israelfo ba leetsyue Onanto koto, bitsyue ato lə bəno! ¹⁷ Israelfo eto Onanto ni nwə díləkə bo banamə nya ókpro má atsyo. Nya úyifo má kusə kple eto betidi lə lefe nə bəsiá kafəle ka ni Egipte. Onanto ələkə má utsyiko Egipte eyé lə wə əsuaale kple nyamə əsua. ¹⁸ Óbe má nya ókpa má ɔyenko lə mfiminti itá ale fosi ana nnya

báke mfo. ¹⁹ Se ótsylósə əsə akuanse lə Kanan eto kasɔɔ, úfi mə kasɔ kamə utə Israelfɔ fe mə kediko. ²⁰ Nyamfo kenke əbə itə fe alə alofa ana awosi anɔ eto nti.

“Lə nyamfo eto kamaa, Onanto ətə mə bakpronkpo ba didi seka lə mə əsuə isu ese Onanto eto Unyeləkətidi Samuel eto lefe. ²¹ Nya bále wə lekprakpa bə utsyə oka utə mə. Nya Onanto ditə mə Kis eto ubi Saulo wə ditsyi Benyamin eto kafo, nya údi seka itə alə fosi ana. ²² Nnya kamaa, Onanto átakasə wə lə seka əsuə nya úfi David úsiəsə lə lekankpomə nəmə əsuə. David əmfo ni utidi wə əsuə Onanto didi etiki utsyiko nkə, ‘Yesə eto ubi David ni utidi wə mɔ utu laala, itsyise wuuyifo lesa nə maala.’

²³ “Nko ke ini bə Onanto áye lə David eto kafo, nya úləkə Ofomfokətə wə ni Yesu utə Israelfɔ fe kase utsyə bo kənyə. ²⁴ Nya fe Yesu luubəə, Ntufłəsətidi Yohanes əbə óteyi Israelfɔ kenke nkə batsyi mə nkpə bawuninsə lə mə akəsəi baye abua buuyifo lə ufləsə mə ntu. ²⁵ Lə lefe nə Yohanes eto keyifo nle kalosəkɔ bubəə, óteyi betidi bamə nkə, ‘Owə bibu biə wə mini? Mɔ ni nwə bənle kusu bobə le? Owə lo! Fəe wə kpe lə kusu ɔle bubə mɛ kama, nya mənnyətə bə nyankli wə afukpa eto kekue kulaa tsya!’

²⁶ “Mɔ bayimi, Israel bebi, mi mba ni Abraham eto bebi ku mimba lenni Yudafɔ fe biesumu Onanto, nkpə manlo eto bofo bomfo əbə itə bomble kenke. ²⁷ Betidi ba nkpə lə Yerusalem ku mə beninə mámfo Yesu bánɔ bə wə ni mə Ofomfokətə əmə. Nya bánɔ kasɔ Onanto eto bənyeləkətidi eto ditiki nə baakla kate bo lə ɔnweditsyayi saa əsuə. Fəe bətə bənyeləkətidi eto etiki əbə itə se bálo wə dikpankpi eso. ²⁸ Nya ite bə bənnyə kabua saa lə wə əsuə tsyaa, bátəyi Pilato bə utə kusu lə balo wə.

²⁹ “Nya lefe nə békeyifo lesa nə Awónisa kənke eto Kukue letəyi utsyə itsyi lə lə wə əsuə bálósəə, bələkə wə lə uyikabie əsuə bésu bebikə. ³⁰ Fəe Onanto átakasə wə utsyiko ɔkómə. ³¹ Nya lə eyi kpe əsuəə, úləkə wə əsuə óte betidi ba wonko mə leyə itsyi Galilea isu Yerusalem. Mə ni betidi ba nle adansie budi lə wə əsuə lə Israel eto kusə nɛ.

³²⁻³³ “Nya mómɔɔ, búbə mfo boə boefi Ditiki Səe nəmə boboko mi bə Onanto eto kənyə ka útsyə bo banaməə, əbə itə bo, bo mba ni mə bebi. Nnya ni bə Onanto ətə nkə Yesu si otaka utsyi ɔkómə ubə nkpə. Nyamfo ni lesa nə David lewóni lə wə kusankue nuəfə kafo nkə Onanto áteyi itsyi lə Yesu əsuə nkə, ‘Mɔ Ubi feni.

Nya mmii, mbofiani fə anto.’

³⁴ Nya nyamfo ni lesa nə Onanto letəyi itsyi lə wə botakasa ketsyiko ɔkómə kəbə ni nkə wembubu lə kudi kafo.

‘Mookpo fə atsyɔ nnya diyifo kənke fe kase minse uyi mintsyə miə mookpo David.’

³⁵ Nko usi óteyi lə David eto kusə bamba nkə,

‘Məmbutə bə fə uyifoyifo kənke əmfo kə lə kudi kafo ebú.’

³⁶ “Ditiki nəmfo manye lə David eto kutsyə itsyise usiə nkpə úyifo Onanto eto lelabi əsuə, nya ukpə nya bəbikə wə ku wə bana mə nya wə əsuə eto sinə tsya dibú. ³⁷ Fəe nwə Onanto létakasə utsyiko ɔkóməə, wə əsuə eto sinə mémúbú lə kudi kafo.

³⁸ “Nyaso bayimi, bola boə bete lə ekpa bə eye lə Yesu əmfo əsuəə, nya bábe abua bufikatsyɛ eto ditiki nəmə letsya bətə mi nɛ. ³⁹ Nya utsyua saa wə lefo Yesu ɔnɔɔ, Onanto ebufi wə abua ɔtsyɛ wə nya weembolo wə dikpi. Nyamfo ni lesa lóni nə Moses eto kəfi dímamfo buyifo kulefe nɛ. ⁴⁰ Nyaso bebe kukonɔ! Biəntə lə Onanto eto bənyeləkətidi eto etiki nnya bátəyi batsyɛ lə eye bubə kətə lə mi əsuə nko. ⁴¹ Itsyise Onanto áteyi nkə, ‘Bebe mimba ləmə mɔ ditiki. Bitə lə iyifo mi yanni lə bətsylo!

Itsyise lesa nə minle buyifo mmii, iyifo lesa nə biembofo bənɔ, lə utsyua ələkə ni kasɔ ote mi kulaa tsya.’ ”

⁴² Se Paulo ku Barnaba nle bóbo lə disikakpekɔ mfóo, betidi bamə áteyi mə bə besí bəbə bedi mə etiki nyamfo lə ɔnweditsyua eto diyí nə luubə. ⁴³ Nya lefe nə bésensə lə disikakpekɔ mfóo, Yudafɔ kpe ku bafokanɔfo ba léfiani Yudafɔ nya baate Onanto sikpi ba leke lə disikakpekɔ mfóo, ətəkəkə Paulo ku Barnaba. Batənkpe bamə édi mə etiki nya bale mə kolə bə bənyə kekleke lə bəsie nkpə le lefonə Onanto əsuə.

⁴⁴ Lə ɔnweditsyayi nə disi dítakəko nəmfo, ibu sekəe eni umə əmə kenke eto betidi əbə disikakpekɔ nəmə lə bánɔ Bonamute eto ditiki nəmə. ⁴⁵ Nya lefe nə Yudafɔ eto beninə dínyə sitiditu sia dibə disikakpekɔ mfóo, básesə ənəmi lə mə əsuə, nya bətsyiko etiki bunə ku Paulo lə etiki nnya ɔnle botəyi əsuə nya báka wə.

⁴⁶ Fəe Paulo ku Barnaba ákpe utu besí bədi etiki bátəyi mə bənkə, “Ele bə budi Onanto eto Ditiki Səe nəmfo itə Yudafɔ bəntənsə. Nya se bənɔ ditiki nəmfo nya bəteyi biənkə bianla nkpə manlo bomfo, búfi ni bóle mba lenni Yudafɔ butə. ⁴⁷ Nyamfo ni kəfi ko Bonamute ditə bo nkə,

‘Nnyifo fə fe okandie ntə mba lenni Yudafɔ

bà lè efi bofo aboko kawunsià eto lekpo saa." "

⁴⁸ Nya lefe nè mba lenni Yudafò leno lesa nè bàtèyi mfoo, bənyə disuəyua tinti, nya bàtesə Bonamute eto ditiki nəmə. Nya mba kenke Onanto diləkə itə nkpe manloo, áfo bánó. ⁴⁹ Nya Bonamute eto ditiki nəmə disensə dísu kaso kamə kenke.

⁵⁰ FEE Yudafò bətsyua édi ute bákpe lə besio ba nkpe dibu ba leesumu Onanto ku umə eto beninə eto nti. Nya bətsyiko Paulo ku Barnaba bulə kənyə mə lə əsuə, nya bála mə babosə lə mə lekpage mfó. ⁵¹ FEE lefe nè banle budu lə umə əmə, báfle utembu wə nkpo mə lə akpa bákpo lə umə əmə nnya léte bə umə əmə eto betidi áni mə. Nyamfo eto kamaa, bédu mfo bésu Ikonion. ⁵² Nya bafokanofò ba leke lə Antiokia mfó dinyə disuəyua tinti nya béyi ku Lewonó Kenke.

14

Paulo Ku Barnaba Ésu Bédufə Ikonion.

¹ Nya se bédufə Ikonion tsyaa, Paulo ku Barnaba ésu Yudafò eto katsyako mfó. Nya se bətəyi Yudafò ku mba lenni Yudafò Ditiki Səe nəmə, mə nti eto betidi kpe áfo bánó. ² Nya Yudafò ba dímamfo Onanto eto Ditiki Səe nəmfo bánó, ənə etiki ku mə nya bábiasə mba lenni Yudafò eto nsusu nya bəta bə bətaka bənyə lə Paulo ku Barnaba lə əsuə. ³ FEE batənkpe bamə əsiə lə umə əmə itə lefe kentsye ditsyua ákate Ditiki Səe nəmə ku ute. Nya Onanto tsya diləkə wə lefonə eto etiki eto sitinti óte eye lə ayanisa kpe nnya útə bəyifo əsuə. ⁴ Ibə bə umə əmə eto betidi áma lə akpa ənuə, bətsyua ətəkə lə Yudafò eto kama nya bətsyua tsya ditəkə lə batənkpe bamə eto kama.

⁵⁻⁶ Lə lefə ditsyua eto kamaa, umə əmə eto betidi bətsyua ba leeni Yudafò ku Yudafò ku mə beninə éfi nsusu bə bataka bənyə lə mə əsuə bakpo mə aba. Batənkpe bamə áno mə ketsyue kamə, nya bətsyetsyi bédu bésu Likaonia eto kəmə ka ni Listra ku Derbe ku kəmə ka nkpe lə lekpage mfó. ⁷ Nya bədi Ditiki Səe nəmə mfó.

Paulo Ku Barnaba Lə Listra Ku Derbe.

⁸ Se bésu Listraa, osani utsyua aké mfó wə lətsyini taa lefe nè bále wə nya wámfo tə botaka kaye kulefe. ⁹ Úsiə mfó úkanó ditiki sɛɛ nə Paulo riyə ɔnlɛ budi. Nya se Paulo lébe wə tüü, únyə nkə ófo ɔno nya wə bufi bomə luuyua wə, ¹⁰ Nyaso Paulo áfá bembembe ótəyi wə nkə, "Taka ənyə lə fə akpa əsuə!" Nya osani əmfo lésa ótaka únyə nya útsyiko boye kafe.

¹¹ Se betidi ba dinyə mfó banle ditiki nəmə ato butsyue dinyə lesa nè Paulo

díyifoo, báfá bembembe lə Likaoniafo eto sele əsuə bətəyi nkə, "Bananto beni! Báyifə bəbə bo nti fenke betidi!" ¹² Lə nyaso bətəkə Barnaba diye bə Seus. Nya bətəkə Paulo tsya bə Herme, itsyise wə ni futsyə dinyə nlɛ etiki budi nɛ. ¹³ Nya Seus eto usumunya, nwə eto kesumuko riyə lə umə əmə eto kabanto mfó, éfi banantsyui ku kaflawasi óboko nkə lə wə ku wə betidi bamə lə befi bətə batənkpe bamfo kedi lə umə əmə eto kabosie.

¹⁴ Nya lefe nè Paulo ku Barnaba leno lesa nə baala bə beeyifoo, bənə mə kosate eto awu nnya bankpe báfuadi, nya bətsyetsyi bédufə lə betidi bamə nti. Mfó nya báfá ¹⁵ bətəyi bənkə, "Boantomə, be bənlɛ buyifo mfó? Bontsya kaso kamfo eto betidi ete buni fe mi ke. Búbə mfo boə boefi ditiki sɛɛ nəmfo boboko mi. Bisinkli bəye asa bimba nyamfo eto kakle buyifo lə bifi atesə bitə Onanto wə ditə bo nkpe. Wə ni futsyə díyifo kato ku kaso ku lekpo ku asa nnya nkpe lə nnya kenke! ¹⁶ Kɔɔ Onanto ətə kusu betidi kenke nkə basie nkpe lə kase mə léla əsuə. ¹⁷ Tsyə usi wəələkə kate mi nkə okpe sitinti eye lə asa sɛ nnya weeyifo kətə mi. Wəətə mi ɔsəmi ku bekelenkə lə lefe sɛɛ əsuə nya wəətə mi edisa ku disuəyua tsya." ¹⁸ Itə bə bətəyi mə nyamfo kenke tsyaa, ilə fɛ betidi bamfo leyɛ kedi kamfo mə butə.

¹⁹ Nya Yudafò bətsyua ditsyi Antiokia, umə wə nkpe lə Pisidia ku Ikonion bəbə bábiasə betidi bamfo eto nsusu, nya bətəno ku mə bəto Paulo aba nya bákpi wə lə kaso bábənkə lə umə əmə, nya bébu bə úkpe. ²⁰ Nya lefe nè bafokanofò ba ríkpe mfo díbə bənyə bətsyilama wə, ótaka nya usinkli úsu umə əmə. Nya se kale disisə, wə ku Barnaba édu bésu Derbe.

Paulo Ku Barnaba Esinkli Besu Antiokia Wə Nkpe Lə Siria.

²¹ Nya besu bedi Ditiki Səe nəmə lə Derbe. Nya se betidi kpe bətsyua díkafo bánó, bési besinkli bésu Listra ku Ikonion ku Antiokia lə Pisidia eto kaso. ²² Mfoo, besi bákpe bafokanofò nkpe mfo nkeale bə bənyə kekleke lə mə bəfokano əsuə. Nya bətəyi mə tsya bə, "Ele bə bunyə kanyi kpe fɛ lə bunyə disuəyua lə Onanto eto sekakediko." ²³ Lə nnya kama Paulo ku Barnaba tsya ələkə batənkotəno bəta bafokanofò eto etsyukpa nyamə kenke, nya lə olatoto kətə Onanto ku lə kənyekleke əsuə, bəfi mə bákpe lə Bonamte wə báfo bánó eto ani.

²⁴ Nya lefe nè bábə lə kəmə ka nkpe lə Pisidiaa, bésinkli bésu Pamfilia eto kaso. ²⁵ Nya bətəyi Ditiki Səe nəmə lə Perge fɛ báfe bésu Atalia. ²⁶ Mfó basie lə ɔklo báye bésu Antiokia, kaka eto batənkotəno

dikefi batonkpe bamə bákpe lə Onanto eto ani ita keyifo ka bákalosə mómó.

²⁷ Se bésu bédufə Antiokiaa, bákpadi bafokanofó ba nkpe mfó kenke bətsyə ditsyu nya bətəyi mə kusu ko báye eto etiki. Nya bətəyi mə asa nnya kenke Onanto leyenko mə bəyifo ku kase ósini bofokanó eto kusu utə mba lenni Yudafó. ²⁸ Nya bəsiə lə Antiokia ku bafokanofó mfo itə lefe kentsyey ditsyuə.

15

Batonkpe Bamə Ku Beninə Ákpe Disi Lə Yerusalem.

¹ Lə lefe nə Paulo ku Barnaba ləke lə Antiokiaa, betidi bətsyuə ba ditsyi Yudea əbə mfó nya bákate bafokanofó bamə asa nnya ni bənkə, “Lə bánla fə lelo fe kase Moses eto lekpa letee, embunyə bofo.” ² Paulo ku Barnaba ku betidi bamfo ənə ditiki nəmfo ekle. Lə nyamfo esoo, bətə bənkə bafokanofó eto bətsyuə təkəko Paulo ku Barnaba lə besu Yerusalem lə mə ku batonkpe bamə ku bafokanofó eto beninə ba nkpe lə mfó lə bale lelolala eto etiki nyamfo babe. ³ Nyaso se bafokanofó eto ditsyukpa nəmə ditsyə mə kusu bəlosəə, bədu bésu Foinike ku Samaria eto kəmə nya bésu bənyə bafokanofó ba nkpe mfó. Bətəyi mə bə mómó, mba lenni Yudafó tsya éfi mə əsuə bətə Onanto, nnya ni bənkə mə tsya áfo bāno. Ditiki nəmfo ákpe məmble disuəyua tinti. ⁴ Nya se bésu bédufə Yerusalem, mə beninə bamə ku bafokanofó ku batonkpe bamə áfo mə kukonó. Nya Paulo ku Barnaba dífi mə kusu ko bésu eto amanə bábó mə ku asa nnya kenke Onanto díyifo óye lə mə əsuə.

⁵ Fəe Farisifó ba díkafo Ditiki Səe nəmə eto ditsyukpa eto bətsyuə átaka bənyə lə mə nti bətəyi bənkə, “Ele be bayimi ba lenni Yudafó tsya la lelo nya lə beyifo lə Moses eto kofi əsuə.”

⁶ Nyaso mə beninə ku batonkpe bamə átsya fe ditsyukpa nya bédufə lə ditiki nəmfo əsuə. ⁷ Nya lə katsyakó kamfóo, lə lefe nə bákale etiki nyamə bəbe ekle, Petro átaka únyə nya óteyi mə nkə, “Bayimi, mi kosate yi biə Onanto díləkə mə taa kó utsyiko mi nti nkə nteyi betidi ba lenni Yudafó tsya Ditiki Səe nəmfo lə mə tsya lə bafó bano. ⁸ Nya Onanto wə nyi betidi eto utu kamiaə, əlakə óte nkə ófo mə nya útə mə wə Ləwóno Kenke fe kase úfi útə bo tsya. ⁹ Wánkpe kabakəfə lə bonko mə nti, nyaso ófo mə lə bafokanó əsuə. Nya úfi mə abua ótsyá mə fe bo ke. ¹⁰ Nya mómó, beso biato Onanto kabe mmə? Bo ku bo banamə mámfó bikə bia nkpe kalende butsyi! Beso bónle mi bufi ketsyisə bafokanofó mfo? ¹¹ Owo lo!

Nnya ni bə bófo bóno boə kase Onanto dínyə bo kaminə nya ófo bo lə nkpe eye lə Bonamute Yesu eto lefonə əsuə, woofó mə tsya fe kase mətsya léfo bāno.”

¹² Lə nyasoo, məmble kenke ésinli báye etiki budi nya bəsiə bətsyue ato lə nnya Barnaba ku Paulo letəyi bənkə, Onanto áye lə mə əsuə úyifo ayanisa kpa ita mba lenni Yudafó. ¹³ Lefe nə bákalosəə, Yakobo tsya átaka únyə óteyi nkə, “Bayimi, bitsyue ato lə bəno. ¹⁴ Simon Petro éboklomasə bo ibə efe ditute, lə kase Onanto díləkə wə lelabi óte betidi ba lenni Yudafó nya úləkə bətsyuə útsyiko lə mə nti nkə bafiani wə bale. ¹⁵ Nya ditiki nə wə bənyeləkətidi letəyi bətsyə əbə itə fe kase bawóni bə Bonamute áteyi nkə,

¹⁶ “Lə nyamfo eto kamaa, muusinkli mbə nya muusinkli nto Oka David eto sekakediko.

Nya muusinkli nto asa nnya lébia mfó bə lə isinkli eló itsyə kukonó.

¹⁷ Itə bə betidi ba díbu, ku mba lenni Yudafó kenke ba minkpadi minkə bedi mə betidi ebubə mə oflo.

Nko ini nə bə Bonamute éyifo lə lesa saa nə óteyi útsyə əsuə.

¹⁸ Onanto letəyi ditiki nəmfo betidi léte taa kó ke.’

¹⁹ “Nyaso mə, Yakobo, nle mi bətəyi minkə betidi ba lenni Yudafó mfo nya bəfi mə əsuə bətə Onantoo, yanle bə ibə bə buti mə kusu lə asa nyamfo əsuə. ²⁰ Bomu bitə lə bəwóni mə kukue buə baye asa nnya beefi kətə bəfiə kedi nnya ləətə baanansə əsuə budi ku səsónodi ku bebuki ba bəwaninsə simuə bəlo ku koto eto budi. ²¹ Itsyi taa koo, asa nnya Moses lewóni utsyəə, baakla nnya nya baatəyi nnya lə Yudafó eto katsyakó lə Onwəditəsyəyi saa lə umə saa.”

Báwóni Kukue Bətə Bafokanofó Ba Lenni Yudafó.

²² Nya batonkpe ku beninə ku bafokanofó kenke eto ditsyukpa letóno bələkə betidi bətsyuə bə bətəkəko Paulo ku Barnaba besu Antiokia. Betidi inuə ba bələkə eyifo bafokanofó eto beninə. Mə ni Yuda wə bensi baakpo tsya bə Barsaba ku Sila.

²³ Nya kukue ko bále bésukə eto etiki nnya nkpe lə kó əsuə ni nkə,

Bo, batonkpe ku beninə ba ni mi bayimi ba nkpe lə Yerusalem, boə bəsiəsə mi, bo bayimi ba lenni Yudafó mba nkpe lə Antiokia ku Siria ku Kilikia.

²⁴ Bóno boə bo mfo eto bafokanofó eto bətsyuə əbə mfó bəbə bəne etiki ətsyuə ku mi itsyi lə bo Yudafó eto lelolala eto lekpa əsuə. Nyaa, inni bo létsyese mə

bə bəbə bəteyi mi etiki nyamfo eto okle. ²⁵⁻²⁶ Nyamfo eso se bókpe disi bətsyuəə, bəle beninə inuə lə bo nti bətsyese ku bo bayimi lala Barnaba ku Paul ba dikēfi mē nkpe bətə fə keditətə itə Bonamute Yesu Kristo bə lə bəbə mi oflo. ²⁷ Yuda ku Sila tsya ebətēyi mi asa nnya bəwəni bókpe mfo. ²⁸ Itsyise iyifo Lewəno Kenke eto lelabi ku bo lele tsya boənkə yanle bə ibə bə bufi Yudafo eto afi buyifo bitsiyikə butsyisə mi enso asa nyamfo. ²⁹ Beni asa nnya bēfi bətə bəfiə kedi ku kotə budi ku bebuki ba bəwaninsə simuə bəlo eto budi ku səsənədi. Lə biələ mi əsuə məə, lesa saa ebuyuə ko mi.

Bisiə kukəno.

³⁰ Nyaso batənyē bamfo əma kusu bəsu Antiokia. Nya se bəsu bədufəə, bəkpadī bafokanəfo bamə kenke bəbə bətsya. Nya bēfi kukue ko bətsyiko Yerusalem mfó bətə mē. ³¹ Nya mba kenke ləke mfo ənyə disuəyuə ku nkəale itsyi lə etiki nnya bəkla lə kukue komə əso.

³² Nya se Yuda ku Sila dīyifo Onanto eto bənyələkətīdi esoo, bələkə əsa kasə bəte mē, bəle mē kolē, nya bəkpē mē nkəale. ³³ Nya se bəsiə mfó eyi asianii, bafokanəfo bamə ətə mē kusu bə besinkli besu Yerusalem lə diyuə əsuə. ³⁴ Fəe Sila nkə wuusisə mē lə oflo mfó. ³⁵ Nya Paulo ku Barnaba dīsīə lə Antiokia mfó nya mē ku babamba kpə əke mfo bəkate mē asa kedi mē etiki utsyi lə Bonamute əsuə.

Paulo Ku Barnaba Əsīe Bətsyuə Esu Nti.

³⁶ Lə eyi ətsyuə kamaa, Paulo əteyi Barnaba nkə, “Tə lə busi busu bohe bo bayimi ba nkpe lə kəmə ka kenke bükəsu budi Ditiki Səe nəmfó ku nka bəyē bəfə lə bohe kase banlenko.” ³⁷ Barnaba ətəno nya əla nkə lə okpa Yohanes nwə tsya besi baakpo Marko əyenko. ³⁸ Fəe Paulo mántənoəko wə kulaa! Itsyise lefe nə mē ku wə dīsu Pamfilīaa, Marko Yohanes əsikli lə mē kama ūdu, nya wənsiə bəlosə mē keyifo. ³⁹ Nyaso Marko Yohanes eto etiki nyamfo əbə əkpē mē inuə bamə kənə ekle, itə bə bəsense lə bətsyuə. Barnaba əkpə Marko əyenko nya bēfi əklə bəsu Kipro. ⁴⁰ Nya Paulo ləkpa Sila əyenko, nya bafokanəfo ba nkpe mfó difi mē bəkpe lə Onanto eto ani fə bədu. ⁴¹ Nya bəyē lə Siria ku Kilikia nya bəkpe bafokanəfo eto etsyuka nnya kenke nkpe mfó nkəale.

16

Timoteo Ətəkəko Paulo Ku Sila.

¹ Nya Paulo ku Sila dīdu bəsu umə wə baakpo Derbe, nya bəyē mfo bəsu Listra. Lə mfóo, bəsu bənyə ofokanənyə utsyuə wə baakpo Timoteo. Wə ambe éyifo Yudanyə wə dīkafo Kristo əno. Fəe wə

anto éyifo Grikinyə. ² Bafokanəfo kenke ba nkpe lə Listra ku Ikonion, ékebu Timoteo tinti. ³ Wə ni futsyə Paulo lela keklege nkə lə okpa wə əyenko. Nyaso útə bala wə lelo fə kase Yudafo eto lekpa léte, itsyise Yudafo ba kenke nkpe lə lekpo nəmfo yi bənkə wə anto éyifo Grikinyə. ⁴ Nya se bəma kusu, bəyē lə kəmə ka kenke nkpe mfó bəfə, nya bəteyi mē ketsyue ka batənkpe eto beninə ba nkpe lə Yerusalem dītsyue bətsyə. Nyaso bəteyi mē bə lə beyifo lə nnya əsuə. ⁵ Nyamfo eso betidi bamə əbə befui bakpe, nya nko ke tsya mē bəfokanə tsya dimuə ale enso nē.

Paulo Ənyə Buləkəkate Lə Troa.

⁶ Lə nyamfo eto kamaa, bəyē bəsu Frigia ku Galatia, itsyise Lewəno Kenke mənə mē kusu nkə bəteyi Ditiki Səe nəmə lə Asia eto kasə. ⁷ Nya lefe nə bəsu bədufə Misīaa, bəla bə lə besu Bitinia eto kasə. Fəe mfó tsyaa, Yesu eto Lewəno Kenke mənə kusu nkə besu mfó. ⁸ Nyaso bəsinkli bəyē lə Misīa eto kasə oflo nya bəsu bədufə umə wə nkpe lə lekpo oflo baakpo Troa. ⁹ Ketsyue kamfóo, Paulo ənyə bələkəkate. Únyə nkə osani utsyuə wə dītsyi Makedonia nya únnyə onle wə lekpa kpa bəle akateyi nkə, “Yila əbə Makedonia lə əbə mfó lə əbə awunsəko bo o-o!” ¹⁰ Nya lə buləkəkate bomfo esoo, búmuə əsuə akpa kpa nya búdu búsu Makedonia. Itsyise nyamfo lə bo bote nkə Onanto əla nkə lə otsyese bo lə busu bəteyi Ditiki Səe nəmə mfó.

Lidia Əfi Wə Əsuə Útə Onanto Lə Filipi.

¹¹ Nyaso búsu búfi əklə lə Troa, nya bəyē bəfə búsu Samotrake. Nya se kale dīsīəə, búdu búsu Neapoli. ¹² Se búdu mfóo, búsu búdufə Filipi wə ni Makedonia eto umə nkple. Nya mfó tsya eyifo Romafə eto umə. Nya búsiə mfó itə eyi ətsyuə.

¹³ Lə Onweditsyeyii, búdu lə umə əmfó búsu utuflo utsyuə kaka búbu boə mfó eto bediti aato əla kətə Onanto. Nya búsiə mfó bənlə besio ba dībə mfó Onanto eto Ditiki Səe nəmə bəteyi. ¹⁴ Nya əni ake mē lenti baakpo Lidia Tiatar. Woate ago eto mfiə nya uyifo utidi wə léfo Onanto əno keklege. Nya lefe nə unsi mfó onle etiki nya bənlə bəteyi ato butsyuee, Onanto əsini wə nsusu nya ofo etiki nnya Paulo nle budi mfó kenke əno. ¹⁵ Nya se wonko wə diyo eto betidi kenke léfo ntufəsəfləsə eto lekpa nəməə, əle bo lekpa kpa nkə, “Lə befo bəno biə mintsya eyifo Bonamute eto ofokanənyə sitintii, nyale bibə besəno lə mē oflo.” Nya únəno bo ditiki nəmfə isu ese lefe nə bótəno búsu bósəno lə wə oflo.

Bəkpe Paulo Ku Sila Lə Aba Eto Diyo.

¹⁶ Nya diyi lɔni se bɔnto lə ɔla ka-
tokɔɔ, bɔtsyako ndomunya siobi utsyua
wə ləwɔnɔ bua nsi lə əsuə wə lənyə asa
kateyi. Nya woayə lə nnya əsuə keyifo
atabi kətə wə banamute mə. ¹⁷ Nya usiobi
əmfo dítəkəko bo ku Paulo kama kafə
kateyi nkə, “Betidi bamfo eyifo Onanto eto
beyifoyifo, nya babə mfo bə lə bate mi
konantosu ko luutə Onanto tə mi nkpə.”

¹⁸ Nko eto eyifosa ətsyə nko éfo eyi kpə.
Nya se ditsyabi nəmə díbe dílə Pauloo,
útsyi ɔwuninsə nya údi ləwɔnɔ nə nsi lə
usiobi əmə əsuə nkə, “Nlɛ fə bola lə Yesu
Kristo eto diye əsuə miə bɔ lə wə əsuə!”
Nya lamfolamfoo, ləwɔnɔ bua nəmə ko
lɛbɔ lə wə əsuə.

¹⁹ Nya se wə banamute dínɔyə bə mə
kudisu étii, bəmuə Paulo ku Silas nya bənə
mə bésuko umə əmə eto beninə ɔfɔ lə
obia nti. ²⁰ Nya bətɛyi lə obia nti mfó
bənkə, “Betidi bamfo eyifo Yudafo, nya
bəbə mfo banlɛ bo umə bobiasa. ²¹ Bəbə
mfo balɛ asa nnya dínɔyə lə Romafɔ eto afi
əsuə bote.”

²² Nya betidi kpə díbə bətsyilama mə,
nya bətsyiko Paulo ku Sila bunə kesuko
seto ku kama. Nya bakponkpɔ bamə díta
kusu bənkə bələkə mə bikə lə əsuə, nya
bətə kusu bənkə bablɛ mə ku akete. ²³ Lefe
nə bəblɛ mə bəfo afabɛ lə əsuə tintii, bəfi
mə bésu bákpe lə Aba eto diyo. Nya bətɛyi
utidi wə laase mba bákpe lə diyo mfó
bənkə ɔɔ obe Paulo ku Sila kekɛkɛ. ²⁴ Nya
se bəkə wə ato nko esoo, ókpa mə úsu
ókpe diyo nəmə eto kaka nso ale nya úti
mə ókpe mfó, ókpe mə lə amana.

²⁵ Nya lə ntsyenti lefe nə Paulo ku Sila
lɛkɛ mfo bákato ɔla kətə Onanto nya banlɛ
əsə busə katəsə wə nya mba nkpe lə diyo
nəmə ku mə əkətsyua ato. ²⁶ Dikunə, kasɔ
ko dítinkə kekɛkɛ, nya diyo nəmə kenke
tsya dítinkə itə bə diyo ni biku kenke ásini,
nya amana nnya bákpe mba bákape lə
diyo nəmə dífəsə ébɔ. ²⁷ Se nwə laabe
mba bákpe lə diyo lésanklii, únyə nkə
ayo nyamə eto biku kenke ásini bite leya.
Nyaso se úbu nkə mba bákpe lə diyo nəmə
kenke ətšyətšyi bəluu, úləkə wə lesiabi
nkə lə ɔlo əsuə. ²⁸ Nya se Paulo dínɔyə lesa
nə ɔla nkə lə uyifo əsuə, ófə ókpadi wə
ótɛyi nkə, “Menyifo nko! Bomblɛ kenke
kpɛ mfo.”

²⁹ Nyaso utidi əmfo ákpadi nkə befi
okandɛ baboko. Nya lə ketinkə ku difufu
əsuə, úsu óse akonki lə Paulo ku Sila ɔfɔ.

³⁰ Nya se ókpa mə ɔborɔko lə diyo nəmə
kafoo, óto mə nkə, “Boantomə, be le bə
nyifo lə nyə bofo?”

³¹ Nya bətɛyi wə bənkə, “Fo Bonamute
Yesu anɔ nya eye lə nnya əsuə, ebunyə
bofo itə fə ku fə diyo eto betidi kenke.”

³² Nya bésu bətɛyi wə ku wə diyo eto betidi

kenke Bonamute eto ditiki nəmə. ³³ Nya
kətsyɛ kamfo ke nya úsə mə afabɛ nnya
bəfo, nya wə ku wə diyo eto betidi kenke
léfo ntufɛsəfɛsə eto lekpa nəmə. ³⁴ Lə
nnya kamaa, ókpa Paulo ku Sila úsuko wə
diyo nya útə mə lesa bédi. Nya wə diyo eto
betidi kenke dínɔyə disuəyua tinti, itsyise
bəfo Onanto bəno.

³⁵ Se kale dísiə, umə əmə eto
bakponkpɔ ákpe wə bamamanyə nkə bésu
bətɛyi nwə laabe mba bákpe lə diyo eto
uninə nkə, “Nyani bəfo bamə lə bedu.”

³⁶ Nyaso mə obebe əmfo átɛyi Paulo ku
Sila bənkə, “Bakponkpɔ bənkə nyani mi lə
bidu. Nyaso bisu lə diyuə əsuə.”

³⁷ Nya Paulo letɛyi bamamanyə bamfo
bənkə, “Bablɛ bo lə umə ta eto ənəmi lə
lefe nə eto lefe bənkponko bo tɔ lekpo
nya bəfi bo bésu bákpe lə Aba eto diyo.
Fɛɛ Romafɔ bunii! Nya mɔmɔɔ, besɔ bala
bənkə beyu bələkə kaa lə budu bə lə betidi
mante? Kulefe! Tə lə mə kosate lə bəbə
bələkə bo kusu!”

³⁸ Nyaso bamamanyə bamfo ésinkli bésu
bətɛyi bakponkpɔ bamə kenɔyə kamfo. Nya
se bəno bə Paulo ku Sila eyifo Romafɔɔ,
sikpi əmuə mə tintii! ³⁹ Lə nya mfo eso
bésu bálɛ mə lekpa kpa bəyua əmə kəfo,
fə bələkə mə lə aba eto diyo nəmə. Nya
bálɛ mə lekpa kpa bə bédú lə umə əmə lə
bésu kalebe bamba. ⁴⁰ Nyaso Paulo ku Sila
édu bésu Lidia eto. Mfó nya bésu bənyə
bafokanɔfo bamba. Nya bési bákpe mə
nkəale enso, fə bédú lə umə əmə.

17

Paulo Ku Sila Édu Bésu Tesalonika.

¹ Nya se bésu báye lə Amfipoli ku Apolo-
niaa, bésu bédufə Tesalonika. Nya mfóo,
Yudafo eto katsyako ákɛ. ² Nya fe kase
Paulo laala buyifoo, úsu mfó nkə lə úsu
udi mə etiki lə disikakpɛko kamə. Nya lə
ɔnweditsyayi ətsyə nya dítəkə lə bətsyua
əsuə, úsukate mə asa itsyi lə etiki nnya
nkpe lə Awonisa kenke eto kukue əsuə.

³ Nya ókpasə mə bulə bo bətɛyi bətsyə bə
Kristo ebubə unyə ku kase lə nnya kamaa,
wootaka utsyi ɔkɔmə ubə nkpə. Paulo
átɛyi mə nkə, “Utidi wə eto etiki minlɛ
mi bətɛyi mfo ni Yesu wə ni Nwə Onanto
Lékpo ɔhile Utsyɛ nɛ.” ⁴ Etiki nnya ókpasə
óte mə mfó átšyi mə bətsyua eto nsusu
bɔwuninsə, nya bəfo bəno bətəkəko Paulo
ku Sila. Nya Grikifɔ kpə ba laate Onanto
sikpi ku besio kpə ba nkpe díbu tsya átšyi
bawuninsə lə umə əmə bətəkəko mə.

⁵ Fɛɛ Yudafo asəsə ənəmi lə mə əsuə.
Nyaso babebɛ betidi bua bətsyua lə umə
əmə ba bətə bə umə əmə eto betidi lə
bataka bənyə lə mə əsuə. Nyaso bákpa
betidi kpə ba lánɔyə lə ditsyabi saa əsuə

ku kudu besu batsyilama Yason eto diyo ku nsusu bæ læ bæmuæ Paulo ku Sila læ bakpa mæ besuko umæ æmæ eto katsyako. ⁶ Nya se bænnýæ mæ esoo, bæmuæ Yason ku bafokanofó bætýuæ nya bænæ mæ besuko katsyako kama. Mfó banle bofa katýei bænka, "Betidi bætýuæ læ boýe katsyilama kakpe bulæ læ kalebe saa, nya bæbæ mfo tsya bæ læ bakpe, bulæ. ⁷ Nya Yason tsya léfo mæ ókpe læ wæ diyo. Nya betidi bamæ létaka bænyæ læ Roma eto Okankplæ eto kófi æsuæ. Nya mæ asatete nle bótýei nkæ oka bamba wæ baakpo Yesu si ókpe!" ⁸ Nya se bánó nyamfoo, betidi bamæ ku umæ eto beninæ ænyænki nyanklaa. ⁹ Nya bátýei bænka ele bæ Yason ku wæ betidi fo kayo fe mba dínyæ mæ kama fe læ bayani mæ.

Paulo Ku Sila Édu Bésu Beroia.

¹⁰ Nyaso diyi námfo eto ketsýee, bafokanofó læ umæ æmæ ákpa Paulo ku Sila bétýetsyiko bésuko Beroia. Nya se bésu bédufæ mfóo, bésu Yudafó eto katsyako. ¹¹ Mba læ Beroiaa, mæ nsusu ásini læ Dítiki Sæe námæ æsuæ esó Tesalonikafo. Nyaso bétýue ato bánó lesa næ banle bótýei. Nya diyi saa, nya banle budufæ læ Awónisa Kenke eto Kukue komæ æsuæ kabe læ etiki nnya Paulo nle bótýei eyifo sitinti. ¹² Itæ eso mæ nti eto bætýuæ kpæ áfo bánó. Grikifo eto besio kpæ ba nkpe díbu ku basani kpæ tsya áfo bánó bátýsi bawuninsæ.

¹³ Fæe lefe næ Yudafó ba nkpe læ Tesalonika lenó bæ Paulo kpæ óle Dítiki Sæe námæ budi læ Beroiaa, bésu mfó bésu bákpe kænæ ku bulæ læ umæ æmæ. ¹⁴ Nyaso bafokanofó ba nkpe mfoo átaka kpla bænyæ nya bákpa Paulo bésuko lekpo kenýe. Nya íbu Sila ku Timoteo læ Beroia mfó. ¹⁵ Mba lékpa Paulo bayenko, áyenko wæ bédufænko Atene. Se bétýsi mfo banle bubææ, Paulo étakæ mæ kenýe nkæ bæbæ bætýei Sila ku Timoteo læ bakóse bæbæ betu wæ mfó.

Paulo Áke Læ Atene.

¹⁶ Lefe næ Paulo léke læ Atene unsi unsækæ Sila ku Timoteo, iyifo lesa næ dílæ wæ tinti se únyæ kase betidi bamfo dítsýæ bæfiæ beesumu, nya umæ æmæ kenke diyi ku bæfiæ. ¹⁷ Læ nyasoo, úsu mfó nkæ weesu udi Yudafó ku betidi bamba ba laate Onanto sikpi tsya etiki læ mæ katsyako. Nya diyi saa, úkedi mba úkænýæ læ asi tsya etiki. ¹⁸ Nya lefe lonii, betidi bætýuæ ba ni Epikurofo ku Stoafó ba ni kawunsia eto babesibe kplæ ænæ etiki ku Paulo nya bátýei bænka, "Bæ kon utikidi wæ leenyi kulesa æmfo nle bótýei?"

Nya babamba tsya létýei bænka, "Iyifo fenkæ nsó bamba eto bæfiæ æsuæ ónle etiki budi ketsyiko." Nya betidi bamfó édi etiki

nko itsýise bánó bæ Paulo édi etiki itsýi læ Yesu ku wæ botaka ketsýi ókomæ kabæ æsuæ. ¹⁹ Læ nyamfo esoo, bákpa wæ bésuko kaka baakpo akpo læ Areopago ini umæ eto beninæ eto disikakpekó, nya bátýei bænka, "Bola boæ boate asafó nnya fanle bote mfo eto kaso. ²⁰ Itsýise asa nnya fanle bote eyifo bo yanii. Nyaso bola boæ boano nnya kaso." ²¹ Nya Atenefó kenke ku bafó ba nkpe læ kaso mfóo, eefi mæ lefe kætæ asafó saa eto etiki bótýei ku nnya bánó.

²² Nyaso Paulo átaka únyæ læ disikakpekó kamæ læ betidi bamfó eto ænæmi, nya ótýei mæ nkæ, "Læ kusu saa æsuææ, nyæ ntsýæ lekpo miæ mi Atenefóo, biyifo betidi ba laala kesumu tinti. ²³ Itsýise se minle bótýilama kale asa ola kabee, nya se minýæ mi nsumukoo, nnyæ kesumukó kani ka báwóni bætækæ læ kæ leba æsuæ bænkaæ, 'Búfi nyamfo butæ bo Anto wæ bunyi.' Nya Anto wæ binyi fe benle wæ busumu mfoo, wæ æsuæ minla miæ meedi mi etiki mómo næ.

²⁴ "Anto æmfo ni Bonamute wæ diyifo kawunsia, kato ku kaso ku asa nnya kenke nkpe læ ke. Nya woansia kpoo læ disumuyo fe næ kaso mfo eto betidi dífi mæ ani báto. ²⁵ Nya woanhiá bæ udi kulesa itsýi læ betidi eto ani eye læ mæ keyifo tsya æsuæ, itsýise wæ kosate ni futsýæ lætæ utsýuæ saa nkpe ku lesa saa næ baahiá. ²⁶ Wæ dílækæ utidi saa eye læ utidi óni æsuæ bæ læ busia nkpe fe kótó kóni eto bebi læ kaso kamfo kenke æsuæ. Wæ kosate dítsýæ lefe ku kediko útæ mæ tsya. ²⁷ Nya Boanto dítsýue nyamfo utæ bo betidi itæ bæ læ bóbæbe wæ esu læ bunýæ wæ, ekpe bæ læ sintintii, woantsyonko bo. ²⁸ Itsýise fe kase mi mba laateyi akpa létýyii, 'Wæ ni nwæ nsi nkpe nyaso bo tsya nsi nkpe, nya bunsii nkpe ku wæ nya boalabe selabe læ wæ.' Nya baateyi tsya bænka, 'Bóbó butýi læ wæ.'

²⁹ "Nya se buni Onanto eto bebi esoo, yanle bæ íbæ bæ bubú boæ Onanto æmfo te fe lesa næ bo betidi dífi sika sia nye siflubia nye kuyi nye leba búyifo ku bo ani nye lesaatsýuæ næ baawoe nye læ dítsýæbi saa æsuæ. ³⁰ Nya idu læ kawunsia eto kaso ketsýikokó íbæ ese mómoó, Onanto mænna utidi saa koto itsýise bánæ wæ eso. Fæe mómo mfoo, úkæ bo ato nkæ bulækæ bo æsuæ læ asa nyamfo eto kakle æsuæ læ butýi ænæmi butæ wæ. ³¹ Itsýise útsýæ diyi næ utidi wæ úlækæ utsýæ luubæ okpronko bo lekpo itsýi læ bo dítsýæbi æsuæ eye læ kótsýonstýosu æsuæ Nya úlækæ Nwæ Onanto Lékpó Chile Utsýæ óte bo idu læ lefe ne ótakasæ wæ útsýiko ókomæ ubæ nya unsi nkpe."

³² Nya lefe næ bánó bæ Paulo édi etiki itsýi læ botakaketsýi ókomæ kæ bæ æsuææ, mæ nti eto bætýuæ æmæ wæ. Fæe mæ

bətsyuə tsya əmə wə bətəyi bənkə, “Bola boə busi boanə lesətsyuə itsyi lə utidi eto businkli kataka ketsyi ɔkɔmə əsuə.”³³ Nyaso se ibə nko esoo, Paulo édu mə lə əsuə.³⁴ FEE betidi bətsyuə ətəkəyo wə nya bətsyi bəwuninsə bəfo bānɔ. Nya utsyuə uni áke mə lenti wə díyifo Areopago eto uninə wə baakpo Dionisio ku usio wə baakpo Damari ku babamba bətsyuə tsya áfo bānɔ.

18

Paulo Ésu Korinto.

¹ Lə nnya kamaa, Paulo édu lə Atene úsu Korinto. ² Mfó úsu únyə Yudanyə wə baakpo Akwila, nwə bále lə Ponto. Wə ku wə usiə Priskila étsyi Italia bəbə mfó yankle tɔ, itsyise kaso kamə eto Okankplə wə baakpo Klaudo áteyi nkə Yudafo kenke du lə Roma. Paulo ésu úsunyə mə, ³ nya úsiə lə mə ɔfɔ ɔnlə mə bowunsəko lə kubukikue kanka eto keyifo ka woeyifo kedi əsuə. ⁴ Nya lə ɔnweditsyayi saa, Paulo ékesu Yudafo eto katsyako nya úkələkə asa kaso kate Yudafo ku Grikifo kenke itə lə bə lə bətsyi mə akəsi bawuninsə.

⁵ Nya lefe nə Sila ku Timoteo dítsyi Makedonia bəbəə, Paulo ənyə lefe kprə úfi útə Ditiki Sɛɛ nəmə bote ku ni kasələkələkə kate Yudafo bamə nkə Yesu ni Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə tinti. ⁶ Nya lə lefe nə Yudafo bamfó létaka bənyə lə wə əsuəə, nya bəsiə wə abie lə Yesu eto disí esoo, Paulo áfle sitə lə wə əsuə, nya ɔteyi mə nkə, “Lə bikprə nye benyaa, nyə mɔ ani, nyə mɔ akpra minyi nnya kulesa saa. Idu mɔmɔ mfɔo, ndu ntɔ lə betidi ba lenni Yudafo ɔfɔ lə nsu nteyi mə Ditiki Sɛɛ nəmfo.”

⁷ Nya se údu mfóo, úsu ɔke lə osani utsyuə wə lenni Yudanyə wə baakpo Tito Yusto wə laate Onanto sikpi nya wə diyo nkpe lə Yudafo eto katsyako ɔfɔ. ⁸ FEE katsyako kamə eto uninə wə baakpo Krispo ku wə diyo eto betidi kenke áfo Bonamute bānɔ, nya bəyifo mə ntufɛsəfləsə eto lekpa. Nko ke, bəyifo ntufɛsəfləsə eto lekpa bətə bafokanɔfo kprə bamba tsya lə Korinto mfó nɛ.

⁹ Nya lə diyí lɔni eto ketsyee, Bonamute ətə Paulo ənyə kələkate ka əsuə ɔteyi wə nkə, “Mante sikpi! Nya mensinkli lə Ditiki Sɛɛ nəmfo boteyi eto kama. ¹⁰ Itsyise nsiko fə, nya kutsyuə saa əmbɔfo fə kabua buyifo. Betidi kprə kpe lə umə mfó ba ni mɔ bale.” ¹¹ Nyaso Paulo əsiə lə umə əmfɔ lele lɔni ku kutsyə kedi Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmfo kate betidi.

¹² Lə lefe nə bətsyə Galio fe Roma eto Aba eto unyiesiə lə Akaia eto kaso, Yudafo bətsyuə áso mə əsuə lebo nya bəwoe

etiki lə Paulo əsuə nya bəmuə wə bésuko lekpokakpokɔ. ¹³ Nya bətəyi Aba eto unyiesiə əmə nkə, “Utidi əmfɔ lə betidi eto nsusu bobiasə nkə basumu Onanto lə kusu ko nnyə lə bo afi əsuə.” ¹⁴ Nya kase Paulo nkə lə uləkə kənye lə udi etiki koo, Aba eto Unyiesiə Galio əmfɔ ko dídi etiki ɔteyi Yudafo bamə nkə, “Mi Yudafo bəno! Lə bənkə etiki nnya bəyenko bəboko mfo eyifo etiki kekkeke nnya léta kɔfi ibuu, nyale mɔkəke nnya lefe ntsyue mi etiki koto. ¹⁵ FEE se iyifo kənə itsyi lə etiki ku aye ku mi afi eto asa ini esoo, mi kosate su bətsyi nnya. Bətsyə mə okponko lə mi asa nyamfo əsuə.” ¹⁶ Nyaso ɔla mə ɔbɔnko lə wə lekpokakpokɔ mfó. ¹⁷ Nyaso betidi eto ditsyukpa nəmfo əmuə Sostene wə ni mə katsyako kamə eto ununə nya bəble wə lə lekpokakpokɔ ɔfɔ mfo. FEE Galio mánkpe mə kənye.

Paulo Ésinkli Úsu Antiokia.

¹⁸ Paulo esi úsiə lə Korinto eto umə mfó éfo eyi kprə. Lə nnya kamaa, ɔkla bafokanɔfo bamfó nya wə ku Akwila ku Priskila léyila lekpo bésu Siria. Tsya fə úduu, Paulo ətə nkə bakpi wə disí lə Kenkrea itsyi lə ntamu bo ɔka utsyə eso. ¹⁹ Se úsu údufə Efesoo, ývani Priskila ku Akwila útsyə mfo. Nya wə dídu úsu Yudafo eto katsyako lə úsu ɔle asa obe ku Yudafo ba nkpe mfo. ²⁰ Betidi ále wə lekpa bə lə ɔke lə mə ɔfɔ seke, fəe wántɔnɔ. ²¹ Lə nyaso se ɔnlə buluu, ɔteyi mə nkə, “Lə Onanto atɔnɔɔ, muusinkli mbə mi ɔfɔ.” Nya údufə lə ɔklɔ əsuə nya údu lə Efeso.

²² Se úsu údufə lə Kaisareaa, ófe úsu Yerusalem nya úsu úsiəsə bafokanɔfo mfo. Nya usi ófe úsu Antiokia. ²³ Se úsiə mfo sekəe, usi údu ɔye ɔbo lə Galatia ku Frigia. Nya lə lefe nəmfo əsuəə, ɔtsyilama mfó kenke óbe bafokanɔfo ba nkpe lə dikuku mfó, nya ɔkakpe mə nkəale.

Apolo Ésu Efeso.

²⁴ Nya Yudanyə utsyuə díbə Efeso. Wə ni Apolo. Bále wə lə Aleksandria. Nya uyifo utidi wə nkpe kənye laafo etiki budi, nya unyi Awonisa Kenke eto kúkue eto etiki tsya. ²⁵ Ekpe bə wɔɔnɔ Bonamute eto diyə ɔnɔ nya woedi etiki itsyi lə Yesu əsuə ku ute tsyaa, Yohanes eto ntu fləsəfləsə eto etiki há ete unyi. ²⁶ Nya se únyə ɔnlə etiki budi ku wə utu ku əsuəale lə Yudafo eto katsyako mfó fe Priskila ku Akwila lɛnɔɔ, bákpa wə bésuko mə diyə bəsu bələkə Boanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə kaso kukɔnɔ bəte wə nya bəte wə asa bawunsə.

²⁷ Nya se Apolo díbu disí nkə woosu Akaiaa, Efeso eto bafokanɔfo ésu bəwunsəko wə nya nyan bəwɔni kukue

bátsyese bafokanófo læ Akaia mfó bæ læ úbæ mfóo, læ bafó wæ kukóno. Se úsu údufæ mfóo, ówunsæko betidi kpæ ba léfiani bafokanófo eye læ Onanto eto lefonæ æsuæ. ²⁸ Nya óso Yudafo ani læ kase unæ etiki ku ku ute læ betidi nti. Nya etiki nnya nkpe læ Awónisa Kenke eto Kukue æsuæ, úfi úlækæ óte ékpa wuee bæ Yesu ni Nwæ Onanto Lékpó Zhile Utsya.

19

Paulo Ésu Efeso.

¹ Læ lefe næ Apolo léke læ Korintoo, Paulo tsya áye læ akpa eto kusu nya úsu údufæ læ Efeso. Mfo úsu únýæ bafokanófo bətsyue. ² Nya óto mæ nkæ, “Idu lefe næ béfo benoo, bífo Ləwóno Kenke?”

Nya bətəyi wə bənkə, “Owo lo! Be ni Lewóno Kenke fe? Bóanno tɔ ni kulesa saa.”

³ Nya usi óto mæ nkæ, “Nyale nte ntu-fləsəfləsə eto lekpa beyifo mi?”

Nya bətəyi wə bənkə, “Yohanes eto ntu-fləsəfləsə eto lekpa.”

⁴ Nya Paulo dílækə kaso óte mæ nkæ, “Yohanes əfləsə betidi ba ditsyi bəwuninsə læ mæ abua æsuæ. Nya óteyi mæ nkæ ele bæ bafó utidi wə luubə læ wə kama banoo. Nya utidi əmfo ni Yesu.”

⁵ Nya se bánoo ditiki nəmfoo, bətonoo nya úfləsə mæ ntu læ Bonamute Yesu eto diye æsuæ. ⁶ Nya se næ Paulo difi ani útəkə læ mæ æsuæ, Lewóno Kenke əbə dísiə læ məmble æsuæ, Nya bətsyiko bele bele bətəyi nya bəlækə Onanto eto ditiki kənye bəte. ⁷ Nya basani bamə eto utu lídi fe lefosi inua.

⁸ Nya se Paulo dísu Yudafo eto kat-syakoo, údi mæ etiki ku ute læ afa ətsyə æsuæ, úlækə asa kaso óte mæ ku kasónono nya ókplatsya kekkele læ kase wookpa mæ nsusu usuko Onanto eto Sekakediko æsuæ.

⁹ Fəe mæ bətsyue méntsuyue wə ditiki sɛɛ nəmə ato nya bəni bofokano, nya læ betidi eto ənəmii, bədi etiki bua nnya dínyə læ Onanto eto kusu sɛ æsuə. Nyaso Paulo édu læ mæ oflo nya ókpa bafokanófo óyenko nya bədu bəsu Tirano eto suku eto diyo. Mfóo, nya ókatsyako mæ diyi saa, kédufə læ etiki æsuə ku mæ. ¹⁰ Itə alə ənuə æsuə, óke mfó óte mæ asa. Nya Ditiki Sɛɛ nəmfo dísensə eye ísu Asia ku lekpa ke nəmfó kenke. Nya mba ni Yudafo ku mba lenni Yudafo tsya leno ditiki nəmə.

Skewa Eto Bebi Ekuanse Ábɛɛ Isuəale.

¹¹ Nya Onanto díte Paulo əsuəale nnya úfi keyifo ayanisa. ¹² Nya læ bəfi wə ofiamə nye wə æsuə eto awu bətidi ufimfi utsyue læ æsuə koo, úkənyə bufitsyatsya, nya ékala awóno bua tya kabónko læ betidi ba æsuə ekə.

¹³ Nya Yudafo bətsyue ba ni bafate ba laatsyilama idu kalebe isu kalebee, ébu bənkə bofo boye læ Bonamute Yesu eto diye æsuə hala awóno bua læ betidi æsuə. Nya bətəyi bənkə, “Nnla mi læ Yesu wə eto diye æsuə Paulo laaye kala mi mbosə læ utidi əmfo æsuə!” ¹⁴ Nya betidi ba nle nyamfó eto okle buyifo éyifo bakosobi ekuanse ba ni Yudanyə utsyue wə ni Usumunyə Ninə wə baakpo Skefa eto bebi.

¹⁵ Fəe se bəsu bæ beedi ləwóno bua ditsyue etiki, letəyi mæ nkə, “Moo nnyi Yesu, nya minyi Paulo tsya. Fəe mimii, bawoe bini?”

¹⁶ Nya utidi əmə æsuə ləwóno bua nəmfo nsii, ləble mə! Nya báfo afabe tinti, nya bətsyetsyi bábó læ diyo nəmə leyaleya!

¹⁷ Nnya díbə mfó ésensə efia Efeso kenke itə bæ Yudafo ku mba lenni Yudafo kenke áno nnya. Lə nyamfo esoo, sikpi əmuə mæ tinti, nya Bonamute Yesu eto diye disi lebe kato lekpe. ¹⁸ Nya mba letsyi akəsəi bəwuninsə eto bətsyue kpə díbə bəlækə mæ asa bua nnya bəyifo kaso læ betidi eto ənəmi. ¹⁹ Nya mba ni bafate læ mæ nti dífi mæ afa eto ekue ku kəkue ku bəbə báboko nya bətonsə nnya læ betidi eto ənəmi mfó. Ekue ku asa nyamfo kenke eto koya ebuyifo fe sika flubia eto akpi fosi ano. ²⁰ Nyamfo læ bote kase Bonamute eto ditiki dísensə ku æsuəale, nya éfo mfo kenke.

Bulə Əbə Lə Efeso.

²¹ Nyamfo eto kamaa, Lewóno Kenke əlækə léte Paulo nkə oye usu Makedonia ku Akaia læ usu Yerusalem. Nya Paulo letəyi nkə, “Lə ndufa mfóo, ele bæ nye nsu Roma tsya.” ²² Nya ótsyese wə bawunsəkotsyue inuə, Timoteo ku Erasto nkə bákato wə læ Makedonia læ ubə. Nya wə letsyime əke kama læ Asia mfó itə lefe seke.

²³ Nya læ lefe nəmfóo, bulə kpəle əbə læ Efeso itsyi læ kusu ko æsuə Kristo nkə bəəsəi nkpe eso. ²⁴ Nwə díne bulə bomfo óboko ni utidi wə baakpo Demetrio wə ni ɔtsyuentisyue wə leefi sika flubia katsyue Artemi eto esumuyo kəkə. Nya nnya bote kəne kutəkə kpə kaboko wə ku wə bawunsəkotsyue. ²⁵ Diyi lonii, Demetrio ákpadi batsyuentisyue ba kenke bətsya nya óteyi mæ nkə, “Bayimi, biyi biə buənyə kutəkə kpə ketsyi læ bo keyifo kamfo æsuə.

²⁶ Nya benle bonoo, kənyə sitinti kase Paulo əmfo nle bo keyifo kamfo bobiasə kakpe bo kofani, nya ɔnle bətidi kpə eto nsusu bobiasə nkə bəfiə eto asa nnya boeyifo kenke menyifo lesa nə ele bæ bakpe disi kaso bətə! Lə nyamfo eso bo bəkətete ébubə kaso! Nya inni Efeso mfo mate ni kaka nyamfo nle bubə. Bomu ele bubə læ Asia eto kaso kenke! ²⁷ Nya inni bo

mate eto keyifo ete loosoo kaso! Sitintii, Boambe Ufiã Kplẽ Artemi eto diyo ku wã dibu ebonya læ Asia mfo ku læ kawunsia kenke!”

²⁸ Se bãnõ Demetrio eto etiki nyamfoo, oblo éfi mã nya bényenki tinti nya báfã bembembe bátyi bãnka, “Efoso eto Ambe Artemi ni Ufiã Kplẽ Kenke!” ²⁹ Nya kudu ko bákpo dísensã kófo umã ãmã kenke. Nyaso bátya fe ditsyukpa nya bãmua Paulo eto bayetsyua inuã bãtsyua ba baakpo Gaio ku Aristarko ba ditsyi Makedonia. Nya bákpa mã bésuko umã ãmã eto katsyako. ³⁰ Nya Paulo tsya léla nkã læ wontsya læ usu mfo, fẽe bafokanõfo fefe mãntõnõko wã nko. ³¹ Nya lekpake nãmfõ eto beninã ba díyifo Paulo eto bayetsyua tsyaa, léla otõnke bákpe wã bále wã lekpakpa bãnka woensu mfõ læ usu ufi wã ãsuã okpe læ nnya ãsuã kulaa!

³² Nya læ lefe nãmfõ ãsuã, diyo nãmã kãfo eyi ku kudu. Nya betidi ba díbã bátya mfõ eto utsyua saa ku wã lesa nã onle bõtyei. Nya mã nti kpa mãnte lesa nã eso bãbã mfo. ³³ Nya Yudafo bãtsyua díkã Aleksandro bã usu unyã setõ læ okpasã lesa nã díbã. Nya Aleksandro lébesã ani kato nkã utsyua saa ye kudu bokpo læ otõyi mã lesatsyua. ³⁴ Nya se betidi bamfõ dinyã bæ Yudanyã unii, besi betsyiko kudu bokpo kafa bembembe itã fe abombosoo ãnuã. Nya bátyi bãnka, “Efoso eto Ambe Artemi ni Ufiã Kplẽ Kenke!”

³⁵ Efo lefe fe Aba eto unyesia ninã wã nkpe mfo léfo mã bokõnsã, nya údi etiki otõyi mã nkã, “Mõ bayimi, Efesofõ, utsyua saa læ mi nti yi nkã Efeso mfo ni Ufiã Kplẽ Artemi eto kãsiãkõ. Nya wã kakpakõ eto leba kenke, áfankli ditsyi kato díbã kasõ, nya lenkpe læ bo nti. ³⁶ Nya kutsyua saa ãmbã lofo ditiki nãmfõ sidia butãkã. Nyaso biyuã mã mi akõesi nya biyifõ kulesa saa læ læbõfi ãsuã. ³⁷ Itsyise betidi ba bímuã békpa béboko mfoo, bényu kulesa betsyiko læ Disumuyo nye babiasã bo Ufiã Artemi eto diye tsya. ³⁸ FEE læ Demetrio ku wã hatsyuentsyue ãnyã bæ bakpe ditiki ditsyua læ utsyua ãsuã, bakponkpo kpe mfo. Nya bonkpe eyi nnya ãsuã baakpo akpo. Lã béyifo kabua kãtsyua, boofõ ke bulãkã kate mã mfõ. ³⁹ FEE læ lesa bamba ditsyua kpe bela biã biefi bisukoo, bitã læ bufi busuko umã eto beninã õfõ. ⁴⁰ Itsyise nyamfõ læ bote fenkã bolẽ botaka kãnyã læ Aba ãsuã. Lã Romafõ eto bamamanyã ãbã bõnyã mmi eto diyi nãmfõ eto asayifoyifõ, boãmbõfo kenye bulãkã, nya buunã bo koto.” ⁴¹ Nya se otõyi etiki nyamfõ nkoo, útã bésensã bédu.

Paulo Ésu Makedonia Ku Akaiã.

¹ Lefe nã bulã bomã díyuã kenye, Paulo ákpadi bafokanõfo bãbã bátya læ kalebe kani. Nya se ókpe mã nkãle læ mã bafokanõ ãsuã ólosã, ókla mã fe údu úsu Makedonia. ² Se údu otõto, Paulo áye læ kãmã ka nkpe læ lekpake nãmfõ kenke nya údi mã etiki kpa úfi ókpe mã nkãle fe úsu údufã Akaiã. ³ Úsia mfõ fe afa otõsya. Lefe nã onle ãsuã bumuã nkã læ usu Siria, únyã útsyã lekpõ nkã Yudafo ba nkpe mfõ læ wã ukpã eto esu bõbebẽ. Nyaso úfi nsusu bio nkã wesinkli usu oyẽ Makedonia. ⁴ Lefe nã onle buduu, betidi kpa otãkãnko wã. Betidi bamã ni Sopater wã ditsyi Beroia wã ni Piro eto ubi ku Aristarko ku Sekundo ba ditsyi Tesalonika ku Gaio wã ditsyi Derbe ku Tihiko ku Trofimo ba ditsyi Asia eto lekpake ku Timoteo. ⁵ Mba mfo átõ bo bæ beesu bõnyã bãsãkã bo læ umã wã baakpo Troa. ⁶ Nya læ Yudafo eto Nnamfokuã Eto Abolo Eto Eyididi eto kamaa, búfi óklo nya búdu læ Filipi, nya búsu bútu mã læ Troa læ eyi anõ eto kama. Nya búsia mfõ éfo eyi akuanse.

Paulo Ésu Troa Lefefe.

⁷ Nya læ Kõsida eto diyi tutẽ, bõtsya læ kalebe kani bõ læ budi Bonamute eto didisa læ bõtsyua. Nya se Paulo læãbã budu kãsiãã esoo, údi etiki ikulã isu taa ntsyenti. ⁸ Nya báto kakadiã kpa bõtsyã læ abanslo eto diyo nã ãsuã bõtsya mfõ. ⁹ Nya se Paulo eto etiki nlẽ bukulã esoo, selabe éfi okosobi wã baakpo Eutiko læ lefe nã unsi læ diyo nãmã eto mfensle ãsuã. Ófankli utsyi læ abanslo eto botokãtãkã tsyãfã mfõ úbã óso læ kasõ. Nya se bésu bõtsyi wã, bõnyã bæ úkpã. ¹⁰ FEE Paulo áyifã úsu kasõ, úsu dikpẽfi nãmã õfõ nya úbã kasõ óbota ni nya útsyi ni óboko wã akõ nya otõyi mã nkã, “Biankpo kudu! Okpe nkpe!” ¹¹ Nya mãmbõle dísinkli bésu kato mfõ bésu bédi Bonamute eto lesa nãmã. Lã nnya kama Paulo esi úsia údi etiki isu ese kalesiã fe údu. ¹² Nya se bákpa okosobi ãmã ku nkpe besuko diyoo, ãsuã ayuã mã tinti.

Paulo Etsyi Troa Úsu Mileto.

¹³ Nya Paulo difi akpa eto kusu úsu Aso. FEE læ kase útsyue ãsuã, bo éfi óklo bóto wã setõ bæ læ busu bõtsyi wã læ mfõ. ¹⁴ Nyaso se úbã útu bo læ Aso mfõ, údufã læ óklo ãmã ãsuã nya bonko wã kenke lídu búsu Mitilene. ¹⁵ Búdu læ mfõ nya læ kãsiãã, búsu bóyo Kio. Nya læ diyi nãmfõ eto kãsiãã tsyaa, bóyo Samo. Lã diyi tsyãfã ãsuã, búsu búdufã Mileto. ¹⁶ Paulo mãnlã nkã bobiasã lefe kpa læ Asia mfõ nyaso útã bõkpia Efeso bófe, itsyise ólẽ bokõse. Nya utsyue nkã læ woofõ, ele

bə udufə Yerusalem lə Pentekoste eto diyi əsuə.

Paulo Ákla Efeso Eto Bafokanəfə.

¹⁷ Nya se búsú búdufə Miletoo, ókrpe batónkrpe lə Efesofə eto bafokanəfə eto beninə óflo nkə bəbə bənyə wə mfó. ¹⁸ Nya se bəbəə, óteyi mə nkə, “Bayimi, mímble ta yi kase mínke lə mi lə nti lefe nə kenke mínke mfo əsuə, idu lə diyi tute nə mímbe mímdufə lə Asia eto kasə mfo ibə əə mómó. ¹⁹ Binyə kase mímbokosə əsuə kasə mímte Bonamute, lə kanyi ku binəntu əsuə eyə lə Yudafo eto kase bala bə balo mə eso. ²⁰ Bələ ola bebe mə. Mínni futsyə nkpe disiale. Bonamute eto asa nnya mínyi lə wə əsuəə, nnya ni lesa nə mínte mi nə, nya mímfi kulesa nkula mi. Nte Bonamute eto Ditiki Səə nəmə lə betidi nti ku lə mi ayo. ²¹ Nya kalebe saa mínsuu, nteyi Yudafo ku mba lenni Yudafo keklege mínkə baye asa bua buyifo lə batsyi bawuninsə befi mə əsuə bətə Onanto, lə bafo Bonamute Yesu bano.

²² “Nya mómó, Ləwónə Kenke lə mə boteyi nkə nsu Yerusalem, nya mínni lesa nə ləbə mə busu ketu mfó. ²³ Fəə lə kəmə ka kenke mínye mífəe, nyi miə Ləwónə Kenke ələkə óte mə nkə moolabee diyo nyə kanyi. ²⁴ Fəə meenfi mə nkprə fe lesa nə lefe itə mə. Lesa nə lefe itə mə ni bə nlosə keyifo ka Bonamute Yesu lékrpe mə kóni nkə nyifo. Nya keyifo ka ókrpe kóni nkə nsu nyifo ni bə nteyi betidi Ditiki Səə nəmə itsyi lə Onanto eto lefonə əsuə.

²⁵ “Nyasoo, nyi miə mímbe kenke leno mə asatete itsyi lə Onanto eto sekakediko əsuəə, ensie embotsya ku mə bio. ²⁶ Nyaso mmii, məətə mi bote mínkə lə utsyue áyansə wə nkprə eto kusuu, beembufi utidi əmfo eto kabua balo mə dikpi. ²⁷ Sitintii, mímfi Onanto eto sekakediko eto kusu eto asa nkula mi. ²⁸ Lə nnya esoo, bebe mi əsuə kukóno. Ləwónə Kenke diyifo mi mba ni batónkotónko bə lə befe wə bebi ba Onanto difi útə mi nkə befe mə ola. Befe mə kukóno, itsyise Onanto eto ubi difi wə koto ókrpo kasə lə mə disi úfi úləkə mə utsyiko lə mə abua əsuə. ²⁹ Nnya mínyi ekpa ko mə ni bənkə lə nyani mi ntsyəə, betidi ebubə batakə bənyə bakprə mi bələ mi nya boosensə mi fe kase bekiti laakprə ku basamu kesensə mə. ³⁰ Nya lə mi nti kulaa tsyaa, mi bətsyue əbusínkli lə Ditiki Səə nəmə kama bawə mi, bákpra betidi kprə báyenko lə mə kosate eto bididi bidia eto asatete əsuə. ³¹ Bitəkə ənə bikabe lə bekloma kase mínkplatsya ku binəntu lə mi disi nya mínte mi asa ketsyie ku kakómi itə alə ətsyue nnya mínke mi lenti əsuə.

³² “Nya mómó mfoo, mfi mi nkprə lə Onanto eto ani bə lə ose mi. Lə wə ditiki

nə laawunsəko betidii lə lékrpe mi nkəale lə bəfokanə əsuə bo luutə biunyə kediko lə Onanto eto, fe mba úləkə ókrpo atsyo utsyue itə wə əsuə. ³³ Mánseəə ənəmi lə kuutsyue saa eto sika sia nye sika flubia nye bikələle əsuə. ³⁴ Mi kosate yi biənkə mə ani nyamfo mímfi mínyifo keyifo fe minle budi nya mímfi minle betidi ba ləətəkəko mə bobə. ³⁵ Nyifo nyamfo kenke lə mfi nte mi kase ele bə bukawunsə ko bakombo, nya lə bekloma ditiki nə Bonamute Yesu leteyi nkə, ‘Asa butə ətə disuəyue enso bofo.’ ”

³⁶ Nya lefe nə Paulo dídi etiki nyamfo ólosəə, óse akonki nya wə ku mə léto ola. ³⁷ Nya məmble ləkəbə wə bələ nya bəwi nku itsyise bələ budu lə bətsyue óflo. ³⁸ Nya nnya kulaa lesa mə nkuenlo bokprə ni nnya óteyi mə nkə bənsiebyunə wə bio eso. Nya bákpra wə bəsu bətsyue kusu lə óklo əmə óflo lə lékrpo kənyə mfó.

21

Paulo Ési Usu Yerusalem.

¹ Nya se bətsyue bo kusu bəlosəə, búsu búdufə lə óklo əmə nya bəyila búsu Kos. Se kale dísiəə, búsu búdufə Rodo nya búdu mfo búsu Patara. ² Mfo nya búfi óklo wə nto lə Foinike, nya búdu. ³ Se bəntəə, búnyə Kipro eto kasə, nya bəyie boofe mfo nya búdu bəyie ukúe eto lékrpake búsu búdufə Tiro lə Siria eto kasə. Nya búsu kaka booləkə bikə bia nkprə lə óklo əmə kəfo. ⁴ Se bəyifə búsu uməə, búnyə bafokanəfə ba nkprə mfó. Búsiə lə mə óflo eyi akuanse, itsyise Ləwónə Kenke díkələkə óte bafokanəfə bamfo lesa nə luubə lə Paulo əsuə, nyaso bələ Paulo lékrpake bə woensu Yerusalem lefe nəmfó. ⁵ Fəə se lefe nə ele bə budu lə mə óflo léyoo, bafokanəfə mfó ku mə besio ku bebi kenke ákpra bo esu bətsyue kusu lə lékrpo kənyə, nya bomble lése akonki bóto ola. ⁶ Nya bútsyue bətsyue esu fe búdufə lə óklo əmə kəfo, nya məə tsya dísinkli bəsu mə ayo.

⁷ Se búdu lə Tiroo, búnyə lə Ptolemai. Mfo búsu búsiəə bafokanəfə ba nkprə mfo, nya búsiə lə mə óflo diyi ləni. ⁸ Nya se kale dísiəə, búdu mfó búsu Kaisarea. Búsu bəsonə Ditiki Səə eto otsyabe Filipo. Uyifo bawunsəkotsyue ekuanse ba bələkə lə Yerusalem eto óni. ⁹ Ókə behisiobi ena ba lensi tə bəəə. Beyifo Onanto eto bənyeləkətidi.

¹⁰ Nya búsiə mfó eyi ətsyue. Lə lefe nə bəke mfóo, Onanto eto unyeləkətidi utsyue wə baakprə Agabo étsyi Yudea úbə mfó. ¹¹ Nya se úbə bo ófloə, ónyankli abəsu nya Paulo lékle lə nke nya úfi óklə wə kosate eto ani ku akpra nya óteyi nkə, “Ləwónə Kenke lə boteyi nkə, ‘Nko kə Yudafo lookle abəsu nyamfo eto osate lə

Yerusalem nya boofi wə besu bakpe lə mba lenni Yudafə eto beninə eto ani nɛ. ”

¹² Nya se bóno etiki nyamfóo, bo ku betidi ba nkpe mfó kenke ále Paulo lekpa kpa boə wensu Yerusalem. ¹³ Mfó nya óteyi bo nkə, “Beso bənlɛ nku buwi nya bɛnlɛ mɛ ani bolo mɛ? Ntonɔ miə bakle mɛ lə Yerusalem, lə nsu nkpə lə Bonamute Yesu eso.” ¹⁴ Nyaso lefe nɛ búnyə boə boəmbɔfo wə nsusu bɔtsyi kawuninsə, bóyani wə nya bóteyi wə boənkə, “Bonamute Yesu eto lelabi bə itə.”

¹⁵ Lə eyi nyamfo eto kamaa, bomblɛ ənuə bikɛ nya búdu búsu Yerusalem. ¹⁶ Nya Kaisarea eto bafokanɔfo eto bətsyuə tsya dítanke bo. Bákpa bo besuko Kipro eto uninə wə baakpo Mnason bə lə búsu bósonɔ wə óflo mfó. Uninə əmfo eyifo ofokanɔnyə kóko. ¹⁷ Nya se búdufə Yerusalem bafokanɔfo nkpe mfó áfo bo kukonɔ tinti.

Paulo Esu Nkə Lə Úsu Unyə Yakobo.

¹⁸ Se kale disiaə, Paulo ákpa bo nya búsu búnyə Yakobo ku Yerusalem eto bafokanɔfo eto beninə. ¹⁹ Nya se búsiəsə mə bólosə, Paulo áteyi mə asa nnya kenke Onanto leyɛ lə wə əsuə úyifo lə betidi bə lenni Yudafə nti.

²⁰ Se bətsyuə wə ato balosə, məmbɛlɛ kenke átesə Onanto. Nya bəteyi wə bənkə, “Óyimi lala, ənyə kase Yudafə akpi akpi kpə díkafo bánɔ nya banle Moses eto afi lə kóni kekɛke. ²¹ Bətsyuə áteyi mə bənkə fə leteyi Yudafə ba nkpe lə nlebe nlebe fə bensidi Moses eto afi ku bo akpayifoyifo, nya fáteyi tsya fənkə mba ni Yudafə tsya mensila mə bebi alo. ²² Lə nyamfo eso be ele bə buyifo mómɔ? Buyi boə bəbə esu bəbɛbɛ kəbə. Itsyise bóonɔ bə əbə ákpe lə bo óflo mfo.”

²³ Nya bəta wə nsusu bənkə, “Bokpe betidi ena bətsyuə lə bo mfo, ba díkaka ntamu. ²⁴ Yenke mə esuko Yudafə eto Disumuyo mfó nya lə fə nku lə bəkpɛ mi esi nya lə awunəko mə lə bəfo mə disikpinkpi eto kayo. Nyamfo luutə utidi saa nyə nkə sidia bəteyi lə fə əsuə, nyaso fintsya lə Moses eto kófi budi lə kóni. ²⁵ Nya bafokanɔfo bə lenni Yudafə, bówóni ekue búta mə bóteyi mə boə, bayɛ edisa nnya béfi bəta bəfiə kedi ku koto ku bebuki bə baawaninsə simuə kaalo eto sinə eto budi, lə baye sesonɔ budi.”

²⁶ Nyaso se kale disiaə, Paulo ákpa basani bamə nya bésu béyifo disikpinkpi eto lekpa nəmə. Nyamfo eto kamaa, úsu Yudafə eto Disumuyo úsu útə besumunyə bote eyi nnya kama fə disikpinkpi eto lekpa nəmə loolo itə lə befi kedi eto bikə baboko lə beyifo keditətə eto lekpa lə mə disi.

Bəmiə Paulo Lə Yudafə Eto Disumuyo.

²⁷ Nya se íbu sekɛ lə eyi akuanse nyamə lə eyoo, Yudafə bətsyuə étsyi Asia eti bəbə bənyə Paulo lə Yudafə eto Disumuyo mfo. Nyaso bákpa di betidi bətsyuə básɔ lebo nya bəmuə wə. ²⁸ Nya bənyə mfó banle kudu bokpo bənkə, “Israel eto basani, bəwunsəko bo! Osani əmfo ni nwə nle bətsyilama kate betidi kenke lə nlebe nlebe asa nnya íyá lə bo betidi ku afi ku Disumuyo nəmfo əsuə. Nya kama tsyaa, woakpa mba lenni Yudafə kedufənkɔ Disumuyo nnya nle bote nkə bákpe bo Yudafə eto kakenkəko kamfo kófo!” ²⁹ Bəteyi nko itsyise lefe nə lefe mə, bənyə bə Paulo ku Trofimo wə ni Efesonyə bale bóyɛ kafe lə Yerusalem. Lə nyaso béfi nsusu bə ókpa wə úsuko Yudafə eto Disumuyo mfó.

³⁰ Nyaso se banle kudu bokpo nkoo, étakasə betidi kenke lə umə əmə nya bətaka ku kudu nya bətsyetsyi bésu bətsya lə kusumuko mfó. Bətsyuə ənə Paulo babonko lə Disumuyo nya béti biku kenke. ³¹ Nya lefe nə bála bə lə balo wə, Romafə eto bamamanyə eto ótonkotonko kpɛlɛ áno nkə Yerusalemfə kenke áta bənyə bale bulə bokpe. ³² Lamfolamfo, ókpa bamamanyə ninə ku bamamanyə bətsyuə óyenke nya bésu kaka banle bulə bokpe mfó. Nya se mba ntonko mba nle bulə bokpe dínyə bamamanyə bamfóo, báyɛ Paulo bəbɛlɛ.

³³ Mfó nya ótonkotonko kpɛlɛ əmə díta kusu nkə bəmuə Paulo nya béfi amana ənuə bákpe wə. Nya fə óto óno utsyɛ eto okle utidi əmfo ni ku lesa nə úyifo. ³⁴ Nya betidi bamfó eto utsyua saa eto lesa nə óteyi ləbo lete. Nya se bamamanyə eto ótonkotonko əmfo māmfo ditiki saa nə banle bəteyi kasə bóno itsyi lə kudu ko betidi bamə nle bokpo esoo, óteyi nkə bakpa Paulo besu beti bakpe lə bamamanyə eto diyo. ³⁵⁻³⁶ Nya lefe nə báyo kesie, íbə bə ele bə bamamanyə bamə tsyi Paulo ku mə ani babesə kato itsyi lə ləbɔfi kekɛke nə sitiditu siamə dífi lə Paulo əsuə eso. Nya bəta kəko mə ku kudu bəmbembe ku etiki bənkə, “Belo wə!”

Paulo Edi Etiki Uləkə Əsuə Kaso.

³⁷ Nya lə lefe nə baala bə befi wə besu beti bakpe lə diyo, Paulo áteyi bamamanyə eto ótonkotonko kpɛlɛ nkə, “Éntə mɛ kusu lə ndinko fə etiki sekɛ?”

Nya bamamanyə eto uninə əmə létə wə nkə, “Bee! Aano Sigriki fə?” ³⁸ Nya usi óto wə nkə, “Inni fə ni Egiptenyə wə lékpa bewudifə akpi ana bə létaka bənyə lə Aba əsuə lefe nə léfɛ mə lə mfóo, nya bətsyetsyi bédú bésu mfiminti kəfo?”

³⁹ Nya Paulo díləkə kənyɛ nkə, “Yudanyə mini. Bále mɛ lə Tarsɔ lə Kilikia eto

kasɔ. Nya umə əmfóo, enni umə kəkɛ. Lə nyasoo, lekpakpa tə kusu lə ndi ko betidi bamfo etiki.”

⁴⁰ Nyaso uninə əmfo átɔnɔ útə Paulo kusu nkə udinko mə etiki. Nya Paulo ləbɔ úbə únyə lə kesie eto atalakpoe mfo nya óbesə ani kato nya óteyi mə nkə bedi ká. Nya se bédí káá, údi mə etiki lə Yudafo eto sele əsuə nkə,

22

¹ “Boantomə ku bayimi ba letsya mfo, nle mi taflatsye boto! Bitə kusu lə nkpasə mi etiki nyamfo lə bənɔ.” ² Nya lefe nə bānɔ bə Yudafo eto sele onle budii, bésinkli báye kudu bokpo, betsyue wə ato. Nya Paulo leteyi mə nkə, ³ “Yudanya mini, nya bále mə lə Tarso lə Kilikia eto kasɔ. Fɛɛ Yerusalem mfo mínsu suku. Gamaliel léte mə asa. Báte mə boantomə eto afi ku mə akpa kenke. Nya mímfí mɔ ləkɔəsi kenke míntə Onanto fe kase mi tsya nle buyifo mmi. ⁴ Nya idu lə lefe nəmfóo, ntsyə kasɔ ku bafokanɔfɔ lə kusu fɔfɔ komfo əsuə butəkəko, nya mínlá miə balo mə. Nyaso nímua basani ku besio nkpe lə Aba eto diyo. ⁵ Usumunyə Ninə Kenke ku katsyakɔ kamə eto uninə saa ebudi nya minle bɔteyi mfo eto adansie, itsyise mə dikawóni ekue kətə mə bə nsunkeyifo asa nyamfo. Nya lefe nə míntɔ lə Damaskoo, bətə mə əsuəale bənkə nnyə bafokanɔfɔ ba nkpe mfóo, lə mmuə mə, lə nkle mə mfi mboko Yerusalem bə lə bənə mə koto.

Paulo Édi Etiki Itsyi Lə Kase Ɔtsyi Ləkɔəsi Ɔwuninsə Ɔsuə.

⁶ “Lə lefe nə mínye míntɔ ibu sɛkɛ lə ndufə Damaskoo, iyifo fe kakomi eto lefosi abombo ənuəə, lamfolamfo diyənde kekleke ditsyuə dítsyi kato díbə lékpo mə lə əsuə! ⁷ Nya míndu míno mínkpo lə kasɔ nya míno se ɔkɔə utsyuə nle etiki budi kátəyi mə nkə, ‘Saulo, Saulo, beso fənyə mə lə əsuə mmə?’

⁸ “Nya míntɔ mínkə, ‘Bonamute, owoe feni?’

“Nya usi údi mə etiki nkə, ‘Mɔ ni Yesu Nasaretnyə.’ ⁹ Nya betidi ba ku mə nyɛɛ, ənyə diyənde nəmfo. Fɛɛ bānno utsyə wə nle etiki budinko mfo eto ɔkɔɛ.

¹⁰ “Nya míntɔ wə mínkə, ‘Bonamute, be ele bə nyifo?’

“Nya usi óteyi mə nkə, ‘Taka, lə esu Damasko. Mfó moote fə lesa nə mínləkə fə miə lə eyifo.’ ¹¹ Diyənde kplɛ nəmfo ába mə ənəmi itə bə betidi ba bonko mə nyɛɛ, ləkobe mə lə kóni bále fɛ búsu búdufə Damasko.

¹² “Nya, osani utsyuə akɛ mfó wə baakpo Ananias. Uyifo utidi wə leebu Onanto tinti, nya woayɛ lə bo afi əsuə tsya. Nya Yudafo

ba nkpe mfó kenke leebu wə tinti. ¹³ Utidi əmfo əbə únyə mə lə ɔflo nya óteyi mə nkə, ‘Ɔyimisani Saulo, sinkli ənyə asa!’ Lə nya koo, mɔ ənəmi lékpa kɛ, nya mínyə wə!

¹⁴ “Nya óteyi mə nkə, ‘Bo bana eto Onanto ni futsyɛ díləkə fə nkə laate wə lelabi, nya lə ənyə wə Ubi Kenke lə ate wə tsya, lə anɔ wə etiki itsyi lə wə kenye. ¹⁵ Ele bə fi nkomə eto ditiki nəmfo esuko kalebe saa fe odansie esu ateyi betidi kenke lesa nə fənyə nya fano tsya. ¹⁶ Nya mɔmɔɔ, kulesa mensi bu. Taka ənyə, lə afo ntufɛsəfɛsə eto lekpá. Lə akpadi wə diyɛ, lə uflə fə abua uwi.’

Onanto Ákpe Paulo Nkə Úsu Mba Lenni Yudafo Ɔflo.

¹⁷ “Nyamfo eto kamaa, nsinkli nsu Yerusalem. Nya lefe nə mínsu Disumuyo minle ola botoo, iyifo mə fe selabe minle, nya mínyə buləkəkate butsyuə. ¹⁸ Mfó nya Bonamute kosate leteyi mə nkə, ‘Kɔsɛ lə edu lə Yerusalem, itsyise betidi ba nkpe mfo embutsyue fə ditiki nə fɔɔteyi itsyi lə mə əsuə koto.’

¹⁹ “Nya míntə mbuayɛ mínkə, ‘Bonamute, məmble yi bənkə mɔ díkesu katsyakɔ isu katsyakɔ keso kəmuə bafokanɔfɔ nya mínkable mə. ²⁰ Lə lefe nə banle Otsyabe Stefanɔ boloo, míntsya átɔnɔ ku mə, nya bələkə mə awu kato bətə mə mínlɛ fə bákato wə aba kalo.’

²¹ “Nya Bonamute leteyi mə nkə, ‘Taka, lə ama kusu itsyise kaka minle fə bɔtsyese atsyo tinti lə betidi ba lenni Yudafo nti!’ ”

²² Lə lefe nəmfo kenke, betidi bamfó nýə kpoo banle wə ditiki ato butsyuə. Fɛɛ lefe nə údi wə ditiki nəmfo ólosəə, məmble ákpo kudu bátəyi bənkə, ‘Aa! Lo wə ku wə ditsyɛbi kenke! Nysile bə ɔkɛ lə kawunsɛ kamfo kon!’

²³ Nya məmble lekpɔ kudu bembembe ku ləbɔfi bála mə awu lə əsuə, nya bákpa utembu bəsə wə, nya utembu əmə lébe kato ófo mfo kenke. ²⁴ Nya Roma eto bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmə díte nkə bákpa wə bedufənkɔ diyo kafo lə bablɛ wə lə babɛbɛ lesa nə eso Yudafo bamfo nle wə kudu bokpo. ²⁵ Fɛɛ lefe nə bákɛ wə bəəbə wə bɔblɛ, Paulo átɔ omamanyə ninə ɔni wə dínyə mfó nkə, ‘Kusu kpe bə bablɛ Romanyə wə bānkponko tɔ lekpɔ?’

²⁶ Se uninə əmfo lenɔ nyafoo, úsu ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmə ɔflo nya ótɔ wə nkə, ‘Be biə bieyifo mfo mmə? Osani əmfoo, Romanyə uni lo!’

²⁷ Nyaso bamamanyə eto ɔtɔnkɔtɔnko kplɛ əmfo disu Paulo ɔflo nya ótɔ wə nkə, ‘Be fanle bɔteyi? Romanyə feni?’

Nya Paulo díte mbuayɛ nkə, ‘Ee!’

²⁸ Nya ɔ̀tonkotonko kplɛ ɛmfɔ lɛtɛyi wɛ nkɛ, "Mintsya Romanyɛ mini. Fɛɛ mɔɔ, atabi kpɛ mɪntɛ fɛ mimfiani Romanyɛ!"

Nya Paulo dɪtɛ wɛ mbuayɛ bio nkɛ, "Mɔ alɛɛ, mɔ anto ku ambe kenke eyifo Romafɔ."

²⁹ Lamfolamfo se betidi ba bɛ bable wɛ lɛ batɔ wɛ kenye eto etiki banɔ lɛtɛ bɛ Romanyɛ unii, difufu ɛmuɛ mɛmbɛle kenke nya bɔnyɛ besu kama. Nya lefe nɛ mɛ ɔ̀tonkotonko kplɛ lɛtɛ nkɛ Romanyɛ unii, sikpi ɛmuɛ wɛ tinti, itsyise wɛ ni futsya dɪtɛ kusu nkɛ bakpe wɛ lɛ amana ɛsuɛ.

Bɔkpa Paulo Bɛsuko Bakponkpo ɔflɔ.

³⁰ Bamamanyɛ eto ɔ̀tonkotonko kplɛ ɛmfɔ ɔ̀la nkɛ waate lesa nɛ dɪbɛ fɛ bɛfi etiki lɛ Paulo ɛsuɛ. Nyaso se kale dɪsɪɛ, ɔ̀kpadi Yudafo eto besumunyɛ ninɛ ku mɛ bakponkpo kenke nya mɛmbɛle dɪbɛ bako. Nya ɔ̀tɛ nkɛ banyankli Paulo nya bɔkpa wɛ bɔboko mɛ ɛnɛmi bɛ lɛ bedufɛ lɛ wɛ etiki ɛsuɛ.

23

¹ Lefe nɛ Paulo lɛtsyilamasɛ ɛnɛmii, ɔ̀nyɛ Yudafo eto bakponkpo ba dɪkɛbɛ bensɪ lɛ lekpokakpokɔ mfɔ, nya ɔ̀tɛyi mɛ nkɛ, "Bayimi, mɔ lekɔɛsi anlɛ mɛ dikpi bolo lɛ Onanto eto ɛnɛmi ibɛ ese lɛ mmi eto diyi nɛ mfo." ² Nya se Ananias wɛ ni Yudafo eto Usumunyɛ Ninɛ Kenke lɛ mɛ nti mfɔ lɛnɔ kase Paulo dɪtɛ mbuayɛ bomfo, ɔ̀tɛyi mba nyɛ lɛ Paulo ɔflɔ mfɔ nkɛ basɔ wɛ lɛ kenye. ³ Mfɔ Paulo lɛtɛyi wɛ nkɛ, "Onanto ɛbɔsɔ fɛ nko ke! Fɛ nwɛ ni ofati wɛ bɔkua diflubi futututu! Nte okponkpo wɛ eto okle fɛ ni mfo? Nte kɔfi ko eto okle ɛsuɛ fɔyɛ fanlɛ mɛ lekpo bokponko, fɛɛ fɛ ɛmɛ ke nyɛ lɛ ko ɛsuɛ se fɛtɛ kusu fɛ basɔ mɛ!"

⁴ Nya mba dɪnyɛ lɛ Paulo ɔflɔ mfɔ lɛtɛ wɛ bɛnkɛ, "Onanto eto Usumunyɛ Ninɛ Kenke fanlɛ boka mmɛ?"

⁵ Lɛ nyasoo, Paulo ɛtɛ mbuayɛ nkɛ, "Mɔ bayimi, Israelfɔ, mɔntɛ nko minkɛ wɛ ni Usumunyɛ Ninɛ Kenke. Lɛ nko ini, ɛni mɛndi wɛ etiki nko. Itsyise bɔtɛyi lɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue nkɛ, 'Mɔntɛyi etiki bua saa nnya dɪnyɛ lɛ mi batɔnkotonko ɛsuɛ.' "

⁶ Nya Paulo ɔnyɛ nkɛ, betidi ba dɪbɛ bɔtsya mfɔ eto bɔtsyuɛ eyifo dɪtsyukpa nɛ baakpo Sadukifo, nya bɔtsyuɛ tsya diyifo Farisifo. Lɛ nyasoo, ɔ̀fɛ bɛmbɛmɛ ɔ̀tɛyi nkɛ, "Mɔ bayimi, Farisinyɛ mini! Nya Farisinyɛ eto kafo bale mɛ bɛtsyiko! Nyaso banlɛ mɛ lekpo bokponko mmi nɛ itsyise mfo nno miɛ bɛkpɛnkɛ si bootaka bɛtsyi ɔ̀kɔmɛ bɛbɛ bio!" ⁷ Nya lefe nɛ Paulo lɛtɛyi nko eto ditiki nɛmfɔ ɔ̀losɛ, dikunɛ kɛdɪɛ ko dɪdufɛ lɛ ɛtsyukpa ɛnuɛ

nyamfo eto nti, nya bɔma lɛ akpa ɛnuɛ. ⁸ Itsyise Sadukifo aatɛyi bɛnkɛ bɛkpɛnkɛ ɛnsɪɛmbotaka, nya Onanto eto batɔnkpe ku awɔnɔ ɛmbɛ, fɛɛ Farisifo ɔ̀fo nyamfo kenke bɔnɔ.

⁹ Mfo nya kɛdɪɛ dɪdufɛ mɛ lenti nyan-klaa. Mfo nya kɔfi eto bateasa ba ni Farisifo dɪnyɛ lɛ Paulo eto ditiki nɛmɛ eto kama bɛ ɔ̀nukuale ɔ̀tɛyi. Nya bɔkpo kudu bɛmbɛmɛ bɔtɛyi bɛnkɛ, "Boɔnyɛ lesa bua saa lɛ wɛ ɛsuɛ! Nya lɛ lɛwɔnɔ dɪtsyuɛ nye Onanto eto ɔ̀tonkpe utsyuɛ nɛ wɛ etiki budinkoo, bɛ lebia lɛ nnya ɛsuɛ?" ¹⁰ Mfɔo, etiki eto kɛnɛ kamɛ ɛbɛ kɛkɛ alɛ tinti. Nyaso bamamanyɛ eto ɔ̀tonkotonko kplɛ ɛmɛ ɔ̀tɛ sikpi nkɛ boonɛ Paulo bɛsense nyasoo, ɔ̀tɛyi wɛ bamamanyɛ nkɛ bakpa wɛ besu beti bakpe lɛ Aba eto diyi.

¹¹ Nya diyi nɛmfɔ eto ntsyɛntii, Bonamute ɛbɛ Paulo ɔflɔ nya ɔ̀tɛyi wɛ nkɛ, "Paulo, kpɛ utu! Fɛ kase fɛnyɛ fɛdi mɔ ditiki nɛmɛ eto adansɪ lɛ Yerusalem, nko ke fuuɔnyɛ edi ni lɛ Roma tsya nɛ."

Yudafo ɔ̀kpe Disi Bɛnkɛ Baalo Paulo.

¹² Nya se kale dɪsɪɛ, Yudafo bɔtsyuɛ ɔ̀ka nɛmɛ bɛnkɛ bɛɛmbudi lesa nye bɛnɛ ntu isu ese lefe nɛ eto lefe balo Paulo! ¹³ Nya betidi bamfo ebuyifo fɛ betidi fosi ana ku kama. ¹⁴ Nya bɛsu besumunyɛ ninɛ kenke ku mɛ batɔnkotonko ɔflɔ nya bɛsu bɔtɛyi mɛ bɛnkɛ, "Boka nɛmɛ boɛnkɛ boembudi nye bunɛ kulesa isu ese lefe nɛ boolo Paulo. ¹⁵ Lɛ nyaso mi ku bakponkpo tɛyi bamamanyɛ eto ɔ̀tonkotonko bɛ lɛ ɔ̀kpa Paulo oboko katsyako mfɔ. Biyifo fenkɛ belɛ bɪsɪ biatɔ wɛ etiki nyamɛ eto lekpasɛ. Nya lɛ bakpa wɛ bale bobokoo, lɛ bolo wɛ lɛ kusu."

¹⁶ Nya se Paulo eto utitabo lɛnɔ etiki nya kenke bɔtɛyi mfo esoo, ɔ̀tsyɛtsyɪ ɔ̀su Aba eto diyi kaka bɔkpe Paulo nya ɔ̀su ɔ̀tɛyi wɛ etiki nya bɔtɛyi.

¹⁷ Nyaso Paulo ɔ̀kpadi omamanyɛ ninɛ wɛ dɪnyɛ lɛ mfɔ nya ɔ̀tɛyi wɛ nkɛ, "Kpa okosobi ɛmfɔ esuko mi ununɛ ɔflɔ. ɔ̀yenko ditiki kekɛle nkɛ lɛ ɔ̀tɛyi wɛ."

¹⁸ Lɛ nya esoo, omamanyɛ ɛmɛ ɔ̀kpa okosobi ɛmfɔ ɔ̀suko mɛ uninɛ ɛmɛ ɔflɔ. Nya ɔ̀tɛyi wɛ nkɛ, "Paulo wɛ bɔkpe lɛ diyo mfo lekpaɪ mɛ nya ɔ̀tɛyi mɛ nkɛ nkpa dɪkpefi nɛmfɔ mboko fɛ ɔflɔ lɛ ɔ̀tɛyi fɛ ditiki dɪtsyuɛ nɛ ɔ̀nyenko."

¹⁹ Nyaso bamamanyɛ ninɛ kenke eto ɔ̀tonkotonko ɛmfɔ ɔ̀kɔbɛ okosobi ɛmfɔ lɛ kɔni nya ɔ̀kpa wɛ usuko lekpo nya ɔ̀tɛ wɛ nkɛ, "Bɛ fanyenko fɛ atɛyi mɛ?"

²⁰ Nya ɔ̀tɛyi wɛ nkɛ, "Yudafo bɔtsyuɛ ɔ̀kɛ kenye ku mɛ beninɛ bɛnkɛ bɛɛbɛ bale fɛ lekpaɪ bɛ lɛ akpa Paulo aboko katsyako mfɔ kusɛɛ ku nsusu bɛ lɛ batɔ wɛ etiki ɛtsyuɛ. ²¹ Fɛɛ mamfo mɛ etiki, itsyise

mə betidi fe awosi ana ku kama əbəbiə lə kusu komə kala wə kusu. Betidi bamfo akle kenye bə boolo Paulo fe boodi lesa nye bənə ntu. Nyaso bale kusu bəbēbē ɛɛye lə fə. Boomuə əsuə besu babio lə kusu mfo, itsyise bale kusu bobē bə əbətəntə ətə mə nko.”

²² Bamamanyə eto ətənkotənkə əmfə əkə wə ato nkə, “Məntə lə kutsyuə saa lə usi ətə ditiki nə fətəyi mə mfo bləmbə!” Nya útə okosobi əmfə kusu didu.

Bákpa Paulo Bésuko Aba Eto Unyəsia Felike ɔflo.

²³ Nyamfo eto kamaa, omamanyə ninə əmfə əkpadi wə bəninə inuə nya ətəyi mə nkə, “Bəbēbē bamamanyə alofa ənuə bə luusu Kaisarea mmi ku kətsyə abombo ətəntəmbə. Bəbēbē betidi alofa ənuə bə tsya luutsyi afle ku betidi fosi akuanse bə ləəsia lə batəmini. ²⁴ Bitə Paulo batəmini lə usiə lə bəkpə wə bəyenko buə bisuko Aba eto Unyəsia Felike ɔflo.”

²⁵ Nya ətəntə kukue kutsyuə nkə befi besuko unyəsia əmə nkə,

²⁶ Kukue komfo etsyi mə Klaudio Lisia ɔflo nya minlə ko bufi kətsyese fə Boote kplə Felike minlə fə busiəsə.

²⁷ Yudafo dīmūə utidi əmfə nya yoofo budi bə bala bə baalo wə fe mintə bamamanyə miə bafo wə, itsyise nno bə Romanyə uni. ²⁸ Nyaso nkpa wə nsuko mə katsyako bə lə bəno lesa nə uyifo. ²⁹ Nnyə ntsyə lekpo minlə nnyə eso bəmuə wə mfo ye lə mə Yudafo eto afi əsuə nya inni bota kebu bo eso ele bə bəkpə wə lə diyə nye balo wə. ³⁰ Lə lefe nə utsyuə ləteyi mə ənkə bale disī bubu lə wə əsuə bə lə balo wə, lamfolamfo mbu disī minlə lə nkpa wə mboko fə ɔflo nya lə nteyi mba wə ku mə leke etiki miə befi kabua ka uyifo baboko fə ɔflo.

³¹ Nyaso bamamanyə bamfə eyifo lə lesa nə bətəyi mə əsuə. Nyaso ketsyē kamfə, bəkpə Paulo bəyenko taa Antipatri. ³² Nya se kale disīə, bamamanyə bə nye lə akpa əsinkli bəsu Aba eto diyokakpekə mfə, nya bətə mba ləəsia lə batəmini bə bayenko Paulo besuko Kaisarea. ³³ Se bəsu bədufə, bəkpə Paulo ku kukue ko bətə mə mfo bəsu bətə Aba eto Unyəsia əmə. ³⁴ Nya lə lefe nə ətəntə kukue komə boklaa, ətə Paulo kaka ətəyi. Se ətəntə nkə Paulo etsyi Kilikiaa, ³⁵ usi ətəyi wə nkə, “Muudufə lə fə etiki nyamfo əsuə nno nya kukəntə lə lefe nəmə ayo lə fonko betidi bə leke etiki mfə əbə.” Nya usi útə wə bamamanyə bə nnyə mfə nkə bəkpə Paulo besu beti bakpə lə diyə nə Oka Herodes létə lə bakase wə.

24

Yudafo Ála Etiki Bətəkə Paulo.

¹ Eyi anə eto kamaa, Usumunyə Ninə Kenke Ananias ku Yudafo eto bəninə bətsyuə ku mə Otsyiami wə bəkpə Tertulo əbə Kaisarea. Bəbə Felike ɔflo bə lə bəbə babo wə kabua ka Paulo nle buyifo.

² Nya se bəkpadi Pauloo, Tertulo əkpə kenye ətəyi nkə, “Bo Ububutidi, lefe kpa ni nəmfo, diyuə akə bo lenti eye lə fə kəbe ku bote butsyue bo fefi fanyenko bo eso. Nya bunyə boə bətsyikawuninsə seɛ kpa tsya əbə lə bo kaso mfo kenke. ³ Nyamfo eso bo Yudafo kenke lə fə ani bəso. ⁴ Nya bəle fə lekpa bəle boə lə bəye fə lefe bobiasə, lə etsyue ato anə etiki nya boəbə bətəyi itsyi lə osani əmfə əsuə.

⁵ “Se bunyə wə, bunyə boə uyifo nwə laakpə bulə, nya woatsyilama kafe lefe saa akabiasə Yudafo eto nsusu lə kalebe saa lə kaso kamfo kenke bə lə bənə asa bua baboko lə bənyə Aba lə əsuə. Nya wə ni ditsyukpa nə baakpo Nasarefo eto ətənkotənkə. ⁶ Nya bənyə tsya boə əkatsyilama kəyifo asa nnyə dīta bə əkpe bo Yudafo eto Disumuyo kəfo fə bīmūə wə. Bola boə eni boeyifo wə lesa nə dīnyə itə asa bua nnyə uyifo ətəntə lə bo afi əsuə. ⁷ Fə bamamanyə eto ətənkotənkə ninə Lisia dībə ətəntə wə ətəntə, nya útə əsuəale nkə wonko mba ləkə etiki bə lekpo eti lə fə əntəmi. ⁸ Nyaso ebofo wə bəntə lə anə lə etiki nnyə bətəyi mfo eyifo sidia.”

⁹ Nya Yudafo bamə kenke lekə bədi adansie bətəyi bətəkə lə nnyə kenke Tertulo ləteyi bə iyifo ətəntə.

Paulo Édi Etiki Ókpansə Wə Etiki Lə Felike Eto Əntəmi.

¹⁰ Nya lefe nə Aba eto unyəsia əmfə diyifo Paulo kəni nkə udi etiki, Paulo ətəntə kaso nkə, “Antə, nnyə miə fə ni futsyuə laakpo akpo lə Yudafo nti alə kpa ni nyamfo. Lə nyaso iyifo mə disuəyūə bə ndi etiki nləkə mə əsuə kaso lə fə əntəmi. ¹¹ Yuuyifo fə bote bənkə iyifo fə lefosi eyi ənuə ni nyamfo se mīmbə Yerusalem mīmbə lə Yudafo eto Disumuyo mfə bə lə ntə kedi. ¹² Nya kuutsyuə mənəy se bonko kuutsyuə nle etiki bunə nye mīnkpe bulə saa lə Yudafo eto Disumuyo mfə nye lə Yudafo eto ntsyako tsya nnyə lə umə əmə kəfo. ¹³ Nya betidi bamfo eto kuutsyuə saa əmbəfo kulesa bunyə kate sitinti, bə etiki nnyə bətəyi mfo eyifo sitinti. ¹⁴ Nyaa, ditiki nə əsuə ətəntəntə ku mə ni bənkə nnyə lə boantəmə eto Onanto eto bəfofokano eto kusu ko mə bənkə iyifo ditsyukpa nə nnyə lə mə əsuə. Nnyə ni bə mmo Moses eto kəfi nno kekeke ku asa nnyə bəwəni bəkpə lə Onanto eto bənyeləkətidi eto ekue əsuə. ¹⁵ Mfi əntəmi ntəkə lə Onanto

əsua fe kase mə tsya difi mə ənəmi bətəkə bə betidi ba kenkee, bə basεε ku babua tā ebodata betsyi okomə bəbə. ¹⁶ Lə nyamfo esoo, mfi mɔ əsuəale kenke nkpe bə nləkə mɔ nsusu nte lə nkpa lə nyamfo əsuə lə Onanto ku betidi kenke eto ənəmi.

¹⁷ “Ale kpə ni nyamfo mensike lə Yerusalem. Nya misinkli mimbə miə mufi ətəsa ntə bakombo ba ni mɔ kosate eto betidi nya lə ntə Onanto kedi tsya. ¹⁸ Lə lefe nə mɔnyifo disikpinkpi eto lekpa mɔnlosəə, Yudafɔ bətsyuə əbə bənyə mε lə Disumuyo mfɔ. Nya bonko mba laakpo kudu kakpe bulə saa mɔnyε. Nya mɔ əmə tsya mɔnkpe bulə saa. ¹⁹ Yofo budi bə Yudafɔ ba ditsyi Asia eto kasɔɔ, mə ele bə bəbə fə oflo. Nya lə mɔ ku mə kpε etiki ətsyuəə, nnya booləkə batēyi nε. ²⁰ Nnye betidi ba nsi mfɔo, yofo budi bə booteyi asa bua nnya eto dikpi nə bɔlo mə lefe nə Yudafɔ eto bakponko ninə ba leke mfɔ fε bɔkponko mε lekpo. ²¹ Enso ditiki nə mimbəsə okεε kato mɔnteyi lə lefe nə mɔnyə lə mə ənəmi minkə, ‘Mbə katsyako mfo lə nləkə mɔ əsuə kenye minkə mfo nno minkə bəkpənkpə si bootaka betsyi okomə bəbə’ eso békponko mε lekpo?”

²² Nyaso Felike wə nyi kusufɔfotsyɔntsyo eto ditsyukpa nya ofo ditiki nəmfo ɔno tintii, átēyi Yudafɔ bamfo nkə, “Bisinkli bəye isu ese lefe nə bamamanyə eto ɔtonkotonko kpε Lisia luubə fε lə nla ditiki nəmfo nləkə.” ²³ Nya útə kusu nkə omamanyə ninə kpa Paulo usu okpe lə diyo. Fεε bale wə ola kukɔnɔ, lə bətə wə bayetsyuə ba luubə bə bənyə wə nnye baboko wə asaa, kusu.

Paulo Átēyi Felike Ku Drusila Wə Etiki.

²⁴ Lə eyi asiani ətsyuə eto kamaa, Felike ku wə usiə Drusila wə ni Yudanya əbə, nya útə nkə bakpa Paulo baboko, nya údi mə etiki itsyi lə Yesu Kristo eto bofokanɔ əsuə. ²⁵ Nya lefe nə unsi ɔnlε asa kasɔ buləkə kate mə itsyi lə nkpə sεε siəsia ku əsuə ola bɔle ku Onanto eto lekpo kponkpo nə ləəbə bubə kama kamaa, sikpi alε Felike tinti. Mfɔo, nya Felike leteyi wə nkə, “Taka lə edu. Nya lə nsi nkε lefe sεε, muutə bakpadi fə bətə mε.” ²⁶ Nya se úbu nkə Paulo ebuyifo nte butsyuə utə wə esoo, úkakpe nkə bákakpadi wə lefe saa lə wonko wə lə bəkadi etiki lə bətsyuə.

²⁷ Lə alε ənuə eto kamaa, bələkə Felike bédunko nya báboko Porkio Festo lə wə kenye. Nya se Felike lεbεbε nkə Yudafɔ la wə asa esoo, útə kusu nkə Paulo si okε diyo nəmə mfɔ.

25

Paulo Éfi Wə Etiki Úsuko Okankplε Kaisare ɔflo.

¹ Eyi ətsyuə eto kama se Festo díbε údufə lə wə sininə kedikɔɔ, údu lə Kaisarea úsu Yerusalem. ² Mfɔ nya besumunyə ninə ku Yudafɔ eto beninə leteyi wə etiki itsyi lə Paulo əsuə. Nya bálε wə lekpa kpa bənkə ³ okpa Paulo oboko Yerusalem. Nya mə nsusu ni bənkə bɔɔbɔ bəsəkə wə lə kusu. Nya lə ubə ɔlε bofee, lə balo wə. ⁴ Nya Festo leteyi mə nkə, “Paulo labe lə diyo lə Kaesarea. Nya mintsya luubə mfo lefe kliminti eto kama. ⁵ Nyaso bitə lə mi beninə lə bəbə mfɔ lə bəbə bələkə kabua ka úyifo bate.”

⁶ Lə eyi inflamfla nye lefosi eto kamaa, Festo ésinkli úsu Kaesarea. Se kale dísiəə, ókpadi Paulo eto lekpo nəmfo. ⁷ Nya se Paulo díbε údufə lekpokakpoko mfɔo, Yudafɔ ba ditsyi Yerusalem əbə bənyə bətsyilama wə nya báwε etiki kpə bətəkə wə lə əsuə nya bámfo kenye buləkə kate ɔnukuale wə nkpe lə nnya.

⁸ Paulo édi etiki ɔtēyi nkə, “Ményifo kabua saa nta Yudafɔ eto kofi nye Disumuyo nye Okankplε Kaisare eto kofi əsuə mbu.”

⁹ Nya se Festo léla nkə lə Yudafɔ la wə asa esoo, ɔto Paulo nkə, “Ala fənkə esu Yerusalem lə nsu nkponko fə lekpo nəmə mfɔ?”

¹⁰ Nya Paulo leteyi wə nkə, “Owo. Iyifo mε kusutətə bənkə kasɔ kamfo eto Okankplε Kaisare kosate kponko mε lekpo nəmfo. Fə kosate yi sitinti fənkə manta kofi sa mbu nyifo kabua sa lə Yudafɔ əsuə. ¹¹ Lə nyifo lesa nə dínyə itə bə balo məə, mɔɔtonɔ miə balo mε! Fεε lə mánta kofi saa mbuu, yembutə kusu bə fə nye utidi bamba lə ufi mε utə betidi bamfo lə balo. Lə nyaso mfi mɔ etiki nle butsyə lə Okankplε Kaisare eto ənəmi!”

¹² Nyamfo eto kamaa, Festo ku wə beninə alε etiki nyamə bábε nya ɔtēyi Paulo bənkə, “Se féfi fə etiki fanlε Okankplε Kaisare butə esoo, ebusu Okankplε Kaisare eto ənəmi.”

Oka Agripa Ku Berenike Áno Paulo Eto Etiki.

¹³ Lə eyi ətsyuə eto kamaa, Oka Agripa ku wə ɔyimisio wə baakpo Bernike əbə Festo oflo lə Kaisarea bə lə bəbə bənyə wə bəsiasə. ¹⁴ Bəsia mfɔ eyi kpə nya Festo difi Paulo eto etiki ɔtēyi Oka əmfo nkə, “Osani utsyuə labe lə Aba eto diyo mfo, nya Felike léyani utsyuə. ¹⁵ Lefe nə mɔnsu Yerusalem, besumunyə ninə ku mə batonkotonko átēyi mε etiki nnya bála bətəkə wə, nya bətēyi mε bə ntə kusu lə balo wə dikpi.

¹⁶ “Nya mɔnləkə kasɔ mɔntε mə miə Romafɔ eto kofi məntə kusu bə balo utidi dikpi fε lə bakponko wə lekpo. Ele bə

bətə wə kusu lə wə ku betidi ba ləkə etiki lə batsya bətəyi nya fə lə balo wə dikpi. ¹⁷ Lefe nə bəbə mfo lə etiki nyamfo əsuəə, mintsya mémfi nnya ntsyə lə əsuə. Lə nnya kəsiasə eto olesiasə, ntə miə bakpa osani əmfo baboko mō lekpokakpoko. ¹⁸ Fəe etiki nnya bəfi lə wəə, menyifo etiki bua nnya mĩmbu miə nnya boofi lə wə əsuə. ¹⁹ Asa nnya bātəyi mfó eyifo etiki nnya ditsyi lə mə kafokanə ku utidi wə baakpə Yesu wə dikpə, nya Paulo, wə nle bətəyi nkə okpə nkpə əsuə! ²⁰ Iyifo mē basaa nya mante kase mōoye nla etiki nyamə. Lə nyaso nto Paulo lə woola nkə woefi ditiki nəmə usuko Yerusalem lə usu uləkə etiki nyamfo kenye lə Yerusalem mfó. ²¹ Nya Paulo lətəyi nkə óla nkə woefi wə etiki usuko Okankplə Kaisare lə udi, lə nyaso ntə miə beti wə bakpə lə diyo isu ese lefe nə mootsyese wə Okankplə əmə oflo.”

²² Nya Oka Agripa lətəyi Festo nkə, “Nla miə mō kosate lə nno wə ditiki nəmə.”

Nya Festo lətəyi wə nkə, “Ébənə ditiki nəmfo kuse!”

Paulo Ébə Agripa Eto Énəmi.

²³ Nya se kale disisəə, Oka Agripa ku Berenike áləkə ku bekankə bəbə lekayo nya bédufə lekpokakpoko mfó. Nya bama-manyə ku umə əmə eto beninə dítəkəko mə bəbə. Nya Festo dítə əsuəale nkə bakpa Paulo baboko.

²⁴ Nya Festo lətəyi nkə, “Oka Agripa ku mi mba kenke dibə bétəsyə mfo, osani əmfo ni utidi wə Yudafo ba nkpə lə Yerusalem ku Kaisare mfo kenke tsya léla bə balo! ²⁵ Fəe lə mō nsusu əsuəə, wényifo kulesa nə dítə bə balo wə dikpənkpi. Fəe wə əmə tsya nkə úfi wə etiki útə bo Okankplə. Nya mintsya mánni nko. ²⁶ Fəe be ni lesa nə ele bə nwóni ntə bo Okankplə əmfo? Itsyisee, wényifo tō kabua saa mə. Lə nyaso nkpa wə mboko mi ku fə Oka Agripa titlu, minkə lə bidufə lə wə ditiki əsuə lə bete mē ditiki nə ele bə nwóni ntsyese wə. ²⁷ Itsyisee, yanlekə bə nkpa nwə bákpə lə diyo ntsyese kasə kamfo eto Okankplə lə lefe nə eto lefe mənnyə kabua ka úyifo ka mōwóni ntsyese wə.”

26

Paulo Áta Wə Ísuə Éto Disi Lə Agripa Eto Énəmi.

¹ Nya Agripa lətəyi Paulo nkə, “Kusu kpe bə di fə etiki.”

Lə nnya esoo, Paulo ábesə wə koni kato nya údi etiki ótəyi nkə, ² “Bo Oka Səe Agripa, disi ekpə kpe mē mmi bə mofo mō ditiki buləkə kate lə fə ənəmi lə nnya eso Yudafo dífi etiki lə mē əsuə. ³ Itsyisee nyi miə fəə, eyi Yudafo eto kənə ka nkpə lə mə nti ku mə akpa kenke kukonə. Nyamfo

esoo, minlə fə lekpa kpa nē. Kpə utu lə ənə mō etiki ətə mē.

⁴ “Yudafo kenke yi kase minlə mō əsuə ola idu lə mō sikpəfi lefe lə mō umə ku lə Yerusalem tsya. ⁵ Lə boótəyi onukualəe, nko seka misía nkpə fə Farisinə tsyi taa mō sikpəfi lefe nē. Nya Yudafo eto afi ku akpa kpe ale eso nsumu bamba saa eto ale kenke. ⁶ Lə nyaso ete bəfi etiki nyamfo banle butəkə mē lə əsuə nē lə kase mińyə minlə kusu bobə itə kenye ka Onanto lətəyi bo bana mə utsyə eso. ⁷ Israelfə eto lefosi atobi ənəə nnya kenke lə bokplatsya kekəle kətsyə ku kakomi bə lə mə tsya lə bənyə kusu ko minlə bobə mfo. Bo Oka Səe, nyamfo eso Yudafo nle mē kenye bola kətəkə mē etiki lə əsuə nē. ⁸ Beso ele bə ilə bə mi mba nkpe mfo kenke fo bənə biə Onanto aatakasə bəkpənkpə?

⁹ “Lefe nə léfe mməə, mfi nnya ntəkə lə mō əsuə miə muuyifo lesa saa nə moofə lə nńyə lə Yesu wə ni Nasarenyə eto mba ntəkəko wə lə əsuə. ¹⁰ Yudafo eto besumunyə ninə ətə mē əsuəale bə mmmuə betidi kenke kpə nkpe lə diyo lə Yerusalem. Nya mba bálo lə mə nti tsyaa, íyifo mō lelabi bə ibə nko ¹¹ Ntəkəko mə nya mĩnkpə mə nya mĩnte mə ohíə eye isu kəmə bamba ka letsyo kulaa tsya. Nya mĩntə miə beyifo mə asafimfi lə Yudafo eto ntsyako kenke. Nya mińyə mə lə əsuə ku ləblofi miə bedi mbusiotiki nnya dińyə lə Yesu əsuə.

Paulo Átəyi Kase Útsyi Ówuninsə Útəkəko Yesu Kama.

¹² “Nko eto ditsyəbi əsuə minke minye mintə lə Damasko ku əsuəale fə kase besumunyə ninə dítə mē. ¹³ Bo Oka Səe, kase minye kusu lə kakomi eto lefosi ənəə lefee, nnyə diyənde nə lekpa lenso mfenti eto kofe ditsyi kato nya lékpo létsyilama bonko mba nye bəntə. ¹⁴ Nya mfó se bəmbə didu bónəə, nno okəe utsyue lə Yudafo eto sele əsuə nle bətəyi nkə, ‘Saulo, Saulo, beso fəńyə mē lə əsuə nko? Lə áta biyu kokpaa, fə kosate ete loofə lefabe.’

¹⁵ “Nya mĩntə wə minkə, ‘Bonamute, owoe fe ni?’

“Nya okəe əmə lətəyi nkə, ‘Mō ni Yesu wə fanle bəkpənkə kekəle. ¹⁶ Mōmōə, taka əńyə! Se mĩnkələkə əsuə mĩnte fə esoo, muufi fə nyifo mō uyifoyifo. Ébətəyi kawunsia eto betidi kenke lesa nə fənyə mfo ku asa nnya muukələkə nkate fə. ¹⁷ Nya kaka minlə fə bətsyesee, moose fə, nləkə fə ntsyiko lə fə betidi ku lə bele bamba tsya nti. ¹⁸ Muutə asini mə ənəmi nnya luutə bə ebuləkə mə etsyiko lə Obonsam eto əsuəale ku ketuntu ka bankpə əsuə bə lə bafə Onanto eto əsuəale ku diyənde nə əsuə onkpe banə. Bə lə

Onanto læ ufi mæ abua ðtsye mæ itæ bæ læ bøn̄yæ kæsiæko kato fe mba ðlækæ óboko wæ ako báfiani mba ðlækæ utschæ itsyise báfo mæ bán̄o eso.’

Paulo Édi Etiki Itsyi Wæ Keyifo Ésuæ.

¹⁹ “Læ nyasoo, Oka Agripa, nyamfo eso mányæ buyifo læ nnya Onanto ðlækæ óte mæ itsyi kato æsuæ nē. ²⁰ Ntsyiko Ditiki Sæ nēmæ budi kate Damaskofō læ nnya kama Yerusalemfō, læ nnya kama Yudafo kenke ku mba lenni Yudafo tsa miæ besinkli læ mæ abua æsuæ læ befi mæ æsuæ bætæ Onanto, læ bate læ mæ asayifoyifo æsuæ bæ bátsyi báwuninsæ sititi. ²¹ Nyamfo eso Yudafo dímuæ mæ læ Yudafo eto Dísumuyo nē. Nya bála bæ eni baalo mæ. ²² Fæ Onanto ælækæ mæ utschyiko læ mæ ani. Nyaso minsi minkpæ nkpæ minle adansie nyamfo budi kate mi beninæ ku betidi kenke tsa nē. Lesa næ minle bótseyi mfoo, nnya tututu ni nnya Onanto eto bøn̄yelækætidi ku nnya Moses leteyi bæ yuubæ itæ nē. ²³ Nya ni bæ Nwæ Onanto Lékpō ðhile Utsyæ ebubæ unyæ kanyi. Nya wæ ni utidi tute wæ lootaka utschyiko ókomæ ubæ, nya wæ luunæ diyænde oboko Yudafo ku mba lenni Yudafo kenke.”

²⁴ Lamfolamfoo, Festo áfa óteyi nkæ, “Paulo, disi ábia fæ! Fæ sikuente kplæ siamæ ábiasæ fæ disi!”

²⁵ Nya Paulo leteyi nkæ, “Ubututidi Festo, disi mambia mæ. Biemfi ditiki námfo fe aytetiki. Etiki tinti minle bótseyi. ²⁶ Sitinti, Oka Agripa yi etiki nnya minle bótseyi mfo. Nyaso minle wæ etiki budinko ku utu faa nē. Mfo nno miæ nyamfo eto kulesa menyifo wæ akulasa, uyi nnya lesa saa. ²⁷ Oka Agripa, áfo nnya Onanto eto bøn̄yelækætidi leteyi áno? Nyi miæ áfo mæ áno.”

²⁸ Nya Agripa letō Paulo nkæ, “Ala fæ ntsyi n̄wuninsæ mfiani Ukristonyæ læ lefe klíminti námfo æsuæ?”

²⁹ Nya Paulo ditæ m̄buaye nkæ, “Lefe klíminti dini o-o, lekentsyæ dinii, nle ola boto mmi minkæ, mi mba nkpe mfo kenke tsiy b̄wuninsæ fe mintsya kæ. Fæ biun̄yæ kanyi bakpe mi amana fe kase mō nle bun̄yæ mæ!”

³⁰ Nya Oka Agripa ku Festo ku Bernike ku betidi bamba bamfō kenke létaka bøn̄yæ. ³¹ Nya se batata bábo læ mfoo, bákpe ðisi læ Paulo eto ditiki námfo æsuæ bátseyi bøn̄kæ, “Utidi ámfo menyifo lesa saa bua næ ele bæ balo wæ nye bakpe wæ læ diyo.”

³² Nya Agripa leteyi Festo nkæ, “Eni boofō wæ boyani lenni nya úkefi ditiki námfo útsyæ Okankplæ Kaisare læ ænæmi eso.”

27

Bákpa Paulo Bésuko Roma.

¹ Nya lefe næ báse uyi bøn̄kæ ele bæ busu Roma læ Italiaa, bákpa Paulo ku mba bákpe læ diyo ku babamba bákpe læ omamanyæ ninæ wæ baakpo Yulio eto ani. We ni Okankplæ eto bamamanyæ eto dítsyua eto uninæ. ² Nya búfi óklo wæ dítsyi Adramitio nya útæ ænæmi Asia eto lekpake eti. Nya bo ku Makedonianyæ wæ baakpo Aristarko wæ dítsyi Tesalonika dísiæ læ óklo æmæ.

³ Nya lefe næ kale dísiæ, bóyo Sidon eto lekpō kenye. Mfō Yulio ditæ Paulo kusu kafo faa nkæ usu umæ læ usu unyæ wæ bayetsyua itæ læ bætæ wæ asa nnya wuufi óye kusu. ⁴ Nya se busi búdu mfōo læ óklo æsuæ nya læ kase ufiebi æmæ leke kenye ale esoo, bóye Kipro eto ðnwedukue eti kaka bóbo læ ufiebi æmæ æsuæ. ⁵ Nya se bófe mfōo, bóye læ Kilikia ku Pamfilia eto lekpō kenye, nya búsu búnyæ læ umæ wæ baakpo Mira læ Likia eto lekpake. ⁶ Læ mfō omamanyæ ninæ wæ nyen̄ko bo ænyæ óklo utschyæ wæ dítsyi Aleksandria óntō læ Italia eto kaso. Nya útæ búsiæ læ wæ.

⁷ Nya læ eyi kpæ eto kamaa, ilæ fe búsu bóyo umæ wæ baakpo Knido. Nya læ ufiebi wæ nle bóso keklege esoo, bóamfo bóye kesu setō. Nyaso se búdufæ Salmonæ, bótsyi bóye búsu Kreta ófio kaka kaso kamaa díti ufiebi æmæ eso wánke kenye ale. ⁸ Disiale fe bóye búsu búdufæ kaka baakpo Óklo eto Kæn̄yænkō ka leleke ka dimensitsyo ku umæ wæ baakpo Lasea.

⁹ Nya se búkedi eyi kpæ læ kusu ko bøn̄yæ esoo, Yudafo eto kenye leklege ébofe. Nya bóye læ ntu æsuæ læ lefe námfo ebubæ eke ale eso. Læ nyamfo esoo, Paulo ále mæ kóle nkæ, ¹⁰ “Boanto mæ, nnyæ minkæ bo kusu bóye idu mōmō entō æbæ ale bóke kaso, itsyise óklo ámfo ebudufæ læ bulæ æsuæ, nya asa kpæ ku betidi tsa ebótsylō.” ¹¹ Fæ bamamanyæ eto uninæ ámfo áfo óklo æmæ eto okanka ku óklo sate eto lesa næ bátseyi óno enso nnya Paulo leteyi. ¹² Nyaso se ónwékætsyæko kamæ mánleke itæ lefe kentsyæ se leyō lefe nle bubæ esoo, mba wæ ku mæ nye kusu áteyi bøn̄kæ bala bæ baayæ besu bedufæ Foinike bomu. Mfoti ebóleke itæ mæ bóke læ leyō lefe næmæ. Itsyise Foinike eyifo umæ læ Kreta eto kaso eto kaka kakolō kpæ lætsyæ ónwæ nnya leeti ufiebi kusu læ kofe eto diyo kedufæko eti.

Ufiebi Keklege Áso Læ Lekpo Ésuæ.

¹³ Læ lefe námfo ufiebi sæ utschyæ etsyiko bóso ketsyi ðnwedikue eti, nya iyifo fe yóleke itæ kusu bóye. Læ nyaso b̄m̄muæ æsuæ nya b̄du báye læ Kreta ófio. ¹⁴ Fæ lamfolamfoo, ufiebi bua utschyæ ko dítsyiko bóso itsyi læ kodian̄i eto lekpake itsyi læ

Kreta eti. ¹⁵ Nya óso útsyi óklo amə eto seto óbesə kato. Bala bæ læ yóoleke læ batsyi óklo amə eto ənəmi bawuninsə besuko kaso eti, tsya bamfo. Nyaso báyaní wə nya ufiebi amə lesó útsyi wə óyenko. ¹⁶ Nya kama kamaa, búsu búnyə kabionko seke kətsyuə læ kaso ka ntu letsyilama ka baakpo Kauda eto kutsya koni. Nya disiale fe bófo bo óklo keke amə botsyasə læ ókplə wə əsuə bunsí. ¹⁷ Nya se bənyə bæ bulə saa ensibəə, béfi kekuə bákile óklo kplə amə tsya. Báte síkpi bənkə ufiebi ebóso utsyi wə usu ókplə læ kota eto kəwunimi bua əsuə læ Líbia eto lekpo kenye. Nyaso bábokosə ufiebi nto mfiá bo bátsyasə læ óklo amə əsuə kaso. Lə nyamfo eso ufiebi amə ənə wə óyenko. ¹⁸ Se kale dísiə fe ufiebi amə dímanye to bóso, bétsyiko bíkə bia nkpe læ wə kəfo buləkə kato kakpe læ ntu əsuə. ¹⁹ Nya læ díyi tsyafə əsuə, bétsyiko óklo amə eto biyifokə kpe tsya bóse kato kakpe. ²⁰ Lə eyi kpe nnya dítakəə, ufiebi amə áso kekleke isí eso itə bæ bənyə kofe nye befandebi. Nya itə bæ bo kpe ménsibe kusu boə busi bóke nkpe kon!

²¹ Nya lefe kpe əbə léfe bankə koni bendi lesa, mfó Paulo létaka únyə læ mə ənəmi nya óteyi mə nkə, “Mə bayimi, læ nnya ete bəno mə etikii, eni bóendu læ Kreta, enni asa nyamfo kenke məmbə itsyə bo mmə. ²² Nyaso nle mi lekprakpa tinti minkə bekpe utu, óklo amə ebonyá, fəe bo kuutsyuə saa embukpə! ²³ Itsyise kənə ku ketsyee, Onanto wə mbə mə ini wə meesumuú, wə ótonkpe əbə únyə mə læ óflo. ²⁴ Nya óteyi mə nkə, ‘Paulo, mensite síkpi. Ele bæ efi fá ditiki əsuko Kaisare əflo! Itsyise Onanto kpe kəfo ekpe, únyə fonko mba nye kusu kaminsə eso mi kutsyuə saa embonyá.’ ²⁵ Nyaso mə betidi, bimua utu bələ! Mfo Onanto nno, lesa saa ebuhə itə fe kase óteyi mə. ²⁶ Fəe ele bæ óklo amə su ósi læ kəwunimi əsuə læ kaso ka ntu letsyilama.”

²⁷ Nya ufiebi dískosə bóso ketinkəsə bo seto ku kama læ Adria eto lekpo əsuə itə lefosi eyi ana. Nya læ lefosi díyi nale eto ntsyentii, bo óklo amə eto beyifoyifo ebu bənkə bóonyi bafi kaso kətsyuə. ²⁸ Mfo nya bəsusu ntu bomə eto letsyobi bábe, nya bənyə bənkə ntu bomə eto letsyobi eyifo fe akpa kolofa akrafosi ənuə. Nya se besi báye bəsu seto sekeə, besi bəsusu nya bənyə bæ ntu bomə eto letsyobi eyifo akpa afosi əwənbə. ²⁹ Nya se báte síkpi bənkə ufiebi ebóso utsyi óklo amə usu óso læ abansə ətsyuə əsuə esoo, báyaní bitu bəna bia nkpe kalende tinti læmuə óklo kənyənsə læ kalebe kani. Nya bənyə nya bákato ola kekleke bæ kale læ kəsia mlə. ³⁰ Nyaso se óklo amə eto beyifoyifo léla bæ læ bətsyetsyi bedu esoo, bələkə óklo keke

amə bətəkə læ ntu əsuə nya bákó báteyi bənkə bála bæ babe læ óklo kplə amə eto seto sia bákpe bitu bia nkpe kalende ebofo óklo amə bumua kətsyə. ³¹ Fəe Paulo áteyi bamamanyə ku mə uninə nkə, “Lə betidi bamfo manke læ óklo əmfo kafo, biukpə.” ³² Nyaso bamamanyə bamfo ála ukuə wə ləkobe óklo keke amə onle, nya báyaní wə bákpe læ ntu bomə əsuə.

³³ Nya lefe nə kale nle busiə, Paulo ále mə lekprakpa nkə məmble di lesa. Nya usi óteyi mə nkə, “Eyi lefosi ana nə se bəke læ bulə əsuə nya mi kuutsyuə saa ménsifi to kulesa ókpe kenye. ³⁴ Lə nyaso nle mi lekprakpa minkə, bídi lesatsyuə læ binyə əsuəale itə bæ biembukpə. Itsyise læ óso óni embusiə læ mi əsuə.” ³⁵ Nyaso Paulo éfi dídisa, nya se óso Onanto ani læ məmble eto ənəmi mfó, úbudi lesa nəmə dítsyuə údi. ³⁶ Lamfolamfoo, utsyuə saa eto utu əsiə kaso nya məmble dítsyuə lesa nəmə budi. ³⁷ Betidi bæ leke læ óklo amə kəfo eyifo betidi alofa ənuə awosi akuanse ku ekuə. ³⁸ Nya se bədi bálósə, betidi bamə esi bələkə bídikə bia kenke díbu læ óklo amə kəfo bákpe læ ntu əsuə, itə bæ óklo amə átaka kalende.

Óklo Əmə Ába Úsensə.

³⁹ Lefe nə kale dísiə kakpaa, bənyə lekpo kenye bətsyə lekpo mfó. Fəe bənyə óklo eto ónwəkətsyəkə kətsyuə læ lekpo kenye mfó kaka beebu bæ yóoleke bæ baye læ besu bənyənsə óklo amə. ⁴⁰ Nyaso bala kekue ka ləkobe bitu bia læmuə óklo kənyənsə, nya bányankli kekue ka ləkobe óklo amə eto nnya laate wə kusu læ óle bóye. Nya bábesə óklo amə eto mfiá bo ufiebi leetsyi itə læ ufiebi amə læ unə mə óyenko usuko. ⁴¹ Nya se báye bantó, óklo amə əsu ósi læ kəwunimi əsuə itə bæ wénsifo bóye bio. Nya se ufiebi tsya nle bóso kəkə wə kama esoo, óba úsensə kenke.

⁴² Nya se bamamanyə bamfo díbu bæ mba bákpe læ Aba eto díyo bamə ebut-syetsyi bedu, bələkə nsusu bæ læ baso mə balo. ⁴³ Fəe se mə ótonkotónko əmfo léla nkə woafó Paulo læ nkpe esoo, wántóno ku mə. Nyaso útə kusu nkə nwə kee loofó, læ basa bedufə læ ntu bomə əsuə læ bəke babo. ⁴⁴ Nya mba luubu tsyaa, læ bəsiə læ óklo amə eto kətsyə ku lesa nə kee loofó mə butsyi kayenko læ ntu bomə əsuə kabosə kesuko utuflo. Lə nyaso bomble éyifo nko nya bóbo búsu lekpo kenye mfó, bo kutsyuə saa ménkpe.

28

Paulo Éyifo Ayanisa Itsyuə Lə Malta.

¹ Lefe nə bóbo bófe læ bulə bomə əsuə, búsu bóte bənkə mfó ni kaso ka ntu

letsyilama baakpo Malta. ² Nya kaso kamfo eto betidi léfo bo kukono. Lefe namfo eyifo osomi ku leyó lefe, nyaso bátsyaka ute kplé læ lekpo kenye bætə bo nya báfo bo kukono. ³ Nya lefe næ Paulo nle atoni ət̄syuə bəse læ ubə okpe læ ute əmə əsuə, owa utsyuə ko lebo læ atoni nyamə nti itsyi læ ute əmə eto leyilabi eso, nya óbe óye ókle Paulo eto koni. ⁴ Nya se mfó eto betidi dínyə bæ owa əmfo faka læ wə koni əsuə, báteyi bənkə, “Utidi əmfo eyifo nwə laalo betidi. Nyaso itə bæ ɔbo utsyi læ lekpo eto ukpə kəmiə tsyaa, bo Ufiə ɔnukuale ɛmbətɔno nkə usiə nkpə.” ⁵ Nya Paulo lewunya wə læ wə koni ókpe læ ute əmə kəmiə nya kulesa saa mən̄yifo wə tsya. ⁶ Nya betidi ba dínyə banle wə bobee, díbu bæ wɔɔfo nye wɔɔso kaso ukpə lamfolumfo. Nya se bənyə bábe wə eklee fe kulesa məmbəə, bətsyi mə nsusu læ wə əsuə báwuninsə nya báteyi bənkə ufiə utsyuə uni.

⁷ Nya kaka búsu bóyifa mfóo, éyifo kaso ka lefi Oka Publio eto diyo. Nya oka əmfo tsya léfo bo ku disuəyua, nya óbe bo itə eyi ət̄syə sɔɔ. ⁸ Lə lefe nəmfo tututu, Publio eto anto áno bufi. Atikesi əmuə wə, nya ɔnle kəfo boto tsya. Nya se Paulo dísu wə ɔfo læ diyo nya óto ola nya úfi ani útəkə læ wəə, bufi bomə áye wə. ⁹ Se bánɔ bæ bufi bomə áye wəə, befimfi ba kenke nkpe læ kaso kamə məmble ábo bəbə, nya Paulo lét̄syə mə. ¹⁰ Nya læ eyifosa nyamfo esoo, bátsyē bo asa kpə. Nya se lefe léyo bæ hudu mfo, báboko bo asa kpə bæ bufi bóyē kusu.

Bédu Lə Malta Bésu Roma.

¹¹ Búsiə mfó éfo afa ət̄syə fe búdu. Lefe næ bənlə buluu, búsiə læ óklo wə baakpo bənkə Bafimfi Eto Bəfiə wə dítsyi Aleksandria wə díbə únyə læ kaso kamfo læ leyó lefe nəmə mfó. ¹² Se búdu mfóo, umənkplé wə búsu búnyə ni Sirakusa. Nya búsiə mfo tsya eyi ət̄syə. ¹³ Se búdu mfóo, bóyē búsu búdufə Regio. Nya se kale dísiə, ufiəbi sɛɛ ət̄syiko bɔso ketsyi bo kama wə lewunsəko bo, wə lékpa bo úsuko Puteoli læ diyi nuəfə əsuə. ¹⁴ Nya mfóo, búsu búnyə mba bafokanɔfo bətsyuə, nya bálé bo lekpakpa bæ busiə læ mə ɔfo eyi akuanse. Lə nyamfo eto kama se búdu mfóo, búsu búdufə Roma. ¹⁵ Nya se bayimi ba nkpe læ Roma tsya lenɔ bæ bókpe kusu bələ bubəə, bətsyuə ba dítsyi faa əbə bákɔ læ bo læ Apia eto asi. Nya bətsyuə tsya díbə bákɔ læ bo læ kaka baakpo Nsɔnoɔ Ntsyə. Se Paulo dínyə məə, ɔso Onanto ani, nya isi ékpə wə nkəale enso.

Bésu Bédufə Roma.

¹⁶ Nya lefe næ búsu búdufə Romaa, bətə Paulo kusu bæ úsiə kaka woala. Nya bətə

kusu bæ bamamanyə bamə eto ɔni kase wə.

¹⁷ Lə eyi ət̄syə kamaa, Paulo ákpadi Yudafo eto batankotənkɔ ba nkpe læ mfó kenke bəbə básɔ lebo. Se bátsyaa, ət̄eyi mə nkə, “Mɔ bayimi, Yudafo ba nkpe læ Yerusalem dímuə mə nya befi mə bésu bətə Romafɔ eto Aba bənkə okponko mə lekpo læ lefe nə eto lefe nə mən̄yifo bo Yudafo eto kutsyuə saa kulesa nye úta bo banamə eto lekpa saa mbu. ¹⁸ Romafɔ bamfó ákponko mə lekpo nya bála bæ læ bayani mə. Itsyisee, bənyə lesa nə əsuə bóyē balo mə nye balo mə díkpi fe kase Yudafo eto beninə ba dímuə mə ləla. ¹⁹ Nya lefe nəmfo se Yudafo bamfó dímantəno læ nyamfó əsuəə, ótəno nkə nteyi mə læ nla miə bakpa mə læ nsu nyə Okankplé Kaisare kosate ɔfo. Nya yenyifo mə lelabi miə maala bo kaso eto betidi kenye. ²⁰ Nyamfo eso minkpadi mi læ ndiko mi etiki nɛ. Itsyise Nwə Onanto Lékpɔ ɔhile Utsyə ini Israelfɔ kenke eto nwə banle kusu bobee, wə ni nwə mimfo mino miə wə ni nwə eso baakpe mə læ amana əsuə nɛ.”

²¹ Nya báteyi wə bənkə, “Bo alee, bóamfo tɔ kulesa itsyi læ fə əsuə. Nya bóamfo kukue nye kenye bua saa læ fə əsuə itsyi læ bayimi ba dítsyi Yudea bəbə bo ɔfo. ²² Fɛɛ bola boə boano lesatsyuə itsyi læ lesa nə fáfo fánɔ mfo əsuə. Itsyise sintintii, baanteyi kulesa sɛɛ sa itsyi læ dítsyukpa nəmfo əsuə ku kalebe saa.”

²³ Nyaso bətsyə wə diyi ləni, nya betidi kpə díbə wə ɔfo. Mfo nya údi mə etiki itsyi læ Onanto eto sekakedikɔ əsuə. Nya ókpa mə nsusu úsuko kaka Moses ku Onanto eto bənyeləkətidi lewɔni asa bətsyə itsyi læ Yesu əsuə. Nya údi mə etiki idu læ olesia isu ese læ dítsyitsyo lefe. ²⁴ Nya betidi bətsyuə læ mə nti léfo wə bánɔ, fɛɛ bətsyuə tsya dímamfo lesa nə ət̄eyi banɔ. ²⁵ Nya etiki nyamfo léboko kənə læ mə nti. Nya se banle busənsə keluu, Paulo áteyi mə etiki fefe namfo nkə, “ɔnukuale uni bæ Lewonɔ Kenke leyé læ Yesaya əsuə nya ət̄eyi bo banamə bənkə,

²⁶ ‘Bisu bikateyi Yudafo bənkə,

“Bionɔ fe biəmbonɔ kaso,

nya buinyə nya biəmbunyə fe bisu bete.”

²⁷ Itsyise betidi bamfo eto ketu kpe ale,

nya mə ato etidi,

nya bəti mə ənəmi tsya.

Lenni nko innii, eni ele bæ mə ənəmi nnyə,

nya mə ato tsya ebɔno,

nya mə nsusu tsya ebokpa kɛ

bə læ bətsyi bawuninsə læ bəbə mə ɔfo bæ læ mə, Onantoo, læ ntsya mə.’ ”

²⁸⁻²⁹ Nya Paulo lélosə wə etiki nyamə nkə, “Ele bæ nteyi mi læ bete biənkə, ditiki

nə Onanto luufi ofo betidi lə nkprəə, bəfi ni bésuko mba lenni Yudafə. Nya məə, bofo ni banɔ!”

³⁰ Nya Paulo ləke mfoó ale ənuə lə diyo nə ófo úkafó kayo, nya úkafo betidi ba kenke ba díkəbə wə ofo. ³¹ Óbe Onanto eto sekakediko letsya ku wə utu ku əsuəale útə mə, nya óte mə asa nnya ləye lə Bonanto Yesu Kristo əsuə. Nya kutsyuə saa ménti wə kusu.

ROMAFƆ

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Ɖtɔ Romafɔ

¹ Mɔ, Paulo, wɛ ni Yesu Kristo eto uyififo, nya mini nwɛ bɔtsyese ku Onanto dilɛkɛ nkɛ mbɛ wɛ Ditiki Sɛɛ letsyaa, mɔ ni nwɛ lɛwɔni kukue komfo nɛ. ² Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛ ɔteyi wɛ bɛnyɛlɛkɛtidi ba ɛlɛkɛ ɛtsyɛ nkɛ wuulɛkɛ ote kawunsia fe kase bawɔni bɔkpe lɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue ɛsuɛ. ³ Kateyiketsye kamfo etsyi lɛ Onanto eto Ubi wɛ ni Bonamute Yesu Kristo ɛsuɛ. Bɔle wɛ fe kawunsia kamfo eto utidi wɛ ni Oka David eto kafo eto ubi. ⁴ Nya eye lɛ Lɛwɔnɔ Kenke ɛsuɛ, Onanto ɛlɛkɛ wɛ ɔte betidi lɛ wɛ ɛsuɛale ɛsuɛ nkɛ wɛ ni wɛ ubi wɛ ɔtakasɛ utsyiko ɔkɔmɛ. ⁵ Nya eye lɛ Kristo ɛsuɛ, Onanto ɛnyɛ bo kaminsɛ nya ɛfi bo ɛyifo wɛ batɔnkpe itɔ Kristo bɛ lɛ butɔ kawunsia eto betidi lɛ bafɔ wɛ banɔ lɛ beyifo wɛ lelabi. ⁶ Nya mimba nkpe lɛ Roma tsya, eyifo betidi ba Onanto lɛkpadi nkɛ bibɛ befiani Yesu Kristo eto bale.

⁷ Nyamfo eso minle kukue komfo bɔwɔni kɛtɔ mi mba kenke nkpe lɛ Roma nya Onanto laala mi, nya ɔkpadi mi nkɛ, bibɛ befiani wɛ bale nɛ.

Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonɔ ku diyuɛ lɛ disiaɔo mi.

Paulo Ɖla Nkɛ Lɛ Ubɛ Unyɛ Mɔ.

⁸ Dituteɛ, nye lɛ Yesu Kristo ɛsuɛ nle mɔ Onanto ani bɔsɔ lɛ mi disi, itsyise kawunsia eto betidi kenke ɔnɔ kase bɛfo Onanto bɛnɔ. ⁹ Onanto wɛ eto keyifo meeyifo ku kafo faa, nwɛ eto Ditiki Sɛɛ nɛ maabe letsya itsyi lɛ wɛ ubi ɛsuɛ, wɛ ni futsyɛ luulɛkɛ ote nkɛ maanta mi ɛsuɛ kulefe lɛ nle ola boto nɛ. ¹⁰ Nya lefe saa nɛ minle ola botoo, maale Onanto lɛkpakpa minkɛ lɛ iyifo wɛ lelabil, lɛ nyɛ kusu lɛ mbɛ nyɛ mi lɛ lefe nɛmfo ɛsuɛ.

¹¹ Iyifo mɔ lelabi kekkele bɛ lɛ mbɛ nnyɛ mi lɛ nwunsɔko mi lɛ lɛwɔnɔ ɛsuɛ bɛ lɛ binyɛ ɛsuɛale. ¹² Lesa nɛ minle bɔteyi mfo ni bɛnkɛ lɛ bɔkpe bo ɛsuɛ nkɛale lɛ lefe nɛmfo kemia, lɛ mi bɔfokanɔ lɛ bɔkpe mɛ nkɛale, lɛ mintsyɛ lɛ nkpe mi nkɛale.

¹³ Mɔ bayimi, nla miɛ bete biɛnkɛ iyifo mɔ ketsyue lɛ lefe kpɛ ɛsuɛ bɛ lɛ mbɛ mi ɔfo, fɛɛ yɛntɛ mɛ kusu nko. Iyifo mɔ lelabi bɛnkɛ nwunsɔko betidi lɛ bafɔ Kristo banɔ lɛ mi nti fe kase minyifo lɛ betidi ba lenni Yudafo bamba nti. ¹⁴ Nko eto keyifo kamfo eyifo lesa nɛ ele bɛ nyifo ntɛ utidi saa, Grikiɔ ku mba lenni Grikiɔ, ku betidi ba nyi ekue ku mba lenyi ekue tsya. ¹⁵ Lɛ nyamfo eso maabeɛ kekkele

bɛ mbɛ nteyi mi mba nkpe lɛ Roma tsya Ditiki Sɛɛ nɛmfo.

Ɖsuɛale Nya Ditiki Sɛɛ Nɛmfo Nkpe.

¹⁶ Ditiki Sɛɛ nɛmɔ eto bɔteyi anle mɛ kofani, itsyise iyifo Onanto eto ɛsuɛale nya lɛtɛ ɛtsyua saa wɛ laafokanɔ lɛ unyɛ nkpe. Yudafo ni betute ba lɛwɔnɔ fe mba lenni Yudafo lɛ bɛtɛkɛ. ¹⁷ Ditiki Sɛɛ nɛmfo ɛlɛkɛ kusu sɛɛ ko lɛlɛkɛ Onanto eto lelabi kate. Nya kusu sɛɛ komfo etsyi lɛ bɔfokanɔ ɛsuɛ idu lɛ kasɔ ketsyikoko isu ese lɛ kalosɛko. Lɛ fe kase bawɔni lɛ Awɔnisa Kenke eto Kukue ɛsuɛ bɛnkɛ, "Utidi wɛ ke ni ɔsɛ lɛ Onanto eto ɛnami eye lɛ bɔfokanɔ ɛsuɛ, wɛ hɔ luusia nkpe nɛ."

Onanto Ɖnyɛ Ɖblo Lɛ Lebua Saa Eto Okle Ɖsuɛ.

¹⁸ Onanto ɛlɛkɛ wɛ leblofi itsyi taa kato kate lɛ asa nnya diɛnyɛ wɛ ɛsuɛ ku asa bua eto eyifosa nnya leeti betidi kusu bɛ lɛ baye ɔnukuale ɛmɛ kosate bote. ¹⁹ Wɛnyɛ ɔblo itsyise betidi ɛnyɛ Onanto eto asa nnya ɛyifo ketsyue lekpo wuee. Itsyise Onanto kosate dilɛkɛ nnya wuee ɔte mɛ. ²⁰ Itsyise idu lɛ lefe nɛ Onanto diɛyifo kawunsia, asa nnya kenke ɛyifo utsyɛ lɛ kee, ɛlɛkɛ Wɛ ɛsuɛale manlo nnya bɛnnyɛ ku wɛ ditsyɛ bɛnnyɛ ku bo ɛnami kate. Nyaso kuutsyua saa bio ɛmbofo bɔteyi nkɛ woamfo Onanto ɔnɔ.

²¹ Ite bɛ betidi yi Onanto tsyaa, beemfi dibu nɛ diɛnyɛ itɛ wɛ kɛtɛ wɛ. Nya baansɔ wɛ ani tsya. Lɛ nnya kenyeɛ, asa bimba eto disi ete beebu. Nsusu sɛ saa ɛmbɛ mɛ nya mɛ nsusu leena tɛtɛ. ²² Nya bɛnyɛ mɛ ɛsuɛ fe babesibe, fɛɛ bamumu beni. ²³ Nya baaye Onanto wɛ ni nkpe kenke busumu, kefi atɛsɛ kɛtɛ asa bimba nnya lɛmbɛ nkpe. Beefi asa fe utidi nye baklobɛ nye bebuki akpa ana nye bebuki ba laakpi lɛ kasɔ fe owa eto okle kesumu bon.

²⁴ Lɛ nyasoo, Onanto ɛlɛkɛ mɛ ani, nkɛ beyifo lesa nɛ kee baala. Nya beefi mɛ ɛsuɛ eto sinɛ keyifo asinsa ku afanisa ku mɛ betsyua. ²⁵ Nya beefi bidiatyitɛyi kɛtsyɛ lɛ Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɔ eto kenye. Bomu lɛ kedi bufi kɛtɛ Onanto eto kenye, beefi ke kɛtɛ asa nnya Onanto ɛmɛ diɛyifo. Fɛɛ Onanto kosate wɛ diɛnyɛ utɛ atɛsɛ lefe saa, wɛ ele bɛ besumu nɛ. Iɔ itɛ nko.

²⁶ Asa nyamfo eto okle eto buyifo eso Onanto lɛyani betidi bamfɔ nɛ, nya beeyifo asa nnya ni mɛ sinɛ eto alasa nnya lɛnɛ mɛ kakpe lɛ afanisa ɛsuɛ. Nya besio kulaa tsya laayani basani ketsyue kesu kalabeko mɛ besio tsyua nnya lanyɛ lɛ kusu ɛsuɛ. ²⁷ Nya nko ke ini bɛ mɛ basani tsya laayani besio ketsyue nya beeyifo afanisa nyamfo eto okle kalabeko bɛtsyua fe sisɛ ku sisie

seka. Nya læ nyamfo esoo, Onanto ənə mə koto ko diriyə itə mə læ mə ditsyəbi bua nə baate mfo eso. ²⁸ Nya se bāni bə bembokase asa nnya diriyə itə itsyi læ Onanto əsuə esoo, Onanto ələkə mə ani, nkə bəyifo asa nnya dimalekə ləfo mə nsusu kenke. Nya beeyifo asa nnya yanle bə beyifo. ²⁹ Nya asa bua saa yifoyifo eto okle lefo mə nkprə kenke. Nya asa bua nyamə ni nsusu bua fifi, kunənkprə ku kabua eto bəbēbē kətə utsyuə. Nnya disii iyi mə nkprə əsuə ni kənənsə, betidilolo ku ekiti kprənkprə ku bidiatseyiteyi ku kekisi ku mə bətsyuə eto ketikimadidi. ³⁰ Nya beedi etiki bua kabiasə mə bətsyuə eto aye. Beyifo betidi ba leekisi Onanto. Baaka bətsyuə, nya baabesə əsuə kato, nya baate əsuə. Nya baabēbē kabua kətə bətsyuə læ esu kprə əsuə. Nya bəəmbu mə anto ku ambemə. ³¹ Beyifo betidi ba lenyi kasə læ kabua əsuə. Nya mə kosate eto lesa nə baateyi tsyaa, beenyifo læ nnya əsuə. Bakpe lefomfi nya bəənnnyə utidi kaminsə nya bankpe disiale. ³² Beeyi bənkə læ Onanto eto afi əsuə, betidi ba læəsia nkprə nkoo, Onanto ebolo mə dikpi. Fəe mfe bəənyə keklege læ mə asa bua nyamfo buyifo əsuə nē. Nya inni nyamfo mate, bomu beekoko betidi ba leeyifo asa nyamfo tsya.

2

Onanto Aakpronko Betidi Kenke Lekpo Lə Onukuale Əsuə.

¹ Nyaso, mə ɔyimi, fə nle betidi bamba lekpo bokpronko? Niə, niə, niə inii, əmbofo boteyi fə, fə ye læ kusu sɛɛ əsuə. Lə əlo fuutsyuə dikpii, nko ke foolo fə əsuə dikpi nē. Itsyise asa nnya beeyifoo, nnya okle ke fintsyə leeyifo nē. ² Buyi boə Onanto hə ni ɔsɛɛ nya okpe əsuəale bə okpronko betidi ba leeyifo asa nyamfo eto okle lekpo. ³ Nya læ fə mə ɔyimi, wə ni kawunsia kamfo eto utidi wə leeyifo asa nyamfo eto kakle læ betidi bamba dikpi boloo, ebu fə ebofo butsyetsyi kedu læ Onanto eto lekprənkprə əsuə? ⁴ Nye ebu fə bimba ete ini bə Onanto leeyifo fə kafəokprə nya onkpe dibusə ku disətsyə itə fə? Enyi sitinti fə, Onanto eeyifo fə kafəokprə kamfo itsyise woala nkə woawunsəko fə læ atsyi awuninsə.

⁵ Nya se fetidi ato, fāni fə əmbotsyi fə lekəsəi awuninsə esoo, fə kosate ditə Onanto læəbə fə koto bunə kon læ diyi nə əsuə wookpronko kawunsia kenke lekpo tsyontsyə. Diyi nəmfo nya wuuləkə wə lefonyi ote nē. ⁶ Nya Onanto loobofu utsyuə sa kayo læ wə keyifo ka iyifo kumə əsuə. ⁷ Betidi ba laakpe otsyekle læ kaseyifoyifo əsuə nya baabēbē Onanto

eto diyənde ku dibu ku nkprə manloo, Onanto ebutə mə nkprə manlo. ⁸ Fəe betidi ba ini kədiə hə baabēbē nya beentsyue onukuale əmə koto, nya baala asa bua buyifoo, Onanto ebunyə ɔblo okpe mə ənə mə koto keklege. ⁹ Betidi ba kenke difi asa buayifoyifo bətsyi disii, ebudi ohiə nya boonyə kanyi. Yudafo luudi bətute, nya mba lenni Yudafo luutəkə. ¹⁰ Fəe mba leeyifo asa sɛɛ, Onanto ebutə mə kato eto diyənde ku dibu ku diyuəsə. Yudafo luudi bətute, nya mba lenni Yudafo luutəkə. ¹¹ Itsyise Onanto ambe utidi eto ənəmi fə woala etiki kələkə.

¹² Betidi ba kenke dīmante Mose eto afi fə bəyifo abuaa, tsya ebukprə banya, ite bə Onanto embufi afi nyamə okpronko mə lekpo tsyafə. Fəe mba nyi Moses eto afi nyamə fə beeyifo asa buaa, Onanto ebokpronko mə lekpo eyə læ afi nyamə əsuə. ¹³ Itsyise inni betidi ba leetsyue ato kano afi nyamə ba luudi basɛ læ Onanto eto ənəmi. Bomu, betidi ba leeyifo læ afi nyamə əsuə, mə ni mba luudi basɛ nē. ¹⁴ Afi nyamfo əmbə mba lenni Yudafo, fəe læ kawunsia eto kobetete əsuə mə kosate leeyifo læ kəfi komə eto etsyuesa əsuə, inwə efiani kəfi itə mə ite bə kəfi komə əmbə mə tsya. ¹⁵ Əle bote bə Onanto əfi asa nnya nkpe læ Moses eto afi nyamə əsuə okpe læ mə akəsəi əsuə. Nya mə akəsəi tsya læ bote nko. Nya lefe ditsyuə, mə nsusu aalo mə dikpi nye əələkə mə kaseyifoyifo kate. ¹⁶ Nyamfo ebubə læ lefe nə Onanto luutə kusu Yesu Kristo kpronko betidi kenke lekpo læ asa nnya baakula læ mə nsusu kenke kəmiə fe kase Ditiki Sɛɛ nəmə maabe letsya nle booteyi.

Moses Eto Afi Áteyi Asa Itsyi Lə Yudafo Əsuə.

¹⁷ Nya læ aakpadi fə əsuə fə Yudanya, nya faaye læ Moses eto afi əsuə, nya faabesə əsuə kato fə, fə eyifo Onanto eto ɔyetsyuə. ¹⁸ Eyi lesa nə Onanto laala, nya fenyi lesa nə ni lɛsɛ, fe kase fəkase nnya læ kəfi əsuə. ¹⁹ Eebu fə əsuə fe otesu itə bənamba nya feni lekpasə itə betidi ba nkpe læ kutuntu. ²⁰ Efi fə əsuə eyifo nwə leekuləsə mba lenyi kobe nya faate asa mba ənə dimankprə tɔ. Eyi kukonə fə kobe ku onukuale sɔɔ nkpe læ Moses eto aafi nyamə əsuə. ²¹ Beso fə laate betidi bamba asa, fə faante fə əsuə asa nyamə? Aabe letsya fə benyu nya fə kosate enyuu? ²² Aateyi fə bankpo kusia nye kusə, fəe fə kosate nkprə? Əfiasə aale fə sɛsi, fəe eeyu asa nnya beefi kakpa wə. ²³ Aabesə əsuə kato fə eyi Onanto eto afi, fəe enyi fənkə, fəe ke laata Onanto eto afi kebuu, əəntə wə dibu? ²⁴ Lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə, bəteyi bənkə, “Mi Yudafo

eto eyifosa eso mba lenni Yudafɔ laakpadi Onanto diye bua.”

²⁵ Lɔ eeyifo lɔ afi nyamfo ɔsuɛɛ, fɔ lelolala eyifo lesa nɛ nkpe kutɛkɛ. Fɛɛ lɔ eenyifo lɔ afi nyamɛ ɔsuɛɛ, nyalɛ lelolala nɛmɛ eyifo lesa bimba. ²⁶ Nya lɔ utsyuɛ wɛ lenni Yudanyɛ, wɛ dɛmanla lelo eeyifo lɔ afi nyamɛ ɔsuɛɛ, Onanto ebunyɛ wɛ fe utsyuɛ wɛ lela lelo. ²⁷ Mɔmɔɔ, nwɛ lenni Yudanyɛ, fɛ weeyifo lɔ kɔfi komɛ ɔsuɛɛ, ebokpe kofani fɔ Yudanyɛ wɛ laata kɔfi kɔ bɔwɔni bɔtsyɛ kebu ite bɛ bɔla fɔ lelo tsyafe.

²⁸ Inni ɔsuɛ eto sinɛ ɔsuɛ nnya boɛnyɛ futsyɛ ni Yudanyɛ tinti. Nya lelo eto bola kosate tsyaa, enni lesa nɛ ete nyɛ itɛ ɔsuɛ eto sinɛ eto keyifo ka betidi lɛɛnyɛ ketsyɛ lekpo futsyɛ feni. ²⁹ Bomu utsyɛ ni Yudanyɛ tinti ni futsyɛ wɛ laate lɔ wɛ eyifosa ɔsuɛ nkɛ ɔfi wɛ lɛkɔɛsi ɔtɛ Onanto. Inni nnya lɛyɛ lɔ ɔsuɛ eto sinɛ sia bɔla eyɛ lɔ kɔfikpeke eto lekpa eto ditiki ɔsuɛ. Bomu nnya lɛyɛ lɔ Lɛwɔnɔ Kenke ɔsuɛ. Nnya ini kawunsɔ eto kuutsyuɛ wɛ laabesɛ utidi ɛmfo eto diye kato, bomu Onanto.

3

¹ Nya lɔ ite nkoo, nte kutɛkɛ kɔ Yudanyɛ wɛ bɔla lelo luunyɛ enso mba lenni Yudafɔ? Nte kutɛkɛ kɔ nke lɔ lelolala ɔsuɛ? ² Lɔ esu kpɛ ɔsuɛɛ, kutɛkɛ kpe. Tutɛɛ, Yudafɔ eto ani nnya Onanto dɛfi wɛ Ditiki Sɛɛ ɔkpe.

³ Fɛɛ lɔ ibɛ bɛ mɛ bɔtsyuɛ mɔmfo bɔnɔ? Afo ɔnɔ fɔ lɔ nyaso Onanto embuyifo lɔ wɛ kenye ka ɔtsyɛ ɔsuɛ? ⁴ Kulefe! Lɔ ibɛ bɛ utsyuɛ saa eeyifo odia kulaa tsyaa, te fɔ Onanto eeyifo lɔ wɛ ditiki ɔsuɛ. Fe kase bɔwɔni lɔ Awɔnisa Kenke eto Kukue ɔsuɛ nnya nɛ bɔteyi nkɛ, “Lesɛ saa aate bɛ fɔ kenye eto etiki eyifo ɔnukuale.

Nya lɔ bakpronko fɔ lekpo, buutɛ fɔ lɛbɛ.”

⁵ Lɔ bo etikididi ɔsuɛɛ, boateyi boɛnkɛ bo abua nnya boeyifoo, ɛɛtɛ bɛ betidi nyɛ asa sɛɛ nnya Onanto leeyifo ketsyɛ lekpo, ntsyɛ ini nnya tsya? Lɔ nyasoo, boɛteyi boɛnkɛ yembɔleke bɛ Onanto nɛ bo kotoo? Kulefe! Fɛɛ nko bɔtsyuɛ leebu nɛ! ⁶ Nya lɔ Onanto eni nwɛ leeyifo asa lɔ kusu ɔsuɛɛ, bɛ ɔsuɛ wuunyɛ okpronko kawunsɔ eto betidi kenke lekpo? ⁷ Bɔtsyuɛ aala bɔtɛ bɛ, “Fɛɛ lɔ mɔ bidia bia maateyi ɛlɛkɛ Onanto eto ɔnukualɛtiki kate wee, itɛ bɛ batɛsɛ wɛɛ, nyalɛ besɔ baalo mɛ dikpi bɛnkɛ utidi bua mini?” ⁸ Lɔ bufi nnya nkoo, bofo bɔteyi boɛnkɛ, “Bɛtɛ lɔ bukeyifo asa bua lɔ asɛɛ lɔ ɛbɔ itsyɛ lɔ nnya ɔsuɛ.” Fɛɛ betidi bɔtsyuɛ lɔ bo abie busɛ kaka bo, nya banlɛ bɔteyi bɛnkɛ bo bomu nɛ etiki budi

nko. Betidi ba luufi nnya nkoo, bɛnyɛ itɛ bɛ Onanto lɔ mɛ dikpi.

Betidi Ba Kenke Eeyifo Kabua.

⁹ Nya mɔmɔɔ, bɛ bofo bɔteyi lɔ bomba ni Yudafɔ ɔsuɛ? Bɔteyi bɔnlɛ boɛ bo ale alɛkɛ eso mba lenni Yudafɔ eto alee? Kulefe! Itsyise mɔteyi ntɔnsɛ koko minkɛ kabua ɛbudi Yudafɔ ɔsuɛ ku mba lenni Yudafɔ kenke tsya ɔsuɛ. ¹⁰ Itsyise nyamfo eto oklɛ bɔwɔni bɔkpe lɔ Awɔnisa Kenke eto Kukue nɛ bɛnkɛ,

“Kuutsyuɛ saa ɛmbɛ bɛ wɛ eyifo ɔsɛɛ lɔ Onanto eto ɛnɛmi. Lɔ ɔni kplo ɛmbɛ!

¹¹ Kuutsyuɛ saa ɛmbɛ wɛ lɛɛnyɛ kaseɛ kɛtsyɛ lekpo.

Nya kuutsyuɛ saa tsya ɛmbɛ wɛ laaye lɔ Onanto eto kusu sɛɛ ɔsuɛ.

¹² Betidi ba kenke etsyi kama bakpe Onanto,

nya mɛmble kenke ɛbota bɛbu.

Nya kutsyuɛ saa ɛmbɛ wɛ leeyifo kaseɛ. Lɔ ɔni kploɛ ɛmbɛ!

¹³ Mɔ akuelonlobi eyifo fe kudi kɔ lesini kenye kunte.

Nya mɛ kadiakami nyɛ itɛ bidia bɔteyi.

Nya mɛ nye eyifo fe owa eto keni.

¹⁴ Nya mɛ nye kenke diyɛ ekudi ku kalo kpɛnikpɛni.

¹⁵ Mɔ akpa aataka mlɛ mlɛ lɔ utidi eto bolo ɔsuɛ.

¹⁶ Bensi nkpe sɛɛ saa nya ini kanyinyɛnyɛ hɔ bɛɛnɛ kaboko.

¹⁷ Nya benyi kase ele bɛ bɛsɛɛ nkpe lɔ diyuɛ ɔsuɛ.

¹⁸ Nya mɛ ditsyɛbi ante bɛ baate Onanto sikpi.”

¹⁹ Mɔmɔɔ, buyi boɛnkɛ lesa saa nɛ bɔteyi lɔ Moses eto afi ɔsuɛɛ, bɔteyi nnya bɛtɛ betidi ba nkpe lɔ afi nyamɛ kalɔ, bɛ lɔ utsyuɛ saa lɔ ɔyɛ wɛ ɔsuɛ kenye bulɛkɛ, bɛ lɔ kawunsɛɛ kenke kake lɔ Onanto eto lekpo eto kalɔ. ²⁰ Nyasoo, kuutsyuɛ saa embuyifo ɔsɛɛ lɔ Onanto eto ɛnɛmi bɛ ɔyɛ lɔ afi ɔsuɛ eso. Bomuu, lesa nɛ afi nyamfo leeyifo ni bɛ yɛlɛkɛ kate utidi nkɛ uyifo obuayifo.

Onanto Ku Kawunsɛɛ Eto Betidi Eeyifo Bani Eyɛ Lɔ Kristo Bofokanɔ ɔsuɛ.

²¹ Fɛɛ kusu kɔ ɔsuɛ Onanto lɛyɛ ɔlɛkɛ ɔtɛ nkɛ betidi eyifo basɛɛ, mɔnyɛ lɔ afi ɔsuɛ. Afi ku Onanto eto bɛnyɛlɛkɛtidi ɛlɛkɛ nyamfo bɛtɛ wuee. ²² Onanto ɛtɛ nkɛ betidi ba lɛfo Kristo bɔnɔɔ, yifo basɛɛ. ɔyɛ nyamfo ɔtɛ betidi ba kenke lɛfo Kristo bɔnɔ. Nya wɔankpe kabakefe lɔ betidi nti. ²³ Betidi baa tɛ eyifo kabua, nya bɔnnyi bɔfi Onanto eto diyɛnde blɛmble kon.

²⁴ Fɛɛ Onanto, eyɛ lɔ Kristo Yesu wɛ lɛfo kayo lɔ bo disɛ ɛtɛ nkɛ bofiani basɛɛ lɔ wɛ

lefonə əsuə eso. ²⁵ Onanto éfi Yesu útə fe kedí lə bo abua eto disí. Nya eyə lə wə ukpə əsuəə, lə befi bo abua batsye lə bofo Kristo bəno ko. Onanto éyifo nyamfo lə ufi ote bo nkə wə eyifosa ye lə kusu se əsuə. Ɔke dibusə lə lefe nə léfe mmə, nya úfəse ənəmi úti betidi eto abua nnya béyifo. ²⁶ Úyifo nyamfo nkə lə ote bo lefe nəmfo nkə wə kosate eyifo nwə diyifo ɔsɛɛ, nya weebu nwə léfo Yesu ɔno tsya nkə wuuntsya eyifo ɔsɛɛ lə wə ənəmi.

²⁷ Nya bə əsuə boofu buñyə kasɔ lekɔəsi? Bumbə kulesa! Bə boayə lə afi əsuə eso lee? Owo, bomu eyə lə bofokano əsuəə, Onanto laalo bonko wə eto nti. ²⁸ Itsyise buyi wuee boə, eyə lə bo bofokano əsuəə, nya utidi laafiani ɔsɛɛ lə Onanto eto ənəmi, nya inni lə wə boayə lə afi nyamfo əsuə eso. ²⁹ Nyee, Yudafo hā ete ni Onanto eto bale? Nya unni mba lenni Yudafo tsya eto Onanto? Ee, uyifo mə tsya eto ole. ³⁰ Onanto ɔni kplo nkpe. Wə luubu Yudafo nkə beyifo baseɛ eyə lə mə bofokano əsuə. Nko ke eso wuubu mba lenni Yudafo tsya baseɛ, eyə lə bofokano əsuə nɛ. ³¹ Nyaso bə nyamfo nle bote? Bote enle bə bóyaní afi nyamə butsyə bə lə bofokano lə bofo busiə lə nnya kenye? Kulefe! Inni nko, bomu bə lə bəle afi nyamə lə kɔni keklege.

4

Abraham Eto Nkpesiəsiə Aate Kase Bofofokano Nkpe Kutaka.

¹ Be ni lesa nə boofu boteyi ketsyiko lə bo Ona Abraham əsuə boə únyə utsyə lekpo itsyi lə ditiki nəmfo əsuə? ² Lə eyə lə keyifo ka úyifo əsuə eso Onanto dínnyə nkə Abraham eyifo ɔsɛɛ, nyale okpe kenýənkɔ woofu boteyi nko kasɔ lekɔəsi. Fɛɛ umbə kənyənkɔ nko lə Onanto eto ənəmi, itsyise inni Abraham eto keyifo inni únyə. ³ Itsyise lə Awónisa Kenke eto Kukue kemíəə, hátəyi bənkə, “Abraham áfo Onanto ɔno. Lə nnya eso Onanto ənyə nkə uyifo ɔsɛɛ.”

⁴ Lə utsyüə eyifo keyifoo, wə kayofofu eni atsyəsa, bomu iyifo lesa nə dínnyə itə wə lə wə keyifo kamə eto kenye. ⁵ Fɛ lə utsyüə afo ɔno nkə Onanto eeyifo utidi wə laante wə sikpi woafiani ɔsɛɛ, lə wónenyifo keyifo saa tsyaa, fɛ ini lə wə bofokano əsuə esoo, Onanto eefi wə fe ɔsɛɛ. ⁶ Nko eso Oka David létəyi nkə utidi wə Onanto dibu nkə uyifo ɔsɛɛ, fɛ yánye lə wə keyifo ka úyifo esoo, uyifo utidi wə baakpo atsyɔ. Oka David átəyi nkə,

⁷ “Onanto ákpo atsyɔ betidi

ba úfi mə abua ɔtsyɛ,

nya úləkə mə utsyiko lə mə abua əsuə.

⁸ Onanto ákpo atsyɔ utidi

wə eto abua Bonamute dímanwóni útsyə wə blɛmblɛ.”

⁹ Nya atsyɔkpokpo eto etiki Oka David létəyi mfoo, mba léla alo ete luunyə ni nnya? Kulefe! Eka mba dímanla alo tsya, itsyise Awónisa Kenke eto Kukue lə boteyi nkə, “Abraham áfo Onanto ɔno, nyaso Onanto léfo wə nkə uyifo ɔsɛɛ nɛ.” ¹⁰ Nya dímanfɛ ini Onanto dínnyə wə nkə uyifo ɔsɛɛ nko? Lefe nə Abraham dímanla tɔ lelo lee, lee lefe nə úkala lelo eto kamaa? Inni lə lefe nə óla lelo. Bomu fɛ wóla lelo. ¹¹ Lelolala eto lekpa nə Abraham diyifo mfóo, eyifo lekpottsyətsyə nə laate bə Onanto áfo wə. Itsyise wə bofokano etə bə Onanto áfo wə nkə uyifo ɔsɛɛ fɛ óla lelo. Nya eyə lə wə bofokano əsuəə, Abraham afiani mba léfo báno kenke eto anto. Nya Onanto áfo mə nkə beyifo baseɛ lə lefe nə eto lefe bánla lelo kulaa tsya. ¹² Abraham eyifo anto itə mba bála alo tsya. Fɛ inni fe kase bála alo eso, bomu bə besi nkpe lə bofokano əsuə fe kase Boanto Abraham dísiə fɛ óla lelo eso.

Onanto Átəyi Kenye Utsyə Útə Abraham.

¹³ Onanto átəyi kenye utsyə útə Abraham ku wə kafo eto bebi nkə boodi kawunsiə kamfo eto bikə fe bənake. Wə kenye ka ótəyi útsyə mfo manka kase Abraham léye lə afi nyamə əsuə eso. Bomu, ótəyi utsyə nko itsyise ófo Abraham fe ɔsɛɛ eyə lə wə bofokano əsuə eso. ¹⁴ Nya lə ite bə mba leeyifo lə afi əsuə loofu Onanto eto kenye tsyatsyə eto asaa, nyale bofokano mensi fe itə, ete kenye tsyatsyə tsya ensi əmbəke nɛ. ¹⁵ Itsyise afi əələkə Onanto eto ləblofi kate. Fɛ lə afi əmbəə, nyale kɔfi botakebu tsya əmbəke.

¹⁶ Lə nyasoo, kenye tsyatsyə kamfo aka bafokanofu nya ini kenye tsyatsyə itə Onanto eto betidi nya ini wə lefonə nə úfi útə betidi ba kenke ni Abraham eto kafo eto betidi. Nya inni mba Onanto dítə afi mate hā ete ni wə kafo eto betidi. Bomu mba léfo báno tsya fe Abraham. Itsyisee, Abraham eyifo mba léfo báno kenke eto anto. ¹⁷ Nya fe kase Awónisa Kenke eto Kukue létəyii, “Mfi fə ntsyə ese kpə eto anto.” Nya kenye tsyatsyə kamfo díbə itə lə Onanto eto ənəmi. Onanto əmfoo, wə Abraham léfo ɔno, kpe əsuəale itsyise wə lootakasə bəkpənkpe besinkli bəbə nkpe. Nya wə ləətə asa nnya dímanke kɔ ləbəbə kake!

¹⁸ Itə bə kusubebe si kəke tsyaa, Abraham esi úkabe kusu kokoko, nkə woofiani ese kpə eto betidi eto anto fe kase Onanto létəyi nkə, “Fə kafo eto bebi tsya ebufui kpenkpenkpe fe befandebi.” ¹⁹ Abraham ébobə ófo fe alɛ kolofa. Fɛɛ ani mánlo

wə lə wə bofokano əsuə, ite bə wə əsuə eto sinə ébobé efe nya únýə nkə útəkə lə nkpə eto kotosi nya Sara tsya ébobé ófé ku bole. ²⁰ Fée nyamfo mánló wə ani lə wə bofokano əsuə. Bomu ókobe Onanto eto kényetsyətsyə ólé keklege, nya ókpé nkéale lə wə bofokano bomfo əsuə nya úfi atesə útá Onanto. ²¹ Nya óte wúee nkə Onanto kpe əsuəale woofó lesa nə ke ótyei utsyə buyifo. ²² Nya lə bofokano bo léké wə esoo, Onanto ənyə nkə uyifo ósɛɛ. ²³ Nya inni wə mate əsuə ete báwóni etiki nyamfo betsyiko bənkə, “Onanto ənyə nkə uyifo ósɛɛ.” ²⁴ Bomu eka bomba tsya Onanto dínyə nkə bo tsya eyifo basɛɛ eyé lə kase bófo Onanto wə létakasə Bonamute Yesu utsyiko ókomə bóno eso. ²⁵ Onanto ətə kusu bálo Kristo lə bo abua nnya búyifo eso. Nya Onanto létakasə wə utsyiko ókomə bə lə wə Onanto lə unýə bo basɛɛ lə wə ənəmi.

5

Onanto Ənyə Bo Fe Basɛɛ.

¹ Nya mómóó, se Onanto díyifo bo basɛɛ eyé lə bo bofokano əsuə esoo, Onanto ətə díyua édufə bonko wə nti eyé lə Bonamute Yesu Kristo əsuə. ² Nya se bófo Kristo bóno esoo, útá nkə bofo Onanto eto lefonə nə əsuə bonkpe mómó. Nya bónlɛ dísuəyua bunyə sitinti, itsyise bóle kusu bobé bə buunýə kesiəko lə Kristo ófí lə Onanto eto sekakediko eto diyənde əsuə. ³ Lə nnya kamaa, boənyə dísuəyua lə bóle kanyi bunyə itsyise buyi bə kanyinyənyə kamfo eto okle ləətə boənyə keklege nɛ. ⁴ Nya bo buñyə keklege, əətə bo dítsyəbi sɛɛ. Nyamfo luutə bə bunyə kusubebe. ⁵ Nya kusubebe komfo əntə boedi kofani. Itsyise Onanto áyɛ lə Ləwóno Kenké nə útə bo əsuə útá nkə wə lelabi ba didufə bo lə əsuə kenké.

⁶ Lefe nə diyifole saa dímensi fo bo bókeɛ, Kristo əbə lə lefe sɛɛ əsuə nya úbə úkpə lə bo babuayifo eto disi. ⁷ Mómóó, iyifo lesa nə nkpe ale bə utsyua kpə lə utidi wə ni ósɛɛ eto disi. Fée yoofo budi bə utsyua ebofo bótono nkə lə ukpə lə utidi wə léleke eto disi. ⁸ Fée Onanto ələkə óte bo wúee kase woala bo. Itsyise lefe nə bóke lə lebuə əsuəə, útá nkə Kristo kpə lə bo disi.

⁹ Nya se eyé lə Kristo eto koto əsuə nya úyifo bo basɛɛ lə Onanto eto ənəmi, ukpə əmfo ebuləkə bo utsyiko lə Onanto eto leblófi kplɛ əsuə eso. ¹⁰ Nya lə Onanto áló bonko wə nti eyé lə wə ubi eto ukpə əsuə lə lefe nə búyifo wə balontidi mfóo, nyalɛ lefe nə bonko wə eto nti díkalɛkɛɛ, Onanto ebunyə bo kaminə, úləkə bo kulaa tsya oso itsyise Kristo kpe nkpə. ¹¹ Nya inni nyamfo mate ete, bomu buunýə dísuəyua

tinti ku wə itsyise Onanto kosate, eyé lə Bonamute Yesu Kristo wə Onanto áló bonko wə eto sete nti eso.

Nnya Əsuə Adam Nkpé Lete Lə Kristo Əsuə.

¹² Lebuə áyɛ lə utidi óni əsuə díbə kawunsia, nya lebuə nəmə díne ukpə léboko kawunsia. Nyamfo esoo, ukpə ləəbə utsyua saa lə əsuə. Itsyise utsyua saa éyifo lebuə. ¹³ Lebuə aké lə kawunsia fé Onanto díte bo Moses eto afi. Fé lə kaka afi ləmbəə, Onanto anlo utidi dikpi. ¹⁴ Fée idu lə Adam lefe ibə Moses eto lefee, ukpə ákaso ani kawunsia kenke eto betidi ku mba dímanýifo lebuə fe kase Adam díyifo se wényifo lə Onanto eto afi əsuə. Nya Adam əmfo nýə itə utidi wə ləəbə bubə.

¹⁵ Fée mə inuə bamə menyifo bani. Itsyise Onanto eto kafo faa eto etəsa so Adam eto lebuə nə úyifo. Adam ni utidi óni wə eto lebuə nə úyifo eso betidi kpə díkpə. Fée Onanto eto lefonə nə amó lesó nya nko ke ini wə kafo faa eto etəsa itə betidi kpə tsya eyé lə utidi óni əsuə nɛ, nya wə ni Yesu Kristo nɛ. ¹⁶ Nsi nle bótyei minkə Onanto eto lefonə ku asa nnya lebo itsyi abua nnya utidi əmfo díyifo mankate. Itsyise abua díne lekpokpronkpə ku dikpiloló eboko nɛ. Fée lə botakebu kpə eto kamaa, Yesu eto lefonə ətə bə betidi eyifo basɛɛ. ¹⁷ Eyé lə utidi óni əmfo eto lebuə əsuə nya ukpə díte kə betidi kato nɛ. Nko ke eyé lə Yesu Kristo əsuəə, nya betidi ba kenke dínyə Onanto eto lefonə nə díyifo mə basɛɛ, bənyə nkpə manlo ku sekakedidi enso kenke nɛ.

¹⁸ Nyasoo, se eyé lə lebuə lóni nəmə əsuə bálo betidi kenke dikpii, nko ke yóoyɛ lə kase kani əsuə Onanto luufi ótsyɛ betidi nya wuutə mə lebe nɛ. ¹⁹ Nya eyé lə kase utidi óni əmfo létaka únýə lə Onanto eto ditiki əsuə nya betidi kenke lefiani babuayifoo, nko ke eyé lə kase utidi óni əmfo dítsyue wə ditiki kotoo, Onanto ebutə betidi kpə fiani basɛɛ nɛ.

²⁰ Se afi nyamə díbəə, itə bə betidi ənyə mə abuayifoyifo bətsyə lekpə. Nya se bənyə mə abua kpə nyamə bətsyə lekpoo, nko ke Onanto eto lefonə nye kaminənyənyə ka úfi útə bo tsya leefui kakpe nɛ. ²¹ Nyasoo kase lebuə díte ukpə dídi betidi əsuəə, nko ke ini bə Onanto eto lefonə ebutə bənkə bofiani basɛɛ lə budufə lə nkpə manlo eyé lə Bonamute Yesu Kristo əsuə nɛ.

6

Kristo Eso Bunsí Nkpé.

¹ Lə nyamfo esoo, be ele bə bótyei? Yóoleke bə busukosə bukeyifo abua bə lə Onanto lə ukətə bo wə lefonə kawunsəə?

² Owo lo! Kulefe! Se búkprə itə lebua esoo, yensile bæ butə lebua di bo ketu! Beso ele bæ busi busiə nkpə ekeyifo lebua?

³ Lefe nə bófo ntufəsəfləsə eto lekpa eye læ Yesu Kristo əsuə bæ læ buyifo bani ku wəə, biyi bia ntu bo bəfləsə bo mfo etə bæ búyifo ləni ku wə læ wə ukpə əsuə tsya.

⁴ Nya eye læ ntufəsəfləsə bomə esoo, ete bæ bo tsya əkpə nya bəbikə bo ku wə. Nya Onanto ləye læ wə diyənde ku əsuəale əsuə ótakasə Kristo utsyiko okomə bæ læ bo tsya læ hotaka busiə nkpə fəfo bomə ku wə.

⁵ Nya se bonko wə díkeyifo bani læ wə ukpə əsuəə, nko ke buyifo bani ku wə læ wə hotaka əsuə nɛ. ⁶ Nya buyi boə básə bo ditsyəbi koko nəmə bāmanklasə læ uyikabie əsuə ku Kristo itə bæ bo əsuə eto sinə sia laala abuayifoyifo læ setsylo kenke bæ boye ndomufo budi kətə lebua bio. ⁷ Itsyise læ utidi əkpəə, lebua ensiəmbokə əsuəale læ wə əsuə bio.

⁸ Nya læ búkprə ku Kristo, bófo bóno boə buusiə nkpə ku wə tsya. ⁹ Buyi boə se Onanto létakasə Kristo utsyiko okoməə, woensiəmbukpə bio. Ukpə ensibə əsuəale læ wə əsuə bio. ¹⁰ Kristo eto ukpə wə úkpəə, úkpə itə sɔni hā bæ læ lebua ensiəmbutəkə kuutsyua saa kato. Nya nkpə bo unsi mómoo, usi mu ku Onanto. ¹¹ Nya nko ke ele bæ itsyə nɛ bæ, mi tsya əkpə nya yanle bæ lebua si ditəkə mi kato. Nyaso ele bæ bisiə nkpə bitə Onanto læ mi ləniyifoyifo ku Kristo Yesu əsuə.

¹² Nyaso biəntə læ lebua fo lekpe læ mi əsuə eto sinə sia ləəbə bukprə mfo əsuə, bæ læ əsuə eto sinə læ sitəkə mi kato læ asa bua buyifo əsuə. ¹³ Nye biəntə kusu læ abua læ idi mi utu læ əsuə eto uyi eto kukalebe saa læ lebuaifoyifo əsuə. Bomu bifi mi əsuə bitə Onanto fe betidi bæ Onanto diləkə utsyiko læ ukpə kemia óboko nkpə əsuə. Beyani mi əsuə eto kalebe saa bitə Onanto fənkə mba bələkə bətsyiko ukpə kənyə baboko nkpə. Beyani mi əsuə bitə Onanto læ ufi mi uyifo asa sɛɛ eto keyifo. ¹⁴ Yanle bæ lebua si ditəkə mi kato bio diyifo mi eto onamute, itsyise binsibə læ afi kalo. Bomu bekpə læ Onanto eto lefonə kalo.

Bifi Mi Əsuə Bitə Asasɛɛ Buyifo.

¹⁵ Nya be bonle bəteyi? Bə bunsibə læ afi kalo itsyise bokpə læ Onanto eto lefonə kalo eso, nyaso ele bæ bukeyifo abua? Owo lo. Inni nko ini! ¹⁶ Biyi sintinti biə, læ bifi mi əsuə bekpə læ nwə eto keyifo biyifo kaloo, nyale biyifo utidi əmə eto beyifoyifo nye ndomufo. Lə lebua eto sele bianoo, nnya laabo ketsyiko mfó ni ukpə. Lə Onanto eto sele bianoo, nya laabo ketsyi mfó ni kasɛɛ yifoyifo.

¹⁷ Boasoo Onanto ani, bæ læ lefe nə léfe mə əsuəə, biyifo babuayifo, nya mómoo, bifi

mii ləkəsəi kenke béfo Ditiki Sɛɛ nə mínte mi. ¹⁸ Nya bəbo læ lebua əsuə, bəfloma nya biyifo ndomufo itə asasɛɛ buyifo.

¹⁹ Nlɛ mi etiki budi eye læ kase betidi leedi əsuə, læ nləkə nyamfo kasoo nte mi læ befo nnya kasoo bóno. Lə lefe nə léfe mɔməə, bəyani mi əsuə nya bəfiani ndomufo bitə abua buyifo ku asa nnya dimankpa ku disiale eto asa bua saa eto okle buyifo. Nko ke ini bæ mómoo, bifi mi əsuə bífianisə ndomufo bitə asa se buyifo nya ete bæ biyifo mba leeyifo asa kenke. ²⁰ Lefe nə biyifo ndomufo itə lebua, yánkle mi bæ biyifo kasɛɛ. ²¹ Nya nte kutakə ko binyə itsyi læ asa nnya bíkeyifo mfó nnya diyifo mi afanisa mómoo? Asa nnya, nyamfó kenke ləənə kaboko ete ni ukpə.

²² Nya mómoo, Onanto ələkə mi utsyiko læ lebua eto ani, nya bíbə biyifo wə ndomufo. Kutəkə ko binyə se bifi mi əsuə bitə wə kenke nya biyifo kenke ni bæ, læ kalosəkoo, buinyə nkpə manlo. ²³ Lebua eto kayofofó ni ukpə. Fɛɛ Onanto eto ətəsa nnya wəətə bo kəfo faa ni nkpə bo ləmbə kalosəkoo eye læ Kristo Yesu wə ni Bonamute eto ləniyifoyifo ku bo əsuə eso.

7

Usə Ku Usiə Eto Nkpə Aate Bo Lesaat-syuə.

¹ Sitintii, mɔ bayimi, bəno nnya məəbə bəteyi mfo eto kasoo, itsyise mimbə yi afi nyamə. Afi aakle utidi wə nkpə læ nnya kalo læ lefe nə unsi nkpə hā əsuə. ² Tə mfi nyamfo nte ditsyəbi nəmə. Usio wə nsi kusəə, sisə ku sisə eto kəfi aakle wə kamanklasə læ wə usə əsuə læ lefe nə osani əmə nsi nkpə əsuə. Fɛɛ læ osani əmə əkpəə, kəfi komə mensiklə usio əmə. ³ Nyaso læ usio əmfo esu usiə ko osani bamba læ lefe nə wə usə nsi nsi nkpəə, betidi ebəteyi bæ okpo kusə. Fɛ læ usə əmə əkpəə, kəfi komə mensiklə wə. Nya onkpə kusu wəəsia kusə bamba nya wəmbudi usənkpo.

⁴ Mɔ bayimi, nko ke ini itə mi tsya nɛ. Itsyise læ afi nyamə əsuəə, ele bote bənkə bíkprə ku Kristo itsyise biyifo Kristo eto lekpa ditsyua, nya biefiani mi bətsyua eto bale. Nya mómoo bəfiani wə, nwə bətakasə bətsyiko okomə eto ole, bæ læ biyifo keyifo se ka luubə kutəkə itə Onanto. ⁵ Lə lefe nə búsiə nkpə læ kawunsia kamfo eto nkpə eto ləkəende əsuəə, lebua eto ləkəende nə kəfi ləənə bo əsuə eto sinə kakpəə, ábesə bo abuayifoyifo kato ekpə. Nya asa nnya ləbo læ nkpə bomfó siəsia etə bo ukpə. ⁶ Fɛ mómoo, se búkprə nya bóbo læ asa nnya lékle bo itsyə esoo, afi nyamə ensibə əsuəale læ bo əsuə. Lə nnya eso boensiəmbuyifo kulesa eye læ kusu koko ku

ko kofi əsuə. Bomu, bo eyifosa ebəyē lə kusu fəfo ko laayē lə Lewɔnɔ Kenke əsuə.

Afi Itə Bə Bunyə Lebua Butsyə Lekpo.

⁷ Nya lə nyamfo esoo, be ele bə bukatəyi? Boə, nyalē afi nyamə əbə kɔnɔɔ? Inni nko ini! Lə sitintii, eyē lə afi nyamfo əsuə nya boənyə lesa nə ni lebua ketsye lekpo nē. Lə kofi komfo ete dɪmantəyi nkə, “Mansesə ənəmi lə utidi bamba eto asa əsuəə,” eni yoofu budi bə mɪntante kase basesə ənəmi lə sas əsuə. ⁸ Fē eyē lə kofi komə əsuəə, lebua ənyə kusu lesanklisə kənənsə saa eto okle lə mē əsuə. Nya lə kofi saa əmbəə, eni lebuayifoyifo tsya əmbəke əsuale saa. ⁹ Mɔ kosate əsiə nkrə bomfo eto okle lə lefe nə ləfe nɔnə nə mɪntə afi nyamə. Fē lefe nə mɪmbə mɪntə afi nyamə nya yənsitə mē kusu bə nyifo asa kprə, abuyifoyifo tsya átaka ínɔy lə mē əsuə nya mɪnyə miə nkrə.

¹⁰ Nya afi nnya eni ele bə itə mē nkrəə, nnya bomu leboko mē ukprə nē. ¹¹ Nya eyē lə afi əsuəə, abuyifoyifo ənyə kusu ewe mē ekpe nya élo mē.

¹² Lə nyamfo esoo, afi alē, lesa kənke ini fē, nya asa nnya yaate tsya eyifo kənke, nya enyē lə kusu sē əsuə, nya élēkē. ¹³ Nyalē, bəteyi bɔnlē boə lesa sē nəmfo ni nə léboko mē ukprə? Inni nko ini! Bomu bə lə bunyə butsyə lekpo boə lebuayifoyifo eyifo lesa bua esoo, lebuayifoyifo aye lə lesa nə nkrə kɔnɔ əsuə nya dɪnə ukprə léboko. Nya eyē lə afi nyamfo əsuəə, lebuayifoyifo ələkə ni ditsyəbi kosate léte.

Lema Nə Nkrə Lə Əsuə Eto Sinə Ku Lewɔnɔ Lenti.

¹⁴ Bomble yi boə Kofi eyifo ləwɔnɔ eto lesa. Fē nkrə bo mɪnsi eyifo kawunsia kamfo eto utidi eto nle, nya lebuayifoyifo diyi mē əsuə. ¹⁵ Maamfo asa nnya meeyifo kasɔ bɔnɔ. Itsyise lesa nə maala miə lə nyifoo, inni ni meeyifo. Bomu asa nnya meekisi sitintii, nnya ni nnya meeyifo nē. ¹⁶ Nya lə asa nnya maanla miə meeyifo nnya ni nnya meeyifoo, nyalē élē bote bə ntɔnɔ miə afi nyamfo alēkē. ¹⁷ Lə nyasoo, élē bote bə inni mɔ kosate nle lesa nəmfo buyifo, bomu lebua nə nkrə lə mē ni nnya eso meeyifo nko.

¹⁸ Nya nyi lə mɔ kosate eto əsuə kemia miə, lesa sē saa əmbə lə mē. Nya nle nyamfo bəteyi itsyi lə mɔ əsuə eto sinə eto ditsyəbi koko nəmə əsuə eso. Itsyise maala sitinti miə ele bə eni nyifo kasē, fē meenyifo nko. ¹⁹ Itsyise kasē ka maala miə meeyifoo, inni ke ni lesa nə meeyifo. Nya lebua nə bomu maanla miə meeyifo, nii ni nə meeyifo nē. ²⁰ Nyaso lə meeyifo asa nnya maanla miə meeyifoo, inni mɔ kosate ləətsyə keyifo nnya. Bomu, lebua nə nkrə lə mē leeyifo nnya.

²¹ Lə nyamfo esoo, nsu nnya lesakpa ditsyua ntsyə lekpo. Lə nla miə meeyifo kasē, lebua hā meeyifo keklekē. ²² Lə kusu bambaa əsuəə, lə mɔ utu kemia sitintii, Onanto eto afi aakpe mə disuəyue tinti. ²³ Fē nyə miə asa bamba nnya laabo ketsyi lə mē, aakpə lema ku lesa nə mɔ nsusu laate mē nkə élēkē. Nya ləətə abuyifoyifo ləbo lə mē nya yeeti mē kusu fē nwə bákprə lə diyo. ²⁴ Mɔ əsuə kpe kaminə tinti. Nya owə luuləkə mē utsyiko lə əsuə eto sinə eto abua nya kə, nya laakpa mē kesuko ukprə kemia mfo? ²⁵ Maaso Onanto ani, itsyise nnyə buləkə eyē lə Bonamute Yesu Kristo əsuə!

Nya mɔmɔ, lə mɔ nsusu əsuəə, nyifo nwə leeyifo lə Onanto eto afi əsuə. Fē mɔ lə utidi əmə eto əsuə eto sinə əsuəə, meeyifo lə lebua eto kofi əsuə.

8

Lewɔnɔ Kenke Itə Nkə Busia Nkrə.

¹ Lə nyamfo esoo, mba nsi nkrə lə lɔnyifoyifo ku Kristo Yesu əsuəə, Onanto embolo mə dikpi. ² Itsyise eyē lə Kristo Yesu əsuəə, afi nnya nyē lə Lewɔnɔ Kenke nə ləətə betidi nkrə, ətə nkə mbɔ lə afi nnya ləənə utidi kake ku ukprə əsuə. ³ Lesa nə kofi ko Onanto dítə Moses dɪmamfo buyifo, se utidi leyəkprə nya wóanfɔ ko budi esoo, nnya Onanto dɪyifo mɔmɔ nē. Ótsyese wə ubi fənkə utidi wə nkrə lə əsuə eto sinə əsuə sia lebua laakpə nko. Úbə lə betidi eto abua eto disi nya úfi wə əsuə útə fe kedí, nya útəkə lebua kato nya úsensə lebua nə nsi lə bo eto əsuəale. ⁴ Onanto eyifo nyamfo útə bo mba nsi nkrə lə kase Lewɔnɔ Kenke laala, inni lə kase əsuə eto sinə eto ditsyəbi koko nəmə laala. Úyifo asa nyamfo kənke bə ləbusia nkrə lə kusu sē əsuə fe kase wə afi lete.

⁵ Betidi ba nsi nkrə lə mə əsuə eto ditsyəbi fe kɔ, lə kase baalaa, mə nsusu si buteke lə asa nnya mə əsuə eto sinə laala əsuə. Fē mba nsi nkrə eyē lə Lewɔnɔ Kenke əsuəə, mə nsusu teke lə nnya Lewɔnɔ Kenke laalaa əsuə. ⁶ Utidi wə eto nsusu nteke lə əsuə eto sinə eto asa əsuəə, wəənyə ukprə. Fē utidi wə eto nsusu nteke lə Lewɔnɔ Kenke əsuəə, wəənyə nkrə manlo ku diyuəsə. ⁷ Nya utidi wə eto nsusu nteke lə əsuə eto sinə eto asa əsuə hā, uyifo Onanto eto olo, itsyise weentsyue Onanto eto afi koto. Nya lə sitinti, wəəmbɔfo nnya koto butsyue tsya kulefe. ⁸ Mba dítə bə mə əsuə eto sinə təkə mə kato, baamfo Onanto eto lelabi buyifo.

⁹ Lə Onanto eto Lewɔnɔ afo disia lə mi əsuəə, nyalē binsisi nkrə lə mi əsuə eto sinə eto ləkuende əsuə, bomu fe kase

Onanto eto Lewɔnɔ laala. Nya lə Kristo eto Lewɔnɔ mamfo disia lə utsyuə əsuə, nyaləe unni Kristo eto ole. ¹⁰ Mɔmɔ lə wə Kristo afo disia unsi lə mii, mi əsuə eto sinə ebukpə lə lebua eso. Fəe mi lewɔnɔ ebusi disia nkpə itsyise Onanto eyifo mi basəe eso. ¹¹ Nya lə Onanto eto Lewɔnɔ nə létakasə Yesu ditsyiko ɔkɔmə si lə mi əsuə, wə létakasə Kristo Yesu utsyiko ɔkɔmə, wə ni futsyə luutə mi əsuə eto sinə sia luukpə mfoo, nkpə, eye lə wə Lewɔnɔ nə nsi nkpə lə mi əsuə eso.

¹² Nyaso, mɔ bayimi, keyifo ketsyuə abe bo lə ənəmi ka ele bə buyifo, fəe inni əsuə eto sinə siamfo bunsu kayo, bə lə busiə nkpə lə se lelabi əsuə. ¹³ Lə bitəkəko bisia nkpə lə əsuə eto sinə eto lelabi əsuə, biukpə. Fəe lə bəye lə Onanto eto Lewɔnɔ əsuə belo mi əsuə eto sinə eto ditsyabi bua nəmə, buisia nkpə manlo. ¹⁴ Itsyise betidi ba Onanto eto Lewɔnɔ laayenkoo, mə ni Onanto eto bebi nɛ. ¹⁵ Onanto mənətə mi ndomufɔ eto lewɔnɔ nə luutə bikate sikpi. Bomu útə mi Lewɔnɔ nə ni bebi eto lele nya diətə boakpadi Onanto boə, “Abba” eto kaso ni, “Nto lala.”

¹⁶ Onanto eto Lewɔnɔ ku bo awɔnɔ kenke ləko iyifo kenye ka nle bote bə buyifo Onanto eto bebi. ¹⁷ Nya lə buyifo wə bebii, nyalə buyifo mba leedi wə bikə. Nya bo ku Kristo ebudi Onanto eto bikə boko. Nya fe kase bɔnyə kanyi fe Kristo, nko ke bo tsya luuyənle fe wə nɛ.

Bunyə Disuəyuə.

¹⁸ Lə mɔ dinyəbi əsuə, sitinti lə befi kanyi ka bɔnle bunyə mɔmɔ mfoo, kanle kulesa saa kon lə befi bakatesəko ku diyənde ku disuəyuə nə Onanto luutə bunyə. ¹⁹ Asa nnya Onanto diyifo kenke si ele kusu bobe keklege itə lefe nə Onanto luuləkə wə bebi ote. ²⁰ Nya Onanto eto asayifoyifo nyamfo kenkee, kpe lə kanyinyənə əsuə. Fəe inni asa nyamfo mate ete diətə ibə nko, bomu Onanto kosate wə diətə kusu nko. Nya utə kusu nkə bənyə kusubebe bə ²¹ wuuləkə asa nnya Onanto diyifo kenke utsyiko lə ukpə eto sedomu eto kabiasə eto ani lə bətsyə ɔnwɛ, nya wuutə kusu nkə bəyənde fe wə bebi ke.

²² Nya buyi boə ibə ese mɔmɔ, asa nnya Onanto diyifo kenke lə kanyi bunyə tinti, kakəe fe usio wə nlabə kole. ²³ Nya inni nyamfo mate ete, bomu bo mba Onanto difi wə diətə tute nə ni wə Lewɔnɔ útə tsyaa, lə kanyi bunyə kukakəe lə bo əsuə kemia, nya buufi ənəmi butəkə keklege boə Onanto lə ufi bo fe wə bebi lə butsyə ɔnwɛ. ²⁴ Nya se bonkpe kusubebe komfo esoo, bɔnyə bofo. Fəe asa nnya bənyə ku bo ənəmi, boensiabe nnya kusu. Itsyise kuutsyuə ensi ambe kusu kətə asa nnya

mfi nkpe wə koko. ²⁵ Fəe lə bufi bo ənəmi butəkə lə asa nnya bənyəto əsuə, nyalə ele bə bokpe utu buəe, bukabe nnya kusu.

²⁶ Nya lə nko eto kusu komfo əsuə, nya Onanto eto Lewɔnɔ laawunsəko bo keklege nɛ, itsyise bumbə ale nya bunyi kase ele bə boto ola butə Onanto bəyənko. Fəe wə Lewɔnɔ kosate laakəe kale lek-pakpa kətə bo fe kase iiyə itə bo lə kusu ko bəambofo buləkə kate əsuə. ²⁷ Nya Onanto wə nyi betidi eto ketu kemia, yi lesa nə nkpe lə Lewɔnɔ eto nsusu əsuə tsya. Itsyise Lewɔnɔ nəmə aale Onanto lek-pakpa lə bo disu fe kase Onanto laala.

²⁸ Buyi boə lesa saa nə Onanto leeyifoo, iyifo itə lekekəe itə betidi ba laala wə nya ɔkpadi mə nkə bəyifo wə keyifo. ²⁹ Nya betidi ba Onanto léte utsyə, uləkə mə utsyə nkə lə bale wə Ubi itə bə wə Ubi lə udi utute utə wə bayimi kpe bama. ³⁰ Lə nyaso mba Onanto diləkə utsyə, mə ɔkpadi nɛ. Nya mba ɔkpadii, úyifo mə basəe. Nya mba úyifo basəe, mə ɔkpasə əsuə bəyənde fe wə ke.

Yesu Kristo Ələkə Kase Onanto Laala Bo Tinti Ote.

³¹ Lə nyamfo esoo, be ele bə bətsyi? Lə Onanto nyə bo kamaa, owoe lofo buiyə bo lə əsuə? ³² Nya lə Onanto mánni wə Ubi bufi kətə bo, bomu úfi wə útə kedilə bo disii, bəto wəmbufi asa nnya ta utə bo kafe faa eye lə wə Ubi əmfo əsuə? ³³ Nya owoe luufi etiki lə Onanto eto betidi ba uləkə utsyə əsuə? Onanto kosate əbuləkə mə kenye nkə bədi lebe. ³⁴ Nya owoe lofo mə dikpi bolo? Kuutsyuə saa əmbə! Kristo Yesu wə ni utidi wə díkpə, nya nnya nsi nso ni bə, wə ni nwə batakasə bəsyiko ɔkɔmə nya unsi lə Onanto eto kodiani nle bofo kətə bo. ³⁵ Nya owoe lofo lelabi nə nkpe lə bonko Kristo eto nti bola? Kanyinyənə lee bulə, lee ohiətete, lee kukpənsɛ, lee leyasiasia, lee sikpi bokpe, lee ukpə lee lesiabi eto kenye? ³⁶ Ekpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə bə,

“Lə fə disu esoo, bokpe lə ukpə eto bulə əsuə

diyɔ saa diyɔ.

Nya beeyifo bo fe basamu ba bantoo kaloko.”

³⁷ Nya lə nyamfo kenke əsuə, butəkə kato eye lə kase Kristo laala bo eso. ³⁸⁻³⁹ Itsyise ékpako mə wuee bɛ kulesa saa əmbə nə luusənsə bo ku wə nti lə lelabi nə ufi utə bo eso. Ukpə nye nkpə lee kato eto batonkpe lee awɔnɔ eto əsuəale ətsyuə, lefe nəmfo lee nə luubə nye əsuəale ətsyuə ditsyi kato fanloo nye lə kaso mfo nye lesa saa nə bəyifoo, kulesa saa əmbə nə lofo bo nti bola kulefe ketsyiko lə Onanto eto lelabi

nə úfi útə bo eye læ Kristo Yesu Bonamute əsua.

9

Onanto Diləkə Yudafo, Nya Beyifo Wə Betidi.

¹ Lesa nə minlə bəteyi eyifo onukuale, inni sidia minlə bəteyi, itsyise nyifo Kristo eto ole. Mə ləkəesi nə əsua Onanto eto Ləwəncə nsii, lə mə bəteyi sitinti nkə minlə sidia bəteyi. ² Nnla miə bete biə ele mə bulə lə taa utu nya yenlə mə bufi tinti taa lə mə utu kemieə? ³ Iyifo mə lelabi miə, lə yəwənsə ko mə betidi ba bonko mə ni kusə kəni eto betidi eto disii, muutə kusu bə Onanto kudi mə nkə woəfə mə lə Kristo əsua. ⁴ Itsyise mə ni Israel eto kusə ko Onanto diləkə utsyə. Nya úfi mə uyifo wə bebi. Nya úləkə wə sekakedikə eto diyənde óte mə. Nya úləkə kənyə ka ókle ku mə óte. Nya útə mə wə afi. Mə ni mba Onanto léte kase ele bə baye besumu wə nə. Nya mə ni mba ókle kənyə ko utsyə. ⁵ Mə bana ni mba lefo aye, ba ni baseke, ba Onanto diləkə utsyə. Nya lə mə ntii, nya Kristo lebo utsyi úbə fe kawunsia eto utidi. Idu məmə entə lefe saa bitə lə bufi atesə butə Onanto, wə ntəkə lesa saa kato. Ibə itə.

⁶ Inni bəteyi minlə miə Onanto eto kənyə ka óteyi utsyə eyifo kebimba, nya wényifo lə ke əsua. Itsyise inni Israelfə kenke ni Onanto eto betidi. ⁷ Nya inni Abraham eto kafo eto bebi kenke ni Onanto eto bebi. Onanto ateyi Abraham nkə, “Məoye lə Isak əsua mfənsə fə kafo eto bebi.” ⁸ Nyamfo lə bote nkə, inni Abraham eto bebi ba kenke ole ni Onanto eto bebi. Bomu Onanto eto bebi ni mba lefo wə kənyetsyətsyə banə. Nya mbamfo woənyə fənkə Abraham eto bebi kosate nə. ⁹ Ditiki nə Onanto leteyi lə wə kənyetsyətsyə əsua ni nkə, “Muusinkli mbə lele amba mfəmato. Nya Sara ebolə ubisaibi.”

¹⁰ Nya inni nyamfo mate. Fəe Rebeka tsya ále bafimfi ini bebisaibi itsyi lə anto óni há wə ni bo ona Isak əsua. ¹¹⁻¹² Fəe Onanto kpe kusu ko woayə kələkə betidi. Nya fe kase ibə itə nkoo, Onanto áteyi lesatsyua utsyə fe bále bafimfi bamfo, fe lə bafimfi bamfo lə beyifo keyifo sɛɛ lee kabua saa. Nya kusu ko əsua woayə mfo enni lə mə keyifo saa əsua. Bomu óteyi Rebeka nkə, “Úbi ninə ebofiani nwə luusumu dikpəfile.” ¹³ Íbə itə fe kase Onanto leteyi lə Awənisə Kenke eto Kukue əsua nkə, “Nla Yakob, nya minkisi Esau.”

¹⁴ Lə nyamfo esoo, be ele bə bəteyi məmə? Bəteyi bənlə boə Onanto eenyifo asa lə kusu sɛɛ əsua? Kulefe! Inni nko inte kon. ¹⁵ Fəe óteyi Moses nkə,

“Utidi wə maala miə muunə kafoo, wə muunə kafo nə.

Nya utidi wə minlə miə məənyə kaminšə, wə muunyə kaminšə nə.”

¹⁶ Nyaso kase Onanto ləənyə utidi kaminšə, aanyə lə utidi əmə eto lesa nə woala nye wəəyifo əsua. Bomuu, itsyi lə kase Onanto kosate laabe lə kaminšənyənyə əsua. ¹⁷ Nya lə Awənisə Kenke eto Kukue əsua, Onanto áteyi Egipte eto Oka Farao nkə, “Lə nyamfo esoo, nle fə seka butsyə bə lə nləkə mə əsuəale nte betidi eye lə fə əsua, nya bə lə mə diyə lə ləye letsyo bə lə kawunsia eto betidi kenke lə banə.”

¹⁸ Lə nyaso, utidi wə Onanto laala nkə wəənyə kaminšə, wə wəənyə kaminšə nə. Nya nwə waala nkə utidi atoo, wə wəətə wəətidi ato nə.

Onanto Jənyə Óblo Lə Bo Əsua Nya Wəənyə Bo Kaminšə Tsya.

¹⁹ Mi bətsyua ebəto mə nkə, “Lə ite nkoo, beso Onanto nsi laalo utidi dikpi? Owoe loofə botaka kənyə lə Onanto eto ləkəle əsua.” ²⁰ Nya owoe feni kon bə lə edi etiki ənyə lə Onanto əsua? Dikplibi antə utidi wə léto ni nkə, “Beso fə fáto mə mmə?”

²¹ Lə nyamfo eto kamaa, utidi wə laato ekplibi kpe kusu woaso səfətə fe kase ke woala. Nya woofə səfətə sia əminansə bufi kato ekplibi ənuə, nya wuufi dikplibi ləoni nə óto, laanə bobə utsyə itə eyididi. Nya wuufi dikplibi nuəfə utsyə itə ekubi bokpa karko. ²² Nya nko ke Onanto tsya diyifo nə. Woala nkə wəələkə wə ləbləfi ote mba əsua únyə óblo, bə lə bənyə wə əsuəale. Fəe woefi disuətsyə tinti kətə mba ónlə óblo bunyə karkpe lə lefe nə eto lefe úkase uyi nkə woətsylosə mə. ²³ Nya nko ini bə óla nkə lə uləkə asa sɛɛ nnya nkpe lə wə diyənde kplə kemie ote mba woala nkə wəənyə kaminšə. Nya buyifo betidi ba ólə utsyə nkə lə bubə bunyə wə diyənde kplə. ²⁴ Lə nyaso úləkə bo tsya, inni Yudafo mate. Bomu ku mba lenni Yudafo tsya. ²⁵ Jteyi ekepa wuee lə Onanto eto Unyeləkətidi Hosea eto kukue əsua nkə,

“Betidi ba díməndi mə balee, mookpadi mə ‘Mə betidi.’

Nya kuse ko eto betidi maanlaa, mookpadi mə ‘Mə balala.’

²⁶ Nya lə kaka tutuutu bəteyi mə bə, Binni mə betidi,

mfo əmə tutuutu bookpadi mə bə Onanto Wə Nsi Nkpe Lefe Saa eto bebi.”

²⁷ Onanto eto Unyeləkətidi Yesaya ábe letsya bembembe útə Israelfə katəyi nkə, “Lə ibə bə Israelfə fui kpenkpenkpe fe lekpo eto ləwinimi tsyaa, mə nti esiani há luunyə buləkə.

28 Itsyise Bonamute ebokpronko kawunsia eto betidi kenke lekpo mlä.”

29 Nya yuubä itë fe kase Yesaya letëyi lä lefe nä léfe mä nkä,
 “Lenni Bonamute Æsuäletidi Kenke dību bo kafe eto beti bätšyüä utsyöä,
 eni bótšyüä bo tšya fe Sodom seka, nya butšyü fe Gomora seka!”

Ditiki Sëë Nämä Te Ditä Yudafo Tšya.

30 Lä nyamfo esoo, be ini bönlë bötëyi? Nko ini bə betidi ba lenni Israelfö nya bennis nkrə lä kusu sëë äsuä, mä dībä bāfiani betidi ba ni basëë momo lä Onanto eto ənemi se bāfo wə bāno eso. 31 Fëë Israelfö ba léfo afi nyamə nya banle bok-platsya kekkele bə lä beyifo kasëë, māmfo buyifo lä nnya äsuä bāfiani basëë. 32 Nya beso ibə nko? Itsyise bānyë lä bofokano äsuä bafo kasëë buyifo, bomu bēfi mä ənəmi bətəkə lä mä kosate eto eyisafa äsuä, nya bētusə lä Kristo wə nte fe leba nä äsuä utidi leetusə. 33 Fe kase bāwōni bätšyü bə lä nyaso bētusə lä Kristo wə ni fe leba nä nte lä mä kusu äsuä fe kase inte lä Awōnisa Kenke eto Kukue äsuä nnya nle bötëyi nkä,

“Bebē! Mfi leba nä luutə betidi tusə lä ni nle butšyü lä Sion eto umä.

Nya bötsyinini lä ni äsuä bedu bano. Fëë utidi wə ke lefo wə önoö, wəmbudi kafoni lä wə öfö kulefe.”

10

1 Mə bayimi, iyifo mə lelabi nä ditsyi lä mə utu kemia ku mə olatoto itə Onanto miä Yudafo lä bənyə bofo. 2 Niyə mä kama nle bötëyi minkə, baakpe otsyekle sitinti lä Onanto busumu äsuä. Fëë benyi kusu komə. 3 Itsyise bānte kusu ko Onanto laala nkä utidi ye lä uyifo ösëë lä wə ənəmi. Bomu mä kosate lebebē mä kusu bətə äsuä. Lä nyamfo eso bāmbokosə äsuä kasö bətə Onanto itə bə lä ote mä kusu ko äsuä böcyë lä uyifo mä basëë. 4 Itsyise Kristo dībä öfo äsuäle lä Moses eto afi eto ani. Nya utidi saa léfo Kristo önoö, uyifo wə ösëë lä Onanto eto ənəmi.

Utidi Saa Ebofo Butə Bə Onanto Fo Wə Lä Nkrpe.

5 Moses äwōni asa utsyiko lä kase utidi leeyifo ösëë eye lä afi äsuä katëyi nkä, “Utidi saa wə leeyifo lä afi nyamfo äsuä, afi nyamfo ebütə wə nkrpə.” 6 Fëë Awōnisa Kenke eto Kukue ätëyi itsyi lä kase utidi leeyifo ösëë lä Onanto eto ənəmi eye lä bofokano äsuä nkä, “Mantö fö äsuä fänkə, ‘Owoe loobe usu Kato?’ Nya kasö ni bə, ‘Owoe loobe usu Kato usu ökrä Kristo oboko?’ 7 Nya mantö fö äsuä fänke, ‘Owoe luudufə usu kasö mfo ke?’ Nya kösö ni bə,

‘Owoe luusu ökomə usu oboko Kristo ku wə?’ ”

8 Bomu lesa nä enle bote ni bənkə, “Onanto eto ditiki nämə eböfi fö pëë, nya lenkpe lä fö kənyë ku fö leköəsi kemia.” Nya nyamfo ni bofokano eto ditiki nä bönlë letsya bobë nē. 9 Nya lä emenkli kənyë, fatëyi fö Yesu ni Bonamute, nya fafo fanö lä fö leköəsi kemia fö Onanto ätakasə wə utsyiko ökomə, Onanto ebütə fö nkrpə. 10 Itsyise eye lä fö leköəsi kemia nya faafo kanö, nya feeyifo ösëë lä Onanto eto ənəmi nē. Nya eye lä fö kənyë ka fefi fäləkə nyamfo fatee, nya äsuä fuunyö bofo nē. 11 Itsyise lä nyamfo seka äsuä nya Awōnisa Kenke eto Kukue letëyi nkä, “Utsyüä saa wə léfo wə önoö, kofani ämbölë wə kulefe.”

12 Nyamfo lä bote nkä, letekekë saa ämbə lä Yudafo ku mba lenni Yudanyə nti. Nya Onanto ni bomble eto Onamute, nya wookpo betidi ba kenke laato ola kətə wə atšyö. 13 Fe kase enkrpə lä Awōnisa Kenke eto Kukue äsuä, “Utidi saa wə laato ola kakpadi Bonamute eto diyee, ebunyə bofo.”

14 Fëë utsyüä saa ke dímamfo önoö, ntsyü woofö wə bokpadi katö wə lesa? Nya utidi wə kee eto ditiki bāmfo bābë ni letsyaa, ntsyü fe boofö wə bofo kanö? Nya lä kuutsyüä māmbe ditiki nämə letsya bətə mä lä lefe nä léfe mmə, ntsyü fe bönoö ni? 15 Nya lä bāntsyese batönkpee, ntsyü boobe ditiki nämə letsya? Bāwōni bakpe lä Awōnisa Kenke eto Kukue äsuä bə, “Kase mba léboko Ditiki Sëë nämə dībä bédufə, aano bobë tinti.”

16 Fëë inni mämblë kenke ni mba dikafo Ditiki Sëë nä mä. Itsyise Yesaya kosate ätëyi nkä, “Bonamute, owöe léfo ditiki nä böbë letsya önoö?” 17 Lä nyasoo, bofokano ye lä ditiki nä böno äsuä. Nya ditiki nämə böno ye lä Kristo letsya bobë äsuä. 18 Fëë lesa nä minle böto ni bə, sitinti ini bə Israelfö mánnö ditiki nämə? Bāno ni fe kase Awōnisa Kenke eto Kukue letëyi nkä, “Bāno mä kudu lä kawunsia kenke, nya mä ditiki disensə dísu kawunsia eto kasekö kenke.”

19 Nya lä nsi nto nno miä nyälë Israel eto kusə mánnö ni kasö? Moses kosate ni utidi tute wə ditsyiko Onanto eto ditiki nämə kənyë buləkə kate katëyi nkä, “Muutə miä besesë ənəmi lä betidi ba lenni kusə äsuä.

Nya eye lä betidibuki ba eto ənəmi dimansini tö lä bətə binyə öblo.”

20 Nya Yesaya esi ökrpe ököë ötëyi mä wüee nkä Onanto atëyi nkä, “Betidi ba dímambëbë mëë, mömö bənyə mē.

Nya mínlækə mɔ əsuə mínte betidi
ba dímantɔ kulesa itsyi læ mɛ əsuə
báno.”

²¹ Fɛɛ læ Israelfɔ əsuəə, óteyi nkə,
“Nsensə mɔ ani ntsyə lefe nə ta, bə læ mfo
betidi ba lembu kuutsyuə saa nya
bátaka bənyə læ mɛ əsuə.”

11

Onanto Ənyə Israelfɔ Kaminsə.

¹ Nyaso nle bɔtɔ mɔmɔ miə nyalɛ Onanto
áni wə Betidi? Owɔ lo. Inni nko ini kulaa!
Mɔ kosate eyifo Israelnyə nya mini Abra-
ham eto kafo eto ubi wə ditsyi Benyamin
eto kafo. ² Onanto manni wə betidi ba
unyi, úlækə utsyə taa kasəketsyiko ke. Nya
biyi lesa nə báwɔni bákpe læ Awɔnisa
Kɛnkɛ eto Kukue bə Unyeləkətidi Elia áteyi
Onanto itsyi læ Israelfɔ eto disiale əsuə
nkə, ³ “Bonamute, betidi bamfo lélo fə
bənyeləkətidi nya bəsensə fə kedi eto leba
kenke! Ini mɔ hā ni utidi wə díbu, nya
banle bəbɛbɛ bə læ balo mɛ!” ⁴ Nte mbuayɛ
bo Onanto díta wə? Óteyi wə nkə, “Nlækə
betidi akpi akuanse ntsyə itə mɔ əsuə ba
dímanse akonki bəta ufiə Baal.” ⁵ Nko ke
itsyə fe kase inte mɔmɔ nɛ. Israel eto betidi
esiani bətsyuə ebu ba Onanto dílækə utsyə
itə wə əsuə eyɛ læ wə lefonə eso. ⁶ Wə
lefonə əsuə nya óyɛ úlækə mə, nya inni lesa
nə bəyifo eso úlækə mə. Nya læ Onanto
əlækə betidi læ mə keyifo ka banle esoo,
nyalɛ eni wə lefonə menyifo lefonə tinti.

⁷ Nyalɛ ntsyə nɛ? Lesa nə əsuə Israelfɔ
dífi kusubebe bətəkə kekkeleke, bənnnyə ni.
Fɛɛ mba sekɛ Onanto dílækə utsyə ənyə ni.
Bafɛfɛ éti ato bəta Onanto eto bəkpadi. ⁸ Fe
nyamfo əsuəə, Awɔnisa Kɛnkɛ eto Kukue
áteyi nkə,
“Onanto əlækə mə ani, nya kuninə dídi mə
utu ku mə nsusu kenke.

Nya ibə nko ibə ese taa mi eto bale tsya
əsuə,
beentsyue koto nya bəənyə kulesa
kətsyə lekpo.”

⁹ Nyaso Oka David áteyi nkə,
“Lə itə mə diyí saa eto lesa kediko læ efiani
uyibi wə bábio læ bano læ wə.

Nya læ bədu bāno bədufə læ kotonəə
əsuə.

¹⁰ Nya læ itə mə ənəmi læ eba bə bənsiem-
bunə kulesa bətsyə lekpo.

Nya læ itə mə kanyinyənyə læ kafiani
bitsyike itə mə lefe saa.”

¹¹ Nya maato tsya minkə lefe nə Yudafɔ
letsyinini bədu bāno, bánya kenke nya
bənsifo botaka kənyəə? Owɔ! Inni nko
ini? Bomu itsyi læ mə botakebu esoo,
mba lenni Yudafɔ tsya əbə bənyə bofo
bə læ itə læ ənəmi læ ese mə læ Yudafɔ
bakpɔ mɛ kutsyuəse. ¹² Yudafɔ eto lebuə

nə bəyifo eso Onanto ətə nkə kawunsia
kenke nyə asa sɛɛ. Nya lefe nə Yudafɔ
ku Onanto eto nti lebiaa, asa sɛɛ esi ibə,
ílækə mba lenni Yudafɔ eto disí læ ntu nya
báfo Onanto eto atsyəkpokpɔ kɔpə. Nya læ
mə botakebu áboko atsyəkpokpo nyamfo
eto okle kawunsiaə, læ ibə bə Yudafɔ
kenke esinkli bəbə bakɔ ku Onantoo, wə
atsyəkpokpo nnya luubə ebufui ekpe tinti.

Betidi Ba Lenni Yudafɔ Ənyə Bofɔ.

¹³ Nya mɔmɔ mimba lenni Yudafɔ, nle
mi bəteyi læ lefe nəmfo nə minyifo nwə
bátsyese mi mfo, bə nlækə mɔ keyifo
eto bofe nte mi. ¹⁴ Nya ətsyuə eyɛ læ
nyamfo əsuəə, muutə ənəmi ebɔsɛ mɔ
betidi, bakpɔ kutsyuəse itə ətsyuə Onanto
ebofo mə bətsyuə. ¹⁵ Itsyise se Onanto
dílækə mə anii, diyuə əbə Onanto ku
kawunsia eto betidi eto nti. Nya bə luubə
læ Onanto esinkli ofo mə? Yuuyifo fe kase
utidi leekpe kesinkli kataka kəbə nkɔpə!
¹⁶ Lə didisa eto kutsyə tute ko befi bəta
Onanto eyifo kɛnkɛ, nyalɛ didisa nəmə
kenke eyifo kɛnkɛ, Nko ke læ kuyi komə
eto keyudu eyifo kɛnkɛ, nyalɛ ko kale tsya
eyifo kɛnkɛ.

¹⁷ Bála kuyi ko bətsyi eto kale, nya
bəfi mimba lenni Yudafɔ ba nte fe dibutu
eto kuyi ko bála bákle bāmaklasə læ nko
bətsyi eto ɔlɛ wə bála eto kənyɛ. Itə bə
mi tsya əbə bəle kedi bunyə ketsyiko læ
kuyitsyitsyi komə, ko ni Yudafɔ eto keyudu
ɔfo. ¹⁸ Nyaso bebe sinini biə biambesə
əsuə kato læ uyile wə bála əsuə. Itsyise læ
biyifo nko, ele bə binyə bitsyə lekpo biə
inni mi ni ko uyudu. Bomu uyudu nle mi
læ nkɔpə nɛ. ¹⁹ Ebofo bəteyi fənkə, “Bála
uyile əmə bəlækə bə læ befi fə bəkə læ wə
kənyɛ.” ²⁰ Nya nko ini nɛ. Fɛɛ biyi biə mə
mamfokano eso bála mə bəlækə. Nya mi
ənyə kafioke se befo bəno eso. Fɛɛ nyamfo
anle bote bə bebəsə mi əsuə kato, bomu ele
bə bikate sikpi. ²¹ Itsyise læ Onanto mənyə
mə kaminə əkobe Yudafɔ ba ni fe kuyi
komfo eto ɔlɛ ɔlɛ, befo bəno biə wuunyə
mi kaminə əkobe mi ɔlɛ?

²² Nyamfo læ bo bote kase Onanto lænyə
kaminə ku kase wə ditiki nkpe ale. Okpe
ale itə betidi ba dímentsyue wə koto, nya
woefi wə lefonə kətə mi mba léfo wə bəno
kekkele lefe saa. Lə bienyifo nko, Onanto
ebola mi ulækə læ kuyi komə əsuə. ²³ Nya læ
Yudafɔ tsya áyɛ mə mamfokano, Onanto
ebufi mə tsya okpe læ kuyi komə əsuə.
Itsyise Onanto kɔpə əsuəale bə usinkli ot-
syasə kuyi eto kale læ kuyi komə əsuə bə læ
əkobe ele. ²⁴ Mimba lenni Yudafɔ te fe kuyi
ko nyə læ dibutu, nya bála ko kale bəbə
bákle bəkə læ umə eto kuyi ko bətsyi əsuə.
Israel eto kusə eyifo fe kuyi ko bətsyi.
Eso imbə ale itə Onanto bə ufi kuyitsyitsyi

komæ eto kale ka bála usinkliko ke otsyasæ uko læ nko æsuæ bála ke, nya yoōleke eso.

Onanto Eto Betidi Kenke Ebunyæ Bofu.

²⁵ Mō bayimi, asa ætsyuæ kpe nnya lækula mi nya minla miæ mǣlækæ nte mi bæ yensikula mi læ bæye bubu biæ biyi kobe tinti besu. Nnya ni bæ, Yudafō bætysuæ eto atotitidi nnya bankpe embutsyæ ekle. Bomu atotitidi nyamfo ebola lefe næ Onanto dínýæ sitiditu sia woala læ mba lenni Yudafō eto nti ólosæ. ²⁶ Nya kusu komfo æsuæ yoōye bæ Yudafō kenke læ bənyæ bofo fe kase Onanto læteyi læ Awónisa Kenke eto Kukue nkæ, "Ofomfokætæ ebutsyi Sion ubæ,

nya wuubæ ulækæ disiale saa læ Yakob eto kato eto bebi nti.

²⁷ Nya kenyecklele kamfo ebøkæ læ bonko mæ eto nti
læ lefe næ minlækæ abuayifoyifo læ mæ nti."

²⁸ Yudafō eyifo Onanto eto balo, itsyise bámfō Ditiki Sææ nəmæ banō. Læ nyamfo esoo, mimba lenni Yudafō kpe kənyənkō. Fæe se Onanto dilækæ mæ utsyæ taa banamæ lefe esoo, woala mæ. ²⁹ Itsyise læ Onanto ælækæ betidi bætysuæ nya úte mæ wæ lefonæ ditsyuæ, wəmbofloma ni. ³⁰ Nya mimba lenni Yudafō, bétá Onanto bíbu læ lefe næ léfe mæ æsuæ, fē mómō, Onanto ənyə mi kaminšæ læ Yudafō eto atotitidi esoo, ³¹ nko ini bæ læ kase Onanto dínýæ mi kaminšæ esoo, Yudafō ensientsyue Onanto koto mómō bæ læ Onanto læ unyæ mæ tsya kaminšæ. ³² Onanto ælækæ betidi ba ta ani, nya mæ atotitidi díti mæ kusu iyifo fe diyo bákpe mæ, læ itæ bæ unyæ mæmbæ kaminšæ.

Tæ Læ Botesæ Onanto.

³³ Onanto amō tinti! Nya asa sæe kenke etsyi wæ oflo. Nya sitintii, wæ ni kobe nya unyi asa nnya kenke eto kemia kukonō.

kælækæ kasō bōnō.

Nya kutsyuæ sa əmbofo esu nya æsuæ waaye keyifo wæ asa kasō bōnō.

Nya kutsyuæ saa əmbofo esu nya æsuæ wæ aye keyifo wæ asa kasō bōnō.

³⁴ Nko eso háwoni bákpe læ Awónisa Kenke eto Kukue æsuæ nkæ, "Owoe laano Bonamute eto nsusu kasō?"

Nya owoe ni wæ əwunsəkotsyuæ?"

³⁵ Owoe dikætæ wæ lesatsyuæ unyæ bæ læ ubæ utsyæ wæ læ nnya kenye?"

³⁶ Wæ díyifo lesa saa, nya wæ dímuæ asa nnya kenke onle, nya wæ ni lesa saa eto kalosəkō.

Atesæ itæ Onanto idu mómō isu manlo manlo.

l bæ itæ.

12

Bitæ Læ Busiæ Nkpe Bukeyifo Onanto Eto Keyifo.

¹ Nyaso, mō bayimi, se Onanto nle bo kaminšæ bunyæ eye læ wæ kafo ekpe tinti esoo, nle mi lekpaƿa sitinti miæ, bifi mi æsuæ bitæ Onanto fe keditætæ seka nnya diyifo kenke, nnya læəyuæ wæ kafo tsya læ mi nkpæ bo binsi mfo eso. Nyamfo ni kase ele bæ bæye busumu Onanto læ lekœsi kəmiæ ne. ² Biensia nkpæ fe kase kawunšæ kamfo eto betidi læsæi mu. Bomu bitæ læ Onanto læ otsyi mi nsusu əwuninšæ læ befiáni betidi fōfō. Nyamfo luutæ binyæ lesa næ Onanto laala, ku lesa næ leleke, nya diake wæ okœe nya læflo kenke tsya.

³ Nya eye læ keyifo ka útæ mæ læ wæ lefonæ æsuæ esoo, nle mimblæ bətəyi minke biambesæ æsuæ kato enso kase ele bæ itsya. Bomu bitæ læ mi nsusu læ bote bæ bebokosæ æsuæ kasō nya utsyuæ saa læ ukato wæ æsuæ ukabe læ wæ bofakanō bo Onanto ditæ wæ eto ale æsuæ.

⁴ Fe kase bonkpe æsuæ ani nnya nkpe akpa akpa nnya leeyifo keyifo kani eto oklee, ⁵ nko ke ini bæ buyifo betidi kpe tsya. Buyifo utidi eto æsuæ ani nnya ntseyi akpa akpa kpe nyamfo læ bo loniyifoyifo ku Kristo eso, nya akpa akpa nyamæ lekō bætysuæ iyifo utidi oni. ⁶ Nyaso bitæ læ bufi ætæsa akpa akpa nnya Onanto ditæ bo eye læ wæ lefonæ æsuæ buyifo keyifo. Læ utidi utsyuæ afo Onanto eto Ditiki Sææ nəmæ eto bulækəkate eto ætæsa, ele bæ obe ni letsya ku bofakanō bo nkpe wæ. ⁷ Læ utidi utsyuæ eto ætæsa ni bæ əwunsəkō betidi bamba eto keyifoo, ele bæ uyifo ke ku kafo faa ka woofō. Læ asabote inii, ele bæ ote asa nyamæ fe kase woofō. ⁸ Læ betidi nkæale kpeke inii, ele bæ okpe betidi nkæale læ nnya æsuæ. Læ kafoekpe buyifo kætæ betidi inii, ele bæ uyifo nnya ku kafo faa. Nya læ betidi bəyənko tsya inii, ele bæ ufi wæ kobe kenke utæ keyifo kamæ eto buyifo, læ otonko mæ. Læ kaminšənyənyə inii, ele bæ unyæ kaminšæ ku wæ utu kenke.

⁹ Bela mi betidi ku lelabi kenke. Bikisi lehua læ bəkobe lesa sæe bele kekleke.

¹⁰ Bifi lelabi bitæ mi bætysuæ ku utu faa fənkæ bayimi bæ léfo bānō. Nya bitæ mi bætysuæ dibu enso mi æsuæ. ¹¹ Bienyifo səflo, bomu bekke otsyini læ mi keyifo æsuæ. Bisumu Bonamute əmæ ku mi utu kenke. ¹² Se benle kusu bobæ itæ lesatsyuæ esoo, binyæ disuəyūæ læ keyifo saa ka benle buyifo æsuæ. Nya binyæ kekleke læ kanyi æsuæ. Nya bikato ola lefe saa.

¹³ Bəwunsəkō mi bayimitsyuæ bæ léfo bānō bæ asa nle bohia. Nya bifi kafo faa befo bafō.

¹⁴ Beto Onanto læ okpo betidi ba laabebe ma kabua atsyo. To atsyokpokpo etä mä, menkudi mä. ¹⁵ Binyä disuayua ku mba nle disuayua bunya. Nya biwinko mba nle buwi. ¹⁶ Biyifo bani ku mi bätisyua læ mä nkpäsiä äsua. Biambesä äsua kato, bomu bekö ani ku mba dimanle betidi læ betidi eto änami. Nya mänya fä äsua fe nwä ni obesibe onso.

¹⁷ Læ utsyua eyifo mi kabua biemfi kabua betisä wä oko. Kplatsya læ eyifo lesa nä leleke læ bitidi eto änami. ¹⁸ Beye kusu saa ko luunä diyua eboko mi ku betidi bamba eto nti. ¹⁹ Mo bayimi, biantise utidi eto lebuä oko kulefe. Bomu bitä Onanto kusu læ utä utidi ämä ni kayofofo utä mi. Itsyise Onanto ätayi læ Awonisa Kenke eto Kukue nkä, "Mo ni Onamute wä laato kenye kätä, nya mo ni futsyæ lætæ kayofofo." ²⁰ Bomu læ Awonisa Kenke eto Kukue äsua, bätayi bo bæ,

"Læ kukprensä læ fä oloo, tæ wä lesa læ udi. Læ utukue læ wä, tæ wä ntu læ unä." Itsyise læ eyifo nkoo, akpa kutämbli akpo wä læ disinti, nye etä kofani alä wä ²¹ Biäntä læ kabua læ keddi mi utu, bomu bifi kaseä buyifo bitäkä lebuä kato.

13

Bifi Dibu Bitä Kaso Ka Äsua Binsi Eto Batönkotönko.

¹ Ele bæ utidi saa fi dibu utä Aba eto ötnötkotönko. Itsyise aba saa ämbä äsuäale leni Onanto öflo itsyi. Nya Aba wä nsi mömöö, Onanto difi mä utsyä mfö. ² Læ utidi utsyua ätaka uinyä læ Aba utsyua äsuä, Onanto eto lesa nä ütsyue utsyä äsuä, ni ötaka uinyä nē. Nya betidi ba leeyifo nkoo, bæänä kotonänä kaboko äsua.

³ Betidi ba leeyifo kaseä, aante Aba sikpi, bomu betidi buaa, mä laate asa sikpi nē. Læ bela biä biayä Aba sikpi botee, ele bæ biyifo lesa saa læ kusu äsua læ befo atesä. ⁴ Itsyise uyifo Onanto eto uyifoyifo wä laabebe fä kaseä. Fæ læ eeyifo kabua, nyale te wä sikpi. Itsyise inni bimba ini bæ bätä wä äsuäale! Onanto eto uyifoyifo uni. Nya uyifo utidi wä laabe nkä beyifo lesa saa læ kusu äsua nya wänä öbuayifo saa koto.

⁵ Nyamfo eso ele bæ bebokosä äsua kaso bitä batönkotönko. Nya inni læ Onanto eto leblofi mate nē luubä fä äsua eso, bomu læ fä lekäsi nä loolo fä dikpi tsya eso.

⁶ Læ nyamfo tsya eso ele bæ befo oko bitä mi kaso eto batönkotönko, itsyise Onanto eto keyifo banle buyifo. Nya bëfi mä lefe kenke bätä bæ læ batönko betidi. ⁷ Nyasoo, befo oko bitä utsyua saa wä ele bæ befo bitä. Læ kaso kamfo eto atabi ni nnya bensii bæ læ befi bätä utsyua saa wä ele bæ bätä, bifi bitä. Læ oko unii, ele bæ befo wuntsya.

Læ futsyæ ele bæ bifi dibu bitä, bifi bitä wä. Nya læ atesä tsya ele bæ idii, nyale bifi atesä bitä.

Ele Bæ Bola Bätisyua.

⁸ Læ bisi utsyua kayoo, manni ke bofo. Fo kemble alosä. Fæ kayofofo ka biusiä ka biembofo ke bofo kalosä, ke ni lelabi itä mi bayimitsyua. Itsyise utidi saa wä nkpe lelabi itä wä öyimitsyua, ete bæ utsyue Onanto eto afi nyamä koto. ⁹ Afi nnya bätä bo læ bötayi nkä, "Mankpo kusä nye kusä, manlo utidi, menyü, mansesä änami læ kuutsyua eto asa äsua," nya læ befi afi nnya kenke baköö, eka lesa löni klön nä ni bæ, "Lä fä öyimitsyua fe fä äsua." ¹⁰ Læ aala fä öyimitsyua, embuyiua wä kabua. Nyaso lelabi ni lesa nä äsua afi nyamfo kenke nkpäsä.

¹¹ Besankli læ selabe äsua! Læ beye læ kusu komfo äsua. Itsyise biyi lefe nä äsua bonkpe mömö. Lefe nä äsua Onanto luuläkä bo eböfi mömö enso lefe nä boto Kristo bofo kanö. ¹² Ketsye lefe ëbubä ëfe, nya kale fe kale busiä. Nyaso beye ketsye eto asa buyifo, læ bifi amamawu nya diinyä itä betidi ba nkpe læ lekpasä eto diyände äsua bekpe. ¹³ Bitä læ böle bo äsua ola fe betidi ba laayä læ lekpasä eto diyände äsua. Nya yenyifo udikpuu eto budi ku sitäkpä ku asonödidi eto abua ku disialeiyifoyifo eto asa ku ntimama ku kenämise eto eyifosa. ¹⁴ Bomu bifi Bonamute Yesu Kristo bekpe fe awu, læ biläkä nsusu bitsyiko læ äsua eto sinä eto asa bimba nnya laakle mi læ ököe äsua.

14

Biankponko Mi Bayimitsyua Lekpo.

¹ Befo mi utidi wä eto bofokanö dimämmuä to ale ku kafo faa bekpe læ mi nti. Biemfi kedii betsyako wä læ lesa nä ele bæ uyifo lee yanle nä bæ uyifo äsua. ² Utsyua eto bofokanö etä wä kusu bæ ofo lesa saa budi, fe, bätisyua ba eto bofokanö mömmuä to alee, didisa nä bänkpesinä ni nä hä beedi. ³ Nya yanle bæ utidi wä leedi lesa saa mfö, nya wä fe nwä dimänya utä. Nya nko ini yanle bæ nwä leekisi didisa ditsyua tsya kpo nwä leedi lesa saa eto änami kaso. Itsyise Onanto äfo wuntsya læ nkpä.

⁴ Owöe feni bæ læ akponko utidi bamba eto uyifoyifo lekpo? Wä kosate eto Onamute eto änami eebe læ nwä mä ñyä kekkeke utä wä lee, lee uniyä. Nya uyifoyifo ämä tsya ebuinyä kekkeke, itsyise Bonamute eböfo butä nkä uinyä kekkeke utä wä.

⁵ Utidi utsyua eebu nkä diyi ditsyua afé lesa abamba. Nya utsyua tsya änyä eyi nnya kenke nkä iyifo ani. Ele bæ utsyua saa

nya nkə lesa nɛ weeyifo alɛkɛ. ⁶ Utsyuə saa ke leefi dibu kətə diyi dutsyuəə, woeyifo nko kefi kətə Bonamute dibu. Nya utidi utsyuə wə ke leedi didisa ditsyuə tsya, woedi ni kefi kətə Bonamute dibu, itsyise woaso Onanto ani lə didisa nəmə eto disi. Nya utidi wə lenni nkə woembudi lesa ditsyuə eto okle tsyaa, woeyifo nko kefi kətə Bonamute dibu. Nya woaso Onanto ani. ⁷ Bo kuutsyuə saa ensi nkpə itə wə əsuə hā. Nya nko ke ini bə bo kuutsyuə saa tsya ənkpə kətə wə əsuə. ⁸ Lə busi nkpəə, busi mu itə Bonamute. Nya lə bukpə tsyaa, bukpə itə Bonamute. Nyaso lə busi o-o nye bukpə o-o, buyifo Bonamute eto bale.

⁹ Nyamfo eso sitintii, Kristo əkpə, nya usi otaka utsyi okomə ubə nkpə bə lə ofiani Onamute utə bəkpənkpə ku bəkpənsiə kenke. ¹⁰ Beso ele bə lo fə əyimitsyuə dikpi? Nyee, beso fəənyə fə əyimitsyuə fə wə mamfɔ? Bomble ebunyə lə Onanto eto lekankomɛ eto ənəmi bə lə okponkobo lekpo. ¹¹ Itsyise bəwoni bəkpə lə Awoninsa Eto Kukue Kenke bə,

“Bonamute átəyi nkə, ‘Lə lefe nə minsi nkpə mfoo, nle mi bətəyi kekleke minkə,

utsyuə saa ebosə akonki utə mɛ.

Nya utidi saa ebofo ɔno nkə mo mi Onanto.’ ”

¹² Nyaso utsyuə saa lə bo nti ebuləkə wə əsuə kenye lə Onanto ofɔ.

Menyifo Kulesa Nə Luutə Fə Əyimitsyuə Lə Udu ɔno Lə Wə Bofokano Əsuə.

¹³ Lə nyaso bitə lə boye bo bətsyuə bətəyi bə bamfɔ. Bomu bitə lə bəse lesatsyuə uyi bə boembuyifo kulesa nə luuti kuutsyuə saa kusu lə wə bofokano əsuə bə yembunə kuutsyuə ekpe lə lebuə əsuə. ¹⁴ Se minsi nkpə lə ləniyifoyifo ku Bonamute Yesu esoo, nyi sitinti lə mo ləkəsi kemia miə didisa saa əmbə nə laabiasə kuutsyuə. Fɛ lə utsyuə ənyə lesatsyuə fe lesa nə laabiasə wə, lesa nə əmə ebobiasə wə əsuə.

¹⁵ Lə eedi lesatsyuə nnya fenyi fə nnyakpe fə əyimitsyuə buləə, yenyifo leləbi fanlɛ buləkə kate wə. Məntə lə lesa nə feedi lə lebiasə fə əyimitsyuə eto bofokano, itsyise Kristo əkpə lə wə disi tsya. ¹⁶ Nya biəntə lə betidi bamba lə bakpe lesa nə mi nyi biə diyifo lesa sɛɛ, kofɔ. ¹⁷ Itsyise lə Onanto eto sekakedikɔ katoo, budi ku bunə manlɛ kulesa. Bomu nnya əsuə inkpəsə ni kasəyifoyifo, diyuə ku disuəyua nə ləwɔno Kenke ləətə. ¹⁸ Itsyise nwə leesumu Kristo lə kusu komfo əsuəə, wə Onanto laala nya betidi tsya ləətə dibu nɛ.

¹⁹ Nyaso bitə lə bokpe nkəale saa boofo lə buyifo lesa nə laaboko betidi diyuə lə itə betidi lə babé disi lə ləwɔno əsuə.

²⁰ Bianye lə didisa eso bebiasə Onanto eto keyifo. Edisa saa eyifo kenke, fɛɛ yanlekɛ bə eyɛ lə didisa nə utidi luudi eso yuutə utsyuə dufə lə kabua əsuə. ²¹ Lesa sɛɛ ete ini bənkə, yɛ sinə nye nte nye lesa nə luunə fə əyimitsyuə lekpe lə lebuə əsuə budi nye bunə.

²² Nyaso tə lə lesa nə fafo fanɔ lə asa nyamfo əsuəə, lə ɛkɛ lə fə ku Onanto eto nti ete. Disuəyua aakɛ utidi lə əsuə lə wə ləkəsi aanlo wə dikpi lə lesa nə úyifo alɛkɛ itə wə. ²³ Fɛɛ lə utidi utsyuə edi lesa nə wə ləkəsi diməntə wə kusuu, Onanto aalo wə dikpi lə udi ni, itsyise weentsyue lesa nə ofo ɔno koto. Nya lesa saa nə bəyifo dimanye lə bofokano əsuəə, eyifo lebuə.

15

Bitə Lə Buyifo Asa Nnya Ləkɛ Betidi Bamba ɔkə Bomu.

¹ Bomba eto bofokano dikəmuə alee, ele bə bəwunsəko mba eto bofokano ləmbəto ale bənyə. Nya yanlɛ bə búyifo nya lələkɛ itə bo əsuə ete. ² Lə nyaso ele bə bo nti eto utsyuə saa yifo lesa nə ləkɛkɛ itə wə əyimitsyuə nya luutə bə obe lə ləwɔno əsuə. ³ Itsyise Kristo kulaa tsyaa, inni lesa nə lələkɛ itə wə əsuə úyifo. Bəwoni bəkpə lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə bə, Kristo átəyi Onanto nkə, “Aka nnya betidi laaka fəə, əbə ékpə mə lə əsuə.”

⁴ Nya asa nnya kenke bəwoni bətsyɛ lə lefe nə léfe mmə lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuəə, bəwoni nnya bətsyɛ bə lə bokasə asa lə nnya əsuə, bə lə bokpe lə kanyi əsuə tsyaa, utsyuə saa lə uñyə kekleke eyɛ lə Awonisa Kenke eto bəwunsəko bo nkpe itə bo əsuə bə lə bunyə kusubebe.

⁵ Onanto wə laawunsəko bo bə lə bofo buñyə kekleke lə kanyi nyənyə saa əsuə, nya woakpe bo nkəalee, lə utə ləniyifoyifo lə leke mi lə nti lə Kristo Yesu eto kama butənkə əsuə. ⁶ Nya lə mimblɛ lə bufi okəɛ ɔni bebesə Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto kato.

Bátəyi Mba Lenni Yudafɔ Tsya Ditiki Sɛɛ Nəmə.

⁷ Lə nnya esoo, bisensə mi ani lə befo bətsyɛ fe kase Kristo disensə ani ofo mi. Biyifo nyamfo lə betidi lə batəsə Onanto. ⁸ Nyaso nle mi bətəyi kəkpəsə minkə Kristo əbə ofiani Yudafɔ eto usumunyə bə lə uləkə ditiki nə Onanto letəyi Yudafɔ eto bana eto bana útsyɛ ote nkə ditiki nəmfɔ eyifo ɔnukualɛ nya bə lə lbə itə nko sitinti.

⁹ Nya bə betidi ba lenni Yudafɔ tsya lə batəsə Onanto lə wə kaminənyənyə eso. Bəwoni lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə nkə,

“Lə nyamfo esoo, moətesə fə lə betidi ba lenni Yudafɔ eto nti.

Nya muusə əsə mfi ntesə fə diye.”

¹⁰ Nya besi bətəyi bənkə,
“Mimba lenni Yudafə nyə disuəyua ku
Onanto eto kusə.”

¹¹ Besi bətəyi tsya bə,
“Mimba lenni Yudafə kenke bətesə Bona-
mute əmə.

Nya mi ese ese eto betidi kenke bətesə
wə.”

¹² Yesaya tsya esi ówoni óle bətəyi nkə,
“Yese eto kafo eto ubi ebuke óbo.

Nya wə ni utidi wə lootaka udi seka
lə ese ese eto betidi ba kenke lenni
Yudafə əsuə.

Nya buufi mə kusubebe bətəkə lə wə
əsuə.”

¹³ Nlə lekprakpa miə Onanto wə ni bə
kusubebe tə lə disuəyua lə diyi mi əsuə
kenke, nya lə binyə diyua lə kase bifi mi
əsuə bítəkə lə wə əsuəəle əsuə, lə Onanto
eto Ləwəno Kenke eto əsuəəle lə itə bə mi
kusubebe lə kobe kokpe mi lə əsuə.

*Paulo Ələkə Nnya Eso Ówoni Kukue Ko
Nkpe Kasənoo Kpə Mfo Ótsyese Mə.*

¹⁴ Mə bayimi, mə kosate mfo nno sitinti
miə asa sɛɛ buyifo aba ekpo mi lə əsuə
kenke. Nya biyi asa nnya kenke itə bə biofo
mi bətsyua əsa bote lə nnya əsuə. ¹⁵ Mfi
mə utu ntəkə sitinti lə ni nya minwəni asa
kpə lə kukue komfo fe kəklomasə itə mi
lə asa nyamfo ɛyɛ lə Onanto eto lefonə nə
úta mə eto əsuəəle əsuə. ¹⁶ Itsyise úyifo
mə nkə ntsyi nwininsə nyifo Kristo eto
uyifoyifo ntə betidi ba lenni Yudafə. Nya
lə nyifo kesumu eto keyifo ka ni bənkə
mbe Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə letsya
ntə betidi ba lenni Yudafə bə lə nnə mə
mboko Onanto fe kesumu eto asa nnya
nnya luudufə Onanto ənə, ini Ləwəno
Kenke díyifo nnya kenke.

¹⁷ Lə nyamfo eso mofo ləkəəsi bəso lə
lesa nə Yesu Kristo díyifo ɛyɛ lə keyifo ka
minlə buyifo kətə Onanto eso. ¹⁸ Məmbəfo
ləkəəsi bəso kedi etiki lə lesatsyua bamba
əsuə enso nnya Kristo díyifo ɛyɛ lə mə
əsuə hə. Utə nkə nnə betidi ba lenni
Yudafə mboko, bə lə bəbə bətsyue Onanto
eto ditiki koto ɛyɛ lə lesa nə minteyi mə
ku nə mínyifo əsuə tsya. ¹⁹ Nya úyifo
nko ɛyɛ lə asa nnya minləkə munte ku
ayanisa nnya bənyə mínyifo ɛyɛ lə Ləwəno
Kenke eto əsuəəle əsuə eso. Lə nyaso idu
lə Yerusalem ɛyɛ etsyilama ísu Iliriko eto
lekpo mfó, mbe Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə
letsya éfia kenke. ²⁰ İdu taa kə kenkee,
iyifo mə lelabi keklege minkə lə mbé Ditiki
Sɛɛ nəmə letsya lə nlebe bə bənnə tə Kristo
eto diye. Nya inni bə lə nto ntəkə lə utsyua
bamba eto lesa nə útsyə kasə ku boto
əsuə. ²¹ Bomu bə lesa nə bəwəni bətsyə

lə Awənisə Kenke eto Kukue kafo lə ibə itə
nko bə,

“Betidi ba bánteyi mə itsyi lə ditiki nəmə
lefe nə léfee, mə luunyə bətsyə wə
lekpo bate wə nɛ.

Nya mba tsya dimanno tə kulesa lə wə
əsuə lə lefe nə léfee, mə loonə wə
kasə nɛ.”

²² Keyifo ka minlə buyifo mfo əntə mə kusu
nyaso maamfo mi oflo bubə nɛ.

²³ Fə məmoo, se minkalosə mə keyifo lə
lekpo nəmfoo, nya se minlə kusu bəbəbe
lə alɛ kpə nnya léfe bə lə mbə nyə mi esoo,
²⁴ mfi nsusu miə lə mbə nle Spania bofee,
lə nye mi oflo. Nla miə maayə mi oflo lə
bəwunsəko mə lə mə mfó busu əsuə lə nsie
lə mi oflo lə búnyə disuəyua ku bətsyua
itə lefe kliminti ditsyua eto kama bólosə.

²⁵ Tsyafe məmoo, nto lə Yerusalem lə nsu
nwunsəko Onanto eto betidi ba nkpe mfó.

²⁶ Itsyise iyifo bafokanəfo lə Makedonia
ku Akai eto lelabi faa bə baako atabi
ətsyua lə befi bətsyese bakombo ba nkpe
bafokanəfo nti lə Yerusalem mfó. ²⁷ İyifo
mə lelabi kafo faa bə beyifo nko. Nya lə
sitintii, beyifo bayodi lə mə oflo! Itsyise
lə betidi ba lenni Yudafə ənyə kedikə ku
Yudafə eto ləwəno eto asa sɛ əsuəə, eyi
fənkə ele bə mə tsya wunsəko Yudafə ku
mə asa nnya banlə bunyə ketsyiko lə nnya
əsuə.

²⁸ Nyaso lə nyifo keyifo kamfo nlosə nya
bafo asa nnya bənyə basə leboo, muusu
Spania nya məoye mi oflo mfó lə mfe
ntə. ²⁹ Nyi miə lefe nə muubə mi ofloo,
nyenko Kristo eto atsəyəkpo kenke nle
mi boboko.

³⁰ Mə bayimi, nlə mi lekprakpa tinti
lə Bonamute Yesu Kristo eto diye əsuə
ku Ləwəno Kenke eto lelabi əsuə miə
bəwunsəko mə lə boto ola keklege butə
Onanto lə mə disi. ³¹ Beto ola bələ Onanto
lekprakpa bə lə uləkə mə utsyiko Yudea
eto betidi ba ni mankokafə eto ani nya
lə mə keyifo lə Yerusalem mfó lə kake
Onanto eto betidi mfó okəə bamə. ³² Nya
lə Onanto atənoo, muubə ndufə mi nti ku
disuəyua, bə lə bomble lə bola bəwəno
busiə. ³³ Onanto wə ləətə diyua, lə usiəko
mimble kenke. İbə itə.

16

*Paulo Əsiəsə Betidi Akpa Akpa Ba Nkpe
Lə Roma Ótsyese.*

¹ Nla miə məələkə bə oyimisio Foebe nte
mi. Uyifo əwunsəkotsyua utə Kenkrea lə
bafokanəfo nti. ² Nya nle mi lekprakpa miə
lə befo wə kukəno lə Bonamute eto diye
əsuə lə kusu ko diñyə itə Onanto eto betidi
əsuə. Bitə wə bəwunsəko saa bə wəotə

utsyiko mi oflo, itsyise ówunsæko betidi kpa ku mo amæ tsya.

³ Siæsæ Priska ku wæ usæ Akwila ba bomæ diyifo mo beyifoyifotsyuæ læ Kristo Yesu æsuæ. ⁴ Bæmuæ æsuæ bænyæ bæ boofu bukpa læ mo disi kulaa tsya. Nya inni mo mate ete nle mæ ani bosu, bomu ku betidi ba lenni Yudafu eto bafokanofu eto etsyukpa bamba ætsyuæ kenke tsya.

⁵ Læ æsiæsæ bafokanofu ba laatsya læ mæ diyo mfó tsya. Siæsæ mo oyetsyuæ lala Epaineto wæ ni utute wæ letsyi lekæsi ówuninsæ ófo Kristo læ Asia eto kaso mfó.

⁶ Nya læ æsiæsæ Maria wæ diyifo keyifo keklege útæ mi ditsyukpa næmfó.

⁷ Siæsæ Androniko ku Yunia ba ni mo kusæ eto betidi ba ni bonko mæ bákpe læ aba eto diyo mfó. Betidi yi mæ tinti fe mba baatsyese nkpe læ batonkpe nti. Nya bóto mæ læ Kristo bofo kano æsuæ.

⁸ Siæsæ Amplia wæ maala tinti læ Bonamute æsuæ etæ mæ.

⁹ Nya læ æsiæsæ Urbana wæ ni bo uyifotsyuæ ku oyetsyuæ læ Kristo æsuæ etæ mæ. Nya læ æsiæsæ mo oyimitsyuæ lala Staki.

¹⁰ Siæsæ Apele wæ bóto bóbe nya búnyæ boæ uínyæ itæ Kristo. Nya læ æsiæsæ Aristobulo eto diyo eto betidi kenke etæ mæ.

¹¹ Siæsæ Herodion mo otokponyæ etæ mæ. Nya læ æsiæsæ Narkiso eto diyo eto betidi ba difi mæ æsuæ bætæ Kristo.

¹² Siæsæ besio ba ni Trifaena ku Trifosa ba diyifo Bonamute eto keyifo. Nya læ æsiæsæ mo oyimitsyuæ lala Persi wæ ni usio oni wæ tsya díyifo keyifo tinti utæ Bonamute.

¹³ Siæsæ Rufo wæ Bonamute dílakæ fe wæ ole ku wæ ambe wæ tsya lélé mæ fe mo ambe ke.

¹⁴ Siæsæ Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma ku mæ bayimi bafokanofu ba nkpe læ mæ oflo.

¹⁵ Siæsæ Filologo, Yulia, Nereo ku wæ oyimisiu, ku Olimpa ku Onanto eto betidi kenke ba nkpe læ mæ oflo.

¹⁶ Bisiasæ bætsyuæ læ bækoæ bætsyuæ bæle læ Kristo eto kusu æsuæ. Bafokanofu læ Kristo æsuæ eto etsyukpa kenke bæ bæsiæsæ mi o-o.

¹⁷ Mo bayimi, nle mi kóle bóle keklege minkæ bimæ æsuæ bínyæ bikabe kusu itæ betidi ba lela bæ beesensæ mi nti. Kænyæ læ asa nnya bóte mi æsuæ kefi keti mi kusu. Bilækæ mi æsuæ bitsyiko læ mæ æsuæ.

¹⁸ Itsyise betidi ba leeyifo asa nyamfo eto kaklee, beenyifo Bonamute Yesu Kristo eto keyifo. Bomu mæ kosatee, mæ alasa nnya beeyifo næ. Nya bakpe kénye mlimlimli læ mæ etikididi nnya baawe betidi ketitlisæ asa kakpe mba lanle kulesa bote. ¹⁹ Utidi saa áno kase bietsyue Ditiki Sææ næmæ koto, læ nyaso mænyæ disuænyæ tinti læ mi æsuæ.

Fææ lesa næ mimbebe mintsyiko mi oflo ni bæ binyæ lesa sææ bitsyu lekpo. Nya læ befiani betidi ba lanla asa bua buyifo. ²⁰ Onanto wæ lætæ diyuææ, ebusænsæ oba Obonsam kenke okpo, nya wuutæ nkæ bitækæ wæ kato læ lefe kliminti æsuæ. Bonamute Yesu Kristo eto lefonæ læ disiæko mi.

²¹ Timoteo wæ ni mo uyifotsyuæ nkæ wæsiæsæ mi. Nko ke ini Lukio tsya ku Yason ku Sosipatro ba bomæ ni kusæ koni eto betidi bæ bæsiæsæ mi.

²² Mo Tertio wæ læwoni kukue komfo æsiæsæ mi læ Bonamute eto diye æsuæ.

²³ Gaio wæ lefo mæ kafa faa ku bafokanofu eto ditsyukpa næ laakpe disi mfo kenke bæ bæsiæsæ mi.

Nya Erasto wæ ni umæ æmfo eto nwæ lætsyæ mæ atabi ku bo oyimisanu Kwarto bæ bæsiæsæ mi. ²⁴ Bonamute Yesu Kristo eto lefonæ læ disiæko mimble kenke. Ibæ itæ.

²⁵ Nya momoo, bitæ læ botesæ Onanto, wæ loofó mi nkæale bokpe nkæ læ bínyæ keklege fe kase minle boteyi læ Ditiki Sææ næ minle bulækæ kate itsyi læ Yesu Kristo æsuæ. Ditiki Sææ næmfo aka asa nnya bakula nya Onanto dílakæ óte nya lekula bo æle kpa nnya léfe æsuæ. ²⁶ Fæ, momoo, bælakæ asa bate bæ læ betidi ba kenke læ banc kaso fe kase wæ bænyelækætidi læwoni bætsyæ. Onanto wæ nsi nkpa lefe saa eto lelabi ni bækæ, ele bæ babe Ditiki Sææ næmfo letsya itæ kawunsæ ka kenke læ bafu wæ banc læ betsyue wæ ditiki koto. ²⁷ Ele bæ botesæ Onanto wæ hã ni obesibe idu momo entu lefe saa eye læ Yesu Kristo eto diye æsuæ! Ibæ itæ.

1 KORINTOFÓ Kukue Tuté Ko Paulo Ləwóni Útə Korintofó

¹ Mə, Paulo, wə eyə lə Onanto eto lelabi əsua mimfiani Yesu Kristo eto ətənkpe, mə ku bo ɔyimisani Sostene nle mi kukue komfo bəwóni nɛ.

² Bəwóni kukue komfo bələ Korintofó eto bafokanofó ba eyə lə Yesu Kristo əsua Onanto diləkə nya ókpadi mə nkə bafiani wə betidi kənke. Fə kase úyifo betidi ba kənke tsya lefo Bonamute Yesu Kristo bano. Wə ni bonko məmble eto Onamute.

³ Bələ bəto bəə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyua lə ditəkəko mi.

Onanto Ʒətə Bo Asa Sɛɛ Eyə Lə Yesu Kristo Eso.

⁴ Maaso Onanto ani lefe saa lə mi disi lə wə lefonə nə úfi útə mi ɔyenko lə Yesu Kristo əsua eso. ⁵ Ʒdu lə lefe nə biyifo ləni ku Kristo, biobe lə kusu saa əsua titlu lə etikididi ka ku kobe tete əsua. ⁶ Yesu Kristo eto ditiki nəmfo afo disia lə miinti kukonɔ. ⁷ Lə nyamfo esoo, lə lefe nə biinyə binsəke Boanto Onanto bə utə Bonamute Yesu Kristo kusu lə uləkə wə əsua otee, Ləwóno Kənke eto ətəsa saa eyi mi əsua. ⁸ Nya woose mi lə mi bəfokanɔ əsua kukonɔ isu ese lə kalosəko. Wə ni futsyə luutə nkə lə Bonamute Yesu Kristo əbə nkə woakponko kawunsia eto betidi lekpo lə Ditiki Sɛɛ nəmə əsua, bembolo mi dikpi. ⁹ Onanto wə lékpadi mi nkə biyifo ləni ku wə ubi Bonamute Yesu Kristo, wə ni nwə əsua bioka bese nɛ.

Bebe Sinini Biə Kəsənsə Embudufə Mi Lenti.

¹⁰ Nye lə Bonamute Yesu Kristo eto əsuəale nya utə mɛ əsua, nle mi bəteyi kekleke fə mə bayimi bafokanofó miə lə mimbə lə bəno bətsyua kaso itə bə kəsənsə embəke mi lenti. Nya lə mi kənyə lə keyifo kani lə asa nnya biəbu disi ketsyiko ku nsusu bə əsua bese uyí. ¹¹ Itsyise bayimi, betidi bətsyua ba dítsyi Klo eto diyo átəyi mɛ bə kədiə kpe mi lenti mfó. ¹² Lesa nə minlə ni bə utsalə saa ku lesa nə onlə bəteyi. Bətsyua bə, “Paulo eto kama mintəkə.” Nya obamba tsya nle bəteyi nkə, “Mə alə Apolo eto kama mintəkə.” Nya obamba tsya nle bəteyi nkə, “Petro eto kama mintəkə.” Nya obamba tsya nle bəteyi nkə, “Kristo eto kama mintəkə.”

¹³ Məotə mi miə nyale bofo Kristo boba kakpe lə akpa akpa? Nye Paulo ni nwə dikpə lə uyí əsua lə mi disi? Nye bəfləsə

utsalə ku ntu lə Paulo eto diye əsua? Owo lo! ¹⁴ Maaso Onanto ani bə ményifo kutsyua saa ntuflesəfləsə eto lekpa lə mi nti enso Krispo ku Gaio mate hā. ¹⁵ Nyaso kutsyua saa, embofo bəteyi nkə mə diye kpe lə mba difləsə wə ntu nti. ¹⁶ Mookloma miə úyifo Stefana ntuflesəfləsə eto lekpa ntə wə ku wə diyo eto betidi, nya mensikloma lə rífləsə kuutsyua bamba saa tsya ntu. ¹⁷ Kristo mántsyesə mɛ nkə mbə nkeyifo ntuflesəfləsə eto lekpa kətə betidi. Bomu ótsyese mɛ nkə mbə Ditiki Sɛɛ nəmə letsya ntə betidi. Nya maanye lə kawunsia kamfo eto kobetete eto kusu əsua kabe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya. Itsyise lə nyifo nkoo, nyale Yesu Kristo eto ukpə wə úkpə eto əsuəale ebuyifo ubimba.

Kristo Eto Ditiki Sɛɛ Ni Onanto Eto Ʒsuəale Ku Kobe.

¹⁸ Nyi kase betidi bamə eto ditsyabi ditə bə bale bukpa lə lewóno əsua. Kristo eto ukpə lə kuyí əsua eto etiki eyifo ebukisa lə mə oflo. Fɛɛ bomba Onanto lətə nkə bunyə bofoo, buyi bəə Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə eyifo Onanto eto wə əsuəale. ¹⁹ Lə Awónisa Kənke eto Kukue əsua, Onanto átəyi nkə

“Məotsyləsə babesibe eto kobetete.

Nya muuləkə nte miə bekuyente eto etiki eyifo əsuəale itə mi.”

²⁰ Nyamfo lə bote bə kawunsia kamfo eto babesibe ku bekuyente ku betidi ba kpe nye laafo etiki bunə kənke eyifo ebimbasa. ²¹ Onanto yi, eyə lə wə kobetete əsua úyifo betidi nko, nkə lə bayə boyə lə mə kawunsia eto kobetete əsua bate wə. Nya wə Ditiki Sɛɛ nə eto letsya boabe mfo, nya woaləkə eyifo ebukisa lə betidi bətsyua oflo. Fɛɛ Onanto aaye lə nnya əsua nya woaləkə betidi ba léfo bano lə nkpa. ²² Yudafə aabəbə bə bəənyə ayanisa buyifo. Nya Grikifo, mə aala bə baate kawunsia kamfo eto kobe. ²³ Fɛ boo, Kristo wə básə bəmanklasə lə uyikabie usua eto Ditiki Sɛɛ nəmə eto letsya boabe. Nya Ditiki Sɛɛ nəmfo laaye kedufə kelə Yudafə lə akəsi. Nya betidi ba lenni Yudafə tsya, laano nya fə ebukisa. ²⁴ Fɛɛ betidi ba Onanto diləkə utə lə Yudafə ku Grikifo nti, Kristo wə eto Ditiki Sɛɛ boabe letsya mfo, wə ni Onanto eto əsuəale ku wə kobetete nɛ. ²⁵ Itsyise lesa nə betidi ləənyə bə iyifo Onanto eto ebukisa, iyifo kobetete eso betidi eto ale. Nya Onanto eto eyifosa nya diyifo fə yəkpə, kpe əsuəale eso betidi eto ale.

²⁶ Mə bayimi, fə Onanto lə uləkə mi, biokloma kase bitsyə lə betidi eto ənəmi! Mi kpe mánte kobe nya bíanke əsuəale saa. Nye bíambə bitsyi mmfo bo leke dibu kafa saa. ²⁷ Bomu Onanto étsyue

úlækæ betidi ba læ kawunsiæ eto ənæmi leeninæ nkæ læ okpe kawunsiæ kamfo eto babesibe kofani. Nya úlækæ betidi ba dimanle kulesa læ kawunsiæ eto ənæmi itæ læ ufi okpe kawunsiæ eto bəsualetidi bamfo kofani. ²⁸ Onanto ələkæ betidi ba dimanle kulesa læ kawunsiæ eto betidi eto ənæmi, nya beembu mæ kakpe ku lesa nti nkæ læ əyε læ mæ usuæ okpe betidi ba kawunsiæ leebu bæ mæ ni mba nkpæ dibu nya bankpæ kalende kofani, se benni kulesa eso. ²⁹ Nyamfo luutæ bæ kutsyuæ saa əmbofo botaka keŋyæ kasɔ ləkœsi læ Onanto eto ənæmi. ³⁰ Onanto uni ditæ kusu nkæ biyifo bani ku Yesu Kristo. Nya Kristo əmæ ni bo kobetete ko Onanto difi útæ bo. Nya eyε læ Kristo əmæ əsuæ eso Onanto lænyæ bo nkæ boyε læ kusu sɛɛ əsuæ. Nya bófiანი Onanto eto betidi kenke. Nya ófo kayo læ bo disí úlækæ bo útsyiko abuyifoyifo əsuæ. ³¹ Nyamfo eso Awónisa Kenke eto Kukue nle bətyei nkæ, “Utidi wə laaso wə ləkœsii, ele bæ ɔsɔ wə ləkœsi læ lesa nə Bonamute diyifo utæ wə əsuæ.”

2

Paulo Édi Etiki Utsyi Lə Kristo Əsuə.

¹ Mə bayimi, lefe nə mimbə mi oflɔ miə læ mbé Onanto eto etiki kulakula tinti let-sya nte mii, ményifo nko ku kenye kamini nye læ kawunsiæ kamfo eto kobe əsuæ ntə mi. ² Lefe nə mimbə minke mi læ oflɔ, ni mi etiki itsyi læ Yesu Kristo ete əsuæ. Nya nya nsi nso kenke ni læ wə ukpə læ uyikabie əsuæ. ³ Nyaso lefe nə mimbə mi oflɔ, mbə fe ɔsɔsɔbi. Nya sikpi dímuə me ku ketinkə tsya. ⁴ Nya biunyə biə asa nnya mínte áte nko ke, yényifo fe utidi wə eto kenye nkpə kobe nya únyi kobe. Bomu mə etiki nya mikədii, áte sitinti kase Onanto eto Ləwɔnɔ nkpə əsuəale. ⁵ Lə nyamfo esoo, inni kawunsiæ eto utidi eto kobetete əsuə beye béte Kristo, bomu eyε læ Onanto eto əsuəale əsuə.

Ləwɔnɔ Kenke Yi Lesa Saa Lə Onanto Əsuə.

⁶ Fɛɛ mə etiki nnya meedi, meedi nya kətə betide ba nyi kobe nya bekesu setɔ læ ləwɔnɔ eto asa kasɔnɔnɔ əsuə. Nya yanka kawunsiæ kamfo eto kobetete nye bəsualetidi ba leedi seka læ kasɔ kamfo əsuə nya banle mə əsuə bonyansə. ⁷ Kobetete ko eto etiki minle bətyei mfoo, etsyi læ Onanto eto kobe ko bákula betidi əsuə. Fɛɛ Onanto étsyue ketsyue kamfo útsyæ kokoko nkæ wuuləkæ bo fe úyifo kawunsiæ. ⁸ Kawunsiæ kamfo eto bəsualetidi eto kuutsyuə mánte kulesa itsyi læ kobe komfo əsuə. Itsyise læ nnya ete bátee, eni bənsɔ Bonamute le uyikabie

əsuə. ⁹ Fɛɛ Awónisa Kenke eto Kukue le bətyei nkæ,

“Lesə nə kuutsyuə saa mənəyə

nye woanno tɔɔ,

nya kuutsyuə saa mēmbu tɔ disí ut-syiko tsya nkə yuubə itə,

nya tutuutu ni lesa nə Onanto dítsyue utsyæ utæ betidi ba laala wə nɛ.”

¹⁰ Fɛɛ bo alɛɛ, Onanto díləkæ wə asakulakula nyamfo læ lekple óte bo, eyε læ wə Ləwɔnɔ əsuə.

Onanto eto Ləwɔnɔ eedufə læ lesa saa əsuə nya kaate, nya diate Onanto eto asakulakula kulaa tsya. ¹¹ Fe kase utidi eto ləwɔnɔ nə nkpə læ wə əsuə hā nyi wə kemie eto lesa saa itsyi læ wə əsuə, nko ke ini bæ Onanto eto Ləwɔnɔ hā nyi lesa saa itsyi læ Onanto əsuə nɛ. ¹² Nya boo, inni kawunsiæ kamfo eto ləwɔnɔ nə lætə beeyifo asa bua nkpə læ bo əsuə. Bomu Onanto eto Ləwɔnɔ nə luutə bote ətasa nnya bófo butsyiko læ wə oflɔ, kəfo faa, ni ni nnə nkpə læ bo əsuə nɛ. ¹³ Lə nyamfo esoo, inni kawunsiæ kamfo eto kobe eto asa nnya betidi laate bófo búfi bonle mi etiki budi. Bomu asa nnya Onanto eto Ləwɔnɔ díləkæ óte bo, nya ni asa nnya boələkə kate mba léfo Ləwɔnɔ nəmə nɛ. ¹⁴ Utidi saa wə Onanto eto Ləwɔnɔ nəmfɔ dínamfo disie læ wə əsuə, wəmbɔfo ətasa nnya Onanto eto Ləwɔnɔ lætə bofo. Nya utidi əmfó tsya əmbofo asa nyamfo kasɔ bɔnɔ, itsyise asa nyamfó eyifo wə ebukisa. Nyaso Onanto eto Ləwɔnɔ əsuə nya utidi loyε fe wuunyə ətasa nyamfó utsyæ lekpo kase efo koya. ¹⁵ Utidi wə Onanto eto Ləwɔnɔ lefo disie læ əsuə, wə loofɔ lesa saa bunyə kətsyæ nɛ. Fɛɛ wə alɛɛ, betidi əmbofo wə bunyə kətsyæ lekpo nɛ. ¹⁶ Awónisa Kenke eto Kukue le bətyei nkæ,

“Utidi saa enyi lesa nə nkpə læ Bonamute eto nsusu.

Nya kuutsyuə saa tsya anté wə kulesa.”

Fɛɛ boo, Kristo eto nsusu kpe læ bo əsuə.

3

Bo Ni Onanto Eto Beyifoyifo.

¹ Mə bayimi, məmbɔfo mi etiki budinko læ Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə fe kase muudinko betidi ba Onanto eto Ləwɔnɔ nəmə díkafo disie læ mə əsuə. Bomu muudinko mi etiki fe betidi ba eto ənæmi nsi ntəkə læ kawunsiæ eto asa əsuə. Nya bisi biyifo ekpefi keke læ Kristo bɔfokanɔ əsuə. ² Mə asa nnya maate mii, eyifo nya diyuə imbə ale fe kase mintu leleke itə bebifɔfo buta. Nya yenyifo asa nnya eto kasɔnɔnɔ nkpə ale fe kase inte itə utidi wə díkabe wə leedi asa nnya nkpə kalende seka. Nya ta mómɔ biambe tɔ itə lesa nə nkpə kalende budi. ³ Itsyise

bisi bisi nkpe fe betidi ba difi mə nsusu bətəkə lə kawunsiə kamfo hā eto asa əsua. Nya lə kenəmisi si kakpe lə mi nti nya biədiə nniə lə bətsyuə əsuaə, nyamfo mate kulaa ate nkə bisi bisi nkpe itə kawunsiə kamfo eto asa. ⁴ Lə mi nti utsalə esi ótəyi nkə, “Moo, Paulo eto kama mintəkə,” nya obamba tsya nle bətəyi nkə, “Moo, Apolo eto kama mintəkə,” biəyifo asa fe betidi ba kawunsiə kamfo eto eyifosa léfo disia dinsi lə mi əsua.

⁵ Nya lə nyamfo kenke kamaa, owoe ni Apolo? Nya owoe ni Paulo? Onanto eto beyifoyifo ete buni. Nya bóye lə mi əsua lə bofo bono. Nya bo nti eto utsalə saa nlenko keyifo ka Onanto dítə wə nkə uyifo. ⁶ Mə ni dítzyiko keyifo kamə kaso fe kase beetsyi diyibibi. Nya Apolo lékpo ni ntu. Fəe Onanto ni nwə dítə lébe lebo disi. ⁷ Lə nyamfo esoo, utidi wə dítzyii, ku utidi wə lékpo ni ntuu, məmble ményifo kulesa kinki. Nya Onanto bomu ni nwə díyifo, itsyise wə ni nwə dítə lébe lebo disi. ⁸ Bobakəfə kubutsyuə saa əmbə lə utidi wə leetsyi kuyi ku nwə laakpo ko ntu nti. Onanto ni futsyə wə loofə mə kayo lə mə keyifo eto kenye. ⁹ Itsyise buyifo beyifotsyuə lə keyifo kani əsua. Nya boako ani keyifo ke kətə Onanto. Nya biyifo Onanto eto okue wə əsua bunyə bonle keyifo. Nya bini diyo nə tsya Onanto léto.

¹⁰ Nya lə Onanto eto kətə ka útə mə əsuaə, ətə mfiani fe diyo eto otonto sɛɛ. Nya mintsyə diyo nəmə kaso lə leba əsua. Nya utidi bamba díbə onle boto kətəkə lə ni. Fəe utsalə saa wə díbə onle boto kətəkə, ele bə ɔbə obe kase onle diyo nəmə boto kayenko. ¹¹ Itsyise Yesu Kristo ni leba nə əsua Onanto difi útsyə diyo nəmə kaso ele bə betidi be bato diyo nəmə besukosə. Nya kuutsyuə bamba saa ensi emboko leba bamba bufi ketsyə ni kaso boto bio. ¹² Bətsyuə ebufi sika sia nye siflubia nye aba nya nkpe koya, nye keyi nye sefa kato diyo nəmə. ¹³ Fəe lə diyo nə utsalə saa léto alekə nye dianlekɛɛ, Kristo eto disumuyo nəmə ni nne luuləkə lete nɛ. Itsyise lə disumuyo nəmə əsuaə, ute buufi bələkə utsalə saa eto keyifo lə lekple bate. Ute əmfo ni nwə luubə ukedi keyifo saa obe, lə obe lə keyifo kamə alekə. ¹⁴ Lə utsalə eto bikə bia úfi óto diyo nəmə ənyəə, lə ute áto óye mfo ofee, otonto əmfó ebofo kayofofo. ¹⁵ Fəe lə utsalə eto bikə bia úfi óto diyo nəmə ato ute, wəmbəfo kayofofo saa. Fəe wə kosate ebunyə buləkə fe nwə dítzyetsyi óbo lə ute əmə əsua.

Mi Kosate Eyifo Onanto Eto Disumuyo Kenke.

¹⁶ Ele bə bete lə ekpako mi wuee biə mi kosate eyifo Onanto eto disumuyo.

Nya Onanto eto Ləwəno nkpe lə mi əsua. ¹⁷ Itsyise Onanto eto disumuyo eyifo kakenkekə, nya mi ni wə disumuyo nəmə. Nyaso lə utsalə ata Onanto eto disumuyo nəmə ubuu, Onanto ebətsyləsə wuntsya.

¹⁸ Kuutsyuə saa manwə wə əsua lə mi nti. Lə utsalə lə mi nti eebu wə əsua fe kawunsiə kamfo eto obesibee, ufi wə əsua uyifo ubuki bomu lə betidi eto ənəmi lə itə bə woofiani obesibe tinti lə Onanto eto ənəmi. ¹⁹ Itsyise lesa nə kawunsiə eto betidi leebu fe kobetete, nyamfo eyifo ebukisa lə Onanto eto ənəmi. Nyaso Awonisa Kenke eto Kukue letəyi nkə, “Babesibe eto asayifoyifo əsua nya Onanto laayə kemua mə lə kubu əsua nɛ.” ²⁰ Nya besi bəwəni bətəyi bənkə, “Onanto yi nkə babesibe eto nsusu bufi manle kulesa saa kon.” ²¹ Lə nyamfo esoo, yanle bə utidi saa kabesə əsua kato lə lesa nə betidi loofə buyifo əsua. Itsyise lə sitintii, lesa saa te mfó itə mi lelekəsə. ²² Paulo nye Apolo nye Petro nye kawunsiə kamfo, nye ukpə ku nkprə, məmɔ nye lefe nə luubəə, asa nyamfo kenke eyifo mi ale. ²³ Nyaa, biyifo Kristo eto bale. Nya Kristo tsya diyifo Onanto eto ole.

4

Boeyifo Kristo Eto Keyifo Lə Onukuale Isua.

¹ Utsyuə saa kənyə bo fe Kristo eto beyifoyifo ba bəfi Onanto eto etiki kulakula lə lefe nə léfe məmə, bákpe kəni bə bəle nya ola. ² Nya lesa nə lefé itə nwə laabe Boanto Onanto eto asa əsua ni bə úyifo keyifo kamə lə onukuale əsua. ³ Lə mə kutsyee, yənlə mə bə kuutsyuə kponko mə lekpo lə mə ditiki əsua nye eyə lə kawunsiə kamfo eto kobe əsua unyə nkə nta mbu. Maankponko mə əsua lekpo kulaa tsya lə ditiki nəmə əsua. ⁴ Mə lekəsəsi anlo mə dikpi saa. Fəe nyamfo anle bote nkə meenyifo kabua saa, eso mbəbo mfe lə kabua ku lə mə etikididi kemia. Itsyisee, Bonamute wə loofə mə lekpo bokponko nɛ. ⁵ Nyaso yanle bə kuutsyuə saa kponko wə utsalə lekpo isu ese lefe nə Bonamute Yesu eto dibəfe nəmə leyo. Lə ubəə, wə ni futsyə lookponko utsalə saa lekpo nɛ. Nya wə ni nwə luuləkə asa bua kenke nnya lekula lə lekple ote nya wuuləkə asa bua nya betidi nle bubu tsya ote. Mfo nya Onanto lootesə utidi saa diinyə itə atesə.

⁶ Mə bayimi, bə lə befo asa nnya bənlə bətəyi eyə lə mə ku Apolo əsua kaso bono, nwəni nyamfo bə lə bebe bekase. Nya lə bekase asa nnya eto kaso etiki nyamfo nle buləkə kate nya bəwəni bətəyi bənkə, “Bikeyifo asa bikayə lə kusu əsua tlolololo.” Lə nyamfo esoo, biembu betidi

bətsyuə bakplənyə beso babamba. ⁷ Owoo diyifo fə nya fankpə kutəkə fanso fuut-syuə? Asa nnya nkpə fə kenkee, Onanto ni nwə difi utə fə. Lə nko intee, beso faabesə əsuə kato fenkə inni Onanto ni wə ditə fə asa nnya nte fə.

⁸ Lee asa nnya bela biə biakεε, biuriyə nyamble kokoo? Nye batabinə bikafiani? Lee bifiani baka lə lefe nə eto lefe bo lenni to baka? Eλεkε! Eni seka ele bənkə bikedi pεfe bə lə bo tsysə ləni budi se ku mi! ⁹ Itsyise ele mε fenkə bo mba ni batənkpeε, kesiekə ka Onanto difi utə bo ni kafεfεkə. Nya buyifo fe betidi ba bəlo dikpi bə lə balo mə lə mba kenke eto ənəmi. Nya buyifo abesa nnya kawunsia kenke ku Onanto eto batənkpə nya baanle bobe. ¹⁰ Buyifo bamumu lə Kristo eso. Fεε mi eyifo babesibe se biyifo bani ku Kristo eso! Bo eyifo betidi ba leyokpə eso bumbə ale. Fεε mii, biyifo mba nkpε ale. Buyifo betidi bimba lə betidi eto ənəmi. Fεε mii, bekpε dibu. ¹¹ Ibə ese məmɔɔ, boəsia kukprensə ku utukue. Nya bikə kpāā saa əmbə bo boale. Nya betidi laable bo. Nya bumbə kakεkə saa boəsia. ¹² Nya boeyifo keyifo kekεke kabe bo əsuə. Lə betidi ekudi boo, boo, boakpə mə atsyə. Lə ibə bə bətəkəkə bo lə batε bo ohiāa, bo boakpε nkεale. ¹³ Lə bāka bo, boefi kəfo buε eto etiki kətə mə mbuayε. Betidi ənnyə bo fe kuku. Buyifo kawunsia kamfo eto kuku ku ekubi ibə əsə məmɔɔ.

¹⁴ Minle mi kukue komfo eto okle bəwəni bə lə mfi nkpε mi kofani. Bomu bə lə nle mi kəle fe mɔ bebi lala seka. ¹⁵ Itsyise lə ite bə bekpε betidi akpi lefosi ba laale mi ola kulaa tsysə lə mi bəfokanə eto nkpə bo binsi əsuə, bimbə antomə kpə. Itsyise fe kase binsi nkpə nya biyifo loni ku Kristo esoo, mɔ ni mi anto, se mɔ ni Ditiki Sεε nəmə boboko mi eso.

¹⁶ Lə nya esoo, nle mi lekpakpa miə lə bitəkəkə mɔ ditsyəbi kama. ¹⁷ Nyamfo əsuə eso minle Timoteo bətsyese mi ne. Uyifo mɔ ubi lala wə leeyifo Bonamute Yesu eto keyifo lə kusu əsuə. Wuubə okloməsə mi kase məsəiə nkpε fe Kristo eto nle bo eto kusu mətəkəkə. Nya nyamfo maate bafokanəfə kenke kaka kee minsu.

¹⁸ Mi nti eto bətsyuə átaka bənyə abesə mə əsuə kato eso mə bətsyuə fεfε, itsyise bəbu bənkə, mensi embusinkli mbə mi oflo. ¹⁹ Nya lə Bonamute Yesu átəncɔɔ, muubə nyə mi lə lefe kliminti əsuə. Nya mɔ kosate muubənyə əsuale nnya betidi ba laabesə əsuə kato nkpε, nya moobe lə inni etiki bimba banle budii. ²⁰ Itsyise Onanto eto sekadidi aanyε ku etiki bimba budi. Bomu yaayε ku əsuəale. ²¹ Bela biə

mbə mi oflo lə mbə nnə mi kato lee, lee mbə mi oflo lə lelabi ku diyuə əsuə?

5

Biləkə Səsonɔdidi Lə Mi Mba Léfo Beno Eto Nti.

¹ Nya məmɔɔ, betidi lə bəteyi kpə bənkə, səsonɔdidi kpe lə mi nti. Nya mamfokanəfə kulaa tsysə anla nnya okle buyifo. Bəteyi mε bənkə osani utsyuə ku wə anto eto usiə ákə okla. ² Nya beso biate əsuə nko? Keku bomu ele bə bikewi. Nya utidi wə diyifo nyamfo eto okle, ele bə biləkə wə lə mimba léfo beno nti. ³ Ite bə ntsyo lə mi oflo nya boənyə bətsyuə ənəmi ku ənəmi tsysaa, nkpε lə mi nti lə lewəncə əsuə. Nya se minkpε lə mi nti esoo, nlo utidi wə diyifo lebuə nəmfo eto okle dikpi ⁴ lə Bonamute Yesu Kristo eto əsuəale əsuə. Lə bətsya bisii, ele bə bete biə mintsya kpe mi lenti lə lewəncə əsuə. Nya Bonamute Yesu Kristo eto əsuəale ebəkε bo lenti. ⁵ Ele bə beyani utidi əmfo bitə Obonsam lə otsylosə wə əsuə eto sinə. Nya lə ukpə kula tsysaa, wə lewəncə lə dinyə bofo lə diyi nə əsuə Yesu lookponko kawunsia kenke eto betidi lekpə lə Ditiki Sεε nəmə əsuə.

⁶ Yanle bə bikabesə əsuə kato. Binyi biə əyənkiəsə seke ete laatsyakasə ku nnamfo bo banwə nnya ləətə boataka kabe kato? ⁷ Biləkə əyənkiəsə saa, nnya ni lebuə, bitsyiko lə mii nti. Nya biyifo nnamfo fəfə bo bānwə, bo əsuə əyənkiəsə saa ləmbə, fe kase minyi miə bite seka sitinti. Itsyise bo Ukpə Asa Bo Jyila eto Diyi eboyo. Nya məmɔɔ, boolo bo Ukpə Asa Bo Jyila eto Lesambi nə ni Kristo. ⁸ Nyaso, biəntə lə budi bo Ukpə Asa Bo Jyila eto Diyi ku abolo nnya əsuə əyənkiəsə koko nkpε, nnya nsusu bua ku asa bua boeyifo. Bomu bitə lə budi diyi nəmfo ku abolo wə əsuə əyənkiəsə saa ləmbə nya lə bote boə boenyifo ənəmi ənəmi eto betidi. Bomu lə boye ku Ditiki Sεε nəmə lə onukuale əsuə.

⁹ Nya lə kukue ko mίwəni mintə mi kafoo, nteyi mi minkə biənyε ku betidi ba ni basəncɔɔ. ¹⁰ Məmɔɔ, inni betidi ba dimamfo banə ete minle. Betidi ba minle ni basəncɔɔ nya baasesə ənəmi lə asa əsuə, mba ni beyu, leeyu betidi eto atabi kedi, ku mba ləətə bəfiə kedi tsysə. Nya lə ateyi fə əələkə əsuə lə mə əsuə kenke, ete bə ele bə ləkə əsuə etsyiko lə kawunsia kamfo kenke əsuə! ¹¹ Bomu lesa nə minle bəteyi ni bə nwə laakpə wə əsuə nkə oyimi wə dikafə ncə fe weedi səsonə nye onkpə kenəmise nye ləətə bəfiə kedi nye laakpə betidi aye bua nye leekpə ntə nye leeyu, ləkə fə əsuə lə wə. Nyanle bə fə ku wə kə ani lə əkpε oni bidi lesa kulaa tsysə.

¹²⁻¹³ Iyifo lesa na lekpa bæ, inni mo keyifo keni bæ nkpo betidi ba lenni bafokanófo eto itiki eto lekpo. Bomu Onanto ni nwæ lookpo ma etiki eto lekpo. Fæe ele bæ bokpronko bafokanófo ma nti eto lekpo fe kase Awonisa Kenke eto Kukue nle bótèyi nkæ, “Bela utidi bua bilækæ læ mi katsyako nti.”

6

Ele Bæ Bafokanófo Ló Bætsyuæ Nti.

¹ Læ etiki edufæ læ ofokanónyæ ku wæ utsyuæ eto ntii, yanle bæ ufi etiki nyamæ usuko mamfokanófo óflo nkæ bedufæ læ nnya æsuæ bætæ wæ. Bomu mi nti eto oni, wæ ele bæ udi etiki nyamæ ne. ² Biyi biæ Onanto eto betidi ni mba lookpronko kawunsia eto betidi lekpo. Nya læ biyi biæ mi ele bæ bekpronko kawunsia eto betidi lekpo, ele bæ befo budufæ læ etiki wælewæle esuæ belo bitsyæ. ³ Biyi wææ biæ bo bafokanófo bo ni mba lookpronko kato eto batækpe lekpo. Læ nyamfo esoo, yanle bæ ibæ bæ kawunsia mfo eto etiki wælewæle, so bo ani ku bõle kabe. ⁴ Nyaso læ etiki nyamfo eto okle edufæ mi lentii, ele bæ bilækæ betidi ba biembu kakpe læ kulesa nti kulaa tsya biæ bedufæ læ nnya æsuæ, enso bæ bifi etiki nyamæ bisuko lekple kalebe bamba. ⁵ Nle mi etiki nyamfo bótèyi bæ læ kofani læ kôle mi. Nya bótèyi bænlæ biæ obesie saa æmbæ mi mba lefo bæno nti wæ loofu etiki nyamfo bõlo ketsyæ. ⁶ Fæe læ ofokanónyæ aakpa wæ óyimitsyuæ usuko betidi bamba ba ni mamfokanófo óflo nkæ læ bedi ma etiki bætæ mæ, nyamfo alækæe?

⁷ Nsusu bo nkpræ mi fe bieffi mi æsuæ kesuko lekpokakpokó aate nkæ mi bofokano mamflo kon. Fe nwæ léfo ono, læ utidi utsyuæ áta fá ubu nya famuæ utu fale famankpe wæ kenyeæ, yenyifo lesa næ leleke ensoo? Nko ini bæ læ utidi utsyuæ efi fá lesatsyuæ, manke utidi æmfo kenye. ⁸ Fæe mi kosate bomu ni bótèysyæ léta bibu. Nya bieyu mi bayimitsyuæ bafokanófo eto bike kulaa tsya. ⁹⁻¹⁰ Nya biyi sitinti biæ betidi ba leeyifo asa bua embudufæ Onanto eto sekakediko. Bianwa mi æsuæ læ sibuki æsuæ! Itsyise betidi ba leeyifo akuensa, nye mba lætæ bæfæ kedi nye leedi sasono, nye basani ba laalabe ko mæ basanitsyuæ, nye mba leeyu, nye mba laasesæ ænæmi læ asa æsuæ, nye mba lænæ nte bo nkpræ ale kækpræ, nye baabiasæ betidi eto aye, nye mba leeffi betidi eto atabi læ æsuæle kedi, mæ nti eto kuutsyuæ saa embudufæ Onanto eto sekakediko. ¹¹ Asa nyamfo mi bætsyuæ dikeyifo kó. Fæe Bonamute Yesu ébuflæ mi asa bua úwui læ mi æsuæ nya úyifo mi kænke útæ Onanto. Nya úsínkli ólekæsæ mi

ku Onanto eto nti eye læ Bonamute Yesu Kristo ku Onanto eto Lewóno æsuæ.

Bele Mi Èsuæ Ola Kukóno Nya Læ Bifi Dibu Bitæ Onanto.

¹² Mi nti eto utsyuæ ebótèyi nkæ, “Nkpræ kusu meeyifo lesa saa.” Sitinti ini. Fæe inni lesa saa leleke itæ fá. Moofu bótèyi minkæ, “Nkpræ kusu meeyifo lesa saa.” Fæe yanle bæ ibæ bæ lesa saa di me utu. ¹³ Utidi bamba tsya ebofo bótèyi nkæ, “Buyifo béyifo didisa itæ kafo, nya kafo tsya nkpræ itæ didisa.” Sitinti ini, fæe Onanto ebuta nkæ nyamfo kenke eto lefe læ dibæ lefe. Nya inni bæ læ bufi bo æsuæ eto sinæ bukeyifo akænsa eto asa eso ete. Bomu bæ læ bufi nnya bukeyifo Bonanto Onanto eto keyifo. Nya wuutæ æsuæ eto sinæ lesa næ diñyæ itæ se. ¹⁴ Fe kase Onanto létakasæ Bonamute Yesu utsyiko ókomæ, nko ke wootakasæ bo tsya utyænsæ læ wæ æsuæle ne. ¹⁵ Biyi biæ mi æsuæ eto sinæ eyifo Kristo eto æsuæ eto sinæ sitsyuæ. Nya yanleke bæ efi Kristo eto æsuæ eto sinæ sitsyuæ ako ku utidi wæ difi sasonodi uyifo wæ keyifo. ¹⁶ Biyi tsya biæ læ utidi éfi wæ æsuæ óko ku nwæ nsi nkpræ læ sasonodidi æsuæ, uyifo oni ku wæ læ æsuæ eto sinæ æsuæ. Awonisa Kenke Eto Kukua áteyi ékpa wuee nkæ, “Mæ inuæ bamæ ebuyifo bani læ sinæ æsuæ.” ¹⁷ Fæe utidi wæ difi wæ æsuæ omanklasæ læ Bonamute æsuæ, uyifo oni ku wæ læ lewóno æsuæ.

¹⁸ Biensiyifo abua eye læ sasonodidi æsuæ. Lebua bamba saa eto okle næ utidi diyifo, diammanla læ wæ æsuæ eto sinæ æsuæ. Fæe utidi saa wæ leedi sasono, weeyifo lebua kenya læ wæ kosate eto æsuæ eto sinæ æsuæ. ¹⁹ Biyi wuee biæ, mi æsuæ eto sinæ eyifo Lewóno Kenke nkpe læ mi eto kæsiaeko nya ini Onanto difi wæ útæ mi. Inni mi mbæ mi æsuæ. ²⁰ Itsyise Onanto áfo kayo kpræ læ mi disi. Nyaso bifi mi æsuæ eto sinæ bikeyifo asa nnya laakpe Onanto dibu.

7

Bele Mi Èsuæ Kukóno Læ Bofokano Eto Kusu Èsuæ.

¹ Nya eye læ kukue ko bæwóni bitæ me eto etiki æsuæ, nle mi bótèyi minkæ læ osani utsyuæ si nkpræ nya waanla nkæ weeffi kusia, bete biæ utsyue nnya kukóno. ² Fæe se sasonodidi lebo esoo, ele bæ osani saa fi kusia. Nya usio saa tsya læ usiæ kusæ. ³ Yanle bæ osani ni nkæ wæmbókó okla ku wæ usiæ. Nko ke yanle bæ usio ni nkæ wæmbutsyæ wæ usæ okla. ⁴ Itsyise usio saa eto æsuæ eni wæ fate eto ale. Bomu iyifo wæ usæ tsya eto ale. Nko ke ini bæ osani eto æsuæ tsya eni wæ fate eto ale. Bomu wæ usiæ tsya eto ale ini. ⁵ Læ mæ nti eto oni aala nkæ weesu wæ utsyuæ óflo, ele bæ wæ unuæfæ tóno utæ wæ enso bææ, læ iyifo mæ inuæ

bamə eto ketsyue ketsyuə etənsə bə lə kusu kutsyuə əsuə ita lefe kliminti, fe itə olatoto seka esoo, fe yembutə kusu nē. Nya lə nnya kamaa, ele bə besinkli bəsiə nkprə fe kase biəyē kə. Lə biyifo nkoo, biembudufə lə Obonsam eto bulə saa əsuə. ⁶ Nyamfo menyifo kəfi minlə mi butə. Bomu nsusu butsyuə ete minlə mi butə. ⁷ Lə sitintii, nta nla miə utsyuə saa siə fe kase minsii. Fəe utsyuə saa ku wə ditasa nə Onanto ditə wə. Utidi saa ku wə lele nə bətə wə.

⁸ Məmə, itə mba lemfi tə bəsiə nye lensi tə bəsə ku bakəbəsia nye bakəsee, nle mi bətəyi minkə lə bisia kusia memfimefi, kusə mənsiamənsiə fe kase minsii, eleke itə mi eso. ⁹ Fəe lə biəmbofo mi əsuə ola bələ kəsia lə asa nnya lookpe mi bulə əsuə esoo, biofo bəsiə bufi nye bəsə busiə. Itsyise lə eyifo nkoo, eleke itə utsyu əmə eso bə okayə katsyilama kedi səsəno ukafe.

¹⁰ Nya mi bəsə ku bəsiə, kəfi ko minlə mi bokpe mfo eni mə kole. Bomu, Boanto Onanto nle mi ko bokpe. Nnya ni bə kusia manni kusə. ¹¹ Fəe lə ɔni wə əsuə, ele bə wə mate siə nye wə ku wə usə sinkli bəsiə. Nya yanlə bə osani tsya ni wə usiə.

¹² Nya mi bafefəe, nle mi nyamfo bətəyi, fəe inni Bonamute eto kəfi. Lə mi mba lefo bəno fi kusia ko dīmamfo ɔno nya usio əmə letəno nkə bəsiə fe usə ku usiə, osani əmə manni wə. ¹³ Nko ke lə usio wə lefo ɔno utsyuə si kusə ko dīmamfo ɔno nya osani əmə ləno kasə nkə bəsiə fe usə ku usiə, yanlə bə usio əmə du lə osani əmə eto diyo. ¹⁴ Itsyise osani wə dīmamfo ɔno əmə, Onanto ebuyifo wə kənke eye lə usio wə lefo ɔno əmə eso. Nya nko ke ini bə Onanto ebuyifo usio wə dīmamfo ɔno tsya kənke lə wə usə wə lefo ɔno eso. Lenni nkoo, mə bebi embuyifo kənke. Fəe fe kase intee, Onanto eeyifo bebi bamə kənke.

¹⁵ Fəe lə utidi wə ni mamfokanonyə aala nkə wanyani nwə ni ofokanonyə, kusu kpe itə nko faa. Nya lə kusu komfo eto oklee əsuə, usio nye osani wə ni ofokanonyə, kpe kusu weeyifo lesa nə kee ola. Onanto akpadi bo nkə bubə busiə nkprə lə diyuə əsuə. ¹⁶ Nyaso fə usio wə ni ofokanonyə, lə əsiə ku fə usə nkoo, etsyuə nə ebuləkə wə etsyiko lə lebuə eto nkprə əsuə. Nko ke ini bə lə fə ofokanosani tsya ku fə usiə əsiə nkoo, etsyuə nə ebuləkə wə etsyiko lə lebuə eto nkprə əsuə.

Bisiə Nkprə Eye Lə Kusu Ko Onanto Ditə Kəsinii Kutə Fə Ku Fə Usiə.

¹⁷ Lesa nə maate lə bafokanofə eto etsyukpa kənke nti, ni bənkə lə utsyuə saa lə usu setə lə usiə nkprə lə kusu ko Bonamute ditə wə eye lə kase unsi lə lefe nə Onanto lékpadi wə əsuə. ¹⁸ Lə əla lelo fe Onanto lékpadi fə, nyale sukosə nko.

Nya lə əmanla tə lelo fe Onanto lékpadi fə, mantəyi tsya fə esi esu əla lelo. ¹⁹ Itsyise lə əla lelo nye əmanla leloo, nyamfo menyifo kulesa. Bomu nnya lefe ni kase ele bə boola lesa nə Onanto léte bo nkə buyifo, nnya ni lesa nə lefe nə. ²⁰ Nyaso siə nkprə lə ditsyebi nə əsuə fake fe Onanto lékpadi fə. ²¹ Lə utidi bamba eto opanyə feni fe Onanto lékpadi fə, nyamfo mənələ fə kon. Fəe lə ayə lə kusu ko əsuə fəyue ayə utidi bamba eto opanyə budi nya lə ələkə fə əsuə, ye lə kusu komə əsuə. ²² Lə ndomunyə feni fe Bonamute lékpadi fə, eyifo Bonamute eto nwə nsi lə wə əsuə əsuə. Nya lə eyifo nwə nsi lə fə esuə əsuə fe Bonamute lékpadi fə, afiani Bonamute ndomunyə. ²³ Onanto əfo nya kayo kprə lə fə disi. Nyaso mensiyifo fə əsuə ndomunyə ətə utidi bamba saa. ²⁴ Mə bayimi, mi nti eto utsyuə saa yifo loni ku Onanto lə utidi wə fedii əsuə fe bəkpadi fə.

Tə Lə Fə Nsusu Lə Butəkə Lə Boanto Onanto Eto Keyifo Əsuə.

²⁵ Məmə, itsyi lə nnya bəto itsyi lə mba lensito bəsə əsuə, məmfo kəfi saa itsyi lə Bonamute ɔfo. Fəe se Bonamute dinyə mə kaminə nya ɔnyə mə nwə diriyə utə esoo, nnyə mə nsusu lə nnya əsuə. ²⁶ Lə utidi ebu obe nya unyə kase asa nle ale bəke lə lefe nəmfo əsuə, nnyə miə eleke itə bə osani siə nko lə ɔyue kusia bufi. ²⁷ Nya lə éfi kusia, mantəyi fə aani wə. Nya lə émemfi tə kusia, mantəyi fə eesu abebe usio lə éfi. ²⁸ Fəe lə ébufi kusia, émenyifo kabua. Nya lə usio wə dīmənsiə tə kusə esu usiə kusə, wényifo kabua saa. Fəe nla minkə lə nləkə mi ntsyiko lə bulə bo leetu usə ku usiə lə nkprə bomfo əsuə.

²⁹ Mə bayimi, lesa nə minlə mi bətəyi ni bənkə, lefe nə dību mensi kulə. Nya idu məmə entə, ele bə mimba mfi bəsiə, siə nkprə fe bimfi bəsiə. ³⁰ Nya betidi ba bulə nle butuu, beyifo fe bulə saa anle mə butu. Nya mba lənyə disuəyue, beyifo fe banle disuəyue bunyə. Nya betidi ba laaya asa, beyifo fe asa nnya baaya kənke eni mə kosate eto ale. ³¹ Nya mba difi kawunsiə kamfo eto bikə bəbəbe bətsyi lə disii, bemfi mə ənəmi bətəkə lə asa nyamfo əsuə. Itsyise fe kase boənyə kawunsiə kamfo eto bikə məmə, inni nko biubə bitsyə lə lefe kliminti nə luubə kama.

³² Nla miə biləkə mi nsusu bitsyiko lə lesa saa əsuə. Itsyise osani wə lemfi kusia, eefi wə nsusu kətəkə lə Bonamute eto keyifo əsuə nya woakpe nkəale keyifo lesa nə looke Bonamute ɔkə. ³³ Fəe osani wə mfi kusia, wə nsusu ətəkə lə kawunsiə kamfo eto asa əsuə. Itsyise woala nkə woeyifo asa nnya looke wə usiə ɔkə. ³⁴ Nko ini nē, bə okpe lə asakpa ənuə eto

nti, lekpa nɛmfɔ ku nɛnsɛ, ditsyuɛ saa lɛ wɛ bunɛ. Nya usio wɛ lensi kusɛ nye kebɛtɛ, eefi wɛ lefɛ kɛtɛkɛ lɛ Bonamute eto keyifo ɛsuɛ. Itsyise woala nkɛ woefi wɛ ɛsuɛ kenke ku lɛwɔnɔ utɛ wɛ. Nya usio wɛ nsi kusɛ, wɛ nsusu ɛtɛkɛ lɛ kawunsiɛ eto asa ɛsuɛ, itsyise woala nkɛ woeyifo asa nnya lɔkɛ wɛ usɛ ɔkɔɛ. ³⁵ Nla miɛ lɛ nwunɛkɔ mi. Nyamfo eso meedi mi etikɛ lɛ asa nyamfo ɛsuɛ nɛ. Inni kofi saa mimfi minlɛ mi bokpɛ. Bomu nla miɛ lɛ bisɛɛ nkɛ lɛ kusu sɛɛ ɛsuɛ. Nya biofo mi ɛsuɛ kenke bufi kɛtɛ lɛ Bonamute hɛ kenke ku mi ketu kenke.

³⁶ Nya lɛ osani ɛtɔ usio disɛ nkɛ weefii, nya ɛnyɛ nkɛ bɛmbofo busiɛ kpo eyo lefɛ nɛ beebuu, boofɔ bɛtsyuɛ bokpa. Nyamfo menyifo lebuɛ. ³⁷ Fɛ osani wɛ difi nsusu kekkele nkɛ weembufi tɔ usio ɛmɛ fɛ woofɔ busiɛ sɛkɛ, woofɔ kɔ boyɛ bokpa eto. Osani ɛmfɔ tsya ɛyifo ɛlɛkɛ. ³⁸ Nyaso, osani wɛ difi kusɛɛ, eyifo ɛlɛkɛ. Fɛɛ nwɛ ɛmɛ dimɛmfɛ kusɛɛ mfɔ. Wɛ ale ɛlɛkɛ eso nwɛ.

³⁹ Usio wɛ dikɛsiɛ kusɛɛ, umbɛ kusu unsi wɛɛsiɛ kusɛ bamba lɛ lefɛ nɛ w'usɛ nsi nsi nkɛ. Nya lɛ usɛ ɛmɛ ɛkpɛ, nya fɛ woofɔ kusɛ bamba kɔ woala busiɛkɔ nɛ. Fɛɛ ele bɛ osani ɛmɛ yifo nwɛ lefo ɔnɔ. ⁴⁰ Nya lɛ nnya ete woofɔ busiɛ kusɛ mɛnsiɛ, ɛni weebunyɛ disuayɛ enso nko. Nko mɛ mɔ nsusu nɛ mɛ bɔtɛyi nɛ, nya mfɔ nno miɛ iyifo Onanto eto Lɛwɔnɔ eto lelabi tsya.

8

Onanto ɔni Hɛ Ete Nkpɛ.

¹ Nya mɔmɔɔ, nla miɛ maatɛyi mi lesat-syuɛ itsyi lɛ didisa nɛ bɛfi bɛtɛ bɛfiɛ kedi ɛsuɛ. Boatɛyi boɛ bo utsyuɛ sa yi kobe. Fɛɛ buyi tsya boɛ kobe kɔmfɔ ɛtɛtɛ bɛ utidi abesɛ ɛsuɛ kato nya woate ɛsuɛ. Fɛɛ lesa nɛ laakpɛ betidi nkɛale ni lelabi. ² Utidi saa wɛ leebu nkɛ uyi lesaa, lɛ sitinti, unyi ni fe kase ele bɛ ote. ³ Fɛɛ utidi wɛ laala Onantoo, Onanto yi wɛ.

⁴ Nya nyamfo ni lesa nɛ minla miɛ maatɛyi mi itsyi lɛ didisa nɛ bɛfi bɛtɛ bɛfiɛ kedi lɛ kedikɛtɛkɔ ɛsuɛ. Buyi boɛ asa nnya betidi diyifo bɛtsyɛ bɛtɛ kedii, eyifo asa bimba lɛ kawunsiɛ kamfo. Itsyise buyi sitinti boɛ Onanto ɔni hɛ nkɛ. ⁵ Lɛ betidi lɛ etikii, baatɛyi bɛnkɛ bɛfiɛ kɛ lɛ kato nye kasɔ mfɔ nya bɛfiɛ akpa akpa bamfo fui ku mɛ banamute kula tsya. ⁶ Tsyafɛ boɛ, buyi boɛ Onanto ɔni hɛ ete nkɛ. Wɛ ni Anto wɛ dilɛkɛ asa nyamfo kenke. Nya wɛ ni nwɛ bunsɛ nkɛ butɛ. Nya Bonamute ɔni hɛ wɛ nkɛɛ, wɛ ni Yesu Kristo wɛ ɛsuɛ Onanto leyɛ ɛyifo asa nnya

kenke. Nya eyɛ lɛ wɛ ɛsuɛ nya bunsɛ nkɛ nɛ.

⁷ Inni utidi saa nyi Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ. Asa nnya betidi dilɛkɛ bɛtsyɛ beesumuu, iyifo mɛ bɛtsyuɛ fe sitinti ini ibɛ ese lɛ mmi, bɛ lɛ bedi lesa nɛmfɔ eto oklee, beebu bɛ bɛfiɛ eto lesa dini bɛdi. Nya mɛ nsusu bo lɛmbɛ ale laalo mɛ dikpi bɛ edisa nyamfo ɛtɛtɛ baabiasɛ mɛ ɛsuɛ. ⁸ Inni didisa nɛ boedi nɛ loobiasɛ bonko Onanto eto nti. Nya yembobiasɛ kulesa lɛ budi ni. Nya nko kɛ ini boambunyɛ kulesa lɛ budi lesa kuditsyuɛ.

⁹ Bebe kukɔnɔ lɛ kusu kɔ bɛnkɛ ɛsuɛ, bɛ lɛ bɛyɛ utidi wɛ eto bofokanɔ lɛmbɛ ale bunɛ kakpɛ lɛ lebuɛ ɛsuɛ. ¹⁰ Bu abe lɛ utidi wɛ eto bofokanɔ lɛmbɛ ale nyɛ fɛ nwɛ nyi nyamfo ni nwɛ nyɛ nɛ lesa nɛ bɛfi bɛtɛ bɛfiɛ kedi budi lɛ difayɔ. Wuntsyɛ ebunyɛ ɛsuɛale bɛ lɛ udi lesa nɛ bɛfi bɛtɛ bɛfiɛ kedi mfɔ. ¹¹ Lɛ nyamfo eso, fɛ ɔyimitsyuɛ wɛ eto disɛ eso Kristo dikpɛ nya wɛ bofokanɔ lɛmbɛ ale ɛtsyɔ lɛ fɛ lesa nɛ fɛnyɛ fe lesesa eso. ¹² Lɛ ibɛ nkoo, nyale ale fɛ bɛtsyuɛ ba ni bafokanɔ bota kebu. Nya ɛtɛ fɛ mba eto bofokanɔ lɛmbɛ ale lɛ ikelɛ mɛ lɛ mɛ akɔɛsi kemɛ. Nya lɛ ibɛ nkoo, ɛyifo lebuɛ ale Kristo bota kebu. ¹³ Nyaso lɛ lesa nɛ meedi ebutɛ mɔ ɔyimitsyuɛ lɛ uyifo lebuɛ, mɛnsiɛbudi lesa nɛ bɛfi bɛtɛ bɛfiɛ kedi kulefe lɛ kase yuunɛ mɔ ɔnyimitsyuɛ ekpɛ lɛ lebuɛ kɛmiɛ eso.

9

ɔtonkpe Eto ɛsuɛale Ku Wɛ Nyifo.

¹ Bibu biɛ mimba kusu bɛ nyifo lesa nɛ maala? Nye minni ɔtonkpe nya mɛnnyɛ Bonamute Yesu lee? Nya inni mi ni eyibibi nnya lɛbo itsyi lɛ mɔ keyifo ka minyifo minɛ Bonamute Yesu ɛsuɛ? ² Lɛ ibɛ bɛ bɛtsyuɛ embɔfo mɛ fe Bonamute Yesu eto ɔtonkpe, mi ɛfo mɛ nko. Nya fe kase biyifo loni ku Bonamute Yesu, nyamfɔ mate ɛtɛ bɛnkɛ mi kosate lɛ nyamfo bulɛkɛ kate wueɛ biɛnkɛ nyifo Bonamute Yesu eto ɔtonkpe.

³ Nya lɛ betidi aala bɛ bɛɛnɛ nko mɛ eto etikɛ lɛ nyamfo ɛsuɛ, nyamfo muufi nɛkɛ mɔ ɛsuɛ kɛnyɛ nɛ. ⁴ Eyɛ lɛ kusu ɛsuɛ bɛ bɛtɛ bo didisa ku ɛnɛsa nye ntu. ⁵ Itɛ kusu bɛ bo tsya yenko bo bɛsiɛ fe kase batɔnkpɛ bamba ku Bonamute Yesu eto bayimisani ku Petro tsya leeyifo. ⁶ Lee mɔ ku Barnaba mate ete ele bɛ buyifo keyifo bobe bo ɛsuɛ?

⁷ Omamanɛ kuutsyuɛ enyifo keyifo kafo wɛ ɛsuɛ wɛ kayɔfofo. Nya ɔkuɛmfɔ saa, kɛ kusu weedi bidikɛ bia ɛnyɛ utsyiko lɛ wɛ ɔkɛ. Nya nwɛ lɛatsyɛ bebuki kɛ kusu bɛ unɛ mmintu bo beekɛ bɛtsyiko

læ bebuki bamæ æsuæ. ⁸ Minle asa nyamfo bõtëyi eye, læ asa nnya betidi eto nsusu dinyæ bæ eleke æsuæ. Nko ini lesa næ kofi nle bõtëyi nê. ⁹ Boakla læ Moses eto afi eto kukue æsuæ bæ, ubuki wæ fakpa fesuko keyifo onle keyifo kætæ fææ, mankle wæ kenye læ uñyæ ðle keyifo. Fæe inni bebuki bamfo tinti æsuæ nya Onanto nle etiki budi. ¹⁰ Bo æsuæ eso Onanto nle ditiki næmfo bõtëyi nê. Læ sitintii, bo eso bawoni ditiki næmfo nê. Utidi wæ lekpe bidikæ ku utidi wæ læafæsæ nye læælækæ bidikææ, eeyifo nko ku nsusu nye kusubebe nkæ utsyue saa ebunyæ bidikæ biamæ eto bitsyue udi. ¹¹ Boto læwõnõ sêe eto eyibibi bokpe læ mi nti. Nya læ mi tsya efi æsuæ eto sinæ eto bikæ bitæ boo, ebiæsæ lesa ætsyua? ¹² Læ betidi bamba æbanyæ kusu kenye kutækæ kutsyua ketsyi læ mi oflõ, nyale ele bæ bo nyæ kutækæ kpe enso mæ kulaa tsya.

Fæe boo, boanye læ kusu komfõ bæ læ bunyæ kulesa læ mi oflõ. Bomu bufi lesa saa butækæ læ bo æsuæ itæ læ Kristo eto Ditiki Sêe næmæ læ leyæ læ kusu sêe æsuæ læ disensæ disu kalebe saa. ¹³ Biyi wuee biænkæ betidi bæ leeyifo keyifo læ Onanto eto disumuyoo, mfõ bænyæ mæ didisa ketsyiko nê. Nya betidi bæ leefi mæ keditætæ eto asa kesu kætækæ læ kedikætækæ eto leba æsuææ, nnya ætsyua bæætæ mæ fe mæ kediko nê. ¹⁴ Nko æmæ ke ini sitinti bæ Bonamute dîtæ kofi nkæ betidi bæ laabe Ditiki Sêe næmæ letsya be kætæ betidii, letsya bobæ næmæ æsuæ ele bæ bedi lesa nê.

¹⁵ Fæe ménfi kusu komfo nyifo keyifo saa ntæ æsuæ. Nye bõwõni minle mi kukue komfo bæ læ ntõ lesatsyua ntsyiko mi oflõ? Læ nyamfõ esoo, læ nkpæ kulaa tsya alækæ itæ mæ eso. Itsyise manla miæ lesanæ æsuæ itæ mæ kusu bæ mbesæ æsuæ katoo, utidi utsyua ye læ nnya æsuæ uyifo nnya etiki bimba. ¹⁶ Yæntæ mæ kusu bæ nkabesæ æsuæ kato bæ maabe ditiki sêe næmæ letsya eso. Boanto Onanto ebunæ mæ koto læ mambe Ditiki Sêe næmæ letsya ntæ betidi! ¹⁷ Læ nnya ete iyifo bæ mæ kosate ete dilækæ keyifo kamfo mintæ mæ æsuææ, eni moobe kusu miæ ele bæ bafo mæ kayo læ nnya disi. Fæe iyifo keyifo ka Boanto Onanto dilækæ utæ mæ nkæ ele bæ nyifo. Itsyise iyifo keyifo ka Onanto diffi mæ utsyæ læ ke kenye. ¹⁸ Nya nte kayo ka baafo mæ læ ke disi? Kayofofõ ka mænyæ læ nnya æsuæ ni maabe Ditiki Sêe næmæ letsya kafo faa. Nya membunyæ kayofofõ saa læ Ditiki Sêe næ meedi æsuæ.

¹⁹ Kusu saa asini kutæ mæ se mimbæ læ kuutsyua kalõ eso. Fæe nyifo mæ æsuæ fe utidi wæ leeyifo betidi bæ tæ eto keyifo bæ læ nnæ betidi kpæ moko Boanto Onanto. ²⁰ Læ nle keyifo læ Yudafo nti, mæ æsiæ nkpæ fe Yudanyæ bæ læ itæ bæ moofõ mæ bunæ kaboko Boanto Onanto. Itæ bæ mimbæ læ

Moses eto kofi kalõ tsyaa, mææsiæ nkpæ nko seka ku mba leetsyue wæ kofi koto læ lefe næ minkpe læ mæ nti itæ læ mfo mæ bunæ kætæ Boanto Onanto. ²¹ Nko ke meeyifo ku betidi bæ lenni Yudafo tsya nê. Nya mææsiæ læ mæ nti fe utidi wæ lenni Yudanyæ. Nya meentsyue Yudafo eto kofi koto itæ læ nnæ mæantæ Bonamute Boanto Onanto. Nyamfo aante bæ ntaka ñyæ læ Onanto eto kofi æsuæ itsyise læ sitintii, Kristo eto kofi æsuæ nya meentsyue koto nê. ²² Læ nkpe læ mba eto bofokanõ læmbæ ale nti, meeyifo mæ æsuæ fe mæ ke bæ læ nnæ mæ mboko Boanto Onanto. Meeyifo æsuæ kakatesæ ko betidi bæ eto nti minkpe itæ læ nye læ kusu saa æsuæ bæ læ nnæ betidi mboko Boanto Onanto. ²³ Meeyifo asa nyamfo kenke itæ læ Ditiki Sêe næmæ eso bæ læ nyæ disuæyua næ laabo ketsyiko læ ni keyifo buyifo æsuæ.

²⁴ Biyi wuee biæ betidi kpæ læækæ ketsyetsyi etsyi. Fæe mæ nti utidi oni hã lætækæ kato kenye nnya kayofofõ. Nyaso bitsyetsyi nko æmæ itæ læ bitækæ kato læ binyæ nnya kayofofõ. ²⁵ Utidi saa wæ læmua æsuæ fe weesu ketsyetsyii, waabokosæ æsuæ kasõ kakase lesa næ baate wæ ku nnya esu kenke bæ læ ofo kato butækæ kafo lekankprakpa næ laankle fe laa bia. Fæe boo, boæmua æsuæ læ bofo lekprakpa næ læmbobia kulefe. ²⁶ Nyamfõ eso meetsyetsyi sidididi kesu setõ bæ læ nsu nla ukua wæ nkpæ setõ. Nya nyifo utidi wæ laalo kabe fe woato kekpe nya maanto kekpe waata kebu. ²⁷ Mæætæ miæ kekpe læ mæ, bæ mæ æsuæ læ inyæ kanyi saa eto okle. Itsyise læ mbe Ditiki Sêe næmfo letsya ntæ betidi bamba nya bubæ bõtsya bokatesæ æsuæ bobee, manla miæ bælekæ mæ lenti bæ mænyæ ntæ kayofofõ!

10

Paulo Ækæ Mæ Ato Læ Bæfiæ Eto Kesumu Æsuæ.

¹ Mæ bayimi, nnla miæ bekloma lesa næ díbæ læ bo bana bæ dítækæko Moses æsuæ. Læsõmiloku leyæ ko mæ, nya lésæ mæmble kenke. Nya báye læ ditumbukple sia eto nti bafæ. ² Onanto efi lèsõmiloku ku ditumbukple sia úyifo fe mæ ntufæsæflæsæ eto lekpa fe betidi bæ dítækæko Moses kama seka. ³ Mæmble edi Lõwõnõ eto didisa næmæ tutuutu, ⁴ nya bænæ Lõwõnõ eto ntu bomæ tsya ke. Bænæ ntu betsyiko læ Lõwõnõ næmæ eto kobansæ næ leyenku mæ lidufænko mfo. Nya kobansæ komæ ni Kristo æmæ kosate. ⁵ Lefe næmfõ kemia kulaa tsya, Onanto mænnæ disuæyua læ mæ kpæ eto ditsyæbi æsuæ. Læ nyasoo, bækpæ læ ntenti.

⁶ Asa nyamfo nnya ele bæ bunyæ bokasæ asa bæ læ abua buyifo eto kamini lensiæmbokæ bo læ æsuæ kakpe bo bula,

7 nye bufi əsua butə bəfiə busumu eto asayifoyifo fe mə ke. Nyamfo eto okle Awonisa Kenke eto Kukue leteyi nkə, “Betidi bamfo əlo bebuki, bədi bənə ku sitəkpə ku səsənədidit eto asa, nya bəke bəwui əfiəkə.”⁸ Yanlə bə ibə bə bola asənəsa buyifo fe kase mə betidi dıyifo, nya betidi akpi fosi ənuə akpi ətsyə dıkpə lə diyi ləni əsua.⁹ Nya biəntə lə boto Boanto bobə. Nko ibə mə bətsyua dıyifo nya bawa dınə mə nya bəkpə.¹⁰ Nya yanlə bə botaka buiyə lə Onanto əsua fe kase mə bətsyua dıyifo, eso nya Onanto eto ətənkpe wə nkpe ukpə eto əsuəle lətsyləmə mə.

¹¹ Nyamfo kenke əbə itə bə lə bufi bokase kobə. Nnya bə bəwəni nnya bətsyua bə lə bufi bələ bə kolə. Itsyise lefe nə əsua bənkpə mfoo, əboyo kalosəkə.¹² Utsyua saa wə ləebu nkə uiyə kekəleke, bə kukənə nkə weedu ənə.¹³ Lesa saa nə laato fə kabee, nnya okle əbofo bubə lə utidi saa əsua. Fəe Onanto eyifo lə wə katəyi kətsyə əsua. Nya wookpə fə nkəale bə lə əfo bunyə lə lesa nə ke nle fə bulə əsua, nya yemboso fə əsuəale, bə lə əfo bunyə kekəleke lə nnya əsua. Lefe nə lesatsyua nle fə bəkpənko, Onanto ebute fə əsuəale bə lə efi ənyə lə asa nyamfo kenke lə əsua, nya woote fə kusu kə əsua fə əyē əbə afe lə nnya əsua.

¹⁴ Nyaso, mə bayimi, biləkə mi əsua bitsyiko lə bəfiə busumu saa əsua.¹⁵ Nlə mi etiki budi fe betidi bə nyi kobə. Nyaso bitsyue asa nya maatəyi mi mfo koto lə bənə.¹⁶ Ləkəbə nə bəefi kasə Onanto anii, nyə itə Boanto eto koto. Nya abolo nnya boedi lə bələ Boanto eto lesa kenke budii, aate bə bə ku Kristo eyifo bani.¹⁷ Itə bə bufui tsyaa, lə sitintii, buyifo əsua eto sinə soni kplo. Itsyise abolo ani ete ini boedi.

¹⁸ Bibu Israel bebi bə leedi lesa nə befi bətə Onanto kedi, bəyifo bani ku Onanto. Itsyise wə uni befi asa bətə kedi lə wə ked-itətə eto ləbə əsua.¹⁹ Nya məmə, bubu fanlə fə bətəyi minlə miə bəfiə bə befi ani batoo, nya məətsya eyifo Onanto kosate? Nye lesa nə bəfi bətə kedi bətə asa bamba, nyamfo eyifo lesa tinti ditsyua?²⁰ Owo lo! Lesa nə minlə mi bətəyi, nya ni bə, asa nnya bəfi bətə kedi lə kedikətəkə eto aba əsua, befi nya bətə kedi bətə awənə bua, inni Onanto. Nya manla miə biyifo bani ku awənə bua nyamfo.²¹ Yanləkə bə binə asa itsyi lə Boanto eto ləkəbə kafo nya bisi bisu binə itsyi lə awənə bua tsya eto ləkəbə kafo. Yanlə bə edi lesa lə Boanto eto kedikətəkə nya esi esu edi lesa lə awənə bua eto kedikətəkə tsya.²² Nye belə biə Boanto lə unyə əblə okpə bə? Biembu disi biə bokpə əsuəale besə wə.

²³ Baatəyi lekpa bənkə, “Kusu kpe bə buyifo lesa saa.” Sitinti ini. Fəe inni

lesa saa lələkə bə buyifo. Kusu kpe bə buyifo lesa saa, fəe inni lesa saa laaboko bə kutəkə.²⁴ Yanlə bə nwə ləfo əno bəbə wə maate hā eto kasə, bomu ele bə əbəbə kasəe utə wə utsyua tsya.

²⁵ Bəkpə kusu biaya sinə saa sia banlə bote lə asi kayimi. Nya yanhiə bə lə bətə bənə sinə sia eto okle sini fe lə beya.²⁶ Itsyise Awonisa Kenke eto Kukue lə bətəyi nkə, “Kawunsia ku asa nnya nkpe lə ke kenke, Boanto eto ale ini.”

²⁷ Lə manfokənnyə utsyua akpadi fə nkə bə lə bidi lesa nya fatənə fesu, lesa nə ke dii, di ni nya manto kulesa anə lə disa nəmə eyifo kenke lee dienyifo.²⁸ Bomu lə utidi utsyua atəyi fə nkə befi lesa nəmə bətə bəfi kedi, mendi ni. Nyamfo luutə bə utidi əmə eto ləkəsəi lembulə wə nē.

²⁹ Itsyise inni fə nwə lidi lesa nəmə eto utu eso yuukələ bomu nwə nse. Utidi utsyua əbofo bətə nkə, “Besə lə nkpe kusu meeyifo lesa ətsyua fe ini utidi bamba yookpə bulə lə ləkəsəii, nya ele bə nyə lesa nəmə buyifo?”³⁰ Lə nso Onanto ani lə lesa nə mindi əsuə, besə ele bə utidi bamba bu nkə nta mbu lə nyamfo əsua se minsə Onanto ani?”

³¹ Fəe kloma fənkə lesa saa nə utsyua leeyifo nye leedi nye ləənə, ele bə uyifo nnyambə kenke bə lə befi dibu bətə Onanto.³² Bienyifo kulesa nə luuyə lə Yudafo nye mba lenni Yudafo nye Onanto eto bafokənfo eto ditsyukpa əsua.³³ Biyifo fe kase meeyifo lesa saa. Maabe kusu miə məmbuyifo kulesa nə luuyə lə kutsyua saa əsua. Mambe kusu itə mə lələkəsə, bomu itə lesa nə lələkə itə utsyua saa bə lə bənyə buləkə.

11

¹ Bebe lə bekase mə ditsyəbi fe kase mintsyə laabe Kristo eto lele.

Kristo Ni Utsyua Saa Eto Disi.

² Maatesə mi itsyise biakloma mə lefe saa nya biakloma asa nnya minte mi nya biayē lə nnya əsua lefe saa.

³ Fəe nla miə bəkloma wuee biə, Kristo eyifo utidi saa eto disi. Nya usə tsya eyifo disi itə usio. Nya Onanto ni disi itə Kristo.⁴ Nyaso osani wə laato ola nye laabe Onanto eto Ditiki Səe letsya lə Onanto eto Disumuyo nya ufi lesatsyua uti disi, wəəntə Kristo dibu.⁵ Nya usio wə laato ola nye laabe Onanto eto Ditiki Səe letsya lə Disumuyo nya weemfi ofiamə keti disii, wəəntə wə usə dibu. Nya letekeke saa əmbə lə wə ku usio wə ləkpi disi nya wanlə wə əsua ola eto nti.⁶ Lə usio əmfə məmfə ofiamə uti disi, nyale ete bənkə əkpi disi. Nya se iyifo afanisa bənkə usio kə disi nye əkpi disi esoo, ele bə ufi ofiamə

uti disi. ⁷ Yanle bæ osani fi kulesa uti disi læ Disumuyo itsyise Onanto éyifo osani læ wæ ditsyæbi æsua. Nya wælækæ Onanto eto dibu kate. Fæ kusia wæ, ælækæ osani eto dibu kate. ⁸ Itsyise Onanto mánka usio buyifo ketsyiko osani æsua. Bomu usio úyifo útsyiko læ osani æsua. ⁹ Nya inni usio eso Onanto díyifo osani. Bomu osani eso Onanto díyifo usio. ¹⁰ Nya læ Onanto eto batónkræ esoo, ele bæ usio fi ofiamæ uti disi læ ete bæ okpe læ osani eto kalo.

¹¹ Nya læ bo hofokano eto nkpæsiasia æsuæ, usio ænsia lete læ osani æsua, nya osani tsya ænsia lete læ usio æsua. ¹² Itsyise fe kase bælækæ usio betsyiko læ osani æsuæ, nko ke ini bæ usio tsya lele osani n. Fæ læ nyamfo kenke, Onanto óflo itsyi.

¹³ Mi kosate bu bebe læ eleke bæ usio nýæ ukato ola lefe næ eto lefe weefi kulesa uti læ disi? ¹⁴ Fe kase Onanto díyifo kawunsia, nyamfo mate læ bo lasatsyuæ bote. Yanleke bæ osani yani wæ disi utsyæ diyi nya sèwoni nyoma. Iyifo afanisa. ¹⁵ Fæ læ usio eto sèwoni ekulæ seyoma nkoo, iyifo dibu itæ wæ. Itsyise Onanto etæ wæ sèwoni sia dikulæ fe lesa næ diti wæ disi. ¹⁶ Fæ læ utidi utsyuæ ala nkæ wæænæ etiki læ nyamfo æsuæ, lesa næ ete mótseyi wæ ni bæ bo Onanto eto bafokanófo eto etsyukpa kenke ensibæ kusumu eto ketsyue bamba saa enso nkamfo.

¹⁷ Nya læ asa nnya minle muulækæ kate nte mfo æsuæ, inni atæsa ini mæbæ mi butæ. Itsyise læ mi botsya læ Onanto eto kesumu æsuæ, lesa næ laabó ketsyi læ mi botsya æsua eni lesa se. Bomu asa bua nso bobó ketsyi mfó. ¹⁸ Itsyise ditute, nno bæ læ betsya fe bafokanófo, biama mi æsua læ akpa akpa. Nya iyifo mæ fe nyamfo eyifo ónkualæ. ¹⁹ Kusu kuni bæ kænæ dufæ mi lenti bæ læ ilækækæ mba ni bafokanófo ba ni banikualætididi læ mi nti ete bæ læ betididi læ bønýæ mæ bætsyæ lekpo. ²⁰ Nya læ bétस्या fe ditsyukpaa, inni Bonamute Yesu eto didisa kenke næ bibæ kedikó. ²¹ Itsyise læ bibæ bekpe disii, biannyæ kæsiaækæ mi bætsyuæ fe utsyuæ saa leefi wæ lesa kedi. Nyamfo etæ bæ kukpense aale bætsyuæ nya bætsyuæ læænæ nte kekpa. ²² Nya bimbæ ayo bæ læ bisia læ nnya kafo læ bidi binæ? Nye bola bela biæ biænæ bafokanófo eto etsyukpa nyamæ bekpe læ kofani æsua, ku læ bekpe bakombo bæ nkpe læ bo nti kofani. Be ele bæ ntsyi mi? Botesæ ele bæ ntesæ mi læ nyamfo eso lee? Owo lo!

²³ Itsyise lesa næ mimfo mintsyiko læ Bonamute Yesu óflo, ni ni nnæ minte mi n. Nya læ ketsye ka æsua fe boofi wæ bakpee kóni, úfi abolo, ²⁴ nya se óso Onanto anii, úbudi nnya nya ótseyi nkæ, “Nnyæ nyamfo ni mæ æsua eto sinæ sia muufi ntæ Onanto kedi læ mi disi. Befo

læ bidi læ bifi bikakloma mæ.” ²⁵ Nko ke ini læ didisa næmæ eto kamaa, úfi lekobe næmæ nya ótseyi nkæ, “Lækobe næmfo ni Onanto eto ketsyue fófó ka mæ kótó úfi óse uyi. Nya lefe saa næ biunæ læ ni, binæ læ bifi bikakloma mæ.” ²⁶ Nyamfo læ bote nkæ lefe saa næ biudi nye biunæ læ lekobe næmfo kafoo, bæle Bonamute Yesu eto ukpæ bokloma isu ese lefe næ usi wuubæ.

²⁷ Nyaso utidi saa wæ luudi Bonamute Yesu eto lesa næmfo nye wuunæ læ lekobe næmfo kafo læ kusu ko dimantsyæ æsuæ, ebote bæ uyifo lebuæ se wæantæ Bonamute Yesu eto æsua eto sinæ ku kótó dibu eso. ²⁸ Læ nyamfo esoo, ele bæ utsyuæ saa to wæ æsua obe kukono fe læ udi abolo nye unæ utsyiko læ Bonamute Yesu eto lekobe kafo. ²⁹ Itsyise læ wante lesa næ Bonamute Yesu eto æsua eto sinæ ni fe udi abolo nyamæ nye unæ utsyiko læ lekobe næmæ kafoo, weedi nya wæænæ lekropkonkpo kaboko æsua. ³⁰ Nyamfo ditæ bæ mii nti eto betididi kpe æmbæ æsuæale nya bætsyuæ diyifo befinfi. Nya kpe tsya díkpæ n. ³¹ Nya læ bote kobe nya butsyiko bo æsua budufæ kobee, yuutæ bæ Onanto embokponko bo lekpo. ³² Fæ Bonamute Yesu aakponko bo lekpo nya wæænæ bo koto bæ læ Onanto læ óye bo bótýlósæ ku manfokanófo.

³³ Læ nyamfo esoo, mæ bayimi, læ betsya biæ biedi Bonamute Yesu eto lesaa, binyæ bisiaækæ utsyuæ. ³⁴ Nya læ kukpense læ utsyuæ, ele bæ udi læ wæ diyo bæ læ Onanto wankponko mi lekpo læ betsya fe ditsyukpa seka. Nya læ etiki bamba kpe, læ mbæ mfóo, bóole nnya bobee.

12

¹ Nya mómóo, læ asa nnya leka Lèwóno Kenke eto atæsa æsua, mæ bayimi, nnla miæ bete ónkualæ eto ditiki næ nkpe læ nyamfo æsua. ² Biyi wuee biæ lefe næ bíante tó Onanto, bítæ asa nnya læmbæ nkpe kédi mi nya bikesumu asa nyamfó nya bénya kusu komæ. ³ Nya ele bæ bete biæ utidi saa wæ Onanto eto Lèwóno Kenke nsi læ æsua, æbæmbofo etiki budi nkæ, “Mbusiotididi ni Yesu.” Nko ke tsya ini bæ kuutsyuæ saa embofo bótseyi nkæ, “Yesu ni Boanto,” lenni Onanto eto Lèwóno Kenke nsi wæ læ æsua.

⁴ Onanto eto Lèwóno Kenke ætæ atæsa kpe, fæ Lèwóno lóni næmæ ete diini. ⁵ Esu kpe kpe nnya æsua boeyifo keyifo kætæ Bonamute, fæ Bonamute óni æmæ ete uni n. ⁶ Nya nyifo akpa akpa akpa tsya kpe, fæ Onanto óni æmæ ete lætæ æsuæle utsyuæ saa weeyifo ke.

⁷ Etæsa nnya utsyuæ saa nkpee, Onanto eto Lèwóno ni nwæ ditæ wæ atæsa nyamæ bæ læ betididi ba kenke læ bake wæ æsua eto kutækæ. ⁸ Utsyuæ, Onanto eto Lèwóno etæ wæ atæsa nnya lætæ bæ weedi etiki budi

ku kobe eye læ Lɛwɔnɔ nɛmæ əsuə. Nya utsyuə tsyaa, Lɛwɔnɔ nɛmæ ətə wə ətəsa nnya lætə bæ uyi etikibudi ketsyiko lesa nə unyi əsuə eye læ Lɛwɔnɔ nɛmæ ke əsuə. ⁹ Nya obamba kpe bofokano kekkele eye læ Lɛwɔnɔ nɛmfo ke əsuə. Nya utsyuə, okpe ətəsa nnya weefi katsya bufi eye læ Lɛwɔnɔ nɛmæ ke əsuə. ¹⁰ Utidi bamba aafɔ ayanisa buyifo kate. Nya utsyuə, læ kase wuudi Onanto eto ditiki nɛmæ. Nya utidi bambaa, bæ læ unyæ awɔnɔ akpa akpa utsyæ lekpo. Nya utsyuə, bele bele eto bɔtɛyi. Nya obamba tsyaa, bele bele eto kasɔ buləkæ. ¹¹ Asa nyamfo kenke, Onanto eto Lɛwɔnɔ lɔni nɛmæ eto eyifosa ete ini. Lɛwɔnɔ ni leesie ətəsa nyamæ kətə utsyuə saa eye læ kase waala əsuə.

¹² Kristo eyifo utidi eto əsuə eto uyi wə nkpe əsuə eto akpa lete lete kɔpə. Etidisuə ani ete ini tsya əsuə eto akpa lete letee, lekɔ iyifo ani. ¹³ Nko ke ini læ bomba ni Yudafo ku əsə bamba eto betidi ku betidi ba ni ndomunyə ku betide ba nsi læ mæ əsuə əsuə tsya eto nti nɛ. Lɛwɔnɔ lɔni nə ete bɛfi bɛyifo bo ntufɛsɛfləsə eto lekpa, ni əmæ diyifo bo əsuə eto sinə sɔni nɛ. Nya Lɛwɔnɔ lɔni nɛmæ eto ntu ete bɛfi bətə bomble dɪnə nɛ.

¹⁴ Itsyise etidisuə ani eenyifo utidi. Bomu əsuə eto akpa lete lete kɔpə bɛfi bako fɛ iyifo utidi ɔni. ¹⁵ Læ kokpa átɛyi nkə, “Se minni kɔni esoo, mæmbokɔ ku əsuə eto sinə siamə,” nyamfo anle bote sitinti nkə kuni əsuə eto sinə eto lekpa ditsyuə. ¹⁶ Nya læ koto tsya nkə, “Se minni dinəmi esoo, mæmbokɔ ku əsuə nyamə,” nnya tsya anle bote sitinti nkə kuni əsuə eto lekpa ditsyuə. ¹⁷ Nya læ əsuə nyamə kenke ete ni dinəmi, ntsyæ yuubə fɛ diɔnɔ lesatsyuə? Nya læ koto mate tsya ini, ntsyæ yuutsyæ fɛ kɔnɔ asa eto bɔnyɪ? ¹⁸ Fɛ læ bɔle ola bobee, buunyə boə Onanto efi akpa lete lete uyifo utidi eto dimu nɛmæ fɛ kase wə kosatɛ lɛla nkə utsyæ. ¹⁹ Læ əsuə eto lekpa lɔni ete ni utidii, ntsyæ wuutsyæ! ²⁰ Fɛ fɛ kase boənyæ, akpa nyamə fui. Tsya utidi ɔni ete uni.

²¹ Fɛ se inni ɔni ete unii, dinəmi embofo kɔni bɔtɛyi nkə, “Manhiã fə læ mɔ kulesa əsuə.” Nya nko ke disi tsya lembofo kokpa bɔtɛyi nkə, “Manhia fə læ mɔ kulesa kəmiã.” ²² Læ kusu kutsyuə, akpa nya nte fɛ nnya læmbə ale saa, nnya bomu læ bæ imbə bo læ əsuə, boəmbokɔ kulesa buyifo. ²³ Nya akpa nya boembu kakpe læ kulesa kəmiã, nnya bomu buunyi bæ ele bæ bɔle ola nɛ. Nya akpa nnya laannɔ bobee bæ buləkæ bote betidi læ bənyæ, nnya boale ola kalo kale kukɔnɔ nɛ. ²⁴ Nya boenyifo nko kətə akpa nnya betidi lænyæ lefe saa. Fɛ Onanto difi nnya ɔkɔ ku akpa nyamfo nko nya útə nkə bufi dibu butə akpa

nnya bomu boənyæ boə bæmbə kutəkə saa. ²⁵ Nyamfo te nko bæ læ ntimama læ boye bɔkɛ læ akpa nyamə nti. Bomu læ akpa nyamfo kenke læ ifi lɔniyifoyifo itə mæ bətsyuə. ²⁶ Nya læ əsuə eto lekpa ditsyuə læ kanyi bunyæ, əsuə nyamə kenke ənyæ kanyi nya əsuə eto akpa bamba tsya lænyæ kanyi. Nya læ batəsə lekpa ditsyuə, əsuə eto akpa nyamfo kenke ənyæ disuəyua.

²⁷ Nyaso mimble lekɔ biyifo Kristo eto əsuə eto sinə siamə nya mi utsyuə saa eyifo wə əsuə nyamə eto lekpa lɔni. ²⁸ Nya betidi atɛte ba Onanto difi ɔkpe læ bafokanɔ nti ni tutɛ, batɔnkpe bamə, nya dinuəfə, bənyɛləkətidi, nya ditsyafə, bateasa, fɛ mba leeyifo ayanisa. Nya mba nkpe əsuəale laatsya bufi nye laawunsəko betidi nye batɔnkotonko nye mba laateyi bele bele. ²⁹ Inni betidi ba kenke ni batɔnkpe nye bənyɛləkətidi nye bateasa. Nya inni utsyuə saa nkpe əsuəale laafo ayanisa buyifo kələkə kate. ³⁰ Nya inni utsyuə saa nkpe əsuəale laafo bufi bɔtsya nye laafo belebele bɔtɛyi nye laafo belebele kasɔ buləkə kate. ³¹ Nyamfo esoo, bifi mi akəsɪ bitəkə læ asa nnya nkpe kutəkə enso əsuə.

Asa nnya nkpe kutəkə enso nyamble kenke ni nnya muubə nte mi mfo nɛ.

13

Paulo Ɛlɛkə Bafokanɔ Eto Lɛlabi Óte.

¹ Læ nnya ete mofo bele bele bia betidi ku Onanto eto batɔnkpe kenke lateyi nya maanla betidii, mɔ etiki nnya meedi kenke eyifo efufu fɛ kase læ basɔ tsyensi eto kakpe laale. ² Nya læ nləkə Onanto eto kənyɛ nte nya maanɔ asakulakula kasɔ nya minyi asa nnya kenke, nya minkpe bofokanɔ bo mofo bufi kanyi atini ketsyiko læ nnya kənyəkə fɛ mimbe lɛlabii, minni kulesa. ³ Nya læ mfi mɔ bikə bia nte mɛ kulaa tsya ntə bakombo nya mintə miã batonsə mɛ kulaa tsya fɛ mimbe lɛlabii, minni kulesa kon.

⁴ Lɛlabi kpe dibusə nya lenkpe kafɔkpe. Dianəsə ənəmi nya diambesə əsuə kato nya diatɛ əsuə. ⁵ Lɛlabi etidii ato nya dianta asa kətə əsuə nye dinyə ɔblɔ. Nnya lɛlabi emfi nsusu bua læ utidi əsuə. ⁶ Nya diənnyə disuəyua læ asa bua əsuə. Bomu diənyə disuəyua læ asa sɛɛ əsuə. ⁷ Lɛlabi əntə disi læ bofokanɔ ku kusubebe əsuə nya diənyə kekkele læ bulə saa bulə əsuə.

⁸ Lɛlabi əmbə kasekɔ. Onanto eto kənyɛ buləkə kpe, fɛ ekpe ke kalokɔ. Bele akpa akpa bɔtɛyi tsya kpe, fɛ biubə mi kasekɔ. Kobetete kpe sitinti, fɛ ko lefe ebubə efe. ⁹ Itsyise kobetete ku kənyɛ ləkələkə eto kətə ka Onanto ditə bo, mamflɔ. ¹⁰ Fɛ læ lesa nə lɛflɔ kenke abɔ dibə, lesa nə

dimamfó ensi əmbəke. ¹¹ Lefe nə minyifo dikpefi, nkədi etiki nya minkano asa kaso nya minkəbu disa fe dikpefi. Momo wə minkabee, ekpefisa nyamfo mensile mə kulesa. ¹² Asa nnya boənyə momo, iyifo flufufu fe kase boənyə lesa la ahuhə əsuə. Nya kama fe buunyə nnya wuee, ənəmi ku ənəmi. Nya lesa nə minyi momo, mankpako mə elo. Fəe kamaa, muubə nyə lesa saa nya yeokpa wuee fe kase Onanto nyi mə momo kenke.

¹³ Sitintii, asakpa ətsyə ni nnya nkpe mfo. Nya nyamfo ni bofokano ku kusubebe ku leləbi. Fəe nnya nso lə nnya nti kenke ni leləbi.

14

Paulo Áte Asa Itsyi Lə Lewəno Eto Ətəsa Bamba Əsuə.

¹ Nyaso bitə lə leləbi lə diyifo lesa nə mi utsyua saa loəbebe kekleke nkə lə əke. Nya bifi mi ənəmi bitəkə lə lewəno eto ətəsa əsuə. Nya ətəsa nnya nso bofe kenke nibə lə afo Onanto eto ditiki sɛɛ kenyebuləkə.

² Utidi wə laateyi bele bele, weedi etiki ku betidi, bomu Onanto ni nwə weedinko etiki. Itsyise utidi kuutsyua əmbəno nnya kaso, nya lə etikididi əsuə waateyi asa ketsyi lə asakulakula əsuə eye lə Onanto eto Lewəno eto əsuəale əsuə ³ Fəe utidi wə lələkə Onanto eto ditiki kenye kətə betidi, waawunsə ko mə nya waakpe mə nya waakpe mə nkəale nya wəyūəsə mə utu. ⁴ Utidi wə laateyi bele bele bia eto kaso betidi laano, wə əsuə ete waawunsəko. Fəe utidi wə lətəkə Onanto eto ditiki kenye, waawunsəko bafokanofo eto ditsyukpəne kenke.

⁵ Iyifo mə leləbi lə mible ebofo bele bele bətyi. Fəe lə biofo Onanto eto ditiki kenye buləkə kətə betidii, yoleke itə mə eso. Itsyise utidi wə lələkə Onanto eto ditiki kenye kətə betidii, kpe kutəkə eso utidi wə laateyi bele bele, siankpa utidi utsyua kpe wə lofo asa nnya waateyi kaso buləkə kətə mba nti onkpə mfo, itə lə bafokanofo eto ditsyukpa nəmə lə bəfo kaso bəno.

⁶ Nyamfo esoo, mə bayimi, lə mbə mi ofo nya minlə bele bele bia kuutsyua saa laano bioteyi, nte kutəkə ko biunyə lə nnya esuə? Biembunyə kutəkə saa, enso lə nləkə Onanto eto kenyetəsyə kaso ntemi, nye minte mi lesa ətsyua, nye minləkə Onanto eto Ditiki Sɛɛ kenye minte, nye minte mi asa ətsyua.

⁷ Bu abe asa nnya buaso nye buefə nya əsuə nkpə lembə fe kakpatsyaku nye osanku nya lembofo əsə bufə lə nnya kosate əsuə. Ntsyə yuutə bə utidi utsyua ebəno lə ote kusə ko banlə bufə lə utidi wə

leefe kakpatsyaku nye osanku əmfó, amfo nnya bufə kukəno bə lə afo kusə komə eto əkəe bəno wuee ketsyə lekpo? ⁸ Nya lə utidi wə leefe kakpatsyaku amfo ke bufə kakpadi asa nyamə kukəno, ntsyə yuutə bə betidi fo əsuə bumua itə lema? ⁹ Nko ke ete ini bə utidi di etiki lə sele sityuə əsuə sia betidi lembofo lesa nə woateyi kaso bəno. Bomu wuubə uyifo fe ufiebi wə lənya údufə lə difule əsuə, nya kasonəno ləmbə. ¹⁰ Bele kpe kpe lə kawunsia, sele kusityuə saa əmbə sia ləmbə kasonəno. ¹¹ Fəe lə utsyua anno sele sia maateyi eto kaso, ete mfiani ofo lə wə ofo, nya wə tsya afiani ofo lə mə ofo. ¹² Se ənəmi ləse mi lə Lewəno eto ətəsa bofo əsuə, bitə lə ənəmi lə ese mi lə befo ətəsa nnya loawunsəko bafokanofo eto ditsyukpa nə luunə mə isuko seto enso.

¹³ Nya utidi wə laateyi bele bele, ele bə ote Onanto lə utə wə ətəsa bə lə ofo nnya woateyi kenyebuləkə. ¹⁴ Itsyise lə nye lə kusu komfo əsuə nto ola, mə lewəno ete nle ola, fəe inni lə mə nsusu əsuə. ¹⁵ Nyaso be ele bə nyifo? Mooto ola ku mə lewəno kekleke, fəe mooto ola ku mə nsusu tsya. Nya muusə əsə ku mə lewəno, fəe əsə nnya muusə ebutsyi taa mə nsusu kəmiə tsya. ¹⁶ Nya lə ənyə ale Onanto ani bəso itsyi lə fə lewəno əsuə kee, ntsyə yuyyifo fe utidi wə nyə fə lə akə mfo loəno lesa nə fanlə bətyi fe woateyi nkə fə olatoto lə ibə itə fe kase fanlə Onanto ani bəso se woanno lesa nə fanlə bətyi mfó? ¹⁷ Nya lə fə ani nnya faaso Onanto aləke kula tsya, betidi bamba embunyə kutəkə saa bətyiko lə nnya əsuə.

¹⁸ Maaso Onanto ani bə meedinko Onanto etiki lə bele bele əsuə enso mi nti eto utsyua saa. ¹⁹ Fəe lə bo katsyakə, moola miə maateyi etiki ano nnya eto kaso betidi loəno lə mfi nnya nte betidi asa enso bə nkədi etiki kpe lə bele bele əsuə sia betidi laano kaso.

²⁰ Mə bayimi, bienyifo mi əsuə fe bekpəfi lə mi disibubu əsuə. Bomu biyifo mi əsuə fe beninə lə mi disibubu əsuə. Fəe lə abua eto esu əsuə, biyifo mi əsuə fe bekpəfi seka. ²¹ Nya lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə, Boanto Onanto atəyi nkə, “Muudi etiki ku mə Kusə eto betidi eye lə betidi ba laateyi bele bele əsuə. Nya muudi etiki eye lə bəfo eto kenye əsuə, Fəe bembutsyue mə əkəe koto.”

²² Nyaso bele bele bətyi eyifo lesatsyua buləkəkate manfokanofo fəe inni itə bafokanofo. Fəe Onanto eto ditiki kenye buləkə, nnya ni lesa nə muufi nte bafokanofo asa nnya inni itə mamfokanofo.

²³ Lə nyamfo esoo, lə bafokanofo kenke eto utsyua saa ətsyiko etiki budi lə bele

bele əsua nya utidi utsyua bamba kpe mfo lə mi nti nye betidi ba mamfokanofɔ nkpe mi lə ntii, biənyə biə booteyi bənkə disi abia mi fe bebuki? ²⁴ Fɛɛ lə mi nti eto utsyua saa eyifo Onanto eto Unyeləkətidi nya utidi bimba nye utidi wə mamfokanonyə utsyua əbə údufə lə mi ntii, wuunyə wə lebuə utsyua ləkpo eye lə lesa nə woanɔ eso. Asa nnya woanɔ ebote wə nkə Onanto ebokponko wə ləkpo. ²⁵ Nya wə kosate ebuləkə asa nnya lebiɔ enkpe lə wə lə ləkple nya woobokosə əsua kasɔ ɔtəsə Onanto ɔtəyi nkə, “Sitinti, Onanto kpe mi lentil!”

²⁶ Mɔ bayimi, nla miə mateyi lesatsyua nə nkpe lə nyamfo əsua lə mi disikakpekɔ. Lə betsya biə biato olaa, utsyua kpe kusə ko waala nkə wəəsə, nya utsyua kpe lesatsyua waala nkə waate. Nya utsyua tsya ala nkə wəələkə Onanto eto lesatsyua ote. Nya utsyua tsya kpe kenye lə bele bele əsua, nya utsyua tsya ala nkə wəələkə asa nyamfo kasɔ. Fɛɛ bebe biə biyifo asa nyamfo kenke bə ewunsəko bafokanofɔ eto ditsyukpa nəmə. ²⁷ Lə utsyua kpe kenye kətsyua ka ola nkə waateyi lə bele bele əsua, utidi fe inuə nye itsyā hā te ele bə bedi etiki nnya nkpe mə ɔni, ɔni. Nya ele bə bənyə uti bamba wə tsya luuləkə asa nyamə bətəyi mfo eto kasɔ. ²⁸ Nya lə mba mfo wə luuləkə nnya kasɔ, utidi wə nle etiki mfo, ele bə oyɛ lə wə ku Onanto hā lə bedi etiki lə bətsyua əsua.

²⁹ Betidi inuə nye itsyā bə lefo etiki ətsyua itsyi lə Onanto ɔfɔ ebefo kenye buləkə kətəyi nnya lə mba dibu lə bedufə lə nyamfo əsua babe kukɔnɔ. ³⁰ Nya lə mba nkpe lə kətsyako mfo eto utsyua áfo kenye kətsyua itsyi lə Onanto ɔfɔ, ele bə utidi wə nle etiki budi mfo yɛ wə etiki nnya ɔnlɛ budi lə utə utidi əmə kusu. ³¹ Mimbə kenke ebofo mi kenye ka benyenko bətəyi ɔni ɔni itə bə utsyua saa ebofo lesatsyua nnya lookpe wə əsuəale. ³² Betidi bə ləələkə Onanto eto ditiki kenye aafɔ əsua bunwə kale lə etiki nnya budi əsua. ³³ Itsyise Onanto aala nkə buyifo asa lə kusu ku diyuə əsua.

Kase seka inte lə Onanto eto bafokanofɔ eto ɛtsyukpa kenke ntii, ³⁴ ele bə besio di kāā lə bafokanofɔ eto kətsyako. Bomuu, ele bə babokosə mə əsua kasɔ fe kase Onanto eto kofi laate. Nya bəmbə kusu bə lə bedi etiki. ³⁵ Nya lə bala bə baatɔ lesatsyua eto kasɔ banɔ, mə bəsə ele bə batɔ lə mə ayo. Itsyise iyifo afanisa bə usio nyə ukedi etiki lə bafokanofɔ eto kətsyako.

³⁶ Nye, bətəyi benle bə mi ɔfɔ Onanto eto ditiki nəmə ditsyi dibə? Nye mi ɔfɔ ete ditiki nəmə dibə leyoo? ³⁷ Lə mi nti eto utsyua eebu nkə Onanto eto unyeləkətidi unii, nye okpe Ləwonɔ eto ətəsaa, ele bə

ibə bə ote nkə, nya minle bəwɔni kətə mi eyifo kofi itsyi lə Onanto ɔfɔ. ³⁸ Nya lə utidi əmə áni ditiki nəmfoo, ele bə mi tsya ni wə.

³⁹ Nyaso, mɔ bayimi, bifi mi kusubebe kenke bitəkə lə Onanto eto ditiki kenyeləkələkə əsua. Fɛɛ bienti mba laateyi bele bele kusu. ⁴⁰ Nyaso ele bə biyifo lesa saa lə kusu sɛɛ əsua.

15

Bekloma Lesa Nə Bófo Bónɔ.

¹ Mɔ bayimi, mɔmɔ, nla miə bekloma ditiki sɛɛ nə mimboko mi béfo. Ditiki nə béfo bəno nya biɣyə lə ni əsua kekleke lə bofokano əsua. ² Nya nyamfó ni ditiki sɛɛ nəmə ku ni letsya nə mímbe mímte mi nɛ. Ditiki nə mə ebute mi nkpe lə bele ni kekleke, le inni nko mi bofokano eyifo ebimba.

³ Lesa nə mímfo mintsyiko Boanto Onanto ɔfɔ, ni ke mímfi mímte mi nɛ. Nya nyamfo ni lesa nə mímfo ku koya kpe enso kenke bə Kristo əkpə lə bə abua eto disi fe kase bəwɔni bákpe lə Awonisa Kenke eto Kukue kemiə. ⁴ Nya bəbikə wə, nya Onanto létakəsə wə utsyiko ɔkɔmə óboko nkpe lə eyi ətsyā eto kama, nya ubə unsi lə nkpe fe kase bəwɔni bákpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsua. ⁵ Nya uləkə əsua óte Petro ku batɔnkpe lefosi inuə bamə.

⁶ Nyamfo eto kamaa, wəələkə əsua óte mba ditəkəko wə bə eso betidi lofa anɔ lə lefe ditsyua əsua. Nya mə nti eto bətsyua kpe si besi nkpe mmi, ite bə mə bətsyua ébukpə koko. ⁷ Nya nyamfo eto kamaa, uləkə əsua óte Yakobo ku batɔnkpe bamə kenke. ⁸ Nya lə kalosəkɔ, uləkə əsua óte mintsya, mɔ nte fe utidi wə bále lə lefe nə dímanyɔ əsua.

⁹ Itsyise mɔ ni batɔnkpe kenke nti eto nwə nso bofɛ. Nya mənyə ntə bə bakpo mɛ bə ɔtɔnkpe kulaa tsya, ɛtsyise ntəkəko Onanto eto bafokanofɔ eto ditsyukpa kama nte mə ohiā. ¹⁰ Fɛɛ eyɛ lə Onanto eto lefonə esoo, nyifo utidi wə mini mmi. Nya wə lefonə eto asa nnya útə mɛ, əbə kutəkə. Nya mínyifo keyifo kekleke enso batɔnkpe bamba bə əsua kulaa betidi difi ənəmi bətəkə nya inni lə mɔ əsuəale əsua. Bomu lə Onanto eto əsuəale nya ləwunsəko mɛ mímfo nyamfo buyifo. ¹¹ Nyaso lə mɔ ni letəyi mi lesaatsyua o-o, nye mə letəyi mi o-o, lesa loni nəmə ete bonle bətəyi nɛ. Nya nyamfo ni nnya béfo bəno nɛ.

Onanto Átakasə Kristo Únyənsə Utsyiko Bəkpənkpe Nti.

¹² Mɔmɔ se bonle bətəyi boə Onanto átakasə Kristo únyənsə utsyiko ɔkɔmə ubə nkpe, besɔ ini bə mi bətsyua lə bətəyi

nkæ, Onanto ensiembotakasæ bækpænkpæ utsyiko okomæ oboko nkpæ bio? ¹³ Læ nko ini sitintii, nyale Onanto mántakasæ Kristo utsyiko okomæ oboko nkpæ. ¹⁴ Nya læ Onanto mántakasæ Kristo utsyiko okomæ úbæ nkpæ sitintii, nyale nnya letsyabebe æmbokæ kutækæ itæ mi. Nya mi bofokano tsya eyifo bimba. ¹⁵ Nya nte lesa næ nsi lookpe bo nkæale læ lefe næ eto lefe inni sidia bônle bótæyi læ Onanto æsua boæ ótakasæ Yesu utsyiko okomæ úbæ nkpæ. Fæ læ sitintii ini bæ bækpænkpæ aantaka ketsyi okomæ kæbæ nkpæ, nyale wátakasæ Yesu utsyiko okomæ. ¹⁶ Nyaso læ sitintii ini bæ baatakasæ bækpænkpæ ketsyiko okomæ, nyalæ, bete biæ wantakasæ Yesu utsyiko okomæ oboko nkpæ. ¹⁷ Nya læ Onanto mántakasæ Yesu utsyiko okomæ sitintii, nyale mi bofokano æmbæ kutækæ saa, nya bisi benkpe læ mi abua æsua. ¹⁸ Nya kaso ni bækpæ mba léfo Kristo bánæ ba díkpæ tsya ánya. ¹⁹ Nya læ kawunsia kamfo eto nkpæ eso ete bufi bo kusubebe butækæ læ Kristo æsua, nyale bo nkpæ kpe kaminæ enso læ kawunsia kenke eto betidi nti.

²⁰ Fæ onukuale ini bækpæ Onanto átakasæ Kristo utsyiko okomæ. Nya wæ ni utidi tute wæ létaka utsyi okomæ læ bækpænkpæ nti nnya nle bo uyi bese nkæ mba kenke díkekpæ si bootaka. ²¹ Itsyise fe kase ukpæ læye læ utidi oni æsua úbæ kawunsia, nko ke ini bæ bækpænkpæ ebota ketsyi okomæ eye læ utidi oni há æsua ne. ²² Fe kase betidi kenke eye læ Adam æsua lækpæ se beyifo lóni ku wæ esoo, nko ke ini tsya bæ Onanto ebota ketsyi okomæ betidi bæ díkekpæ kenke bæ læ bæbæ bæsia nkpæ eye læ mæ lóniyifoyifo ku Kristo eso. ²³ Fæ Onanto ebota ketsyi okomæ utsyua saa wæ nsi nkpæ læ kusu ko Onanto kosate ditsyue utsyæ æsua. Nya Kristo ni utute. Nya læ lefe næ luubæ bio æsua, mba difi mæ æsua bætæ Kristoo, mæ usi wootakasæ ufyansæ ne. ²⁴ Læ nnya kamaa, kalosæko ebubæ. Nya Kristo ebotsylósæ læwónæ eto æsuæale saa, betidi bæ nsi læ ndiko ndiko kenye ku mba nkpæ læwónæ eto æsuæale saa eto okle. Nya Kristo luufi sekakediko siamæ okpe læ Onanto wæ ni Anto eto ani. ²⁵ Itsyise ele bæ Kristo di seka isu ese lefe næ Onanto luufi wæ balo kenke okpe læ Kristo eto akpa kalo.

²⁶ Nya olo fæfe wæ eto ditsyæbi wótsylósæ ni ukpæ.

²⁷ Itsyise Awónisa Kenke eto Kukue áteyi nkæ, “Onanto éfi asa kenke ókpe læ wæ akpa kalo.” Nya ekpa wuee bæ læ báteyi bæ asa kenke, nyamfo anlæ bote bæ Onanto wæ difi asa nyamfo ókpe læ Kristo eto akpa kalo tsya bébu wæ bakpe lenti. ²⁸ Nya læ lefe næ Onanto difi asa nnya kenke ókpe læ Kristo kalo ólesæ, wæ Kristo wæ ni Onanto Eto Ubi æmæ ebufi wæ æsua okpe læ Onanto

æmæ eto kalo bæ læ Onanto læ udi seka læ asa nnya kenke æsua.

²⁹ Mómoo, itsyi læ betidi bæ laafo ntuflæsflæsæ eto lekpa æsua, læ betidi bæ díkekpæ koko eto disi, be ni diyifobi næmæ eto kaso? Nya bæ nkpe læ nnya æsua? Læ sitintii ini fe kase bótæsyua laateyi bækpæ bensiembotakasæ bækpænkpæ bæbæ nkpæ be ini eso ele bæ bæflæsæ betidi bamæ ntu læ mba díkekpæ bæfe eto disi? ³⁰ Nya bo mba ni batónkpe tsya nkpæ? Beso bo tsya eto nkpæ nkpe læ bulæ æsua lefe saa? ³¹ Mæ bayimi, ukpæ eto bulæ tækæko mæ diyi saa næ kale disi! Nya maabesa áwæ kato kætæ ukpæ læ mi disi itsyi læ kase buyifo bani ku Bonamute Kristo Yesu eso. Nyaso mælækæ nyamfo kate wuee ne. ³² Fæ læ kawunsia kamfo eto nsusu æsua eto ete minkpo ku betidi bæ nte fe bebubuki læ Efesoo, be ni kutækæ ko mínýæ læ nnya æsua? Nya læ betidi ensiembotaka betsyi okomæ bæbæ nkpæ sitintii, nyale biyi bo iyifo fenkæ, buyifo fe kase lekpa ditsyua nle bótæyi nkæ, “Bitæ læ budi læ bunæ,

itsyise kuse ete boæ bækpæ ne.”

³³ Biántæ læ bawæ mi bakpe. Seyetsyua bua eto betidi aabiasæ ditsyæbi sæe eto ole. ³⁴ Bisinkli bifi nsusu læ asa sæe buyifo æsua, læ býe asa bua buyifo. Nle mi etiki budi wuee bæ læ kofani læ kolæ mi, itsyise mi bótæsyua enyi Onanto.

Paulo Édi Etiki Itsyi Læ Bækpænkpæ Eto Businkli Kataka Èsua.

³⁵ Utsyua eboto nkæ, “Ntsyæ bunsii bootakasæ bækpænkpæ nya ntsyæ boosinkli bæbæ bæsia nkpæ? Nya nte æsua nnya eto okle looke mæ?” ³⁶ Mi betidi eto bamumu! Læ ato diyibibi læ kaso, dienka kafiani lesa næ nkpe nkpe læ diambu læ sitæ æsua. ³⁷ Nya lesa næ bétoo, edisa eto dibibi ete yeedi fe lentabi nye edisa ætsyua eto dibibi ete dini. Nya inni lesa næmæ eto uyibi ni nnya bifi békpe læ kaso fe diabe. ³⁸ Onanto etæ diyibibi næmæ ditsyæbi næ ke woala. Wæætæ diyibibi saa ku ni uyi eto okle næ leleke itæ ni.

³⁹ Nya asa nnya kenke nkpe nkpæ, ætsyua saa ku nnya æsua eto sinæ. Betidi eto æsua eto sinæ kpe lete. Nya nko ni bebuki tsya eto æsua eto sinæ ne. Baklobe tsya eto æsua eto sinæ kpe lete nya ketu eto sinæ tsya æsua nkpe lete.

⁴⁰ Kato eto asa kpe. Nya kaso mfo eto asa tsya nkpe. Asa nnya nkpe kato eto æsua eto bónæ bobæ kpe lete læ nnya nkpe læ kaso mfo eto æsua eto bónæ bobæ. ⁴¹ Kofe ku ko diyændebi ku kofande tsya eto diyændebi nkpe lete. Nya befandebi tsyaa, mæ diyændæ kpe lete. Nya læ befandebi nti kulaa tsyaa, letekeke kpe læ mæ diyændebi æsua.

⁴² Nko ke yuutsyæ læ lefe næ Onanto lootakasæ bækpænkpæ utsyiko okomæ nya boosinkl bæbæ bæsiæ nkpæ nē. Læ bebikæ utidi eto sinæ, siyifo lesa næ luubu ebïa. Nya læ batakasæ wæ baboko nkpæ, weensi embukpæ. ⁴³ Læ bebikæ wæ, weensiannō bobē nya wæyūæ. Nya lefe næ batakasæ wæ betsyiko okomæ, woanō bobē nya woakē æsuæale. ⁴⁴ Lefe næ bebikæ wæ, uyifo kawunsïæ eto æsuæ eto sinæ sia dïkpæ.

Nya læ batakasæ wæ baboko nkpæ, uyifo læwōnō eto æsuæ. Læ kawunsïæ eto æsuæ kpee, nyalæ betē biæ læwōnō kemïæ eto æsuæ tsya kpe. ⁴⁵ Itsyise ekpe læ Awōnisa Kenke eto Kukue æsuæ bæ, "Utidi tute wæ ni Adam, Onanto uni diyifo wæ nya útæ wæ nkpæ fe kawunsïæ eto utidi." Nya Adam fēfē æmfoo, wæ ni Læwōnō næ lætæ nkpæ nē. ⁴⁶ Inni læwōnō næ nkpæ læ bo lætæ boeyifo asaa, laato. Bomu æsuæ eto sinæ laato. Nya kama fe læwōnō næ nkpæ kemïæ lælækæ. ⁴⁷ Adam tute wæ Onanto diyifo, úlækæ wæ utsyiko sitæ æsuæ. Nya Adam nuæfæ ale, kato utsyi úbæ. ⁴⁸ Nya betidi ba nkpæ læ kasō mfoo, mæ eyifo fe utidi wæ bulækæ betsyiko læ kasō eto sitæ hā æsuæ. Nya mba beyifo itæ kato, mæ tsya eyifo fe utidi wæ ditsyi kato, úbæ. ⁴⁹ Fe kase bunte fe utidi wæ lebo utsyi læ kasō mfo eto ditsyabii, nko ke ini bæ utidi wæ ditsyi kato ubæ, ebute nkæ bofo wæ ditsyæbi nē.

⁵⁰ Mō bayimi, nyamfo eto kasō lækælækæ ni bänkæ lesa næ ni æsuæ eto sinæ ku kotō, æmbofo kedikō bunyæ læ Onanto eto sekakedikō. Nya lesa næ laabïaa, embofo kedikō bunyæ læ lesa næ laambïa æsuæ.

⁵¹⁻⁵² Bēnō akulasa nyamfo. Inni bomble kenke luukpæ. Fēfē læ bæfæ kakpatsyaku fēfē, bootsyi bomble eto ditsyæbi bawuninsæ. Nya wuyyifo nnya nko læ dinæmisōsō lōni kplo æsuæ. Itsyise læ kakpatsyaku fēfē æfæ, Onanto ebatakasæ bækpænkpæ oboko nkpæ itæ bensïembukpæ kulēfē. Nya woofloma bo ditsyæbi kenke. ⁵³ Itsyise lesa næ labïaa, ele bæ lefloma ku næ lambïa læ diibæ lefo læ næ labïa eto kenye. Nya lesa næ lækpæ tayaa, woofloma ni læ næ lænkpæ læ diibæ lefo læ ni kenye. ⁵⁴ Nyaso læ asa nyamfo æbæ itæ nko nya baaflooma asa nnya laabïa isu nnya lensïambïaa, nyalæ Awōnisa Kenke eto Kukue eto etiki nnya nle bōtēyi nkæ, "Båtsylō ukpæ eto ditsyæbi butækæ wæ kato!" æbæ itæ nko sitinti. ⁵⁵ Nya bāwōni tsya balē bōtēyi bänkæ,

"O Ukpæ, sieti fæ æsuæale nyamæ nte?"

Nya se fæ æsuæale eto obé æmæ faata bo nte?"

⁵⁶ Ukpæ ænyæ æsuæale nya woata bo obé eyē læ lebuayifoyifo eso. Nya æsuæale nnya lebuæ lænyæ etsyi læ kofi æsuæ. ⁵⁷ Fēfē boaso

Onanto ani. Wæ uni ditæ nkæ butækæ lebuæ kato eyē læ Bonamute Yesu Kristo æsuæ!

⁵⁸ Nyaso, mō bayimi lala, biñyæ kekkele, biæntæ disi. Nya biñyæ kekkele læ Bonamute eto keyifo æsuæ lefe saa. Itsyise biyi biæ kulesa æmbæ bæ biuyifo ni læ Bonamute Yesu eto keyifo æsuæ ka luuyifo kebimbale.

16

Okokoko Kætæ Mba Léfo Onanto Báno Bamba.

¹ Mōmō, bēwōni mē lesatsyūæ itsyi læ atabi nnya belæ biæ biako læ bifi bisu bēwunsæko Onanto eto betidi ba nkpæ læ Yudea eto kasō æsuæ. Nya élékē bæ biyifo nya eto okle mĩntēyi Galatïafō eto bafokanōfō miæ beyifo. ² Nya læ Kōsida saa Kōsida eto diyī æsuæ, ele bæ utsyūæ saa muæ æsuæ utsyæ ku lesa næ woofō boko itsyi læ lesa næ ofo bunyæ æsuæ bæ yembusu iyifo bæ bako oko æmæ lekolewe læ lefe næ mĩnkæ mĩndufæ mi oflo mfō. ³ Nya læ mbæ ndufæ, mōwōni kukue nkpæ læ betidi bæ bilækæ læ kōni, kō boofi balē bayenko ku mi ætæsa nnya befi bantonko læ Yerusalem. ⁴ Nya læ élékē bæ mĩntsyā suu, nyalæ bonko mæ ebōye busu.

Paulo Eto Kusuyeyē Eto Ketsyue.

⁵ Mōoye Makedonia fē mooyo mi oflo, itsyise ele bæ nye mfō fe læ mbæ. ⁶ Iyifo mē fe muudi eyi asiani læ mi oflo mfō. Ditsyūæ mōokē læ mi oflo ku leyō lefe. Læ nnya kamaa, biwunsæko mē læ mō kusuyeyē æsuæ kesu kaka ke elæ bæ nsu. ⁷ Manla miæ maakpō mbæ nye mi oflo ete. Bomuu, moola miæ maake læ mi oflo itæ lefe seke ditsyūæ læ Bonamute ætæ mē kusu nko.

⁸ Mōokē læ Efeso mfō isu ese læ Pentekoste eto diyī æsuæ. ⁹ Kusu see asini mē tinti læ mfō, bæ nyifo keyifo ka nkpæ kutækæ tinti, ite bæ betidi bæ ñyæ mē læ æsuæ fui itsyi læ keyifo ka meeyifo æsuæ eso.

¹⁰ Læ Timoteo æbæ udufæ mi oflō, bebe biæ befo wæ kukōnō. Itsyise Bonamute eto keyifo tsya ete onle buyifo fe mō ke.

¹¹ Yanlæ bæ mi kuutsyūæ saa ñyæ wæ læ æsuæ ubu wæ sikpefi. Bomu befo wæ, læ bēwunsæko wæ bæ læ wæ kusu bōyē æsuæ ku diyūæ bæ læ usi usinklī ubæ mō oflo buæ. Itsyise nle wæ kusu bobē miæ wæ usinklī ubæ ku bo bayimisani lefo bano.

¹² Mōmō itsyi læ bōyimi Apolo eto etiki æsuæ, mbolē wæ kola kekkele miæ ubæ mi oflo ku wæ bayimi bōtsyūæ. Fēfē woantōnō tō nkæ wæbæ læ lefe namfo æsuæ tō. Fēfē mfo nno miæ læ lefe ætæ wæ kusu koo, wuubæ.

Bokla Ku Kusutōtō.

¹³ Bitəkə ənə, lə biñyə keklege lə mi bo-fokano əsuə. Bekpe utu lə binyə keklege.

¹⁴ Nya biyifo mi keyifo saa ku lelabi.

¹⁵ Biyi Stefana ku wə diyo eto betidi. Mə ni betidi tute ba letsyi bawuninsə bəfo bəno lə Akaia eto kaso eto lekpake mfó. Nya bəfi mə əsuə bətəkawunsəko mba eto əsuə bəkpasə. Mə bayimi, nle mi lekpakpa minkə ¹⁶ bitə kusu faa batənkotənkə bamfo ku babamba ba laawunsəko mə lə mə keyifo lə batənkə mi.

¹⁷ Yiafo mə disuəyuə bə Stefana ku Fortunato ku Akaiko əbə bedufə, nya eyifo mə fe mi ini minyə. ¹⁸ Bətə bə insi nyə əsuəale fe kase bəkpə mi əsuəale. Nya betidi bamfo eto oklee, inyə bə bitə mə dibu sitinti nē.

¹⁹ Bafokanofo ba nkpe lə Asia eto kaso eto lekpake mfo kenke bə bəəsiasə mi! Akwila ku Priskila ku mə mbaa laatsya lə mə diyo bə bəəsiasə mi kukəno lə Bonamute eto diye əsuə. ²⁰ Bə bayimi ba nkpe mfo kenke bə bəəsiasə mi o-o!

Bəbuta bətsyuə lə bisiasə bətsyuə fe bayimi lala.

²¹ Mə, Paulo kosate, difi mə kəni minlə nyamfo bəwəni kəsiasə mi. ²² Utsyuə saa wə laanla Bonamutee, yoole wə lə əsuə. O Bonamute, bə!

²³ Bonamute Yesu eto lefonə lə disiəko mi. ²⁴ Mfi mə lelabi tinti nle mible kenke butə lə Kristo Yesu eto diye əsuə. Ibə itə.

2 KORINTOFO Kukue Nuáfə Ko Paulo Ləwoni Útə Korintofə

¹ Mə, Paulo, wə eyə lə Onanto eto lelabi əsua mimfiani Bonamute Yesu Kristo eto ɔtɔnkpee, mɔ ku bo ɔyimisani Timoteo nle kukue komfo bəwɔni kətə mi, Onanto eto bafokanofə eto ditsyukpa nə nkpe lə Korinto ku betidi ba kenke Onanto eto betidi lə Akaiə eto kasɔ kenke.

² Bələ bəto boə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyua lə disiaəko mi.

Paulo Aasɔ Onanto Ani Lə Bo Kanyinyənyə Saa Əsua.

³ Bitə lə bufi atesə butə Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto. Wə ni anto wə lənyə bo kaminə, nya woawunsəko bo. ⁴ Waamansə bo ləkɔ lə bulə saa bo leutu bo, itə bə lə bo tsya lə bofo bo bətsyua bəwunsəko lə mə bulə saa kəmiə. Nya fe kase Onanto laawunsəko bo, nko ke ele bə bo tsya wunsəko bo betidi ba nle kanyi bunyə nɛ. ⁵ Itsyise fe kase boənyə kanyi kpə fe nka eto okle Kristo tsya dɔnyə, nko ke ini bə lə bo ləniyifoyifo ku Kristoo, Onanto tsya laamansə bo ləkɔ sitinti nɛ. ⁶ Lə bəte bo ohiā, bəte bo ohiā bə lə Onanto lə omansə mi ləkɔ, lə ofo mi lə nkpə. Lə bəmansə bo ləkɔ, bəmansə bo ləkɔ itə lə Onanto lə omansə mi ləkɔ bə lə befo buɔnyə kekəleke lə mi kanyinyənyə kamfo eto okle əsua fe kase bo tsya leeyifo lə kanyinyənyə kamfo eto okle seka kəmiə. ⁷ Kulesa saa embofo bo kusubebe lə mi disibutinkəsə, itsyise fe kanyi ka biənyə fe bo ke sekaa, nko ke Onanto loomansə mi ləkɔ fe kase úkamansə bo tsya ləkɔ seka.

⁸ Bayimi, bola boə bete bulə bo eto okle dɔtu bo lə Asia eto kasɔ kukɔnɔ. Kanyi ka bɔnyə áke ale itə bo tinti itə bə bóensibe kusu boə bɔkə nkpə kulaa tsya. ⁹ Lə sitintii, iyifo bo fe dikpənkpi bəlo bo! Fɛɛ nyamfo əbə itə nko bə lə bufi bo kusubebe butəkə lə Onanto wə laatakasə bəkpənkpə ketsyiko okomə kaboko nkpə əsua, inni lə bo mate eto əsuəale əsua. ¹⁰ Úlakə bo utsyiko lə ukpə eto bulə kplə kəmiə. Nya unsi wuukələkə bo tsya lefe saa. Sitintii, wə ini bənlə kusu bobə boə usi wuuləkə bo tsya kokoko, ¹¹ lə kase biato ola lə bo disi eso. Itsyise lə betidi kpə aato ola, Onanto ebəno mə olatoto nya betidi kpə lɔɔɔ wə ani lə kase ówunsəko bo eso.

Paulo Áteyi Lesa Nə Eso Ɔtsyi Wə Ketsyue Ɔwuninsə.

¹² Lesa nə eso boabesə əsua kato ni bənkə bo akəsi anlo bo dikpi, itsyise bóle

bo əsua kukɔnɔ lə betidi kenke eto ənəmi. Nya bo ku mi eto nkpasiasia əyɛ lə Onanto eto kusu əsua, nya kawɛ ləmbə lə nnya kəmiə. Inni kawunsia kamfo eto kobetete əsua buufi bunsini nkpə ku mi nko, bomu lə Onanto eto lefonə ku wə əsuəale nnya əsua bütəkəko eso. ¹³⁻¹⁴ Asa nnya biofo bokla kanɔ kasɔ, nnya hā ete boawɔni kətə mi nɛ. Nya ite bə asa nyamfo eto ətsyua eto kasɔ ete bəno mɔmɔ tsyaa, mfo nno miə biubə bəno bo kasɔ belosə kenke, nya yuutə bə biofo əsua kato bobesə lə bo disii, nya bo tsya loofo əsua kato bobesə lə mi disii lə Bonamute Yesu eto diyi nəmə əsua.

¹⁵ Lə nnya mimfo nyamfo kenke minɔ nko eso, minka nsusu büləkə miə eni lə nka mi ɔfɔ bəyɛ bə lə mi disuəyua lə diyifo sinuə. ¹⁶ Tutɛɛ, eni lə mbə nyɛ mfɔ lə ntɔ lə Makedoniaa, ku lə nle businkli nle bubə, bə lə bəwunsəko mɛ lə nsu Yudea. ¹⁷ Se minləkə mɔ nsusu miə lə nyifo nkoo, bote nyamfo nle bə meenyifo asa lə kusu əsua? Nya bote nyamfo nle bə kawunsia kamfo eto nsusu meefi keyifo asa fe utidi wə laatsyi wə nsusu kawuninsə mləməmlə katəyi nkə, ee ku owo lə lefe lɔni nəmə ke əsua?

¹⁸ Bomu fe kase Onanto laateyi ɔnkualɛɛ, nko ke ini lesa saa nə bówɔni bótsyese mi ni nɛ. Nya inni fe kase utidi laakpə katəyi nkə ee kesinkli katəyi nkə owo, inni. ¹⁹ Onanto eto Ubi Yesu Kristo eto ditiki nə mɔ ku Silvano ku Timoteo lébe letsya bütə mii, inni nwə laateyi nkə ee usi ɔteyi nkə owo tsya. Bomu uyifo nwə eto ditiki ni ee lefe saa. ²⁰ Itsyise Onanto eto kənyɛ saa ka ɔteyi útsyə, əbə itə eyɛ lə Yesu Kristo əsua. Nyamfo eso boateyi eyɛ lə wə əsua boənkə, "Ibə itə nko." Bə lə bufi atesə butə Onanto. ²¹ Onanto ətə nkə bo ku mimbə kenke yifo bəni ku Kristo nya wə kosate diləkə bo útsyə nkə buyifo wə keyyifo. ²² Wə ni nwə dítəkə bo léba útsyə úfi ɔte nkə wə mbə bo lefe saa, nya úfi Lewonə Kenke ókpə bo lə akəsi fenkə lekptsyətsyə itə lə asa nnya kenke buubə bofo butsyiko lə wə ani.

²³ Onanto ni adansie lə mɔ ku mi nti nka kaminə minya mi eso minnye Korinto busu nɛ. ²⁴ Inni bənkə lə bufi lesa nə bofo bəno bənyinkə mi bokpe eso, itsyise mi bəfokanə fe dɔnyə kekəleke koko. Nyaso bənlə keyifo buyifo ku mi bə lə binyə disuəyua nɛ.

2

¹ Nyaso nyifo mɔ nsusu minkə mənsem-bubə mi ɔfɔ bə lə mbə nló mi ani. ² Itsyise lə mbə nló mi anii, owə nsi lɔkə wə lookpe mɛ disuəyua, enso mimba mə ke mintə ani léló mfɔ? ³ Nyaso miwɔni kukue

kekkele nkomæ míntsyese mi nē, itsyise mánla miæ læ mbæ mfó, yuutæ buitæ bæ ani ló mē. Fæe mi ni betidi ba ele bæ bekpe mē disuæyua nē. Nya mfo nno miæ læ nle disuæyua bunyæ, mi tsya ænyæ disuæyua nkomæ ke. ⁴ Sitintii, kukue ko miwoni míntæ mi mfóo, nwoni ko læ bulæ kpæ ku læ binæntu æsua. Nya mánwoni ko bæ læ itæ ani læ eló mi kutsyua, bomu bæ le binyæ bitsyæ lekpo kase maala mi sitinti eso.

Paulo Éfi Obuayifo Utsyua Eto Lebuæ Jtsyæ Wæ.

⁵ Nyaso læ utsyua útæ ani áló utsyæ, inni mæ mate ete úyifo nko. Bomu boofu bótseyi læ kusu kutsyua æsua boæ bomble kenke utæ ani léló. Fæe manla miæ boækæ wæ kotome bosonsæ. ⁶ Kase mi kpæ díkanæ utidi æmfo koto læ mi ntii, æsiæ itæ wæ. ⁷ Nyaso bifi lesa næ úyifo bétseye wæ læ bekpe wæ nkæale bæ læ eye wæ bulæ læ eló wæ ani kenke. ⁸ Læ nyamfo esoo, nle mi lekprakpa miæ bekpe wæ nkæale læ bilækæ bete wæ biæ bisi biala wæ sitinti. ⁹ Nwoni mi kukue komfo itsyise nla miæ læ mfi nto mi mbe miæ biínyæ kekkele ku læ bietsyue asa nnya kenke maate mi koto lefe saa. ¹⁰ Læ bifi utsyua eto botakebu bétseye wæ, míntsyæ éfi ntsyæ wæ. Nya læ mfi botakebu butsyua ntsyæ læ butsyua kpe bæ ele bæ mfi ntsyæ kulaa tsyaa, læ mi eso mimfi míntsyæ læ Kristo eto ænæmi. ¹¹ Nnyifo nyamfo nko læ kase Obonsam læmbotafa mi, itsyise buyi wæ kobæ.

Paulo Ála Nkæ Læ Jno Mæ Etiki Læ Tito Jflo.

¹² Se mínsu míndufæ Troas eto Umæ miæ læ nsu mbe Ditiki Sæe næmæ letsya itsyi læ Kristo æsuæ, nnyæ miæ Bonamute ébosini kusu itæ keyifo kamæ læ mfó. ¹³ Fæe ilæ mæ tinti itsyise mænnýæ mæ ðymisani Tito mfó. Læ nyaso nto kusu nya mímfæ mínsu Makedonia.

Boætækæ Kato Læ Kristo Eso.

¹⁴ Fæe boaso Onanto ani! Nya eye læ lóniyifoyifo ku Kristoo, Onanto aayenko bo lefe saa fe ndomufu ba lætækæko Kristo læ wæ katobutækæ eto boýe æsua. Nya Onanto aaye læ bo æsuæ kabe Kristo letsya kate kawunsia kenke fe kase nnuæbi bo laanyi fififi eto ufiebi laaye katsyo kesu kalebe saa. ¹⁵ Itsyise buyifo fe ufiebi wæ laanyi fififi wæ Kristo difi útæ Onanto wæ leesensæ kesu betidi ba nye læ kusu sæe æsua itæ bofo ku mba nye læ kusu bua æsua nto læ bonya æsua. ¹⁶ Itæ betidi ba lembunya nkpe manloo, buyifo fe ufiebi wæ laate mæ bæ bonya eto ole beni. Fæe betidi ba luunya bofo, buyifo fe ufiebi wæ lætæ nkpe manlo itæ mæ. Nya læ sitinti, owæ lofo keyifo kamfo eto okle buyifo?

¹⁷ Bunte fe betidi kpæ ba laafo Ditiki Sæe næmæ kayenko fe bikæ bia baate læ asi. Fæe se ini Onanto dílakæ bo esoo, buyifo bani ku Kristo nya boedi etiki læ onkualæ æsua læ Onanto eto ænæmi fe Kristo eto beyifoyifo.

3

Onanto Itæ Bo Nkpæ Læ Kenyëkklele Fofu Tsua.

¹ Bote nyamfo nle nkæ busi bôle bo æsua bótæse? Fe kase inte itæ betidi bétseyæ sekaa, isi ehiæ kukue bofo ketsyiko mi oflo nye kaboko mi itæ bo bulækæ kate? ² Mi kosate ni kukue ko nkpe bo, ko bákawoni bákpe læ bo ketu kæmiæ itæ le utsyue saa lofo bote ku læ okla. ³ Ekpa wuee bæ Kristo kosate læye læ bo æsua nya útæ nkæ bofo bõnõ. Nyaso mi ni kukue ko ðwoni. Inni awonisa eto ntu úfi ðwoni asa nyamfo. Bomu Onanto Eto Læwõnõ næ nsi nkpe eto æsuæalæ úfi ðwoni nnya. Nya wánwoni nnya læ aba æsua fe kase úyifo nnya læ lefe næ lefe mmæ, bomu læ betidi eto ketu kæmiæ.

Kenyëkklele Fofu Eto Batoye.

⁴ Boofu bótseyi nko boæ bokpe kænyækæ ka Onanto díta bo eye læ Kristo æsua eso. ⁵ Bumbæ kenye boofu bótseyi boæ bokpe æsuæale læ bo æsua boafu keyifo kamfo buyifo. Bomu æsuæale nnya nkpe bo etsyi Onanto oflo. ⁶ Wæ ni nwæ díyifo nkæ bõkæ æsuæale læ bofiani kenyëkklele fofu kamæ eto batõnkpe. Nya kenyëkklele fofu kamfo anye læ afi koko nnya bawoni bétseyæ æsua. Bomu kaye læ Onanto eto Læwõnõ æsua. Itsyise afi nya bawoni bétseyæ, aaboko ukpæ. Fæe Onanto eto Læwõnõ ætæ nkpe.

⁷ Onanto eto afi nnya bawoni kokoko mfóo, eyifo etiki nnya bawoni bætækæ læ aba æsua. Nya lefe næ béfi nnya bæta betidi, Onanto eto diyænde ætæ bæ Moses eto ænæmi æyænde. Nya ite bæ diyænde næmæ ælakæ ibu læ Moses eto ænæmi tsyaa, Israel bebi mámfu buínyæ kabe wæ ænæmi. Nya læ afi nnya laafo bo dikpænkpi bolo ælakæ æsua ete ku Onanto eto diyænde nkoo, ⁸ nya læ wæ Læwõnõ eto læbõbi eto diyænde so ditute famfamfa. ⁹ Nya læ kofi koko ko laalo utidi dikpænkpi áfo diyænde næmfo eto okle buta, ele bæ bote boæ Ditiki Sæe næ leeyifo bomba leeyifo kasee eto diyænde eboso ditute eto lete kenke. ¹⁰ Bole bótseyi nko itsyise diyænde kpæ læ nkpe mfo mómõõ, éyifo dinyænda læ leke kó fe leni. ¹¹ Nya læ lesa næ læke itæ lefe klíminti ænyæ diyænde næmfo eto oklee, nyale lesa næ nte itæ manlo manlo eto diyænde eboso famfamfa. Ni diyænde so næmfó kon.

¹² Nya se bonkpe kusubebe læ lesa fofu læ læmbæ kalokæ esoo, nyaso boedi etiki saa

wuee ku okœ nœ. ¹³ Nya bunte fe Moses wæ difi ofiamœ úti wæ ənæmi itæ læ Israel bebi læ buunnyæ bæ Onanto eto diyænde næ lekœ læ wæ ənæmi læ bœni kalo. ¹⁴ Sitintii, mæ nsusu mánýe etsyo, ibæ ese læ mi. Ite fe ofiamœ wæ mfo eto okle si uti mæ læ nsusu læ bale kœfi koko eto kukue komfo eto ditiki bokla. Itsyise lesa næ hã luutæ bælækæ ofiamœ æmfó bato bakpe ni læ utidi læ ufi wæ æsuæ okpe læ Kristo æsuæ. ¹⁵ Sitinti ibæ ese taa mmii, læ balœ Moses eto afi eto kukue eto etiki nyamfo boklaa, iyifo fe ofiamœ æmæ si uti mæ læ nsusu. ¹⁶ Fœ læ utidi átsyi çwuninsæ úfi æsuæ útæ Bonamutee, ofiamœ wæ leeti wæ nsusu, aasini nya waano etiki nyamæ kaso. ¹⁷ Nya mœmœ, Bonamute wæ bœnle bokpadi mfo, ni Lœwœnœ nœmæ nœ. Nya kaka Bonamute eto Lœwœnœ nkpe, ætæ kusu itæ æsuæ æsuæ eto busiæ. ¹⁸ Nya bomba mbœ kenke ba kulesa saa enti bo læ ənæmi bœnle Bonamute eto diyænde nœmæ bulækæ kate wuee. Bale bo bœtsyi kawuninsæ kœtsýæ læ wæ ditsýæbi nœmæ æsuæ nya bo diyænde nœmæ nœ kato bobœ kakpe. Bonamute æmæ ni Lœwœnœ nœ nœ nyamfo buyifo nko nœ.

4

Bute Fe Ekplibi Nya Båto.

¹ Onanto læ wæ kaminsænyænyæ æsuæ, difi keyifo kamfo ókpe bo læ koni. Læ nyaso ani anló bo læ ke buyifo æsuæ. ² Búlækæ ato læ asabiombio ku afanisa saa buyifo æsuæ. Bóni awesu saa ku Onanto eto ditiki nœmæ bœtsyi kawuninsæ læ kusu saa æsuæ. Bomu boælækæ onukuale kate. Boæsiæ nkpe bo lekpa wuee læ Onanto eto ənæmi itæ utsyua saa ebunyæ bo ditsýæbi sœ utsýæ lekpo. ³ Nya læ Ditiki Sœ næ boabé letsya mfo eyifo akulasa itæ betidi betsyua, bete biæ mba nýe læ konyasu æsuæ ete iyifo akulasa itæ. ⁴ Nya betidi bamfó mæmfo bánœ itsyise kawuninsæ kamfo eto olo, Obonsam, éti mæ ənæmi. Nya weeti mæ kusu bæ baamfo Ditiki Sœ eto lekpa næ mæ bunýæ. Lekpasæ næ laabo ketsyi læ Ditiki Sœ næ ditsyi Kristo eto diyænde æsuæ wæ ni Onanto kosate eto ditsýæbi. ⁵ Boambe bo kosate eto æsuæ letsya kætæ mi, bomu Yesu Kristo ni nwæ eto ditiki boabé letsya kætæ mi boæ wæ ni Bonamute. Nya bo eyifo beyifyofo itæ mi læ Yesu eto disi eso. ⁶ Onanto wæ letýi læ kawuninsæ eto ketsyikoko nka, "Lekpasæ yænde læbo ditsyi ketuntu æsuæ," ke ni Onanto wæ ditæ nkæ wæ lekpasæ yænde læ bo ketu kæmiæ læ ditæ nkæ bunýæ Onanto eto diyænde næ nœ buyænde læ Yesu Kristo eto ənæmi butsyæ lekpo.

⁷ Fœ bomba léfo asafokoya nyamfo itsyi Onanto oflœ, te fe sœfœ eto ekplibi. Nya ite nko læ ilækæ eté sitinti bæ, inni bo oflœ

æsuæale kplœ kenke nyamæ ditsyi, bomu itsyi Onanto oflœ. ⁸ Boanyæ kanyi læ lefe kpæ æsuæ, fœ bulæ bomæ aanso bo ani. Yaakpe bo nsusu bulæ, fœ yaanló bo ani. ⁹ Balo kpæ ætækæko bo, fœ Onanto aanyani bo kœtsýæ. Ite bæ baayinkæ bo kakpe læ kaso tsyaa, bambiasæ bo. ¹⁰ Lefe saa, bo æsuæ eto sinæ ænyæ kanyi ka laale Yesu eto ukpæ eto okle. Bæ læ nkpe bo bunsii, læ bole Yesu eto nle. ¹¹ Læ sitintii, nkpe bo bunsii kenke kpe læ ukpæ eto bulæ kæmiæ læ Yesu eto disi eso bæ læ banyæ Yesu eto nkpe eto ditsýæbi læ bo æsuæ eto sinæ bœtsýæ lekpo læ bo. ¹² Læ mmæ esoo, ukpæ læ keyifo læ bo lefe saa, fœ nkpe læ keyifo læ mi æsuæ.

¹³ Båwœni læ Awœnisa Kenkœ eto Kukue æsuæ bœnkæ, "Mfo nno, nyaso mímbe wæ letsya nœ." Nko ke ini bæ bo tsya áfo bœnœ eso bóbe Ditiki Sœ nœmæ letsya nœ. ¹⁴ Nya buyi boæ Onanto wæ létakasæ Bonamute Yesu utsyiko okœmæ óboko nkpe, wæ æmæ ke ebokatæko bo tsya ku Yesu oboko nkpe nya wookpa bo ku mi kenke oboko wæ ənæmi. ¹⁵ Mi lelekæsæ eso asa nyamfo kenke nte nko. Nya kase mba Onanto nle wæ lefonæ bote nœ bufi kakpe, ebutæ bæ mæ læninsœ læ lebe kato lekpe bæ læ befi batæsæ Onanto.

Bunyæ Dibu Ku Dusuænyæ Kpæ.

¹⁶ Læ nyamfo eso boæntæ ani laalo bo, læ bo æsuæ eto sinæ læ buku kulaa tsyaa, buyi boæ bo læwœnœ kæmiæ eto nkpe læ boto kætækæ lefe saa. ¹⁷ Nya kanyi sœkæ ka bœnle bunýæ mœmœ, embutsýæ ekle, bomu bœlo kanle bo æsuæ kœtsýæ itæ diyænde kplœ næ læmbæ kalosæko. Boæmbofo ni bufi katæsæ ko kanyi saa. ¹⁸ Inni saa nnya boanyæ æsuæ boefi bo ənæmi kætækæ, bomu læ asa nnya boænyæ æsuæ. Nya asa nnya boanyæ ku ənæmi te itæ lefe kliminti ditsyua ete. Nya nnya bo ənæmi lembofo bunýæ, te itæ lefe saa.

5

¹ Nya læ bo æsuæ eto sinæ sia ni dibú næ kafo boæsiæ læ kaso mfo abaa, bokpe diyo bamba læ Onanto eto Umæ kato. Nya diyo næmfo, wæ kosate difi wæ ani óto, nya diuñýæ lefe saa. ² Nya lefe næ æsuæ bunsii læ kaso mfo læ sinæ æsuæ, boala kawœnœ. Nya boabe kusu kekkele boæ læ bofo Onanto eto sekakediko eto umæ eto æsuæ eto sinæ. ³ Nya læ bofo kato eto æsuæ eto sinæ siamfo, yensiembutsýæ fe busi leya. ⁴ Nya se bunsii læ kaso kamfo eto sinæ eto dibú kafo, busi boala kawœnœ læ bulæ æsuæ. Nya inni bœnkæ bola boæ læ bobœ læ kaso kamfo eto sinæ æsuæ. Bomu bola boæ læ bofo Onanto eto sekakediko eto sinæ buti læ æsuæ bæ læ sinæ sia lænkpe læ sefo nsia lækpe eto kénye kenke. ⁵ Onanto ni nwæ lælœ bo utsýæ itæ

nko eto bofloma bomfo eto bubæ. Nya úfi wæ Læwɔnɔ útá bo fe lesa næ bufi bɔnlɛ kusu bobɛ uyi bɔsɛ itæ asa nnya kenke ólɔ utsyæ bo eto bubæ.

⁶ Nyamfo eso bonkpe okɔɛ lefe saa nɛ. Nya buyi boɛnkæ læ bokpe læ əsuæ eto sinæ siamfo əsuæ, boanyotɔ Bonamute oflɔ nye wæ ənæmi. ⁷ Nya nkpræ bo bunsɪ mfoo, busi mu læ bofokanɔ əsuæ. Nya inni læ lesa næ bo ənæmi kanyæ læ bote ini. ⁸ Bokpe okɔɛ tinti nya enkpe bo okɔɛ enso læ boyani əsuæ eto sinæ siamfo butsyæ læ budufæ Bonamute eto ku bo ənæmi bomu. ⁹ Nya lesa næ bɔnlɛ bobɛbɛ enso kenke ni bæ, bokpe mfo o-o, bokpe læ Onanto eto umæ o-o, ele bæ buyifo lesa næ luudufæ wæ ənæ. ¹⁰ Itsyise ele bæ bomblɛ bo læ Kristo eto ənæmi bæ læ okponko bo lekprɔ. Nya utsyæ saa loofɔ kayo ka dinyæ itæ læ nkpræ bo usiæ læ kawunsiæ kamfo. Kase keni o-o, kabua keni o-o, Kristo ebofo wæ kayo eyɛ læ nkpræ bo úsiæ læ kasɔ kamfo kenye.

Bitæ Læ Lɔniyifoyifo Læ Lækæ Bo Ku Onanto Nti Eyɛ Læ Kristo Əsuæ.

¹¹ Se bunyi boæ ele bæ bote Bonamute əmæ sikpii, eso boakplatsya kefi nya kakpe betidi bamba əsuæ bæ mæ tsya yifo nko. Onanto wæ yi kase bunte kenke nya mfo nnɔ miæ mi tsya yi bo ditsyæbi taa utu kəmiæ. ¹² Inni bənkæ busi bɔlɛ bo əsuæ botɛsæ kate mi, bomu bɔlɛ bokplatsya boæ boætæ mi læ bebesæ əsuæ kato læ bo disɪ eso. Nnla miæ binyæ kənyənkɔ befo mbuayɛ butæ betidi bæ leefi əsuæ eto dinyəsæ kabesæ əsuæ kato, nya inni bæ læ ditsyæbi sɛɛ eso. ¹³ Læ iyifo bətsyæwɛ fe betidi bæ disɪ lebia bunii, nyalɛ itsyi læ keyifo ka boeyifo əsuæ eyɛ læ Onanto wæ boala eso. Nya læ disɪ mambia boo, ite nko itæ mi lelekɛsæ. ¹⁴ Kristo eto lelabi næ onkpe itæ bo eyi bo əsuæ. ¹⁵ Nya se ekpako bo boæ utidi ɔni ete dikpræ læ betidi bæ kenke eto disɪ esoo, nyamfo læ bote bæ bomblɛ dikpræ. ¹⁵ Kristo əkpɛ læ betidi bæ kenke eto disɪ bæ læ mba nsi nkpræ, mɛnsiæ nkpræ itæ mæ əsuæ nye mæ lelabi. Bomu læ bəsiæ nkpræ itæ Kristo wæ dikpræ læ mæ disɪ esoo, wæ batakasæ bətsyiko okɔmæ.

¹⁶ Nya læ nyamfo eto kamaa, boen-siemfi kawunsiæ kamfo eto betidi eto kənyɛ kakponko kuutsyæwɛ lekprɔ. Itɛ bæ bɔkponko Kristo lekprɔ læ kusu komfo əsuæ læ lefe næ léfɛ mmæ, mɔmɔɔ, boesienyifo nko.

¹⁷ Nyaso læ utsyæwɛ ku Kristo éyifo banii, útæ nkæ ofiani utidi fɔfɔ. Nya wæ utidi eto ditsyæbi koko nəmæ ébubæ lefe. Nya lefɔfɔ ébubæ lefo læ ni kənyɛ. ¹⁸ Onanto ni nwæ díyifo asa nyamfo kenke. Nya úlækæ asa nnya lébiasæ bo ku wæ nti bæ læ buyifo bani ku wæ eyɛ læ Kristo əsuæ. Nya wæ ke

ni nwæ dífi keyifo kamfo ókpe bo læ ani nkæ læ bunæ betidi bamba boboko wæ oflɔ læ ólɔ mæ ku wæ nti bafiani bahɔ. ¹⁹ Nya letsyabebe nəmfo ni nkæ, Onanto, eyɛ læ Kristo əsuæ, ólɔ wæ ku betidi bæ kenke eto nti. Nya úlækæ ato læ mæ abuayifoyifo kenke əsuæ. Nya keyifo ka úfi ókpe bo læ kəni ni nkæ, læ bɔtɛyi betidi bæ kenke ditiki næ díyifo mæ wæ bahɔ.

²⁰ Nya bo buni nyæ læ Kristo eto kənyɛ. Nya Onanto kosatɛ ni nwæ nyæ læ bo əsuæ ɔnlɛ mi kɔlɛ bɔlɛ. Nyamfo eso bunyæ læ Kristo eto kənyɛ bɔnlɛ mi lekprakpa boæ bitæ læ balɔ mi ku Onanto eto nti. ²¹ Kristo mənnyifo lebuwæ saa. Fɛɛ læ bo disɪ esoo, Onanto eyifo wæ ofo bo abua útsyi, bæ læ buyifo bani ku wæ, læ bofiani mba nyɛ læ kusu sɛɛ əsuæ læ Onanto eto ənæmi.

6

¹ Se ini bonko Onanto nyɛ bɔnlɛ keyifo esoo, bɔlɛ mi lekprakpa boæ mimba díkafo Onanto eto lefonæ, biambiasa ni. ² Itsyise Onanto átɛyi nkæ,

“Se lefe léyo bæ nnyæ fæ kaminəsæ, nnɔ fæ olatoto.

Nya se éyo diyɪ næ ele bæ mmfo fæ tsyaa, nwunsəkɔ fæ.”

Bɛnɔ! Nlɛ mi bɔtɛyi minkæ mɔmɔ ni lefe næ ele bæ Onanto nyæ mi kaminəsæ nɛ. Nya mmi ni diyɪ næ ele bæ Onanto fo fæ læ nkpræ nɛ.

Paulo Ənyæ Kanyɪ.

³ Boanla boæ kuutsyæwɛ saa nyæ kabua læ bo keyifo əsuæ. Læ nyaso boanla boæ boeyifo kulesa næ luuti kuutsyæwɛ saa bofokanɔ eto kusu. ⁴ Bomu læ lesa saa næ boeyifo əsuæ, boəlækæ kate wuee boæ Onanto eto beyifoyifo buni. Boənyæ kekkele læ kusu saa əsuæ, læ bulæ əsuæ ku læ kanyinyənnyə əsuæ ku læ ohiæ kəmiæ. ⁵ Læ bábɛ bo nye bákpɛ bo læ Aba eto diyɔ nye báyele bo nye búyifo keyifo bosonsæ əsuæ nye bóənnnyə lefe bolabɛ selabɛ nyɛ búsiæ kukpɛnsɛ tsya.

⁶ Boəlækæ kate boæ buyifo Onanto eto beyifoyifo eyɛ læ kase boalɛ əsuæ kənkɛ læ kɔbɛ ku dibusæ ku kafo ékpɛ əsuæ. Nya Onanto eto Læwɔnɔ nsi kɔ bo nya boala betidi ku kafo faa. ⁷ Boanwɛ betidi læ bo Ditiki Sɛɛ eto letsyabebe əsuæ. Nya Onanto eto əsuæalɛ nnya ntəkəkɔ bo tsya aatɛ nkæ buyifo wæ beyifoyifo. Bo nkpræ sɛɛ siəsɪə eyifo fe bəmamakæ bia boefi kakprɔ lema, kata bo əsuæ disɪ tsya. ⁸ Bətsyæwɛ ətæ bo dibu nya bətsyæwɛ tsya laakpe bo kofani. Bətsyæwɛ aaka bo nya bətsyæwɛ tsya laatesə bo. Betidi əənyæ bo fe badia, fɛɛ ditiki eto ɔnukualɛ ni næ boatɛyi. ⁹ Betidi eyifo fe benyi bo, fɛɛ beyi bo kenke. Fe búkpɛ, fɛɛ busi nkpræ! Bənæ bo koto sitinti, tsya bánlo bo. ¹⁰ Itɛ bæ beefi bo fe baminətidi tsyaa,

bole disuayua bunya lefe saa. Bænyæ bo fe bakombo, fæe boætæ betidi laafiani Onanto eto umæ eto batabinya. Bænyæ bo fe betidi ba kulesa lente. Fæe bo bomu lesa saa nte ne.

¹¹ Bo bayimi, Korintof, budi mi etiki kafo faa nya búmenkli bo akæsi faa búta mi. ¹² Inni bo dímansini bo akæsi búta mi! Mi, bomu, dímansini mi akæsi bitæ bo. ¹³ Nnle mi etiki budi mómó fe kase ubianto leedi wæ bebi etiki. Nya fe kase búmenkli bo akæsi bófo mii, mi tsya menkli mi akæsi bitæ bo læ befo bo nko.

Mimba Ni Bafokanfó Ku Mamfokanfó Eni Bani.

¹⁴ Bebe biæ mimba ni bafokanfó ku mba ni mamfokanfó menyifo bani. Itsyise lesa næ nye læ kusu æsuæ ku lesa næ lannye læ kusu æsuæ æmbofo bóko keyifo lesa lóni kon. Nko ke diyande ku ketuntu lembofo bóke læ kalebe kani ne. ¹⁵ Kristo ku Obonsam embofo bani buyifo. Nko ini bæ nwæ léfo óno ku nwæ dímamfo óno æmbofo bani buyifo ne.

¹⁶ Ntsyæ difiæyo ku Lenantoyo loofó bóko kake læ kalebe kani? Nyaso bo tsya mænnýæ butæ difiæyo, itsyise bo ni Onanto wæ leenkpæ eto kakenko nye kæsiæko. Fe kase Onanto kosate leteyi nkæ, “Muutsyæ kæsiæko læ mæ nti nya muusiæko mæ, nya moofiani mæ Onanto, nya mæ tsya loofiani mæ betidi.” ¹⁷ Nyaso Bonamute læ wæ betidi boteyi nkæ,

“Bebó læ mæ nti,

nya bilækæ mi æsuæ bitsyiko læ betidi ba lætæ bæfiæ kedi nti.

Bientidi mæ asa nnya laanansæ æsuæ mfó, nya moofó mi atu.

¹⁸ Nya moofiani mi Anto,

nya mi tsya loofiani mæ bebisani ku bebisio.

Nko Bonamute Æsuæalenya Kenke leteyi ne.”

7

¹ Mæ bayimi lala, se Onanto dítsyæ bo nyamfo kenke eto kenye esoo, bitæ læ buyifo bo æsuæ kenke, læ bulækæ bo æsuæ butsyiko læ lesa saa næ loonansæ bo æsuæ eto sinæ ku læwóno. Nya læ buyifo bo æsuæ kenke butæ Onanto, se boebu wæ nya boate wæ sikpi eso.

Paulo Anyæ Disuayua Se Korintofó Letsyi Mæ Nkpæ Báwuninsæ.

² Bifi lelabi bitæ bo læ mi akæsi. Bóanta kuutsyua saa búbu nya bóantafa mi kuutsyua saa ku bówe kutsyua saa bókke.

³ Minle nyamfo boteyi læ nlo mi dikpi. Itsyise móteyi mi læ lefe dítsyæ léfe miæ, bóla mi asa sitinti bæ læ ukpæ kæmiæ o-o, nkpæ kæmiæ o-o, kulesa embofo bo nti

busensæ. ⁴ Mmfo mi nno tinti! Nya maaso lekæsi kabesæ æsuæ kato læ mi disí. Læ mi kanyinyænyæ æsuæ tsyaa, mæmuæ utu kale læ disuayua næ diyí mæ æsuæ kenke læ mi eso!

⁵ Se búsu búdufæ Makedonia kulaa tsyaa, boenyæ lefe butsyæ onwe saa. Bulæ kpæ etu bo, betidi adianko bo læ kalebe saa. Nya betidi díkakponko bo nya búkate sikpi. ⁶ Fæe Onanto wæ laamansæ betidi ba nle nku buwi ku nkuenlo lekoo, ákke bo nkeale se Tito dítsyí mi ófó úbæ údufæ. ⁷ Nya inni wæ bubæ mate ete díta bæ búnyæ disuayua. Bomu óteyi bo kase békke wæ otsyikle nya leke wæ okæe nya óteyi kase béla kekkele biæ biányæ mæ læ befo mæ kafo faa, ku kase ilæ mi itæ mæ læ nnya díbæ æsuæ ku kase biányæ mæ kama kekkele læ beta mæ disí. Nyamfo eso minsi mínýæ disuayua tinti minso ne.

⁸ Kukue ko miwóni míntæ mii, álo mi ani tinti. Fæe yenle mæ bæ nwóni ko ntæ mi. Itæ bæ kukue ko míntsyese mi álo mi ani tsyaa, álo mi ani itæ lefe klíminti ete. Tutæe, ilæ mæ, ⁹ fæe mómóó, nle disuayua bunya. Inni nnya ani lélo mi eso, bomu bæ itæ bæ mi lebuæ næ býyífo éfi mi nya betsyi bæwuninsæ læ nnya eso. Se biányæ kanyi fe kase Onanto lélaa, nyaso bóenyífo mi kabua saa læ nnya æsuæ. ¹⁰ Nya læ utsyua ænyæ kanyi fe kase Onanto laalaa, wænyæ bótsyi kawuninsæ nya baafó wæ læ nkpæ, itæ yensíenlæ wæ. Fæe læ utsyua ænyæ kanyi læ kawuninsæ eto bola æsuæ, ukpæ há wuunyæ utæ wæ æsuæ. ¹¹ Bebe kase kanyi kamfo eto okle ka Onanto lebebe útæ mi nle keyifo læ mi æsuæ. Itæ biakplatsya kekkele keyifo asa kalækæ æsuæ ketsyiko læ lebuayífoyo æsuæ, kæsiæ nkpæ sæe. Itæ biantónoko asa nnya læmbæ kóno eto buyifo nya itæ biate sikpi. Itæ biabe kusu itæ asa nnya luubæ nya biankpe otsyikle læ asabuyífo æsuæ ku itæ biala biæ bæné nwæ leeyífo kabua koto. Læ asa nnya kenke æsuæ, bílækæ bete fe mba nye læ kusu æsuæ, ba kabua saa læmbæ læ æsuæ læ etiki nyamæ æsuæ.

¹² Nya itæ bæ níwóni kukue komfo ntsyese mi tsyaa, ini læ nwæ diyífo kabua nye nwæ báta bébu eso. Bomu níwóni ko miæ læ Onanto eto ænámii, nlækæ nte mi kase díbu biætæ bo mfui tinti. ¹³ Nyamfo kenke lékke bo nkæale ne.

Inni bæ ékke bo nkæale ete, bomu læ kase Tito lékke bo disuayua ku wæ disuayua næ únyæ ku kase bæwunsæ békke wæ anyo eso. Itsyise mímble ætæ bæ wæ nsusu æsiæ kaso buæe. ¹⁴ Bíæntæ ndi kofani læ wæ ænæmi se mímbesæ æsuæ kato læ mi disí eso. Nya læ kase lesa saa næ bóteyi mi eyífo onukualæe, nyaso kase bóso lekæsi læ mi æsuæ búta Tito tsyaa, æbæ itæ itsyise eye læ kusu æsuæ. ¹⁵ Nyaso wæ lelabi itæ aabe kakanwu læ

okloma kase bitsyue wə asatete koto ku kase béfo wə lə əsuə kasə bobokosə ku dibu əsuə eso. ¹⁶ Iyifo mē disuəyue bə moofu mi bofo kanə lə kusu saa əsuə.

8

Bitə Betidi Asa Kafo Faa.

¹ Mə bayimi, bola boə bete asa nnya Onanto díyifo útə bafokanəfo eto etsyukpa nnya kenke nkpe lə Makedonia eye lə wə lefonə əsuə. ² Bédufə lə boto kabe kekleke əsuə eye lə bulə bo dítu mə əsuə eso. Fəe lə nyamfo kenke kamaa, bənyə disuəyue tinti nya béyifo kafo ekpe bətə betidi asa kpa ku kafo faa, ite bə beyifo bakombo tinti kulaa tsya fə. ³ Moofu bətəyi miə bətə betidi asa fe kase boofu. Nya nle mi bətəyi lə onukuale əsuə minka, bətə asa bəsonə kase inte mə kulaa tsya lə mə kosate eto lelabi faa əsuə. Lə mə kosate eto kafo faa əsuə, ⁴ bálə boo lekprakpa sitinti bə lə butə mə kusu lə bawunsəko betidi ba leeyifo Onanto eto keyifo lə Yudea eto kasə əsuə. ⁵ Nya asa nnya béyifo mfóo, so kase bo kosate lébe kusu boə bátafo buyifo! Tutəe, bəfi mə əsuə bətə Bonamute nya lə nnya kamaa, lə Onanto eto lelabi əsuə, báyani mə əsuə bətə bo tsya.

⁶ Lə nyamfo esoo, bətəyi Tito wə dítsyə keyifo kamfo kasə lə mi nti boə, úsukosə lə əwunsəko mi lə belosə lelabi eto keyifo kamfo. ⁷ Məmə, bíusu setə lə lesa saa nə nkpe mi əsuə. Sitintii, bíusu setə lə mi bəfokanə ku etikididi ku kobetete ku otsyikle kpekpe ku kase biala bo tsya əsuə. Nyaso bola boə bekke nkeale lə bisu setə lə mi lelabi faa eto asatətə nyamfo əsuə nko tsya.

⁸ Inni kəfi minle mi bokpe, bomu mfi lekplatsya nə betidi bamba nle, bufi kakatesə ko mi lele lə mbe lə mi ditidila tsya eyifo lelabi tinti. ⁹ Itsyise biyi kase Bonamute Yesu Kristo difi lefonə útə mi. Nya ite bə otabinyə uni tsyaa, úyifo wə əsuə okombo lə mi disí eso bə lə eye lə wə sekombo əsuə, uyifo mi batabinyə.

¹⁰ Nsusu bo muutə mi ni bənkə yəleke bə belosə məmə, keyifo ka bitsyə kasə leleko. Mi ni betute ba dítsyə kasə nyamfo buyifo nya bini betidi tute kulaa tsya lə nsusu bomfo eto bufi əsuə. ¹¹ Nya fe kase bifi lelabi bitsyə keyifo kamfo kasə, bisukosə ke setə fe kase ini mi kosate difi nnya buyifo eto nsusu bomə. Nya bifi lesa nə nte mi buyifo ke belosə. ¹² Lə iyifo mi lelabi kekleke biə biətə betidi asaa, Onanto ebofo lesa nə nte mi biə betidi. Nya inni lə lesa nə lente mi əsuə.

¹³⁻¹⁴ Inni bətəyi minle miə meeyifo lə itə betidi bamba eto bitsyikə lə biyifo fomfo, lə nyifo mi bele lə beke kalende,

fəe se asa kpa nte mi məmə esoo, eleke bə bəwunsəko mba inte. Nya lefe nə ehiə mi fe kpa nte mə tsyaa, bəwunsəko mi. Lə ibə nko, ete bəwunsəko bətsyue lə kase inyə itə nē. ¹⁵ Nko seka bəwóni bákpe lə Awónisa Kenke eto Kukue nē bənkə, “Nwə dínyə bikə kpa, mənnyə kpa osonə nya nwə dínyə sekəe, klolesa máhiə wə.”

Bátsyese Tito Ku Wə Bayetsyue Korinto.

¹⁶ Boaso Onanto ani, itsyise útə ənəmi áse Tito nkə lə əwunsəko mi fe kase bola boə boawunsəko mi. ¹⁷ Se bóto butsyiko wə əflo boə ubə əwunsəko mi, ótonə itsyise iyifo wə lelabi nko, nkə lə ubə əwunsə, inni lə kase bóto wə eso, bomu iyifo wə lelabi nko, nkə lə ubə mi əflo. ¹⁸ Nya kamaa, bolə Tito ku əyimisani wə nkpe dibu lə bafokanəfo kenke nti bətsyese mi lə kase woedi etiki kesensə Ditiki Səe nəmə eso. ¹⁹ Lə nnya kamaa, uyifo utidi wə bafokanəfo eto etsyukpa díləkə bə utəkəko bo lə ubə əwunsə lə lelabi eto əsuəbufikətə eto keyifo ka boeyifo kefi atesə kətə Bonamute lə bufi bote tsya bənkə iyifo bo lelabi boə boawunsəko bətsyue.

²⁰ Bolə bo əsuə kukonə nya boale ola kukonə ətəsa asa nnya betidi díte bo ku kafo faa mfó tsya, le kase kuutsyue saa lembubə okpe kənə ku bo lə kase bənlə atabi nyamə buyifokə əsuə. ²¹ Itsyise inni lə Bonamute eto ənəmi mate ete bola boə boeyifo lesa nə leleke, bomu lə betidi kenke eto ənəmi tsya.

²² Nyamfo esoo, búfi bo əyimi əmfu bóko ku mə bótsyese mi nē. Bóto wə bóbe kpa búnyə boə bófo wə bóno nya buyi wə bə okpe otsyikle tinti. Nya se ófo mi óno nko esoo, iyifo wə lelabi kekleke nkə woawunsəko mi. ²³ Nya itsyi lə Tito əsuə, uyifo mə əyetsyue kekleke wə leeyifo keyifo ku mə kefi kawunsəko mi. Nya bayimi fəfe ba nyə ku wə, ni bafokanəfo eto etsyukpa eto bənyesiə. Nya beefi dibu kətə Kristo. ²⁴ Nyaso biləkə mi lelabi bete mə lə bafokanəfo fəfe kenke lə bənyə lə bate sitinti bə, onukuale ini bə nyamfo eso boabesə əsuə kato lə mə disí nē.

9

Bəwunsəko Butə Kristofu Bamba.

¹ Nyə miə yanle bə nsi nwóni kukue ntə mi itsyi lə bəwunsəko bo ele bə butə Onanto eto bafokanəfo lə Yudea eto kasə. ² Nyi minkə iyifo mi lelabi biə biawunsəko betidi bamfo. Nya maaso lekəsi lə mi disí lə nyamfo əsuə lefe saa kate bafokanəfo nkpe lə Makedonia. Nteyi mə minkə bayimi ba nkpe lə Akaia eto kasə, əmuə əsuə bətsyə taa leleko bə buutə bəwunsəko

bomfo. Nya itsyi læ mi ute bokpe læ nnya əsua, nya ləsanclisə mə nti betidi kpə nɛ. ³ Nya mɔmɔɔ, nɛ bayimi bamfo bɔtsyese mi bæ læ bənyə bæ bo əsua katobesəbesə læ mi disii, eni bimba. Nya fe kase maateyi mæ lefe saa, nla miə biumuə əsua bitsyə ku mi bɔwunsəko. ⁴ Nya læ nnya ete bayimi ba nkpe læ Makedonia bətsyua dītəkəko mɛ bəbə mi ɔfɔo nya bəbə bənyə bæ biəmmuə əsua bitsyə fe kase mɪnteyii, bo ku mi ta eto ənəmi ebokpoo kasɔ sitinti, tsya fɛɛ mi kole eboso le kase bufi ənəmi butəkə læ mi əsua eso. ⁵ Nyamfo eso mɪmbu miə efe bə ntsyese bayimi bamfo mi ntənsə nɛ. Be læ bawunsəko mi bɛbɛ ətəsa nnya bəteyi biə biutə bitsyə fe læ mbə ndufə. Nyamfo loote bæ mi kətə kamə eyifo lesa nə hitə ku kafo faa. Inni bæ kuutsyua lenyinkə mi ɔkpə eso bənle asa nyamə butə.

Onanto Aala Utidi Wə Ləətə Lesa Ku Kafo Faa.

⁶ Bekloma biə utidi wə laato asa sɛkɛɛ, sɛkɛ ete wuufəsə. Nya nwə laato asa kpə, nko ke wuufəsə asa kpə tsya nɛ. ⁷ Nyaso mi utsyua saa tɛ lesa nə wə kosate lɛla nkə wəətə kafo faa. Nya inni ku kanyinyənyə nye iyifo fe kuutsyua nɪyə kuutsyua læ əsua fe útə nnya. Itsyise Onanto aala nwə ləətə lesa ku disuəyua. ⁸ Nya Onanto ebofo fə lesa saa butə enso kase lehiə fə. Itə bæ læ lefe saa əbəkɛ kpə nya fofo keyifo sɛɛ saa buyifo ku nnya. ⁹ Awonisa Kenkɛ eto Kukue átəyi itsyi læ utidi əmfo eto okle əsua nkə, “Wə ləətə betidi ba ni bakombo asa ku kafo faa,

nya wə kafəkpɛ te lefe saa.”

¹⁰ Onanto wə ləətə ɔkuəmfo eyibibi nkə eto nya woənyə didisa kedii, ebutə fə eyibibi nnya kenke lefe itə fə. Nya wuutə yoobe itə fə didisa kpə itsyi læ fə lefonə eto keyifo itə betidi kpə eso. ¹¹ Wuutə nkə asa kpə kɛ fə lefe saa bæ læ ekeyifo kafəkpɛ, bæ betidi kpə eboso Onanto ani eyɛ læ fə ətəsa nnya baafə kayenko læ bo əsua eso.

¹² Itsyise bɔwunsəko bo biətəə, aawunsəko Onanto eto betidi. Fɛɛ isi ensoo, yəətə Onanto leninsɔ kpə lefe saa. ¹³ Nya læ bɔwunsəko bomfo eto nnya laabo ketsyiko læ nnya əsuaə, betidi kpə ebufi atəsə bətə Onanto læ bɔfokanɔ nkpe mi læ Kristo eto Ditiki Sɛɛ nə bəfo bənɔ, ku mi kafəkpɛ ka bifi bitə mə ku utsyua saa. ¹⁴ Nya læ lelabi kpɛ əsuaə, mə eboto ola læ mi disii læ lefonə kpə nə Onanto dītə mi eso. ¹⁵ Bitə bɔsɔ Onanto ani læ wə dītəsə nə boebofo bəteyi nə úfi útə bo eso.

10

Paulo Áta Disi Keyifo Ka Weeyifo.

¹ Mɔ, Paulo, kosate éfi Kristo eto əsua kasɔ bokosə bokosə ku əsua buyuəsə nɛ mi kole bəle ku lekpaɔpalele miə mɔ nwə laabokosə əsua kasɔ læ mi ənəmi fɛ meeyifo asa ku utu læ mimbə mi læ ɔfɔo uni. ² Lekpaɔka minle mi bæ læ mbə mi ɔfɔo, biəntə bæ etiki kumi ku mi læ senyanya əsua. Fɛɛ mi nti eto bətsyua bæ leebu bənkə kawunsia kamfo eto kobe əsua ete boeyifo bo asa kayenkoo, muunyənki nkpe mə. ³ Sitinti ini bæ bokpə læ kawunsia kamfo, fɛɛ inni kase kawunsia kamfo laakpə lema bənle bokpə. ⁴ Itsyise bəmakə bia boefi kakkpə lemaa, mentsyi kawunsia kamfo. Bomu Onanto eto əsuaəle nnya nkpe ale boefi katsylɔsɔ balo bamə eto nɪyənko kekɛkɛ bomə. ⁵ Boatsyləsə bidia, bidia eto etikinənə ku lesa saa nə beefi kataka kənyə nnya leeti betidi kusu bæ bate Onanto. Nya boəmuə nsusu saa fe betidi bæ lema lekpə boə butsyue Kristo koto. ⁶ Nya lefe nə bunyə buə beyani mi əsua kenke bitə Kristo eto ditikii, buunə koto utsyua saa ke dɪmentsyue wə kotoo.

⁷ Asa nnya ni ənəmi ənəmi eto asa hā ete bənle bobɛ. Lə mi utsyua áfo ɔnɔ nkə uyifo Kristo eto oleɛ, okloma nkə fe kase wuuntsya ni Kristo eto oleɛ, nko ke bo tsya nɪyə butə Kristo nɛ. ⁸ Nya læ nsɔ lekɔəsi mɛbesə əsua kato enso kase ele bæ nyifo læ əsuaəle nnya Bonamute diffi útə bo nkə bufi bunə mi læ bebe læ wə bɔfokanɔ əsuaə, nya inni bæ læ bufi bunə mi bobokosə kamaa, kofani embəle mɛ læ nnya əsua. ⁹ Məmbola miə bibu biə sikpi minle mi bokpe eyɛ læ ekue nnya maawɔni kətə mi əsua. ¹⁰ Lə mi ntii, utsyua ebəteyi nkə, “Paulo eto ekue nya waawɔni kətə mi eto kenye kpɛ ale ku əsuaəle tinti. Fɛɛ læ okpɛ læ bo ɔfɔo, uyua nya wə etiki əmbə kasɔnɔnɔ saa.” ¹¹ Nla miə utidi emfo eto okle tɛ nkə, asa nnya boawɔni katsyese mi læ ekue əsua ku nnya boeyifo læ bokpɛ mi læ ɔfɔo, letetɛkɛkɛ saa əmbə læ nnya nti.

¹² Imbə bo ɔkɔɛ kon tsya boə boefi əsua bokatesəko betidi ba diyifo fe mba leebu bæ bakplənyə benɪ. Beyifo mba leeninə. Beefi mə əsua kakatesəko mə bətsyua læ mə asayifoyifo əsua nya mə kosate ditsyə nnya beefi əsua kakatesəko. ¹³ Fɛɛ boo, bo əsua katobesəbesə əmboso kase inɪyə itə. Nya boombesə əsua kato boso keyifo ka Onanto dītə bo nya nka bənle buyifo læ mi nti tsyaa, nkpe læ nti.

¹⁴ Nya se mi tsya nkpe læ kaka Onanto dītə bo nkə buyifo ke bɔsɛ esoo, bɔenyifo ke bɔyilasə ke kasekɔ. Itsyise bo ni mba ditsyiko mi ɔfɔo bubə ku Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə. ¹⁵ Nyaso boambesə əsua kato kayila betidi bamba eto keyifo ka bəyifo itsyise kaso nka Onanto dītə bo. Bomu bo kusubebe təkə læ mi bɔfokanɔ eto

katobebe əsua nya lə bofo asa buyifo kaso nko lə mi nti lə kase Onanto ditə bo nkə buyifo. ¹⁶ Lə nnya kamaa, boofu Ditiki Səe nəmə bətəyi lə nlebe bo kuutsyuə dımanyetə ɔyo tsya. Nya yembudi bə bole əsua kato bobesə lə keyifo ka betidi bamba dıyifo əsua. ¹⁷ Nko seka bəwəni bəkpe lə Awənisə Kenke eto Kukue əsua bə, “Nwə ke laala nkə woabesə əsua kato, ele bə obesə əsua kato lə lesa nə Bonamute dıyifo əsua.” ¹⁸ Itsyise inni utidi wə laatesə wə əsua ni utidi sɛɛ, bomu nwə Onanto laatesə.

11

Məntə Lə Olontidi Obonsam Lə Obiasə Fə Nsusu.

¹ Nla miə lə asini ani afo mɛ ku kafo faa, lə nyifo fe nwə leeninə kulaa tsya. Nlɛ fə lekprakpa, fo nnya ətə mɛ nko ete. ² Maakpə kutsyuəsɛ lə mi disı fe kase Onanto leeyifo lə mi disı. Ntə mi disı ntə Kristo hā fe kase baato kebite ka lenyito osani disı kətə kusə. ³ Fɛɛ nle sikpi bote miə Obonsam ebobiasə mi nsusu bə biembudi ɔnukuale bitə Kristo mate, bisumu wə fe kase bıkeyifo. Nko ıbə bə owa əmə efi wə kawesu obiasə Eva eto nsusu nɛ. ⁴ Nlɛ mi nyamfo bətəyi nko itsyise biatəɔ mlə kafo utidi saa wə ləəbə katəyi mi ditiki bamba nə ləbə lete itsyilə lə Yesu wə əsua bobe letsya butə mi. Nya biafo ləwəɔ ku ditiki nə ləbə lete lə Onanto eto Ləwəɔ ku bo Ditiki Səe nəmə əsua kanə.

⁵ Fɛɛ mfo ıno miə məmbə kasə nso betidi bamfə ba bieminki ani kafo ku kafo faa fe mba diyifo batənkpe sɛɛ banso mba bətsyəsɛ sitinti. ⁶ Lə maamfo etiki budi kukəɔ tsyaa, inni lə Onanto eto Ditiki Səe əsua minyi. Lə ɔnukuale əsuaə, bütə bəno nyamfo kasə wuee lə kusu saa kusu əsua.

⁷ Lefe nə mimbə Ditiki Səe nəmə letsya mıntə mii, māmfo mi kulesa fe kayofofə seka. Bomu mbokosə mɔ əsua kasə ntə mi bə lə ebəsə mi kato. Nyaalɛ se mınıyifo nyamfo nko esoo, kabua keni mınıyifo? ⁸ Lefe nə minke mfo keyifo keyifo lə mi nti, etsyukpa bamba dıkafo mɛ kayo, boofu bətəyi bə nkeyu mə bə lə mfi nwunsə ko mi.

⁹ Lefe nə mınke lə mi nti mınkabe mɔ əsuaə, mənlə mi itə bowunsəko se atabi lehiä mɛ. Bayimi ba ditsyi Makedonia dikawunsəko mɛ lə lesa saa əsua. Nya mɛmfı bulə saa ntəkə mi lə əsua nya mɛmbufı bulə saa tsya mbə nkətəkə mi lə əsua kulefe. ¹⁰ Se Kristo eto ɔnukualətiki nkpe lə mɛ esoo, nle bokakase miə kuutsyuə saa embofo mɛ kusu buti lə ləkəsi nə maasə lə ditiki nəmfə əsua lə Akaiə eto kasə lə

kalebe saa. ¹¹ Bətəyi minle nyamfo nko se manla mi esə lee? Onanto kosate yi nkə maala mi. ¹² Muusukosə keyifo ka minle buyifo nya membofo kulesa intsıyiko miə ɔfo. Nya luutə bə mba nle mə əsua bokpə bə batənkpe bəni kabesə əsua kato, bayɛ kusu bunyə katəyi bənkə keyifo ka banle akateko nka bənlɛ.

¹³ Betidi bamfə eni batənkpe kosate. Baawɛ betidi katəyi bidia lə mə keyifo əsua. Beeyifo mə əsua bə lə betidi lə bənyə mə fe Kristo eto batənkpe kosate bəni. ¹⁴ Nya nyamfo menyifo lesa fəfo, itsyise Obonsam aafə əsua bofloma keyifo fe kato eto ɔtənkpe wə ləəyəndɛ. ¹⁵ Nyaso nyamfo menyifo bo naa bə mba ntəkəko wə aatsyi mə əsua kawuninsə keyifo fe basɛɛ ba leeyifo Onanto eto keyifo. Fɛɛ lə kalosəkəɔ, boonyə nnya kayofofə fe kase ınyə itə.

Paulo Abesə Əsua Kato Lə Asa Nnya Úlakə Óte Əsua.

¹⁶ Nsi nle bətəyi miə, kuutsyuə saa membu nkə meeninə. Fɛɛ lə utsyuə eebu nkoo, bifi nnya nko bitə mɛ bə moofu əsua kato bobesə sɛkɛ ete esə. ¹⁷ Nya lesa nə minle bətəyi mfo, eni lesa nə Bonamute loola nkə ntəyi. Fɛɛ əsua kato bobesə eto ditiki nə minle bətəyi mfo, eyifo fe kase nwə leeninə laabesə əsua kato kedi ebukitiki. ¹⁸ Fɛɛ se betidi kpə lefi kawunsıə kamfo eto asa kabesə əsua kato esoo, bitə lə mintsya nle mbəsə əsua kato sɛkɛ. ¹⁹ Se mi kosate diyifo babesibe nko esoo, nyaso bitsyəsuaəko mba leeninə lə disuəyuə əsua. ²⁰ Biakɛ lefe kulaa tsya kətə lə utsyuə efi mi uyifo wə ɔdumunyə nye dıyifo mi lesafimfi, nye otafa mi nye wəonyə mi lə kulesa əsua nye ɔɔ mi lə kotosi kulaa tsya. ²¹ Fɛɛ boo, iyifo bo kofani bə bənyifo mi nyamfo eto okle. Lee bıbu biə eni bıyifo nko?

Fɛɛ lə utsyuə ebofo utu bokpe kabesə əsua kato lə lesatsyuə əsuaə, nle etiki budu fe nwə leeninə lo, nyalɛ, mintsya ebofo utu bokpe nko seka, mbəsə əsua kato. ²² Bətəyi banle bə Hebrıfə bəni lee? Mintsya mə mini nɛ. Bətəyi banle bə Abraham eto kafo eto bebi bəni tsya lee? Mintsya mə mini nɛ. ²³ Kristo eto beyıyofıyo bəni lee? Nle etiki budi fenkə nwə disı lebia, fɛɛ etiki eto ɔnukuale ni nleke nso mə. Nyifo keyifo kɛkɛke nso mə, bakpe mɛ lə Aba eto diyo sesia sesia basə mə. Bable mɛ tsya sesia sesia basə mə. Nya minke lə ukpə ku mənkpə eto nti sesia sesia. ²⁴ Səno sɔɔ Yudafə ləblɛ mɛ awosi ətsyə səwəɔnəmbə ku ukue fıofıo. ²⁵ Nya Romafə ləblɛ mɛ ku lekete sitsyə. Bəto mɛ aba sɔni. Nsiə lə

oklɔ sityə nya sɛba ku mɛ nya mindufɛ lɛ lekpo eto ntu əsua. Nya lefe lonii, nke lɛ ntu ketsye kani ku diyi wɔlɔlɔlɔ.

²⁶ Sesia sesia sesia sia minyɛ kusuu, ndufɛ lɛ bulɛ akpa akpa əsua. Lɛ mo kusu boyɛ kpɛ kəmiə, ndufɛ lɛ ketuyiyi ku beyu eto ani. Meedufɛ lɛ bulɛ kəmiə lɛ mo betidi Yudafɔ kosate ku mba lenni Yudafɔ tsya eto ani. Meedufɛ lɛ bulɛ əsua lɛ kəmə nkplɛ eto betidi eto ani ku lɛ ntenti. Ndufɛ lɛ bulɛ lɛ lekpo əsua ku bayimi ba ni bayimi ba ni badia eto ani. ²⁷ Nkplatsya nyifo keyifo kekkeke. Mankɛ lefe nlabɛ selabɛ ntsyɛ kpɛ. Məəsiə kukpɛnsɛ nya utukɛ laalɛ mɛ, nya lefe kpɛ maankɛ lesa kedi kemi. Lɛyɔ aalɛ mɛ, nya məənyə kulesa nɛ muufi nti əsua. ²⁸ Nya ɛko ku nyamfo kenke, maankɛ lefe kala kəsia ityilɛ kase məesia kebu disilɛ bafokanɔfɔ eto etsyukpa kpɛ nnya nkpe lɛ nlebe nlebe eto lelekɛsə əsua eso. ²⁹ Lɛ utsyua əbɛ kama lɛ wɛ bɔfokanɔ əsua, yəətɛ bɛ ani aalo mintsya. Nya lɛ bɛətsyua edufɛ lɛ lebuə əsua, yəəlɛ mɛ lɛ utu.

³⁰ Lɛ ele bɛ mbesə əsua kato, yuutsyi lɛ kase minyɔkpɛ eso. ³¹ Onanto wɛ ni Bonamute Yesu eto Anto, wɛ ni nwɛ boatesɛ lefe saa, wɛ ni nwɛ nyi sitinti nkɛ asa nnya minle bɔtɛyi mfoo, minle sidia bɔtɛyi. ³² Lefe nɛ minke lɛ Damasko, Aba eto Unyəsia ninɛ wɛ lɛkɛ lɛ Oka Areta kalo, ala nkɛ lɛ umuə mɛ. Lɛ nyaso unyənsə mba laasɛ asa lɛ ofati wɛ bato batsyilama umə əmɛ eto mbəsie nkɛ lɛ bəmuə mɛ. ³³ Fɛɛ befi mɛ bakpɛ lɛ ditsyitsya bayenko ku ukuə eyɛ lɛ ofo wɛ nkpe lɛ ofati əmɛ babokosə kasɔ nɛbɔ ntsyetsyi ndu lɛ wɛ oflɔ.

12

¹ Ele bɛ nso lekɔəsi mbesə əsua kato ite bɛ kutakɛ saa əmbɛ lɛ nnya əsua. Fɛɛ muudi etiki ityilɛ lɛ asa nnya minyɛ ku asa nnya Bonamute ditɛ mɛ ku nnya uləkɛ ɔtɛ mɛ əsua. ² Nyi osani utsyua wɛ ni Kristonyə wɛ Bonamute lɛkpa usuko kato alɛ lefosi ana ni nnya lɛfɛ mmə. Fɛɛ mante lɛ əsua eto sinə əsua ditsyi wɛ usuko kato lee, lɛ lewɔnɔ matɛ əsua ɔkpa wɛ usuko kato fanlo fanlo Onanto hɛ ete nyi. ³⁻⁴ Nnya hɛ minyi ni nkɛ Onanto ni nwɛ ditsyi utidi əmfo usuko Paradiso kato mfɔ. Fɛɛ nɛ mi bɔtɛyi minke minyi lɛ əsua eto sinə əsua utyilɛ wɛ usuko lee, lɛ lewɔnɔ əsua fe buləkɛ kate əsua seka. Onanto tsya hɛ ete nyi. Nya mfɔ, ɔnɔ asa nnya bəntɛ kusu bɛ ɔtɛyi nya bəəmbofo nnya kasɔ buləkɛ kate tsya. ⁵ Nyaso moobesə əsua kato lɛ osani əmfo əsua. Fɛɛ mebosə əsua kato lɛ mo kosate əsua, enso asa nnya ditsyi lɛ mo bɔyɔkpɛ əsua hɛ ete. ⁶ Lɛ nla kulaa tsya miə maabesə əsua kato, membuninɛ

nyifo nko. Itsyisɛ ɔnɔkualɛ eto ditiki ni nɛ muudi. Fɛɛ memuyifo nko, itsyisɛ manla miə kuutsyua nyə mɛ utidi bamba enso nwɛ mini lɛ asa nnya ukənyə minyifo ku nnya mintɛyi eso.

⁷ Fɛɛ lɛ itɛ bɛ lɛ nyɛ mo əsua kato bobesə lɛ asa kpɛ nnya Onanto diləkɛ ɔtɛ mɛ əsua esoo, utɛ nkɛ nyə əsua eto sinə eto kanyi. Kanyinyənyə kamfo tɛ fe Obonsam eto ɔtɔnkpe utsyua wɛ nɛ mɛ bɔbbɛ kekkeke nya yəətɛ maayɛ əsua kato bobesə. ⁸ Nto ola nkpadilɛ Bonamute sityə sɔsɔ lɛ nyamfo əsua bɛ lɛ ɔtakasə mɛ nnya lɛ əsua. ⁹ Bomu ɔtɛyi mɛ nkɛ, “Mo lefonɛ ni lesa nɛ hɛ lehiə itɛ fɛ, itsyisɛ məəlɛkɛ mo əsuaale kate lɛ asa nnya meeyifo kətɛ betidi bɛ ləmbə əsuaale saa enso.” Lɛ nyamfo esoo, məənyə disuəyua kaso lɛ mo bɔyɔkpɛ əsua itɛ lɛ Kristo eto əsuaale lɛ lefo disia lɛ mɛ kenke. ¹⁰ Lɛ Kristo eto disilɛ esoo, ɛlɛkɛ itɛ mɛ bɛ nyɔkpɛ ku betidi aka mɛ ku nɛ kanyi bunyɛ ku lɛ betidi ati mɛ kama ku lɛ asa anɛ bɔtsyɔ kukɔkɔnɔ kətɛ mɛ. Itsyisɛ lefe nɛ əsuaale lelo mɛ lɛ əsua, nya məənyə əsuaale bamba nɛ.

Bafokanɔfɔ Lɛ Korinto Eto Ditsyabi Elɛ Paulo.

¹¹ Meedi etiki fe nwɛ leeninɛ seka, fɛɛ mi diifɛ ibɛ nko. Itsyisɛ mi ni mba ele bɛ eni betesə mɛ fe. Lɛ ibɛ bɛ manle kulesa kulaa tsyaa, batɔnkpe kpaa bamfɔ manlɛkɛ baso mɛ kon. ¹² Ayanisa ku ekpinsa kpɛ nnya minyifo lɛ dibusə əsua lɛ mi nti, əsɛ uyi sitinti nkɛ ɔtɔnkpe kpa mini. ¹³ Məənyə kulesa nɛ minyifo mintɛ bafokanɔfɔ eto etsyukpa bamba ənsɔ mi, enso bɛ məmfɔ kulesa ntsyiko mi oflɔ bɛ nyifo mi bitsyikɛ lee. Nyalɛ nɛ mi lekpa kpa miə bifi bɛtsyɛ mɛ bɛ mənyifo nko!

¹⁴ Ditsyafɛ ni nəmfɔ se minyɛ əsua minlɛ mi oflɔ bubɛ nɛ, tsya memohiə bɔwunsəko saa ntsyiko mi oflɔ. Mi kosate minhiə, inni mi atabi. Itsyisɛ inni bekpɛfi ele bɛ bəmuə əsua bətsyɛ lɛ befi babe mɛ antomə. Bomu antomə ni mba ele bɛ bəmuə əsua bətsyɛ lɛ befi babe mɛ bebi. ¹⁵ Yuuyifo mɛ disuəyua bɛ muufi lesa nɛ nte mɛ ku mo əsua kulaa tsya nwunsəko mi. Nya se maala mi sɔsɔ nko esoo, beso ele bɛ mi lelabi itɛ mɛ bɛ kasɔ bomu nko?

¹⁶ Biɔtɔnɔ ku mɛ biə, məmbə mfiani bitsyikɛ ntɛ mi. Fɛɛ utsyua ebɔtɛyi nkɛ nyenku mi lɛ kowɛbɛ eto kusu əsua nyə kutəkɛ lɛ mi əsua. ¹⁷ Lee, nyɛ lɛ betidi bɛ minkpɛ mi eto utsyua əsua ntafa mi? ¹⁸ Nɛ Tito lekpa kpa nya mɛkpɛ wɛ ku bo ɔyimisani bamba ɔni tsya miə bəbɛ mi oflɔ. Nya bɔtɛyi bɛnɛ biə Tito ayɛ lɛ kusu kutsyua əsua ɔtafa mi lee? Inni nsusu bɔni ete nkpe bonko wɛ bɔfi bɔyifo nnya? Nya inni kusu kɔni ete bɔyɛ?

¹⁹ Bubū bənlə lefe nəmfó kenke biə bə əsuə eto disí ete bənlə bota lə mi ənəmi? Owó lo! Bole mi etiki budinko fe kase Kristo lela nkə budi lə Onanto eto ənəmi. Balala, lesa saa nə bótəyi mii, nnya ete ni bənkə lə bəwunsəko mi lə mi bəfokanə lə bumuə ale boso. ²⁰ Nlɛ sikpi bote miə lə mbə mfóo, ətsyuə ditsyabi nə əsuə muubənyə mii, ebobo lete lə nɛ əsuə moola miə məənyə mi. Nko ke ini bə mi tsya ebunyə mɛ fe mfloma lə kase biola biə biənyə mɛ. Nlɛ sikpi bote miə muubənyə miə beɛ ndiə, kasesə ənəmiə kekɛle nya lefonyi ləɔke lə mi nti nya biola biə elɛke itə mi hā ete ku bikakpadi bətsyuə aye bua kedi bətsyuə ketikima ku bikabesə əsuə kato nya kabakəfə luudufə mi lenti lə lesa saa əsuə. ²¹ Nlɛ sikpi bote miə lə nsi mbə mfóo, ani ebolo mɛ lə Onanto eto ənəmi. Nya muuwi keku lə betidi kpə eto disí, itsyise bantsyi bawuninsə lə mə ketu bənyə kanyi lə asa bua nnya bəyifo lə lefe nə léfe mmə eso. Asa nnya bəyifo bábiasə mə əsuə ini, akənsa ku disənkpo ku disíəkpə ku nkpə bua busiə.

13

Paulo Ále Korintofj Kəle Ku Kəsiə Fefɛ.

¹ Ditsyafə ni nəmfo se minlə mi oflo bubə nɛ. Bawəni bákpə lə Awənisə Kenke eto Kukue əsuə bənkə, "Lə befi etiki lə utidi əsuə, ele bə bənyə badansie inuə nye itsyə lə etiki nyamə əsuə fɛ lə balo wə dikpi." ² Se mimbə mi oflo dinuəfə, nnkə mba diyifo abua kə ku babamba saa ato. Məmə, minsibə mi lə oflo mfó, nya nsi nle mə ato bukə bio, bətsyi minlə miə lə nsi mbə mi oflo, məmbəni mba kenke diyifo asa bua koto bunə. ³ Nyamfo ebuyifo uyibose itə mi se bela biə biate biə Kristo eedi etiki eyɛ lə mɛ əsuə. Wəənyuəsə əsuə lə nnya weeyifo ku mi kulaa, bomu wəələkə wə əsuəale kate lə mi nti sitinti. ⁴ Itə bə bəyəkpə əsuə básə wə bāmanklasə lə uyikabie əsuə, tsya eyɛ lə Onanto eto əsuəale əsuə, otaka úbə nkpə. Nko esoo, bo mba tsya diyifo bəni ku wə, ayəkpə. Fɛɛ Onanto ebokpə bo nkeale nya otakasə bo bə bo tsya bofo lesa nə ele bə buyifo lə mi nti buyifo, itsyise bo ku wə si nkpə lə Onanto eto əsuəale əsuə.

⁵ Beto mi əsuə bebe lə bisi nkpə lə bəfokanə bomə əsuə. Bekatesə mi əsuə bebe kukə. Lee biunyə bitsyə lekpo biə Yesu Kristo kpə lə mi əsuə sitinti? Biyi nko, nyale ibə bə binyə bitsyə lekpo biə bíambo bəfe lə botokabe bomə əsuə. ⁶ Mfo nno miə biunyə bitsyə lekpo biə bo alɛɛ, bóflo.

⁷ Bole ola boto kato Onanto bə wəntə lə biyifo kolesa saa nə leni lɛsɛ. Bole nyamfo bəto, inni lə bufi boté betidi bə bóflo lə bo

bətonkpə eto keyifo ka bənlə buyifo əsuə eso. Bomu bole nyamfo bətsyi bə lə mi kosate lə bikeyifo lesa nə ni lɛsɛ lə ibə bə bəabə bófe lə boto kabe bomə əsuə kulaa tsya. ⁸ Itsyise bəəmbofo kulesa buyifo kənyə lə Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə, bomu lesa nə buyifo hā ni nə luusukosə ni sɛto. ⁹ Əsuə əəyuə bo lə binyə sɛtoxsusu lə mi bəfokanə əsuə, nya iyifo fe bo əsuəale əəbə kasə lə mi nti lə nnya əsuə. Nyaso tsya boato ola bə lə bebe bəbo disí lə mi bəfokanə əsuə nɛ. ¹⁰ Lə nyamfo eso minlə nyamfo bəwəni kətə mi lefe nə mimmə mi lə oflo nɛ, itə bə lə mbə mi oflo, lə nye mi etiki bunəko kekɛle lə əsuəale nnya Bonamute ditə mɛ əsuə. Útə mɛ əsuəale nyamfo bə lə mi bəfokanə lə bobə kato bumuə ale boso, nya inni bə lə ntə lə buyuə kenye.

¹¹ Lə kalosəkə, mə bayimi, nle mi bokla miə bisia kukə. Bebe bəbo disí kenke lə mi bəfokanə əsuə. Bitsyue koto bəno asa nnya kenke əsuə minlə mi kəle lə kukue komfo əsuə. Bitə lə mi kenye lə keyifo kani nya lə bisia lə diyuə əsuə. Nya Onanto wə laala betidi nya wə ətə diyuə, lə usiəko mi.

¹² Bisiasə mi bətsyuə lə lelabi əsuə fe bayimi sɛka.

¹³ Bəfokanəfo kenke bə bəəsiasə mi!

¹⁴ Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku Onanto eto lelabi ku Ləwəno Kenke eto ləniyifoyifo lə disíəko mimbə kenke.

GALATIAFO

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Ʋta Galatiafo

¹ Kukue komfo etsyi mɔ, Paulo, wɛ ni ɔtɔnkpe ɔflo. Mɔ, Paulo, nɔwɛ eto bokpadi dɛmentsyi utidinini saa ɔflo nye eye lɛ utidi saa ɛsuɛ, bomu Bonamute Yesu Kristo ku Boanto Onanto wɛ lɛtakasɛ Yesu utsyiko ɔkɔmɛ ɔboko nkrɛ ɔflo. ² Mɔ ku mɔ bayimi bafokanɔfo kenke ba nkrɛ mfo nle kukue komfo bɔwɔni kɛsiɛsɛ mi bafokanɔfo eto etsyukpa kenke nnya nkrɛ lɛ Galatia katsyese.

³ Lɛ Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonɛ lɛ disiɛko mi, ditɛ mi diyuɛ.

⁴ Yesu Kristo ɛfi wɛ ɛsuɛ Ʋta lɛ bo abua eto disi nkɛ lɛ ulɛkɛ bo utsyiko lɛ mmi eto kawunsia bua ka bunsu mfo eto abuayifoyifo ɛsuɛ. Yesu Kristo ɛyifo nyamfo, nnya ni bo Anto Onanto eto lelabi nɛ. ⁵ Atesɛ itɛ Onanto itsyi manlo isu manlo. Ibɛ itɛ.

Onanto Eto Ditiki Sɛɛ Lɔni Ete Nkrɛ.

⁶ Iyifo mɛ naa tinti bɛ kayinkɛnɛ mfo ete ini nya bimfi bɛnlɛ budu lɛ nɔwɛ lɛkpadi mi eye lɛ Kristo eto lefonɛ ɛsuɛ, ekesu kɛtɛkɛko ditiki bamba kama. ⁷ Sitintii, "Ditiki Sɛɛ bamba saa ensibɛ," nya nle nyamfo botɛyi itsyise betidi bɛtsyuɛ lɛ bola bɛ baabiasɛ mi nsuɛ, nya banle bokplatsya bɛ baafloma Kristo eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ. ⁸ Fɛɛ lɛ bo nye Onanto eto ɔtɔnkpe utsyuɛ etsyi kato, nya ubɛ nkɛ woatɛyi mi Ditiki Sɛɛ bamba nɛ lenni lesa nɛ bɔbɛ letsya bɔtɛyi mii, Onanto lɛ unɛ wɛ koto ɔtsyɔlɔsɛ wɛ lɛ utɛ. ⁹ Bɔtɛyi mi nnya bunyɛ nya minsi minle mi nnya ke bɔtɛyi biɔ minkɛ, lɛ utsyuɛ bamba saa esi ubɛ nkɛ woatɛyi mi Ditiki Sɛɛ bamba nɛ lenni lesa nɛ bɔbɛ letsya bɔtɛyi mii, Onanto lɛ unɛ wɛ koto ɔtsyɔlɔsɛ wɛ lɛ utɛ.

¹⁰ Nyale nnya minle bɔtɛyi mfoo, bibu biɛ betidi eto atesɛ minle bɔbɛbɛ? Owo lo! Inni nko ini. Lesa nɛ mimbebe ni bɛ lɛ Onanto eto koni lɛ kutɛkɛ lɛ nnya ɛsuɛ. Bola minla mi maaleke lɛ betidi ɔflo lee? Lɛ nko ini minla mi meeyifoo, eni membuyifo Kristo eto uyifoyifo.

Paulo Ʋbɛ Ofiani Ʋtɔnkpe.

¹¹ Mɔ bayimi, nla miɛ maatɛyi mi miɛ Ditiki Sɛɛ nɛ maabe letsyaa, dientsyi utidinini saa ɔflo. ¹² Mɔmfo ni ntsyiko utidi saa ɔflo, nye kutsyuɛ saa tsya lɛte mɛ ni. Bomuu, Yesu Kristo kosate dilɛkɛ ni ɔte mɛ.

¹³ Bɛnɔ nkrɛ bo minsia mimfe lɛ lefe nɛ eto lefe mindi Yudanyɛ kosate kosate.

Bɔtɛyi mi kase minti Onanto eto bɛsumunyɛ eto ditsyukpa kama kaminɛ mɛnyɛmɛnyɛ nya mikplatsya kekkeke miɛ lɛ mba ni. ¹⁴ Mbɛ nso mɔ Yudafo eto babentsyuɛ kɔrɛ lɛ Yudafo eto kesumu ɛsuɛ nya minke ɔtsyekle kekkeke lɛ bo banamɛ eto akpayifoyifo ɛsuɛ. ¹⁵⁻¹⁶ Fɛɛ lɛ Onanto eto lefonɛ esoo, ulɛkɛ mɛ Ʋtsyɛ fɛ bɔ le mɛ, nya ɔkpadi mɛ nkɛ mbɛ nyifo wɛ keyifo. Ʋnɛ mɛ kafo ulɛkɛ wɛ ubi ɔte mɛ nkɛ lɛ nsu mbe wɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ letsya ntɛ mba lenni Yudafo. Mɛnsu kuutsyuɛ saa ɔflo nsu mfo nsusu ¹⁷ nye nsu Yerusalem nsu nyɛ mba ni batɔnkpe mfo fɛ Onanto dilɛkɛ mɛ. Bomuu, ndu nsu Arabia lamfolamfo fɛ kamaa, minsinkli mimbɛ Damasko.

¹⁸ Alɛ ɔtsyɛ kama fɛ minsu Yerusalem minsu minyɛ Petro nya minsia lɛ wɛ ɔflo lefosi eyi ano. ¹⁹ Fɛɛ mɛnnyɛ batɔnkpe bamɛ eto kuutsyuɛ tsya, enso Yakobo wɛ ni Bonamute eto ɔyimisani hɛ.

²⁰ Nya lɛ sitintii, Onanto kosate yi nkɛ ditiki nɛ minle mi bɔwɔni mfoo, inni sidia minle bɔtɛyi.

²¹ Lɛ nyamfo eto kama tsyaa, nsu Siria ku Kilikia eto akɔrɛ mfɔ. ²² Lɛ lefe nɛmfoo, Kristo eto bafokanɔfo eto etsyukpa nnya nkrɛ lɛ Yudea eto kasɔ mfɔ, mɛnyɛ mɛ tɔ bɔnyɛ. ²³ Lesa nɛ hɛ bɔnɔ betidi dikatɛyi ni bɛnkɛ, "Osani utsyuɛ wɛ lɛke Ʋkate bo ohiɛ nya ɔkpatsya nkɛ lɛ ɔtsyɔlɔsɛ bɔfokanɔ bɔmɛ, wɛ bomu dibɛ ɔnlɛ mu letsya bobɛ mɔmɔ nɛ." ²⁴ Lɛ nyaso bɔsɔ Onanto ani lɛ mɔ disi.

2

Paulo Ʋsu Ʋtsya Ku Bafokanɔfo Eto Batɔnkɔtɔnko.

¹ Lefosi alɛ ana kamaa, nsinkli nsu Yerusalem ku Barnaba. Nkrɛ Tito tsya nyenko. ² Nsu mfɔ itsyise Onanto dilɛkɛ nnya ɔte mɛ nko. Nya lɛ mɔ botsya butsyuɛ ku mba ni batɔnkɔtɔnko maate hɛ ɛsuɛ, nɛlɛkɛ letsya nɛ maabe kɛtɛ mba lenni Yudafo itsyi lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ɛsuɛ, nte mɛ. Itsyise maanla miɛ keyifo ka minyifo lɛ lefe nɛ lefee ku nka minle buyifo lɛ kayɛ buyifo kebinba. ³ Bɔnhiɛ Tito, mɔ ɔyetsyuɛ, wɛ ni Grikinyɛ boɛ ola lelo. ⁴ Itɛ bɛ bɛtsyuɛ ɔla bɛ eni ola ni kokooko. Fɛɛ betidi bɛtsyuɛ ba diyifo mɛ ɛsuɛ fɛ bayimitsyuɛ ba lɛfo bɔnɔ, ɛyu bɛdufɛ lɛ bo ditsyukpa nti fɛ mba laasɔ asakanɔ lɛ babɛbɛ kusu ko bɔɔyɛ babiasɛ ɛsuɛ ɛsuɛ busia bo Kristo Yesu ditɛ bo, lɛ beyifo lɛ bɔfiani ndomufɔ. ⁵ Fɛɛ se ini bola boola boɛ ɔnkualɛ wɛ nkrɛ lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ lɛ lɛbo lɛ utsyuɛ saa lɛ unyɛ esoo, bɔantɔnɔ lɛ mɛ ditiki nɛmɛ ɛsuɛ kon.

⁶ Fɛɛ betidi ba mɛnyɛ fɛ batɔnkɔtɔnko benii, mɛntɛ mɛ nsusu ɔfo saa. Nle mɛ

bokpo nko tsyaa, mɔɔ, ini ɔtɔnkɔtɔnko lefe me. Itsyise Onantoo, waambe betidi eto ɛnɛmi. ⁷ Bɔmuu, bɛnyɛ bɛ Onanto dɪtɛ mɛ keyifo nkɛ nsu mbe Ditiki Sɛɛ nɛmɛ letsya ntɛ mba lenni Yudafo, fe kase ɔfi Ditiki Sɛɛ nɛmɛ eto letsyabebe kɛtɛ Yudafo ɔkpɛ lɛ Petro eto kɔni. ⁸ Nya eye lɛ Onanto eto ɛsuɔale ɛsuɔɛ, ɔtsyese mɛ, fe wɛ ɔtɔnkpe itɛ mba lenni Yudafo fe kase ɔyelɛ ɛsuɔale ɛsuɔ ɔtsyese Petro wɛ ɔtɔnkpe itɛ Yudafo seka. ⁹ Yakobo ku Petro ku Yohanes ba befi fe batɔnkɔtɔnko itɛ bafokanɔfo eto ɛtsyukpaa, ɛnyɛ bɛtsyɛ lekpo bɛ Onanto difi keyifo kamɛ ɔkpɛ mɛ lɛ ani. Nyaso bɛtɛ Barnaba ku mɔ kɔni, nyamfo lete bɛ bɛfo bo fe mba nle keyifo kani eto okle buyifo lɛ bɛtsyua. Bɔse nnya uyi boɛ Barnaba ku mɔɔ, ebuyifo keyifo lɛ mba lenni Yudafo nti, nya mɛɛ tsya luuyifo keyifo lɛ Yudafo nti. ¹⁰ Nnya hɛ bɛtɛ bɛtsyiko lɛ bo ɔfi ni bɛ, lɛ bokloma kase boɛ bakombo bɛ nkpe mɛ lenti, bunyɛ mɛ kaminsɛ. Nnya nyamfo eyifo lesa nɛ mintsya dɪtsyue mintsyɛ miɛ muuyifo.

Paul ɔtɛkɛ Uɪnyɛ Lɛ Petro ɔsuɛ Lɛ Antiokia.

¹¹ Lefe nɛ Petro dɪbɛ Antiokia, ntaka nyɛ lɛ wɛ ɛsuɛ itsyise ɔyifo lesa nɛ dimanleke kon. ¹² Itsyise fɛ betidi ba Yakobo lɛtsyese lɔubɛ bɛdufɛ, Petro ku wɛ bayimi ba lenni Yudafo kɛtsya kedi lesa kako. Fɛɛ se betidi bamɛ dɪbɛ koo, ɔye lesa budi ku mɛ nya ɔdu ɔsu mba dɪbɛ eto lekpaɛ, itsyise ɔte sikpi lɛ betidi ba dɪkatɛyi bɛ ele bɛ mba lenni Yudafo lɛ lɛlo ɛsuɛ. ¹³ Yudafo eto bafokanɔfo bamba tsya ɛtsyiko sikpi bote kɛtɛkɛko Petro kama. Barnaba tsya ɛyifo nko ke ɔtɛkɛko mɛ kama.

¹⁴ Nya se mɪnyɛ miɛ bɛnyɛ lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ eto kusu ɛsuɛ esoo, ntɛyi Petro lɛ mɛmbɛ kenke eto ɛnɛmi minkɛ, “Yudanyɛ feni, fɛɛ esi nkpe fe nwɛ lenni Yudanyɛ, nya inni nko ele bɛ Yudanyɛ siɛ nkpe. Ntsyɛ ibɛ bɛ ale bokplatsya fɛ aayinkɛ mba lenni Yudafo akpe fɛ bɛsiɛ nkpe fe Yudafo?”

Yudafo Ku Mba Lenɪ Yudafo ɔnyɛ Bulɛkɛ Eye Lɛ Bofokanɔ ɔsuɛ.

¹⁵ Sitintii, Yudafo buni bɛle bo, bunnɪ mba bɛle lenni Yudafo ba ni babuayifo. ¹⁶ Fɛɛ buyi boɛ Onanto aalo wɛ ku utidi eto nti eye lɛ bo bokfokanɔ bo utidi nkpe lɛ Yesu Kristo ɛsuɛ. Nya inni lɛ wɛ buyifo lɛ kɔfi ɛsuɛ eso. Bontsya ɛfo Kristo Yesu bɔnɔ, lɛ nnya eso Onanto ɛlɔ bonko wɛ eto nti eye lɛ bo Kristo bokfokanɔ ɛsuɛ eso. Nya inni lɛ nnya boeyifo lɛ kɔfi ɛsuɛ eso. Itsyise Onanto mɛnɔ wɛ ku kuutsyua saa eto nti eye lɛ kɔfi komɛ eto kotobutsyue ɛsuɛ eso.

¹⁷ Lɛ nyaso bɛle bokplatsya boɛ Onanto lɔ bonko wɛ eto nti eye lɛ Kristo ɛsuɛ. Fɛɛ lɛ buyifo nko fe utsyua lɛnyɛ bo fe mba leeyifo asa bua fe kase mba lenni Yudafo ntee, bote enle bɛ Kristo aatɔnɔ ku lebuayifoyifo? Owɔ lo, kulefe! ¹⁸ Lɛ nyɛ kɔfi buyifoo, mɪndi ko minwui, nya mɪnsinkli minle ko botakasɛ kɛnyɛnsɛ, nyale mɔ kosate lɛ mɔ ɛsuɛ bulɛkɛ kate fe nwɛ laanye lɛ kɔfi ɛsuɛ. ¹⁹ Itsyi lɛ kɔfi ɛsuɛ, mbofiani ukpɛnkpe, kɔfi komɛ kosate lɛlo mɛ, bɛ lɛ nsiɛ nkpe ntɛ Onanto bomu. ²⁰ Bonko Kristo bɛsɔ bɛmanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ. Nya insini mɔ ni nsi nkpe, bomu Kristo nsi nkpe lɛ mɛ. Nya nkpe bo mɪnsi mɔmɔ lɛ sinɛ ɛsuɛ, nsi mu eye lɛ ɛsuɔale nnya maafɔ se mɪmfɔ Onanto eto Ubi mɪnɔ eso. Wɛ ni nwɛ difi wɛ nkpe ɔtɛ lɛ mɔ disi, itsyise waala mɛ. ²¹ Mɛmbulɛkɛ Onanto eto lefonɛ nɛ weefi kɛtɛ betidi nwui kulefe. Itsyise lɛ yofobudi bɛ utidi ebuyifo ɔsɛ lɛ Onanto eto ɛnɛmi eye lɛ kɔfi ɛsuɛ, nyale ɛle bote bɛ Kristo eto ukpɛ wɛ ɔkpɛ, eyifo ubimba.

3

Onanto ɔtɛ Mi Wɛ Lɛwɔnɔ Eye Lɛ Mi Wɛ Bofokanɔ Eso.

¹ Mɪ, Galatiafo, bamumu! Owɛ kon lɛbiasɛ mi nsusu mɛmɛ? Inni mi kosate eto ɛnɛmi bɛlɛkɛ bɛtɛ mi kase Kristo eto ukpɛ leyɛ lɛ wɛ bɔsɔ kamanklasɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ? ² Bitɛ lɛ nti mi ditiki nɛmfɔ. Onanto eto Lɛwɔnɔ nɛ bɛfoo, bɛfo ni eye lɛ kɔfi komɛ buyifo ɛsuɛ lee, eye lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ bɔnɔ kafɔ ni kanɔ ɛsuɛ? ³ Bamumu bini nkoma? Se bitsyɛ nkpe kasɔ ku Onanto eto Lɛwɔnɔ eto ɛsuɔalee, bɛla bɛnle mɔmɔ biɛ biefi mi kosate eto ɛsuɔale belɔsɛ? ⁴ Nyale, bɛla biɛ nnya kenke ɛsuɛ bɛye bɪnyɛ, yifo ebimbale? Fɛɛ yembuyifo ebimbale nko nkpe! ⁵ Kase bɪyifo lɛ kɔfi ɛsuɛ eso Onanto difi wɛ Lɛwɔnɔ ɔtɛ mi, nya ɔnle ayanisa buyifo lɛ mi nti lee, eye lɛ kase biano wɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ kafɔ ni kanɔ eso?

⁶ Bibu Abraham bebe lɛ kase Awɔnisa Kenke nle bɔtɛyi nkɛ, “Se ɔfo Onanto ɔnɔ esoo, Onanto ɛnyɛ nkɛ ɔyifo utidi sɛɛ.”

⁷ Nyaso ele bɛ bɪnyɛ bitsyɛ lekpo biɛ mba nkpe bokfokanɔ, mɛ ni Abraham eto behi nɛ. ⁸ Awɔnisa Kenke nyamɛ ɛtɛyi itsyɛ nkɛ Onanto ebɔlo wɛ ku mba lenni Yudafo eto nti. Nyaso Awɔnisa Kenke ɛbɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ letsya ɔtɛ Abraham nkɛ, “Eye lɛ fɛ ɛsuɛ Onanto ebokpo betidi kenke atsyɔ.” ⁹ Abraham ɛfo ɔnɔ, nyaso bɛkpo wɛ atsyɔ nya ku mba kenke lɛfo bɛnɔ tsya.

¹⁰ Ekudi te itɛ mba nsi nkpe lɛ afi ɛsuɛ, itsyise bɛwɔni bɛtsyɛ lɛ Awɔnisa Kenke ɛsuɛ bɛ, “Utsyua saa ke lembutsyue asa

nnya kenke bawoni bákpe læ Afi eto Kukue kotoo, ekudi ebutækæko wæ.”¹¹ Sitiinti ekpra wuee bänkæ Onanto eembu kuutsyuæ saa nkæ uyifo ɔsɛɛ eye læ kase úyifo læ kofi komæ æsuæ eso, itsyise bawoni bákpe læ Awonisa Kenke æsuæ bæ, “Útidi wæ ke díyifo ɔsɛɛ læ Onanto eto ənæmi eye læ bofokano æsuæ, wæ hã luusie nkpæ nɛ.”¹² Fɛɛ kofi komæ ménfi kukætsyuæ læ bofokano æsuæ. Bomu fe kase Awonisa Kenke leteyi, “Útsyuæ saa ke leeyifo læ lesa saa næ kofi komæ læto æsuæ, ebusiæ nkpæ eye læ nnya æsuæ.”

¹³ Fɛɛ se Kristo léfiani ekudi læ bo disi esoo, úlækæ bo utsyiko læ kofi komæ eto ekudi æsuæ, itsyise bawoni bákpe læ Awonisa Kenke æsuæ bänkæ, “Onanto eto ekudi ebutækæko utsyuæ saa wæ boolo læ bofakasæ læ uyi æsuæ.”¹⁴ Kristo éyifo nyamfo bæ læ atsyokpokpro nnya Onanto leteyi utsyæ nkæ yuutækæko Abraham, læ itækæko mba lenni Yudafɔ tsya eye læ Kristo Yesu æsuæ, bæ læ eye læ bofokano æsuæ, bo tsya læ bofo Lewɔnɔ næ Onanto dítsyæ kenye útsyæ bo.

Letekæke Ditsyuæ Kpe Læ Kofi Ku Kenyetsyætsyæ Eto Nti.

¹⁵ Mɔ bayimi, nla miæ meefi dítsyæbi dítsyuæ nkatæsæ ko bo diyi saa diyi eto nkpæ bo bunsu. Læ betidi inuæ átɔnɔ nya báse uyi læ ditiki dítsyuæ æsuæ, mæ nti eto kuutsyuæ æmbæ kusu laaba ni nye ufi kulesa okpe læ ni.¹⁶ Kase inii, kenye ka Onanto dítsyæ, útsyæ ke útæ Abraham ku wæ ubi. Nya læ Awonisa Kenke eto Kukue æsuæ, Onanto méndi etiki ɔteyi nkæ Abraham ku wæ bebi. Læ ɔteyi nkæ ku wæ bebi, nyale elɛ bote bæ bebi bamæ fui. Bomu nnya ɔteyi ni nkæ wæ ubi. Nya nyamfo læ bote nkæ utidi oni kplɔ onlɛ. Nya utidi æmæ ni Kristo.¹⁷ Lesa næ minlɛ bɔteyi ni bänkæ, Onanto ákle kenye ku Abraham, nya útsyæ kenye nkæ wuuyifo læ ke æsuæ. Nyale lofa ana alɛ fosi ana ku awosi ɔtsyæ læ nnya kama eto kofi ko Onanto díta Moses, embofo kenye ka Onanto lékle útsyæ mfɔ bɔninsæ.¹⁸ Nya læ Onanto eto ɔtæsæ nyamæ ye læ kofi komæ æsuæ, nyale yinsiye læ wæ kenyetsyætsyæ kama æsuæ. Fɛɛ inni nko ini. Bomu eye læ Onanto kosate eto lefonæ æsuæ, nya úfi ɔtæsæ nyamæ útsyæ kenye útæ Abraham nɛ.

¹⁹ Nyale be ni kofi komæ eto kutækæ kon? Béfi kofi komæ báboko bæ læ bunyæ lesa næ ni lebuæ, nya yuutsyæ nko isu ese lefe næ Abraham eto ubi æmæ luubæ. Wæ ini eso Onanto dítsyæ kenye kamæ nɛ. Onanto eto batɔnkpe léfo kofi komæ báboko bo eye læ utidi wæ nýæ læ bonko Onanto læ nti.²⁰ Fɛɛ utidi lænti mensife, se ini wæ oni æmæ ke nle lesa saa buyifo eso. Nya wæ oni æmæ ni Onanto.

Kofi Ayenko Bo Bæ Bunyæ Kristo.

²¹ Bote yenlɛ bæ kofi komæ nýæ læ Onanto eto kenyetsyætsyæ æsuæ? Owo lo, kulefe! Itsyise læ nnya ete kofi komæ nkpe æsuæale bæ kutæ utidinini nkpæ, eni efe bæ utsyuæ saa ebuyifo læ kofi æsuæ læ uyifo ɔsɛɛ læ Onanto eto ənæmi.²² Fɛɛ Awonisa Kenke eto Kukue áteyi nkæ kawunsie kenke kpe læ lebuæ eto æsuæale kalo, nyaso ɔtæsæ nnya Onanto dítsyæ kenye útsyæ nkæ wuutæ betidi bæ nkpe bofokano læ Yesu Kristo æsuæ, mæ ni mba Onanto leefi kætæ nɛ.

²³ Fɛɛ isu ese lefe næ bofokano læ Kristo æsuæ díbæ, kofi komæ éti bo kokpe fe mba béti bákpe banlabɛ læ diyo isu ese lefe næ Onanto luulækæ bofokano læ Kristo bomfo oboko.²⁴ Nyaso kofi komæ ékabe bo, isu ese lefe næ Kristo díbæ, bæ læ buyifo baseɛ læ Onanto eto ənæmi eye læ bofokano æsuæ.²⁵ Nya mɔmɔ se Kristo bofokano díkæbæ, kofi komæ ensiabe bo.

²⁶ Mimbɛ kenke áfiani Onanto eto bebi eye læ Kristo Yesu bofokano æsuæ.²⁷ Mimba kenke léfo ntufɛsɛfɛsɛ eto lekpra næmæ bæ læ biyifo bani ku Kristo, bifi Kristo bekke fe awu seka.²⁸ Nyaso letekeke saa ensibæ læ Yudanyæ nye Grikinyæ eto nti, lee ndomunyæ nye nwæ nsi læ wæ æsuæ æsuæ eto nti lee osani nye usio eto nti. Itsyise mimbɛ kenke áfiani bani læ lɔniyifoyifo ku Kristo Yesu æsuæ.²⁹ Læ biyifo Kristo eto oleɛ, itæ bæ biyifo Abraham eto kafa eto bebi, itæ bæ biyifo kenye ka Onanto dítsyæ eto mba luudi ke bikæ.

4

¹ Lesa næ minlɛ bɔteyi ni bänkæ, lefe næ ubi wæ luudi wæ anto eto bikæ fe díyifo dikpefi, ubi æmæ eyifo fe utidi wæ ni ndomunyæ seka. Itɛ bæ lesa saa eyifo wæ lele tsya fe.² Lefe næ uni dikpefi, betidi kpe laabe wæ kale wæ ku wæ bikæ ola isu ese lefe næ wæ anto dítsyæ.³ Nko æmæ ke ini itæ bo æmæ tsya læ bo sikpefi lefe, bɔkɛ læ awɔnɔ nya lékɛ læ kawunsie eto æsuæale kalo fe ndomufɔ seka.⁴ Fɛɛ se lefe næmæ léyoo, Onanto átsyese wæ kosate eto ubi. Úta usio ále wæ nya ɔkɛ læ Yudafɔ eto kofi kalo⁵ bæ læ ofo mæ disi eto kayo utæ mba nkpe læ kofi komæ kalo bæ læ bofiani wæ Onanto kosate eto bebi.⁶ Onanto aala nkæ wælækæ ote nkæ wæ bebi bini, nyaso ɔtsyese wæ Ubi eto Lewɔnɔ læ bo utu kæmiæ katɛyi nkæ, “Abba” eto kasɔ ni nkæ, “Mɔ Anto!”⁷ Nko ini bæ læ Onanto esoo, ensini ndomunyæ bio, bomu Onanto eto ubi wæ luudi wæ bikæ.

Paulo Eto Nsusu Elæ Wæ Læ Galatiafo Ésuæ.

⁸ Lefe nà léfe mæ, bíante Onanto, nyaso bíyifo ndomufò bità əsuəale nya lenni Onanto eto ale. ⁹ FEE mómò əmə bimfi binyi Onanto nye mótəyi minkə Onanto mfe nyi mii, besò belà biə biesinkli bifi əsuə bitə kawunsia eto awonə nnyə ləmbə əsuəale saa? Besò belà biə biafiani mæ ndomufò bio? ¹⁰ Nya biləkə eyi ku afa ku lefe ku ale ətsyuə bitsyə nya biesu keyifo akpa ətsyuə lə nnya əsuə? ¹¹ Sikpi aale mē kətə mi lə nnya əsuə. Nya yeeyifo mē fe keyifo ka mínyifo míntə mi kenke eyifo kebimba.

¹² Mò bayimi, nle mi lekpakpa miə bekase mē lə bele mē. Itsyise mintsya te fe mi ke. Nya biényifo mē kabua saa. ¹³ Biokloma diyi tute nà mímbə mi oflò mfóo, se ini Ditiki SEE nəmə ete mímbə míntəyi mii, əsuə tsya mánke mē ale. ¹⁴ Itə bə kase əsuə dítsyə mē ini bufi lékpe mē bulə nya diyifo mi boto kabe tsyaa, biyani mē bitsyə nye bəni mē. Bomu befo mē fe kase biofo Onanto eto ɔtonkpe, nya béfo mē tsya fe kase biofo Kristo Yesu əmə kosate. ¹⁵ Disuəyuə ku lelabi nà béte mē lefe nəmfo, se yéfe mómò? Moofó nnya adansie budi katəyi minkə, lə nnya ete yoofò kusu butə eni bitatəyi biə biənə mi ənəmi biləkə bitə mē fē. ¹⁶ Lee, se míntəyi mi ditiki nəmə eto ɔnukuale eso mímfiani mi olo?

¹⁷ Mba ləsəsə ənəmi lə mi əsuəə, bəwə ete banle mi. Kusu ete banle bəbəbe bə lə bəfə mi lə mē əsuə, bə lə bitsyí bəwuninsə bifi mi əsuə bitə mē hā mate eso. ¹⁸ Elekə bə ənəmi sēe utidi lə lesa sēe eto buyifo əsuə titlu lə nsusu bə eso nkə weeyifo lesa nəmə lə lelekə. Nya ele bə itsyə nko lefe saa inni lə lefe nà minkpe mi lə oflò hā ete. ¹⁹ Mò bebi lala! Iyifo fe kase ambe laake lə kalelefo eto bunə əsuə, nko ke minlə kanyi bunyə lə mi disi isu ese lefe nə muunyə miə Kristo eto ditsyəbi edufə mi lə əsuə kenke nē. ²⁰ Lə mi oflò minkpe mómò, eni elekə itə mē tinti, nya mò ɔkə ta floma iləkə ete kase binte itə mē. Ele mē bulə tinti lə lekəsi lə kase binte əsuə!

Etiki Itsyi Lə Hagar Ku Sara Əsuə.

²¹ Nla miə maato mimba lela biə kəfi komə təkə mi kato etiki nyamfo, bənle bəno kase kəfi komə nle bətəyi? ²² Kələ bətəyi nkə, bebisaibi inuə lekə Abraham. Utute ni ndomunyəsio eto ole. Nya unuəfə eyifo diyə eto kusia ko bətə wə eto ole. ²³ Ubi wə ndomunyəsio əmə léle útə wə, bále wə fe kase osani ku usio ləəsia kale ubi. FEE ubi nuəfə əmə ábo utsyi lə diyə eto kusia ko bətə wə əsuə wə ini ətəsa nnya Onanto letəyi útsyə lə lefe nə osani ku usio dimensibe kusu itə bolé.

²⁴ Asa nyamfo lə asa ətsyuə eto okle bote. Besio inuə bamfo nýə lə kenyekekəle koko ku kafəfo eto kenye. Mə oni ni Hagar, nya bebi bə óle, eyifo ndomufò, nya inýə itə kenye ka bákə lə Sinai eto Kótini. ²⁵ Hagar wə nýə itə Sinai eto Kótini lə Arabia eto kaso əsuəə, eyifo fe lekpa nə nle bote kase mmi eto Yerusalem ku mba nkpe lə wə kenke nsi ni ndomufò kokooko. ²⁶ FEE Yerusalem wə nkpe kato ale si ute lə wə əsuə əsuə. Wə ni nýə itə bə ambe nē. ²⁷ Itsyise Awónisa Kenke eto Kukue átəyi nkə,

“Fə okonə, nyə disuəyuə!

Fə usio wə dímanle tó ubi ənyə, fā ku disuəyuə eto binəntu,

fə nwə dímanýə kalelefo eto bunə tó ənyə!

Itsyise usio wə wə usə dílakə nsusu lə wə əsuəə,

wə bebi ebufui baso usio wə nsi ku kusə lefe saa eto bale.”

²⁸ Nya mómò, mò bayimi, mi eyifo Onanto eto bebi eyə lə wə kenye ka útsyə əsuə fe kase útsyə Isak eto kale fe bále wə. ²⁹ Lefe nəmfo, nwə bále fe kase utidinini laale ubii, áti ubi wə bále eyə lə Onanto eto Lewónə əsuə kama nkə lə okpe wə bulə, nya nko ke insi inte mmi nē. ³⁰ FEE bə Awónisa Kenke eto Kukue nle bətəyi? Kótəyi nkə, “La ndomunyəsio əmə ku wə ubi lə bedu, itsyise ndomunyəsio eto ubi əmə əmbəke kedikə saa ku diyə eto usio əmə eto ole lə mə anto eto bikə əsuə.” ³¹ Lə nyamfo esoo, mò bayimi, bunní ndomunyəsio əmə eto bebi, bomu diyə eto kusia komə eto bale buni.

5

Bisi Bekə Lə Kristo Eto Əsuə Eto Kalə.

¹ Kristo əlakə bə nkə lə busia lə bə əsuə əsuə. Nyaso bińyə kekeleke, biəntə lə banyinkə mi bakpe lə kaso bə lə bisi befiani ndomufò bio.

² Bəno nyamfo! Mò, Paulo, nle mi bətəyi minkə lə bitə bála mi leloo, nyaale biényə kutəkə saa lə Kristo əsuə. ³ Nsi nle mi ato bukə bio minkə, utsyuə saa ke loɔtonə bala wə lelo, nyaale usi ufi kəfi koko komə okle əsuə nya ele bə uyifo lə ko əsuə. ⁴ Mimba nle bokplatsya biə bieyifo basee lə Onanto eto ənəmi lə buyifo lə kəfi komə əsuə, te biə bíləkə mi əsuə bitsyiko lə Kristo əsuə. Nya biensi embunyə Onanto eto lefonə bio. ⁵ Bə ale, bə kusubebe ni bənkə Onanto ebuyifo bə basee lə wə əsuəale əsuə itsyise bófo Onanto eto Lewónə nəmə eyə lə bə bofokanə əsuə. ⁶ Lə buyifo bani ku Kristo Yesuu, bála utsyuə lelo o-o, bánla o-o, yenyifo kulesa. Lesa nə nso bofe ete ni

bofokano bo nye læ bo bətsyuə eto lelabi əsuə.

⁷ Koo bəkakplatsya tinti. Owoe diti mi kusu nkə bientsyue onukuale əmə koto? ⁸ Inni Onanto wə lékpadi mi oboko letsyi mi nsusu əwuninsə nko. ⁹ Əyankisəsa seke ete baakpe læ nnamfowəwə əsuə fə boataka. ¹⁰ Mifo nno miə Bonamute ebutə nkə boensiembofo kuutsyuə bamba saa eto nsusu enso mo nle hā. Nya nwəə ke nle mi nsusu bətsyi kawuninsə tsyaa, Onanto ebunə wə koto kokooko. ¹¹ Mo bayimi, læ nnya ete minsi minle letsya bobə kate betidi miə ele bə bala lelo kokooko, besə bənsi banle mē kama bəti? Lə nko ini, nyalə mo letsyabebe itsyi læ Kristo eto ukpə læ uyikabie əsuə emboboko bulə saa nkpə. ¹² Nla miə eni betidi bə nle mi nsusu bulə bokpe sukosə seto, læ bəkə əsuə kula tsya ko ete læ elo!

¹³ Mo bayimi, bokpadi bākpadi mi bāboko bə bibə bisie læ mi əsuə əsuə. Fəe mi busie læ mi əsuə əsuəə, menyifo kusutətə itə mi abuayifoyifo. Bomuu, ele bə bifi nnya læ mi bətsyuə bəwunsəko læ lelabi əsuə. ¹⁴ Itsyise kəfi komə eto nnya kənlə bəteyi kenke ete ni bənkə, “Lə fə əyimitsyuə fe kase faala fə əsuə.” ¹⁵ Fəe bəkpə kobə kukəno bə læ bəle asafimfi buyifo bətsyuə, kəmuə bətsyuə kayimii, nyalə biəbə bətsyuə bətsyləsə kalosə.

Onanto Eto Lewəno Ku Utidi Eto Ditsyəbi.

¹⁶ Nya minle mi bəteyi ni nkə bitə læ Onanto eto Lewəno læ lete mi kase biusie nkpə, læ itə bə bəye bəye læ utidi eto ditsyəbi eto asa nnya yəənə utidi kakpe əsuə. ¹⁷ Itsyise lesa nə utidi eto ditsyəbi laala, nya læ lesa nə Lewəno laala əsuə nya lesa nə Lewəno tsya laala, nya læ lesa nə utidi eto ditsyəbi tsya laala əsuə. Asakpa ənuə nyamfo eyifo balo læ bətsyuə əsuə, nnya eto kaso ni bənkə biembofo lesa nə ke biala buyifo. ¹⁸ Lə Lewəno nəmə nyenکو mii, ete bə binsibə læ kofi komə kalo.

¹⁹ Lesa nə utidi eto ditsyəbi leeyifo akpa wuee. Diate ni ditsyəbi læ sənodi, asinsa yifoyifo ku akuensa yifoyifo, ²⁰ læ bəfiə kpakpa ku læ sesilolo əsuə. Kolo tsyətsyə ku ndiə diədiə, kənənsə ku kəfo nyinsənyinsə ku mo ale hā læ ələkə əsuə. Nyamfo eesənsə betidi ku etsyukpa eto nti ²¹ yəətə kənəminse, sitekpe ku disuəyuə bimbə nyənyə ku nyamfo eto kakle. Nle mi kələ bələ læ nyamfo əsuə fe kase minkakaboteyi læ lefe nə ləfe mē miə betidi bə leeyifo asa nyamfo eto kaklee, embunə kediko læ Onanto eto sekakediko!

²² Fəe Lewəno eto asa nnya laabə ketsyi ni əsuə ni lelabi ku disuəyuə ku diyuə,

disuətsyə ku kafəokpə ku leləkesə ku asayifoyifo læ kusu sēə əsuə ²³ ku əsuə kasə bobokosə ku əsuə bumuə kalə. Kəfi saa əmbə nya læ asa nyamfo əsuə. ²⁴ Nya mba ni Kristo Yesu eto balee, əbəsə læ uyikabie əsuə mə əsuə eto sinə eto ditsyəbi ku nnya laale mə okəə kənə mə kakpe læ lebuə əsuəə, bālo. ²⁵ Nya se ini Lewəno nəmə əsuə bənyə bunsu nkpəə, nyalə bitə læ busie nkpə læ Lewəno nəmə eto lelabi əsuə. ²⁶ Biəntə læ bobesə bo əsuə kato, nye bunyə əblə bokpe bətsyuə, nye bosēsə ənəmi læ bətsyuə əsuə.

6

Bəwunsəko Bətsyuə.

¹ Mo bayimi, læ lebuə əbə ləso utsyuə ani læ mi nti, ele bə mi mba Onanto eto Lewəno nyenکو tsyəsəko wə buə bələ wə bitsyə bə læ əye lebuə nəmə buyifo. Fəe bebe mi disi kukəno bə mi tsya mendufə læ bulə bomfo eto okle kəmiə. ² Bəwunsəko bətsyuə læ bulə əsuə bə əye læ nnya əsuəə, biəye læ Kristo eto kəfi ko okpe mi əsuə. ³ Lə utsyuə ebu nkə utsyuə eto okle uni fə unni nko, wə əsuə ete ənlə bəwə. ⁴ Ele bə utsyuə saa to wə əsuə obe. Lə unyə nkə ələkə, nyalə wofo wə əsuə kato bobesə læ nnya uyifo əsuə, fəe inni bə læ ufi nnya okatesəko ku utsyuə bamba saa eto ale tsya. ⁵ Itsyise ele bə utsyuə saa tsyi wə kosate eto bilə.

⁶ Utidi wə banle Ditiki Sēə nəmə bofokano botee, ele bə wuntsya ufi asa sēə nnya kenke nkpə wə usie ku wə oteasa.

⁷ Kuutsyuə saa manwə wə əsuə. Itsyise kuutsyuə saa embofo Onanto sibuki bubu. Lesa nə ke utidi laato, ni ke wəfəəsə nē. ⁸ Lə áto asa læ sinə eto alasa əsuəə, asa nnya fuufəsə ni ukpə. Fəe læ áto asa læ Lewəno əsuəə, lesa nə fuufəsə ni nkpə manlo. ⁹ Bəəntə læ ani læ elo bo læ kasebuyifo əsuə. Itsyise læ ani manlo boo, lefe ebubə nə buufəsə lesa nə bóto. ¹⁰ Nyaso se kusu nsi nkpə boo, bitə læ buyifo kaseə butə utsyuə saa, enso kulaa ni mba buyifo ləni ko læ bofokano læ Kristo əsuə.

Lesa Nə Lefe Itə Bo Ni Nkpə Fəfo Siasia.

¹¹ Bebe awənisa kplə nnya mimi mo kosate eto koni miwəni mfo.

¹² Betidi bə nle mi bonyinkə kakpe bənkə belə alo mfo, mə ni mba laabesə əsuə kato læ əsuə eto asa əsuə nē. Beeyifo nyamfo læ betidi læ baye mə bulə bokpe læ Kristo eto ukpə læ uyikabie eto Ditiki Sēə nəmə eso. ¹³ Mba laala alo mfo kulaa tsya entsyue kəfi komə koto. Fəe baala bə mi tsya la alo bə læ babesə əsuə kato bə mi tsya efi mi əsuə bəkpə læ mə kəfi kalo, bitə bala mi alo. ¹⁴ Mo ale, mensila miə maabesə

mɔ əsuə kato enso lə ukpə wə Yesu Kristo dikpə lə uyikabie əsuə. Itsyise eyɛ lə wə ukpə lə uyikabie əsuə nya básɔ kawunsiə kamə lə uyikabie əsuə lə mɔ disi. Nya eyɛ lə Kristo əmə kē əsuə nya básɔ mintsya lə uyikabie əsuə itə kawunsiə mensile kulesa saa itə mɛ. ¹⁵ Bala utsyuə lelo o-o, bánla utsyuə lelo o-o, nnya mamfé. Bomu utidi fɔfɔ bofiani ni nnya lefé nɛ. ¹⁶ Onanto eto diyuə ku kamisə nyənyə lə disiaŋko mba laaye lə kusu komfo əsuə lə mə nkpə, ku Onanto eto betidi kenke.

¹⁷ Fefɛɛ, kuutsyuə saa mensilosə mɛ ɔnwɛ, itsyise mɔɔ, bɛmɔ bia ntəkə mɛ lə əsuə, lə bote bə Yesu eto ndomunyə mini.

¹⁸ Mɔ bayimi, nɛ bɔtɔ miə Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disiaŋko mible kenke. Ibə itə.

EFESOFJ Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Ʋtɔ Efesofj

¹ Mɔ, Paulo, wɛ ɛyɛ lɛ Onanto eto lelabi ɛsua eso mini Kristo Yesu eto ɔtonkpee, mɔ nle kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mimba lɛfo Onanto bɛnɔ nkpe lɛ Efeso nya biyifo bani ku Kristo Yesu nya bietsyue wɛ etiki koto. ² Lɛ Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo lɛ befi mɛ lefonɛ ku diyua bɛtɛ mi.

Onanto Aakpo Bo Atsyɔ Lɛ Kristo Eso.

³ Bitɛ lɛ bɔsɔ Onanto wɛ ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto ani. Wɛ ni nwɛ difi lɛwɔnɔ eto atsyɔkɔkɔpo nya nkpe kato kenke Ʋtɛ bo, se buyifo bani ku Kristo eso. ⁴ Itsyise fɛ Onanto lɛ uyifo kawunsia, wɔulɛkɛ bo utsyɛ koko nkɛ lɛ bubɛ buyifo bani ku Kristo, bɛ lɛ buyifo kenke ku mba ɛsua lebuɛ lɛmbɔkɛ lɛ ɛsua lɛ wɛ ɛnɛmi. ⁵ Se Onanto laala bo eso, wɔutsyue utsyɛ koko nkɛ ɛyɛ lɛ bo loniyifoyifo ku Yesu Kristo eso, lɛ bubɛ bofiani wɛ bebi. Nyamfo kon didi wɛ nsusu kokoko nɛ. ⁶ Lɛ nyamfo eso ele bɛ bɔtesɛ Onanto lɛ wɛ lefonɛ kplɛ nɛ Ʋfi Ʋtɛ bo kafo faa ɛyɛ lɛ wɛ ubi lala ɛsua eso. ⁷ Itsyise ɛyɛ lɛ Kristo eto kɔtɔ ɛsua, bɔnyɛ bofo, nyamfo ni bɛ bɔnyɛ abua eto bufikatsyɛ. Nte Onanto eto lefonɛ kplɛ eto okle ni nɛ Ʋfi Ʋtɛ bo mfo. ⁸ Lefonɛ nɛ eto kakle lɛmbɛ bɔtɛyi. Ʋyɛ lɛ wɛ kobetete ku kase wɛ nsusu nyi lesa saa eso. ⁹ Ʋtɛ bɔnɔ kasɔ ɛkpa wuee ketsyue kulakula ka bɛyifo bɛtsyɛ itɛ kɛ bolosɛ ɛyɛ lɛ Kristo ɛsua. ¹⁰ Nyamfo ni bɛnkɛ lɛ lefe nɛmɛ ayoo, bookpa eyifosa kenke bakɔ, lesa saa nɛ nkpe kato ku kasɔ nya boofi asa nyamfo kenke bakpe lɛ Kristo eto kalo.

¹¹ Onanto ɛtɛ lesa saa ɛbɛ itɛ fe kase ɔla. Nya Onanto dilɛkɛ bo nkɛ bofiani wɛ betidi ɛyɛ lɛ bo loniyifoyifo ku Kristo lɛ lesa nɛ Ʋtsyue Ʋtsyɛ taa kasɔ ketsyikoko kɛ ɛsua. ¹² Nyaso bitɛ bomba ni betidi tute Onanto dilɛkɛ Ʋtsyɛ kokoko bɔnlɛ kusu bobɛ itɛ Kristo, lɛ busiɛ nkɛpɛ bɔtesɛ Onanto eto diyɛnde. ¹³ Nya mi tsya lɛfiani Onanto eto betidi se bɛnɔ ɔnukualetiki nɛmɛ ini Ditiki Sɛɛ nɛmɛ eto letsyabebe, bɛ bɔnyɛ bofo, itsyise bɛfo wɛ bɛnɔ eso. Ʋfi Lɛwɔnɔ Kenke nɛ eto kenye ɔtɛyi Ʋtsyɛ nkɛ wootsyese bo, Ʋtsyɛ mi lekpo nkɛ biyifo wɛ bale. ¹⁴ Lɛwɔnɔ nɛmfo ni nnya Onanto difi ɔse uyi Ʋtɛ bo nkɛ bo tsya ebunyɛ asa nnya Ʋtsyɛ kenye Ʋtɛ mba ni wɛ bale kokooko. Uyisese ɛmfo lɛ bo bɔte bɛ Onanto ebutɛ bomba ni wɛ bale nya kediko lɛ wɛ. Bitɛ bɔtesɛ wɛ diyɛnde!

Paulo Ʋto Ola Lɛ Mba Lɛfo Kukue Komfo Eto Disi.

¹⁵ Lɛ nyamfo eso, idu lɛ lefe nɛ mɔnɔ miɛ bɛfo Bonamute Yesu bɛnɔ, ku kase biala mba kenke dikafo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ banɔ, ¹⁶ maanye Onanto ani bɔsɔ lɛ mi disɛ. Maakloma mi lefe saa lɛ mɔ olatoto ɛsua. ¹⁷ Nya maato Onanto wɛ ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto, ɔkenkenyɛ kenke mi Ʋtɛ mi wɛ Lɛwɔnɔ nɛ luutɛ bitsyɛ ɛnɛ nya lɛ ulɛkɛ Onanto ɛmɛ ote mi, bɛ lɛ betɛ wɛ kukɔnɔ. ¹⁸ Nya maato wɛ mɔnkɛ lɛ ɔsini mi ɛnɛmi, bɛ lɛ bɔnyɛ nnya eso ɔkpadi mi ɔboko nkɛ lɛ bibɛ betɛ kusubebe ko eso ɔkpadi mi ku kase atsyɔkɔkɔpo itɛ mba ni wɛ bale, lefo koya ¹⁹ ku kase wɛ ɛsuɛale kplɛ nyamɛ nle keyifo kekɛle lɛ bomba lɛfo wɛ bɔnɔ ɛsua. Nya ɛsuɛale nyamfo, nnya nle keyifo lɛ bo, lekateko wɛ ɛsuɛale kplɛ nyamɛ, ²⁰ nnya Ʋfi ɔtakasɛ Kristo utsyiko ɔkɔmɛ Ʋbɛ nkɛpɛ nya Ʋfi wɛ Ʋtsyɛ lɛ wɛ kodiani lɛ kato kenke. ²¹ Mfɔ Kristo nsi ɔnlɛ seka budi nya kato eto sekadidi saa ku kasɔ mfo eto ɛsuɛale saa ɛsua ku ɛsuɛale bamba saa nkpe wɛ kalo. Wɛ diye teke kato ɛsuɛale saa ku sekakediko saa lɛ kawunsia kamfo ku nka nsi luuba. ²² Onanto ɛfi lesa saa ɔkpe lɛ Kristo eto akpa kalo nya Ʋfi wɛ Ʋtɛ bafokanɔfo eto etsyukpa kenke fe asa kenke eto Onamute wɛ nso kenke. ²³ Bafokanɔfo bamfo ni Kristo eto ɛsua nnya ditɛ ɔflɛ kenke, nya Kristo tsya ni nwɛ lɛtɛtɛ asa nnya kenke laafɛ kalo.

2

Onanto Ditɛ Nkɛ Bɔnyɛ Nkpe Ʋyɛ Lɛ Kristo Ʋsua.

¹ Kɔɔ se bɛta bibu nya biyifo lebuɛ itsyi lɛ mi koto mentsyuamentsyue ɛsua eso, biyifo fe betidi ba dilɛke lɛ lɛwɔnɔ ɛsua. ² Lefe nɛmfɔo, bisia nkɛpɛ fe kawunsia bua kamfo eto nkɛpɛsiasia seka. Bitɛkɛko ɛsuɛale nnya nle difule kato eto seka budi eto kama. Wɛ ni lɛwɔnɔ nɛ nle keyifo mɔmɔ lɛ mba leni bɛ bembutsyue Onanto koto. ³ Lɛ sitintii, bomblɛ kenke ɔtsyɛ fe mɛ nya busia nkɛpɛ lɛ bo alasa ɛsua, lɛ kase inɔyɛ itɛ bo ɛsua eto sinɛ ku nsusu seka. Ditsyɛbi nɛmfɔ lɛkɛ lɛ bo eso Onanto dinyɛ ɔbɔlɛ ɔkpe bo, fe kase Ʋnyɛ ɔkpe kawunsia eto betidi kenke, Ʋnɛ mɛ koto nɛ. ⁴ Fɛɛ se Onanto eto kaminsɛnyɛnyɛ itɛ bo mɔni nya kaseko lɛmbɛ lɛ lelabi kplɛ nɛ onkpe Ʋtɛ bo eso, ⁵ se bɔkpɛ lɛ lɛwɔnɔ ɛsua lɛ bo abua yifoyifo eso, Ʋtɛ busikli bɔbɛ nkɛpɛ ku Kristo. Nya ɛyɛ lɛ Onanto eto lefonɛ ɛsua, bɔnyɛ bofokatɛ nɛ. ⁶ Se buyifo bani ku Kristo Yesu eso, ɔtakasɛ bo Ʋnyɛnsɛ ku wɛ, nya Ʋtɛ buudi seka

ku Kristo læ kato. ⁷ Onanto éyifo nyamfo nkæ læ ufi ote mba luubæ kama kenke wæ lefonæ næ læmbæ bokatesæko ku kulesa saa ku wæ kafæokpæ læ kase únýæ bo kaminæ læ Kristo Yesu eso. ⁸⁻⁹ Itsyise eye læ Onanto eto lefonæ eso bínýæ bofokætæ, se béfo wæ beno eso. Nya inni læ mi kosate eto kulesa saa eto buyifo eso. Bomu iyifo Onanto eto ætæsa nnya úfi útæ bæ læ kuutsyua saa læ oyæ æsua kato bobesæ læ nnya æsua. ¹⁰ Onanto díyifo bo ku wæ kosate eto ani nkæ læ buyifo bani ku Kristo Yesu nkæ læ busiæ kasæ yifoyifo eto nkpæ bo wæ kosate lælo utsyæ nkæ bubæ busiæ.

Kristo Éfi Betidi Kenke Jkæ Beyifo Bani.

¹¹ Bekloma biæ biámbo bitsyi læ Yudafo æsua, bomu bále mi fe betidi ba lenyi Onanto. Yudafo eyifo mba laala alo, nya baaka mi bafefæ bæ betidi laanla alo. Fæe sitintii, mba laala alo eeyifo æsua eto sinæ eto lekpa næ betidi leefi ani keeyifo. ¹² Bekloma biæ læ lefe næmfóo, bínýæ kosæse læ Kristo oflo nya bíyifo bafu nya biényifo Onanto eto betidi ba úlækæ fe kase Yudafo. Nya bíanæ læ kenye ka Onanto lékle ku wæ betidi ku asa nnya eto kenye útsyæ ku mæ. Nya isi enso ni bæ kusubebe kukutsyua saa manke mi itæ kulesa nya Onanto saa tsya manke mi. ¹³ Fæe mómoo, eye læ Kristo eto ukpæ wæ úkpæ læ disi æsuaæ, bóokpa mi mba dínyæ kosæse ko tsya bíbæ bíyifo bani ku Kristo Yesu.

¹⁴ Itsyise Kristo kosate léboko diyua læ bo nti læ lefe næ eto lefe únæ lóniyifoyifo óboko Yudafo ku mba lenni Yudafo nti. Nya úfi wæ æsua óba kekisi ka nte fe ofati wæ leke læ mi nti úlækæ. ¹⁵ Úlækæ Yudafo eto kofi ku mæ akpayifoyifo lenti eye læ mæ nkpæ bo úsiæ læ æsua eto sinæ æsua bæ læ oko akpa ænuæ nyamæ beyifo mæ utidi fofó oni bæ læ beyifo bani ku wæ, itæ læ diyua læ dibæ læ mæ nti. ¹⁶ Eye læ Kristo eto ukpæ wæ úkpæ læ uyikabie æsuaæ, ókpla kædiæ ka leke læ akpa ænuæ nyamæ eto nti. Nya eye læ ukpæ æmæ æsuaæ, ótsyasæ betidi akpa ænuæ bamæ eto nti béyifo utidi oni nya úyifo mæ bani ku Onanto. ¹⁷ Nyaso se Kristo dibæ, óbe diyua eto Ditiki Sæe letsya útæ mi betidi ba letsyonko Onanto ku bomba lefi wæ. ¹⁸ Eye læ Kristo æsua nnya bo akpa ænuæ nyamæ kenke, Yudafo ku mba lenni Yudafo eye læ Lewóno Kenke æsuaæ, bofo buínýæ læ Anto Onanto eto ænæmi.

¹⁹ Nyaso mimba lenni Yudafo ensini bafu ku bayekusutidi bio. Biyifo betidi bani ku mba ni Onanto eto bebi, ku bëmæmbi læ wæ diyoo eto betidi nti. ²⁰ Mi tsya eyifo fe ofati wæ báto bætækæ kekleke læ ketsyikoko eto leba næ batónkpe ku bányelækæti lékpe læ kasó nya Kristo Yesu kosate ni oseke æmæ. ²¹ Wæ ni utidi wæ lekóbe diyoo næ báto

bætækæ mfó eto akpa nnya kenke oko, nya útæ léfiani Onanto eto kedikatækó kenke. ²² Nya læ mi lóniyifoyifo ku wææ, bale mi tsya booto fe diyoo kakó ku mi bætsyua bæ læ befiani kæsiækó itæ Onanto eye læ wæ Lewóno næmæ æsua.

3

Paulo Éfi Ditiki Sæe Næmæ Úsuko Betidi Ba Lenni Yudafo.

¹ Læ nyamfo esoo, mæ, Paulo, wæ bakpe læ Aba eto diyoo læ Kristo Yesu eto disi læ mi mba lenni Yudafo esoo, maato ola kætæ Onanto. ² Sitintii, mfo nno miæ bíóno kase Onanto læ wæ lefonæ æsuaæ, difi keyifo kamfo ókpe mæ læ kóni nkæ nyifo itæ mi kasæ eso. ³ Fe kase minkawóni kliminti míntsyese mii, Onanto ælækæ wæ ketsyue ka úyifo ókulaa, óte mæ. ⁴ Læ beklæ kukue komfoo, biunye kase mino akulasa nnya nkpe læ Kristo æsua kasó. ⁵ Koo Onanto mæntæ kawunsia eto betidi te akulasa nyamfo. Fæe mómoo, útæ eye læ wæ Lewóno æsua úlækæ asa nyamfo ótæ wæ batónkpe kenke ku wæ bányelækæti. ⁶ Asakulakula nyamæ ni bæ útæ nkæ eye læ wæ Ditiki Sæe næmæ æsuaæ, mba lenni Yudafo tsya æbæ báfiani mba leedi Onanto eto bikæ ku Yudafo, báko beyifo æsua eto uyi oni, bányæ kediko læ kenye tsyetsyæ ka Onanto dítsyæ eye læ Kristo Yesu æsua.

⁷ Onanto éyifo mæ wæ Ditiki Sæe næmfo eto uyifoyifo eye læ wæ ætæsa nnya úfi útæ mæ læ wæ æsuaale æsua eso. ⁸ Mæ nwæ ni ófefe kenke minso læ mba léfo Onanto bíno nti, ætæ eye læ wæ lefonæ æsua mfi wæ Ditiki Sæe fokoya næ nkpe læ Kristo æsua mbe letsya ntæ mba lenni Yudafo. ⁹ Nya læ nyifo betidi læ bányæ kase ele bæ befi Onanto eto akulasa eto ketsyue beyifo keyifoo, Onanto wæ ni nwæ díyifo asa nnya ta, éfi wæ akulasa nyamfo ókula taa læ lefe kokoko næ léfe æsua. ¹⁰ Itæ læ baye læ bafokanóo æsua bælékæ Onanto eto kobe ateate kpæ nyamæ bate kato eto batónkpe ku bæsuæalenýæ ba nle seka budi læ kato eto kawunsia. ¹¹ Nyamfo eyifo ketsyue manlo ka Onanto díyifo útsyæ taa kokoko. Mómoo, útæ ketsyue kamfo æbæ itæ eye læ Bonamute Yesu Kristo æsua. ¹² Læ lóniyifoyifo ku Kristo se bófo wæ bóno esoo, ókpe bo nkæale bæ bónyi bófi Onanto læ bokakase æsua. ¹³ Nyaso nle mi lekpa minkæ læ kanyi ka minle bunýæ læ mi kenye esoo, mæntæ læ elo mi ani itsyise biunýæ kutækæ læ nnya æsua.

Kristo Aala Bo.

¹⁴ Fe kase minle boteyii, nyamfo eso maase akonki kato ola læ Anto æmæ eto ænæmi næ. ¹⁵ Wæ oflo asa nnya kenke nkpe kato ku kasó laafo mæ diyee ketsyiko. ¹⁶ Nle

ola boto miä Onanto læ utä wä Læwɔnɔ læ difi ni äsuäle nä nkpe læ wä diyənde nä léba lékpoo, læ didufä læ mi ketu kæmiä ke. ¹⁷ Nya nle bɔtɔ tsya miä Kristo læ uyifo wä kæsiäko læ mi ketu kæmiä eye læ bɔfokanɔ äsuä nya læ mi lelabi eto keyudu læ kedufä læ kasɔ keklege fe kase kuyi eto kale leeyifo nya læ dimuä ale, ¹⁸ bæ læ mi ku mba léfo Onanto bánɔ kenke læ binyä äsuäle læ bɛnɔ kase Kristo laala mi kasɔ, lelabi nä leba lenkpo, læye letsyo, lebe kato fanloo nya letsyo disu kasɔ tsya. ¹⁹ Nya læ bibä bete Kristo eto lelabi nä biembofo kasɔ bɔnɔ kalosä bæ læ Onanto eto ditsyäbi nәмә læ diyi mi äsuä kenke.

Paulo Átesä Onanto.

²⁰ Onanto eto äsuäle ni nnya nle keyifo læ bo äsuä. Woafɔ lesa saa nä lefe itä bo buyifo kätä bo enso kase boato nye boebu disi ketsyiko kulaa tsya. ²¹ Átesä itä Onanto læ bafokanɔ nti eye læ Kristo Yesu äsuä itä lefe saa ku idu mɔmɔ isu manlo manlo! Iba itä.

4

Kristo Etä Nkə Bafokanɔfɔ Kenke Yifo Bani.

¹ Nyaso mɔ nwä nlabə læ diyo, se meeyifo Bonamute eto keyifo esoo, nle mi kɔle bɔle minkä bisia nkpe bo lefɔ bokate ko bokpadi bo Onanto lékpadi mi. ² Bebokosä äsuä kasɔ lefe saa, biyuä buɛe ku læ beke disuätsyä. Biläkä mi lelabi bete bətsyua ku læ beke dibusä bitä mi bətsyua. ³ Bekplatsya læ biyifo lesa saa læ kənye kani äsuä fe kase Læwɔnɔ Kenke nәмә difi mi öko, læ bisia nkpe læ diyuä äsuä. ⁴ Äsuä ani ku Læwɔnɔ loni ete nkpe fe kase kusubebe kɔni hä nkpe mi nya ini nko eso Onanto lékpadi mi ne. ⁵ Onamute öni ku bɔfokanɔ bɔni ku ntufəsəfləsä eto lekpa loni tsya ete nkpe. ⁶ Nko ini bæ Onamute ku Anto öni ete nkpe itä betidi ba kenke nya uyifo asa kenke eto Onamute, weeyifo keyifo kaye læ bo äsuä nya onkpe læ bombə äsuä.

⁷ Nya ätäsä nnya ünä kafɔ ütä bo utsyua saa, akate ko kase Kristo ditä. ⁸ Nyaso Awɔnisa Kenke eto Kukue letyü nkə, "Se öbe úsu kato fanlofanloo, ökpä mba kpə üləkä utsyiko læ sidomu äsuä úsuko.

Nya úsie ätäsä ütä betidi."

⁹ Nya se bätəyi bæ öbe úsu kato fanlofanloo, nnya kasɔ nkpe? Nnya kasɔ ni bæ tutɛɛ, öyifä úbä taa kawunsia kamfo eto kasɔ ke. ¹⁰ Nya utidi öni әmә læyifä úbä kasɔ, wä ke disi öbe úsu kato fanlofanloo ne, oso utsyua saa nya öfo unsi læ lesa saa äsuä læ kato ku kasɔ kenke. ¹¹ Wä ni nwä disie ätäsä ütä utidi saa nya üləkä bətsyua bäfiani batɔnkpe nya bətsyua tsya

lefiani bənyeləkətidi, nya bətsyua tsya lefiani mba laabe Ditiki Sɛɛ nәмә letsya, bətsyua ni mba laale bafokanɔfɔ ola, nya bətsyua lefiani bateasa. ¹² Úsie ätäsä nyamfo ütä nkə læ ufi ölo Onanto eto betidi utsyä bæ læ ufi ölo bafokanɔfɔ utsyä læ beyifo wä keyifo, nya yəkɔ ku nyamfo, læ ufi äsuäle okpe Kristo eto äsuä nnya ni bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nәмә. ¹³ Onanto éyifo nyamfo nkə læ bombə læ bubä buyifo bani læ nnya bofo bɔnɔ äsuä, ku læ bubä bote Onanto eto Ubi әmә. Læ bubä bobə bɔfɔ butsyä fe Kristo nya læ wä ditsyäbi nәмә kenke læ leba didufä bo læ äsuä butsyä fe wä ke.

¹⁴ Nya boensi embutsyä fe bekpəfi ba eto nsusu dimambe, ba asatete fɔfɔ saa nte fä ufiebi wä laasɔ keke mə kesuko sətɔ ku kama, nya bidiabidia eto bateasa laawə mə kakpe læ mə nsusu bua äsuä. ¹⁵ Læ nyamfo eto kənye, bæ læ bətəyi onukuale læ lelabi äsuä, bubä bobə læ kusu saa äsuä fe Kristo wä nwä ni bo disi. ¹⁶ Wä lekəbe utidi eto uyi әmә kenke eto ntsyako ku kate kenke önlə öni, itä bæ utidi eto uyi әmә kenke eeyifo keyifo læ kusu äsuä, kabé kafɔ kawunsä læ lelabi äsuä.

Bisia Nkpə Fe Onanto Eto Bebi Seka.

¹⁷ Nle mi kɔle bɔle læ Bonamute eto diyə äsuä minkä biensia nkpe fe mba lenyi Onanto, ini asa himba hä eto disi beebu. ¹⁸ Nya mə nsusu nkpe læ ketuntu äsuä. Nya bəmbə kediko saa læ Onanto eto nkpe bo wəätə äsuä, itsyise benyi nnya kulesa kon tsya, nya bankpe letotidi. ¹⁹ Benyi kofani nyaso asa buayifoyifo eto kama hä bətəkəkəko. Nya baasesä әnəmi læ asa nnya laabiasä äsuä eto sinä saa eto buyifo äsuä.

²⁰ Bebe, inni nyamfo eto okle bəkəse bitsyi læ Kristo äsuä. ²¹ Mə éfi nnya minkä bɛnɔ asa itsyi læ wä Ditiki Sɛɛ nәмә äsuä. Nya fe mba ntəkəko wä kamaa, bəte mi onukualətikii nnya nkpe læ Yesu äsuä. ²² Beyani ditsyäbi koko eto nkpe bo bisia, nä ditä bisia nkpe bo eto okle bisia léfe. Asa nyamfo dikawə mi kakpe nya bikətəkəkəko äsuä eto sinä eto eyifosa eto nkpe bo laabiasä utidi eto nkpe. ²³ Betsyi mi ketu ku nsusu bəwuninsä læ biyifo bafɔfɔ. ²⁴ Nya bifi ditsyäbi fɔfɔ bö béyifo læ Onanto eto ditsyäbi äsuä nya weeyifo asa læ kusu ko diyifo kenke bekpə fe awu.

²⁵ Nyaso bəye sidia bətəyi. Utsyua saa təyi wä öyimitsyua onukuale itsyise bo nti eto utsyua saa lekɔ buyifo Kristo eto äsuä. ²⁶ Læ әnyə öblɔ, məntä læ fə öblɔ әmә læ okpə fə okpe læ lebuä äsuä nya məntä læ kofe læ kudufä fə diyo ku öblɔ. ²⁷ Biəntə Obonsam kusu saa. ²⁸ Utidi wä leeyuu, sinkli öyɛ buyu læ ufi wä ani uyifo keyifo

sɛɛ lə ɔkɛ lesatsyuə nə ofo bufi kawunsəko bakombo.

²⁹ Biəntə lə ditiki bua saa lə ləbo ditsyi lə mi kenye, bomu bidi etiki nnya loowunsəko utidi lo wə utsya, lə iyifo ləwunsəkobi itə mba leno nnya. ³⁰ Bienyifo kulesa nə lembutə Ləwɔno Kenke nyə disuəyua. Itsyise Ləwɔno Kenke befi bətsyua mi lekpo nə lete bə nə Onanto ebofo mi lə nkpə lə diyi fɛfɛ nəmə əsuə. ³¹ Biəntə lefonfi ləke lə mi əsuə, biləkə ɔblo keklege ku lefonyi bitsyiko lə mi akɔəsi. Biləkə lə mi nti kudukpokpo bimba, betidi eto diebiasəbiasə ku nsusu bua saa kenke fifi lə utidi əsuə. ³² Lə nnya kenye, bitə lə mi bətsyua eto asa lə ɛlɛ mi kaminsə lə biyifo kafo ɛkpe bitə bətsyua. Bifi abua bətsyua bətsyua fe kase Onanto tsya difi mi ale ɔtsyɛ mi eye lə Kristo əsuə.

5

Bisiə Nkpɛ Bo Lɔkɛ Onanto Ɔkɔɛ.

¹ Se biyifo Onanto eto bebi lala esoo, ele bə bekplatsya lə bitsyɛ fe wə. ² Biləkə lelabi bete lə mi nkɔsiasia əsuə fe kase Kristo laala bo nya ɔfi wə əsuə fe kedi ka laanyi fififi ɔtə Onanto lə bo disi. Nyamfo eyifo keditətə ka laakpe Onanto disuəyua.

³ Se biyifo Onanto eto betidi esoo, yensile bə bakpo səsɔnɔdi ku asinsayifoyifo saa nye kunəkpə eto diye ko lə mi nti. ⁴ Nko ke yensile bə bətəyi kulesa butsyiko lə asinsa əsuə ku akɔnsa nye amumusa əsuə. Bomu ele bə bufi leninsɔ butə Onanto. ⁵ Itsyise mi kosate yi biə utidi wə kee ni ɔsɔnɔdi nye leeyifo asinsa nye nkpe kunəkpə, embunya kediko lə Kristo ku Onanto eto sekakediko kəmiə. Lə ɔnukuale əsuə, kənənsɛ lə asa əsuə akateko sifəsumu.

⁶ Biəntə lə kuutsyua saa lə ɔwɛ mi okpe ku etiki bimba saa, itsyise asa nyamfo eto kakle eso Onanto eto lefonyi looba lekpo lə mba nkpe letotidi əsuə nɛ. ⁷ Nyaso mi ku mə mamfloma ani bətsyua lə mə eyifosa əsuə.

⁸ Itsyise kɔɔ, bɛkɛ lə ketuntu əsuə, fɛɛ mɔmɔɔ, se bikafiani Bonamute eto betidi esoo, bifi bekpə lə diyənde əsuə. Nyaso bisia nkpə fe betidi ba nkpe lə diyənde əsuə, ⁹ itsyise awonsa nnya laabo ketsyi lə betidi ba nsi nkpə lə diyənde əsuə ni asa sɛɛ buyifo, asa buyifo lə kusu əsuə ku ɔnukuale tɛyitɛyi. ¹⁰ Bekplatsya lə bekase asayifoyifo nnya laakpe Bonamute disuəyua. ¹¹ Bianko ani ku mba eto eyifosa nsi nye lə ketuntu nnya laambo awonsa saa əsuə. Bomu biləkə mə bete. ¹² Itsyise iyifo afanisa tinti bə bedi etiki itsyiko lə eyifosa nyamfo eto okle əsuə lə kabioɔbi əsuə kula tsya. ¹³ Nya lə bələkə asa

nyamə kenke lə diyənde əsuə batée, ete boonyə mə ditsyabi nəmə kosate wuee nɛ. ¹⁴ Itsyise lesa saa nə bələkə batee lekplee, aabo bəənyə lə diyənde əsuə. Nyamfo eso baatɛyi bə,

“Sankli fə nwə nle selabe,
taka etsyi ɔkɔmə əbə,

lə Kristo lə uyənde okpo fə lə əsuə.”

¹⁵ Nyaso bebe sinini kase binsi nkpə. Biənsia nkpə fe betidi ba lenyi kobe. Bomu bisia nkpə fe betidi ba nyi kobe. ¹⁶ Biyifo kusu ko ditu mi mfo eto keyifo kukɔno, itsyise asa buayifoyifo lə lefe nə bonkpe mfo əbə ebe kato tinti. ¹⁷ Lə nyaso, bienyifo mi əsuə fe betidibuki. Bomu bebəbɛ lə bete asa nnya Bonamute əmə laala nkə biyifo. ¹⁸ Biənnə nte bikhə itsyise nyamfo akpe mi lə abuayifoyifo əsuə. Bomu bitə lə Ləwɔno Kenke lə lefo disia lə mi kenke. ¹⁹ Nya bifi Awonisa Kenke eto Kukue eto əsə eto etiki, ku atɛsɛ eto əsə, ku bafokano eto əsə bidinko mi bətsyua etiki. Nya bifi atɛsɛ eto əsə ku əsə minimini betɛsə Bonamute lə mi akɔəsi. ²⁰ Bəsɔ Boanto Onanto ani lefe saa lə lesa saa əsuə eye lə Bonamute Yesu Kristo eto diyə əsuə.

Usə Ku Usiə Eto Nkɔpsiasia

²¹ Bebokosə mi əsuə kasɔ bitə bətsyua fe kase biebu Kristo seka.

²² Besio bokosə mə əsuə kasɔ bətə mə kosate eto bəsə fe kase baabokosə əsuə kasɔ kətə Bonamute əmə. ²³ Itsyise usə ni disi utə usiə fe kase bafokano eto ditsyukpa eto disi ni Kristo. Ditsyukpa nəmə ni Kristo eto əsuə eto sinə nya Kristo kosate əmə ni se Ofomfokətə. ²⁴ Lə nyamfo esoo, fe kase bafokano eto ditsyukpa nəmə lebokosə əsuə kasɔ dītə Kristoo, nko ke ini bə bəsia tsya bokasə mə əsuə kasɔ bətə mə bəsə lə lesa saa əsuə nɛ.

²⁵ Bəsə, belə mi bəsia fe kase Kristo léla bafokano eto ditsyukpa nəmə nya ɔfi wə nkpə ɔtə lə ni disi seka. ²⁶ Úyifo nyamfo lə ɔfi uyifo bafokano eto ditsyukpa nəmə kenke utə Onanto lə lefe nə eto lefe ɔflə ni ku wə ditiki fe ntu ɔkpasə. ²⁷ Waanla nkə keni kukətsyua saa lə kələ ni kukalebe saa lə kakpətsyi, nye lə keni kukətsyua saa eto okle lə kətəkə lə ni. Ola nkə lə bafokano eto ditsyukpa nəmə lə diyifo kenke, bənyə kabiako saa lə ni. Lə baləkəsə ni kukɔno fɛ befi ni babonko lə wə ənəmi. ²⁸ Mmə ke ele bə bəsə lə mə bəsia fe kase baala mə kosate eto əsuə eto sinə nɛ. Nya osani wə laala wə usiə, wə kosate ɔnlɛ bola. ²⁹ Kuutsyua saa eenyifo wə əsuə eto sinə disiale. Bomuu, waale se ola bə lə sɛkɛ ale, fe kase Kristo leeyifo kətə mba bafokano eto ditsyukpa nəmə. ³⁰ Itsyise wə əsuə eto lekpa buni butə wə. ³¹ Fe kase Awonisa Kenke eto Kukue

letsyi nkæ, "Læ nyamfo eso osani du læ wæ anto ku ambe oflo usu oko ku wæ usiä nya mä inuä bamæ loofiani äsuä eto sinä soni." ³² Kasönönö ka letsyoo, abio kakpe læ ditiki nämfo kämia. Mo éfi nnya fe Kristo ku bafokanofö eto ditsyukpa äsuä, banle etiki budi ketsyiko. ³³ Fæe ele etiki budi ketsyiko læ fintsya äsuä. Nya ni bæ, ele bæ mi utsyuä saa læ wæ usiä fe wæ äsuä, nya usiä saa tsya læ ubu wæ usä.

6

Bisiä Nkpe Bo Diñya Itä Bebi Ku Antomä.

¹ Mi behii, bitsyue mi antomä ku ambemä koto fe kase enye læ Kristo eto kusu äsuä itsyise nnya ni lesa næ letsyæ bæ biyifo næ. ² Kofi kpekpe tutæ ko kenysyatsyæ nkpe ni bänkæ, "Bu fæ anto ku fæ ambe." ³ Isukosä eteyi nkæ, "Bæ læ elekeko fæ læ äsiä nkpe kantsyæ læ kaso kamfo äsuä."

⁴ Antomä, biankpe mi bebi læblöfi. Bomuu, bikulesä mä læ bina mä ku kölelele eye læ Bonamute eto bofokano eto kusu äsuä.

Ele Bæ Bisiä Nkpe Kukönö Ku Mi Banamute.

⁵ Ndomufö, mimba leeyifo betidi bamba eto nyifoo, bebokosä äsuä kaso læ bitsyue mi kaso mfo eto banamute koto itsyi taa mi ketu kämia fe kase bietsyue Kristo eto ditiki koto. ⁶ Bienyifo nko læ lefe næ mä ənämi ntækä læ mi äsuä bæ læ batesä mi eso bomuu, bifi mi äsuäale kenke biyifo lesa næ Onanto laala, fe Kristo eto ndomufö. ⁷ Bilækä kafa faa biyifo keyifo fe Bonamute ämæ bænle ke buyifo kätä seka, nya inni utidinini saa. ⁸ Bekloma biä Bonamute ebofo utsyuä saa kayo, ndomunya feni o-o, nwä nsi wæ äsuä äsuä feni o-o eye læ keyifo sæe ka feeyifo kumä.

⁹ Banamute, mi tsya yifo nkömæ ke bitæ mi ndomufö. Biankpe mä sikpi, itsyise biyi biä nwä ni mi ku mä Onamute ämæ kpe kato. Waambe utidi eto ənämi læ etiki bola kälækä äsuä.

Bifi Læwönö Kenke Eto Bemake Bikakpö Lema.

¹⁰ Læ kalosækö, kase biyifo bani ku Bonamute, læ isi ekæ ale beso eye læ wæ äsuäale kple nyamä äsuä. ¹¹ Bekpe mi bemake kenke bia Onanto dítæ mi bæ læ befo buñyæ keklege læ Obonsam eto awæsu bua nyamä äsuä. ¹² Itsyise inni bo kuu betidi nle bökpö. Bomu bo ku awönö bua eto äsuäale, læwönö eto äsuäale eto baka, kawunsia tuu kamfo eto äsuäale eto baka, ku asa buayifoyifo eto baka bæ nkpe kato eto äsuäale bönlæ bökpronko.

¹³ Læ nyamfo esoo, bifi Onanto eto bemake kenke bekpe. Bæ læ diyi bua nämæ äbä ditu mii, biofo buñyæ keklege kakpö lema nämæ isu kalosækö, nya læ äsuäale læ isi ibu ekæ mi læ äsuä.

¹⁴ Nyaso biñyæ keklege! Bifi onukuale eto Ditiki Sæe nämæ bekle nke fe abösu læ bifi kasyifoyifo biti fe aköesibi eto situ eto etisa. ¹⁵ Ditiki Sæe næ læänä diyuä kabokoo eto bötyi, læ diyifo mi afökpa nya biokpe bisu lema. ¹⁶ Èwunsä læ nyamfo äsuä, bifi bofokano bæle læ ani læ idi lesa næ loota mi äsuä læ lema. Itsyise nnya ni lesa næ loofö itä mi læ olontidi ämæ ata mi wæ kabe ka nte fe ute wæ nle bunyæ fla fla fla nya yaninsä ute ämæ. ¹⁷ Nya bifi situ eto lemankpakpa næ ni Onanto eto nkpe bofokätä biti læ disi ku Onanto eto ditiki næ ni kalande næ Læwönö dítæ mi bæle keklege læ kóni. ¹⁸ Bikato ola lefe saa kätä Onanto. Betö Onanto eto böwunsäko keklege fe kase Læwönö nämæ loote. Læ nyamfo esoo, biñyæ bikabe kusu, nya yaanlo mi ani. Bikato ola lefe saa læ mba lefiani Onanto eto betidi kenke eto disi.

¹⁹ Betö ola tsya læ mä disi bæ læ Onanto læ ufi lesa næ ele bæ nteyi okpe mä læ kenye bæ læ nteyi Ditiki Sæe nämæ ku bofokano læ sikpi mante mante äsuä, bæ læ mbe letsya nlækä asakulakula nnya nkpe læ Ditiki Sæe nämæ äsuä nte. ²⁰ Ditiki Sæe nämfo eso mini ötönkpe wæ bëti bákpe læ diyo mfo næ. Betö ola bæ læ mfo ni bötyi ku unnyæ fe kase ele bæ nteyi ni.

Böle Mi Bokla.

²¹ Tihiko, bo öyimisani lala, wæ leeyifo asa læ Bonamute eto kusu äsuä, ebubä ötyi mi kase minte ku keyifo ka kenke minle mfo. ²² Botsyese ko minle wæ miä ubä ötyi mi kase bonkpe mfo nya læ okpe mi nkæale.

²³ Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo læ bätæ mi bafokanofö kenke, diyuä ku lelabi ku bofokano. ²⁴ Onanto eto lefonä læ ditækäko betidi bæ kenke laala Bonamute Yesu Kristo ku lelabi manlo.

FILIPIFO

Kukue Ko Paulo Ləwəni Útə Filipifo

¹ Mə, Paulo, ku Timoteo ba ni Kristo Yesu eto beyifoyifo ləwəni kukue komfo.

Bufi bənlə kətə mi Onanto eto bafokanəfo kenke ba nkpe lə Filipi nya biyifo bani ku Kristo Yesu, əwunsə lə mi batənkotənkə ku mi bawunsəkotsyue tsya. ² Bəle bəto bə Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonə ku diyue lə disiake mi.

Paulo Ato Ola Lə Bafokanəfo Ba Nkpe Lə Filipi Eto Disi.

³ Lefe saa nə ke minkloma mii, maaso mə Onanto ani lə mi disa ⁴ Nya lefe saa nə ke minlə ola bəto lə mimble kenke eto disii, maato wə ku disuəyua. ⁵ Itsyi lə kase bəwunsəko mə lə Ditiki Səe nəmə eto keyifo əsua idu lə kaso ketsyikoko ibə ese məmə eso. ⁶ Mfo nno miə Onanto wə ditsyiko keyifo səe kamfo kaso lə mi ntii, ebusukosə ke isu ese kalosəko lə Kristo Yesu eto dibəfe nəmə.

⁷ Bekpe mə lə nsusu lefe saa nya eleke itə bə nkebu disa ketsyiko lə mimble əsua nko. Itsyise mimble efi kətsyua lə kusu ko Onanto dītə mə, məmə əmə minləbe lə diyo ku lə lefe nə misia lə mə əsua əsua bə lə nta Ditiki Səe nəmə disa bə lə betidi lə bəfo ni bəno bənyə kekkele. ⁸ Onanto ni mə odansiə nkə sitinti minlə bəteyi minkə lelabi nə eto okle nkpe lə Kristo Yesu əsua útə boo, ni okle minfi minlə mi butə nə.

⁹ Nlə ola bəto miə mi lelabi nə nkpe mii, lə disa lebe kato lekpe lesə, lə befo ditiki nəmə kaso bəno kala kələkə kukonə kətə əsua. ¹⁰ Nyamfo luutə befo lesa səe buləkə kətə əsua bə lə Kristo eto diyi nəmə əsua, biuyifo basəe ba əsua dikpilolo saa ləmbəke. ¹¹ Əwunsə lə nyamfo əsua, bə lə kaseyifoyifo ka eto okle Yesu Kristo hā ləətə utidi leeyifoo, lə keyi mi əsua, bə lə befi babesə Onanto kato, bəto wə dibu ku atəsə.

Utidi Wə Leeyifo Yesu Eto Keyifo, Ebyunə Nkpe.

¹² Mə bayimi, nla miə bete sitinti miə asa nnya dītə məe, əbə əwunsə bə Ditiki Səe nəmə əbə dinya sətəsusə bomu. ¹³ Itə nyasoo, bamamanyə ba kenke nkpe lə lekayo mfo ku betidi bamba kpə ba kenke nkpe lə lekayo mfo ənyə bətsyua lekpo bə bəkpe mə lə diyo itsyise nyifo Kristo eto uyifoyifo eso. ¹⁴ Əwunsə ku nyamfoo, mə bokpe lə diyo esi itə bafokanəfo kpə esi bakpe utu bawunsə lə Bonamute əmə əsua

itə bensiate sikpi lə Ditiki Səe nəmə budi ku ute.

¹⁵ Lə sitintii, mə nti betidi eto bətsyua aayə lə kutsyuaəe kpəkpo əsua kedi Kristo eto ditiki nəmə kate, nya baala bə baatanko mə lə ni bəteyi əsua, fəe bətsyua eeyifo nnya ku nsusu səe. ¹⁶ Lelabi dītə betidi eto lekpa nuəfə nəmfo bə babe Ditiki Səe nəmə letsya mma, itsyise beyi bənkə bokpe Onanto lékpe mə nke nta Ditiki Səe nəmə disa. ¹⁷ Fəe betidi eto lekpa tutə ábe Kristo letsya lə kusu ko əmə boonyə kutəkə kətə mə suə eso, nya inni lə ənkualə əsua, bomu bə lə beyifo nko lə kanyi ka minlə bunyə lə diyo nəmə kəfo lə kəbe kato kaso.

¹⁸ Fəe nyamfo menyifo kulesa. Nya ni bə utsyua əbe Kristo letsya lə sidia, sidia əsua o-o, lə ənkualə əsua o-o, mə aləe, bə bəbe Kristo letsyaa, nnya mate aakpe mə disuəyua. ¹⁹ Nya muusukosə disuəyua nəmə bunyə itsyise nyi miə eye lə mi olatoto əsua ku lə bəwunsəko bo laabə ketsyi lə Yesu Kristo eto Ləwəno əsua, booləkə mə lə diyo. ²⁰ Nnya əsua mimfi ənə mintəkə ku minlə kusu bobə kekkele ni bə medi kofani lə mə keyifo əsua. Bomu bə lefe saa, ku lə titlu məmə, lə nkpe nkəale ku mə əsuəle kenke, bə muunə dibu mboko Kristo, lə nkpe nkpe o-o nye lə bulkpə minkpe tsya.

²¹ Nya be ni nkpe? Lə mə kutsyua, nnya ni bə lə nsi nkpe nta Kristo. Nya lə nkpe, nnya bomu luusi yooboko mə kutəkə eso nə. ²² Lə nnya ete minsi muusia nkpe, eni muuyifo keyifo ka luubə kutəkə. Fəe mante nnya ele bə mfi lenti, ukpə lee nkpe. ²³ Mə nsusu əmə lə akpa əsua. Eni moola tinti miə maabo lə nkpe bomfo nsu nsia lə Kristo əfo, itsyise nyamfo aləke eso famfamfama. ²⁴ Fəe lə mi esoo, efe bə nsi nsia nkpe lə kawunsia kamfo. ²⁵ Se mimfo nyamfo minə nko esoo, nyi miə muusia lə mimble kenke əfo nsukosə nyifo bə kenke minlə buyifo bə lə busu sətə, lə bunyə disuəyua lə Kristo bəfokanə əsua. ²⁶ Nyamfo luutə bə lə mbə mi əfo bio, biunyə kusu bebesə əsua kato eye lə mə əsua bə biyifo bani ku Kristo Yesu eso.

²⁷ Lesa nə lefə məmə ni bənkə bisia nkpe bo dinyanko mba léfo Kristo eto Ditiki Səe nəmə bəno. Itə bə lə mbə mi əfo o-o, məmbə o-o, lə nno ntsyiko lə mi əsua bənkə biyə kekkele lə ləwəno ku nsusu əsua nya biyə kenyekeani lə mi bəfokanə əsua bənlə Ditiki Səe nəmə disa bəto. ²⁸ Biantə mi balo sikpi. Bomu biyə ku utu kekkele. Nyamfo loote mə bə mə ebonyə bedufə kaso nya mi ebutəkə mə kato, itsyise Onanto nwə nlə bəkpə kətə mi, ebutə bitəkə kato. ²⁹ Itsyise bəto mi kusu bə bisumu Kristo inni bə lə befo wə bəno ete eso, bomu bə lə biyə kanyi tsya

læ wæ disī eso. ³⁰ Nya mómoo, bekpronko me lema nāmæ. Lema nāmæ binyæ mikakpɔ kɔ æmæ ete nɛ. Nya fe kase bæno, ni æmæ ke ete minsi minle bɔkpɔ nɛ.

2

Ele Bæ Bebokosæ Isuæ Kasɔ Bitæ Mi Batsyua.

¹ Mfo nno miæ mi nkpæ bo benkpe læ Kristo æsuæ, ætæ binyæ æsuæale. Nya wæ lelabi læyuaesæ mi ketu. Biyifo bani ku wæ Lewɔnɔ, nya bɛnle mi æsuæ wɔkɔkɔkɔkɔ læ kafœkpe ku kaminsænynya æsuæ bitæ batsyua. ² Nnya læ nko ini sitintii, nyalæ muukænko mi miæ bitæ læ nyæ disuæyua bæ nsusu bɔni ku lelabi læ lækæ bo nya læ biyifo loni læ lewɔnɔ ku disibubu æsuæ. ³ Biyifo kulesa læ lete mɔ mate hã eto lelekæsæ nye æsuæ katobæsæbesæ eto ditsyæbi. Bebokosæ æsuæ kasɔ, nya bibu betidi bamba fe balekæ baso mi. ⁴ Nya bæbæbe betidi bamba eto kaseæ, inni fæ mate eto lelekæsæ ete.

⁵ Bitæ læ nsusu bo lækæ Kristo Yesu, læ bœkæ mi tsya. ⁶ Nnya ni bæ ite bæ œkpe Onanto eto ditsyæbi tsyaa, wœemfi nnya læ æsuæale æsuæ nkæ læ okate ku Onanto. ⁷ Bomu læ wæ kosate eto lelabi æsuæ, úfi lesa saa nã nte wæ útæ kafo faa, nya úyifo wæ æsuæ usumutidi. Nya úbæ bále fe kawunsia kamfo eto utidi. ⁸ Utidi eto ditsyæbi lækæ wæ nya óbokosæ æsuæ kasɔ nya óye læ kototsyuetoye eto kusu æsuæ úsu taa ukpæ kæmiæ, ukpæ læ uyikabie æsuæ. ⁹ Eye læ nyamfo esoo, Onanto æbesæ wæ kato ka nso kenke, nya úfi diyæ nã nso bomo kaso diyæ saa útækæ wæ. ¹⁰ Nya læ bakpadi Yesu eto diyee, ele bæ asayifoyifo nnya kenke nkpe kato ku kasɔ ku nnya nkpe læ kasonti se akonki bætæ wæ. ¹¹ Nya mæmble luufe kenye batyæi bæ Yesu Kristo ni Bonamute, bæ læ befi batesæ Onanto wæ ni Boanto.

Biyænde Fe Befandebi Læ Kawunsia Kamfo.

¹² Nyaso, mɔ bayimi, fe kase bietsyue me koto lefe saa, ite bæ mimbæ læ mi œflo mómoo tsyaa kulaa, isi efe bæ bitsyua koto beso. Bekplatsya kekkele læ bifi sikpitete ku ketinkæ biyifo keyifo ka diyænko mi bulækæ. ¹³ Itsyise Onanto læ keyifo læ mi æsuæ lefe saa nkæ læ yuutæ betono bitsyue asa nnya útsyue utsyæ koto.

¹⁴ Biantke kænæ nye beto taflatsyæ læ kulesa buyifo æsuæ. ¹⁵ Itæ bæ læ kawunsuæ biabia ka diyi ku abuayifoyifo mfoo, mii, biyifo Onanto eto bebi bæ lekpa nya beele ku dikpilolo saa læmbæ læ mi æsuæ. Læ biyænde læ kawunsia eto betidi eto nti fe kase befandebi læyænde læ kato seka. ¹⁶ Befo ditiki nã lætæ nkpæ nãmæ bæle kekkele, bæ læ Kristo eto diyi nãmæ

æsuæ, mofo lækœsi boso katyæi minkæ méntsytseyi bimba nye ményifo keyifo bimba. ¹⁷ Mi bɔfokanɔ læ Bonamute æsuæ ku mi keyifoyifoyifo te fenkæ keditætæ kætæ wæ. Eni mɔ koto bɔkpɔ læ kasɔ ekœko keditætæ kamfo. Nya læ ibæ nkoo, yœke me œkœ nya muunya disuæyua tinti ku mi mble. ¹⁸ Nko ke ini nã bæ mi tsya nya disuæyua beto keyudu ku me nɛ!

Timoteo Ku Epafrodito.

¹⁹ Læ Bonamte atono, yembœkle, mootsyese Timoteo mi œflo, bæ læ usinkli ubæ œtyæi me kase asa nte læ mi œflo, læ nsi nyæ disuæyua. ²⁰ Læ œnukuale æsuæ, mimbæ kuutsyua saa wæ leefi kœtsyua læ mɔ ku mi etiki æsuæ fe wæ. ²¹ Nya bæfææ, utsyua saa læ wæ lelekæsæ ete bobæ, nya inni nnya ni Yesu Kristo eto kusu eto ale. ²² Fææ mi kosate yi bæ Timoteo alææ, œwunsækotsyua uni utæ me, kase wœkænko me læ keyifo kamæ æsuæ fe ubi ku anto itæ Ditiki Sææ nãmæ eto busansæ æsuæ. ²³ Nyaso nle kusu bobæ miæ, læ nyæ kase asa nyamæ luubæ itsyæ wæ me koo, mootsyese wæ mi œflo mlæ. ²⁴ Nya mfo nno tsya miæ Bonamute æmæ kosate ebütæ me kusu nkæ mbæ mi œflo læ lefe kliminti æsuæ.

²⁵ Mbu tsya miæ ele bæ ntsyese bo œyimi Epafrodito mi œflo, wæ dínyæko me kekkele læ Onanto eto keyifo æsuæ. Wæ ni mi œtye wæ bœtsyese mɔ œflo bæ ubæ œwunsæko me. ²⁶ Se unyi nkæ bæno bæ æsuæ abia wæ esoo, ilæ wæ tinti nya óla kekkele nkæ wæbæ unyæ mimbæ. ²⁷ Læ sitintii, óno bufi kekkele ibu seke læ ukpæ. Fææ Onanto œnyæ wæ kaminsæ, nya inni wæ mate bomu ku mɔ tã. Lenni nko eni mɔ kanyinyanya eto bitsyikæ eboso me ani ku butsyi. ²⁸ Nyamfo kulaa eso minla miæ matsyese wæ mi œflo læ binyæ wæ, læ binyænko wæ disuænyæ, nya mintsya loola nwɔnɔ mɔ utu sia kasɔ seke. ²⁹ Nyaso befo wæ ani œnuæ, binyæko wæ disuæyua læ Bonamute eto diyæ æsuæ. Bitæ betidi bamfo eto okle dibu. ³⁰ Itsyise ufi wæ æsuæ utæ nya untæ kpæ læ Kristo eto keyifo ka nkæ woawunsæko me læ nyifo ka biamfo mæ bœwunsæko nyifo eso.

3

Biemfi Isuæ Bitæ Isuæ Eto Sinæ Eto Asayifoyifo.

¹ Kafæfæko, mɔ bayimi, binyæ disuæyua bæ biyifo bani ku Bonamute. Yenlæ me bæ nsi nwɔni asa nyamfo ke ntsyese mi, itsyise nyamfo luutæ buinyæ kekkele nɛ.

² Bæle ola biinyæ bikabæ babuayifo bamfɔ bæ leeyifo asa fe bakpa, betidi bæ lænyæ kekkele bæ bala æsuæ eto sinæ, ini lelolala. ³ Bo ni mba léfo lelolala eto lekpa inni mæ, itsyise boesumu Onanto eye læ wæ Lewɔnɔ æsuæ nya boænyæ disuæyua se buyifo bani

ku Kristo Yesu eso. Nya boemfi əsua butə əsua eto sinə bola eto lekpayifoyifo.

⁴ Nya lə utsyuə ebu nkə wofo əsua bufi kətə lelolala eto lekpa buyifoo, eni mō bomu ele bə mfo əsua eto sinə eto lekpayifoyifo eto asa ntə əsua nso. ⁵ Mō, se bāle mē eto diyi flamfla le, nnya bāla mē lelo nē, Israelnyə tinti mini nya mbō ntsyi lə Benyamin eto kafo. Hebrinyə kosate kosate wə eto anto ni Hebrinyə tinti wə mini nē. Nya lə Yudafo eto kōfi əsua, nyifo Farisinyə. ⁶ Nya lə kətsyuəfifi lə Yudanyədidi əsua, nyifo lə nnya əsua keklege itə bə ntəkəko Kristo eto bafokanōfo kama nte mē ohīā tinti. Nya lə bōyē lə Yudafo eto kōfi əsua, dikpilolo saa əmbokə lə mē itsyise, nyifo lə kō əsua tinti.

⁷ Fē lə kutəkə kutsyuə ake lə nnya əsua itə mē kō əmə tsyaa, mōmō, lə Kristo esoo, efiani asa bimba nnya ləmbə kutəkə saa itə mē. ⁸ Sitintii, mfi nyamfo kenke fe asa nnya ləmbə kutəkə saa, itsyise mbə nyə ntsyā lekpo miə Kristo Yesu hā ni Bonamute nya nyamfo afe mē eso asa fēfē kenke. Lə wə esoo, ntó lesa saa nkpe nya mimfi asa fēfē kenke fe kuku eto ekubi bə lə Kristo lə oka mē kōni bonko wə lə buyifo bani, ⁹ lə mfi mō əsua kenke ntə wə. Nyasoo, minsini cəe itə mō əsua eye lə asayifoyifo lə kusu əsua lə kōfi kōmə kalo. Kasee ka ni lə Kristo bofo kanə əsua hā mofo buyifo. Kasee ka Onanto hā ləətə eye lə bōfokanə lə wə əsua. ¹⁰ Nya lesa nə minla ni bə lə nte Kristo kō əsuaale nnya ditə ótakasə wə utsyi ókōmə úbə nkpe. Nya lə nnya kanyi ku wə, lə nyifo lōni ku wə lə wə ukpə əsua, ¹¹ ku kusubebe bə Onanto ebōtakasə mintsya utsyiko ókōmə oboko nkpe.

Paulo Áteyi Kase Ele Bə Uyifo Bə Lə Unyə Kayofofə.

¹² Minlə bōteyi minke mbutəkə kato nye mbōfō nfo. Bomu nlē bokplatsya keklege bə lə mfo kayofofə ka Kristo Yesu luufi utə mē. Itsyise Kristo Yesu éyifo mē nkə mfiani wə ole. ¹³ Lə sitintii, mō bayimi lala, mamfo nno miə mō kōni éboka kayofofə kama. Bomu lesa nə minlə bokplatsya lə nyifo ni lə nta nnya díkafe əsua lə mfi ənami ntəkə lə nnya nte seto eto kōniboka əsua. ¹⁴ Nyaso meetsyetsyi bebembe bə lə nsu nsa usunklu əmə nyila, bə lə mfo kayofofə ka Onanto lékpadi mē nkə mbə mfo lə kato eye lə Kristo Yesu eso.

¹⁵ Bitə lə nsusu bomfo lə bōke bomba díkafe lə Ləwōnə Kenke əsua. Nya lə mi utsyuə kpə nsusu bamba ntsyuə, Onanto ebuləkə nyamfo ote mi ekpa wuee. ¹⁶ Niə, niə, nniə, bitə lə bōyē busu seto lə kusu kō əsua búkayē ibə ese mōmō.

¹⁷ Mō bayimi, bebe mō eyifobi əsua bēyē. Bele ola bebe mba nsi nkpe lə ditsyābi sēe əsua fe kase búsiə bote mi seka. ¹⁸ Mbōteyi mi nyamfo sesia, sesia mfe nya mōmō, nsi nle mi nnya bōteyi ku binəntu miə bətsyuə kpə eto nkpe bō bensi ətə beyifo balo itə Kristo eto ukpə lə uyikabie əsua. ¹⁹ Betidi bamfo eebudufē lə kanyimanlo manlo eto ute əsua. Itsyise mə kafo ni mē onanto. Nnya ni afanisaa, nnya əsua bomu bənyə disuəyuə nya befi mē nsusu bətəkə lə kawunsia eto bikə əsua. ²⁰ Fē, bō alee, bō umə ni kato nya buñyē bōnle bo Ofomfokətə wə ni Bonamute Yesu Kristo kusu bobə bə lə utsyi kato ubə. ²¹ Wə loofloma bō əsua eto sinə sia ləmbə ale uyifo se fe wə kosate eto əsua eto sinə sia nkpe lə dinyəndə əsua eye lə wə əsuaale əsua. Nya lə əsuaale nyamə ke əsua, wuunə lesa saa okpe lə wə kōfi kalo.

4

Paulo Áteyi Filipifə Lesa Nə Ele Bə Beyifo.

¹ Nyaso, mō bayimi lala ba lefe bitə mē, ba minla miə məkənyə. Biakpe mē disuəyuə tinti nya maaso lekəesi kabesə əsua kato lə mi disi. Mō bayimi lala, nko ele bə biñyə keklege lə mi nkpe lə Bonamute əsua nē.

² Nle Ewodia ku Sintekə lekpa kə miə bənc bətsyuə kaso lə besinkli bisia fe bayimisiə lə Bonamute eso. ³ Nya mi tsya ba ni mō beyifotsyuə lalaa, nla miə bəwunsəko besio bamfo. Itsyise bēyifo keyifo keklege bāwunsəko mē bə lə busənsə Ditiki Sēe nəmə ku Klemens ku mō beyifotsyuə bamba kenke ba eto aye nkpe lə Onanto eto Nkpə eto Kukue kafo.

⁴ Binyə disuəyuə lefe saa bə biyifo bani ku Bonamute əmə. Nsi nle bōteyi bio miə binyə disuəyuə.

⁵ Beke disuətsyē bitə utsyuə saa. Itsyise Bonamute əmə eto dibəfe ebōfi. ⁶ Biənsia bikala kawōnə lə kulesa əsua, bomu bikato ola bikətə Onanto lə lesa saa nə lehiā mi əsua, bikaso wə ani itsyi taa mi ketu kəmiə ke. ⁷ Nya Onanto eto diyuə nə nso kawunsia eto utidi eto kəsonəc saa, lə lelo mi ketu ku nsusu ditsyē lə lōniyifoyifo ku Kristo Yesu əsua.

⁸ Lə kalosəkō, mō bayimi, bitə lə lesa nə nso kōnə ku nnya diñyē itə atesə lə iyi mi nsusu kəmiə, nyamfo ni lesa nə ni onukuale, lesa saa nə diñyē itə dibu, lesa saa nə ni lēsē, lesa saa nə lekpa, lesa saa nə laanə bobə ku lesa sa nə dinyənkō utidi nē. ⁹ Bisia nkpe lə ləsanə bəkase ku bēfo bitsyiko mō oflo, itsyi lə mō etikididi ku mō eyifosa tā əsua. Nya lə Onanto wə ləətə diyuə lə usiəko mi.

Paulo Ásɔ Filipifŏ Ani Lə Ɖtəsa Nya Bətə Wə Eso.

¹⁰ Lə mɔ lɔniyifoyifo ku Bonamute əsuə, iyifo mɛ disuəyuə tinti bə lə lefe kentsye kamaa bisi bɛlɛ buləkə kate mɛ biə bifi kətsyuə lə mɛ əsuə. Inni bətɛyi minlɛ miə bɛni mɛ lə lefe nəmə, bomu kusu ete yəntə bə biləkə bɛtɛ nko. ¹¹ Nya inni bətɛyi minlɛ miə lesaatsyuə ahiā mɛ, bomu mbókase lə lesa saa əsuə ku lə kalebe saa miə lesa nə kee nte mɛɛ, dufə mɛ ənə. ¹² Nya lesa nə ini bə lesa hiā fə ku lesa nə ini bə, ləsa tsyə fə eso kase fahiā, mbokase kobe komfo. Itə bə lə kalebe saa ku lefe saa nyi kase muusiə nkpə, imi mɛ o-o, kukpɛnsə lɛ mɛ o-o, ɛlɛkɛ itə mɛ. Lə ite mɛ kpə o-o nye elonko mɛ tsya. ¹³ Ɖsuəale nnya Kristo ditə mɛɛ, nnya lətə maafo nyamfo kenke əsuə nɛ.

¹⁴ Fɛɛ biyifo ɛlɛkɛ tinti bə bɛwunsəko mɛ lə mɔ bulə kəmiə. ¹⁵ Nya mi Filipifŏ kosate yi biə idu lefe nə mɛndu lə Makedoniaa, nya mitsyiko Ditiki Sɛɛ nəmə letsya bobɛ kasɔɔ, mi hā ni bafokanɔfŏ eto ditsyukpa nə nlɛ mɛ bɔwunsəko, kətə mɛ asa. Kutəkə minyə o-o, bɔsɔ ɛsɔ mɛ o-o, mi hā ni mba dikənkɔ mɛ. ¹⁶ Lefe nə minke lə Tesalonika kulaa tsyaa, se minhiā bɔwunsəko, bɛwunsəko mɛ lefe kpə. ¹⁷ Nya inni ətəsa minhiā itsyi mi ɔfɔ eso, bomu kutəkə kɔ mi luunyə bɛyenko lə ətəsa nyamfo əsuə. ¹⁸ Bəfo mɛ kayo kenke. Nya bəfo mɛ kayo besonsə kase ele be itsyə. Ɖtəsa nya kenke bətsyese mɛ bɛyenko lə Epafrodito əsuə əbə ɛka mɛ kɔni. Ɖtəsa nyamfo eyifo fe keditətə eto asa nnya laanyi fififfi befi bətə Onanto nnya didufə wə ənə nya ɛkpɛ wə disuəyuə. ¹⁹ Nya bɔ Onanto kosate ebutə mi ətəsa nnya kenke loohiā mi eyɛ lə Kristo Yesu eto setabikɛ ku diyənde kplɛ nəmə esuə.

²⁰ Bitə lə bətəsə Boanto Onanto itsyi manlo isu manlo kenke. Ibə itə.

Kəsia Fɛfɛ.

²¹ Məsiəsə mba ni Onanto eto bebi ba ni Kristo Yesu eto bale kenke o-o. Nya bayimi ba nkpe lə mɔ ɔfɔ mfo tsyaa, bə bəə siəsə mi o-o! ²² Betidi ba kenke léfo Onanto bāno nkpe mfo əsiəsə mi kukɔno, titlu mba nkpe lə Roma eto Okankplɛ eto diyo.

²³ Lə Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disieko mi.

KOLOSEFƆ

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Útɔ Kolosefɔ

¹ Mɔ, Paulo, wɛ eyɛ lɛ Onanto eto ket-syue ɛsuɛ eso mimfiani Kristo Yesu eto ɔtonkpee, boko bo ɔyimisani Timoteo wɛ nɛ kukue komfo bɔwɔni. ² Buƒi ko bɔlɛ bo bayimi ba nkpe lɛ Kolose ba dikafo Kristo bɔnɔ sitinti butɛ. Bɔlɛ Onanto wɛ ni bo Anto bɔtɔ boɛ lɛ ufi wɛ lefonɛ ku diyuɛ utɛ mi.

Paulo Ásɔ Onanto Ani Lɛ Kolosefɔ Eto Disi.

³ Lefe saa lɛ bɔlɛ ola botoo, boaso Onanto wɛ ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto ani lɛ mi disɛ. ⁴ Itsyise bɔnɔ kase bɛfo Kristo Yesu bɛnɔ ku kase biala mi bayimitsyuɛ bafokanɔfɔ kenke. ⁵ Lefe nɛ Ditiki Sɛɛ tinti nɛmɛ leka mi ɔflɔ bubɛ, bɛnɔ kusubebe ko nkpe lɛ ni. Yanso mi bɔfokanɔ ku lelabi teke lɛ lesa nɛ bɛnlɛ kusu bobe balo batsyɛ mi lɛ Onanto eto kato ɛsuɛ. ⁶ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ lɛ bobe kakpe nya lɛnlɛ ebibi bɔnwɔ lɛ kawunsɛ kamɛ kenke, fɛ kase diyifo lɛ mi tsya ɛsuɛ seka, idu lefe nɛ bɛnɔ kase Onanto lɛnɛnɛ utidi kafo nya bɛnɔ ni kasɔ tututu. ⁷ Bɛnɔ Onanto eto lefonɛ nɛmfɔ eto etiki eyɛ lɛ bo uyifotsyuɛ lala Epaƒra wɛ diyifo Kristo eto keyifo ku ɔnukuale lɛ bo kenye. ⁸ Wɛ dɛbɛ ɔtɛyi bo lelabi nɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ nɛmɛ difi útɛ mi.

⁹ Lɛ nya esoo, idu lɛ lefe nɛ bɔnɔ mi kɔsɔ, búkato ola lefe saa lɛ mi disɛ kato Onanto boɛ, ufi wɛ bote ku lelabi eto nsusu okpe mi lɛ ɛsuɛ, eyɛ lɛ kobe kenke ku kasɔnɔnɔ ka Lɛwɔnɔ nɛmɛ lɛtɛ ɛsuɛ. ¹⁰ Itɛ lɛ befo nkpe busiɛ fɛ kase Bonamute ɛmɛ laala nya lɛ bofo wɛ lelabi buyifo lefe saa. Lɛ mi nkpasɛsɛsɛ lɛ buyi ku kasɛyifoyifo ku Onanto eto bote kakpe. ¹¹⁻¹² Onanto lɛ ufi wɛ ɛsuɛale kplɛ nnya ntɛkɛ ɛsuɛale saa kato okpe mi lɛ befo buɛyɛ lɛ bulɛ saa eto kenye ku dibusɛ. Lɛ bifi disuɛnyuɛ ku leninsɔ bitɛ Boanto Onanto wɛ dɛtɛ bɔflɔ bofo kedikɔ bunyɛ lɛ nka ɔlɔ útsyuɛ wɛ betidi lɛ wɛ sekakedikɔ eto diyɛnde ɛsuɛ. ¹³ Wɛ dɛlɛkɛ bo utsyiko lɛ ketuntu eto ɛsuɛale ɛsuɛ nya ɔkpa bo oboko wɛ Ubi lala eto sekakedikɔ. ¹⁴ Nwɛ ɛsuɛ eyɛ búnyɛ bofo itɛ úfi bo abua ɔtsyɛ bo.

Nwɛ Eto Okle Ni Onanto Eto Ubi Emɛ Ku Keyifo Ka Úyifo.

¹⁵ Kristo eto ditsyɛbi ɛɛlɛkɛ Onanto wɛ boɛnyɛ ku ɛnɛmi eto ditsyɛbi kate. Ɔke fɛ bɛyifo asayifoyifo saa kenke. ¹⁶ Itsyise eyɛ lɛ wɛ, nya Onanto diyifo asa nnya kenke nkpe kato ku kasɔ, nnya bɛɛnyɛ ku nnya

bɛnyɛ, ɛkɔ lɛ awɔnɔ eto ɛsuɛale kenke, banamute, baka ku ɛsuɛalefɔ saa tsya eto okle. Onanto ɛyifo kawunsɛ kenke eyɛ lɛ wɛ itɛ wɛ. ¹⁷ Kristo akɛ fɛ Onanto diyifo lesa saa, nya eyɛ lɛ lɔniyifoyifo ku wɛ, nya lesa saa dɛnyɛ ni kɛnyɛnkɔ pɛpɛpɛ nɛ. ¹⁸ Wɛ ni disɛ itɛ wɛ ɛsuɛ nnya ni bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nɛmɛ. Wɛ ni kaka dɛnyɛ ni nkpe ketsyiko. Onanto eto Ubi ɛmɛ ni utute nya wɛ ni nwɛ létaka utsyiko ɔkɔmɛ úbɛ nkpe, bɛ lɛ udi utute lɛ asa nnya kenke nti. ¹⁹ Iyifo Onanto eto lalabi nkɛ ditsyɛbi nɛ tutuutu nkpe wɛ, lɛ lɛkɛ wɛ ubi ɛmɛ tsya. ²⁰ Isi iyifo wɛ lelabi tsya nkɛ lɛ uyifo bani ku kawunsɛ kenke, nnya nkpe lɛ kasɔ mfo ku nnya nkpe kato kenke. Ubi ɛmɛ eto kɔtɔ ko ɔkpo kasɔ eyɛ lɛ wɛ ukpɛ lɛ uyikabie ɛsuɛ, ko dɛnɛ diyuɛ nɛmfɔ leboko nɛ.

²¹ Kɔ kabia ákɛ lɛ mi ku Onanto eto nti, nya bikisi wɛ lɛ mi nsusu kɛmiɛ lɛ abua nnya biyifo eso. ²² Fɛ mɔmɔ, úsikli ɔfo mi kafo faa, eyɛ lɛ uyikabie eto ukpɛ wɛ Ubi dɛkpe lɛ mi disɛ eso. Eyɛ lɛ ukpɛ ɛmfɔ ɛsuɛ, nya Onanto dɛsinkli ɔlɔ mi utsyɛ lɛ wɛ ɛnɛmi fɛ mba bɛflasɛ ntu nya kenɛ nye dɛkɛpɛlolo saa lɛmbɛ lɛ ɛsuɛ, lékpa kenke seka. ²³ Nyaso efe tinti bɛ befo buɛyɛ bɛle mi bɔfokanɔ lɛ kɔni kekɛle. Bunte kekɛle lɛ bofo bunyɛ sitinti, nya boembu lɛkɛ bo nsusu butsyiko lɛ kusubebe ko Ditiki Sɛɛ nɛmɛ dɛnɛ léboku bo ɛsuɛ. Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ ɛsuɛ bábe letsya bɛtɛ kawunsɛ eto asayifoyifo kenke, nnya eto uyifoyifo mɔ Paulo dɛbɛ ɔfiani.

Paulo Ɛyifo Keyifo Fe Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa Eto Uyifoyifo.

²⁴ Mɔmɔ, iyifo mɛ disuɛnyuɛ bɛ nɛ kanyi bunyɛ lɛ mi disɛ eso. Nya kanyi ka minɛ bunyɛ lɛ ɛsuɛ eto sinɛ ɛsuɛ mfɔo, lɛ mɛ bɔwunsɛko bɛ lɛ mɛflɔsɛ Kristo eto kanyi útɛ nkɛ nyɛ lɛ bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nɛ ni wɛ ɛsuɛ eto sinɛ eto disɛ. ²⁵ Onanto átsyese mɛ nkɛ mɛfiani wɛ uyifoyifo bɛ lɛ mbe wɛ ditiki nɛmɛ letsya ntɛ mi ku betidi ba kenke lɛ bɔnɔ kasɔ ɛkpa wuee. ²⁶ Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ eyifo lekulasa kɔ, nya úkɛlɛkɛ ɔtɛ wɛ betidi. ²⁷ Onanto eto ketsyue kenɛ bɛ lɛ ulɛkɛ akulasa nyamfo ote wɛ betidi lɛ bate, akulasa fo asi nya diyɛ ku atɛse mfo. Nya akulasa nyamfo ni bɛ Kristo nkpe lɛ mi ketu kɛmiɛ itɛ mi tsya nkpe kedikɔ lɛ Onanto eto diyɛnde ɛsuɛ. ²⁸ Nya Kristo ɛmfɔ bɔnlɛ letsya bobe kɛtɛ utsyue saa nɛ, nya lɛ kobe saa ɛsuɛ boale mɛ kole kate mɛ asa bɛ lɛ bɔkpa mɛ utsyue saa busuko Onanto eto ɛnɛmi fɛ mba diyifo bani ku Kristo ba dɛkabe bafɔ seka. ²⁹ Nyamfo eto otsyekle mimɛ kakplatsya ku ɛsuɛale nnya kenke Kristo leefi kakpe mɛ lɛ ɛsuɛ nnya nɛ keyifo lɛ mɛ nɛ.

2

¹ Nla miä bete lekpaſtſya nã minle læ mi ku Laodikeafo ku betidi ba kenke bo ku mã dimantsya tã anãmi ku anãmi bote bõtsyua eto disi. ² Meeyifo nko bæ læ bõnyã æsuãale læ mã ketu kãmia læ beyifo bani tſya ku mã bõtsyua læ lelabi æsuã. Isi ensoo, itã kase boofõ asa kaso bõnõ kukõnõ, bæ bõtsyã lekpo Onanto eto asakulakula æmã ni Kristo. Nyamfo ni bikesinõke bia lefo koya tinti. ³ Kristo ni safui sia laasini Onanto eto kobe ku kobetete eto akulasafõ koya nyamfo. ⁴ Nyaso nle mi bõteyi minke biãntã læ kuutsyua saa læ õwe mi okpe ku etiki eto kãnã bimba niã niã niã ete fe õnukuale kpe læ nnya tſya. ⁵ Itsyise ite bæ bẽnle mẽ bunyã læ æsuã eto sinã æsuã tſyaa, nkpe læ mi nti læ lewõnõ æsuã, nya iyifo mẽ disuanyuã læ kase bẽkõ binyã keklege læ mi Kristo bofokanõ æsuã eso.

Utidi Eto Nkpesiasia Bo Leflõ, Kpe Lã Kristo Kãmia.

⁶ Kase befo Kristo Yesu ku mi lekõesi kenke fe mi Onamutee, biyifo bani ku wã nko. ⁷ Bitã læ keyudu læ kãnyã kedufoko katsyo læ wã, fe kuyi eto keyudu leedufe læ kaso. Beto mi nkpe bitãkã læ wã mi bofokanõ læ bumuã ale fe kase bãte mi. Lã biyi ku leninsõ itã Onanto lefe saa.

⁸ Nyaso bebe biã kuutsyua saa manwe mi uyifo mi ndomufõ eye læ betidinini eto kobetete bimba ko nye læ akpa nya býanyi bõtsyã betidi ku kawunsia eto awõnõ eto æsuãale eto kate ka lanye læ Kristo eto asatete eto esu æsuã. ⁹ Itsyise Onantotidi eto ditsyãbi kenke nã leflõ ake læ Kristo eto æsuãale eto sinã æsuã læ wã utidididi eto ditsyãbi nãmã æsuã. ¹⁰ Nya se buyifo bani ku wã, wã ni disi itã awõnõ eto æsuãale saa ku awõnõ eto baka saa, ete bæ bo nkpe tſya aflõ læ kusu saa æsuã.

¹¹ Se buyifo bani ku Kristo eso biyifo fe mba bãla lelo, inni læ kase kawunsia eto betidi leeyifo, bomuu eye læ Kristo æsuã, Onanto ælakã mi õbonko læ æsuã eto sinã eto abuayifoyifo eto æsuãale eto kalo. Nyamfo ni lelo nã bãla mi eye læ Kristo æsuã nẽ. ¹² Itsyise lefe nã bæflãsã mi ntuu, bẽbikã mi ku Kristo, nya eye læ nnya æsuã, bãtakasã mi bõnyansã ku Kristo læ mi bofokanõ eso, læ Onanto eto æsuãale nyamã æsuã, wã nwã ni lãtakasã wã utsyiko õkomã õboko nkpe.

¹³ Lefe ditsyua nã lãfee, bikpe læ lewõnõ æsuã læ mi abua nnya biyifo eso, itsyise biedi Yudafõ ba dãmankẽ læ kãfi kalo. Fẽ nãmõõ, Onanto ebokpa mi õboko nkpe kãmia ku Kristo. Onanto efi mi abua kenke õtsye mi. ¹⁴ Õtsya õfiõ læ kayo ka búsiã ku nnya afi nnya kenke lãkle bo ùlakã bo læ nnya æsuã kenke õsõ læ uyikabie

æsuã ku Kristo. ¹⁵ Nya læ uyikabie komfo æsuã, Kristo ælakã wã æsuã õbonko læ awõnõ eto æsuãale ku baka saa eto kalo nya õtsyillamako mã õkpe mã kofani nya ùlakã mã õte fe ndomufõ ba õso ani utãkã mã kato.

¹⁶ Nyaso biãtã læ kuutsyua saa læ okpe mi afi læ lesa nã biudi nye biunã lee biembudi nye buinã æsuã, nye nnya ni eyi sãe lee, læ kofa fõfõ abe lee nye Onwẽditsyãyi æsuã. ¹⁷ Nyamfo kenke eyifo nnya nkpe kama enle bubã eto koyo ete! Nnya eto koyo bẽnle bunyã ni Kristo kosate. ¹⁸ Biãntã læ anãmi anãmi eto utidi kuutsyua wã laateyi nkã utãtã kato itsyise wãnyã anãtãkãtãkã eto kalãkãkãtã, ba laayinkã betidi kakpe læ kawẽ eto æsuã bokosãbokosã kaso ku kato eto batõnkpe eto bõsumu æsuã læ balo mi dikpi. Asa bimba ku utidi eto nsusu lãkãlakã ete ini. Lã bitãkãko utidi æmfo eto okle eto kamaa, biemunya asa nnya eto kama bẽnle bõti. ¹⁹ Nwãmfo eto okle mẽnsiko uyifo loni læ Kristo, wã nwã ni disi utã utidi æmã. Wã æsuã utidi æmã eto æsuã eto nlõkõ ku wã æmã eto umu kenke tſya nkpeã, wã õfiõ wãnyã lesa sãe saa, nya woabe fe kase Onanto laala.

Nkpefõfõ Siasia Eye Lã Kristo Esuã.

²⁰ Se bĩkpe ku Kristo esoo, bebõ læ kawunsia eto awõnõ eto æsuãale kalo. Beso binsi biãtã baakpe mi afi fe bisi bekpe læ kawunsia kamã kalo seka? ²¹ Beso biesikeyifo læ nnya æsuã læ baatyã mi bãnã bienyifo nyamfo eto keyifo ku biandia nãmã bebe nye bientidi nã nse? ²² Asa nnya eto afi bãkpe mi mfo eyifo asa nnya læ beyifo nnya keyifo balosã koo, iyifo ebimbasa nnya lensibe kutãkã saa. Afi nyamfo kenke eyifo betidi eto ketsyue ku asatete ete. ²³ Ele fe asa nnya bãteyi mi mfo te fe kobe kutsyuo kpe læ nnya nya iyifo fe bãlakã nnya betsyiko læ Onanto eto ketsyue ku utsyue utsyã æsuã. Yãtã bæ utidi bokosã æsuã kaso, utã wã æsuã eto sine nya kanyi nnya luutã ola Onanto oso ku ofo æsuã bumuã kale. Fẽe asa nyamfo eto okle buyifo anwunsãko kuutsyua bæ læ oso wã æsuã eto sinã eto alasa ani.

3

¹ Se ini botakasã Onanto lãtakasã mi ku Kristo utsyiko õkomã õboko nkpe esoo, beti asa nnya nkpe kato kama kaka Kristo kosate nsi læ wã lekankpomẽ æsuã læ Onanto eto kodiani. ² Bitã mi nsusu læ butãkã læ asa nnya nkpe kato mfõ æsuã, inni læ asa nnya nkpe læ kaso mfo. ³ Itsyise se bĩkpee, mi nkpe efi bokpe læ Kristo eto nle æsuã bo lãbiõ bonkpe læ Onanto æsuã tſya. ⁴ Mi nkpe kosate eyifo nkpe læ Kristo æsuã. Nya lefe nã woõbõ bõnyã, mi

tsya ebobɔ ku wə nya nyafu buinyə kediko lə wə sekakediko eto diyənde əsuə.

Befiani Betidi Fɔfɔ.

⁵ Nyaso belo kaso mfo eto asa eto nkprə bo nkpe lə mi əsuə fenke asonodidi, asinasayifoyifo, əsuə eto sinə eto kamininyənyə, kənənsə lə kawunsia eto bikə bəkə əsuə sia diyifubua saa didi. ⁶ Asa nyamfo eto okle ənə Onanto eto ləblɔfi kaboko mba ditidi ato lentsyue wə koto əsuə. ⁷ Lə nkprə bo bisia kə əsuə, mi tsya eyifo asa nyamfo eto kakle.

⁸ *Ἐε μῶμοῦ*, ele bə bəye asa nyamfo kenke eto kakle buyifo nnya ni əblonənyə, lefonyi, kabua bəbəkə kətə fə utsyuə, aka ku etikibua saa didi. ⁹ Se bikələkə mi ditsyəbi koko nəmə ku ni eyifosa lə mi əsuə esoo, biesityi bətsyue bidia bio. ¹⁰ Bifi bəkpe lə ditsyəbi fɔfɔ nəmə əsuə mɔmɔ. Nya ditsyəbi fɔfɔ nəmfo ni wə Onanto kosate eto ditsyəbi nə ɔnlə bufi kakpe lə mi lefe saa, lə bəbəkə bisu sətə bə lə bibə bete wə bəwunsə.

¹¹ Lə nyamfo esoo, kaba kəfə saa ensibə lə mba lenni Yudafo ku mba ni Yudafo, mba bala alo ku mba banla alo, bəfo ku mba dimankra əsuə, ndomufɔ ku mba nsi lə mə əsuə əsuə nti. Məmble kenke eyifo bani lə Kristo əsuə, nya Kristo nkpe lə məmble kəmiə.

¹² Mimbə eyifo Onanto eto betidi, nya ɔla mimbə nya ɔləkə mimbə uyifo wə kosate eto bale. Lə nyasoo, bifi ditsyəbi nə diɳyə ditə nkomə seka bəyenko əsuə. Nya ni kaminsənyənyə, kafokpɛ, əsuə kaso bokosəbokosə, diyuasə ku disuətsyua. ¹³ Bitsyəsua ku mi bətsyua, lə bifi bətsyɛ bətsyua lə utsyuə ətə wə utsyuə ubu. Ele bə bifi bətsyɛ bətsyua fe kase Bonamute difi ɔtsyɛ mi. ¹⁴ Ewunsə lə nyamfo kenke əsuə, bifi lelabi bitə bətsyua, itsyise ni laako lesa saa kale lə bətsyua keyifo mə bani nɛ.

¹⁵ Kristo eto diyuə nə wəətə, lə didi seka lə mi ketu əsuə, itsyise nyamfo esoo Onanto ləkpadɪ mi ɔkə biyifo bani nɛ. Lə nnya əsuə, bəso Onanto ani. ¹⁶ Bitə lə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə, nə lefo koya tinti lə diyɪ mi ketu kəmiə. Bete bətsyua asa, bəle bətsyua kələ lə kobe əsuə. Bifi Awonisa Kenke eto əsə ku bafokanɔfɔ eto əsə ku lewɔnɔ eto əsə bitə leninsɔ Onanto lə mi ketu kəmiə. ¹⁷ Nyaso bitə lesa saa nə biətəyi nye buyifoo, lə eyɛ lə Bonamute Yesu əsuə, lə bifi leninsɔ bitə Boanto Onanto eyɛ lə wə diyə əsuə.

Bisia Nkpə Fɔfɔ Fe Mba Ni Kristo Eto Bale Seka.

¹⁸ Mi bəsensia, bebokəsə əsuə kaso bitə mi bese, itsyise nko diɳyə itə bə biyifo fe Kristo eto bafokanɔfɔ nɛ.

¹⁹ Nko ke, mi bəsiafi tsyaa, bifi lelabi bitə mi bəsia. Nya bienyifo mə disiale.

²⁰ Mi bebi, bitsyue anto ku ambe mə koto lə lesa saa əsuə, itsyise nyamfo laake Onanto ɔkue nɛ.

²¹ Mi bəbiantomə, biankpe mi bebi ləblɔfi bə lə ani lə nyanlo mə.

²² Mi ndomufɔ, bitsyua mi banamutemə koto lə lesa saa əsuə, inni lə lefe nə mə ənəmi ntəkə lə mi əsuə ete, bə lə batesə mi lə keyifo əsuə eso, bomuu, biyifo ke ku mi ketu kenke lə dibu biətə Bonamute eso. ²³ Nya keyifo saa biuyifoo, biyifo ke ku kəfo faa fe Bonamute bənle ke buyifo kətə inni utidinini saa. ²⁴ Bekloma biə Bonamute ebofo mi kayo fe kayofofɔ ka ɔlɛ utsyə utə wə betidi. Itsyise Kristo ni Onamute wə bənle busumu. ²⁵ Nya utsyuə saa wə luuyifo kabuaa, ebunyə kayofofɔ itə kabua ka weeyifo. Itsyise Onanto aakpronko utsyuə saa lekpo lə kusu tsyontsyɔ əsuə.

4

¹ Mba ni banamute, bəle mi ndomufɔ ba leeyifo mi nyifo ola lə kusu sɛɛ ko diɳyə itə əsuə. Bekloma biə mi tsya kpe Onamute wə nkpe kato.

Kələləle Ku Kate Eto Asa.

² Bianye ola boto kətə Onanto lefe saa. Bitəkə ənə lə bəle ola boto lə bifi leninsɔ bikətə Onanto. ³ Beto ola lə bo tsya eto disi, bə lə Onanto lə ɔsini bo kusu lə bofo Kristo eto ditiki nə diyifo lekulasa kɔɔ, nə eso minlabe lə aba eto diyoo, letsya bobə kələ ni kate. ⁴ Beto ola bə lə mfo lekulasa nəmfo buləkə kate lə lekpa wuee fe kase ele bə nyifo.

⁵ Bəye ku mamfokanɔfɔ lə kobe əsuə, lə biyifo kusu saa ko loosini kutə mi eto keyifo fe kase efe itə. ⁶ Bidi etiki ku dibu, bə lə leleke bɔnɔ ku koto lefe saa, lə bete kase buitə etiki eto mbuaye sɛɛ itə utsyuə saa.

Bələ Mi Bokla.

⁷ Bo ɔyimisani Tasiko lala, wə nwə leeyifo asa lə kusu sɛɛ əsuə ku uyifoyifotsyua lə Bonamute eto keyifo əsuə, eebətəyi mi lesa saa nə nle mɛ bubə lə əsuə mfo. ⁸ Nyamfo eso minlə wə bətsyese mi ɔfɔ bə lə ɔtəyi mi bo mfo eto etiki saa nya lə okpe mi ɔtsyekle tsya. ⁹ Onesimo wə ni bo ɔyimi lala wə bəfobɔnɔ nwə ni mi nti eto ɔni, tsya akɔ ku wə balə bube. Bəətəyi mi lesa saa nə nle bubə mfo eto etiki.

¹⁰ Aristarko nwə boko wə nlabə lə diyoo mfo ku Marko wə ni Barnaba eto ɔyimisani bə bəsiasə mi o-o! Bəotə mi bote koko bə lə Marko əmfo əbə mi ɔfɔ, bisensə ani befo wə kəfo faa. ¹¹ Yosua wə bensi bakpo Yusto tsya əsiasə mi. Mə itsyə bamfo hā

ni Yudafɔ eto bafokanɔfɔ ba nɛ keyifo ku mɛ itə Onanto eto sekakedikɔ kamə nɛ. Beyifo bawunsəkotsyuə tinti bətə mɛ.

¹² Epafra wə ni mi nti eto ɔni wə ni Kristo eto uyifoyifo tsya nkə wəəsiasə mi o-o. Woato ola keklege lefe saa lə mi disi katɔ Onanto nkə lə binyə keklege, lə bɛflo lə kototsyuentsyue Onanto eto ditiki nəmə. ¹³ Moofɔ wə kɛnyɛ budi lə keyifo keklege ka weeyifo kətə mi ku bɛtidi ba nkpe lə Laodikea ku Hierapoli. ¹⁴ Bo ɔyimitsyuə lala ofala kplɛ Luka ku Dema bə bəəsiasə mi o-o. ¹⁵ Bəəsiasə bayimi ba nkpe lə Laodikea ku Bɔyimisio Nimfa ku bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nə laakpe disi lə wə diyo o-o.

¹⁶ Lə bekla kukue komfo belosəə, bifi ko bɛtsyese bafokanɔfɔ eto ditsyukpa nə nkpe lə Laodikea lə mə tsya lə bakla. Nko kee, mi tsya lə bekla kukue ko miwɔni mintə Laodikea eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa tsya.

¹⁷ Nya lə bɛtsyi Arkipo biə lə okpe otsyese lə olosə Bonamute eto keyifo ka úfi ókpe wə lə ani mfó.

¹⁸ Mɔ, Paulo, kosate dɛfi mɔ kɔni minlɛ kəsia kamfo bɔwɔni katsyese mi. Nya bianta əsuə biə nsi nlabe lə aba eto diyo. Nlɛ Onanto bɔtɔ miə utə lə wə lefonə lə disiako mi.

1 TESALONIKAFՉ Kukue Tutē Ko Paulo Ləwoni Utə Tesalonikafə

Boəsiəsə Mi.

¹ Mə, Paulo, ku Silvano ku Timoteo bo ləwoni kukue komfo bənlə mi mba ni Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto bale lə Tesalonika butə. Nya bənlə ola boto kətə Boanto Onanto kato wə lefonə ku diyuə kətə mi.

Boasə Onanto Ani Bə Bifi Mi Əsuə Bitə Wə.

² Boasə Onanto ani lə mimbə eto disi. Nya lefe sa lə bəle ola botoo, boale wə lekprakpa lə mi disi. ³ Nya boanyə Boanto Onanto bəteyi lə mi bəfokano lə keyifo ka bənlə buyifo eso. Boateyi wə tsya kase bənlə betidi lelabi butə, nya bənlə kusu bobə kekkele itə Bonamute Yesu Kristo.

⁴ Bə bayimi, buyi bənkə Onanto aala mi tinti nya uləkə mi fe wə bale. ⁵ Nya Ditiki Səe nə búbə bəteyi mii, menyifo ditiki fufu nə ete bóboko mi. Bomu eyə lə Ləwono Kenke eto əsuəale nya nle ni əsuəale buləkə kate bə nya bəfo bəno eyifo sitinti. Binyə kase bəle bə əsuə lə mi nti, nya bəyifo nko itə lə mi ləkəsə eso. ⁶ Nya lə ənukuale, mi tsya áfo nnya binsi bə ku Bonamute eto nkprə bomə. Itə bə bəle kanyi bunyə tsyaa, bəfo ditiki nəmfə ku disuəyuə nə Ləwono Kenke ditə mi.

⁷ Lə nyamfo eso bafokanofo nkprə lə Makedonia ku Akaia eto kasə kenke, lə bobə kakase asa ketsyiko mi oflo. ⁸ Fəe inni Bonamute eto ditiki nəmfə eto disənsə ditsyi mi oflo disu Makedonia ku Akaia kenke. Bomu mi Onanto bəfokano tsya əbusənsə isu kalebe saa. Nya insi ni bə nsi ləteyi kulesa, itsyise betidi ba tā əbəno nya. ⁹ Nya mə kosate nle etiki budi ketsyiko lə kase bəfo bə lə lefe nə búbə mi oflo ku kase bisinkl bəyē bəfiə kedi butə, nya bifi mi əsuə bitə Onanto wə hā nkprə nkprə. ¹⁰ Nya biinyə binsəkə wə Ubi Yesu wə otakasə utsyiko əkəmə, nya ubə usiə nkprə ku Onanto, nya wuutsyi Onanto eto kato ubə. Nya əmfə hā lofo bo bofo ketsyiko kotonənə ko Onanto luutə babuayifo kenke.

2

Bəfo Bo Ditiki Fe Onanto Kosate Eto Lele.

¹ Mə bayimi, mi kosate yi lesa nə eso búbə mi oflo, nya bə mi oflo búbə mēnyifo bimba. ² Nya biyi kase bənyə kanyi nya banle bo boka kakpo bə ənəmi kasə lə

Filipi fə bubə boyo mi oflo lə Tesalonika mfó. Itə bə bəle bo lə mi mfó tsya, Bonamute ákpe bo nkəale nya bəteyi mi wə Ditiki Səe nəmə. ³ Nya kolə ko bənlə mi bəle, mentsyi lə bo mantebutsyuə nye lə nsusu bua saa nye lə bowe kuutsyuə saa bokpe. ⁴ Bomu Ditiki Səe nəmə eto ənukuale bəteyi minlə. Nya lesa nə ele bə bəteyi mi lefe saa dini nə Onanto lela nkə buyifo nē. Itsyise wə kosate ənyə tutətutə nkə buinyə butə bə bəteyi mi wə Ditiki Səe nəmə. Nya yentsyi lə kase betidi léla, bomu lə kase Onanto wə nyi utudi saa eto ləkəsi kəmiə léla. ⁵ Biyi biə inni kawə eto etiki búfi bóboko mi. Nya bóanteyi mi Ditiki Səe nəmə lə bunyə kutəkə itsyi lə mi əsuə. Nya Onanto kosate ebudi bo odansie lə ditiki nəmə əsuə. ⁶ Boanto atəsə itsyi lə mi oflo nye betidi bamba oflo.

Itə bə bokpe kusu fe Kristo eto batənkpe bə lə bəbəbə bo ləkəkəsə bə bufi lesa saa butəkə mi lə əsuə tsyaa, ⁷ bəle bo əsuə fe kase ubiambe laabe wə bebi ku lefonə. ⁸ Se boala mi sitinti esoo, iyifo bo lelabi bəə mi tsya lə bəno Ditiki Səe nəmfə. Nya inni Onanto eto Ditiki Səe mate. Bomu bufi bo nkprə tsya búbə lə mi disi, itsyise befo koya tinti bitə bo. ⁹ Mə bayimi, bekloma biə lefe nə búbə mi oflo búbə bəteyi mi Ditiki Səe nəmə mfó, bókplatsya bóto diwi ketsyə ku kakəmi bəyifo keyifo itə bə, bəəmfə bo əsuə buyifo bitsyikə butəkə lə mi kutsyuə saa lə əsuə.

¹⁰ Mi kosate ku Onanto ebudi bo adansie lə nnya əsuə lə kase bəle bo əsuə kukəno lə mi mba dikafə bəno nti. Bəyifo lesa saa kukəno. Nya kuutsyuə saa mənəy kabua saa lə bo əsuə. ¹¹ Biyi tsya biə bəle mi utsyuə saa fe kase ubianto laale wə bebi ola wekəkeke. ¹² Bókpe mi nkəale, bómənsə mi ləkə nya búkale mi kolə kase biusie nkprə sēe itə bə Boanto Onanto ebunyə disuəyuə lə mi əsuə. Itsyise wə kosate wə lékpadi mi nkə lə binyə bofo lə wə sekakediko ku diyənde kenke.

¹³ Nya eso ele bə bəno Onanto ani tsya ni bənkə, lefe nə bəteyi mi Ditiki Səe nəmfə, biəmfə ni fe ditiki bimba. Bomu bəfo ni fenkə Onanto eto ditiki. Ənukuale ini bə wə ditiki dini. Nya ikaboko bətsyikawuninsə tsya lə mi mba dikafə bəno eto nkprəsiasə əsuə.

¹⁴ Mə bayimi, asa nnya dibə mi lə əsuə mfó, nya ke ni lesa nə dibə lə Onanto eto betidi əsuə lə Yudafə eto kasə nē. Nya kanyi ka binyə lə mi betidi eto anii, nko kə ibə lə Yudafə eto kasə eto betidi ba léfo Yesu bəno lə Yudafə eto ani nē. ¹⁵ Yudafə bamfó álo Bonamute Yesu ku Onanto eto bənyələkətidi tsya nya bəte bo tsya ohiā. Mə eyifosa átaka inyə lə Onanto əsuə nya bətaka ku sikpi bənyə betidi ba tā

læ əsua. ¹⁶ Bákplatsya bæ læ beti bo kusu bæ boateyi mba lenni Yudafó Ditiki Sɛɛ nãmã bæ læ bənyə nkrə manlo. Læ nyaso mæ asa buayifoyifo əbã ifui ékpiã efɛ isu eyo kaka mómóó, ísu ínã Onanto eto kotonənã eboko mæ læ əsua.

Befo Koya Bitã Bo Tinti.

¹⁷ Mɔ bayimi, yofo eyi asiani se búdu læ miã óflo. Tsyã bekpe bo læ nsusu kãmíã. Nya bokplatsya læ kusu saa əsua bofo, læ bubã botsya ku mi ənãmi ku ənãmi tsya yəntã kusu. ¹⁸ Bóla boã læ busi bubã bunyã mi. Nya mɔ, Paulo, kosatee, nyɛ esu saa nya mofo bæ læ mfo bubã. Fɛɛ obuãle əmã məntã kusu. ¹⁹ Nla tinti miã læ mbã nyã mi, itsyise bufi bo ənã butəkã læ mi. Nya mi ni bo disuəyua, itsyise mi ku bafokanó bamba ni bo kutəkã ko eso bofo lekóesi bɔsɔ læ lefe nã Bonamute Yesu luubã bio. ²⁰ Sitintii, mi ni bo læmɔ ku bo disuəyua nɛ.

3

¹ Nya se ɛnlɛ bo bulã se boensinyã mi tɔ esoo, bóse nya uyi boã bo inuã læ bɔtsyime læ Atene. ² Nya bɔtsyese Timoteo læ ubã okpe mi nke alɛ, nya læ ówunsã ko mi læ mi bɔfokanɔ əsua. Uyifo bo óyimisami wã laawunsãko bo læ kanantoyifo ku Kristo eto Ditiki Sɛɛ eto bɔteyi əsua. ³ Bo nsusu ni bənkã boanla bæ bulã ku kanyi ka bɛnlɛ bunyã læ elo mi kuutsyua saa ani. Mi kosate fe biyi koko biã bulã ku kanyibunyã ni nnya leetu nwã ke ntəkãko Kristo. ⁴ Biokloma biã lefe nã bɔkɛ mi læ óflo, bútã mi bote katonsã boənkã bulã krã ebutu mi. Nya fe kase binyii, íbã itã nko sitinti. ⁵ Nyamfo eso míntsyese Timoteo minkã ubã obe læ bisi biñyã kekləkã læ mi bɔfokanɔ əsua. Itsyise mmuã utu nno. Nya mɔ sikpitete ni bənkã ətsyua oboale əmã ébubã óbiasã mi nsusu itã bæ bo bokplatsya kenke əbã iyifo bimba.

Mi Bɔfokanɔ Ətã Bo Disuəyua.

⁶ Nya se Timoteo dísinkli ubã, óteyi bo ku disuəyua nkã bisi biñyã kekleke læ mi bɔfokanɔ ku mi lelabi itã mi bətsyua insi enso. ʒteyi bo tsya nkã biakloma bo tinti nya bɛnlɛ kusu bobe biã biənyã bo fe kase bo tsya nle bola boã boənyã mi. ⁷ Læ nyamfo esoo, mɔ bayimi, ite bæ bóle kanyi bunyã nya asa nyamfo lekle bo tsyaa, mi bɔfokanɔ aakpe bo disuəyua kəyuaesã bo ketu. ⁸ Se bóno kase biñyã kekleke læ Bonamute eto bɔfokanɔ esuə, mfe fɛ nkrã fofó didufã bo læ əsua nɛ.

⁹ Boəmbɔfo Onanto ani bɔsɔ yooyo disuəyua nã bɔnlɛ bunyã læ wã ənãmi læ mi disí eso. ¹⁰ Bóle Boanto Onanto lekpa kpa bóle ketsye ku kəkómi boã utã læ busi

botsya læ bokpe mi nkɛale læ mi bɔfokanɔ əsua.

¹¹ Nyaso mómóó, Boanto Onanto kosate ku Bonamute Yesu læ basini bo kusu bæ læ bofo mi óflo bubã. ¹² Nya Bonamute læ utã kusu bæ mi lelabi itã mi bətsyua ku betidi bamba læ difui lekpe fe kase boala mi ke. Nya læ bela betidi bamba tsya fe kase boala mi. ¹³ Nyamfo luutã Boanto Onanto lookpe mi əsuəale, uləkã mi utsyiko læ Obonsam eto esu kenke əsua nya læ uyifo mi kenke læ wã ənãmi isu ese diyi nã Bonamute Yesu luusinkli ubã kawunsíã kamfo ku wã mba kenke diyifo kenke.

4

Siã Nkrã Bo Lóke Onanto Ókɔɛ.

¹ Mɔ bayimi, mɔ ditiki fɛfɛ nã mínla miã malɛ mi lekpa kpa læ nteyi ni bæ, bisíã nkrã bo lóke Boanto Onanto ókɔɛ fe kase bóte mi. Bɛlɛnko nko kekleke, tsya bóle mi nkɛale bokpe læ Bonamute Yesu eto diyɛ əsua bæ læ bisi biyifo besɔ nko. ² Itsyise biyi asa nnya bote mi eyɛ læ Bonamute Yesu eto əsuəale əsua. ³ Onanto aala nkã biyifo mi əsua kenke læ biləkã mi əsua bitsyiko læ asonódidí kenke əsua. ⁴ Ele bæ usã ku usiã te kase bóle mæ əsua bəsiã nkrã bo diyifo kenke ku læ dibu əsua. ⁵ Nya biəntəkãko əsua eto sinã eto kamini bisíã nkrã fe betidi ba laante Onanto sikpi. ⁶ Læ nyamfo esoo, kuutsyua saa mansesã ənãmi læ wã óyimitsyua eto usiã əsua bæ læ usu ota wã ubu. Bɔteyi mi nko bunyã nya bóle mi ato bukã kekleke boənkã, Bonamute ebunã mba læyifo asa nyamfo eto kakle koto kekleke. ⁷ Onanto ákpadi bo nkã buyifo betidi kenke. Nyaso bitã læ buləkã bo əsua butsyiko læ asinsa əsua. ⁸ Nyaso læ mi nti eto utsyua ani buyifo læ etsyuesa nyamfo əsua, inni betidi əsua ótaka únyã. Bomu Onanto, nwã leefi wã Ləwɔno Kenke kətã mi, eto əsua ótaka únyã.

⁹ Nya læ lelabi itã mi bayimitsyua bafokanófo, yensife bæ bɔwɔni kulesa butã mi læ nnya əsua. Itsyi Onanto ébote mi kase ele bæ bela mi bətsyua koko. ¹⁰ Nya læ onukuale əsua, sitinti ini bæ biala mi bayimitsyua ba kenke díkafo banɔ ba nkrã læ Makedonia eto kasɔ kenke. Nya bunsí bɔnlɛ mi bɔteyi lekpa pələle əsua boənkã biyifo besɔ nko. ¹¹ Bisíã nkrã læ əsua kasɔ bobokosã əsua, nya utsyua saa eto ənãmi læ itəkã læ wã keyifo əsua, nya bifi mi ani biyifo keyifo bebɛbe lesa nã biudi fe kase bɔteyi mi bofe. ¹² Nyamfo luutã bæ mba dímamfo banó, ebubu mi nya biemukpese læ kuutsyua saa əsua itã lesa nã loohiã mi.

Bienskewi Fe Bitidi Ba Ləmbã Kusubebe.

¹³ Mɔ bayimi, bola boə bete ɔnukuale itsyi lə betidi ba dıkekepe əsuə, itə bə lə bəyɛ nku buwi nku ku kaminsə fe betidi ba ləmbə setə saa. ¹⁴ Bofə bɔnɔ boə Yesu əkpə nya usi ɔtaka utsyi ɔkɔmə ubə nkpə. Nya Onanto luutə Yesu kpa mba əmə oboko ku wə lə wə bubə biɔ əsuə. ¹⁵ Lesa nə Bonamute lətɛyi, ni əsuə buunɣə bɔɔnle mi bɔtɛyi boəə, bo mba nsi nkpə lə Bonamute eto businklɔ kəbə lefee, boəmbɔtɔ mba dıkekepe kato busu. ¹⁶ Lə lefe nəmfo o-o, bɔɔnɔ Bonamute eto bubə eto kulu ku ɔkɔɛ eto boto. Bɔɔnɔ Onanto eto ɔtɔnkpɛ ninə kenke eto ɔkɔɛ. Nya buufə Onanto eto kakpatsyaku. Nya Bonamute kosate lɔoyifə utsyi kato ubə. Nya betidi ba lefo Kristo baano fe bəkpəə, mə loka botaka kəbə nkpə. ¹⁷ Nyamfo eto kamaa, Onanto ebokpa bomba dibu nsi nkpə nya wookpa bo usu ɔkɔ ku betidi ba letaka busu bɔtsyako Bonamute kato. Nya buusie ku Bonamute isu manlo manlo. ¹⁸ Nyaso bifi etiki nyamfo bemansə bətsyuə ləkɔ.

5

Bisiə Bikabe Kusu Itə Bonamute Eto Bubə.

¹ Mɔ bayimi, yamfe bə nsi nwɔni mi kulesa itsyi lə lefe nye eyi nnya asa nyamfo luubə. ² Itsyise mi kosate yi sitinti biə Bonamute eto diyi nə wuubə ebuyifo fe kase uyu laabɔ lə wə kabiakɔ ku ketsye, ³ kəbə keyu utidi. Nya lə lefe nə utidi saa nle bɔtɛyi nkə lesa saa tə buɛ ku diyuəə, lefe nəmfo ni lefe nə lesabua nə banle kusu bobee nya diəbə kasɔ lə nti nɛ. Diubə fe kase kalelefo ləəə ofonle. Kalebe saa butsyetsyi kesu əmbə.

⁴ Fɛɛ, mɔ bayimi, mimii binsibə lə ketuntu əsuə. Nyaso yanle bə diyi nəmə bə lefua mi fe kase uyu leeyifo. ⁵ Itsyise mimble kenke kpe lə diyənde əsuə. Nya buunte fe betidi ba leefi mə əsuə kakpe lə abua əsuə keyifo asa kakula. ⁶ Nyaso biensitə lə selabe lə sifi mi biləkə ato fe mba leennyi Bonamute. Bomu bitə lə buriyə keklege lə bɔle bo əsuə kukɔnɔ. ⁷ Itsyise mba laalabe selabee, ketsye baalabe se. Nya mba ba nle ntə bukpə tsyaa, kətsyə nya beekpə mu nɛ. ⁸ Fɛ bo mba nkpə lə diyənde əsuəə, bitə lə butəkə ənə kukɔnɔ. Le bufi bo bɔfokanɔ ku bo lelabi bukase əsuə fe kase ləkɔəsibi eto situ eto awu laawunsə ko bamamanyə. Nya lə bufi bo ənəmi butəkə lə Boanto Onanto eto bɔfokətə əsuə fe kase omamanyə eto disi eto lema ankpakpa laafo wə lə nkpə. ⁹ Itsyise Onanto mənəkə bo itə wə lefonyi nɛ nle bubə. Bomu bə lə boye lə Bonamute Yesu Kristo əsuə lə bunyə nkpə manlo. ¹⁰ Yesu əmfo əkpə lə bo disi bə lə busi nkpə

o-o, bukpə o-o, buusie ku wə lə wə dibə biɔ əsuə. ¹¹ Lə nyamfo esoo, bikakpe nkeale lə bikawunsəko bətsyuə fe kase bənle buyifo mɔmɔ.

Bɛle Əsuə Ola Lə Biləkə Asa Bua Saa Lə Əsuə.

¹² Bo bayimi, bɔle mi lekpa kpa bə bifi dibu kpa bitə mi batɔnkɔtɔnko ba laakplat-sya kate mi Kristo eto nkpə busiə eto esu. ¹³ Bela mə lə bibu mə kukɔnɔ lə kusu sɛɛ ko əsuə banle mi bokpa akanyɔnko eso. Lə mimble lə bisie lə diyuə əsuə.

¹⁴ Nnya kamaa, bo bayimi, bola tinti boə bɛle kɔle mba lanle otsyekle bokpe. Bekpe mba laate sikpi nkeale. Bəwunsə ko mba lehiə bəwunsə ko. Nya lə bifi dibusə bitə utsyuə saa. ¹⁵ Bɛlɔ bebe kukɔnɔ biə kuutsyuə saa məmfi kabua ofo kabua kayo. Bomu lefe saa, bikeyifo kaseɛ bikətə mi bətsyuə ku betidi ba kenke.

¹⁶ Bitə lə diyuə lə lɛkɛ mi lə əsuə lefe saa. ¹⁷ Biəntə lə ani lə elo mi lə olatoto əsuə. ¹⁸ Nya bifi leninsɔ bitə Boanto Onanto lə lesa saa əsuə. Itsyise nyamfo ni lesa nə Onanto nle bɔtɔ ketsyiko lə mimba kenke ntəkəko Yesu Kristo nɛ.

¹⁹ Bienti Lewɔnɔ Kenke kusu lə mi nti. ²⁰ Biemfi lesa nə laabɔ ketsyi lə Onanto eto bənyeləkətidi eto kenye fe lesa bimba. ²¹ Bomu bekplatsya lə bəbɛbɛ ɔnukuale wə nkpə lesa saa nə bionɔ lə bifi kaseɛ ka nkpə lə nnya keklege. ²² Biləkə mi əsuə bitsyiko lə lehua saa əsuə.

²³ Nya bɔle Onanto wə ləətə bo diyuə saa bɔtɔ bə lə uyifo bo kenke lə kusu saa əsuə. Nya lə ose mi lewɔnɔ ku nsusu ku mi əsuə eto sinə kenke bə bəmunyə kabua saa lə mi əsuə lə lefe nə Bonamute Yesu Kristo nsi luubə. ²⁴ Nya Onanto wə lékpadi mi nkə bəfiani wə bəlee ebəwunsəko mi isu ese lə kalosəko. Itsyise lesa nə ke ɔtɛyi nkə wuyyifoo, weeyifo ni.

²⁵ Mɔ bayimi, bikato ola kətə Onanto lə bo disi. ²⁶ Biləkə kafo faa bəbuta lə bisiesə bafokanɔfo. ²⁷ Nle mi bɔtɛyi sitinti fe nwə rıyə lə Bonamute Yesu Kristo eto kenye minkə beklə kukue komfo bete bafokanɔfo kenke.

²⁸ Bonamute Yesu Kristo eto lefonə lə disie ko mi.

2

2 TESALONIKAFՉ Kukue Nuəfə Ko Paulo Ləwəni Ʋtə Tesalonikafə

¹ Mə, Paulo, ku Silvano ku Timoteo bo ləwəni kukue komfo butə mi mba ni bo Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto bale lə Tesalonika. ² Bole bəto minke Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto diyue ku lefonə lə disie ko mi.

*Bole Onanto Lekpakpa Bə Fe Nkpesiasia
Lə Bokate Ko Bokpadi Bo Ókpadi Fə.*

³ Mə bayimi, ele bə bəso Onanto ani lefe saa lə mi disī. Lə nyaso eleke bə bukato ola, kaso wə ani bə mi bofokano lə busi bəke ale boso ku mi lelabi tsya lə difui lekpe enso. ⁴ Nyamfo eso boakpo mi diye sɛɛ lə mba lefo Onanto bano nti. Iyifo bo ləmo nya boatesə mi itsyise biñyə kekleke lə mi bofo kano əsuə nya bənle otsyikle bokpe lə lefe nə eto lefe banle mi bulə kəkpo mi ku kanyi ka bənle bunyə eso.

⁵ Nyamfo lə bote nkə Onanto aakpo akpo lə kusutsyantsyo əsuə. Nya wuutə mi kəsiəko lə wə sekakediko kaso bənle kanyi ka bənle bunyə eso. ⁶ Onanto ebuyifo lesa nə leyə. Nya wuunə mba nle mi bulə kenke koto. ⁷ Nya wuutə nkə bo ku mi mba kenke nle kanyi bunyə lə buunyə ɔnwəkətsyəkə sɛɛ. Onanto ebuyifo nyamfo lə lefe nə Bonamute Yesu ku Onanto eto batənkpe nkpe asuale kplə ləbo bətsyi kato ku əsuəale. ⁸ Buunə bətidī bə ləmbu Onanto nya bəmfo Bonamute Yesu Kristo eto Ditiki Sɛɛ bano, koto. ⁹ Nya Bonamute loola mə udunko lə wə ənəmi. Nya bəəmbunyə wə diyənde ku wə əsuəale. Nya wətsylə sə mə ku mə ditsyəbi bua nəmə. ¹⁰ Asa nyamfo ehubə itə lə diyi kplə nə əsuə Yesu luusinkli ubə. Nya lə diyi nəmfə əsuə, bafokanəfo kenke ebutəkəko wə ku atəsə eto əsə ku kudu. Nya miitsya əbəkə mə lenti, itsyise bəfo wə Ditiki Sɛɛ nə bətəyi mi mfə bəno.

¹¹ Nyamfo eso boato ola lə mi disī lefe saa nɛ. Nya boale bo Onanto lekpakpa boə lə utə lə mi nkpesiasia lə bokate ku mi bokpadi bo ókpadi mi. Nya lə wə əsuəale lə ewunsə ko mi lə itə mi nsusu sɛɛ bo lookpe mi nkəale bə lesa saa nə biuyifo lə mi wə bofokano esoo lə ibə itə kukonə. ¹² Bole asa nyamfo bəto kətə mi ku lekpa kplə bə lə babesə Bonamute Yesu Kristo eto diye kato eyə lə mi eso. Nya wuuntsya lə obesə mi diye kato lə wə ku Onanto eto kafəokpe eso.

Biəntə Lə Kuutsyuə Saa Lə Ɔwə Mi Okpe.

¹ Mə bayimi, itsyi lə Bonamute Yesu Kristo eto businkli kəbə bio ku bo bəko bətsyanko wə. ² Biəntə lə nyamfo lə ile mi nsusu nye ekpe mi bule, lə nnya banle bətəyi bə Bonamute eto dibəyi ébubə koko. Ətsyuə biubu bə ébo lə Onanto eto kənyə buləkə kate nye bo asatete nye etiki nnya bəwəni bütə mi əsuə. ³ Biəntə lə kuutsyuə saa lə ɔwue mi lə kusu saa əsuə kon. Itsyise Bonamute eto diyi nəmə əmbubə tə isu ese lefe nə usialetidi əmə lootaka uñyə lə Onanto əsuə nya obuəle əmə ləəbə bətsylə lə ute luuləkə əsuə ote. ⁴ Nya wootaka uñyə nkə lə uti Ləwəno Kenke eto əsuəale kusu lə ote nkə wə hā ni awəno kenke eto əsuəaletidi. Nya wootaka ubə usiə lə Onanto eto Disumuyo nya wuuyifo wə əsuə, fe wə ni Onanto.

⁵ Biəkloma biə lefe nə minke mi lə ɔfə, ntəyi mi asa nyamfo kenke. ⁶ Fɛɛ lesatsyuə leeti asa nyamfo kusu nkə yəbə tə məmo. Nya mi kosate yi lesa nə ini. Nya obuəle əmə ebuləkə wə əsuə lekplə lə wə lefe ayo. ⁷ Nya disiale eto asa nnya banle buyifo kakula kokoko efe ele bubə. Nya asa nnya luubə, əmbubə tə isu ese le fe nə Onanto diləkə nwə diti obusle əmə kusu. ⁸ Nya lə nyamfo eto kamaa, Onanto ebuləkə obuəle əmə ote. Nya lə lefe nə Bonamute Yesu luubə, wuufi wə kənyə eto ufiebi ku wə diyənde otənsə wə obiasə wə ditsyəbi kenke. ⁹ Usialetidi əmə bə ku Obonsam eto əsuəale, nya wuuyifo bidia eto ayənisa akpa akpa ote. ¹⁰ Nya bətidī bə kenke ləoye lə nnya əsuə, ebonyə kenke, wəoye lə disiale ku kəwəsu saa bə lə ɔwə mə okpe. Boonyə itsyise bamfo Ditiki Sɛɛ nə Onanto lete mə bə bənyə nkpe bano. ¹¹ Nyamfo eso Onanto eboyani mə utə kawə eto ləwəno nə luutə bəfo bidia bano. ¹² Lə kalosəkə, Onanto ebolo mə dikpi, itsyise bamfo Ditiki Sɛɛ nəmə bano. Bomu bənyə disuəyuə lə asa buayifoyifo əsuə.

Biñyə Kεkleke.

¹³ Mə bayimi, ele bə bokaso Onanto ani lefe saa lə mi disī eso. Buyi boə woala mi sitinti. Mi ni bətidī tute Onanto diləkə nkə binyə bofo. Ʋfi Ləwəno Kenke Ʋflə mi abua Ʋwi nya bəfo ɔnukuale bəno. ¹⁴ Nya eyə lə bo Ditiki Sɛɛ nəmfə budi əsuə, Onanto ákpadi mi nkə bibə befo diye fe kase Bonamute Yesu Kristo léfo. ¹⁵ Lə nyamfo esoo, mə bayimi, biñyə kekleke lə bəkəbe ɔnukuale eto asatete nnya bəte mi lə bo kukue ko bəwəni ku etiki nnya budi mi, bəle nya kəni kekleke.

¹⁶ Nyaso bŋle bŋwunsŋko bŋto ku lek-pakpalele itsyi lŋ Bonamute Yesu Kristo ku Boanto Onanto wŋ laala bo, nya eye lŋ wŋ lefonŋ ŋsuŋ ōkpe bo nkŋale nya ūtŋ bo kusubebe tinti. ¹⁷ Bŋle wŋ lekprakpa buŋnkŋ, utŋ mi ŋsuŋale lŋ okpe mi utu wŋ nkpe osa, bŋ lŋ bidi etiki ku lŋ biyifo asa sŋe lefe saa.

3

Bekloma Lŋ Bikato Ola Kŋtŋ Onanto Lŋ Bo Disi.

¹ Lŋ kalosŋkŋ, mŋ bayimi, bekloma lŋ bikato ola kŋtŋ Onanto lŋ bo disi, itŋ bŋ lŋ Bonamute eto Ditiki Sŋe nŋmfo lŋ disŋnsŋ disu nlebe ku dibu fe kase miitsya seka. ² Nya lŋ bŋto Boanto Onanto tsya biŋ lŋ ulŋkŋ bo utsyiko lŋ betidibua ku besialetidi eto ani ŋsuŋ, itsyise inni betidi ba tŋ lŋfo Ditiki Sŋe nŋ mŋ bŋnŋ. ³ Bonamute eyifo ŋnkualetidi, uuŋyŋ mi kama, ookpe mi nkŋale nya woobe mi bŋ olo Obonsam ŋmbutŋkŋ bo kato. ⁴ Bonamute ŋtŋ bufi bo utu butŋkŋ lŋ mi bŋ befe bŋye lŋ esu nya bŋte mi ŋsuŋ, nya buyi bŋŋnkŋ biofo buyifo lŋ nnya ŋsuŋ enso. ⁵ Bŋle Bonamute lekprakpa bŋ ŋsini mi ŋnŋmi lŋ binyŋ lŋ bete kase wŋ, Kristo laakpe bo nkŋale ku kase Onanto laala bo.

Binyŋ Kekleke Itŋ Keyifoyifoyifo.

⁶ Mŋ bayimi, bŋle mi kŋfi bŋkpe kekleke lŋ Bonamute Yesu Kristo eto diye ŋsuŋ bŋŋ bilŋkŋ mi ŋsuŋ bitsyiko lŋ bayimi ba ni baflŋ nya bŋnle buyifo lŋ bo asatete ŋsuŋ. ⁷ Mi kosate biyi kukŋnŋ biŋ ele bŋ biyifo keyifo fe kase buyifo, itsyise bŋenyifo sŋflŋ lefe nŋ bŋke mi lenti. ⁸ Bŋŋamfo bŋwunsŋko itsyi lŋ kuutsyuŋ saa ŋflŋ bŋ bŋŋamfo kayo. Bomu bŋuyifo keyifo kekleke ketsye ku kakŋmi bŋ bo bŋbŋ mŋnyifo bitsyikŋ itŋ kuutsyuŋ saa. ⁹ Inni nnya kasŋ ni bŋnkŋ bumbŋ kusu bŋateyi mi bŋ bebe bo eso. Bomu bŋla bŋŋ bekase kase ele be bŋyifo keyifo. ¹⁰ Biokloma biŋ lefe nŋ bŋke mi lentii, bŋkpe mi kŋfi bŋŋnkŋ utidi wŋ ke laani nkŋ wŋmbuyifo keyifoo, mendi tsya. ¹¹ Bŋle mi nyamfo bŋteyi itsyise bŋle bŋnŋ bŋŋ baflŋ bŋtsyuŋ kpe mi lenti nya ini mŋ bayimitsyuŋ eto ketikima hŋ te baaye kedi. ¹² Bŋninko betidi bŋmfo ditsyŋbi nŋmfo kekleke lŋ Bonamute Yesu Kristo eto diye ŋsuŋ, bŋ lŋ bŋle mŋ ŋsuŋ kukŋnŋ lŋ be fi mŋ ani bŋyifo keyifo bedi.

¹³ Fŋe mi, bayimi, biŋntŋ lŋ ani lŋ elo mi lŋ lesa sŋe buyifo ŋsuŋ. ¹⁴ Nya lŋ utsyuŋ nkŋ wŋmbuyifo lŋ ditiki nŋ bŋteyi mi lŋ kukue ko mfoo, bitsyŋ wŋ lekpo nya lŋ bilŋkŋ wŋ lŋ mi nti, lŋ kofami lŋ kŋle wŋ. ¹⁵ Tsyaa bienkisi utidi ŋmŋ. Bomu ele bŋ befe wŋ kŋle fe mi ŋyimi seka.

Bŋle Mi Bokla.

¹⁶ Bŋle Bonamute kosate wŋ lŋntŋ diyuŋsŋ lekprakpa bŋle bŋ lŋ utŋ mi kŋmiŋ eto diyuŋsŋ lŋ mi lŋ kusu saa ŋsuŋ. Lŋ Bonamute lŋ ŋle mimble kenke ola.

¹⁷ Mŋ, Paulo, kosate uni nle etiki fefe nye nkla bomfo bŋwŋni kŋtŋ mi ku mŋ kŋni. Iyifo mŋ kosate eto lenimi eto awŋnisa fe kase maawŋni kakpe lŋ mŋ kukuwŋniwŋni saa kalo.

¹⁸ Bŋle ola bŋto bŋŋ Bonamute Yesu Kristo lŋ ŋle mi mble kenke ola lŋ wŋ lefonŋ ŋsuŋ.

1 TIMOTEO Kukue Tutε Ko Paulo Lεwoni Utε Timoteo

¹ Mε, Paulo, wε ni Yesu Kristo eto nwε otseyese eyε lε bo Ofomfokεtε Boanto Onanto ku Bonamute Yesu Kristo wε bεnlε kusu bobee, nle kukue komfo bowoni. ² Nya mimfi minle fε Timoteo botsyese. Eyi fε eyifo mε fe ubi lε bofokano εsuε. Nyaso minle Bonamute Onanto Ku Boanto Yesu botε miε lε mε kaminsenyanya lε kεtεkεko fε lε banya fε kaminsε lε bεtε fε diyuεsε.

Paulo Αλε Wε Kελε Itsyi Lε Bidia Eto Bateasa Esua.

³ Nla miε lε esi εsiε lε Efeso mfό fe kase minteyi fε lefe nε minye mfo mimfe mintε lε Makedonia. Nnya ni bε eyi fεnkε betidi bεtsyuε kpε lε mfo ba nle asa nnya loobiasε nsusu itsyi lε bo asatete lε Kristo bofokano εsuε. Ele bε ani komε nye ala betidi bamfo bε lε baye nya kakloe buyifo. ⁴ Teyi mε lε baaye lefe bobiasε lε akokosatete ku bakoko eto ntsyiko eto katobobesε εsuε. Asa nyamfo eto okle bote akpe kεnε lε betidi nti. Nya yaanye lε Onanto eto nsusu εsuε. Nsusu bo nye lε bofokano εsuε hε ele bε bote. ⁵ Nya lesa nε lefe bε biyifo ni bε ele bε bola bo bafokanofε tsyuε ku kafa faa, ku utu wε lεmbolo bo dikpi lε asa buayifoyifo saa εsuε. Nya ele bε bo bofokano lε Kristo εsuε tsya yifo sitinti. ⁶ Fε betidi bεtsyuε εtsyi kama bakpe asa nyamfo. Nyaso banye kusu sεε komfo. Nya bεnε etiki bimba nya lεmbε kutεkε. ⁷ Baala bε baatsyi bawuninsε bafiani Mose eto kofi eto bateasa. Fεε mε bamε kosate manno etiki nyamε kaso tsya. Beedi etiki kekleke itsyi lε kofi komε εsuε, fε mε bamε kosate maanno lesa nε banle boteyi kaso.

⁸ Bomble kenke yi boε Mose eto kofi komε aleke, fεε ele bε bεtsyuε ko koto fe kase boate ko. ⁹ Nya ele bε bukakloma tsya boεε, inni betidi sεε eso bεyifo afi kεkε mε ato, bomu mba ditidi ato baata Onanto eto afi kebu ku mba leeyifo asa bua ku mε kakle ba eto nkpε diyi ku abuayifoyifo. Mε ni betidi ba lεmbε bofokano saa, mba laalo mε antomε ku ambemε ku mba ni bewudifo. ¹⁰ Mba ni betidi ba leedi asono ku basani ba laalabeko mε basanitsyuε. Mε ni betidi ba leeyu betidi bamba kεmuε kate ku mba ni badia ku mba laaso akεesi nye kεkpadi asa kateyi bidia. Nya ku mba kenke ba dīmamfo Ditiki Sεε nεmε eto asatete bāno, mε ni mba baanle ato nyamfo bukε nε. ¹¹ Boonyε asa nnya minle bote lε Ditiki Sεε nε bεfi bākpε mε lε kōni

bε nte itsyi diyεnde eto Onanto wε boatesε nte oflo.

Paul Ασο Onanto Ani Lε Wε Kaminsenyanya Eso.

¹² Mεmbofo Bonamute Yesu Kristo ani bεso lε εsuεale nnya ufi utε mε nkε lε mfo keyifo kamfo buyifo eso. Nya lε onukualeε, ufi ke okpe mε lε ani. Itsyise unya mε nya uunyi nkε mεmbutsyetsyi ke nyani wε ntsyε. ¹³ Ite bε lε lefe ditsyuε nε lefee, nnyε lε wε εsuε, lε etikibuadidi ku lε aka εsuε fε mimbε mintsi mε lekōesi minwuninsε, Onanto anyε mε kaminsε. Itsyise lε lefe nεmfoo, māmfo wε nno tε nya mante lesa nε mīnkeyifo tsya. ¹⁴ Bonamute εnε mε kafa tinti nya utε mε bofokano ku lelabi se buunyε lε bo loniyifoyifo ku Yesu Kristo.

¹⁵ Ditiki nε minle boteyi mfo eyifo etiki eto onukuale, nya ele bε utidi saa fo εno. Kristo Yesu wε ni Nwε Onanto Lékpō Ohile Utsyε, dībε kawunsiε kamfo nkε lε ubε ulεkε babuayifo. Nya mε ni obuayifo kenke enso lε babuayifo nti. ¹⁶ Fεε Onanto dīnyε mε kaminsε nkε lε eyε lε mōo ni obuayifo kenke enso εsuε, Kristo Yesu lε utε lε betidi lε banya bε okpe lelabi nε eso woefi katsyε babuayifo ba lefo wε bano. Lε nya esoo, wuutε mε nkpε bo lεmbε kalosεko kulefe tsya. ¹⁷ Nyaso bitε lε bukatesε bo Oka wε nkpε kato wε boanyε ku bo εnami wε hε ni Onanto wε nsi nkpε isu manlo manlo. Nya lε bukabesε wε Onanto wε leenkpε eto diye kato lefe saa. Ibε itε.

¹⁸ Mε ubi Timoteo, keyifo ku afi nnya mimfi mintε fε mfoo, eka asa nnya bo Onanto eto banyelεkatidi lεtsyi itsyi lε fε εsuε. Lε etiki nyamfo kōni kekleke fe be-make, ebutεkε kabua kato lε lema nεmfo εsuε. ¹⁹ Lε fε bofokano kōni kekleke, tε bε fε utu manlo fε dikpi. Betidi bεtsyuε ba dīmantsyue mε ketu eto kōle kotoo, mε didu bāno banyansε mε bofokano nε. ²⁰ Nya lε mε ntii, ni Himeneo ku Aleksandro. Nnε mε ato lε se mimfi mε mintε Obonsam bε lε banya kanyi lε wε ani. Nyamfo luutε bε bakase bε baye etiki bua budi lε Onanto εsuε.

2

Bikato Ola.

¹ Lesa tute nε moola miε bete ni bε bikato ola bikεtε Onanto lε bikale wεε lekpa kaso wε ani lε betidi ba tε eto disi. Bikafi mi ku mε mble eto ahīā bikεtsyε lε Onanto eto εnami. ² Nya bikato ola kεtε Onanto lε baka ku betidi ba kenke ntōnko betidi bε lε bomble lε bōke lε diyuε εsuε kalebe saa. Itε bε lε bobokosε bo εsuε kaso butε Onanto nya bufi dibu butε

uttsyua saa. ³ Olatoto eyifo lesa nã laake bo Ofomfoketã Onanto okãe. ⁴ Itsyise ola nkã uttsyua saa te wã Ditiki Sãe nãmã læ ote onukuale ãmã bæ læ utã wã nkprã. ⁵ Lã onukuale, Onanto oni ete nkpe. Nya Ofomfoketã tsya oni ete nkpe. Wã ni utidi wã baakpo Kristo Yesu. Wã ni futsyã laalã bonko Onanto eto nti. ⁶ Wã ni fuutsyua difi wã ãsua útã fe kedi læ kawunsia kenke eto betidi eto disì. Yesu éyifo nyamfo sitinti bæ Onanto eto kenye ka útsyã nkã woofu utã wã betidi kenke eto lefe eboyo. ⁷ Nyamfo eso Onanto lékpe mfe fe wã otankpe ku wã oteasa. Nyamfo menyifo bæ sidia minle boteyi. Nlẽ mi boteyi sitinti minkã wã dilakã mfe fe oteasa nkã læ mbã nlakã wã bofokano eto Ditiki Sãe nãmã nte betidi ba lennito Yudafu.

⁸ Lã bafokanfõ eto katsyakõ saa, nla minkã basani besã mã ani kato bato ola ku ketu ka lekpa kenke. Nya oblo nye kãnã saa mankã mi læ nti. ⁹ Nla tsya mã besio læ mã ãsua ola eye læ mã bikelele ãsua, læ ete bæ balẽ mã ãsua kasõ bobokosã. Inni bæ bakle mã esi ku sika eto bikã akpa akpa nya lefu koya kpã nya loote bæ bale mã ãsua kato bobesã. ¹⁰ Bomuu, ele bæ mã ditsyãbi sãe te bæ beyifo besio ba laate Onanto sikpi. ¹¹ Nya ele bæ usio saa bokosã wã ãsua kasõ læ okase asa, læ busiã kpõ ãsua. ¹² Minle mã kusu butã minkã baté basani asa nye batãkã basani kato. Bomu ele bæ basia kpoo, betsyue koto. ¹³ Itsyise Adam ni futsyã Onanto leka buyifo fe úlãkã Eva utsyiko læ wã. ¹⁴ Nya inni Adam ni nwã olo ãmã læwe, bomu usio ãmã ni nwã owẽ. Nya útã úyifo lebuã. ¹⁵ Nya læ usio ebuñyã kekeleke læ wã bofokano ãsua ku læ lelabi ãsua nya wuusiã nkprã kenke nya woobokosã ãsua kasõ, wõoye læ kanyi ka nkpe læ ubilele ãsua obõ ofe.

3

Ditsyãbi Nã Ele Bã Leke Bofokanfõ Eto Batankotankõ.

¹ Onukuale uni, baateyi bãnkanã, læ utsyua aala nkã woeyifo bafokanfõ eto otankotankoo, ete bæ woala nkã woeyifo keyifo sãe. ² Fe bafokanfõ eto otankotankoo, ele bæ uyifo utidi wã bulã saa læmbã læ ãsua, uufi kusia koni, uyifo obesibe, okẽ dibusã, olẽ ãsua ola, nya betidi leebu wã. Okẽ kafokpẽ kafõ hafõ nya uyifo oteasa sãe. ³ Yanle bæ uyifo utãkpã, nya woankpõ ekiti. Ele bæ uyifo utidi wã diyuu, nya woenyifo nwã lænã etiki, nya woansesã ãnãmi læ atabi ãsua tsya. ⁴ Ele bæ uyifo nwã laale wã diyo eto betidi ola, nya wãtã nkã wã bebi tsyue ditiki koto læ kusu saa ãsua. ⁵ Nya læ utidi utsyua kpe wã leenyi kase woobe wã

diyoo, ntsyã wõoye obe Onanto eto betidi ba wõoyenko? ⁶ Yanle bæ uyifo nwã léfo Onanto onõ fãfõ kase woembobesã ãsua kato, nya eye læ nnya ãsua ote ãsua, læ ubã udu onõ, nya Onanto luunã wã koto fe kase únã olontidi ãmã koto. ⁷ Ele bæ uyifo utidi wã nkpe diye sãe læ mba dímamfo banõ tsya eto ãnãmi, nya luutã bãmboteyi kulesa buã saa bakpe wã kofani bæ læ obuãle ãmã læ unyã wã muuã.

⁸ Nko kã ini bæ wã bawunsãkotsyua tsyaa, ele bæ mã tsya yifo betidi ba nkpe ditsyãbi sãe, nya baale keyifo ola kekeleke. Ele bæ beyifo betidi ba lænnã ntã kãkpã, nya baansesã ãnãmi læ atabi ãsua tsya. ⁹ Ele bæ beyifo bãtsyua léfo Ditiki Sãe nãmã bábokõ mfo banõ kekeleke ketu ka laanlo mã dikpi. ¹⁰ Nya ele bæ beto mã ditsyãbi bebe fe. Nya læ banyã kabua saa læ mã ãsua, bitã læ beyifo bawunsãkotsyua. ¹¹ Ele bæ mã basia tsya, yifo besio ba nkpe ditsyãbi sãe, nya benyifo betidi bæ leedi betidi eto ntikima. Bomu ele bæ beyifo besio ba leekpã ntã, nya beeyifo lesa saa læ kusu ãsua. ¹² Be fã, bawunsãkotsyua bamfo eto utsyua saa fi kusia koni kpõn, nya woale wã bebi ku wã diyo eto betidi kenke ola. ¹³ Nya bawunsãkotsyua bæ nlẽ mã keyifo ola, mã kosate ebuñyã dibu ku kãnyã sãe læ betidi eto ãnãmi. Nya bokẽ utu bedi etiki læ mã bofokano læ Yesu Kristo ãsua kate betidi bamba.

¹⁴⁻¹⁵ Nlẽ bobẽ bæ yãmbokle muubã nyã mi. Fãe nlẽ asa nyamfo bõwõni kãtã fã bæ læ minle bubã mlã, læ efo fã bõwunsãko læ ate lesa nã ele bæ yifo fe otankotankõ læ Onanto eto bebi nti. Nya mã bæ ni Onanto wã nkpe nkprã eto bebi, mã ni omayi itã Ditiki Sãe nãmã. ¹⁶ Onanto eto ditiki kenke nã bælãkã bátee, kpẽ kalende tinti nya kuutsyua saa ãmbofo boni nko. Nya ni bãnka,

“Bonamute ãbã bale fe kawunsia eto utidi.

Lẽwõnõ Kenke ãlakã óte nkã uyifo kenke.

Nya Onanto eto batankpẽ dínyã wã.

Nya bælãkã wã báte læ kawunsia eto betidi kenke nti.

Kawunsia eto betidi kpã áfo wã bánõ.

Nya Onanto ditsyi wã úsuko koto læ diyãnde kpõle ãsua.”

4

Betidi Ebutãkãko Bidia Eto Bateasa Kama.

¹ Lẽwõnõ Kenke ãlakã óte bo ókpasã nkã, fe kawunsia eto kalosãko looyoo, betidi bãtsyua ebõbõ læ bofokano eto Ditiki Sãe nãmfo ãsua bætãkãko bidia eto awõnõ nnya mba luufi mã ãsua bætã obuãle ãmã eto asatete. ² Bidia eto asa betidi bamfo

laate, nya buufi mə disiale eto asatete bakula, itsyise mə akəəsi əkrə fe situ ku ute béfi bətonsə nnya, bəmbə ɔnukuale. ³ Mə laate bə yanle bə betidi fi kusia. Nya baateyi bənkə yanle bə bedi edisa ətsyuə eto okle tsya. Fəe Onanto wə diyifo edisa kenke utsyə nkə mba léfo wə ditiki banɔ bentekako wə, lə bedi ku leninsɔ. ⁴ Nya sitintii, asa nnya kenke Onanto diyifoo, aleke. Nyaso yanle bə utidi saa kisi didisa kuditsyuə. Bomu ele bə bafɔ ditsyuə saa ku olatoto ku leninsɔ. ⁵ Itsyise Onanto eto ditiki nəmə ku bo leninsɔ ləyifo didisa nəmə kenke.

Kristo Yesu Eto Usumunyə Sə.

⁶ Lə até fə bayimitsyuə asa nyamfoo, nya əsuə fɔɔyɛ afiani Yesu Kristo eto ɔwunsəko sɛɛ nɛ. Lə nya féfi bɔfokanɔ eto etiki nyamə ku asatete fékluasə əsuə eso, nyamfo luutə fə əsuəle nɛ. ⁷ Nyaso ləkə fə əsuə etsyiko lə amamosa nnya betidi laateyi nya dimanyɛ lə konantosu nya ləmbə kutəkə saa. Nya kase konantosu lə ətəkəko ko kekleke. ⁸ Əsuə eto bunə itə ale bəke aleke lə kusu kutsyuə, tsya Anantotiki bufi kekuləsə əsuə ku nya bokase kpe kutəkə eso nyamblə kenke. Itsyise yuutə fə kutəkə lə nkpe bomfo ku lə kəkpəma eto nle tsya. ⁹ Nyamfo eyifo ɔnukuale wə ele bə utsyuə saa fo ɔno. ¹⁰ Nyamfo eso bənlɛ keyifo kekleke nya bənlɛ kanyi saa bunyə nɛ. Itsyise bo kusubebe təkə lə nkpe manlo bo Onanto wə ni betidi ba tā eto Ofomokətə əsuə. Nya mba luunyə wə bɔfokətə ni mba léfo wə bəno.

¹¹ Nyamfo ni asa nnya ele bə te mə nɛ. ¹² Məntə lə betidi bətsyuə lə bənyə fe amamfɔ itsyise eyifo okosobi eso. Bomuu, fiani ditsyəbi sɛɛ itə bafokanɔfɔ kenke eye lə fə etikididi ku fə ditsyəbi ku fə leləbi itə betidi ku fə bɔfokanɔfɔ ku fə nkpe kenke busiə tsya əsuə. ¹³ Nyə kekleke lə akakla Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə əkətə bafokanɔfɔ kenke. Nyaso ləkə nya kasɔ lə ate mə asa nyamə isu ese lefe nə muusinkli mba. ¹⁴ Nya manye Onanto eto Ləwɔno eto ətəsa nnya úfi útə fə eye lə wə bənyeləkətidi ku bafokanɔfɔ eto batənkotənkɔ ba dítəkə fə anii, eto keyifo buyifo. ¹⁵ Tə lə fə nsusu lə butəkə lə nyamfo əsuə, nya lə ale nko ekeyifo itə lə betidi ba tā lə bənyə lə fə nkpe sɛɛ bo fensi eto sɛtɔsusu. ¹⁶ Lə fə əsuə kukɔno ku asa nnya faate. Nyə kekleke lə keyifo ka fanlə əsuə. Itsyise lə eyifo nkoo, ebuləkə fə əsuə ku betidi kenke ba laano fə ditiki etsyiko lə kotonənə əsuə.

5

Ele Bə Lə Bakobəsiə Ku Batənkotənkɔ Ku Beyifoyifo Ola Kukɔno.

¹ Meyenki akpe nye manlo osani wə ni fə sininə ətsyə ku kudu. Bomu ləkə asa kasɔ ate wə ku utu buɛɛ fe fənto seka. Lə bakosobi fe bayanisani. ² Lə besio ba lebe banso fə fe fambe mə. Nya lə ale mbite tsya fe fə bayimisiə, nya lə ale fə əsuə kenke.

³ Bakobəsiə ba ləmbə bawunsəkotsyuə, lə mə kukɔno ku dibu. ⁴ Fə lə bakobəsiə bətsyuə kpe bebi nye bəflufloo, tə lə bebi bamə lə bakase tute, bakase kase bɔɔle mə diyɔ eto betidi ku mə mba léle mə ola fe kase mə bɔfokanɔ eto keyifo lete. Ele bə bedi betidi ba lətsyə mba léle mə kɔle. Nyamfo ləədufə Onanto ənə nɛ. ⁵ Nya ɔkəsiə wə ləmbə ɔwunsəkotsyuə saa, ufi wə kusubebe utəkə lə Onanto əsuə lə ukato ola ukətə Onanto kətsyɛ ku kakami itsyise ohiā wə bəwunsəko. ⁶ Fəe ɔkəsiə wə leedi sɛsɔno, umbə nkpe lə Onanto eto ənəmi, itə bə usi nkpe tsya. ⁷ Di mə etiki əkə mə ato itsyɛ lə asa nyamfo əsuə bə lə mə bətsyuə nye betidi bamba lembudi mə ketikima. ⁸ Nya lə utsyuə lə mi nti ani nkə woəmbɔle wə diyɔ eto betidi ola kukɔno, nyale te fə ɔni wə bɔfokanɔ eto kusu komə, nya wə etiki abia eso utidi wə dimamfo ɔno kulaa tsya.

⁹ Memfi ɔkəsiə wə dimamfo tɔ ale fosi akua eto diyɛ akɔ ku bakobəsiə eto ditsyukpa nə nkpe lə bafokanɔfɔ nti. Nya nnya nsi nso ni bəə, ɔkəsiə wə nkpe lə ditsyukpa məmfo nti di usio ni kusə kəni hā ukəsiə. ¹⁰ Uyifo nwə betidi laakpadi diyɛ sɛɛ lə kase unsi nkpe sɛɛ eso. Ele bə udi usio wə nkpe ditsyəbi sɛɛ wə dinə wə bebi kukɔno nya onkpe kafəekpe itə bəfəbofo. Ele bə uyifo usio wə nkpe kafə ekpe itə wə bətsyuə ku bafokanɔfɔ tsyuə. Nya woawunsə ko betidi ba kenke nkpe lə bulə əsuə. Nya lə ɔnukualeɛ, ufi nkpe bo kenke unsi itə kase eto buyifo.

¹¹ Bakobəsiə ba dimamfo tɔ ale fosi akua, məmfi mə aye akɔ lə bakobəsiə eto ditsyukpa nəmfo nti. Itsyise lə kusəsəsiə lə mə ɔkə, boosinkli lə Kristo kama besu bəsiə bese fəfɔ. ¹² Nya nyamfo ebutə bata kakle ka nkpe lə mə ku Onanto nti bebə itə bedi dikpi. ¹³ Lə nnya kama, boofiani bafɔ bakatsyilama betidi eto ayo kedɪ etiki bimba nnya ləmbə kutəkə. Nya nnya nsi lebia endo ni bəə, bəakpadi betidi aye bua kedɪ mə ketikima kətsyɛ etiki nnya dimamfe. ¹⁴ Nyasoo, nla miə bakobəsiə bamfo eto kakle siə bese lə bale bebi lə bəsiə babe mə ayo bomu. Nyamfo ebutə bə bembuyifo asa nnya dimənyə itə nya luuta bo balo kusu bə bəkedi etiki bua saa lə bo əsuə. ¹⁵ Itsyise bakobəsiə bətsyuə ébusinkli bəsu bətəko Obonsam.

¹⁶ Lə bakobəsiə bətsyuə kpe lə usio wə dikafə banɔ eto diyoo, ele bə obe mə ɔle

wə ənəmi bobe. Nya atəsə ku əsuəale ni wə ale lefe saa. Ibə itə.

¹⁷ Teyi mba nkpe kawunsia kamfo eto bikə fənkə, bambesə əsuə kato befi mə ənəmi bətəkə lə mi, bikə bia lalo əsuə. Bomu befi mə ənəmi bətəkə lə Onanto əsuə. Wə uni ləətə bə lesa saa kafo faa nkə lə bunyə disuəyua. ¹⁸ Teyi mə fə bekeyifo kasee nya luutə boofiani batabinyə bənyə atsyokpokpo lə nnya buuyifo əsuə. Nya lə bəkətə betidi asa kafo faa. ¹⁹ Lə beyifo nkoo, bələ bikə bia lambia bəolə kətsyə itə mə əsuə lə kama ka nle bubə. Lə nya əsuə boonyə nkpe tinti bətə əsuə.

²⁰ Timoteo, be fə alə asa nnya Onanto difi útə fə ətsyə kukonə. Memfi fə əsuə akpe lə eyifosa bimba ku etikinənə bimba əsuə. Nyamfo əsuə betidi bətsyua laayə kawə betidi fe mba ni babesibe. ²¹ Itsyise bətsyua efi bə beyi asa nyamfo. Fəe eye lə nyamfo əsuə bányansə mə bofokanə eto kusu.

Nle Onanto bəto miə ufi wə lefonə obe mi.

2 TIMOTEO

Kukue Nuáfə Ko Paulo

Ləwəni Útə Timoteo

¹ Mɔ, Paulo, wə eyɛ lə Onanto eto lefonə əsuə mimfiani Yesu Kristo eto ɔtɔnkpe, wə nle letsya bobɛ itsyi lə nkpə bo buunya lə Bonamute Yesu Kristo əsuə lə bo ku wə eto lɔniyifoyifo əsuə nle kukue komfo bɔwəni kətə fə.

² Mɔ ubi lala Timoteo, nle Boanto Onanto ku Bonamute Kristo Yesu bɔtɔ miə mə lefonə lə disiaƙo fə lə bənyə fə kaminsə, lə bətə fə diyuəsə.

Nyə Kekleke Lə Bofokanɔ Ɔsuə.

³ Maaso Onanto wə meesumu fe kase mɔ banamə diyifo ani. Nya meeyifo nko ku mɔ utu wə laanlo mɛ dikpi əsuə. Nya, maso wə ani ketsye ku kakomi kale wə lekprakpa lə fə disɪ lə nle ola bɔtɔ. ⁴ Nya lə nkloma binəntu bia fəwii, mala tinti miə məənyə fə lə əsuə lə iyua mɛ. ⁵ Maakloma bofokanɔ kekkele bo nkpe fə. Bofokanɔ bo eto okle leke fə ewu Lois ku fambe Eunike mə. Mfo nno miə fintsyə kpe mu okle. ⁶ Nsusu bomfo eso minle fə kukue komfo bɔwəni bə lə ale kekkele ətəsə nnya Onanto ditə fə lə lefe nə mimfi ani mɪntəkə fə lə əsuə mɪnto ola. ⁷ Itsyise ləwəni nə Onanto ditə boo, əəntə boate sikpi. Bomuu, útə bo ləwəni nə ləətə bəənyə əsuəale, ku lelabi, ku əsuə eto lekɔele kato bətəkə tsya.

⁸ Lə nyamfo esoo, məntə lə kofani lə kolɛ fə bə ənyə ale Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nə mə bɔtɛyi nye lə kofani lə kolɛ fə lə mɔ disɪ nwə bəkpɛ le diyɔ lə Kristo eto disɪ. Bomuu, fintsyə nyə kekkele lə ənyə kanyi lə wə disɪ lə əlakə Bonamute eto Ditiki Sɛɛ nəmə ate. Itsyise Onanto ətə fə əsuəale bə lə afo nyamfo buyifo. ⁹ Onanto ni nwə ditə bo nkpə nya ɔkpadi bo nkə bɔfiani wə betidi. Inni lə bo kase ka bɔyifo eso. Bomuu, iyifo wə Onanto eto nsusu ku kafo ɛkpɛ ka úfi útə bo eso. Nya eyɛ lə bo lɔniyifoyifo ku Bonamute Yesu Kristo əsuə nya bɔnyə Onanto eto lefonə nəmfo fə úyifo kawunsɪ kulaa tsya. ¹⁰ Nya mɔmɔɔ, Onanto ɛbuləkə nyamfo ɔtə bo ekpa wuə lə Ofomfokətə Kristo Yesu əmfo eto bubə əsuə. Wə ni futsyə léso ukpə ku eto əsuəale ani. Nya eyɛ lə wə Ditiki Sɛɛ əsuə, ɔboko bo nkpə bo kalosəkɔ lənsiembəkə kulefe. ¹¹ Onanto efi mɛ uyifo nwə loobe wə letsya ku ɔtɔnkpe ku wə Ditiki Sɛɛ nəmfo eto oteasa. ¹² Nya lə nyamfo esoo, nya minle kanyi bunyə nɛ. Fɛɛ kofani annle mɛ. Itsyise mfo nno sitinti, nya nyi utidi wə əsuə mɔ bofokanɔ

nkpe. Nya nyi tsya miə woosɛ mɛ ku nya kenke mimfi minle bokpɛ lə wə ani isu esɛ lə Diyi nəmə.

¹³ Lɛ etiki sɛɛ ku nnya kenke mɪntɛ fə kukɔnɔ kekkele, nya lə aye lə nnya əsuə. Fo nya anɔ kekkele nya lə eyifo lɔni ku Kristo Yesu lə lelabi əsuə. ¹⁴ Nya eyɛ lə Ləwəni Kenke eto əsuəale nya nkpe lə bo əsuə, lə ale asa sɛɛ nya kenke bɛfi bətə fə kukɔnɔ.

¹⁵ Eyi fə Asiafɔ eto bafokanɔfɔ kenke édu mɛ lə ɔfɔ, nko ke ni Figelo ku Hermefene tsya lídu mɛ lə ɔfɔ nɛ.

¹⁶ Nle Bonamute lekprakpa miə unyə Onesiforo ku wə diyɔ eto betidi kaminsə itsyise yéanle wə kofani bə bəkpɛ mɛ lə diyɔ. Bomuu, únyə ko mɛ nnya ɔwunsə ko mɛ tinti. ¹⁷ Nya lefe nə úbə Romaa, ɔtsyilama kenke ɔbɛbɛ mɛ isu esɛ lefene eto lefe únyə mɛ. ¹⁸ Nle bɔtɔ miə lə Onanto lə unyə wə kaminsə lə wə Lekpoyi əsuə. Fə kosatɛ yi esu kpə nnya əsuə ɔwunsəkɔ mɛ lə Efeso.

2

¹ Nya fə, mɔ ubi, kpe nkəale eyɛ lə Onanto eto lefonə nə úfi útə bo bə bookpɛ lə lɔniyifoyifo ku Kristo Yesu əsuə. ² Nya lə asa nnya fánɔ bə nte lə betidi kpə eto ənəmii, nko kə ele bə fintsyə fi akpɛ lə betidi ba ləfobanɔ eto ani bə lə bɛfi besu bate betidi bamba tsya. ³ Nyə kekkele lə kanyi əsuə fe kase omamanyə sɛɛ ləənyə, ətə Kristo Yesu. ⁴ Omamanyə wə nyə sitinti itə wə keyifoo, woola nkə wə eyifosa lə ekpe wə uninə disuəyua. Nyaso wənsiəmbufi ani okpɛ lə betidi ba lenni bamamanyə eto asa nnya beeyifo əsuə. ⁵ Nko ini nɛ bə fɛ nwə leetsyetsyi lə udi ututɛɛ, ele bə uyifo lə afi nnya baakpɛ əsuə kukɔnɔ. ⁶ Ɔkumfo wə leeyifo keyifo ku otsyɛkle lə wə ɔkueɛ, wə ni futsyə laaka wə bidikə bia budi nɛ. ⁷ Bu disɪ lə etiki nnya minle fə bɔtɛyi mfo kenke laabe, itsyise nyi minkə Bonamute ebutə anɔ nyamble kenke kasɔ.

⁸ Kloma Yesu Kristo wə ni Oka David eto uflufu wə Onanto létakasə únyənsɛ utsyi ɔkomə úbə fe kase Ditiki Sɛɛ nə minle bɔtɛyi mfo nle bote. ⁹ Nnle kanyi bunyə lə Ditiki Sɛɛ nə maateyi eso. Nya bakpɛ mɛ lə amana kulaa tsya fe utidi wə leeyifo asa bua. Fɛɛ Onanto eto etiki aleɛ, bəmbɔfo ni kusu buti! ¹⁰ Lə nyamfo eso maafɔ lesa saa akamini itə Onanto eto betidi ba ukələkə utsyɛ esoo, bə lə mɛ tsya lə bənyə bofo bo eyɛ lə Kristo Yesu mate əsuə lə bɔyɛ lə nnya əsuə bunyə nkpə manlo eto disuəyua.

¹¹ Ɔnukuale uni baateyi bənkə,
 “Lə búkpɛ ku wəə,
 bo tsya ebusiə nkpə ku wə.

- 12 Lə bofo buñyə keklege lə kanyinyənyə saa əsuə, buudi seka ku wə. Lə bəni wə, wuntsya ebəni bo.
- 13 Lə ibə bə bəyē bəfokano lə wə kula tsyaa, wə, əmbəyē buyifo lə kənyē ka utsyə əsuə. Itsyise wəmbəni wə əsuə kulefe.”

Lə Fə Əsuə Kukəncə Bə Lə Onanto Lə Ofo Fə Kayo Sə.

14 Kəkloməsə mə əsa nyamfo nya lə əkə mə ato keklege lə Onanto eto ənəmi bə lə baye etiki bunə. Itsyise kəsəe saa aambə lə nya əsuə. Bomu əsa nyamfo ətə bə yaabiasə mba laanə nya. Mə bəfokano əboyye. 15 Lə fə əsuə kukəncə lə kusu saa əsuə bə lə Onanto utə fə kayofofə səe. Yifo fə keyifo kukəncə bə kofani lə kəyē fə bəle. Bomu yifo utidi wə laate Onanto eto Ditiki Səe nəmə lə ənukuale kosate əsuə.

16 Ləkə fə əsuə ətsyiko lə akuəntiki ku əsa bimbə bətyi əsuə. Itsyise bətidə bə leeyifo əsa nyamfo eto oklee, yələkə mə nsusu kətsyiko lə Onanto sikipibote əsuə famfamfa. 17 Əsa nyamfo eto okle bote əle lefəbe nə leenkəpə nə laanyi kpitikpitikpiti. Nya bətidə inuə bə ləte əsa nyamfo eto kəklə ni Himeneo ku Fileto. 18 Banya kusu itsyi lə Ditiki Səe nəmə eto ənukuale əsuə, nya bənlə bəfokanəfo eto nsusu bəbiasə kəteyi bənkə botakə kətsyi əkəmə kəbə nkəpə eto lefe əbubə əfe. 19 Fəe Onanto eto diyo eto leba nə əsuə əse ofati ulyənsə, ni nsi nyə. Nya leba nəmfə əsuə, əwəni etiki nya ləəbə mfo nkə, “Bonamute yi bətidə bə ni wə bəle nya,” nya “Utidi wə laateyi nkə əle Bonamute busumu, əle bə usinkli lə əsa bua buyifo kama.”

20 Lə diyo kplə saa, kədikpə əkpa əkpa ləətsyə mfo. Bəfi sika sia bəyifo kətsyuə kətsyuə ku sika flubia. Nya kətsyuə tsya sitə beefi baato kə fə nka baawoe tsya nkpe. Bəyifo kəkpə kamfo lə esu esu əsuə, kətsyuə itə eyi səe eto budi eto keyifo. Nya kətsyuə tsya itə diyi saa eto keyifo buyifo. 21 Nyaso lə utidi utsyuə ələkə wə əsuə utsyiko lə əsa bua əsuə nya uyifo wə əsuə kənkəe, ofo koya utə Bonamute fənkə kəkpə ka baalo bəətsyə itə eyisədidi. Itə bə bofo wə bufi itə keyifo səe saa buyifo.

22 Ləkə fə əsuə ətsyiko lə bəkosobi eto əlasə bimbə bətəkəkə əsuə. Nya yifo lesə saa lə kusu səe əsuə, lə əsiə bəfokano eto nkəpə səe, lə əkalə bətidə, nya lə əsiə nkəpə kpoo ku mə lə diyuə əsuə. Yifo əsa nyamfo ku mba nsi nkəe səe, laato əla ku ketu ka ləkpə bə əwunsəkə mi. 23 Ləkə fə əsuə ətsyiko lə əbukitiki ku etiki bimbə budi əsuə, itsyise kədiə ete əsa nyamfo

etə oklee, ləənə kaboko. 24 Nya yanlə bə Bonamute eto usumunyə, lə ukədiə kədiə. Bomu əle bə ukəyifo kəfoəkpe kətə utsyuə saa, udi oteasa səe, nya uyifo utidi wə diyuə. 25 Nya bətidə bə laatakə kənyə lə Ditiki Səe nəmfə əsuə, əle bə ofo əsa kəsə buləkə kate mə ku utu buəe. Nya ditsyuə Onanto əbutə nkə bətsyi ləkəsi bəwuninsə lə bəfo Ditiki Səe nəmə. 26 Lə nyamfo əsuə, mə nsusu əbəsinə bə lə bəni Obənsam wə difi mə ulyifo mba leyifo wə ləlabi əsuə.

3

Bətidə Ebəni Onanto Lə Eyi Fəfə Əsuə.

1 Tsyə nyamfo ləkpə fə, lə eyi fəfə əsuə, lefe nə ləkə əle əbubə. 2 Bətidə əbolə əsa nnya luutə mə hā eto lələkəsə nya boolə atabi. Boobesə əsuə kətə nya bookənə əsuə. Booyifo bətidə bə luukakə, bətidə kədi etiki bua lə bətidə əsuə nya booyifo mba lembubu mə antomə ku ambemə. Booyifo mba ləətsyə kəle ku bətidə bə ləmbəfo Ditiki Səe nəmə bəncə tsya. 3 Booyifo bətidə bə ləəmbəkə lefonə itə bətidə bəmbə ku mba bə ləənyə mə bətsyuə kəminsə. Booyifo bətidə bə laateyi bidia kəle bətidə lə kəfo kəbiəsə mə əyē ku bətidə bə ləəmbə disuətsyə kabuasə əsa. Nya mə ənəmi əmbunyə, bənkpe disiale. Nya mə ni bətidə bə laanlə əsa səe nē. 4 Mə ni bətidə bə leedu mə bətsyuə. Nya mə ni bətidə bə leebu bə mə ete ni bəbesibə ku bətidə bə leebu bə mə hā ni bəkpə bənsə ku bətidə bə laalə kawunsə kamfo eto kəmini enso Onanto. 5 Bətidə bəmfə eto okle əkpətsyə kate bə mə ni bətidə səe, fəe bəmfə Onanto eto əsuəale bə bəkə lə mə nkəpə bə bənsi əsuə. Nə fə əsuə ələkə lə bətidə bəmfə nti.

6 Itsyise bətidə bəmfə eto okləe, bəyü kədufə lə bətidə eto əyə kəbiəsə bəsiə bə eto nsusu ləmbə əle. Bəsiə bəmfə eto əbuə eyifo bitsyike itə mə itsyise bəyifo əbuə əkpa əkpa nnya laəkpə mə kəkpə lə əbuə kpə əsuə. 7 Bəsiə bəmfə eto kəklə əakəsə əsa lefe saa, tsya bəmfə etiki nyamə kəsə bəncə sitinti kulefe. 8 Kəsə əyē fə Yəne ku Yəmbre letakə bənyə lə Mose əsuə lefe nə ləfə mə, kusu komfo əsuə kə bidia eto bəteasa bəmfə tsya ləyē bətəkə bənyə lə ənukuale eto Ditiki Səe nəmfə əsuə nē. Əsa bua nya bətidə bəmfə nle buyifo əfo mə nsusu kənkə, itə bə bənyənsə mə bofo kəncə eto ənukualəsu. 9 Fəe bətidə bəmfə eto oklə əmbə sətə buusu, itsyise mə səmmuə siə nkpe mə əbəbə ete utidi saa nyə fə mba nle əsa nyamfo eto oklə buyifo nko, fə kəsə ibə lə Yəne ku Yəmbre əsuə.

Boanto Onanto Əbuləkə Fə Utsyiko Lə Bulə Saa Eto Oklə Əsuə.

¹⁰ Fē fəə, ébunəy nya feenyi mō asatete, mō nkpə bo minsi, mō nsusu ku mō bofokano, kase maakplatsya, kase maala betidi, ku kase mæəmuə utu kale lə kanyinyənyə əsuə. ¹¹ Eyi kase bətanke mē, bākpə mē bulə, mīnyə kanyi lefe nə mīmbe Antioxia ku Ikonion ku Litra. Kloma ohiā kplə wə bāte mē. Fē lə nnya amble əsuə, Bonamute ələkə mē utsyiko lə nnya kəmiə.

¹² Ōnukuale əmə ni bənkəə, betidi ba kenke ləəsiə nkpə sē lə Kristo əsuə, boonyə kanyi nya bookpe mē bulə bənyə mē lə əsuə. ¹³ FēE Betidi bua ku bidiabidia eto bateasa məə, kato ko mē asa bua buyifo loobe fe kase baanle betidi bəwē kakpe ke. Nya mē kosate tsya betidi bamba ebukawē mē kakpe. ¹⁴ Nya fəə, nla miə lə ənyə lə asa nnya fākase nya fāfo fāno tsya əsuə kekkele. Itsyise eyi betidi ba oflo fākase nya. ¹⁵ Idu lə fə sikpefi lefe kee, átē Kukue Kenke eto Awonisa eto etiki nya dibə yəwunsəko fə fafiani obesibe, lə nyaso bofokətə eyē lə Kristo əsuə fāno.

¹⁶ Eyē lə Onanto eto əsuəale əsuə nya bəyēə buunyə asa nnya kenke baawoni baakpe lə Kukue Kenke eto Asawoniwoni kəmiə. Nya ələkə itə asatete ku bunyenki kakpe utidi ku kələle ku bunəfofo itə nkpə sē siasia. ¹⁷ Bawoni nya nko bə lə utidi saa wə difi wə əsuə utə Onanto ebəflo nya yoolo wə itsyē itə keyifo sē saa buyifo.

4

Fi Fə Kenye Edi Ditiki Sē Nə Mə Atē.

¹ Nnyə lə Onanto ku Kristo Yesu wə luusinkli ubə okponko kawunsia eto betidi ku bəkpənkpə akpo eto kenye. Nya se wuusinkli ubə bio lə wə Sekadidi əsuə esoo, nle fə kələ bələ kekkele minkə, ² bəkpə kōni o-o, bimbə kōni o-o tsyaa, biləkə Ditiki Sē nəmə kenye bete. Bēle mē kələ, nya binyenki bəkpə mē, lə bəkpə mē nkəale. Nya lə alə asakaso buləkə kate məə, tsyə əsuə lə efi utu buē ku disuətsyə átē mē. ³ Itsyise lefe ditsyūə ebubə lefe nə betidi lensiambətonə bə bəətsyūə ato bano Ditiki Sē nəmfo. Bomu boola bə baano bateasa bamba ba ləoteyi mē etiki nya eto okle boola bə baakano. ⁴ Bootsyiko kama butsyi kakpe Ditiki Sē nəmfo kətəko etiki tsyuentsyūə eto kama. ⁵ Nya fəə, lə fə əsuə kukono lə aye lə kusu ko lələkə əsuə lə ekakpe alə lə kanyi saa əsuə. Nya lə eyifo keyifo kamə fe Ditiki Sē nəmə eto nwə laabe ni letsya. Nya lə eyifo fə keyifo kukono fe bafokanofə eto otənkotənkō.

⁶ Itsyise mōo, mō nkpə fe bələ kalosəko bubə nya boofi mē fe keditətə. Nya lefe tsya boyo bə mfe ndu lə kawunsia kamfo. ⁷ Nkpə bəkpə sē nya minlosə mō keyifo

fe nwə leetsyetsyi etsyi sē. Nya minle mō bofokano lə Kristo əsuə isu ese lə kalosəko. ⁸ Nya idu mōmōo, Onanto ebute mē kayofofə sē ka nle bote nkə nsi nkpə lə kusu əsuə fe nwə lefo onə eto kayofofə ka bālo bətsyē itə mē. Iyifo kayofofə sē ka Bonamute wə laakpo lekpo lə kusu sē əsuə luutə mē lə duyī fēfē əsuə. Nya inni mō mate ete loofə ni, bomu bonko betidi bamba ba kenke tsya dikəfi mē kusubebe bətəkə lə Bonamute eto bubə bio əsuə.

Bə Mlə, Lə Ebə Ənyə Mē.

⁹ Yē kusu saa fofo lə əbə ənyə mē. ¹⁰ Itsyise Dema edu mē lə oflo lə usu utəkəko kawunsia kamfo eto bikə lə Tesalonika. Nya Kreskee, usu Galatia nya Tito dīsu Dalmatia. ¹¹ Luka hā dibu onkpe mē lə oflo mfo. Nyaso kpa Marko lə bibə, itsyise uyuyifo əwunsəkotsyūə tinti utə mē. ¹² Ntsyese Tihiko Efeso. ¹³ Nya lə alə bubə, fo mō ləyolefe eto awu nya mīyani mintsyə lə Karpo oflo lə Troia aboko mē. Nya lə efi mō ekue titlu nya bēfi kubukikue bēyifo tsya aboko.

¹⁴ Aleksandro wə ni otsyuentisyūə eyifo mē kabua tinti. Nya Bonamute ebəfo wə kayo lə nnya kenye. ¹⁵ Nyaso fintsyə nya kekkele lə abe kukono lə wə əsuə, itsyise otaka unyā lə bo asa nnya bonle bote əsuə kekkele.

¹⁶ Lefe nə bākpadi mē ditutē lə lekpo etii, kutsyūə sa māmfo bubə kənyə mē kama lə etiki nyamə eti, bomu bāyani mē bətsyə bēdu. FēE nle Onanto lekpa kpa minkə wəənnə mē koto lə nyamfo əsuə. ¹⁷ FēE Bonamute ənyə mē kama nya okpe mē nkəale nya ditə mimfo Bonamute eto Ditiki Sē nəmə letsya bobē kətə mba lenni Yudafə mfo. Nya Bonamute diləkə mē utsyiko lə ukpə əsuə. ¹⁸ Bonamute ebuləkə mē utsyiko lə kabua saa əsuə, nya wookpa mē oyenko buē buē isu ese lefe nə mindufə wə sekakediko kato. Diyəndē eto atesə bufi bonle Wə butə idu mōmōo isu manlo manlo. Ibə itə.

Nnle Mi Bokla.

¹⁹ Məəsiəsə Priska ku Akwila ku Onesiforo eto diyo eto betidi kenke. ²⁰ Erasto si okpe lə Korinto. Trofimo tsya lə bufi, nyaso nyani wə ntsyā lə Mileto. ²¹ Kpə əsuə ku nkəale lə əbə etu mē mfo fē ləyolefe lə eyo. Eubulo ku Pude ku Lino ku Klauia ku bayimi fēfē kenke bafokanofə kenke bə bəəsiəsə kukono!

²² Bonamute lə usiəkə fə, nya nle wə lekpa kpa bə lə olē mi olā lə wə lefonə əsuə.

TITO

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Ʋtɔ Tito

¹ Mɔ, Paulo, wɛ ni Onanto eto usumunya ku Yesu Kristo eto ɔtɔnkpe, mɔ ni futsyɛ nɛ fɛ kukue komfo bɔwɔni. Onanto dilɛkɛ mɛ nya ɔtsyɛsɛ mɛ nkɛ nsu ntwunsɛko wɛ betidi ba ɔlɛkɛ ɔtsyɛ eto bafobɔnɔ lɛ nyenku mɛ lɛ bafɔ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ bɔnɔ lɛ bo bafokanɔsu ɛsua. ² Bofokanɔsu komfo dɪtɛ bɔnlɛ kusu bobe itɛ nkɛpɛ manlo bo ɛsua bɔfo bɔnɔ nɛ. Nya Onanto wɛ lɛmbɔwɛ bo kosatee, wɛ letɛyi ditiki nɛmfɔ ɔtsyɛ fɛ ɔyifo kawunsia. ³ Wɛ dilɛkɛ nkɛpɛ manlo eto Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ ɔtɛ bo ɛyɛ lɛ wɛ ditiki nɛ minlɛ mi bɔtɛyi lɛ lefe nɛ wɛ kosate letɛyi ɔtsyɛ ɛsua. Nyamfo ni lesa nɛ ufi okpe mɛ lɛ ani nya mimfi minlɛ letsya bobe kɛtɛ betidi. Boanto Onanto wɛ ni bo Ofomfokɛtɛ, wɛ letɛyi mɛ nkɛ mbe ni letsya nɛ.

⁴ Mɔ olala Tito, nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ fɛ itsyise eyifo mɔ ubi tinti lɛ bɔfokanɔ bɔni bo ɛsua bɔnkɛ eso. Nya nɛ Boanto Onanto ku Kristo Yesu wɛ ni bo Ofomfokɛtɛ lekpa kpa bɛ ɔlɛ fɛ ku lefonɔ ku diyua ɛsua, nya lɛ utɛ fɛ diyuaɛ.

Paulo Itɛ Tito Keyifo Katsyua Lɛ Kreta.

⁵ Nyani fɛ ntsyɛ lɛ Kreta ku nsusu bɛ lɛ ɔlɛ lesa saa nɛ dibu bɔlɔkatsyɛ ɔtsyɛ. Nya lɛ umɛ saa, lɛkɛ batɔnkotɔnkɔ ba lofo buɪnyɛ lɛ bafokanɔfɔ eto kɛnyɛ fɛ kase mɪntɛyi fɛ miɛ yifo. ⁶ Fɛ bafokanɔfɔ eto batɔnkotɔnkoo, yanlɛ bɛ etiki bua saa kɛ lɛ mɛ ɛsua. Nya ele bɛ uyifo utidi wɛ mfi kusia kɔni hɛ. Nya wɛ bebi tsya eyifo bebi ba lɛfo bɔnɔ kekɛle, nya beenyifo mba ditidi ato, nya beebu mɛ antomɛ. ⁷ Fɛ bafokanɔfɔ eto ɔtɔnkotɔnkɔ wɛ laabe Onanto eto keyifoo, yanlɛ bɛ bɔnyɛ nye befi etiki bua saa lɛ wɛ nye ukabesɛ ɛsua kato nye kafo kanyi wɛ mlɛmlɛmlɛ. Nya yanlɛ bɛ udui utekpe, nya yanlɛ bɛ okakɔɔ ekiti kekɛle nye ukasesɛ ɛnami tsya lɛ atabi ɛsua. ⁸ Ele bɛ ofo bafɔ bofo, keyifo kafoekpɛ nya woala asa sɛɛ nya woale wɛ ɛsua ola. Nya ele bɛ uyifo utidi wɛ nkɛpɛ ditsyɛbi sɛɛ, nya uyifo kɛnkɛ lɛ lɛwɔnɔ ɛsua, nya wooyɛ lɛ kɔfi ɛsua. ⁹ Ele bɛ uyifo nwɛ nɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ lɛ kɔni kekɛle fɛ kase bɔfokanɔ eto kusu letɛ. Nya kusu komfo ɛsua hɛ ele bɛ wuukayɛ bɛ lɛ okpɛ betidi bamba tsya ute lɛ ɛsua, nya lɛ ofo mba laataka kɛnyɛ lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmfɔ ɛsua eto botakebu bulɛkɛ kate mɛ.

¹⁰ Itsyise betidi kɛpɛ kɛpɛ ba nɛ betidi bɔwɛ nya bɔtaka bɔnyɛ lɛ ditiki nɛmɛ ɛsua ku mɛ ebukisa buyifo. Nya mba nso asa

nyamfo kɛnkɛ buyifo, mɛ ni Yudafɔ eto bafokanɔfɔ. ¹¹ Efe bɛ taka ɛnyɛ lɛ mɛ asa nyamfo eto okɛ eto bote ɛsua, itsyise asa nyamfo ɛnɛ bulɛ kakpɛ lɛ diyo eto betidi eto bɔfokanɔ ɛsua. Nya sɛ ini atabi asa buabote eto bateasa bamfo lɛnyɛ ketsyiko lɛ nya ɛsua esoo, nyaso banlɛ asa bua nyamfo bote nɛ. ¹² Nya Kreta eto utidi ɔni wɛ ni mɛ unyɛlɛkɛtidi letɛyi nkɛ, "Kretafɔ, bidia baatɛyi mi lefe saa nya beeyifo mba laabiasɛ asa kakpɛ fɛ bebuki, nya bedikpɔ beni nya bankpɛ sɛfɔ tsya." ¹³ Asa nya unyɛlɛkɛtidi ɛmfɔ letɛyi eyifo ɔnukuale. Nyaso bikɛ mɛ ato bɛ lɛ bayɛ ditsyɛbi bua nɛmfɔ bote itɛ lɛ mɛ bɔfokanɔ lɛ buyifo sitiinti. ¹⁴ Nyamfo luutɛ bɛ bɔlɛkɛ mɛ ato bɛtsyiko lɛ Yudafɔ eto etikitsyuentisyue ku betidi ba eto asatete nnya lanyɛ lɛ ɔnukuale eto Ditiki Sɛɛ nɛmɛ ɛsua nɛ.

¹⁵ Betidi ba kɛnkɛ diyifo mɛ ɛsua kɛnkɛ, mɛ eyifosa tsya eyifo kɛnkɛ. Fɛɛ lɛ betidi ba diyifo mɛ ɛsua betidi bua nya bɔmfɔ bɔnɔ ɔfɔɔ, kulesa menyifo kɛnkɛ. Mɛ esibubu ku mɛ ketu eyi ku asa bua, lɛ nyaso bɛmbɔfo nya ni asɛ lekpo butsyɛ ketsyiko lɛ abua ɛsua. ¹⁶ Mɛ kosate aatɛyi bɛ beebu Onanto, fɛɛ mɛ eyifosa mante nko. Beyifo betidi ba laabiasɛ mɛ ɛsua nya beembu kulesa nya bɛɛnyɛ bɛtɛ lesa sɛɛ saa buyifo.

2

Te Bofokanɔ Eto Asa Nnya Nte Bakpɛ Nye Lɛ Ʋnukualesu Ʋsua.

¹ Fɛ fɛ, tɛ asa nnya nɛ lɛ bɔfokanɔ eto kusu sɛɛ ɛsua. ² Tɛ basani eto beninɔ kɛnkɛ bɛ ele bɛ bebu mɛ ɛsua, lɛ bakafɔ mɛ lekɔɛle ani boso ku bɛtɛ ɛnɛ lefe saa. Nya lɛ balɛ mɛ ɛsua kukɔnɔ, balɛ mɛ bɔfokanɔ kɔni kekɛle, lɛ bala mɛ bɔtsyua, nya lɛ bakpɛ nkeale ku lɛ bakɛ dibusɛ tsya. ³ Nko ke ini itɛ besioninɛ tsya nɛ, tɛ mɛ kase ele bɛ bɔsia nkɛpɛ bo dinyɛ itɛ besio ba diyifo kɛnkɛ. Yanlɛ bɛ bakakpadi betidi aye bua. Nya yanlɛ bɛ bɔnɛ nte bakpɛ tsya. Bomu ele bɛ bate betidi ditsyɛbi sɛɛ. ⁴ Nya ele bɛ batɛ besio bɛtɛ ba nsi besɛ kase ele bɛ bala mɛ besɛ ku mɛ bebi tsya. ⁵ Nya ele bɛ bate mɛ kase bɔɔle mɛ ɛsua ola, nya ele bɛ bɔsia nkɛpɛ bo diyifo kɛnkɛ, nya lɛ beyifo bɔsia ba laale mɛ besɛ ola kukɔnɔ, mba leebu mɛ besɛ. Nyamfo luutɛ bɛ kuutsyua saa ɛmbɔtɛyi kulesa bua saa itɛyi lɛ Ditiki Sɛɛ nɛ ditsyi lɛ Onanto ɔfɔ ɛsua nɛ.

⁶ Nko ke ɛyɛ lɛ kusu komfo ɛsua ele bɛ lɛ ayɛnko bakosobi bamɛ tsya lɛ akpɛ mɛ nkeale lɛ kase ele bɛ balɛ mɛ ɛsua ola. ⁷ Lɛ asa nyamfo kɛnkɛ eto kamaa, ele bɛ yifo fɛ ɛsua futsyɛ eto ditsyɛbi ele bɛ utidi saa bɛ lɛ okase utsyiko. Nya lɛ ɛnyɛ kekɛle lɛ akate asa ku ɔnukuale. ⁸ Bɛ kukɔnɔ lɛ

ekedi betidi etiki ku læ kusu sɛɛ ʔsuə itə bæ bəmbunyə kabua saa itsyi læ fə ʔsuə, nya luutə bæ fə baló tsya embətəyi kabua saa læ ho ʔsuə, bomu læ kofani læ kolə mə.

⁹ Ele bæ ndomufó bokosə mə ʔsuə kaso bətə mə banamute. Nya ele bæ mə eyifosa kpe mə banamute disuəyua læ lesa saa ʔsuə. Nya yanle bæ bənənkó mə etiki. ¹⁰ Yanle bæ beyu mə tsya, bomu ele bæ baté mə bənkə betidi sɛɛ beni, nya beeyifo asa læ kusu ʔsuə kətə mə. Nyamfo luutə buunyə bətsyə lekpo bæ ho asa nnya boate iitsyi læ Boanto Onanto wə ni bo Ofomfokətə ʔsuə, eyifo asa sɛɛ.

¹¹ Itsyise Onanto ələkə wə lefonə onkpe óte ho, bæ kawunsia eto betidi kenke nya diləkə. ¹² Onanto eto kafeokpe kamə læ bo bote nkə, buləkə bo ato butsyiko læ nkprə bua busia ku kawunsia eto asa bimba kama butəkəkó ʔsuə. Nyaso ele bæ bələ bo ʔsuə kukonó, nya læ busia nkprə sɛɛ, læ buyifo ʔsuə kenke læ kawunsia kamfo ʔsuə. ¹³ Kusu komfo buufi bukabe setó itə diyi kplə nə ʔsuə búfi bo kusubebe bútakə nɛ. Diyi nəmfo ni diyi nə ʔsuə bo Onanto ʔkplənyə, bo Ofomfokətə Yesu Kristo eto diyənde loobo utsyua saa nya. ¹⁴ Úfi wə ʔsuə útə læ bo disí, bæ læ uləkə bo utsyiko læ bo abua saa ʔsuə læ bofiani betidi kenke ba ni wə kosate eto bale, nyaso bíala bæ biekeyifo kasɛɛ hā nɛ.

¹⁵ Te asa nyamfo ku ʔsuəale nya Onanto díta fə, nya læ akpe nkəale betidi ba kenke laano fə Ditiki Sɛɛ nəmə keklege, nya læ ʔnyənki akpe mba lanle boye læ kusu ʔsuə tsya. Nyaso məntə kuutsyua saa kusu læ unyə fə olosə.

3

Bikəyifo Kasɛɛ Ka Looboko Kutəkə Itə Betidi Ba Ta.

¹ Klomasə mə læ məmble bakloma læ babokosə ʔsuə kaso kətə mə batənkotənkó ku aba læ bətsyue mə ditiki koto, nya læ bekeyifo kasɛɛ læ kusu saa ʔsuə. ² Teyi mə fənkə bankatəyi betidi eto kabua. Bomu beyifo sehó ku utsyua saa læ bəsia læ diyua ʔsuə ku utsyua saa. Nya læ bekebu utidi saa læ kusu saa ʔsuə.

³ Fɛɛ bo əmə tsya ɛbuyifo ebukisa bunyə ku ato titli, nya bóta bubu kó əmə. Nya ʔsuə eto sinə eto abua yifoyifo butəkəkó tsya diyi bo ʔsuə kó. Nya búfi bo lefe búta disialeiyifoyifo, asabuyifo ku kənəminse, nya betidi díkisi bo nya bo tsya díkisi mə. ⁴ Fɛɛ læ lefe nə Boanto Onanto, bo Ofomfokətə, díləkə wə kafeokpe ku lelabi óte boo, ⁵ ófo bo læ nkprə. Inni læ bo kasɛɛ ka búyifo eso, bomu eyɛ læ Onanto læ wə kosate eto kaminsənyənyə ʔsuə, itsyise útə nkə wə Lewonó bæ didufə læ bo ʔsuə.

Ləwonó nəmfo esi díta besinkli bále bo nya díta bo nkprə fofó, nya díflə bo itə bæ buyifo kenke. ⁶ Onanto efi wə Lewonó útə bo kpə eyɛ læ bo Ofomfokətə Yesu Kristo ʔsuə. ⁷ Nya eyɛ læ wə lefonə esoo, bonko wə eto nti əbə boləkə itə eso bontsya ditiki əbə búnyə nkprə manlo bo bənlə kusu bobə. ⁸ Ditiki nəmfo eyifo onukuale.

Nya nla miə læ afo nya keklege. Nya betidi ba díkafo Onanto banó, ele bæ befi mə lefe bətə asa sɛɛ buyifo nya looboko kutəkə itə betidi ba kenke.

⁹ Mənnə etiki ku utidi læ asa bimba ʔsuə. Mambiasə lefe læ betidi eto ketsyiko bokla kate ʔsuə, məndia kədia læ efi Mose eto afi eto etiki eyifo kənə eto etiki. Asa nyamfo kenke əmbə kutəkə saa. ¹⁰ Kə ato utidi wə laakpe ntisensənsə læ bafokanó nti sinuə. Lə nnya kamaa, yani wə. ¹¹ Eyi fə utidi əmfo eto oklee, lebuə edi wə ʔsuə nya wə asa buayifoyifo ələkə wə kate, nya ókalo wə ʔsuə díkpi.

Etiki Fɛfɛ Ku Nkla.

¹² Lə ntsyese fə Artema nye Tihikoo, yɛ kusu saa ʔsuə læ əbə ʔnyə mə læ Nikopoli. Itsyise mfó mimfi nsusu miə mókə læ leyó lefe nɛ. ¹³ Kplatsya læ aye kusu saa læ awunsəkó Zena wə ni afi eto ukunte ku Apolo bæ læ bəmuə ʔsuə itə mə kusu komə busu. Nya laabe fə bakə lesa saa nə baahiā. ¹⁴ Ele bæ mba díkafo baano kasé kase boofi mə lefe kenke bətə asəeyifoyifo nya looboko kutəkə itə mə. Nya kamaa, ele bæ bəfo betidi bamba tsya bəwunsəkó læ baye aflósa.

¹⁵ Bayimi bæ kenke nkpe mə læ oflo mfó bæ bəsiəsə fə. Fintsya siəsə bayimi mba díkafo baano bæ nkpe mfó ətə bo.

Onanto læ olə mímblə kenke læ wə lefonə ʔsuə.

FILEMON

Kukue Ko Paulo Lɛwɔni Ʋtɔ Filemon

1-2 Mɔ, Paulo, wɛ nlabɛ lɛ Aba eto diyo lɛ Kristo Yesu eto disɪ, ɛyɛ lɛ letsya nɛ mimbe wɛ eso ku bo ɔyimi Timoteo, bo nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ fɛ Filemon bo uyifot-syuɛ lala, bo ɔyimisio Apia ku bo ɔyetsyuɛ ku uyifotsyuɛ Arkipo ku bafokakɔfɔ eto ditsyukpa nɛ laatsya lɛ fɛ diyo. ³ Bɔlɛ bɔtɔ bɔɛ Onanto wɛ ni Boanto ku Bonamute Yesu Kristo eto lefonɛ ku diyuɛ lɛ disɪɛko mi.

Filemon Eto Lelabi Ku Wɛ Bofokanɔ.

⁴ Ʋyimi Filemon, maakloma fɛ lefe saa lɛ mɔ olatoto ɛsuɛ. Nya maasɔ Onanto anɪ lɛ fɛ disɪ. ⁵ Itsyise maanɔ kɛ faala Onanto eto betidi ku kase fɛfɔ Bonamute Yesu fɛnɔ. ⁶ Maato ola minkɛ bo sɛyetsyuɛ ku fɛ fe bafokanɔfɔ, eboboko kasɔnɔnɔ enso lɛ bonti. Itɛ inɛ atsyɔkpɔkɔpɔ kenke nnya nkɔrɛ lɛ nkɔrɛ ɛyɛ lɛ bo lɔniyifoyifo ku Kristo ɛsuɛ. ⁷ Ʋyimi lala, lelabi nɛ nkɔrɛ fɛ ɛtɛ nyɛ disuɛyɛ kɔrɛ ku nkɛalekɔrɛ! Ʋtɛ diyuasɛ mba kenke lefo Onanto banɔ eto ketu.

Paulo Ɔlɛ Filemon Lekpakpa Nkɛ Usin-kli Ofo Onesimo.

⁸⁻⁹ Se minyifo fɛ ɔyimisani ɛyɛ lɛ sɛyetsyuɛ sia ɛsuɛ bonkɔrɛ lɛ Kristo ɛsuɛ esoo, enɪ moofɔ fɛ bɔtɛyi miɛ yifo lesa nɛ ele bɛ yifo. Tsyaa, se maala fɛ esoo, nla miɛ maale fɛ lekpakpa bɔmu. Itɛ bɛ mɔ ni Paulo wɛ ni Kristo Yesu eto ɔtonkɔrɛ. Nya mɔmɔɔ, nyifo nwɛ bɛti bɛkɔrɛ lɛ diyo lɛ wɛ disɪ eso. ¹⁰ Nyaso mɔmɔɔ, nɛ fɛ lekpakpa lɛ Onesimo wɛ dikɛfiani mɔ kosate eto ubi eto disɪ lɛ lefe nɛ bakɔrɛ mɛ lɛ amla lɛ aba eto diyo. ¹¹ Itɛ bɛ wɛ diye eto kasɔ ni kutɛkɛ tsyaa, kɔɔ utidi kɔ ete udi, wɛnkɛ kutɛkɛ saa utɛ fɛ. Fɛ mɔmɔɔ, okɔrɛ kutɛkɛ Ʋtɛ bonko fɛ ta.

¹² Mɔmɔɔ, nsinkliko wɛ nɛ fɛ bɔtsyese. Iyifo mɛ fe mɔ kosate eto utu minfi minɛ fɛ bɔtsyese. ¹³ Enɪ moola miɛ ɔkɛ mɛ lɛ ɔfɔ mfo lefe nɛ eto lefe minlabe lɛ diyo lɛ Ditiki Sɛɛ nɛmɛ eso, bɛ lɛ ofo mɛ bɔwunsɛko lɛ fɛ kenye. ¹⁴ Fɛɛ manla miɛ maanyinkɛ fɛ nkɔrɛ miɛ lɛ awunsɛko mɛ. Bɔmu moola miɛ iyifo lesa nɛ ditsyi fɛ utu kɛmiɛ, diyifo fɛ lelabi. Nyaso membuyifo kulesa nɛ dimenyifo fɛ lelabi.

¹⁵ Ditsyuɛ nnya eso Onesimo didu lɛ fɛ ɔfɔ lefe kliminti ditsyuɛ nɛmfo ni bɛ lɛ ofo busikli kɛbɛ kɛsiɛ fɛ lɛ ɔfɔ itɛ lefe nɛ ta. ¹⁶ Nya mɔmɔɔ, unsini ndomunya fufu, bɔmu oso ndomunya. Uyifo ɔyimi lala lɛ Kristo eso. Ofo koya utɛ mɛ tinti.

Fɛɛ itɛ fɛɛ, ofo koya utɛ fɛ oso, itsyise uyifo fɛ ndomunya fe utidinini, nya unsi uni ɔyimisani lɛ Bonamute ɛsuɛ.

¹⁷ Nyaso lɛ ɛɛnyɛ mɛ fe fɛ uyifotsyuɛ, sinkli afo wɛ fe kase fofo mɔ kosate. ¹⁸ Lɛ ɔta fɛ ubu nye unsi fɛ kayo kɛtsyuɛ, bu kɛ ɛtɛ mɛ. ¹⁹ Mɔ, Paulo, kosate difi mɔ kɔni miwɔni nyamfo minkɛ moofɔ fɛ ke. Fɛɛ manla miɛ maaklomasɛ fɛ miɛ esi mɛ fɛ nkɔrɛ eto koya. ²⁰ Nya mɔ ɔyimi, tɛ lɛ nnya kutɛkɛ seke ntsyi lɛ fɛ ɔfɔ, lɛ Bonamute eso ete. Yifo nyamfo nko lɛ lekɔrɛ mɛ lɛ disuɛyɛ lɛ lekɔrɛsi kɛmiɛ.

²¹ Nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ fɛ ku bɔfokanɔ miɛ ebuyifo lɛ lesa nɛ mintɔ fɛ ɛsuɛ, nnya ni bɛ ebuyifo lɛ nnya ɛsuɛ nya uusi eso nko kulaa tsya. ²² Lɛ nnya kamaa, lɛ kasɔnɔkɔ ɛtsyɛ mɛ mfɔ. Itsyise mfo nɔnɔ miɛ Onanto ebɔnɔ mimble eto olatoto utɛ bayani mɛ nsinkli mbɛ mi ɔfɔ.

Paul Eto Kɛsiɛ Fɛfɛ.

²³ Epafra, wɛ bonko nkɔrɛ lɛ Aba eto diyo lɛ Kristo Yesu eto disɪ esoo, nkɛ wɛsiɛsɛ fɛ! ²⁴ Nko ke ini Marko ku Aristarko ku Dema ku Luka ba ni mɔ keyifo eto bawunsɛkotsyuɛ, tsya bɛ bɛsiɛsɛ fɛ kukɔnɔ!

²⁵ Bonamute Yesu Kristo eto lefonɛ lɛ disɪɛko mimble kenke.

HEBRIFJ Kukue Ko Bawoni Bata Hebrifo

Onanto Eto Ditiki Eyε Lε Wuubi Esuε.

¹ Koko lefee, Onanto εdi bo banamε etiki sesia sesia sesia, nya lε esu kpε εsuε tsyaa, eyε lε wε banyelakεtidi εsuε. ² Fεε lε eyi fεfε nyamfo εsuε, udi bo etiki eyε lε wε Ubi εsuε. Wε εsuε Onanto leyε uyifo kawunsia, nya wε ni nwε Onanto dilakε nkε udi wε bikε kenke nε. ³ Ubi εmfo dilakε Onanto eto diyεnde ote nya Onanto eto ditsyabi tututu nkpe wuntsya. Nya ufi Onanto eto Ditiki Sεε kplε nεmε umuε kawunsia kenke onle. Se ufle bo abua kenke uwii, usu usia lε Onanto, Esuεalenyε Kenke, eto kodiani kato.

Onanto Eto Ubi Eto Sekplε.

⁴ Onanto eyifo wε ubi εkpλε enso wε batonkpe, fe kase wε diye nε Onanto ditε wε nso mε lele.

⁵ Itsyise Onanto manteyi wε batonkpe eto kuutsyuε saa nkε,
"Fε ni mo Ubi.

Mmii, minle fε."

Nye Onanto manteyi itsyi lε wε otonkpe saa εsuε nkε,

"Muudi wε Anto,

nya wuuyifo mo Ubi."

⁶ Fεε lefe nε Onanto lεla nkε woatsyese wε Ubi tute kawunsia kamfoo, otεyi nkε,

"Onanto eto batonkpe kenke ebusumu wε."

⁷ Fεε Onanto ateyi lε wε batonkpe εsuε nkε,

"Onanto eeyifo wε batonkpe fe ufiebi,
nya wε kato eto besumunyε bamfε fe
ute eto kadiakami."

⁸ Fεε Onanto ateyi itsyi lε wε Ubi εsuε nkε,
"Onanto, fε sekakedikε, kalosεko embεke
lε se kulefe kulefe!

Fε sekakedidi lε fε betidi εsuε ebuyi
ku kasεyifoyifo.

⁹ Aala kasεyifoyifo nya feekisi kabuayifoyifo.

Nyamfo eso Onanto, fε Onantoo,
dilakε fε,

nya ufi disuεyuε nε nso nε utε fε
bayetsyuε kenke utε fε."

¹⁰ Usi otεyi nkε,

"Fε, Bonamute, fε ni nwε taa kasε ket-
syikokε diyifo kasε,

nya fεyifo kato ku fε kosate eto ani.

¹¹ Asa nyamfo kenke ebubε efe. Fεε fε
ebubu akε lefe saa.

Asa nyamfo kenke ebofia isensε fe
kase mfia laala kafiani afianku.

¹² Ebukεnε nnya fe kase bεakεnε awu ku
mfia itε bofloma.

Fεε fε, nko ete fuutsyε nε, embοfloma,
nya fε nkpe embolo kulefe."

¹³ Nte otonkpe wε Onanto lεteyi nkε,

"Sia lε mo kodiani, isu ese lefe nε muufi
fε balo nkpe fε kalo bafiani nnya εsuε
fuutakε akpa"?

¹⁴ Nyalεε, bawoe ni kato eto batonkpe fε?
Mε ni awonε nnya leesumu Onanto nya
woakpe mε ato nkε besu bawunsεko mba
ele bε bafo lε nkpe manlo.

2

Onanto Ebutε Nkε Betidi Nyε Bofu Tinti.

¹ Nyamfo eso ele bε bεle onukualetiki
nnya bεnε ola kekεke nε. Lenni nkoo,
boonya kusu lε nnya εsuε. ² Kenye ka

Onanto eto batonkpe ditε bo banamε,
eyifo onukuale, nya lε utsyuε utε ubu
nye utidi ato lε nnya εsuε, bεnε wε koto
sitinti fe kase inyε itε. ³ Nyalεε, ntsyε
bofo butsyetsyi lε kotonεnε eto kenye, lε
bani koto butsyue akafonε Ditiki Sεε kplε
nεmfo? Bonamute kosate leka bofo eto

Ditiki Sεε nεmfo boteyi tute tute, fe mba
kenke lenε ni lε wε kenye tsya dibε bātεyi
ni bεse uyi bεtε bo bε, diyifo onukuale.

⁴ Lε nnya εsuε, Onanto kosate tsya εdi
nnya adansie ku onukuale, lε nyaso uyifo
ayanisa ku ayanisa lε esu kpε εsuε, nya
usie Lewonε Kenke eto εtεsa utε lε kase
waala εsuε.

Nwε Esuε Bεyε Bunyε Nkpe Manlo.

⁵ Onanto mεmfi kawunsia fεfε ka lεbε
bubε ka εsuε bεnle etiki budi okpe lε
batonkpe kalo. ⁶ Fεε Anantotiki eto lekpa
ditsyuε εdi nnya adansie εteyi nkε,
"Be ni utidi, O Onanto, bε fε εnεmii, lε
itakε lε wε εsuε nko?

Be ko ni utidinini bε lε aale wε ola
nko?

⁷ Abokosε wε kasε itε lefe kliminti ditsyuε
enso Onanto eto batonkpe.

Fεε εbε εfi diyεnde kplε ku dibu
εtsyisε wε fe lekankpakpa.

⁸ Nya fεtε udi seka lε lesa saa εsuε."
Bātεyi bεnkε Onanto εyifo utidi nkε uti
seka lε lesa saa εsuε nya nyamfo lε bote
wueε bεnkε, lesa saa banle. Tsyε lε kase
intee, bεnle tε bunyε kase utidi nle seka
budi lε lesa saa εsuε. ⁹ Fεε Yesu εmfoo, wε
lε lefe kliminti εsuε bεbokosε kasε fe okpe
lε Onanto eto batonkpe kalo, itε eyε lε
Onanto eto lefonε εsuε, lε ukpε lε utsyue
saa eto disu. Bεle wε bunyε mεmε nwε bεti
εtεsa ku dibu kenke eto lenkpakpa, eyε lε
ukpε wε ukpε eso.

¹⁰ Elekε bε Onanto wε diyifo nya woalo
lesa saa kεtsyε, tε Yesu lε oflo eyε lε kanyi
ka unyε εsuε bε eyε lε nnya εsuε unε bebi

kpə oboko lə bənyə kediko lə wə diyənde əsuə. Itsyise Yesu ni nwə lookpa mə usuko nkpə manlo kəmiə. ¹¹ Wə ləəflə abua lə betidi əsuə kewui, nya wə ku mba əsuə bəflə abua bəwui, anto ɔni uni mə. Nyaso yenyifo Yesu afanisa bə ɔkpadi mə nkə wə bayimi. ¹² Woateyi Onanto nkə, “Mɔoteyi mɔ bayimi lesa nə féyifo. Nya mɔotēsə fə lə mə katsyako.”

¹³ Usi ɔteyi nkə, “Muufi mɔ kusubebe ntəkə lə Onanto əsuə.”

Nya usi ɔteyi nkə, “Nnyə mɔ ku bebi ba Onanto difi útə mə.”

¹⁴ Se betidi ba woakpadi nkə bebi ni betidi ba ləbɔ betsyi lə sinə ku kɔtɔ əsuə, Yesu kosate əbə ɔfiani fe mə nnya úsiə nkpə fe mə ke. Úyifo nyamfo nko bə eye lə wə ukpə əsuə, lə ɔtsylosə Obonsam wə nkpe ukpə eto əsuəale. ¹⁵ Nya eye lə kusu komfo əsuə, lə uləkə mba kenke ləkə lə sidomu əsuə lə mə nkpə əsuə lə nnya bəte ukpə sikpi eso. ¹⁶ Nya ekpa bə inni Onanto eto batɔnkpe úbə kawunsəko kɔ, bomu Abraham eto bebi eto bebi. ¹⁷ Nnya kaso ni bənkə, ele bə ɔfiani fe wə bayimi lə kusu saa əsuə lə ɔfiani ominsənyətidi ku nwə leesumu Onanto lə kusu əsuə eto Usumunyə Ninə Kenke lə utə kedi lə betidi eto abua eto disi. ¹⁸ Nya se wə kosate dínyə kanyi nya bəto wə bəbe esoo, woofə mba nkpe lə botokabe əsuə bəwunsəko.

3

Yesu Eto Kənyənkɔ Kpe Kalende Kaso Moses Eto Kale.

¹ Mɔ bayimi lala lə Kristo əsuə, mi mba Onanto tsya lékpadi! Bibu Yesu bebe, nwə Onanto létsyese nkə ubə ɔfiani Usumunyə Ninə Kenke lə bɔfokanɔ bə bonkpə əsuə.

² Úyifo wə keyifo lə kusu əsuə útə nwə diləkə wə nkə uyifo wə keyifo fe kase Moses díyifo asa lə kusu əsuə lə wə keyifo əsuə lə Onanto eto diyo. ³ Beefi dibu kətə nwə léto diyo kaso diyo nə bəto kosate. Nko ke Yesu nkpe dibu kplə enso Moses nɛ. ⁴ Itsyise diyo saa kpe ni otonto. Fɛɛ Onanto ni nwə léto lesa saa. ⁵ Moses éyifo uyifoyifo ɔnkualənyə lə Onanto eto diyo. Nya ɔteyi asa nnya əsuə Onanto luubə udi etiki utsyiko lə lefe nə luubə, ɔtənsə. ⁶ Fɛɛ Kristo eyifo ɔnkualənyə fe Onanto eto Ubi wə nsi lə Onanto eto diyo eto kenye. Bo ni wə diyo nəmə nɛ, lə bɔkpe utu nya bofo bɔnɔ kəkəle lə nnya əsuə bɔnlə kusu bobe.

ɔwekətsyəkɔ Kpe Itə Onanto Eto Betidi.

⁷ Nnya Ləwɔnɔ Kenke létəyi nkə,

“Lə bɛnɔ Onanto eto ɔkɔɛ mmii,

⁸ bientidi ato

fe kase itsyə lə mi banamə eto lefe, nya bətaka bənyə mə lə əsuə fe kase bəto mə bəbe lə mfiminti mfó.

⁹ Mfó nya bəto mə bəbe, lə babe lesa nə muuyifo, ite bə bənyə asa nnya mínyifo lə ale fosi ana əsuə.

¹⁰ Lə nnya eso nnyə ɔblo nkpe betidi bamə. Nya míntəyi minkə, ‘Baamfo mə akanɔ, nya baani beentsyue mɔ afi koto.’

¹¹ Lə nyaso kaso ányi mə nya minka ntamu míntəyi minkə, ‘Bembudufə kaso ka eni míntə tə mə ɔnwekətsyəkɔ kulefe!’ ”

¹² Mɔ bayimi bafokanɔtsyue, bebe sinini biə mi nti eto kuutsyue əmbɔkə ləkɔəsi bua nya wəmbɔkə bɔfokanɔ bə wəmbɔtsyi kama okpe Onanto wə nsi nkpə. ¹³ Bomuu, bəle mi bətsyue kɔlə diyi saa fe kase Mmii əmə bəwɔni bəkpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə leka mi. Lə itə bə biambɔwe mi əsuə bekpə lə lebuə lə bəfiani mba ditidi ato.

¹⁴ Itsyise buyifo bani ku Kristo lə bɔlə bə bɔfokanɔ lə kɔni kəkəle isu ese lə kalosəko fe kase bútyiko kaso. ¹⁵ Awonisa Kenke eto Kukue áteyi nkə,

“Lə bɛnɔ Onanto eto ɔkɔɛ mmii, bientidi ato

fe kase itsyə lə mi bana mə eto lefe, nya bətaka bənyə lə Onanto əsuə.”

¹⁶ Bawə ni betidi ba lənɔ Onanto eto ɔkɔɛ nya bətaka bənyə lə wə əsuə? Mba kenke Moses lékpa ɔyenko utsyiko Egipte eto kaso əsuə.

¹⁷ Nya bawoe Onanto dínyə ɔblo ɔkpe itə ale fosi ana sɔsɔ? Mə ni betidi ba díyifo lebuə ba díkpə lə mfiminti. ¹⁸ Bawoe əsuə Onanto léka ntamu ɔteyi nkə, “Kulefe, bembudufə kaso ka əsuə eni míntə tə mə ɔnwekətsyəkɔ.” Bawoe ɔnlə? Mba létaka bənyə wə lə əsuə. ¹⁹ Bunyə boə lə nnya eso bəmfo kaso kamə budufə, itsyise bəmfo bano.

4

¹ Məmmɔ, se kusubebe nsi nkpe bə bə buunyə ɔnwetsyətsyə wə Onanto dítsyə bə kenye útsyə, bitə lə bobe kukɔnɔ bə, yəmbə bə mi kuutsyue saa mamfo ɔnwetsyətsyə wə útsyə bə kenye útsyə.

² Itsyise bətəyi bə Ditiki Sɛɛ nəmə fe kase bətəyi mə tsya. Bánɔ kenye kamə, fɛɛ yényifo mə keyifo sɛɛ saa lə əsuə, itsyise se bano nii, bəmfo ni bánɔ tsya. ³ Fɛɛ bomba léfo bɔnɔ, búdufə ɔnwekətsyəkɔ kamə, ka Onanto dítsyə kenye. Itə fe kase ɔteyi útsyə nkə,

“Kaso ányi mə nya minka ntamu míntsyə miə,

'Bembudufə kaso ka eni mintatə mə ɔnwetsyətsyə kulefe!' "

Ɔteyi nyamfo nko ite bæ wə kosate eto keyifo álo, idu læ lefe nə úyifo kawunsia ólosə fə. ⁴ Itsyise læ Awónisa Kenke eto Kukue əsuəə, bəwóni asa ətsyuə itsyi læ diyi kuansele əsuə bənkə,

"Onanto ətsyə ɔnwə læ diyi kuansele əsuə læ keyifo saa buyifo əsuə."

⁵ Besi bətəyi ditiki nəmfo bæ, "Bembudufə kaso ka eni mintatə mə bafo ɔnwetsyətsyə əmə!"

⁶ Mba leka Ditiki Səe nəmə bóno māmfo ɔnwetsyətsyə əmə, itsyise bāmfo ni bano. Fəe itə bətsyuəə, kusu si kokpe bæ bafo ɔnwetsyətsyə əmə. ⁷ Bələkə nyamfo bəte itsyise Onanto esi útsyə diyi bamba nə baakpo Mmi. Ale kpə læ nnya kamaa, fə údi etiki utsalə læ nnya əsuə, eyə læ Oka David əsuə eyə læ Awónisa Kenke eto nnya búkatəyi bofe bæ,

"Lə bəno Onanto eto ɔkəe mmii, bientidi ato."

⁸ Lə nnya ete Yosua leyenko betidi bamə bédufa læ ɔnwetsyətsyə əmə Onanto dítsyə kənyə útsyə, eni Onanto ménsidi etiki kama kama utsyiko læ diyi bamba əsuə.

⁹ Lə nyamfo esoo, Ɔnweditsyəyi bamba si lekpe itə Onanto eto betidi fe diyi kuansele nə əsuə Onanto dítsyə ɔnwə. ¹⁰ Itsyise nwə kee léfo Ɔnweditsyəyi nə Onanto letəyi utsyəə, ebutsyə ɔnwə læ wə kosate eto keyifo kenke əsuə fe kase Onanto dítsyə ɔnwə læ wə kale əsuə. ¹¹ Nyaso bitə læ bokplatsya læ bofo ɔnwetsyətsyə əmfə, bæ læ bo kuutsyua saa mentidi ato læ nnya əsuə fe kase béyifo.

¹² Itsyisee, Onanto eto Ditiki Səe kpe nkprə nya lenle keyifo kekleke, nya lenkpe kobe lenso lesiabi nyə nnuə. Diala lesa saa kələkə læ nsusu ku ləwəno kəmiə, isu ese taa əsuə eto ntsyako ku dikubi ku afo eto katsyako eto nti nya diakpo utidi eto nsusu ku utu kəmiə kasee kukəno. ¹³ Asayifoyifo saa menyifo akulasa læ Onanto eto ənəmi. Wəənyə asayifoyifo saa tenkdeə nya ekpa wuee læ wə ənəmi. Nya wə ni nwə ele bæ bo utsyua saa tə wə nkprə eto nkunta.

Yesu Ni Onanto Eto Usumunya Ninə Kenke.

¹⁴ Nyaso bitə læ bəle bo bofokano bo boələkə kate kekleke. Itsyise bokpe Usumunya Ninə Kenke wə ni Yesu, Onanto eto Ubi wə díkatə bo úsu kato úsu únyə læ Onanto kosate eto ənəmi. ¹⁵ Bo Usumunya Ninə Kenke enni nwə ləənnə bo kaminə, se bumbə ale eso. Bomu bokpe utidi wə báto babe læ kusu saa əsuə fe bo ke. Fəe wényifo lehua saa. ¹⁶ Lə nyaso bitə læ buńyə bembə, læ bonyi bófi Onanto eto lekankpome kaka buunyə wə lefona. Mfo

wuunyə bo kaminə bunyə wə lefona nə loowunsəko bo læ lefe nə ke ehiə bo.

5

¹ Usumunya Ninə Kenke saa, betidinini nti ete bəələkə wə ketsyiko, nya bəətsyə wə bæ læ uńyə læ mə kənyə læ Onanto eto kesumu əsuə, læ utə wə kedi læ bənyə mə abua eto bufikatsyə. ² Se wə kosate, læ esu kpə əsuə, ləmbə ale læ okla əsuə esoo, okpe dísuətsyə kətə mba lenyi kusu ko əsuə ele bæ baye eso baata kebu. ³ Nya se wə kosate ləmbə ale læ esu kpə əsuə esoo, ele bæ utə kedi, enni læ wə betidi hā eto abua eto disite bomuu, læ wə kosate tsya eto abua eto disite.

⁴ Kuutsyua saa ənləkə wə əsuə Usumunya Ninə Kenke kefi dibu nə laamankla læ ni kətə wə əsuə. Bomu Onanto hā laakpadi utidi, keyifo wə Usumunya Ninə Kenke fe kase ókpadi Aaron seka. ⁵ Nko əmə ke, Kristo mémfí Usumunya Ninə Kenke eto dibu útə wə əsuə, bomu Onanto letəyi wə nkə, "Mə Ubisaibi fe ni.

Mmi mínle fə."

⁶ Usi ɔteyi læ kalebe bamba tsya nkə, "Usumunya feni idu manlo isu manlo fe Melkisedek eto okle."

⁷ Se Yesu didi utidi læ kaso kamfə, óto ola ku lekpaakpalele kekleke ku bofa bembembe ku binəntu útə nwə loofə wə buləkə ketsyiko ukpə kəmiə. Nya se óbokosə əsuə kaso nya woate Onanto sikpi esoo, Onanto áno wə olatoto. ⁸ Itə bæ uyifo Onanto eto Ubi tsyaa, læ wə kanyinyənyə əsuə ókase kase baabokosə əsuə kaso. ⁹ Se Onanto díyifo wə nwə lefə læ kusu saa əsuə ólosə, úbə úyifo wə nwə əsuə mba kenke leetsyue wə koto laayə kənyə nkprə manlo. ¹⁰ Wə ni nwə Onanto letəyi útsyə nkə wuubə ofiani Usumunya Ninə Kenke fe Melkisedek eto okle.

¹¹ Etiki kpə kpe bo læ kənyə bo ele bæ bətəyi itsyi læ etiki nyamfo əsuə fə, fəe nnya bətəyi kpe bulə, itsyise benle asa kaso bóno mləmləmlə. ¹² Lefe kpə áke bæ eni befiani bateasa, fəe bisi behiā utsyua bæ læ ote mi asa tute itsyi læ Onanto eto Ditiki Səe nəmə əsuə, lefe nə eto lefe ele bæ bidile lesa nə nkpe ale, isi efe bæ bəyimi mmintu. ¹³ Utsyua saa wə ele bæ ɔyimi mmintuu, esi uyifo ubisambi wə lenyito lesa nə ni lese nye lehua. ¹⁴ Lesa nə nkpe ale, eyifo lesa nə leleke itə mba díkabe eyə læ buyifokənyə əsuə, loofə lekpo butsyə læ nə ni lese ku lehua eto nti.

6

¹ Nyaso bitə læ busu setə læ bobé læ asatete əsuə, læ bóbo læ asatete tute nnya bófo itsyi læ Kristo əsuə. Nyamfo ni bənkə

bötsyi bo akösi böwuninsä böbö læ abua äsua ku nyifo bo læmbä kutäkä saa ku læ Onanto bofokano äsua. ² Bäte mi asa læ ntufläsfläsä, anitäkätäkä læ betidi äsua, læ bekränkpa eto businkli kataka kəbä nkpa ku læ lekpokponkpo fefe äsua. ³ Bitä læ busu seto! Nya nyamfo ele bæ buyifo læ Onanto atono nkä busu seto nē.

⁴ Itsyise ntsyā yuubä bæ mba léfo bánö kö nya bésinkli kamaa, besinkliko mä baboko bötsyikawuninsä eto kusu? Köö báke læ Onanto eto diyände äsua, bádia kato eto atäsa babe nya báfo Lewónö Kenke eto äsuäle. ⁵ Bäte læ asa nnya dikäbä éfe äsua bæ Onanto eto ditiki aleke nya bəkänyə kutäkä kö nkpe læ äsuäle nnya nkpe læ lefe næ luubä äsua. ⁶ Læ nnya äsuä, báni mä bofokano læ Onanto äsuä! Esoo, yökke ale bæ besi bənä mä baboko bötsyikawuninsä äsua, itsyise besi bale Onanto eto Ubi böbö læ uyikabie äsua, kənä wä kakpe læ kofani äsua læ kawunsie kenke eto ənəmi.

⁷ Onanto aakpo atsyö kaso ka lænä nsömintu bo laani kakpo læ ke, ka leeke eyi ku sefa nnya laaleke itä mba eso baafö ke kakpe bidikä. ⁸ Fēē kaso ka leeke biyu ku kanyii, kaanleke kätä kulesa, kakpe læ bulä äsua bæ Onanto ebukudi ke nya wootonsä ke ku ute.

⁹ Fēē balala, læ búdi etiki mmä tsyaa, bófo mi böbö böä læ mi kutsyā alēē, buyi böä béfo atsyökpokpo sēē nnya loofö mi læ nkpa. ¹⁰ Onanto enni nwä lanye læ kusutsyöntsyo äsua. Weembota keyifo ka biyifo nye lelabi næ bitä wä læ lewunsäko bo bitä nya binsi bēnlē butä bafokanofo bamba. ¹¹ Bo lelabi itä mi ni bänkä mi utsyua saa læ nnya kekleke nko isu ese læ kalosäko, bæ lesa næ bēnlē kusu bobee, læ ibä itä nko. ¹² Boanla böä biyifo seflo, bomu læ biyifo asa fe bafokanofo bæ nkpe dibusä bæ læ bafo lesa næ Onanto ditsyā kenye ütä mä.

Onanto Eto Kenye Ka Útsyā Eyifo Sitinti.

¹³ Lefe næ Onanto ditsyā Abraham kenyeē, ótyei óse uyi nkä, wuuyifo læ lesa næ ótyei útsyā äsua. Se kuutsyua læmbä læmō onso wä esoo, úfi wä kosate eto diye únyansä kama. ¹⁴ Ótyei nkä, "Nlē fä kenye bütsyā minkä, mookpo fä atsyö, ntä fä beflufu kpa." ¹⁵ Nya se Abraham leke dibusä, úmuä utu öle esoo, únyä asa nnya kenke Onanto ditsyā wä kenye.

¹⁶ Betidi aakpadi asa nnya læmō enso mä kosate eto diye læ befi bala etiki nnya tä. ¹⁷ Nyamfo eso Onanto lékpadi asa úfi óse wä kenye tsyatsyā uyi nē, bæ læ ekpako mba luubä bafo wä kenye tsyatsyā wuee bæ wä

ketsyue amfloma kulefe. ¹⁸ Onanto áyē læ esu änuä äsua, nya ni kenye tsyatsyā ku asakpadikpadi nnya lantsyi kawuninsä, nya bembufi batelyi sidia tsya, nya bomba dikänyə kabioko læ wä, bonkpe kusubebe læ wä äsua, læ bököbe nnya böle kekleke ku kusubebe kö eto kenye bətsyā bö.

¹⁹ Kusubebe kö nkpe bö mfo eyifo fe lesa næ dímuä bö nkpa bütsyā kekleke. Nya kusubebe komfo aakpia kafia ka nti Disumuyo eto setö kafe kedefä læ dedikätäkö kəmiä. ²⁰ Mfö əmə Yesu dikatö úsu læ bö kenye fe otousu seka. Wä díbä ofiani fe Usumunyä Ninä Kenke Melkisedek eto okle isu ese manlo manlo.

7

Usumunyä Melkisedek

¹ Melkisedek əmfo édi seka læ Salem, nya úyifo usumunyä ütä Onanto wä ntəkä kato fanlo fanlo. Óbö ótsyako Abraham læ lefe næ útsyi lema næ úsu ókpo nya ütəkä baka ena ba létseyilama mfö kato. Melkisedek əmfo ésu ótsyako wä nya ókpo wä atsyö. ² Nya Abraham dítä wä bikä bia öke utsyiko mfö eto lekpafofile.

Tutēē, diye Melkisedek eto kaso ni Kaseyifoyifo eto Oka. Nnya kama se údi Salem eto Oka esoo, wä diye eto kaso ni Diyuäsä eto Oka. ³ Bánwóni kulesa bətsyā itsyi læ wä anto nye ambe nye læ wä ketsyiko äsua nye wä leleyi lee læ wä ukpə äsua. Uyifo fe Onanto eto Ubi, nya úyifo usumunyä idu læ ketsyikoko isu kalosäko.

⁴ Bebe kase úyifo utidi wä lefo diye. Abraham wä ni bö ona wä léfo diye éfi bikä bia útsyiko kamato eto lekpafofile kulaa tsya ütä wä! ⁵ Nya mómö, bətsyā köfi kö dítä kusu bänkä, Lewi eto beflufu di besumunyə. Baafö bikä bæ Israel bebi bæ ni mä betidi eto lekpafofile læ mä öflo, ite bæ mä betidi bamä tsya eyifo Abraham eto beflufu tsya fē. ⁶ Melkisedek əmfo ményifo Lewi eto kafe eto ubi, tsyaa ófo lekpafofile utsyiko læ Abraham öflo, wä ni utidi Onanto ditsyā kenye nya ókpo wä atsyö tsya. ⁷ Ónukuale əmə ni bänkä, utidi wä laakpo atsyö kpe kalende oso utidi wä bákpo atsyö. ⁸ Læ besumunyə eto kutsyā, mba laafö asa eto lekpafofile, eyifo besumunyə bæ lækpa. Læ Melkisedek eto kutsyā, ófo lekpafofile nəmə fe usumunyə, fēē wä nsi nkpa manlo fe kase Awónisa Kenke eto Kukue nle bötyei. ⁹ Nya boofö bötyei kulaa tsya böä Lewi wä laafö lekpafofile nəmfo, óyē læ Abraham eto kutsyā ófo asa eto lekpafofile nəmfo ütä Melkisedek. ¹⁰ Itsyise lefe næ Abraham létseyiko Melkisedek nya ütä wä asa eto lekpafofile nəmfo, bánle tö Lewi, usi öke læ wä ona eto koto kəmiä.

¹¹ Lewi bebi eto besumunyədidi əsua nnya kofi leyə kubə itə Israel bebi nē. Nya lə nnya ete Lewi bebi eto besumunyədidi ləfloo, eni yensife bə usumunyə bamba eto okle si ubə, nwə ləbə utsyi lə Melkisedek eto okle eto kutsyə əsua, inni lə Aaron eto kutsyə. ¹² Lə besumunyədidi eto kutsyə ətsyi kəwuninsə, ele bə kofi ko nyenko ko tsya tsyi kəwuninsə. ¹³ Nya Bonamute wə əsua bəteyi asa nyamfo betsyikoo, ətsyi lekpaqe bamba nə eto utidi kuutsyue dīmendi tə usumunyə unyə. ¹⁴ Ēkpa wuee bə bāle wə lə Yuda eto kafo, nya Moses mánkpo kafo kamfo eto diye ókpe lə mba luudi besumunyə nti.

Usumunyə Bamba Wə Ni Fe Melkisedek.

¹⁵ Etiki nyamfo esi ekpa eso, lə lefe nə eto lefe usumunyə bamba eto okle fe Melkisedek disi úbə údufə. ¹⁶ Utidi əmfo əbə ofiani usumunyə wə dímanye lə utidi eto afi ku bunə əsua, bə ofiani usumunyə lə diyo nə leedi əsua, bomu eyə lə əsuəale nnya eto nkpə ləmbə kalokə kulefe əsua. ¹⁷ Awónisa Kenke nyamə áteyi ekpa wuee nkə,

“Usumunyə feni idu manlo isu manlo fe Melkisedek eto okle.”

¹⁸ Nyamfo lə bote nkə bələkə kofi koko komə bətsyə kutsyə itsyise kumbə kənyəale nya koənyə kutə kulesa. ¹⁹ Itsyise Moses eto kofi mamfo kulesa nə ləfloo buyifo. Nya mómoo, bətə bo kusubebe fəfo ko lələkə konso, nya bəoye lə ko əsua bəfi Onanto enso.

²⁰ Əwunsə, Onanto aká ntamu ówunsə lə usumunyədidi fəfo əmfo əsua. Koo Onanto mánka ntamu ówunsə lə usumunyədidi əsua. ²¹ Fəe se Yesu ləfiani usumunyə, Onanto áka ntamu útə wə óteyi nkə,

“Bonamute áka ntamu,

nya wəmbətsyi wə kənyə ówuninsə lə nnya əsua nkə, ‘Usumunyə feni idu manlo isu manlo.’ ”

²² Nyamfo ətə bə Yesu əbə ofiani nwə rýə kənyeklekle kamfo kama, ka lələkə kanso.

²³ Bətsyi kawuninsə bamba tsya əbə. Besumunyə ba kə efui tinti, nya bənkakle lə mə keyifo əsua. Itsyise bəkekpa. ²⁴ Fəe se Yesu, wə nsi nkpə itə manlo manlo esoo, wə keyifo fe usumunyə amfloma ani kəsu utidiamba ofloo. ²⁵ Lə nyasoo, woafo mba ləəbə Onanto ofloo lə nkpə lefe saa eyə lə wə kosate əsua, itsyise usi nkpə lefe saa olə bəfokətə mə lə Onanto ofloo.

²⁶ Lə nyamfo esoo, ele bə Usumunyə Ninə fe Yesu kə bo. Nwə diyifo kənke, nya kabua saa ləmbə wə lə əsua, nya woambiə əsua, wə bələkə lete lə babuayifo nti, wə bəbesə kato fanlofanlofanlo. ²⁷ Yanhiā kulaa bə Usumunyə Ninə Kenke

əmfo eto oklee, kətə Onanto kedi lefe saa, tute lə wə kosate eto disi esoo, nnya kama lə betidi bamba eto disi eso, fe kase besumunyə ninə kənke fəfə leeyifo. Uyifo nyamfo diyifo ləwə itə lefe nə kənke lə lefe nə úfi wə əsua útə. ²⁸ Lə onukuale əsua, Moses eto kofi komə ətsyə betidinini ba dimamfloo, besumunyə ninə kplə, fəe Onanto eto ntamu bo óka lə Moses eto kofi komə kamaa, ətsyə wə Ubi Usumunyə Ninə Kenke wə úyifo ləfloo itə lefe nə kənke.

8

Yesu Ni Bo Usumunyə Ninə Kenke.

¹ Nnya kənke bənlə bəteyi ete ni bənkə, bokpe Usumunyə Ninə Kenke əmfo eto okle, wə nsi lə Okplenyə Kenke eto lekankpome eto kodiani lə kato. ² Usumunyə Ninə Kenke əmfo eesumu lə kakəkəkə ka ni Disumuyo tinti ka Bonamute diyifo, inni betidi diyifo.

³ Bətsyə Usumunyə Ninə Kenke saa bə lə ufi ətəsa saa ku bebuki utə Onanto. Nyaso ele bə bo usumunyə tsya kə lesaatsyue nə uufi utə kedi. ⁴ Nya lə kaso mfo ete onkpee, eni wə əmbuyifo usumunyə, itsyise besumunyə ba lətə kedi lə Yudafə eto kofi eto kusuu, fe bakpe koko. ⁵ Keyifo ka beeyifo fe besumunyə mfo eyifo nka nte beeyifo lə Onanto eto kato eto koyo ete.

Nko esoo, lə lefe nə Moses nkə woato disumunyoo, Onanto letyeyi wə nkə, “Bə fənkə eyifo ni lekateko ku ditsyəbi nə bəte fə lə kətinə əsua.” ⁶ Fəe mómoo, bətə Yesu kesumu eto keyifo ka ntəkə mə kale kato, fe kase kənyeklekle ka útsyue lə wə betidi ku Onanto eto nti, aləkə kaso nka kə, itsyise wə kənyetsyətə eto asa aləkə eso asa nnya nkpe lə nka kə.

⁷ Lə nya ete kulesa dimambia lə kənyeklekle tute kamə əsua, eni yensife itə kənuəfə kamfo. ⁸ Fəe Onanto ənyə kabua lə wə betidi əsua se óteyi nkə,

“Lefe lə bubə se mə, fə Onamutee,

lookle kənyə fəfo

ku Israel eto betidi

ku Yuda eto betidi.

⁹ Kənyeklekle kamfo embutsyə fe nka minkle ku mə bana mə, lə lefe nə minkəbe mə minlə lə koni nya minkpa mə mimbənkə lə Egipete eto kaso.

Itsyise bəntsye mə kənyeklekle kamə koto.

Nyasoo mintsyi kama minkpe mə nē.

Mmə Bonamute nle bəteyi ne!

¹⁰ Mómoo, nyə kənyə ka mookle ku Israel eto betidi

lə lefe nə ləəbə mə.

Muufi mə kofi nkpe mə lə mə nsusu kəmia.

Nya mɔɔwɔni ko nkpe lə mə ketu kəmiə.
 Muuyifo mə Onanto,
 nya mə tsa ebuyifo mə betidi.
 11 Nya mə kuutsyuə ensi embote wə utsyuə kulesa
 nye wə ɔyimitsyuə tɛyi nkə bete Bonamute əmə.
 Itsyise mə utsyuə saa ebote mə idu lə dikpefi isu ese lə uninə əsuə.
 12 Nya muufi mə abua nnya kenke bəyifo ntsye mə.
 Nya mensiembokloma mə abua nya bəyifo kulefe.”

13 Se Onanto lidi etiki utsyiko lə kenyeklekle fɔfɔ əsuə, ete kasɔ bə nka kɔ eyifo kakoko. Nya lesa saa nə lefiani lekoko nə lesibə kutəkə, əmbokle fə dionya kenke.

9

Kase Biusumu Onanto Lə Kasɔ Ku Lə Onanto Eto Oto Kato.

1 Kenyeklekle tute eto afi əke kesumu eto afi, nya bəyifo kasɔ mfo eto Disumuyo tsa bətsyə. 2 Bəyifo Kafia eto Mpatampa Kenke nya bəsie ni lə akpa ənuə ku kafia. Baakpo setɔ eto lekpa bə Kakenkəkɔ. Mfɔ bənyənsə okandɛ eto keyi ku kesumu eto ɔpunu wə əsuə bəətəkə abolo nnya beefi kətə Onanto kedi. 3 Lə Disumuyo eto kaka befi kafia bala eto kamaa, ni kaka baakpo Kakenkəkɔ Kenke. 4 Mfɔ bəfi sika sia eto ɔpunu wə əsuə baatonsə lifui ku kenyeklekle eto lelaka nə befi sika sia beti batsyilama bətsyə. Nya kenyeklekle eto lelaka nəmə kafo, bəkpə asa nnya ni sika sia eto okase utsyuə wə eto kəfo bəkpə didisa nə baakpo mana, ku Aaron eto uyilele wə dikə ku afanto, ku aba bləkete ənuə nya əsuə bəwɔni Onanto eto afi bəətəkə. 5 Lə lelaka nəmə eto kato bəwe Onanto eto asa nnya nkpe nkprə baakpo bə Kerubi eto ditsyəbi bəətəkə bə nle Onanto eto diyande buləkə kate. Mə mbamba eto koyo eti kaka bəənyə betidi kaminə kefi mə abua katsye mə. Fəe boəmbɔfo etiki budi mfo kələkə asa nyamfo kenke kasɔ kate mɔmɔ.

6 Nko ini bətsyue asa nyamfo bətsyə mfɔ nɛ. Besumunyə bamə eedufə Disumuyo tute kamə diyi saa kesu keyifo mə kesumuyifo mfɔ. 7 Kəmiə eto Disumuyo nəmə, Usumunyə Ninə Kenke hā nkpe kusu weedufə mfɔ lele soni hā. Nya lə ɔtɔɔ, ele bə ufi ubuki eto kɔtɔ usuko mfɔ usu utə Onanto kedi lə wə ku kusə komə kenke eto betidi eto abua nnya bəyifo lə mə mante mante əsuə eto disɔ. 8 Əye lə nyamfo əsuə, Ləwɔnɔ Kenke ələkə ɔte nkə se setɔ eto Disumuyo nəmə nsi nte

koo, yəntə kusu bə kuutsyuə saa kpia mfɔ ofe udufə lə Kakenkəkɔ Kenke kəmiə. 9 Nyamfo eyifo asabuləkə kate ətsyuə itə utidi taa mmi, lə mmi eto kesumu əsuə. Itə bə bəətə ətəsa ku keditətə eto asa nyamfo lə ketsyue kamfo eto kusu əsuə tsa, nyamfo əntə bə nwə nle Onanto kesumu butə eto ləkəsi laakpa kenke. 10 Itsyise nyamfo kenke nyə lə budi ku bunə ku akpa eto etsyuesə kpə kpə, nnya ləye lə utidi eto əsuə bokpasə eto esu əsuə ete. Bəyifo etsyuesə nyamfo kenke itə utidi isu ese lefe nə Onanto luubə ɔlɔ lesa saa utsyə əye lə kusu fɔfɔ əsuə.

Kristo Eto Kɔtɔ Əələkə Abuayifoyifo Kalosə Lə Betidi ʔsuə!

11 Fəe Kristo ebubə koko fe Usumunyə Ninə Kenke itə asa sɛɛ nya dikəbə. Uyifo usumunyə lə Kafia eto Mpatampa nə ləmə, nya lefɔ lenso Kafia eto Mpatampa nə kɔ. Dienyifo dibu nə utidinini difi wə ani uyifo eto kasɔ ni bənkə dienyifo kasɔ kamfo eto asayifoyifo. 12 Lefe nə Kristo didufə disumuyo nə mə, ɔye lə ni ofe loni kplo, údufə lə kaka ni Kakenkəkɔ Kenke. Nya wəmfɔ bate nye banantsyui eto kɔtɔ uyifo fe keditətə, bomu wə kosate eto kɔtɔ itə lefe nə ta! Nya ɔyifo nko bə lə Onanto lə utə bo nkprə manlo.

13 Weefi bate ku banantsyui eto kɔtɔ ku onantsyui eto lekprə nə baatonsə eto nte beefi kese lə nwə eto əsuə dimanle itə lə wə əsuə lə ele, iyifo wə kenke. 14 Lə nyamfo eyifo sitinti, nyale ntsyə yuutsyə bə Kristo eto kɔtɔ bomu embokpasə bo esuə eso nko! Əye lə wə Ləwɔnɔ nə nsi nkprə lefe saa əsuə, ɔfi wə əsuə ɔtə fe keditətə ka lefɔ utə Onanto. Wə kɔtɔ ebufləsə bo akəsi itsyiko lə akpa bimba eto eyifosa nnya ləmbə kutəkə saa bə lə busumu Onanto wə nsi nkprə lefe saa.

15 Nyaso Kristo ni nwə əye lə kenyeklekle fɔfɔ kamə əsuə, dinyə lə bo kenye ɔfo utə bo, bə lə betidi ba Onanto lékpadi lə bənyə nkprə manlo eto kediko ka Onanto ditsyə kenye ɔtsyə. Nyamfo ebofo bubə kətə itsyise utidi ɔni wə dikpəe, diləkə abuayifoyifo nnya ləke lə kenyeklekle koko eto lefe uwui, bənyə bufikatsyə.

16 Lə kase yəəbə, lə utidi mənkpə, beensensə wə kenye tsyetsyə eto kukue eto bikə. 17 Lə utidi wə ditsyə kenye si usi nkprə, bambɔfo utidi əmə eto bike busənsə. 18 Lə nnya esɔ bəfi kɔtɔ bəkpə əsuəale kenyeklekle koko kamə əsuə nɛ.

19 Tutɛɛ, Moses əbe letsya ɔləkə aklesə nnya nkpe lə kɔfi komə ɔte kusə komə kenke eto betidi. Nya ɔfi bate ku banantsyui eto kɔtɔ ɔtsyakəsə ku ntu ku basamu eto bisə sia ku afantosi nnya laanyi fififi fə ɔfi ɔse lə kɔfi eto kukue ku betidi bamə lə

əsuə. ²⁰ Nya óteyi nkə, “Nyamfo ni koto ko Onanto difi ose kofi ko utə bo uyi nkə butsyue ko koto.” ²¹ Nko ke Moses difi koto komə úsə lə Kafia eto Mpatampa nəmə ku asa nnya kenke béfi béyifo kesumu kamə nē. ²² Sitinti lə kofi komə əsuə koto befi kəflə lesa saa əsuə. Nya lə bankpo kotoo kasoo, beemfi lebuə katsyē.

Kristo Eto Əsuə Nya Úfi Útə Te Fe Kedi Ka Ləəflə Bo Abua Kewui.

²³ Inyə itə bə béyifo nkomə eto akpa nyamfo lə befi bakpasə asa nnya lele kato eto ale əsuə. Fəe lə asa nnya ni kato eto ale eto kutsyə, befi keditətə eto asa nnya lekpa əsuə enso kaso mfo eto alee, bákpasə nnya əsuə. ²⁴ Itsyise Kristo mensu kakenkəkə ka befi kawunsia kamfo eto betidi eto ani beyifo, ka ni kakenkəkə kato eto okle ete. Bomu úsu kato kosate, kaka woala kənyə kətə bo lə Onanto eto ənəmi. ²⁵ Kristo ménsu mfó nkə lə ufi wə əsuə utə kedi sesia sesia lə bo disí, fe kase Yudafo eto Usumunyə Ninə Kenke leedufə Kakenkəkə Kenke mfó keyifo lele saa lele ku ubuki eto koto, ko lenni wə kosate eto kole. ²⁶ Lə nko ini, eni yoofe bə ufi wə əsuə utə, unyə kanyi sesia sesia idu lə kawunsia eto ketsyikoko ke. Bomu kase inte momo, Kristo əbə ləni kplə lə kawunsia eto kaloko eto eyi nyamfo lə ufi wə kosate eto əsuə utə fe kedi lə uləkə lebuə uwui, lə bo disí.

²⁷ Onanto ditsyə nnya nkə utidi kprə soni kplə, nya lə nnya kamaa, bakponko wə lekpo. ²⁸ Nko ke ini Kristo difi wə əsuə útə fe kedi soni kplə, itə betidi kprə eto bofo ketsyiko lə abua əsuə. Wuusinkli ubə dinuəfə, insini lə lebuə eso, bomu bə lə ubə uləkə mba nsi banle wə kusu bobə itə nkprə manlo.

10

Kristo Əfi Wə Əsuə Útə Fe Kedi Soni Kplə Lə Betidi Eto Disi.

¹ Yudafo eto kofi koməə, asa sēe nnya nle bubə eto koyo ete kuni, inni asē nnya kosate ləəbə bubə ini. Nyaso kofi komə embofo bəyē lə keditətə ka beeyifo lele saa lele keyifo betidi ba laanyi kafi Onantoo, baflo balo kulefe. ² Lə nnya ete bofofo betidi ba nle Onanto busumu buyifo kenkenkə babo lə mə abua əsuə, eni mə ketu ensiembolo mə dikpi bio, nya keditətə saa ebolo. ³ Fēe keditətə lele saa lele nyamfo aaklomasə betidi mə abuyifoyifo hā te. ⁴ Itsyise bate ku banantsyui eto koto embofo abua buflə kewui lə utidi əsuə.

⁵ Lə nyamfo eso fē Kristo luubə kawunsia kamfo, óteyi Onanto nkə, “Ámanhiā keditətə ku asatətə, bomu éyifo əsuə eto sinə ətə mē.

⁶ Bebuki botonsə kətə kedi ku lebuayifoyifo eto asatətə lə kedikətəko eto leba əsuəə, aankpə fə disuəyua.

⁷ Nya mínteyi minkə, ‘Nyə mɔɔ, mbə miə meyifo fə leləbi fe kase bawoni lə mē əsuə lə kofi eto Kukue kəmiə.’ ”

⁸ Tutēe, óteyi nkə, “Ámanhiā keditətə ku asatətə, bebuki botonsə kətə kedi ku lebuayifoyifo eto keditətə.” Nya yanyuəsəfə kəfo tsya, ite bə kofi komə áte nkə beyifo nko fe. ⁹ Mfó óteyi nkə, “Nyə mɔ mfo. Mbə miə meeyifo fə leləbi.” Eyē lə nyamfo əsuə esoo, Onanto ələkə keditətə eto asa nnya kə útsyə kutsyə. Nya úfi Kristo eto keditətə útsyə lə nnya kenye. ¹⁰ Se Yesu Kristo diyifo lə Onanto eto leləbi əsuə eyē lə kase úfi wə əsuə eto sinə útə soni kplə itə afe nnya ta esoo, Onanto ákpasə bo əsuə lə nnya eso.

¹¹ Diyi saa, Yudafo eto usumunyə ənyə lə Onanto eto Disumuyo. We efi ətəsa nyamə ke kətə kedi lefe saa, ite bə yembofo abua nyamə buflə kewui tsya. ¹² Fēe se Kristo díbə útə kedi kani kamə hā lə abua eto disí itə lefe nə kenke ólosəə, úsu úsiə lə Onanto eto kodiani. ¹³ Mfó unsi momo idu isu ese lefe nə Onanto luufi wə balo okpə lə wə nkpakalo. ¹⁴ Kristo efi wə əsuə útə fe kedi díte ləwə, nya úyifo mba eto əsuə bákpasə leflo beyifo kenkə isu manlo.

¹⁵ Nyaa, Ləwəno Kenkə ələkə nya ote wee nkə,

¹⁶ “Nyə kenye ka mookle ku mə lə eyi nnya ləəbə mmə kama.

Muufi mɔ kofi nkpə lə mə ketu kəmiə.

Nya mɔɔwoni nya lə mə nsusu kəmiə.”

¹⁷ Nya usi óteyi nkə,

“Mensi embokloma mə abua ku mə eyifosa bua saa.”

¹⁸ Lə befi asa nyamfo bətsyēe, yensiembofe bə, besi bətə kedi lə abua eto disí.

¹⁹ Lə nyamfo esoo, mɔ bayimi, bokpə kusu buedufə Kakenkəkə Kenkə kamə eyē lə Yesu eto ukpə wə úkpə eso. ²⁰ Itsyise ósini kusu fəfo utə bo, ko ni nkprə eto kusu eyē lə kafia ka bəti lə Kakenkəkə Kenkə eto kenye mfó ka nýə itə wə kosate eto əsuə eto sinə. ²¹ Bokpə Usumunyə Kplə wə nsi lə Onanto eto diyə nəmə eto kenye. ²² Nyaso bitə lə bənyí bəfi Onanto ku sitinti eto utu, ku bəfokano kekəleke ku akəsi nnya bəflə éle kenkenkə bəlakə bətsyiko lə abua əsuə ku ntu bo keni saa ləmbə bə bo akəsi ensi aalo bo dikpi. ²³ Bitə lə bəle nnya bofo bəno, bənlə kusu bobə kətə nya boələkə katee lə koni kekəleke, itsyise Onanto wə ditsyə bo kenye, eyifo onukualenyə. ²⁴ Bitə bukebu disí lə bukakpə bo bətsyua otsyēle lə leyimila ku nkprə sēe busia ku bətsyua əsuə. ²⁵ Biəntə

læ bøyæ disikakpekø busu fe kase bo nti eto bətsyuæ leeyifo seka. Bomu bitæ læ bokpe bətsyuæ nkæale enso, se binyi biæ Bonamute eto Diyi nāmæ fe lələ bənyi kafi.

²⁶ Fæ læ buyi onukuale əmæ, fe busi butsyæ bonlē asa bua buyifo, nyale ked-itətæ saa ensibæ ka duləkæ abua iwui itæ bunyæ bufikatsyæ bio. ²⁷ Bomu nya lesa saa næ luubu ni bæ Onanto ookpronko bo lekpo, nya wootsylosæ mba létaka bənyæ læ wæ əsuæ læ ditəfenku næ nkpe kenye ale! ²⁸ Utsyuæ saa ke dimentsyue Moses eto kofi kotoo, bolo baalo wæ kaminšæ mənnyəmənnyæ, læ bakpronko wæ lekpo balo wæ dikpi læ badansie inuæ nye itsyæ eto kenye kama.

²⁹ Nya ntsyæ yuutsyæ itæ nwæ laani Onanto eto Ubi, nwæ læntæ dibu Onanto eto kenyeklekke eto koto ko diflə wæ əsuæ nya úlækæ wæ utsyiko læ lebuæ əsuæ nya waaka lefonæ eto Ləwəno? Ntsyæ fe kotonənæ kekkele kutsyuæ eto okle lembunyæ kutæ wæ! ³⁰ Itsyise buyi nwæ ləteyi nkæ, “Muutsyæ nnya kenye. Məo, maatisə oko.” Nya owøe tsyæ ləteyi nkæ, “Bonamute ebokpronko wæ betidi lekpo.” ³¹ Mbəbøe mæətæ nwæ luudufæ læ Onanto wæ nkpe nkpe eto lefonyi əsuæ.

³² Bekloma kase itsyæ læ lefe næ lefe mmæ. Læ lefe næ Onanto eto diyənde dikabo lékpo mi læ əsuæ, nya bulæ kpæ dítu mi, fæe bulæ bomæ məntəkæ mi kato. ³³ Lefe ditsyuæ, baaka mi kulaa tsyæ læ betidi nti nya beeyifo mi disiale, nya læ afe bamba ətsyuæ tsyaa, beebu mi kakpe læ mba əsuæ banlē asa nyamfo buyifo kakpe eto nti. ³⁴ Biñyæ kanyi ku mba befi bakpe læ aba eto diyo. Nya lefe næ bəmuæ mi bale mi bikæ bafø læ əsuæale əsuæ tsyaa, yənlæ mi itsyise bete bia bisi bekpe bikæ bia lefo koya enso mi, bia lembobia kulefe.

³⁵ Læ nyaso biəntæ læ elo mi ani itsyise yuunæ kutəkæ kpæ eboko mi. ³⁶ Ele bæ bekpe dibusæ læ biyifo Onanto eto lelabi læ befo lesa næ útsyæ kenye utsyæ mi. ³⁷ Itsyise fe kase Awonisa Kenke eto Kukue ləteyii,

“Ibu səkæe, læ nwæ nle bubæ læ ubæ udufæ, wəəmbofe kama ku bubæ.

³⁸ Mə utidi wæ ni əsæe, ebunyæ bofokano usiæ nkpæ.

Fæe læ mæ utsyuæ etsyi kama okpe mæe, membunyæ disuəyuæ læ wæ əsuæ.”

³⁹ Fæe boo, bunni betidi bæ leetsyi kama kakpe bo bofokano bæ læ bonya. Bomu boo, bófo bóno, nya Onanto léfo bo.

11

Lesə Nə Ni Bofokano.

¹ Læ akpe bofokano, eté bæ akpe kusubebe kekkele itæ lesa næ fanlē kusu

bobe kætæ. Ite bæ anlæ ni bunyæ tsyæ. ² Bofokano dítæ Onanto dínyæ disuəyuæ læ bo bana əsuæ læ kokolefe.

³ Eyæ læ bofokano əsuæ, nya bóno kaso boæ Onanto éyifo kawunsia kenke læ wæ ditiki əsuæ. Nya úyifo nnya utsyiko læ lesa næ dimanke bənyæ ko əsuæ.

⁴ Bofokano əsuæ eyæ nya Abel difi asa nnya leleke enso Kain eto ale útæ Onanto kedí eso Onanto dínyæ wæ nwæ leeyifo kasæe. Onanto áfo wæ ətasa nnya ýyæ læ nnya əsuæ údi wæ kenye nkæ uyifo əsæe. Ite bæ Abel ékpe tsyaa, wæ bofokano si bóle etiki budi ketsyiko læ wæ əsuæ.

⁵ Eyæ læ Enok eto bofokano esoo, weenkpe. Onanto étsyi wæ úsuko kato. Kuutsyuæ saa mənnyæ wæ, itsyise Onanto étsyi wæ usuko kato. Awonisa Kenke eto Kukue læ bəteyi nkæ, fe útsyi Enok úsuko kato, wæ asa édufæ Onanto ənæ. ⁶ Kuutsyuæ eto etiki embudufæ Onanto ənæ, lenni eyæ læ wæ bofokano əsuæ. Itsyise utsyuæ saa wæ ke læbæ Onanto oflo, ele bæ ofo onə nkæ Onanto kpe nya wætæ mba laabebe wæ lænyæ wæ.

⁷ Eyæ læ bofokano əsuæ nnya Onanto díkə Noa ito kekkele itsyi læ asa nnya læbæ bubæ nya wənnnyæ to unyæ əsuæ. Útsyue Onanto koto nya ówæ lelaka eto oklo næ léfo wæ ku wæ diyo eto betidi læ nkpe. Eyæ læ wæ bofokano bomfo əsuæ Noa ələkæ óte nkæ kawunsia eto betidi kenke édi dikpi. Nya ófiani əsæe læ Onanto eto ənəmi nya únnyæ kedikø læ wæ oflo.

⁸ Eyæ læ bofokano əsuæ nnya Abraham ləno Onanto eto bokpadi bo ókpadi wæ nkæ usu kaso ka Onanto dítsyæ kenye útsyæ nkæ wuufi utæ wæ fe wæ kedikø əsuæ. Údu læ wæ kaso úsu kaka wántæ kulaa tsyæ. ⁹ Eyæ læ bofokano əsuæ, úsiæ fe ofo læ kaso ka Onanto dítsyæ wæ kenye. Úsiæ læ ebu fe Isak ku Yakob bæ léfo kenye tsyæ tsyæ itsyi læ Onanto oflo. ¹⁰ Abraham ákabe kusu itæ umənkplæ wæ báto bənyənsə wæ ni nwæ Onanto kosate léto.

¹¹ Eyæ læ bofokano əsuæ, ite bæ Abraham wæ díkabe ofe, léfiani anto nya Sara wæ díkabe ofiani uninəsia tsyæ lələ kəfo, Onanto ətæ nkæ Abraham fiani ubianto itsyise uyi nkæ Onanto wæ dítsyæ kenye útsyæ, éyifo læ wæ kenye əsuæ. ¹² Ite bæ Abraham obobe uku tsyæ, eyæ læ utidi oni əmfo əsuæ, nya befluflu kpæ lebo bətsyi fe befandebi nkpe kato, fe kase lekpa eto kəwunumi ko bəmbəfo læ lekpa kenye.

¹³ Betidi bamfo kenke əsiæ nkpe læ bofokano əsuæ isu ese lefe næ bəkpæ. Bámfo asa nnya Onanto dítsyæ kenye útsyæ. Fæe bənyæ nya famfamfamfa nya bətæ nya edufæ nya bətsyi bənkæ sitinti bafø ku mba nye kusu ete beni læ kaso kamfo əsuæ.

14 Nya betidi ba latseyi asa nyamfoo, ælækæ kate wuee bænkæ bale kusu bobæ katæ mæ kosate eto kæmænsæ. 15 Læ kasæ ka æsua bétu ete banlæ bobæbæe, eni bátafo businkli kusu mfó. 16 Bomuu, bákabe kusu itæ kasæ ka lelékæ kanso nkamfó. Ke ni Onanto eto kato. Nyamfo eso yaanlæ Onanto kofani læ bakpadi wæ bæ mæ Onanto næ, itsyise ólo umænkplæ utsyuæ útsyæ itæ mæ.

17 Eýe læ Abraham eto bofokano eso læ lefe næ Onanto létu wæ óbee, ite bæ Abraham ni nwæ Onanto dítsyæ kenye utsyæ tsyaa, ótono læ ufi wæ ubi óni kplo Isak utæ Onanto kedi. 18 Itæ bæ Onanto ébotseyi wæ nkæ, "Eýe læ fá ubi Isak æsua nya fuunyæ befluflu kpæ ba mínteyi míntsyæ." 19 Abraham éfi nnya nkæ, Onanto ebofo wæ ubi Isak botakasæ ketsyiko ókomæ kaboko nkæ. Nya fe kase íbæ, Abraham ésinkli ófo Isak fe ókomæ útsyi úbæ.

20 Eýe læ bofokano æsua nnya Isak lékpo Yakob ku Esau atsyó itæ setó sia nle bubæ.

21 Eýe læ bofokano æsua nya Yakob læ lefe næ ónle bukpæ, ókpo Yosef eto bebi atsyó, nya ótesæ Onanto se úkpsæ læ uyi wæ waale æsua.

22 Eýe læ bofokano æsua se Yosef dínyæ nkæ wæ díkpfæ éboyoo, údi etiki utsyi læ Israel bebi eto budu læ Egipte eto kasæ æsua nya óteyi mæ kase ele bæ beyifo ku wæ óko.

23 Eýe læ bofokano æsua eso Moses eto antomæ difi wæ bákula læ afa ætsyæ æsua se bále wæ. Bænyæ bæ úyifo díkpefi næ laano bobæ nya bánte síkpi ku oka æmæ eto kófi bota kebu æsua.

24 Eýe læ bofokano æsua nya Moses læni nkæ bánkpadi wæ bæ Oka Farao eto ubi-siobi eto ubi lefe næ úkabé. 25 Iyifo wæ lelabi nkæ læ unyæ kanyi ku Onanto eto betidi enso bæ unyæ kamini læ lebuayifoyifo æsua itæ lefe kliminti. 26 Úbu nnya óbe nkæ læ bakpé wæ kofani læ Kristo eto disii, élékæ famfamfamfa eso kedi ka wuunyæ læ utækæko Egipte eto kasæ eto asa nnya wuunyæ kama. Itsyise úfi wæ ænami utækæ læ kutækæ ko Onanto luutæ wæ læ setó æsua.

27 Nya eýe læ bofokano bomæ esoo, údu læ Egipte eto kasæ nya wéante oka æmæ eto káfo ka loonyi wæ síkpi. Nya fenkæ únyæ Onanto wæ bo ænami læmbofo bunyæ, óni nkæ wembusinkli kama. 28 Bofokano æsua eýe nya útsyæ Úkpe Ása Bo Jyila eto lekpa kasæ lefe næ béfi koto bese læ biku ku keyi æsua. Nya eýe læ nnya æsua, Onanto eto ótonkpe wæ díbæ ólo Egiptefó eto ubisaibi ninæ saa læ Egipte eto kasæ nya yanlæ bæ utidi Israelfó eto bebi saa.

29 Eýe læ bofokano æsua nnya díta Israel bebi léfo Lekpo Sia boyila fe kasónti fufu æsua bákayæ næ. Fæe lefe næ Egiptefó lekplatsya bæ baayila ni, ntu bomæ étsyiko

mæ búdunko. 30 Eýe læ bofokano æsua, se Israel bebi léyæ bátsyilama kafati ka báto batsyilama Yeriko eto umæ eyi akuansee, nnya díta kafati kamæ léba kákpo kasæ næ.

31 Eýe læ bofokano æsua nyaso bánlo Rahab wæ ni otsyeto mfó fe kase bálo mba dimamfo Onanto bano. Itsyise ófo Israelfó eto betidi bæ bátsyese ba dísu mfó bésu bátsyilama béyu kasæ kamæ bábe kukóno.

32 Be tsya ele bæ nsi nteyi mí? Lefe kpæ æmbæ me bæ læ ndi etiki ntsyiko læ Gideon, Barak, Samson, Yefta, David ku Samuel ku Onanto eto bænyelækæditi æsua.

33 Eýe læ bofokano æsua, bákpo nso kpæ bætækæ mæ kato. Béyifo lesa næ dínyæ itæ nya bænyæ kenye ka Onanto dítsyæ útæ mæ. Nya bætsyuæ díti bátsyata eto nnyæ.

34 Nya bætsyuæ læninsæ etefenku kplæ nnya díkatonsæ asa. Nya bætsyuæ læbo báfe læ lesiabi eto kenye læ lema æsua. Itæ bæ betidi bamfó kenke mankæ æsuæale saa tsya, Onanto étæ nkæ bænyæ æsuæale! Bænyæ æsuæale fe bamamanyæ ba lékæ ale kekkeke, nya bætækæ bafó eto bamamanyæ bamæ kenke kato. 35 Nya eýe læ bofokano æsua, besio léfo mæ batokpenyæ ba díkpe disii bæbæ nkæ. Nya bætsyuæ, lænni bæ betidi mænlekæ mæ betsyiko læ kanyinyænnyæ ka æsua báke, bomu bála bæ læ bækpæ, bæ læ bænyæ botaka kæbæ nkæ bo nso kóno.

36 Bákpe bætsyuæ kófi nya báble mæ ku keyibi. Nya bákpe bætsyuæ læ amena nya beti mæ bákpe læ Aba eto diyo. 37 Bákpo bætsyuæ aba nya bákpe bætsyuæ tsya eku ænuæ ku nlande, nya báto bætsyuæ ku asiabi bálo. Nya béfi basamu ku bate eto ekue bémini mæ æsua nya báye bákafæ itsyise kulesa mantsyæ mæ. Nya betidi lékpe mæ bulæ, nya bænyæ kanyi tinti. 38 Læ mæ nkæ sæe bo bæsiæ esoo, kawunsia kamfo eto betidi mámfó mæ. Nyaso bákayæ bákafæ læ mfiminti ku atiniku ku kanyinyænnyæ fe mba bála læ mæ nso, nya báke læ aba kalo ku læ æbiæ læ kasónti.

39 Itæ bæ batesæ betidi bamfo kenke bæ bákpe bofokano tsyaa, bamfo kenye ka Onanto létseyi útsyæ mæ. 40 Itsyise Onanto ænye asa bamba nya lelékæ enso útsyæ bo. Nya læ bo mankæ mæ læ ntii, bembuyifo mæ báflo balo.

12

Onanto Ni Bo Anto.

1 Læ nyaso se bonkpe bamanyæ kpæ bamfo bæ letsyilama bo nya banlæ bo otsyekle bokpe esoo, bitæ læ bulækæ asa nnya leeti bo kusu ku lebuæ næ laakpa bo kekkeke kalæ lefe kpæ buwui. Nya læ butsyetsyi etsyi nnya nte bo setó ku unyæ, kama bebe mankæ. 2 Bitæ læ bo ænami

læ itæk læ Yesu hã æsuæ. Wæ hã ni nwæ æsuæ bo bofokano nkpæsæ itsyi læ kaso ketsyikoko isu ese læ kalosæko. Se óte disuæyua næ nte seto wuunyæ eso, ókpe utu únýæ kanyi læ uyikabie æsuæ. Nya wémfi kofani ko wuudi læ uyikabie æsuæ kulesa. Nya mómoo, úsu usi læ Onanto eto lekankpomæ oflo læ wæ kodiani.

³ Bibu Yesu bebe, læ kanyi ka únýæ læ babuayifo ba dínýæ wæ læ æsuæ eto ani, bæ læ ani læ eye mi bolo læ bitæ disi. ⁴ Itæ bæ bæle lema bókpo ku lebuæ tsyaa, yányo kaka ele bæ bekpó læ bakpo mi koto læ kaso to. ⁵ Nye biota æsuæ Onanto eto lekómansamansæ eto etiki nnya ótýei úfi ókpe mi nkæale fe wæ bebi? Ótýei nkæ,

“Mó Ubi, tsyue anto nya memfi Bonamute eto bunætata fe asa bimba.

Nya mæntæ læ ilæ fæ læ unýæki okpe fæ.

⁶ Itsyise nwæ Bonamute laalaa, wæ wæænæ læ kusu sæe æsuæ næ.

Nya nwæ tsyua woafó fe ubii, wæ wæænæ koto næ.”

⁷ Bifi mi kanyi saa ka biányæ fe Onanto nle mi bunæ butæ fe wæ bebi. Ubi utsyuæ kpe bæ anto ænæ wæ? ⁸ Læ bænnæ mi fe kase bunyi boæ bæænæ ubi saa, nyalæ bienyifo wæ bebi tinti. Etæ bæ biyifo fe bebi ba anto dímamfo seka. ⁹ Læ bo betidini eto antomæ seka læ kaso mfo, bæænæ bo nya boebu mæ tsyua læ nyamfo eso. Ntsyæ eso yanle bæ bobokosa æsuæ kaso enso butæ Onanto wæ ni bo Anto læ læwóno æsuæ bæ busiæ nkpæ! ¹⁰ Bo kaso mfo eto antomæ ænæ bo itæ lefe kliminti ditsyuæ fe kase bænyæ bæ iinýæ itæ bo. Fæe Onanto wæ ænæ bo fe kase éleke itæ bo bæ læ bo tsyua læ bunýæ kediko læ wæ sekenke æsuæ. ¹¹ Bunætata utidii, aanke kutsyuæ kamini, bomu yeefi wæ. Fæe læ nnya kamaa, mba bætæ bunæ nkoo, ætæ beeyifo asa læ kusu æsuæ, nnya lætæ bæsiæ nkpæ læ diyuæ æsuæ.

¹² Læ nyamfo eso, bekpæ mi ani ku akpa nnya leetinkæ ale, læ bitæ æsuæale fofó læ idufæ læ nnya æsuæ. ¹³ Bilæk esu nnya lekpa læ býe læ nnya æsuæ bæ læ mba eto akpa læmbæ ale læ bafó býe læ nnya æsuæ bæ bentusæ. Bomu læ batakæko mi kama læ bænyæ æsuæale balosæ.

¹⁴ Bekplatsya bæ læ diyuæ læ leke læ mi ku betidi kenke eto nti, nya læ bekpatsya læ bisia nkpæ kænke. Itsyise kuutsyuæ saa embunyæ Bonamute læ wenyifo kenke.

¹⁵ Bebe kukóno biæ læ Onanto eto lefonæ eto kusu manya mi. Bebe kukóno biæ biæntæ kuutsyuæ saa tæ læ binýæ oblo keklege bæ inæ bulæ eboko betidi kpæ æsuæ læ bafiani babuayifo. ¹⁶ Bebe biæ mi kuutsyuæ saa mamfiani ósonodi nye fe nwæ læmbæ bofokano fe Esau seka, wæ difi wæ sininædidi ófloma ku didisa eto ókpe oni hã. ¹⁷ Kama kama fe kase binyii, óbebe ku binæntu nkæ

eni læ ofo wæ anto eto atsyokpoko. Fæe wátóno útæ wæ, itsyise wámfo kusu saa bunýæ læ ofloma lesa næ úkeyifo útsyæ.

¹⁸ Itsyise inni Sinai eto kótini ko utidi loofó bunýæ ketidi oflo bíbæ, fe kase Israel bebi diyifo. Mfó ketuntu suu ka diti kpíi, nya ufiebi nle bóso keklege nkpe, fæe kótini komæ nle bunýæ diadiadia. ¹⁹ Kakpatsyaku ka nle bufæ ku ókæ wæ nle bóbo ketsyi mfó læ bole, nya mba nle nya bóbo ále lekpa kpa bænka bensila bæ baano kolea nkó bio. ²⁰ Itsyise bembófo buinýæ kano kófi ko nle mæ bótsyi nkæ, “Læ ubuki uni kulaa tsyua wæ eto kokpa ditidi kótini komææ, bakpo wæ aba balo.” ²¹ Læ sitintii, nya bælækæ báte mfó kpe sikpi tinti bæ Moses kosate átsyi nkæ, “Sikpi ko dímuæ mæ, nya mintinkæ!”

²² Bomu mi alæe, Sion eto kótini komæ oflo bíbæ. Bíbæ Onanto wæ nsi nkpæ eto umæ wæ ni Jerusalem kato ku wæ batónkpe bæ bembófo bokla bæ lekpe disi mfo oflo. ²³ Bíbæ disuæyua eto disikakpeko ku Onanto eto bebininæ ba eto aye báwóni bakpe læ Onanto eto kukue kato oflo. Bíbæ biinýæ læ Onanto, kawunsia kenke eto okpronkpo ku basæe bæ býyifo leflo eto awóno eto nti. ²⁴ Nya mfó bíbæ Yesu wæ laafo kætæ læ kakle fofó kamæ oflo kaka koto ko ókpo læ bo disi luunæ asa sæe kpæ eboko nnya nso Abel eto koto.

²⁵ Bebe kukóno biæ bianni nwæ nle mi etiki budinko eto ókæ. Itsyise læ mba dímentsyue koto nwæ léboko mæ Ditiki Sæe námæ læ kaso mfo námfo butsyetsyi kedu læ mæ kotonænæ æsuææ, ntsyæ yoofó bubæ bæ bo mba bátsyi Ditiki Sæe námæ itsyi kato ebofo butsyetsyi læ ni kenye? ²⁶ Lefe námfo wæ ókæ étingkæsæ kawunsia kenke. Fæe mómoo útsyæ bo kenye nkæ, “Bioo, mææbæ kawunsia kamæ butinkæsæ. Nya inni nko mate tsyua, bomu muutinkæsæ kato tsyua nwunsa.” ²⁷ Ditiki námfo bæ, “Bioo” læ bote bæ, Onanto ebulækæ asa nnya dítingkæ nnya ni asa nnya úyifo uwui læ nnya kényanko. Nya asa nnya dímentinkææ, ebuu tsyæ.

²⁸ Nyaso bitæ læ bóso ani bæ sekakediko ka lembofo butinkæ áka bo koni. Læ nnya eso, bitæ læ bufi dibu ku sikpitete busumu wæ læ kusu ko looke wæ ókæ æsuæ. ²⁹ Itsyise bo Onanto æmæ eyifo ute wæ laatonæ lesa saa.

13

Læ Esuæ Læ Kase Yuudufæ Onanto Inæ.

¹ Bitæ læ seyimila læ siyi mi æsuæ fe bayimi. ² Bianni bafó bofo, itsyise eye læ nyamfo æsuææ, bætsyuæ áfo Onanto eto batónkpe, fæe bántæ nko. ³ Bekloma mba bákpæ læ Aba eto diyo tsyua fe mba mi ku

mæ nlabe mfó. Nko kee, bekloma mba banle ohiã bote fe mi ku mæ banle ohiã bote.

⁴ Usæ ku usiã siã nkræ læ lelabi æsuã, nya ele bæ utsyuã saa fi dibu utã kæsia. Nya kuutsyuã mamfe wæ utsyuã kama, itsyise Onanto ebokpronko mba leedi asõnõ, kakpo kusæ nye kusia lekpõ. ⁵ Mansesã ænami tsya læ atabi æsuã. Bomu bitã læ lesa nã nte mi læ didufã mi ænã. Itsyise Onanto átëyi nkã,

“Mæmboyani mi ntsyã kulefe,
nya membülakã ato læ mi æsuã tsya kulefe.”

⁶ Nyaso bitã læ botëyi taa bo ketu kãmia boã,

“Bonamute ni mõ õwunsækotsyuã, nyaso mæmbote sikipi.

Be utiditsyuã loofõ mæ buyifo?”

⁷ Bekloma mi batõnkotõnko ba disia ba letëyi mi Onanto eto Ditiki Sëë nãmã. Bekloma kase bãsia nkræ ku kase báfo Onanto bánõ læ býe le mæ kayekõ læ bofokanõ æsuã. ⁸ Yesu Kristo aamfloma kulefe. Fe kase útsyã læ lefe nã léfe mæã, nko ke unte mãmõ ku lefe nã luubã kenke tsya nã.

⁹ Biantã læ asatete akpa akpa nnya læmbã disi ku akpa læ ewe mi ekpe læ benya kusu. Onanto eto lefonã hã laakpe bo nkeale, nya inni afi nnya læye læ lesadidi æsuã. Mba laaye læ afi nyamfõ æsuã ænnnyã bõwunsãko nye kutækã ketsyiko læ nnya æsuã.

¹⁰ Boo, bokpe kedikætãko eto leba nã æsuã asa nnya boedi, nya mba lætã kedi læ Yudafõ eto kedikætãko, yanle bæ bedi betsyiko læ bo ole.

¹¹ Usumunyã Ninã Kenke æmã eefi ubuki eto kõtõ kedufõnko kaka ni Kakenkẽkõ Kenke. Mfó weesu kætã kedi kãtõ bufikatsyã læ betidi ba kenke eto abua eto disi. Fëë baatonsã bebuki eto sinã siamã læ kabanto. ¹² Mmã kenke seka ini bæ Yesu tsya ænyã kanyi læ umã æmã eto kabanto bæ læ uflã betidi eto abua uwui eyã læ wã kõtõ æsuã. ¹³ Nyaso bitã læ busu botsyako wã læ kabanto mfó læ bakpe bo kofani faa, fe kase bákpe wuntsya kofani. ¹⁴ Itsyise umã saa æmbã bo læ kasõ mfo wã luutsyã lefe saa manlo manlo. Bomu bunyã bõle kusu bobẽ itã umã wã luubã.

¹⁵ Nyaso bitã læ býe læ Kristo æsuã bufi atesã fe keditãtã bukãtã Onanto lefe saa. Nya ni nnya laabõ ketsyi læ mba léfo wã diye bánõ eto kenye. ¹⁶ Biantã asa sëë buyifo kætã batsyuã ku batsyuã bõwunsãko æsuã. Itsyise ite fe keditãtã ka eto okle laakpe Onanto disuãyuã.

¹⁷ Bitsyue mi batõnkotõnko koto læ bebokosã æsuã kasõ bitã mæ itsyise mæ nle mi kakla bobẽ lefe saa nã, itsyise ele bæ bælækã nya kenye læ Onanto õflo. Lã bitsyue

mæ kotoo, booyifo mæ keyifo ku disuãyuã, fëë lenni nkoo, kuulã mæ ku buyifo nya læmbæwunsãko mi.

¹⁸ Bikato ola læ bo disi. Buyi boã bo akõesi akpa wuee, itsyise bola boã boeyifo kasë lefe saa. ¹⁹ Nya nle mi lekpakpa keklege miã læ beto ola biã læ Onanto læ utã kusu læ nsinkli mbã mi õflo mlã.

Olatoto Fefe.

²⁰ Nle bõtõ miã Onanto wã lætã diyuã, wã létakasã Bonamute Yesu wã ni basamu eto õyenkonõ kplẽ utsyiko õkõmã eyã læ kenyeklekle manlo eto kõtõ komã æsuã, ²¹ læ ufi asa sëë kenke utã mi kãfo faa bæ læ befo wã lelabi buyifo. Lã eyã læ Yesu Kristo æsuã læ Onanto læ uyifo lesa nã nkpe wã õkõë læ bo nti. Wã ale læ idi diyande kplẽ idu manlo isu manlo æsuã! Ibã itã.

Etiki Fefe.

²² Mõ bayimi, nle mi lekpakpa tinti miã læ bitsyue ato læ benõ kãle ko minle mi bõle itsyi læ Ditiki Sëë nãmfo æsuã. Itsyise kukue kliminti ete miwõni minle mi botsyese.

²³ Nla miã mæatã mi bote miã bælækã bo õyimi Timoteo læ Aba eto diyo. Lã wuubã mõ õflo mlã, bonko wã ebubã bunyã mi busiasã.

²⁴ Bisiasã mi batõnkotõnko kenke ku Onanto eto betidi bamfõ kenke bitã bo. Bo bayimi ba nkpe læ Italia kenke tsya æsiãsiã mi.

²⁵ Lã Onanto eto lefonã læ disiãko mimble kenke.

YAKOBO Kukue Ko Yakobo Ləwəni

¹ Mɔ, Yakobo, wə ni Onanto ku Bonamute Yesu Kristo eto uyifoyifo nle mi Onanto eto betidi ba kenke disensə bankpo lə kawunsia eto akpa nyamə kenke busiasə.

Binyə Disuəyua Lə Bulə Lə Mi Butu.

² Mɔ bayimi, binyə disuəyua lə bulə kpə lete, lete lə mi butu. ³ Itsyise biyi biənkə lə bulə lə mi butu nya mi bofokanɔ ditə befo buiyə lə mu kenye, nyamfo ebutə biofo buiyə kekleke lə bulə saa eto kenye. ⁴ Bitə lə mi bofo buiyə kekleke disiməntəməntə, lə ekpa mi eyenko bə lə befo belo kenke, bə kulesa saa ensiebofe itə mi. ⁵ Fə lə mi nti eto utsyua ebu dimamflo lə kobetete əsuə, ɔtɔ Onanto nya wuufi utə wə, itsyise Onanto eefi asa kətə utidi saa kafo faa lə kafokpə əsuə. ⁶ Fə lə alə ola boto katə wə lesatsyua, ele bə fo wə anɔ fə wuutə fə lesa nə mə, manyaki wə. Itsyise utidi wə kayakii, uyifo fe lekpo eto utuwa ufiebi laasɔ ketsyi katsyilamako. ⁷⁻⁸ Utidi wə nte nko, mi mba eto nsusu lafloma mlə mlə lə lesa nə ɔnlə buyifo əsuə, membu nkə woofu kulesa utsyiko lə Bonamute ɔflo.

⁹ Lə Onanto abesə ɔyimi okombo wə ni ofokanonyə katoo, ele bə unyə disuəyua. ¹⁰ Nko ke ini itə otabinyə wə ni ofokanonyə nɛ, bə lə Onanto abokosə wə kasɔ, ele bə unyə disuəyua. Itsyise otabinyə eto nkpə ebutə hofe fe kase efukpokpo laalo lə ofa əsuə kakpo lə kasɔ. ¹¹ Lə kofe ato kobe kenye kekleeke, koafa kakpo lə sefa eto esi əsuə, itə efukpokpo nyamə ayləbe, kaalo kakpo lə kasɔ nya katsylə. Nko ke ini itə otabinyə tsya wə lookakplatsya lə wə keyifoyifo əsuə kekleeke fə ubə ukpə nɛ.

¹² Onanto ebokpo atsyɔ nwə ke lékpe utu unyə kekleeke lə botokabe əsuə nya útəkə bulə nye kabua kamə kato. Itsyise eye lə nnya əsuə wuunyə kayofoko ka nkpe, ini bo Onanto luufi utə mba laala wə. ¹³ Lə utsyua edufə lə botokabe əsuə, wanteyi nkə Onanto ɔflo itsyi. Itsyise kulesa embəfo Onanto boto kabe lə uyifo lebuə, nya wə tsya emfi lebuə kanto kuutsyua kabe. ¹⁴ Bomu utidi eto əsuə eto sinə eto alasa, nnya laawe wə kənə wə kakpe lə botokabe əsuə nɛ. ¹⁵ Nya lə əsuə eto sinə eto alasa nyamfo alə kafo, kaale lebuayifoyifo. Nya lə lebuayifoyifo nəmə abee, diale ukpe. ¹⁶ Mɔ bayimi, biəntə lə kutsyua saa lə ɔwə mi okpe.

¹⁷ Asa sɛ nnya nkpe bo kenke ku ətəsa nnya leflo kenke boənyə, etsyi Boanto

Onanto wə diyifo kato eto ənyəlesa ɔflo. Nya woamfloma kakpe ketuntu fe kase uyifo kofe ku kofande leeyifo. ¹⁸ Onato əyɛ lə wə kosate eto lelabi əsuə, nya útəkə bo eye lə wə ɔnkualetiki əsuə bə lə budi betute lə wə asayifoyifo kenke nti.

Ele Bə Bikeyifo Lə Bonamute Eto Ditiki Əsuə.

¹⁹ Mɔ bayimi lala, bekloma lə bitəkə ənə nyamfo əsuə. Bekosə lə bitsyue ato mlə lə utsyua lə etiki budi, fə bitsyəsua lə etikididi ku ɔblonyənyə mlə mlə əsuə. ²⁰ Itsyise ɔblo əntə utidi leeyifo kasɛ ka Onanto laala nkə uyifo. ²¹ Nyaso biləkə ani bitsyiko lə asinsa saa yifoyifo ku nkpə bua saa eto okle busiə əsuə. Bebokosə əsuə kasɔ bitə Onanto bə lə befo wə ditiki nə ɔkpə mi lə akəsɛ, nnya ni loofu utə mi lə nkpə nɛ.

²² Bianwə mi əsuə biə bele Ditiki Sɛ nəmə bɔnɔ ete, bomu bifi ni bekpə lə mi eyifosa əsuə. ²³⁻²⁴ Itsyise nwə laanɔ Ditiki Sɛ nəmə ete fe weenyifo lə ni əsuə, akate ko utidi wə lənyə wə əsuə lə ahuhokə əsuə kənyə kase unte. Fə lə kokpa ləkələkə kedu mfo koo, woatasuə kase unte. ²⁵ Fə nwə leebu disɪ lə kɔfi ko leflo kətə utidi ləsiə lə wə əsuə əsuə, nya woale ola keyifo lə ko əsuə inni bɔnɔ te waanɔ koo, Onanto ebokpo wə atsyɔ lə lesa saa nə weeyifo əsuə.

²⁶ Lə utsyua eebu nkə nwə leesumu Onanto uni, fe woanle wə odiakami ola lə etikididi əsuə, ɔwə əsuə nya wə kesumu əmbə kutəkə saa. ²⁷ Kesumu ka nyɛ lə kusu əsuə, ka Boanto Onanto lənyə nkə kakpa nya botakebu saa ləmbə lə muu, ni mbo mfo nɛ bə, bale bakəbebi ku bakəbesiə ba nle kanyi bunyə ola, nya lə bale əsuə ola, bələkə əsuə bətsyiko lə kawunsia eto abuayifoyifo əsuə.

2

Biankpe Kabakefe Lə Betidi Nti.

¹ Mɔ bayimi, fe mba lefo Bonamute Yesu Kristo, wə nwə ni Diyənde eto Onamute bənɔ, yanle bə bikabe betidi eto ənəmi ku mə nyənkɔ, bikeyifo asa. ² Boefi bə betidi inuə bətsyua əbə mi katsyako. ɔni eyifo ɔkplenyə wə nti kafia kplɛ ka lefo koya nya onkpe sika sia eto lesukpe lə lenimi, nya unuəfə wə ni okombo nti lefi-anku. ³ Bəkpəsə ənəmi bitə ɔkplenyə əmə nya bəfo wə ku dibu, bəteyi wə biənkə, “Nle fə lekpa, bə əsiə lə kakplekə mfo.” Nya bəteyi okombo əmə biəkə, “Təə nyə mmə, nye bəsiə lə kasanti lə mɔ ɔflo mfo.” ⁴ Lə biyifo nkomə, nyalɛ eni nsusu bua ini bifi bəla etiki biləkə, bəkpə kabakefe lə betidi nti nɛ?

⁵ Benó! Mò bayimi lala, Onanto ələkə bakombo lə kawunsia kamfo nkə bafiani ləwəncə eto bakplenyə lə bofokano əsuə, lə bənyə kedikə lə wə sekakedikə ka ʉləkə ʉtsyə itə mba laala wə. ⁶ Fəe mi, biembu bakombo nya biakpe mə kafani. Inni batabinyə bomu laanyinkə mi kakpe kaso? Inni mə ləənə mi kesuko apkokakpoko? ⁷ Nya inni bakplenyə bamfo laateyi kabua ketsyiko dibu eto diye nə bəfi bətəkə mi se bəfiani Kristo eto bafokanofo?

⁸ Lə biyifo lə Onanto eto sekakedikə eto kəfi komə əsuə tututu, fe kase bəwəni bakpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə bə, “La fə ɔyimitsyuə fe fə əsuə sekaa,” ete eyifo lesa nə diinyə itə nɛ. ⁹ Fəe lə biabe betidi eto ənəmi fe biyifo asaa, nyale biyifo lehua. Nya kəfi komə tsya ləlo mi dikpi fe babuayifo. ¹⁰ Utsyuə saa ke ləta kəfi kəni ubuu, ʉdi dikpi, ʉta nyamble kenke ubu. ¹¹ Itsyise nwə ləkpe kəfi komə nkə, “Mankpo kusia nyə kusə.” Wə ke lətsyi nkə, “Manlo utidi nɛ.” Nyaso lə ɛmendi səsəncə fe fəlo utidii, ete bə ʉta kəfi ebu. ¹² Nyaso bitə lə bo etikididi ku bo eyifosa lə iləkə ete bə kəfi ko dita bəfo bunsii lə bo əsuə əsuəə, ko kefi Onanto luufi okponko bo lekpo tsya nɛ. ¹³ Itsyi lə lekpokponko nəmə əsuəə, Onanto embunyə kaminə kuutsyuə saa wə ləənnə wə ʉtsyuə kaminə. Fəe Onanto embolo dikpi nwə ləənyə wə ʉtsyuə kaminə.

Biyifo Asa Nnya Laate Bə Bəfo Benə.

¹⁴ Mò bayimi, lə mi ʉtsyuə nkə okpe bofokano fe wə eyifosa lənləkə nnya kate nkoo, nte kutəkə ko uunyə lə nnya əsuə? Wə bofokano bomfo ebofo wə buləkə? ¹⁵ Bifi nnya biə, bayimisani nye bayimisiə bətsyuə kpe ba mfiə ləla mə lə əsuə nye bəmbə lesa nə looyo mə budi ekemi. ¹⁶ Nte kasee ka nkpe lə nnya lə mi ʉni ʉtsyi mə nkə, “Bisu lə diyuə əsuə, mi əsuə lə iyifo kpankpa, lə bidi bimi,” fe biambəbɛ asa nnya lefe itə əsuə eto sinə eto nkpekeke bitə məə, nte kutəkə ko nkpe lə nnya əsuə? ¹⁷ Nyaso lə bofokano mate kpe ʉtsyuə nya keyifo sa dimanko lə mu, wə bofokano bomə eyifo bufufu.

¹⁸ Fəe bətsyuə ebətəyi bə, “Utidi ʉni kpe bofokano, nya obamba tsya leeyifo keyifo.” Mò mbuayɛ ni nkə, “Ləkə ate mə kase ʉtsyuə ləkə bofokano fe weenyifo keyifo sɛɛ. Muuləkə mə bofokano nte wə eyə lə keyifo sɛɛ ka meeyifo əsuə.” ¹⁹ Afo anə fə Onanto ʉni ete nkpe? Nko ini sitinti nɛ. Fəe kloma fə awəncə bua tsya ʉfo bano nko, nya baate sikpi, ketinkə. ²⁰ ʉmumu! Ala fə nləkə nte fə bə bofokano bo keyifo sɛɛ saa dimakokoo, eyifo bofokano fufu? ²¹ Ntsyɛ ibə fe bo Ona Abraham diyifo ɔsɛ lə Onanto eto ənəmi? Eyə lə lesa nə ʉyifo

eso nɛ, itsyise ʉfi wə ubi Isak ʉsu ʉtəkə lə kedikətəkə eto leba əsuə bə lə ʉfi wə utə Onanto kedi. ²² Benlɛ bunyə? Wə bofokano ku keyifo ləkə iyifo ləni. Nya keyifo ka ʉyifo ləkə nya fe wə bofokano ləflo bolo nɛ. ²³ Itə etiki nnya nkpe lə Awonisa Kenke eto Kukue əsuə əbə itə bə, “Abraham ʉfo Onanto ʉncə, nya lə wə bofokano esoo, Onanto ʉkpe wə dibu fe utidi wə ni ɔsɛɛ.” Nyaso Onanto difi wə fe wə ɔyetsyuə nɛ. ²⁴ Biunyə məmō! Onanto ənyə utidi eto bofokano mate ete kebu wə bə uyifo ɔsɛɛ, wə keyifoyifoyifo ka laakoko mu eso. Nya inni lə kase ʉfo ʉncə eso ete.

²⁵ Nko əmə ke eso Onanto ləfo ʉta Rahab, ʉtsyətə əmə nɛ. Wə ku Onanto eto nti əbə ɛləke eyə lə kase ʉfo Israelfəo eto batənkpe ba laabio kabe asa lə wə diyo, nya ɔwunsəkə mə bəyɛ kusu bamba bətsyetsyi bədu eso.

²⁶ Nyaso ekpa wuee bə fe kase lə utidi eto əsuə eyifo lesakpenkpe lə ləwəncə əmbə lə nii, nko ini lə eyifosa saa mankokoo, bofokano tsya ekpe.

3

Bɛlɛ Mi Odiakami Ola.

¹ Mò bayimi, biəntə lə mi nti eto betidi kpə lə bafiani bateasa. Buyi buə bo mba ni bateasaa, Onanto ebokponko bo lekpo kekke lə diyi nəmə əsuə eso ʉtsyuə saa. ² Itsyise bomblɛ kenke aata kebu. Fə lə utidi ʉtsyuə kpe wə laanta kebu lə lesa nə waateyi əsuə nyale utidi əmfə aflə nya waafə wə əsuə kenke tsya bəle kukəncə. ³ Boefi situ kakle ɔtəmimi eto kenye bə lə ʉtsyuə bo koto bə lə bəyənko wə busuko kaka kee boala. ⁴ Bibu ɔklə kplɛ wə ufiebi kplɛ laafə se bukə kayenke lə lekpo əsuə, fəe wə ɔyenkoyi kəkɛ ete laaka wə kayenke. Nya baaka wə kayenke kesuko kaka kee okanka əmə ləla nkə weesuko ko. ⁵ Nko ke ini odoakami tsya nɛ. Itə bə ofɛ tinti lə etidisuə kəmiə tsyaa, wə əsuə utidi laayɛ kabesə əsuə kato lə eyifosa kplɛ əsuə nɛ. Bebe kase ini bə ute eto odiakami kəkɛ tɛ lətə kusəmbia kplɛ ləənyə ute kaato.

⁶ Nko seka odiakami tsya nte fe ute nɛ. Uyifo fe kawunsia ka diyi ku lehua eto asa nnya nkpe lə bo lə əsuə eto sinə nti. Woanansə əsuə eto ʉyi əmə kenke nya woatsyləsə bo nkpeasiə. Fəe wə kosate, utə manlo kosate laato utə kakpe lə wə nya woanyə lə bo əsuə flafɛfla. ⁷ Utidi ʉfo bebububuki buyuəsə, nya wəətsyɛ mba tsya nkpe sisenle ku baklobɛ ku mba laakpii kasə ku akpe ku abamba kenke. ⁸ Fəe kuutsyuə saa māmfo tɔ odiakami eto nkpe buyuəsə. Uyifo obuale wə bembəfo binyinkə kakpe, wə diyi ku keni ka laalo utidi fe owa eto keni.

⁹ Boefi wə katesə Bonamute ku Boanto Onanto. Boefi wə kekudi bo bayimitsyuə, utidi wə beyifo lə Onanto eto ditsyabi əsuə. ¹⁰ Aninsotiki ku ekuditikii, nyamble aabo ketsyi lə kenye kamə ke əsuə. Mə bayimi, yanle bə nyamfo tsyə nko nkpe. ¹¹ Ditubiə kuditsyuə aanyifə ntu bo nkpe kamini kesi kaayifə mbo nkpe mba. ¹² Mə bayimi, kototsyabi ebofo ləbesi bənwə? Nye aketekubi eto ukue nwo kototsyabi eto awənsa? Nko ke ditubiə nə laayifə mbantu lambfofo ntu bo nkpe kamini bəyifə tsya ne.

Onanto Eto Kobe Itə Utidi Aabokosə Isuə Kaso.

¹³ Owoe ni obesibe ku nwə laano asa kaso lə mi nti? Ufi nkpəsiasə sɛɛ uləkə nyamfo ote lə wə eyifosa əsuə, nya uyifo nnya ku əsuə kaso bokosəbokosə ku lə kobe əsuə. ¹⁴ Fɛɛ lə mi ketu kəmiə biasəsə ənəmi lə asa əsuə, lefonyi nkpe mi, nya mi nti eto utsyuə saa laabəbɛ wə mate eto lələkəsəwə, bianteyi sidia bela onukuale kenye, bifi mi bebesə əsuə kato biə biyi kobe. ¹⁵ Kobe komfo eto okle mentsyi kato, bomu kawunsia mfo eto kole kuni, kunni nko nye lə ləwəno sɛɛ əsuə bomu nko nye lə ləwəno bua əsuə. ¹⁶ Itsyise kaka kutsyuəsɛ kponkpo ku mə hə eto ale lə ɛlɛkɛ nkpe, kənə ku asa buayifoyifo saa eto okle hə laake mfo. ¹⁷ Fɛɛ tutɛɛ, kobe ko ditsyi kato akpa, kuyi ku diyuə, disuətsyuə ku sɛyemitsyuə kasəno, kuyi ku kaminsənyənə, nya koawo ebibi sɛɛ. Koannla ntisensense lə betidi əsuə, nya bətsyuə mamfokano ku kawɛ saa anke lenti. ¹⁸ Betidi ba laakpla bətsyuə nti, kənə diyuə kaboko lə betidi nti, aato eyibibi nnya eto awənsa ni nkpe sɛɛ siəsia.

4

Ele Bə Bebokosə Isuə Kaso Bitə Bonamute.

¹ Be ləənə amakponkpo ku niə kakpe mi lenti? Yeetsyi lə mi kənənsɛ lə nkpeḍidi eto alasa nnya nle mi bəkpənko lə kəmiə lefe saa əsuə. ² Biabəbɛ kawunsia eto bikə, fɛɛ biəmbofo mi bəkɛ. Nyaso bialo bətsyuə. Biabəbɛ asa kekɛkɛ, fɛɛ bi-amfo nnya bunyə, nyaso biədiə niə kakpo bətsyuə. Bianke lesa nə biabəbɛ, itsyise biantə Onanto biə utə mi nnya. ³ Nya lə bətə Onanto asa tsyaa, biamfo nnya, itsyise biantə nnya ku nsusu sɛɛ, biatə asa kətə mi əsuə mate. Asa nnya biufi bəkpe əsuə disuəyuə hə biatə. ⁴ Biyifo betidi ba lenti onukuale! Binyi biə mba difi mə əsuə beyifo sɛyetsyuə ku kawunsia kamfo eto nkpeḍidi eyifo Onanto eto balo? Nyaso fəɛ ke lela fənkə ələkə kawunsia kamfo sɛyetsyuə, ɛfi fə əsuə ɛyifo Onanto eto

olo. ⁵ Biembu biənkə onukuale əmbə lə Anantotiki nnya letyeyi nkə, “Ləwəno nə Onanto difi ɔkpe lə boo, eyifo ləwəno nə laakpo sitsyuəsɛ kekɛkɛ lə bo disi.” ⁶ Fɛɛ Onanto eto lefonə nə wəətə boo, kpe ale lesə kulaa. Fɛ kase Awənsa Kenke nyamə letyeyi nkə, “Onanto əənyə lə mba laabesə əsuə kato əsuə, fɛɛ wəətə wə lefonə mba laabokosə əsuə kaso.”

⁷ Lə nyasoo, bebokosə əsuə kaso bitə Onanto. Biñyə lə Obonsam lə əsuə, ete wu-utsyetsyi udu lə mi ɔflo. ⁸ Beyi bəfi Onanto, ete wuutsya ebəyi ɔfi mi. Biflə mi ani, mi mba ni babuyifo. Biflə abua biləkə lə mi akəsɛi, mi mba eto nsusu laafloma lə bəfokano əsuə! ⁹ Binyə kanyi lə mi akəsɛi, bəfa bembembe, biwu keku. Bəfloma mi siməməmə lə sefiani nkuwuiwu, lə mi disuəyuə lə diyifo kpəminii. ¹⁰ Bebokosə əsuə kaso bitə Bonamute əmə, ete woobesə mi kato.

¹¹ Mə bayimi, biendi ditiki nə diñyə itə lə mi bətsyuə əsuə. Nwə laateyi wə ɔyimitsyuə ditiki nə dimatsyɛ nye ditiki fimfi, nye laakpoko wə ɔyimitsyuə lekpo, aateyi ditiki nə dimanleke iñyə lə kəfi əsuə, nya waakponko kəfi komə lekpo. Lə kəfi komə faakponko lekpo, nyalɛ əmənyifo nwə leeyifo lə kəfi əsuə, bomu ko okponkpo feni. ¹² Onanto hə ni nwə laakpe afi nya uni okponkpo tsya. Wə hə loofo bofo kətə utidi nye ɔtylɔsə wə tsya. Owoe feebu fə wə feni fɛ faakponko fuutsyuə lekpo?

Mambesə Isuə Kato.

¹³ Məmə, bitsyue koto bəno, mimba laateyi biəkə, “Mmi nye kusɛɛ, buusu kusu umə nkplɛ utsyuə nya budi fe lele ləni mfɔ, buuyifo nyifo bəkɛ atabi kpenkpe.” ¹⁴ Biyi lesa nə luubə kusɛɛ? Mi nkpe te fe kuyə ko laabo itə lefe kliminti, kesinkli kanya. ¹⁵ Lesa nə ele bə bətyeyi ni bənkə, “Lə Bonamute atəno bonkpe nkpe, buyifo nəmfo nye nəmə.” ¹⁶ Fɛ məmə, biaka kase kabesə əsuə kato. Isuə kato bobesə bomfo kenke manleke.

¹⁷ Lə nya esoo, nwə ke nyi lesɛ ele bə uyifo fe ɔni weenyifo nii, aata kebu keyifo lebua.

5

Atokəkə Itə Batabinyə.

¹ Nya məmə, mi batabinyə bəno! Biwi nku bəso ani kenye lə bulə kplɛ bo ləəbə mi butu əsuə. ² Mi betabikə əbia nya balɛ didi mi awu ku mfia bābiasə kenke. ³ Mi sika sia ku sika flubia ətə nkanda nya nyamfo luudi sedansie iñyə lə mi əsuə nya yotonə mi əsuə eto sinə fe ute seka. Bəbɛbɛ bikə biñyənsə ləto lə eyi fɛfɛ nyamfo. ⁴ Bebe! Beyifoyifo ba diyifo keyifo bətə

mi læ kakuεε, beni bíamfo mæ nyo. Bidi kaa bæno kase banle mmínsæku buwui bembembe! Nya mba dífæsə békuenkə bətə mi fε beni bíamfo mæ nyo eto kudu díkayo Boanto Onanto Ɔkplenyə əmə eto kotoo. ⁵ Mi nkpə bo binsi læ kaso mfo eyi ku nkpədidi ku disuəyuənyənyə sɔɔ. Nya biyifo mi əsuə bisia ayinkua itə diyi nəmə itə bolo. ⁶ Bélo betidi ba dímantə mi bebu díkpí, nya bélo mæ læ lefe nə bántaka bənyə mi læ əsuə kulaa tsya.

Bekpe Utu Buεε, Biriyə Bisəkə Bonamute Ɛmə Eto Bubə Bio.

⁷ Nyaso, mɔ bayimi, bifi disuətsyə læ bekpe utu buεε biñyə isu ese lefe nə Bonamute əmə luubə bio. Bebe kase ɔkuεmfo nkpe disuətsyə! Bebe kase woənyə buεε kəsəkə békuenkə kpenkpe bia wəəbə bunyə ketsyiko læ wə kaso, nya wəənyə buεε kəsəkə ɔsɔmi eto bɔni læ lefe sεε əsuə. ⁸ Nko ele bə mi tsya muə utu bεle nε. Biəntə læ ani elo mi, itsyise Bonamute əmə eto dibəfe bio ebɔyo elo.

⁹ Mɔ bayimi, biəndiə niə læ bətsyuə, bə læ Onanto læ ɔye mi lekpo bokpronko. Itsyise okpronkpo əmə eto bube bɔfi. ¹⁰ Mɔ bayimi, bekloma Onanto eto bənyələkətidi ba lébe ditiki nə mæ letsya læ Bonamute əmə eti diye əsuə. Bitə læ bobε kase bənyə kanyi nya bəmuə utu balεε, læ bokase asa læ nnya əsuə. ¹¹ Boakpo betidi bamba boə mba bakpo atsyɔ, itsyise bənyə bembe læ kanyi əsuə. Biɔno kase Hiob dímuə utu ɔle ku kase Onanto léfo wə nnya layo læ kalosəkɔ. Itsyise Bonamute kpe kəfoəkpe nya woənyə utidi kaminə.

¹² Mɔ bayimi, ditiki kekleke nə mɔɔteyi mi ni bənkə biankpadi asa, kato keni o-o, kaso keni o-o, nye lesa bamba saa dini o-o, biankpadi. Læ ditiki nəmə kpee, bətəyi biə ee. Nya læ dimbəə, bətəyi biə oowo, læ Onanto læ ɔye mi díkpí bolo.

¹³ Læ utsyuə kpe læ bulə əsuə nye ɔnle kanyi bunyə læ mi nti, oto ola utə Onanto. Læ utsyuə læ disuəyuə bunyəə, usə atesə eto əsə. ¹⁴ Læ mi nti eto utsyuə læ bu-fii, bekpadi bəfokanɔfo eto ditsyukpa eto beninə læ bato ola læ wə disi, læ bediki wə nuəbi læ Bonamute eto diye əsuə. ¹⁵ Ola wə bəto læ bəfokanɔ əsuə əbotsya ufunfi əmə, nya Bonamute lootakase wə, nya lufi wə abua ɔtsyε wə. ¹⁶ Nyaso biləkə mi abua kaso bitə bətsyuə læ beto ola læ mi bətsyuə eto disi læ binyə bufitsyantsya. Utidi sεε eto olatoto kpe əsuəale nya weeyifo keyifo tinti. ¹⁷ Elia éyifo utidi fe kase bo tsya ni. Se óto ala kekleke nkə ɔsɔmi ye bɔni, ɔye bɔni læ alε ətsyə ku kutsyə əsuə sɔɔ. ¹⁸ Læ nnya kamaa, usi óto ola, nya Onanto díte ɔsɔmi leni nya bidikə lεlεkε læ kaso kamə.

¹⁹ Mɔ bayimi, læ utsyuə əbə kama læ ɔnukualetiki nəməə, bekpatsya læ beekpa wə beboko, ²⁰ bekloma biə utsyuə saa ke lookpa obuayifo utsyiko læ kabuayifoyifo əsuə obokoo, wuutə obuayifo əmə nya nkpə ku abua kpə nnya úyifo eto bu-fukatsyε.

1 PETRO Kukue Tutε Ko Petro Lεwoni

¹ Kukue komfo etsyi mɔ, Petro, wə ni Yesu Kristo eto ɔtɔnkpe ɔflo. Nle ko bɔwoni katə mimba ni Onanto eto betidiləkələkə ba dīsensə bīsu benkpe fe bafɔ lə Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia ku Bitinia eto nso əsuə. ² Anto Onanto kosate dīləkə mi eyε lə wə lelabi əsuə. Nya itə Lεwɔno Kenke ləkpasə mi əsuə biyifo betidi kənke bə lə bitsyue Yesu Kristo koto, lə befi wə kɔtɔ bəflə mi lə bele.

Lə Onanto eto lefonə ku diyuə lə difui disiakɔ mi lefe saa.

Bafokanɔfɔ Eto Lesa Nə Banle Kusu Bobe Katə.

³ Bitə lə bɔsɔ Onanto wə ni Bonamute Yesu Kristo eto Anto ani. Lə wə kaminsənyənə kpɛ əsuə, útə bo nkɔpə fɔfɔ eyε lə nnya ɔtakase Yesu Kristo utsyiko ɔkɔmə ɔboko nkɔpə eso. Nyamfo ətə bo kusubebe fɔfɔ ko leflo. ⁴ Lə nyasoo, bεle kusu bobε katə kediko eto atsyɔkpokpo fokoya ko Onanto lelɔ utsyε lə kato itə wə betidi ke lembobia, ka lemboto kɔti, ka ləmbɔfle tsya. ⁵ Kediko kamfo luudi mi kale, mimba eyε lə bofo kanɔ əsuə bālo mi bətsyε lə Onanto eto əsuəale əsuə itə bɔfokətə lə nkɔpə bo buuləkə bate lə lefe fεfε əsuə.

⁶ Binyə disuəyuə lə nyamfo əsuə, ite bə biunyə kanyi lə lefe kliminti əsuə eyε lə botokabe kpə əsuə tsya. ⁷ Nnya ni bə lə befi bato mi babe bə befo bεni sitinti. Fe kase baato sika sia laafo bobia kabe lə utee, nko ke bəəbə mi bɔfokanɔ bo lefo koya bonso sika kulaa tsya boto kabe lə ute əsuə, lə befi babe bə buutsyε itə lefe saa. Nyamfo ebutə Onanto atesə mi obesə mi kato ufi dibu utə mi lə diyi nə Yesu Kristo lɔɔɔ ubə bənyə wə. ⁸ Itε bə biənyə wə tɔ binyə tsyaa, biala wə. Sə bennle wə bunyə mɔmɔ tsyaa, bεfo wə bεno nya mi disuəyənənyə nso buləkə katɛyi. ⁹ Kase bεfo wə bεno esoo, itə bə Onato ətə nkə mi kakla nyə nkɔpə.

¹⁰ Onanto eto bənyeləkətidi ba lébe let-sya itsyi lə kase Onanto ləəbə mi ətəsa butə, átɔ bāno nya báfefe kekɛle lə kase Onanto ləəbə mi bofo lə nkɔpə. ¹¹ Báfefe bə lə bate itsyi lə lefe nə yuubə ku kase yəəbə bubə. Lefe nəmfo ni lefe nə Kristo eto Lεwɔno nə nkɔpə lə mə əsuə nle kɔni bote, kələkə kate kanyi ka Kristo ele bə unyə ku diyənde nə luutəkə nnya kama. ¹² Onanto ələkə ɔtə bənyeləkətidi bamfo nkə inni itə mə əsuə eto kutəkə eso banle keyifo, bomu itə mi. Bédi etiki betsyiko

asa nnya mba nle Ditiki Sεε nəmə letsya bobε katə mi mɔmɔ eyε lə Lεwɔno Kenke nə Onanto létseyese itsyi kato eto əsuəale əsuə. Onanto eto batɔnkpe kulaa tsya ála kokoko bə eni lə bate lesaatsyue itsyi lə asa nyamfo əsuə fε.

Ele Bə Bafokanɔfɔ Siə Nkpε Kεnkε.

¹³ Nyaso bimua əsuə bitsyε itə keyifo. Bimua əsuə bitsyε kukɔno lə bikabe kusu kekɛle itə Onanto eto atsyɔkpokpo nnya wuutə mi lə lefe nə Yesu Kristo lɔɔɔ bənyə. ¹⁴ Bitsyue Onanto eto ditiki koto nya biəntə lə asa nnya dīkənə mi kəkpe lə abua əsuə kɔ, lə lefe nə Onanto eto ditiki dimankpako mi tɔɔ, lə isi eso mi ani mɔmɔ. ¹⁵ Bomuu, fe kase Onanto wə ləkpadɔ mi nte kənke, mi tsya tsyε kənke lə lesa saa nə biuyifo əsuə. ¹⁶ Itsyise bāwoni bakpe lə Awɔnisa Kenke əsuə bə Onanto átɛyi nkə, “Biyifo kənke, itsyise nyifo kənke.”

¹⁷ Biakpadi wə biə Boanto lə bεle ola boto katə Onanto wə laambe utidi eto ənami lə ɔle lekpo bokpo ku utidi lə lesa nə utsyue saa dīyifo əsuə. Lə nyasoo, fe bafɔ lə kasɔ mfoo, bisia mi nkɔpə fεfε bifi dibu bitə Onanto. ¹⁸ Itsyise biyi kayo ka Onanto léfo lə mi disɔ fe uləkə mi utsyiko lə nkɔpəsiasie ləmbə kutəkə bo bεfo bitsyiko lə mi banamə ɔflo. Inni lesa nə boofɔ bobiasə fe sika sia lee sika flubia seka. ¹⁹ Bomu iyifo Kristo eto kɔtɔ ko lefo koya, wə dīyifo fe Lesamubi nə lebuə saa ləmbə lə əsuə, ləkpa leflo kənke Onanto difi útə kedi lə mi disɔ. ²⁰ Onanto ələkə wə utsyε fe bəyifo kawunsia nya uləkə wə ɔtə lə eyifefe nyamfo əsuə lə mi disɔ eso. ²¹ Nya eyε lə Kristo əmfo əsuə esoo, bεfo Onanto bεno. Nya wə ni futsyε létakasə wə utsyiko ɔkɔmə ubə nkɔpə nya útə wə kediko ka nkɔpə dibu kanso kənke. Lə nyamfo eso bεfo Onanto bεno, nya bifi mi kusubebe bitəkə lə wə əsuə.

²² Nya se bitsyue ɔnukuale əmə koto, eyε lə nnya əsuə bəkpasə mi əsuə biə biola mi bafokanɔfɔ tsyue lə ɔnukuale əmə esoo, ele bə bela mi bətsyue itsyi taa mi utu kəmiə ke. ²³ Onanto ətə mi nkɔpə fɔfɔ eto businkli kale. Inni utidi wə leekpe disinkli ɔle mi, bomu nwə leenkpe kulεfe léle mi eyε lə Onanto eto ditiki nə nsi nkɔpə lefe saa əsuə. ²⁴ Itsyise Anantotiki átɛyi nkə,

“Betidi kənke te fe sefa seka.

Nya mə kɔlɔkɔ kənke te fe sefa eto efukpokpo seka.

Nya se efukpokpo laaylobe kalo kewui.

²⁵ Fεε Onanto eto ditiki te lefe saa.”

Ditiki nəmfo ni Ditiki Sεε nə bābe letsya bətə mi nε.

2

Bafokanɔfɔ Ni Onanto Eto Betidi Kenke.

¹ Nyaso bisinkli beye asa bua saa eto okle buyifo. Biləkə mi əsuə bitsyiko lə sediatyitəyi, ənəmi ənəmi eto nkɔpəsiasia, kutsyuəsəkɔnkɔ, ku utidi eto diyebiasəbiəsə əsuə. ² Bela Onanto eto ditiki tinti nəmə fe kase hebisambi laala mmintu keklege bə lə bebe bekpe lə mi bofo kəncə əsuə fe kase Onanto laala. ³ Itsyise Anantotiki átəyi nkə, “Mi kosate ebunyə kase Bonamute nkpe kafo ekpe.”

⁴ Bibə Bonamute ɔflo. Wə ni nkɔpə eto leba nə batonto leni bə dimbə kulesa nti, fəe Onanto ələkə ni utsyə nkə lefo koya tinti lə wə ənəmi. ⁵ Mi tsya eyifo fe aba nnya nkpe nkɔpə, nyaso bifi mi əsuə bitə Onanto lə oto ləwəncə eto diyo. Diyo nəmfɔ kafo biokə fe besumunyə kenke, nya biçyɛ lə Yesu Kristo əsuə bitə Onanto Ləwəncə eto kedi ka ləkə wə ɔkə. ⁶ Itsyise Awonisa Kenke eto Kukue átəyi nkə, “Nləkə leba nə lefo koya,

nya mimfi ni mintəkə lə Sion eto diyo eto kaka nso bofe.

Nya utsyue saa wə loofɔ wə ɔncɔ, wembudi kofani kulefe.”

⁷ Nya leba nəmfɔ afo koya tinti lə mimba lefo wə bəncə ɔflo, nya lə mba dimamfɔ wə bəncə ɔflo, ele bə bate bənkə, diyifo “Leba nə batonto leni bə dimbə kəncə, fəe ni bomu dibə ləfiəni leba nə ləfo koya lenso kenke nɛ.”

⁸ Nya Awonisa Kenke eto Kukue eto lekpa ditsyue tsya átəyi nkə, “Diyifo leba nə luutə betidi tusə, lə ni bedu bəncə.”

Bétusə lə ni itsyise bəmfɔ Ditiki Sɛɛ nəmə bəncə. Nko ini Onanto eto Ditiki Sɛɛ nə átəyi utsyə nkə yuubə itə mə nɛ.

⁹ Fəe mii, biyifo betidi ba Onanto diləkə utsyə fe besumunyə ba laatese wə wə ni oka, ku kusə kenke ko bəkɔpə atsyɔ, Onanto eto betidi ba bələkə bətsyə bə babe Onanto eto eyifosa kplɛ nyamə letsya. Nya ɔkpadi mi utsyiko lə ketuntu kamə kəmiə ɔboko wə diyənde kplɛ nəmə əsuə. ¹⁰ Lefe ditsyue nə ləfɛe, bienyifo Onanto eto betidi fə mɔmɔɔ, biyifo wə betidi. Fə lefe nə ləfɛ mə, bəante Onanto eto kaminənyənyə fə mɔɔ, biofo wə kaminənyənyə.

Bisiə Nkpe Bo Lɔɔtesə Onanto.

¹¹ Mɔ balala, nle mi kələ bələ fe mba ni bafɔ ku mba nye kusu lə kawunsia kamfo minkə, biləkə əsuə bitsyiko lə etidisue eto alasa bua nnya nle lema bəkɔnkɔ mi lefe saa əsuə. ¹² Bisiə nkɔpə sɛɛ lə bamamonyə ba nti bənkpe bə lə bədi etiki bua lə mi əsuə bə biyifo babuayifo tsyaa, kamaa, lə bəbə bənyə bətsyə lekpo kasɛɛ ka biyifo

bitsyə itə lə batesə Onanto lə wə Lekpoyi Fɛfɛ nəmə.

¹³ Lə Bonamute əmə esoo, bebokosə əsuə kasɔ bitə betidi eto aba saa ke bətsyə lə kɔfi əsuə ku Romafɔ eto Okankplɛ wə ni uninə kenke, ¹⁴ ku aba eto bənyəsia bə útə əsuəale nkə bənə babuayifo koto nya lə batesə betidi ba leeyifo kasɛɛ tsya. ¹⁵ Itsyise Onanto aala nkə biti mba ini ebukitiki ete beedi eto nye lə asa sɛɛ nya biyifo eso. ¹⁶ Bisiə nkɔpə fe betidi ba nsi lə mi əsuə əsuə. Fəe biemfi mi əsuə əsuə busiə bomfo biyifo asa bua. Bomu bisiə nkɔpə fe Onanto eto ndomufɔ seka. ¹⁷ Bitə utidi saa dibu. Bela mi bafokanɔfɔ tsyue. Bete Onanto sikpi. Nya lə bitə Okankplɛ tsya dibu.

Bebokosə Isuə Kasɔ Bitə Mi Banamute.

¹⁸ Mimba ni beyifoyifoo, bebokosə mi əsuə kasɔ bitə mi banamute lə bibu mə tsya. Nya inni banamute ba nkpe kafo ekpe nya baala mi ete, bomu mba leeyifo mi disiale tsya. ¹⁹ Lə utsyue lə kanyi bunyə lə kusu ko dimantsyɛ əsuə fe ini lə Onanto eto disie eso uñyə keklege, Onanto ebokpo wə atsyɔ. ²⁰ Lə biyifo kabua nya lə nnya eso bənə mi kotoo, nte atesə nnya biunyə lə nnya əsuə? Fəe lə biyifo kasɛɛ nya biñyə kanyi lə ke buyifo esuə, Onanto ebokpo mi atsyɔ lə nnya disie. ²¹ Nya nyamfo ni nnya Onanto lela nkə bikeyifo nɛ. Itsyise Kristo kosate ənyə kanyi lə mi disie nya ɔte mi nkə beye lə wə kayəkə.

²² “Wényifo lebuə saa,

nya wánteyi sedia saa tsya.”

²³ Se baka wəwə, wánka kuutsyue saa lə nnya kenye. Se bəte wə ohiə wénkudi wə balo saa. Bomu úfi lesa saa útə Onanto wə laakpo lekpo lə kusu əsuə.

²⁴ Kristo kosate ləfo bo abua útsyi, úsu úkpe lə uyikabie əsuə. Úyifo nyamfo nko bə lə bəbɔ butsyi lə bo abua əsuə lə busiə nkɔpə butə kaseyifoyifo. Úfi afabe nnya ɔfo ɔtsya mi bufi. ²⁵ Lə ɔnkualɛ əsuə, kɔɔ biyifo fe basamu ba lənya kusu. Fəe mɔmɔɔ, Onanto ákpə mi ɔboko bə bitəkəko nwə laayenko mi ku nwə laase mi ɔflo.

3

Ele Bə Bese Ku Bəsiə Fi Dibu Bata Bətsyue Lə Kristo Eso.

¹ Nya mi besio tsyaa, nko ele bə bebokosə mi əsuə kasɔ bitə mi bese. Nyamfo luutə bə lə mə utsyue māmfo ɔncə tsyaa, wuufi wə əsuə utə Onanto eye lə fə ditsyəbi sɛɛ nəmə eso. Nya inni bə ele bə beteyi mə kulesa kulaa tsya. ² Bomu mə kosate ebunyə kase mi ditsyəbi lekpa nya bəbokosə əsuə kasɔ. ³ Biənləkə mi bəncəbete bəte lə asa nnya biakpe nye kase

biakle esi nye atsyabi nnya biakpe kefi kalokosə əsuə. ⁴ Bomuu, belokosə lewəno nə nkpe lə mi əsuə ku alokosəsa nnya luutə bə ditsyə kpoo nya diyua buɛɛ tsya. Koloko komfo ambia kulefe nya kofu koya tinti lə Onanto eto ənəmi. ⁵ Nkomə seka besio kenke ba dísia kə, ba difi mə əsuə bətəkə lə Onanto əsuə, lébokosə mə əsuə kasə bətə mə bese nnya iyifo koloko itə mə nɛ. ⁶ Nko ke Sara tsya ditsyue Abraham koto nya ókpo wə nkə, “Mə onamute.” Mi tsya afiani Sara əmfo eto bebisiobi lə biyifo asa sɛɛ, nya sikpi laanle mi lə kulesa saa əsuə.

⁷ Nko ke ini itə mi bese tsya nɛ, bitə lə asakasonono lə ɛkɛ lə mi ku mi bəsiə nti, binyə mə fe mba ləmbə əsuəale fe mi. Bitə mə dibu itsyise mi ku mə ta Onanto léfo utə nkə bibə bisia nkpe lə binyə nkpe manlo. Lə biyifo nkoo, kulesa embuti mi olatoto kusu lə Onanto oflo.

Biemfi Lebuə Befo Lebuə Kayo.

⁸ Lə kalosəkəo, bitə lə mimble eto nsusu lə buyifo bəni, utidi eto asa lə ɛle mi kaminə, belə bətsyua fe bayimi, biyifo kafəkpɛ nya lə bebokosə əsuə kasə bitə bətsyua. ⁹ Biemfi lebuə befo lebuə kayo, nye bukudi lə bukidi eto kenye. Bomu bɛle Onanto lekpa lə utə mə atsyəkpokpo, itsyise nyamfo Onanto ditsyə kenye nkə bibə bəke se ókpadi mi nɛ.

¹⁰ Fe kase Awonisa Kenke eto Kukue leteyii,

“Utsyua saa ke lela nkə wəəsiə nkpe lə unyə mu kamini,

nya lə usiə nkpe kantsyɛɛ,

wəntə lə ditiki bua saa lə lebo itsyi lə wə kenye

nya yanle bə ɔteyi sidia tsya.

¹¹ Ele bə ɔye lebuə buyifo lə uyifo kasɛɛ,

nya lə ɔbɛbɛ diyua ku wə utu kenke.

¹² Itsyise Bonamute ətəkə ənə lə mba leeyifo kasɛɛ əsuə,

nya woano mə olatoto.

Fɛɛ mba ni babuayifoo, waataka kańyə lə mə əsuə.”

¹³ Lə biakplatsya keyifo kasɛɛ, owoe lookpe mi bulə? ¹⁴ Fɛɛ lə efe bə nyə kanyi lə kasɛɛ ka feyifo eto disii esoo, nyə disuəyua lə nnya əsuə. Biante mə sikpi, nya biəntə kulesa lə ilə mi. ¹⁵ Bomu bifi dibu bitə Kristo lə mi akɛsi lə bitə wə dibu fe mi Onamute. Nya biofo mi əsuə kenye buləkə kate utsyua saa wə lela nkə woano itsyiko lə kusubebe kə əsuə benkpɛ. Nya lə biyifo nko ku disuətsyə ku əsuə kasə bokosəbokosə. ¹⁶ Biyifo nnya ku utu wuee, bə lə utsyua aka mi lə nkpe sɛɛ bə binsi lə Kristo esoo, lə kofani lə kələ mə lə nnya bəteyi əsuə. ¹⁷ Itsyise ɛlɛkɛ eso bə nyə kanyi lə kasɛɛ ka feeyifo eso lə nyamfo

eyifo Onanto eto lelabi, enso bə lə kabua eso. ¹⁸ Itsyise Kristo wə ni ɔsɛɛ, ɛkpɛ lə betidi ba ni babuayifo eto disii dikpe lenwe itə lefe nə kenke, bə lə ofo bo bokpa kesuko Onanto oflo. Balo wə lə əsuə eto sinə əsuə, fɛɛ Onanto lə Lewono əsuə átakasə wə úbə nkpe. ¹⁹ Nya lə Lewono əsuə, úsu óbé Onanto eto ditiki nəmə letsya útə bekpenkpɛ ba bəti bákpe lə edi kəfo mfó. ²⁰ Mbamfó ni betidi ba dímentsyue Onanto eto kələ koto lə lefe nə ɔkɛ dibusə utə mə lə lefe nə Noa dikawe wə ɔklo kpɛ əmə nɛ. Betidi esiani ba ni mflamfla ba didufə lə oklo əmə kafoo, mə báfo lə nkpe se ntu bomə díyi nɛ. ²¹ Nyamfo eyifo ditsyəbi nə nle bo bote kase ntufɛsɛfləsə eto lekpa lekateko ntuyiyi bomfóo, mómó laafo bo lə nkpe. Yenyifo əsuə eto sinə eto keni buflə kewui bomuu, iyifo kenyekekɛle ku Onanto, kenyekekɛle ka lekpa nya ketsyi taa bo akɛsi kəmiə ke. Onanto aafu bo lə nkpe ɛye lə Yesu Kristo eto botaka ketsyi ɔkómə kəbə nkpe əsuə eso. ²² Kristo əmfo ni nwə disu koto nya unsi lə Onanto eto sediani, wə nle seka budi lə Onanto eto batonkpɛ kenke ku kato eto basuəalenyə ku əsuəale nnya nkpe kenke əsuə.

4

Bisia Nkpe Fe Bafokanfo Seka.

¹ Nyaso se Kristo dínyə kanyi lə sinə əsuə esoo, mi tsya fi wə nsusu bomfo ke eto okle bekpé mi əsuə nkeale, itsyise utsyua saa ke ləənyə kanyi lə əsuə eto sinə əsuə, ensifi əsuə kəkpé lebuayifoyifo əsuə. ² Lə nyaso idu mómó entəo, bisia mi nkpe fɛfɛ lə Onanto eto lelabi əsuə, inni lə nnya laale utidi ɔkue əsuə. ³ Koo bisia nkpe biyifo asa fe bamamonyə ekle tinti. Nkpe bo bisia lə lefe nəmfo áye lə tsesyeto eto nkpəsiasia, əsuə eto sinə eto nkpəsiasia, sitekpɛ, sidikpüü, budi ku bunə eto ake eti susu ku sifiasumu eto eyifosa əsuə. ⁴ Nya se biensianko ani ku mə keyifo mə eyifosa kpə nnya ləmbə kasənoo esoo, yeeyifo mə yanii nya baaka mi. ⁵ Fɛɛ yuubə ibə bə buuləkə mə əsuə kenye lə Onanto wə lookponko mba nsi nkpe ku bekpenkpɛ akpo. ⁶ Nyamfo eso Kristo ábe Ditiki Sɛɛ nəmə letsya bətə bekpenkpɛ tsya, ite bə Onanto ákponko mə lekpo fe kase baakponko utidinini saa lekpo tsyaa, bə lə lewono əsuə, lə bəsiə nkpe fe kase Onanto nsi seka.

Ele Bə Bafokanfo Kenke Kawunsəko Bətsyua.

⁷ Asa nnya kenke eto kalosəkə boyo elo. Nyaso bińyə bikabe kusu lə bɛle əsuə kukəno, bə lə befo ola boto. ⁸ Fɛɛ nnya nso bofe enso kenke ni bə bikala bətsyua kəfo faa. Itsyise lelabi ətəkə

oyimitsyuə eto kabua kpə ka uyifo kato. ⁹ Bəfo mi bayimitsyuə kəfo faa, bəwəwəwə saa manke. ¹⁰ Mi nti eto utsyuə saa áfo ətəsa ate ate itsyi lə Onanto ɔflo. Nya fe unyəsia sɛɛ saa wə laale ətəsa ate ate nyamfo ola kətə Onantoo, biyifo ətəsa nyamfo eto keyifo, bə lə ibə kutəkə itə mi bətsyuə. ¹¹ Lə utsyuə lə Anantotiki budii, udi nnya fe kase Onanto dītə wə nkə udi nnya utə betidi. Nya lə utsyuə lə kesumu eto keyifoo, uyifo ke ku əsuəale nnya Onanto dīfi útə wə nkə uyifo ke əsuə, itə lə befi atəsə bətə Onanto lefe saa eye lə Yesu Kristo, wə eto ale ni diyande ku əsuəalə idu manlo isu manlo. Ibə itə.

Binyə Kanyi Fe Kristo Seka.

¹² Mə bayimi lala, kase banle mi boto kabe bənle kanyi bunyə keklekee, yenyifo mi naa bənkə lesa nə bənnle kusi bobe kətə, məəmbə tə lə kutsyuə saa əsuə inyə. ¹³ Bomu lə nyamfo esoo, binyə disuənyuə bə mi tsya lə kanyi bunyə fe Kristo ke seka, bə lə ɔbɔ lə wə diyənde əsuə, mi tsya ebofo disuənyuə bunyə kato keyuluu. ¹⁴ Binyə disuənyuə lə betidi áka mi se bintəkəko Kristo eso. Itsyise diyənde eto Ləwəwə nə ni Onanto eto Ləwəwə siko mi. ¹⁵ Lə mi utsyuə ənyə kanyi, yenyifo bə uyifo uwudifo, uyu, obuayifo, nye nwə laakpe ditiki nə dimanle wə kənye eso. ¹⁶ Fɛɛ lə biənyə kanyi lə mi bafokanəfo esoo, biəntə lə ɛlɛ mi kofani. Bomu bəso Onanto ani bə Kristo eto diyə teke fə lə əsuə. ¹⁷ Lefe nəmə eboyo elo bə bətsyiko lekpokponkpo nəmə kaso, nya Onanto eto betidi əsuə yuutsyə kaso itsyiko. Lə bətsyiko kaso itsyi lə bo əsuə, ntsyə yuutsyə itə mba dimamfo Onanto eto Ditiki Sɛɛ nəmə banə? ¹⁸ Bawəni bakpe lə Awənisə Kenke eto Kukue bənkə, "Lə ite məə, bə yəokɛ ale fe betidi sɛɛ lə bənyə bofoo, ntsyə yuutsyə itə babuayifo ba dīmamfo banə?" ¹⁹ Lə nyasoo, mba ləənyə kanyi ka diyifo Onanto eto lelabbii, lə mə asa sɛɛ buyifo əsuə, lə befi mə əsuə bakpe lə nwə diyifo mə lə kəni kenke, nwə leeyifo lefe saa lə wə kənyetsyətəsyə əsuə.

5

Bikalɛ Onanto Eto Bebi Ola.

¹ Mə kosate nwə ni bafokanəfo eto uninə lə mi ntii, nla miə maale bafokanəfo eto beninə ba nkpe mi lenti kələ. Mə kosate ənyə kase Kristo dīnyə kanyi, nya lə bələkə wə batee, muunyə kedikə lə wə diyənde nəmə kəmiə. Nla miə maatəyi mi minke, ² bələ Onanto eto bafokanəfo eto ditsyukpa nə bəfi bəkpe mi lə kəni bə bebe ola ku kəfo faa, fe kase Onanto letə utsyiko

mi ɔflo. Bienenifo keyifo kamfo bə lə bifi bəbɛbɛ kutəkə ko dimənniyə itə, bomu biyifo ke ku kesumu seka. ³ Bienenifo ke bidi sekplɛ lə mba bəfi bəkpe mi kalə əsuə, bomu bəte ditsyəbi sɛɛ itə basamu eto etsyukpa nnya nkpe mi kalə. ⁴ Nya lefe nə Kristo, Nwə Laayenko Basamu eto Uninə Kenke luubə, lə uti mi lekankpəkra kosate nəmə, nə ni nə laambia kulɛfe.

⁵ Nko ke ini itə mi lekososa tsya nɛ, bə bəbokosə əsuə kaso bitə bafokanəfo ninə ba eto kalə bənkpe. Mimbɛ kenke bəbokosə əsuə kaso bitə bətsyuə lə mi eyifosa əsuə. Itsyise Awənisə Kenke eto Kukue lə bətsyə nkə, "Onanto əənyə lə mba laabesə əsuə kato əsuə, fɛɛ woawunsəkə mba laabokosə mə əsuə kaso."

⁶ Nyaso bəbokə mi əsuə kaso bəkɛ lə Onanto eto kəni kekleke komə kalə, bə lə obesə mi kato lə wə lefe sɛɛ əsuə. ⁷ Bifi mi asa nnya kenke laakpɛ mi bulə bəkpe lə Onanto eto ani, itsyise wə laale mi ola.

⁸ Bitəkə ənə, bisia bikabe kusu. Mi olo Obonsam lə bətsylama kafa, kato ɔkəɛ fe tsyata, nya ɔnlɛ utidi bəbɛbɛ nkə lə usənsə ɔyimi. ⁹ Bifi bəfokanə kekleke biyiyə lə wə əsuə, se binyi biə mi bayimi bafokanəfo lə kawunsia kenke tsya kpɛ lə kanyinyənyə kamfo ke eto oklɛ əsuə.

¹⁰ Fɛ lə binyə kanyi kamfo itə lefe kliminti kamaa, Onanto, nwə eto lefonə ləmbə kaləkə, wə ləkpadɛ mi nkə bibə binyə kedikə lə wə diyənde manlo nə diyifo ləni ku Kristoo, wə kosate əbɔfɔsə mi, okpe mi nkə ale lə binyə kekleke. ¹¹ Wə ni əsuəale idu manlo isu manlo. Ibə itə.

Bokla Fɛfɛ

¹² Nlɛ kukue kliminti komfo bəwəni kətə mi eye lə Silvano wə mimfi fe ɔyimi wə lefo ɔnɔ əsuə. Nla miə maakpe mi nkɛale ku nnya mə kosate dīnyə miə Onanto eto lefonə kosate nəmə ni nəmfɔ. Nyaso biyiyə kekleke lə nnya əsuə.

¹³ Mi bafokanəfo tsyuə ba tsya Onanto dīləkə lə Babilonia eto kaso ku mə ubi Marko bə bəəsiasə mi o-o. ¹⁴ Bəbuta bətsyuə lə bisiasə bətsyuə ku bafokanəfo eto lelabi.

Diyuəsə lə disiaəko mimbɛ ba kenke diyifo bani ku Kristo.

2 PETRO Kukue Nuwã Kò Petro Lewoni

¹ Mò, Simon Petro, wà ni Yesu Kristo eto uyifoyifo ku otónkpe, mò ni nwà nle kukue komfo bawoni keta mimba eye læ Onanto ku Ofomfoketa Yesu Kristo eto kaseyifoyifo asua, dita binya bofokano bo lefo koya fe bo bole bomfo eto okle.

² Onanto læ usi unã mi kafe eso mmã, nya læ utã mi diyua kpã eye læ mi Onanto amã ku Bonamute Yesu eto bote asua eso.

Kase Onanto Lékpadi Nya Úlãkã Betidi.

³ Onanto éfi wã kosate eto asuaale útã bo lesa saa næ loofe itã bo faa læ bo nkpã asua, bæ læ bofó nkpã busiã fe bafokanfó. Úyifo nyamfo itsyise buyi wã nwã lékpadi bo nkã bunyã kediko læ wã kosate eto diyãnde ku kaseã kãmíã. ⁴ Onanto áye læ kusu komfo asua útã bo atãsa kpaa nnya lefo koya, nnya eto kenye útsyã bo, bæ læ bofó boye læ atãsa nyamfo asua bulakã bo asua butsyiko læ asa bua nnya laale utidi okãe kabiasã wã læ kawunsia kamfo asua. Bã eye læ nnya asua, læ bubã bofiani mba luunya kediko læ Onanto eto ditsyãbi namã kãmíã.

⁵ Lã nsusu sãã bomfo asua esoo, bekpã otsyẽkle saa biofó læ bifi kaseyifoyifo bewunsãko ku mi bofokano. Nya læ bifi kobetete bekã læ kaseyifoyifo asua. ⁶ Nya læ bifi asuakatotãkãtãkã bewunsãko kobetete, læ bifi utukpekpã bewunsãko asuakatotãkãtãkã, læ bifi Onanto sikpitete bewunsãko utukpekpã. ⁷ Seyimila wunsãko Onanto sikpitete, nya læ lelabi læ lewunsãko seyimila. ⁸ Etsyãbi nyamfo lefe itã mi nã nya læ nyamble kenke aka mi koni nya yefo disia isia læ mii, yuutã mi eyifosa ebokpa wuee, nya yooã kutãkã se binyi Bonamute Yesu Kristo eso. ⁹ Nya læ utsyua ambã ditsyãbi namfo, nyale utidi amfo annya asa kukonã, eso weemunya asa læ katsyontsyoko. Itã bæ otãsuã nkã Onanto aflã abua nnya úyifo kã bewui.

¹⁰ Nyaso, mò bayimi, bekpatsya læ biñyã kekleke eso kã, itã læ Onanto eto bokpadi bo ókpadi mi nya úlãkã mii, menyifo ebimbale, nya læ biyifo nkoo, nyafe biemubã kama læ mi bofokano asua nã. ¹¹ Lã biyifo nkoo, biunya kusu wuee bidufã Bonamute ku Ofomfoketa Yesu Kristo eto seka kediko manlo siamã asua.

¹² Itã bæ biyi nyamfo koko nya bikabã keyudu læ mi bofokano asua tsyaa, nyifo nnya minkã muukaklomasã mi asa nyamfo lefe saa. ¹³ Nya se minsi minkpe nkpã koo, yoolẽke bæ nkaklomasã mi asa nyamfo nya

lã nkasanklisã mi læ nnya asua. ¹⁴ Nyi minkã ibu sãke læ mbo læ asua eto sinã siamfo asua fe kase Bonamute Yesu Kristo letyã mã okpasã. ¹⁵ Mõãbẽbẽ kusu saa kã asua biokakloma asa nyamfo lefe saa læ mò ukpã kama ntsyã.

Bo Kosate Inyã Yesu Eto Diyãnde Namã Ku Bo Inãmi.

¹⁶ Etiki nnya bõtyã mi itsyã læ Bonamute Yesu Kristo eto businkli kãbã læ asuaale kpã asua, menyifo etiki woenwẽ. Bo kosate dinyã wã ku bo anãmi læ wã sãkplã asua. ¹⁷ Búnyã mfó læ lefe nã Anto Onanto difi dibu ku diyãnde útã wã. Nya okãe læbõ útsyã diyãnde kenke eto Onanto aflã nle bõtyã nkã, "Nyã nwãmfõ ni mò ubi lala, wã asua mãnyã disuyãu nã." ¹⁸ Bo kosate lenã okãe amfo læbõ utsyã kato, læ lefe nã bõkã læ wã aflã læ kotini kenke komã asua.

¹⁹ Nyamfo eso busi bófo Onanto eto bonyelãkãtidi eto etiki nnya bábe letyã bõtsyã enso nã. Bekpatsya læ bæle letsyãbẽbẽ namã fe okandã wã nle buyãnde læ ketuntu asua, isu ese læ kolensiantõ kã kalesiasia eto sefandẽbi luube siyãnde læ mi ketu kãmíã. ²⁰ Lesa næ lefe ele bæ binyã bityã lekpo ni bãnka, kuutsyua saa antaka mmã ete úlãkã Onanto eto katyikãtsyã kã nkpe læ Awonisa Kenke asua kasã læ wã kosate eto kobetete asua. ²¹ Itsyãe Onanto eto katyikãtsyã eto ditiki saa mentsyã læ utidi kuutsyua eto lelabi asua díbã. Bomu Onanto eto Lewonã Kenke leyã læ betidi asua bõtyã kenye kã ditsyã Onanto aflã kãbã bõtsyã.

2

Petro Ále Bafokanfó Kõle Lã Bidiabidia Eto Bateasa Isua.

¹ Fe kase bidiabidia eto bonyelãkãtidi lãke læ betidi nti kãã, nko ke bidiabidia eto bateasa loãã bakã mi lenti nã. Bõoye læ awesu bate bidiabidia eto asa nnya laabiasã betidi eto bofokano. Nya bõoni Bonamute wã dílãkã mã kulaa tsya. Mã eyifosa nyamfo ebutã batsylõã asua mlã. ² Betidi kpã ebutãkãkã mã nkpã bua siãsiã kama, nya læ bateasa eto eyifosa esoo, betidi ebõtyã asa bua bõnyã læ konukualesu komã asua. ³ Se bateasa bamã difi kãnãnsã bõtãkã læ atabi bõbẽbẽ asua esoo, boowoe etiki nnya ni bidiabidia befi bõnyã kutãkã læ mi asua, Onanto ébolo mã dikpi koko, nya úkãmua utsyua asua itã mã bõtsylõã!

⁴ Onanto mémfi ótsyã wã batónkpe ba læta wã bebũ. Bomu okpã mã læ amana óto mã ókpã læ ute kãmíã læ kaka lena tũũ isu ese lefe nã okponko mã lekpo. ⁵ Nko ke Onanto dímãnyã betidi ba dísiã nkpã kã læ kawunsia kamfo asua kãmíã se

báni nkpə sɛɛ busiɛ eso. Bəntə Onanto dibu esoo, útə ɔsomi áni nya ntu diyí bófo kawunsia kenke nya betidi letsylo. Ini Noah wə lébe nkpə sɛɛ siasia letsya útə betidi bamə ku bitidi ekuanse bamba ba Onanto diləkə há díbu.

⁶ Onanto álo Sodom ku Gomora dikpi nya útə ute letsylosə imankple inuə nyamfó kenke káfiani nto, úfi óte lesa nə luutu betidi ba leni bə bambufi dibu bətə wə. ⁷ Onanto ələkə Lot wə ni utidi sɛɛ, nwə betidi bamfó eto nkpə bua siasia dikelə lə ləkɔəsi. ⁸ Utidi sɛɛ əmfo áke lə mə nti lefe saa. Ɔno nnya kenke nle bubə, nya únɣə nnya ku wə ənəmi tsya, itə bə betidi bamfó eto nkpə bua siasia bomə əkələ wə tinti lə ləkɔəsi. ⁹ Nyamfo lə bote kase Boanto laafó betidi sɛɛ buləkə ketsyiko lə botokabe bo əsuə bankpe ku kase waalo babuayifo kətsyə itə lefe nə Lekpoyi Fɛfɛ looyo itə mə kotonənə.

¹⁰ Nya mba wuunə koto enso ni mba ləətəkəko əsuə eto sinə biabia eto nkpəsasiasia kama nya baani beentsyue Onanto eto afi koto. Bidiabidia eto bateasa bamfo kpé ale nya bambu kulesa ku diyənde eto əsuəalə nnya nkpe kato bomuu, baaka mə kulaa tsya. ¹¹ Fɛɛ Onanto eto batənkpe ba nkpe əsuəalə nya bankpe kenyəale banso bidiabidia eto bateasa bamfo kulaa tsya anla əsuəale nnya nkpe kato kenyə, kaaka mə lə Boanto eto ənəmi. ¹² Betidi bamfo eto okle te fe bebububuki ba lenyi kobe ba boofó bumuə kalo, nya bəənyə lə lesa saa nə banno kaso əsuə nya beedi etiki bua saa eto okle. Bootsylosə mə fe kase baalo bebububuki seka.

¹³ Boonyə kanyi fe kase bətə betidi dínyə kanyi ke. Beedi nkpe keyifo lesa saa nə ke baala lə nkóminti tsya itsyise beefi nnya fe lesa nə lookpe mə disuəyua. Beyifo mba leeyifo afanisa ku mba leeyifo asa nnya laanno bobe. Baako ku mi mba nle eyi budi nya bəənyə disuəyua lə mə asa bua nnya beeyifo əsuə. ¹⁴ Bakpé disənkpo eto ənəmi nya beeyifo lebuə lefe saa nya yennlə mə. Baawə betidi ba eto bofokano ləmbə ale kəpke lə lebuə əsuə. Mə ketu emmi kulefe. Onanto ékudi betidi bamfo sitinti! ¹⁵ Báyani kususe bətsyə nya bányə kusu! Bətənkpo Onanto eto unyələkətidi Baalam wə ni Boer eto ubi eto ditsyəbi kama. Waala atabi nnya wuunə lə asa buayifoyifo əsuə. ¹⁶ Lə nyaso Onanto əyanki ókpe wə lə lebuə nə úyifo əsuə. Wə Baalam kosate eto əfilimu édi wə etiki lə utidi eto ɔkə əsuə nya úti wə kusu lə disibiabia eto asa nnya ɔnlə buyifo əsuə.

¹⁷ Betidi bamfo eyifo fe etubiə nnya lensianyifə ntu, fe asəmiloku nnya ufiebi lekpa ɔnyeko. Onanto ébu kəsiəko utsyə

mbamfo eto okle lə ketuntu tūū kəmiə. ¹⁸ Beedi etiki bimba kabesə əsuə kato. Nya beedi akəntiki nnya laabiasə utidi əsuə, kawə mba nle bəbo lə betidi ba nsi nkpə bua əsuə eto nti kəpke. ¹⁹ Bidiabidia eto bateasa bamfo bətsyə mə kenyə bənkə bootə bənyə əsuə buusie lə mə əsuə əsuə lə lefe nə eto lefe mə kosate nsi nkpə bo loobiasə mə bafiani ndomufó, itsyise lesa nə eto kalo fankpee, aafiani ni ndomunya.

²⁰ Lə bətsyua əbə bate Bonamute Yesu Kristo wə ni Ofomfokətə, nya bəə mə əsuə bələkə lə asa nnya laanansə etidisua lə kawunsia kamfo, nya yankle fɛ asa nyamə disinkli ibə imuə mə itəkə mə katoo, bəəbə kəsia nkpə bo lə kalosəkoo, laabia kaso mbo bəsia ko. ²¹ Lə nnya ete betidi bamfo dímantə kulesa itsyi lə nkpe sɛɛ siasia eto kusu əsuə, eni ɛləkə itə mə, eso bə lə bate kusu sɛɛ komə fɛ lə besinkli lə kofi kenke ko Onanto lékpe mə eto kama.

²² Lesa nə díbə mə lə əsuə ələkə ete wuee lesa nə akpa nyamfo nle bətəyi bə, “Okpa esinkli ɔlɛ wə kala budi,” nya “Okplako wə bəfləsə ntu kukɔno esinkli úsu ɔlɛ kota bobe.”

3

Biriya Bikabe Kusu Itə Bonamute Yesu Kristo Eto Businkli Kəbə.

¹ Mə bayimi lala, nyamfo ni kukue nuəfə ko minlə bəwəni katə mi nɛ. Lə ekue ənuə nyamfo əsuə, nkplatsya miə lə nsi nnə mi nsusu nsuko asa sɛɛ nyamfo əsuə lə ekpako mi wuee. ² Nla miə lə nklomasə mi etiki nya Onanto eto bənyələkətidi kenke letəyi lə lefe nə lefe mə, ku lesa nə batənkpe bamə lété mi itsyi lə Bonamute wə ni Ofomfokətə əsuə.

³ Tutɛɛ, bitə lə ekpako mi wuee biə, lə eyi fɛfɛ nyamfo əsuə, betidi bətsyua ebubə ba difi mə əsuə bətə mə əsuə eto sinə eto afanisa yifoyifo. Boomə mi. ⁴ Nya booto mi bənkə, “Nwə ditsyə kenyə nkə ɔlɛ bubə nkpə, sieti onkpe? Itsyise idu lefe nə bo bana mə dikpe ibə ese mmi, nko ete asa nsi nte te kase itsyə taa lefe nə Onato diyifo kawunsia nɛ.” ⁵ Beyi fɛ bətsyə báni ɔnukualə mə bə etiki te Onanto didi nya úyifo kato ku kaso. Wə ke ditə kaso ləbo ketsyi lə ntu əsuə nya kabə lə ntu əsuə kankpe. ⁶ Nya eyə lə ntuuyi əsuə nya Onanto letsylosə kawunsia ka ko kenke. ⁷ Onanto eto ditiki nəmə ke dimuə kato ku kaso kanle nya ɔnlə ke bolə kətsyə itə ke botonsə. Ɔlo mə utsyə itə diyi nə wookponko betidi ba laante Onanto lekpo bətsyosə mə.

⁸ Mə bayimi lala, bianta əsuə biənkə lə Onanto eto ənəmi, letekeke saa əmbə

læ diyi lɔni ku ale kɔkpi eto nti. Læ wæ ɔflɔɔ, nyamblɛ akate iyifo ani. ⁹Læ bətsyuə eto nsusu əsuə, Onanto annle bɔkɔsɛ læ kɛnyɛ ka utsyɛ əsuə. Inni nko ini. Bomu ɔlɛ əsuə butsyɛ ku mi itsyise waanla nkə bətsylɔsɛ kuutsyuə saa. Fɛɛ ola nkə utsyuə saa tsyi ɔwuninsɛ læ ɔyɛ abua buyifo.

¹⁰ Fɛɛ Bonamute eto diyi nɛmɛ ebubə fe kase uyu ləəbɛ. Diyi nɛmfoo, læ ɔkɔɛ kɛnɛnɛnɛnɛ eto bɔbɔ ketsyi kato əsuə asa nnya nkpe kato ebonya. Nya asa nnya nkpe kato kenke looto etsylɔ nya asa nnya kenke nkpe læ kasɔ loonya.

¹¹ Se asa nyamfo kenke loobia mmə, nte betidi ba eto okle ele bə bidi? Ele bə bisɛ nkpe bo diyifo kenke læ bifi əsuə bitə Onanto. ¹² Nya læ kase binsi bɛnle kusu bobe itə Onanto eto diyi nɛmɛ bɛkplatsya læ dibə mlɛ. Diyi nɛmfoo, kato kenke looto katsylɔ, nya ute loolonsɛ kato eto əsuəale kenke ebiasɛ. ¹³ Fɛɛ bo, buunyə bukabe kusu itə Onanto eto kɛnyɛ ka úsyɛ. Kato fɔfɔ ku kasɔ fɔfɔ ka luubə kaka kaseyifoyifo sɔsɔ lɔkɛ mfɔ kenke.

¹⁴ Nyaso, mɔ bayimi, se bifi mi kusubebe kenke bitəkə læ diyi nɛmɛ əsuə esoo, bɛkplatsya læ biyifo mi əsuə kenke, kabua saa manke læ mi əsuə læ Onanto eto ənɛmi, læ bɛkɛ lɛ diyuə əsuə ku wə. ¹⁵ Ele bə bifi kase Bonamute difi dibusə útə, fe kusu ko útə mi nkə læ bafo mi læ binyə buləkə fe kase bo ɔyimi lala Paulo lɛwɔni útə mi eyɛ læ kobe ko Onanto ditə wə əsuə. ¹⁶ Nyamfo ni lesa nə waatɛyi læ wə ekue nnya kenke waawɔni katsyese mi læ etiki nyamfo əsuə nɛ. Asa ətsyuə nnya waawɔni katsyese kpɛ ale nyaso betidi ba lenyi ku mba lɛnɛnyə kekɛle læ mə bɔfokanɔ əsuə, eefi kasɔlɔkəlɔkə ka dimamflɔ kətə nnya fe kase beeyifo læ Awɔnisa Kenke eto nlebe ntsyuə. Nyamfo luutə baatsylɔsɛ əsuə nɛ.

¹⁷ Fɛɛ, mɔ balala, bifi biyi nyamfo koko. Nyaso bitəkə ənə bə babuatidi saa embɔwɛ mi bakpe læ mə abuayifoyifo saa ku mə esubuayɛyɛ əsuə. Manla miə læ beta bibu læ mi bɔfokanɔ əsuə! ¹⁸ Bomu bisukosə læ bebe læ Onanto eto lefɔnə ku Bonamute Yesu Kristo wə ni bo Ofomfokətə eto bote əsuə. Wə bɔətə dibu idu mɔmɔ isu manlɔ manlɔ. Ibə itə.

1 YOHANES Yohanes Eto Kukue Tutɛ

Onanto Eto Nkpɛ Eto Ditiki Ni Yesu Kristo.

¹ Bɔlɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi, ko nye lɛ Nkpɛ eto ditiki nɛ nsi nkpɛ itsyi ta kawunsiɛ eto ketsyikoko ke ɛsuɛ. Bɔno etiki itsyi lɛ ni ɛsuɛ nya bɔkɛnyɛ ni ku bo ɛnɛmi tsya. Sitinti ini bɛ bɔnyɛ ni ku bo ɛnɛmi nya bɔkɛtidi ni ku bo ani tsya. ² Se Onanto dilɛkɛ ditiki nɛ lɛtɛtɛ nkpɛ lɛ lekpelee, bɔnyɛ wɛ nya bɔdi etiki itsyi lɛ wɛ ɛsuɛ. Bɔbɛ letsya lɛ nkpɛ manlo bo nkpɛ lɛ wɛ, nya onkpɛ lɛ Anto Onanto ɛmɛ oflo. Nya Onanto dilɛkɛ wɛ ɔtɛ bo tsya. ³ Lesa nɛ bɔkɛnyɛ nya bɔno, ni bɔnlɛ letsya bobɛ kɛtɛ mi nɛ, bɛ lɛ mi tsya lɛ bibɛ bɛko ku bo lɛ loniyifoyifo nɛ ɛsuɛ bonkpɛ ku Anto ɛmɛ ku wɛ ubi Yesu Kristo. ⁴ Nyaso bɔnlɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi, bɛ disuɛyɛ nɛ bɔnlɛ bunyɛ, lɛ lɛflo lɛlo.

Onanto Ni Diyɛnde.

⁵ Mɔmɔɔ, ditiki nɛ bɔno butsyiko lɛ wɛ Ubi ɛmɛ oflo nya bɔfi ni bɔnlɛ letsya bobɛ kɛtɛ mi ni nkpɛ Onanto ni diyɛnde, nya ketuntu saa lɛmbɛ lɛ wɛ. ⁶ Nyaso lɛ bɔlɛ bɔtɛyi bɔɛ buyifo bani ku wɛ, fɛ busi bunsɛ nkpɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ, nyalɛ bɔlɛ sidia bɔtɛyi lɛ bo etiki ku lɛ bo eyifosa ɛsuɛ. ⁷ Fɛɛ lɛ busi nkpɛ lɛ diyɛnde ɛsuɛ fɛ kase unsi lɛ diyɛnde ɛsuɛ, nyalɛ etɛ bɛ busi lɛ loniyifoyifo ɛsuɛ ku bo bayimitsyua. Nya Yesu Kristo wɛ ni wɛ Ubi eto kɔtɔ ɛflɛ lebuɛ saa lebuɛ lɛ bo ɛsuɛ kɔwi.

⁸ Lɛ bɔtɛyi bɔɛ lebuɛ saa ɛmbɛ lɛ bo ɛsuɛ, bɔwɛ ɛsuɛ nya bɔnlɛ onukuale bɔtɛyi. ⁹ Fɛɛ lɛ bulɛkɛ bo abua kaso butɛ Onantoo, wɔɔyɛ lɛ wɛ kɛnyetsyɛtsyɛ ɛsuɛ uyifo lesa nɛ lɛlɛkɛ utɛ bo, wuufi bo abua ɔtsyɛ bo, uflɛ nnya uwui lɛ bo. ¹⁰ Fɛɛ lɛ bɔni bɔɛ lebuɛ saa mbɛ bo lɛ ɛsuɛ, nyalɛ bɔtɛkɛ Onanto sidia, nya wɛ ditiki ɛmbɛ lɛ bo ɛsuɛ.

2

Yesu Kristo Eyifo Bo ɔwunsɛkotsyua.

¹ Mɔ bebi lala, nɛ nyamfo bɔwɔni katsyɛ mi bɛ lɛ bienyifo lebuɛ. Fɛɛ lɛ utsyua ɛyifo lebuɛ, bɔkpɛ utsyua wɛ lɛɛnyɛ lɛ bo kɛnyɛ kalɛ Onanto lekprɛkɛ kɛtɛ bo. Wɛ ni Yesu Kristo wɛ ni ɔsɛ ɛmɛ. ² Nya Kristo kosatɛ ni nwɛ ɛsuɛ Onanto laayɛ kefi bo abua katsyɛ bo. Inni bo matɛ eto ale ete woefi katsyɛ, bomu kawunsiɛ kenke eto betidi eto ale.

³ Lɛ butsyue Onanto eto afi kotoo, etɛ bɛ buyi wɛ. ⁴ Lɛ utsyua lɛ bɔtɛyi nkpɛ, "Nyi

wɛ," fɛɛ woenyifo lɛ wɛ afi ɛsuɛ, utsyua ɛmfo eyifo odia. Nya onukuale saa ɛmbɛ lɛ wɛ. ⁵ Fɛɛ utsyua saa ke leetsyue wɛ ditiki koto, wɛ lelabi itɛ Onanto ni nɛ lɛflo nɛ. Bitɛ lɛ nɛtyi mi kase boate bɔɛ buyifo bani ku Onanto nya ni benkɛ, ⁶ utsyua saa ke laateyi nkpɛ uyifo onɛ ku Onanto, ele bɛ usiɛ nkpɛ fɛ kase Yesu Kristo disɛ.

Ele Bɛ Siɛ Nkpɛ Lɛ Diyɛnde ɛsuɛ.

⁷ Mɔ balala, nnya minɛ bɔwɔni katsyɛ mi enni kɔfi fɔfɔ. Bomu kɔfi koko ko nte taa kaso ketsyikoko ke. Kɔfi koko komfo eyifo nko fɛkanɔ taa ko. ⁸ Fɛɛ kɔfi ko minɛ bɔwɔni kɛtɛ mi mfoo, lɛ sitinti kuyifo kɔfɔfɔ itsyise ko onukuale yɛ lɛ Kristo ku mi tsya ɛsuɛ. Itsyise ketuntu kamɛ lɛ bofe nya diyɛnde nɛmɛ kosatɛ fɛ lɛlɛ buyɛnde.

⁹ Nya utsyua saa ke laateyi nkpɛ okpɛ lɛ diyɛnde nɛmɛ ɛsuɛ fɛ weekisi wɛ ɔyimitsyua, si okpɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ ibɛ ese mɔmɔ. ¹⁰ Nya utsyua saa ke laala wɛ ɔyimitsyua, kpɛ lɛ diyɛnde ɛsuɛ, nya kulesa ɛmbɛ lɛ wɛ nɛ luutɛ bɛ utsyua bamba dufɛ lɛ lebuɛ ɛsuɛ. ¹¹ Fɛɛ utsyua saa wɛ leekisi wɛ ɔyimitsyua, kpɛ lɛ ketuntu ɛsuɛ, nya ɔnyɛ lɛ ke kɛmiɛ. Nya unyi kaka ɔntɔ, itsyise ketuntu kamɛ ɛtɛ ɔba ɛnɛmi.

¹² Mɔ bebi lala, nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ mi lɛ betɛ biɛ eye lɛ Kristo ɛsuɛ, Onanto ɛfi mi abua ɔtsyɛ mi.

¹³ Antomɛ, mi minɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ nɛ itsyise biyi Kristo wɛ nsi nkpɛ taa kaso ketsyikoko ɛmɛ.

Nya nko ɛmɛ ke minɛ bɔwɔni kɛtɛ mi bakosobi nɛ itsyise bitɛkɛ Obuale ɛmɛ tsya kato.

¹⁴ Nya mi, mɔ bebi lala, nɛ mi kukue komfo bɔwɔni itsyise biyi Anto ɛmɛ.

Mi antomɛ, mi minɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ itsyise biyi Kristo wɛ nsi nkpɛ taa kaso ketsyikoko ɛmɛ.

Nya mi bakosobi, nɛ kukue komfo bɔwɔni kɛtɛ itsyise bekpɛ ɛsuɛale, nya Onanto eto ditiki nɛmɛ nsi nkpɛ lɛ mi nya bɔkɛtɛkɛ Obuale ɛmɛ kato.

¹⁵ Biemfi lelabi bitɛ kawunsiɛ kamfo nye kulesa nɛ nkpɛ lɛ ke, itsyise utsyua saa ke laala kawunsiɛ kamfoo, anla Anto ɛmɛ.

¹⁶ Lesa saa nɛ ni kawunsiɛ kamfo eto lele ni fe asa buɛ nnya laale utidi ɔkɔɛ, asa buɛ nnya betidi lɛɛnyɛ nya nnya akɛ mɛ ɔkɔɛ ku lesa saa nɛ nkpɛ lɛ kawunsiɛ nɛ ɛsuɛ utidi laabesɛ ɛsuɛ katoo, nyamfo eto kuditsyua mentsyi Anto ɛmɛ flo. Bomu

nyamble etsyi kawunsiä mfo. ¹⁷ Kawunsiä kamfo ku kə asa nnya laale utidi ɔkɔɛɛ, əbə ɛɛ bofe. Fɛɛ nwə leeyifo lə Onanto eto lelabi əsuə, ebusiä nkrə lefe saa.

Mimble Kenke Yi Onanto Eto Ditiki Nəmə Kosate.

¹⁸ Mɔ bebi lala, kawunsiä kamfo eto kalosəko eboyo kalo! Nya fe kase bətəyi mii, biɔnɔ biä Kristo eto olo əmə əbubə, nya mɔmɔɔ, Kristo eto balo krə əbubə bakpe. Nyaso buyi boə kawunsiä eto kalosəko ebofi. ¹⁹ Lə sitintii, betidi bamfo əmbə lə bo ditsyukra nəmfo əsuə, nyaso bəbɔ bo lə nti nɛ. Lə bo betidi kosate benii, eni besi bakpə lə bo nti. Fɛɛ mə budu lə bo nti lə bote nkə mə nti eto kuutsyuə menyifo bo ole.

²⁰ Fɛ mii, Kristo ɛfi Lɛwɔnɔ Kenke nəmə ɔkrə mi lə əsuə, nya mimble kenke nyi ɔnukuale eto ditiki nəmə. ²¹ Inni lə kase binnyi ɔnukuale əmə eso minle Ditiki Sɛɛ nəmfo bɔwɔni katsyese mi, bomu se binyi ni eso. Nya binyi tsya biä sidia saa eni Ditiki Sɛɛ nəmə.

²² Nya owoe ni odia əmə? Odia əmə ni nwə leni nkə Yesu eni Nwə Onanto Lɛkpro Əhile Utsyə. Utidi əmfo eto okle tututu ni Kristo eto olo nɛ. Nya wə ni nwə leni Onanto ku wə Ubi əmə nɛ. ²³ Itsyise nwə ke leni Ubi əmfo ɔni Anto əmə tsya. Nwə ke ləfo Ubi əmə ɔnɔɔ, ɔfo Anto əmə tsya.

²⁴ Bebe kukɔnɔ biä ditiki nə bəfo idu taa kasɔ ketsyikokɔ eyo mɔmɔɔ, edufə mi lə akɔsi kenke. Nya lə bɛle nnya kukɔnɔ, nyale biusiä nkrə lə Ubi əmə ku Anto əmə eto lɔniyfɔyifo əsuə lefe saa. ²⁵ Nya nkrə manlo bomfo ni kenye ka Kristo ditsyə nkə wuufi utə bo nɛ.

²⁶ Nlɛ nyamfo bɔwɔni kətə mi itsyi lə betidi ba loola bə baawe mi bakpə eso.

²⁷ Fɛ mimii, Kristo eto Lɛwɔnɔ nə ɔkpro lə mi əsuə, ɔfo disia lə mi əsuə kenke. Lə nyasoo, yensife bə kuutsyuə saa lə usi ote mi kulesa bio. Itsyise wə Lɛwɔnɔ nəmə aate mi lesa saa. Nya asa nnya diate eyifo ɔnukuale nya sidia saa ləmbə nnya əsuə. Nyaso bitsyue koto lesa nə Lɛwɔnɔ nəmə ləte mi lə bisia lə lɔniyfɔyifo ku Kristo əsuə.

²⁸ Nko ini nɛ, mɔ bebi lala, biyifo lɔni ku Kristo bə lə lefe nə ɔɔbɔ ubə, biofo bɔbɔ kənyə lə wə ənəmi ku utu wuee kofanimante lə Diyi nəmə əsuə. ²⁹ Lə biyi biä Kristo eyifo ɔsɛɛ, ele bə bəfo bɛnɔ biä utsyuə saa wə leeyifo asa lə kusu sɛɛ əsuə, eyifo Onanto eto ubi.

3

Buyifo Onanto Eto Bebi.

¹ Bebe kase sɔɔ Anto Onanto laala bomba ləfo Yesu bɔnɔɔ. Nyaso waakpadi

bo nkə wə bebi nɛ. Nya boyifo Onanto eto bebi sitinti. Nnya eso kawunsiä eto betidi lenyi bo ni bənkə, benyi Onanto. ² Mɔ bayimi lala, mɔmɔɔ, buyifo Onanto eto bebi. Fɛɛ betidi ba eto okle buubə bɔfiani, Onanto mənəkə ɔte bo tɔ. Fɛɛ buyi buə lefe nə Kristo luubə, buutsyə fe wə ke seka. Itsyise buunyə wə fe kase unte sitinti. ³ Nya utsyuə saa ke nkrə kusubebe komfo lə Kristo əsuə, aalo wə əsuə kətsyəsə kenke fe kase Kristo tsya diyifo kenke.

⁴ Utsyuə saa ke leeyifo lebuə, aata Onanto eto kɔfi kebu. Itsyise lebuə eyifo Onanto eto kɔfi bota kebu. ⁵ Nya biyi biä bubə Kristo dibə nkə lə uləkə bo utsyiko lə lebuayifoyifo əsuə. Nya wə, lebuə saa əmbə lə wə əsuə. ⁶ Nyaso utsyuə saa ke nsi nkrə lə Kristo əsuə, ənsiä nkrə keyifo lebuə. Fɛɛ utsyuə saa ke ləasia nkrə keyifo lebuə, lə bote nkə wənnə tɔ Kristo, nya taa mɔmɔ kulaa tsya wante wə tɔ.

⁷ Mɔ bebi lalaa, biəntə lə kuutsyuə saa lə ɔwɛ mi ɔkrə. Utsyuə saa ke leeyifo asa lə kusu sɛɛ əsuə, wə ni ɔsɛɛ fe kase Kristo diyifo ɔsɛɛ nɛ. ⁸ Utsyuə saa ke nsi nkrə lə lebuə əsuə, eyifo Obonsam eto ole. Itsyise Obonsam ɛyifo lebuə taa kasɔ ketsyikokɔ kamə ke. Nyamfo eso Onanto eto Ubi dibə kawunsiä nɛ nkə lə obiasə Obonsam eto eyifosa bua nyamə.

⁹ Utsyuə saa ke ni Onanto eto ubii, ənsiä nkrə keyifo lebuə. Itsyise Onanto eto ditsyabi kpə lə wə. Wəmbɔfo busiä keyifo lebuə se Onanto ni wə Anto eso. ¹⁰ Letekɛke nə nkrə lə Onanto eto bebi ku Obonsam eto bebi nti ni bə, utsyuə saa wə ke leenyifo kasɛɛ nye waanla wə ɔyimitsyuə, eni Onanto eto ubi.

Bela Bətsyuə.

¹¹ Kenye ka bɛnɔ taa kasɔ ketsyikokɔ ni bənkə, ele bə bola bətsyuə. ¹² Yanle bə butsyə fe Kain, nwə didi Obonsam eto ubi, nya ɔlo wə ɔyimisani. Nya beso Kain lelo wə? ɔlo wə itsyise wə Kain eto eyifosa mányɛ lə kusu sɛɛ əsuə nya wə ɔyimisani eto eyifosa ɔye lə kusu sɛɛ əsuə eso.

¹³ Nyaso, mɔ bayimi, yenyifo mi naa lə kawunsiä eto betidi ekisi mi. ¹⁴ Buyi boə bɔbɔ lə ukpe kəmiä bubə busi lə nkrə əsuə. Buyi nko itsyise boala bo bayimitsyuə. Utsyuə saa wə laanla wə ɔyimitsyuə si nkrə lə ukpe eto əsuəale kəmiä. ¹⁵ Utsyuə saa ke leekisi wə ɔyimitsyuə, uyifo uwudifo. Nya mi kosate yi biä uwudifo saa əmbə nkrə manlo lə wə.

¹⁶ Eyɛ lə nyamfo əsuə, nya bunyi lesa nə ni lelabi nɛ, nya nnya ni bə Kristo ɛfi wə nkrə útə lə bo disɔ. Nyaso ele bə bo tsya fi bo nkrə butə lə bo bayimitsyuə eto disɔ. ¹⁷ Lə utsyuə wə

nkpe kɔnikalende ɔnyɛ nkɛ lesa ahiã wɛ ɔyimitsyua fe wɔnwunsɛko wɛ bomu útsyi kama ókpé wɛ, ntsyɛ woofɔ bɔteyi nkɛ woala Onanto? ¹⁸ Mɔ bebi lala, biantɔ lɛ bulɛkɛ lelabi bote lɛ kenye fufu eto etiki ɛsuɛ ete. Bomu bitɛ lɛ eye lɛ bɔtsyua bɔwunsɛko lɛ sitinti ɛsuɛ. ¹⁹ Eye lɛ nyamfo ɛsuɛ, boote boɛ buyifo onukuale ɛmɛ eto bale, nya buunyɛ kɛnyɛkɔ lɛ Onanto eto ɛnɛmi. ²⁰ Lɛ bo akɛsi alo bo dikpi kulaa tsyaa, buyi boɛ Onanto amɔ oso bo akɛsi, nya unyi lesa saa.

²¹ Nyaso, mɔ bayimi lala, lɛ bo akɛsi manlo bo dikpii, bokpe kɛnyɛkɔ ku nkɛale lɛ Onanto eto ɛnɛmi. ²² Boafɔ lesa nɛ boato ketsyiko lɛ wɛ ɔflo itsyise boetsyue wɛ afi nyamɛ koto nya boeyifo lɛ wɛ lelabi ɛsuɛ. ²³ Kofi ko ókpɛ bo ni nkɛ bofo wɛ ubi Yesu Kristo bɔnɔ lɛ bola bɔtsyua fe kase Kristo letɔ utsyiko bo ɔflo. ²⁴ Utsyua saa ke leetsyue Onanto eto kofi koto ɛsiɛ nkɛ lɛ loniyifoyifo ɛsuɛ ku Onanto, nya Onanto tsya læsiɛko wɛ. Nya lɛ Lɛwɔnɔ nɛ Onanto difi útɛ bo esoo, buyi boɛ Onanto si ko bo.

4

Beto Lɛwɔnɔ Saa Bebe.

¹ Mɔ bayimi lala, biamfo utsyua saa wɛ laateyi nkɛ Onanto eto Lɛwɔnɔ si lɛ wɛ bɛnɔ. Bomu beto mɛ bebe lɛ betɛ lɛ lɛwɔnɔ nɛmɛ ɛtsyi Onanto ɔflo. Itsyise bidia, bidia eto bɔnyɛlɛkɛtidi ɛboba bákpo lɛ kawunsia eto kalebe saa. ² Nya kase fooye ate lɛ lɛwɔnɔ nɛmɛ ɛtsyi Onanto ɔflo ni bɛ utsyua saa laateyi nkɛ Yesu Kristo ɛbɛ kawunsia fe utidinini, kpé Lɛwɔnɔ nɛ ditsyi Onanto ɔflo. ³ Fɛɛ utsyua saa ke dímamfo ɔnɔ nkɛ Yesu ɛbɛ kawunsia kamfo fe utidinini, eto lɛwɔnɔ mentsyi Onanto ɔflo. Lɛwɔnɔ nɛ nkpe wɛ lɛ ɛsuɛ eyifo Kristo eto olo eto lɛwɔnɔ. Bɛnɔ biɛ lɛwɔnɔ nɛmɛ ebubɛ. Nya mɔmɔɔ, díubɛ lekpe lɛ kawunsia mfo koko.

⁴ Fɛɛ, mɔ bebi lala, biyifo Onanto eto bale nya bitɛkɛ bidiabidia eto bɔnyɛlɛkɛtidi kato itsyise Lɛwɔnɔ Kɛnkɛ nɛ nkpe lɛ mii, kpé kɛnyɛale lesɔ mba ni kawunsia mfo eto betidi eto lɛwɔnɔ. ⁵ Se ini kawunsia mfo betsyi esoo, kawunsia mfo eto asa ɛsuɛ ete beedi etiki ketsyiko, nya mba ditsyi kawunsia mfo leetsyue mɛ koto. ⁶ Fɛ boo, Onanto eto bale buni. Utsyua saa wɛ nyi Onantoo, eetsyue bo ditiki koto, nya nwɛ ke leni Onanto eto oleɛ, entsyue bo koto. Nyamfo ni kase boanyɛ kɛtsyɛ lekpo, Lɛwɔnɔ nɛ ni onukuale eto lele ku nɛ ni bidiabidia eto lele.

Nyamfo Lɛlɛkɛ Onanto Eto Lelabi Kate Nɛ.

⁷ Mɔ bayimi lala, bitɛ lɛ bola bɔtsyua. Itsyise lelabi ɛtsyi Onanto ɔflo. Nya utsyua saa wɛ laala utidii, eyifo Onanto eto ubi, nya unyi Onanto tsya. ⁸ Nya utsyua saa ke laanla betidii, enyi Onanto. Itsyise Onanto eyifo lelabi. ⁹ Kusu ko Onanto lɛye úlakɛ wɛ lelabi ote bo ni bɛ ótsyese wɛ Ubi lala ɔni ɛmɛ kplo lɛ kawunsia, bɛ eye lɛ wɛ ɛsuɛ, lɛ bunyɛ nkpe manlo. ¹⁰ Eye lɛ nyamfo ɛsuɛ, nya bóte lesa nɛ ko ni lelabi nɛ. Inni lɛ kase boala Onanto bomu bɛ waala bo nya ótsyese wɛ Ubi nkɛ lɛ eye wɛ ɛsuɛ, lɛ ufi bo abua batsyɛ bo.

¹¹ Bayimi lala, lɛ mmɛ ni kase Onanto léla boo, nyalɛ ele bɛ bola bo bɔtsyua. ¹² Kuutsyua mɛnyɛ tɔ Onanto unyɛ. Fɛɛ lɛ boala bɔtsyua, Onanto eyifo ɔni ku bo, nya ɔfloɔ wɛ lelabi lɛ bo ɛsuɛ.

¹³ Buyi sitinti boɛ bokpé lɛ Onanto ɛsuɛ nya wuutsya nkpe lɛ bo, itsyise úfi wɛ Lɛwɔnɔ útɛ bo. ¹⁴ Búnyɛ nya búfi nnya bóbe letsya buta bɛtidi bamba boɛ Onanto átsyese wɛ Ubi nkɛ lɛ ubɛ ofiani Ofom-fokɛtɛ itɛ kawunsia kenke. ¹⁵ Lɛ utsyua ɛlɛkɛ ote nkɛ Yesu eyifo Onanto eto Ubii, ete bɛ Onanto kpé wɛ ɛsuɛ nya wuutsya nkpe lɛ Onanto ɛsuɛ. ¹⁶ Nya bunyi nya bófo lelabi nɛ Onanto difi útɛ bo bɔnɔ. Onanto eyifo lelabi, nya nwɛ nsi nkpe lɛ lelabi ɛsuɛ, si nkpe lɛ loniyifoyifo ɛsuɛ ku Onanto nya Onanto tsya nsi nkpe lɛ loniyifoyifo ɛsuɛ ku bo. ¹⁷ Nyamfo eso ele bɛ lelabi flo lɛ bofo ɛsuɛ, bɛ lɛ bofo buiyɛ kekɛle lɛ Lekpoyi Fɛfɛ nɛmɛ ɛsuɛ, itsyise bo nkɛpɛsiɛ lɛ kawunsia mfo akateko Kristo eto nle. ¹⁸ Sikpitete saa ɛmbɛ lɛ lelabi ɛsuɛ. Bomu lelabi nɛ leflo aala sikpitete katsyese kama. Nyaso nwɛ laate asa sikpi eto lelabi mamflo lelo, itsyise sikpitete ku kotonɛnɛ ayenko bɔtsyua.

¹⁹ Boala Onanto itsyise wɛ leka bo bola. ²⁰ Lɛ utsyua aateyi nkɛ waala Onanto fe weekisi wɛ ɔyimitsyua, odia uni. Itsyise utsyua saa wɛ laanla wɛ ɔyimitsyua wɛ wɛnyɛ ku ɛnɛmi, ntsyɛ woofɔ Onanto wɛ wɛnnyɛ ku ɛnɛmi bola? ²¹ Kofi ko Kristo difɛ bo ni nkɛ, utsyua saa ke laala Onanto, ele bɛ ola wɛ ɔyimitsyua tsya.

5

Bo Bofokanɔ Itɛkɛ Kawunsia Kato.

¹ Betidi ba kenke lefo bɔnɛ bɛ Yesu ni Nwɛ Onanto Lékpɔ Ohile Utsyua, eyifo Onanto eto bebi. Nya utsyua saa ke laala antoo, ala wɛ ubi tsya. ² Nyaso lɛ boala Onanto nya boeyifo lɛ wɛ afi ɛsuɛ, etɛ bo boɛ boala Onanto eto bebi tsya. ³ Lɛ buyifo lɛ Onanto eto afi ɛsuɛ, ete bɛ boala wɛ. Onanto eto afi ɛsuɛ buyifoo, enni lesa nɛ nso ale bóke. ⁴ Itsyise utsyua saa wɛ ni Onanto eto ubi, ɛtɛkɛ kawunsia kamfo

kato. Nya boafo nyamfo buyifo eye læ bofokanɔ əsuə. ⁵Nya owœ lofo kawunsia kato butəkə? Nwə hã te léfo ɔnɔ nkə Yesu ni Onanto eto ubi.

Adansiedidi Lə Yesu Isuə.

⁶ Yesu Kristo ni utidi wə díbə kawunsia læ ntu ku kɔtɔ əsuə, nya ntu eye læ ntu-fləsəfləsə eto lekpa əsuə ku kɔtɔ eye læ wə ukpe əsuə. Wəəmbə læ ntu mate əsuə, bomu læ ntu ku kɔtɔ əsuə. Nya Ləwɔnɔ Kenke kosate læ adansie budi kate nkə nyamfo eyifo sitinti, itsyise Ləwɔnɔ nəmə eyifo ɔnukuale. ⁷Badansie itsyə nkpe. ⁸Mə ni Ləwɔnɔ nəmə, ntu bomə ku kɔtɔ komə. Nya mə itsyə bamə læ adansie ani budi. ⁹Bofu utidi eto adansie bonɔ, fɛɛ Onanto eto adansie kpé kenyeale kaso, nya wə didi adansie nyamfo itsyi læ wə Ubi əsuə. ¹⁰Nyaso utidi wə ke lefo Onanto eto Ubi ɔnɔ, waafo asa nnya Onanto leteyi itsyi læ wə Ubi əsuə ɔnɔ. Fɛɛ utidi wə ke dímamfo Onanto ɔnɔ, əənyə Onanto fe odia etsyise wámfo sedansie sia údi læ wə Ubi əsuə ɔnɔ. ¹¹Nnya ɔteyi ni nkə, útə bo nkpə bo læmbə kalosəkɔ eye læ wə Ubi əsuə. ¹²Utsyuə saa wə léfo Onanto eto Ubi ɔnɔ, nkpə bomfo éboka mi kɔni nkoko. Fɛɛ utsyuə saa wə dímamfo Ubi əmə ɔnɔ, embə nkpə bomfo.

Akpe Nkpe Bo Lembolo Kulefe.

¹³Nlɛ kukue komfo bɔwɔnɔ kətə mimba léfo Onanto eto Ubi əmə bɛnɔ læ betɛ biə nkpə manlo éboka mi kɔni. ¹⁴Boakpé utu, kefi ənə kətəkə læ Onantoo əsuə boə læ bɔtɔ wə lesaatsyuə eye læ wə lelabi əsuə, woanɔ nnya. ¹⁵Waanɔ lefe nə ke bɔtɔ wə asa, nya se bunyi nko esoo, buyi tsya boə wəətə bo lesa nə bɔtɔ wə.

¹⁶Lə utsyuə ənyə wə əyimitsyuə ɔnlɛ lebuə ditsyue nə læənnə ukpe kaboko buyifoo, ele bə oto ola utə Onanto wə luutə wə nkpə. Mba leeyifo lebuə nə læənnə ukpe kaboko eto etiki ni nyamfo nɛ. Fɛɛ lebuə ditsyuə kpe nə læənə ukpe kaboko. Inni lebuə nəmfo eto okle eto disi minlɛ miə bato ola. ¹⁷Lesa saa nə lanyɛ læ kusu əsuə buyifo eyifo lebuə, fɛɛ abua ətsyuə kpé nya læənnə utidi kakpɛ læ ukpe əsuə.

¹⁸Buyi boə utsyuə saa ke ni Onanto eto ubii, enyifo lebuə, itsyise Onanto eto Ubi əmə aabe wə, nya obuəle əmə amfo wə kabua saa buyifo.

¹⁹Buyi boə Onanto eto bale buni, fɛɛ kawunsia kenke kpé læ obuəle əmə eto əsuəale kalɔ. ²⁰Buyi boə Onanto eto Ubi əbə, nya útə bɔnɔ asa kasɔ nya læ bote Onanto tinti əmə. Busi nkpə læ lɔniyifoyifo ku wə ni sitinti ku wə Ubi Yesu Kristo. Nwəmfo ni Onanto tinti əmə, læətə bo nkpə manlo nɛ.

²¹Nyaso, mɔ bebi lala, biləkə mi əsuə bitsyiko læ bæfia eto keditətə əsuə.

2 YOHANES

Yohanes Eto Kukue Nuəfə

¹ Kukue komfo etsyi mi bafokanəfə eto ditsyukpa eto uninə əfə kutə fə usio wə Onanto diləkə útə wə əsuə ku wə bebi ba maala tinti. Enni mə maate laala mi, bomu ku mba tā nyi ənukuale eto ditiki nəmə laala mi sitinti. ² Itsyise ənukuale eto ditiki nəmə eyi bo lə əsuə nya diəkə lə bo isu ese manlo.

³ Boanto Onanto əmə ku Yesu Kristo, Anto eto Ubi əmə lə bənə bo kafo nya lə bənyə bo kaminsə, bətə bo diyuə, bo mba laala bo bətsyuə lə ənukuale nəmə əsuə.

Bitəkəko Kristo Eto Asatete Kama.

⁴ Iyifo mə disuəyuə tinti se minyə miə fə bebi bətsyuə si nkpə lə ənukuale əmə əsuə fe kase Anto əmə lətə utsyiko bo əfə.

⁵ Mmə eso minlə kukue komfo bəwəni katsyese mi, Ambe Ububutidi, bə bola bətsyuə. Nyamfo enni kəfi fəfə minlə bəwəni kətə mi, bomu iyifo kəfi ko bəfo itsyi taa kasə ketsyikokə ke. ⁶ Lelabi eto asa nnya minlə mi bətəyi ni nkə ele bə buyifo lə Onanto eto kəfi əsuə. Nya kəfi komfo, fe kase mimbə kenke lenə idu taa kasə ketsyikokə ni bənkə, mimbə siə lelabi əsuə ku mi bətsyuə.

⁷ Betidi ba laawə betidi kpə ébəbə bat-sylama kawunsia. Mə ni betidi ba laateyi bənkə Yesu Kristo məmbə kawunsia mfo fe utidinini seka. Nwə laawə betidi əmə, eyifo Kristo eto olo. ⁸ Nyaso bəbe mi əsuə kukəncə bə nnya bəplatsya bənle kusu bobe kətə, manya, bomu bə lə binyə nnya kayofofə ka ləfə.

⁹ Utsyuə saa ke dīmanlə Kristo eto asatete nyamə lə kəni bomu ótə asa bambaa, Onanto ensiko wə. Fəe utsyuə saa ke lələ Kristo eto asatete lə kəni, Anto əmə ku Ubi əmə tsya si ko wə. ¹⁰ Nyamfo esoo, lə utsyuə əbə mi əfə nya ənnlə asateete nyamfo lə kəni, biamfo wə lə mi ayo, nya biəntə wə diyuə eto edufə. ¹¹ Itsyise utsyuə saa wə lofo wə utə wə diyuə eto edufə, éyifo ani ku wə lə wə asa buayifoyifo əsuə.

Yohanes Ákla Mə.

¹² Nkpə asa kpə nya ele bə ntəyi mi, fəe manla miə lə nwonə nya lə kukue əsuə ntsyese mi. Bomu nle kusu bəbəbə bə lə mbə mi əfə lə budi etiki ənəmi ku ənəmi butə bətsyuə bə lə bo disuəyuə nəmə lə ləfə.

¹³ Fə əyimisio wə tsya Onanto diləkə eto bebi bə bəəsiasə fə kukəncə.

3 YOHANES Yohanes Eto Kukue Tsyəfə

¹ Ɔyetsyuə lala Gaio, mɔ bafokanɔfɔ eto uninə nle kukue kɔmfɔ bɔwɔni kətə fə. Maala fə lə sitinti eto ditiki nəmə əsuə.

² Mɔ ɔyetsyuə lala, nle ola boto miə lə lesa saa lə lələkə ditə fə nya lə ake əsuəale. Nyi miə ite fe kase fənyə kekəleke lə ləwɔnɔ əsuə. ³ Nnyə disuəyuə tinti se bafokanɔfɔ eto bayimitsyuə dībə bətəyi mɛ kase fanlɛ ɔnukualɛtiki nəmə kekəleke lə kɔni fe kase fále ni kɔ seka ke. ⁴ Se mɔnɔ bə mɔ bebi lɛ nkprə busiə lə ɔnukualɛtiki nəmə eto kusu əsuəə, nnyə disuəyuə tinti.

Bafokanɔfɔ Átesə Gaio.

⁵ Mɔ ɔyetsyuə lala, eyifo nwə leeyifo kaseyifo kətə fə bayimi bafokanɔfɔ tsyuə, lə bafɔ beni kulaa tsya. ⁶ Bəbə bətəyi bafokanɔfɔ eto ditsyukpra mfo kase fala mə. Nyaso nle fə lekprakpra lə awunsəko mə lə bəke mə asa nnya loofe itə mə fe kase inyə itə Onanto eto keyifo bə lə besukosə mə kusu kɔ banye seto. ⁷ Itsyise bətsyə kasɔ mə kusu bəyɛ kafe lə Kristo eto keyifo əsuə nya bəmfɔ bɔwunsəko saa bətsyiko lə mba lenni bafokanɔfɔ ɔfɔ. ⁸ Mmə eso ele bə bafokanɔfɔ wunsəko betidi bamfo eto okle. Nyamfo loote bə buyifo bani ku mə lə keyifo kətə Kristo eto Ditiki Sɛɛ nəmə əsuə.

Yohanes Edi Etiki Itsyi Lə Diotrefo Ku Demetrio Esuə.

⁹ Nwɔni kukuə kutsyuə ntsyese bafokanɔfɔ eto ditsyukpra nəmə, fɛɛ Diotrefo wə ləla nkə weedi mə ɔtɔnkpe mfɔ anla nkə wetsyue lesa nə maateyi koto. ¹⁰ Lə mbəə, muuləkə lesa saa nə úyifo nte, asa bua nnya ɔnle bətəyi lə bo əsuə ku bidia bia waateyi. Fɛɛ nyamfo mənsiə tɔ, wəəmbɔfo bayimi bə ni bafokanɔfɔ ku kafo faa lə bəbə mfɔ. Nya weeti mba laala bə baafɔ mə kusu nya waala nkə waala mə uləkə lə bafokanɔfɔ eto ditsyukpra nəmə nti.

¹¹ Mɔ ɔyetsyuə lala, məntəkəkə lebuay-ifyifo kama. Bomu təkəkə kaseyifoyifo kama. Utsyuə saa wə leeyifo kaseɛ eyifo Onanto eto ole. Fɛɛ nwə leeyifo asa buaa, mánte tɔ Onanto.

¹² Utsyuə saa eedi etiki sɛɛ ketsyiko lə Demetrio əsuə. Nya ɔnukuale əmə kosate eedi etiki sɛɛ ketsyiko lə wə əsuə. Bo əmə tsya lɛ adansiɛ budi lə wə əsuə, nya eyi fə lesa nə boatəyi eyifo ɔnukuale.

Yohanes Ákla Mə.

¹³ Asa kprə kpe ele bə ntəyi fə, fɛɛ manla miə maawɔni nnya ntsyese fə. ¹⁴ Bomu nla

miə məəbə fə ɔfɔ lə lefe kliminti əsuə nya lə budi etiki butə bətsyuə ənəmi ku ənəmi.

¹⁵ Diyua lə disianko fə. Fə bayimitsyuə lə mfo kenke bə bəəsiəsə fə kukɔnɔ. Məəsiəsə bayimitsyuə saa kukɔnɔ.

YUDA Kukue Ko Yuda Ləwəni

¹ Kukue komfo etsyi mə, Yuda, wə ni Yesu Kristo eto ətəye ku Yakobo eto ətymisani ətə, itə mba Onanto ləkpadī ba nsi nkpə lə Anto Onanto eto lelabi ku Bonamute Yesu Kristo eto bobə əsuə. ² Onanto eto kaminəsənyənə, diyuə ku lelabi lə disiaəko mi kenke, lebə lekpe lə mi əsuə.

Bulə Ebutu Bidiabidia Eto Bateasa.

³ Mə bayimitsyuə lala, iyifo mə lelabi keklege miə eni nwonī kukue ntə mi itsyi lə kase Onanto ləfo bomble lə nkpə əsuə. Fəe nsusu bamba esi búbə mē nkə efe bə nwonī kukue komfo ntə mi mlə lə mfi nkpe mi nkəale bə lə beta bofokano eto kusu komə disi keklege. Bofokano bo Onanto difi útə wə betidi ləni kplo. ⁴ Itsyise betidi bətsyuə ba laante Onanto sikpi ábió bédufə lə mi nti, betidi ba laatsyi Onanto eto lefonə nəmə kawunisə, bə lə ekate itə mə nkpə bua bo bensi əsuə. Betidi bamfo áni bo Okankple ətəni kplo əmə Yesu Kristo wə ni Bonamute. Lefe kpə nə dibə lefe məə, Awonisa Kenke átəyi itsyə dikpilolo nə bákafə eyə lə mə asa buayifoyifo əsuə.

⁵ Itə bə biyi nyamfo kenke tsyaa, nsi nla miə meedi mi etiki itsyi lə lefe nə Onanto díləkə Israelfə utsyiko Egipte eto kaso əsuə, nya ətəsylosə mba dímamfo wə bánə kenke. ⁶ Bekloma bəni Onanto eto batənkpe ba dímanke lə əsuəale nya bətə mə kalə, nya báni mə nsiəkə bo Onanto díta mə, nya ókle mə lə amana əsuə óto ókpe lə ketuntu kamə kamíə kaka úfi mə útsyə isu eyo Diyi Kpə Fefə nē əsuə boolo mə dikpi. ⁷ Bekloma Sodom ku Gomora ku kəmə ka letsyilama mfó əsuə, ba eto betidi diyifo fe batənkpe ba dísiə nkpe bua seka ku lə səsənədi eto nkpesiasíə əsuə. Lə nnya esoo, Onanto difi ute manlo ətənsə mə bə lə iyifo kotonənə eto buləkə kate eto ditsyəbi.

⁸ Nkomə ke betidi bamə mfo ləənyə kələkəate bo lətə beeyifo lebuə kənyə lə mə əsuə eto sínə kula tsyā əsuə. Bəənyə lə Onanto eto əsuəale əsuə nya beedi etiki kənyə lə kato eto asa nnya nkpé dibu əsuə. ⁹ Kato eto ətənkpe Ninə Mikael kula tsyā ményifo nko. Lə lefe nə wə ku Obonsam ləkpe dinyəfi lə futsyə lofo Moses eto ətə əsuə, Mikael méntsyue Obonsam kénye ku aka. Bomu ətəyi nkə, “Bonamute lə uyənki okpe fə!” ¹⁰ Fəe betidi bamfo eto oklee, lesa nə ke eto kaso bannə koo, baaka nya beekudi katsyese. Nya asa nnya benyi eyə lə kolebe əsuə fe kase bebuki tsyā nyi

sekaa, nnya ni lesa nə tututu laatsylosə mə nə.

¹¹ Mbəbuə itə mə! Itsyise kusu ko əsuə Kain leyəe, ko əsuə ke mə tsyā leyə nē. Lə atabi esoo, mə tsyā lə kəənse əsuə áyē lə kusu bua fe Balam ke, bátaka bənyə lə Onanto əsuə nya bətsylosə mə fe Kora seka ke. ¹² Lə bətsyā lə ləniyifoyifo əsuə biə biedi Bonamute eto dídisaa, mə afanisa yifoyifo aabiasə nle bətsyilama biə. Baate əsuə nya beedi kemi lə kase ke baala əsuə. Mə əsuə eto lələkəsə hā ete baabebē. Bete fe asəmiloku nnya laanni ətəmi nya ufiebi laaso nnya ketsyi kedunko. Nya beyifo fe eyi nnya laannwə lə nnya ləwəfe, nnya díyifo fe békú ku keyudu bákpo lə kaso nya nyamble kenke díkpə ékoe. Nya bente fe befandebi bia nle bətsyilama biə Onanto lələ kalebe útsyā útə lə ketuntu eto ketuntu əsuə itə lefe manlo. ¹³ Beyifo fe ufiebi wə laaso lə lekpo əsuə nnya yəətə mə afanisayifoyifo laakpə kabe kato fe lekpo eto efukpəkpə seka.

¹⁴ Betidi bamfo əsuə Henok wə ni Adam eto kafo kuansele eto ubilele dídi etiki ətəyē útsyā nkə, “Bonamute ku wə batənkpe kenke akpi akpi ebubə. ¹⁵ Nya ookpronko betidi ba kenke lekpo. Ookpronko betidi ba leentsyue koto lə asa bua nnya kenke bəyifo ku lə etiki bua nnya betidi ba leentsyue wə koto mfo dídi bənyə lə Onanto əsuə tsyā eso.” ¹⁶ Betidi bamfo eedi etiki kawonəno kalo betidi bamba dikpi. Beefi nsusu lə asa bua əsuə lə betidi əsuə nya bəətəko mə kosate et alasa bua əsuə, kabesə əsuə kato nya beedi etiki ku kénye minimini kawə betidi bə lə baye lə nnya əsuə bəənyə lesa nə banle bəbēbē.

Bifi Mi Isuə Bitəkə Lə Kristo Isuə.

¹⁷ Fəe mə bayimi, bekloma etiki nnya Bonamute Yesu Kristo eto batənkpe letəyi mi lə lefe nə léfe mmə. ¹⁸ Bátəyi bənkə, “Lə eyi fəfə əsuə, betidi ebəbə bəbə bedi etiki bəkəmə mi nya booyifo lesa saa nə baala lə Onanto membukabe əsuə.” ¹⁹ Mə ni betidi ba laakpe kəsənsə lə betidi nti, ba ini mə əsuə eto lələkəsə ete baabebē, nya Onanto eto Ləwəno ləmbə lə mə əsuə.

²⁰ Fəe mi, mə bayimi, bifi mi əsuə bitəkə lə əsuəale muəmuə lə mi bofokano kenke əsuə. Beto ola bəyenko lə Ləwəno Kenke eto əsuəale əsuə. ²¹ Bifi mi əsuə bekre lə Onanto eto lelabi əsuə lə lefe nə berle kusu bobə bə Bonamute Yesu Kristo ebunyə mi kaminə utə mi nkpə manlo.

²² Lə nyamfo esoo, binyə mba eto bofokano díməmuə tə ale kaminə. ²³ Bətsyuə ba nle budufə lə ute əsuə, binə mə biləkə, nya bətsyuə tsyā, binyə mə kaminə, tsyā fəe lə sikpitete əsuə. Nya bikisi mə ditsyəbi bua nə nte fe əsuə eto

bikələlə bia diyi ku asinsa nnya loofu mi bobiasə.

Maato Ola Kətə Onanto Lə Mi Disi.

²⁴ Nya wə nwə loofu mi bəkəbe kalə lə wə ani nya biemutusə bidu bənɔɔ, lə uyifo mi kənke bə kabua saa manke mi lə əsuə, lə binyə disuəyüə lə bisu bebo lə wə diyənde nəmə eto ənəmi. ²⁵ Wə ni Onanto ɔni kplo wə ni bo Ofomfokətə eyə lə Bonamute Yesu Kristo əsuəə, diyənde, sekple, ləmo ku əsuəəle itə wə idu lə lefe nə léfe, ku məmo isu manlo! Ibə itə.

KĒLĒKĒ KĀTE Yohanes Eto KĒlĒkĀ Kate Eto Kukue

¹ Kukue komfo eto asa eyifo asa nnya Onanto dītā nkē Yesu Kristo lākā ote beyifoyifo lē nnya lābā bubā lē lefe klīminti āsuā. Kristo ātā Yohanes wā ni wā uyifoyifo āte nyamfo lē lefe nā ōtsyese Onanto eto ōtōnkpe wā ōfō. ² Nya Yohanes leteyi asa nnya kenke ūnyā. Nyā nyamfo ni kenye ka ditsyi Onanto ōfō ku ōnukuale eto ditiki nā Yesu Kristo dilākā ōte. ³ Disuāyuā itā nwā lookla kukue komfo, nya disuāyuā itā betidi ba tsya loōnō Onanto eto katsyikātsyā eto etiki nyamfo nya bootsyue asa nnya bāwōni bākpe lē kukue komfo koto. Itsyise lefe nā āsuā asa nyamfo luubā ebōfi.

Yohanes Ēsiāsā Bafokānōfō Eto Etsyukpa Akuanse Nya Nkpe Lā Asia Eto Lekpake Mfō.

⁴ Mō Yohanes uni lēwōni kukue komfo minle mi bafokānōfō eto etsyukpa akuanse nnya nkpe lē Asia eto lekpake nāmfo botsyese.

Lefonā ku diyuā nā ditsyi Onanto wā nsi nkpe mōmō, wā dīsīā taa kasō ketsyikoko, wā nsi nle bubā, lē usiāko mi lefe nā kenke. Nko ke awōnō akuanse nnya ūnyā lē Onanto eto lekankpōmē eto ānāmi ⁵ ku Yesu Kristo wā ni ōnukuale odansienyā wā ni nwā Onanto lētakasā utsyiko ōkōmā tute nya uni kasō mfo eto baka kenke eto oka wā ntākā kato eto lefonā ku diyuā lē disīāko mi. Waala bo, nya ūlākā bō utsyiko lē bo abua āsuā ku wā kōtō. ⁶ Nya ūtsyā sekakedikō ūtā bo, ūyifo bo besumunyā lē busumu wā Onanto ku Anto āmā. Yesu Kristo eto ale ni diyānde ku āsuāale idu manlo isu manlo. Ibā itā.

⁷ Bebe! Utākā lē asōmiloku āsuā ōle bubē!

Utsyuā saa ebunyā wā ku mba lēto wā afle kenke tsya. Kawunsīā eto betidi kenke ebui kaminsēku bembe ku bināntu lē wā āsuā!

Ibā itā.

⁸ Bonamute Onanto, Ēsuāalenyā Kenke āmā leteyi nkē, “Mō ni kasō ketsyikoko ku kaalosākō, wā nkpe mōmō, wā lēkē taa ketsyikoko, wā nsi nle bubā.”

Yesu Kpe Ēsuāale Lā Ukpe Ku Bekpenkpe Ēsuā.

⁹ Mō Yohanes, mi ōyimi wā dītākāko Yesu ku mi, nya biakpe utu kakplatsya lē disuātsyā āsuā kānyā kanyi ka leetu mba ni wā sekakedikō kamā eto bale. Bēti me bakpe lē kasō ka ntu letsyilama baakpo

Patmos itsyise mbe Onanto eto Ditiki Sē nāmā letsya ku ōnukuale wā Yesu dilākā ōte eso. ¹⁰ Lē Bonamute eto diyi nāmā āsuā, Lēwōnō Kenke āyifā dīsīā lē mē, ete mīnnō ōkōe wā lēle bembembe fe fakpat-syaku eto kakle lē mō kama eti. ¹¹ Ōkōe āmā āteyi nkē, “Wōni lesa nā fānyā ātsyā nya lē efi kukue komfo atsyese bafokānōfō eto etsyukpa nnya nkpe lē kāmānkple ekuanse kamfo. Ke ni Efeso, Smirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ku Laodikea.”

¹² Nya lefe nā mīntsyi mīwunīsēmīā lē mbe futsyā nle mē etiki budinkoo, nnyā sika sia eto kakandīeyi ekuanse. ¹³ Nnyā lē ke nti lesa nā lele utidi eto ditsyābi nā nkpe awukentsyē nnya dikulē ekpo wā lē nkpatō nya seka eto abōsu nkle wā lē lēkōēsī. ¹⁴ Wā disī eto sewōni eflubi futututu fe osamu eto sele nye olokotuku nya wā ānāmi nle buyānde fe ute wā nle buūnyā. ¹⁵ Wā nkpatō lē buyānde fe ayiwa nnya bēlākā lē ute bāsī lele nya wā ōkōe eto nnya nle bobō lele ketu eto ntu bo ditsyi koba kato bōnle bōto lē ditumbu kasō eto kudu. ¹⁶ Utidi āmā ākōbe befandebi bekuanse ōle lē wā kodiani. Nya lesiabi nye nnuā yayaya lēbo ditsyi lē wā kenye. Nya wā ānāmi kenke nle buyānde fe nkōminti eto kofe.

¹⁷ Se mīnyā wā, ndu nno lē wā āko fe utidi wā dīkpe. Ūfi wā kodiani ūtākā mē lē āsuā nya ōteyi nkē, “Mante sikpi! Mō ni Utute ku Ōfēfē. ¹⁸ Mō ni nwā nsi nkpe nē! Nkpe, fē mōmō, nsi nkpe idu isu manlo manlo. Nkpe āsuāale lē ukpe ku bekpenkpe eto kawunsīā āsuā. ¹⁹ Nyaso wōni asa nnya fānyā, asa nnya nkpe mōmō ku nnya luubā kama tsya ātsyā. ²⁰ Akulasa nnya nkpe lē befandebi akuanse nnya fānyā lē mō kodiani ku sika sia eto kakandīe eto keyi ekuanse kamā ni bānkā befandebi bekuanse biamā ni Onanto batōnkpe itā bafokānōfō eto etsyukpa akuanse nyamā. Nya iyi ekuanse nyamā ni etsyukpa akuanse nyamā.”

2

Kukue Ko Ōwōni Utā Efeso Eto Bafokānōfō Eto Ditsyukpa.

¹ Mfo nya ōteyi mō Yohanes nkē, “Wōni etiki nyamfo atsyese Efeso eto bafokānōfō eto ditsyukpa eto Onanto eto ōtōnkpe fānkā,

Mō, Yesu, nwā nle befandebi bekuanse lē kodiani, nya ōnle bōye lē sika sia eto kakandīe eto keyifo ekuanse nti eto etiki ni nnya nle bubā mfo nē.

² Nnyi keyifo ka fēkeyifo, nyi kase fākplatsya ku kase fākpe dibusē ku kase fākpe nkēale fānyā kanyi. Nnyi miā

aanla babuyifo tidi eto asa. Áto mba laakpo mæ əsuə bə batɔnkpe abe, fɛɛ benni, nya fənyə fə beyifo badiantidi. ³ Nyi miə akpe dibusə nya fənyə kanyi lə mɔ disi nya ani mánlɔ fə.

⁴ Fɛɛ kabua ka minyɔ lə fə əsuə ni bənkə, ensi anla mɛ mɔmɔ fe kase fákala mɛ kɔ. ⁵ Nyaso kloma kaka fətəkə fe fáfankli fetsyi əsuə. Tsyi awuninsə lə ətsyə fe kase fətsyə kɔ. Nya lə tsyi awunisə lə fə abua əsuə, lə inni nko muubə ntsyi fə okandis eto uyi əmə lə wə kənyəkɔ ⁶ Fɛɛ nnya ni fə afele ni bənkə, leekisi asa nnya Nikolatia eto betidi leeyifo fe kase mintsya leekisi nya.

⁷ Lə akpe atoo, nyale tsyue ato lə anɔ lesa nə Ləwɔnɔ nəmə nle bafokanɔfɔ eto etsyukpa nyamə bɔteyi. Mba ditəkə kato, muutə mæ kuyi kɔ ləətə nkpə kɔ nyə lə Onanto eto ɔkpɔ kafo eto eyibibi ətsyua miə bedi.”

Kukue Ko Ɔwɔni Útə Smirna Eto Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa.

⁸ Nya ɔteyi mɛ nkə, “Wɔni kukue komfo atsyese Smirnafo eto bafokanɔfɔ eto Onanto eto ɔtɔnkpe fə,

Mɔ, Yesu, wə ni utute ku ɔfɛfɛfɛ, wə dikpe fe usi ɔtaka ɔtsyi ɔkɔmə úbə nkpə, nle nyamfo bɔteyi minkə,

⁹ Nnyi kanyi ka bɛnlɛ bunyə kɔ ohiə wə bɛnlɛ bunyə. Fɛɛ lə sitinti, biyifo batabinyə. Nnyi asa bua nnya mba bə mə ni Yudafo fe benni Yudafo, laateyi kefi kabiasə mi. Bomu beyifo mba nkpə lə Obonsam eto ditsyukpa nti. ¹⁰ Biante kanyi saa ka biəbə bunyə sikpi. Bitsyue ato lə bəno. Obonsam eboto mi bətsyua obe, utə bə beti mi bətsyua bakpe lə aba eto diyo, biunyə kanyi itə eyi lefosi. Bidi ɔnukuale bitə mɛ lə ibə bə balo mi kulaa tsya, nya muutə mi nkpə manlo eto lekankpakpa fe mba ditəkə kato.

¹¹ Lə bɛkpe atoo, nyale bɛno lesa nə Ləwɔnɔ nəmə nle bafokanɔfɔ eto etsyukpa nyamə bɔteyi! Mba luutəkə lehua kato, embudufə lə ukpə nuəfə manlo manlo əsuə.”

Kukue Ko Ɔwɔni Útə Pergamo Eto Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa.

¹² Nya ɔteyi mɛ nkə, “Wɔni kukue ətə Pergamo eto bafokanɔfɔ eto ditsyukpa eto Onanto eto ɔtɔnkpe nkə,

Mɔ, Yesu, wə nkpə lesiabi nyɛ nnuə yayaya eto etiki ni nkə,

¹³ Nnyi kaka binsi, kaka Obonsam ditsyə wə sekakedikɔ. Befo mɛ bɛno kekkeke. Nya bianyani mi bɔfokanɔ lə mɛ lə lefe nə bálɔ Antipa kulaa tsya, wə didi mɔ etiki lə ɔnukuale eto kusu əsuə lə kaka Obonsam nsi.

¹⁴ Fɛɛ nkpə etiki seke lə mi əsuə. Bɛkpɛ betidi bətsyua lə mi nti ba ntekeko Balam eto asatete. Utidi əmfo ni nwə léte Balak kase ɔwə Israel bebi okpe lə lehua əsuə, nya ɔwə mɛ ɔkpe bédí lesa nə bəfi bətə bəfiə kedi, nya bédí sɛsɔnɔ. ¹⁵ Nko kee, mi bətsyua tsya ntəkəko Nikolatiafo eto asatete kama. ¹⁶ Bisinkli lə mi abua kama! Lenni nkoo, yəmbokle nuubə mi ɔfɔ nya muufi lesiabi nə nkpə mɛ lə kənyɛ nkɔnko betidi bamfɔ lema.

¹⁷ Lə bɛkpe atoo, nyale bɛno lesa nə Ləwɔnɔ nəmə nle bafokanɔfɔ eto etsyukpa nyamə bɔteyi. Mba ditəkə kato, muutə mæ manna eto didisa kulakula nəmə ditsyua. Muutə mæ utsyua saa tsya lebaflubia nə əsuə bəwɔni diye fɔfɔ nə kuutsyua saa lenyi bətəkə enso nwə hā léfo ni.”

Kukue Ko Ɔwɔni Útə Tiatira Eto Bafokanɔfɔ Eto Ditsyukpa.

¹⁸ “Wɔni kukue komfo atsyese Tiatira eto bafokanɔfɔ eto Onanto eto ɔtɔnkpe fənkə,

Kənyɛ kamfo etsyi Onanto eto Ubi wə eto ənəmí nle bunyə fe ute seka, nya wə akpa nle buyənde fe ayiwa nnya bási ele kənke.

¹⁹ Nyi keyifo ka feyifo. Nyi kase fala mɛ, fə bɔfokanɔ lə mɛ ku fə kesumu lə kanyinyənyə əsuə kɔ dibusə nə nkpə fə, nyi miə ale bokplatsya mɔmɔ kaso kɔ.

²⁰ Fɛɛ nnya minyɔ ləmbə kɔnɔ lə fə əsuə ni bənkə bitə usio wə baakpo Isabel, wə nkə uyifo Onanto eto unyɛləkətidi kusu ɔnlɛ asa bote mɔ beyifoyifo, kanyansə mæ kusu kedi asɔnɔ, nya beedi edisa nnya bəfi bətə bəfiə kedi. ²¹ Ntə wə lefe miə ɔtsyi ɔwuninsə lə ɔye abua buyifo, fɛɛ ɔni nkə wəmbɔye wə sɛsɔnɔdi. ²² Lə nnya esoo, muutə unyə kanyi lə wə belabeke biamə əsuə nya mba laakpo wə ebunyə kanyi sitinti. Muuyifo nyamfo nko lə bantsyi bawuninsə bayɛ asa bua nyamfo buyifo ku wə. ²³ Moolo mba ntəkəko wə tsya lə bafokanɔfɔ eto etsyukpa kənke tsya lə bate bə nyifo nwə nyi utsyua saa eto nsusu kəmiə ku wə alasa. Mofo utsyua saa kayo eye lə wə eyifosa eto kənyɛ.

²⁴ Fɛɛ mi Tiatirafɔ fɛfɛ ba dímamkə wə asatete bua nyamə, mimba dímamkase wə asatete nnya baakpo bə Obonsam eto asakulakula nnya eto kəmiə letsyɔ, bɛno, mensimbutsyisə mi bitsyike bamba saa. ²⁵ Fɛɛ isu ese lefe nə muubə, bəkobe lesa nə bɛnlɛ kɔni kekkeke bɛlɛ.

²⁶⁻²⁷ Nya mi bətsyua bə luutəkə lehua kato nya bɔɔlɛnko nko isu ese lə kalosəkɔɔ, muutə mæ əsuəale fe kase

mīmfo mintsyiko mō Anto oflo. Muutē mā əsuāle bedi seka lā ese ese əsuā, 'Bedi seka lā mā əsuā ku kōni ale, baba mā besense bakpo fe kase baaba ekplibi seka.'

²⁸ Muutē bəyānde fe kolensianto eto sefandebi ke tsya.

²⁹ Lā bekpe atoo, nyale bitsyue koto lesa nā Ləwōnō nēmā nlē bafokanōfō eto etsyukpa nyamā bōteyi."

3

Kukue Ko Ōwōni Ūtā Sardisfō Eto Bafokanōfō Eto Ditsyukpa.

¹ "Wōni etiki nyamfo atsyese Sardisfō eto bafokanōfō eto ditsyukpa eto Onanto eto ətōnkpe fānkā,

Mō nwā nlē Onanto eto awōnō akuanse ku befandebi bekuanse lā kōni nlē bōteyi nē.

Nyi keyifo ka fanle buyifo, nyi miā afo diye bā esi nkpā, fēe ebukpā fe fanyē! ² Nyaso taka lā akpe əsuā nkēale fe lā ekpe alo kenke. Itsyise nyā ntsyā lekpo miā nnya fékeyifo mamfō tō elo lā mō Onanto eto ənāmi. ³ Nyaso kloma lesa nā bāte fā ku lesa nā fānō, tsyue nnya koto lā etsyi fā nkpā awunisā əlākā fā əsuā lā abua əsuā. Fēe lā əmansankli atsyi awuninsā, muubā fā oflo fe uyu seka, nya fəmbote lefe nā muubā. ⁴ Fēe betidi esiani lā mi nti lā Sardis ebu bā dīmanansā tō mā awu. Bookpe awu flubia bātəkāko mē, itsyise mā dīnyā itā bā bēyifo mō bale. ⁵ Utsyua saa ke luutākā lebuā kato, okpe awu flubia fe mā kee, membulākā wā aye lā mba nsi nkpā eto kukue komā kafo. Muudi wā adānsiē lā mō Anto ku Onanto eto batōnkpe kenke eto ənāmi miā uyifo mō bale.

⁶ Lā bekpe atoo, nyale bitsyue koto lesa nā Ləwōnō nlē bafokanōfō eto etsyukpa nyamā bōteyi."

Kukue Ko Ōwōni Ūtā Filadelfia Eto Bafokanōfō Eto Ditsyukpa.

⁷ Lā nyamfo eto kamaa, ətēyi mē nkā, "Wōni nyamfo atsyese Filadelfia eto bafokanōfō eto ditsyukpa eto Onanto eto ətōnkpe fānkā,

Nwāmfo eyifo əkenkenyā nya wā ditiki eyifo ənukualē. Wā nlē Oka David eto əsuāle eto safui sia lā ősini siku sityuā, kuutsyua saa əmbā wā lofo se buti. Nya lā uti see, kuutsyua saa embofo se bōsini.

⁸ Nyi keyifo ka feeyifo. Nyi miā akpē əsuāle sēke tsya, áfo mō asatete nya fāmani mē. Nsini kusu ntsyā fā seto ko kuutsyua saa ləmbōfo buti. ⁹ Lō abel! Betidi bətsyua kpe bā nkpe lā Obonsam

eto ditsyukpa əsuā nya baakpo mā əsuā bā Yudafō, fēe benni Yudafō, badia beni. Muuyifo mā bəbā base akonki lā fā akō. Muutē məmble te bā maala fā. ¹⁰ Nya se bitsyue mō etiki koto, nya bīnyā keklege bīnyā kanyī saa eto okloe esoo, muulākā mi ntsyiko lā kanyinyənā eto bulā keklege eto lefe nā ləbā buba lā kawunsā kamfo əsuā ka buufi bato kaso mfo eto betidi kenke baba.

¹¹ Nlē bubā lā lefe kliminti əsuā. Bekōbe lesa nā bēnle lā kōni bēle keklege bā kuutsyue saa embōle lesa nā ni mi kayofofō ofo. ¹² Muuyifo nwā luutākā kato, oseke lā mō Onanto eto Disumuyo eto diyo. Uīnyā mfō lefe nā kenke nya bembudi wā bewui kulefe. Mōwōni mō Onanto eto diye ku mō Onanto eto umənkplē, Yerusalem fōfō, wā lōbō utsyi mō Onanto oflo kato ubā kaso ntākā lā wā. Mōwōni mō diye fōfō tsya ntākā lā wā.

¹³ Lā bekpe atoo, nyale bēnō lesa nā Ləwōnō nlē bafokanōfō eto etsyukpa bōteyi."

Kukue Ko Ōwōni Ūtā Laodikea Eto Bafokanōfō Eto Etsyukpa.

¹⁴ Nya usi ətēyi mē nkā, "Wōni ətā Laodikea eto bafokanōfō eto Onanto eto ətōnkpe fānkā,

Nwā ni ibā itā wā ni nwā leeyifo asa lā kusu əsuā ku nwā laateyi Onanto eto ənukualē, wā əsuā eyē Onanto dīyifo asa nnya kenkee, eto etiki ni bā,

¹⁵ Nyi keyifo ka féyifo nya minyi miā əmānyuā nya famamfo ute tsya. Fēe eni nla sia leleke, sia bāyinklisē lā ute etsyiko mō oflo bā lā afiani otabinyā, ya kafia flubia lā eti bā lā aye leya bōye kakpe fā əsuā kofani. Ya ənāmi eto afa akpo lē ənāmi lē ənyā əsa kukōnō. ¹⁶ Fēe se feyifo lentilenti, fəmənyuā nye famamfo ute esoo, muutufā fā nwui lā mō kēnye. ¹⁷ Aateyi fā, 'Otabinyā mini, bike kpē mē nya kulesa manhiā mē.' Fēe enyi fā uminsətidi ku ohiāfō, utidi wā dīmamfō, unəmba ku nwā nye leyaleya feni. ¹⁸ Nyaso nlē fā kolē bōle minkā

ya sika sia leleke, sia bāyinklisē lā ute etsyiko mō oflo bā lā afiani otabinyā, ya kafia flubia lā eti bā lā aye leya bōye kakpe fā əsuā kofani. Ya ənāmi eto afa akpo lē ənāmi lē ənyā əsa kukōnō. ¹⁹ Betidi bā maalaa, mā məyənki kakpe kənā koto nē. Nyaso fo ute lā akosē atsyi lekōesi awunisā lē fā abua əsuā. ²⁰ Nōo! Nīnyā lā kesie nle siku bōsō. Lā utsyuā anō mō okōe nya ősini mē sikuu, muudufā wā diyo nya bonko wā lookpe kōni lā əkpe ősni budi lesa. ²¹ Utsyua saa ke lekpo utākā lebuā kato, muutē kusu usiē lā mō oflo lā kaka minsi lā mō lekankpome əsuā, fe kase mīntākā kato nya minsi lā mō Anto eto lekankpome oflo seka.

²² Lə bəkpe ato, nyale bəno lesa nə Ləwəno nəmə nle bafokanəfo eto et-syukpa nyamə bəteyi.”

4

Kase Banle Onanto Bətesə Lə Wə Sekakedikə.

¹ Lə lefe nəmfəo, nsi nyə buləkəkate butsyuə nya minyinə siku sia bāsini bətsyə leya lə Onanto eto.

Nya mfəo mīno əkəe utschuə wə nle bole fe kakpatsyaku nsi nle bufə katəyi mē nkə, “Bə kato mfo, lə nləkə nnya ləəbə bubə kama nte fə.” ² Lamfolamfo, Ləwəno nəmə əyifə disia lə mē nya minyinə lekankpome ditsyuə kato mfəo nə əsuə utschuə nsi. ³ Nwə nsi lə lekankpome nəmə lə buyənde fe yaspa ku sardis eto aba nnya lefo koya nya koləsensə ko nle buyənde fe emeraldə eto leba seka lətsyilama lekankpome nəmə. ⁴ Bətsyue akankpome awosi ənuə ana tsya nya lətsyilama lekankpome nəmə, nya benine fosi ənuə ana tsya ba nkpe awu-flubia, nya benti sika sia eto akankpakpa nsi lə akpome nyamə əsuə. ⁵ Nya ofamfa ku əsitoto eto kəso lə bobə ketsyi lə lekankpome nəmə əsuə. Ate akuanse nle bunyə lə lekankpome nəmə eto setə. Nyamfo ni Onanto eto awəno akunse nyamə nē. ⁶ Nya lekankpome nəmə eto setə akpa wuee, fe lekpo befi ahūhue beyifo.

Asayifoyifo nya nkpe nkpe, nya dikə ənəmi kpenkpenkpe setə ku kama, nyə etsyilama lekankpome nəmə eto akpake nnya ta kenke ⁷ Etute əle tsyata. Ənuəfə ale otromu. Ətsyəfə kpe ənəmi fe utidi. Nya anale ale kolikpo ko nle bufunini. ⁸ Asa nnya nkpe mfəo eto əsuə saa kpe mbamba akua akua, nya ənəmi diyi nnya etsyilama kalebe saa, nya enle ese busə lefe saa katəyi nkə,

“Kenke, kenke, kenke
ni Bonamute Onanto wə ni əsuəalenyə lefe
nə ta,
wə nsi nkpe mōmo, wə disia taa kaso
ketsyikoko,
wə nsi nle bubə.”

⁹ Asa nnya nsi nkpe mfəo eese atese, dibu ku leninsə eto ese itə nwə nsi lə lekankpome əsuə wə nsi nkpe lefe saa isu lefe saa.

¹⁰ Lə beyifo nkoo, beninə fosi ənuə əna bamə aataka kakpoo kaso lə nwə nsi lə lekankpome eto ənəmi kesumu wə ke ni nwə nsi nkpe itə lefe manlo manlo nya bəələkə mə akankpakpa kətsyə lə lekankpome nəmə eto setə kese katəyi nkə,

¹¹ “Bonamute ku bo Onanto!
Fə diñyə itə atese ku dibu ku əsuəale.
Itsyise fə diyifo asa nnya ta kenke,

nya fətə fə məmblə siə nkpe
bo ləflo lə fə ləlabi əsuə.”

5

Lesamubi Nəmə Əfo Kukue Ko Bəkənə Mfəo.

¹ Nyamfo eto kamaa, nnya kukue kutsyuə ko bəkənə ko nwə nsi lə lekankpome əsuə nle lə wə kodiani. Bəwoni asa lə ko lekpa ke nə ku nne, nya bəfi sitə eto etinsa beti ko kenye lə akpa akuanse. ² Mfəo minyinə Onanto eto otənkpe kple utschuə wə ləto əkəe bembəbe otə nkə, “Owoe ni nwə diñyə utə bə ufə sitə eto etinsa siamə lə əsini kukue komfo?” ³ Fəe bənnyə kutsyuə saa lə kato lee kaso lee lə əkəmə wə loofə kukue komə bəsinə lə obe ko kafo. ⁴ Nwi keku tinti se bāmfo kutsyuə saa bunyə wə diñyə utə bə umənkli ko lə okla.

⁵ Mfəo əmə nya beninə bamə eto oni letəyi mē nkə, “Mensiwi keku. Bee! Yesu wə baakpo Tsyata wə ləbo utschuə lə Yuda eto kusə, əkplenyə wə ni Oka David eto ufluflu, wə ditəkə kato, wə diñyə utə bə əsini sitə eto etinsa akpa akuanse nya bəfi bəti kukue komə eto kenye nē.”

⁶ Lə nnya kamaa, nnya Lesamubi nə niñyə lə lekankpome nəmə eto ntinti, nya asa ana nnya nsi nkpe mfəo əmə lətsyilama wə ku beninə bamə. Nya iyifo fe bolo bəlo lesamubi nəmə. Aakpe akuanse nyə ni lə disu ku ənəmi akuanse, nya ni Onanto eto awəno akuanse nnya bətsyese kawunsia kamə kenke. ⁷ Lesamubi nəmə əsuə ofo kukue ko nwə nsi lə lekankpome nəmə nle lə wə kodiani. ⁸ Kase ofo kukue komə, asa ana nnya nsi nkpe nyamə ku beninə fosənuə ena bamə əkpo kaso lə lesamubi nəmə eto ənəmi. Mə utschuə saa lə osanku ku sika eto əkpe lə koni. Kakpe kamə əyi ku lufui nnya ni Onanto eto betidi ba lefo bəno eto olatoto. ⁹ Bəse kusə fəfo ko nle bəteyi nkə,

“Aflo ətə bə afəo kukue komə,
nya bə lə efe sitə eto etinsa ekuanse sia
nti lə kukue komə eto kenye.

Itsyise bəlo fə,
nya eyə lə fə əsuə bufi kətə kedi eto
ukpe əsuəə,
áfəo betidi kpe eto disu eto kayo ətə
Onanto.

Betidi bamfo etsyi ese ese, bele bele, nso
nso, ku kawunsia eto betidi kenke.

¹⁰ Əyifo mə bəfiani bəsumunyə eto sekakedikə ba leesumu bo Onanto, nya boodi seka lə kaso kamfo.”

¹¹ Nya se minsi mīmbe, nnya kato eto batənkpe akpi, akpi ku awo, awo ba ləmbə leklabii, nyə bətsyilama lekankpome nəmə ku asa ana nnya nkpe nkpe nyamə ku

beninā bamā. ¹² Nya banlē ese busē bembembe bānkā,

“Lesamubi nā bālo ānyā ditā bā,
lēkē āsuāale, setabikē, kobe, bofobuy-
ifo,
dibu, diyānde ku atēsā.”

¹³ Nya mīno se asa nnya kenke Onanto diyifo nkpe kato ku kasō mfo, kasō kāmīo ku lekpo kafo ku asa nnya kenke nsi nkpe nlē ese busē katēyi nkā,

“Nwā nsi lē lekankpōmā āsuā ku Lesamubi nāmā,
mā mbā atēsā, dibu, diyānde ku āsuāale idu manlo isu manlo.”

¹⁴ Nya asa ana nnya nsi nkpe lēfo bātano bā, “Ibā itā.” Nya beninā bamā lēkpo lē kasō, nya bēsumu Onanto ku Lesamubi nāmā.

6

Lesamubi Nmā Ásini Sitā Eto Etisa Nyamā.

¹ Nya mīnyā se Lesamubi nāmā difā sitā eto etinsa tute nyamā ósini kukue komā nya mīnno se asa ana nnya nsi nkpe eto ani léto okē ikumi fe ofamfa sekā etēyi nkā, “Bā!” ² Mbe, nya mīnyā otōmli flubia utsyuā. Nwā nsi lē wā lē sifīe lē kōni nya bātā wā lekankpākpa ditsyuā. Úsiā lē wā nya óbo fe omamanyā wā lētākā kato nto kato kōtākāko.

³ Nnya kamaa, Lesamubi nāmā ēfā lesini sitā eto etinsa eto etinsa nuāfā nyamā nya mīnno asa ana nnya nsi nkpe eto unuāfā letēyi nkā, “Bā!” ⁴ Nya otōmini bamba wā lēsē lēbo úbā. Bātā nwā lēsāsi wā āsuāale bā unā lema oboko kawunsiā eto betidi lē balo mā bātsyuā. Bātā wā lesiabi nyē nuā nā lēmō.

⁵ Nyamfo eto kamaa, Lesamubi nāmā ēfā sitā eto etinsa tsyāfā nyamā nti lē wā kukue komā eto kenye. Mfō mīno se asa ana nnya nsi nkpe eto ātsyāfā letēyi nkā, “Bā!” Nya se mīmbee, nnyā otōmini naa bamba nya nwā nsi lē wā lē nseni lē kōni. ⁶ Nno okē utsyuā wā nte fe bōbo óbo utsyi lē asa nnya nsi nkpe oflo wā letēyi nkā, “Kamō eto okpe tō itā diyi lōni eto kayofofo nya antabi eto ēkpe itsyā ŋyā itā diyi eto kayofofo. Fēē mambiasē nnuābi ku wain eto eyi nnya ŋyā mfō!”

⁷ Nya kama nnya Lesamubi nāmā difā sitā eto etinsa nale. Nya mīno asa nnya nsi nkpe eto anale didi etiki etēyi nkā, “Bā!” ⁸ Lē mbe mfō, nnyā miā otōmini wā nte fe nto eto ditsyābi nŋyā. Baakpo nwā lēsāsi lē wā bā ukpe. Nya utidi bamba tsyā tākāko wā kama baakpo okōmā. Bātā mā āsuāale bā balo kawunsiā eto betidi eto lekpa nale, ēyē lē lema, kukpēnsē, bufi ku ēyē lē bebūtubuki bā lēmūā betidi āsuā.

⁹ Se Lesamubi nāmā difā sitā eto etinsa nōnde, ŋyā awōno ātsyuā lē kedikātāko eto lēba nāmā kalō, mba bālo eto awōno, se bābā Onanto eto leba nāmā kalō, mā ni mba bālo se bābē Onanto eto Ditiki Sēē nāmā letsya nya bēdi ni onukuale eso. ¹⁰ Awōno nyamā āfā bembembe etēyi nkā, “Bonamute, eni āsuāalenyā kenke, okēkenyā ku onukualenyā. Nte lefe nā eto lefe ko, fookponko kawunsiā eto betidi lekpo, ānā mba lēlo bo koto?” ¹¹ Bātā mā utsyuā saa awu flubia kentsyē ókpe, nya bātēyi mā bānkā besi babe mā kusu sekē isu ese lefe nā eto lefe bālo mā beyifotsyuā ku mā bayimi eto sitiditu kenke balosā fe kase bālo mā tsyā.

¹² Lē nyamfo eto kamaa, nnyā se Lesamubi nāmā difā sitā eto etinsa lē lekpa kuande āsuā, kawunsiā kenke étinkā kekkeke, nya kofē lēyē bofa nya lesa saa lena sūū fe kafia nā, nya kofande lēsē hāē fe kōto. ¹³ Befandebi, ālo bitsyi kato bibā bēsō kasō fe kase eyibibi mambemambe laalo kakpo lē kasō lē ufēbi āsō kekkeke. ¹⁴ Difule ānyā lamfolamfo fe kase bākānā kukue seka nya kōtini saa ku kasō ka ntu letsyilama lenyi lē nyēnkō.

¹⁵ Mfō nya kawunsiā eto baka, Aba bamamanyā ninā, batābinyā ku bāsuāalenyā, ku betidi bā kenke, ndomufō ku mba nsi lē mā āsuā āsuā, difi mā āsuā bākula lē ābiāku ku abanse kalō ku lē atini āsuā. ¹⁶ Bāfa bākpadi atini ku abanse bā, “Beba bekpo bo lē āsuā biti bo bekpe itsyi lē nwā nsi lē lekankpōmē eto ānāmi ku lē Lesamubi nāmā eto lēblōfi eto ānāmi. ¹⁷ Itsyise Onanto ku Lesamubi bamā eto lēblōfi eto diyi nāmē eboyo! Nya owōe loofō bunyā lē nnya ānāmi?”

7

Ūnyā Israel Eto Betidi Kōkpi Lofa Betidi Fosi Ana Betidi Ena.

¹ Lē nyamfo eto kamaa, ŋnyā Onanto eto batōnkpe ena bātsyuā bā nyā lē kawunsiā eto esi ana nyamā bā lēkōbe kefiēbi ānā kamā banlē, beti kefiēbi kamā bā kayē bōsō lē kasō, lē lekpo nyē lē ēyi āsuā.

² Nya mīnsi mīnyā Onanto eto otōnkpe bamba wā lēbo utsyi lē kofekātōko onlē kato bobē, nya Onanto wā nsi nkpe eto lekpotyāsa ntākā lē wā. Onanto ditā āsuāale nkē beyifo lesafimfi kasō ku lekpo, ³ nya ótēyi nkā, “Biyenyifo lesafimfi kasō, lekpo nyē eyi saa, isu eyo lefe nā buufi sitā eto etinsa butsyā Onanto eto beyifoyifo eto nto lekpo.” ⁴ Nya bātēyi mē bānkā betidi bā bēfi Onanto eto sitā eto etinsa bātsyā lekpo lē mā nto eto lekabi ebuyifo betidi akpi kolofa awosi ana ana (144,000). Betidi bamfo ētsyi Israel eto lefosi mfo nuā kafo.

5-8 Betidi lefosi akpi ənuə ətysi Israel eto kafo əsuə. Mə ni

Yuda, Ruben, Gad, Aser, Naftali,
Manase, Simeon, Lewi, Isakar,
Sebulon, Yosef ku Benyamin.

⁹ Lə nyamfo eto kamaa, nŷə sitiditu kplē ditsyuə nə eto betidi kuutsyuə lembofo bokla! Betsyi kasə saa, ese saa, bele tɛyi tɛyi saa, betidi betidi saa eto okle, nya bənyə lə lekankpome nəmə ku Lesamubi nəmə eto ənəmi, nya bankpe awuflubia, nya banlɛ bekabe lə ani. ¹⁰ Nya bāfa ku əkəe bembembe bātɛyi bənkə, “Bofokətə etsyi Boanto Onanto wə nsi lə lekankpome əsuə ku Lesamubi nəmə ɔfo!”

¹¹ Onanto eto batənkpe kenke bənyə batsyilama lekankpome nəmə ku beninə bamə ku asa ana nyamə, nya batənkpe bəmə difusə ənəmii kasə lə lekankpome nəmə eto ənəmi, besumu Onanto, ¹² katɛyi nkə, “Ibə itə! Atesə, diyənde, kobe, leninsə, dibu, əsuəale ku kakpleko lə idi bo Onanto əmə eto ale idu manlo isu manlo! Ibə itə!”

¹³ Beninə bamə eto ɔni átə mɛ nkə, “Bawoe ni betidi ba nkpe awu flubia kentsyɛ mfo? Nya se bétysi?”

¹⁴ Mfó nya mintɛyi mə miə, “Bonamute, minnyi. Fə nyi.”

Mfo nya ətɛyi mɛ nkə, “Mba mfó ni betidi ba dɪnyə kanyi kekkele fɛ bābo bāfɛ. Bəflə mə awu ɛlɛ futufutu lə Lesamubi nəmə eto kətə əsuə. ¹⁵ Nyasoo, bəənyə lə Onanto eto lekakpome nəmə eto ənəmi

kesumu wə ketsyɛ ku kakɔmi lə wə Disumuyo.

Itsyise nwə nsi lə lekankpome nəmə əsuə ebota mə disi lə wə ənəmi.

¹⁶ Kukpɛnsɛ nye utukue esí əmbɔle mə kulefe.

Nya kofɛ nye utefofo saa ensiembufi mə.

¹⁷ Itsyise Lesamubi nə nkpe lə lekankpome nəmə eto ntinti mfóo, ebɔle mə ola, obe mə.

Wookpə mə ɔyenko usuko kaka nkpɛ eto ntu bo laayifə lefe saa nkpe.

Nya Onanto tsya lɔosi mə binəntu saa lə ənəmi.”

8

Lesamubi Nəmə Éfe Sitə Siamə Lə Lekpa Kuansele.

¹ Se Lesamubi nəmə difə sitə eto etinsa sia nti lə lekpa kuansele əsuəə, idi kanana lə kato itə fɛ lebombosɔsɔ eto kutsyɛ.

² Nnya kamaa, nnyə Onanto eto batənkpe ekuanse ba ləənyə lə Onanto eto ənəmi, nya útə mə nkpatsyaku nkuanse.

³ Nya Onanto eto ətənkpe bamba wə lɛlɛ sika sia eto dikplibi nə kafo baatonsə lufui kɔnii, lɛbo únyə lə leba nə əsuə bəətə kedi ɔfo. Bətə wə lufui kpə bə ufi ɔko ku Onanto eto betidi ba kenke eto olatoto əsuə lə ufi utə kedi lə sika sia eto kedikətəko eto leba nə nŷə lə lekankpome nəmə ɔfo.

⁴ Se banlɛ lufui nəmə botonsə, ni kuyuə ko nlɛ boto kabɔ lə dikplibi nəmə kafo áko ku Onanto eto betidi eto olatoto ɛyɛ lə Onanto eto ətənkpe wə nŷə lə wə ənəmi eto ani isu Onanto ɔfo. ⁵ Lə nyamfo eto kamaa, Onanto eto ətənkpe əmə ələkə ute lə Disumuyo eto leba nəmə əsuə úfi úyisə lufui eto dikplibi nəmə nya úsə wə ókpɔ lə kasə əsuə. Se úyifo nkoo, nno se kato dikumi bembembe, nya kato léto ɔsi, nya kasə dítinkə.

Onanto Eto Batənkpe Bamə Éfe Mə Nkpatsyaku.

⁶ Mfó nya Onanto eto batənkpe ekuanse ba nlɛ nkpatsyaku dimuə əsuə bə beefə mə nkpatsyaku bəmə.

⁷ Onato eto ətənkpe tutɛ əmə éfe wə kakpatsyaku. Lamfolamfo, etubankli ku ute wə létsyaka ku kətə ábo ékpɔ lə kasə nya ətənsə kawunsia eto lekpa tsyáfə, nya eyi eto lekpa tsyáfə léto. Fɛɛ sefaa, semblɛ kenke átə.

⁸ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto ətənkpe nuəfə tsya éfe wə kakpatsyaku. Nya lesa nə lɛle kɔtini kplɛ ko nlɛ ute bunyə lɛbo nya bəto ko bákpe lə lekpo kəmiə. Nya lekpo eto ntu bəmə eto lekpa tsyáfə léfiani kətə. ⁹ Nya akpɛ ku bebuki ba nkpe lə ntu bəmə eto lekpa tsyáfə kenke díkpɛ. Nya ntu eto efue nnya ntəkə lə ntu bəmə eto lekpa tsyáfə lébia.

¹⁰ Onanto eto ətənkpe tsyáfə éfe wə kakpatsyaku. Mfó nya sefandebi kplɛ sitsyuə sia nlɛ ute bunyə fɛ lɛtɛ léfankli sitsyi kato sídufə lə ntu bo laabodi ku mbo ni ntuyifəyifə eto lekpa tsyáfə əsuə. ¹¹ Baakpo sefandebi siamə bə Kalokatakata. Ntu eto lekpa tsyáfə áfiani ntu bo nkpe kalo, nya betidi kpə bətsyuə díkpə itsyise bənə ntu bəmə eso.

¹² Mfó nya ətənkpe nale difə wə kakpatsyaku. Íta bə kofɛ eto lekpa tsyáfə, kofandɛ eto lekpa tsyáfə ku befandebi eto lekpa tsyáfə, nnya ətɛyuə saa eto diyənde eto lekpa tsyáfə áni. Lə nyasoo ketsyɛ ku diyi eto lekpasə nə laake eto lekpa tsyáfə áni.

¹³ Lə nyamfo eto kamaa, se minyə minlɛ boɛ, nŷə kəlɪkpɔ kplɛ kutsyuə se kɔnlɛ bufunini kato fanlo, kafɛ katɛyi ku əkəe bembembe katɛyi nkə, “Mbɔbɔe, mbɔbɔe, mbɔbɔe məətə betidi ba luubu besia lə kawunsia lə lefe nə Onanto eto batənkpe fɛfɛ itsyɛ ba luubu luufe mə nkpatsyaku ntsyə bəmə.”

9

¹ Mfó Onanto eto otónkpe nǝnde dife wə kakpatsyaku. Nya mínýə sefandebi sityuə ditsyi kato síbə səsə lə kaso, nya béfi ukpe kəmiə eto dibíə nə lena sūü eto safui bəta se. ² Səsiní ukpe kəmiə eto dibíə kplə nəmfo nya kuyuə kə nte fe ditefenku əsuə kóbə kutsyii, diti kofe eto ənəmi ku ko diyənde itə difule kenke lena sūü lə kuyuə kə ləbə kutsyi lə dikpəmbiə nəmə eso. ³ Bekpese áló betsyi kuyuə komə əsuə bəbə bákpo lə kaso nya Onanto ditə mə əsuəale fe bakpoe ba laata seka. ⁴ Bátəyi mə bənkə, bambiansə afanto nye seefa nye kuyi saa enso betidi ba Onanto dímentəkə mə leba lə mə nto. ⁵ Bəta bekpese bamə kusu bə bate betidi bamə ohiā itə afa ano, fəe banlo mə. Lə bata utidi, yeefi fe kanyi ka fuunyə lə okpoe ata utidi seka. ⁶ Lə afa ano nyamfo nti, bəbəbe ukpe bə beekpe, fəe bembunýə wə beekpe. Boola bə beekpe, fəe ukpe ebutsyetsyi udu lə mə oflo.

⁷ Bekpese bamə eto ditsyabi te fe batəmli ba léto akpatsya itə lema bəkpə. Béti mə akpakra nnya lele sika sia eto akankpakra lə mə esi. Nya mə ənəmi lele betidi eto ənəmi. ⁸ Mə disí eto sewóni ekulə fe besio eto sele, nya mə anyi lele tsyata eto ale. ⁹ Nya béfi asa ətsyuə nnya nte fe bitu eto awu nnya leeti ləkəsibi bákpe. Kudu ko nle bəbə ketsyi lə mə mbamba əsuə ale nkeke bə batəmíni ləənə kə bə batəmíni nle bunə bantónko lə lema. ¹⁰ Bekpese bamfo kə kəkə ku kabə bə laata fe okpoe eto ale, nya bankpe əsuəale lə mə kəkə əsuə bofo bufi keyifo utidi lesafimfi itə afa ano. ¹¹ Bakpé Oka wə nle seka budi lə mə əsuə. Wə ni otónkpe wə nsi lə ukpe eto dibíə eto kənyə mfó. Wə diyə ni Abadon lə Sihibri əsuə. Nya lə Sigríki əsuə, Apolion eto kaso ni nwə laabiasə asa.

¹² Kanyinyənyə kplə tute ébubə káfe. Nyamfo eto kamaa, nnuə bamba si bəle bubə.

¹³ Nya kama, nya Onanto eto otónkpe kuande difə wə kakpatsyaku. Nya mínə se okəe utsyuə ləbə utsyi lə sika sia eto Disumuyo eto leba nə nýə lə Onanto eto ənəmi eto akpə ana nyamə əsuə. ¹⁴ Okəe əmə átəyi Onanto eto otónkpe kuande əmə nkə, “Benyanki batónkpe ena ba bákke bətsyə lə Ketukplə Frate oflo!” ¹⁵ Mfo báyanli batónkpe ena bamə. Báló mə bətsyə nya bəmuə əsuə itə lebombosəo nəmə, diyi nənə, kofa komə ku lele nəmə bəmuə əsuə bətsyə lə balo kawunsíə eto betidi kenke eto lekpa tsyafə.

¹⁶ Bátəyi mə bə bamamanyə ba nsi lə batəmli dimuə əsuə bənyə itə lema bəkpə eto utu. Beyifo awo alofa ənuə. ¹⁷ Nya lə ənətətə eto kələkəkate eto bunýə əsuəə, nnyə batəmli bamə ku mba nsi lə mə

əsuə. Bakpe ləkəsibi eto bitu eti awu nya nle buyənde fe ute eto ləsebi seka ku safir eto leba eto diyəndəbi ku ətsyuə ləse fe dikusemfə eto kasiakə seka. Batəmli bamə eto esi eyifo fe tsyata eto disí seka, nya ute kuyuə ku ute ku etenli eto aba nle bəbə ketsyiko lə mə nnyə. ¹⁸ Nya kanyinyənyə eto akpa ətsyə nyamfo, ini ute, kuyuə ku ute eto leba nə ditsyi lə batəmli bamfo eto nnyə lelo kawunsíə eto betidi eto lekpa tsyafə kenke. ¹⁹ Batəmli eto əsuəale nyamfo ábə itsyi lə mə nnyə ku mə kəkə əsuə. Nya mə kəkə eyifo fe bawa ku esi nnya beefi keyifo betidi asafimfi.

²⁰ Betidi fəfə ba kenke dímenkpe eyə lə kanyi kamə əsuəə, ménsinkle lə asa nnya mə kosate difi ani bəyifo eto busumu kama. Bénsinkli lə awəno bua, sika sia ku sika flubia, bitu sia, abambi ku eyi nnya bəwəe, nnya ləənnýə, laanyə nye laanno eto busumu kama. ²¹ Bántsyi bawuninsə lə mə betidilolo, asabətəkano, səsənədi ku mə kuyu əsuə.

10

Onanto Eto Otónkpe Lə Kukue Kəke Kutsyuə.

¹ Nnya kamaa, nnyə Onanto eto otónkpe kplə utsyuə wə leyifə utsyi kato úbə kaso. Okpə lə difule əsuə nya koləsensə letsyil-ama wə lə disí. Wə ənəmi lə buyənde fe kofe seka nya wə akpa nte fe ute eto ala nnya nýə kaso. ² Olə kukue kəke kutsyuə ko básini lə kóni. Úfi wə kodianikpa útəkə lə lekpo əsuə, nya úfi wə kəmənikpa útəkə lə kaso əsuə. ³ Mfo nya óto okəe bembembe fe tsyata seka. Nya se ofā nkoo, bánə bukumi sekuanse eto okue kato. ⁴ Lefe nə mínə bukumi bomfoo, nla lə nwóni asa nnya mínə ntsyə. Fəe nno okəe utsyuə wə ləbə utsyi kato ləteyi nkə, “Ti akulasa nnya bukumi sekuanse siamə ləteyi ətsyə, manwóni nnya ətsyə.”

⁵ Ete mínýə Onanto eto otónkpe wə nýə lə kaso ku lekpo əsuə lébesə wə kodiani kato. ⁶ Nya óka ntamu lə Onanto wə nsi nkpə lefe saa, wə diyifo kato ku nnya nkpe kaso mfo ku asa nnya nkpe lə ke, lekpo ku asa nnya nkpe lə ni eto diyə əsuə óteyi nkə, “Lefe biasəbiasə saa ensibə. ⁷ Nya lə otónkpe kuansele əmə efe wə kakpatsyaku koo, ete Onanto eto ketsyue kulakula ka bəbe lətsya bəta wə bənyələkətidi ba ni wə beyifoyifo ebubə itə.”

⁸ Lə nnya kamaa, okəe wə ditsyi kato didinko mə etiki esi óteyi mə nkə, “Su afo kukue kəke ko básini bətsyə nkpe lə Onanto eto otónkpe wə nýə lə lekpo ku kaso əsuə eto kóni.”

⁹ Mfó nya mínúə otónkpe əmə oflo nya mínteyi wə minkə ufi kukue kəke kome utə

mɛ. Ɔteyi mɛ nkɛ, “Fo lɛ ayimi ko. Kooke kalo lɛ fɛ kafo, fɛɛ lɛ kɛnyɛ kooke kamini fe bablo seka.”

¹⁰ Mmfo kukue keke komɔ lɛ wɛ koni, nya miyimi ko, nya koke kamuni fe bablo lɛ mɔ kɛnyɛ. Fɛɛ lefe nɛ mimmimi ko minlosɔɔ, koke kalo lɛ mɔ kafo kɛmia. ¹¹ Lɛ nnya kamaa, ɔtonkpe ɛmɔ ɔteyi mɛ nkɛ, “Ele bɛ esi abe Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɔ letsya ɔtɛ ese kpɛ, betidi kpɛ, bele bele ku baka kpɛ.”

11

Onanto Ɔtɛ Bɔnyɛlɛkɛtidi Inuɛ Ɔsuɔale.

¹ Nyamfo eto kamaa, Onanto ɛfi uyi wɛ lele nɔwɛ beefi kesusu asa utɛ mɛ. Nya ɔteyi mɛ nkɛ, “Su esusu mɔ kedikɛtɛko ku leba nɛ ɔsuɔ bɛtɛtɛ kedi ku lɛ akla betidi ba nɛ busumu lɛ kedikɛtɛko mfɔ. ² Fɛɛ mensusu diyo nɛmɔ eto lekpaɛ, itsyise befi mfo bɛtɛ mba lenni Yudafɔ. Mɛ lɛbɛ botaka kɛnyɛ lɛ umɔ kɛnkɛ ɛmɔ ɔsuɔ itɛ afa fosi ana afa ɛnuɔ. ³ Moosyese mɔ badansie inuɛ ba looke lɛ nkumfia ɔsuɔ babɛ mɔ Ditiki Sɛɛ nɛmɔ letsya itɛ eyi kɔkpi alofa ɛnuɔ awosi akua (1,260) nyamfɔ.”

⁴ Bɔnyɛlɛkɛtidi inuɛ bamfo ni nnuɛbi eto eyi ɛnuɔ ku kakandiyi inuɛ nnya nyɔ lɛ kawunsie eto Onamute eto ɛnɛmi nɛ. ⁵ Lɛ utsyuɔ ala nkɛ weeyifo mɔ kabuaa, ute aabɔ ketsyi lɛ mɔ nnyɛ katsylɔsɔ mɔ. Nyaso utidi wɛ ke laala nkɛ weeyifo mɔ kabuaa, kusu komfo ɔsuɔ bɔoyɛ balo wɛ nɛ. ⁶ Bakpe ɔsuɔale baafɔ ɔsɔmi kusu buti bɛ woanni lefe nɛ banle Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɔ letsya bobɛ. Bakpe ɔsuɔale tsya lɛ etubiɛ kɛnkɛ ɔsuɔ nya bootɛ bɛ ntu bomɔ fiani kɔtɔ. Bakpe ɔsuɔale tsya bɛ kanyinyɛnyɛ ate ate bɛ lɛ kawunsie kɛnkɛ ɔsuɔ lɛ lefe nɛ kee baala ɔsuɔ.

⁷ Lefe nɛ ke babɛ Onanto eto Ditiki Sɛɛ nɛmɔ letsya balosɔɔ, ubutubuki kplɛ wɛ lebo utsyi lɛ dikpɛmbiɛ kplɛ nɛmɔ ubɔɔ, ebokpɔnkɔ mɔ utɛkɛ mɔ kato olo mɔ. ⁸ Mɔ ɔsuɔ eto sinɛ kɛnkɛ siamɔ ebolabelɛ obia lɛ umɛnkplɛ ɛmɔ bɛtɛkɛ diye kulakula bɛ Egipte nye Sodom eto obia. Mfo bɔsɔ mɔ Onamute lɛ uyikabie ɔsuɔ nɛ. ⁹ Lɛ eyi ɔtsyɔ ku kutsyɔ ɔsuɔ, betidi ebutsyi ese saa ese, nɛ saa nɛ, bele tɛyitɛyi saa beletɛyitɛyi ku kawunsie eto betidi ba tɛ bɛbɛ babe mɔ bakɔ nya bɛmbɔtɔnɔ bɛ bebikɛ mɔ. ¹⁰ Nya kaawunsie eto betidi ebunyɛ disuɔyɔ lɛ betidi inuɛ bamfo eto ukpe eso. Booto keyudu, bɛtɛ bɛtsyuɔ asa, itsyise Onanto eto bɔnyɛlɛkɛtidi inuɛ bamfo ekpe esoo, lɛ kanyi kpɛ ka bɛnɛ baboko betidi ɔsuɔ eso.

¹¹ Lɛ eyi ɔtsyɔ ku kutsyɔ kama, ufiebi wɛ lɛtɛ nkɛ ditsyi Onanto ɔflɔ ɛbɛ ɔdufɛ lɛ

mɔ nya bɛtɛkɛ bɔnyɛ bɛbɛ nkɛ! Sikpi ɛnuɔ mba kɛnkɛ dinya mɔ tinti. ¹² Nnya kamaa, bɔnyɛlɛkɛtidi inuɛ bamɔ ɔnɔ ɔkɔɛ utsyuɔ wɛ lebo utsyi kato wɛ letɛyi mɔ nkɛ, “Bibɛ kato mfo!” Kase mɔ balo nyɔ banle mɔ bobɛ, bɛdufɛ lɛ lesɔmiloku ɔsuɔ nya ditsyi mɔ disuko kato.

¹³ Lɛ lefe nɛmfɔ ɔsuɔ tututuu, kasɔ ɛtinkɛ kekɛleke nya umɔ eto lekpafofile lɛba lɛkɔ kasɔ muɛmuɛmuɛ, nya betidi akpi akuanse dikpe. Sikpi ɛnuɔ betidi fɛfɛ bamɔ nya bɛtɛsɔ Onanto wɛ nkpe kato eto diye!

¹⁴ Kanyinyɛnyɛ nuɔfɛ ɛbubɛkafe, fɛɛ kɛtsyɔfɛ teke kama ele bubɛ kitikpo.

Bɛfɛ Kakpatsyaku Kuansele.

¹⁵ Lɛ nnya kamaa, Onanto eto ɔtonkpe kuansele ɛfɛ wɛ kakpatsyaku, nya minɔ kɔkɔɛ bɛmbɛmbe lɛ kato ka nɛ bɔteyi nkɛ, “Kawunsie kamfo eto sekakedikɔ ɔfiani Boanto Onanto ku Wɛ Nwɛ Bɔkpo Ɔhile Bɔtsyɔ eto kale, nya wuudi seka idu manlo isu manlo!” ¹⁶ Mfɔ ɛmɔ nya beninɔ fosi ɛnuɔ ena ba nsi lɛ Onanto eto ɛnɛmi lɛ mɔ akankpɔmɛ ɔsuɔ lɛkɔ kasɔ bɛfusuɔ ɛnɛmi nya bɛtɛsɔ Onanto ¹⁷ banle bɔteyi bɛnkɛ, “Bonamute wɛ ni ɔsuɔalenya kɛnkɛ, wɛ nkpe nya ɔkɛ!

Boaso fɛ ani,

itsyise ɛfi fɛ ɔsuɔale kplɛ nyamɔ nya fɛtsyiko seka budi.

¹⁸ Kafɔ ɔnyɛ betidi ba dimamfo fɛ bɔnɔ.

Lefe nɛ ele bɛ lɛkɛ fɛ leblɔfi ate eboyo. Lefe nɛ ele bɛ bakpɔnkɔ bekpenkpe lekpo eboyo.

Lefe nɛmɔ eboyo bɛ lɛ afo fɛ bɔnyɛlɛkɛtidi ba ni fɛ bɛyifoyifo, bamɔ kayɔ sɛɛ, ku fɛ betidi kɛnkɛ ba nkpe dibu itɛ fɛ, bakplɛnyɔ ku betidi wuɛwue ta kɛnkɛ. Nya lefe eboyo bɛ lɛ atsylɔsɔ betidi bua ba lɛlo fɛ betidi lɛ kawunsie.”

¹⁹ Bɔsini Onanto eto kedikɛtɛko kɛnkɛ ka kato, nya minya kɛnyekɛleke eto lelaka nɛmɔ mfɔ. Nya difule lɛto ɔsi dinya ute ku kudu kplɛ. Kato ɛkumi nya kasɔ ditinkɛ nya etubankli kplɛ kpɛ lɛlo.

12

Usio Ku Kola Komɔ.

¹ Mfo nya ayanisa ɔtsyɔmɔ dilɛkɛ ɔsuɔ ɛtɛ lɛ difule ɔsuɔ. Usio utsyuɔ wɛ nkpe awu nnya nte fe kofɛ seka, dilɛkɛ ɔsuɔ ɔtɛ. Ɔmankli kofande uinyɔ nya lekankpakpa nɛ befi lefo befandebi binuɔ bɛyifo nti wɛ lɛ disi. ² Usio ɛmɔ lɛ kafo. Kafɔ kama lɛ wɛ bunɔ, nya se kafo nɛ wɛ bunɔ esoo, ɔkafa bɛmbɛmbe. ³ Ekpinsa bamba esi ebɔ lɛ difule bio! Owa kplɛ wɛ nkpe sikpi, lɛsɛ, nkpe esi akuanse ku akpɛ lefosi, nya

wə disi saa ntsyi lekankprakpa tsya ləbo. ⁴Úfi wə uke únə befandebi eto lekpa tsyəfə utsyiko difule nəmə əsua kato ókpo lə kaso əsua. Nnya kamaa, ótaka únəyə lə usio əmə eto sətə nkə lə ole ubi əmə koo, lə umuə wə ómini. ⁵Nya usio əmə léle osaibi, wə luudi seka lə kawunsia kenke əsua, ku situ eto oka eto uyi. Fəe Onanto eto Lewóno étsyi ubi əmə údunko mlə úsuko Onanto ku wə lekankpome nəmə óflo. ⁶Usio əmə étsyetsyi úsu mfim nti kaka Onanto ləlo kəsiəkə utsyə wə, kaka bóole wə ola itə eyi kəkpi kóni eyi alofa ənuə eyi fosiakua (1,260).

⁷Mfo nya lema díbə lə kato. Nya Onanto eto ótənkpe ninə kenke wə baakpo Mikael letənkə Onanto eto batənkpe bətaka lema lə owa kplə ku wə batənkpe bamə əsua nya batsyaka lema. ⁸Bətəkə owa kplə ku wə batənkpe bamə kato, nya bénsitə wə ku wə batənkpe bamə kusu bə bəsiə lə kato mfó bio. ⁹Bála owa kplə əmə bələkə lə kato mfó. Wə ní owa koko kplə əmə baakpo olo əmə nye Obonsam nē, wə ləwə kawunsia kenke okpe nē. Nya bála wə ku wə batənkpe kenke bətsyese kaso mfo.

¹⁰Nyamfo eto kamaa, nya mínó ókəe kplə utsyua lə kato nle bətəyi nkə, “Mómóó, Onanto eto bəfokətə utidi ebubə! Onanto eto əsuəale ku sekadidi ebubə. Wuuləkə wə Nwə Onanto Lékpə Ohile Utsyə eto əsuəale ete.

Itsyise bələkə nwə díkala bə bayimi kənyə ketsyē ku kakómi kətə Onanto bəto bəkpe itsyi kato.

¹¹Bətəkə wə kato ɛyē lə
Lesamubi nəmə eto koto
ku ónukualetiki nnya əsua bəbe let-
sya.

Itsyise bətóno faa bə bookpe
nya bəfi mənkpə bətə fe keditətə seka.

¹²Nyaso binyə disuəyua
mimba nkpe kato mfo!

Fəe mətət kaso ku lekpo mbóbəe!
Itsyise Obonsam áyifə úbə mē óflo ku
leblófi.
Itsyise uyi nkə lefe səkə hā díbu itə
wə.”

¹³Se owa kplə əmə dínyə utsyə lekpo nkə bála wə bəto bəkpe lə kaso mfóó, óti usio wə léle osaibi əmə kama. ¹⁴Nya bəfi kəlikpo eto mbaba kplə nuə bətə wə lə ufunini usu kaka wóke lə mfiminti kaka bóole wə ola itə alé ətsyə ku kutsyə bə lə óbo ofe lə owa kplə əmə eto ani.

¹⁵Lə nnya kamaa, owa kplə əmə ala ntu kpenkpenkpe ntsyua bə lə bóbódi fe ketu kplə busu butsyi usio əmə budunko. ¹⁶Fəe kaso áfo kətə usio əmə nya kéminkli kənyə kámini ntu bəe kenke owa kplə əmə léla. ¹⁷Ete owa kplə əmə dínyə óblo kekkeke

ókpe usio əmə, nya údu úsu nkə weesu ókponko usio əmə eto beflufu ba díbu ba leetsyue Onanto eto etiki koto nya báfo ónukuale wə bələkə bate mə lə Yesu əsua báno. ¹⁸Nya owa kplə əmə dínyə lə lekpo kənyə mfó.

13

Yohanes Ənyə Bebutubuki Bua Inua.

¹Nyamfo eto kamaa, nnya ubutubuki utsyua nle bəbó ketsyi lekpo kəmiə. Okpe esi akuanse ku aakpə lefosi. Ləkpe saa tsyi lekankprakpa. Nya bəwóni mbusiotiki nnya nýə lə Onanto əsua bətəkə lə wə disi saa əsua. ²Ubutubuki əmə ale okpləle, nya wə akpa te fe ukiti eto ale, nya wə kənyə te fe tsyata eto kale. Owa kplə əmə éfi wə kosate eto əsuəale, wə lekankpome ku wə sekadidi eto əsuəale kplə nyamə útə ubuki əmfo. ³Ubutubuki əmə eto disi loni te fenka léfo dikpembabe kekkeke ditsyua, fəe lefabe nəmə ébukpe. Nyamfo éyifo kawunsia eto betidi kenke naa, nya bətəkəko ubutubuki əmə kama. ⁴Betidi ésumu owa kplə əmə, itsyise kúfi ko əsuəale kútə ubutubuki əmfo. Bémusu ubuki əmə bətəyi bənkə, “Owoe nte fe ubutubuki əmfo? Nya owoe lofo wə bəkponko?”

⁵Bətə ubutubuki əmə əsuəale údi emu-
tiki nya lə Onanto əsua, nya díte únəyə
əsuəale itə afa fosi ana afa ənuə. ⁶Útsyiko
Onanto eto diye, wə kəsiəkə ku betidi ba
kenke nsi lə wə óflo kato bukudi. ⁷Bətə wə
kusu bə ókponko Onanto eto betidi lə utəkə
mə kato, nya besi bətə wə əsuəale lə ese
saa ese, betidi saa betidi, bele saa bele ku
kafo saa kafo əsua. ⁸Nya betidi ba kenke
nsi lə kaso mfo ebusumu wə enso betidi
ba hā eto aye bəwóni fe bəyifo kawunsia
bəkpe lə nkpə eto kukue ko ni Lesamubi
nə bálo eto bale.

⁹Nwə ato nkpe, lə óno.

¹⁰Utidi wə ele bə bəmuə,
boomuə wə.

Nya nwə tsya ele bə balo ku lesiabi tsyaa,
ele bə balo wə nko.

Nyamfo esoo, mi Onanto eto betidi, ele bə
biñyə kekkeke lə kanyinyənyə əsua nya lə
bidi ónukuale bitə wə.

¹¹Mfo minsi minýə ubutubuki bua
bamba wə ləbo utsyi kaso. Ukə aakpə ənuə
lə disi fe lekposubi eto ale, fəe údi etiki fe
owa kplə əmə seka. ¹²Ófo əsuəale kplə
nnya nkpe wə utsyiko lə utute əmə óflo,
nya úyifo nnya keyifo lə wə ənəmi. Útə
nkə betidi ba nsi kaso mfo ku ke betidi
kenke lə besumu ubutubuki bua tute əmə
wə bətəkə dikpembabe kekkeke fe díkəkpə.
¹³Ubutubuki nuəfə əmfo éyifo ayanisa

kplē. Útē ute kulaa tsya ábō utsyi kato úbā kaso lā betidi ba kenke eto ənāmi.

¹⁴ Ƴwē betidi ba kenke nsi lā kaso lā ayanisa nnya bātē wā kusu bā uyifo lā ubutubuki tute eto ənāmi eso. Ubuki əmā áteyi kawunsia eto betidi nkā bato ubutubuki bua wā eto disi bātākā lefabe ku lesiabi fē əkē nkpā eto ditsyābi lā befi bakpē wā dibu. ¹⁵ Bātē bā ubutubuki bua nuəfā əmā nkpē əsuəle mfōo, wōnō nkpā okpō lā ubukitonto tute əmā əsuə bā lā ofo etiki budi nya lā utā lā balo betidi ba kenke lembusumu wā.

¹⁶ Ubutubuki əmā ətā nkā bātākā betidi ba kenke, betidi wuēwue ku beninā, batabinyə ku bakombo, ndomufō ku mba nsi lā mē əsuə əsuə leba lā mē kodiani lee lā mē nto. ¹⁷ Kuutsyūə saa embofo lesa bote lee oya lā bəntākā wā leba nəmfo, ini ubutubuki bua əmā eto diye nye leklabi nā nya itā wā diye.

¹⁸ Ditiki nəmfo ato itā kobetete. Utsyūə saa wā laano asa kaso bu ubutubuki bua eto leklabi nəmfo obe. Itsyise leklambi nəmfo ŋyā ditā utidi eto diye. Ni leklabi ni alofa akua awosi akua akua (666).

14

Yohanes Ƴnyā Lesamubi Ku Wā Betidi.

¹ Nyamfo eto kamaa, nnyā Lesamubi nəmā se dinyā lā Sion eto kōtini əsuə. Nnyā betidi akpi kolofa awosi ana ana (144,000) ba eto nto bawoni wā diye ku wā Antō əmā eto diye bātākā, nya bəŋyā wā lā akō. ² Ete mīnō əkōə utsyūə wā ditsyi kato fē ntu bō nle boto lā ketsyue kplē nye ofamfa seka bembembe. Əkōə wā mīnō esi ole fē betidi nle kasanku bōsō. ³ Betidi akpi kolofa awosi ana ana bamā ŋyā lā lekankpome nəmā oflō, asa ana nya nsi nkpā ku beninā bamā. Bale kusē fōfō ko mē hā lekase busā. Lā betidi kenke ntii, mē hā ni mba dinyā bofo nē. ⁴ Mē ni basani ba lele mē əsuə kenke betsyiko lā sēsōnōdi əsuə. Mē ni mba ditākōko Lesamubi nəmā kaka ke lentō. Mē disi bāfo kayo nē lā betidi nti nya mē ni betidi tute ba befi bātē Onanto ku Lesamubi nəmā nē. ⁵ Banteyi tō sidia bənyā, nya bənyā tō kabua saa lā mē əsuə bənyā.

Yohanes Ƴnyā Kato Eto Batōnkpe Itsyā Batsyūə.

⁶ Nyamfo eto kamaa, nnyā Onanto eto ətōnkpē bamba utsyūə wā nle bufunini kabe kato fanlofanlo ku nkpā manlo eto Ditiki Sē nəmā itā betidi ba nkpe kaso eto lekpaqe saa, ese saa, bele saa ku nso saa nso. ⁷ Ófā óteyi nkā, “Bibu Onanto lā betesē wā seklpē siamā! Itsyise lefe éboyo bā okponko kawunsia kenke lekpo.

Bisumu wāə diyifo kato ku kaso, lekpo ku ntu bō laayifā saa eto okle!”

⁸ Onato eto ətōnkpē nuəfā ətākōko utute nya onle bōteyi nkā, “Oba o-o! Babilonia wā lefo diye əmā aba sitinti! Útā betidi kenke bā díkpē nte eyē lā mē sēsōnōdidi eto lehua əsuə əkpā nte fē bunā bənā mu bəkpā!”

⁹ Onanto eto ətōnkpē tsyēfā ətākōko betute inuə kama nya onle bofa bembembe katēyi nkā, “Utsyūə saa ke lusumu ubutubuki əmā ku wā awesa nyamā nya utā bātākā leba lā wā kato nye lā wē kōni, ¹⁰ ebunā Onanto eto leblōfi ku wā lefonyi kekkeke nēmā fē nte bō nkpe ale lekōbetō nā bēfi bākpō lā wā leblōfi əsuə! Boofi ute ku ute eto leba bātākā mba diyifo nyamfo bənyā kanyi lā Onanto eto batōnkpē kenke ku Lesamubi nəmā eto ənāmi. ¹¹ Ute wā nle mē botōnsā eto kuyūə kō nle bābō ketsyi lā kanyinyənyā kame əsuə ebukabe kato idu manlo isu manlo. Nya lefe saa, katēye ku kakōmii, betidi ba dīsumu ubutubuki əmā ku wē awesa ku mba əsuə wā diye eto leba ntākā embōke diyūə kulefe.

¹² “Nyamfo lē bote nkā mba ni Onanto eto betidi nya beetsyue Onanto eto etiki koto nya bāfo Yesu bano, ŋyā kekkeke lā mē kanyinyənyā əsuə.”

¹³ Nya mīnō əkōə utsyūə kato onle bōteyi nkā, “Wōni nyamfo ətsyā bā idu mōmō entō, bākpō betidi ba diyifo bani ku Bonamute fē bēkpē atsyō!” Nya Lewōnō nēmā léfo lā nnya əsuə nkā, “Ee, bootsyā onwē lā mē nyifo əsuə. Nya boonyā mē kayofofō.”

Kawunsia Eto Bekuenke Eto Lefodife Eboyo.

¹⁴ Nya kamaa, nnyā əsōmiloku flubia ətsyūə, nnya əsuə lele utidi eto ditsyābi nsi. Úti sika eto lekankpakpa lā disi nya onle seykpēbe sia nkpe kōbe lā kōni. ¹⁵ Mfō nya ətōnkpē bamba utsyūə lēbō utysi lā Disumuyo nēmā kafo nya ófā bembembe ótsyese nwā nsi lā əsōmiloku nyamā əsuə óteyi nkā, “Bike biamā lefodife éboyo, nyaso fi fē seykpēbe lā afodi bidike biamā itsyise kaso eto bidike bi-amā eboyo lefodife!” ¹⁶ Nya nwā nsi lā lesōmiloku nēmā əsuə lewunya wā seykpēbe siamā ofia nya ófodi kawunsie eto bekuenke biamā kenke.

¹⁷ Nnya kama, nnyā Onanto eto ətōnkpē bamba wā lēbō utysi Onanto eto kedikētākō, nya wā tsya nle seykpēbe sia nkpe kōbe.

¹⁸ Nya Onanto eto ətōnkpē bamba tsya wā nsi lā ute eto kēnye, lēbō utysi kedikētākō eto leba mfō úbā. Ətōnkpē əmfo áfā ku əkōə bembembe óteyi ətōnkpē

wə nle səyikpəbe nkə, “Fi fə səyikpəbe sia nkpe kobe lə ale nte eto eyibibi nnya nkpe lə kawunsiə eto okpo əmə kafo, itsyise eyibibi nyamə ebobe itə bələ.”

¹⁹ Nyaso Onanto eto otənkpe əmə awunya wə səyikpəbe siamə ofia nya olə ebibi nyamə lə kawunsiə kenke okpo lə kaka bəkə eyibibi eto ntu kakpo ka ni Onanto eto lebləfi kplə nəmə əsuə. ²⁰ Nya bəkə eyibibi nyamə lə kaka əsuə beeke eyibibi eto ntu kakpo əmə lə uməmflo, nya koto ləbo kəbodi fe esunkpo lofa ənu sōō lə dikuləbi əsuə nya kotsyo tsya fe akpa ano.

15

Onanto Eto Batənkpe Bətsyuə İna Kanyinyənyə Fəfə Báboko.

¹ Nyamfo eto kamaa, nsi nnyə ənyəsa kplə bamba kato nnya diyifo ənyəsa nnya ləkə ale. Nnyə Onanto eto batənkpe ekuanse ba ləkəbe kanyinyənyə akuanse fəfə banle, itsyise nnya diləkə Onanto eto lebləfi fəfə éte nē.

² Nya minyə lesa nə nte fe ahuhəe eto lekpo nnya letsyaka ku nte wə ləse hee. Nnyə betidi ba tsya diləkə ubutubuki bua əmə ku wə asawenwe nyamə ku nwə eto diyee, aklansa diləkə éte. Bənyə lə ahuhəe eto lekpo nəmə nya banle kasanku ka Onanto dītə mə. ³ Nya banle Moses, Onanto eto uyifoyifo ku Lesamubi nəmə eto kusə busə katəyi bənkə,

“Bonamute Onanto, Əsuəalenyə Kenke, ntsyə fə eyifosa ləmə iyifo yanii mmə!

Əse nnya kenke eto Oka,
nya fə asayifoyifo ləflo nya fə etiki diyifo onukuale.

⁴ Owəe lofo buñyə fə lə ənəmi nya wəmbote fə sikipi, O Bonamute,
nya wembufi atəsə utə fə dinye?

İtsyise fə hā diyifo kənke,
nya kawunsiə eto betidi kenke luubə bətə fə dibu.

İtsyise bələkə fə asase yifoyifo bate utsyuə saa ənyə.”

⁵ Lə nyamfo eto kamaa, nnyə se Kedikətəkə lə kato ku kaka ni Kakenkəkə Kenke lə mfō lesini nte. ⁶ Nya Onanto eto batənkpe ekuanse ba nle kanyinyənyə akuanse nyamə ləbo bətsyi lə Disumuyo nəmə. Bakpe awu flubia nya nle buyənde nya bəfi sika sia eto kekue bəklə mə akəsi.

⁷ Mfo nya asa ana nyamə nsi nkpe eto onni dīfi sika sia eto ekplibi akuanse nnya diyi ku Onanto wə nsi nkpe manlo manlo eto lebləfi utə batənkpe ekuanse bamə. ⁸ Nya kuyə ko ləbo kutsyi lə Onanto eto diyənde ku əsuəale nyamə diyi Disumuyo nəmə kenke, nya kuutsyuə saa mamfo Disumuyo nəmə budufə ese lefe nə efimbi akuanse

nya batənkpe ekuanse bamə ləbokodibə éfe.

16

Bawuninsə Onanto Eto Lebləfi Eto Ekpe Ekuanse Nyamə Bəkpə Lə Kawunsiə.

¹ Mfō minə okəe bembembe utsyuə ləbo utsyi Disumuyo nle batənkpe ekuanse bamə nle bətəyi nkə, “Bisu bəwuninsə Onanto eto lebləfi eto ekpe ekuanse nyamə bəkpə lə kawunsiə əsuə!”

² Onanto eto otənkpe tute əmə esu əwuninsə wə okpe əmə okpo lə kawunsiə əsuə. Nyamfo ətə bə afabe nya nkpe kənye ale, leefi, abo ekpo lə mba ubutubuki əmə eto leba ntəkə ku mba disumu wə awenwesa.

³ Nya otənkpe nuəfə ləwuninsə wə okpe okpo lə lekpo əsuə, nya ntu bomə letsyi bəwuninsə bofiani fe betidi kpenkpe eto koto seka, itə bə asa nnya nkpe nkpe lə lekpo nəmə kenke ekpe.

⁴ Nya otənkpe tsyəfə ləwuninsə wə okpe okpo lə ntu ku etubii kenke əsuə nya nyamble ləfiani koto. ⁵ Mfo minə se otənkpe wə laabe ntu lətsyi nkə,
“O okənkenyə, fə nsi nkpe idu taa kokolefe ke,

fə akpokponkpo kenke aayə lə kusu tsyontsyə əsuə lo!

⁶ Betidi bamfo akpo fə betidi ku fə bənyələkətidi eto koto kaso.

Nyaso fətə mə koto fə bənə nē.

Kotonənə komfo ənyə kutə mə tinti!”

⁷ Mfo minə okəe ləbo utsyi Onanto eto kedikətəkə eto leba əsuə nle bətəyi nkə, “Bonamute Onanto, Əsuəalenyə Kenke! Fə lekpokponkpo yə lə kotsyontsyosu ku lə onukuale əsuə.”

⁸ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto otənkpe nale əwuninsə nnya nkpe lə wə okpe əsuə okpo lə kofe eto ənəmi əsuə nya Onanto dītə ko əsuəale nkə otənsə betidi ku ko utefofo. ⁹ Ute eto əsuəale átənsə mə nya bəkudi Onanto eto diyə. Onanto kpé əsuəale lə kanyi kamfo əsuə, fəe bāni bə bəmbotsyi bawuninsə lə mə abua əsuə batəse wə səkplə.

¹⁰ Otənkpe nōnde əmə əwuninsə nnya nkpe lə wə okpe mə əsuə okpo lə ubutubuki bua əmə eto lekankpome əsuə. Kale ko ləna lə ubutubuki əmə eto sekakediko kenke nya betidi ləyimi anyi lə kanyi ka banle bunyə eso. ¹¹ Nya betidi bamə dikudi Onanto wə nkpe kato lə kanyi ka banle bunyə lə afabe nyamə eso. Tsyaa, bāni bə bəmbotsyi bawuninsə lə mə abua əsuə.

¹² Nyamfo eto kamaa, Onanto eto otənkpe kuandə əmə əwuninsə asa nnya nkpe lə wə okpe əsuə okpo lə Ketukplə

Frate əsua. Ketu kamə ákpi kətə baka ba ditsyi kofekatokə kusu lə baye bafe. ¹³ Mfó nya mínýə awóno bua ətsýə nnya nte fe asasa ləbo itsyi lə owa kplə əmə, ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyéləkətidi əmə eto nnyə.

¹⁴ Beyifo awóno bua nnya leeyifo ayanisa. Awóno bua etsýə nyamfo leesu kakpadi kawunsia eto baka kako itə lema bəkpə lə Boanto Onato, Əsuəalenyə Kenke əmə, eto Diyi Kplə nəmə əsua.

¹⁵ “Bəno! Muubə fe uyu seka! Disuəyuə itə nwə luutəkə əmə nya umuə əsua utsýə ku wə awu bikelele wəmbəyə leyaleya okpe wə əsua kofani lə betidi nti.”

¹⁶ Mfó nya awóno bua nyamə lékpa baka bamə bətsýə lə kaka baakpə Armagedon lə Hebrí eto sele əsua.

¹⁷ Nya Onanto eto otənkpe kuansele əmə lewuninsə nya nkpe lə wə okpe əmə kafo okpə lə difule əsua. Ete okəe kplə utsýə ləbo utsyi lə lekankpəmə nə nte lə Disumuyo nəmə nle bətəyi nkə, “Elo o-ol!”

¹⁸ Mfó, difule ko ditsyiko osi boto, kafa kəkumi nya kasə ditinkə kekleke. Kasə butinkə kamfo eto okle məmbə tə kənyə idu lə kawunsia eto kasə kətsyikokə.

¹⁹ Umənkplə əmə əba lə akpa ətsýə, nya ese ese eto kəmənkplə léba. Onanto ákloma Babilonia kplə nya utə únə nte utsýiko lə wə lékəbe nəmə kafo wə ləbləfi nəmə eto nte. ²⁰ Nsə bo ntu letsyilama kenke ánya vi, nya atini kenke tsya lénya.

²¹ Etubankli kplə kplə fe nkedibo awosi ano seka áni itsyi kato ibə əblə betidi. Mə dikudi Onanto eyə lə etubankli nyamə eto kənyə ale əmə eso.

17

Onanto Ebunə Osónodi Ninə Kenke Koto.

¹ Mfo batənkpe ekuanse bamə eto oni wə nle kəpə ekuanse dibə otəyi mə nkə, “Bə lə nte fə kase boonə osónodi koto. Uyifo umənkplə wə bato bənyənsə lə ntu bədidodi kəpə oflə. ² Nya kawunsia eto baka laa ləbe ko wə fe kase utsýə leesu osónodi oflə, nya kawunsia eto betidi eto le bua buuyifo te fe kase bəənə nte kekpe seka.”

³ Ləwóno nəmə əsia lə mə əsua nya otənkpe əmə lékpa mə úsu ko mfiminti. Mfó minýə usio utsýə nsi lə ubutubuki sia utsýə wə aye nya bəwóni bətəkə lə ubuki əmə əsua kenke diyifo aka itə Onanto. Ubuki əmə kpe esi akuanse ku akpə lefosi.

⁴ Usio əmə kpe awu nya diyifo tūü asiasia kəkpa akpa nya baləkəsə wə ku sika sia ku aba ku atsyabi nya lefo koya nya onle sika sia eto kəpə lə kəni ko diyi ku asa nnya laano bobə ku asinsa únyə utsýiko lə wə

səsonodidi əsua. ⁵ Bəwóni ləkulaye bətəkə lə wə kato nə eto kasə ni bənkə

Umənkplə Babilonia,

Osónodi kenke eto ambe

ku asa nnya beekisi lə kawunsia eto ambe.

⁶ Nya minýə usio əmə mfo wə dikpə nte ku Onanto eto betidi eto kəto ko únə ku mba bəlo eto kəto itsýise bətəkəko Yesu kama eso. Se minýə wəə, iyifo mə yanii tinti. ⁷ Mfo nya otənkpe əmə letəmə nkə, “Bəso iyifo fə yanii mə? Muuləkə akulasa nya nkpe lə usio əmfə ku ubutubuki esi akuanse ku aakpə lefo wə əsua unsi nte fə. ⁸ Ubutubuki əmfə əbusia nkpə uñýə, fəe unsi. Ola nkə eni lə obə utsyi lə ukpe eto dibia kplə nəmə kafo udu, nya lə bətsýləsə wə. Betidi ba disia lə kawunsia ba eto aye bəwóni bakpə lə nkpə eto kukie fə Onanto diyifo kawunsia, yuuyifo mə naa lə bənyə ubutubuki əmə. Itsýise úsia nkpə uñýə, fə unsiə, nya usi wuubə bio.

⁹ “Nyamfo ahiə itə kobə ku kasónono. Esi akuanse nyamə nýə itə atini akuanse nya əsua usio əmə ləəsia. Beyifo baka ekuanse tsya. ¹⁰ Baka əno bamə əbusia nkpə bənyə, oni si lə lekpəmə, nya ofəfə məmbə tə. Lə ubəə, lefe kliminti hə ete wuusia. ¹¹ Nya ubutubuki wə disia nkpə ibə efe fə unsiə, wə kosate eyifo oka flamləle wə ni ekuanse bamə eto oni wə bantəo kətsýləsəkə.

¹² “Aakpə lefosi nya fənyəə, eyifo baka lefosi ba eto sekadidi fe dimanyo tə. Fəe bootə mə kusu bedi seka itə lebombosəo ləni ku ubutubuki əmə. ¹³ Nsusu bəni ete nkpe baka lefosi bamə, nya boofi mə əsuəale ku mə kənyəbusia bətə ubutubuki əmə. ¹⁴ Bəokpəonko Lesamubi nəmə ku wə betidi ba bəkpadí, ba uləkə, mba léfo wə bəno ntəkəko wə, ebütəkə mə kato, itsýise wə ni banamute eto Onamute, ku baka eto oka.”

¹⁵ Otənkpe əmə tsya atəyi mə nkə, “Ntu bo fənyə bo əsua otəyətə əmə nsi, eyifo ese ese, betidi betidi, nle nle ku bele bele. ¹⁶ Aakpə lefosi nyamə fənyə ku ubutubuki əmə, ebukisi otəyətənyə əmə. Bəolə lesa saa nə nte wə bəfo, usia leyaleya. Bəoyimi wə əsua eto sinə nya bootonə sinə sia dibu ku ute. ¹⁷ Itsýise Onanto éfi nyamfo okpe mə lə utu kəmiə nkə lə beyifo lesa nə wə ala əsua. Nya útə nkə beyifo bəni lə befi mə sekadidi bətə ubutubuki əmə, isu ese lefe nə Onanto eto etiki luubə itə ¹⁸ usio wə fənyə mfo, eyifo umənkplə wə nle seka budi lə kawunsia eto baka əsua.”

18

Yohanes Áno Nkə Bába Babilon.

¹ Lə nyamfo eto kamaa, nńyə Onanto eto ɔ̀tɔ̀nkpe bamba utsyuə wə ditsyi kato ɔ̀nle kasɔ̀ bubə. Okpe əsuəale tinti nya wə diyəndə diyəndə ləkpo lə kawinsia kenke əsuə. ² Ófa bembembe óteyi nkə,

“Óba o-o! Babilon wə léfo diye sitinti nso aba kenke!

Ófiani awɔ̀nɔ̀ bua kenke eto ɔ̀kplɛ eto kabiòkɔ̀.

Mfó nya baklɔ̀bɛ bua saa eto okle ba bendi kenke nsi nɛ.

³ Itsyise kawunsia eto betidi kenke ənə wə nte bo nkpe ale ini nnya wə sɛsɔ̀nɔ̀didi eto lebua dína éboko.

Kawunsia eto baka álabeko wə, nya kawunsia eto mba laasa asi léfiani batabinyə eyɛ lə wə setsyetɔ̀ kekkele siamə əsuə.”

⁴ Nya minsi mínɔ̀ ɔ̀kɔ̀ɛ bamba ditsyi kato nle bɔ̀teyi nkə,

“Mɔ̀ betidi, bɛbɔ̀ lə umə əmə bibə!

Bə lə bɛyɛ wə abua nnya ɔ̀nle buyifo buyifo.

Kase biəmbɔ̀kɛ lekpa ke lə kotonənə ko luubə lə wə betidi əsuə.

⁵ Itsyise wə abua etsyue itəkə lə əsuə itə bə ísu itidi taa kato, nya Onanto laakloma wə esu bua nyamə.

⁶ Biyifo wə fe kase wuntsya díyifo mi eto kenye.

Tisə wə oko sinuə lə nnya úyifo mi eto kenye.

Ləkɔ̀bɛ nə kafo békuti nte bo nkpe ale bətə fə, kuti ni sinuə ətə wə.

⁷ Bitə lə unyə kanyi, lə ɔ̀kɛ lə ləwənlo əsuə fe kase inyə itə, lə wə kolokɔ̀ kekkele ku nkpə mini-mini bo údi əsuə.

Itsyise wəəsia katəyi wə əsuə nkə, ‘Besio eto Oka mini mfo.

Minni ɔ̀kɔ̀sia nya membusia nkewi keku kulefe!’

⁸ Mmə eso bule bo ni kanyinyənyə ebutu wə diyí lɔ̀ni.

Wuudufə lə kanyi ka ni bufi, ukpe ku kukpənsɛ kplɛ əsuə.

Itsyise Bonamute Onanto wə laakponko wə lekpo eyifo əsuəalenyə.

⁹ “Lə kawunsia eto baka ba dídinko wə sɛsɔ̀nɔ̀, nya bédí nkpə ku wə ənyə ute wə nle wə botonsə eto kuyuə ko nle botakaa, boofa bewi nku bətə wə. ¹⁰ Boonyə kəsɛsɛ ke lə sikpe sia dímuə mə lə kanyi ka bənyə ɔ̀nle bunyə esoo, batəyi bənkə, ‘Mbɔ̀bɔ̀ɛ! Mbɔ̀bɔ̀ɛ!

Umənkplɛ Babilonia!

Lebombosɔ̀sɔ̀ lɔ̀ni ete bəfi bənə fə koto mə!’

¹¹ “Mba laasa asi kplɛ ba nkpe lə kasɔ̀ kamə tsya éwi nku bətə wə, ílə mə itə

wə itsyise kuutsyuə saa ensianya fə bike. ¹² Kuutsyuə saa anya mə bike bia ni sika sia ku siflubia, atsyabi ku aba nnya lefo koya, mfiə sia, nkufia ku mfiə bo ləəyəndə, eyi akpa akpa eto kakle ku nnya laanyi fififi, ku asa nnya bəfi atonyi ku eyi nnya lefo koya, bitu ku situnaa ku aba nnya lefo koya bəyifo tsya. ¹³ Nya ɔ̀klo eto bike bamba nsi ni diyikpe nə laanyi fififi baakpo sinamɔ̀n ku asa fififi ate ate nnya beefi keyifo ɔ̀kle. Nuəbi bo laanyi fififi, uyudu ku lifui, nte ku nnuə, bɔ̀blo eto nnamfo ku edisa, batobnku ku banantsyui, batɔ̀mini ku nkenke kplɛ bo leetsyi bike, ndomufɔ̀ ku betidi ba buufi bətə kedi kulaa tsya.

¹⁴ “Mba laasa asi áteyi bənkə, ‘Babilonia! Asa sɛɛ nnya fábebe fətə əsuə, nnya lebo fə lə ani mmə nɛ. Fə setabike ku sisualo tsya ánya, ensiebunyə nnya kulefe.’ ¹⁵ Mba laasa asi ba léfiani batabinyə eyɛ lə biketete əsuə, ebuuyə kəsɛsɛ famfamfa itsyise báte sikpi bə bofo lekpa lə wə kanyi ka əsuə. Boofa nya buwi kamisə ku batəyi bənkə,

¹⁶ ‘Mbɔ̀bɔ̀ɛ! Mbɔ̀bɔ̀ɛ, umənkplɛ wə lefo diye.

Umə wə bálɔ̀kɔ̀sɛ ku mfiə flubia ku nsia eto aflanka,

nya bálɔ̀kɔ̀sɛ wə ku sika sia ku aba ku atsyabi nnya lefo koya ni nwəmfo nɛ.

¹⁷ Fɛɛ lə lebombosɔ̀sɔ̀ lɔ̀ni kama, setabi siamfo kenke áfiani abiabia!’

“Ntu eto efue eto beninə kumba nyɛ kusu lə ntu əsuə, mba laaka ntu eto efue ku mba laasa asi lə ntu eto efue əsuə əkənə bənyə kəsɛsɛ. ¹⁸ Nya báfá ku keku se bənyə umə əmə nle ute bunyə eto kuyuə, nya báteyi bənkə, ‘Umənkplɛ saa mensike tɔ̀ wə lekateko nwə mfo!’ ¹⁹ Mfó bákpa utembu bákpo lə mə esi, bəwi kaminsəku báteyi sitinti bənkə, ‘Mbɔ̀bɔ̀ɛ, mbɔ̀bɔ̀ɛ boətə umə wə lefo diye mfo.

Wə ni umənkplɛ wə efue kplɛ nnya laayɛ lə lekpo əsuə eto basate ləyɛ bakɛ atabi eyɛ lə wə setabike əsuə.

Nya lə lebombosɔ̀sɔ̀ lɔ̀ni əsuə, áfiani uməbaba.

²⁰ O mimba nkpe kato kenke, binyə disuəyua.

Binyə disuəyua mi Onanto eto betidi kenke ku wə bənyələkətidi ku Kristo eto batɔ̀nkpe!

Itsyise Onanto ákponko wə lekpo ólo wə dikpi lə nnya uyifo mi eso!’ ”

²¹ Lə nyamfo eto kamaa, nńyə Onanto eto ɔ̀tɔ̀nkpe wə nkpe ale utsyuə ditsyi kobansə kplɛ kutsyuə nya óto ko ókpe lə lekpo katəyi nkə,

"Mmē ke booto Babilonia eto umənkplē əmə baso lə kaso bembembe, nya bensiembunyə wə bio kulefe nē.
 22 Nya bensiembonə kasanku, katlowe ku nkpatyaku eto koso lə fə kulefe!
 Bensiembunyə ani eto kosi eto uyifoyifo saa lə fə bio.
 Nya bensiembonə əkuə saa eto koso lə fə bio.
 23 Bensiembunyə kakandīe eto buyənde lə fə bio.
 Nya bensiembonə kusiəkpakpa eto ese tsya lə fə.
 Fə mba laasa asi ni bəsuəalenyə kenke lə kawunsiə,
 nya eyē lə fə kasayifoyifo əsuə fawē kawunsiə eto betidi kenke fakpe!
 24 Bənə Babilonia eto umə koto itsyise bənyə Onanto eto bənyeləkətidi ku Onanto eto betidi
 ku mba kenke bālo lə kaso mfo eto koto ko bākpō lə kaso mfo eso!"

19

1 Lə nyamfo eto kamaa, nno kudu kplē ko lele sitiditu kplē eto koso kato ko nlē bōteyi nkə,
 "Atesə itə Onanto!
 Bofokətə, diyənde ku əsuəale eyifo bo Onanto eto ale!
 2 Itsyise woakpō lekpō lə ɔnukuale əsuə,
 kala etiki kələkə lə kusu tsyontsyə əsuə.
 Olo otsyetasio bua wə nlē kawunsiə bobi-asə ku wə sesonodi dikpi.
 Onanto ənə wə koto itsyise olo Onanto eto beyifoyifo."
 3 Nya besi bāfa bāteyi bənkə,
 "Atesə itə Onanto!
 Kuyuə ko nlē bōbō ketsyi lə ute wə létonse umənkplē əmə lē bōbō isu manlo!"
 4 Beninə fosi ənuə ena bamə ku asa nnya nsi nkprə ena nyamə ākpō kaso nya bātesə Onanto wə disia lə wə lekankpome əsuə, nya bāteyi bənkə,
 "Ibə itə nko! Atesə itə Onanto!"

Lesamubi Nəmə Eto Kusiəkpakpa Eto Diyi Se.

5 Ete əkəe utsyuə ləbō útsyi lekankpome nəmə oflo letseyi nkə,
 "Betesə bo Onanto,
 mi wə beyifoyifo,
 ku betidi ba ta, bakplenyə ku betidiwewe kenke
 ba laate wə sikpi."

6 Nnya kamaa, nno əkəe utsyuə fe sitiditu eto ole nye nwə lele ketu eto ntu bo nlē boto ketsyi ketsyue kato kakpō lə ditumbu

əsuə, nye fe ofamfa wə ləbō utsyi kato seka, wə nlē bōteyi nkə,
 "Atesə itə Onanto!

Itsyise Bonamute, bo Onanto Əsuəalenyə Kenke, ni oka.
 7 Bitə lə bunyə disuəyuə, bobesə wə kato, nya bufi atesə butə wə!
 Itsyise Lesamubi nəmə eto kusiəkpakpa eto diyi nəmə eboyo,
 nya wə kusiə komə dilo wə əsuə utsyə itə diyi nəmə.

8 Bəfi aklala flubia nnya lele eto awu nnya nlē buyənde bəta wə bə okpe."
 Nya aklala flubia nnya lele əməə, eyifo Onanto eto betidi eto asa sēe yifoyifo.

9 Mfō nya Onanto eto ɔtonkpe əmə letseyi mē nkə, "Wəni nyamfo ətsyə. Disuəyuə itə mba bākpō bāboko Lesamubi nəmə eto kusiəkpakpako eto lesakediko." Nya ɔtonkpe əmə disi ɔteyi nkə, "Nyamfo eyifo Onanto kosate eto kənyē eto etiki."

10 Mfō mīnsē akonki lə wə oflo miə lə nsumu wə, fē ɔteyi mē nkə, "Menyifo nko! Uyifoyifo ete mini fe fə ke ku fə bayimi ba léfo Yesu eto ditiki bāno ke. Onanto ete lele bə busumu!"

Itsyise ɔnukuale eto asa nnya Yesu diləkə ɔtee, nnya ni lesa nə lékpe Onanto eto bənyeləkətidi nkeale nē.

Yohanes Ənyə Nwə Nsi Lə ɔtomli Flubia Əsuə.

11 Lə nnya kamaa, nnyə se kato lesini kenke nya mīnyə ɔtomli flubia utsyuə. Baakpō nwə nsi lə wə bə Nwə leeyifo asa lə kusu əsuə ku ɔnukualenyə. Woakpō lekpō kayenko lə kusu tsyontsyə əsuə woakpō lemma kayenko lə kusu tsyontsyə əsuə.

12 Wə ənəmi éyifo fe ute wə nlē buñyə nya unti akankpakpa kpə lə wə disi. Bāwəni diye ditsyuə bətəkə lə wə nə kuutsyuə saa lenyi enso wə kosate hā. 13 Ókpə awu nnya bēdi bākpə lə koto əsuə. Wə diye ni Onanto Eto Ditiki Nəmə. 14 Nya kato eto bamamanyə ba nkpe awu nya leleke iflubi nnya ele, nya bensi lə batomli flubia əsuə ntəkəko wə kama. 15 Útsyi lesiabi nye nnuə yayaya lə wə kənyē nə wuufi ɔkpəonko, ese ese utəkə nnya kato. Wuufi situ eto uyi udi seka lə mə əsuə, nya wəonwə wain eto ebibi uləkə nte lə mu kawako lə Onanto Əsuəalenyə Kenke eto lefonyi ku leblofi kekkeke əsuə. 16 Nya bāwəni diye ditsyuə lə wə awu nnya onkpe ku lə lekpubu əsuə nlē bōteyi nkə,
 Baka eto Oka ku Banamute eto Onamute.

17 Lə nnya kamaa, nnyə Onanto eto ɔtonkpe utsyuə wə dīnyə lə kofe əsuə, ófa bembembe ókpadi baklōbe ba kenke leefunini kato ɔteyi nkə, "Bibə bəko lə bidi Onanto eto ditsyitsyosa kplē nəmə!
 18 Bibə bəyimi baka, bamamanyə nīnə,

bamamanyə, betōmini ku betidi ba læsies lə mə əsuə, batōmini ba kenke, ndomufō ku mba nsi lə mə əsuə əsuə, bakplenyə ku betidiwewe eto əsuə eto sinə!”

¹⁹ Nya mīnyə ubutubuki bua əmə ku kasō mfo eto baka ku mə bamamanyə lekō bātaka lema lə Nwə nsi lə ɔtōmini ku wə bamamanyə əsuə. ²⁰ Fēē bəmuə ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyeləkətidi wə diyifo ayanisa əmə lə wə ənəmi. Ayanisa nyamfō bēfi bawē betidi ba ubutubuki bua əmə eto leba nteke ku mba ləsumu ubutubuki bua əmə eto ditsyəbiwenwe bākpē. Bēfi ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyeləkətidi bamə bāto bakpe ku nkpə lə ute eto aba nya nle bunyē lə ditumbu klinklaa kplē nəmə kafo. ²¹ Nya nwə nsi lə ɔtōmini əmə əsuə lélo bamamanyə fēfē ku lesiabi nē ləbo ditsyi lə nwə nsi lə ɔtōmi əmə əsuə nya baklōbē bamə kenke dībā bētsyuebi sinə sia ke bofo butsyuebi kamini.

20

Bəmuə Olo Əmə Bākpē Lə Amanā Itə Alē Kōkpi.

¹ Nya mīnyə Onanto eto ɔtōnkpe utsyuə ditsyi kato ɔnlē bōyifə kəbə kasō nya ɔnlē dikrəmbiə eto safui ku konyō ko ditidi kutsyuə lə kōni. ² Ūmuə owa kplē əmə, wə nkpe taa kokolefe ke wə baakpo Obonsam nye Olo əmə, nya ūmuə wə ɔkpe lə amana itə alē kōkpi. ³ Onato eto ɔtōnkpe əmə āto wə ɔkpe lə dikpembia nāmə kafo, nya ūti ni kenye kpā ku sitə, itə lə ɔyē kusu bunyē kabō kawē ese ese eto betidi isu ese lefe nē alē kōkpi nyamə dībā ēfē. Nya kama fē booləkə wə amana əsuə seke nē.

⁴ Nyamfo eto kamaa, nnyə akankpome ətsyuə, nya bətə mba nsi lə nnyə əsuə əsuəale bə bakpo akpo. Mə ni betidi ba bālo eto awōno se bēdi adansie bətə Yesu ku Onanto eto Ditiki Sēē nəmə eso. Bāni bēnsumu ubutubuki bua əmə ku wə ditsyəbi wenwe nye bətəkə wə leba lə mə nto nye mə ani. Bātaka bāsia nkpə nya bēdi seka ku Kristo itə alē kōkpi. ⁵ Nyamfo ni bekpenkpe eto botaka kəbə nkpə tute nē. Bekpenkpe fēfē māmataka bəbə nkpə fē alē kōkpi komə léyo. ⁶ Diyūə ku Onanto eto atsyōkpkokpo kplē itə betidi ba dīnyə kediko lə bekpenkpe eto botaka kəiyə tute bomfo kəmiə. Ūkpe nnuəfə əmbōkē əsuəale lə mə, bomu booyifo Onanto ku Kristo eto besumunyə nya buudi seka ku wə itə alē kōkpi.

Bətəkə Obonsam Kato.

⁷ Nya lə alē kōkpi komə ayoo, nya fē booləkə Obonsam lə diyō nəmə nē. ⁸ Nya wuusu kawunsia eto akpə ana nyamə kenke ku ɔwē betidi okpē, ba ni Gog ku

Magog. Wookpa mə utsyə ditsyu itə lema bōkpō, nya boofui fe lekpo eto kowunimi. ⁹ Bēsense bakpo lə kawunsia kenke nya bātsyalama kaka Onanto eto betidi nsi wə ni wə uməkplē lala əmə. Fēē ute əyifə utsyi kato ūbā ɔtonsə məmble kenke. ¹⁰ Nya Obonsam əmə ləwē mə ɔkpeē, bēfi wə bāto bākpē lə ute ku ute bambi eto ditumbu klinklaa kplē nəmə kafo kaka bāto ubutubuki bua əmə ku bidiabidia eto unyeləkətidi əmə bākpē. Mfō boonyə kanyi ketsye ku kakomi itə manlo manlo.

Onanto Ákponko Kawunsia Kenke Lekpo.

¹¹ Nya kamaa, nnyə lekankpome kplē flubia ditsyuə ku nwə læsies lə ni. Kasō ku kato ɛtsyetsyi bānya lə wə ənəmi nya bēsinyə mə bio. ¹² Nya mīnyə bekpənkpe kpə, bakplenyə ku betidiwewe nyə lə lekankpome nəmə eto ənəmi. Bāsini ekue, nya besi bāsini kukue kōni, ko ni mba nsi nkpə eto kukue. Bākponko bekpenkpe bamə lekpo, utsyuə saa lə kase ūsiə nkpə fe kase bāwōni bākpē lə ekue nyamə kafo. ¹³ Lekpo ələkə bekpenkpe ba nkpe lə ni ɔboko, nya ukpe ku ɔkōmə tsya dīləkə bekpenkpe ba nkpe lə mə bətə. Nya Onanto lēkponko utsyuə sa lekpo eyē mə eyifosa əsuə. ¹⁴ Nnya kamaa, bēfi ukpe ku ɔkōmə bāto bākpē lə ute eto ditumbu klinklaa kplē nəmə kəmiə. Ute eto ditumbu klinkla kplē nəmə ni ukpə nuəfə nē. ¹⁵ Utsyuə saa wə eto diyē bāwōni bākpē lə nkpə eto kukue komə kafoo, bēfi wə bāto bākpē lə ute eto ditumbu klinklaa nəmə kafo.

21

Kato Fəfō Ku Kasō Fəfō.

¹ Nyamfo eto kamaa, nnyə kato fəfō ku kasō fəfō. Itsyise kato tute ku kasō tute ɛbubə kafe nya lekpo tsya lēnya. ² Ete mīnyə Umə kenke əmə, wə ni Yerusalem fəfō, ditsyi Onanto ɔfō kato ɔnlē kasō bubə. Nya bālokōsə wə kukōno fe okafō itə wə usə eto bōkpa seka. ³ Nya mīno ɔkōē kplē utsyuə ləbo utsyi lekankpome nəmə ɔfō wə nle bətēyi nkə, “Beebe! Mōmōo, Onanto eto kəsāko ɛbubə kəkpē lə betidi nti mfo. Wuusia lə mə ɔfō nya boofiani wə betidi. Onanto kosate ebusiəko mə nya wuuyifo mə Onanto. ⁴ Nya wōosi mə binəntu kenke lə ənəmi. Nya ukpe tsya ensiəmbōkē. Nko ke ini itə bolo kəsia, nku buwi ku kanyinyənyə tsya nē. Akokosa kenke ɛbubə efe.”

⁵ Ete nwə nsi lə lekankpome əsuə letēyi nkə, “Beebe! Mbusinkli nyifo asa nnya kenke afəfō.” Nya ɔtēyi nkə, “Wōni nyamfo ətsyə, itsyise iyifo etiki nnya diyifo sitinti nya utsyuə saa lofo bofo kasō.”

⁶ Nya ótyei me nkæ, “Lesá saa afló. Mò ni utute ku ofefé, ketsyikoko ku kalosáko. Utsyuá saa ke utukœ nlee, muutæ wæ kusu unæ nkpræ eto ntu bo laayifá ketsyi ditubiá æsuá nya wæmbofo kayo saa. ⁷ Utsyuá saa ke ditækæ kato ebofo nyamfo utsyiko mó ofló. Muuyifo wæ Onanto nya wuuyifo mó ubi. ⁸ FEE betidi ba laate asa sikpi, mba leedu bætsyuá kætæ, mba leeyifo asinsa, mba laalo betidi ku batsyetonyæ ku bafate, ku mba leesumu bæfiá, ku badia kenke, eto kásiæko ni ditumbu klikla kplæ næ nlæ bunyæ ku ute eto aba kafo. Nyamfo ni ukpre nuáfæ nE.”

Yerusalem Fɔfo Imæ.

⁹ Nya kamaa, Onanto eto batónkpre nlæ ekpre ekuanse ka díyi ku kanyinyonyæ ka nkpre kenyeale ekuanse fefe eto óni æbæ me ofló nya ótyei me nkæ, “Bæ, læ nte fá Okafó wæ ni Lesamubi námæ eto kusia.” ¹⁰ Læwóno námæ áfo disia læ me nya Onanto eto ótonkpre æmæ ditsyi me usuko kotini ko letaka fefe eto kato. Óte me Yerusalem, umænkplæ kenke æmæ læbo utsyi Onanto ofló kato onle kaso bubæ. ¹¹ Nya onle buyænde ku Onanto eto diyænde. Umænkplæ æmæ æyænde fe leba næ lefo koya tinti. Dite fe Yaspa eto leba seka nya lekpa wuee fe ahuhœ seka. ¹² Båto ofati wæ ditidi nya otaka båtšyilama wæ, nya båkpre lefosi mbosie nnuæ læ wæ. Nya Onanto eto lefosi batónkpre inuæ nyæ læ mu nnyæ. Båwóni Israel eto lefosi atobi ænuæ nyamæ eto aye bætækæ læ nsie bomæ æsuæ. ¹³ Nsie ntsyæ læ kofekatoko, ntsyæ læ onwæ kato, ntsyæ nkpre læ onwæ dikue nya ntsyæ nkpre læ diyo kedufakó eti tsya. ¹⁴ Båkpre lefosi aba ænuæ læ kaso fe båtó umæ æmæ eto kafati bænyænsæ. Nya båwóni Lesamubi námæ eto batónkpre lefosi inuæ bamæ eto aye bætækæ læ nnya æsuæ.

¹⁵ Onanto eto ótonkpre wæ dídinko me etikii, læ sika sia eto esususa nnya wuufi ususu umæ æmæ ku wæ nsie bomæ ku kafati læ koni. ¹⁶ Akpó ana nkpre umæ æmæ, nya wæ akpake eto kekulæ ku læblebe lekate. Onanto eto ótonkpre æmæ ésusu umæ æmæ ku esususa nyamæ, nya unyæ nkæ umæ æmæ eto lekpa lóni ekuæ esunkpó kókpi alofa ano. Nya umæ æmæ eto dikulæ, læblebe ku botaka akate pæpæpæ. ¹⁷ Onanto eto ótonkpre æmæ ésusu ofati æmæ tsya, nya únnyæ nkæ wæ ditidibi eyifo akpa alofa ænuæ lefosi akpa akua eyæ læ esususa nnya onle æsuæ. ¹⁸ Aba nnya bæfi båtó ofati æmæ ni yaspa, nya bæfi sika sia nso bôlekæ, sia lekpa fe ahuhœ seka båtó umæ æmæ kosate. ¹⁹ Nya bæfi aba nya léfo koya akpa akpa býlo umæ æmæ eto aba nnya kaso æsuæ båtó kafati kamæ bætækæ.

Kaso eto leba tute ni næ baakpo yaspa.

Dinuáfæ ni næ baakpo sapir. Ditsyáfæ ni næ baakpo yalkedon, nya lenale ni næ baakpo smaragdó.

²⁰ Læwónde ni næ baakpo sardonik, nya lekuande baakpo sardis. Akuansele baakpo krisolid, nya leflamflale baakpo beril. Læwónombæle baakpo topas. Lefosile baakpo krisopra. Lefosi onwæ baakpo yanikint, nya lefosi unuáfæ baakpo ametist.

²¹ Umæ æmæ eto lefosi nsie nnuæ eyifo lefosi aba ænuæ nnya lefo koya. Leba kplæ bæfi býyifo kesie saa nE. Sika sia lefo koya bæfi býlo umæ æmæ eto usunte kplæ, nya ebunyæ asa wuee aye læ sika siamæ æsuæ fe kase bænyæ asa læ ahuhœ æsuæ seka.

²² Nya mænnyæ Disumuyo saa læ umæ æmæ, itsyise Bonamute Onanto Èsuæalenyæ æmæ ku Lesamubi námæ ni wæ Disumuyo.

²³ Kofe nye kofande eto bofa nye buyænde manfe itæ umæ æmæ, itsyise Onanto eto diyænde æyænde kakpó wæ nya Lesamubi námæ ni wæ okandie. ²⁴ Kawunsia eto betidi ebœyæ læ ni buyænde æsuæ, nya kaso eto baka ebufi mæ setabike baboko wæ.

²⁵ Nya bembuti umæ æmæ eto nsie ku lefe, itsyise kale tsya embona læ wæ. ²⁶ Ese, ese eto betidi kenke ebufi mæ sækplæ ku mæ setabike bæbæ baboko mfó. ²⁷ FEE kofio eto kulesa embedufæ læ wæ kulefe. Nya badia ku mba leeyifo afanisa embudufæ læ wæ. Bomu mba eto aye båwóni båkpre læ Lesamubi námæ eto nkpræ eto kukue komæ kafofo, mæ hæ luudufæ umænkplæ æmæ nE.

22

Onanto Eto Ketu Ka Lætæ Nkpæ.

¹ Nyamfo eto kamaa, Onanto eto ótonkpre æmæ áte me ketu ka lætæ nkpræ eto ntu. Ketu kamæ aabodi ketsyi læ Onanto ku Lesamubi námæ eto lekankpome æsuæ. Ntu bomæ akpa kenkenke fe ahuhœ. ² Nya bonle bóbodi læ umænkplæ æmæ eto obia kplæ. Nya læ ke etukprenkpre ænuæ nyamæ æsuæ, nkpræ eto kuyi nyæ, nya kuanwó kofa saa kofa. Ko afanto eyifo afantosi itæ ese eto betidi kenke. ³ Bembunyæ kulesa næ Onanto díkudi læ umænkplæ æmæ. Onanto ku Lesamubi námæ eto lekankpome ebókæ læ umænkplæ æmæ, nya wæ beyifoyifo lu-usumu wæ. ⁴ Boonyæ wæ ænæmi nya wæ diye luutækæ læ mæ nto. ⁵ Kale ensi embolo mfó. Nya bembohiá kakandie nye kofe, itsyise Bonamute Onanto ebudi mæ diyænde nya boodi seka isu manlo manlo.

Yesu Eto Dibæfe

⁶ Mfó nya Onanto eto ótonkpre æmæ letyeyi me nkæ, “Ónukuale eto etiki ni nyamfo nya bofo nya bofo kanó sitiniti. Nya Bonamute Onanto wæ leefi wæ Læwóno

kətə wə bənyeləkətidi, wə ni létsyese wə ɔtɔnkpe nkə ote wə beyifoyifo asa nnya ləəbə bubə lə lefe kliminti əsua.”

⁷ “Bebe! Muubə lə lefe kliminti əsua. Disuəyuə itə mba leetsyue etiki nnya bəbe letsya lə kukue komfo kəmiə koto.”

⁸ Mɔ Yohanes, mɔ ni nwə lənɔ nya mɨnyə asa nyamfo kenke. Nya lefe nə mɨnyə nya mɨnɔ nnya mɨnlosəə, nse akonki lə Onanto eto ɔtɔnkpe wə diləkə asa nyamfo ɔte mɛ eto akɔ miə lə nsumu wə. ⁹ Fɛɛ ɔteyi mɛ nkə, “Menyifo nko! Mintsyaa, uyifotsyuə mini fe fə ku fə bayimi ba ni Onanto eto bənyeləkətidi ku mba kenke leetsyue etiki nnya nkpe lə kukue komfo koto. Onanto mate ete ele bə sumu.”

¹⁰ Mfó nya ɔteyi mɛ nkə, “Menfi bənyeləkətidi eto etiki nnya bəwɔni bəkpe lə kukue komfo akula, itsyise lefe nəmə eboyo ləlo nyamfo kenke luubə itə. ¹¹ Utsyuə saa ke leeyifo asa buaa, sukosə lə ukeyifo asa bua, nwə ke leeyifo asinsa sukosə lə ukeyifo asinsa, nwə kee leeyifo kasɛɛ, sukosə lə ukeyifo kasɛɛ, nwə kee diyifo kenke, usukosə lə uyifo nwə diyifo kenke.”

¹² Yesu nkə, “Bebe! Muubə lə lefe kliminti əsua! Muubə ku kayofofo ka diriyə kətə utsyuə saa lə keyifo ka úyifo kumə. ¹³ Mɔ ni Utute ku ɔfɛfɛ, Kasɔ Ketsyikokɔ ku Kaalosəkɔ.

¹⁴ “Disuəyuə itə betidi ba dumuə əsua bətsyə fe kase bəəflə bikə kenke kətsyə. Məə dunyə kusu bedi nkpe eto kuyi komə eto eyibibi nɛ, nya bɔɔyɛ lə kesie kamə bedufə lə kato eto umənkplɛ əmə lafo.

¹⁵ Nya mba luunyə lə ɔkpɔ əmə kama ba ni mba leeyifo afanisa, mə ni betidi ba ni bafate, mba ni batsyeto, mba laalo betidi, mba ləətə bəfiə kedi ku betidi ba ni badia ba laawə betidi kakpe lə etiki ku lə eyifosa əsua.

¹⁶ “Mɔ, Yesu, ni nwə létsyese mɔ ɔtɔnkpe miə lə ubə uləkə asa nyamfo ote mi bafokanɔfɔ eto etsyukpa kenke. Mɔ ni kuyi eto ote kpɛ əmə wə ni Oka David eto ufluflu. Mɔ ni kolensianto eto sefandebi sia ləəyənde.”

¹⁷ Ləwɔnɔ nəmə ku okafɔ əmə nkə, “Bə!” Nya nwə ke nɛ nnya bɔnɔ tsya teyi nkə, “Bə!”

Nya nwə ke utukɔɛ nɛɛ, ubə. Nya nwə ke nɛ ntu bə ləətə nkpe bəbɛbɛɛ, ubə ofo mu unə, kayo saa mamfo mamfo.

¹⁸ Mɔ Yohanes lə utsyuə saa wə laano etiki nnya nkpe lə kukue komfo kafoo ato bukə kekleke miə utsyuə saa ke luufi lesatsyuə okpé lə nnya əsuəə, Onanto ebufi kanyinyənyə ka bəwɔni bəkpe lə kukue komfo utəkə wə lə əsua fe kotonənə.

¹⁹ Nya lə utsyuə tsya ələkə lesatsyuə utsyiko lə nnya əsuəə, Onanto embutə unyə kayofofo ka bəwɔni bəkpe lə kukue komfo əsua. Weebunyə kedikɔ ka untənyə lə nkpe eto kudiyi komə əsua ku lə umə kenke əmə tsya əsua.

²⁰ Nwə nɛ adansie budi lə nyamfo əsua lə bɔteyi nkə, “Ee, muubə lə leefe kliminti əsua!”

Ibə itə. Bonamute Yesu, bə!

²¹ Bonamute Yesu eto lefonə lə disiəkɔ utsyuə saa.